[illegible]

[illegible]

Apuleius cum cõmento B[...]
⁊ figuris nouiter addi[...]

Coeli cal[...]

Ad Maximũ Antistitem. D. Petrũ Archiepiscopũ Colocẽsem Philippi Beroaldi Bononiensis Epla.

MOS FVIT Antistites Amplissime Statuas eorum publice dicare: Qui aliqua Illustri causa perpetuitatem meruissent: Summique homines non pauci Simulacra corporum suorum. In propatulo collocata conspici uoluerunt. Ita nominis gloriae consulentes sibique inmortalitatem prorogantes. Praeclarum hoc sane negocium. Cuncta enim uirtutis monumenta praeclara esse censeo. Sed nimirũ illud multo praeclarius est multoque perennius ingeniorum q̃ corporum effigies Relinquere. Animorum q̃ membrorum. Expressa lineamẽta Nepotibus posterisque disseminare In memoriam sempiternam. Siquidem statuae & imagines intereunt. aut ui conuulsae. Aut uetustatis situ decoloratae. Volumina uero: quae sunt uera spirantiaque hominum simulacra. Nulla ui conuelluntur. nullo senio obliterantur. Fiuntque uetustate ipsa sanctiora Durabilioraque. Ego iam pridem aliquot id genus effigies sublitteratoria intu de protusas mihi ipse, iter publice posui: Quibus non minus opinor ingenii mei similitudo expressa conspicitur: q̃ olympionicarum Simulacris perfecta corporum lineamẽta spectabant: Quae Iconica Auctores appellant. Hoc uero nouicium Animi nostri Simulachrum uario effigiatu tultuque laborioso per politum sub tuo Nomine publicamus. Tibique nuncupatum Dedicamus Archiepiscope colocensis: Quem merito beatum censemus: Cuius Amplissimae Religioni Luculenta doctrina coniuncta est: quae duae Sociabili nodo Connexae procul dubio sunt Beatitũdinis effectrices. Quippe Religio uitiorum expultrix Deo nos conciliat & uinculo pulcherrimo connectit: Doctrina uero uirtutis indagatrix immo ipsa uirtus animos nostros exornat excolit uenustat. Tolle ex mortaliũ Cõmertio Religionem atque doctrinam. quibus haud dubie uita constat: Cuncta conspicies incondita. Impolita. Squalentia: Nec minus tenebricosa q̃ si ex mũdo Solem Lunamque sustuleris. Pytagoras ille philosophiae primus nuncupator inter plurima quae humano generi saluberrima Documenta praecepit Cũ primis monet. Deum Religione colendum esse. Animum disciplinis excolendũ. Tu perinde ac pythagorici Dogmatis obseruantissimus Cultor ita Religione praecellis. Ita Doctrina praepolles. Vt nulli Antistitũ Clarissimorum sis secundus. Agisque Archiepiscopum ex omni prorsus parte absolutissimum: In quo consertus Episcopalium uirtutum chorus splendicat. & sacerdotalia ornamenta collucent. Ecclesie Columẽ Euangelii tuba. Et Doctrinae christianae Promptuarium. Apostolus Paulus in Episcopo perfectissimo desiderat. Sobrietatem. Prudentiam. Sanctitudinem. Continentiam. Sanamque doctrinam. Quae omnia in te uno affatim cumulata Conspiciuntur. Tu sobrius. Tu prudens. Tu moribus Defecatis ornatus. Tu castitate uitae Sanctissimus. Frugalissimusque. Doctrina uero tanta peculiariter excellis. ut non minus sis eru ditione quam archiepiscopatu memorandus. Instar Iubae Regis. quem studiorum claritate quã Regno memorabiliorem Auctores Clarissimi prodiderunt. Tu instar Cipriani auro argentoque Suffarcinatus existi De aegypto iuxta Dominicum praeceptum Despoliata: Tu mellis primicias hoc ẽ praedulcem eloquii suauitatem domino obtulisti. tu sicuti dicitur ita re ipsa es archiepiscopus. hoc ẽ princeps primariusque episcoporum. Nam sicuti claritudo natalium non facit Matrem familias. sed boni mores. ita neque Stemmata neque opes neque Nobilitas dant primatum apicemque summo sacerdoti: sed religio doctrinae. copulata. Contrario complusculi hac tempestate in ecclesia dei uisuntur: Qui cũ episcopali dignitate sint summi motum & inscitiae dehonestamento sunt infimi. Quibus magna lauticiae Luxurieque tura est. maxima uirtutis incuria. In quibus Episcopi nihil quicquam cernas preter habitum & nomen: Qui quid sit Episcopatus ignorant. Instar phanie Pontificis propter Rusticitatem. Quid eẽt pontificatus nescientis. Conditores ecclesiasticae litterature celeberrimi prodiderunt Cecũ animal deo offerri quotienscunque illiteratus sacris initiatur. fitque adscripticius militie Religiose. Dii boni quot ceca animalia quotidie Deo dedicantur. Quot antistites primarii. Quot Protomyste. Quot Episcopi cecutientes sunt Et prorsus Talpe Hoc est indocti intultique. Lux enim sacerdotus & cultus doctrina est. Habent hii quidem domos exornatas opiparam supellectilem. familiam numerosam. Omnia splendẽtia preter ipsos dominos qui uitiis decolorati & labe ignorationis infecti sunt tenebricosi prorsusque fordestunt. Et tum Maiestas Episcopalis auro comparetur: Non tam fulgore auri splendicant q̃ plumbi liuore pallescunt. Episcopus autem cum graeco uocabulo explorator siue speculator significetur Videre sane est tales Episcopos dignos tanto nomine. Dum curiose explorant & solerter speculantur. Redditus atque uectigalia episcopatus: Qua quidem unica in re merentur Episcopi nominari. Hoc ẽ exploratores diligentissimi. & speculatores solertissimi: Quos ut serio loquar & dicam quod sentio non tam episcopos quam pseudoepiscopos merito appellaueris. Cum autem ignorantia inter religiosos hoc maxime seculo Tanquam Grangrena serpat & perinde ac pestilentia late grassetur. Tu ab eius contagione longe resiliens Munisti temetipsum alexipharmaco doctrine christiane eloquentiaeque medicamento: Quibus nihil potest esse potentiusque. Et cum aliorum animi in macie. Corpora in sagina sint. tua mens adipibus doctrinarũ saginata pinguescit: Qualis pinguitudo. quanto uberior tanto salubrior Caeterum cum ex apostolico pcepto. Oporteat Episcopum esse dei dispensatorem atque pedisequum. Cũ que in ecclesia hoc sit episcopus. Quod in naui gubernator. in curru Rector. in exercitu dux. Tu instar boni patris familias Tota ecclesiae membra circũspicis. & nequid laxabundum ruat Curiose procuras: ut uerum sit: Qui bona fide Deum colit. eundem & diuina diligenter excolere: Instarque Boni pastoris

Eorum

Laus Archiepiscopi Colocẽsis

Contra doctos Episcopos

Eps explorator ignorãtia ut cancer

Eorum quibus præes commodis salutiq; subseruis. Tu ecclesiæ Rector exornator illustrator exstis: Et sicuti sacrarium sanctitudinis ac Domicilium Dei ecclesia dicitur. Ita te Præside esse cognoscit. Quæ uero ad tuum sacerdotium pertinent diuina mysteria. ea tam diligenter. tam sancte. tam solenniter celebrantur. ut omnia in his maxime casta solemnia Religiosa sint; Vt sacerdotes alii ex institutis tuis Religionis colendæ formulam mutuētur. Ad hæc cum hospitalitas: Quæ præcipua uirtus est. Episcopum cumprimis exornet: Domus tua pater Illustribus humilibusq; hospitibus Indiscriminatim. Pauperes at te perinde ac in Asylum salutis confugiunt. Tuis erogationibus sustentantur. Et profecto qui beneficus est in egestosos: Deū promeretur. Imo ut uerius loquar deum ipsum tu computat debitorem. Plautina illa sententia. de mendico male meretur: qui ei dat quod edat aut bibat: Tibi iure optimo ueluti inhospitalis ac detestanda Improbatur. Qui probe calles humanitatis officium esse necessitati hominis egentis subuenire. Quantum uero illud est. Quo preconio. Qua laude memorandum? Quod Militibus Regiis Annonam omnifariam calceos. pilea uestimenta large suppeditas. Qui oppositi sunt ueluti obices Turcis Cohercendis & sane decet Episcopum Orthodoxum nulli impendio parcere ad cohibendos hostes christianæ fideis sempiternos: Qui sanguinis nostri sitientes Christianiq; nominis delēdi cupiditate flagrantes. faciunt continenter in regionibus Pannonicis incursiones: omnibusq; uiribus expugnare contendunt Propugnaculum in confinio Pannoniæ munitissimum: Cui Belgrado nomē. Verum illic presidium Regium in procinctu expeditum semper est ad illorum impetum retundendum Et ferociam suffrenandam. Hii autem bellatores Limitanei Tuis inuitamentis Excitant. Tua largitate fiunt in arma promptissimi. Te opitulatorem. Te parentem Consonore Appellitāt. es. inde fit ut te non minus Auxilio pollentem quam consilio experiantur. Cum autem summus honos sit notū esse tantummodo atuplissimis principibus: Tu apud Maximum Pontificem Alexādrum es impetrabilis. Tu Maximo regum regi Mathiæ Cuius laudes nulla ætas conticescet. Qui Alexandro Magno Cæsari dictatori Hannibali Pœno uirtute imperatoria est comparandus. Tam carus tam iucundus olim fuisti Vt apud Maximum Regum honoratior fueris quam apud Scipionem Panetius. Apud Alexādrum Aristander. Nec immerito. Ille enim maximas complusculas tuo consilio. Auctoritate. Prudentia gloriose consecerat. Quamobrē maximis sicut Par erat. Te ornamentis ornauit. Et Archiepiscopatus apice meritissimo condecorauit. Quem tu tamen ante merueras quam acciperes. Quippe uiri præcellentes student non tam suscipere sacerdotium q̄ mereri. Verum cum uero in ætate hominum agēda: Vt inquit plautina matrona. luptati mœror comes consequitur & Serenitati tempestas proxima. Denique nulla tranquillitas potest esse diuturna; Nec ulla fere est tam solida fœlicitas. quam non fortunæ turbo concutiat: quæ semper uirtuti aduersatrix est & contumax. Cuius spicula aculeata cum alibi. Tū in aula principali maxime perforant. Vbi inuidi calumniatores atq; maleuoli criminatores dominantur: qui in cubiculo Regio Viperæ Linguas uirulentas uibrant in perniciem Bonorum. qui fœlicitatē inuident beatis; Doctrinam eruditis: qui inuidentiæ stimulis irritati uirtutem præcellentem allatrare non cessant. omni prorsus pestilentia pestilentiores. in hoc maximi Principes. quod eum bona illorum uenia dixisse fas sit. identidem peccant. Vt uidelicet Neuo credulitatis infecti aures nimis patulas præbeant Delatoribus. quos ut sapienter Domitianus dicere solebat. qui non castigat irritat. Horū itaq; fictæ criminationes te Regi Mathiæ fecere suspectum. & te ueluti procelle turbulente uentos regios qui tibi spirabant secundissimi. immutarunt in tātum ut cymba tua retrorsum acta scopulo illideretur. tunc fortunæ fulminantis ictu non tam extinctus q̄ decoloratus docuisti uirtutem afflari posse extingui non posse. cuius cum proprium sit neq; Rebus secundis īmodice efferri neque aduersis imminui. Tu sicuti in prosperis Modestus ita in aduersis constans procellam illam impetu uehementiore prosilientem patienter pertulisti Virtutis adminiculo fultus; & conscientia immaculabili subnixus.

Laus Mathiæ Regis

Calūniatores in aula regia

Qui ad unicum calamitatis leuamentum studia confugiens id temporis maxime expertus es litteras sicut fœlicibus in rebus sunt maximo ornamento. Ita in calamitosis esse Maximo solatio. Singulariq; perfugio. ex quo uberrimus est fructus Iucunditasque sapienti. Verum cum maximum hominis propugnaculum innocentia sit. Cumq; uirtus concuti possit excindi funditus non queat tu pristino Mox fastigio restitutus clarior illustriorque emersisti. Instar solis quem nubecula obumbrauerit: qua mox dispulsa purior nitidior flagrantior emicare consueuit. Impresentiarum in maxima es sicut merito esse debes existimatione atque auctoritate apud Sacratissimum & omni cum honore mihi nominandū Regem Vuladislaum. quem Religiosissimum sanctissimum indulgētissimum Regum omnium sciunt omnes qui nouerunt. Et constans fama latissima prædicatione circunfert. Qui Regiis uirtutibus quasi compactus atque conglutinatus duorum Regnorum Pannoniæ & Boemiæ habenas sapienter & salubriter moderatur: cui non secus ac Traiano alteri cognomentum Optimi optime congruit: Quem mihi in animo est aliquando reuerēter salutare. Sed non sine munere carthario: Sicuti parthorum Regem Nemo sine munere salutat. Tu apud summates & proceres Aulicos omnis es amabilis. Atq; pro ea qua plurimum polles uirtute es uenerabilis. Te omnes uti parentem colunt. Regnique status patronum strenuissimum cum laude suspiciunt: Cæterum cum pulcherrimum sit ut in uita ita in studiis seueritatem comitatemque miscere. Et ex dissonis facere cōcentum. Tu austeriorem spiritalis doctrinæ disciplinā misces leuioribus secularis sapientiæ condimentis: post spicas ex salubriori Messe colle

Litteræ in aduersis solatio

Laus Regis Vuladislai

Vita interior inculpabilis

ctas racemos uindemiæ Oratoriæ suauissimos decerpis. sine cuius sua uiolentia Doctrinæ omnes in-
odoræ. insuaues. iniucundæ sunt & prorsus Aspernabiles. Omnes qui isti incueniunt multa de tua æqui
tate temperantia integritate. Doctrina commemorant. teq; Præconio Bonitatis extollit. Quid memo-
rem quam probus quam splendidus quam inculpatus existas in uita interiore atq; domestica: Ex qua mo
res perpenduntur & interior homo dispicitur. Cumq; ex moribus ministrorum domini per sepe iudi-
centur. Domus tua tota bene Instituta. Famulitium. Quod pro dignitate copiosum est. ad mores domi-
nicos mete formatum. Nihil turpe dictu factuq; in domo tua neq; audiatur neq; cernitur: Quod siqui
aliquando improbiores existunt. Difficile est enim in maxima Familia ad præscriptum Cunctos inno
center degere. eos tu austeriore Medicina seueritateq; non tam tetra qua tetrica. ad frugem bonam reuo
care contendis. propriores uero indulgenter Amplexatis ac foues. Ita ex malis Bonos. Ex bonis optimos
efficiens. id quod in M. Antonii Imperatoris laudem plausibiliter proditum est. Et cum in Familia nu-
merosa plures habeas egregie fideles. Inter cæteros probissimus est Martinus Atthadinus; Quo in nego
cus dominicis obeundis nihil fidelius diligentius uigilantius noui. Quem tu ex omnibus unum utpote
solertiorem maxime idoneum delegisti Cui Arcana committeres. & negocia per magna concrederes.

Vigilax archieps

quem ad pontificem Maximum nuncium renunciumq; impetrabilem es expertus. Et cum in te habun
dent uirtutis & bonitatis exempla. Tu iusti æquiq; pertinax religiosæq; institutionis seruantissimus Pē-
sum religiosum. quod quotidianum sacerdos bonus Deo debet. suis horis absolutum incontanter red-
dis. in tantum dissimilis istis: Quibus pro Psalterio psaltria est pro sancto breuiario scortum accubat.
Et cum ex Homerica sententia turpe sit uiro primario totam noctem somno cōsumere. Tu somnipar-
cissimus uigilas de nocte bonasq; horas Bonarum artium studiis impendens. Ita uitam proculis proro
gasq; uita enim uigilia est. Deniq; agis Archiepiscopum tu sine superstitione religiosum: Sine simulatio-
nis fuco. sincerum. Sine labe emaculatum. sine iactantia litteratum. Vt merito unus dici possis irrepren
sibilis. quod absolute uirtutis instar ē: idq; in episcopo deposcit Apostolus. Age uero illud uetus uerbū
quod ait similia similibus lætari. non ne spectatissimum in te uerissimumq; esse cōstat? Qui cum sis
litteratissimus conuictoribus litteratis. Habesq; in prandio & cœna eruditos fabulatores: Quorū ser-
mones conuiuales sunt tibi pro pabulo suauissimo; qua in re mihi et cules Alexandro imperatori Ro
mano es simillimus. Qui in conuiuio doctos omnes adhibebat: dicens se litteratis fabulis recreari &
pasci: Et profecto uiro Eruditissimo condimentum suauissimum est fabulatio litterata. Contra cū
inter se doctis indoctisq; sit naturale dissidium Tu prophanum uulgus odisti & indoctos eliminas.

Doctus doctos amat
Liberalis ī eruditos

Bonos omnes inter se ut inquit Plato oportet amicos esse & si sint minus noti: Quorum mores sectæq;
conueniunt; Tu platonici præcepti retinentissimus Bonos omnis hoc est litteratos diligis ac foues. Et
cum eruditis sit amicitia tua uel maxime concupiscenda. Tu eruditorum beniuolentiam studiose ex-
pectis muneribusq; concilias. Nullus in Italia litteratum litteratorumq; Altrice ac parente est studio3
claritate paulo celebrior; Qui non tibi sit glutino amicitiæ copulatus. Tu me perinde ac in studiis hu-
manitatis neq; postremum. Neq; mi subsellii professorem mūeribus es prosequutus. Tu ad me crebras
litteras dedisti; Quo dii boni lepore. Qua uerborum atq; sentētiarum Amenitate Refertissimas Pror-
sus ut perfectus Orator. Tu ad me ueluti ad præceptore neq; moribus neq; doctrina penitendum De-
stinasti necessarios discipulos ut doctrinis expolirentur. Et dolatorio eloquentiæ leuigarentur. Inter
quos eminet Michael Cheserius. quo in puero mirifica indoles uirtutis apparet. Et ingenii lumen Elu
cescit. Qui ad comendam linguam & capiendum Facundiæ cultum est oppido quā docilis: haud qua
quam degenerans a parente Stephano Cheserio uiro clarissimo; qui ob probitatem atq; uirtutem agit
istic Viceplatinum; quod nomen est præfecturæ in Pannonia honoratissimæ. Terriasq; a Rege digni-
tatis partes gerit. Magnum hoc ego duco. Quod archiepiscopo Maximo eloquentissimo doctissimo.
Nostra quantulacunq; est doctrina non sordet. Huiusce autem inter nos Florentis indies amicitiæ Cō-
ciliator & quasi conglutinator fuit discipulus meus Philippus Cyulanus Iuuenis Apprime Nobilis &
impense doctus. qui auro pannonio merces latias hoc est litterariam suppellectilem; Qua nil preciosi

Io. Vartibergensis cōpater meus

us. Comparauit. Et hac politiori eruditione Suffracinatus. Pigmentisque Oratoriis bene coloratus i pa
triam ad suos nuperrime remmeauit. Et sane me plurimum iuuat cum ex Gymnasio nostro litterato-
rio Scholasticos Conspitios non solum Cismontanos Verum etiam Transmontanos Nobiles complu
sculos bene litteratos produisse; quotidieq; prodire Repurgata linguarum Vitiligine omniq; Detersa
Barbarie. Inter quos ad presens est Gemma Scholasticorum. & illibatus eloquentiæ candidatorū Flos
Iohannes Vartimbergensis Boemus Meus ut uulgo dicitur Compater; Quem arctissime diligo: quo
Amabilius elegantius splendidius Nihil quicquam reperiri posse contenderim: Hic me formatore ac
magistro tam enixe colit eloquentiam Tam diligēter indulget stilo latiali; Qui optimus optimusque
est dicendi artifex; ut ad genitales terras in patrium larem sic elegantias italicas haud dubie secum re-
laturus. Vt tullianis ornamentis excultus possit inter suos. non solum disertus uerum etiam eloquens
haberi. Et doctrinæ nitidioris honestamento nobilitari. Ergo igitur ut hæc quæ mihi tecum fœlicibus
auspiciis exorta est amicitia tam proba tam sancta tam splendida uulgo innotesceret; fieretque apud
posteros quoque testatior. Cōmentarios hosce Apuleianos tibi nominatim Dedicaui archiepiscope pe
tre iter Antistites primarios Doctissime. Inter doctos Religiosissime. Inter utrosq; Clarissime: Quod
sane

sane munus neq; minus præciosum quam aureum. Neq; minus fulgens quam argẽteum tibi potissimũ uideri debet. Qui optimi nosti bona animi Tanto bonis extrariis præstare quanto animus corpori Antecellit. Quæ in lucio nostro salebrosa ante hac sentiebãt. ea leuigare; Quæ obscura illuminare; Quæ tortuosa corrigere connixus non pauca quasi aliud agens de industria interserui ad omnifariam interpretationem pertinentia; Quibus ueluti condimentis Nauseosus lassescentis conuiuæ stomachus Reficeretur. & omne quasi fastidium abstergeretur. Multa medius fidius ex Secretariis Doctrinarum abdita eruere atq; expromere elaboraui; ut pro uiribus iuuarem studiosos linguæ latialis ꝓdessemq; posteritati. Spero haud indignos futuros Cõmentarios; qui in bibliothecem tua reponantur: quam libris omugenæ Doctrinæ copiosissimis habes instructissimam elegantissimamq;. Dii faxint ut testes sint mei Erga te amoris & obseruantiæ sempiterni. Vt nomen tuum meumq; iunctim latissime circuferant. Et sane impressor optimus operã dedit: ut Volumina Cõmentarioꝝ circiter duo milia formis excussa diuulgarent. Mihi in Animo est in reliqua quoq; Apuleiana uolumina condere annotationes. Si hæc tibi non displicuisse cognouero; Te enim iudicem tãti facio. quanti fieri debet doctissimus Maximus amãtissimus censor. Et is cuius nomini peculiariter Dicãtur. Opto ut opus hoc musteum tibi priuatim missum quoq; nomini dedicatum omnibus Probis legatur: Male litteratos nihil moror. Vale decus Antistitum. & columen eruditorum. Meq; prout cœpisti Absentem abscẽs Dilige. & cum a Seriis occupationibus fueris Feriatus; hæc qualiacunq; sunt Transtegere spreueris.

PHILIPPI BEROALDI IN COMMENTARIOS APVLEIANOS PRAEFATIO.

MAGICA Ars. quæ in maxima fuit apud priscos dignatione; Tres alias artes imperiosissimas humanæ mentis complexa in unã se redegisse credit. Videlicet medicinam regionẽ ac Astrologiam; Ita possessis hominum sensibus triplici uinculo in tantũ fastigium adoleuit; ut i oriente Regum regibus imperaret; sine dubio illic orta a Zoroastre Conditore; Quippe inter prima regalia docebãt; Nec ullus apud persas regnare poterat nisi magiã calleret; Auctor ẽ Plato. pueris regũ doctores quattuor attribui; Quos regios pedagogos appellant; Quorum primus magicam peculiariter docet.

De magia scitu Digna

Tota pœne Homeri odissea. non aliunde q̃ ex magia constat; Siquidem protei transfigurationes. & sirenum cantus. & circes pocula. Et inferoꝝ euocatio Magico intellectu conuelantur; primum de ea cõmentatum Hosthanem esse memoriæ ꝓdiderunt; qui Xersen Regem bella Græciæ inferentem comitatus ad rabiem non auiditatem modo huiusce Artis græcoꝝ populos egit; Tantaq; antiquitas claritas gloriaq; ex hac scientia pene semp petita est; Vt Pythagoras; Empedocles; Democritus; Plato; Lumina doctrinarum ad hanc discendam nauigauerint peregrinationibus susceptis; hanc reuersi p̃dicauerint; hanc in arcanis habuerint; Histaspes quoq; rex prudentissimus Darei pater cum indiæ secreta penetraret ad nemorosam quandã uenit solitudinem; cuius tranquillis silentiis præcelsa brachmanum ingenia potiuntur; eorumq; monitu edoctus puros sacrorum ritus. ex his quæ didicit magoꝝ sensibus infudit; quæ illi cum disciplinis præsentiendi futura per suam quisq; progeniem posteris ætatibus tradiderut; Ex eo per sæcula multa una eademq; prosapia multitudo creata deorum cultibus dedicatur. Quin etiam Moses ille iudaicarum legum Conditor & famigeratus magices factionem illustrasse proditur;

Moses q̃ uulgo Moyses

Et plane quod inter auctores cunstat orbem terrarum magia peragrauit; Oceanũ quoq; transgressa. Et in Britanniam usq; prouecta; quæ illam attonite celebrauit; Gallias quoq; possedit; Dryudis qui gallorum magi sunt illustrata; Est autem magia ut interpretatur Plato Deorum cultura; sic enim ait in alcibiade primo. μαγειαεστιν των θεων θεραπεια. Vnde ab Apuleio dicta celitum Antistita colendiq; eos ac uenerandi gnara.

Magia deorũ cultus

Duplicem magiam eẽ eruditi autumant quarum altera platonicaẽ & philosophica; quæ nihil aliud eẽ traditur q̃ naturalis philosophiæ absoluta consumatio. Cuius cultor religioso sanctoq; uocabulo magus appellat. Etenim persarum lingua magus est qui nostra sacerdos. Altera demonum potentia constat. res mediusfidius execranda intestabilis portentosa quam nomine detestabili γοητειαν goetian uel horribiliori theurgiam uocãt. quãuis porphirius platonicus quadãmq; quasi purgationem animæ per theurgiam ꝓmittit. qui tamen hanc artem modo tanquã fallacem legibusq; prohibitam cauendam monet. Modo utilem mundandæ animæ parti esse dicit;

Magus sacerdos Goetia Theurgia porphirius

Cæterũ uulgari more magum eum esse dicunt; qui cõmunione quadam loquendi cum diis immortalibus ad omnia quæ uelit incredibilia quadam ui cantaminum polleat; & uulgo magi malefici ob facinoꝝ magnitudinem nuncupãtur: ut scribit diuus Augustinus & repetitum est in Decretis canonicis. xxvi. q. quinta hi sunt qui elementa concutiunt. mentes hominum turbant Violentia cantaminis citra tamen ueneni haustum; Ex quo cecinit Lucanus; mens hausti nulla sanie polluta ueneni Excantata perit. Magos dici arbitratur porphirio Commentator quasi magnagos a magnis silicet rebus; quas se pficere posse se gloriantur; Atque eos carminibus conuertere sensus animosque mortalium; hinc reste Tertuliano sunt phantasmata castorum & aqua cribro gestata. Et nauis cingulo promota. Et barba tactu irrufata.

Barba tactu irrufata

Magia legibus duodecim tabularum fuit antiquitus interdicta; Verba ipsarum legum decemuiralium sunt hæc. qui fruges excantasset; qui malum carmen incantasset; & illud. Ne ue alienam segetem pellexeris. hac enim doctrina fructus alieni in alienos agros transferri posse credebantur; Ideoq; in

duodecim tabulis ei qui hoc fecerit suppliciũ ut Cicero memorat constitutum fuit. hinc ait Dido uir
giliana Magicas inuitam accingier artes. Species magiæ plures. Est enim ex aqua. quæ hydromancia
nuncupatur. ex securibus. quæ Axinomantia: Alia fit per specula: quã Caroptromantiam noiant. de qua i
telligi uoluit spartianus in Didio Iuliano his uerbis. Carmina pphana incantauerunt: Et ea quæ ad spe
culum dicunt fieri. In quo pueri præligatis oculis incantando uentura respicere dicuntur. Iulianus fe
cit: Est & lecanomantia: quæ ex peluibus diuina promittit: Quas græci Lecanas uocant. Et apud psas
erant magi Stra. teste in. xvi. lecanomantici cognominati. Quasi ex peluibus diuinãtes. psellus quoq; li
bro de demonibus tradit Lecanomantiã apud assyrios frequentarã. scribens uaticinantes accipere pel
uim aqua plenã. Dæmonibus congruentẽ. in pfunda repentibus: ubi autem Dæmon illapsus est. aqua
edi sonum quendã fatidicum. Præterea notissimæ sunt pyromantia. Geomantia. Chiromãtia uideli
cet. per ignem. terrã. & incisuras manuum factæ diuinationes. Necromãtia siue Necyomãtia ea est: qua
umbrarum euocationes fiunt & inferoꝝ colloquia celebrantur: a qua necromantici illi famigerati no
mẽ sortiuntur: quorum incantamentis mortui resuscitari. diuinare. ad interrogata respondere uiden
tur. Nec fit talis diuinatio sine sanguine. Talis est apud Home. euocatio manium facta ab Vlyxe: Talis
apud silium a scipione. Apud Valerium Flaccum ab Esone. Apud Papinium a Tiresia. Apud Oratium
a fœminis ueneficis Quidã Necyomantiam Sciomantiamq; ita distingunt. ut Necyomãtiæ ad erigẽdũ
Sciomantia — Cadauer sanguis sit necessarius. In sciomãtia uero sola sufficiat umbræ euocatio. Vnde & nomẽ. Est &
Capnomantia ars quædam ex fumo aræ uerum præuidendi & ex motione fumi quæ sunt futura co
Capnomãtia — gnoscendi: Cuiusmodi diuinaculos a fumo Capnomãtas appellant. Ex hoc magiæ fonte deriuati sunt
brachmanes — apud Romanos Ethurici Auspices: Apud indos Brachmães & gymnosophistæ: Apud gallos. Dryu
dæ. Et barbi: Apud siculos Galeatæ: Apud cunctas nationes planetarii: qui mathematici sunt: Et uul
Dryudæ — go Astrologi nominant. Pli. ubiq; alacriter oppugnat illuditq; placita Magorum atq; promissa. Magi
Planetarii — casq; fere semper uanitates appellat: nec ueritus est scribere magiã artem esse intestabilem irritam ina
nem: Quintus Curtius Magiã non artem esse profitetur. sed uanissimi cuiusq; ludibrium: Ecclesiasti
ci conditores magicas præstigias uocitant tanq̃ fallacia quadam præstringentes hominum mentes reꝝ
ueritatem ementiantur: Et ita curiositati mortalium callenter illudant: Cæterum non parũ multi cre
dulitatem suam addixerunt magicæ doctrinæ: perinde ac rerũ cunctarum potentissimæ: Inter quos.
Lucianus ex patris achaicis — ut cæteros prætereã Lucius Lucianus patrensis Diuinatiõis gnarus nec minus Elegans sophista: q̃ mor
dax scripsit se petisse Thessaliam desiderio noscendæ magiæ flagrans: ibiq; dum se in auem uerti cu
peret in asinum a palestra ancilla unguenti potentia esse denatarũ: Et ita sub Asinali Effigie: humano
tamen sensu & mente incolumi retenta multas ærumnas exanclasse: multiugosq; labores tolerasse cõ
memorat: Donec gustatis rosis in pristinum Lucium reformaretur: hic igit apud græcos stilo perele
ganti lusit Asinum aureũ: quem noster Apuleius Emulatus & ipse apud latinos Consimili argumen
to stiloq; nitidissimo condidit undecim uolumina de Asino aureo. siue metaphorphoseon: In quibus
Ex racemis Luciani — elegans est. Eruditus. Emunctus. Et cum haud dubie ex racemis Luciani sibi fecerit uindemiam: Eoq;
uno archetypo prope peculiariter sit usus: Magna tamen inter græcum Latinumq; asinum differentia:
Illebreuis. Hic copiosus. Ille uniformis & summatim ex homine in asinum ex asino in hominem trans
Vĩdemia apuleii — formationem reformationem prescribens. Noster uero multiplex & fabellis tempestiuiter intersertis
omnem aurium fastidium penitus absterget. Græcus ille magiã primoribus labris gustasse uideri po
test quũuis de se scripserit μαντισ αγαθοσ. Vaticinus bonus. Hic uero noster plenis haustibus hausisse:
in tantum ut Magorum maximus crederetur. Et auctor est Augustinus. Apuleium & apollonium dixe
Miracula facta apuleio — re non minorem q̃ Christum fecisse miracula. Et ut Lactantius refert solent Apuleii & multa & mira
memorari. ipse tamen magi nomen respuens aduersus calumniates: qui ei magicarum artiũ Crimẽ in
tenderant. eloquentissime se defendit: Sunt præterea in Lucio nostro uerba non parum multa interse
Nouato Verboꝝ — minata: quibus magis delecter q̃ utar. plurima uero quibus pinde utar ac delecter. Et sane nouator ple
rũq; uerborum est elegantissimus: tantoq; cum decore & uenere. ut nihil decentius: nihil uenustius fie
ri possit: Denique hic noster asinus sicut uerbo dicitur ita re ipsa aureus conspicitur: tanto dicendi lepo
re tanto cultu: tãta uerborum minime triuialium elegantia concinnatus compositusq;: ut de eo id dici
meritissimo possit. Musas apuleiano sermone loquuturas fuisse si latine loqui uellent. & ut dicam qd'
Sermonatrix — sentio plurimum conferre apuleii frequens lectio ad excolendã linguam potest: & ad eam eloquentiæ
partem quam sermonatricẽ appellant maxime est accõmodata: Cuius Eloquentiã Sidonius apollina
ris uelut fulminantem præconio uirtutis extollit: & Diuus augustinus in epistolis apuleium eloquentis
simum esse testatur: de quo sic scribit: Apuleius afferre hõesto patriæ suæ loco natus & liberaliter edu
catus: magnaq; præditus eloquentia: Eundem in libris de ciuitate Dei Platoni cum græca & Latina lin
gua nobilem appellat. Quamobrem te lector. oro. moneo: Hortor: ut familiaris tibi fiat hic scriptor sit
que tuum quasi manuale & Enchiridion. in quo si quid ducum uidebitur id nostrorum cõmentario
Prodromos Enarratio — rum expolitione emollietur: ac leuigabitur: quorum iamiam repandet præcursoria hæc & ueluti pro
dromos enarratio compendiario de Lucii apuleii patria ingenio. & libris. Solet enim & hæc quoq; stu
diosis esse non iucunda cognitio.

Lucio

VITA LVCII APVLEII SVMMATIM RELATA.

LVCIO Apuleio afro nobili Platonico: patria fuit Madaura Romani Po. Colonia olī splē-
didissima. & sub syphacis ditione collocata. quæ in numidiæ getuliæq; confinio sita est. Ex
quo feminumidam & semigetulum semet ipse ꝓfitetur. Vnde & madaurēsis Platonicus Si-
donio dictus pater nomine theseus cunctis in patria honoribus perfunctus. Mater [illegible]
saluia. Inter fœminas probitate præcellens: Cuius nobilitas satis clara ut potea Plutarcho illo inclyto Pudentilla
cheronensi; ac sexto Philosopho Plutarchi nepote deriuata: Vxor pudentilla opulentia uirtutibusq; Vxor
quæ in fœminā cadunt dotatissima ipse uero sucrulenta proceritate; oculis cesius: Flauo capillitio spe Apuleii
ciosus: Floruit carthagine; sub Iuliano auito & Claudio maximo proconsulibus: Vbi pueritiam disci
plinis liberalibus excoluit. plurimumq; sub doctoribus Carthaginensibus profecit. Vnde haud imme-
rito sese chartaginis alumnum gloriabundus prædicat; eamq; africæ musam celestem & magistrā ue-
nerabilem appellat. Dein athenis unde omnium doctrinarum fluenta antiquitus hauriebantur; ebibit Multisci-
musarum crateras multiiugas; poeticæ commenticiam; Geometriæ lympidam; musicæ dulcem: Dia- us
lecticæ austerulam; uniuersæ uero philosophiæ nectaream: Nouemq; musas; hoc est nouem discipli- Apul.
nas ingenuas magno studio nec casso sudore percoluit: Mox Romæ studiorum latinorum cultor assi-
duus & uigilax ad id facundiæ Romanæ fastigium peruenit, ut eloquentissimus doctissimusq; iuxta
conspiceretur; possetq; meritissimo polychistor hoc est multiscius nuncupari; ibiq; sacris Osiridis ini-
tiatus in numerum postophorū: quod sacrosancti collegii nomē; cooptatus patrocinia forensia ex dei
præcepto libens obibat. Hic non minus eloquio pollens q̄ eruditione præpollens negocium agens po-
steritatis non parum multa uolumina condidit. quæ partim iniuria temporum intercepta desideran-
tur; partim ad posteros transmissa affatim declarant quantum uir ille ingenio doctrinaq; præstiterit:
quantumque inter barbaras atque incultas nationes uirtus elucescat; sic & olim apud socordissimos scy-
thas anacharsis natus; ex apuleianis monumentis rum alia complusrula. tum de conuiualibus quæstio-
nibus de piscibus. De genitu animalium. & epigrāmata. & hermagoras desiderantur; ex his uero q̄ hoc Opera
tempore extant. Circūferuntur libelli quattuor Floridorum. In quibus Florida facundia: & odorata apuleii
eruditio lectorem mirum in modum oblectat tenet amenat: Vbi ueluti saltuatim uarietas rerum con-
texta conuisitur. Oratorias omnis uirtutes complectitur copiosissima & disertissima oratio; qua crimē
magiæ ab aduersariis obiectum a se alienum esse defendit tantis eloquentiæ doctrinæq; uiribus. ut se-
metipsum uicisse uideatur: Liber est unus de deo siue demonio Socratis īscriptus. cuius testimonium
idētidem citat Diuus Augustinus in definitione demōum: & descriptiōe hoīum. De dogmate Platonis
libri duo: Vbi q̄a Platone pluribus uoluminibus dispsim lateq; explicātur. strictim & iarctū collecta
miro breuiloquio perscribuntur: De cosmographia unus. non pauca continens ex meteoris Aristote-
licis: Dialogus trismegisti ab eodem latinitate donatus. Ita ut non tam eleganter atticissare: q̄ latialiter Floridū
disertare uideaf. Comprimis uero uolumina. xi. de Asino aureo. tanto lepore tanta elegantia; tanta flo- De Deo
rulentæ narrationis uarietate condita sunt. Vt nihil lepidius floridius amabilius esse quicquā posset: Socratis
adeo ut merito Asinus aureus ob stilum bracteatum & nitidissimam pulchritudinem inscribatur. q̄d Dogmate
enim pulchrius hoc Asino uere aureo. uere bracteato? Quāquam non pauci sunt. qui metamorphosin Platonis
hoc est transfigurationem; siue transformationem; ex rei argumento malint appellitare: Cæterum cū Cosmo-
nitor huiusce Asini plerisq; omnibus non aureus ac fulgens; Sed tenebricosus ac pallens uideaf: existi- graphia
maui me facturum operepretium consulturumq; pro uirili parte studiosis apuleianæ eruditionis: Si cō- asinus
mentarios excudissem ea in rude eaq; officina tornatos. ex qua cōmentarii in propertium: in Suetoniū aureus
tranquillum fœnati in publicum iam pridem prodierunt: Ex qua annotationes. orationes. poematia.
Ex qua innumera opuscula fluxere: Itaq; non minus libenter q̄ diligenter suscepi hanc cōmentandi ꝓ- Opa Phi-
nunciam: ut meo labore aspredines salebrarum siquæ sunt in asino Apuleiano leuigarentur: omnisq; lippi bero
nocturna caligo īmissa luce disrumperetur; Spero hæc nostra qualiacunq; sunt annotamenta minime fu- aldi
tura ingrata minimeq; pœnitēda cādidatis doctrinæ politioris. tibiq; potissimū; qui semp sititor cupi-
torq; extitisti Apuleiani leporis atq; facundiæ. qui libellos meos in cœlū fers qui nostros et neuos ama-
re consueuisti. hisce autem commentariis de industria habenas modo laxiores dedi modo datas pres-
si. prout res locus. tempestiuitas. exigere uidebanf. Interdum ex instituto prope peculiari flosculos ex
doctrinarum prato decerptos decenter intexui. & more pictorum parerga frequēter adieci. quibus las- Parerga
sescens lector reficeretur: & sane id genus additamenta. nisi amor instituti operis me fallit. non minus
languidum ingenium resouent q̄ stomachum nauseantem subamara & subaustera esculentioribus ob-
soniis immixta reficiunt.

Scriptoris Consiliũ Spectãdũ

IN exponendis auctoribus id quoq; spectari quenq; solet: quæ fuerit scribẽtis intẽtio cõsiliũ: Ego Apuleiũ quidẽ nostrũ cõfirmo Lucianũ græcũ scriptorẽ argumẽto consimili imitari. Ve℞ sub hoc transmutatiõis inuolucro: naturã mortaliũ & mores humanos quasi trãseunter designare uoluisse: ut admoneremur ex hoibus Asinos fieri: qñ uoluptatib⁹ belluinis ĩmersi Asinali stoliditate brutescimus: nec ulla rõnis uirtutisq; scintilla in nobis elucescit: sic.n. hõ ut docet origenes in libris piarchon. fit equus & mullus: sic transmutat̃ humanũ corpus in corpa pecunia: Rursus ex Asino in hoiem reformatio significat calcatis uoluptatibus exutisq; corpalibus delicus rõnẽ resipiscere: & hoiem interiorẽ: q uerus est hõ ergastulo illo cenoso: ad lucidũ habitaculũ. Virtute & religione ducibus remigrasse: Ita ut dicere possimus iuuenes illicio uoluptatũ possessos.i. Asinos trãsmutari: mox senescẽtes: oculo mẽtis uigente: maturescẽtibusq; uirtutibus exuta bruti effigie humanã resumere.

Ex hoie Asinus quid

Plato in symposio Sententia pclr nota bilis

Scribit.n. Plato in symposio q̃ tũc mẽtis oculus acute incipit cernere cũ primũ corporis oculus deflorescit. Quin ẽt pclus nobilis Platonicus monet multos eẽ in uita lupos multos porcos: plurĩos alia quadã bruti spẽ circũfusos. Quod minime mirari nos oportet cũ terrenus locus circes ipsius sit diuersoriũ: cũ aĩæ aut unguẽtis delibutæ: aut pharmacis epotis inebriatæ trãsfigurent̃ in brutas aĩantes. Pharmaca aũt sunt obliuio error. inscitia. Quibus aĩa consopita brutescit: donec gustatis rosis hoc est scĩa: q̃ mentis illustratio est: cuiusq; odor suauissimus: auide hausta in humanam formã hoc est rationalẽ intelligentiã reuertatur exuto asinali corio.i. deposito inscitiæ & re℞ terrena℞ crassiore uelamento: & sane repeniunt̃ anime q̃ paucissimæ: quæ corpeis pedicis inolute: & brutalibus uoluptatibus irretitæ: existant sobriæ puræ impertubatæ nulla in Asinũ aliasq; brutas aĩantes facta trãsfiguratione. Potest & metamorphoseos cã referri ad multiiugos humãæ uitæ labores multiformesq; uarietas: qbus homo pene quotidie trãsmutat̃: illa uero eruditioribus principalis huiusce trãsmutatõis cã ualdeq; pbabilis uideri põt. Et uidelicet sub hoc mystico prætextu noster pythagoricæ platonicæq; philosophiæ cõsultissimus dogmata utriusq; doctoris ostenderet & sub hac ludicra narratione palingenesiam atq; metempsychosim idest regenerationem transmutatiõemq; dissimulanter assereret. Et ut simul q̃ta eloquẽtia latiali homo afer q̃ta elegãtia. Quãta re℞ uerborũq; copia pditus eẽt. euidenter edoceret. Cæte℞ cũ istæ pfationes libentius nos ad lectionẽ pposite materiæ pducãt eiusq; euidẽtiorẽ pstẽt intellectũ: singulis libris ypochesim siue argumẽtũ subiũgã sũmatĩ breuiterq; cõscriptũ: ut qd̃ ĩ quoq; uolumĩe cõtĩeat̃: statim lector ĩtelligat.

Palingenesia Metẽpsicosis

ℭ Hypothesis siue argumentum primi libri.

τεῦπατα

LVcius Apuleius magiæ noscendæ cupiens thessaliã petit. ubi artes magicæ pollebant in itinere duobus uiatoribus se tertium comitẽ adiungit: narrantur intereundũ mira q̃dam & incredũda de circulatore. De meroe & pãthia lamiis ac sagis. mox accessus Lucii ad hypatam ciuitatẽ hospitiũq; milonis & hospes ipse describitur. Fuit opinor operæ ptium hæc carptim degustasse ne illotis ut aiunt pedibus lector ingrederet̃: & ut tirocinium scholastico℞ cõmodius instrueret̃: libuit aliq̃tum euagari & quodam quasi thema futuræ interpratatiõis anteloq̃o isto præmittere: sed iam tẽpus est: ut cum commentatiis nostris Apuleium curiosius inspicias: quẽ in uita philosophũ in scriptis amatorẽ res ipsa demõstrat & testat̃ ausonius.

At ego

At ego sermōe. Lusurus Asinū Aureū exordit ab epigrāmate iābico bimēbri quo faustinum filiū siue lectorē alloquēs instar poetaꝝ sūmatim ꝑponit qd sit toto in opere edissertaturus. Docilitas ait capraẽ:& attentio colligiẽ. At particula. Interdū inceptiua est: Adornatum pti- nens ut docet seruius in nono cōmētario. Ait donatus principiū esse increpationi aptum. Vt Virgi. At tibi pro scelere exclamat pro talibus ausis: Cōsimile illud oratianū. At o deoꝝ quicqd in cœlo regis. Sermone milesio.i.fabuloso lepido iocoso.delicato.ludicro hoc.n.significat sermo milesi- At

us.a milesioꝝ ioniæ populis dictus: q deliciis luxuq; notabiles fuere quoꝝ est illud memo ratissimū: Nemo nostrū frugi esto. alioq cū alius eiiciatẽ: hic milesias prisci appellauerūt poemata & fabulas lasciuientes siue ut q dam putāt milesiæ dicunẽ fabulæ aniles & uanidi cæ.in quibus nec pes nec caput appareat: nec ī star apologoꝝ epimythion ullū morale cōti- nētes. Iulius capitolinus in Clodio albino sic ait. Agri colendi peritissimus ita ut ēt Georgica cōscripserit. milesias nōnulli eiusdem eē di- cunt: quaꝝ fama nō ignobilis habeẽ: q̃uis me diocriter scriptæ sint. Extat epla seueri ipera toris ad senatū missa: in qua id qd ad hāc rē maxie ptinet scriptū legimus: sic.n.ait: maior fuit dolor qd illū ꝓ litterato laudandū ple- riq; duxistis: cū ille neniis q busdam anilibus occupatus inter milesias punicas Apuleii sui: & ludicra lfaria consenesceret; ex his seueri uerbis apparet milesias Apuleii significari fa bellas huiusce Asini aurei: quas ipsemet s̄mo ne milesio cōtextas & conditas esse significat. Marrianus quoq; capella in libro de nuptiis philologiæ inqt diuersitatis delitias milesi- as: Aristides poeta græcus cōposuit milesias. hoc est poema milesiacon perq̃ ipudicū: cu- ius rei Plutarchus & appiāus meminerūt: qd & Oui. libro tristiū secūdo apte docet sic scri bens: iunxit Aristides milesia carmina secum pulsus Aristides. nec tñ urbe sua est. Emaculā dus est hoc loco maculosus diui Hieronymi codex. Vbi de milesiis hisce fit mētio: & ī sin cerā lectionē restituēdus: Nāq; in libris cōtra Ruffinū sic passim legiẽ: quasi nō curatorum turba milesioꝝ. In scholis figmenta decantēt. Vbi non curatoꝝ sed cirratoꝝ legendū ē: hoc

Milesiæ fabulæ

aristides scriptor Milesiarū

Emaculatus locus hieronymi

At ego tibi sermone isto milesio uarias fabulas conseram: aure sque tuas beniuolas: lepido susurro permulceam modo si papyrum egyptiam: argucia nilotici calami inscriptam: non spreueris inspicere: figuras fortunasque hominum:

ẽcomatuloꝝ pueroꝝ. Iuxta illud uulgatissimū. ten cirratoꝝ cētū dictata fuisse ꝓ nihilo pēdas: preterea milesiaꝝ lego non milesioꝝ: qui ut iā docuimus fœminino genere milesias dicere maluerūt q̃ neutro milesia: nisi qs tutari uelit milesia neutraliter dici posse. ut geoegica. argonautica. & alia consimiliter. Lepido susurro. Elegāti quadā sermocinatione: Cuius sonus ueluti susurrus blādus & suaui aures permulceat. Pōt & ob hoc uideri usus hac dictione susurro. ut ostēdat hæc nō eē in uulganda neq; ꝓpha nis palā nūcianda. sed clā apud aures religiosas ꝑmendis: instar mysterioꝝ: quæ ī sanctuariis & ut græci dicūt ἐπορρητοις habenẽ. Lepidus dr̃ q politus est auctore donato. ut λεπιϛ.i. lamina Pli. lepidas uocari tradit squamas æris minutissimas. Vnde & lepidotes gēma dicta: q squamas pisciū imitaẽ. Papyrum ægyptiā. Chartā papyraceā: est enim papyꝝ siue papyrus utroq; eni mō diciẽ: frutex nascēs in palustribus ægypti: aut qescētibus nili aqs. Vñ niliacas papyros appellauit epigrāmatarius poeta: brachiali crassitudine. decē cubitoꝝ lōgitudine. in gracilitatē fastigiaẽ. ex libro papyri texūt uestē & stragula hīc illud satyrographi: succinctus ꝑria quōdā crispi e papyro. ex hoc fiūt chartæ multiplices. Pli. li. xiii. quo fiant papyraceæ chartæ luculenẽ ut oīa solet. enarrat. a quo cōmendaẽ augusta charta: cui principatus fuit in epistolis ob tenuitatē: Quæ antiquitus appellata est hieratica quasi sacrata. religiosis tm̃ uoluminibus dicata: Emporetica diciẽ charta quasi mercatoria inutilis in scribēdo: sed inuolucris usum præbet in mercibus: iter principales chartas fuere fauiana. Liuiana. & ꝑlata oībus claudiana: in charti spectant tenuitas. densitas. Candor. Leuor. Sacerdotes ægyptii calceos papyraceos gestāt: nec alia calciamēta eis inducere fas est. Auctor herodotus. Chartis legatis papyꝝ ad chartas paratū nō contineẽ. Vt docet

Lepidus

Lepidores

Papyꝝ

Vestis papyracea

Emporetica charta

Vlpianus uolumine.iii. de legatis. Argutia, lepore. & festiuitate: & salibus ægyptiis: illi enim neq̃ssimi molissimiq; fuerunt: ex quo est illud. Niliacis primũ puer hic nascat' in oris. Neq̃ tas tellus sit dare nulla magis: idem alibi sales Niliacos memorat scribit flauius uopiscus ægyptios eẽ uersificatores epigrãmatarios: & ad cantilenas publicas ꝓpensos. Quintilianus delitias alexãdrinas ut oĩum mollissimas nominatim taxat. Niloticí calami. Calamos ægyptios ad scribendũ idoneos maxime ꝓbant: q [illegible] Pli. in. xvi. seruiunt chartis cognatione quadã papyri, ꝓbatiores nĩ gnidii existimant': Sagittis autem nullus aptior calamus est q̃ qui nascit' in Rheno Bononiensi Amne. Cui plurima ẽ medulla. De calamis niloticis ait epigramatista; Dat chartis habiles calamos memphytica tellus; texantur reliqua tecta paludetibi. In alias imagines conuersas. An hoĩes ĩ alias imagĩes; ut luporũ & asinorũ uerti possint magna inter eruditos & subtilis q̃stio ẽ: Vulgo enĩ in tantũ infixa est fama hæc: ut in maledictis habeãt uersipelles. Ex quo est illud

Alexãdrine delicíæ

Calami Bononienses ac sagittas

in alias imagines cõuersas: & in se rursum mutuo nexu refectas: ut mireris exordior. Quis ille paucis accipe. Hymetos Attica: & Isthmos Ephiræa: & Tęaros spartiaca glebæ fœlices: eternũ libris felicioribo: crædita: mea uetus ꝓsapia est. Ibi inquam in Atthide: primis

Versipellis in male dictis

Veneno magico factus Caballus

plautinũ. Versipellẽ sese facit qñ lubet. Pli. græce uanitatis hæc esse mendacia figmentaq;. Asserit. Diuus quoq; Augu. autumat hæc esse fabulosa & demonũ ludificatiões. Quidam noĩe præstantius olim denarrauit patri suo contigisse. ut Veneno magico in caseo sumpto fieret caballus annonãq; inter alia iumenta militibus baiularet. In se rursum refectas; hoc ideo dicit; q̃a ex hoĩe asinus factus est; mox ex Asino in pristinũ hoĩem reformatus refectusq;. Mutuo nexu. Per quasdã quasi uicissitudines: ut scilicet uicissatim ex homine Asinus; ex Asino homo fieret mutua quadã conuersione eadẽ subsistente materia. Quis ille. extrinsecus subintelligendũ sit; qui in alias imagines cõuersus & in se rursum refectus fuerit; significatur aũt ipsemet Apuleius. Hymetos Attica. Post anteloquium epigrámatis ingredit' narrationẽ ꝓsa oĩone Docens se magis græco q̃ latino sermone linguã excoluisse. Loca græciæ famigerata pcenset pinde ac ueterẽ ꝓsapiã; tanq̃ natus sit in aphrica sed oriundus fuerit ex græcia hymetus mons est in attica Inclytus marmore & melle L. crassus orator colũnas habuit hymetias sex duodenũ pedũ longitudine; Mel hymetium; qđ & atticũ appellat' primatũ obtinet bonitatis. Vñ Pli. & Galenus mel atticũ eũprimis ꝓbant in medicamentis. Strabo quoq; libro nono mel hymetiũ reliqs anteponens id ait esse ꝓbatissimũ qđ acapnistũ uocant quasi nullo fumo infectũ. quo & apes & mella inficiunt'. Ideoq; ait Plini. noster id mel seruari; qd acapnon uocant quasi dicas sine fumo. Solinus de hymeto scribit hæc; hymeto meritissimo tribuit' principatus q; apprime floruletus eximio mellis sapore & externos oẽs & suos uincit. Isthmos ephyræa. Angustiæ peloponnesi inter duo maria egeũ & ioniũ cœrcitæ Isthmos appellant': in medio Isthmo corinthus est; quã Cicero totius græcie lumen appellat. Antea ephyre dicta; ex quo poeta; æra dixit ephyrea intelligi uolẽs corinthia. Isthmos ludis quinquennalibus & delubro neptuni inclytus phibet'; quos ludos auctore solino ea ꝓpter institutos ferũt. Quod maria quinq; allatrant oram pelopounesem. Pinea corona uictores apud isthmũ coronabant': ut refert Pli. in. xv. Plutarchus tradit isthmia a Theseo primitus instituta fuisse. In honorem neptuni Herculis emulatione; qui Ioui olympia primus instituit; alii isthmia in honorẽ palæmonis instituta fuisse dicuntur Archias poeta; cuius extat nobile epigrãma græcũ inclyta græcorũ certãmina cõplexũ. Athenienses ad spectaculũ isthmiorũ accedẽtes; sedẽdo cæteris spectatoribus pferebãt'; de isthmo quẽ pfodere tẽtauerunt dictator Cæsar. C. Caligula: Nero & demetrius scripsimus affatim in trãquilli cõmentariis. Tenaros spartiaca. In laconia ꝓmontoriũ est tenaros & oppidũ; est & spiraculũ eodẽ noĩe ex quo descẽsus ad inferos patet; est in ipso tenaro tẽplũ neptuno dicatũ; põponius mela. Et solinus auctores: dr' spartiaca a spartha ciuitate; q̃ laconiæ metropolis est. Cõdita a sparthe filia phoronei: ut docet eusebius chronographus; uñ sparthani siue spartiatæ qui alio noĩe lacedæmonii celebratissimi fuit aũt spartha priscis tpibus ut græci dicunt πολισ εστειχισ τοσ. i. ciuitas sine muris tanq̃ uera urbis sepimenta essent armati uiri nõ saxa constructa. Vnde olim interrogatus Agesilaus. Quãobrẽ spartha esset sine muris ostendens ciues armatos dixit ταυτα εστιν λακεδαιμονιον τειχη qđ latine dr'. hi sunt lacedæmoniorũ muri. Lacones & loquẽdo & scribendo amatores fuerunt breuitatis ꝓpe peculiariter. Vnde & laconismos breuiloquiũ significat. de quo Cicero ĩ epistolis laconismo tuo nõ utar; & a symmachotidẽ in epistolis dictũ est memini breuitatẽ sparthanã quondã laudi fuisse. annotanda hoc loco ẽ eloquiũ Apuleiana. a quo genere fœminino isthmos tenaros & himetos enũciant'. Cũ cæteri fere masculino genere usurpauerint; sed uidet'. L. noster nõ tam locos q̃ urbes ibidẽ conditas signate uoluisse.

Mel hymetium

Acapnistũ

Acapnõ mel

Isthmos

Isthmia corona pinea

Spartha sine muris

Laconismos

Glebæ fœlices. Sensus est hæc loca pdicta ubere glebæ & fecunditate segetũ fœlicia credunt': quoniam ita libris scriptorũ ꝓditũ est. Qui haud dubie fœliciores sunt utpote ipsi æterni; & æternitatẽ donãtes his de quibus sermocinant'. Glebæ aũt patrius ẽ casus qui uulgo dicitur genitiuus; sic. n. loquimur latine & eleganter; fœlix æui. Silius fœlix heu nemorũ; & uitæ laudãdus opacæ. Prosapia. Generis origo & familiæ dicta a ꝓserpendo. Alio noĩe ꝓsapiens nominat'. Dictio est uetus; & ut ait Quintilianus ab ultimis; & iam obliteratis repetita tpibus. In atthide. Athenas significat; atthis enim est athica

Prosapia

regio: cui cranai filii nomine athis nomen dedit. Quod & Iustinus refert: de qua Strabo libro geographiæ.xi.sic refert.ab actione actiuam dicunt. Athidem uero & atthicam ab atti de Cranai filia: a quo & inquilini Cranai uocantur: ipsa autem ciuitas athenarum nomen sortita est a dea Minerua: quam græci φθινην hoc est athenam uocant. Pueritiæ stipendiis. Signat se prima græcarum litterarum elementa athenis didicisse: quæ ciuitas domiciliũ fuit & ueluti officina ingeniarum disciplinarum. Merui. Militaui. mili tia autem puerorum militariaq; stipendia sũt in gymnasio litteratorio: merere enim significat militare: Varro. equo publico merent: & apud Suetonium in Iulio Cæsare scriptũ est: meruit & sub seruilio isaurico in cilicia: merere iterdum ꝓ mereri usurpat: ut apud Plautũ: & si aliter meres ꝓ mereris: est etiã merere sordidissimũ

Merere militare

puericiæ stipẽdiis merui. Mox in urbe latia aduena: studiorũ quiritiũ indigenã sermoné erũnali labore: nullo magistro ꝑeunte: aggressus excolui. En ecce ꝓfamur ueniã si qñ exotici ac forẽsis sermõis rudis locutor offendero.

quæstum capere: hinc mercenarii & meretrices dicunt: Aulus Gellius: lais inquit Corinthia ob elegãtiam uenustatemq; formæ grandem pecuniam demerebat. In urbe latia. Romam significat: nõ solũ sed & cũctarum terrarum caput: quæ cõis patria auctore Seneca dici potest. Studiorum quiritiũ. Studia Romane linguæ sese didicisse in ipsa urbe Roma significat. quirites autem Romanos dici nemo ẽ qui nesciat: indigenam sermonem appellat uernaculum & peculiarẽ Romanorum: qui sermo latinus est. Latinitas.n.ut inquit Diomedes grãmaticus est incorrupta loquendi obseruatio.ꝓm Romanam linguant omnes antiquitus tã docti q̃ indocti: tam fœminæ q̃ uiri: tam pueri q̃ Senes apud Romanos latine loquebant: nec tñ grãmatice: Aliud enim est latine: aliud grãmatice loqui: ut docet Quintilianus in primo quin libro.xii. ꝓdidit fuisse quosdã: q̃ illã tantũ eẽ naturalẽ putarent eloquentiã: quæ sit quotidiano sermoni simillima: qua cum amicis: cõiugibus; seruis loquamur nihil accersiti elaboratiq; requirentes aiet. M.Tullius ait in bruto populum eloquentiæ & oratoris iudicẽ esse: qui in tertio de oratore tradidit uulgũ in uersu uidere si peccatũ est: & si qd in orõne claudicat sentire. Quod ꝓfecto facere non posset inscius latinitatis: itẽ nemo inquit unquã est oratorẽ qd latine loqueret: admiratus: si est aliter arridet: neq; eũ oratorẽ tãtũmodo sed hoiem nõ putant: hoc haud dubie nõ diceret si latine loq fuisset in paucis: sicut in ꝓsentia est: idem refert mulieres cõseruare facilius incorruptã antiquitatẽ: Quod multorum sermonis expertes ea tenent semper: q̃ prima didicerunt. Ex quo. L. Crassus orator socrũ suã lelia saudire se solutũ testat: ut Plautũ sibi aut Neuiũ audire uideret: q̃ res euidentissime oẽm dubitatione eliminat: ne dubitemus priscos oĩs latine loqui solitos ĩdiscriminatim. Quod eo copiosus rettuli: quia sup hac re altercatio nõ modica fuit tpibus nostris inter uiros eruditos: indigena aũt ut ad ꝓpositum reuertamur opponit aduenæ & significat inde genitũ: nõ alienigenam nõ aduẽtitiũ: sed uernaculũ ꝓpriũ: & quasi peculiarẽ. Erumnali labore. Difficili. molesto ærumnæ enim labores onerosos significant: Maiores nostri: ut auctor est. M. Tullius in secũdo de finibus labores non fugiẽdos erũnas nominauerunt. Vnde labores Herculis erumnæ dicitur: Plautus in persa superauit erũnis suis erũnas Herculis. Ausonius prima Cleonei tolerata erũna laboris: idem. M. Tullius in quarta Tusculana: ærumna inquit est ægitudo laboriosa: erumnulas υπ ο κοριστικωσ furculas appellauerunt: quibus reliquatas sarcinas uiatores gerebant: quarum usum qua. C. Marius rettulit muli mariani postea appellabantur. Operæ precium est hoc in loco obiter Annotare super mulis Marianis quædam digna cognitu nec indigna relatu: quæ apud Frontinum legimus. Qui lib. quarto strategematicon scribit hæc. C. Marius recidendorum impedimentorũ gratia: quibus maxime exercitus agmen oneratur: uasa & cibaria militum in fasciculos aptata furcis imposuit sub quibus & habile onus & facilis requies esset: Vnde & improuerbium tractum est. Muli mariani: aliam huiusce prouerbii causam refert Plutarchus ĩ mario quid quoq; memorat. ꝙ scilicet Marius imperator eadem ferebat obibatq; onera in re militari: quæcunq; militibus imperabat: quare post: hec cum labores & iussa imperatoris milites libenter subirent. Muli mariani uocabantur: uulgus hodieq; hinc ut opinor ducta originæ caballos marianos appellat homines: qui pedibus suis ambulantes se in equo sedere & uehi mẽtiunt in ludicro spectaculo. Nullo magistro præeunte: sine doctore insinuat se didicisse perinde ac fuerit αυτοδιδακτοσ. sic enim græco uocabulo dicitur: qui seipsum magistrum habet. Talis fuit antiquitus manilius senator Romanus. quem Plinius maximis nobilem doctrinis doctore nullo fuisse prodidit. Diuus quoq; Augustinus libro confessionum quarto gloriatur per semetipsum solum citra doctorem legisse libros artium liberalium & intellexisse: Aristotelica quoq; prædicamenta inquit quas appellant cathegorias solus legi & intellexi: fuit & syllanion statuarius nullo doctore nobilis. Exotici sermonis. Exoticum sermonem appellat romanã linguã ueluti alienigenam ac insitiam sibiq; merito peregrinã: cum ipse natione afer assuescere didicisset: & in patria stridulam barbariã puerilibus labris degustasset: exoticus.n. significat peregrinũ & externum: Vocabulo quidẽ græco sed apud latinos usitatissimo: hinc apud Pli. & Plautum unguenta exotica apud gellium uinum exoticum pro alienigena & peregrino. Forensis. Vel romanum: quo oratores utuntur in foro. Vnde & forensis eloquentia & forenses apud sidonium tabulæ &

Indigena sermo romanorũ

Latine omnes Loq̃bant

Incorrupta latinitas in fœminis

Indigena

Erũnæ

Erũnulæ

Muli mariani

Qui nobiles sine ꝓceptore

Exoticus

Forensis sermo

Desultoria sciētia. Desultorii equi

forēsesapud Ciceronem litteræ qbus utimur in foro: uel externi ab hoc aduerbio foris deriuaꝰ. omnino romanus sermo significatur: apud Liuium forensis factio & turba accipitur pro humili sordida insincera quam fabius excretam ab integro populo in quattuor tribus cōuertit urbanasq; eas appellauit. Ipsa immutatio. Tanquam nunc primum latine cœperit scriptitare: cum prius eloquio græco uteretur: hinc in deo socratis ait satis oratio nostra atticissauerit. Desultoriæ sciētiæ. Decenti quadā trāslatione desultoriam scientiam appellat Ludicratu uoluptariamq; ueluti desilientem a studio prisino seueriore: secuti desultorii equi uocantur ex quibus homines agilitate corporis prædit repente desiliebant. De quibus lege quæ annotauimus in primo Suetonii cōmentario. illud enarrantes: equos desultorios agitauerunt nobilissimi iuuenes. Relege illa quoq; q̄ scripsimus in quarto propertii cōmentario super eo uersu. traiicit

Iam hæc qdem ipa uocis ímutatio: desultoriæ sciæ stilo quē accessimus: rñdet. Fabulā græcanicā ícipim̄ lector ītēde: lætaberis Thessaliā: nā & illic origis mræ nræ fūdamenta a plutarcho illo íclyto: ac mox Sexto philosopho nepote eius ꝑdita: gloriā nobis faciūt: eā thessaliā ex negotio petebā: postq̄ ardua mōtiū: & lubrica ualliū

alterno qui leue pondus equo: ubi docuimus desultorem designari qui equos desultorios alit & exercet: illa transilit pernicique saltatione. Marcianus quoq; eadem pene translatōe usus qua & Apuleius decenter inquit leuitate pernix desultoria gestiebat: illud adde quod a cassiodoro traditur equos desultorios repertos esse p quos circensiū ministri missos denūciant exituros: erit ergo hic sensus: ut desultores ex equo in equum sic ego ex græca lingua & scientia in romanā desilio. ꝑōr & dici conducēter sciētia desultoria historia de asino in qua ex homine in asinum desilit: & uertitꝰ uidelicet in mores belluinos ꝓpensior: mox ab asino in hominē reformaꝰ: cū relictis uoluptatū pedicis duce ratione emergit in uiā uirtutis: & hoīem sese uereꝰ pstat. Verus aūt homo est aius: apud scriptores qui transfigurant ī belluas ad hunc intellectū referri possunt. puerbiu illud ab asino cadere. Quod qdam huic loco agglutinare contendunt: mihi haud quaq̄ cōuenire uideꝰ: cuius meminit aristophanes in nubibus & retulit Plato in gryllo: qui & in tertio de legibus sic tradit: cur hæc nobis dicta sunt repetēdum uidetur. ut oratio quasi equus retrahaꝰ: ne si os effrenatū habeat: dicendi concita impetu: ab asino ut ꝓuerbio ferunt excutiaꝰ. Fabulā græcanicā. Ideo græcanicam appellat quia ad exemplar Luciani græci scriptoris cōdita est: ex quo asinū aureum pene transcribit uel quia in thessalia regiōe græca hæc res gesta est. differt aūt græcanicus a græco. nā ut docet. M. Varro libro sexto de analogia græcanica aduenticia sunt de græcis ueluti notha ut Hectores: Nestores: Hectoras: & ita hæc fabula ex græco Luciano deducta deriuataq; est. Thessaliā. Fabulā asini aurei auspicaꝰ ab eo principio a quo exortus est Lucianus: cuius initiū est hoc. απηειν ποτε ισ θετταλιαν idest olim in thessaliā proficiscebar. Thessalia aūt prisco sæculo pyrrea & pyrra deucalionis uxore denominabaꝰ: mox hemonia ab hemōe a cuius filio thessalo thessalia uocata est: homerus argopelasgicon appellat. Nam & illic. Hoc per interpositionem: quæ græco uocabulo parenthesis: dictū est. Originis maternæ annotauimus in uita Apuleii matrem eius saluiā a plutarchi familia prognatā: fuit autem Plutarchus cheronēsis: quæ ciuitas est Boetiæ: qd & ipse testatur in sylla scribens patriam suam cheroneā: ab archelai impetu incolumem euasisse prouidentia syllæ: qui eo in loco uictoriam ex hostibus uictis adeptus est: idē in lucullo ait cheronenses municipes suos luculli testimonio euasisse periculum: quod orchomenii p calumnias intentabāt: ex quo statuam lapideam in foro cheroneæ publica impensā lucullo dicauerunt: & ob id beneficium non solum confitetur sed etiam palam profitetur se plurimam gratiam debere Romano lucullo: idem in demosthene refert quemadmodum apud cheroneam patriam suam Philippus macedoniæ rex prælio magno athenienses uicit: finisq; libertati græcorum impositus est. ex quo prœlio demosthenes qui alios ad pugnam animare solebat: saluteni fuga quæsiuit cūq; id ei q; fugerat: probrose obiiceretur: uerbum illo notissimo elusit ανηρ inquit ο φευγων και παλιν μαχησεται idest uir fugiēs & denuo pugnabit: floruit autem Plutarchus sub Traiano & Hadriano imperatoribus. Traiano libros apophthegmaton dedicat uir haud dubie primæ notæ inter eruditos: & multiiuga eruditione mirabilis: secūdus sane scriptor: & qui iure polygraphotatos nominari possit a copia uoluminum. Vnde nunc non immerito gloriatur Apuleius maternam originē a Plutarcho deriuatam: sibi gloriam parere. Sexto philosopho. Hic sextus philosophus doctor fuit Marci Antonini imperatoris de quo Iulius capitolinus: audiuit & sextum philosophum cheronensem Plutarchi nepotē: & ab Eusebio in chronicis scriptum est Plutarchus cheroneus & sextus philosophi insignes habetur adriani principatu. Ex negocio petebam. Imitatus est Lucianum qui ait se thessaliam petiisse ob negocium quodā paternum cum hoīe thessalico. Postq̄ ardua montium. Exornatio rethorica est: quæ cōpar appellatur: & altera similiter cadens: in his autem figuris fœlicissime audax ad noster Apuleius. & q̄uis affectatione nihil odiosius sit: tñ talis affectatio in hoc pene peculiariter est amabilis imitabilisq;: ardua āt mōtiū dixit: ardua smōtes intelligi uolens: sicut p lubrica ualliū lubricas ualles: & roscida cespitū roscidos cespites: & glebosa cāpoꝝ.

Prouerbium ab asino Cadere

Græcanicus

Thessalia argopelasgicon

Plutarchus cheronensis

Scitum demosthēis

Polygraphotatos

Plutarchus

Sextus philosophus

compar

globosos campos: sic Virgilius urbē patavi circūlocutione usus ꝓ patavio: fontē timavi: ꝓ ipso tima- Lubricus
uo. dixit. Lubrica valliū. Lubricus locus dicit̄ in quo facile labimur: lubrica res: q̄ labilis ē & e ma-
nu elabitur. Vixq; contineri potest ob levorem. a Virgilio lubricus anguis. & loca lubrica dicuntur.
Roscida cespitū. Roscidus significat rorulentū & rore conspsum. a Virgi. Luna roscida elegāter sci- Roscidus
enterq; dicta est veluti roris humorisq; parens fecūdissima: ex quo sydus lunæ femineū ac molle no-
miat̄ ab eruditis: q̄ nocturnū solvit huorē: & ut ait Pli. cūcta hūifico spū laxat. Rores existūt neq; ge-

&roscida cespitum: & glebosa cāporū emersi: me equo indigena p albo vehens: iā eo quoq; admodum fesso: ut etiam fatigationē sedentariā: incessus vegetatione discute rē: in pedes desilio: equi sudorem: & frōtem curiose extrico: aures remulceo: frenos detraho: ingradum lenē sensim ꝓducho: quo ad lassitudinis icōmodū: alui solitū ac naturale præsidiū eliquaret. Ac dū is ientaculum ambulatoriū: prataq; pretetit: ore in latus detorto

lu. neq; ardoribus veq; ventis: nec Ros ex
nisi serena nocte: in cōfesso ē ro- vaporatō
scidas estate aphricæ noctes esse ne
scribit Aristo. in primo meteoro
rū Rorē fieri ex vaporatiōe mo-
dica cum pluvia ex largo vapo-
re progeneretur. Apuleius in lib.
de mundo. ros inquit nocturnus
humor ē: quem serenitatis tenui-
tas spargit: græce. δρόσος dicit̄
ros & δροσερός roscidus: cespes Cespes
aūt terra est cum herbaꝝ radici-
bus circuncisa feramentis ex ces-

pitibus castra circundantur: & aggeres castrenses fiunt: ut docet Vegetius in tertio de re militari: hinc
illud plinianū ex lib. xxxv. cespitū natura castroꝝ vallis accōmodata cōtra fluminū ipetus aggeribus. Aræ cespi-
ex cespite fiunt aræ dictæ ob id cespiticiæ. Iulius capitolinus centū are uno in loco cespiticiæ extruun- tiæ
tur: & ad eas centū sues centum oves mactant̄. Glebosa. Glebis grandibus plena & extātia: columel- Scanna
la id genus glebas appellat scāna: de q̄bus Plini. in. xviii. scanna iter duos sulcos crudane relinquant̄: Erybolax
glebæne exultent: græce βωλοκοπεῖν nominat̄. in de ab Homero phthia ἐριβῶλαξ dicta ab ube- Sedētaria
re glebæ. Emersi: difficulter se superasse aspredines locoꝝ significat. Indigena. Thessalico quasi in- fatigatio
degenito. Nec aliunde ascito: vel indigenam appellat equum patrium: veluti vernaculum & domesti- Sellula-
cum. Fatigationem sedentariam. Eleganter sedentaria fatigatio dicitur illa: qua sedentes in equo riæ artes
ex diutina equitatione vexamur. Columella in. xii. scribit operam villicæ non esse sedentariam intel- Sedētarii
ligi volens non esse desidiosam: & ignauā: ut sedens operetur: a Plinio quoq; panegyrista decenter dici-
tur sedentaria senatus assentiendi necessitas: qui sedens assentiri cogebatur principi truculento. Qui
etiam sedentarias artes & sellularias erudīti appellant q̄ a sedētibus per ociositatem exercent̄: quas nu-
mæ lex a peregrinis & servis tantū exerceri sanxit civibus inter dictas: tāq̄ his animi vigor & corporis
pariter elanguescat: plautus in aulularia sedentarios nominat qua dictione signare illos videtur: qui
sedes fabricant & sellas. Frontē extrico. Numerosa ōone & similiter desinēte indicat se oīa illa fa-
ctitasse: quæ fieri solent ab equitariis sive equisiōibus erga equos labore exhaustos: & sudore difluen- Sudor ex
tes. ut. s. frontē extricaret: aures remulceret: frenos detraheret: frōte āt maxie sudāt aīalia & potissimū fronte
hoīes ppea q̄d caput humidū laxūq; est: cerebro aūt humectissimo frons prima subdita est Arist. au- Frōtones
ctor in secūdo ꝓblematū: frontē a foratu oculoꝝ noiatā Varro existimavit: & credidit Lactantius in Siliqui
lib. de opificio. a fronte dicti frontones q̄d cognomentū est nobiliū romanoꝝ hinc ait Cicero in prio Flacci
de natura deoꝝ. Silos & Flaccos. frontones: capitones: q̄ sunt in nobis. Sili ut hoc quoq; in trāscursu de-
claremus dicti sunt: quoꝝ nasus sursum versus est repādus: Vnde galeæ quoq; a similitudine silæ appel-
lant̄: Flacci vero noiati: quorum aures demisse erant pendulæ & languide ac flaccescents: ab his. n. ut
ait Plini. sunt flaccoꝝ cognomina. Sensim ꝓducho. Nō potuit significātius exprimere id q̄d quotidie
usurpari videmus in equis ex cursura diffudantibus & lassitudine defectis. qui. s. gradu lētissimo dor-
sualibus opti sensim ꝓducunt̄: ne ex refrigeratione periclitent̄. Alui p̄sidiū. Excrementa signat: &
urinā quo naturæ p̄sidio maxie equi fatigati recreant̄. Eliquaret. Emitteret: redderet: & veluti liq-
uidiora stercora fistulatī excuteret: q̄ ab antiq̄s foria dicebant̄. Vnde foriolus dictus: q foria facile emit-
tat solutioris. s. ventris. Ientaculū ambulatoriū. Iencatulū auctore fulgētio placiade dr̄ gustatio: &
est quasi prægustativa comestio: est. n. cibus matutinus: quasi ieiuna aīa sumptus: & ientare vetus ver- Foria
bum est q̄d significat ientaculum capere: afranius hæc ieiuna ientavit: Vitelius impator epulas q̄dri- Foriolus
fariā dispartiebat: auctore tranquillo in ientacula. prādia cenas. & comessatiōes: græci ientaculū. ἀκρά- Ientaculū
τισμον Vocant: καὶ ἀκρατίσμα. Hinc Aristo. lib. de aīalibus nono scribit aquilā nō operari. Sed q̄esce- Ientare
re μέχρι ἀκρατισμάτος hoc est usq; ad horam ientaculi: in quibusdā codicibus Arist. legit̄. μέχρι ἀγο-
ρᾶς q̄d Plini. Aristotelis interpres emunctus ita transtulit: donec impleant̄ hoīum cōventu fora igna-
væ sedent: antiq prandium sive prandiolū vocauer- ientaculū quasi parvū prandiū. q̄d. M. Tul. ele-
ganti vocabulo prandiusculū dixit: & ita legas in sincerioribus codicibus epistolaꝝ ad atticum. nunc
oppido quam eleganter ad Apuleio dicitur ientaculum ambulatoriū. Quod sensim ambulando car-
pit equus in prato: ambulatoria hominis voluntas usq; ad mortem est: ut tradunt iurisconsulti: hoc ē
mobilis. varia. mutabilis. porticus quoq; ambulatoria dicitur: quæ ambulationis causa extructa est.

pronus allectat: duobus comitũ: q forte paululũ ꝓcesserant: tertiũ me facio: & dũ ausculto: qd sermonis agitaret? Alter exorto cachinno. Parce inqt in uerba ista: hæc tã obsurda tãq; imania mẽtiẽdo. Isto accepti: sitior alioqn nouitatis: imo uero inq̃ ĩpartite sermonẽ: nõ q dẽ curiosum: sed q uelĩ scire uel cũcta: uel certe pluría: simul iugi qd insurgimus asperitudinẽ: fabulaꝝ lepida iucunditas leuigabit. At ille qui cœpat. ne ĩqt istud mẽdacium tam uerum est: q̃ si qui uelit dicere: magico susurramine amnes agiles reuerti: mare pigrũ colligari.

Pronus allectat. Solent equi os in latus detorquentes delectare & quasi demulcere. Allectat. n. significat illicit & delectat. Tertium me facio. Idest cupulo: adiungo me tertium comitem duobus comitibus progredientibus. Alter. Ex duobus scilicet comitibus. Cachinno. Risu soluto: qui reprehen-

Cachinus

sibilis est: hinc ait Seneca: sit risus sine Cachinno. præterea Cachinnus non risum tantum: sed sonum quoq; uehementiorem significat: sicut apud catullum ita scribentem: procedunt leuiterq; sonãt plangore cachinni: cachinnare etiam non de risu tantum: sed & de sonitu strepituq; maiore uetustas dicí uoluit: hinc illud Accianum. sæua sonando crepitu clangẽtes Cachinnãt. Est aũt cachinus uerbum fecundum. ονοματοποιια fictum a sono risus. In uerba ista. Sub intelligendum est alterum ex duobus comitibus denarrasse ĩtercundũ multa deum & potẽtia magices in credibilia: ita ut alter surdis auribus diceret suspẽdẽdũ eẽ talibus uerbis: q̃ mera mẽdacia & imania portẽta resonarẽt. Isto accepto. Cũ hoc audiuissem. Sitior nouitatis. Cupitor reꝝ nouarum; nam ut inquit Ouidius. est quoq; cunctatum nouitas gratissima rerum; & ut auctor est Seneca in declamationibus ad noua homines concurrunt: ad noua conueniunt: idem scribit libro quæstionum naturalium nouissimo. Quod naturale est magis noua q̃ magna mirari. Qui sidere capræ oriente nascẽtur erunt curiosi omnium rerũ; ut semper noua quæq; curiosa desiderii cupiditate sectentur: auctor iulius firmicus in. vii. matheseos. Non quidem curiosum. In libro annotationum nostrarũ hic locus copiose satis opior explicatus est: ex quo poteris siquid ãplius desideraueris mutuari. Vbi documus curionem pro ministro atq; præcõe usurpari; in quo significatu. Plinius. Iulius capitolinus: martialis:

Curiosi sub Sidere Capræ

Curio q Incuriosus agnus

eusebius: itidemq; Apuleius usurpant. Apud Plautũ. agnus curio significatur macilentus; quasi nimia cura gracilis & emaciatus: sicuti econtrario incuriosum agnum dixit Apuleius in floridis intelligi uolens opimum & succulẽtum; uidet aũt curio hoc in loco a cura festiuiter deduci quasi curiosus; qui curat & satagit nosse curiose res nouas; ẽ itaq; sensus: non sum ego qdem curiosus: cum curiositas sit signum loquacitatis: & nemo curiosus sit q non sit maleuolus uerũtamen cupio nosse plurima: atqui ipse tamen toto opere testatur se genuina curiositate præditũ fuisse; & natura ut inquit Seneca nobis curiosum dedit ingenium curiositatẽ ut noxiẽ taxat fulgẽtius mythologus his uerbis: curiositas semper periculorũ germana detrimenta suis amatoribus nouit parturire q̃ gaudia. Iugi. Collis. & loci editoris. Insurgimus. ascendimus. Leuigauit. Hæc duo opponunt ueluti ꝑ antitheton asperitudo & leuigatio: est. n. leuigare læuiore quodã expolire qđ aspeꝝ est; in itinere aũt comes facũdus ut dicere solebat publius mimographus ꝓ uehiculo est; unde fit ut asperitas uiæ sermocinatione comitis iucũda leuiget.

Næ Mentiri Mẽdaciũ Dicere

Nae. certe græcũ est aduerbiũ latinus quoq; usitatissimũ quo plautus. Terẽ. M. Tul. cæteri frequẽter utunt. Istud mendaciũ. Quod scilicet dixisse uidebat ille assertor magicæ factionis: q qdã incredenda ad comitẽ narrauerat: inter mẽtiri aũt & mẽdaciũ dicere distat. q. n. mẽtit ipse nõ fallit; sed alteꝝ fallere conat; q mendaciũ dicit ipse fallit. auctor. Pu. Nigidius; q hoc quoq; addit ut bonus inqt ꝓstare dẽt ne mentiat; ꝓcudens ne mendaciũ dicat diuus Augu. in libro de mẽdacio colligit octo gñã esse mendacioꝝ; q̃bus abstinendũ esse in totũ ꝑcipit. Vbi indiscriminatim mẽtiri & mendaciũ dicere usurpant. Quod & ĩ decretis canonicis. xxii. q. ii. repetitũ est. nati sub sidere ĝeniculi erũt mendaces. fugaces. callidi. Susurramine. Incantamento: qđ clã & uoce summissa ne ꝓphani ꝑcipiãt fieri solet: magia. n. ut idẽ Apuleius asserit in apologia occulta res est ꝑ lecunq; noctibus uigilata & tenebris obstrusa: & arbitris solitaria: & carminibus murmurata cui paucissimi adhibeant. libro quarto institutionũ Susurros magicos dici legimus incantamenta magicoꝝ & q̃ a Lucio nostro Susurramina nominant. Amnes reuerti. Persuasum est ui magici cãtaminis cũcta q̃ naturaliter impossibilia sunt: fieri posse; flumina ad fontes reuocari: mare glaciari; uentos tranqllari; deniq; oĩa: q̃ hic memorat Apuleius posse cõfici: cui sniæ astipulat polypharmaca: hoc est triuenefica illa medea: q̃ sic ait apud Ouidi.

Sistere aquã fluuiis

cũ uolui ripis mirãtibus amnes in fontes redire suos: cõcussaq; sisto Stantia cõcutio cãtu freta: nubila pello. nubilaq; induco: uẽtos abigoq; uocoq;. Te quoq; luna traho: illud quoq; marõianũ ex eneidos q̃rto huc ptinet. Sistere aquã fluuiis & uertere flumina retro. Mare colligari. Idest cõgelascere cõtra na-

Mare ĩcõgelabile

turam suã; mare. n. oẽ incõgelabile ẽ sicut phi autumãt; & memorat gellius in. xvi. noctiũ atticaꝝ: tamet si Herodotus græce historiæ scriptor scribit in qrto historiaꝝ mare sciticũ cõgelasce. Vnde a Iuuenale dictus oceanus glacialis; auctor ẽ Plinius septẽtrionalẽ oceanũ marimacusam. a cymbris uocari hoc

Mortuũ mare

est mortuũ mare. Hecatheus amalchium appellat; quod nomen lingua scythica significat cõgelatum

Ventos inanimes expirare. Idest uentos esse sine spiritu: quod impossibile est: uentus enim nomen uenti perderet cum esset inanimis idest sine anima & spiritus agitatione: a græcis dicitur [illegible] un de animus & anima deducuntur: ex quo animæ interdum per uentis usurpantur. Oratius impellunt animæ lintheæ thraciæ. Virgilius. Quantum ignes animæq; ualent: est autem uentus fluens aer & agitatus ut Hippocrates in libro de flatibus Aristoteles. Seneca & cæteri philosopharum physicarum cõditores prodiderunt. Nihil autem est in rerum natura potentius spiritu: ignem spiritus cõcitat. Aquis uentum detrahas inertes sunt potest spiritus dissipare spacia terrarum: & nouos montes extollere: qui est causa tremoris terræ: unde epicuro nullus motus placet pter spiritum qui possit tãta conari.

Animæ pro uẽtis

uẽtos inanimes expirare. solẽ inhiberi. Lunã despũari. stellas euelli. diẽ tolli. noctẽ teneri. Tũc ego ĩ uerba fidentior: heus tu inq̃: qui sermonẽ ieceras priorẽ: ne pigeat te: uel tedeat reliqua ptexere. Et ad aliũ. Tu uero crassis auribus: & obstinato corde: respuis: q̃ forsitã uere phibeant. Minus hercule calles prauissimis opinioĩbus ea putari mendacia: qua uel auditu noua: uel uisu rudia: uel certe supra captũ cogitatõis ardua uident: q̃ si paulo accuratius exploraris: nõ mõ cõptu euidentia: uerũ etiam factũ facilia senties. Ego deniq; uespera dũ

Expirare. Spiritum exhalare & mori: sicut animantia expirant spiritu emisso deficientia: sine quo nihil uitale est. Solem inhiberi. Sol qui est mundi oculus: & cor celi: & iucunditas dieĩ & celi pulchritudo. Naturæ gratia ut inquit Ambrosius in quarto hexameri: qui ut asserit Plinius naturæ regimen ac numen est siderum ipsorum celiq; rector: creditur potentia magici carminis posse inhiberi quominus cursum suum statim & nũquam erraticum circumagat. hinc Lucanus cecinit in. vi. pharsaliæ. cessauere uices rerum dilataq; mundi hesit nocte dies; prisca illa rudis & indocta mortalitas in deliquio solis ac lunæ stellarumq; defectibus; scelera aut mortem aliquam siderum pauebãt. Lunam dispumari. Carminibus præstigiisq; magnorum lunam celo deduci posse creditum est: ex qua credulitate: est illud notissimum: carmina uel celo possunt deducere lunam: credebant quoq; lunam cantu magico depressam cogi: ut despumaret in herbas suppositas. & lunare uirus ĩfunderet: quibus mox ad magicen utebantur. Quod & idem Lucanus insinuat: cum sic ait in sexto de luna loquens: & patiur tãtos cantu depressa labores: Donec suppositas proprior despumet ĩ herbas: item alibi & uirus large lunare mistrat: mortalitas ignara causarum naturalium in lunæ defectu ueneficia arguebat: & ob id crepitu dissono auxiliabatur. Auctor Plinius in secundo. & Liuius. in. xxvi. disposita ĩquit in muris campanorum imbellis multitudo tantum cum æris crepitu qualis in defectu lunæ silenti nocte fieri solet edidit clamorem: hinc illud satyrici poetæ una laboranti poterit succurrere lunæ; igitur luna despumatur quãdo spuma depurgatur: quam cogitur infundere in herbas subiectas a magis: itidem mel despumatum dicitur quando spuma detracta purum liquidum defecatum relinquitur: & ut ait Plinius in. xxii. usus despumati mellis super aptior est. Stellas euelli. Marcianus capella in libro de Astrologia stellas a stando. sidera & considendo dicta fuisse commemorat: cũ itaq; stellæ coelo affixe sint cantamine magico reuelli posse putantur: interdum stellas ex coelo labi & uolitare conspicimus: ex quo illud Maronianum: stellas uento impendente uidebis precipites coelo labi. Plini. in. xviii. discurrere inquit stellæ uidentur interdum uentiq; protinus equuntur: in qua tum parte ita psagauere. inibi ex interuallo si uolitare inquit plures stellæ uidebuntur: quo feruntur albescentes uentos ex his partibus nunciãt: uulgus existimat aliquem extingui tum stella decidua; uerum ut inquit uerissime idem Plinius non tãta coelo societas nobiscum est. Vt nostro fato mortalis sit ille quoque siderum fulgor: uerum cum decidere uidentur id fit nimio alimẽto tracti humoris sicuti luminibus accensis id ex liquore olei notamus accedere graeci apporrhoeas uocant defluxus quosdam ærios; qui ad terram labẽtes stellarum casus imitantur. Diem tolli. Tanquam arte magica possit dies mutato; canonico cursu interpellari; & nox congeminari iuxta illud Lucani cessauere uices rerum, dilataque longa hesit nocte dies. legi non patuit eter. Et ad alium. Conuersus scilicet ad illum: qui extorto cathino dixerat supersedendum esse talibus uerbis; tanquam absurdis & incredibilibus. Minus hercule calles. Sensus est profecto nescis multa quæ uera sunt ideo existimari mendacia; ob deprauatam hominum opinionem: qa sunt noua; & supra uires nostras sublimata; in hanc sententiam ait Salustius in Catilina: q̃ sibi quisq; facilia factu putat. Aequo animo accipit supra ea ueluti ficta pro falsis ducit. Vespera. Hora uespertina; & ut ait Sidonius; Crepusculascente. Dies ciuilis; qui a media nocte incipit ita diuiditur; primũ tempus dicitur medie noctis inclinatio deinde Gallicinium; inde cõticinium. Cũ & galli conticescũt; & homines etiam tunc quiescunt; Cuius meminit Plinius in asinaria cum ais: uidebitur. factum uolo redito cõticinio: Deinde est diluculum; id autem ẽ cum incipit dignosci dies; inde mane dum dies clarus. Legibus duodecim tabularum ortus tantum & occasus nominabatur. Post aliquot annos adiectus est & meridies. Nouissimũ diei tempus suprema tempestas nõiatur; hinc illud. xii. tabul. solis occasus

Sol mũdi oculus

Lunã despumare in herbas

Stellas Sidera

Cur stellæ cadere uideant

Diuisio diei

Gallicinium

Cõticiniũ

Diluculũ

Suprema tempestas — suprema tẽpestas esto; q̃uis plurimi ex his uerbis supremã tẽpestatẽ post occasum solis esse existimaue rũt. post sũpmã dicit̃ uespera a stella q̃ græci hesperã Plautus uespecuginem. Ennius uesperũ Martia.

Vespera. Vespugo. Crepusculum — phosphoꝝ: Virg. hesperõ appellãt; inde crepusculũ a crepero qđ dubiũ significat dictũ; tanq̃ lux dubia id horæ sic incertũq; existat id tp̃s noctis ne sit an diei; ĩde crepusci nominati a Sabinis. qui eo tẽpore erant nati; & a Lucretio dictũ ẽ creperũ bellũ: cuius anceps & dubius est euentus; oracula quoq; crepera uocitauit quasi ancipitia. ambasiosa. dubiosa. hinc senes decrepitos dici quidam autumant: qua

Crepusci. Prima fax. — si dubiæ sint uitæ; post crepusculũ id ẽ q̃ t tp̃s; qđ a luminibus accensis prima fax dicit̃. Deinde cõ

pollentæ caseatæ modico securius offulam grandiorem

Cõcubiũ. — cubia siue concubiũ ꝙ fere oẽs tunc curarẽt; alii ab eo qđ sileret̃ id tp̃s silentium noctis appellauerunt sicut Liuius. Nouissimo loco intempesta nox dicta ex eo quod nõ habet idoneũ tẽpus rebus gerendis. Et eo tempore nil agi tẽpestiuũ est. Cassius: nocte intẽpesta nostrã deuenit domum: hæc est diei ciuilis a Romanis obseruata diuisio quã pluribus uerbis explicaui. propterea ꝙ hæc enarratio est futura conducibilis studiosis antiquarum lectionum: auctores. M. Varro Macrobius. Plinius. Censorinus. cæteri.

Polenta — Pollentæ caseatæ. Polenta cuius meminit Plautus in asinaria. cibus fuit antiquitus græciæ peculiaris. & ut ait Plini. in. xviii. uidet̃ polenta tam ignota italiæ fuisse: q̃ puls græciæ. pluribus fit hæc modis græci perfusum aqua ordeũ siccant nocte una ac postero die fingunt. deinde molis frangunt; nec aliunde laudatior q̃ ex ordeo conficitur; uicenis autẽ libris ternas seminis lini & coriandri selibras miscent:

Scribilita. — Ouidius neutro genere polenta dixit illo uersu; dulce dedit testa quod coxerat ante polenta. placẽtam Apuleius caseatam uocat; uoluti caseo indito subactam; sicut libũ & placentã fieri docet Cato in libro de re rustica: Ad eundem modũ & scriblita sit adhibito caseo coquiturq;. de qua epigrãmatista circũlata diu mensis scriblita secundis: Plautus quoq; in penulo nunc dum scriblitæ estuant occurrite: Videtur aũt Apuleius noĩe caseatæ polentæ significare obsoniũ cõsimile epityro. ẽ autem epityrum uocabulũ cibi quo frequentius Sicilia q̃ Italia usa ẽ: ut auctor est. M. Varro: de quo Plautus in milite. si unum

Epityrũ. τυρος τυροκνηστις — epityꝝ edam apud illum esuriens insane; in plautinis codicibus coniunctim & intercisim implicata lectio. sic enim impressi codices habent epityredam pro epitytum edam. Dictum autem est epityrum. ut ego opinor a caseo. Ex quo fit id cibi genus perinde ac casearum sit τυρος enim græce caseus latine significatur; & τυροκνηστις dicitur id instrumentum coquinatorium; quo foraminato caseus minutatim disteritur: hinc illud calippi salse simul & dolẽter dictum celebratur apud græcos; qui dum catinam siciliæ ciuitatem capere adortus siraculas. Amisisset dixisse fertur, Tyrocnestin habeo. ꝓ ciuitate. Nõ me peterit. apud columellam libro rei rusticæ. xiii. epitytum uocari genu conditura ex oliuis fractis: concinnatum; quod in ciuitatibus græcis plerũq; usurpabatur: quod quidam pityrum dicere malunt.

Taberna casearia. Tyrotarichus apud Ciceronẽ qd — Cato quoq; docet epityrum album nigrum fieri ex oliuis addito coriandro feniculo ruta menta citra casei mentionem. Non inuitus in hæc interdum ueluti diuerticula transilio; ut ita uarietate rerũ fastidiũ abstergat̃; quod nullas res magis q̃ uniformis narratio parit. apud iurisconsultos taberna casearia decenter dicta; ubi fit caseus: sed anteq̃ digrediamur ab epityro & caseo; conducibile uidet̃ explicare quid sit apud. M. T. tyrotaricus de quo multi multa per pauci bene: in epistolis ad papyrium petum in epistolis ad atticum tyrotaricus & patina tyrotarichi per sæpe memoratur; qua dictione significari puto genus absonii ex caseo salsamentisq; confecti; unde ex utroq; compositum nomẽ. τυρος enim. ut iã diximus græce dicitur caseus. ταριχος; salsamentum proinde tyrotarichos legendum: ut sit nomẽ pẽtasyllabon. Qui tyrotaricũ accipiunt pro nomine coqui siue uillæ a uero deuii hallucinantur. Mordico. Mordicare est morsu carpere; quidam legunt modiro securius tanquam aduerbium sit significetq; paulo licentius frustum siue buncellam ex illa caseata polenta contuncasse; ego legere malim mordicus; uel si ita placet mordiro ut aduerbium sit; quo significat cum morsu & dentibus; & ut ueteres dixerunt morsicatim; sensus autem sic ordinatur; cum morsu contruncare uoluissem bucellam ex polenta caseata grandiorem; propterea quod conuiuæ uoratores raptim tuburcinantes uorant; paulum absuit quin interirem dum faucibus inhæret ac spiritum strãgulat cibus ille glutinosus ex casei

Offa — mollicie & lentore. Offulã. Offula hic accipit̃ pro bucea siue bucella & scustullo polentæ. Offa. n. cuius diminutiuum est offula & tertio gradu ofella significat̃ scusta esculenta in quæ potissimum caro cõcidit̃. columella de sallura suillæ carnis scribens ait. caro in libralia frustra cõcidit̃. deĩde offulæ car

Offula — nis spisse cõponuntur & alternis sal ingeritur: claudius imperaror cũ de laniis ageretur exclamauit in curia. Rogo uos quis põt sine offula uiuere. Vbi offula accipi uidet̃ pro esca scitissimi saporis quæ fit ex iecinore porcino in frustula conciso. uulgo iecuscula dicuntur. ꝑ translationem dixit decenter satyrographus & partuo similes effunderet offas ĩtelligi uolens imꝑfectos fœtus. Et frusta carnis; qualia sunt

Inter os & offam Prouerbiũ inter calicem & labra — in abortiuis; dicitur offa quoq; de his; quæ non manduntur; ut apud Plinium offe bubuli fimi. uulgatissimum est uetus Prouerbium inter os & offam; quo pro bucella & frustulo cibi kapitur; cuius meminit Cato: idem ferme significãs. Quod græcus ille παροιμιωδης uersus πολλα μεταξυ πελει κυλικος και χειλεος ακρου. & quoniam incidimus in hoc prouerbium non ab re est notasse causam. unde prouerbialis uersus factus ẽ. quẽ nr̃i in trãscursu attingũt. nec satis enarrant. apud græcos talis narrat̃ historia. Anceus neptũi filius cũ uineã plãtasset famulorũq; uestigiis iterdixisset unus ex illis dixit nõ ẽẽ fas dñõ

scuctum

fructú uineæ carpere: neq; uinű nouű gustare: mox maturis uuis anceus gaudibundus cű poculű eét labris admoturus iussit seruű meminisse uerbi qđ dixerat: interea uenit nuncius domino referés ui/neá ab apro imenso uastari: tunc anceus abiecto poculo dum cócitanis currit ab aprű perimendű: ab eo pcussus occubuit: & ita ut seruus p̃dixerat gustare non potuit uinű: Quod iá habebat paratű. La/briq; ppinquum. Alii tradunt hác paroemiá ab antinoi casu ortá esse unius ex pcis penelopes: q cum poculű labris admoueret bibiturus: Corruit moribúdus ab Vlysse sagitta cófixus. Quidam referunt ad chalcanté: qué uites serété q/dá augur uicinus p̃teriés dixit er/rare: nó.n. ei fas eé nouű uinű gu/stare: cósimile est illud apud no/stros minus notű: Inter manum & mentű.

in conuiuas emulos contruncare gestio: mollicie cibi glutinosi faucibus inherentis. & imagula spiritus deti/nentis: minimo minus interii. & tamen athenis proxi/mo: & ante poecilen porticum: isto gemino obtutu cir/culatorem aspexi equæstrem. spatham præacutam mu/

Inter ma/nú & men tum

In conuiuas emulos. Solemus í conuiuio hoc sæpe fa/ctitare: aut aui de cibos trásuore/mus in frusta enormia concisos uixq; cómanducatos: dű timemus ne cóuiuæ gulones cűcta uoraciter in baratrű cóiiciant: & ob hoc in emulos cóuiuas dixit Apuleius se cótrucasse mordicus offulam grádiorem: alii exponunt dű cibum uellet frustatim secare: ut singulis cóuiuis suæ ptes distribuerent. Gestio. Cupio alias gestire signifi/cat lætű esse: & gestu corporis lætitiá significare: ut nonius seruiusq; notificát: enarrantes illud Virgi/lianű: Et studio in cassum uideas gestare lauandi: gestit ille: q ut ait festus Pópeius subita fœlicitate exhilaratus nimio corporis motu p̃ter consuetudiné exultat. Glutinosi. Vulgo talis cibus uiscosus appellat. Imagulæ. fimű gulæ fauces uocant: postremű stomachus. Spiritu detinentis. significat intercIusum fuisse a cibo deerante spiritu meanté p fistulá spiritalé: Duæ.n. sunt fistulæ: & quasi ca/naliculæ a faucibus deorsum pficiscétes p quaz alterá delabunt i stomachű esculenta oía & poculé ta. Ex quo cibalis dicta p alterá spűs a sűmo ore in pulmoné atq; inde cursum in os & in nares cóme/at: perq; eádé uiá uocis quoq; fit meatus. a spű spiritalis hæc fistula noiat: quá græci uocant τραχεῖαν ἀρτηρίαν hoc é sperá Arteriá. M. Varro capite de capris & hædis Lactátius in libro de opificio Gurgu/lioné appellat aliqñ cibus potusq; labit in hác fistulá. p quá spűs reciprocat. eaq; offensione interclu/dit animæ meatus. Quod sibi accidisse significat Apuleius: dum ait cibű glutinosum retentasse spiri/tű: meanté & deerasse in alienű tramité. ob hoc arte quadam & ope naturæ duabus fistulis cibali. s. & spiritali interposita est lingula: quæ dicit epiglottis: quæ inter edendum bibendumq; operit canalicu/lá spiritalem. ne si cibus potusue in alienum deerrauit tramitem hoiem torqat: Auctores Aristoteles. Plinius. Gellius & Erasistratus. Minimo minus. Vix minimű absuit quin interiré. Proximo. ap/propinquo. Verbum est. Ante poecilen porticum. poecile porticus fui athenis: in qua stoici philoso/phabant: latine dici potest uaria siue uariegata a pictura. s. multiplici: quæ illic uisebat. polygnotus pinxit gratuito porticű hanc poecilen. Cű parté eius mycó mercede pingeret: unde maior fuit poly/gnoto auctoritas: Siquidé Amphictyones: Quod est publicű græciæ conciliű hospitia ei gratuita sta/tuere. De hac porticu itellexit psius cű ait Bracchatis illita medis porticus. De eadé sic scribit Emyli/us pbus: in hac porticu poecile cű pugna depingeret. Marathonia tributus est hic honos milciadi: ut in decem p̃toz numero prima eius imago poneret. In. yi. Suetonii cómétario scripsimus copiosissime de poecile porticu. Emaculantes maculosum sparciani locű illinc poteris mutuari: siquid excuriosi/tate uberius fusiusq; desideraueris: ποικίλον græci uariű uocant. ποικιλίαν uarietatem: unde poecile porticus dicta a uarietate picturaz. hinc & pyropoecilon uocarunt lapidem punctis ignei coloris ua/riegatű & gémá sidero poecilon q ferro similis é guttis uariantibus: fuit & in helide porticus poecile ut pausanias tradit: q a Pli. heptaphonos appellat: qñ septies eadem uox. In ea red debat. Gemino obtutu aspexi. Ambobus oculis figura est: q grámatici pleonasmő uocant: q fit ut auctor est Quin. in yii. cű supuacuis uerbis oro onerat ut ego oculis meis uidi: sat ení é uidi: & sic ore loquuta est: Cum utiq; sufficeret sic loquuta é: obtutus alias significat aspectű ut illud. Dum stupet obtutuq; heret defi/xus í uno. dicit aút obtutus qsi obtuitus. a uerbo tuior. qđ significat uideo. Hoc gemino obtutu asseue/rantis est. sic Terétius hisce oculis. Circulatoré. Circulatores sunt circűforani: q p̃stigiis quibusdá magicis uidét deuorare gladios acutos: irritare serpétes uenenatas: & aliud genus incredunda efficere maxiá spectatoz admiratióe: pecuniaz maximi eruscatores. Ex hoc genere sűt pharmacopolæ: & mar/si. qui angulű uiculentoz dormitores sunt: quos Iulius firmicus in. yii. matheseos nasci ait oriente side/re opiocho: qui sint circulatores docet Paulus iuriscósultus Titulo de extraordinariis criminibus sic scribens. in circulatores q serpétes circűferunt & pponunt si cui ob eoz metű dánű datű é, p mő ad/missi actio dabit: a circulo & circűferédo nomé circulatoris deductű é: cuius fœmininű é circulatrix Oui. í priapeis. hic qñ teletusa circulatrix. Videt q; fœmiá circulatrix ea dici: q lucri grá urbé circuit & saltádo aliue ludicri gñe mercedulá aucupat. Circitores uero í re militari dñr q uigilias circűeunt ut renűcient si q emerserit culpa: quos olí circuitores appellabát. ut auctor é uegetius. De circitore í pria/peis qd me cű tibi circitor moleste. Vlpianus iuriscósultus titulo de institoria actióe: circitores quoq;

Gestire

Fistula ci balis
Spiritalis
Aspera arteria
gurgulio

Epiglot tis
Poecile Portus

Amphi/ctyones

Pyropoe cilon
Sidero poecilon
porticus hepta/phonos
Circula tores
Pharma/copolæ
Circula trix

Circitor.

eos dici uulgo ostẽdit. qbus uestiarii dant uestẽ circũferẽdã: & distrahendã. Pli. in epistolis circulatorẽ
eũ intelligit q in foro in corona popularũ legendo canẽdoq; oblectat: quales hodieq; nõ parũ multi i
Græca pleraq; latinis notiora — foro nr̃o audiunt. Spathã: multa sunt græca uel græcanica uocabula latinis notiora usitatioraque q
nostratia: qđ oppido quã mirũ uideri debet: & ut exẽpli cã pauca qdã breuiloqua oṙone succingã: nõ ne
multa iter morborũ noia græcanica sunt: notissima usitatissimaq. pinde atq; uernacula medicis nostri
tpis: quorũ aures latinas eorũ idẽ morborũ dictiões penitus aspnant. qd sit dysenteria q sint dysenterici
Dysenteria — norũt oẽs: q græca sunt. At si tor-
mina & torminosos dixeris: sic. n.
Tormina — latine dr̃: uerbi nouitate pculsi
Synanche — obstupescẽt. Itẽ q d sit apud Hyp-
pocratẽ & Galenũ synãche norũt
quã rñ pperã sqnantiã dicere con-
Angina — sueuerunt: q d uero sit angina ne
sciũt: q latina dictio ẽ synãchẽq; si
Lyenteria — gnificat: lyenteriã q itestinorũ leui
tasẽ & solutio pbe callẽt: aluinos
nesciũt: Ita. n. latine lyenterici uo-

> crone infesto deuorasse: ac mox eundem inuitamento
> exigue stipis uenatoriam lanceam qua parte minatur exi-
> tium: in ima uiscera condidisse. & ecce pone lanceæ fer-
> rum: qua bacillum inuersi teli ad occipitium: per ingui
> nem subit: puer in molliciem decorus insurgit. Inq; fle-
> xibus tortuosis eneruam: & exossam salrationem expli
> cat: cum omnium: qui aderamus: admiratione: diceres

Epatici Iecorosi — cant: Epaticos sciũt dici q morbo laborãt epatario: q græca dictio ẽ: iecorosos dici nesciũt: q latĩa uox
est: Cõsimiliter ut ad ppositũ reuertar spathã tã uiri q fœminæ uulgo noiãt. cũ dictio græca sit: q lati
Spathæ — no sermõe dr̃ gladius ensis Mucro: sed illud græcũ q hæc latina cognibilius uulgatiusq. Vegetius gla-
dios maiores spathas uocari docet. minores uero semi spathas: pterea spatha significat ramusculũ pal-
mæ cũ balanis hoc ẽ ipsis Dactylis: ut tradit Iulius pollux: hinc apud Mar. Lẽma est spathalion Cario-
tarũ: qua dictiõe significat ramulus cũ cariotis. i. dactylis palmarũ depẽdentibus: Itẽ in leuitico scriptũ
Semi Spathæ — legimus: sumetis uobis die prio fructus arboris pulcherrimæ: spathulasq; palmarũ. p quã ramusculos
palmarũ cũ fructibus: Sed qđ cũ pace bonaq; uenia eruditissimorũ uirorũ dictũ sit spathalion apud Pli.
Spathaliõ — & Plautũ ut ego opinor nõ a spathæ. i. palma deducit: sed a uerbo græco σπαταλω siue σπαταλαω qđ si
gnificat delitias ago & lasciuio inclinat. quo uerbo usus est Aristophanes cũ ait in nepheles ωγυγιαι λιαν
σπαταλασ. est. n. spathalion ornamentũ muliebre inter delitias fœmineas annumeratũ. ne forte q̃ras ubi
Pli. meminerit spathalii. sic ait i. xiii. spathalia eo facere & monilia fœminas: & Plautus in menechmis:
Ambo menechme inauris da mihi faciendas põdo duũ nũmũ spathalia ut te libenter uideã cũ ad nos
Mucronatus — ueneris: pterea Pli. spatha est instrũi & rudicula qua utimur in uersandis rebus q coquũtur. Mucro-
ne infesto. Cuspide noxia ac letifera mucronatus dr̃ a mucrone: mucronis effigiẽ gerens. Pli. lib. xxxii.
xiphiã piscẽ. i. gladiũ rostro mucronato esse ait. interdũ mucro significat ipm gladiũ: & ut docet Qui.
Stipes — psa oratio mucronẽ p gladio recipiet: Priscianus synonima sunt inquit: q diuersis noĩbus idẽ significant:
ut ensis. mucro. gladius. Exigue stipis. minimi pcii incitamento. stipẽ pecuniã dicebant a stipendo: ut
interpretat. M. Varro: quia qui asses hoc ẽ nũmos librales habebant maiori numero nõ in arca ponebant
Lãceatus — sed in aliqua cella stipabãt. i. cõponebãt. a stipe stipẽdiũ dictũ & stipendiarii qđ stipẽ pẽdebãt. hic dispẽ
Lancearii — sator ab stipe pendẽda noĩatus. hinc pecunia stipulari dr̃ & restipulari in obligationibus. Lanceã. his
panicũ uocabulũ est. ut ait Varro. & repetit gellius: a lancea lanceatus. i. lancea pcussus: qui habuerit ho
roscopum in. xvii. parte Aquarii auctore firmico materno lanceatus morief: Lancearios nostri uocant
quos græci λογχητους και λογχοφορους appellant: a λογχη. i. lancea gestando. Qua parte. i. cuspi-
de. Pone ferrũ post ferrũ. Virgi. pone subit cõiunx. & alibi pone sequens & ut ait Prisci. in. xvii. aduer-
biũ ẽ qđ soli accusatiuo adiungitur. ut pone tribunal. uel pone domũ. Bacillum diminutiuũ a bacu
lo Iuue. nullo dextram subeunte bacillo. Liuius lictores cum bacillis. Inuersi teli. sensus est circulato
rem illũ pstigiis ppotentem p partes inguinum infernas. perq; uiscera inuexisse ferrum lanceæ: quæ ad
acta usq; ad occipitium emersit ostentãs in mucrone puerũ saltatoriũ: q res inter mira miracula refer-
Inguinaria herba — ri põt: qualia ex portentosa uanitatis magicæ officia depromunt. Per inguinem. Lego p inguem. In
guina aũt tam uiri q fœminæ uerenda significant: Martia. accedo quotiẽs ad opus mixtisq; mouemur
Occipitiũ — inguinibus: inguina sunt sub scorpione. manlius at scorpius inguine gaudet. hinc inguinaria dicta her
ba: q sedat inguinis dolores quã quidã argemonem uocãt. cuius meminit Pli. in. xxvi. Ad occipitium: oc-
ciput & occipitium uocamus partẽ capitis posteriorẽ: occipium ut docẽt philosophi & tradit Macro.
in ultimo saturnaliũ: nunq caluũ uiderit ob siccitatẽ. sub arietis dominio caput collocat. Manlius in se-
cundo astronomicon. aries caput est ante omnia princeps sortitus. In molliciem decorus: in quibus
decor est corporis iunctus fortitudini: & talis pulchritudo ornat ut ait donatus uirum fortem. in qui-
busdam forma est cũ mollicie copulata: & tales magis inter fœminas: q inter uiros sunt numerãdi: qui
nascent orientibus pleiadibus corpus in fœminãti aufferrent effeminari molliter ambulantes uestigia
suspendent: penitebit eos qđ uiri nati sint auctor maternus in. viii. matescos. Eneruam saltationem.
decentibus uocabulis saltationem molliculam infractãq; depinxit. Enerua. n. & ex ossis: quasi sine ner
Enerua Saltatio — uis & ossibus significat: q les nõ parũ iã multos uidimus: qui sinuosis flexibus & corpore plicatili oble-
ctant spectatores cũ admiratione. Nati subsidere leporis leuitate corporis aues superare uidebuntur.

Dei medici

dei medici baculo: qđ ramulis semiáputatis nodosum gerit: serpétē generosū: lubricis amplexibus ĩhereie. sed iã cedo tu sodes: q ceperas fabulá iemetire. Ego tibi solus hic ꝓ isto credã: & qđ ingressui primū fuerit stabulū prandio participabo. hic tibi merces posita est. At ille istud quidē quod pollicere ris: equi boniq; facio. Verum quod inchoaueram: porro exordiar. Sed tibi prius deierabo solem istū

Dei medici baculo. Esculapius significat: cuius gestamē est baculus serpētē inuolutus: Apollinis filius: uetustissimus medicine repertor. Cū tm̄ medicina cæteris p̄stat et: ut nō satis ei uidereẽ hoīum dolores leuare nisi ēt mortuos ad uitã reuocaret: ferẽ hypolitū discerptū ad uitã reuocauisse. Nōnulli glaucū minoris filiū eius opa reuixisse dixerunt ꝓ qua re fulmine ioniali incēsus perijt: q deinde inter sidera cōstitutus fuisse ꝑdiẽ Anguē tenēs. hac de ca anguē tenere dictus. Quod cū glaucu sanaret manu bacilū tenēs. cū q̃d ageret cogitaret, dr̃ anguis ad bacillū eius arrepsisse: quē esculapius mēte cōmotus interfecit bacillo sepius feriēs fugiētē. Postea ferẽ alter anguis eodem uenisse oreferens herbam: & in caput eius serpētis imposuisse: quo facto utrosq; illinc fugisse: quare esculapius eadē herba usus glaucū reuocauit ad uitã. Itaq; in astris dicẽ collocatus eē anguem tenēs: qui græce opiuchus latine anguitenens noiaẽ: i tutela quoq; esculapii dracones cōstituti sunt: & ex hac consuetudine posteritas istituit: ut medici āguibus uterenẽ: auctor Higinius in lib. de signis: Pli. ueio lib. xxix. iō anguē esculapio dicatū eē refert: qa ei inesse remedia multa credanẽ: Macro. in p̃io saturnaliū auctor ē simulachra esculapii iō subiūgi draconē: qa sit acie acutissima & puigili: Vñ ἀπὸ τοῦ δέρκειν. i. uidere nuncupaẽ. medicū aūt talē eē debere ꝑscribit: q acie mētis uel cōmoda uel incōmoda in corpe mortaliū ꝑnoscat: Vt. n. ait uetustissime Hippocrates ĩ ꝑgnosticis oportet medicū dicere de egroto ꝑterita. ꝑsentia & futura: Corne. celsus scribit esculapiū ĩ deoꝝ numeꝝ receptū eē: cu medicinã adhuc rudē: paulo subtilius excoluisset: illustrassetq;. Fabulanẽ græci esculapiū collegisse sanguinē fluētē ex uenis cesæ Gorgonis: Ita ut, q fluxerat ex sinistris uenis. eo sanguiē ad hoīum pniciē: q uero ex dextris πρὸς σωτηρίαν. i. ad salutē utereẽ. chirurgiæ quoq; iuētū esculapio assignat Diodo. i. vi. Sēsus Apuleii ē pueꝝ repentinū ex magicis p̄stigiis surrexisse i lãceæ cuspide tã flexuosū tã lubricū. ut credere posses serpētē eē illū: q in baculo dei esculapii sinuosus figuraẽ: Sidonius mētionē facit baculi. tãq id peculiare isigne sit esculapii. sic. n. ait in secūdo epistolaꝝ: tenere nō abnuit cū Orpheo plectrū. Cū esculapio baculū. cū Archimede radiū. cū uictruuio ꝑpēdiculū. Augustinus ĩ tertio esculapiū appellat. Archiatrū: qđ principē p̄sidēq; medicoꝝ: græce. n. ἰατρὸς medicus & ἀρχιατρὸς primus medicoꝝ. græci asclepion uocãt esculapiū. Vnde ait Martianus ascribit asclepio græcia medicinã. de hoc esculapii gestamine sic seri. Oui. hic mō serpentē baculū qui nexibus ambit p̄spice. Quod genit. neutro gñe baculu usurpat sicut & ueteres factitauerūt. Silius pastorale deo baculū. Oui. baculūq; tenēs agreste sinistra. Cedo. idē significat cedo qđ dic mihi ut ait Donatus & da. Verbū ē comicū. Plautus. Cedo manū. M. T. in oratore: libenter inquit ēt copulãdo uerbo iūgebãt. ut sodes ꝑ si audes: sis. p siuis. & capsis in quo tria uerba sunt. quod significat cape si uis: ē ãt sodes uox exhortãtis: ut ait Donatus in andria. Dyomedes dixit eē aduerbiū ꝑcationis. Stabulū: hospitiū significat: & stabulariū uocãt ipsi cauponē: q uulgo hospes appellaẽ: Vlpianus iurisconsultus. Caupones ait & stabularios eos accipimus: q cauponã uel stabulū exercent: & caius ait stabulariū accipe mercedē ut ꝑmittat iumēta apud eu stabulari: Custodiæq; noīe tenetur: Augustinus lib viii. de ciuitate dei stabularias uocat mulieres: qui exercēt stabulū. & uiatores mercede pascūt: stabularii sunt Catoni famuli uillatici: qui stabulario p̄sunt: sic. n. īquit oportet habeat uillicus stabularios. iii. obiter annotãdo græco uocabulo stabulariu dici πανδοχέα. ut intelligas illud iosephi ex libro tertio Antiquitatū: neq; Ancillã neq; captiuã eis nubere uoluit: & eas q de cauponibus & pandochibus uitã agunt. Prandio participabo. i. mecū prãdebis Asymbolos & īmunis: ego. n. pro te resoluam: & stabulario satisfaciã. M. Var. tradit locariã dici p̄ciū: qđ daẽ in stabulo. & taberna pro loco ubi consistant. Hic. ꝑ hæc: loquutio est frequēs & prope peculiaris apuleii: interdū significat tūc: ut docet priscianus. Equi boniq; facio. puerbialiter locutus qđ significat in bonã partē accipio. Ita. n. loqui cōsueuimus. qñ benignitate uerboꝝ ꝑsequimur pollicitatores inuitatoresq;. pōt accipi & eo intellectu. ut exponas non magni pendo. Cui cōsimile est illud susq; deq; facio: Terentius cæteꝝ equidem istuc chremi æqui boniq; facio. Titus Liuius ne serpat latius contagio eius mali. nos æqui boniq; facimus. M. Tul. in epistolis ad atticum sine ꝑticula coniunctiua qđ decentius est. dixit æqui boni facit. Porro. in futurū. deinceps futuri t̄pis aduerbiu est. alias cōiūctio est expletiua. ut docet Donatus q alibi ait aduerbiū esse mō t̄pis modo ordinis. Deierabo. Valde iurabo de. n. interdum significat intentionē. ut demiror. Apud Teren. deamo te syre ꝑ ualde amo. Tertullianus in apologetico. Sacra faciebãt ꝑ salute imperatoris. & genii eius deierebãt: hinc deiuriū dictū iusiurãdu. Au. Gellius deiurio uicti forẽt. Deierare ãt siue iurare deū ornatior elocutio ē ut ait Seruius in. xii. cōmentario q̃ sit uelis addere ꝑpositionem: sic Virgi. terrã. mare. sidera iuro. hoc. n. elegãtius est q̃ si dicas ꝑ terrã iuro. ꝑ mare ꝑ sidera Plautus tñ elegantissimus scriptoꝝ dixit per omnis deos & deas deierauit: occisurū eum hac nocte qui cum cubaret.

Esculapius cui baculo
Anguē tenens
ophiucus
Cur esculapio dicatus Anguis
Archiatros
Asclepius
Capsis
Sodes
Stabularius
Pãdoxeus
Locariū
Aequi boni Facto
Poro
Deierare
Deiuriū

Videntē deū. Pli. de sole scribēs ait pclarus eximius oīa intuēs oīa ēt exaudiēs: ab Oui. dictū est uidet hic deus oīa primus: græce dr: παντ᾽ ἐφορᾷ καὶ παντ᾽ ἐπακούει hoc est cūcta uidēs. cūcta audiēs ē eni Solo culus mūdi tolle solē de mūdo. cūcta nocte sīcēt. hinc illud heracliti εἰ μὴ ἥλιος ἦν, εὐφρόνη ἂν ἦν. i. si sol nō eēt. nox eēt. Thessaliā. hic thessaliā n̄ p regiōe accipit sed p oppido: qđ si legas thessalicā noie adiectiuo significat hypata ciuitas thessaliæ. Quæ palā gesta sūt: Sub. intelligendū ē de his uel hoꝝ. uel aliqd cōsimile. ut sit sensus sermonē iactari p ora populi thessalici sup his rebus q illic palā gestæ fuerat.

Dictū heracliti

Cuiatis

uidentē deū: me uera cōperta memorare. ne & uos ulterius dubitetis: si thessaliā proximā ciuitatē puenentis: q ibidē passim p ora populi sermo iactetur: q palā gesta sunt: sed ut prius noritis qui sim: & cuiatis: & quo qstū nūc eā: audite. aegiensis quidē sū: æthneo melle uel caseo & huiuscemodi cauponarū mercibus: p thessaliā. etoliā. boetiā. ultro citro discurrēs. comperto itaq. hypaten: quæ ciuitas cūctæ thessaliæ antepollet: esset caseus recens:

Cuiatis nomē ē gentile: & signifi cat cuius gētis: Antiq. n. ut ait Pri. noīatiuū pferebāt cuiatis & cuiatis cōi genere: Plautus rogitāt cuiatis sit. Quæstū. ad qrendū lucrū ritu mercatorio.

Egina

Eam. uadā. uerbū ē. Eginēsis. q dēsum. Egina cuius hic se municipē eē ait insula ē ab egina eaci mře dicta: Cu prius enopia noiaref. Oui. enopiā ueteres appellauere. Sed ipse eacus eginā genitricis noīe dixit. æs eginenticū teste Pli. fuit i laude: ex quo cādelabroꝝ supficié elaborabāt: quidā codices hñt egiēsis tanq ab egio deducto noie. ē. n. egiū oppidū peloponessi: quo i loco Iouē a capra captino lacte nutritū fabulanf: sicut aratus pdidit. unū & loco nomē. ega. n. capra uocāt: sunt & egæ euboicæ a quibus egeū mare dici autumat Strabo. sunt & egæ achaicæ pènes qs cratis amnis labif. Etneo melle. i. siculo qđ bonitatis nota cēlebf: prima nobilitas est attico. Quod himetiū uocāt. pxima siculo. Quod hiblcū ab oppido nūcupaf: mox calimnę insulę. hinc ait Oui. secūdaq. melle calimne: Apuleius ethneū mel appellat intelligi uolēs hibleū siue siculū. ab ethna mōte q ardet noctibus semp: quidā legūt enneo ab enna ciuitate siciliæ in colle sita: in q sacra cereris edes ē. ut docet Stra. in. vi. hinc illud i carmine obsceno: æīnneæ cererē nurus frequētāt. Cauponaꝝ mercibus. esculētas merces significat. q ptinent ad edulia cauponaꝝ: est āt caupona. & mulier & taberna. pōt referri & ad cauponationē. quā ut illiberalē iprobat Plato lib. xi. de legibus. de q suo loco mox plura. Etholiā. etholia Regio ē pxima epiro: quā ab acarnania dirimit amnis achelous. hic oui dius acheloū appellat acarnanū fluuiū illo uersu. Amnis acarnaus lætissimus hospite tanto: in etholia oppidū est noīe naupactū a quo idē achelous. naupacteus ab eodē poeta dictus: etholiæ oppidū est calydon. unde calydonius ille aper famigeratos. Boetia. cū latini græcos in oibus pœne sequanf. ut ait Prisc. Barbarismus fit boetiā boetiosq. scriptitando. pnūciādoq: sicut obtinuit inueterauitq; falsa & ptinax cōsuetudo neotericoꝝ. boeotiā. n. & boeotios scribere ac proferre debemus ex græcoꝝ rōne apud quos. Βοιωτία Βοιωτοὶ nec unquā aliter scribunf. & ita illud Flacci legendū: est boeotū i crasso iurares aere natū: Home. in catalogo Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον auctoritatē tamen & rationē & regulā cōsuetudo superauit: q ut ait Gellius domina reꝝ est maximeq; uerboꝝ in ore enim oium ē boetia. cū boeotia insolens in auditu aspernabile uerbū esse uideaf: Cæterū ego ipse sequar Fabiū Quin. qui uocat cōsuetudinem sermonis cōsensum eruditoꝝ. non usum triuialiū grāmatistarū. Comperto. cū comperissem. absoluta elocutio est apud ueteres usitatissima. Cor. Tacitus. igit zosines diu pēsitato mithridatis ne rebus externis. an patrio regno cōsuleret. Silius. audito q; furensfocias non desore uires. Hypatē. in idē Lucianus se hypatā accessisse cōmemorat: Thessaliæ ciuitatē: quam Apuleius significat fuisse metropolim: & quasi principalē totius regionis: Liuius meminit hypatæ in. xxxvi. scribitq; consulē Romanū esse depopulatū agrū hypatensem. Caseus sciti saporis. Caseo nemausensi quæ ciuitas galliaꝝ ē. Laus fuit apud antiquos pcipua: & musteo tñ hoc ē recenti cōmendatio: Caseus lunensis magnitudine cōspicuus celebraf. quippe qui ad singula milia pondo pmebaf. ut docet Pli. in. xi. hic illud epigrāmatarii poetæ. caseus ethruscæ signatus imaginæ pstabit pueris prandia mille tuis: Caseus a coacto lacte dictus ut iterptaf. M. Varro siue a coeūdo ut ait festus: Casei recētes & molles sunt alibiles magis q ueteres & aridi: īter cibos castrēses caseus quoq; numeraf: Spartianus de hadriano hæc. cibis etiā castrensibus in ppatulo libenter utens hoc ē lardo caseo. & posca: exēplo Scipionis emiliani & metelli & auctoris sui traiani: Galienus libro de Alimētis tertio recētē caseū ueluti oīum pbatissimū saluberrimūq;: quē uocari ait a pgamenis municipibus suis oxygalacticū miro pconico extollit: ut āt intelligas quid sit caseus oxygalacticus apud galenū. scito oxygalā dici quasi acetosum lac. nam græci τὸ ὀξὺ acetū uocāt. & γάλα lac. Vnde galactopatæ dicti populi. quibus lac uictū cōmodat: quoꝝ meminit & Columella in. vii. oxygala aūt; ut docet Pli. uolumine. xxviii. fit e lacte: qđ in sūmo fluit addito sale: oxygala alio mō fit acido lacte addito in recēs: Quod dū accessit utilissimū stomacho. hippacē uocat antiquitas caseū equinū: Cui eosdē affectus quos bubulo caseo festus assignat: genus est casei: quod saprū uocāt qsi dicas marcidū: qui cū sale & sorbis siccis e uio tritus potusq; medef coeliacis. i uniuersū hæc de caseis tradunf stomacho utiles sūt. q nō sūt falsi. i. recētes: ueteres aluū sistūt. corpusq; minuūt.

Egiū op.

cauponaꝝ

Boetia nō boetia dicendum consuetudo Dña uerboꝝ

De caseo caseus lunensis

Oxygalacticus caseus apđ Galenum

Galactopotæ

Oxygala

Hippace

Sciti

Sciti saporis: ꝓbi iucũdiq; gustatus: scitus īterdũ dr̃ elegás: Teré. scitũ puerum appellat pulchrũ & elegãté: fiscellus dicebat̃ a priscis casei mollis appetitor. Præcio distrahi. uẽdibilẽ fuisse caseũ signi ficat: q leui p̃cio coemi posset: distrahere. n. ẽ uẽdere oratoribus & iuris cõsultis: inde merces distractæ & distractio uẽditio. Vlpi. titulo de trãsactiõibus. si uni pluribus ue fundus ad alimẽta fuerit relictus uelintq; eũ distrahere necesse ẽ p̃toré de eius distractiõe. & trãsactiõe arbitrari. Alias significat disse parare atq; diuellere. Præstinaturus. empturus: p̃stinare uerbũ uetus ẽ: q̃d significat emere Plautus in epidico: ut p̃stines argẽto priusq̃ ueni filius: & apud eundẽ sæpissime: A quo destinare quoq; q̃d imitatius est usurpat̃ in eodẽ significatu cu ait ĩ p̃sa. dii deæq; te agitãt irati. & scelus qui hanc nõ ꝓperes destinare. Sinistro pede. i. ĩprospero omine & ĩ auspicato: Si. n. ut Dona. Virgiliãus iterp̃s scite inq̃t. Dexter pes bonus ẽ ꝓcul dubio sinister malus accipiẽdus ẽ: a cõtrario dixit Vir. ĩ viii. & nos & tua dextre adi pede sacra secũdo. hoc est ut Seru. interp̃tat̃ propitius. & ꝓspero omine. Diuus Augustinus: Quod me Hercules scitu memoratuq; ẽ dignũ. refert in epistolis p̃haioné dici boni pedis hoiem. cuius aduentus afferat aliq̃d fœlicitatis: sicut inquit solemus dicere secũdo pede introisse: cuius introitũ ꝓsperitas aliqua cõsecuta sit: illud obiter annotandũ in auguriis sinistrũ accipi ꝓ ꝓspero & salutari. & sinistras aues q̃ portendũt fœlicitaté. autumat Festus Põpe. & Seruius auspiciũ sinistrũ a sinendo dici: q̃d nos agere aliquid sinat. M. Varro in lib. epistolaꝝ q̃stionũ ait ad sinistrã p̃té esse mundi exoriẽtes. ad dextrã occidentes. uñ factũ arbitrat̃. ut sinistra meliora auspicia q̃ dextra eẽ existiment̃: Idẽ fere senuit capito & cĩcius uetustissimi scriptores: Pli. quoq; fulmina leua hoc ẽ sinistra refert ꝓspera existimari: q̃m leua p̃te mũdi ortus ẽ. Idẽ donatus refert in sacris signis icirco ꝓspera accipi. q̃ sunt leua q̃a sacrificantis uel p̃cantis latus leuũ dextrũ est eius: q postulata largit̃. ex hac auguriũ cõsuetudine dixit ennius. cõtonuit leuũ bñ tẽpestate serena: & ennii æmulatus Vir. cecinit ĩ serio ope. subitoq; fragore ĩtonuit leuũ significari uolẽs sinistrũ hoc ẽ ꝓsperũ factũ eẽ auguriũ: E cõtrario græcis & barbaris dextra meliora uident̃ q̃ sinistra. Vñ hõericus aiax. nescio q̃d hoc mõ nũclat. ꝓspera iupiter his dextris fulgoribus edit: q̃q̃ haud ignoramus ut inquit M. Tul. in. ii. de diuinatiõe q̃ bõa sint sinistra dici ẽt si dextra sint. Spes cõpẽdii. lucri: cõtra dispẽdiũ significat detrimẽtũ. Lupus. nomẽ ꝓpriũ negociatoris: Alias dr̃ instr̃m uncinatũ. q̃d uulgus lingua uernacula graphiũ uocat: palladius lupos serrulas manubriatas ĩterp̃tat̃ numeratq; inter rustica ferramenta: alias lupos dicimus frẽos: & lupata iuxta illud. accipit ore lupos: de lupo pisce & aĩali q̃drupede nemo ẽ q nesciat. Magnarius. nõ a regiõe q̃ magnesia dr̃ ĩclinatũ ẽ hoc nomẽ: sed a magno magnitudineq; negociatiõis ueluti famigeratus. clarus ĩ obeũdis magnis mercaturis. Cõmodũ: nõ paꝝ multæ p̃ticulæ sũt ĩ latina lĩgua usitatissime quidẽ: sed paucis bñ cognite intellectæq;: sicut est aduerbiũ hoc cõmodũ: Quod significat tũc id t̃pis eo momẽto: q̃ dictiõe nõ solũ Apuleius nr̃ sepicule. sed & Plau. & M. T. Gel. & oẽs classicoꝝ scriptoꝝ ordo usus ẽ. Donatus enarrãs illud Terẽtianum ex phormiõe: id cũ hoc agebã cõmodũ dixit aduerbiũ eẽ t̃pis. & tñ significare. idẽ alibi aptius & planius exponit cõmodũ huc aduerterat. ipso eodẽq; t̃pe. Ad balneas: ꝓprie & significanter fœminino gñe balneas publicas appellamus. cũ priuata neutro gñe balnea appellarent̃. Quod docet M. Varro: & ita fere sp apud idoneos auctores ĩuenies dici ꝓ publicis thermis. At tñ M. T. balneas uocat balnea marci bruti priuata: sic. n. ait ĩ. ii. de oratore: q̃ multa de balneis. q̃s nup ille uẽdiderat: Idẽ ĩ orõne ꝓ cluẽtio eas inquit balneas nõ ex libris p̃ris sed ex tabulis & ex cẽsu q̃rere. græci βαλανεῖον appellãt ab eo q̃d anxietatẽ pellat ex aĩo q̃d & diuus Aug. testat̃ li. ix. cõfessionũ: & nos fusius scripsimus ĩ cõmẽtariis Suc. unde nr̃i balineũ dñt: & p syncopã balneũ. Ecce ꝓpriũ Ci. & Vir. hoc ẽ in rebus ĩꝓuisis & repẽtinis: ut ecce ãt gemini a tenedo. & ecce trahebat̃ passis priameia uirgo. Palliastro. a pallio: q̃ græcoꝝ uestis est: ut toga Romãoꝝ: ĩclinat̃ palliastrũ. Cuiuscemodi nõia autumãt grãmatici significare diminutioné: & ꝓfecto q̃dã sunt ĩ aster uel ĩ astrũ desinẽtia: q̃ diminutiõis regulã seruãt: ut surdaster q̃si subsurdus: & recaluaster modice caluus. Ci. ĩ. v. tuscu. Erat inquit surdaster. M. Cras. ĩ leuitico ait moses. & si a frõte ceciderint pili recaluaster & mũdus ẽ: uñ & recaluatio dicã nõ plenũ caluiciũ sed pusilla capilloꝝ deglabratio. indẽ palliastrũ accipi ut̃ ꝓ pallio mutilo & breuiculo: cõpluscula tñ sũt ex hoc ĩclinatu deriuata. q̃ imitationẽ potius significãt q̃ diminutionẽ: ut piaster. q nõ ꝓua pius significat̃: sed ut ait Pli. ĩ. xvi. nihil aliud ẽ q̃ prius siluestris mira altitudĩe: Ita apiastrũ. Quod herbegẽus melissophylõ higius uocat. ita mẽtastrũ q̃ mẽta siluestris ẽ: cõsimiliter a Ci. dr̃ fuluiaster & antõiaster. cõtra Pri. sniam: q̃si iuliæ antoniiq; imitator: & a Ter. ĩ adelphis parasitaster dictus non tã p̃ius pasitus q̃ emulus imitatorq; pasitoꝝ de palliastro ĩ floridis. Ni zeno ꝓcictu palliastri magistratũ ĩ secreto dessendisset. Scissili. la-

& sciti saporis: admodũ cõmodus præcio distrahi: festinus ad eucurri. id oẽ p̃stinaturus: sed ut fieri assolet: sinistro pede ꝓfectũ me spes cõpẽdii frustrata ẽ. oẽ. n. pridie lupus negociator magnarius coemerat. Ergo igit̃ inefficaci celeritate fatigatus: cõmodũ uespera oriẽte: ad balneas ꝓcessera. Ecce socraté cõtubernalẽ meũ conspicio. humi sedebat: scissili palliastro semiamictus. pœne ali⁹ lurore ac misera macie deformat⁹: q̃lia solẽt fortunæ deterrima:

Scitus sapor
Fiscellus
Distrahere distracti-
Præstinare
Destinare
Sinistro pede
phiano q.
Sinistræ aues salutares
Leua fulmina
Lupus
Magnarius
cõmodũ
Balneæ
Balnea
Surdaster
Recaluaster

cero & di uulso. alias scissile dr̄ ut fissile qđ facile scīdi pōt. Semiamictus: ex hoc apte liq̄t palliastrū
Luror pusillū & breue palliū significare: quo Socrates nō totus uestiebaꝛ: sed semi uestitus cōspiciebaꝛ. Lu-
rore. squallore & pallore buxanti: ē n. luridus supra modū pallidus. Vñ rana lurina uatroni. & ueneña
deformaꝛ Lurida poetis dñr. Deformatus. sentus. incultus & dehonestamēto formæ demutatus. Alias defor-
mare ē figurare fabricare: & noua forma illignire: uictruuius in. v. tragicæ scenæ deformanꝛ colunis. si-
gnis. & regalibus rebus. Stipes erogare. significat cōtubernalē ad incitas hoc ē egestatē fortunæ fulmi-

stipes i triuiis erogare: hūc talē q̄q̄ necessariū: & sū
me agnitū: tñ dubia mēte propius accessi. Hemin
q̄ mi Socrates quid istud? quæ facies? qđ flagitiū?
At uere domi tuę iá defletus & cōclamatus es. libe
ris tuis tutores iuridici ꝓuicialis decreto dati. uox
ꝑsolutis feralibꝰ officiis. luctu & merore diuturno
deformata: diffletis pœne ad extremā captiuitatē
oclis suis: domꝰ īfortuniū: nouaꝝ nuptiaꝝ gaudiis

nátus seu ita redactū eē adeo ut mēdica
re cogereꝛ. qđ genus hoies Plau. elegā-
ter appellat mendicabula. & laberius
Mendici- mendicitatē dixit mēdicimoniū: stri-
monium uis aūt potissimū mēdici stabulanꝛ ut
pote locis frequētioribus perq; ultro ci
troq; cōmeant hoies negocia obeuntes.
q̄q̄ necessariū: quāuis mihi necessitu-
dine cōtubernalitateq; cōiūctū: & cōse
quēter cognitissimū. Necessarii. n. dñr
q iure affinitatis familiaritatis uecōiū
cti sūt: ut docet Gel. li. xii. noctiū atti-
necessarii caꝝ. Quæ facies. Admiraꝛ i Socrate cō
Facies cubernali tātā deformitatē. tātāq; uultus ac totius corpis illuuié ē. n. facies forma ois & modus & factu-
Corpore ra qdā corporis totius a faciēdo dicta auctor Gel. in. xii. Plau. quoq; in penulo faciē ꝓ totius corporis co
aquilo. lorisq; habitu dixit his uerbibus: Sed eaꝝ nutrix q̄ sit facie mihi expedi. statura nō magna. corpe, aq lo
ē: Aquilū corpus a colore aq lo dictū: q fuscus ē. & subniger ab aq̄ noiatus: cæteꝝ quotridianæ locutio-
nis cōsuetudo faciē usurpat ꝓ oris spē qđ græci προσωπον dñt: in quo significatu ē illud Pli. ex. xi. fa-
cies hoī tm̄. Cæteris os aut rostra. Deflectus. deploratus delamētatus: ꝑticipiū abro qđ ē fleor ut ait
Cōclama- Ser. Vir. tū mēbra thoro defleta reponūt. Conclamatus es. tanq̄ deuita tua trāsactū fuitq; sit. Dona-
tum tus enarrās illud Teren. ex eunucho. iá cōclamatū ē mō interpraꝛ trāsactū ac finitu. ut corpora. nihil re-
liq hñt ad uitæ officia. mō manifestū. ut in cōclamatis funeribus. nulla dilatio ē dolonsac luctus. cōcla-
matu ꝓ satis deploratū satisq; uociferatū esse exponit: Ser. uero in expositiōe illius hemistichii ex. vi.
æne. ꝑs calidos latices. ait morē fuisse apud ueteres ut mortui calida aq abluerenꝛ. & ꝑ interualla cōcla
marenꝛ. ꝓpea q solet plerūq, uitalis spūs exclusus putari. & hoies fallere: iōq; seruabaꝛ cadauera septē
diebus. & calida aqua abluebanꝛ. & post ultimā cōclamationē cōburebanꝛ. & hinc tractū eē refert illud
Terentii. Desinē iá cōclamatū ē: cōsimile ē illud Lucani ex secūdo pharsaliæ. Corpora nōdū cōclama-
ta iacent. Iuridici ꝓuin. Iuridicus ꝓuincialis significaꝛ. is mīatus. q ius dicit in ꝓuincia. siue is ꝑtor sit
Iuridicus siue ꝓcul. siue ꝑses. siue alius q ꝓuinciá regat. titulus ē apud iuriscōsultos de officio iuridici alexádriæ:
ꝓuicialis Vbi sic ait Vlp. iuridico qui alexádriæ agit datio tutoris cōstōne diui Marci cōcessa ē. Sensus ē datos eē
tutores filiis Socratis: qui demortuus credebaꝛ. ex auctoritate decretoq; iuridici. qui ꝓuinciá illius ꝑtiá
regebat: ná ut refert Vl. titulo de iurisdictiōe iudicū. Ius dicētis latissimū ē: ná & pupillis nō hñtibus cu
tores cōstituere pōt. Tutores aūt sūt ut docet Paulus li. xxvi. Digestoꝝ qui uī ac ptātē hñt tuēdi eū. qui ꝓp
Tutores ætatē suá spōte se defendere nequit. dicti q̄si tuitores atq, defensores. mutus & surdus tutor dari nō po-
analogisti test: Tutoꝝ alii legitimi: Alii fiduciarii. Alii honorarii nuncupati: Analogistos siue Analogos appellat
tutores q tutores iulianus iuris. eos qui nō tenenꝛ reddere rōnē Administratæ tutelæ: ius dandi tutores datū ē. ut
Liberi ait Vlp. oibus inꝑatibus municipalibus. ꝑtor ipse se tutorē dare nō pōt. Illud sp cōstitit ꝑsidē posse tuto
rē dare tá absentē q̄ ꝑsentē: & tá ꝑsenti q̄ absenti necnō ignoráti & iuito. Liberis. Libeꝝ appellatiōe:
nō solū filii sed & nepotes cōtinenꝛ. ut tradit Vlp. titulo de testamētaria tutela. liberos eñi Cassii & ul-
tra trineporē accipimus. Antiqui oratores historiciq; ēt unū filiū filiáue liberos multitudinis numero
appellauerūt Sepronius Sepronius Asellio libro reꝝ gestaꝝ quinto de Tiberio Graccho ita scripsit. ora
re cœpit ut se defenderent. Liberosq; suos eū quē uirilis sexus tū in eo tpe habebat ꝑduci iussit popu-
loq; cōmendauit ꝓpe flens. Feralibus officiis. feralia officia appellamus: q inferis defunctisq; exhibē
Feralia tur. scribit Oui. in secūdo fastoꝝ feralia dici diē in mense februario: qua ferunꝛ iusta manibus patrū.
Et celebratis parentalibus placātaias defunctoꝝ: festus quoq; Pōpe. ait feralia esse festa sacrata diis ma-
nibus a ferendis epulis: uel a feriēdis pecudibus appellata: hinc federa feralia. & tedas ferales. & arma fe
ralia dixit: Lucanus ꝓ mortiferis & ꝑnicialibus. Et ferales cultus Oui. ꝓ funebres & lugubres: Vxor apđ
ueteres decē mēses a funere maritali lugebat maritū. quia Annus id tpis erat decimestris. ut docet Oui
di. scribit Seneca libro septimo epistolaꝝ. Annuū tps fœminis ad lugendū constitutum fuisse a maio-
ribus non ut tádiu lugerent: sed ne diutius: Viris nullum lugendi legitimū tempus est. quia nullū ē ho
nestū: lugentes diebus luctus erát in pellibus. Deformata. deturpata. sordidataq;. Diffletis oculis.
Tádiu taq; cōtinenter defleuisse fœminá significat. ut pœne luminū oculoꝝ captiuitatem orbitatemq;
patereꝛ: in hanc sententiá Quinti. in declamatione quæ inscribitur insepultus sic inquit. Cognita cla-
de ratissimi uxor exempli totos effluit oculos. fontēq; illū perennū lachrymaꝝ tantum cecitas clusit.

Asuis

A suis parentibus: patre & matre: interdũ parẽtes uulgari more ut ait diuus Hieronymus dicunt̃ af/
fines: & cognati: & ita nos uulgo uernacula lingua sermocinantes usurpamus: in hoc significatu paren/ Parentes
tes appellat spartianus cũ ait oibus parẽtibus sui stantã reuerentiã: qtã priuatus exhibuit: pterea appel
latione parentũ oẽs supioris gradus usq; ad tritauũ quidã appellari aiũt: sed caius cassius cui Vlpiãus
astipulat̃ oẽs in infinitũ dici parentes asseuerat. Nouarũ nuptiarũ gaudiis. luctus funebat̃ nuptiarũ cã.
Hylarare infortuniũ. Ex hylarare. & discusso pectoris nubilo differenare: ac nouã immissa hylari/ Hylaria
tate discutere: & in letitiã gaudiũq; demuta/
re. hylaria ueteres diẽ appellauerũt. viii. Kalẽ/
das apriles: quo fit equinoctiũ uernũ: qui pri/
mũ tpe sol diẽ longiorẽ nocte protendebat: p
inde ac tunc primũ exordiũ leticiæ & hylari/
tudinis celebraret̃. auctor Macrobius: hæc hy/
laria significauit uopiscus sic scribẽs: i aurelia/
no. hylaribus quibus oĩa festa & fieri debet̃ sci
mus & dici impletis solẽnibus. Suis sibi. Ve
tus locutio est: ita Terentius suo sibi hunc gla

a suis sibi parentibus hylare cõpellit̃. At tu hic laruale simulachrũ: cum summo dedecore nostro uiseris. Aristomene igitur ne tu fortunarũ lubricas ambages: & instabiles incursiones: & reciprocas uicissitudines ignoras? & cũ dicto sutili centuculo faciẽ suã: iam dudũ

dio iugulo: ubi exponit Donatus ueteres sic solitos loqui. Laruale simulachrũ. Augustinus in nono Laruæ
de ciuitate dei: Martianus capella in nuptiis philologiæ: & noster Apuleius in demõio socratis laruas
dici tradunt aias hominum deprauatas & malis uitæ meritis maculosas: quæ a corpore seiugatæ terri
culamentũ sunt mortalibus & occursacula nocturna: hinc laruale simulachrũ dicit̃ deformatum pal
leus luridum euisceratũ emaciatum: ac prorsus horrendũ: sicuti larua est: in priapeis scriptũ ẽ: ad me Laruari
nocte solet uenire & affert pallorem maciẽq; larualem: ubi annotandũ in carmine phalecio larualem
pnunciari debere per dieresim: a larua laruari dicunt̃ furiosi: & mente moti quasi laruis exciti. Apu/
leius in apologia: hunc deniq; q laruã putat ipse est laruatus idẽ ter tiũm inquit mendaciũ fuit maci/
lentã uel oĩno euisceratã formam diri cadaueris fabricatã prorsus horribilẽ & laruialẽ: in hãc sniam ẽ Vmbræ
illud sidonii appollinaris: facies ueluti umbris mestificata larualibus apud oratiũ q nescio an alibi laruales
facile repias laruã accipit̃ p persona sicut uulgo usurpat̃ eo uersu: nil illi laruã aut tragicis opus ẽẽ co Salutatori
thurnis. Aristõene. uocatiuus casus est: q apud ueteres salutatorius quoq; uocabat̃. uerba sunt socratis us casus
rñdentis amico aristomeni: ita. n. noiabat̃ sermocinator hic introductus a Lucionfo. Fortunarũ lu Fortuna
bricas ambages: sæpe diximus: sæpe annotauimus fortunã uolubilẽ uagam incõstantẽ: Lubricã brutã in pila stãs
appellari: quã antiq sine pedibus esse dixerunt: eãq; in pila stãtẽ figurantes manuatã pẽnatãq; fecerunt:
q cũ manus porrigit pẽnas quoq; cõphendere nõ sinit fortunarũ āt pluraliter dixit: quia multiplex ẽ mul Pr[a]enesti/
tinoisq; fortuna sicuti a nobis scriptũ est in libro de fœlicitate: refert Macrobius simulachra fortunarũ næ foro/
apud antiũ pueniri solita ad danda responsa papinius quoq; siluula quadã pnestinas sorores appella/ res
uit fortunas: q apud pneste sub effige sororũ colebant̃. Romæ fuit ara malæ fortunæ i exquiliis: & nos
olim ludentes scripsimus in libello ellegiaco. est fortuna mala: est conuertẽs: est bene sperans: fortis ha
bet nomen mascula culta dea est: ut tua multiiuga est uaria & numerosa potestas sic sunt multa tibi no
mina facta deæ: in cœlo est αγαθητυχη και κακητυχη. i. bona fortuna & mala fortuna auctor Iulius fir Centuncu
micus: alias fortunæ pdiuitiis opulentiisq; accipiunt̃. Cum dicto. frequẽs & pene peculiaris Apulei lus
locutio q significat statim: post uerba: & uix dũ finito sermõe. Sutili centuculo: qd supra palliastrũ Cento
scissile dixit: mõ sutilẽ centuculũ appellat a centone υποκοριστικωσ. i. per diminutionẽ deducto uo/
cabulo: est aũt cento uestis crassior uiliorq; ex pãnis diuersorũ in unũ cõsutis coagmẽtatisq;: cuius usus
in re militari apud ueteres fuit frequentissimus ad incẽdiũ arcẽdũ. hic pcipit uegetius. li. iiii. turres &
uineas q machinæ sunt militares centonibus esse aut crudis coriis extrinsecus opiendas cõmunendas
ue ne imisso cõcrement̃ incẽdio. Cæsar quoq; cõmentario belli ciuilis põpeiani scdo refert i oppugna
tione massiliæ turrim latericiã a suis strucũ fuisse: cui centones insup iniecerũt: ne aut tela tormentis
missa tabulatiõe pfringerent: aut saxa ex catapultis latericiũ discuterẽt: idẽ in structura musculi: q &
ipsa machiã oppugnatoria est: ait coria inducta fuisse sup coria cẽtones iniectos: ne igni ac lapidibus
corrũperet̃. Docet portius Cato cẽtones fieri ex uestimẽtis familiæ ueteribus: cũ ait quotiẽscũq; tuni/
cũ aut saga familiæ dabis prius ueterẽ accipito. unde centones fiãt. Macrobius in. i. saturnaliũ centões
accipit p ueste stragula lectoq; opimẽto: cũ ait scrophæ cadauer sub cẽtõibus collocat: sup quos oxor
cubabat: laus sarcinatoris est si bene centonẽ fuere nouerit: quia ex dissimilibus minutisq, consarcinat̃
hinc illud lucianũ sarcinatorẽ esse summũ fuere centonẽ optime: cõsilr cento apud Iuuenalẽ accipit̃
p uestitu familiari crasso. & sordido: sic scribentẽ: intrauit calidũ ueteri centõe lupanar. Centonibus
.n. inuoluta uestitaq; messalina ibat in lustra ne agnosceret̃. Seneca quoq; in. xi. epistolarũ ait diurnum
accipit in centuculo dormiit: ubi centuculus pro uili: & plebeia ueste stragula usurpatur frontinus &
liuius centunculos accipere uident̃ pro dorsualibus & instratis iumentorũ: a similitudine uestis cẽtu/
culi. herba centunculus dicta de qua scribens Plinius noster inquit centũculũ esse penulã: cuius uerba
subscripsi, ex uolumine. xxiiii. q sunt hæc: itali centũculũ uocãt rostratis foliis ad silitudinẽ capitis pe

Cento nuptialis homero centones — tulaȝ iacenté in arũis: ꝓpterea cento ut scienter docet ausonius est opusculũ structũ ex uariis diuersisq; carmibus. Cuius structum ita solidaẽ: ut coiát aut eeli duo uersus: aut unus & sequés cũ medio nã duos iunctim locare ineptũ est: ita ipse centoné formauit nuptialé ex filis poematis maroiani cõsutũ. hinc homerocentonas & Virgiliocentonas legisse sese diuus Hierony. refert in ꝓlogo ueteris instrumenti significare uolés opuscula cõtexta ex Homeri Virgiliiq; carmibus tráſducta accõmodataq; ad susum cõditoris. Sutilis át dr̃ centuculus cõsutus cõtextusq; a quo cymbã charonis sutilé uocat poeta hoc e ut exponit Seruius ĩtextã sutiq;.

Puniceus Color — Punicai prae pudore. Rubété ob uerecũdiã: puniceus n color ruffus é: & exuberátiã splẽdoré que signat ruboris graece di φοινικεος auctor Gellius in scđo; facies át pudibũdi uerecũdiq; hois erubescéte cõsueuit. quñ ut inquit Aristo. in ꝓblematis sanguis de corde in oés corporis ptes diffundiẽ pudẽtibus, ita ut supficiem occupet: est aũt uerecũdia bonũ ut dicit Seneca ĩ adolescéte signũ: & ut dicere solebat cynicus diogenes.

Rubor uirtutis color — Rubor uirtutis est color: nihil fuisse mollius ore põpeii ánotauerut eruditi: q nũq nõ corá pluribus erubuit. utiq; & ĩ concionibus: plautus in asinaria uerecũdũ eẽ decet adolescẽté argyrippe. Quintilianus uerecundiá uitiũ eẽ dicit sed amabile: & qđ uirtutes generet.

Tenus — Pube tenus. Vsq; ad pubem: haec pticula iungiẽ cũ ablatiuo singulari nũero ut capulo tenus abdidit ensem: pſari uero cũ genetiuo: ut cruꝶ tenus a mento palearia pendẽ: quo in loco ut Priscia. ostẽdit: usus est poeta hellenismo. Pli. quoq; dixit corpoꝶ tenus curiosus.

Tropea monumẽta uictoriae — Fruaẽ tropea fortuna Verba sunt socratis erũnosi aristomeni rñdentis sinendũ esse fortunã de seipso triũphare & ipso tropeo diutissime frui: tanq ipse sit tropeũ fixũ a uictrice fortuna: sicut tropea figi solebant a uictoribus ut essent monumenta uictoriaꝶ sempiterna: q uetustate cõsũpta nephas erat refici ac resarciri: ut docet Plutarchus: ĩ qõnibus. De tropeis affatim scripsimus in primo tranquilli: cõmẽtario: illinc poteris siqd desideras mutuari.

Lacinia Laciniosũ Laciniati — Ex duabus laciniis. Vestibus est aũt ꝓprie lacinia ut ĩquit sestus Põpeius ps uestimenti flexuosa sinuosaq;: unde laciniosum deriuaẽ. Quod tortuosum implicatũq; significat hinc laciniosa oro Hierony. laciniosus fibris spõdios in ostreis Pli. laciniosa cõuallis Apuleio dicta & aduerbiũ inde fit laciniatim. Quod significat lacinias columella praecipit Gregem pecoris ouilli in lacinias distribuendum: hoc est in particulas & ut aduerbialiter dicam particulatim. Videlicet a laciniis: quae partes sũt uestimentoꝶ: & interdum pro tota ueste accipiunẽ.

Quod cursui. Emenda quod tersui: significat enim se ministrasse amico balnei utensilia. Videlicet ampullam oleariã: & strigilẽ: & lintea tersoriã quibus ad tergendũ utebanẽ.

Eluuies — Enormé eluuiem: immodicã spurciciam & illuuié. Pli. iuuenalis eluuiem dixere feculẽtiã cloacalé.

Probe curato. cũ diligẽter elocutus curatusq; esset.

Lectulo refoueo. cibo satio omioteleuton. Et omioptoton. q̃ latine dñr sĩr desinẽs similiter cadens exornatiões sũt q̃ rarenter interspersae cõcinnioré faciunt festiuioréq; elocutioné: in quibus nitidus est: & ꝓpollens Apuleius: si ĩmodice haec fiant transeunt in uitiũ ut in quarto Rhetoricoꝶ proditũ est: ideoq; dixit. Aug. Gellius insipida & inertia & puerilia esse id genus in collocádis uerbis scitamenta: si ĩmodice fiãt & rancide: sicut facetissime lusit lucilius; sed ad ꝓpositũ: oĩs aĩ impetus oĩsq; tristitia cibo mollit; potuq; discutiẽ. uinũ dissipat curas edaces: ut ait Oratius & Plinio teste somno est accõmodatum ac securitatibus & hoc fuit illud poculũ nepentes qđ Helẽa illa homerica thelemacho ministrauit. Quod obluctionem tristitiae ueniamq; afferebat. Quod utiq; foret cunctis mortalibus ab helena propinandum

punicauté prae pudore obtexit: ita ut ab umbilico pubetẽus: caetera corporis renudaret. Nec denique perpessus ego tã miserum erũnae spectaculũ: iniecta mãu ut adsurgat: enitor.

At ille ut erat capite uelato: sine inqt: fruaẽ diutius tropheo fortuna: qđ fixit ipsa: efficiat sequaẽ. Et simul unã ex duabus laciniis meis exuo. cũq; ꝓpere uestio dicã: an ne contego? & illico lauacro trado: qđ unctui: q tersui ipse ꝑministro: sordiũ enormé eluuié opose officio. Probe curato: ad hospitium: lassus ipse fatigatum egerrime sustinans perduco: lectulo refoueo: cibo satio: poculo mitigo: fabulis permulceo. Iam ad lubentia procliuis est sermonis & ioci: & scitum est cauillũ. Iã

sed de hoc n epenthe: qđ sine luctu significat: plura in libro annotationũ. Ad lubentias. A lubẽdo siue libendo lubentia & libentia dicta est: ut docet. M. Varro lib. ii. latinæ linguæ: plautus in asinaria lubentiorẽ te faciã: q̃ lubentia est lubẽtias appellat hilaritates læticias: & uoluptates fer monũ & iocorũ ad quas iã ꝓcliuem factũ eẽ socratẽ ferugata paulisper tristitudine significat. A. Gellius in. xiiii. Nam cui lubẽtiæ gratiæq; oẽs cõuiuioꝝ incognitæ: sint quiq; illaꝝ oiono expsfit. Scitũ cauillũ. Elegãs & faceta cauillatio iocoroq;: cauillũ. n. ꝓ cauillatione: & irrisione accipit: auctor festus & cauillari est iocari. Quæ græci sophismata uocant Cicero & Seneca cauillationes interpretant.

Nepẽthes

Lubẽtiæ

Cauillũ

dicacitas tĩnula: cũ ille imo de pectore cruciabile suspiriũ ducẽs: dextra seruiẽte frõtẽ replaudẽs: me miseꝝ infit. qn dũ uoluptatẽ gladiatorii spectaculi: satis famigerabilis cõsector: in has erũnas idici: nã ut scis optiæ ſm q̃stũ macedõia ꝓfectus: dũ mẽse decimo ibidẽ attentus nũmatior: reuertor: modico prius q̃ larissam accederẽ: ꝑ trãsitũ spectaculũ obiturus: in quadã auia & lacinosa conualle a uastissimis latronibus obsessus: atq; omnibus priuatus tandẽ euado: & utpote ultime affectus: ad quãdam cauponam Meroen anum: sed admodum

Dicacitas tinnula. dicacitas sicuti docet Quintili. in. vii. ꝓprie significat sermonẽ cũ risu aliquos incessentem: nõ demosthenẽ urbanũ fuisse dicunt dicacẽ negant: adicendo ducta ẽ: hac putissimũ utunt scurræ: Vnde dicacitas scurrilis appellata q̃ oratori magnope fugienda est. Duo sunt genera faciaꝝ: ut inquit Cæsar & Cicero. i. ii. de oratore alteꝝ fusum: Alteꝝ ꝑ acutũ: illa a ueteribus supior cauillatio: hæc altera dicacitas noiata est: Apud ueteres granio ꝑcone nemo dicatior fuit: de quo multa lucilius: de quo non pauca. M. Tullius in orone ꝓ. Cn. Plãco. hic nasicæ nõ pepcit: idẽ. Mar. drusum hoiem potẽtissimum dicacitate pulsauit idem. Lu. Crassi & Mar. Antonii oratuꝝ uolũtates aspioribus faceciis sæpe pstinxit ipune. Tinnula. sonora. & obstrepa sublatiore sermone. Tinnire est sonare uerbũ fictũ ex onomatopeia. Vñ tinnitus auriũ Plini. in. xxviii. qn & absentes: tinitu auriũ ꝑsentire sermones de se receptũ est. Frontẽ replaudẽs mãu e ꝑcutiẽs rẽgẽsq; capillis reiectis: qđ in luctu tristitiaq; usitatũ ẽ: plaudo. n. qđ & plodo dr manibus pulso & strepitũ facio: unde plausus dictus: quo boni excipiebant cũ mali exibilarent: hinc cõplodere. supplodere. explodere. replaudere deriuant: q̃ inter se finitima: utpote ab eodẽ fonte deriuata aliquo: tñ inter sticio discriminant: qđ antiquaꝝ lectionũ curioso facile liqt: & a nobis pinde ut in legẽdo fuerint obuia annorabunt. Infit inqt alias incipit: in carmie Neuiano legimus fiere ĩpendio infit ꝓ fieri ĩpẽse incipit. Famigerabilis. inclytus. Clarus opulẽtus: famigerabilis. n. & famigeratus in eodẽ significatu ꝓ cognobilis & fama notus usurpat: famigeratores ait dnr rumigeruli: q̃si famæ rumorũq; gestores seminatores ue: de qbus Plau. in trinũmo: ego de uerbis coꝝ famigeratoꝝ inscius ꝓ filii amici castigarũ innoxiũ: qđ si exqrat usq; ad stirpẽ auctoritas. Vñ qcquid auditũ nisi id appeat: famigerator næ sit cũ detrimẽto & dãno. Erũnas. Calamitates laboresq;: aĩus equus optimũ est ei ũnæ cõdimẽtũ: ut inquit plautinus seruus. Scđm q̃stũ. post factũ lucrũ: scđm. n. aliqñ significat iuxta & post. Liuius ſm orõnẽ ꝑtoris murmur ortũ: idẽ in eplis solitũ scribi ſm salutẽ testis & hisce uerbis ꝑtores syracusani Marcello ſm salutẽ ut assolet: ꝓ eo qđ est post salutẽ. M. Tul. in eplis ad quintũ fratrẽ: ille mihi ſm te & liberos nřos ita est: ut si pene par idẽ i scđo officioꝝ ꝓxime & ſm deos hoies hoibus maxime utiles esse pñt. i. post deos ſm flumina dixit Virgi. ꝓ iuxta: ſm aurẽ pugiõe ꝑcussum fuisse. M. Marcellũ scribit Seruius sulpitius. Quod significat iuxta aurẽ siue post aurẽ. Accipit aliqñ ſm ꝓ eo qđ ẽ ꝑ: ut ſm te lit. do. pro te notissima est illa significatio ſm Platonẽ ſm Aristotelem: Lucanus ſm Emathiam listãta datur: græci in hac significatione dicunt ut ait Priscianus. κατ᾽ ἠμαθίαν. Macedonia. casus est ablatiuus olim emathia dicta duobus inclyta regibus. Philippo. & Alexandro. quondãq; terraꝝ imperio famigerata cui macedo deucalionis nepos nomen indidit: auctor Solinus in polyhistore. Nũmatior. pecuniosior: & nũmis sassarciuatus. Qui bene nũmatus est is more romano dicit dites: ut festi uter iocat. M. Tullius in epistolis ad trebatiũ: stoici uero dicunt omnes esse diuites: qui coelo & terra frui possunt. Larissam. ciuitatem thessaliæ significat: quã pensilẽ & pelasgiam cognominant. a qua larisseus achilles dictus. Multas autem fuisse larissas ex multiplici lectione dicimus: fuit. n. larissa in creta: & in asia: altera iuxta cymã: in agro quoq; attico larissa est. Trallianus quoq; uicus nomie larissa la qua larissius Iupiter cognomen sumpsit: est & larissa pagus monti hemo finitimus: qui etiã in peloponneso argiuoꝝ arx larissa memoratur: quã cyclopes condiderunt. quos Casterochiras id est uentrimaos uocãt quoniam suo artificio alebantur. ob hoc larisseus apex appellatur a statio arx argiuoꝝ: qui alibi dixit cyclopum fabricata manu. Obiturus. aditurus spectaturus. Auia conualle: in accessa & difficili: auia enim loca dicuntur sine uia & ob hoc imperuia minimeq; commeabilia. Lucretius auia peridum per agro loca nullius ante Trita solo & homo auius longe a uia remotus: idem auius a uera longe ratiõe uagatus hinc illud p annotationem siue traiectionẽ celebratum. auium dulcedo auiũ ducit. Lacinio sa. flexuosa: & plicatili sicut iam docuimus. Vltime affectus: ad extremã redactus calamitatẽ uel tu

Dicacitas scurrilis

Facceciarũ genera

Tinnulus

Replaudere

Famigerabilis

Famigerator

Secundũ salutem

Larissa multiplex

Casterochiri

Larisseus apex argiuo

Meroe

mia lassitudine defectus exhaustusue. Meroe: nomen est cauponæ ex ficticiū: tanq̄ eēt merobibasicut apud ausonium iocus est: de fœmina bibacissima: cui i deo meroes nomen inditum facetissime ludit: quia uinum dilutū nō bibebat potare īmixtum sueta merumq; merx: alias meroe insula est clarissima niliacax insulax: in qua & ciuitas cognominis a matre Cambysæ regis nūcupata. Scitulā. Elegantem: & argutulā: nec.n. ad corporis formā referri pōt: cū esset anus: & interdū hæc diminutiua urbanitatis & blandimenti cā usurpātur. Deuorto. diuertor accedo. uelut ad diuersorium: frequētissima apud Apuleiū locutio. īde taberna diuersoria plauto: in quā uiatores deuertunt. M. Tullius diuersores decēter appellat eos: qui in tabernā cauponāq; diuertunt: & est ,pprie uerbū uiatorum.

Domuitio

Itiones

Domuitionis. Cōponunt dictiones ex duabus integris: ut tribunus plebis: aut integro & corrupto: ut maleuolus extorris; aut ex corrupto & integro: ut noctiuagus: aut ex duobus corruptis: ut pedisequus. piinirapus. auctores quītilianus & priscianus. Domuitio copulat ex corrupto & integro quasi domuitio: significat autē reditū ad penates: itiones aūt dici sicut reditiones & abitiones testis est Terētius: qui ait ī phormione: hæccine erant itiones crebræ & mansiones diutinæ: hac dictione deinde acelegātissima utit & M. Tullius qui sic scribit in primo de diuinatiōe: sed rhodiox classi ,ppi quū reditū ac domuitioné dari. domicenū nouo uocabulo finxit non magis licēter q̄ decēter epigrāmatista marcialis ,p cena domestica.

Scitulā: deuorto. eiq; cās & pegrinatōis diuturnæ: & domuitiōis anxiæ: & spoliatiōis diurnæ: apio. & dū misere refero: q̄ mēmi: illa me q̄ humōe tractar ad orta: cenegratæ atq; gratuitæ: ac mox urgīe pcita: cubi suo applicat: & stati miser: utcū illa acqeui ab unico cōgressu ānosam ac pestilētē cōtraho: & ipsas ēt lacinias: q̄s bōi latrōes cōtegēdo mihi cōcesserāt: in eā cōtuli: opulas etiā q̄s adhuc ueget⁹: saccariā faciēs merebā: qd me ad istā faciē quā paulo añ uidisti: bōa uxor & mala fortuna pduxit. Pol quidem tu dignus inq̄ es extrema sustinere: si qd ē tū nouissimo extremius: qui uoluptatē ueneriā:

Domicenium

Spoliationis diurnæ. Lego diurnæ diurnā. n. appellat spoliationem: quā de die passus erat: cū rarenter hoīes de die spoliari soleant nocturnæ uero spoliationes & grassaturæ sint creberrimæ. Cenæ gratæ: sensus sic ordinat. applicat me cenegratuitatæ ,p qua nulla merceda exigebat. Vrigine pcita: ardore libidinis extimulata: & tēngine uelut quadā concita. est. n. urigo. Vrego qdā & pruritus libidinis aburēdo dicta. Ab unico cōgressu: pudēter concubitū signat. Anosam ac pestilentē: cauponā intelligit: ex cuius uetulæ cōcubitu se cōtagione quadā pestilenti incestū

Anatis morbus

esse significat: anatē ueteres appellauerūt morbū, anuū. i. uetulax: sicut senuū morbū senum anus autē dicta est ad annox multitudine: uel q̄ iā sit sine sensu. Quod græce dr̄ γραυσ. anniculas. n. ,ppria est delīratio. In eam contuli significat se ,p pcio concubitus q̄cquid uestiū sibi reliquærant latrones dono dedisse cauponæ. Operulas etiā. s. contuli in cauponā: qua dictione significat reculas quasdam opose fabrefactas: quas acquisiuerat dū exercet sagariā negociationē. ab opera Hypocoristicos fit opella & operula: quid aūt sit facere sagariam copiose explicauimus: in libro annotationū: ubi hic quoq; locus

Bisterq; pulchra dici

enarrat: uex quia ut ait Plato non nocet bis idē dicere: & græcū ,puerbium est δισ και τρισ τα καλα. i. bis terq; pulchra dicenda scito sagariā nuncupari negociationē uocabulo a sagis inclinato. quando scilicet saga & alia id genus uestimenta emimus & distrahimus lucri faciū di cā. Quod iurisc ōsulti euidē-

Sagaria

Casus iuriscōsultorum

ter docent: apud quos titulo ,p sotio talis casus explicat. Quidā sagariā negationē inierunt: alter ex his ad merces cōparādas pfectus in latrones incidit; suāq; pecuniā perdidit serui quoq; eius uulnerati sunt: resq; ,pprias perdidit: dicit Iulianus dammum esse cōe. titulo quoq; de tributoria actione sic scribit- duas negociationes exercebat puta sagariā & lintearian: dicitur aūt sagaria simplr & significatur huiuscemodi negociatio sicuti noīe linteariæ intelligit negociatio linteox: itidem absolute dixerunt argentaria sequæstriariam aliaq; consimilia: sagariā aūt q saccariā legere malim qd si nihil placet immutare

Lintearia

Saccarius

Nouissimum

saccaria in eodē significatu accipiet: quasi a saccis deriuata: q̄ sunt uiliora uestimenta: aliqñ sacci & per diminutionē sacculi: & sacelli sunt numox receptacula: ut docet Pedianus Asconius Saccariu Vlpianus titulo de cōtrahenda emptione accipit nō ,p negociatione saccorum: sed pro baiulo scribens: siqd ex sacco saccariu cecidisset. Merebā. parabā. acquirebā. Bona uxor: ironicos caupona significat: q̄ illi fuit detrimentosa: cuius concubitu pinde ac uxoris potius est. Mala fortuna: ,ppter latrocinalem spoliationem Romæ fanū malæ fortunæ fuit in esquiliis græce dr̄ κακη τυχη. Extrema. supma: extima. Nouissimo extremius: tanq̄ nihil peius deterius q; inueniri posset ea sabe cladeq; quam perceperat ex complexu cauponæ: quod facinus illi extremū & pessimo peius fuit: quod & ultimo loco perpetratum cōtigit: nouissimū. n. extremū significat: qd uerbū auctore. M. Varrone Lelius & senes aliquot quod nimis nouū esset uitauerunt: & sicut a uetere uetustus ac ueterrimus: sic a nouo declinat nouissimū: qd est extremū: sic ab eadē origine nouitas & nouitius autumat Gellius lib. ix. noctiū attica. M. Ciceronem noluisse uti isto uerbo tanq̄ nō latino & iprobo: sed qd pace ueniaq; tāti uiri dictū sit. M. Tullium esse hoc uerbo obseruauimus: sic scribētem in oratore. Nec in hac mō re: q ad uulgi sensum spe-

ctet:& ad auriū uoluptatē: quæ duo sunt ad iudicādum nouissima: ue℞ sicut ille qui semel risit nūq̄ risisse tradit̄: ita qui semel hac dictione usus est haud īmmerito dici poterit: ea nūq̄ usus fuisse: nā ut inquit Asconius semel uicinum est ad penenūq̄. Scortū scorteū. Scorta dici meretrices & scortari meretriculas ducere nemo est q̄ nesciat: a pelle quod āntiqui dicebāt scortū ducto uerbo: q̄a sicut pelliculæ: subigant̄: scortea quoq; dicimus ea quæ ex corio ac pellibus sunt facta: ide in aliquot sacris ac sacellis nefas erat aliquod scorteum adhiberi. proinde Ouidius in fastis ait. scortea nō ulli fas est inferri esacello. in athelanis fabulis licebat antiquitus animaduertere rusticos ioculariter dicere se adduxisse ꝑ scorto pelliculam. Donatus enarrans illud ex eunucho forte habui scortū; ait abdonē qđ i corpore fœmina℞ patiens est coitus scortū dici uel απ του σκειρειν quod græce palpitare. quod faciunt meretrices crissādo: ut ita cōcimiorē uenerē exhibeāt uiris: aut ut sibi abigant cōceptū semē: qđ in uulua fœminei in ipso coitu nō se mouentis inherescit: in cōmentariis tranquilli docuimus scorta

Scortari

Scortea

& scortum scorteum lari & libens prætulisti. At ille digitum a pollice proximum: ori suo admouens: & instuporem attonitus: tace tace inquit: & circunspiciens tutamenta sermonis: parce inquit in fœminam diuinam. nequam tibi lingua intemperante noxam contrahas. Ain tandem inquam potens illa: & regina caupōa? qđ mulieris est? Saga inquit & diuini potēs. cœlum deponere. terram suspendere. fontes durare: montes diluere manes sublimare. deos infirmare. sidera extinguere. tarta℞ ipsum illuminare. Orete inquā: oro te inquam:

dici diobolaria: quæ duobus obolis hoc est uilissima mercedula conducunt̄. Vbi emēdauimus locū M. Varronis mendosissimū. Festiuiter appellat Apuleius scortū scorteū meretricē Annosam uetā de formem in amabilē: pinde atq; eēt instar pelliculæ & corii. Rugosa. Flaccida. Languida. Minimæq; succulenta: meretrices aūt id genus sordidæ duobus apud ueteres uocabulis elegātibus appellāt̄ scractiæ & scrupeæ: dicunt̄ aūt scractiæ ab excreādo: qđ uitiū est in uetula. scrupeæ uero siue scrupidæ a duritia molestiaq; lapido℞: q̄ scruppi & p diminutionē scrupuli dicunt̄: hoc iō trāscunter apposui ut emēdares itelligeresq; illud plautinū. Quod refert̄ a Gellio in. iii. noctiū atti. stratæ scruppe de strato uuluæ sordidæ tu corrige sciactiæ scrupeæ. Digitū a pollice ꝓximū. indicē significat: quo ori admoto silentiū indicimus cōmonemus ue: qđ maxīe salutare est: unde & salutarē dictū esse a uetustis scriptoribus existimo sicuti a trāquillo: q ait augustū habuisse digitū salutarē sinistræ manus ībecillū: ubi nō pa℞ multa digna scitu Annotauimus. Marcianus capella: & ipse sic scribit: ue℞ q dā redirus puer ad os cōpsso digito salutari silētia cōmōebat. is digitus in exprobādo & īdicādo: unē ei īdicis nomē ē plurimū ualet quo usū esse optīæ crassum orator Cicero Quintiliāusq; notificāt. Tutamēta sermōis: ut tuto loq posset. ne q̄spiā arbiter cláculū arbitraret̄: sic & captiuus: plautus secede huc inqt ne arbitri dicta nr̄a arbitrari q̄ant. sæpe. n. dicunt̄ uoces: q postea mortiferæ fiunt ipsis sermocinatoribus: redeūtq; p iugulū excipiētibus delatoribus: unde illud in usu uulgi frequēs: plures necat lingua q̄ gladius: sn̄iæ uulgari subscribit uersus ille sn̄ialiter ꝓlatus γλοσσα πολλους εισ ολεθρον ηγαγεν. idest lingua multos egit in ꝑnitiē. Parcē in fœminiā. Abstine a maledictis fœminæ: q̄ arte magica pollens nieri to ueluti diuia metuēda est. Ne quā noxā aliqđ piculū & detrimētū alias noxa accipit̄ ꝓ culpa & delicto: ut alibi latius explicauimus. Ain. ais ne. Regina. tanq̄ regia potestate ꝑstās. Quid mulieris est. scire te cōuenit. cū interrogatio p obliquū casum maximæq; genitiuū ꝓfert̄. cōtemptū significari: ut qđ hoc est homis. Quid mulieris. qđ ornatus auctor Donatus. Saga. sagas dici mulieres docet porphirio magica℞ herba℞ scientes tanq̄ satis sagas & multum agentes. tibullus pollicita est magico saga ministerio. Lactātius siue is lutatius est papinii statii cōmentator sagos clāgores ī octauo thebaidos interptatur diuinos: unde ꝑsagia ꝑdiuinationes mentis dicta. Marcus Tullius libro primo de diuinatione sagire inquit est acute sentire: ex quo sagæ. & sagaci dicti q scire multa uolūt. & sagaces canes. Caelū deponere. Quæ impossibilia naturaliter sūt: ait effici posse possibilia potestate & ui sagæ mulieris & hoc totū decenter positum est p antitheta siue contraposita: quæ in ornamentis elocutionis ut inqt Augustinus in. viii. de ciuitate dei sunt decentissima: est & in hoc loco exornatio illa: quæ dicitur similiter desinens græce omioteleuton. est & figura grāmaticalis dissolutum siue disiunctio. Quod græce dicimus dialyton: & asyntheton. Montes diluere. Quod ē aqua℞ & liquoris. Deos infirmare. Mūditor & purior lectio est infimare. Quod est infimos facere: idem ait in demonio. Socratis. ingenia illa ad beatitudinem sublimita sint. Hæc ad miserias infimata. sublimare autem & infimare inter se opposita decenter attende. sicuti manes & deos: manes. n. inferni significāt̄. Dei uero supni. de manibus satis multa in cōmentariis ꝓpriatis. Tarta℞. plato in phedone tarta℞ esse scribit baratrū i ꝓfundo terræ & infero℞: ex quo origo sit oīum aqua℞ & fons: & quo cōfluāt flumina: qđ īpossibile ait esse Ari. apte dissidēs a pceptore li. ii. meteoro℞: poetæ tarta℞ appellār carcerē infero℞. de quo Tertulianus ī apologetico sic: in imū tarta℞ demerserit: quē carcerē pœna℞ infernarum cum multis assirmatis. A tartaro

Diobolaria

Scractiæ

Scrupeæ

Salutaris digitus index

Quid mulieris

Saga fœmina.

Sagi clāgores.

Sagaci

Infimare

Tartarus

tartareus & tartarinus deducit: hinc illud corpore tartarino prognata palude Virago Tartari origo ut ait M. Varro græca est. nãq; απο του ταραχου .i. perturbatione dicit: q̃ a illic oĩa perturbata. uel a ποιτου ταρατιξειν quod significat tremere & frigere: ex tartaro ut ait plauto: nunq̃ egrediuntur nocẽtes.

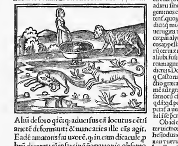
> auleũ tragicũ dimoueto: & sipariũ scenicũ cõplicato. & cedo uerbis cõmunibus. Vis inquit unum uel alterũ: imo pluria eius audire facta: nã ut se amẽt efflictĩ: non mõ incolæ: uerum etiam īdi: uel ethiopes utriq;: uel ipsi antichthones: folia sunt artis: & nugæ meræ: sed qd' in cõspectu pluriũ pperrauit audi. Amatoré suũ q; ĩ aliam temetasset: unico uerbo mutauit in ferã castorẽ. q; ea bestia captiuitati metuens: se ab insequẽtibus repræcisione genitaliũ liberat ut illi quoq; simile: q; uenerem habuit in aliã: pueniret. Cauponẽ quoq; uicinum: atq;

Auleum Tragicũ. Auleum tragicũ. Magna caligo uerboꝝ: quibus subobscure significat talem de saga fœmina sermocinationẽ magis tragici ẽẽ: q̃ narrationi familiari accõmodatẽ. ideoq; remouendam ẽẽ suadet: nã dũ auleũ tragicũ dimouendũ ẽẽ dicit & si parũ scenicũ cõplicandũ: ĩtelligi uult talẽ narrationẽ ẽẽ sequestrãdã: quæ tragico argumento cõueniat tragicisq; portentis: auleũ .n. tragicũ dicit: quo scena ĩ agẽdis tragediis exornat. Quod leuabatur tollerabaturq; cũ finita fabula cãtor dicebat ualete plaudite: hinc illud oratii: si plausoris eges aulea manentis & usq; sessuri donec cantor uos plaudite dicat: ait donatus aulea in scena sterni solita. Attalica Quod pictus ornatus erat ex attalica regia romani usq; plautus annotauimus alibi aulea dicit uela picta: q̃ alio noĩe dicunt peristromata: & peripetasmata: ab aula attali regis asiæ qui populũ romanum scripsit heredem: ait Plinius in octauo attalum primum inuenisse aurũ intexere in uestibus. unde nomen attalicis est: hinc illud ppertii porticus auleis nobilis attalicis. Siparium Siparium scenicum: Festus & donatus scribunt siparium esse uelum minutum. ego existimo non minutum sed mimicum legendum esse: ut sit id quod Apuleius appellat scenicum. eo enim utebantur mimi scenici q; artifices ad scenam uelandam quod populo obsistebat: & hæc siparia pro auleis etas posterior usurpauit: de hoc intellexit satyrographus poeta illo uersu consumptis opibus uocem damasippe locasti sipario significat enim damasippum mercedula conductum fecisse histrioniam: & egisse fabulas scenicas. idem Apuleius in .x. ait consimiliter auleo subduto & complicitis sipariis scena disponitur: impressi codices p auleo subducto habent auleo subducto: quæ dictio mendosa expongẽda est quidam siparium legunt cũ inter .u. & .i. maxima cognatio sit. Seneca in libro de tranquillitate uitæ appellat uerba cothurno & siparis fortiora quæ grandia sunt & supra sublimitatem tragicam euehuntur. idem in .xi. epistolarum ait Supara supara: unde per diminutionem supparia inclinari uidentur esse insigne nauium alexandrinarum quibus solis licet suparum intendere quod in alto non omnes habent naues & Lucanus supara uelorum dixit alias suparum uestimentum puellare lineus est de quo affranius puella non sum si suparo induta sũ eiusdem meminit Plautus in epidico significat Apuleius. Symbolicos tollenda esse de medio sermocinationis ea: quæ ad tragediam pertinent. Cedo. Dic. Communibus. Quibus in communi quotidianoq; sermone uti solemus. Efflictim. Vehementer: & ardenter. Ethiopes Bipartiti Ethiopes. utriq; Homerus i primo odyssẽ ethiopas bipartitos esse auctor est alteros ad orientem alteros ad occidentẽ spectare: sic enĩ ait οι μεν δυσσομενου υπεριονος οι δ᾽ ανιοντος. idest solis ad occasum quidam: quidam sed ad ortum super quo uersu non parum multa strabo in primo geographiæ: sunt autem ethiopes ut idem asserit εσχατοι ανδρων idest postremi hominum Plinius in quinto. sic ait uerissima opinio est eorum: qui desertis aphricæ duas ethiopas superponunt & ante omnes Homeri qui bipartitos tradit ethiopas ad orationem occasumq; uersos: idem in sexto ethiopiam appellatam esse memorat ab ethiope Vulcani filio alii a colore populorum quos solis uicinitas torret. Casus refert Aristoteles in problematis cur ethiopes sint blesis pedibus candidis dentibus longeuæ uitæ animo timidiore. Antichthones Antichthones. Qui habitant in zona chimerina hoc est hiemali: quos separat a nobis torrida appellantur antichthones ωσ την εναντιον χθονα quasi contrariam terram habitantes. auctor probus: hos alio nomine græci αντοικους uocant de quibus multa Macrobius in secundo in somnium scipionis: ex his colligimus antipodas non esse antichthones: quos transuersos nobis stare autumat. M. Tullius inferiorem zonæ nostræ partem Antipodes Antici tenentes: uerum an esse possint hi antipodes multa quæstio est apud eruditos aliis astruentibus aliis destruentibus Marcianus antichthones seiungit ab anticis & antipodibus: cuius uerba hæc sunt ex libro geometriæ antici habitãt contrariam zonam qui infernatem nobis obuersam habitant antipodes memorantur: qui contra illos quos anticos dicimus antichthões appellãtur. Folia sunt artis: idest leuia & nugatoria cõparatione coꝝ: quæ maiora mirabilioraq; facit. ex artis magicæ potentia. In aliã temerasset: cũ alia puella concubuisset. Repræcisione genitaliũ. esopus ille phrygia fabulator festiuiter refert Castora ex genere quadrupedum degere εν λιμναις idest in lacubus: cuius genitalia medicis utilia esse ferunt: qui ob id se peti gnarus abscindens sibi genitalia ita a persecutionibus salutem cõsequit:

Hinc illud

hinc illud Satyrographi. imitatus Castora qui se eunuchú ipse facit cupiẽs euadere damno testiculi. Castor
Adeo medicati itelligit inguẽ: Pli. & M. Varro fibros appellãt: qui circa oras fluminũ extremas uide- Fiber
ri solent. Vnde & nomẽ fibrũ .n. Antiqui dicebãt extremũ: unde & in uestimẽtis fimbriæ. & in iecore fi
bræ dictæ: q̃ sunt extremæ: Aĩal est horrendi morsus arbores iuxta flumina ut ferro cedit hoĩs partẽ
cõpreh̃ẽsa nõ ante q̃ fracta concrepuerint ossa morsu resoluit: cauda piscium Castorei ẽ: cætera spẽs lutræ
pilus mollior pluma. Germãi biferã uocãt: ex gñe sunt amphibio.sic .n. phi lograeci uocant aĩalia: qbus Bifera uo
in aqua & terra uictus ẽ: illud annotatu scitu cabulo
q; dignũ. Quod a sextio diligẽtissimo medi- Germani
cinæ cõditore pditũ est: Negat .n. testes ampu co
tari ab ipso Castore cũ capit. quinimo puos Amphi-
esse ac substrictosq; & adhærentes spinæ. nec bia
adimi sine uita aĩalis posse: Verũ folliculos
geminos ex uno nexu depẽdentes. qui ampu
tent. quoꝝ uis medica sit. Castorea uocãt me castorea
dici: q̃ medent pluribus morbis & imprimis
uertigini tremulis. neruorũ uitiis. stomachi-
cis: paralyticis ischiadicis: quos uulgus sciati- opistho-
cos appellat: & opisthotõis. Ita .n. dicunt quo thoni
rũ ceruix rigida & inflexibilis dolor est. qd'
alibi fusius uberiusq; enarrauimus. Casto-
rea magnificat galenus adhibetq; pluribꝰ me
dicinis. Demiror Albertũ magnũ & Isidorũ.
q̃ Castoris nomẽ a castrãdo deducãt: cum di
ctio græca sit: & ita a græcis passim noiet: no
mẽ aũt græcũ ethymologiã latinã nõ recipe
re notũ est. & grãmatici pdidere. memorãt
q̃ dã qd post amputationẽ genitaliũ si iterũ
petat a uenatoribus erigere se & ostentatẽ ni-
hil se pcisis testibus esse amplius expetẽdum.

ob id emulum deformauit in ranã. & nunc se
nex ille doliũ inatãs uini sui: aduẽtores pristi
nos fœce submissus offõsis rõcis raucꝰ appellat.

Aliũ de foro qdẽ: q; aduersus eã locutus ẽ et: i
arietẽ deformauit: & nunc aries ille cãs agit.
Eadẽ amatoris sui uxorẽ. q; in eam dicacule p
brũ dixerat: iã insarcinã pgnationis obsepto
utero: & repugnato fetu: ppetua pgnatiõe dã
nauit. Et cũcti numerãt: octo ãnoꝝ onere mi
sella illa: uelut elephãtum paritura distẽdit.

Ob id emulũ. Emulatio .n. & inuidẽtia ẽ in-
ter uictnos eiusdẽ artificii pfessores. ut inqt
hesiodus και κεραμευσ κεραμει κοτει και τει
κοντεκτων inuidet figulus figulo. & faber fa
bro. Emulũ aũt dici aliqñ inuidũ aliqñ imi-
tatorẽ sciunt oẽs: & tradit Donatus i comenta
riis Eneidos: De emulatiõe. M. Tul. in quarta
Tusculana. Senex ille. Caupo. Doliũ in
natãs uini. Deformatus in ranã caupo natabat
in uino cõtra naturã ranaꝝ: qbus in aqua uita
est uinũ aspnãtibus. Vnde & παροιμια βατραχοισ οινοχοεισ .i. ranis uinũ infundis. qd' puerbiũ dr de
his. qui ea pbent. q̃ nulli usui futura sint accipientibus. Cui cõtrariũ est alteꝝ puerbiũ βατραχων υδωρ
.i. ranæ aqua. de his qui ea dant: qbus maxime letant & gestiunt accipientes. sicut aqua gaudet Rana.

Aduentores. Viatores intelligit: qui in cauponis cauponã soliti erãt deuortere. Hodieq; uulgo aduẽ-
tores dicunt: qui ppe peculiariter frequẽtãt officinã quãpiã ac tabernã: meretrices quoq; suos hñt ad-
uentores. hinc Plautina meretrix in Truculento. si æquũ facias aduẽtores meos nõ incuses. Officio-
sis ronxis. i. coaxatiõe & narũ sonitu obstrepero. Ronchos enim significat pprie sonum illũ nasi qui a Rõchos
stertentibus fit dormiẽdo: a quo inclinat uerbũ rhonchisso. qd' est sterto & naribus insono. Plau. Dũ
dormit Rõchissat: & quia derisores solent talẽ naso. sonitũ in derisu cõficere: inde fit ut ronchi p deri
sionibus derisoribusq; usui pent: Martialis maiores nusq̃ ronchi. hinc Rõchisonus. qui sonat Rõchos Ronchiso-
& derisor est: Sidonius Nec nos Ronchisono rhinocerote notat: quidã existimant uocabulũ eẽ factiti nus
um a sono sicut tinnitus. & clangor. Ego dictionẽ græcanicã esse autumo. græce enĩ ρογκοσ dicit stertẽ Pararen-
di sonus καιρεγχω sterto: Vñ pararenchos dictus ẽ Cyprius is qui simulabat dormientẽ: quo securius i- chos
punitiusq; eius uxor mecharet: Cuius meminit Lucilius: a quo natũ est puerbiũ non oĩbus Dormio: Nõ oĩbus
Quod Cicero sciens inuerrit: qui in epistolis ait nõ oĩbus uigilo. Aliũ de foro. Forensem oratorẽ si- Dormio
ue Rabulã significat. Causas agit. tanq̃ pristinũ institutũ obliuisci nõ possit. Dicacule. Aduerbiũ probrum
est. & significat mordaciter. & cũ falsa dicacitate. Probrũ. conuitiũ. Liuius occurlant portis pbra in- Vterus
gerunt: alias pbrũ pro stupro flagitioq; accipit. probrũ uirginis uestalis. ut capite puniret ueteres san- Matrix
xerunt. Obsito. Lego obsepto. quasi claustris quibusdã munito obturatoq;. Vtero. Vterus in fœ- Loci
mina iunctus est uesicæ significatq; matricẽ: Alio noĩe locos appellant ut docet Pli. in .xi. Inde loci i fœ Viriosi
mina uiriosi dicunt Catone. qui appetentes sunt cõcubitus uirilis. Seruius Virgilianus interpres uterus

Vter — nquit est mulier. aluus quo effluūt sordes. Venter. qui uidet: uter pro uterus dixit cecilius: Nūc uter
Distētus — crescit non pōt celari. Repugnato feru. Interdicta. phibitaq; partitudine: tūc enim fetus repugnatur
celerius — cū iam maturus exire non pōt ex utero mate rno quasi coercitus uinctusq;. Distendit. Implet & tur-
Elephāti — get. Virgi. distendūt nectare cellas. Vnde distentus plenus. Velut elephantū partura. Decē annis ge-
parient — stare elephantū in utero uulgus existimat: ex quo est illud prouerbiale. Celerius elephanti pariēt: Ari-
Lorusta — stoteles tñ. biennio tñ ferre uentrem elephantū asserit: ab elephanto Alterq; quoq; puerbiu ipossibili-
lucam — tatis factū ē apud priscos: Quod usurpar en
bouem — nius. sic scribens prius pariet locusta lucā bo-
uem: Idest elephantū: Cur aūt elephas dicat
luca bos docēt Pli. sol inus. & M. Varro & nos
alibi Annotauimus. Subinde. Idētidē. fre-
quenter. Alias significat mox. & deinde. No
cerent. Lederent. & nocumento aficerentur
passiuū uerbū est uetus; Quod & iuriscōsul-
ti usurpāt: a quibus dicit. Nisi ei nocitum sit
publicitus — ex quo aquā ducit. Publicitus. Publice ad-
cantiones — uerbiū est: Plautus hospitio publicitus acci-
pier. Cecilius ad peblē pergit publicitus. de-
fendendum est Saxorū iaculationibus. La-
pidationem in fœminā magam. publicæ decretā fuisse significat. Cantionū. Incantamētorū. Alias cā-
tiones cātilenæ dicunt. In floridis. hāc putat cātionē. ubi oia q̄ didicit maledicta pcēsuit: cantio græca
Diecula — Plauto in sticho dī cōuiuale. Anteuertit. Prænenit. anticipauit. Diecula. Diecula significat paruā
diem: & tempusculū: Terentius in andria. Non sat est qd' tibi dieculam addo. Vbi ait Donatus ὑποκο-
ρισμα est diecula hoc est tempesculū: & sumit ab eo quod ē hæc dies. Diecula mora. & quasi parua di
es Asco. dies fœminio genere tps. & iō diminutiue diecula dicit breue tps & mora. Medea. Medea il
Medea — la fabulosa. pdito patre pempto fratre: relicta genitali patria secuta Iasoné est. Amoris estu flagrans: cū
quo ānos circiter decē uixisse prodit: filiosq; ex eo peperisse: didimū thessalū: alcimenū: & Tisandrū.
mox Iason captus amore glaucæ: uel ut alii tradunt Creusæ creontis filiæ Regis corinthiorū: uirginem a
patre uxorem petit: a quo Annuente certūq; nuptiarū diem constituente. Iason Medeæ nisit ultro neū
diuortium suadere: quā id egerrime ferrenté deosq; testes fidei datæ implorantē urbe expulit. oblitus
pristinorū beneficiorū. Illa breuem fugæ morā a creonte petit: qui dieculā dedit: qui apud Senecā sit ait.
Vnus parando dabit exilio dies: tunc ueneno infectam pallā misit ad nouā nuptā ueluti munus nuptia
le: quo dono exiliens ignis regiā cum creonte & noua nupta deussit: bauli tā exitialis doni fuerunt ip-
Palla infe — sius Medeæ filii. hinc ait Ora. in epodo. Cur dira barbaræ minus uenena medeæ ualent: Quibus super
cta uenēo — ba fugit Vlta pellicē magni Creōtis filiā: cum palla tabo munus imbutū nouā incendio nuptā abstulit.
hoc idē memorat Seneca in Medea. Diodo. uero auctor ē Medeā ipetrato a Creonte diei unius tēpuscu
lo noctu regiā ingressam eē quibusdā medicamentis factā uersipellem: & radice quadam magica cuius
ea uis est: ut ignis indidem factus extingui nequeat: incendisse Regiū domiciliū: quo cōflagrante Iaso-
nem euasisse Creonte & filia igne absumptis: Quidā prodiderunt Medeæ filios dona quædā spōsæ at-
tulisse illita uenenis: q cum illa corpori applicuisset incidisse in morbum: & patrē auxilio filiæ ferentē
cū corpori illius hesisset ilico expirasse: sed Apuleius noster. & Pli. coronā fuisse asserunt: quæ a Me-
dea dono missa ad Iasonis spōsam sit: Cuiusq; ueneno pellex cū regia cremata sit: Autumat Pli. in secū
naphtha — do uolumine uenenū id fuisse naphthā: Quod genus est bituminis. Cuius uis ardens ignium naturæ
cognata transilientiū protinus in eā undecunq; uisam. Ita inquit ferunt a Medea pellicē crematam. post
quā sacrificatura ad aras accesserat: Corona igne rapta. Idem in trigintaqnq; meminit eiusdē naphthæ:
inter genera bituminis. Galenus lib. iii. cōplexionū mentionē facit huiusce medicamenti: quo Medea
Asphaltū — usa est ad pellicē ulciscendā: atq; id ex sulphure & asphalto fuisse compositū: asphalton autē græci bi-
pissaphal-ton — tumē appellant & pissasphalron ex argumento picis & bituminis. hinc asphalthites lacus iudeæ dictus a
qui nihil præter bitumen gignit. Induciis. Licaon primus inducias inuenit auctore Plinio: sunt autē
induciæ — induciæ pax in paucos dies ex eo dictæ: uel q in diem dentur. uel q in dies ocium pbeant: ut docet Do-
natus: Alibi locum mendosum apud Gellium ex lib. primo repurgauimus græci ἐκεχειρίαν uocāt ex
eo quod tempore induciarum manus cohibeant. Marcus Varro festiuiter indutiæ inquit sunt pax ca-
deuotiōes — strensis paucorū dierum. Item alio in loco. Induciæ inquit sunt belli feriæ. Deuotionibus sepulchra-
libus. Seruius deuotiones interpretatur impræcationes: Vnde Deuotor & Deuotrix dicti. qui impræ-
cantur diis incantationibus magicisq; carminibus. Deuotiones enim execratioes sunt. & diræ: & deuo-
Deuotū — uere significat interdum detestari execrariq;: Oui. illum ego deuoueo: quem mens intelligit ibin. hinc
Deuotū dirum & execrandum. Idem ait uiuite deuoto fœmina uirq; thoro. hinc carmina Deuotoria
apud Liuiū & Macro. quibus hoīes urbesq; deuouentur: Quibus Decii pater. filius & nepos. se deuota-
uerunt. sepulchrales appellat: quibus uti solebant Sagæ fœminæ Euocatione maniū ad sepulchra de-
functorū: Tibullus manesq; sepulchris. Elicit. cōsimiliter ericthoilla apud Lucanū in sexto pharsaliæ
adhibet

Q uæ cum subinde: ac multi nocerent: publicitus indignatio percebruit: statutūq; ē, ut in eā die altera seuerissime saxorū iaculatiōibus uindicaret. Quod cōsiliū uirtutibus cantionum anteuertit. & ut illa Medea unius dieculæ a Creone impetratis induciis: totam eius domū: filiāq; cum ipso sene flammis coronalibus deusserat: sic hæc deuotōibus sepulchra-

adhibet & deuotiones sepulchrales. In scrobem ꝓcuratis. Tangit ritum magicum. Cuius meminit Homerus in .xi. odysseæ referens. Vlyssem scrobem cubitalem gladio fecisse. ad euocandos manes. in ibiq; melicraton idest mulsum cum aqua & polenta commiscuisse. Dein cruorem uictimatum eo- dem infudisse quod emulatus Silius est in .xiii. punicorum. dum itidem memorat a Scipione factam esse Scrobem & illic procurato magico sacro euocatos esse manes: ob id dixit Apuleius in apologia. neculysses scrobem pisculento medicauit. Apud Senecam. Valerium. Flaccum. Oratium. Poetas fere Sactum magicū in scrobem

libus in scrobem ꝓcuratis: ut mihi temulenta narrauit: ꝓxīe cūctos: in suis sibi domibus tāta numinum uiolentia clausit: ut toto biduo: nō claustra ꝑfringi: nō fores: non deniq; parietes ipsi quiuerint perforari: quo admutua hortatione cōsone clamitarent: q̃ sanctissime deierantes: sese neq; ei manus admolituros. & siqui aliud cogitarint: salutare laturos subsidiū. & sic illa ꝓpiciata: totā ciuitatē absoluit. At uero cetus illius auctorē nocte intempesta: cum tota domo idest parietibus & ipso solo. & oē fundamento: ut erat clausa ad cētesimū lapidē in aliam ciuitatē sūmo uertice montis exasperati sitā: & ob id aquas sterilem transtulit. Et quoniā dēsa inhabitantiū ædificia locum nouo hospiti nō dabant: ante portam proiecta domo discedit. Mira ī- quam nec minus sæua mi Socrates memoras: denique mihi quoq; non paruam incussisti sollicitudinem immo uero formidinem. iniecto non scrupulo: sed lancea: ne quo numinis misterio similiter usa:

omnis inuenitur id genus sacrifici magici. quod in Scrobem fit. Consone. Cōcorditer. Cōmuniq; sentētia. Deierantes. ualde iurātes. non solū grammatici. sed & iurisconsulti docent titulo deposit. ꝓpositionem hanc de augere in compositiōes. Ad moliturosr Nullam uiolētiam illaturos se se sagæ illi deierabant. Propiciata: Placata. & exorata. Absoluit. Cum omnes intra domos inclusos uiolētia magica coercuisset. Cetus illius auctori: Sēsus ordinatur sic. saga illa transtulit hoc ē transportauit in ciuitatem longinquā illum qui fecerat cetum primusq; suaserat. ut saxorum iaculatiōibus fœmina uindicaretur: Cetus conuentus ē uel congregatiuo a coeūdo dictus. Quod & in decretis canonicis leges. D. xv. qui cetum fecerit ut inquit Seneca in declamatiōibus capitalis sit: cetus autē ut ipse docet multitudinis magnæ nomē est coeuntis ex consensu quodam. Nocte intempesta. Media nocte. dicta ex eo quod nō habet idoneum tp̄s rebus gerendis. Quod alii concubium appellarunt: quod fere oēs tunc cubarent: Alii ab eo quod sileretur silentium noctis: Cetus Nox intēpesta Silentium noctis

Quod tempus a Plauto dicitur cōticinium. sed de hoc in superioribus multa. Et ipso solo. Terram ipsam: quæ alioqui immobilis est. una cum parietibus translatam significat: Membra autem domus sūt. fundamentum. parietes. & tecta quæ simul coniuncta ut ait Boetius in commentariis Topicorum totum efficiunt. & domus dicuntur. cum fundamenta sola domus uocabulo minime nuncupentur. neq; parietes neq; tecta. Ad centesimum lapidem. Ad centesimum miliarium: Antiqui enim miliaria lapidibus fixis designabant: auctor est Plutarchus. C. Gracchum singulis miliariis colūnas lapideas spaciis signa præferentes constituisse. Martialis: ad lapidem torquatus habet prætoria quartum. Iuuenalis. Ad primum lapidem uectari cum placet hora sumitur ex libro. Vertice mōtis: Vertex est ut docet Quinti. in. yiii. contorta in se aqua uel quicquid aliud similiter uertitur. Inde propter flexum capillorum pars summa capitis uertex dicitur. ex hoc in montibus eminentissimum recte dicimus uerticē. Virgi. accipiens sonitum saxi. de uertice pastor. antiqui Vortices dicebant per litteram. o. sicut & uorsus ceteraq; consimilia: quæ primus Scipio affricanus in. e. litteram uertisse dicitur: Montibus dātur a scriptoribus latera. iuga: uertices. radices. Ad aquas sterilem: Montana oppida & in uerticibus editis sita fere semper laborant aquarum sterilitate. Cuius in ædificando ratio cum primis habenda est quoniā ut auctor est Victruuius si animalia fuerint sine humoris potestate exanguinata & exucta a principiorum liquore interrarescent: Aristoteles quoq; in septimo politicorum præcipit cisternas in ciuitatibus faciendas: ut aqua deesse non possit. & aquas salubres inducendas. Ante portam. Saga ante portam ciuitatis illius montanæ proiecit domum. cum intra urbem ob frequentiam ædificiorum locus nō esset recipiendo nouo domicilio nouoq; hospiti. Iniecto non scrupulo. Scruppi & per diminutionē scrupuli lapilli sunt: qui pressi sollicitudinem faciunt. Vnde prouerbiale est illud Terentianū inieci scrupulum. pro sollicitudine. & Pli. in epistolis ait exime mihi hunc scrupulum. Et scrupulosa quæstio: q̄ difficilis est explicatu. Numinis ministerio. Deum artis magicæ ministerialem significat: Tertullianus auctor est demonas præesse magicis ꝑstigiis. & Plato platonicusq; Apuleius. & ꝓculus autumāt magorum uaria miracula regi a demonibus: qui inter mortales celicolasq; ultro citroq; portant hinc petitiones. Inde suppetias: ueluti quæpiam mediæ potestates inter homines ac deos.

Lapis nota miliaris Vertex montis Scruppi Demōes internūtii

Sermones istos cognoscat: ois Demonales est. igi ut ait Tertullianus in apologetico momento ubiq; fuut. quid ubiq; geratur tam facile sciunt: q enunciāt merito ergo timet hic ne Anus illa maga cognoscat sermones suos nunciante uidelicet demone: qui ubiq; psto est. Cuius ministerium magos infatuat. Somno leuata lassitudine. somnus donum est deo℞ mortalibus ægris concessus. ad refectionem. Vnde ait Seneca: Placidus fessum lenisq; foues pauidum leti genus humanum. cogis longam discere mortem. Adducta fore. Clauso cubiculi hostio: antiqui singulari numero forem usurpabant cum nos fores pluraliter enunciemus. Plautus in amphytrione oratione cōprimā crepuit foris. oratius exclusus fore cū longa renus foret intus. fores ex eo dici grāmatici tradunt q foris aperiant: sicut apud ueteres usitatū. Fores domus publicolarū extra aperiebant. & Ianua in publicum reiiciebatur. hoc erat ut uerbis Plinii utar clarissimum insigne inter triumphales quoq; domos: Forculum deū prisci coluerunt: qui foribus pesset: auctor diuus augustinus: i quarto. Pessulis. Pessuli sunt instrumenta. quibus hostia fores clauduntur. Terentius i eunucho pessulum hostio obdo. Plautus in Curgulione pessuli uos saluto lubens: & mox paulo. tandē edepol mihi morigeri pessuli fiunt. inde pessulatas fores dicimus pessulis clausas munitasq;. Grabatulo. Lectulo. quod Lycianus græce Clinidion uocat id apuleius fere grabatulum interpretatur. Martialis. in grabatulis tegetibusq; cōcepti. Vox quoq; græca est. illi enim κραββατον και υποκοριστικως κραββατιον uocant nos grabatum & grabatulum: hinc illud ex euangelio citatissimū tolle grabatū tuū & ambula. Quod græce dicit ἔγειρε καὶ ἆρον σου τον κραββατον και περιπατει. Vbi annotādū qd' apud græcos hæc dictio scribit duplici. ββ. prima syllaba pducta. cū apud nostros p simplex. b. scribat prima correpta qd' satis liquet uel ex illo marōiano: Mēbra leuar senium illi demissa grabato. Pone cardines. post hostii cardines. alio quodā. diuerticulo significationis cardo in agro℞ limitatione appellat limes. qui p agrū currit a meridie ad septētrionem: sicut decumanus uocatur limes ille qui secat agrum ab exortu ad occasum: auctores Pli. & Columella. fuit apud antiquos Dea cardea: q Cardinibus perat. Circa tertiā uigiliā. i. post mediā noctē: Nox eni in quatuor uigilias diuidit: q singulæ triū hora℞ spatio supputant: ut tradit Hieronymus in expositiōe psalmo℞: Quod ex disciplina castrensi factitatū est: Nā qa ipossibili uidebat p totā noctē uigilātes singulos in speculis pmanere: Ideo in quatuor partes ad clepsydrā sūt diuisæ uigiliæ. ut nō amplius. q tribus horis nocturnis necesse sit uigilare: a tubicine ut auctor est Vegetius in tertio oēs uigiliæ cōmittunt & finitis horis a carnicine reuocat: Tribuni idoneos eligebāt q uigilias circuirent: quos circuitores appellabant. Dein circitores dicti sunt: frequētissima apud historicos mentio est primæ uigiliæ. secū de tertiæ. & quartæ: rot enim sunt: ob hoc dixit Lucanus in. y. pharsaliæ: Tertia iā uigiles cōmouerat hora secūdos: cū significare uellet finita pria uigilia cuius horæ tres sunt excitatos eē uigiles secundæ uigiliæ.

Foris
Ianua foris apiebatur
Forculus Deus
Pessuli
Clinidion

> sermones istos nostros anus illa cognoscant. Itaq; maturius qeti nos repōamus. & sōno leuata lassitudine noctis: ante lucem aufugiamus istinc q putas longissime. Hæc adhuc me suadente: insolita uinolentia: ac diuturna fatigatione pertentatus bonus Socrates iam sopitus stertebat altius. Ego uero o'adducta fore: pessulisq; firmatis: grabatulo etiam pone cardinem supposito: & probe adgesto: sup cum me recipio. Ac primum præ metu aliquantisper uigilo: dein circa tertiam uigiliam paululum conniueo. cōmodum quieueram. & repente impulsu maiore: q ut latrones crederes: ianuæ reseerantur: immo uero fractis & euulsis funditus cardinibus prosternuntur. grabattus alioquin breuiculus: & uno pede mutilus. ac putris. impetus tanti uiolentia psternitur. me quoq; euolutum. & excussum humi

Cardo
Decumanus
Vigiliæ quatuor

Paulū cōniueo. oculos claudo non tā somno uocās q succūbens. Cōniuere enim est oculos genis claudere. grauiores alites auctore Pli. inferiore gena cōniuent: colūbæ uero & similia utraq; cōniuēt. Cōmodū quieuerā. Sunt in latina lingua res paruæ qdē & minutæ. & hoibus male eruditis aspnabiles. sed ad uete℞ scripta penitus noscenda cū primis necessariæ uelutī est hæc dictio cōmodū: Aduerbiū ē tpis significat tūc: tunc & ut ait Donatus iā. Au. Gelius in. ii. noctiū attica℞ Taurus sectatoribus cōmodū dimissis sedebat p cubiculi sui foribus. M. Tullius in epistola ad atticū. Cōmodū discesseras heri. cū trebatius uenit. qd' significat uix. & tunc. Idē Donatus expōnēs illud Terentianū cōmodū huc aduerterar. ait ipso eodēq; tpe Referant. apiunt. Ianuæ. Ianua est primus domus ingressus. dicta ut ait Seruius. q a iano cōsecratū est oē principiū. Immo uero. Correctio est: q exornatio. tollit id qd' dictū ē. & pro eo qd' magis idoneū est reponit hoc pacto. Si iste suos hospites rogasset imo inuenisset. hæc exornatio ut ait. M. Tullius in quarto rhetorico℞ rē facit insigniorē. Vno pede mutilus. iminutus. mutilare enim ut ait Donatus in ecyræ cōmētario est iminuere. Vnde mutili dicti sūt boues & capræ sine cornibus: hinc illud ueluti puerbiale apud Oui. Turpe pecus mutilū. ait Pli. q mutilis capris est lactis maior ubertas.

Cōniueo
Cōmodū
Mutilare

ior ubertas.i codicibus Plinianis inoleuit mendũ.nã pro mutilis passim legit multis: Columella lib.i. agricolationis aliter rurari ait. Caprinũ pecus mutilũ & raripilũ. Alter cornutũ & setosum. Idẽ in octauo meliorẽ eẽ ait arietẽ mutilũ q̃ cornutũ: qa mutilus inqt: cũ se tanq̃ exarmatũ intelligat nec ad rixã prõptus & est in uenere mitior: Scurra Oratianus p festiuã trãslatione mutilus dicit: q altero oculo tã q̃ cornu execto erat deformatus: Verba Oratii hæc sunt.o tua cornu ni forer execto frons inqt qd faceres.cũ sic mutilus miniteris: at illi feda cicatrix setosam leui frontẽ turpauerat oris. Mutulus uero i edificiis est ,p iectura ,pminens. & ut docet Mutilum pecus Mutuli in edificiis

recidens in inuersum cooperit ac tegit. Tunc ego sensi naturaliter quosdã affectus i cõtrariũ prouenire. Nã ut lachrymæ sæpicule de gaudio prodeũt & in illo nimio pauore: risum nequiui continere: de Aristomene testudo factus. Ac dũ infimum deiectus obliquo aspectu, quid rei sit grabattuli sollertia munitus opperior: uideo mulieres duas altioris ætatis: Lucernam lucidam gerebat una, spongiam & nudum gladium altera. Hoc habitu Socratem bene quietum circumstetere. Infit illa cũ gladio: hic est soror Panthia, carus Endosmyon, hic

Victruuius in quarto in operibus lapideis & marmoreis mutuli i cliatis sculpturis deformant: Mutulos capita trabiũ eminentia esse autumãt grãmatici. q & ,pceres dicunt. Vnde & nos principes ciuitatis proceres noĩamus. qui eminentes in urbe: ut mutuli. quos ,pceres uocant eminent in edificiis. Pede. ingens copia rerũ est sine noĩe: quas non ,p priis appellationibus notamus sed alienis cõmodatisq: ut refert Seneca lib.ii. de beneficiis: sic & pedem nostrũ dicimus & lecti: & ueli carminis. sic canẽ & uenaticũ & marinũ & sidus. qa nõ sufficimus, ut singulis singula signemus. quotiẽs opus est mutuamur. Pli. tradit Proceres pes

in.xxiiii. herbã q̃piã noĩari clinopodion. qa spẽm lecti pedũ pbeat. Recidens in inuersum. Significat cũ inuerteret grabbatus & qd erat in imo fieret sũmũ ex cõcussu: se fuisse cooptũ cõuelatũq. Quosdã affectus. Philosophi Latini affectus uel affectiones uocãt aĩoꝝ motus: qbus afficimur. ueluti cupiditatẽ. Irã metũ. Amorẽ. odiũ. & ut latissime scribit Aristo. i.ii. Ethicoꝝ affectus nõ sunt neq; uirtute neq; uitia: lõq; secũdũ affectus neq; laudamur neq; uitupamur. græci πάθη appellant: apud Quinti. li.vi. caput ẽ de affectibus. Vbi docet duas esse spẽs affectuũ. Alteros cõcitatos. alteros Mites dici: Cõcitatos tragediæ. Mites comediæ similes esse. Sæpicule. aduerbiũ est diminutiuũ a sæpe: sicut a sæpius cõparatiuo fit sæpiuscule: ut docet Pris. in.iii. Plautus in Cassina sepiuscule peccas. Lachrymæ p̃ gaudio ,p deunt. Vulgatũ est illud Terentianũ in hanc sñiam o he lachrymo p̃ gaudio. & apud Liuium in quinto: certatim patribus plebiq; manare gaudio lachrymæ. Quintilia. in.xi. lachrymas natura mentis indices dedit: q̃ erumpunt dolore aut læticia manant. De aristomene testudo factus. quia lecto inuerso ueluti tegumento quodã coopertus latebat: Ideo dicit se factum testudinem: quæ sub suo tegumento tota contegitur & quasi delitescit. paeuuius testudinem appellat domuportam. Ex eo quod domũ portet. Tardigradam a gradu tardo & lento. Vnde & Plauto testudineus gradus dictus: Apud mythicõ fabulatorem q; illum esopum apologus est: quemadmodũ olim iupiter ad nuptias animalia cuncta iuitauerat: q̃rum in tẽpore affuissent. p̃ter unam testudinem: q̃ nouissima omnium uenit sciscitat iupiter causam tarditatis. illa ait οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος. Domus dulcis domus optima. s. fuit lentitudinis cã: ex quo indignatus iupiter affecit eam hac pœna. ut domum semper circũferet. græci χελώνην uocant. Vnde chenolophagi dicti populi testudinum carne uescentes. quoru tanta magnitudo ẽ ut singularum supficie habitabiles casas integant. Et his nauigent cymbis: ,puerbium græcum est. ἢ δεῖ χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ φαγεῖν quod significat ex carne Testudinis uel multum edendum uel nihil edendum; quoniã medica in cibis dolores intestinoꝝ facit. Copioso purgat & sanat. A testudinis similitudine dicit Testudo in edificiis. Virgi. media testudine templi. testudinatum ædificiũ fornicibus structũ qualia sub septẽtrione facienda esse p̃cipit Victruuius in sexto: In machinis Bellicis Testudo est arietaria cognominata in qua ut ait Victruuius in decimo suspẽsus erat aries: q̃ auctore Vegetio uocabulum sumpsit a similitudine ueræ testudinis: qa sicut illa modo reducit; modo educit caput. Ita machinamentum bellicum interdũ reducit trabem interdum exerit. ut fortius feriat. Testudo quoq; apud Poetas p cithara usurpatur. Infimum deiectus. In infimam partem. aduerbium est. infimatis dicitur q in imo est. sicut sũmatis. qui in summo. Plautus infimatis infimus. Infit. ait. Operior. Expecto. attendoq. Cliuopodion Affectus sæpiuscule Lachrymæ ex gaudio Domiporta Tardigrada Apologus esopi Prouerbium de carne Testudinis Testudo arietaria Infimatis

Altioris ætatis. Magno natu longæuas. quarũq; ætas uergebat in senium. Panthia. Modo nomẽ est magæ: alias panthia fœmina fuit speciosissima. & uxor abradatæ: Cuius amore captus Araspas urebatur intimus: q̃ historia facundissime latissimeq; perscribitur a Xenophõte in pedia: ob hoc nos in libello erotico atq; uenereo. sub nomine panthie amicam imo dominã celebrauimus. Carus Endosmyon. Ironicos pronunciandum uidetur & legendum hedyosmion. Quod græce significat dulciculum. notuenq; est Amatori: conueniens: sicut a Plauto blandimenti causa dicit dulciculus caseus. præterea ἡδύοσμον. Vocant mentam herbam hortensem odoratam iucundamq; ut inde nomen amatoris deriuari posse uideatur: tanq̃ odoratus suauisq; Amicæ sit. ut mẽta est. Cuius odor ut ait Plini. in.xx. An Hedyosmion

mum excitat.& sapor auiditatem in cibis.usus est Pli.hac dictione aliquot in locis.subiiciam quod sup petit ad præsens illud ex.xxxv.utuntur & ad quartanas bituminis drachma hediosmi pari pódere: cũ myrrhæ obolo subacti.Quid si legas carus Endymion.ut ita appelletur Amator propter Endymioné illum famigeratum.quem Luna dilexit: de quo Propertius.Nudus & Endymion phœbi cœpisse sororem dicitur:& nudæ concubuisse deæ.Sunt auctores Endymionem primum hominum deprendisse naturam Lunæ multiformem.Et ob id Amore eius captum fama proditum: Lego apud eundem pli-

catamitus meus: qui diebus ac noctibus illusit ætatulam meam.hic qui meis amorib⁹ subterhabitis: non solum me diffamat probris: uerũetiam fugam instruit.At ego scilicet Vlyxi astu deserta sũ:& Calipsonis æternã solitudinem flebo.& porecta dextera: meque Panthiæ suæ demostrato.At hic inqt bonus cõsiliator Aristomenes: qui fuge huius auctor fugit.& nunc morti proximus: iamhumi prostratus: grabattulo succubans iacet:& hic oĩa conspexit: impune se relaturũ meas cõtumelias putat: faxo eum sero: imo statim: imo uero iam nũc: ut &

Hedysmata nium in decimo tertio Hedysmata dici unguenta preciosa: ad quem intellectũ non absurde referri posset hic sensus.Vt hedysmion uocetur nomine unguenti.perinde ac suauissimus Amasius preciosissimusq;. Catamitus meus: Ganimedes meus.Delicium meum Catamitus nam dixerunt catamitum ueteres pro Ganimede.qui fuit iouis concubinus.& deliciolũ auctor festus hic Lactãtius ex li.i.rapuisse dr̃ in aquila catamitum.Plautus in menechmis.Vbi aquila catamitũ raperet.aut ubi uenus adoneum.Seruius quoq; grammaticus pueros meritorios: qui corpore prostituto quæstum faciunt catamitos interpræ tatur: hinc illa atrox.Marci Tullii in Marcum Antonium per Oratio: o hominem nequam: quid enim aliud dicam magis proprie aliud possum dicere.Ergo te ut catamitũ nec opinato cum ostendisses præter spem mulier aspiceret.Idcirco urbem terrore nocturno italiam multorum dierum metu perturbasti. Illusit ætatulam.illudo tibi dicimus proprie per datiuum illudo te figuratum est.si credimus Seruio ita scribenti in enarratione illius Virgiliani.Verbis uirtutem illu-
Pueræ de superbis. Aetatulam.Lepide dixit ætatulam: quæ est puellarum.Cum ipsa esset uetula atq; annis obsita: sed quæ tamen appeteret lusus amoresq; puellares.Mar.Varro.properate uiuere pueræ quas sinit ætatula ludere.esse.Amare.& ueneris tenere bigas: a Varrone pueræ dicuntur pro puellæ ex prisca
Pedem struit locutione. Subterhabitis.uel furtim usurpatis.uel posthabitis:& per contemptionem conculcatis.
Vlysseus Diffama probris.Infamat conuitus probrosis. Fugam instruit.parat: Veteres dicebant pedé struit pro fugam parat. Vlyssi astu.Comparat Socratem amoris sui desertorem ulyssi qui calypsonem deseruit domum itionem ad penelopem desiderantur capessens: Vlyssi autem casu patrio hoc est genitiuo dixit: sicuti ueteres usurparunt.apud quos Vlysseus Vlyssei proferebatur: ut docet Priscianus in xi.Oratius remigium uitiosum itacensis Vlyssei: Ouidius neritius machareus comes experientis Vlyssei: ex quo uidetur scribendum esse Vlyssei:& per synæresin proferendum: nisi dicere uelis Vlyssi pro ulyssis sicut Virgilius dixit achilli pro achillis euphoniæ causa detracta scilicet littera: quæ plerunq; ut ait Seruius pro sibilo habetur:& apud ueteres detrahebatur: Quintilianus in primo: sic genitiuus
asty ciuitas Vlyssi & Achilli fecit: sic alia plurima. Astu.ἄστυ græci uocant ciuitatem ut Homerus persæpe: sic athenienses uocabant urbem suam.ut ait Donatus & indicat Terentius in eunucho.tum ait.an in astu uenit.probus quoque Emilius in alcibiade: postquam astu uenit Contione aduocata uerba sic fecit: hic astutiæ astus astuti dicti.quoniam qui in urbibus degunt callidiores sunt in agro degentibus: interdũ astu pro astute ponitur.& est aduerbium.nunc uero nomen: astutissimum autem fuisse Vlyssem calli-
polytropos dissimumque mortalium quis ignorat: qui a Virgilio scelerum inuentor dictus ab Homero polytropos.a uarietate scilicet morum ingenioque uersatili.Cuius uita nihil aliud fuit quam uersutiarũ conciliabulum & dolorum officina: qui technarum architectus: totus erat ex fraudibus astutiisq; conglutinatus. Calypsonis. Vsus antiquorum latinorum comprobat dici Didonem.Ionem.calypsonem:
Calypsoné ut iunonem Contra rationem græcam declinãdi: quæ calypsus dicit pro calypsonis.calypso pro calypsone: priscianus auctor in sexto quinetiur auctoritate Liuii andronici: a quo in odyssea scriptum est apud nymphã athlantis filiam calypsonem: quamuis phocas grammaticus reclamet huic declinationi.Cæsar quoq; Calypsonem ita dicebat ut Iunonem media scilicet producta: sed ut auctor est Quintilianus auctoritatem consuetudo superauit: fuit autem calypso ut ait Homerus filia athlantis: quæ δῖα θεάων hoc est generosa dearum in insula ogygia ἐνὶ σπέεσι γλαφυροῖσιν: id est in antris uoluptariis concauisque Vlyssem retinebat amorabunda: quem iussu Mercurii abire & in patriam redire permisit: quamuis inuita & gemebunda:& ita in solitudine relicta Dolenter tulit abitum Vlyssis.Ouidius ah quotiens illũ doluit properare calypso. Grabatulo succubans.Subiacens. Faxo.Faciam.uerbum uetus. Immo statim.Correctio est.

Præcedentis dicacitatis: qua usus erat Aristomenes appellando scilicet scortū ipsam meroen. Accepi: audiui. Sudore frigido: inter signa egrotantium est frigidus sudor: ut inquit Cor. celsus in secundo peior si in capite & ceruice tātum eruperit ut refert Hippocrates in prognosticis. Virgilius in Giorgicis sudor & ille quidē morituris frigidus heret: itē frigidus e toto manabat corpore sudor haud absimile est illud plautinū. Non temere est quando qui sudat tremit. Tremore uiscera quatior: Metuentibus cor cui est uiscerum principatus cumprimis palpitare consueuit: unde plautus continuo meū

Frigidus Sudor

præcedētis dicacitatis: & instantis curiositatis peniteat. Hæc ego ut accipi sudore frigido miser perfluo. tremore uiscera q̄tior. succussusq; sum adeo: ut grabattulus ēt īqetus sup dorsum meū palpitādo saltaret. At bona pāthia qn igit̄ inqt soror hūc primū bachatī discrepius: uel mēbris eius distinatis: uirilia desecam⁹. Ad hæc Meroe: sic. n. re ab se nomen eius: q̄ fabulis socratis cōuenire sentiebā: īmo ait super sic hic saltem: q misselli huius corpus parua contumulet humo: & capite Socratis in alter dimoto latus: p iugulū sinistrū: capulo tenus gladiū totū ei demergit: & sanguinis eruptionem

cor cepit artem facere ludricam atque impectus emicare: idem in cassina festiuissime īqui cor lycnosum opinor habeo ita iā dudum salit de labor pectū dit. scri. Aristo. in pblematis encyclus metuentes tremere: qm̄ deficit calor: atq; cōtrahit: ex quo fit ut aluus plerisq; ob timorem soluat: hinc illud satyrographi soluit tibi cornua uentrē: cū litius audita: uētrem quoq; co q metuum crepere solitū idem refert. Succussus sum: sursum excussus agitatus q; præ formidine: succutere eni: & succussare est frequēter excutere sucū: unde succussores: & succussatores eq dicti: q sessoré concutiunt & uexāt ex gradu molesto & incōdito dissimiles gradarius: quorū mollis est gradus & sine succussatura. Lucilius succussatoris tardi rariq; caballi. idē cāpanus sonipes succussor nullus seqt: hinc & succussatura dicta ipsa agitatio uexatioq; q fit ab equo successore: gressum: quoq; ipm talis eq significat. At bona ironicos. Terē. ille aūt bonus uir nusq̄ appet. Bachatim discerpimus. dilaniamus more rituq; bacchātiū: q furore bracchico extimulatæ olī orphea discerpserūt: & pēthea obtrūcarūt: orgia. n. bacchi sūt a baccāribus hoc est furētibus fœmīs: unde απο του οργων. i. a furore orgia dicta sūt: unde & a bacchātibus bacchū dictū esse autumat diodorus: inde bacchari significat furere: Virg. iiii. eneidos. sæuit inops aī totāq; īcēsa p urbē bacchat. i. ut exponit Serui. fuit more bacchātiū. Loca quoq; in qbus sit debacchatū bacchata dixerūt. Virg. i. ii. georgicoꝝ & uirgībus bacchata lacēis taygeta. Plau. in aulularia bacchanal uocat locū furoris & uesaniæ: sic scribēs ad bacchas ueni in bacchanal congnatū: & mox paulo apit baccanal adest. Mēbris destinatis: deligatis: ppe peculiariter significat hoc apud Apule. id uerbū destinare sicut infra frequēter: interdū destinare significat emere: & idē qd pstinare. Lucilio Plau. Re ab se. corrigo reabse hoc est re ipsa ut ueteres dicebāt pacuuius: si nō est ingratū qd reabse feci: sensus est ex re ipsa inqt magisq̄ ex fabula Socra. sermocīatiōe cognoui meroē merito noīari a mero. s. cuius esset auidissima. Hic. aristomenes. Saltē. particulā hāc saltē qdā autumat: si aliter idq; ipm dici p defectionē: tāq̄ plena snīa sit si aliter nō pōt: fuerūt est q dicerēt saltē dici. V. media lfa extrita salutē ante dictū: qd nos saltē diceremus: nā cū alia qdā petita & nō ipetrata sūt: tū solemus ingunt quasi extremū aliqd petituri qd negari minime dēat dicere hoc saltē fieri: aut dari oportere: tanq̄ salutē postremo potentes: quā & ipetrari certe & obtineri sit æqssimū: sed hæc Au. Gellio uidēt esse cōmēticia ideoq; lib. xi. cēset amplius q̄rendum. Miselli: huius. socratis. Cōtumulet. sepeliat.

Succussatores equi

Succussatura

Orgia bacchi

Bacchari

Bacchanal

Destinare

Reapse

Saltem

Humati

Humo. antiqssimū sepulturæ genus id fuit: ut hō iniecta corpa cōtegerent: reddit. n. terræ corpus: & quasi operimēto matris tegit: unde humati dicunt humo cōtecti: sepulti uero & siti quo. quo cōditi: locus aūt ipse nihil hēt religionis priusq̄ iniecta gleba ē tumulis: & tūc humatus uocat: & religiosa iura cōplectit. auctores. Pli. & M. Tullius li. ii. de legibus: hoc genus sepulturæ tetigit. Virgi. illo uersu eripe me his inuicte malis: aut tu mihi terrā inice: nāq; pōt: in eādē snīam est illud Oratianū: licebit iniecto ter puluere curras. Per iugulū sinistrū. Pli. i. xi. terestriū inqt solus: hō bipes. Vni iuguli uni humeri cæteris armi. Duplex aūt est iugulū dextrū & sinistrū. Cor celsus i. viii. a dextro iugulo: si id fractum: est ad alam sinistrā: a sinistro ad dextrā rursusq; sub ala sua fasciari dēt. Oui. pq; latus sūmū iugulo est exacta sinistro: & quia iuguli locus maxie mortiserē: inde fit iugulare qd nō solū de ferro dē. sed ēt de morbo: idē celsus: q̄rtana neminē iugular: qd sit petere iugulū in causis forēsibus in cōmētaris Sue. leges explanatū. Capulotenus. sic Vir. & alteri capulotēus abdidit ensem: est. n. capulus manubriū gladii: ex eo dictus qd māu capiat: tradit Pli. idos ex sardōyce gēma capulos factitare: capulū quoq; ueteres dici uoluerūt sarcophagū. i. sepulchꝝ qd corpa capiat. Plau. i asina. ut osculat carnifex capuli decus & dicet mox Apul. i. iiii. ibi capulos carie & uetustate cōtectos: qs inhabitāt puluerei mortui: inde capularis senex capulo dignus: & capulo pxius. Lucilius incedit capulare cadauer. idē Plau. capulare stamē appellat filū parcaꝝ punēs ad Senē. & acheronticū hoiem: sic. n. ab eo dē uocat: q iam iā acheronta & manes est ex senio petiturus. Quidā capulū accipiūt p pheretro quo cadauera efferūt.

Duo iuguli

Capulus

Capulare stamen

acheronticus

uterculo admoto excipit diligenter: ut nulla stilla cóparaaret usq̃: hæc ego meis oculis aspexi: nã etiã: ne qd demutaret credo a uictimæ religione: immissa dextera p uulnus illud ad uiscerea penitus: cor miseri contubernalis mei Meroe bona scrutata ꝓtulit: cum ille impetu teli ꝑsecata gula uocẽ: immo stridorem incertum per uulnus effunderet: & spiritum rebulliret. Quod uulnus: q̃ maxime patebat spongia effulciens Panthia: heus tu inquit spongia caue in mannata: per flumen ne transeas his editis ab una: remoto grabattulo: uaricus super faciem meam residentes: uesicem exonerant: quoadme urinæ spurcicissimæ madore perluerẽt.

Vterculus — Vterculo. pusillũ utrem significat siue uesicam: similiter plinius uterculos uocat in apibus uentri-
Stillaticia — culos. in quos congeritur mellis liquor acris. Stilla. gutta. interrogatus rhemius palemon quæ diffe-
Resina — rentia sit inter guttã & stillam: gutta inquit stat. stilla cadit. stillaticiam resinã uocant q̃ russo colore lẽ-
Extispiciũ — tescit. ex eo opinor ꝙ guttatim distillaret. A uictime religione. in imolatione uictimaꝝ solet uictima-
rius uiscera interiora educere, ut aruspex ex eoꝝ contemplatu ac inspectione prænoscat prædicetq; fu-
tura. Quod disciplinæ genus aruspicinam uocant & extispicium: itidem nunc tanq̃ aurispicina fiat ex-
promit ex interioribus uisceribus cor
Socratis. sicut ex uictia reuelabat aruspex. Contubernalis mei socratem significat: cum quo sibi cõtubernalitas erat. sic enim Cyprianus appellat ius contubernii. Protulit. extulit in apertum. & ex penitioribus ꝑcordiis exprompsit.
Telum — Telũ. mõ gladium significat ut apud Virgiliũ silium: & cæteros poetas frequẽter usurpatur: alias telum: quicquid lõge iaci põt ἀπὸ τοῦ τηλόθεν & ut scriptum reliquit Caius iurisconsultus ex interꝑtatione legum. xii. Tabularum. teli noie significaẽ omne qđ mãu mittitur: unde lignum & lapis: & ferꝝ hoc noie continent. Spiritum rebulliret. quasi per bullas estuantes refunderet. Ebullire est feruescere & rebullire refeuescere. Spongia effulciens. septi-
Offulcire — mus casus est: & significat pãthiam spõ-
gia obturasse occlusisseq; ipsum uulnus: offulcire. n. est fulciendo farcire. implere. obturare. Spon-
gia in mari nata. spongiaꝝ tria genera celebrant scriptores nascunẽ in petris: fracturæ & uulnera spon-
gis utilissime fouent: uulneꝝ inflãmationibus imponuntur: sanguinis ꝓfluuium sistunt ex aceto aut
Spongia — frigida: medici affricanas laudãt quaꝝ firmius sit robur & rhodiacas: q̃ ad fouẽdũ molliores sunt. po-
lybius auctor est: sup egrum suspensam spongiam qetiores facere noctes: de his satis multa. Plinius in
nono & in. xxxi qui spongiam aĩal esse autumat: & inter aquatilia marina ꝑcenset. sensus Apuleianus
est ait panthia o spongia: q̃ marina es noli transire p fluuiũ: hac est cũ ad amnẽ bibendi eã accesserit So-
Varicus — crates. Egredere & exili: ne aqua amnica siue fluuiali cõtingaris: qđ infra factũ esse monstrabiẽ: a spõ-
uaricare — gia uerbũ fit spongiare qđ significat spongia extergere: quo frequenter utiẽ apitius. Varicus residẽ-
uarica — tes. a duerbiũ est significatq; cruribus diuaricatis diuisisq;: qđ fieri solet a fœmina micturiente: uarica-
fœmina — re. n. est crura aperire diũgere extẽdere & in diuersum sepaare: Quintil. in. xi. uaricare supra modũ &
stando deforme est: & accedente motu ꝓpe obscenũ: inde uarica fœmina dicta ab Ouidio q̃ nõ tã ince-
Diuarica- — dit q̃ ambulat gradibus ꝑgrantibus gradiens: qđ fœminã paꝝ decet: uersus Ouidii ex poemate eroti-
bit uari. — co hic est ambulat ingentes uarica fert q; gradus. Diuaricare quoq; significat distendere & indiuersũ se-
uarices — parare quod a ꝓstitutis meretricibus fit: hinc ait Hieronymus in epistola ad eustochium: diuaricabit
pedes suos omni transeunti: qđ transtulit ex ezechiele propheta: qui in instro ueteri sic inquit diuisi-
sti: pedes tuos omni transeunti & multiplicasti fornicationes tuas. Marcellinus. cruribus annexis diua-
ricatũ sine spiramento ullo adusq; ꝑtorium traxere præfecti: uarii quoq; dicunẽ hoies obtortis plan-
tis. unde & uarices uenæ dictæ in suris ĩuersæ uel obtortæ. ut Nonius Marcellus refert. M. Varro libro
secundo de re rustica scribit canes esse debere cruribus rectis ac potius uariis q̃ uacis. idẽ M. Varro li-
bro. v. latine linguæ si qs pueroꝝ inqt p delicias pedes male ponere atq; imitari uacias cœperit hos cor-
rige oportere: se concidat: cõtra si quis consuetudine ambulandi iam factus sit uaciat aut cõpris: uaciæ
Vaciæ — aũt: ut id quoq; Varronianũ uerbũ obiter explicemus cõtrari sunt uariis: & in exteriorẽ partẽ inflectũ-
tur: hinc uaciæ apud romanos cognominati: ut refert Plinius quoꝝ. s. crura erant obtorta: & seneca in
epistolis moralibus meminit cuiusdã seruilii uaciæ qui nulla alia re: q̃ ocio notus in uilla cõsenuit: &
hoc unũ fœlix habebaẽ de quo dicere solebant hoies synchroni hoc est contẽporanei o uaciatu solus
Valgum — scis uiuere: ualuũ ẽt intortũ a ueteribus dictũ: & uatrax: & uatricosus: q erant pedibus uiciosis. Ve-
Vesica — sicã exonerant: onus uesicæ est lotiũ siue urina q̃ exoneraẽ micturiendo oĩa aĩalia: q̃ uesicã hñt alu si-
ẽt hñt: at uero q aluũ hñt nõ & oia uesicã possident: humidi excrementi conceptaculũ uesica est: sicci
Strãguria — aluus: auctor Aristo. in primo de animalibus: uesica mẽbrana constatq; uulneratã cicatrice nõ solide-
Substillũ — scit: in uesica lupi lapillus reperiẽ qui sirites appellaẽ uesicæ fœminaꝝ: ut ait plinius iunctus uterus ẽ:
Mador — quã uulgo matricem uocãt: uesicæ morbũ stranguriã appellant: quo uesica exonerari non põt & ægre
lotiũ it: hncq; substillum: ita. n. appellat cato urinæ difficultatẽ. Madore nomen. est a madendo incli-
natũ: ut fluor a fluendo: se aũt profluuio urinæ ueluti prolyphones emanantis madefactũ significat.

Commodũ limen euaserant: & fores ad pristinum statũ integræ resurgũt: cardines ad foramina resident. postes ad repagula redeũt ad claustra pessuli recurrũt. at ego ut erã ẽt nũc humi ꝓiectus inaĩs: nudus: & frigidus: & locio perlitus: quasi recens utero matris editus: imo uero semimortuus: uerũ ẽt ipse mihi sup uiuẽs: & posthumus: uel certe destinate iã cruci cãdidat⁹: qd inq̃ de me fiet: ubi iste iugulatus mãe paruerit? Cui uidebor uerisĩa dĩce pferẽs uera: ꝓclamares saltẽ suppetiatũ: si resistere.

Commodum.uix.tunc tũc.eoq; ipso temporis momẽto.id.n.significat hoc aduerbium ut supra demonstrauimus. Postes ad repagula redeunt: in hostio duo sunt postes: qui cardinibus continentur: & repagulis clauduntur; sunt.n. repagula q patefaciendi gratia ita figunt; ut contrario pangantur: hæc & repages dicuntur. M. Tullius in primo de diuinatione: herculis ualuæ clausæ repagulis subito sepse aperuerunt inde repagula oĩo omnibus claustris obicibusq; usurpantur: Lucanus de equo cui fore loquens. pedibusq; repagula laxat. Etiamnunc. nitidor lectio est & tersior Etiamnum. quod ueteres usurpãt pro etiam. qua dictione scatet Plinius. Inanimis. quasi sine aĩa nulla respiratione nullo anhelitu: qui idi cat animal uiuere; argumentum enim apud Dialecticos est & oratores: quod recurit & retrorsum idem ualet. ut uiuere hominem qui spirat; & spirare q uiuit; inanima ueteres dici uoluerunt: quæ sine aĩa sunt: nec spirant; uulgo in animatũ uocant; græci ἀψυχον. M. Tullius. q ad uitã hoĩum tuendã pertinẽt partim sunt inanima; ut auꝝ & argẽtũ sic & homo ĩanimis; qui sine aĩa & spiritu est uegeto. & uitali; tales sunt inter mortui & ingenti panore perculsi talẽ fuisse se significat Aristomenes. Et lotio perlitus. urina perfusus; lotium.n. urinam ueteres dixerunt columella stercore suillo & humano lotio ueteri radices rigato. Suetonius in uespesiano; hæc lotio est; perlitus aũt ea figura dicit̃ qua illitus & delitus; sicut.n. a delino delitũ nascit̃: qđ grãmatici ꝓbus & caper comprobant; sic ab interlino interlitũ inclinat̃. M. Tullius tulit moleste q̃ lĩæ delitæ sunt mihi a te redditæ; idem in quarto uerrinarum tabulæ sunt in medio; q se corruptas atq; interlitas esse clamant. Vlpianus titulo ad legem aquiliã de falsis legis Corneliæ pena dãnari scribit eũ qui testamentũ deleuerit; interleuerit. Resignauerit dolo malo. Quasi recens. modo aduerbiũ est ꝓ recẽter. alias nomen: Virgilius in georgicis. sole recens orto; aut noctẽ ducentibus astris. Exposuit Seruius. recens statĩ: diuus Augustinus in lib. de grãmatica citat hoc maronianũ & exponit recens.i. recenti tpe; uerbum est uetus recentare; qđ significat renouare & iteꝝ fieri recens. ut Nonius Gelliusq; notificãt. hinc illud. Cn. Matii in mimi iambis; iam iã albicascit polus & recentat̃. Vtero matris editus; significat se ita madẽtem fuisse sicut infantes sunt cũ primum ex utero materno egrediuntur inuoluti secundis rubentes.s. erũpente menstruo: & perliti ꝓ fluuio sanguinis pariter ẽgredientis. hinc illud Satyrici poetæ mõ primos incipientẽ edere uagitus; & adhuc a matre rubentẽ: Albius imperator auctore iulio capitolino exceptus est utero candidissimus cõtra cõsuetudinem pueroꝝ; q nascunt̃ & solent rubere; unde albius ẽ dictus. Supuiuens. superuiuere is dr̃; qui cũ iam mortuus uideret̃; refocillatus respiruit ac ueluti reuixit. Et posthumus; eleganter se posthumũ sibimet ait fuisse Aristomenes; tanq̃ post mortẽ reatus sit; sicut posthumos illos uocant; q post mortẽ patris nascunt̃; quasi post humationẽ parentis nati sint ut interpretat̃ Seruius enarrans illud Virgilianũ ex sexto Eneidos Siluius albanũ nomen tua posthuma ꝓles cesellius tamen in cõmentario lectionũ antiquaꝝ posthuma inqt ꝓles non eũ significat. q p̃se mortuo sed q postremo loco natus est. Cesellũ refellit. Au. Gellius lib. secundo noctiũ antiquaꝝ: hinc fit uerbũ posthumare; qđ significat postremo loco esse; quasi posthumationẽ antecessoꝝ; Tertuliãus in apologetico ait cæteri quoq; Moysi posthumant.i. Moyse posteriores sunt sidonius apollinaris decẽter posthuma dixit; ætatem; ꝓ postera & sequẽte. Candidatus. sicut canditati dicunt̃ petitores magistratuum a toga cãdida; quã petitores induebant; ita cãdidatus crucis elegãti translatione dicitur is qui petit crucem; hoc est qui futurus est iam iam crucifixus; & ut ueteres dicebant Dicirectus. a Quintiliano dr̃ candidatus eloquentiæ qui eloquentiã auspicat̃; ab altero seniore Quintiliano candidata sacerdotii quæ petit sacerdotiũ; a Hieronymo candidatus fidei. qui ad fidẽ instruitur. a Plinio panegyrista candidatus gloriæ & immortalitatis: de candidatis & toga candida affatim scripsimus in primo tranquilli cõmentario; unde munus candidatoriũ M. Tullio dictum ꝓ omni officio & labore petitorio ex plautino sale crucisalus dictus candidatus crucis; quasi in crucem saliens. Paruerit. uisus fuerit. cõparuerit; nã parere idẽ est qđ apparere alias obsequi. Verisimilia dicere. ex disciplina rethorica est.n. narratio sit uerisimilis credibilisq;; sunt enim plurima ut ait Quintilianus in quarto uera quidem; sed paꝝ credibilia; sicut falsa quoq; frequẽter uerisimilia. Proclamares saltẽ suppetiatũ: ꝓsopopeia est. q latinæ cõfirmatio appellat̃. fit aũt hæc figura cũ aliqua q̃ non adest ꝑsona cõfingit̃ q̃si adsit. & ei Oratio attribuit̃; ut hoc in loco uerba memorant̃; q̃ dici possent ab aduersariis ita argumentãtibus forũ ab Aristomene fuisse interfectũ; tanq̃ sic culpantes dicant. Debuisses saltẽ si uera autumas ꝓclamare auxilium & suppetias; nã suppetiatum dixit ꝓ auxiliatũ; & suppetiæ dicunt̃ auxilia & sup

Repagula
Repages
etiamnum
Viuere
spirare
inaniam
Lotium
Perlitus
interlitus
Recens
Recẽtare
Albius tũ de posthumus
Posthumare
Posthuma ætas
Candidatus crucis
Crucisalus
Cõformatio

uir tātus mulieri nequibas: sub oculis tuis homo iugulatur: & siles? Cur autem te simile latrociniū non peremit? Cur seua crudelitas: uel propter indicium sceleris arbitro pepercit? Ergo quoniam euasisti mortem nunc illo redi. Hæc idētidem mecum replicabam: & nox ibat in diem: optimum ita q; factu uisum ē: anteluculo furtim euadere: & uiam licet trepido uestigio capessere: sumo sarcinulam meam: subdita claui pessulos reduco. At illæ probe & fideles ianuæ: quæ sua spōte deseratæ noc̄te fuerant: uix tādem: & egerrime tūc clauis suæ crebra immissione: patefiūt. Et heus tu inquā ubi es ualuas stabuli absolue. antelucio uolo ire. Ianitor pone stabuli hostiū: humi cubitans: & iā nunc semisomnus: quid tu inquit: ignoras lattōibus infestari uias? qd hoc noctis iter incipis. Hem. & si tu alicuius facioris tibi cōscius scilicet mori cupis

Suppetia — Vir uiri/lis — Mulier mollis

petiari est auxiliari: super quo uerbo satis multa in decimo tranquilli commentario: ubi ait consularem suppetias ferentem rapta aquila fugauerunt: Vbi exposuimus suppetiatum posse inclinari tanq̄ nomen quarti ordinis: ut arbitratus: ut allegatus: ut sacrificatus: ut multa consimilia inclinātur. Vir mulieri nequibas. Antitheton est: quasi dicas fortis imbelli. Robustus infirmæ. parum enim probabile argumentum est uirum a fœmia uinci: cum mulier naturaliter imbecillis sit & meticulosa: Vir uero robustior & audentior: unde uir nominatus est q; in eo maior uis est q̄ in fœmia: & hinc uirtus nomē accepit: ut docet Lactātius in libro de opificio. item mulier a Varro ītерpræ tatur a molicie dicta: ob hoc ait Aristoteles in problematis: mulierem interfecisse iniquius esse q̄ uirum: q̄ uis mas fœmina præstantior sit: q̄a scilicet fœmia imbecillor est: idestq; minus facere iniuriam potest: item enim aduersus id quod longe infirmius est nihil uirile: immo stolidum atq; iniquissimum est. hoc signare uoluit Eneas. Virgilianus cum ait & si nullum memorabile nomen fœminea in pena est nec habet uictoria laudem. Vel propter indiciū. sensus est si contubernalis tuus ut asseris interfectus est crudelitate fœmica. Cur eadem crudelitas te quoque non peremit: uel ob hoc ne tu arbiter & cōtemplator sceleris patrati posses indicare auctores hōicidii.

Arbitrari — Arbitratū

Arbitro. speculatori ispectoriq; hōicidii: Arbitrari ē inspicere & speculari Plau. in captiuis ne arbitri dcā nostra arbitrari queant: arbiter dicitur iudex: qui rē sarbitrium habet & facultatem: arbitrium dicitur sententia: quæ ab arbitrio statuitur: & arbitrari est iudicare: ut apud iuriscōsultos titulo de receptis: arbitrarium uero cum adhuc res apud arbitrum geritur: de arbitri iudicisq; differentia non indiligenter scripsimus in commentatiis Tranquilli & docet Marcus Tullius in oratione pro roscio Comedio. Nunc illo redi: scilicet ad mortem regredere quam euasisti. Identidem frequenter. subinde.

Anteluculo — antelucanum — Sublucanum — Lucū p luce — Diluculū

Anteluculo. hora antelucana hoc est matutina: & ante solis exortum. aduerbium ē. Iustinus i primo ait Antelucano tempore ruri iter ingressus. Cyrus obuium habuit seruum de ergastulo: refert Plinius mel uenire ex aere sublucanis temporibus intelligi uolens hora matutia: quæ sub lucem & auroram est. Terentius in adelphis: cras Rus cum filio cum primo lucu ibo hinc ubi exponit scienter Dōatus. quod ueteres dicebant lucum pro luce masculino genere ponentes pro sole: sicut ergo apud Terētium cumprimo lucu significat cumprimum sol ceperit illucescere: ita anteluculo quod aduerbium est significat anteq̄ lux oriatur & sol tenebras illuminet: sicuti diluculo cum iam dilucescit: Diluculū enim est ut Macrobius docet cum iam incipit dignosci dies. Licet trepido. Quāuis titubāti uel potius propero: cum formido homies uolaticos faciat & pinnatos. Sumo sarcinulam meam. Quod Lucianus dicit græce τασκευη id Apuleius sarcinulam appellat. Pessulos reduco. Hostium cubiculi reserando. Quod reductis retractisq; pessulis fit: in cantico legimus. pessulum hostii mei aperui dilecto meo ridicule exponit & cum delirio Nicolaus de lira pessulum esse hostiolū i magno hostio. Deseratæ: reseratæ patefactæq;.

Valuæ — antelucio

Valuas stabuli absolue uerba sunt Aristomenis stabularium inclamantis: ut ianuam stabuli adaperiat: quæ ex ualuis constat. sunt aūt ualuæ. ex eo dictæ ut Varro & Seruius interpretantur: quod reuoluuntur & se uelant. absoluere ualuas est liberare a claustris. repagulisq; quibus alligatæ continentur: translatio a debitore. Antelucio. aduerbium est idem significans quod anteluculo: de quo iam dictum est: sed hoc quasi ante lucum: sicut ueteres usurpabant. illud quasi ante lucem uideri potest inclinatum. Pone. post quod graui sono antiqui enuntiabant differentiæ causa.

Semisomnis — Hoc noctis — Scius — conscius

Semisomnus. semisopitus: sicut exanimus dicitur & exanimis: inermus & inermis: ita semisomnus & semisomnis. secunda & tertia declinatione. Hoc noctis. hac hora nocturna. hoc tempore. uetus locutio est. Plautus in amphitrione: qui hoc noctis solus ambulem. Facinoris conscius. scius & conscius: hoc differunt: quod scius secum conscius cum alio scius est: ut docet Nonius cui subscribunt Iuuenalis cum ait. Quis nunc diligit nisi conscius. & Martialis. uis fieri diues bithinice conscius esto: sed cōsciū indifferenter positū legimus ut hoc loco: nāq; hic cōscius accipitur pro eo qui secum scius est flagitii.

Nos cucurbitæ caput non habemus. Veluti ꝓuerbialiter significat capita hoīum non esse ut illa obiciendaq; trucidationi: sicuti cucurbitæ caput: quæ inter hortensia uulgaris est & plebeia. Plinius libro undeuigesimo duo tradit eē genera Cucurbitarum camerariū quod seu umbra cameras ac pergulas operit: Alterum plebeum. Quod humi credit. Videt Apuleius ueluti alludēs festiuites id dixisse: qa seminosæ sunt cucurbitæ: & ita appellant ab Ouidio impriapeis: ex quo fit ut singula semina singulæ quasi animæ cucurbitarum uideri possint: ex quo fit ut cucurbita uicariam & quasi succedaneam pro aliena anima animam impendere possit cum infinitas hoc pacto animas possideat quod secus est in nobis: Cucurbitæ quo lōgiores tenuioresq; sunt, co graniores: semina quæ proxima collo fuerint proceras pariunt: quæ i medio rotūdas quæ in lareribus crassas aucto res Columella & Plinius a cucurbita fit cucurbitarium: accipiturq; pro loco in quo cucurbitæ serūtur: sicuti cucumerarium ubi cucumeres. Esaias sicut inquit tugurium in cucumerario. Cyprianus usurpās hoc Esaiæ testimonium non dixit tugurium: sed quod elegantius est custodiarium. Hieronymus cucurbitarios uocat ueluti cucurbitæ amarores: dum diluit ac refellit

Cucurbitaꝝ genera

Cucurbitariū cucumerariū custodiariū cucurbitarii cucurbitalæ

nos cucurbitæ caput non habemus: ut pro te moriamur. Nō lōge inquā lux abest: sed & ꝑterea qd uiatori de sūma pauperie latrōes auferre possunt? An ignoras inepte: nudū nec a. x. palestritis te spoliari posse. Ad hæc ille marcidus & semisopitus: in alterum latus euolutus: unde autem īquit scio: an cōuectore illo tuo: cū quo sero deuerteras iugulato: fugæ mādes ꝑsidium. Illud hore mēīm me terra dehiscēte: ima tartara: inq; his canē cerberū: ꝓrsus esuriētē mei ꝑspexisse: ac recordabar ꝓfecto bonā Meroē: nō misericordia iugulo meo pepcisse: sed

in epistola ad Augustinum obiectam cucurbitæ columniam. Cucurbitula uero non tam paruā cucurbitam significat q̄ uasculum illud quo medici utuntur ad sanguinis detractionem. Cor. Celsus i secūdo usus inquit cucurbitulæ præcipuus est ubi nō in toto corpore sed in parte aliqua uitium est, idq; auxilium ut minus uehemens ita magis tutum necunq̄ periculosum esse autumat: in hanc sententiā est illud satyrographi poetæ. Vacuumq; cerebro iam pridem caput hoc uentosa cucurbita querit græci coloquintida uocant cucurbitam. a Plinio coloquintis dicitur cucurbita siluestris: quā minorem esse ait q̄ satiuam. De summa pauperie: pauperies immunda est: & mendicitas egestasq; significat; unde ait Oratius. pauperies immunda procul domus absit: pauptas uero ut inquit porphirio honestæ parsimoniæ nomen est: & usurpat pro fortuna mediocri. Laudes paupertatis graphice Apuleius noster ut omnia speciose q; perscribit in apologia: ubi ait paupertatem fuisse in Aristide iustam: in phocione benignā in epaminunda strenuā: in Socrate sapientem: in Homero desertam. Alias pauperies damnum significat. Quod satis liquet ex titulo illo apud iurisconsultos notissimo: si quadrupes pauperiem fecisse dicat. Consimiliter apud græcos πενια και πτωχεια disparantur. Cum appellatōe πενιασ paupertas significetur: πτοχειασ uero ipsa egestas: mendacitasq;: sicut apud Aristophanē claret: qui in pluto ait πτωχευειν esse αδελφην idem: Sororem τησ πενιασ. & πτωχον idest egenū esse eum qui nihil habet πενητα uero idest pauperem dici. Cui supperunt necessaria. Nec a decem palestitis: in hanc sententiam ait Hieronymus. Nudus uiator non timet latronis insidias: quod transtulit ex illo uulgatissimo. cantabit uacuus coram latrone uiator. consimiliter Plautus in asinaria. Nudo detrahere uestimenta me iubes appellatione autē palestritaꝝ robustiores exercitationesq; intelligi uult: sunt. n. palestritæ magistri luctationis: & gnari oīs palestricæ exercitationis: græci παλην uocant palestram & luctam. Vnde palestritæ: autumat Seruius palestram dici posse απο του παλλειν. i. a motu umæ quoniam ducti sorte luctabantur: luctatores incertamine palestrico nudabant corpora: & oleo ungebant: quod primi lacedemonii factitarunt auctore Thucidide. apelestros græci uocant ignaros palestræ de quibus Mar. Tullius in oratore: itaq; qualis coꝝ motus quos apalestros græci uocant: talis horum mihi uidetur oratio: qui non claudunt numeris sententias. Domicianus clinopalem uocabat assiduitatem cōcubitus ueluti lecti palestram. Papinius & sidonius apollinaris palen pro palestra usurpāt græca dictione. quod Vberius a nobis scriptum reperies in tranquilli cōmētariis. putat. Quintilianus ne illos quidem oratores reprēdendos esse qui paulum etiam palestritis uocauerunt: ubi indicat palestritas non solum dici: qui uitā partim in oleo: ptim in uino cōsumunt: qui corpoꝝ cura mentē obruūt: sed & eos quoq; a quibus motus gestusq; format. De palestritis magna est mentio apud ciceronem in uerrinis. Conuectore. Socrates significatur. cōuectores dicimus eos: qui similiter faciunt. simulq; uehunt: quæ dictio proprie nauticoꝝ: qua iurisconsultus crebro utitur. Deuerteras in stabulum hospitiūq; deueneras. Illud horæ. illa hora. id temporis eo tempore archeismos ē. Dehiscēte: patēte. Canē cerbeꝝ: mythici fabulant canem cerbeꝝ custodem esse aulæ Plutonicæ de quo silius. lachrymosæ iāitor aulæ; quē latratu trifauci regna inferna personantem hercules ad superos traxerit reluctātem; historici uero prodiderunt. Et memorat Eusebius chronographus orcū regē molossorum habuisse canem ingentis magnitudinis noīe cerbeꝝ; qui pirrhitoū ad raptum ꝓserpine eius uxoris uenientem deuorauit: grammatici terram interpretantur. De tricerbero causę nescio quid indictum dicit fulgentius in mythilogiis

Coloq̄ntis pauperies pauperas Ptochia soror peniæ

Palestritæ:

Apalestros clinopale pale pro palestra

Cerberus canis

Tumul/tuarium

Cruci me seruasse: ut peride atq; homicida & Socratis cõtubernalis mei interfector: crucis supplicio afficeret. De genere tumultuario mortis: tumultuariũ dici uoluerunt: quod tumultu quodam fit & sine cõsultatione festinanter & incondite. Au. Gellius tumultuariũ studiũ noĩat qđ raptim & per successiua tpa fit: Oratio quoq; tumultuaria dicta: quasi extẽporalis & tumultuosa cõdita: tumultuarius dux A liuio dicit. L. Marcius tumultu militari creatus non formula legitima: itẽ tumultuariũ genus mortis nunc appellat Apuleius: qđ ꝑturbate & tumultuarie parat: ẽ.n. tumultus: ut docet. M. Tul-

Tumul/tus

lius in .viii. Antonianarũ: perturbatio tanta, ut maior timor oriat: unde etiã nomẽ dictũ est tumultus: ita maiores nostri tumultũ italicũ quod erat domesticus: tumultũ gallicũ: qđ erat italiæ finitimus præterea nullũ tumultũ nominabant: grauius aũt fuisse tumultũ q̃ bellũ: hinc itelligi licet quod bello uacationes ualẽt tumultu non ualent.

feritia cruci me finasse. In cubiculũ itaq; reuersus: de gñe tumultuario mortis mecũ deliberabã. Sed cũ nullũ aliud telũ mortiferũ fortuna q̃ solũ mihi grabattulũ submĩstraret. Iã iã grabattule inq̃ anio meo carissime: q mecũ tot erũnas exãclasti: conscius & arbiter q̃ nocte gesta sunt: quẽ solũ ĩ meo reatu testẽ innocẽtie citare possum: tu mihi ad ĩferos festinãti: subministra telũ salutare. Et cũ dicto restim q̃ erat intextus: aggredior expedire: ac tigillo qđ fenestre subditũ altrisecus ꝓminebat. Iniecta atq; obdita pte funiculi: & altera firmiter ĩ nodũ coacta: ascẽso grabattulo: ad exitium sublimatus: & misso capite laqueum ĩduo. Sed dum pede altero

Erũnas ex anclate
Antlare
Anclabra
Antlia
Phreãtles

Erumnas exanclasti: tot labores exhausisti exaudisti perpessus es: id.n.ẽ erumnas exanclate. M. Tullius in prima tusculana: qđ cũ exanclauisset oẽs labores: tũ incideret in morũs malum sempiternũ. anclate qđ & antlare uerbo græco significat haurire exanclare exhaurire: hinc anclabra uasa: quibus sacerdotes utebantur: & anclabris mẽsa ministris apta diuinis: græci ἀντλῶ dicunt pro aurio: unde & latini antlare usurparunt: & ita potius legendũ uĩ exantlare: ꝑ litterã .t. q̃ ꝑ .c. Liuius florẽ antlabãt liberi ex carchesiis cu signare uellet unum ex poculis hauriri. hinc anthia accipit ꝓ uase accõmodo ad hauriendi ministeriũ. de quo epigrãma martialis: antlia tollit aquas. quo in loco labit opinor interpres hinc phreantles cognominatus est cleãtes eo ꝙ puteos hauriret. Arbiter q̃ noctæ: subintellige eorũ: ut sensus integer sit ſpectator carũ rerũ: q̃ gestæ sunt noctu: quasi dicere uelit lectulũ solũ esse conscũ suæ innocẽtiæ. In meo reatu. accusatione. & causæ dictiõe. Messala pri-

Reatus
Reus q

us auctore. Quintiliano reatũ dixit reus aũt unde reatus nomen ductũ est: is dr qui cum dicit: qui arguit & itẽ qui quid ꝓmisit spopondit ue. ac debet. Gallus elius lib. ii. significationum uerborũ q̃ ad ius ptinent: reus est inquit: qui cũ altero litem contestatã habet siue is egit: siue cũ eo actũ est: in eadẽ sñia est capito atteius. reos olim ut refert. Ma. Tullius in scđo de oratore appellabant nõ eos mõ q arguũt: sed ois quorũ de re disceptat: reũ fieri quid est inqt pedianus asconius: nisi apud ptorẽ legibus interrogari: agi dr reus cũ accusat: peragi cũ dãnat: ut apud tranquillũ & ꝓpertiũ explicatũ est. Et cũ dicto. statim uix talibus dictis: cũ talia dixissem: frequens locutio apud Apuleiũ & ꝓpter peculiaris in hoc significatu: puerbiũ græcũ est. ἅμ᾽ ἔπος ἅμ᾽ ἔργον. qđ dr de his q ocissime et cũ dicto rẽ expediunt: sic enim interptamur: simul uerbũ: simul opus. Restim. funẽ & ꝓuerbiale est apud priscos ad restim res

Ad restim res redit
Resti ducere
Resticula ficorum
Restio q
Buccedæ
Locus Plauti
tignum

redit: qđ significat res depditas esse & de suspẽdio cogitãtũ: in saltatione resti ducere dñr chori puerorũ puellarũq; manu cõserti: ex quo sensu dictũ est illud Terentianũ. tu inter eas restim ductãs saltabis itẽ Li. in. xxvii. ꝑ manus reste data uirgines sonũ uocis pulsu pedũ modulãtes incesserunt: a reste fit ὑποκοριστικός resticula. a q̃ similitudĩe alliorũ cõnexa capita restes dñt. Pli. in. xx. aliũ ad serpẽtiũ ictus potũ cũ restibus suis: resticula ficorũ Varroni decẽter dicta: sicut & uulgo nũcupat: qđ aũt lecti restibus & fasciis cõnneant: indicat porphirio explicãs illud. oronũ: tẽta cubilia: tectaq; rũpit lectũ dicit ait restibus siue fasciolis subtẽtũ. a reste fit restio: accipiturq; apud Plautũ oppido q̃ decẽter ꝓ eo q se pẽsilẽ facit laqo restis strãgulatus: sic.n. in mostellaria loquit danista: illi erũt buccedæ potius q̃ ego sim restio. Quod significat illi potius cedẽt bubulis loris: q̃ ego me suspẽdã. Tigillo. trabe a tigno fit tigillũ: tigni aũt appellatiõe in legibus. xii. tabularũ oẽ genus materiæ ex q edificia cõstat significat idẽ docet iuriscõsultus: titulo de tigno iniũcto: ptere a tignũ in uenies antiquitus dicebat qđ & festus docet: tigillũ sororiũ romæ fuit ex eo dictũ: qa trãsmisso ꝑ uiã tigillo Ora. sororicida adopto capite uelati sub iugo missus est: Li. auctor. Altrinsecus. aduerbiũ est. qđ hic significat eũ in altiore pte: cũ alias ex utraq; pte: ex utroq; latere utrinq; dicat. Obdita. alligata: & firmiter apposita. Funiculi. quã mõ restĩ dixit: nũc funiculũ noĩat. Diminutiuũ a fune. Quintilia. in. i. diminutio gẽus ut funẽ masculinũ esse funiculus ostendit. Napuras prisci funiculos uocauerũt: ut in cõmẽtatio sacrorũ usurpat

Napuræ funiculi
Funeta
Funarius

põtifex napuras nectito. i. funiculos facito illud adde funeta dici in uineis: cũ palmites interse funiũ mõ iunguntur: & arcus sunt quorũ meminit Pli. in. xvii. reperio apud auctores Gratianũ ualẽtiniani imperatoris patrẽ appellatũ esse funariũ eo ꝙ uenalitiũ funẽ portanti quinq; milites nequiuerint extorquere. Ad exitiũ sublimatus: ad subeundam ultroneã mortẽ subleuatus: ut ita pensilis fieri posset.

Fulcimentum. grabatulũ significat: quo sustentabat̃. fulcire.n. sustinere est & stabilire: fulcimẽtum & fultura pro stabilimento. Ad ingluuiem. ad gallã: & proprie intelligit gurgulionẽ siue asperã arteriã: qua spiritus ab ore in pulmonẽ atq; inde cursum ĩ os. & in nares. ultro citroq; semp cõmeat. quo tramite intersepto homo statim extinguit̃. cũ spirare nõ possit. Ideoq; ait Hippocrates in libro de flatibus triplici alimento corpora nutriri. cibo. potu. & spũ. q adeo corpori necessarius est ut possit homo sine esca; & potione multos dies uiuere; sine spũ uero intra tẽpusculũ pariat̃; idẽ elegãter dixit spiritũ

Fulcimentum
Triplex alimentũ
Spũs pr̃ & auus morborum

fulcimentum quo sustinebar repello: ut põderis deductu restis ad ingluuiem adstricta: spũs officia discluderet: repente: putris alioquin: & uet⁹ funis disrumpitur. Atq; ego de alto recidens: Socratem nam iuxta me iacebat superruo: cumq; eo in terram deuoluor.

Et ecce in ipso momento: ianitor introrupit exerte clamitãs. Vbi es tu: qui alta nocte immodice festinabas: & nũc stratis inuolutus? Ad hæc nescio an casu nostro: an illius absono clamore: exprectus Socrates exurgit prior. Et ne inquit ĩmerito stabularios hos omnes hospites detestantur. Nam iste curiosus dũ importune irrũpit: credo studio rapiendi aliquid: clamore uasto: marcidus alioqn me altissimo somno excussit. Emergo lætus: atq; alacer: inspirato gaudio pfusus: & ecce ianitor fidelissime: comes & pater meus: & frater meus: quẽ nocte ebrius occisum a me calumniabaris: & cõdicto Socratẽ deosculabar amplexus. At ille olore alioquin spurcissimi humoris peussus: quo me lamiæ illæ infecerãt: uehementer aspernatur. Apage re inqt fetorẽ extremæ latrinæ, & cãs cœpit huius oloris

parrẽ esse & auũ morboꝝ oĩum. ob hoc dixit. Cor. Celsus ursum eẽ Hippocrati oẽ uitiũ in spũ esse. Pli. pœnã laquei scite pposterã uocat. quia.s. includit̃ spũs. Cui q̃ri debet exitus. Alias ingluuies significat uẽtris capacitatẽ si credimus seruio sic exponẽti illud Maronianũ improbus igluuiẽ ramisq; loquacibus explet. ego existimo ingluuiẽ nõ tã ad uentris q̃ ad gulæ capacitatẽ eẽ referẽdũ: ex quo interdũ accipitur pro gulonũ helluatione & uoratrina. Au. Gellius noĩa. genera q; edulio & domicilia ciboꝝ pfunda ingluuies iuestigauit: Macro. in tertio. Nec cõtenta illa ingluuies fuit maris fui copiis. Discluderet. excluderet disseperaret: Interciperet: Vir. Tũ durare solũ & discludere nerea ponto. Lucretius. cũ paribus iungi res & discludere mũdũ. M. Tul. semotas a mente & disclusas putat. Exerte clamitãs. Voce sublatissima: Aduerbiũ est. Quod significat apte & denudare qualis est uox sublatior. exerere & exertare significat nudare. quadrigarius in annalibus. Gallus irride cœpit atq; linguã exertare. Stratis inuolutus: extrinsecus subintelligendũ es. ut integer sit. stratis inuolutus es. & nũc quiescis in lecto. Absono. barbaro incõdito. agresti uociferatu. hoc. n. est absonũ: qui ait absonũ dici paruũ & fere nullius soni fallitur: Quod hic ait clamore absono post ẽt paulo dicit uasto. ut absonus & uastus clamor idẽ significet. Ne imerito. nõ imerito. Hospites. aduentores: q a stabulariis ĩ stabulo hospitioq; recipiunt̃. Marcidus. Vinolẽtus & ebrius. uina quoq; marcida dici q marcidos faciant hoĩes; testis est Pãpinus; qui ait in siluis illi marcida uina largiunt̃. a Mar. quoq; marcẽres uuæ dictæ sunt: epithetõ ẽ bacchi. quẽ Marcidũ poetæ cognominãt. Comes & pr̃ meus. noĩa sũt affectus nr̃os restãtia. qbus Aristoẽnes Socratẽ cõtubernalẽ suũ appellat. Cõdicto. ab his uerbis. Olore. odore & fetore ab oleo dictũ: Alias olor significat cygnũ. Spurcissimi humoris. Vrinæ siue locii. Infecerãt. Fedauerãt. maculauerãt: Inficere.n. significat tingere. inde ĩfectũ tinctũ ĩfectores tinctores; ĩfectus ipsa tinctura. ex quo ĩfectũ dicimus pollutũ & maculosum maculis inelubilibus; Seneca uitiis inqt infecti sumus; alias infectũ d̃r nõ factũ; ut illud sunt auri põdera facti ĩfectiq; mihi: & illud Plautinum pueriale; qd uis fieri factũ ẽ. fieri infectũ nõ põt. Lamiæ. Lamias prisci magas & uaratrices pueroꝝ uocãt. Ora in arte poetica Neu prãsæ lamiæ pueꝝ uiuũ extrahat aluo. λαμοσ græce d̃r igluuies; uñ lamiæ dictæ. ut auruinat Porphirio. uñ & lamiæ uoragines de qbus idẽ Ora. in epistolis. uiribus uteris p cliuos flumina lamas. græci scribunt lamias terriculamenta eẽ puerilia; qbus oculi sunt exẽptiles. Philostra

Ingluuies
Disclude re
Linguã exertare
absonum
Marcidus
Olor
Inficere
Infectores
Infectum
Lamiæ q̃

d

tus in apollonia ait lamias a quibusdā laruas & lemures appellari: esseq; ad Amorē & uenerē ꝓpensas: & carnes humanas maxīeq; formosoꝝ esurienter appetere: q libidinis cupiditate alliciāt eos quos postea cupiūt deuorare: Talē lamiā Apollonius Tyaneus olī corinthi dephendi: in mſtro ueteri ait Hieremias lamiæ nudauerūt mām.i lactauerūt Catulos suos quo i loco nō ꝓ fœminis: sed ꝓ feris lamiæ accipi uidenť.

Apagete
apage
Latrina

Apagete ferorē: remoueto & abducito apage & apagete dictio cōniuca ē. ducta a uerbo græco ἀπάγω qđ significat abduco. & abigo & Plautus i curgulioē. apage hāc caniculā. Latrinæ. latrina, cōceptaculū ē i mūdiciaꝝ. & excrementoꝝ qua in cloacas corriuanť: columella in mūdis qcū q: uomit lattina cloacis: qcūq; habuerit horoscopū in.xxviii pte Arietis latrinas ſp cloacasq; mūdabit. Itē cuius horoscopus fuerit.i sedo gradu Tauri baiulabit stercoꝛa latrinas purgauit. auctor Maternus in.vii Mathefeos.

Comiter
Comes q

Comiter. Benigne suauiter. uel ut interptatur. M. Varro hilare ac lubēter. aduerbium ē ennius mēsam' sermōesq; suos reꝝq; suaꝝ cōiter ipartit. M. Tullius in oñone ꝓ. Cor. Balbo. Cōes in qt benigni faciles suaues hoies eē dicunť: qui errāti cōiter mōstrat uiā benigne non grauare.

Mansio
Remāsio
Hydreū
Iubar

Loco. lege ioco. Mansiōis a manendo māsio dicta sicuti a remanēdo remāsio. M. Tullius in epła ad. q. fratrē. primū tuā remāsionē ēr atq; ēr ꝓbo Pli. in. vi. scri. māsiões eē dispositas aquationū rōne: qua camelis itur in Arabia. ex quo hydreū & hydrema ab aq̄ dicunť. Itē i xii. tradit regionē qua thus cōuehiť diuidi in māsiones cameloꝝ sexaginta duas. Vbi ꝓ māsionibus nō nūmos dant: sed thus'pēdūt. Iubaris exortu. iubar dr̄ stella lucifer: q in summo hēt lumē diffusum ut leo icapite iubā auctor. M. Varro hicaū matutinū exories luciferi nomē accipit. ut sol alter dieq; maturans: claritatis qđē tantæ ut unius huius stellæ radius umbræ reddanť. Pli auctor. Itaq; merita ait exoriente iubare cūcta illustrari & lucida fieri Vir. it portis iubare exorto delecta iuuētus. ubi exponit Seruius nato lucifero. q iubar dr̄. qđ iubas lucis effundat. uñ qcqd iā splendet iubar dr̄: ut iubar auri argēti: gēmaꝝ. qua pp exortū iubaris accipe malim ꝓ sole: cuius exoriētis splēdor cūcta collustrat: sicut poetæ appellāt iubar solis & Seneca ait in hercule oeteo. dū lapsum titā mergat oceano iubar.

Sedula

Sedulo arbitrabar diligēter ispiciebā. Donatus sedulo interptať sine dolo ipēse & diligēter. Et mecū uesane aio. Sermocinās secū Aristomenes opinať scerapula & uinolētia obrutū somniasse illa q uiderat: cū Socrates iteger & illesus uisereť. Extrema somniasti portētosa tumultuosaq; qualia temero i gurgitatus aut cibo distētus sōniare solet: qđ phātasma

Epialtes
incubus

græci uocāt. qđ Ci. uisum appellat: incubo quoq; ñe ē ut ait Mac. ἐπιάλτης. qué Auicena icubū noiat: qué publica psuasio opinať qescētes iuadere & podere suo pssos ac sentiētes grauare. Spōgia ubi. cū spōgia illa nusq apperet; qua uulnus Socratis pāthia obsulcuerat: Ita secū p iterrogationē attōitus Aristomenes Sermocinať. Et ad illū ad Socratē cōuersus dixi. Distētos. plenos. & saturos: fartos. Vinū capitis dolorē & uertigines facit ab hoc ut inqt Pli. in. xxiii. dicta crapula est: ē aūt crapula ut docet Aristo-

Crapula
Brassica
ad ebrieta
tem autu/
mant
Socrates
apud pla/
tonem de
somnio

teles in ꝓblematis feruor qdā & iflamatio q plus cōflictat q̄ temulētia. Crapulā eodē auctoꝛ sedat brassica: ex hæc Aristotelica dixit Cato in lib. de re rustica. si uoles i cōuiuio multū bibere cenareq; libēter añ cenā esto brassicā crudā qtū uoles. ex aceto. & itē ubi cenaueris comesto aliq̄ folia: q reddēt. q̄si nihil æderis biberisq; bibes qtū uoles. Autumāt dicut. opinať. cēsent. id. n. significat autuo ut docet Gel. in. xiiii. P. uero Nigidus id cōpositū eē ex ab ppositiōe & uerbo extimo cōiectat. dictūq; itercise autūo. q̄si ab extimo qđ significat totū extīo. tanq̄ ab nūero: sed Nigidianū hoc iterptamētū argutius eē uř q̄ uerius. Scua & grauia sōniare. Socrates i Platōis politia dicit quū dormiētibus ea ps aī: q̄ mētis & rōnis ē pnceps sopita ligueat. Illa āt in q̄ feritas qdā sit atq; agrestis imanitas. cū sit imoderato obstupefacta potu atq; pastu. exultare eā isōnio imoderateq; iactari. Ita huic oia uisa obiciunť a mēte ac rōne uacua: ut aut cū mře corpus miscere uideať. aut Trucidare aliquē: & ipie cruētari multaq; facere ipura atq; tetra cū temeritate atq; ipudētia subetigiť Plato sic ad sōnū ꝓficisci corpibus affectis. ut nihil sit qđ erroꝛ ē aīs pturbationēq; afferat. ex quo & pythagoras interdixit ne faba uescerenť q piscibus hēt iflatione magnā & isōnia grauia facit. Vespi. Hora uesptina & cenatica. Minus tēperaui. Sapiētis uiri sup

mensam

comiter inquirere. At ego mire adficto extēpore: absurdo ioco: in aliū sermonē itētionē eius denuo diruo. iniecta dextera: qn imus i quā. & itineris matutini gratiā capimus: Summo sarcinulā. & ꝑcio mansionis stabulario ꝑsoluto capessimus uiā. Aliquātum ꝓcessera mus. & iā iubaris exortu cūcta collustranť. & ego curiose sedulo arbitrabar iugulū comitis: qua pte gladiū delapsum uiderā. & mecū uesane aio: qn poculis & uīo sepultus: extrema somniasti: ecce Socrates iteger, sanus icolumis: ubi uulnus? spōgia ubi? postremo cicatrix tā alta, tā recēs? & ad illū. Ne imerito i qua medici fidi cibo & crapula distentos: seua & grauia somniare autumant. mihi deniq; q poculis uesperi min⁹ tēperaui: nox acerba duas & truces imagīes obtulit. ut adhuc me credā cruore & humāo aspersum. atq; impiatū. Ad hæc ille subridens. At tu inqt non sanguie: sed locio pfusus es. uerūtamē & ipse

mẽsam celebre dictũ ẽ: priã inq̃t cratera ad sitim ptinet: secũda ad hilaritatẽ: tertia ad uoluptatẽ: q̃rta ad insaniã. Diras inq. uinolẽti sæpe cũ dormire uix cœpint aspicere uidenť irructes uel passim uagãtes formas. a natura seu magnitudine seu spẽ discrepãtes. Variasq; tẽpestates rex uel æras uel turbulẽtas interdũ ut Macro. ait temeto ĩgurgitatus aut distẽtus cibo extimat. se uel habũdãtia. pfocari. uel granãtibus exonerari. interdũ esuriẽs cibũ. sitiẽs potu iuenisse uť. Impiatũ. cõtaminatũ ĩputatũ: maculatũ. Impiare. n. maculare ẽ: piare uero expiare. Vñ & piatrix dicebať sacerdos: q̃ expiaŕ erat solita. quã sagã alii uocãt. & piacularis porta Romæ dicta. pp piacula q̃ ibidẽ fiebant.

p somniũ iugulari uisus sum, nihil. nã & iugulum istũ dolui. & cor ipm mihi auelli putaui. & nunc ẽt spũ deficior. & gẽua quatior. & gradu titubo. & aliqd cibatus refouẽdo spũ desidero. En inquã paratũ tibi adest ientaculũ. & cũ dicto mãtica mea humero exuo. Caseũ cũ pane ppere ei porrigo. & iuxta platanũ istã residamus aio. quo scõ: & ipse aliqd indidẽ sumo. Eũq; auide esitãtẽ aspiciẽs; aliquãto

Iugulari uisus sum. quod re uera passus erat Socrates id se p somniũ uidisse significat; tanq̃ totũ hoc negociũ magicũ phãtasticũq; sit. & p pstigias qsdã illudat hoibus; & hoc ẽ qd' ait Augustinus in. xviii. de Ciuitate dei. phãtasticũ hois uarias formas carpe posse; memoratq; exẽplũ cuiusdã: Cui ui magica cõtigerat. ut iaceret ĩ lecto suo qsi dormiens; nec ullo mõ posset excitari post aliquot aũt dies eu euigilasse: & qsi somnia narrasse q̃ passus sit: Caballũ se. s. factũ annonã inter alia iumẽta baiulasse militibus: Quod ita ut narrauit factũ fuisse cõpertũ est: q̃ tñ illi sua somnia uidebanť; idicauit & alius se domi suæ p noctẽ uidisse uenientẽ ad se quẽdã philosophũ sibiq; exposuisse q̃dã Platonica: q̃ antea iterrogatus exponere noluisset: & cũ ab eodẽ pho q̃situ fuisset cur tũc fecerit: qd' prius petenti negauerat: nõ feci inq̃t sed me fecisse somniaui: ac p hoc alteri p imaginẽ phãtasticã exhibitũ est uigilanti: qd' alter uidit ĩ sõnis. Nihil nã. Lego nihil nõ. ut sit nõ nihil: qd' significat aliqd. & aliq̃tũ. Istũ. dicticos ẽ. Spiritu deficior. Annotauimus in cõmẽtariis Suetonii λειποψυχους dici q. Anima & spu deficiũť: quos Pli. appellat defectos. lipothymii & lipopsychia græce dť latine defectus aĩ siue defectus aĩæ: Apud Pli. Syntectici eẽ uidenť in eodẽ significatu. accipiq; p defectis. & syntexis. p ipsa defectiõe aĩ siue defectu. Genua q̃tior. consimile ẽ illud genua labãt. Cibatus. Cibi. casus patritus est; quẽ genitiuũ grãmatici uocant.

Refouẽdo spũ. Cibo uinoq; refici corpora & roborari uires q̃s ignorat; Vir. Tũ uictu reuocãt uires. Home. in. vi. ili. μενοσ μεγαλινοσ αεξει. i. robur magnũ auget uinũ. & Colũella i. vii. roborãdũ eẽ pcipit largo cibo equũ admissariũ ut Veneri sufficit. Liuius frequẽter ait cibo corpora refecta eẽ: Lucretius. capiť cibus ut suffulciat artus. Ientaculũ. cibus matutinus. & gustulũ. Antiq prãdicula dixere ientacula. & ientare p ientaculũ capere. sup quo uerbo satis multa in suprioribus & apud Sueto. ĩ nono cõmentario. græci ακρατισμα uocãt ientaculũ. Mãtica. qd' supra sarcinulã dixit nũc manticã appellat; est enim pera uiatoria; qua uiatores circũferunt utẽsilia: Esopus fabulator tradit hoies duas manticas hře: unã ante alterã retro. In priorẽ aliena uitia mitti. In posteriorẽ nra: quo Apologo significat nos in alienis uitiis spectãdis eẽ oculatos. in nris cecutiẽtes: ex hac esopia fabula est illud Catullianũ uelut puerbiale: Nemo uidet mãticæ qd' in tergo est. & illud Persianũ. Sed pcedenti spectať matica tergo: Seneca uocabulo græco hippoperas appellat sarcinas. q̃ a tergo eq gestanť. quasi dicas peras & mãticas eqstres. hippos enim græce equus και πηρα pera. uerba Senecæ ex libro epistolaꝝ moraliũ hæc sunt. M. Cato cẽsorius cãterio utebať hippoperis qdẽ ĩpositis. ut secũ utilia portaret. Idẽ mox Paulo. o quãtum erat seculi decus iperatorẽ triũphalẽ censoriũ & qd' sup oĩa hæc est catonẽ uno caballo esse cõtentũ. & ne toto qdẽ. partẽ. n. sarcinæ ab utroq; latere pendentes occupabãt. Ita nõ oĩbus obesis mãnis & asturconibus & tollutanibus pferes illũ unicũ equũ ab ipso catone defrictũ. libuit plura ex seneca uerba transcribere: ut cognosceres uiros illos graues & ĩpatorios seculo illo prisco & sancto fuisse cõtentos unico equo ĩ quo ipsimet sarciulas suas circũferebãt: cũ hac tẽpestate luxus effer uescẽs suaserit Cardĩalibus. ut nũquã minus dicentis eqs antecedẽtibus egrediãť. idq; põpabiliter: ipsi uero uehũť Mannis & asturconibus q sunt equi gradarii & molles. hñt & mullas Tullutares. hoc ẽ q tollutim. i. uolubiliter & quadã pedũ glomeratione gradiunť. Ita enim appellanť eq tollutares ut alibi ãnotauimus: a mãtica ut ad propositũ reuertamur fit mãticula: Manticulaꝝ usus pauperibus in nũmis recõdendis fuit: uñ deductũ est; uerbũ uetus mãticulari: Quod significat dolose qd agere. pacuuius ad mãticulandũ astu aggreditur. Itẽ deinde aggrediar astu regẽ: mãticulandũ est hic mihi. Iuxta platanũ. arbor peregrina ẽ umbræ græcia tñ ex alieno petita orbe cõmendatio platani nõ alia maior est q̃ solem estate arcere hyeme admittere: mero infuso nutriunť. Compertũ id maxie pdesse radicibus. Docuimusq; ut inquit decenter Pli. ẽt arbores uina potare: Idẽ alibi tradit latissima folia esse fico. uiti. Platano: ab Ouidio genialis noiať: quasi uoluptaria & ad delicias reperta. Chameplatani uocanť pusillæ & breues: q̃si abortus platanoꝝ. nã & in genere arboꝝ pumiliones sunt: sicuti chamedaphne diciť humilis laurus. Chamemyrsine pusilla myrthus & breuitate spectabilis. platanonas uocãt loca cõsita platanis. Hortensius Orator auctore Macro. platanos suas uino irrigare cõsueuerat. Indidẽ. ex caseo & pane aduerbiũ ẽ. Esitãtẽ.

Phãtasticũ hois uarias formas capit. exẽplũ tẽtu dignũ

Lipopsychi
Defecti
Lipothymia
Syntectici
Syntexis
Robur uino ciboq; augurí
ĩentaculũ
Mantica
Manticæ esopi
hippoperæ
Mannĩ
Asturcões
tollutares
tollutim
mãticule
Mãticulari
Platanus uino nutritur
Genialis
Chameplatani
Chamedaphne
Chamemyrsine

Buxo pallidior

Citoria, cuspectē

Ab edo frequentatiuum fit esito. Pallore buxeo. Inter ea: quæ pallore notabilia sunt maxime notabilis est buxus. & enim pallidissima est. unde in cōparationē palloris usurpatur. Oui. in carmine obsceno. Buxo pallidior nouaq; cera: hinc pallorem buxantē & buxeum optimo epitheto dixerunt. Plini. in xvi. buxum esse ait quadam duricia ac pallore cōmendabilem: Cuius materies honorata est. plurima nascitur in pireneis ac citoro montibus. unde a Catullo dictū est. Amastri pōtica & citore buxifer. Vir. quoq; in georgicis. & iuuat nudātem buxo spectare citorum. ex buxo pecten fit laudatus indeq; citoriacus dictus ab Ouidio. quasi buxus a citoro monte. sic enim ait in quatto Metamorphoseon. sæpe citoriaro deducit pectine crines. impressi codices habent cytheriaco. Quod grāmatici exponūt pro ueneno: sed tu lege citoriaco. & expone pro buxeo ut docuimus. Nocturnas furias: meroen & pāthiam magas itelligit: sic & Oratius ueneficas fœminas & præstigiis magicis infames appellat furias illo uersu. Horruerim uoces furiasq; & facta duarum.

Frustulū

Pr

Frustullatim

Frustulum panis. bucella: diminutiuum est a frusto. quod significat particulā. Virg. pars in frusta secant; inde aduerbia sūt frustatim. & frustillatim. Plautus i curgulione. Ego te faciam ut hic formicæ Frustillatī differant. Neq; deorsum demeare. Non potuit significantius exprimere quod interdum usu uenire solet in egrotis & anxiis; ut scilicet cibus quodam ueluti lentore inherens faucibus neq; descēdere possit in stomachū. neq; superna repetere. Auctor est Pli. i xxviii. Siquid e pisce heserit faucibus demissis in aquā frigidā pedibus cadere; si uero panis hereat. ex eodē in utrāq; aurē addito pane. quod inheserit decidere. Breuitas cōmeantium. Paucitas simul euntium. duo tantum erant. Abusio est. quæ græce catachresis appellatur: q̄ uerba finitima usurpat hoc modo: uires hominis breues sunt. Oratio magna longum in homine consilium. paucus sermo: Ita breuitas commeantium. pro paucitas uiatorum. Sine alterius noxa modo culpa. Alias periculum. damnumq; significat. ut in notis Seruii fusius explicauimus. Lenis fluuius. Leniter & citra impetum fluens. In speciem placide paludis. palustres aquas placidas esse & stagnantes uidemus quas merito damnant medici; utiliores quæ profluunt existimantes. quod & Plinius noster memorat libro trigesimoprimo. Ignauius. Lentius. Contatiusq; fluebat. Emulus in colorem. Laus aquæ fluuialis. quæ ita lympida erat ut uel argentea uel uitrea uideri posset: Antiqui aquilum colorem dixere subnigrum quasi inter album nigrumq; intermedium ab aqua: Cuius incertus est color. Tria namq; elementa sunt sine sapore. sine odore. sine succo. Aqua. Aer. Ignis. Aquilex eleganti uocabulo dictus aquæ uestigator & ductor. Plinius. subesse aquis credunt & hoc habent signum Aquileges.

Abusio catachresis

Aquilus color

Tria elementa sine sapore & odore

Aquilex

Latex

Latex uineus

Explere. Pro exple imperatiuus est passiuus; quem ueteres frequenter usurpant; pro actiuo. Ouidius. Cingere littorea flauentia tempora myrtho. Lactice lacteo. Aqua pura & nitida: latex ut ait Seruius grammaticus proprie aqua est: ab eo quod intra terræ uenas lateat. Et uinum laticem dicimus. qđ latet intra uuam: Deniq; omnis liquor latex dici potest. Sicut Lucretius dixit. Laticē absinthii: & Ouidius latices palladios pro olei liquore: Et maro laticem lyeum; pro uino. Solinus quoq; in Polyhistore licentius Paulo sic scripsit: non cohibunt in corpus unum latex uineus. & latex aquæ. Marginē complicitus; Significat socratem manibus appræhendisse tenacius marginem ripæ herbascentem Instar eorum: qui aquam amnicā poturi appræhendunt herbam complicatq; marginē manibus; ne pcipites ruant in flumē. In genua appronat se. eleganter dictum. pro eo quod est inflectit genua. & ut ueteres dicebant ingeniculat. In cœlo signū est: qđ græco uocabulo engonasin. latine ingeniculus noīat. de quo sic scribit maternus firmicus in. vi. ingeniculus qui engonasin in extremis partibus piscerū orit: hoc sidere nati erunt mendaces. fugaces. Callidi. Oui. dixit in. viii. Metamorphoseon. qui medius nixiq; genu ē anguemq; tenentis. Vbi nixus genu eleganter significat ingeniculus. q Hercules est ut docet Higinus. q dextro genu nixus. Sinistro pede capitis draconis dextrā partem opprimere conat. eschilus. ait Herculem cū liguribus manus contulisse & cōplures eoꝝ sagittis cōfixisse: sed cum iam deficeret defessum se ingeniculasset

ingeniculatur

Engonasin

ingeniculus

Nixus genu

interiore macie: atq; pallore buxeo deficientem uideo. Sic denīq; eū uitalis color turbauerat: ut mihi præ metu: nocturnas etiam furias illas imaginanti: frustulū panis qđ primū sumpserā: q̄uis admodū modicū: mediis faucibus inhereret: ac neq; deorsum demeare: neq; sursum remeare posset. Nam & breuitas ipsa cōmeātiū: metū mihi cumulabat. Quis. n. de duobus comitū: alteꝝ sine alterius noxa perēptum crederet? Verū ille ut satis detrūcauerat cibū sitire īpatienter cœpat. Nā & optimi casei bonā partē: auide deuorauerat. & haud ita lōge radices platani lenis fluuius in speciem placidæ paludis ignauius ibat Argento uel uitro emulus in colorē. En inq̄ explere latice fontis lacteo. Adsurgit. & oppertus paululum: planiorem ripæ marginem complicitus in genua appronat se auidus adfectans poculum. necdum satis extremis labiis summum aque rorem attigerat; & iugulo eius uulnus

ingeniculasse multis iam uulneribus acceptis. Iouem aũt misertũ filii curasse ut circa eũ magna lapidũ copia eẽt. quibus se Herculẽ defendisse & hostes fugasse. Ita iouẽ in similitudinem pugnantis inter sidera constituisse. De hoc intelligi uoluit Manlius in quinto Astronomicõ. illo uersu. Nixa genu species & graio nomine dicta. Nam nixa genu ingeniculum signat: graio noĩe dicta. Engonasin designat: qui græco nomine nixus genu interpratatur. εγγονυαξομαι enim ẽ flecto genua. Dehiscit. uehemẽter aperitur: & patet: hiscere enim est hiare. i. aperire quod ueteres hietare & hiatare dixerunt: Laberius hietantur fores dixit pro eo qd' est hietant. i. patent. Itẽ celius. sequære me tu qui mihi oscitans hietansq; restas.

nixa genu species
Hietare

dehiscit in profundum patorẽ. & illa spongia repẽte de eo deuoluitur. eãq; paruus admodum comitatur cruor. deniq; corpus examinatũ in flumẽ pœne corruerat: nisi ego altero eius pede retẽto: uix & ægre ad ripã superiorẽ attraxi. Vbi defletum ꝑ tẽpore comitẽ misellũ arenosæ humo: in amnis uicinia sempiterna contexi. Ipse trepidus & eximie metuens mihi: per diuersas & auias solitudines aufugi. Et quasi conscius mihi cedis humanæ: relicta patria & lare: ultroneũ exiliũ amplexus: nũc aetoliã: nouo cõtracto matrimonio: colo. Hæc Aristomenes: at ille comes eius qui statim initio: obstinata incredulitate sermõem eius respuebat. Nihil inquit hac fabula fabulosius. nihil isto mẽdacio absurdius & ad me conuersus. Tu autem inquit uir: ut habitus & habitudo demõstrat ornatus accedis huic fabulæ? Ego uero inq̃ nihil impossibile arbitror. sed

Patorem. hiatũ: & apertionẽ. nomẽ est a patendo deductũ. cui consimile ẽ uagor pro uagitu: qua dictione usus ẽ ennius. & fluor pro fluxu. Spõgia deuoluitur. Nec scilicet per flumẽ transiret. Quod panthia superius cauẽdum esse ꝑceperat: cum inquit heus tu spongia caue in mari nata per flumen ne trãseas: a spõgia uerbum est apitianũ spõgiare quod significat spongia extergere. Examinatum. modo mortuum: Alias conturbatum: Inter exanimatum & exanimũ ut ait Donatus hoc ĩterest. Exanimatus est cõterritus. & conturbatus. ut illud Terentianum: Ibitum exanimatus Pamphilus: Exanimus est occisus. Vt Virgi. corpus ubi exanimũ. non nunq̃ exanimatus accipit̃ pro extincto. Et mortuo ut hoc in loco. & apud Historicos persæpe. Vix & ægre. aduerbia sunt difficultatem conatumq; laboriosum significantia. Pro tpe. sunt res quædam ex tempore & ex consilio non ex sua natura considerandæ: quibus in omnibus quid tempora petant. aut quid personis dignum sit considerandũ est & non quid fiat. Sed quo tempore fiat attendendum est: quod & M. Tullius docet in secundo Rhetoricoꝝ. In amnis uicinia. significat se in ꝓpinquo fluminis & iuxta fluuialem ripam humasse inter harenas defunctum Socratem. Eximie. Valde: & excellenter. supraq; morem hominũ. Auias solitudines. Inaccessas uias. & uia carentes: Lucretius. Auia pieridum peragro loca. sic & homo dicitur auius extra uiam rationis. Idem auius a uera lõge ratione uagaris. Notum est illud apud Rhetoricos doctores: auium dulcedo auium ducit. Relicta patria & lare. Larem pro domo usurpãt: sunt enim lares dei domestici. de quibus sic scribit Tertullianus in apologetico. Domesticos deos quos lares dicitis domestica potestate tractatis. de laribus & larario quod sacrarium domesticum est plura in secundo Tranquilli cõmentario: Apuleius noster ĩ libro de deo Socratis. Lar inquit dicitur familiaris qui ex lemuribus posteticoꝝ suorum curam sortitus: pacato & quieto numine domum possidet. Vltroneum. spontaneũ. Hieronymus ĩ epistola ad Marcellam tritũ quippe est ꝓuerbiũ. ultroneas putere merces. Nunc aetholiam colo. Inhabito. Deos nõ ob illud appellant Celicolas ut auctor est Augustinus in. x. de Ciuitate dei. nisi quod cœlum colant. non utiq; uenerando sed in habitando: quasi quosdã cœli colonos. Hæc Aristomenes. Scilicet sermonatione satis longa fabulatus est. Sermonẽ respuebat. Respuere sermonem hominis nihil aliud ẽq̃ nõ approbare. neq; recipere perinde ac uanum & fabulosum. Vt habitus & habitudo demonstrat. Habitus formã corporis & liniamenta ipsamq; corporaturã significat: Liuius habitum oris liniamentaq; ĩtueri. Plautus qualis habitus oris: habitudo quoq; ut tradit Festus Pompeius habitus corpoꝝ significatur: habitior dicitur pinguior & corpulentior apud Plautum. habitissimus pinguissimus. Au. Gellius in quarto equũ nimis strigosum & male habitum: sed equitem eius uberrimum & habitissimum uiderunt. Vbi strigosus equus accipit̃ pro macro siue emaciato. strigosus enim quasi stringosus dictus ab eo q; corpora stringat: Liuius equos strigosiores appellat macriores & exiliores. præterea habitus dicitur uestitus. Pli. qui ad nos lugubri habitu aduenerat & capillatior solito. apud Philosophos habitus ĩ alia significatione usurpatur: græce dicitur ἕξις. de quo Aristoteles in secundo ethicorum satis multa. ipse autem habitus & habitudo sæpe declarant hominis conditiõem & dignitatem: Vnde merito ornarũ utrum uocat ex habitus elegantis habitudinisq; ingenuæ conectura. ubi habitus referri potest ad uestitum quoq;: habitudo ad corporaturam. Accedis huic fabulæ? Credis ne hanc fabulam? Interrogatiue legendum est.

Pateor
spõgiare
Exaĩatus
Exaĩus
Auius
Auiũ dulcedo ducit auium
Lares
Vltroneas putere merces
Celicolæ
Habitus habitudo
Habitissimus
strigosus

utcunq; fata decreuerint: ita cuncta mortalibus ꝓuenire. Nam & mihi & tibi: & cunctis hominibus multa usu euenire mira: & pene infecta: quæ tamē ignaro relata fidē ꝑdāt. Sed ego huic & credo hercules: & gratas gr̄ias memini: q̄ lepidæ fabulæ festiuitate nos auocauit. asperā deniq; ac prolixā uiā sine labore & tedio euasi. Quod beneficiū etiā illū uectorē meū credo lætari: sine fatigatiōe sui: me usq; ad istā ciuitatis portā: non dorso illius: sed meis auribus prouecto. Is finis nobis & sermonis & itineris cōmunis fuit. Nā comites utriq; ad uillulas ꝓximas leuorsum abiere. Ego uero quod primum ingressu stabulū conspicatus sum accessi. & de quadam anu caupona illico ꝑcontor. Est ne inq̄ hypata hæc ciuitas? Annuit. Nostri ne Milonē quendā

Vtcunq; fata decreuerint. In hanc sententiā ait Manlius. fata regunt orbem. Certa stant omnia lēge: Tertullianus in apologetico scite inquit fato stat iupiter ipse. Idē significat græcus ille in hanc sententiam uersus. factū sūmum exuperat iouē; significanter aūt & ꝓprie decreuerint dixit. est enī decernere cōstituere ex ꝑtāte. unde decreta fatoꝝ & sideꝝ dicta. Iulius firmicus frequens ē in hac elocutiōe: ut dicat sidera decernere fœlicitates īfœlicitatesq; mortalibus. & Pli. ait. deo semel decretū in oēs futuros: unq̄ hinc senatus decretū. quod a cōsulto helius gallus sic distinguit. ut decretū dicat particulam quādā esse senatusconsulti: ueluti cum prouincia alicui decernitur idem Firmicus maternus ait in primo. fatū nobis uitæ ianuas pandit. finēq; uiuēdi fatalis legis necessitas statuit. Et nihil nō positū est in fati ꝑtāte. Seneca quoq; libro de mundi gubernatione. fata inq̄t nos ducunt. & olim cōstitutū est quid gaudeas quid fleas. Vsu euenire. Cōtingere. Euenire. Archaismos ē. Pene infecta. Quasi nunq̄ prius facta. & ob hoc incredibilia. Hercules. certe medius fidius: aduerbiū est iurisiurādi quod me Hercules dicit̄ quod solis uiris cōuenit: Fœminæ enim ꝑ Herculē non iurant̄ & Herculaneo sacrificio abstinent. de quo in cōmētariis Propertii copiosius. Auocauit. Amouit abduxit. abstraxit a sensu laboris ꝑ uoluptariā sermocinationē: Comes enim facundus ut inquit publius mimographus. In uia ꝑ uehiculo est. Auocare. n. est remouere aliena i. e. auertere. Virgi. oblectat hortus auocat pascit tenet. Calistratus iurisconsultus. Titulo de nundinis. cū auocentur inquit agrorū cultores. ab opere rustico. & Pomponius ait. Cum consules auocarentur bellis finitimis. Vectorē meum equū significat. qui merito letatus est se tantisper exoneratū iusse sarcina sessoris sui. dū ille pellectus festiuitate fabulatoris fictorq; audiēdi ꝓuectus est usq; ad hypatā. Meis auribus. auribus prouehi dicimur eleganter & festiuiter quādo audiētes aliquid auditu dignū & delectabile laborē pedum nō sentimus tanq̄ aures nos uehant non pedes. Dixit olim xerxes persarū rex animū in auribus hominū habitare: qui bene audit uoluptate perfundit̄ qui uero male isperturbat̄ & excandescit. Finis sermonis & itineris. Consimiliter Oratius brundusium nobis finis carthæq; uiæq;. Leuorsum abire. Sinistram partē petierunt: leuorsum enim significat ad leuam partē aduerbiū est. sicut & sinistrorsum. Oratius ille sinistrorsum hic dextrorsum. abit. Aliorsum dixit Cato & illorsum pro in aliā partem & in illam partem. Ingressu. Pro ingressui casus dandi est quo ita usi sunt ueteres. ut dicerēt uictu pro uictui. Anu dominatu pro anui & dominatui: Et cætera his consimilia. Lucius quod sumptum atq; epulas uictu ꝑponis honesto: Virgi. quoq; in georgicis ait qd̄ nec cōcubitu indulgent. Idē teq; aspectu ne subtrahe nostro. Cæsar dictator in anticatone unius inquit arrogantiæ superbiæq; dominatuq;. Caput est apud Gelliū in quarto noctiū atticaꝝ super hac re scienter cōditū & grāmatici obseruauerunt. Stabulū. cauponam hospitium de quo supra. Et de quadam anu. Splendida locutio est. ut dicamus percōtor de te. Quero de te. pro a te ita. M. Tullius decenter usurpat. Quæsiui de mea tullia quid egisset; Ita ueteres oēs frequenter locuti sunt. Oratius in secundo sermonum. Quærit de pueris nū sit quoq; fracta lagena. Caupona. Cauponam tam mulierē dicimus q̄ tabernam; ut docet Priscia. in quinto καπηλους hoc est Caupones appellat. Plato in secundo de re publica qui se in foro ad uenditionem emptionēq; constituunt quos necessarios esse ait in ciuitatibus magnis beneq; institutis: idem tamen in libris de legibus interdicit ciuibus Cauponationē tanquam tota hæc res per peregrinos sit exercenda; iuriscōsultus Titulo de nundinis meminit Platonicæ sententiæ de cauponationibus. Percontor. interrogo perquiro. uerbum est a conto deductum quo nautæ utuntur ad loca nauibus oportuna; & ita scribitur per. o. si uero per eductor scribatur per. u. &c. tunc dicitur ab eo quod a cunctis perquitatur. auctor Donatus in Ecyræ cōmentario. Annuit. nutu id esse significauit; inter annuere & nutare. & nictare ueteres hoc interesse uoluerunt: ut annuere sit narium uel labiorum: nutare capitis; nictare oculorum: & ita grāmatici uersum illum Plautinum ex asinaria interpretantur: Nec illa ulli homini nutet nictet. Annuat: sed hæc grāmaticoꝝ subtilitas scrupulosior est q̄ uerior. annuere enim est ipso capitis nutu approbare affirmareq;: Cuius cōtrarium ē renuere. Vnde nutus & renutus. Pli. in primo epistolarum nam ego simili nutu & renutu respōdere uoto tuo possum. græci dicunt νευω και αναγευω.

Fato stat iupiter ipse
Decernere quid
Senatus decretū & cōsultū
Auocare
Aium i auribus habitare
Leuorsū aliorsum
anu ꝑanui
Quæro de te
caupona
caupones
cauponatio
percōtor
annuere
Nutare
nictare
Renuere
renutus

e prioribus: Arrisit. Et uere īquit primus istic perhibetur Milo. qui extra pomerium & urbem totā colit. Remoto in quā ioco parens optima dic oro & cuiatis sit. & quibus diuersetur edibus. Vides ne inquit extremas fenestras quæ foris urbem prospiciunt & altrinsecus fores proximum respicientes angiportum: inibi iste Milo diuersatur: ampliter nūmatus: & lōge opulentus: uerū extreme auaritiæ: & sordis infimæ: infamis hō. fenus deniq̧ copiosum sub arrabone auri & argenti crebriter exercens: exiguo lare iclusus: & erogini semp itētus: cum uxore ēt calamitatis suæ comite habitat. neq̧

Ex primoribus. summatibus. & primi ordinis hominibus. Arrisit. quia scilicet Milōem e primoribus hypatæ appellauetam. Primus istic. ironicos dictum cum a contrario significare uelit infimū & sordidum fuisse milonem: ex inter hypatinos ciues numerādum: cum eēt exopolis idest extra muros urbis habitaret. Extra pomerium. pomerium locus est circa murum: quem in condendis urbibus consecrabant: quod spacium neq̧ habitari neq̧ arari fas erat; cuius uerbi uim solum intuentes post mœnium interpraetantur esse. Sed ut ait Liuius non magis quod post murum esset q murus post id pomerium Romani appellauerūt; pomerium augures romani ita diffinierunt: pomerium est locus intra urbem effatus per totius urbis circuitum pōe muros regiōibus certis determinatus q facit finem urbani auspicii; ex septem urbis montibus auentinus solus extra pomerium fuit: quasi ominosus quod in eo mōte remus auspicauerit auesq̧ irritas habuerit superatusq̧ a romulo ī hospicio sit: uel ob id quod plebs eo secessisset; ut innuit Seneca in libro de breuitate uitæ mos fuit apud antiquos pferre pomerium agro non prouinciali sed italico acqsito; legimus apud istoricos seruium tullium regē romanum lucium syllā diuū iuliū diuum augustum ptulisse pomeriū; claudius quoq̧ ut inquit Cor. tacitus pomeriū urbis auxit more prisco: quo his qui ptulere imperiū ēt termīos urbis propagare dat. Parens optima. nomen uenerationis; quo anū cauponā appellat. Vides ne inqt. dictico. est: demōstrat. n. manu & gestu milonis diuersoriū. Altrinsecus. in aliori parte uel ex altera parte uel potius ex utraq̧ pte; hoc. n. significat altrinsecus apud auctores. Angiportum: qđ exitū non habet; hac peruium nō est id angiportū appellarūt. qsi angustū ab angēdo & portu. auctor. M. Varro in adelphis ait Teren. id qdem angiportū nō est peruiū. i. ut exponit Donatus angusta & curua uia quasi angiportus; ut angicia; alii qđ inter portus sit locus angustus; hoc est inter domos quas ul portus uel insulas ueteres dixerunt; de isulis in hoc significatu satis multa apud Suetoniū. Oratius dixit angiportu tanq̄ nomē sit quarti ordinis; sic. n. ait in sapphico carmine; flebis in solo leuis angiportu: ubi cōmētatores exposuerunt angiportū dici uicū sine exitu angustū & flexuosum in modū anguis. Diuersatur. habitat colit. Ampliter nūmatus bene nūmatus græce dr̄ polycrematos & polyplusios; qđ gēus ait Plau. eē honoratissimū ui captiuis. Et sordis infimæ: auaros hoīes & deparcos merito sordidos appellant; cū auaritia ad incuriā usq̧ corporis crassef; ut p illā unā neq̧ uirtutis: neq̧ uitiū: neq̧ corporis: neq̧ ai adsit cura; uictus aūt sordidus a tenui uictu distabit ofello indice ut ait Oratius. Sub arrabone auri sub pignore arrabonem pignus ueteres dixerunt; qđ alio noīe arram. Terētius ea relicta huic arraboni est pillo argento; claudius quadrigarius in annalibus arrabonē dixit obsides & id maluit quā pignus dicere; quoniam uis huius uocabuli in ea sententia grauior acriorq̧ uisa est: ut curiose pensitat Au. Gellius; sed nunc arrabo; ut idem Gellius autumat in. xvi. in sordidis uerbis haberi ceptus ac multo rectius ur̄ arra. De arra frequens est mentio apud iurisconsultos: & uersiculus ille notissimus; utilis hæc arrā si dederitis erit; & nunc uulgo ita usurpaf; cū in quotidiano sermone negociatoꝝ sit. da arrā p pignus Pli. in. xxxiii. nondū inquit erat arra uelocior de annulo loquens: q ad spōsiones exilit: & p pignore opponitur: de arrabōe ait. Marcus Varro hac arrabo sic dicta ut reliquum reddaf hoc uerbū a græco ἀῤῥαβών. Exiguo lare. domūcula & tuguriunculo; hoc proprium est diuitis sordidi; ut exiguo lare includatur; dissimulator opulentiæ simulator inopiæ. Saturnus auctore Firmico materno si fuerit in secundo signo ab horoscopo per diem reddit absconsos latentes & animo pauperes: & habere se aliquid semper negantes. infruniti est inqt Seneca iactare diuitias. Timidi abscondere. Eruginι intentus. rei nummariæ incubans inhiansq̧, eruginem enim pecuniam intelligi uoluit: quæ ex ære fit. ita Oratius ad hæc animos erugo & cura peculi cum semel imbuerit; Iuuēalis si reddat ueterem cū tota erugine follem; est autem erugo proprie cubigo æris sicut ferrugo ferri: ei rugiuis magnus ē usus pluribusque fit modis. ut docet Plinius noster in. xxx. iiii. Victruuius quoq̧ in septimo ait ex lamellis æreis in aceto obturatis fieri eruginem: cum autem ex ære signato sit nummi usus & pecuniæ. unde & ærarium & tribuni ærarii: & æra militum & obærati dicti: hinc fit ut erugo quoq̧ pro ipsa pecunia accipiatur: cruda erugo uulnerarus emplastris misceſ & cellum fistula cum erodit Calamitatis. auaritiæ: Qui enim calamitosius auaro: qui in omnes malus est in se pessimus: cui tam deest quod habet: quam quod non habet: qui inter opes inopes degit uitam calamitosam.

Pomeriū

Auētinus extra pomerium

Mos pferendi pomerium

Angiportum

Domus portus insula

Polyplusios

Arrabo Arra

Aerugo

præter unicam pascit ancillulam. & habitu mendicantis semp incedit. Ad hæc ego risu subiicio: benigne inquã: & ꝓspicuæ Demeas meus in me consuluit: q peregrinaturꝫ tali uiro conciliauit: in cuius hospicio: nec fumi: nec nidoris nebulã uererer & cũ dicto: modico secus ꝓgressus hostiũ accedo: & ianuã firmiter oppessulatã pulsare uocaliter icipio. Tandem adolescentula quædam procedens. Heus tu inqt: q tã firmiter fores uerberasti: sub q̃ spe mutuari cupis? An tu solus ignoras: ꝑter aurꝫ argentũq; nullũ nos pignus admittere? Meliora ĩquã ominare & potius rñde: an intra edes herꝫ tuum offenderim? Plane inqt: sed q̃ cã qõnis huius. Lr̃as ei a corinthio Demea scriptas ad eũ reddo. Dũ annũcio inqt: hic ibidẽ opperi minor: & cũ dicto rursũ forib⁹ oppessulatis itro capessit: modico deĩde regressa: patefactis edibus. Rogat te iqt inuisi me. cũq; accubãtẽ: exiguo admodũ grabattulo: & cõmodũ cenare ĩcipiẽtẽ iuenio: assidebat pe

Præter unicam ancillulam. consimiliter Lucianus in asino aureo tradit se usum esse hospitio hypatini hipparchi: qui μιαν θεραπαιναν τρεφει και την αυτου γαμετην μοραν idest ancillam & uxorem

Philargyrotatos

solas domi alebat. cum esset ut ipse ait φιλαργυρωτατος idest auarissimus mortalium. Benigne & ꝑspicue. liberaliter & nitide aduerbia sunt ironicos legendum. Nec nidoris nebulam. in domo auari & sordidi nunquã culina colitur nec edulia lautiora discoquuntur: quorum nidor nares permeat: Plautus euclio. aridior pumice diuum atq; homium inclamat fidem de suo tigillo fumus si qua exit foras. idem minitans staphilæ aniculæ inquit. si ignis uiuet tu extinguere exẽplo: est autem nidor: odor qui ex edulis coctis olfactum excitat: intãtum ut quandoq; desideremus illud Catulliarum. Quod cum olfacies deos rogabis. Totum ut te faciant fabulle nasum de nidore epularũ illud celeberrimũ. Captum te nidore suæ putat ille culinæ. græce dicitur. κνισσα. ut illud Homeri ex prima iliados rhapsodia κνισσι δ' ουρανον ικεν ελισσομενη περι καπνω. interdum nidor pro putore ustrinæ accipitur. ut apud Virgilium occupat os: flammis: illi ingens barba reluxit. Nidoremq; ambusta dedit. Modico secus: nõ longe a caupona. Oppessulatam. clausam & pessulis immissis munitam. Pulsare uocaliter. Morẽ expressit usitatissimum ut scilicet qui pulsat hostium etiam forinsecus inclamet. Lucianus. εγωκο προσελθων τηθυραν. ego accedens ianuã pulto. Sub q̃ specie mutuari cupis. sub quo pignore: quorum multæ sunt species: usus ẽ uerbo iurisconsultorum: qui ita scribunt titulo de rebus creditis mutuum damus recepturi non eandem speciem quã dedimus: alioquin aut commodatum erit aut depositum

Mutuum dare

sed idẽ genus: hoc autem ideo dixit puella: tanq̃ nullus unq accederet domum milonis nisi qui pecuniam mutuaticam: uel potius fœneraticiam oppositis pignoribus summere uellet: mutuum autem a fœnore hoc distat: quod mutuum sine usuris fœnus cũ usuris sumitur: hinc ait Plautus amator in asinaria: nam si mutuas non potero certum est summã fœnore. Paulus iurisconsultus mutuum ait appellatum ab eo quod de meo tuum fit: mutui datio consistit in his rebus que pondere numero mensurave consistunt: mutuari autem nõ significat mutuam pecuniam dare ut semidocti litteratores opinantur: sed mutuum sumere. Macrobius ait de Virgilio. quod. s. ad excolẽdum se quædã ab antiquioribus mutuatus sit. i. mutua usurpauerit: & hæc est proba & erudita eloquutio: aduerbium est mutuo

Mutuo
Mutuiter

usitatissimum: est & mutuiter minus frequens: quod idem significat: Varro uiue meq; ama mutuiter.

Omina
Ominari

Meliora ominare: non solum deorꝫ uoces pithagorei obseruauerunt: sed etiã hoium: q̃ uocant omnia: q̃ maiores nostri ut ait. M. Tullius plurimũ ualere censebant: ideo ait Apuleius ad ancillam: dic q̃so meliora uerba; itidem apud Macrobium: bona uerba quæso prætextatus ait: antiq ominare: & ominari dixerũt in eadem significatione Põponius ita sit & tibi bene q recte ominas: est aũt ominari quasi uerbis diuinare & augurari. Offenderim. inuenturus sim. Quæstionis. inquisitionis. Terentius. caue in quæstiõe sis. A corinthio demea. imitatur Lucianum qui ad hospitem hipparchum litteras

Accubare
Fœmine sedentes cenabant

decriani sophistæ deferebat. Operimino r. elegantius leges operitor: quod significat expecta & præstolare. Modico deinde. post paulum. Accubantem. accubare uerbum est conuiuale. Marcus Tullius qui mihi accubantes in conuiuiis: fuit enim mos priscorum ut cubantes in lectulis cenitarent: qui mos apud græcos Turcasq; hodie quoq; est usitatissimus: unde discumbere & accumbere & accubare recumbare usurpata. scribit Valerius Maximus fœminas cum uiris cubantibus sedentibus cenitare cõsueuisse. Commodum. tunc tunc id horæeo memento de hac dictione in superioribus satis multa.

Clinidiõ lectulus

Exiguo grabattulo. Lucianus consimiliter κατεκειτο επι κλινιδιου στενου idest discumbebat in lectulo admodum Angusto. Assidebat pedes. sedebat ad pedes: ego autem corrigo penes pro pedes: ut significet uxorem penes idest iuxta maritum milonem assedisse: conueniatq; cum uerbo Luciani q ait αυτη δ' αυτου καθηστο πλησιον. idest uxor autem ipsius prope assidebat.

Mensa uacua. ex Luciani filis textura cõcinnatur. ille enī ait καὶ τράπεζα μηδὲν ἔχουσα παρέκειτο. id est mensa nihil continēs adiacebat. Bene ego. quasi dicat gratias ago pro hospitio oblato. Illico. statim. Eis lege ei scilicet Miloni. Prosperiter. legendum properiter: quod significat propere & festinanter: catullus animula miserrima properiter adit. Eam. corrige etiam. Verecundia contantem. pudor & uerecundia hoīes facit contabundos & renitentes nec non fari prohibemur ex pudore: unde non in eleganti epitheto dictus infans ab oratio: quia nos infantes efficiat & mutos. infans nã/

des uxor: & mēsa uacua posit: cuius mõstratu: En inqt hospitium. Bñ ego. & ilico ei litteras Demeæ tiado. Quibus pperiter lectis: amo inqt meū Demeā: q mihi tm̄ conciliauit hospitem. Et cū dicto: iubet uxorē deceder. Vtq̧ i eius locum assideā: iubet meq̧ ēt nūc uerecundia contantē: abrepta lacinia detrahens: adside inqt istic. Nā præmetu latronum: nulla ē fibula. anne sufficientē supellectulem parare nobis licet. Feci. Et sic: ego te inqt ēt de ista corpis speciosa habitudine: deq̧ hac uirginali pr/sus uerecūdia: generosa stripe proditū. & recte cōiicerē. Sed & meus demeas eadē litteris pnūciat. ergo breuitatē Gurgustioli nr̄i ne spnas peto: erit tibi adiacēs: & ecce illd cubiculū. hōestū receptaculū: fac libēter diuerseris in nostro. Nā & maiorem domū dignatōe tua feceris. & tibi specimen gloriosū arrogaris, sis cōtētus lare paruulo: Thesei illius

q; pudor phibebat plura p fari. Lacinia. ueste de lacinia & laciniosa conualle iam dictum est. Nulla est fibula. causa redditur cur uocauerit Apuleium: ut assideret i uxoris sella; quoniam inqt nihil satis clausum satisq; munitum est ab incursu latronū: qui nullas nobis sellas reliquas fececunt: & ita fibula acepietur p claustro & obice: sed elegantior lectio est & uerior. Sellula siue sessibula; ut sit sēsus nullam aliam domi fuæ: sed sellā siue sedilæ præ metu latronū qui sunt in causa ne supelex idōea pareturi: est. n. sellula diminutiuum a sella quasi parua sella: sedes āt & sedile & sella & subsellīū & solium a sedendo dicuntur. d. littera in. l. conuersa. M. Varro & Festus Pompeius auctores. selliquastra quoq; sedilia ab idoneis scriptoribus appellātur a sedendo & ipsa dicta: higinus cassiopea sedens in selliquastro collocata ē: idē alibi ait inter sidera sedens in selliquastro cōstituta est: mēda est in codicibus impssus in qbus passim legit silliqstro p selliqstro: magna. n. dña est i signatu iter silliquastrū & selliqstrū: q̄uis i scripto sit pusillū discidiū: est. n. selliquastrū ut iā docuimus sedile: silliquastrū uero herba est hortēsis: q alio noīe piperitis appellat cuius meminit. Pli. in. xix. & xx. li. natura. historiæ. Feci. ut iussit milo. assedi in uxoris sella: qm̄ incidit mentio sedilis: declarādū est Gellianum uerbū: i quo pleriq; oēs hesitāt. in. xviii. noctiū atticaꝝ sic scriptū est: offendimus eū cubātē in symphodio greciēsi: ut lege in simpodio & expone in sedili uel potius in grabamulo: græci. n. σκίμποδα uocant scabellū & grabatū: cuius diminutiuū est scimpodiō Lucianus. τῷδε παιδὶ σοῦ σκιμπόδιον αὐτοῦ παραθισω. i. secuo tuo grabatulū ipi cōueniens apponā. Et sic. lege & si uerba sunt milōis ad Luciū. Virginali uerecūdia. laudamus in iuuene uerecūdiā: est. n. uirtutis color. Plau. adolescentē decet esse uerecūdū. argyripe: sed in sene ut ait Aristo. in. iiii. ethico. digna laude nō est: cū non oēm deceat ætatē uerecūdia: optimū āt uerecūdiæ epitheton est ut uirginalis appellet: est. n. uirginū ppe pecularis pudor: claudiāis flāmea sollicicū puelatura pudorē Maro quoq; de lauinia uirgine scribēs affectū naturalē decenter expssit flagrātes psusa genas cui plurimus ignē subiecit rubor & calefacta p ora cucurrit. Recte cōiicerē. cōiectarē & coniectorie cognoscerē. Eadē te. f. esse generosa stirpē genitū. Gurgustioli. tuguriūculi casulæ domūcu culæ; gurgustiū. n. cuius diminutiuū est gurgustiolū significat genus hītationis angustū: a gurgulione dictū. Dignatione tua. domus nō solū dño honestat: sed ēt hospitū dignitate nobilitat hodieq; gloriari solemus domi nr̄æ fuisse hospites illustres: ut uez sit illud sidonii gloria magna uiri gr̄a parua loci. Specimen arrogans: gloriā tibi uēdicabis ex humanitate qm̄ laudaberis nō spreuisse tenue hospitiolū. Cōtentus lare paruulo. in hanc sniam ē illud uirgilianū: aude hospes cōtēnere opes & te quoq; dignū finge deo: rebusq; ueni non asp egēis: & illud nasonis subiere minores sæpe casas supi. Thesei illius cognominis patris tui. Hic liquet patrē Apuleii appellatū eē theseū: est aūt sensus si hospitiolū meū nō spreueris: uideberis eē imitator thesei illius incliti & famigerati q ol i nō ecubuit in hospitio hecales rusticæ uetulæ: q illi apposuit olera uel potius herbas siluestres p edulis ueluti sonchon & crethmon ut scribit Callimachus: & rettulit. Plu. corrige aūt p ales anus hecales anus sicut in lib. annotationū corrigēdū esse documus; hæc est illa hecale: q in carmine obsceno signat cū ait æqualis tibi q̄ domū reuertēs theseus repperit in rogo iacentē: hecales meminit & Plutarchus i theseo. de hac opinor intellexit Ouidius in libris de remedio sic scribens: cu nemo est hecalē nulla est q ceperit Irum. Nempe qd alter egens. Altera pauper erat. scio in codicibus Ouidianis hecatem legi non hecalē.

Pudor infans

Sellula selliquastr.

Silliquastrū locus

Gelli de scimpodio

Virginalis pudor

Gurgustium

Hecale hospes Thesei

Cognomi nes — Cognominis.cognomines dicuntur eiusdem nominis.ut docet Seruius enarrans illud Virgilianū.
Gaudet cognomine terra: hinc Plautus in bacchidibus: quid agunt duæ germanæ meretrices cogno-
mines. Theseum appellat cognominem patris Apuleii: quia & ipse pater dictus est thesius. Emulaue
Emulare — ris.imitatus fueris.locutio uetus antiquitus enim emulare pro emulari dicebatur sicut luctāt dixerūt
pro luctantur. & præliant pro præliantur: & conuiuant pro conuiuantur.& hoc genus prope infinita
quod multorum exemplis satis liquet & grammaticorum obseruatione declaratur.Emulari autem é
imitari.& inuidere. Vnde emulatio di
Emulatio — citur imitatio uirtutis cum laude. é &
egritudo si eo quod quis concupiuerit
alius potiat ipse careat. Photis.apd
Lucanum ancilla hospitis hipparchi
palestra non inscite appellatur. Tāquā
omnis luctæ uenerieæ scia.& grana. pho
tis uero Apuleiana uideri potest dicta
Photis uñ — απο τȣ φωτοσ quod significat lucem
& lumen tanquā esset lucida puella &
ardescens in uenerem. Cum fide cō
de.fideliter repone. In illud cubicu
Error lu- — lum. Lucianus græce inqt. ϐοσκοιτω
ciani inter — να.i.da cubiculū.iterpres Luciani hal/
pretis — lucinatur īterprætatus da tunicam ui/
delicet deceptus proximitate uocis &
litterarum: siquidem græce χιτων est
tunica κοιτων uero cubiculum: ī signi
ficatu autem distat tā κοιτων & χιτων
q̄tum hypanis ueneto dissidet eridāo.
Ex promptuario.cellariu significat
ex quo promuntur usui necessaria a ꝓ
mendo dictū: sicut & promos dici uo
luerunt ministros q præsunt cellæ prō
ptuariæ ut ꝓmāt de intus usuaria: sicut
condos q condant auctor fulgētius placiades: hinc plautinū illud sum promus condus ꝓcurator penī
Prōptuari um — Apuleius in apologia promū librorꝫ eleganter uocat ministrū a libris symachus prōptuariū decenter
appellat ingeniū perinde ac repositoriū Thesaurūq; doctrinarꝫ: uerba symachi ex epistolis hæc sunt
Promos — utinā mihi falsis laudibus blādiaris cū ais aliqd ex nostro desiderare prōptuario. Plautus dixit carce/
Condus — rem ꝓmptuariā cella. Vnctui.ad ungentū.in balneis.n.oleo corpora p rungebāt. Quod in lecytho
Prōptua/ ria cella — continebaᷣ: sic.n.uocauerunt ampullā oleariā; quā cyprianus capsacē noīat Iuuenalis guttū. cuius me
minit.M.Tul.in libris de finibus: & nos scripsimus in libro annotationū: loti distringebanᷣ strigilibus
Lechytus — mox tergebanᷣ linteis q̄ M.Varro appellat termentaria qđ corpe teranᷣ: de qbus epigrāmatarius poe
Capasce — ta: non tam sæpe teret lintea fullo tibi. Tersui.ad tergendū Plinius in epistolis; nā dū distringiᷣ ter
Cuttus — giturq; audiebat aliquid aut dictabat. Eidem usui.i balneatorio.ad balneare aūt instrumentum per
Termenta ria — tinebant & strigiles: de qbus plurima mentio est apud scriptores. Ociter uelociter. Satis arduo iti
nere fatigatus: Lucianus πεμπε αυτον εισ βαλανειον: ουχι μετριαν γαρ ελελυθεν οδον produc inquit ip
Vbiq; ima ginum — sum ad balneū: nō.n.paruā uia fecit. Itineris ubiq; in oī itinere: sic.n.dicimus ubiq; locorꝫ: ubiq; gen/
tium: ipse alibi dixit quod minus frequēs est ubiq; imaginum pro in omnibus imaginibus. Strenue
Strenua — nauiter. & pernicitor.strenua mors dicitur a curtio.quæ cito cōficit. Ordeum emito. Lucianus κριθι
Mors — διων τιμην εισ τον ιππον.i.precium ordei pro equo.græce enim κριθισ dicitur ordeum: & υποκοριστι
Ex ordeo — κωσ κριθιδιον quasi ordeolum: ordeum autem quadrupedum refectibus uita tradidit: ut auctor é
Ptisana — Plinius Iuuenalis & infundens iumentis ordea lassis: ex ordeo fit ptisana Hippocratis præconio. cele/
Ordearii — brata.apud indos panis ex ordeo præcipuus fit: & gladiatorum cognomine: qui ordearii uocabantur
Gladiato/ — apparet antiquissimum in cibis ordeum fuisse: ex quo polentam græci præcipuam cōficiebant: de pa/
res Forꝫ cu — nibus ordeaciis meminit Galenus libro de alimentis primo: Plinius sic ait: panem ex ordeo antiquis
pedinis — usitatum uita damnauit. Forum cupidinis.numerius cupes siue cupedius: & Macellus consules Ro
Macellū — mani ob latrocinium damnati actique in exilium sunt: bona eorum publicana: & edes dirutæ: ibique
Cupedina — edificatus est locus.in quo uendebantur ea: quæ uescendi causa in urbem erant allata; itaque altero
ria — macellum. ab altero forum cupedinis appellatum est. Auctoris Marcus Varro: & Donatus: Alii a
cupiditate forum cupedinis dici autumant locum; ubi esculenta & poculenta uenerunt. Alii forum
piscarium hoc nomine significari tantummodo arbitrantur: de foro cupedinis Festus Pompeius
cæteri; inde cupedinarii: quorum meminit Terentius dicti omnes qui esculentia uendunt & pocu/

cognominis patris tui uirtutes emulaueris: q non
est aspernatus A les anus hospitiū tenue. Et uoca
ta ancillula. Fotis inquit sarcinulas hospitis susce
ptas cum fide cōde in illud cubiculū. Ac simul ex
promptuario oleū unctui: & lintea tersui; & cæte/
ra hæc eidē usus profer ociter. Et hospitem meum
produc ad proximas balneas. satis arduo itinere:
atq; ꝓlixo fatigatus est. His ego auditis: mores ac
q; parsimoniam ratiocinans Milonis: uolensq; me
artius ei conciliare. Nihil inquam rerꝫ istarū; quæ
itineris ubiq; nos comitantur: indigemus. Sed &
balneas facile percontabimur. Plane qđ est mihi
sume principium: æquo qui me strenue peruexit:
fenum atq; ordeū: acceptis istis numulis tu Fotis
emito. His hactis: & rꝫbus meis ī illo cubiculo cō
ditis: pergens ipse ad balneas: ut prius aliquid no/
bis cibatui prospicerē: forꝫ cupedinis peto. Inq; eo

lenta. Simachus forum cupedinarium appellat. Coempta inquit ex foro cupedinario: Cupedias Antiqui lautiores cibos nominabāt: siue a cupiditate: siue a cupidinis foro. Au. Gellius in septimo. atq; has undiq; uorsum indagines cupediarum maiore detestatione dignas censebimus. Idem in sexto: Conuectabamus ad cenulam non cupedias ciborum. Sed argutias quęstionum. Marcus Tullius ut sentit Nonius cupediam dixit pro cupeditate. Cum ait in questionibus Tusculanis. Auaritia ambitio. Mulierositas. Peruicatia. Liguritio. Temulētia. Cupedia & si qua sunt similia: sed quod cum uenia Nonii dictū sit. Cupedia dicit̄ a Cicerone non simpliciter quecunq; cupeditas. Sed opiatio uehemēs deganca. tāq lautiores cibi sint ual de expetendi. Forum autē a ferendo dictū. quo ferunt̄: quæ uēdere uelint: ubi qđ generatim. Additum ex eo cognomen: ut foꝝ olitoriū. Foꝝ piscariū. Foꝝ boarium. Piscatū opiparē: Pisces copiosos & præciosos: opiparum enim copiosum significat. opipare copiose & abundanter. M. Tul. in iii. officioꝝ opipare a pythio apparatū couiuiū: dicitur opiparus & opiparis.

Cupediæ

Foror nonii foꝝ

piscatū opiparē expositū uideo: & pcōtato pcio. q cētū numis indicaret aspnatus. xx. denarios pstiaui. Inde me cōmodū egredientē: cōtinuat̄ Pythias cōdiscipulus apud athenas athicas meus. q me post aliqtulū multū tēporis amanter agnitū inuadit amplexusq; ac comiter deosculatus. Mi luci ait sat pol diu est: q iteruisimus te. At hercules exide

oppipare

In scđo & tertio ordine. Indicaret. Extimaret. & ut uulgo dicitur appretiaret; utendū .n. interdum est uulgaribus uerbis & uernaculis dictionibus ad rem dilucidandam. Iuxta græcum uetus uerbum & puulgatum quod ait. ἀμαθέστερον πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον hoc est indoctius loquere & apertius. Indicare aūt uerbum negociationis est & rebus uenalibus acomodatum. Quod in mercibus distrahendis usurpatur; quando ille cuius est merx preciutu facit rei quā uenundat: & in hūc significatum accipiunt latinissimi uetustissimiq; scriptores: Plautus in aulularia. Venio ad macellum rogito pisces. Indicant caros. Idem in persa indica fac præcium: & mox age indica prognariter. M. Tullius in tertio de officiis: cum postulasset ut sibi fundus. Cuius emptor erat semel indicaretur. Idq; uēditor. Ita fecisset dixit se pluris estimare: Nonius marcellus parum pspicienter pensitauit uerbum Ciceronianū. exponens indicare pro addicere & promittere: cum non tam uendere significet: q̄ estimare & precium facere rei uenalis: quæ res proprie pertinet ad uenditorem ut ipse dicat q̄ti mercē suā uendat; unde ait Plautinus leno in psa. Tua merx est tua indicatio est: ubi indicatio accipit̄ p estimatione ac pcio: & ut dici solet appcatione: quæ & indicatura nominatur. Pli. in phemio. Na. historiæ: hæc fiducia opis hæc est indicatura. Itē lib. nouissimo: neq; est hodie murrini alterius pstantior indicatura. Idē in uigesimo octauo signate ut oīa inquit. Eadē ex causa emi lyenē uituli quāi indicatus sit iubent. Quod significat quanti estimatus. & quantū a uenditore pcium petitū sit: Sed ut ad Apuleiū reuertamur: sensus est piscatorē petiisse cētū nūmos p precio piscatus expositi; quod cum īmodicum Apuleo uisum foret emit pisciculos uiliores pcio uiginti denariorum. Præstinaui. Expone emi. ut supra. Cōmodum. ipsō eodēq; temporis momento. Continuat̄. subsequitur. Apud athenas aticas. Emphaticoteron. aticas dixit uel differētiæ cā: Cum Triniæ fuerint athenæ: ab una dicti athenei: ab altera atheniēses. a Tertia athenopolitæ. auctor Mar. Varro in lib. de analogia primo. Inuadit. Aggredit̄. & ī bonā partē accipitur. Comiter. Hilare. suauiter: benigne. Mi luci. Penomen apuleii est Lucius. quo prisci nominatim quempiam appellantes utebantur. Oratius quinte puta aut publi gaudent pernomine molles auriculæ: eos qui luce nati essent lucios dicebant; sicut manios qui mane; auctor Marcus Varro in libris de Analogia; pueris non prius q̄ togam uirilem sumerent: puellis non ante q̄ nuberent pernomina imponi moris fuisse auctores tradunt Liber homo ut Quintilianus docet pernomen. Nomen: cognomen: tribum habet; hinc a Iuuenale dictum est tamquam habeas tria nomina. hoc est tamquam liber sis & ingenuus. Cui sententiæ subscribit illud Ausonii tria nomina nobiliorum. Romulus & Remus conditores urbis Romæ neque prenomen ullum neque cognomē habuerunt. Sat pol diu. Satis longum tempus est: & interponit iusiurandum pol. quod significat certe quasi per pollucem. Deum sicut edepol. Quod iusiurandum ut inquit Gelli. & uiro & fœminæ commune est. quamuis Marcus Varro asseuerat Antiquissimos uiros neque per Castorem neque per pollucem deierare solitos. sed id iusiurandum fuisse tantum fœminarum. Inter uisimus. Quasi ex interuallo inuisimus; Alias interuiso significat totum uideo. hæc enim particula inter totum significat; ut intercipit apud Terentium: pro totum: capit. Interbibere apud plautum pro totum bibere. Interlegere uero agricolationis scriptoribus est poma per interualla decerpere ne turba oneret parentem: Palladius si spissa poma ramos onerabunt interlegenda sunt quæq; uitiosa. ut alimentum ceteris sucus æquiparet. Hercules. mediusfidius Hercules. me hercules. Iusiurandum. per herculem per quem soli uiri deierant sicut fœminæ solæ p castorem: mox fuit antiquoꝝ Romanoꝝ: ut pueri per herculē deierantes id sub dio facerēt nō sub tecto. Cām refert Plutarchus in problematis: q ā silicet herculē ferūt nō umbratica

indicare

indica fac pcium halucnatio nonii marcelli indicatio indicatura

Triæ athenæ atheneī atheneopolitæ lucii cu lucena ti māii mane tāq̄ habeas tria noīa inter uisimus inter p totū interbibere inter legere sub dio iurant p herculē

uitā domi egisse sed foris ac sub dio semper uixisse: uel illud potius ꝓ hāc rē occulte agitur ne pueri insuescant deierare: sicut fauorinus existimabat. hoc enim dū sub dio progrediūtur & in propatulū. quasi de industria motam efficit: & deliberādi dat spatiū: præterea proditum est herculem cū primis religiosum fuisse: & ad iusiurandum uerecundissimum. quippe qui semel in omni uita iurauerit.

Hercules semel iurauit.

Cū a uastio magistro. post digressum ex scola litteraria in q fuerunt condiscipuli: nunq̄ nisi i horæ se Apuleium inuisisse significat: Vastius nomen est doctoris sub quo in cōdiscipulatu litteras græcas didicerat. Sed qd istud ex cultu crebro q; tamulitio: quod circa pythiam condiscipulum uidebat sic interrogat. Voti gaudeo: Ex animo gaudeo Te uoti cōpotē factum esse lætor. Cōstructio prisca. Ita Virgilius in. xi. Nec ueterum memini lætorue maloꝝ. qd ex figura græca dictū esset ait seruius.

Voti gaudeo Lelæ. q.

e Vestio magistro digressi sumus. Quæ aūt tibi cā peregrinatiōis hui⁹? Crastino die scies inq̄. Sed qd istud? uoti gaudeo. Nā & lixas & uirgas: & habitū ꝓrsus magistratui cōgruētē ī te uideo. Annonā curāus ait. & edilē gerīus. & siqd obsōare cupis: utiq;

Lixas. modo ministros magistratui seruiētes. Alias lixæ ministri sunt militares: quorum officium est ut militibus aquam subministrent: quam ueteres lixam uocauerunt. Vnde elixum dicimus aqua coctum. Alii lixas a lica herculis puero puellatos dixunt quidam a liguriendo quæstum: Cuius gratia exercitū sequantur. apud Liuium miles gregarius seditionis princeps appellatur a Scipione semilixa quasi semimāciptum: nomine sordido & ignominioso: Quod & in secundo Suetonii comentario annotauimus. Silius ait lixarum uulgus esse inutile marti: Lixula uero quamuis diminutiuum a lixa esse uideatur non tamen paruum lixam seruulumq; significat: sed ut docet Marcus Varro lixulæ: & semilixulæ dicūtur cibi ex farina Caseo & aqua commixtis uocabulo sabino. Virgas quas ministri magistratuum preferunt. quærit Plutarchus non quæstionibus cur magistratuum uirge securibus alligatæ præferantur. An quia signum est nō oportere magistratus iracundiam dissolutam esse: sed cohibitam. An dum uirgæ dissoluuntur ad plectendum interea mora & tarditate ira magistratus infringitur. & impetus mitigatur; ex arbore betulla: quæ candore atq; tenuitate præcellit: fiebant hæ uirgæ. Ideoq; Plinius in. xyi. Betullam appellat terribilem magistratuum: uirgis. Habitum. Vestitum: qui in magistratibus conspectior erat. & ꝓbe peculiaris: ut toga prætexta: de qua sicait Liuius in. xxxiii. magistratibus in coloniis municipiisq; toga prætextæ habendæ ius est. nec id ut uiui solū habeant tantū insignæ. id etiam ut cum eo crementur mortui. præterea tunica palmata & toga picta erant consulū triumphantiumq; gestamina. Annonam curamus. De præfecto annonæ scribit Liuius in quarto atq; Lucium minutium primum creatū Annonæ præfectum. Cum famæ laboraret res Romana. hic nō tam significatur præfectus annonæ frumentariæ: q̄ macelli. Annona enim non solum ad fruges sed etiam ad obsonia refertur. Vnde Annonam macelli dixit Tranquillus. & a Marco Tullio scriptū est. putarem annonam in macello cariorē fore: Satyrographus quoq; licenter quidē. sed decēter dixit his opibus nūq̄ cara est annona ueneni. Cesar in cōmentariis naues annotinas uocāt: quibus Annona frumentaria comportatur. Ab ānona lex annonaria dicta pertinens ad annonā. olim Clodius legem tulit annonariam: quæ ut inquit Pedianus Asconius summe popularis fuit: Vegetius annonarias expēsas uocat eas frugum pabuli species. quas prouinciales militibus expendunt. Edilem gerimus. Edilitatem siue ut ueteres dicebant edilatum agimus de edilibus relege: quæ scripsimus i primo Tranquilli commētario. In hoc loco significatur edilis is: qui edictiones edilitas habet: ad moderāda præcia cibariorum: qui agoranomus dicit̄. Ita. n. græci appellant ꝑfectum fori, & obsoniorum: quæ in foro uenduntur: ut iusto scilicet & moderato præcio diuendant̄. αγορα forū græcæ. & νομοσ lex. Vnde agoranomos: quasi lex & regula fori rerumq; in foro uenalium: Plato in sexto de legibus curatores appellat rerum uenalium eos magistratus. qui fori uēditionisq; curam habuerint. In hanc sententiam est illud Plautinum ex captiuis; euge edictiones edilitias hic quidem habet. mirumq; adeo est nisi hunc fecerunt sibi etoli agoranomum. Idem in curgulione. Nec stat egus nec tyrannus quisquam nec agoranomus. Vbi strategus significatur dux exercitus græco uocabulo scribit Dionysius alicarnaseus ediles tribunorum ministros fuisse; cosq; & annonæ forensis: ut affatim suppeteret: curam habuisse: similesq; inquit quodammodo sunt apud græcos agoranomis: Pomponius iurisconsultus ꝓdidit Iulium cesarē ediles duos cōstituisse: qui frumēto ꝑessēt & a cerere cereales appellatos. ꝑerant etiā ediles cibariis quæ in popinis cocta uenduntur. ob hoc dixit Seneca in libro ad gallionem de uita beata: Voluptatem iuenies latitantem sæpius ac tenebras captantem. circa balnea & sudatoria ac loca edilem metuētia. Ediles sacrosanctos & dici & esse Liuius festusq; notificāt. Absonare. legendū est obsonare. quod significat obsonia parare. Vnde obsonatores dicti coemptores obsonioꝝ: de quibus copiose diligenterq; ꝑscripsimus ī libro Annotationū. Dixit Seneca obsonatoribus noticiam esse subtilē dominici palati. apud Plautū ī mustelaria obsonare pollucibiliter significat parare obsonia lauta & copiosa: pollucibiliter idē pollet quod splendide & magnificenter & pollucibilē cenā appellat Macrobius intelligi, uolēs lautā adueialē esculētā: pollucibilitas quoq; dicta pro lautitia & epularum magnificentia. Demiror fulgentium in mytilogus pollucibilitatem.

Semilixa Lixulæ Semilixulæ
Virgæ ex betulla.
Prætexta. Palmata Picta.
Annona Macelli. annona ueneni. annotinæ naues annonaria lex. annonariæ expēsæ agoranomus. strategus. ediles tribunorum ministri
Cereales ediles
Sacrosancti ediles
Obsonat̄ Obsonatores.
Pollucibiliter
Pollucibilis cena

interꝑtaꝝ

interpraetari humanitatē.nisi forte humanitatē capit ꝓ benignitate ac largitate:qua in apparatu conuiuali uti solemus:Plautinū testimoniū.qđ fulgētius citat:nihil admodū fulcit roboratq; hois interptamentū.cū Plautina uerba a nobis sint nōa fulgētio:pollucttū quoq; Herculis Antiqui dixerūt sacrificium qđ herculi decuma data fiebat.qđ erat splēdidū.& pollucere est libamēta herculi in arā porrecre. Corrigēda ōbiter apud Macro.dictio mēdosa.sic.n.passim i tertio saturnaliū scriptū est.ꝓpterea catilōes dicebant.qui ad pollutū herculis ultimi catilos ligurībāt. Tu illud ad polluttū imissa lra.c.lege ad polluctū.sic enim significat herculis sacrificiū.cū pollutū dicat maculosum & fedū:Catilones aūt.uti id quoq; Macro. uerbū ītelligas antiq gulosos appellabāt a carne uidelicet catulina:quā esitauisse hoc est comedisse Romanos.Plauti fabule sunt iditio Pli. quoq; in.xxix.auctor est catulos lactentes existimatos eē adeo puros ad cibū.ut ēt placādis numinibus hostiaꝝ uice uterent his:Catuli nāq; ī cenis deoꝝ poni solitā:un̄ Lucilius catilonē appellat piscē lupū quasi liguritorē & gulosum qui stercus sectaret. Cōmodabimus.pōt & qui edilis ē facere ut minoris obsonia amicus cōparet cū ipse pſit rebus uenalibus.Plato lib.viii.de legibus pcipit censoribus uenalia curæ eē.neqd uēdat emat q; plu ris minoris ue q̄ lex iusserit:q roꝝ uenalium mēsuræ & pcia cōstituta sint. Affati.copiose admodū abūdater.aduerbiū est: Salustius in iugurta frumētū & alia oia q usui forēt affatim pbita.hanc dictionē prima acuta non media ueteres pnūciabant ut docet Gellius: necnō ꝓbus grāmaticus hunc Plauti uersum prima acuta legere solebat:alioꝝ est affatim q faciant.cōiungit sæpe cū genitiuo:ut apud Liuiu habetis affatim lignoꝝ. Succussisq;.cōcussu & agitatu electis.Quisquilias.Verba sunt pythie edilis.q pisciculos uiles cōspiciēs friuolosq; coemptos ab Apuleio.Eos qsqlias appellat qsi spurcicias piscīū & purgamenta qsqliæ.n.purgamēta dnr ut docet Ser.in primo cōmē.geor.& ut auctor ē Pōpeius Festus. quisqliæ putant dici qcqd surculoꝝ folioꝝ q; minutim cadit ex arboribus.uelut qcquid cadiæ.Neuius abi deturbate saxo qsqliæ. qd

Pollucibilitas
Error fulgentii
Pollucere
Polluctū
Catilōes q
catulina in cibis
Affatim
Quisqliæ

comodabimus. Abnuebam:quippe qui iā cene affatim piscatū pspexeramus. Sed.n. Pythias uisa sportula: succussisq; in aspectum planiorē piscib⁹. At has quisquilias q̄ti parasti?

Vix inquā piscatori extorsimus accipe.xx. denarios. Quo audito stati adrepta dextra postliminio me in forū cupedinis reducens. Et a quo inqt istoꝝ nugamēta hæc cōparasti? Demonstro seniculū.in angulo sedebat. Quem cōfestim ꝓ edilitatis impio uoce asperrima increpans. Iā iā inqt nec amicis qdē nrīs: uel oīno ullis hospitibus parcitis? Quid tā magnis

est:Pli.uolumine sexto decimo qsquiliū uocari tradit frutices paruos aqfoliæ ilicis. Postliminio. Verbū iuris. Titulus ē apud iuriscōsultos de captiuis & postliminio reuersis.ubi Plautus qđ sit postliminiū scienter explicat his uerbis.postliminiū ē ius amissæ rei recupandæ ab extrāeo.& in statū pristinū restituēdæ.Inter nos ac liberos oēs populos regesq; moribus legibus cōstitutū: Nā qđ bello amisimus aut ēt circa bellū hoc si rursus recipiamus dicimus postliminio recipe:Idq; naturali æqtare itroductū:ut qui p iniuriā ab extraneis detinebat:is ubi intines suos redisset pristinū ius suū reciperet: in bello & in pace postliminiū est:postliminio redeunt.hō:nauis.mulus clitelarius equus.equa.q frena recipere solet.i.domita.ut auctor est Boetius in cōmentariis Topicoꝝ.Marcellus iuriscōsultus negat Arma postliminio reuerti.qđ turpiter amitant:De postliminio receptis copiose scribit Gallus lib.i.significationū:qad ius ptinent:qđ aūt sit ipm postliminii ius pōt ex ipsius nois interpretatione cognosci: postliminio eni redit.qsqs captus ab hostibus ad patriā remeauerit:Nāq; dū captiuitatē hostiū patit ius ciuiū amittit.oia aūt iura recipit si postliminio reuertat.Itaq; postliminii uocabulo qdā reuersio significat ut docti autumāt.q ex aduerbio post uim nois iterptant:reliquā uocabuli pte ꝓtractionē solam & additamentū esse ondentes tanq̄ liminiū nihil significet.sicuti Tulliū supplementū ē in meditullio. Igit Apuleius postliminio scite & decēter dixit p aduerbiū:quasi reuersionē quādā & reditū significās in foꝝ cupedinis.de quo Paulo ante satis multa. Nugamenta.Quod supra qsqlias.dixit.nunc nugamenta appellat ex uarietate elocutiōis elegantiā captans.sicut Vir.in.iii.Eneidos nūc siluā.nūc uirgulta.nūc uimina.nūc arborem dicit.ꝓ eodē.Pli.in.xvi.Nucamenta p lram c.appellat paniculas qsi quadā depēdentes ex ramis abietis.& piceæ.Veꝝ Nugamenta a nugis.Nucamenta a nuce inclinari uident.

Postliminium
Postliminio redit
Postliminiu unde
Nugamenta
Nuculamenta

Seniculum Senecionem. a sene enim fit diminutiuũ seniculus & senecio: Afranius. Tu senecionẽ hũc satis est si seruas anus. Pro edilitatis imperio. Pro potestate magistratus. magna est in oratione latina uarietas huiuscemodi particulæ pro. aliter enim dicitur pontifices pro collegio decreuisse. aliter testẽ pro testimonio dixisse. Aliter pro rostris. Aliter pro tribunali. Aliter magistratũ pro potestate intercessisse. Istã aũt uarietatẽ eiusdẽ quidem fontis & capitis. nõ eiusdẽ uĩ esse finis nõ in subtiliter differit Gellius in .x. & ita facile putabũ si quis habeat bonorum scriptorum noticiã celebriorẽ. Pisces friuolos indicatis. supra docuimus quẽadmodũ indicare nõ tã significat uẽdere q̃ estimare: & precium facere rei uenalis: Castigatio ẽ edilis in piscatores. quod magnũ nimis precium petãt pro pisciculis uilioribus nugatoriisq;. id enim est friuolũ. cũ friuola sint proprie uasa fictilia quassa. Vñ dicta uerba friuola: q minus sunt fide subnixa & res friuolæ. q nullius precii sũt cõtẽptibiles. s. & abiiciendæ. Florẽ. hypatã significat q uelut flos & metropolis erat Thessaliæ. Instar solitudinis. Sẽsus ẽ ciuitatẽ: q alioq florẽtissima ẽ & primaria facitis uelut desolatã uiduatãq; cultoribus charitate ciborum: illa. n. loca natura aliter frequẽtant ab hominibus. Vbi annona uilis ẽ. & edulia minimo cõstãt. Edilium. Corrige edulium. hoc est ciborum. Charitate precii enormitate. Faxo. faciã. Sub meo magisterio. magistratu. & edilitate: Magisteriũ enĩ aliquñ accipitur pro ipso magistratu. ut apud Plinium dicitur magisterium equitum pro ipsa dignitate magistri equitũ. Ita magistri dicunt maiores magistratus: uñ magister populi apud Antiquos is dicebatur quẽ nos dictatorẽ dicimus: Auctores. M. Tullius. Seneca: & Varro. Magistrare enim moderari ẽ & regere. Vnde magisteria. & magistri. & magistratus dicti. M. Varro & Paulus iurisconsultus. autumant magistratus dici. quasi per diminutionẽ a magistris: tãq minores hi magistri sint. Officialẽ. Ministrũ: Antiq priores qui cũ officio mittebantur in prouincias. officia prisce noiauerũt: Vnde officiales dicti apparitores ministriq; ipsorum magistratuũ: & hæc ẽ uera uerbi significatio: Vulgo officialis accipitur pro ipso magistratu. Iulius capitolinus officia palatina appellat intelligi uolens officiales. hoc ẽ ministros imperatorios sic enĩ scribit in Gallienis: cũ iret ad hortos nois sui oia palatina officia seqbantur. Obterere. Cõterere. Cõculcare Ignominiæ cã: Plautus in rudente euidẽter ostendit edilis officiũ hoc fuisse. ut merces uenales. si improbæ forent iactaret Cõculcaretq;. sic enĩ scribit: Neptunus q̃uis fastidiosus edilis ẽ: si q improbæ sunt merces iactat oẽs. Seueritudine. seueritate acerbitateq; castigatoria: sicut quicq̃ nihil interest suauitudo dicas an suauitas: sanctitudo an sanctitas: acerbitudo an acerbitas. Castitudo an castitas. Ita nihil refert seueritudo dicas an seueritas. Plautus in epidico. quod illuc est quod illi caperat frõs seueritudine: ubi caperare significat rugis frontẽ cõtrahere & asperare: uñ caperata frons dicta. pro tristi & seuera. O luci. Apuleius significatur. Seniculi. piscatoris a sene diminutiuũ nomẽ: Cui subest occulta cõtemptio. Prudẽtis. Ironicos. intelligi enĩ uult a cõtrario iprudentẽ fuisse pythiã edilẽ qui talĩ cõsilio Epuleiũ priuauerit & nũmis quos ipenderat piscatori: & cena. cũ pisces pedibus ministri terer obtriuisset. Lautus. mõ lotus in balneis. alias splẽdidus & nitidus Vñ & lauticia dicitur epularum magnificentia. Epigrãmatarius poeta. Laura quidẽ cena ẽ fateor lautissima locus extra urbẽ Romã dictus ẽ lautulæ: quia cũ illuc aqua flueret lauãdi usum exercebãt. Hospes. milo significatur. hic enim hospes accipitur pro eo q recipit alias pro eo q recipitur. hinc illud notissimũ. Nõ hospes ab hospite tutus. græce xenos dicitur. Vñ xenios iupiter hospitalis. quẽ inuocat Dido uirgiliana illo uersu. Iuppiter hospitibus. Nã te dare iura loquunt. Abstinentiæ parsimoniæ uel potius auaritiæ mõ ad uituperationẽ. alias ad laudẽ ponitur.

Somno diluendã. Moraliter locutus. Contingere enim fere semp solet: ut lassitudo magis somno diluatur q̃ cibo Et ut hõ de lassatus ex itinere magis somnũ cupiat q̃ cœnã. Isto accepto. cũ hæc accepisset. audiuissetq;. ex photide milo. Dũ cõtorqueor. cõtorqueor & quasi resisto. Ingratis. inuitũ & nolentẽ. aduerbiũ est. & ut ait Donatus significat nõ ultro. sicut ingratus significatur inuitus. Et coactus: q enim ultronea

præciis pisces friuolos iudicatis: & florẽ thessaliæ regiõis instar solitudinis: & scopuli edulium charitate deducitis: sed nõ impune iam. n. faxo scias: quẽadmodum sub meo magisterio mali debeãt coherceri. & profusa i medium sportula: iubet officialẽ suũ insup pisces iscẽdere: ac pedibus suis totos obterere. qua contentus morum seueritudine: meus Pythias: ac mihi ut abirẽ suadens. Sufficit mihi o Luci inquit seniculi tanta hæc cõtumelia. His actis: cõsternatus ac prorsus obstupidus. ad balneas me refero: prudentis condiscipuli ualido cõsilio: & numis simul priuatus & cena. lautusq; ad hospitiũ Milonis: ac dehinc cubiculũ: me reporto. Et ecce Fotis ancilla: rogat te inquit hospes. At ego iã inde Milonis abstinẽtiæ cognitor: excusaui comiter: q uiæ uexationẽ nõ cibo: sed somno cẽserẽ diluẽdã. Isto accepto pergit ipse. & iniecta dextra clemẽter me trahere adoritur. Ac dũ contordũ modeste renitor. Nõ prius inquit discedam: q̃ me sequaris. Et dictũ iureiurando secutus iã obstinationis suæ: me ingratis obedientẽ perducit ad

Margin notes: Friuola — Ptm. — Magisterium — Magister populi — Magistrare — Officialis — Officia palatina — Seueritudo seueritas — caperare — Caperata frons — Lautus — Lauticia — Lautulæ — Hospes — Xenios — Iuppiter — Ingratis — Ingratus

illũ suum grabattulũ & residenti: q̃ salue agit inqt Demeas noster. qd uxor. quid liberi. quid uernaculi? Narro singula. percunctatur accuratius cãs etiam peregrinationis meæ. quas ubi probe pertuli: iã & de patria nostra & eius primoribus: ac deniq; de ipso præside serupulosissime explorans: ubi me post itineris tam seui uexationẽ sentit. fabularũ quoq; serie fatigatũ: in uerba media somnulentũ desinere: ac nec quicquã defectũ iam incerta uerbo℞ salebra balbutire: tandẽ patitur cubitũ cõcederẽ. Euasi aliquãdo randici senis loquax & famelicũ conuiuium. somno nõ cibo grauatus. cenatus solis fabulis. & in cubiculũ reuersus optatæ me qeti reddidi.

ultronea sunt grata sunt. ingrata uero q̃ ab inimicis fiunt ac recusantibus: Plautus in amphytrione. hæc heri immodestia cogit me: qui hoc noctis a portu ingratis excitauit. Grabatulum. græce clinidion Lucianus appellat. Ad illũ. quasi cõtemptibilẽ & fastidiendũ. hæc enim pronomina. Iste & ille ut scienter inquit Donatus. sæpe ad contemptũ: aut ad hodium referunt. In pronominibus magnũ est podus.

Salue

Vt. ille sicheũ impius ante aras. ille hoc est sceleratus & nepharius. ut Donatus exponit. Residenti mihi. Quã salue. quã prospere q̃ fœliciter. aduerbiũ est in hac loquendi cõsuetudine frequẽs apud Liuiũ q̃rit maritus de Lucretia. Satin salue. illa rñdens minime inquit: quid enim salui ẽ mulieri amissa pudicitia. Apud eundẽ in.x. satin salue inqt appius luci uolum. ut sese in fanniores hñt. Quid uxor? Breuis interrogatio: q̃ tñ multa cõplectit': dũ q̃rit qd agat uxor demeæ qd filii: qd tota familia. Quid uernaculi? Scilicet agunt.

Vernæ uernaculi

Vernas autẽ seruos dici uoluerũt: q ut ait Põpeius Festus ex ancillis nati ẽẽnt uere. qd tps anni maxime naturalis feturæ est. Inde uernula. & uernaculus uoce diminutiua. seruus dictus. hinc uernaculum domesticũ appellant: Et domi quasi nr̃æ natũ ac peculiare.

Vernacula uerba

M. Varro. lib. de analogia nouissimo. tria genera uerbo℞ ẽẽ prodidit. Vnũ uernaculũ ac domi natũ. alte℞ aduẽticiũ. Tertiũ nothũ. Vernaculũ est inquit domi natũ. ut sutor. & pistor. Idem in tertio de re rustica. Præterea quoq; uolucres cũ ptim aduenæ sint ut hirundines & grues. ptim uernaculæ. ut gallinæ ac columbæ: Columella in gallinaceis. pbat fœcũditatẽ uernaculã. hoc est nostratiũ & domestico℞ gallo℞. a uerna fit aduerbiũ uernaliter. qd' significat seruiliter. Oratius in secũdo sermonũ. Necnõ uernaliter ipsis funguntur officiis. p lambens oẽ qd' affert.

uernaliter

Vbi exposuit Acron. uernaliter. i. luxuriosæ: q̃ interptatio an satis pba sit ipse uiderit: Nonius Marcellus uernaliter exponit. p adulatorie a uernis. qbus hæc uiuendi ars est. A Ci. dicta est festiuitas uernacula. p urbano lepore salibusq; Romanis. Causas peregrinationis. Consimiliter hipparcus Lucianũ interrogat. quæ illa sit uia. & quo pficiscat'. Pertuli. enarraui atq; percensui.

Præsides

Præside. quis scilicet sit præses ptinciæ nr̃æ. Romani enim p̃sides puinciaru rectores missitabant quo noie & proconsules & legati Cæsaris. & oẽs puinciaru regentes appellant'. est enim præsidis generale nomẽ. Vt iurisconsulti pdiderunt: præsides aũt prouinciæ suæ. Celebrat Apuleius in floridis & apologia. orsitum & seuerianũ & maximum Claudium.

Somnulentum desinere. Expressit id qd' naturaliter accidere solet. ut somnulenti & iã dormitantes in mediis urbis deficiamus ueluti balbutientes. nec explacate satis explanateq; loquamur.

Salebra

Verbo℞ salebra. aspetitate: Verba enim salebrosa & asperata merito dicũt in balbutiente & somnulento. ppea q neq; facile neq; expedite. neq; tota enũciant': quasi aspredine quadã & salebra atq; offensaculo fistulã spiritalẽ offendentia. salebras appellant asperitates & loca aspera. M. Tullius in quinto de finibus. uenit ad extremũ heret in salebra. Idẽ de oratore. alter sine ullis salubris quasi sedatus amnis fluit. hinc salebrosum dixere: Virg. non tam salebrosus ut ante.

Salebrosũ

Rancidus

Rancidi senis. rancidum senẽ festiuiter. necnon & mordaciter appellat hospitem milonem uocabulo inamabili. & auaritiæ sordes exprimente. Oratius rancidum aprum appellat insuauem: Item a Marco Tullio caro rancida dicitur in eo significatu. quo uulgus usurpat. Loquax & famelicum conuiuium. Tales sunt cenæ sordidorum & deparcorum. ut plus loquacitatis habeant: q̃ liquaminis esculenti. Cenatus solis fabulis. ioculariter tanquam in cena uerba tantum & fabulas propinauerit uice obsonio℞: cenatus autẽ & pransus & potus diuersum ualent q̃ idicãt. ut docet Quinti. in primo.

LIBER SECVNDVS.

Argumentum Libri secundi.

DVm hypatæ loca singula curiosius contemplat' byrrhenã matronam opulentã recognoscit. statuãq; in eius domo fabertimæ factam explicat. a qua cõmonitus. ut ab uxore milonis hospitis caueat. perinde ac maxima magarum. In ancillæ amorem propensus labitur. Cũ qua complexus & colluctationes ueneriæ referuntur. Cenaticus byrrhenæ apparatus describit'. Inibi inserunt' & in fabellæ conuiuales licentiosiq; Cachini constrepentes. mortui custodia. Custodis nares auresq; profectæ: mox regressio Lucii nocturna ad hospitium. non sine sudore & cede: qua non tam homicida factus est q̃ utricida.

Ut primũ. Apuleius post somnũ excussum i milonis hypatini hospitio singula loca illius ciuitatis cœpit curiose contemplari: utpote magiæ noscendæ cupidissimus. & cum uideret se esse in media Thessalia. Quod domicilium & officina est magicarum uanitatum: Existimabat quicquid spectaret id totum ui cantaminum esse in alias effigies transfiguratum: Ex hac contemplandi curiositate incidit in matronam summatem nomine byrrhenam: Cuius opulentia & cultus graphice referuntur. Sol nouus. recenter exortus: Virgi. Carpamus dum mane nouum dum gramina canent. Emersus. Optimo uel bonsus tãquã hõsopitus mersus sit in barathrum obliuionis. Anxius alioqui. Ordinatio uerborum sic struitur Anxius curiose singula considerabam. Media thessaliæ loca. Tãquam hypata in meditullio thessaliæ sita sit. Natiua cantamina. Significat artem magicam sedes habere originales in ipsa Thessalia: Perindeac ibidẽ nata sit non aliunde aduecta: Item Lucanus in sexto Pharsaliæ cãtamia hoc est incantamenta magica ueluti natiua atque uernacula peculiariaque Thessaliæ fuisse demonstrat: Menander quoque apud græcos Thessalam cognomiauit fabulam. Complexam ambages fœminarum detrahentium Lunã. Autumat Plinius magiam in persidem inuẽtã a zoroaste: Transisseque illinc ad Thessalas urbes. hinc Plautus Thessalum ueneficum scite dicit: Intelligi uolens maximum præstigiatorem omnisque magici ludibri gnarissimum. Fabulamque illam. subaudi reputans. hoc est recolẽs. Ciuitatis. hypatæ. Id esse crederẽ quod esse. Lucius habens persuasissimum in Thessalia plurimum pollere magicas artes Credebat quæcunque uidebat ea esse omnia ui cantaminum transformata demutataque.

Thessalia domicilium Magiæ

Pli.

Thessalus ueneficus

Ut primũ nocte discussa: sol nouus diẽ fecit: & somno simul emersus & lectulo: anxius alioqn & nimis cupidus cognoscendi: q̃ rara miraque sũt reputãsque me media thessaliæ loca tenere: quo artis magicæ natiua cãtamina totius orbis consono oẽ celebrant fabulãque illam optimi comitis Aristomenis: de situ ciuitatis huius exortam: suspensus alioqn: & uoto simul: & studio curiose singula considerabã. Nec fuit in illa ciuitate: qd aspiciens: id esse crederẽ: qd esset. sed oĩa pro sus ferali murmure in aliã effigiẽ trãslata. ut & lapides quos offenderẽ: de hoĩe duratos: & aues: quas audirẽ: indidẽ plumatas: & arbores quæ pomerium ambirẽt foliatas similiter: & fontãos latices decorporib⁹ hũanis fluxos crederẽ. Iã statuas & imagĩes

Ferali murmure. magico cantamine susurramineque pestifero. Lapides de homine duratos. Lucianus in hãc sententiam θεασασθαι τι παραλογον πετομενον ανθρωπον η λιθομενον cupiebam inquit spectare aliquid inopinabile. uel hominem uolaticum uel lapideum. Indidem. Ex homine. Foliatas similiter. Scilicet ex humanis corporibus. tanq̃ homines potentia magica in lapides in aues in arbores in fontes trãsfigurari possent: sicuti metamorphosis poetica multiformiter tradit. Latices. aquas supra dictum est laticem dici omnem liquorem. Fluxos. solutos liquefactosque. allusit ad naturam aquarum fluidam. ac fluentem. Alias fluxus dicitur mollis & effeminatus. ut Martialis. Cinedo curatior fluxo. A Cipriano fluxura accipitur pro libidine & mollicia uenerea: scribit enim castitatem exarmaturam esse fluxurarum hoc est libidinum. Statuas & imagines. Statua proprie lapidea est: siue Aenea. & ex quacunque materia solidiore. Imago cerea est & picta. Sed sæpe indiscriminatim ponuntur: sensus est ex persuasione magicæ disciplinæ credebam incredibilia: & ut Lucianus dixit græce paradoxa. hoc est inopinabilia: Quod imagines ambularent. boues pecudesque loquærentur. Quod sane prodigiosum est & contra naturam. Incessuras. ambulaturas. Id genus. Huius generis. Eloquutio elegãs scriptoribusque usitatissima. Id genus. hoc genus pro eius generis. & huius generis. Pecua. Vetustissimi hoc pecu singulariter. & hæc pecua pluraliter dicebant. ut docet Priscianus in sexto Nonius Marcellus. pecua inquit & pecuda ita ut pecora ueteres dixerunt. Plautus in mercatore. nec pecua ruri pascere: nec pueros nutricare. Idem in rudente. squamosum pecu. pro piscibus posuit. & Solinus in polyhistore sic refert. Ita pabulosa. ut pecuaria si interdum estate a pastibus arceantur ad periculum agat sacietas: mendosi codices non pecua habent sed pecuaria: Neuius in gymnastico. homines pecua belluasque: hinc pecuarius homo dictus a. Mar. Tullio: qui habet pecuarias grandes. hoc est qui pascit armenta. & greges ex quibus exuberant uberes quæstus. M. Varro in secundo de re rustica: & ipse pecuarias habui grandes in apulia ouiarias: & in reatino equarias; & hoc est quod intelligi uoluit portius Cato agricolationis totius scientissimus. qui quærenti quid maxime in re familiari expediret. respondit bene pascere quid secundum satis bene pascere: hoc enim uerbo declarauit rem pecuariam esse in agricolatione quæstuosissima.

Fluxus
Fluxura
Statua
Imago
paradoxa

Id genus

Pecua
Squamosum pecu
pecuarius
pecuariæ

Dictura

Dictura præsagiū. apud priscos in ,pdigiis erat bouē loquutū esse: quo nūciato senatū sub diuo habe- Bouem
ri refert Pli. qui alibi quoq; sic tradit canē loquutū in ,pdigiis: qd qdē annotauerim accepimus & ser- Canē loquutos.
pentē latrasse: cū pulsus ē regno Tarquinius: inuenit in annalibus oli in uilla galeri loquutū esse galli- Gallinaceum
naccū semel: q oīa q a fiunt cōtra quā est nota natura ,pdigiosa existimant. Creduntur q; facere præsagiū
hoc est prognosticon re; futura;. Iubaris orbe. solis globosum corpus significat. Venturū oracu-
lū. qcunq; incredibilia īpossibiliaq; naturaliter sunt: ea credebat Apuleius fieri posse hypatæ magici cā-

Icessuras parietes locuturos boues & id genus pecua dictura præsagiū. de ipso uero cœlo: & iubaris orbe: subito uenturū oraculū. Sic attōitus. imo uero cruciabili desiderio stupidus: nullo qdē inicio: uel oīo uestigio cupidinis meæ repro: cūcta circuibā. tñ dū in luxu nepotali simul hostiatim singula per erro: repente me nesciusfo; cupedinis intuli. Et ecce mulierē q̄ppiā frequēti stipatā famulatiōe: ibidē gradientē. adcelerato uestigio: cōprehēdo. Aurū in gēmis & in tunicis ibi inflexū: hic intextū matronā ,pfecto confitebat. huius adherebat lateri senex: iā grauis in annis: qui ut primū me conspexit. Est inqr Hercules hic Lucius. & offert osculum. & statim: incertū qdnā: in aurē mulieris obganiit. Qui inqr ē tu uel ipsam parentē tuā accedis. & salutas? Vereor inq̄ ignore mihi fœminæ. & statim rubore suffusus: reiecto capite restiti. At illa obtutū in me cōuersa: En inqr scīssimæ Saluiæ mr̄is generosa ,pbitas. sed & cætero corpis exequaliter ad regulā: q̄ diligēter aliqd adfigūr: sunt cōgruētia. In

taminis ui atq; potentia. Attonitus. attōitus q
stupefactus. attōitos ,pprie appellamus
ut auctor ē Cor. Celsus quoq; & corpus
& oēs stupet. Quod genus mali fit iter
dū ictu fulminis. Interdū morbo hūc
apoplexiā græci appellāt: De attonito apoplexia
Seruius sic. Attonitus ,ppt ie dr: Cui ca-
sus uicini fulminis & sonitus tonitruū
dant stuporē. Immo uero correctio
est. Cupidinis meæ. cupiditatis. s. ma
giæ noscēdæ. interdū masculino gene-
re cupido accipit ,p cupiditate Ora. cu
pido sordidus aufert. Idē in sermoni-
bus: At bona pars hoīum decepta ,cupi
dine falso. In luxu nepotali. luxus ne- Cupido
potalis significat īmodicā ,psusionē & Nepotalis
uictus largitatē: nepos. n. ,pdigus dicit. luxus
Vñ nepotalis deriuat. Eleganter a Ter Nepotat
tuliano dictū ē Aristippus in purpura Nepota-
nepotat: ,p eo qd est luxuriat: & lauti tus
us uiuit: Nepotatus quoq; ut apud trā Hostiatī
quillū annotauimus dr ipse luxus at- Famula-
q; ,pdigentia. Hostiatim. ,p singula tio
hostia aduerbiū ē cōsimilia sunt tēpla Famula-
tim. uicatim. pagatim. & id genus ,ppe tium
infinita. Quinti. in. v. scrutāda singula
& uelut hostiatim pulsanda. Fore cu-
pedinis. forū piscariū. & in quo esculē-

ta uendunt. relege q̄ in primo cōmentario copiosius annotata sunt: sup hac dictione. Famulatione.
famulo; Ancillarūq; multitudine qd & famulitiū dr. ut idē Apuleius ait in floridis: frequēs famuliti-
um domus amplo ornata uestibulo græce ait Lucianus. παιδες συχνοι. i. frequētes ministri. Aurū aurum
in gēmis. Lucianus. i. ματια ανθινα και χρυσιον περιττον. i. uestimenta florida & aurū copiosum. In- Margari-
flexū. s. in gēmis. sabinus iuriscōsultus. ait gēmas inc usas auro cedere: Et. n. cedit cuius maiorē species: tis cedere
Vnde si margaritæ auro ornādi gratia adhibitæ sunt auro cedunt: si cōtra aurū margaritis ceder. Idem attalica
ut Vlpianus inqt & in gēmis est anulis inclusis. sed si gēmæ ut habiliter geri possint inclusæ auro fue-
rint. Tunc aurū gēmis cedere autumat paulus. Hic intextū. s. in tunicis. Aurū intexere uestibus inue-
nit Attalus rex. Vñ nomen attalicis. auctor Pli. in. viii. fiunt ex auro texili uestiméta sine alia materie. q̄
li paludamēto īdutā agrippinā uidisset se refert idē Pli nec. n. aurū actexit lanæ mō & sine lana. Tuni
ca aurea triūphasse Tarquiniū Priscū Verrius tradit. Matronā confitebat. Ex cultu ornatuq; matrona
li apparebat eā esse matronā sūmatē. Cultus magnificus. ut græco uersu testatū est addit hoibus auctō-
ritatē. Hercules. certe. Lucius. Apuleius. In aurē obganiit. ita Mar. gannis in aurē semp oībus cun
na. Vnde & obganire ductū est qd significat murmurare. Et gānitio apud ueteres significat Canū q̄
rulā murmurationē: Gannitū quoq; nōnulli humanā uocē uocauerunt. Vnde obgānire in aurē ē secre- Gānitus
to loqui. & ueluti īmurmurare: Afranius. gānire ad aur ē nunq didici. Vel ipsam parentē. uerba sunt Gannire
senis hortantis. Apuleiū. ut matronā salutet. ueluti parentē ac matrē: id. n. uenerationis nomē est. Igno-
ræ mihi fœminæ. extrinsecus subintelligendū me offerre uel tradere uel aliqd simile. Obtutū con-
uersa. oculis in me defixis. En inqt. uerba matronæ byrrenæ ad Apuleiū: quē recognouit ex lineamē-
tis uultuq; materno. nihil. n. dubiū ē. ut columellæ uerbis utar: qn ipsa natura sobolem matri similem
esse uoluerit: & parentū notæ plerūq; natis inherent. Saluiæ. nomen est matris Apuleii: Alias herba parentum
est cana odorata mentæ similis: uirgo nota: herbarii græce Elelisphacon uocant: aqua fortassis saluia- notæ in
tum deducit qd genus est aliquaminis siue potionis: cuius Columella & Pli. meminerunt: qdā nō sal- filiis
uiatū legunt. Sed saluiatū a saluia hoc est succo inclinata dictione. Aequaliter ad reg. q. d. cuncta Saluia
corporis in apuleio mēbra congruere maternis membris ueluti ad amussim: q̄ regula est fabro;. qua Saluiatū
architecti utunt ad opus ,pbandū. de qua ait & maro. Nil ut deliret amussis. amussis

enormis succulenta proceritas. gracilitas. rubor tē patus: flauū & iaffectatū capilliciū. oculi cesii qdē sed uigiles: & i aspect⁹ micātes, prsus aqlinos. quoquo uersū floridus: speciosus & imediatus icessus. & adiecit. Ego te o Luci meis istis māib⁹ educaui.

Succulenta proceritas. dictiones præpostere: quæ ita in ordinē redigēdæ sunt. Inenormis proceritas Succulenta gracilitas ut quasi per antitheton, singulis singula opponant. q locutio splēdida est: uult. n. significare, i Apuleio fuisse corporis pceritatē. sed inenormē hoc ē moderatā: nō imodicam. & ob hoc decora fuisse: gracilitatē sed succosam. ut ita ex contrariis fiat temparamētū formositatis: Tale. n. corpus habilissimū ē ut ait Cor. Celsus. nā lōga statura ut i iuuēta decora est sic matura senectute cōficit. Gracile āt corpus ifirmū. obesum habesē: Talis statura quadrata ab eruditis nūcupaf: de qua scripsimus i .x. cōmentario apud Suetoniū: qui tradit Vespasianū fuisse statura quadrata: Inenormis significatur non enormis hoc ē nō nimia neq; imodica: Cice. i topicis priuatiua appellat q græce στερητικα dicunt in qbus adiecta est ppositio in. hæc. n. syllaba cū fuerit apposita demit fere aliqd ex ea ui. quā eēt i es qlibet habitura. si in syllabā ppositā nō haberet: ut humanitati inhumanitas dignitati indignitas: In nāq; apposita id de quo dr̄ humanitate ac dignitate priuauit. Vnde & boetius scienter. hanc orōnis particulā priuatoriā syllabam uocat in quarto cōmentario topicoꝝ. Sicut aūt enormis dr̄ grandis & ,plyxus: Ita enormis ,pceritas significat. statura qdē longa: sed nō enormitate defor mis. & q mediocritatis tēperamēto decora sit: cōsimiliter gracilitas succulenta dr̄: cū neq; nimis gracile neq; nimis obesum corpus est q res hoīem uenustat. Succulentū dicimus succi plenum. & quasi succosum: qd tñ neq; obesum pingue sit: qualis habitudo laudaf. Sidonius apolinaris tradit Theodoricū regem fuisse colli non obesi sed succulenti. Rubor tēperanis. Galenus in microtechni. Inter signa ciraseos. hoc cōplexionis. uel ut latinius loquar cōstitutionis bonæ enumerat colorē ex rubore cādoreq; cōcretū: Capillos flauescentes & modice crispos. Capillicium. Coma & capilli: sic enī a capillo dicif capilliciū. ut a famulo famulitiū. a satellite satelliciū. In affectatum. ipse in apolegia capillos sese habuisse tradit non aneos ac delicatos nec ad lenocinīū decoris promissos: quales affectati dicunf: cu affectatione quadā & cura studiose colanf ab his: q ut ait Seneca sollicitiores sunt de capitis sui decore, q̄ de salute: q inter speculum pectinēq; occupati sūt: q cōcinniores eē malunt q̄ honestiores: q rēpublicā suā turbari minus curarent q comā: Archigenes medicus cosmotica hoc ē medicamēta ad capillos uenustādos cōposuit: quibus docet flauos & crispos capillos fieri spuma salis myrrha cōmixta. Galenus quoq; nō pauca multa cōmemorat rosmo uocꝝ: q nigricant: candicāt. cussant capillos: q fœminaꝝ effeminatorūq; peculiaris cura est: atq; uidisse mulieris cōplusculas imodica affectati capilliti curiositate defunctas: cū caput huiuscemodi pharmacis medicamentisq; letifera frigiditate uexarit: Caliblephara dicunf a græcis & a Pli. nostro medicamenta: qbus oculoꝝ palbebræ & supercilia uenustanf. & capilli inficiunt qd & alibi annotauimus. Oculi cesii. Cerulei uiridisq; coloris: Cesius. n. color uiridis ceruleusq; significat. quē & alio noie glaucum nuncupant: a latinis ueteribus cesia dicta est: quæ græcis glaucopis dicif. ut Nigidius ait de colore cœli quasi celia. Camillus: cesiū leonem appellara colore oculoꝝ ceruleo. Cor. Celsus in. vii. pupillæ inquit color uel nigre est uel cesius. cum lūma tunica tota alba sit. Aristoteles in primo de aialibus cesium in oculis colorem alius eē tradit alius caprinū. qd moꝝ optimoꝝ indiciū est: & ad cernendi claritatem primatū obtinet. & hoc est qd intelligi uoluit Pli. cum ait in. xi. conditos oculos clarissime cernere: sicut in colore caprinos. Micātes. fulgentes. & mobiles. In aspectus aquilinos. aquila clarissima oculoꝝ acie pcellens est ut Pli. in. x. & Apuleius in floridis ,pdiderunt. unde aspectus aquilinus dictus quasi acutissimus clarissimusq;. antiq aquilum colorem qui est fuscos & subniger ab aquila dictū esse antumant: alii ab aqua denominauerunt cuius incertus est color. Aristoteles in nono de animalibus aquila inquit acie oculoꝝ ualens sedulo aduolat. Halietus qd aquilaꝝ genus est & interpretari potest marina aquila inter cæteras clarissima oculorum acie præditus est: pullosq; adhuc implumes cogit intueri aduersus solis radios: & si conniuentem flentemq; animaduertit præcipitate nido. uelut adulterinum. ac degenerem: illum cuius acies firtua cōtra steterit reducat. hoc intelligi uoluit Silius cū ait. phœbea dubios explorat lampade fœtus. Quoquo uersum floridus: Ex oi parte corporis spetiosum. & decēter amabilem Apuleiū fuisse significat & hic erit distinguēdū. ut floridus ad hoiem referaf. in hanc snīam est illud Tibulli in laudē sulpitiæ depromptū: illā qcqd agit quoquo uestigia mouit. Cōponit furtim sequitur q; decor: potes connectere & cum subsequētibus. uim ita sensus ordinef. Quoquo uersum floridis icessus. post laudationē supiorum mēbroꝝ laudaf & incessus ex eo qd floridus eēt nec affectatus: quācūq; in partē uestigia mouerenf: ipudici enim ut inquit uerissime Seneca ostēdit icessus & relanis ac caput digitus. M. Tullius pcipit in primo de officiis cauendū eē ne incessu molliores simus: ne similes pōpaꝝ ferculis uideamur. qn etiam decretis canonicis. D. xli. mouenf sacerdotes ut in incessu ornati sint: ut grauitate itineris mētis maturitatē ostendāt: In cōpositio. n. corporis. ut Augustinus ait. qualitatem indicat mentis: unde salustius inter cætera hoc quoq; catilinæ pbo dedit qd eius incessus mō citus mō tardus foret: laus ergo incessus in hoie est, ut imeditatus sit neq; affectione infractus: suspensusq;. scribit Iulius firmicus eos qui pleiades

habent

Corpus habilissimum

Quadrata statura

inenormis priuatiua in syllaba priuatoria

Succulētū

capillitiū affectatū capillitiū

cosmatica

Caliblephara

Cesius color

Celia

aquilina acies

aquilus color

halietus

Ex incessu mores

habent in horoſcopo molliter ambulantes ueſtigia ſuſpendere: eoſq; penitere quod uiri nati ſint. Ambroſius olim clericon: ne ſibi unq̃ p̃iret cõmonefecit: quia uelud quodã inſolẽs inceſſus uerbere oculos ſanctiſſimi hois feriebat. q mox ab eccleſia receſſit. In cuius inceſſu lucebat imago q̃dam leuitatis: ſcurliſq; diſcurſatio: greſſus aũt ꝓbabilis eſt: ut idẽ Ambro. refert in primo de officiis in quo ſit ſpẽs auctoritatis grauitatis põdus tranq̃litatis ueſtigiũ. Quidni? dictio comica eſt q̃ ſignificat cur nõ: Orat. militia eſt potior: q̃dni? Cõcurrit horæ momento. Eandẽ nutricẽ. Idẽ lac nutriciũ hauſimus: uult — Inceſſu leuitas — Quidni

quidni parentis tue: nõ mõ ſanguinis: uerũ alimoniarũ ẽt ſocia. Nã & familia Plutarchi ambæ ꝓgnatæ ſumus: & eandẽ nutricẽ ſimul bibimus: & ſexu germanitãtis una colauimus: nec alı̃d nos q̃ dignitas diſcernit: q̃d clariſſimas illa: ego priuatas nuptias fecerimus: ego ſum Byrrhena illa: cuius ſorte ſepicule nomẽ inter tuos frequentatũ educatores retines. Accede itaq; hoſpiciũ fiducia: imo uero iã tuũ ꝓpriũ larẽ. Ad hæc ego iã ſermonis ipſius mora: rubore digeſto: Abſit inq̃ parẽs: ut Milonẽ hoſpitẽ: ſine ulla q̃rela deſerã. Sed plane q̃d officiis integris põt effici: curabo ſedulo: quotiẽs itineris huius rõ naſcet̃: nunq̃ erit: ut nõ apud te deuortar. Dũ hũc & hmõi ſermonẽ altercamur: paucis admodũ cõfectis paſſibus ad domũ Byrrhene puenimus. Atria longe pulcherria colũnis q̃drifariã: p ſingulos ãgulos ſtãtibus: attollebãt ſtatuas Palmaris deæ facies q̃q; pinnis explicitis: ſine greſſu pilæ uolubilis: inſtabile ueſtigiũ plãtis roſcidis

intelligi ſe fuiſſe collacteas: collacteus enim dicit̃: qui uno eodẽq; lacte educatus ẽ. auctor cap grammaticus. — Collacteus
Innexu. uinculo. una dictio eſt. — Coaleſcere
Vna coalauimus. ſimul creuimus adoleuimus, q: hoc enim ſignificat coaleſcere: ſicut inoleſcere eſt coaugmenti: exoleſcere euaneſcẽtis: ut docet agretius. — Inoleſcere — Exoleſcere
Diſcernit. diſeparat diiungit. — Dignitas fœminæ ex marito
Illa mater. ſ. Apulei. Priuatas nuptias ſemel poſitum nuptias. bis debemus accipere: ut ſit ſenſus: illa mater tua clariſſimas nuptias fecit: ego uero priuatas nuptias: fœminæ aũt nubentes clariſſimis pſonis clariſſimarũ perſonarũ appellatione cõnnent̃ ut ſcribit Vlpianus: Radiis. n. maritorũ coruſcare uxores dicuntur. Byrenam illam. apud Lucianũ conſimilis matrona ἀβροια. hoc eſt abroea: nuncupat̃: q amicam familiarẽq; Luciani matris ſeſe fuiſſe demonſtrat.
Fiducia. cum fiducia: hoc eſt fidenter: & ut uulgo dicitur fiducialiter. Lucianus in hãc ſentẽtiam τιουν αυχι παρ εμοι κατ αλυεις. i. quid igit̃ apud me non deuorteris. Rubore digeſto. Sequæſtrata uerecũdia: & dipulſo rubore: qui faciem occupauerat. Parens. Mater reuerentiæ nomẽ: ſic & Lucianus ωμητηρ. Officiis integris tanq̃ officiũ mutilet̃ ſi hoſpes deſerat̃. Deuortar. Verbũ eſt hoſpitale: ſic & Plautus. In pſeudolo: ego deuortor extra portã huc in tabernã tertiã. — Deuortor
Altercamur. Altercatione quaſi quadã uſurpamus: uiciſſatim itẽdẽtes depellẽteſq;. Altercari ps eſt rethoricæ diſciplinæ. cõſtãs aut intentiõe aut depulſiõe: pcipit. Quinti. in. vi. ut bonus altercator uitio iracũdiæ careat: & ne turbidus & clamoſus ſit. Valet in altercatõe pfimũ acumẽ. — Altercari
Atria longe pulcherria. deſcriptio ẽ byrrhenæ domus: cuius atria cũprimis extollit q̃ ꝓxima ianuis ſunt. Indicat. M. Tul. epiſtola quadã ad Quintũ fratrẽ: atriolũ q̃ſi minuſculũ atriũ fieri ſolitũ in maioribus edificiis in q̃bus eſt atriũ maius Atriorũ lõgitudines & latitudines: quo formari debeãt: docet uictruuius: grãmatici atriũ ab adriatibus populis: ſiue ab atro fumo deduci autumãt: græci in edificiis nõ utebant̃ atriis. — Atria — Atriolum
Colũnis quadrifariã ſtãtibus: quadratũ atriũ fuiſſe ſignãt: ſicuti in magnis domibus cauum ediũ. pyſtilonq; cõſpicimus. Vndiq; colũnis ſeptũ: q quadrifariã hoc eſt in q̃tuor ptes excurrũt. Colunæ ãt in angulis ſtãtes hoc eſt ultĩæ dñr antes: q̃bus fabrica maxĩe ſuſtinet̃: pcipit Victruuius. in. iii. Colũnas ãgulares craſſiores faciẽdas eẽ q̃ medianas: ppea q gracıliores eẽ uident̃ aſpiciẽtibus. — Antes
Colũnarũ gñã quatuor. Doricæ Ionicæ. Tuſcãice & corinthiæ: q cæteris graciliores: pter has ſunt atticæ: q ternis angul̃ q̃dratæ græci στυλοι colũnã dñt. Inde rcti aſtylõ decaſtilõ a nũero colũnarũ. Inde & pycnoſtylon dictũ edificiũ in quo denſæ ſpiſſæq; ſunt colũnæ. — Pycnoſtylon
Deæ palmaris. uictoria ſignificat̃. q a palma arbore palmaris noiat̃: quã in certaminibus uictoriæ ſignũ placuit eſſe. Augu. i. iiii. uictoriæ deæ meminit: qua fauente & ꝓpitia ait gẽtes oẽs ſubditas fucuras ẽt Ioue feriato. Idẽ alibi ludens. uel potius illudens ait ſi uictoria dea eſt: cur deus nõ & triũphus: & uictoriæ iungit̃: uel maritus uel frater: uel filius: a palma quoq; manus: dr̃ palmaris: ut apud Quintilianũ in pariete palmato: palmare ueſtigium dictum: q̃d ex palmæ impreſſæ nota factũ ſit. — uictoria dea — palmare ueſtigiũ
Pinnis explicitis. In ſingulis colũnis angularibus ſingula erant ſimulachra uictoriæ: ex lapide effigiata: tã fabre tãq; eleganter: ut pennis expanſis uolare uiderentur: Idq; decenter: figuratur enim uictoria alata pinnataq; Vnde & ppes cognomiata a poetis: uictoriolas aureas ſimulachrorum porrectis manibus ſuſtinere ſolitas. M. Tullius ualeriuſq; notificãt. — uictoriolæ in manibus ſtatuarũ
Pilæ. Columnæ. a pila fit aduerbiũ pilatim. Quod per columnas ſignificat: quo utit̃ Victruuius. Volubiles. laus ſtructuræ: ut uolubiles uolaticeq; uiderent̃ effigies uictoriarũ: cũ tamẽ pilæ ẽẽnt ſtabiles. — Pilatim

Decitātes parius la/pis lychni tes archi/locus parius

Decitantes. noue dictū sed eleganter: p eo q̄ quod est decorantes uenustantesq;. forma frequentatiua ab hoc uerbo decet. Decitat. Vnde decitantes inclinauit. Lapis parius. paros insula ē una ex cycladibus marmore nobilis q̄ primo plateā. postea minoida uocauerunt. auctor Pli. in. iiii. Idem scribit i. xxxvi. marmor. patiū fuisse cādidū. cœprūq; appellari lapidē lachnitē: qm̄ ad lucernas ī cuniculis cederef: ob candorē lapidis parii Virgilius Niueā paron appellauit: q alibi quoq; ait pariusq; lapis circūdat auro: de lapide pario sic refert Strabo. in. x. paros lapidē ꝓducit que parion appellāt ad marmoreas sculpturas aptissimū. Quinti. in. ii. & si praxiteles signū aliqd̄ ex morali lapide conatus esset exculpere parium marmor mallem rude: ex paro fuit Archilocus poeta. Iambici carminis repertor: mendum est apud strabonē. apud quē non Archilocus sed antilocus paribus fuisse legit; ob hoc dixit Oratius in epistolis. parios ego primus iambos ostēdi latio: ubi exposuit porphirion: parios iābos dici quasi archilochios: quia parius fuit archilocus: iambici carminis repertor. In dianam. Simulachrum Dianæ. Signū. Statua simulachrum.

Luculētū Lutulētū

Luculētum. Nitidū pulchrū perspicuum. a luce dictū. lutulentū uero cœnosum sordidūq; a luto. Veste reflatum. Quasi flante uento renudatū: cōsimile est id qd̄ scribit Pli. Venerē retectā nudāq; a praxite e factā fuisse. Inter cæteras statuas famigeratam: Reflatus nomē est quarti ordinis: quo significaf flatus cōtrarius & noxius. M. Tul. in epistola ad atticū natis relata i nuticā reflatu. Procursu uegetum. Laus statuæ: quæ procurrere: & moueri uidebaf. Canes utrinq; secus a lateribus statuæ erant fabrefacti ex eodē lapide canes: quasi latrones hoc est latera deæ cingentes: Dianæ. n. sunt dicati canes utpote deæ uenatrici: hinc turba diana dicunf poetica piphrasi: Laribus quoq; canes assignāf: ut docet Ouidius in fastis. His oculi. Laus artificii manuūq; artificis; q̄ ueritatem sic fuerāt imitatæ: ut mutæ ac inanimales formæ uiuere ac moueri uiderentur: quasi fiant ex natura: quæ fieri uidētur ex arte. Canes aūt hi potissimū laudanf ueluti generosiores: qui oculis sūt nigrātibus aut rauis. Columella uillaticum canē describens atreum esse eligendum: q conspectu rei reat: qui deiectis & ꝓpendentibus auribus sit uasti i latratus sonoriq;. Nares hiāt. Patulæ sunt nares autem appellari putant qd̄ per ea nasi foramina odoris cuiusq; nari hoc est piti fiamus: sed melius dici a græco uidenf p inuersionē litterarum qd̄ latinus consuetū est: ut ρινεσ nares. τερην tener & multa huiusmodi: ad uestigandas feras accōmodatissimus est canis nare saxas. Sicunde. si ex aliqua parte ex aliquo loco: aduerbiū est: ut alicunde apd̄ Plautum: quod significat ex aliquo loco. Signifer. corrige signifex: hoc est statuarius & signi hoc ē simulachri fictor: ut enim ab arte artifex: ab auro aurifex: sic a signo faciēdo signifex denominaf: alio nomine significus dicitur ab eodē sic scribente in demonio Socratis sed non pudet me esse significū: nisi forte uelis legere significem: ut artificem A Marciano quoq; in nuptiis philologiæ signifex usurpaf pro statuario: & artifice signoꝝ: cōsimiliter sidonius appollinaris in. vi. græcia cementariis pictoribusq; illustris. Diuus Augustinus in libro de grāmatica sic refert ad hanc formā declinabis aurifex artifex carnifex signifex & alia. Sublatis cāibus Signifex ita figurauerat canes ex lapide: ut sublatis pedibus prioribus impetum facere & ꝓcurere uel uiderentur: pedibus uero posterioribus innixi cōsistebant: q oīa ad laudem signoꝝ mirīq; artificii dicta sunt. Pone tergum. Post tergum a tergo. Deæ. Dianæ ex pario lapide effigiatæ. Muscis. sicut A Virgilio muscosi fontes dicti sunt quia naturaliter musco herba obūbranf: ita & speluncæ lanugine musci uiridiore & arbusculis uestitæ conspiciunf: a musco fit herbū muscare: quod significat conuelare: & contegere musco quo ꝓpe peculiariter usus ē Columella. Idē scriptor in qnto muscū ferro distinguendū & eradēdum esse: qui more cōpedis curauitiū deuincta cōprimit: situq; & uterno mācerat. Idē in. vi. supra insitos surculos muscum imponēdū esse tradit: & ita alligandū ne pluuia dilabaf; muscus q in aqua fuerit Plinio teste podagris illitus prodest. Splendor. purior lectio est splendet. ut sit sensus umbram signi: hoc est ipsius statuæ propter nitorem lapidis parii qui purissimus est intus splendescere. Sub extrema margine. dicitur hic margo. & hæc margo masculino genere: & fœminino: hinc fit uerbum elegans emargino: qd̄ significat extremitates supuacaneas auferre: & margines ulcerum erodere quo uerbo utif noster Plini. Margā Britanni & galli uocant pinguem terrā: q iniecta aluntur agri: cum sit quidam terræ adeps: & pinguitudo

Reflatus

Canes turba Diana

Nares unde Sicūde ali unde Signifex

Mulcare

Margo emargīare Marga

decitantes: nec ut maneāt inherent. ēt uolare credunf. ecōtra lapis pari⁹ in dianā factus tenet libratā totius loci medietatē: signū pfecte luculētū: ueste reflatū: ꝓcursu uegetū: itro eūtibus obuiū: & maiestate nūmis uenerabile. canes utriq; sec⁹ deæ latera muniūt: q canes & ipsi lapis erāt. His oculi mināf aues rigāt. nares hiāt. ora seuiūt: & sicūde de pxīo latratus igruerit: eū putabis de faucib⁹ lapidis exire: & in quo sūmū specimē opæ fabrilis egregius ille signifex ꝓdidit sublatis canibus ipetus arduus: pedes imi resistūt: currū priores. Pōe tergū deæ saxū isurgit i spelūcæ modū muscis: & herbis: & foliis: & uirgulis: & sicubi pāpinis: & arbusculis alibi de lapide florētib⁹: splēdor itus umbra signi de nitore lapidis; sub extrēa saxi margie pōa & uuæ

Faberrime. elegantissime perfectissimeq; aduerbium est deductum a fabre quod significat polite & nitide; ad fabre quod ualet ualde fabre nitideq; pronunciatur prima acuta: sicuti admodum & ad probe dicuntur; quod annianus poeta sentiebat & probat Gelius: e diuerso in fabre dicitur in eleganter & impolite. Oratius quod sculptum in fabre quod fusum durius esset. Ars emula naturæ. imitatrix studiosa effectrix; ars enim naturam imitatur eamq; usquequaq; effingere ac repræsentare contendit libro tertio rethoricorum ad herennium: imitatur inquit ars naturam: & quod ea desiderat inuenit: si quod ostendit sequatur: celebratum est eupompi pictoris responsum qui interrogatus quem sequeretur antecedentium: dixisse fertur: demonstrata hominum multitudine naturam ipsam imitandam esse nō artificem. Platō uolumine decimo de legibus tradit omnia natura & arte fieri: artemque ipsam simulachra ueritatis genuisse. Me ista condente artem emulā naturæ esse euidenter ostēdit municeps meus Francia: inter pictores aurifex maximus: inter aurifices pictor absolutissimus: utroq; in opere mirandus artifex atq; fœcundus: cuius tabulæ multæ oculos tenent animosq; spectātium: palmam habet tabulam Franciæ illa: quæ dici potest exopolis idest extra murana cam namq; extra muros in edæ misericordiæ suburbana: dedicauit sidus aurum nostrum & decus antistitum protonotarios Bentiuolus Antonius Galeacius: qui nō omni uitæ colore terlissimus liberalissimusq; in primis religionis cultor illustris: cum peregrinationem Hycrosolymitam fœliciter obisset e uestigio curauit, ut tabula hæc manu Franciæ picta omniq; præcioso cultu exornata dedicaretur; qua nihil absolutius plerique omnes iudicant: in templo quoq; diui Iacobi spectatur tabula altera eodem artifice nobilitata: quam illustrissimus princeps noster Io. Bentiuolus & ipsi religiosi cultus seruantissimus in sacello suo dicauit: quam emuli artifices non sine liuore suspiciunt: in his Franciæ tabulis ars emula naturæ in tantum cognoscitur: ut uultus imaginum spirantes uiuere & anhelare uideantur; hæc obiter dicta sint de artifice nunquam satis laudato: cuius manus certantes cum manibus piscorum: tam in pictorum q̄ aurificum opificio naturam in primis repræsentat; artes autem ipsæ naturam imitantes ex imparibus paria faciunt; pictura uero peculiariter ex discordibus pigmentorum coloribus confusione modica temperatis imagines his; quæ imitatur similes facit.

Faberrime polite depēdēt: quas ars emula naturæ: ueritati similes explicuit. Putes ad cibū inde q̄dā: cū mustulentus autūnus maturū colorē afflauerit posse decerpi. & si fōtes: q deæ uestigio discurrētes in lenē uibrāt undā: prius aspexeris: Credes illos ut rure pēdentes racemo: īter cætera ueritatis: nec agitatiōis offō carere. Inter medias frōdes lapidis

Mustulentus autumnus. optimum autumni epitheton; ut mustulentus dicatur propterea q̄ hoc tēpore spumat plenis uindemia labris ut ait poeta: & ab Ouidio decenter dictum est; stabat & autumnus calcatis sordidus uuis. ciprianus uerborum nouitate luxurians autumna dixit neutraliter sic scribens: in epistola ad demetrianum. nec adeo arboreis fetibus autumna fœcunda sunt; nec minus uenuste porius Cato autumnitatem autumni tempestiuitatem; sicuti antiqui oliuitatem dixerunt quando olea legebantur: & ficitatem fructus fici & maturitatem. Fidicula occasu suo autumnum inchoat ut ait Plinius in decimo octauo. Autumat Festus Pompeius autumnum dictum esse ab augendo: quod tunc maximæ augeantur hominum opes; coactis agrorum fructibus consensus medicorum autumnale tempus insanum ueluti pestiferum; noxiumque. Causas refert Galenus in expositione Aphorismorum duasque potissimas; quarum altera quia eadem die aliquando frigus est aliquando calor: altera quia mali chimi hoc est mali succi in corporibus id temporis exuberant: ex pomorum fructuūq; esu largiore. Cor. Celsus in secundo ex tempestatibus inquit optimæ æquales sunt. siue frigidæ. siue calidæ: pessimæ: quæ uariant maxime; quo fit ut autumnus plurimos comprimat. Nam fere meridianis temporibus calor. nocturnis atq; matutinis simulque etiam uespertinis frigus est. corpus ergo & æstate: & subinde meridianis caloribus relaxatum subito frigore excipitur; ob hoc dixit Ouidius; inæquales autumni: idē alibi ait. Cum modo frigoribus premimur modo soluimur æstu. Aere non certo corpora langor habet. dicitur autem mustulentus ea formula: qua uiolentus: fœculentus. Turbulentus. plautina dictio est sic enim scribit ille: ita mustulentus uentus nares obtigit. Vt rure. Tanquā in uite pendulos Racemos. non solum de uitibus; sed de aliis quoque plantis Racemos dici testis est Plinius in decimo sexto de hedera scribens: aliis inquit densus acinus & grandior racemus in orbem circunactis. qui uocātur corymbi. a racemo fit racemosum quod significat racemis plenum; inde & racematio: qua dictione significatur uindemiarum reliquiæ: sicut in messibus peractis superest spicilegium. Tertullianus scite usurpat hoc uerbum translatione oppido quam decenti: cum ait in apologetico: post uindemiam parricidarum racematio superstes. De spicilegio ait. Marco Varro prouerbialiter. Nemo reprensus q̄ e segete ad spicilegium relinquit stipulam; idem in primo de re rustica: ad corbem messi facta spicilegium uenire oportet; ait domi legere stipulam. Nec agitationis. sensus est. racemi lapidei ueros racemos ita repræsentabant; ut in undis subiectis agitari ludere moueri uiderentur. Frondes lapidis. frondes ex lapide fabrefactæ significantur.

Ad fabre in fabre
Ars emula nature
Dictum eupompi
Laus franciæ aurificis Bononiēsis exopolis tabula
Laus protonotarii Bentiuoli
Tabula dicata a principe Bentiuolo
Mustulentus autumnus
Autumna
Autūnatas
Oliuata
Ficitas
tur autūnus pestilens
Chimi succi
inæquales autumni
Racemi racematio
Spicilegiū

actèon simulachrũ: curioso obtutu in dorsum proiectus: iam in ceruum ferinus: & in saxo simul & ĩ fonte loturam dianã oppeniens uisit᷑. Dũ hæc idẽtidem rimabundus eximie delector: tua sunt inqt Byrrhena: cuncta q̃ uides. Et cum dicto cæteros oẽs sermõe secreto decedere præcepit. Quibus dispulsis oibus. Per hanc inqt deã o Luci carissime: ut anxie tibi metuo: & utpote pignori meo longe ꝓuisum cupio. Caue tibi: sed caue fortiter a malis artibus: & facinorosis illecebris Pãphiles illius: q̃ cum Milone isto: quẽ dicis hospitẽ: nupta est: magna primi noĩs: & oĩs carminis sepulchralis magistra credit᷑: q̃ surculis: & lapillis: & id genus friuolis: inhalatis oẽm istam lucẽ mundi sideralis: imis tartari & in uetustũ chaos submergere nouit. Nã simul quẽquã cõspexit speciosæ formæ iuuenẽ uenustate eius sumit᷑: & illico in eũ & oculũ & aĩum

[Fabula acteonis] Acteon. acteonẽ a diana in ceruum deformatum fuisse quia nullã uiderat in fonte lauantẽ: & a canibus suis deserptũ mordicus: quis ignorat? fabula apud poetas notissima: laudat᷑ ab apuleio inter cætera byrrhenæ domus ornamenta: simulachrũ acteonis ex marmore factũ: tã fabre: tã scienter: tã graphice: ut obliquato aspectu. & intergũ reflexo iã ceruus factus uideret᷑: expectare dianã sese in aqua fortana lauaturã: Mythologi tradunt iõ fingi acteonẽ in ceruũ eẽ trãsfiguratũ: qa timidus fuerit: quasi cor de ceruino ꝑdictus: ideo a canibus deuoratũ: quia dum uenaticos canes pascit: uenationis studiosissimus oẽm substantiã pdidit. Plini. noster acteonẽ & cippum in latina historia fabulosos reé. In ceruũ ferinus: lego ferinus: ut ita eleganter nominet acteon quasi in ferinam ceruinaenq; effigiem transfiguratus. a fera enim [Ferinus] ferinus dictus. In fonte fontẽ: quo se lauit Diana: ita describit Ouidi. fons sonat a dextra tenui ꝑlucidus unda margine gramineo patulos succinctus hiatus. [Rimabundus] Identidem: frequenter subinde. Rimabundus. speculabundus: uehementerq; contẽplans: nomina. n. in bũdus desinentia: non tã significant similitudinem ut grãmatici hallucinãtur: q̃ uim & copiam: & quasi abũdantiam rei: sicuti in notis seruii citatis classicorum scriptoꝝ testimoniis diligẽter annotauimus. Sermõe secreto: ne arbitri dicta coꝝ arbitrari possent: itidem Plautus i captiuis: ut sine hisce arbitris nobis detis loci loquẽdi. Dispulsis. in diuersa semotis amandatisq;. Per hanc deam. dicticos est: dianam aũt significat: cuius signũ in meditullio domus byrrhenæ uisebat᷑. [Metuo tibi] Vt anxie. q sollicite: quã uehemẽter: ita Virgilius. ut uidi & perii: ut me malus abstulit error. Tibi metuo. metuimus hoiem quẽ diligimus ne pieliteᷤ tanq̃ amico: metuimus [Filii nexus parentum] hoiem ne nobis noceat tanq̃ inimicũ. Vtpote pignori meo. tanq̃ filio ex me ipsa nato. filii n. pignora sunt: & nexus qdam: ut tradit Aristo. in. viii. ethicoꝝ. Caue. a malis artibus pãphiles. consimiliter Luciano suadet matrona abroea. ut caueat ab uxore hipparchi. in magia ꝑcellente φιλαττου μαι εφητην ιππαρχου γυναικα πασ η μηκαιη. μαγοσ γαρ εστιδε ινηαι μαχλοσ. caue inquit tibi ab uxore hipparchi oi studio: magna. n. est potens & impudica. [Sepulchrale carmen] Carminis sepulchralis: sepulchrale carmen magicũ ẽ: quo utebant᷑ ad sepulchra ad manes eliciendos i necyomãtia: quale ẽ illud Lucãi. qđ erichtho magarũ maxia immurmurat ad sepulchrũ: eumẽides: stigiũq; nephas umbræq; silẽtũ. tibullus ene. [Magicæ herbæ] quoq; sepulchris elicit. Surculis & lapillis. scite surculos dixit & lapillos qm̃ talibus rebus uis magica ĩest: pithagoras atq; democritus cõsectati magos herbas magicas nõ paucas celebrauere: portẽtosa tradẽtes i primis aglaophoti q̃ & marmaritidẽ uocãt magos ea uti cũ uelint deos euocare. Gelotophilida quoq; herbã memorant: q̃ si bibat᷑ cũ myrrha & uino uarias obseruari spẽs ridendiq; fidẽ nõ fieri: unde & nomẽ. gẽmæ quoq; & lapilli a magis cõplusculi memorant᷑: ut anãchitis. qua ĩ necromãtia dicũr euocari imagines deoꝝ: ut atizoe necessaria magis regẽ cõstituentibus: ut heliotropiũ porracei coloris: q̃ gerẽtẽ addita herba heliotropio cõspici negãt: ut glossopetra linguæ silis hũanæ: q̃ lenocinentu necessaria credit᷑. innumera sunt ꝓpe surculoꝝ & lapilloꝝ genera: qbus magicæ uãitates fulciunt᷑ quas Platõici quo- [Glossopetra] q nobiles adstruũt: & in primis ꝓclus: q scribit sympathia quadã mutua & cognatione reꝝ terrenarũ ad celestia posse talia effici: iõq; sacerdotũ ueteris auctores eniscebãt plura ĩuicẽ: qa uidebãt simplicia nõnullã habere numinis ꝓprietatẽ: non tñ singillatim sufficientẽ ad numinis euocationẽ q̃ ob rẽ ipsa multoꝝ cõmixtiõe attrahebãt supnos influxus: nõ nunq̃ herba una: uel lapis unus sufficiebat ad diuinũ opus: sicut carduus credebat᷑ sufficere: ad subitã numinis alicuius apparitionẽ: ĩ lapidibus. n. & her- [Inhalare] bis luminũ supnoꝝ participatio est. Inhalatis. afflatis anhelitu uerboꝝ magicoꝝ saturatis: inhalare [Chaos] . n. est ueluti halatũ inspirare: ut exhalare helatũ emittere: qđ mortentũ est. M. Tullius in pisonẽ: cum isto ore fetido teterrimã nobis popinã inhalasses. Chaos. chaos. qđ carminibus poetaꝝ cantatissimũ est de quo ait. Lucanus & chaos innumeros auidum confundere mũdos appellatur confusa quædam ab initio informisq; materia: hians patensq; in profundũ. Sumitur. capitur. illaqueat᷑. Venustate. pulchritudine. acyrologia est: uenustas enim proprie fœminis assignatur sicut dignitas uiris. Marcus Tullius in primo de officiis: cum pulchritudinis duo genera sint: quorum in altero uenustas sit mul-

tero dignitas: uenustaté mulieb rem dicere debemus. dignitaté uirilem. a uéustate fit uerbum uenusta Venustas
re qđ significat decurare & exornare. Ambrosius in .i. examerō: ideo primum fecit Deus postea uenusta Venustare
uit: ut eundé credamus ornasse q fecit. Detorqt. deflectit. Oculū: q in amore dux ex amoris ori
go est: oculus impudicus impudici cordis nuncius: oculi ut uerissime scribit Quintil. in declamatione
quæ inscribit̃ cecus in limine: nos in oīa quotidie uitia præcipitant miranť. adamant. cócupiscunt. Lu
cianus in hanc sniam. καιπᾶσι τοισ νεοισ επιβαλλει τονοφθαλμον .i. omnibus adolescétioribus inicit
oculū.

detorquet. Se iit blādicias: inuadit spiritū: amoris ꝓ
fundi pedicis eternis alligat. Tūc min⁹ morigeros
& uiles fastidiés: in saxa & in pecua: q̃duis aīal: pū
cto reformat. Alios uero ꝓrsus extiguit: hæc tibi
trepido & cauēda cēseo. Nā & illa urit ppetuū: &
tu puer ætaté & pulchritudiné: capax ei⁹ es. Hæc
mecū Byrrēa satis anxia. At ego curiosus alioqn:
ut primū artis magicæ semp optatū nomé audiui:
trm a cautela pāphiles abfui: ut ét ultro gestiré: ta
li magisterio me uolés āpla cū merce de tradere: &
ꝓrsus in ipm barathrū saltu cócito ꝓcipitare. Festi
nus denicq; & uecors aī: manu eius uelut cathena
q̃dā memet expedio: & salue ꝓpe addito: ad milo
nis hospitiū pniciter euolo. Ac dū amēti silis cele
ro uestigiū. Age iq̃ o luci. euigila. & tecū esto hés
exoptatā occasioné: & uoto diutio poteris fabulis
miris explere pect⁹ aufer formidies puerile s: cōm⁹
cū re ipa gnauit̃ ↄgrederť: & a nexu qdé uenerō ho
spitis tuæ tépa. & ꝓbi Milōis géialé toꝝ religiosus

Peditis. laqueis qbus sicut pe
des illaqant̃. ita amatoris aīus alligat̃.
Virg. Tunc gruibus pedicas & retia po
nere ceruis Liui. li. xxi. ut pleraq; uelut Pedicæ
pedica capta hererét in dura & alta có
creta glacie. In saxa. in pecua Lucia
nus. καιπολλουσ μεταμορφοι εισ ζωα
.i. multos transformat in aīalia. Tre
pido. timeo: uerbū est: uel expóe festi
nanti ut sit nomen. Puer ætaté. ætate
puerili ut sit archaismos: sincerior le
ctio est p etaté. A cautela abfui: tam
ꝓcul erá ut mihi caueré ab illecebris
panthiles: ut ultroneus cuperé: me illi
us dedere disciplinæ: tanta magicæ ar
tis cupiditate rapiebat. Gestirem. cu
perem: gestire enim cupere est: gestire
est letum esse: & leticiam habitu corpo
ris significare: ut Seruius & Nonius ꝓ Gestire
diderunt: & iam ante dictum est. Ta
li magisterio: disciplinæ scilicet magi
cæ: cuius magistra & sciens erat pāphi
le. In ipsum barathrum: in ipsam ar
tis magicæ uora ginem & ꝓfundum.
translatio sumpta ab eo q se præcipitat
in uastā īfernāq; p rofunditatem. Bara Barathrū
thrum locus apud īferos est ꝓfundus:
ꝓprie aūt apud athenienses Barathrū

est locus in qué noxii præcipitabanť: ut docet Diomedes grāmaticus: hinc barathrū ab alia quoq; trās
fertur. hinc epigrāmatarius poeta: non minus scire q̃ lepide barathrū fœmineū dixit pro locis mulie Barathrones
ribus: iréstomachū imū hiatum appellauit barathrū: illo uersu extremo uersu extremo rectus si ucit
a baratro. Oratius quoq; in sermonibus ait: qd. n. differt barathro ne dones quicqd habes. An nū q̃ uta Vecors aī
re paratis: ubi barathrū accipit ꝓ ingluuie & uoragine uentris: unde & barathri ones dicti Gulones qui Corculi
in barathrū gulæ mittunt totū patrimoniū. Vecors animi uetus locutio: ut infœlix aīmi ꝑstans aī.
falsus aī pro aīo: p figuram antiptosim uecors animi dicit̃ īsanus: turbati ac mali cordis auctor Festus Salue uale
Mar. Tul. in prima Tusculana: aliis cor. ipsum aīus u r̃ ex quo excordes. uecordes: cócordesq; dicūť. có
tra qui sapientia ꝑstiterunt ob id cati corculi apud Romanos cognominati sunt: ut refert Pli. in septi
mo. Salue addito. uerbū est tā abeuntis quā adeūtis: in discessū n. & in accessu usurpať. hinc. M. Tul.
in epistolis ad tironē iunctim locat uale: salue ideo mortuis salue & uale dicebať: ut scribit. M. Varro Pernix
& repetit Seruius: qđ ab his recedimus eos nunq̃ uisuri: in hanc sniam ausonius. dicto aue. dic uale. &
actutū redi. Perniciter. celeriter: uelociter pnix. n. uelox est silius genus pnicibus ignea plātis. catul
lus uidéť pniciter exilire: pnix quoq. dr̃ p ceuerans a pnitiendo si credimus Seruio cōmentario ma
roniano. Amenti similis salustius ad notādū in catilina uecor diā dixit eius incessum mócitū modo
tardū esse: habitus. n. métis ut ingr Ambro. in corporis mote cernit̃: ut pleruq; festinātes celerare uesti
giū uidemus: qbus nemus améntiæ & furoris subest. O luci. sic secū sermocinať. Fabulis miseris:
corrige miris: hoc est mirādis incredūdisq;: quales sunt magoꝝ ꝑstigiæ uel potius lege milesiis: de qui Comin⁹
bus repete q̃ annotauimus in principio cómétarioꝝ explicátes qđ significet sermo milesius Comi gnauiter
nus. ꝓpe cuius cótrariū est eminus: qđ significat lōge & ꝓcul. Gnauiter. strenue uigilāter celeriter: a Nauus
gnauo. n q dr̃ industrius & uegetus & celer. fit aduerbiū gnauiter: qđ & nauiter dr̃ sicut nauus strenu
um celeréq; signat a nauui uelocitate dictus: cuius cōtrariū est ignauus. Hospitis. pāphiles. Genia
lé thoꝝ. cōiugalé lectu q nuptus sternit̃ in honoré géii ut Fe. refert. M. T. i orone ꝓ cluétio lectū illū
genialé qué biénio añ filiæ suæ nubéti strauerat in eadé domo sibi ornari & sterni expulsa atq; extur
bata filia iubet Ora. Lectus gēitalis i alua é: de géio & génsalibi pla ex auctoritate Aug. M. & céforum.

suspice. Verum enimuero Fotis famula petat an-
nixe. Nam & forma scitula: & moribus ludicra: &
prorsus argutula est. Vesperi quoq; cũ somno: cõ-
cederes: & in cubiculũ te deduxit comiter & blan-
de lectulo collocauit. & satis amãter cohoperuit:
& osculato tuo capite q̃ inuita discederet: uultu ,p-
didit. Deniq; sæpe retrorsa respiciẽs substitit: qđ
bonũ: fœlix & faustũ sit: itaq; isalutare nõ erit. Fo-
tis illa tẽptet. Hæc mecũ ipse disputans: fores Mi
lonis accedo. & qđ aiunt: pedibus in sñiam meam
uado. Nec tñ Milonẽ domi uel uxorẽ eius offen-
do: sed tñ carã meã Fotidẽ. q̃ suis dñis parabat iu
scũ farti circũcisum: & pulpã frustatĩ cõfectã. Aba
cũ pascue hirulẽtã: & qdẽ narib⁹ iã mihi ariolaba r

Suspice. uenerare & cole tã q̃ inuiolabilem: & castitate religiosa uallatum. Verum enimuero par
ticula ratiocinatiua est ut grammatici dicunt. Anixe. uehemẽter oiq; nixuq; & uiribus. Scitula. ele
Argutula
gans pulchra. uenusta. græce situs ωραιοσ dicitur. Forma. septimus est casus. Argutula. loquacula di
Argutari
cacula uenustula: argutari dixerunt ueteres loquaciter loqui Neuius totũ diem argutatur quasi cica
arguti
da: argutos dici ait probus grãmaticus; qui multum ac celeriter locũtur; ut arguta hirũdo: unde υπο
κοριστικοσ argutula. Cum somno cõcederes. succumberes somno: & ob hoc ires cubitum sermocina
tio. est cũ ipsomet qua cãm sua tutat: & se foridi nunq̃ ingratum neq; inamabilem uideri colligit. Vultu prodidit. significauit: uultu. n. & oculis & nutu & superciliis interiora animi ,pdunt amatores. Retrorsa. reflexa obliquata: retro conuersa quod ab amore abunda puella fieri solet; cui cõuenit illud uirgilianum. & fugit ad salices & se cupit ante uideri; inclinato uocabulo ab aduerbio retrorsum Oratius retrorsum uela dare atque iterare cursus. dictio est in uulgari sermone frequens.
Retrorsa
Quod bonum fœlix. M. Tullius in primo de diuinatione testis est; maiores nostros in rebus oibus agendis præfari solitos: q̧ bonum faustum fœlix fortunatumq; esset: quia. s. ualere censebant uoces quæ uocant omnia. Pedibus in sententiam uado. ex more Romano sumptum apud quos ibat pedi
Ite pedibus in sententiam
bus in sententiam quã probabant: hinc ait Liuius: sed, tum quoq: aut uerbo assentiebat: aut pedibus in
Iuscũ ius
sententiam ibat: idem alibi quibus hæc salutaria uident agite: dum: in dextrã partem pedibus transi-
re; oẽs transierũt: sensus est mihi aĩo uolutanti approbat ea sñia. ut abstineam ab uxore milonis: & Fo
tis ancilla teneatur. Iuscum. pulpamẽtũ minutatim concisum: elegãti uocabulo iuscum appellat: qđ
iurulentũ
uulgo ius nominitãt: hinc Ciceronis ille iocus Amphibologicus ego coq; tibi iure fauebo; & apud. M.
iussulẽtũ
Varronem in tertio de re rustica consimiliter; sic hos pisces nemo coquus in ius uocare audet. Tria ge
iusculum
nera Ganeatorum ciborum tradunt. Primo assa. Secundo elixa. Tertio ex iure uti cœpisse natura do
Fartim
cet; unde iurulentum dictum quasi iure conditum: quod & iussulentum uocatur. Cor. Celsus in secũ
Farsilis
do. Tum res eadem magis alit iurulenta q̃ assa: magis assa q̃ frixa: iurulentam condituram intelligi uo
porcellus
luit Satyrographus cum ait: & eodem iure natantes mergere ficedulas didicit nebulone parẽte. a iure
fit iuscum & hyporisticos iusculum. M. Cato infer uefacito paulisper: postea iusculum frigidum sor-
bere: & ipsam brassicam esse: apitius scribens de pulmentario ad uentrem: iusculum inquit facere &
potare melius etiam si in eo pullus sit decoctus. Fartim. a farciendo aduerbium fartim dicitur hoc
Minutal
est congestim: & cumulatim: talia autem condumenta fiunt in gallia ut caro minutim concisa: in io fru
Tessellati
stulenta: cum ouis & aromatibus in cacabum iuris optimi coniecta discoquatur: fitq; pulmẽtarium sci
Frastatim
tissimi saporis inter instrumenta ganeæ precellens: apitius porcellum farsilem leporem farsilem pi-
Frustillati
sces farsiles uocat qui in edulus farciuntur uariis condimẽtis. Pulpam. iter apiciana cibaria est & mi
nutal ex eo dictum quod minutatim hoc est frustatim: & tessellatim conciditur caro; aliaq; scitamen
Pascue
ta: conciduntur. Quod multiformiter fit appellaturq; aliud minutal apicianũ: aliud matianum: aliud
dulce: fit & ex iocinoribus & pulmonibus lepusculorũ ex sparulis porcinis frustatim tessellatimq; con
fectis hoc est per frustula & tessellas: q̃ sunt frusta quadrata: unde aduerbium frustatim fit qđ signifi-
cat per frusta & minutatim; hoc pulmenti genus signare uĩ Plautus in curgulione cũ ait. uin aquam
si frustulẽta est da obsecro hercle obsorbeã: idẽ frustillatim dixit diminutiua forma quasi p frustilla:
iã ego te faciã ut hic fornicæ frustillatim differãt. Abacũ. nõ mensam potoriam significat alias ta-
bulam geometriã: alias ornamentũ columnarũ: alias calculos supputatorios; de abaco in quinto tuscu-
lanarum quæstionum commentario satis multa. Pascue. opipare laute abundanter aduerbium est.
Hirulentã. quidam corrigunt iurulentam: cuius significationis iam mẽtio facta est: ego lego uinu-
lentam ut sit epithetõ mensæ uinariæ accõmodatũ: quæ oi uinorũ genere copiose instructa sit. Na
Ariolari
ribus ariolabat: sagax nasus & acutior olfactus præsentit. & quasi ariolatur hoc ẽ ex nidore diuina ap-
Ariolus
peratum epularum: ariolari. n. est uaticinari; & ariolus dictus qui diuina mente uaticiatur quasi fario
lus & fatis & a fando siue ab halando: nam halitu solent istiusmodi hoĩes excludere uelut mortalem
animam: ut diuinam recipiant auctor. Donatus. præcipit. M. Catone uillicus auriolũ cõsuluisse uelit.

Tucetum

Tucetũ.tuceta dicunt̃ escæ regiæ:ut callimachus Ambrosio redolent tuceta sapore:ut Persius pin- Tucetum
gues patinæ tucetaq; crassa.obiter annotandũ iter militares cibos eẽ bucellatũ.ex eo opinor dictũ qđ i
bucellas & quasi tessellata frusta cõsecutũ fit: de quo.xii.codicis uolumĩe legimus milites expeditõis tẽ
pore bucellatũ primis diebus mox lardũ & carnẽ ueruecinã pcipe debere. amiãus ui deť inu re bucel- Bucella
latũ id eẽ ,ppric:qđ biscoctũ dicimus:qđ bucellatim ut ita dicam tessellatimq; format̃. Verba amiani tum
hæc sunt ex lib.vii.frumentũ ad usus diuturnitatẽ excoctũ.bucellatũ ut uulgo appellant humeris im

tucetũ per quã sapidissimũ. Ipsa linea tunica mundule amicta: & rursus se a fasciola p̃nitẽte alti uscule: sub ipsas papillas succitula: illud cibariũ uascu-

posuit libentium militũ. Per quã sa Per q̃ sapi
pidissimũ.attende locutionis genus cõ dissimũ
tra morosas & p̃rancidas grãmaticorũ
obseruationes:q duas hasce particulas
p quã iungi semp p̃cipiunt positiuo ut
dicas per q̃ sapidũ. sed idonei scripto-
res elegantiæ magis q̃ scripto grãmaticali indulgentes dicunt p quã maximũ.p quã breuissimũ. p quã
sapidissimũ.Qu.curtius scriptoꝝ elegantissimus bessum inq̃t quoq; bactrianoꝝ ducẽ.p quã maximo
posset exercitu coacto descẽdere ad se iubet Põpõius iuriscõsultus quo pene nihil limatius. Titulo de
origine iuris sic scriptũ reliq̃t.Nã ante eũ Seruius duos libros ad brutũ p q̃ breuissimos ad edictũ sub
scriptos reliq̃t:ex hoc colligimus latinitatis elegantiã:qua nihil fusius uberiusq; est haud quaq̃ coercẽ
dã esse intra cancellos normæ grãmaticalis:nec astringendã regulis dõatistaꝝ.rũ & grãmaticos ipsos ui- Mũdule
deamus regulas fulcire oratoꝝ poetarũq; fulturis:& ad auctoritatẽ ueteꝝ scriptoꝝ ueluti ad anchorã Interula
cõfugere. Mundule.elegãter nitide.& sine sordibus.aduerbiũ est. Tunica linea.uestimentũ puel- Suppaꝝ
re lineum quo induta erat fotis. qđ qdã interulã.qdã camisiam.qdam suppaꝝ appellant. Iuxta illud Halluci-
Afranii.puella nõ sum supparo si induta sum.Suburula quoq; dr̃.de qua est illud Oratianũ.si forte su natio diui
bucula pexæ Trita subest tunicæ.& Hieronymus aduersus Iouinianũ.tunc pexa tunica & nigra suburu Hierony-
la uestiebaris.sordidatus.& pallidus:sed qđ cũ bona pace sanctissimi scriptoris dictũ sit. q̃ Ora. emu- mi
lari uolens pexã tunicã ,p lacera & sordida accepit:qđ lõge secus ẽ:pexa.n. tunica significat̃ elegans p̃- Pexa tuni-
tiosa cõcinna:unde & pexatus dictus uestibus pexis indutus:Mar.pexatus pulchre rides mea zoile tri- ca
ta:A Quintiliano quoq; pexus doctor decẽter accipit̃ ,p eleganti terso:& exculto. Pli.ait in.viii.lanam Pexatus
histriæ uestibus pexis alienã esse.Idẽ Marti.emi seu puerũ togã ue pexã:deniq; ut breuiter multa flu-
tiamus.pexã uestimentũ opponit̃ trito.tanq̃ p̃ciosum abiectissimo:& ita intelligi uoluit Ora. tanq̃ in-
cõcinniter reprensibiliterq; copulet̃ uestis pexa cũ trita suburula:nec.n.aliter Oratiana s̃nia elegantiam Depexũ
satyricã redoleret.uideri põt hallucinatus eẽ diuus Hieronymus.ut crederet pexã tunicã accipi ,p lace
rata & uili.ex illo Terentiano:adeo depexũ dabo.ut dũ uiuat meminerit semp mei: Vbi grãmatici ex- Dehone-
ponunt depexũ ,p laceratũ:sed longe aliud pexa uestis ẽ.aliud hõ depexus.hæc.n.pticula de.mõ aucti stum
ua est:mõ priuatoria.ut depexũ dicamus pexo cõtrariũ.sicut dehonestũ uerbũ dicit̃ turpe & cõtrariũ
honesto.& mille alia.q̃uis n̄ apud Terentiũ uerbũ illud depexũ accipi cõducenter posset ,p expolito
& exculto:sicut hodie quoq; in cõi loquẽdi cõsuetudine usu pat̃.ut minitabũdi dicamus.ego con á ti-
bi pectã.atq; exornabo.Et ita ego autumo hoc sensu dictũ illud Terentianũ:ego ne si uiuo adeo deper
xũ.ut dũ uiuat meminerit semp mei.nã exornatũ & depexũ in eodẽ significatu accipiunt̃.q̃uis cõtrari Russea
um subītelligi uelit.hæc iudicẽt uolẽtes:q̃ a me dirunt̃ cãiuuãdi nõ obtrectãdi: Dii.n.mentẽ meliorẽ fasciola
mihi. Et rursus se a fasciola.mendosus locus:quẽ ego sic emẽdo.& russea fasciola:ut sit sensus Foti-
dẽ succinctã fuisse fasceolis rubẽtis coloris.Russus.n.& Russeus appellationes sunt russi coloris: Sicut
enim fuluus & flauus & rubidus.& phoeniceus.& rutilus.& luteus.& spadix Russum colorem significãt Russæ
quadã uarietate distantes.Ita Russeus uocabulũ est ruboris:qđ in uernacula lingua hodie quoq, uulgo tunicæ
est usitatissimũ. Catullus.dentẽ atq; russam defricare gingiuã.qdã apud Catullũ legere malũt ruffam. Russati
reformidãtes uidelicet uetustã dictionẽ p inde ac inelegantẽ. Flauius uopiscus. Tunicas ducales russas q̃ aurigæ
tuor:pallia ,pcõsularia duo in epistola Valeriani scriptũ legimus tunicas russas militares ãnuas. sagos
chlamides annuas duas.hic aurigas russeos siue russatos dictos eẽ opinor a russo.s.colore.quo utebar-
tur.sicut factiones aurigaꝝ ueneta.& prasina nomẽ a coloribus sortiunt̃. de quibus apud Suetoniũ affa
tim.Et in libro annotationũ nõ indiligenter explicauit demõstrans quid sit apud Plautum Thalassirus Retracta-
ornatus.apud Pli.mentio fit russei siue russati aurige: De auriga russato dictũ ẽ illud a Satyrographo tio loci ex
poeta.parte alia solum russati pone lacertæ:& si aliter legimus expositumusq; locum hunc in libro An- annotatiõi
notationũ. Tamen uerior lectio & sensus purior hic uidet̃;ut ad aurigam Russatæ factionis noĩe lacer bus
tam referat̃ q lucrosior erat & opulentior ex aurigãdi studio q̃ causidici ex actione causaꝝ. Fas enĩ est Ruscea
mutare s̃niam. Vbi posteriores cogitationes meliores sunt prioribus.& post inuenta magis quadrãt. Est facies
& rusceus color a rusco uirgulto dictus. Vnde ruscea facies infecta colore rusci. Cato lib.vii.originum. Strophiũ
Mulieres opertæ auro purpureaq; ruscea facie. Prenitente.ualde splendente.& fulgente. Sub ip- strophio-
sas papillas. Videtur signare strophium.hoc est fasciam pectoralem:qua papillæ cohibentur. Turpili- la
us.me miseram quid agam inter uias epistola excidit mihi inter strophium ac tunicã collocata de stro
phio in hoc significatu ait Catullus.non tereti strophio lactentis uincta papillas:alias antiqui strophia
coronas tenuiores appellitãt.unde nata strophiola.auctor Pli.in.xxi.præterea græce στροφιον uocatur

Stroppus
strupearia

quod latine stroppus: Id autem insigne capitis sacerdotale est: quidam coronã esse dicunt. ideoq; apud faliscos festum fuit nomine strupearia. quia coronati ambulabãt: Nostri uernacula lingua adhuc stroppum uulgo uocitant: quod in usu utilium est & coronamenti rusticani uicem repraesentat. Floridis palmulis. uenustis manibus. Ideo autem per ὑποκορισμα dixit palmulis. ut ostenderet in foeminis tales manus esse elegantiores. cum enormitas sit inamabilis ac inuenusta. uidetur neuius dixisse mãciolas diminutiuo uocabulo quasi paruas manus. Manciolis inquit teneillis pro manibus. Crebra succutiẽs:

Mãciolae
Crebra
p crebro

expraessit gestum motumq; puellae Coquinariam facientis: quae saepe succutitur: rotans pulmentarium in cacabo: siue lebete coquinatorio: & ollula cicaria. crebra autem dixit pro crebro: nomen pro aduerbio: ut Virgi. pede terram crebra ferit. Illubricans. lubricitate quãdam insinuans: simul Allusit ad lubricum puellae corpus leuoremq; membrorũ pnitentium: Lubricus autem dicitur locus i quo labimur. & corpus. ut pauimentum lubricum anguis lubricus. Vibrantibus. fluctuantibus.

Lubricũ

Ex spinae
medulla
serpens

Spinam mobilem. spina tereti structura. compacta est per media foramina. a cerebro medulla descẽdente: quae Animali hoc est qđ naui carina. ex medulla hominis spinali anguẽ gigni proditum est. qđ & pythagoras apud Ouidium tradit his uersibus: sunt q cum clauso putrefacta ẽ spina sepulchro mutari credãt humanas angue medullas. Inundabat. Vndatim agitabat. quidã legunt nudabat. Steterunt & mẽbra. Honestis uerbis genitalia Arrecta fuisse designat quae membra nominitant. hinc in carmine obsceno. Priapus dictus mẽbrosior equo. hoc ẽ mentulatior iusto: hinc anneus cornutus in illo carmine Virgiliano optatos dedit amplexus. placidũq; petiuit coniugis infusus per mẽbra soporẽ: dixit mẽbra Paulo incautius noiata esse: tanq̃ per mẽbra signarent genitalia. seminale mẽbrũ dr ab Ouidio a semine & genitura. Ollulã. inter. o. & au. cognatio nõ parua ẽ: unde plostrũ & plaustrum. Cores: Caures: Lotus; Lautus. E cõtrario austrũ pro ostrum: ausculum pro osculum antiqui dixerunt. sic ollã & aulã indiscretim usurpant. Vnde exta aulicocta dicta: quae i ollis coqbant. i. elixa: auxilla dr ollula. i. olla paruula. ab olla: ollares uuae dictae. q in ollis fictilibus optime cõdunt. Statius in siluula ollares rogo nõ licebat uuas. In ollis pultes coqbant. hinc dixit. M. Varro oculis obseruate ollã pultis ne aduratr. de qbus epigrãmatista. Imbue plebeias clusinis pultibus ollas. ab olla ollera dicta. quia in ea decoqbant: Graeco uocabulo chytropodas appellant ollas; q pedibus sustentant In leuitico mendose legit: siue clibani: siue sytropodes destruentur; & imundi erunt. Tu lege chytropodes. & accipe p ollis pedatis. Nicolaus de Lyra. sup eo loco deliramenta loquit. Cum natibus intorques. Lucianus. ωκαλη παλαιστρα την πυγυν τηχυτραν ομονσυμπεριφερεισ και κλινεισ. Pulmentũ. A pulte. qua longo tẽpore Romani uixerunt: pulmenta & pulmentaria dicuntur: Auctores. M. Varro. & Pli. Illic. In olla. quãuis symbolicos referri posset ad foeminae genitalia. Intingere. hinc ĩ tinctus. oppido q̃ eleganti uocabulo: uocatur liquor: quo intingimus obsonia: ut cõmendatioris iucundiorisq; saporis sint. Ideoq; uulgo sapor nuncupatur. Pli. in. xy. ait plerũq; ad intinctus addi baccas myrti. graeco uocabulo Embãma noiat απο του εμβαπτω qđ significat intingo: Columella li. nouissimo. hoc sinapi ad embamata nõ solũ idoneo sed etiã specioso uteris. In euangelio scriptum est. qui intinxerit mecũ manum in parapside graece dicitur εμβαψασ μετ εμου εν τω τρυβλιω consimiliter ex eademq; aeschrologia Lucianus μακαριοσ οστισ ενταυθα ενεβαψατο. i. dest foelix quicunq; illic intinxerit. Dicacula. dicacitas a dicendo ducta ẽ: quae proprie significat sermonẽ cũ risu aliquos incessentem. ut ante dictum ẽ: hinc dicax & dicaculus. qui dicacitate & iocoꝝ mordacitate praepollet: Demosthenẽ urbanũ fuisse dicunt dicacẽ negant: multi ut auctor ẽ Quinti. in cõuiuiis & sermonibus dicaces sunt. hic dicacula puella significat loquacula. petulans uenustula. & in uerbis faceta. graece dixit Lucianus. σφοδρα γαρ ην ιταμον και χαριτων μεστον το κορασιον. i. erat puella ualde ꝓterua: & plena uenustatis. A foculo discede. eleganter foculus dictus pro puella: qa amator uritur. Et amor ignis est: sic & Terentius. accede ad ignẽ huic iã calesces plus satis. Diomedes grãmaticus ait Acyrologiã ẽe apud Terentiũ. accede ad hunc ignẽ. ubi noie ignis significat meretrix. Meus igniculus. amoris flãma & uredo. Vir. At mihi sese offert ultro meus ignis aminthas. Cyrus apud Xenophontem amorem ostẽdit igne esse longe potentiorem; quod ignis urit homines tangentes. At amor formae eos etiam accendit. qui procul spectãt: in tantum ut ardenter estuent.

Membra
plostrum
plaustrũ
Auxilla
ollula
Ollares
uuae
chytro
podes
correcta
dictio ex
leuitico
intinctus
Embam
mata
Dicaculus
amor
ignis
amor igne
terrẽtiorẽ

lum floridis palmulis rotabat in circulum: & in orbis flexibus crebra succutiẽs: & simul membra sua leniter illubricans lumbis sensim uibrantibus: spinam mobilem quatiens placide: decenter inundabat. Isto aspecto defixus obstupui & mirabundus steti: Steterunt & membra quae iacebãt ante. & tãdem ad illam q̃ pulchre: q̃q; festiue iquã. Fotis mea ollulam istam cum natibus intorques. q̃ mellitum pulmentum apparas. foelix & certius beatus: cui permiseris illuc digitum intingere. Tunc illa lepida alioquin & dicacula puella. discede inquit miselle q̃ procul a me: a foculo discede. nam si te uel modice meus igniculus afflauerit ureris intime.

Nullus

Nullus extinguet. Lepidius sane uenustiusq; id totum apud Lucianum græcum est. Vbi ait palestra. θεραπευσαι σε ουδεισ αλλοσ. ουδε θεοσ ιατροσ. αλλ κατακαυσασ σε μονη εγω. i. sanabit te nullus alius neq; medicus deus. sed ego sola quæ te combussi: & mox Paulo. ανθρωπον οιδα εγω γε και σφαττειν και δερειν και κατακοπτειν. i. ego hominem noui & iugulare & excoriare: & trucidare. Et ollam & lectulum quatere. Fons quatenus coqua est ollam rotare nouit & quatere: quatenus amorabunda ē lectulum concutere: qui instrepere solet ex coluctatione uenerea. Catullus tremuliq; quassa lecti argutatio inambulatioq;

Nullus extinguet ardorem tuū: nisi ego. quæ dulce condiens & ollam & lectulum: suaue quaterenoui. Hæc dicens in me respexit. & risit. nec tamē ego prius inde discessi: q̄ diligēter omnē eius explorassem habitudinem. uel quid ego de cæteris aio? Cū semper mihi unica cura fuerit. caput capillumq; sedulo: & publicæ prius intueri: & domi postea perfrui? Sicq; iudicii huius apud me certa & statuta ratione: uel q̄ præcipua pars ista corporis in aperto & perspicuo posita: prima nostris luminibus occurrit. & quod in cæteris mēbris floride uestis hylaris color: hoc in capite nitor natiuus operat̄. Deniq; plereq; indolem gratiasq; suas probature. lacinias omnes exuunt amicula dimouent. nudā pulchritudinem suam præbere se gestiunt magis de cutis roseo rubore: q̄ de uestis aureo colore placituræ. At uero quod nefas dicere: nec q̄ sit ullū huius rei tam durum exemplum: si cuiuslibet eximiæ pulcherrimæq; fœminæ caput capillo spoliaueris: & faciē natiua specie nudaueris: licet illa cœlo deiecta: mari edita: fluctibus educata: licet inq̄ uenus ipsa

Habitudinem. Corporis filium habitum & membraturā. habitior apud priscos dicitur pro pinguiori habitissimus pro pinguissimo: & corpulento usurpat̄: e contrario male habitus p emaciato attenuatoq;: gellius equū nimis strigosum & male habitum: sed equitem eius uberrimū & habitissimum uiderunt. Vbi annotandum ēstrigosum dici p macro exhaustoq; quasi stringosum: sic enim apud ueteres dicitur cuius corpus stringitur aut fame aut macie: aut alia uiri causa sic apud Liuium strigosiores equi pro exhaustis & macie attenuatis. Postea perfrui. Apertior sensus si legas pfrui.

Habitissimus

Male habitus

Strigosus

Statuta ratione. Legas ratio ut sit casus rectus. Pars ista corporis. caput & capillitiū. Et quidem. Lege & qd̄.

Nitor natiuus. Sicut membra corporis cultu uestis nitidioris conspectiora fiunt & uenustiora. sic caput nitore capillo℞ qui natiui sunt condecorat̄. dixit Plautus ornamenta purpurea & aurea conuenire turpi mulieri. Cæsaries autem speciosa & crinita cōprimis decet fœminam. quæ ut auctor ē Ambrosius in. vi. examero reuerenda ē in senibus. Veneranda in sacerdotibus terribilis in bellatoribus. Decora in adolescētibus compta in mulieribus dulcis in pueris. Tolle arboris comam tota arbor ingrata est. Tolle humani capitis capillum tota pulchritudo flaccescit. hic ornatus est capitis obuius omnibus. & pspicuus quo cerebrū munitur. & uestitur: ne aut frigore uexet̄: aut estu: sicut nihil fedius est in fœmina: q̄ caput capillitio depopulatū: ita nihil uenustius cæsariato comatoq;. In capite hominū plurimus ē pilus. Inde cognomina capillatis Alpium incolis galliæ comatæ. Myconii populi insulani carentes capillo gignunt̄: Defluuium capillo℞ in muliere rarum. In spadonibus non uisum: tanta est decoris affectatio in mulieribus ut aliena quoq; coma caput exornent: adeo liquet capillum esse amabilem illicibilemq;. Ouidi. sententialiter scribens ait turpe pecus mutilum. Turpis sine gramine campus. & sine fronde frutex: & sine crine caput.

Cæsaries reuerēda

Laus comæ

Myconii calui

Amicula dimouent. Vestimenta omnia amouent. ab amiciendo amictus. Amicimē. amicula dicta.

Amicula

De cutis roseo rubore. iuxta sniam plautinā fœmina nuda pulchra ē qua purpurata pulchrior. Neq; sit exemplū. Vtinam igitur nulla calua & sine capillo reperiat̄: ut nullum extet exēplum caluitii fœminei. & sane mulieres naturaliter non caluescunt: qm̄ natura earum similis puerorū naturæ est: unde & spadones non caluescunt qm̄ fœminam imitant̄. Auctores Aristoteles Hippocrates Galenus cæteri. Annotatu dignum est obiter id qd̄ Seneca scripsit libro epistola℞ moralium. xv. q luxum carpens mulieres tradit & caluas & podagricas fieri ex intemperantia: ut ita maximum medicorū Hippocratē faciant mendacē: qui in aphorismis pdidit fœminis nec capillos defluere: nec pedes laborare: ue℞ natura fœmina℞ mutata non ē: sed uita sed uictus sed ingluuies in cā ē ut caluescant fœminæ. cōtra Hippocratis sniam qd̄ & Galenus refert.

Mulieres non caluescere

Quō mendax hippocrates

Natiua specie. natiuo decore. & pulchritudine capillo℞ qui homini cōgeniti sunt. In hoie enim pili partim simul: partim postea gignuntur: hos cōgenitos appellant: qui ut auctor ē Pli. non desinunt sicut nec fœminis magnopere.

Cōgeniti hip. uenus ex spuma aphrodite

Licet illa cœlo deiecta. Sensus est. si uenus calua foret & comæ honestamento uiduata haud quaq̄ placeret fieretq; inamabilis. adeo capillamenti decor fœminam decet. uenus autem ex spuma maris orta & cœlo deiecta esse fert̄: aiunt mythici saturnum cœli patris pudenda absciddisse: quibus in mare deiectis uenerem pcreatam: q̄a spuma. Vnde coaluit αφροδιτη nomen accepit. αφρον enim græci spumam uocant: hoc autem ideo

fictum esse creditur: quia dicũt physici sudorem falsum eẽ. quẽ semp elicit coitus. Aristoteles uero cu
ius inuentis nec ipsa natura dissentit libro de generatione aĩalium secũdo autumat genitura eẽ spumo
sam. Ideoq; deam. q̃ rei ueneriæ p̃est ab ipsa spuma aphroditem noĩatã: Annotandũ est herodotũ græ
Sperma Spumosũ — ce historiæ principẽ errore fœdo lapsum eẽ: qui scripsit lib. iii. historiaꝝ geniturã ethiopũ eẽ nigrã &
ob id ethiopas nigros existere. Cum eodẽ teste Aristotele oĩum aĩantiũ sperma hoc est semen genitale
album sit: De uenere: ꝙ cœlo deiecta mari ꝓcreata sit scribunt Poetæ & meminit Ausonius his uersi
bus. Orta salo suscepta solo patre edi
Gratiæ Charitas — ta cœlo. Eneadum genitrix hic habito Alma uenus, Gratiarum choro. gra tiæ quas charitas græco uocabulo ap pellitant: i comitatu ueneris eẽ ꝑdunt: ex quo est illud Oratianũ feruidus te cum puer & solutis gr̃iæ genis ꝑperent q̃ nymphæ. Nudæ gr̃iæ & sinc̃ nodis: Ideo figurant. q̃a amici aĩos solutos ac

fuerit: licet omni gratiarum choro stipata: & tota cupidinum populo comitata: & balteo suo cincta: cinnama fragrans: & balsama rorans: calua proces serit: placere non poterit: nec uulcano suo. Quid cum capillis color gratus: & nitor splendidus illu

nudos & aptos & inter se habere debeant. quidã gratias liberi & ueneris filias esse tradunt: nec imerito:
gratiæ enim p hoꝝ fere numinũ munera cõciliant: quaꝝ una auersa pingit̃ duæ nos respicientes ꝓpte
Quõ figurant̃ gr̃æ — rea ꝙ pfecta a nobis gratia duplex solet reuerti. Docet Seneca quare tres gratiæ & qualiter sorores sint:
& quare manibus implexis: quare ridentes: quare iuuenes: & quare uirgines: soluta ac perlucida ueste.
Alii quidẽ uideri uolunt unã q̃ det beneficiũ. Alterã q̃ accipiat. Tertiã quæ reddat. Alii tria beneficioꝝ
genera ꝓmerentiũ reddentiũ: simul & accipientiũ reddentiũq;. Cõsertis manibus in se redeũtiũ cho
rus. ob hoc est: q̃a ordo beneficii p manũ trãseuntis nihilominus ad dantẽ reuertit̃ & totius spẽm pdit
si unq̃ interruptus est pulcherrimus: si cohœserit & uices seruat: hilares sunt quales solent eẽ qui dant
uel accipiunt beneficia. Iuuenes q̃a nõ debet beneficioꝝ memoria senescere. Virgines q̃a incorrupta sũt
Nomina gratiaꝝ — sincera & oĩbus sancta: In q̃bus nihil alligati eẽ decet neq; ascripti solutis itaq; tunicis utunt̃. ꝑlucidis aũt:
q̃a beneficia conspici uolunt. Hesiodus Aglen. maximã natu appellat a splendore. mediã euphrosinẽ a
leticia. Tertiã thaliã. a uiriditate. Home. uni nomẽ mutauit pasitheã appellãdo lib. iliados. xiiii. Chry
sippus ait gratias tres iouis & eurinomes filias esse. Etate aũt minores q̃ horas sed meliuscula facie. & iõ
ueneri datas comites. Diodorus auctor est ad gratias beneficii & gratiæ retributionem pertinere. & ob
id eas coli. Socrates sculptor charitas fecit in propyleis atheniensiũ imprimis inclitas. Cupidinũ po
pulo. Plato in symposio. duos tãtũ cupidines celebrat. Alterũ celestẽ. alterũ plebeium. de quibus & nos
Cur plures cupidines — olim lusimus. In carmine amatorio: Veꝝ poetæ innumeros cupidines assignant ueneri: sic propertius
alios cupidines faculis: alios sagittis: alios uinculis instructos sibi obuios factos esse cõmemorat. sic Sta
tius in siluulis de cupidinibus numerosis loquens inquit: pharetrati pressere silentia fratres. Et silius
cecinit in septimo punicoꝝ. Cupidines complusculos. ut merito uenus dicatur ab Apuleio cupidinũ
populo comitata: Quin etiã alexander aphrodiseus in problematis refert plures esse cupidines: quan
do q̃dem aliter atq; aliter q̃s concupiscit: & ut inq̃t Diuinus Plato amorem beluam esse multoꝝ capi
tum certum est. uel ꝙ multis amoribus unus & idẽ sæpe succũbit: Arcesilaũ magnificat uarro q̃ leenã
fecit marmoreã. Et cum ea aligeros cupidines ludentes. quoꝝ alii religatã tenerent alii e cornu cogerẽt
Balteus ueneris — bibere. alii calciarent soccos. oẽs ex uno lapide. Balteo suo cincta. ceston significat. q̃ balteus ueneris
est discolor. & uariegatus: Cui insunt blandiciæ oẽs cupidines. suadelæ. fraudulentiæ. oĩa deniq; amato
ria ueneficia: quæ uel prudentis deliniant mentẽ: auctor Homerus in. xiiii. Iliados cuius hi uersus sũt:
ελυσατο κεστον ιμαντα ποικιλον ενθα δε οι θελκτηρια παντα τετυκτο. ενθ ενι μεν φιλοτης εν δ ιμερος εν
Incesta unde Cestos — δ οαριστυς παρφασις η τ εκλεψε νοον πυκα περ φρονεοντων ab hoc cesto autumant grãmatici adulte
ria dici incesta quasi sine cesto in quo copulæ ex matrimonio uis est. de hoc Epigrãmatarius poeta. col
Cinnamũ — lo necte puer meros amores ceston de ueneris sinu calentem: Idem sume cytheriaco medicatum necta
re ceston. Vssit amorem balteus iste Iouem. Cinnama fragrans. idest odorem cinnamicum redo
lens. Cinnamum idẽq; cinnamomum frutex est odoratissimus. duoꝝ cubitorum altitudine. præcipua
bonitas est in tenuissimis uirgultoꝝ partibus. Vilissimum quod radicibus proximum. summa gratia
in cortice. ipsum lignum in fastidio est: quod Xylocinnamum uocatur. Ex cinnamo fit unguentũ Cin
naminum dictũ inter cætera crassissimũ. sũma unguentoꝝ cõmendatio est: ut transeuntem fœminã
odor inuitet etiã aliud agentem. Balsama rorans. instar quasi roris guttas balsami fundens. balsamũ
Opobalsamum — aũt omnibus odoribus præfertur: succum balsami opobalsamum uocant eximiæ suauitatis: Xylobal
samum lignũ dicunt surculũq; balsami. qđ & ipsum pro succo sustituerunt officinæ. præcipua gratia
Xylobalsamum — balsamo est. secũda semini. Tertia cortici. minima ligno. Sũma balsami ꝓbatio. ut lac coagulet & i ue
ste maculas non faciat. Nec uulcano suo. Si uenus calua placere non poterit uulcano. a quo ardẽter
Venus calua — Amatur. Tanto minus reliquis placebit. Merito uenerem uulcano coniungunt: quia sine calore & ignis
uires ueneria peragi non potest: & quia incidit mentio ueneris caluæ. Scire debes Romanos ueneri cal
Venus armata — uæ edem consecrasse in honorem matronarũ: cum urbe a gallis occupata obsessi in capitolio ex mu
lierũ capillis tormenta fecissent. Auctores Lactantius & Iulius capitolinus. e cõtrario lacædemonii co
luerunt

fuerunt uenerem armatam. quã græce dicunt αφροδιτην ενοπλιον ex historia mulierum: quæ messenios hostes fuderunt: armataeq; obuiam exiuerunt uiris. hinc illud Ausonii. Armatam uidit uenerem lacedemone pallas. Illucet. resplendet: & radiat. Ecce solis. Corrigo & contra solis aciem. Grauem. lego gratiam. In mellis umbrã. sunt capilli in quibus mellis color placet Vmbroso quasi fulgore perspicuus: Galenus in microtechni ait capillos flauos & rubentes Crispos q; significare bonam corporis constitutionem. Domitius nero capillos coniugis suæ poppeæ succinos appellabat a succini colore

Succini capilli

cet? Ecce solis aciem ueget⁹ fulgurat: uel placidus renitet. At in cõtrariam grauem uariat aspectum: & nunc aurum coruscans: in mellis lenem deprimitur umbram. Nunc coruina nigredine cerulus columbarum collis flosculos emulatur. uel cum guttis arabicis obunctus: & pectinis arguti dente tenui discriminat. Et pone uersum coarctus: amatoris oculis occurrens: instar speculi reddit imaginẽ gratiorem: quid cum frequenti sobole spirisus cumulat uerticem? uel prolyxa serie porrectus dorsa

qui in melle cognoscitur. Coruina nigredine. Capillus coloris nigricantis expetitur a matronis. cum illa nigricia non parum uenustet faciem cãdicantẽ. In demonio Socratis cum duo inqt colores præstabiles forent. piceus & niueus. quibus inter se nox cum die differunt: utrũq; colorem apollo suis alitibus donauit candidum olori. Nigrum coruo. Cerulus. cerulus color uiridis est: & subniger: qualis in mari conspicitur: unde cerula maria a poetis dicta. ob id thalassicus quoq; nũcupatus quasi marinus a Plauto: græci glaucũ appellant. quo & nostri utuntur. Latinis ueteribus cesia dicta est: quæ a græcis glaucopis dicitur. ut Nigidius ait: de colore cœli quasi cœlia. ferrugineus color ceruleus ẽ. sup quo in libro annotationũ plura. Columbarũ collis. columbarũ pluma: quæ in collo est radians in sole uarii coloris incertiq; conspicitur. mõ enim rubra: modo uiridis & uarietate quadam mutat colores: sicut & pauonis cauda. sup qua re Lucretius lib. secundo luculenter scribit. Cuius hi sunt uersus. Pluma columbarũ quo pacto in sole uidetur: q̃ sita ceruices circũ. collumq; coronat: nãq; alias fit uti claro sit rubra pyropo. Interdum q̃dam sensu fit uti uideat̃ inter ceruleũ uiridis miscere smaragdos: hinc Arcesilas nobilissimus philosophus uarietate ista columbini coloris motus asserere cœpit ακαταληψιαν. i. incomprensibilitatẽ. & hoc est quod intelligi uoluit Martianus libro de nuptiis philologiæ Arcesilas collum intuens columbinũ dubitabat: Hieronymus quoq; rei huiusce commeminit. Seneca libro primo quæstionum. Columbarũ ceruix speciẽ falsi coloris & sũmit & ponit ubicunq; deflectitus. De quo Nero cæsar disertissime lusit. Colla tiberiacæ splendent agitata columbæ. Pli. in. x. tradit columbis inesse quendam gloriæ intellectum. ut nosse credantur suos colores uarietatemq; dispositam: nunc Apuleius colorem in capillis gratũ esse & amabilem significat: qui uarietatem illam colli columbini imitatur & reddit. Guttis arabicis. unguento nardino. uel potius myrrhæ lachryma quæ in arabia laudatissima p̃gignitur. sudat aũt myrrha sponte priusq̃ incidatur. guttam stacten dictã. Cui nulla præfertur auctor Pli. in. xii. a uerbo græco stazo. quod significat stillo stacte nominata. qua dictione gutta siue lachryma liquoris significatur. de qua in expositione Psalmorũ Hieronymus sic scribit. stactẽ. idest stillam uel guttam exhibent domino: Narrant & qui Arotuatũ nouere uirtutes stacten florẽ esse myrrhæ: huius quoq; meminit columella in carmine de cultu hortũ. Myrrhæ unguento hoc est stactes liquore capilli ungebant̃ causa deliciarum. Ouidius in epistola sapphus. Non arabo noster rore capillus olet. Idest unguento myrrhæ. de quo Plinius noster in. xiii. myrrha & per se unguentum facit sine oleo. stacte dũtaxat. Arabiæ peculiaria sunt multa odorata & ad unguenta pertinentia: ut thus. Myrrha. mastice. Ladanum. & alia complusula. p̃pter quæ fœlix appellatur græco uocabulo Eudemon dicta. Discriminatur. distinguitur. digeriturq; positura quadam uenustiore. discrimen uocant diuisionem capillorũ. quo mulieres imprimus utuntur. de quo Ouidius compositum discrimen erit. discrimina lauda. Discerniculum dicitur acus: quæ capillos mulierum ante frontem diuidit. atq; discriminat. dictum a discernẽdo: eo enim discernitur capillus: sicut dente pectinis explicatur: quem argutum appellat. uel quasi paruum & breuitate elegantem. uel quasi sonorum: dum pectitur coma. Et pone. A tergo in ceruice. solet enim post ceruicem coma nodari: & nodo quodã in sũma parte cõstringi: ex quo fit ut capillus spissior densiorq; fulgorem reddat specularẽ: Virgi. de Camilla. Vt fibula crinem auro internectat. Idem de didone. Crines nodantur in aurũ. græci κεκρύφαλον appellant retiolum illud siue reticulũ quod comã continet. quod ut ait. M. Varro a rete dictũ. Capital quoq; ueteres dixerunt fasciolam qua capillũ in capite colligarent. Spirisus. corrigo spissus: nã densitas & spissitudo capilloꝝ gratiam augent. sicut raritas est dehonestamento. Dorsa permanat. decurrit explicaturq; per Homeros. & spinã dorsualem. Antiqui dossum dicebant qđ nunc dorsum: & ita uulgo usurpatur. Inde dossuaria iumẽta a. M. Varrone dicta quæ dosso uehunt: Dorsualia appellant uelamenta: siue operimenta. quibus bouum & equoꝝ dorsa cõuelantur. Iulius capitolinus p̃cesserunt etiam altrinsecus cẽteni albi boues cornibus auro iugatis: & dorsualibus sericis discoloribus præfulgentes.

Cerulus

Thalassicus color

Pluma colli colũbarum

Arcesilas intuens collum colũbinũ

Stacte

Eudemon Arabia

Discrimẽ

Discerniculum

Reticulũ

Capital

Dossum dorsum

Dossuaria iumenta

Dorsualia

permanat. Tanta deniq; est capillamẽti dignitas: ut quãuis auro: ueste: gemmis: omniq; cætero mũdo exornata mulier incedat: tamẽ nisi capillum distinxerit: ornata non possit uideri. sed in mea Fotide: nõ operosus: sed inordinatus ornatus addebat granã. Vberes enim crines: leniter emissos. & ceruice dependulos. ac deinde per cola dispositos sensimq; sinuato patagio residentes. paulisper ad finẽ conglobatos: in summum uerncẽ nodus adstrinxerat. Nec diutius qui tantũ cruciatũ uoluptatis eximiæ sustinere. Sed pronus in eam qua fine summum cacumen capillus ascendit: mellitissimum illud sauium impressi. Tum illa ceruicem intorsit. & ad me conuersa limis & morsicãtibus oculis. Heus tu

Capillamentum

Capillamenti. capilli siue capillitii & comæ. scribit Plinius fetatũ capillamenta innasci quibusdam hominũ in uesica. Idem auctor est tubera nullis fibris nixa. aut saltem capillamentis gigni. Idem nouissimo uolumine inter uitia gẽmarũ numerat capillamentũ quod rimæ simile sit. Cætero mundo.

mundus muliebris

Vnguenta in mundo muliebri

Ornatu muliebri. mundus enim ornatus muliebris dicit: nomine a mundicia ducto. ut docet. M. Varro. de quo Vlpianus sic scribit. mundus muliebris est. quo mulier mũdior sit. Continentur & eo specula. matulæ unguenta uasa unguentaria. & si qua similia dici possunt; unguenta uero quibus ualitudinis causã unguimur mundo non cõtinentur: Liuius lib. xxxiiii. mundiciæ ornatus & cultus hæc fœminarũ insignia sunt. his gaudent & gloriant: hũc mundum muliebrem appellauerunt maiores nostri: Lucilius mundũ neutro genere appellauit non masculino: ut cæteri. illo uersu. Legauit qdã uxori mundũ omne pœnũq;. illud adde mundũ quo oĩa cõtinent a pfecta absolutaq; elegantia mundũ a nostris dici:

Cosmos

quẽ græci cosmon noie ornamenti appellauerũt. Distinxerit. quasi discerniculo digesserit & decẽti positura discreuent. Non operosus. capillus interdum inordinatus incompositusq; in fœmina luculenta gratior est & amabilior q̃ operosus. hoc ẽ multa opera cõcinnatus: sicut enim pulchra fœmina nuda est. q̃ purpurata pulchrior. Ita capillus quoq; passus, plyxus circa caput reiectus negligenter. ut ait Teren. in formoso corpore decentior est. q̃ cõpositus discriminatusq;. Vberes. spissi nã ut dudũ dictũ ẽ capillus densitate fit cõmendatior. sic aũt textus ordinatur. nodus astrinxerat uberes crines & p colla dispositos. Sinuato patagio. patagiũ aurea chlamis ẽ. q̃ p̃ciosis uestibus

Patagium

Patagiarius

Malacum pallium

Malacissare

immitti solet: Inde patagiata fœmina a Plauto in epidico dicta. q̃ patagio induta est. & ab eodem in aulularia patagiarii artifices patagii nominati. Nutrix pallis patagiis crocaris malacis: In codicibus nonianis pro malacis mendose scriptũ est manicis malacũ autem appellãt uocabulo græcanico molle & delicatũ. malacũ pallium dixit Plautus in bacchidibus. pro molli & delicato. & mollicino. Verbũ uetus est malacissare. quod significat mollire. mitigare mansuefacere. Idem ait malacissandus es. i. mitigãdus molliendusq;: sinuatũ appellat a sinu uestimenti quasi flexuosum & crispum. festus ait patagiũ id dici quod ad summam tunicã assui solet: quæ & patagiata dicit. Quod & uidet uerius. tanq̃ sit patagiũ id ornamenti genus quod mulieres in sũma camisiæ parte circa ceruices assuunt Crispissimum. & ut inqt

Patagus morbus

Osculum

Basium

Suauium

Limis

sinuatum patagus uero morbi genus est. Mellitissimu illud sauium. Significatur capillo se fotidis impressisse basiũ illud dulcissimũ. quod condimentis ueneris conditũ. & ut inquit Catullus dulci dulcius Ambrosia est. Tria aũt sunt osculandi genera. auctore Donato. osculum: basiũ: & suauium: oscula officiorũ sunt. basia pudicorũ affectuum. suauia libidinũ uel amorũ. In pronominibus autem magnum est dicendi pondus magnusq; ex his intellectus nascitur: nã dicendo illud sauium: uult intelligi illud dulcissimũ: illud qd' amator amicæ ardenter infingit: illud quo Labella labellis feruminantur: illud qd' uenus quinta parte sui nectaris imbuit. Deniq; illud quod libidinis est suscitabulum. & subantis anteludiũ. Limis. obliquantibus. & transuersis. nã limis ut docet Donatus significatur transuersus. Vñ limen quoq; dicitur in hostio. quod ingredientibus egredientibusq; transuersum est; & limi dicuntur obliqui generaliter: hoc tamen pprie de oculis dicitur ueneriis scilicet & Amasiis Plautus in milite as-

Limo uident

Limare

pice limis oculis. scribit Solinus de leonibus nunquam limo uident minimeq; ita se uolunt aspici. Vbi limo significat obliquis oculis & transuersis qd' Plinius apertius dixit & Planius. Cum ait nec limis intuentur oculis aspiciq; simili mõ nolunt. Limare: uerbum uetus est quod significat coniungere ut apud Plautum: nunq̃ cum illa limaui caput. & turpilius in leucadiã. Veritus sum. ne amoris causa cũ illa limasses caput. Morsicantibus. significatissimo uocabulo uim uenustorũ oculorũ expressit. qui illices sunt ueneris & potentissimũ amoris incitamentum: quorũ fulgor & amabilis intuitus. quodã quasi morsu uitalia populatur: & morsicatim medullas depascitur: expertus loquor sensi ipse nec dissimulabo.

Morsicantes oculi i pathia & martia

sensim inquam oculos in panthia & martia morsicantes; quibus nihil uenustius. amabilius speciosius nouit uetustas: nec noscet ipsa posteritas. Natura exhausit cũcta narthecia & omnes pulchritudinis pyxidiculas in formandis duabus mulieribus: quas Zeusis uel singulas cõtẽtus fuisset inspicere. Qui crotoniatarũ uirgines nudas: ut. M. Tullius uel agrigentinorũ; ut Pli. sentit inspicere uoluit. picturus helenæ simulachrũ; ut quod in quaq; laudatissimum esset pictura redderet.

Scolastice

Scolastice.scolastici diminutiuum est:scholasticulus qua dictione significat̃:qui scholæ operã dat & in scholasticis controuersis exercetur.Plinius secundo epistolarum annum sexagesimum excedit: & adhuc tantum scholasticus est. Dulce & amacum.sententia plautina ex cistellaria. amor & melle: & felle est fecundissimus:gustu dat dulce amacum ad satietatem usq; aggerit. Bilis amaritudinem. per antitheton decentissimum significat in amore plus esse amatoris:q̃ dulcedinis:sicut.n.mel dulcissimũ est:ita bilis amarissima:ex felle ut physici tradunt:& memorat Plinius noster bilis est: & magnũ

Scholasti/ cus

Bilis ex fel le

Scholastice ait.dulce & amarũ gustulũ carpis. Caue ne nimia mellis dulcedine diutinam bilis amaritudiem trahas. Quid istic inq̃ est: mea festiuitas. cum sim paratus.uel uno basiolo iterim recreatus super istũ ignẽ porrectus assari? Et dum dicto arti us eã cõplexus cœpi sauiari.Iãq; æmula libidine in amoris parilitatẽ congermanescenti mecum. Iam patentis oris inhalatu cĩnameo & occursantis linguæ illisu nectareo: prona cupidine adlubescẽte: pereo inq̃:imo iam dudũ perii:nisi tu propiciaris. Ad hæc illa rursum me deosculato bono aĩo esto ĩquit.Nã ego tibi mutua uoluntate mancipata sũ. nec uoluptas nr̃a differet̃ ulterius: sed prima face in cubiculũ tuũ adero. Abi ergo:ac te ꝯparata:tota.n.nocte tecũ fortiter:& ex aĩo p̃liabor. His & talibus obgãnitis sermõibus:inter nos discessum ẽ.

in hac pte uirus:hinc it in mores crimẽ bilis nomĩe cum se fundit in animum de atrabili q̃ græci melancholiam uocãt de trinita. uitellina prasina adusta scripsimus in cõmentariis.Tusculanarum quæstionum & copiose disertãt. Plato.Galenus. Albertus magnus cæteri. Sup hunc ignem.cum de igne elemẽtali:quo cena a fotide coquæbatur loqui simpliciter uideatur:non infestiuiter referri potest ad ignem meretricium:iuxta aliud terentianum:accede ad ignem hunc:iam calesces plus satis ibi enim nomine ignis meretrix thais significatur id genus locutiõis per acyrologiã fieri autũat Diomedes. a Virgilio quoq; decenter dictũ est.At mihi sese offert ultro meus ignis aminthas.

Ignis me/ retrix

Assari.torreri.uiri. excoqui. sicut assæ carnes percoquuntur̃. primo ut auctor est.M.Varro fuit assa caro secundo elixa.Tertio iurulenta. dictum assum quod id igni assuedescit: sudãdo enim assum distillat calorẽ alii assum dici interpretantur:quasi solum quoniam in obsoniis sine pigmento saporis alieni esse carnes inferebantur:antiqui enim assum solum dixerunt:unde assa uox dicta.Non admixtis aliis musicis concentibus.Laudes maiorum assa uoce cantabantur:idest ore prolata:& sine mixtura musices:ab asso assaturæ dictæ.Flauius uopiscus scribit aurelianum imperatorem conuiuium de assaturis maxime dedisse. cibaria iurulenta hoc est iure condita auctore Cor.Celso magis alunt quam assa: magis assa quam frixa. Cum dicto.cum hæc dicerem.& loquærer. Locutio Apuleii prope peculiaris.& frequens. Sauiari.basiare osculari: catullus os oculosq; suauiabor. Tria sunt ut proxime diximus exosculandi genera: osculum.s.suauium & basium:oscula officio cum sunt basia pudico cum affectuum suauia libidinum & amorũ. Congermãescenti.uetusto uerbo congermanescens libido dicta:q̃ cõpar est:& quadam quasi germanitate consimilis:alii a congerminando:id deducere malunt quod non placet:nam congermanescere est coalescere & consociari:unde congermanescens libido eleganter pro coalescenti & consociata usurpatur.Quadrigarius facit exempla eorum ut uos cum illis cõgermanescere suatis.

Assum so/ lum assa uox assa/ curæ

Suauiari

Inhalatu cinnameo.anima & anhelitu odoris suauissimi qualis est cinnami:amator enim amicæ animam anhelitumque suauecolentia quadam fragrantem & odoramentis commixtum esse sensit:& nos olim osrulum panthiæ præconio suauecolentiæ extollentes sic lusimus in ydillio.cinnama qđ fragrãt quod olet cynireia myrrha. Illisu nectareo:oppido q̃ festiuiter expressit mores amasiorum:qui linguam linguæ interosculandum illidere consueuerunt:quæ suauiatio mellitissima est:& nectaris dulcedine perfusa:necnon maximum quoque ueneris suscitabulum:in hanc sententiam est illud plautinum:fac proserpẽtem bestiam me duplicem ut habeam linguam. Adlubescẽte.adlubescere uerbũ uetus:quod significat placet aut placere incipit:plautus in milite herele uero iam adlubescit primulum palestrio:sicut a lubet lubescit ita & ad lubescit dicitur. Pereo inquã uerba deprompta ex intimo amoris promptuario:quibus amantes in complexus amicorum subinde uti consueuerunt. Propitiaris.placata sis.& propitia. Esto.sis. Mutua uoluntate:mutuum in amore dicitur:ubi par uoluntas accipitur.& redditur. Mancipata obnoxia:& quodam quasi mancipi nexu obligata tãq; addicta. Prima face.horam uespertinam significat qua faces accẽdunt̃.Macrobius in.i.saturnalium scribit q; post uesperam prima fax dicitur.Deinde concubia. Præliabor.prœlia.s.ueneræ.de quo Virgilius at nõ in uenerem segnes nocturnaq; bella.& epigrãmatista.o quæ prœlia quas utrinq; pugnas foelix lectulus & lucerna uidit.sua est amori militia ut marti:sua p̃lia.sui bellatores:& ut inquit ille.militat ois amãs:& hẽt sua castra cupido. Obgãnitis sermonibus.immurmuratis.magisq; clara uoce enuntiatis.Gãnire.n.& obgãnire obmurmurare est unde & Gannitio canum q̃ula murmuratio significat̃.

Adlubé/ scere

Prima fax

Prœlia ue neris

Gannire

Gannitio

Cōmodum.tunctunc:id horæ.eo momento:ut sæpe diximus. Mittit xeniola.morē signat pri-
Xenia scorū:qui hospitibus munera esculenta missitabant:q̄ xenia.i.hospitalia appellauerunt:nā ut auctor est
Victruuius in.vi.cū fuerunt græci delicatores:& a fortuna opulētiores hospitibus aduenientibus istrue
bant cubicula & triclinia & cū penu cellas.primoq; die ad cenā inuitabant:postero mittebāt pullos oua
Xenios olera.poma reliquasq; res agrestes:q̄ xenia ab hospitibus appellauerūt.ξενοσ.n.græce hospes.ξενιοσ ho
Iupiter spitalis quo cognomento Iupiter colit̄:ut meminit dion:de quo intellexit poeta cū ait Iupiter hospiti-
bus nāte dare iura locunt̄ : hinc xenia

> Cōmodum meridies accesserat:& mittit mihi Byrrhena Xeniola porcū optimū:& qnq; gallinulas:& uini cadū in ætate preciosi. Tūc ego uocata Fotide. Ecce īq̄ ueneris hortator & armiger liber: aduenit ultro: uinum istud sorbeamus hodie omne. quod nobis restinguat pudoris ignauiam:& alacrem uigorem libidinis incutiat: hæc enim sitarchia nauigio ueneris indiget sola: ut in nocte peruigili:& oleo lucerna:& uino calix abundet:diē cæte⁊ lauacro ac dehinc cene dedimus. Nam Milōis

Xeniola muneta dicta hospitalia & υποχοριστικοσ xeniola:xenia ut inquit ecclesia-
stes excecant oculos iudicium:iuriscō-
sultus xenus non in totū abstinendum
esse p̄cipit. Martialis celebrat xenia &
apophoreta:ubi annotandū: apopho-
reta non tam dici munera q̄ remittunt̄
ab his:qui xenia accipere: q̄ uasa & id
genus alia quæ conuiuis apponebant̄:
Apophoreta ut secum post conuiuium ea auferrent
denoq; haberēt:hæc.n.apophoreta uo
cabant̄:ut auctor est Atheneus: & apd̄
nostros diuus Ambrosi. id plenissime
enarrat in libro de cohartatione Virgi
num:scribens hæc. qui ad conuiuium
magnū inuitant̄:apophoreta secū referre consueuerunt ad hunc intellectū referri debet illud Sueto-
nii ex caligula:agitatori citico comessatione quadā in apophoretis uicies sestertiū contulit: scio me ali
ter tradidisse in cōmentariis:sed cū liceat quotidie meliora inuenire p̄teritis:& posteriores cogitatio-
nes prioribus sint sapientiores uolui obiter retractare:id qd̄ in Tranqlli cōmētariis poterā uideri dor
mitans cōniuentibusq; oculis inspexisse:ue⁊ id a me alibi quoq; fiet quotienscūq; repastinādi refor-
mādiq; editos iā cōmentariis in meliorē frugem dabit̄ occasio:hoīes.n.sumus:nec ullus inuentus ē αναμαρτητοσ hoc est impecabilis.Hippocrates errores suos ingenue cōfessus est.Augus.lib.retractationū
Retractationes ingenuæ maculas prio⁊ uoluminū repurgauit.& M.Tul.non dubitauit aliquot iā editos libros aliis postea scri
ptis ipse dānare:sed ad ꝓpositum:idē Ambrosius apophoreta accipere uī ꝓ muneribus cum de uita-
Vinū uetus p̄ciosus li & agricola martyribus scribens ait hæc:apophoreta qdem plena sanctitate & gratia mecū detuli:qd̄
tamen p translationē de uasis dictū uideri pōt. In ætate p̄ciosi.uina generosa uetustate censent̄.pha-
lerni ætas media a quītodecimo anno incipit:ut docet Pli.in.xxiii. solomō in ecclesiastico.Vinū nouū
Vinū edētulum inueterascet:& cū suauitate bibes illud:& Plautus quoq; in casina inqt. qui utunt̄ uino uetere sapiētes
puto:idem in penulo:uinū edentulū eleganter apppellat: qd' uetustū intelligi uult:& ob id p̄ciosum
sicut senes ob uetustatē seniūq; edentuli fiunt hoc est sine dentibus. Veneris hortator: liber hoc est
Priapus ueneris & liberi filius bacchus:cuius noīe uinū significat̄ maximū haud dubie est libidinis incentiuū:ut merito armiger:&
hortator ueneris dici mereat̄.fabulant̄ antiqui filiū liberi ac ueneris priapū fuisse ducti cōiectura ue
risimili: ꝓpterea q̄ q uino indulgeant sint natura ad uenerē ꝓpensiores:ut aūt uulganū ꝓ igne p tro-
picā locutionē uulgo usurpamus sic & uenerē ꝓ coitu liberū & cererē ꝓ uino & pane nō minus decen
ter q̄ licenter dictitamus:qd̄ & Quintili.refert in.viii.hinc illud uulgatissimū sine cerere & libero fri
Sicerra quid get Venus:apostolica snīa interdicit̄ sacerdoti uinū in quo est luxuria:& q altari seruit: uinū & sicer-
ram bibere ꝓhibet̄:uenter.n.uero estuans facile despumat in libidines:sicerra aūt ut inqt Hierony.&
in decretis canonicis:repertū est: hebreo sermone oīs potio nuncupat̄:qua quis inebriari pōt:libe⁊ āt
Liberū bacchū ex eo dictū autumat seneca qua liberat seruitio cura⁊ aīum: asseritq; & audaciorē in oēs cona-
tus facit quidā ob liniam linguæ & libertatē loqūandi libe⁊ dici opinant̄.taq̄ ex ebrietate fiant hoīes li
guæ liberioris petulantiorisq;:si plutarcho credimus liber ex eo dictus: q̄ pro græcie libertate pugna-
uit.Augusti.quod annotatu dignum est libro.vi.de ciuitate dei liberum ex eo dici refert: q̄ mares i co
Libera uenus eundo per eius beneficiū emissis seminibus liberentur:hoc idem dicunt in fœminis agere liberā: quā
etiam uenerem putant:& hoc libero uirilem corporis partem in tēplo poni.fœmineam liberæ:& ob
Dionysia hoc addunt mulieres attributas libero:& uinum propter libidinem concitandā: diē festū dicatum li-
bero patri liberalia uocant a græco uocabulo Dionysia. Pudoris ignauiā. inuerecundus deus liber
nuncupat̄ a priscis ex eo qd̄ inuerecundi per uiolentiā homines fiant.Ora.simul calentis inuerecūdus
deus feruidiore mero arcana ꝓmorat loco. Hæc.n.sitarchia nauigio:emunctior lectio & tutior ē:
hæc enim sitarchia nauigium ueneris indiget sola: ut sit sensus per Metaphorā a nauigantibus ductus.
uenerem egere hac sola annona & alimento.Sitarchiā enim dici uoluerunt pro cōmeatibus & re anno
naria ut illud ex libro regū primo panis defecit in sitarchiis nostris.& sportulam nō habemus dictio
ex græco ducta:siquidem apud græcos σιτον cibus σιτοσ frumentum σιτοσ esculentus.signat̄ Hier.li-
bello quē cōdidit de captiuo mōacho aptius id explicat his uerbis: ascēsis camellis & noua sitarchia.s.

annona refocillati:ut autem sitarchiæ idest commeatus ratio cũprimis habetur in nauibus a nauticis: sic ueneris nauigium egit uino & oleo perinde ac sitarchia:nam uino libido extimulatur. Oleo lucernæ lumen aliter qua amatores gaudent:tanq pleniores sint uoluptates nocturnæ: quas lucerna ardente oculis quoq; usurpant:nam ut inquit ille:si nescis oculi sunt in amore duces:& ab epigrãmatista dictũ est quæ proelia quas utrinq; pugnas:foelix lectulus & lucerna uidit. Boni.ironichos:sic Terentius.ui iequum parmenionem:hinc uirtutes pro uitiis interdũ usurpamus. Cõcinnaticiã mensulam.breuiculam modicam. deparcam: concinnare enim est apte conficere & qua in arctũ breueq; colligere: unde concinnaticiũ deducit pro breui & collecto : & apte cohibito:supra dixit exiguum grabatulũ. Lucianus græce ait. κλινίδιον συντονον. idest lectulũ siue mensulã cõcinnaticiam. Quã pote tutus : idest quãtũ fieri poterat. Inibi . aspectu fotidis.

Concinnaticia

boni cõcinnaticiã mẽsulã rogatus accubuerã q̃ pote tutus ab uxoris eius aspectu: Byrrhenæ monitorum memor: & pinde in eius faciẽ oculos meos: ac si in auernũ lacũ formidãs deiecerã: sed assidue respiciens præministrãtẽ Fotidẽ:inibi recreabar animi. Cũ ecce iã uesperã: lucernã intuens: Pamphile: q̃ largus inqt hymber adherit crastino : & pcontanti marito: qui cõperisset istud? Rñdit sibi lucernam pdicere. Quod dictũ ipsius Milo risu secutus grãdẽ inqt istã lucernæ sibyllã pascimus : q̃ cuncta cœli negocia: & solẽ ipsum de specula cãdelabri cõtuetur. Ad hæc ego subiiciens. Sunt aio prima huiuscemodi diuinatõis expimẽta: nec mirũ: licet modicũ istũ igniculũ: & manibus humanis laboratũ memorẽ tñ illi⁹ maioris: & cœlestis ignis uelut sui parẽtis. q de eẽt editurus in etheris uertice: diuĩo psagio : & ipm scire: & nobis enũciare. Nã & corinthi nũc apd nos passim chalde⁹ qdã hospes miris totã

Recreabar animi elocutio uetus : & usitatissima:ita pẽde o animi. fœlix aĩ. & præstans animi frequenter dictum. Aderit crastino.eã diuinatiõem magicæ artis significat:q per lucernas fit. de qua intelligi uoluit Plinius cũ li. xxx. sic inquit species magicæ plures sunt: nãq; ex aqua & spheris & ex aere & stellis & lucernis ac peluibus securibusq;: & multis aliis modis diuĩa pmittit:qd aũt ait Pli. ex peluibus & securibus pmitti diuinationẽ a magica signat lecanomantiã. & axinomantiã: de qbus diximus in principio commentarioꝝ: sic græce dr̃ diuinatio: quæ fit per pelues & per secures. λεκανον.n. peluium. & αξινην securim dicunt hinc apud strabonẽ libro. xvi. lecanomantici accipiuntur pro magis persarum :per secures siue dolobras diuinantibus præsagia autem siue prognostica ex ignibus terrenis fieri nemo non nouit; & obseruant eruditi: unde orta pyromantia: & quæ nostri uocant ignispicia: quæ anaphiraus primus inuenit:namq; pallidi murmurantesq; ignes tempestatum nuncii sentiũtur pluuiæ etiam si in lucernis fungi: si flexuose uolitet flamma: uentos præsagant: & lumina cum præsc flammas elidunt: cum in ea pendentes coaceruantur scintillæ: uel cum tollentibus ollas carbo adhærescit: item cum carbo uehementer perlucet. Lucernæ sibyllam.idest diuinatricem sibyllis enim dici fœminas deo plenas uaticinasq; tradunt omnes. Parcimus.lego pascimus. De specula candelabri.attende candelabrum & lucernam indifferenter usurpaticum propter candelabrum a candela dictum sit. Licet modicum istum igniculum. ignis iste Terrenus: qui in usu est mortalium cognatiõe quadam igni cœlesti & ethereo copulatus: potest nobis enũciare: quod diuinus ille protendat. theologorum enim & philosophorum una uox est mundum hũc inferiorem superioribus motibus cẽ contiguum: & hæc crassiora per corpora subtiliora regi atq; moueri: unde dubium non est igni illi cœlesti igniculum hunc terrenum elementariumq; ancillari & subseruire: quod autem ignis hic noster immortalis illius & cœlestis ignis cognatus sit argumento est institutum priscorum: qui auctor est Plutarchus ignem in lychno non extinguebant sed per se languescere ac emori permittebant: quasi inextinguibilis etherei ignis cognatissimum: de sympathia hoc est cognatione & concordia: quæ est rebus terrenis cũ celestibus subtiliter scribit proclus platonicus. Corinthi. ciuitas est in peloponeso achaiæ caput græciæ decus: inter duo maria ioniũ & egeum quasi spectaculo exposita: quã Romani ut inquit. M. Tullius diruendã esse censuerunt: per inde ac ppotẽtem & aliquando romano imperio nocituram: alio noĩe ephyre dicta: unde æra ephyreia p corinthia apud poetas ut supra diximus. Chaldeus. assiriorum magi ex gentis uocabulo chaldei nominantur: qui diuturna obseruatione sydeꝝ scientiam putantur effecisse: ut pdici posset qd cuiq; euenturũ: & ex quo quisq; fato natus esset chaldeoꝝ astronomicoꝝ genera multa: sunt: nam quidam orcheni dicuntur quidam borsipeni: & alii compiures: qui per sectas distincti sunt: hi per oĩum uitam philosophant: multa futura pdicentes: qui tum auguriis tum sacris: tũ aliis quibusdam incantamentis & mala uertere ab hoĩbus & bona afferre: somnia insup & prodigia interptari consueuerunt: de quibus non parum multa Diodorus. Strabo. & M. Tul. aduersum chaldeos qui & genethliaci appellãt phauorinus Philosophus olĩ disseruit egregia atq; illustri oratione. Vulgus ut inquit Gellius quos gentilio uocabulo chaldeos dicere

Magia ex lucernis

Lecanomantia

Axinomãtia

Ignispiciũ

Cognatio ignis terrẽi ad celestem ignẽ

In lucerna non extingui

Corĩthus ephyre

Chaldere

Genethliaci

Chaldaici sermonis salebra
Turbulentat
Stipes
Stipendiarii

oportet.mathemathicos dicit:De his poeta satyricus.chaldeis sed maior erit fiducia quicquid dixerit astrologus cedente a fronte relatum hāmonis: in chaldaico sermone se etiā laborasse testatur diuus Hieronymus in tantum: ut uix posset anhelantia & stridentia uerba proferre. Ciuitatem. corinthum. Turbulenta. lego turbulentat: ut uerbum sit quod significat perturbat uexatq;. Stipibus emerendis: lucro parando: & nūmis congerendis: stipē.n.nūmum a stipando appellauerunt: nam cum asses librales essent eos in aliqua cella stipabant: idest componebant: ut inquit .M. Varro quominus loci acciperent: hinc stipulari & restipulari hinc stipendiarii dicti: qui stipē pendebant erant autem stipes æreæ cuius nummi ponderādi pensatores auctore Plinio libripendens dicuntur. Dies nuptiarum plena sunt inquit Augustinus in enthiridio conuenticula nostra hominibus: qui tempora rerum agendarum a mathemathicis accipiunt: iam uero ut aliquid inchoetur aut edificiorum: aut huiusmodi quorūlibet operū diebus quos ægyptiacos uocāt sæpe etiam nos monere non dubitāt: hinc in decretis canonicis .xxvi.q.vii. præcipitur: ne obseruentur dies qui dicūtur ægyptiaci: ne tempora aut lunæ cursus: quia quicunq; has diuinationes obseruat aut cōsentit obseruātibus: inutiliter sine causa magis ad sui damnationem qua ad salutem rédit. idem Augustinus uolumine quito de ciuitate dei uaniloquia

Dies ægyptiaci

ciuitatē responsis: turbulenta & arcana fatorū stipibus emerendis: edicit in uulgum: qui dies copulā nuptialem adfirmet: q fundamenta mœnium ppetuet: q negociatori cōmodus: q uiatori celebris: q nauigiis oportunus: mihi deniq; ꝓuentū huius pegrinationis inqrenti: multa rñdit. & oppido mira: & satis uaria. Nunc enim gloriam satis floridā: nunc historiam magnā: & incredēdā fabulam & libros me facturū. Ad hæc renidens Milo: qua inqt corporis habitudine præditus: quoue noīe nūcupatus: hic iste chaldeus ē? Procerus inq̄: & suffusculus Diophāes noīe. ipe est ait. nec ullus ali⁹. Nā & hic apud nos multa mltis silr effat⁹: nō puas stipes: imo uero mercedes optīas iā ꝯsecut⁹: fortunā

Eligit dies uxori ducendæ
Maio malum nubere
Iunius fœlix nuptiis
Fata ciuitatum ut hominū
Historia de origine seleuciæ
Prognostica ex georgicis
Hesiodus

mathemathicorum illudens o stultitiam īquit singularem: eligitur dies ut ducatur uxor: credo pcoterea quia potest in diem non bonum nisi eligatur incurri: & infœliciter duci. a nonnullis prædicatur qđ quidam sapiens horam eligit quæ cum uxore concumberet: unde filium mirabilem gigneret: persuasum fuit ueteribus ex uana quadam superstitione mensem maium copulæ nuptiali esse infœlicē ac infaustum: hinc illud poeticum: prouerbiu uœe celebratum mense malum maio nubere uulgus ait: econtrario mensis Iunius nubentibus fœlix & accommodus existimabatur: causa autem huiusce superstitiosæ obseruationis illa fuisse uidetur: q cum maius a maioribus natu nominatus sit. Iunius uero a iunioribus: nuptiis haud dubie accommodatiores sunt iuniores q̄ seniores: nam ut inquit poeta frigidus in uenerem senior: quod & Plutarchus refert in problematis. Fundamenta mœnium. ita sua sunt ciuitatibus fata: sicut & hominibus: & antiqui non solum diem sed & horam: & momenta captabant in auspicanda urbium edificatione: quod satis liquet exemplo seleuci. a quo acciti sunt magi qui diem & horam qua fundamenta urbis seleuciæ iaceret: eligerent: qui horam ementiti sunt: uerum incumbenti fatali: hora. qua ciuitas illa erat ex edificanda opifices a nullo commoniti ultro ad opus aduolarunt urbis fundamenta iacentes. Tunc magi cognito uim fati esse ineffugibilem a seleuco rege ueniam deprecantes fatalem inquiunt sortem o rex siue bonam: siue malam neq; hominis neq; urbis fas est permutare: quædam enim urbium quemadmodum & hominum sors est auctor Appianus in syriacis. Qui negociatori cōmodus. solent negociatores. uiatores nautæ: negociationem: iter nauigatione auspicaturi consulere mathemathicum super hora fœlici tanq̄ alii dies & horæ aliis sint fortunatiores infortunatiores q;: hinc prognostica illa maroniana. ipsa dies alios alio dedit ordine luna fœlices operum: & mox paulo: septima post decimam fœlix & ponere uites & prensos domitare boues: & licia telæ addere. Nona fugæ melior. contraria furtis: hesiodus quoq; nouissimam mensis diem feriatam esse præcipit: & genialem: quarta die uxorem ducendam: octauam fœlicem esse castrationi. nonam plantationi undecimam putationi. Compluraq; id genus cōmemorat: ex cuius racemus uberibus uindemiam sibi succulentam fecit maro noster. Oppido mira: ualde miranda. Incredendam fabulam: signat sibi a chaldeo prædictum fuisse quod in asinum ex homine trāsfiguraretur: & q libros hosce de hac historia componeret: quæ res haud dubie incredibilis est: & uix apud posteros inuenit fidem. Renidens. ridens. ita catullus. renidet usquaq̄q;: luatius papinii interpres: renidens exponit pro labra contrahens porphirio commentator oratianus enarrans illud ex sermonibus: nasum nidore supinor: exponit nidorem pro risu: unde inquit fit renideo; alias renidere. est splendescere. Habitudine. habitu corporis: ut ante dictum est & corporatura. Suffusculus. facie nigranti: & cum temperamento modice declinante in fuscum colorem: hæc enim particula sub in compositione ut sæpe diximus significat temperamentum. Ait. scilicet milo. Optimas. lege optimas: significat enim. Diophāem suis prædictionibus opulentas mercedes. & uberes diuitias consecutum esse.

Renidens
Subffusculus

Seueram an sæuā. annominatio elegans ex dictionum proximitate: quæ est inter seueram & sæuam.
Circulo septus. corona populari circundatus: sicut sæpe uidemus circūforanos hoīes & pharmacopolas atq; uaticinos circūuallari turba uulgi satagentis ad huiusmodi uaniloquia & præstigias: quibus subinde illudunt & cum dispendio. Fata donaret. tanq̄ fata in manu sint & potestate chaldei: ut illa disponere possit prout uelit. Quod longe secus est si philosophis credimus: qui tradunt fatum esse imutabile inexorabile: ineffugibile: quo stet & Iupiter ipse uel expone fata donaret. i. prædiceret singulis quæ fata tam bona q̄ mala sint futura singulorū.

Fatum ineffugibile

seuerā: an sæuam uerius dixerim: miser incidit. Nā die quadam: cum frequentis populi circulo septus coronæ circunstātium fata donaret. Cerdo quidā nomine negociator: accessit: eum diem cōmodum peregrinationi cupiens: quem cum electum destinasset illi: iā deposita crumena: iā profusis nummulis: iam dinumeratis centum denariis: quos ī mercedem diuinationis auferret: ecce quidam de nobilibus adolescentulus a tergo adrepens eum lacinia prehendit: & conuersus: amplexusq; exosculatur artissime. At ille ubi primum consauiatus eū: iuxta se ut assideret effecit: atonitus & repentine uisionis stupore: & præsentis negocii: quod gerebat: oblitus: infit ad eum. Quam olim equidem exoptatus nobis aduenis? Respondit ad hæc ille alius: cōmodum uespera oriente: sed uicissim tu quoq; frater mihi memora: quemadmodum exinde ut de euboea īsula festinus enauigasti: & maris & uiæ cōfeceris iter. Ad hæc Diophanes ille chalde⁹ egregius: menteuiduus: nec dū suus. Hostes inquit: & omnes inimici nostri: tam diram: īmo uero ulyxeam peregrinationē incidant. Nam & nauis ipsa qua uehebamur uariis turbinibus ꝑcellaꝝ q̄ssata:

Cerdo. græce cerdos lucrum dicitur: unde cerdones dicti q latino uocabulo luciones nominant: sunt autem artifices sordidi: quorum frequens mentio apud poetas & Oratores: uulgo cerdonem uocitāt sutorē uetecum calceorum: quem a Trāquillo diximus nuncupari ueteramentarium. Nomine negociator. tāquā hoc nomine appellitaretur: ab excellentia negociationis: sicenī solent aliquanti uulgo negociatores nūcupari: quo nomine non secus q̄ proprio noscitantur.

Cerdones
Luciones
Veteramētarius

Centum denariis. denarius ex argento erat. & ut inquit Plinius placuit pro decem libris æris: sicut quinarius ꝑ quinq;: postea Hannibale Romanos urgente placuit denariū. xvi. assibus permutari. quinarium octonis: in militari tamen stipendio semper denarius pro. x. assibus datus: nota denarii argentei fuere: bigæ: atq; quadrigæ: & inde bigati quadrigatique dicti fuit & uictoriatus nūmus argenteus: uictoriæ nota īsignitus: unde & nomen: hoc ideo annotaui quia mētionē sæpe fieri inuenies uictoriati apud scriptores idoeos. Quos mihi cedem. corrige mercedem: significat. n. pro mercede diuinationis dinumeratos fuisse dēarios: quos chaldeus auferret. Lacinia. parte uestis: de qua iam dictum est. Cōuersus. lege & cōuersum amplexus: est. n. sensus cōuersum esse chaldeū exꝑsiōe laciniæ: quē amplexatus est adolescentulus. Præsentis negocii oblitus. inopinatus amici superuentus sæpe cās est: ut pñtis negocii: qđ gerimus obliuiscamur: qđ accidit chaldeo: q attonitus. stupefactusq; uisione repētina amici adolescentuli oblitus est pecuniā capere quā cerdo dinumerauerat. Infit. loquit̄: alias incipit. Virgi. infit eo dicēte deū domus alta silescit. Ille alius. adulescentulū significat: q lacinia ꝑhenderat chaldeū: q dixit se aduenisse ora uespertina tunc primū exoriēte: hoc. n. significat cōmodū. sup q̄ dictione iā fatis ac sup.

Denarius
Quinarius
Bigati
Quadrigati uictoriatus

Frater. nomen affectus & charitatis: certe quotiens blandiri uolumus amicis nulla adulatio ꝓcedere ultra hoc nomē post: q̄ ut fratres uocemus. Euboia insula. boetiæ auulsa enboia est ante uocitata calchodotis & macris: ut Dionysius & ephorus tradunt dicta quoq; chalcis est ære ibi primū repto. qđ græce chalchos dr̄ a poetis abantias noīata. Menteuiduus. ꝑ uiduuatus. i. priuatus: significat̄ aūt impos mentis insensatus ac brutus: cōpar elocutio est illa oratiana: uiduus pharetra risit appollo. Vlysseā pegrinationē: inter duras & erūnosas peregrinationes imprimis memorat̄. ulyssis pgriatio q diutino errore uexatus ꝑtulit illa oīa decēnali pegrinatione: imo ut uerius loquar naufraga iactatiōe: q̄ in odyssea canit Homerus. ut merito ulysses exemplū sit tolerātiæ & laboꝝ: & ulyssica pegrinatio ꝓ laboriosa accipiat̄: ac plena periculoꝝ. Turbinibus ꝑcellaꝝ quassata uentus circūactus & eūdē ambiens locū ac se ipsa uertigine cōcitans turbo est auctor Seneca li. v. q̄onū. Apuleius noster in cosmographia breuius turbo inquit dr̄ qui repentinis flabris ꝓsilit atq; uniuersa ꝑturbat de quo Plinius turbinē uocant ꝓxima quæq; prosternentē: procella uero fit ex flatibus: ui maiore contortis q uocat̄ a græcis Ecnephias de qua Aristo. in tertio meteoroꝝ. Plinius & cæteri ꝑcellam ab eo q; oīa percellat dictam esse autumant grāmatici: quæ a Seruio diffinit̄ uis uentorum cum pluuia: qui & turbinē exponit uim esse uentorum: sed hæc ex secretariis philosophorum magis eruenda sunt q̄ ex prōptuariis grāmatistaꝝ.

Fratris nomen amabilissimū
Euboia chalcis ære
ulyssea pegriatio
Turbo
Procella
Ecnephias

utroque regimine admiſſo; egre adulterioris ripæ marginē detruſa; ꝑcipitio demerſa ē; & nos oībus amiſſis uix enatauimus; qđcūq; uel ignotoꝝ miſeratione. uľ amicoꝝ beniuolētia extraximus; id oē latrocinalis īuaſit manus. quoꝝ audatie repugnās ēt noīe Ariſuatus unic⁹ frater meus ſub iſtis oculis miſer iugulatus eſt. Hæc eo adhuc narāte mœſto: cerdo ille negociator correptis numulis ſuis: quos diuinatōis mercedi deſtinauerat; ꝓtinus aufugit. ac dehinc; tūc demū Diophanes expgitus: ſenſit īpuditiæ ſuæ labē. Cū ēt nos oēs circūſecus adſtātes ī claꝝ cachinnū uideret effuſos. Sed tibi plāc Luci dñe: ſoli oīum chaldeus ille uera dixerit ſiſq; fœlix. & iter dexteꝝ pgas. Hæc Milone diutīe ſermocinante: tacitus ingemiſcebā: mihiq; nō mediocriter ſuccenſebā; q ultro īducta ſerie in opportunaꝝ fabulaꝝ: partē bonā ueſpe: eiſq; gratiſſimū fructū amittere ē; & tandē deniq; deuorato pudore ad Milonē aio. ferat ſuā Diophanes ille fortunam & ſpolia populoꝝ rurſum conferat mari pariter ac terræ; mihi uero fatigationis heſternæ ēt nunc ſaucio: da ueniā maturius cōcedā cubitū. Et cū dicto

Vtroq; regimine remotum: & ueloꝝ; hoc. n. duplex eſt nauium regimē. clauus quoq; qđ gubernaculum eſt nauigi; quē rector tenet regimen eſt nauticoꝝ; ex quo illud. dum clauum rectū teneā; & illud ſedebamus in puppi clauūq; tenebamus. Detruſa. trudes uocant quibus inherēs laxo nauigiū truditur & retrorſum reuocari pōt; de qbus poeta æratasq; trudes & acuta cuſpide contos expediūt. Vel ignotorum miſeratione. ex affectu dictū. cū ēt ignori & alieni homines miſeratione quadā proſequant naufrago: & liberalitate refoueant; tunc. n. ut ſaluberrime percipit perſius; de ceſpite uiuo frange aliquid largire in opine pictus obeiret cerulea in tabula. Quorum audatia. attende elocutionem; nam cum præmiſerit miſeriæ latrocialis manus; ſubiūxit quorum intelligi uolens latronum. e cōtrario Saluſtius; ſed ante item pauci coniurauere contra rē. pu. in quibus catilina fuit. de qua q̄ uerıſſime potero dicam; nam cum dicere debuiſſet de quibus. ſ. coniuratoribus dicam; ſubintulit. de qua. ſ. coniuratione. Sub iſtis oculis; cum oculorum ſenſus accerrimus; ſit acerbiora impēdio ſunt; quæ uidemus; q̄ quæ audimus; hinc illud quæq; ipſe miſerrima uidi; & quorum pars magna fui. Expergitus; excitatus & euigilans. Circumſecus; ex omni parte circunſtantes. Senſit labem. ex hoc cōmōefacit nos apuleius; aſtrologis & chaldeis non eſſe credendum; q in alienis negociis uideri uolunt oculatiſſimi; cum ī ſuis rebus ſint hebetes & talpæ qui dum abdita fata ſcrutantur; quæ ſint añ pedes nō ꝓſpiciunt ſiuntq; ridiculi. Luci. ait milo ad apuleium ſe optare ut illi chaldeu era dixerit; & ut apuleiana peregrinatio ſit fœlix & fortunata; luci autem uocatiuus eſt caſus quem antiqui ſalutatoriū dixerunt. nominatur autem Apuleius. ſiquidem honorificentior appellatio fit per prænomen; q̄ per nomen; hinc illud Oratianum. Quinte puta aut publi. gaudent ꝑnomine molles auriculæ. liber ut inquit. Quinti. n. yii. habet ꝑnomen. Nomen. Cognomen. quibus caret ſeruus. iō q; perſius cum de libertate per manumiſſionem facta loquæretur. ſatyrice dixit; momento temporis exit Marcus dāma. & mox paulo. Marcus dixit ita eſt aſſigna marce; tabellas; ſeruus. n. manumiſſus repente ꝑnomine patroni inſignitur nominaturq;. Lucius autem ꝑnomen eſt apud romanos frequēs a luce dictus. Nam qui Luci natus eſſet Lucius; ſicut qui mãe manius dicebatur auctor. M. Varro. gens domitia ꝑnomina nulla præterq̄ Cnei. & Lucii uſurpauit; Nam primum ſecundūq; ac tertium. ænobarborum Domitiorum. Lucios continua ſerie nomiatos accepimus. Domine. honoris cauſa dominū appellat. Auguſtus tamen ut in commentariis. Suetonii Annotauimus domini appellationem; ut maledictum & obprobrium ſemper exhorruit. Dominumq; ſe ſerio uel ioco appellari prohibuit. Alexander quoq; Romanus imperaror dominum ſe dici uetuit & ſane dominatio & principatus diuerſa natura ſunt; ut docet Plini. panegyriſta nec alius eſt princeps gratior; q̄ qui maxime dominum grauentur; ſcribit Seneca in epiſtolis moralibus; quod relatu ſcituque dignum eſt obuios ſalutari a nobis dominos ſolere; ſi nomē nobis non ſuccurrit; ex quo doctus uidetur ſenſus ille epigrammatarii poetæ; cum te non noſcem dominum regemq; uocabam. Porrigas. lego pergas; optat enim ut pergat iter dextrū hoc eſt proprium & fauſtum; dextrum enim paſſim uſurpatur. pro proprio & proſpero. Succenſebam. iraſcebar mihi ipſi; ſuccenſere iraſci eſt iuſta de cauſa. Veſperæ. horæ ueſpertinæ. Fructum. concubitum cotuplexumq; fotidis ſignificat. Conferat mari ac terræ. cum ait mari refertur ad naufragium; quo in mari diophāis nauis turbinibus procellarum quaſſata rebus omnibus amiſſis demerſa eſt terræ uero inquit propter latrocinalē manum q̄ in terra inuaſit reliquias diophanis bonoꝝ. Fatigationis ſaucio. Noua locutio. ut dicas saucius fatigationis heſternæ; pro eo quod eſt defeſſus labore peregrinationis pridianæ. Medici & Plinius noſter acopa appellant medicamentam laſſitudinis ipoſito ex re uocabulo; hinc acopis quoq; gēma dicta eſt cū q̄ oleū ſuffer uefactū punctis laſſitudinē ſoluit.

Faceſſo

Clauus
Gubernaculum
Trudes
Aſtrologi in ꝓpriis negociis talpæ
Salutatorius caſus
Honorifica ꝑnomīs appellatio
Lucius a luce
Manius
Nomen domini ut maledictum
Dominatio principatus
Dominos ſalutamus Ignetos
Dextrum ꝓſperum
Acopa medicamenta
Acopis

Facesso.abscedo in cubiculũ. Alias facessere est facere ut illud iussa facessunt. Nã & pueris.sensus est Seruius instratũ fuisse lectulũ extra limen cubiculi sui:sibi uero ꝓcul ab his:ne illi subauscultare possent nocturnas coeũtiũ uoces:ex Luciano sumptũ q̃ græce ait τωμεν παισὶ ἐξω ὑπεστρωτο .i. seruo extrisecus stratus erat lectus:appellatiõe aũt pueroꝝ seruos significari qs ignorat:ex quo illud Plautinũ pueri mẽsam appõite.& illud puere pulta. ide apud priscos marcipores. & publipores noiati quasi pueri hoc ẽ serui marci & publii. Arbitrio.speculatu cõtẽplatuq;. Arbitrari eni ẽ spectare Plautus ne

facesse:& cubiculũ meum cõtendo. Atq; illic deprahendo epularũ dispositiones satis concinnas. Nã & pueris extra limẽ credo ut arbitrio noctui ni gannitus ablegarentur: humi: q̃ procul distractum fuerat grabattulum meum. assistit mensula cœne totius honestas reliquias tolerans: & calices boni: iam infuso latice semi pleni solã temperiẽ sustinentes. & lagẽa iuxta orificio cesim de ascẽto patescẽs facilis auritu. ꝓrsus gladiatoriæ ueneris añcęnia.

arbitri dicta nřa arbitrari q̃nt:hinc arbitrum uocamus iudicẽ q̃ totius rei habeat arbitriũ & facultatẽ qa.s.arbitrat̃ hoc est spectat & explorat diligenter cõtrouersiã litigatoꝝ & arbitrium dr̃ sñia:quæ ab arbitro statuit̃. & arbitrariũ cũ adhuc res apud arbitrũ gerit̃: qdã qui nõ legere q̃ a Luciano scripta sunt: pro pueris emendarunt prius. Alii ut pueri: sed male cũ sñiæ Luciani. Vñ hæc mutuatur nr̃a lectio ad amussim quadret:pt & hoc de pueris extra limen nõ indocte neq; inelegãter referri.ad seruulos liminis custodes:quos liminarchas uocant.de q̃bus sensisse uĩ silius in primo punicoꝝ famuli turbato ad limina somno expauere trucẽ p uasta silentia uocẽ. Vbi famuli ad limina signant̃ liminarchæ hoc est liminis p̃fecti cubiculiq; custodes: Attamen apud iuriscõsultos titulo de muneribus & honoribus liminarchæ ponunt̃ ꝓ militibus.qui iperii limitibus atq; cõfinio p̃ficiunt̃:quos limitarchas dicere possis.quasi limitũ p̃fectos.q & limitanei noiant̃ ab historicis.uolumine quoq; codicis imperatorii.xii.mẽtio fit de limitaneis militibus & limitaneis agris. Vbi limitanei agri dicunt̃. qui sunt in limitibus.hoc ẽ collimitio:atq; cõfinio collocati: Limentinũ deũ uocãt: q̃ liminis p̃est. Quã ꝓcul distractũ. Videt̃ legendum distractũ:ut a sternendo distratũ itelligas. nõ a distrahendo distractũ ut sit sensus. stratu fuisse lectũ & mensam pueris q̃ ꝓcul a grabato. Apulei. Assistit mẽsulæ.lego mẽsula. ut sit rectus casus.& hoc totũ colon cũ inferioribus iungendũ grabatulũ meũ assistit mẽsula. Est enim sensus.grabatulo assistebat mensula. Cũ reliqis cœne & poculis:ex Luciano.totũ q̃ sic

pueri serui.
marcipor publipor.
arbitrari
arbiter.
arbitriũ
arbitrariũ
Liminarchæ
Famuli ad limina
limitanei milites
limitanei agri
limẽtius deus

Cõmodũ cubuerã: & ecce Fotis mea iã domina cubitũ reddita: iacta ꝓximat rosa serta. &

scribit τραπεζα δὲ τῇ κλίνῃ παρεστήκει ποτήριον ἔχουσα : καὶ οἶνος αὐτοῦ παρέκειτο : καὶ ὕδωρ ἕτοιμον καὶ ψυχρὸν καὶ θερμόν hoc est mensula iuxta lectum astabat.poculũ hñs:& uinũ adiacebat. & aqua frigida atq; calida erat in prõptu. Latice.latex dicit̃ oĩs liquor. Vñ & latex uini. Latex aquæ. olei absinthii.apud poetas frequẽtissime.hic laticẽ ꝓ uino accipimus significat.n. calices bonos hoc ẽ capaces semiplenos fuisse ĩfuso uino p̃paratos ad tẽperiẽ aquæ sustinendã:mos.n.fuit ueteꝝ.nõ frigida: nõ calida aqua mixta ponõe stẽperare:ex quo illud epigrãmatarii:frigida nõ desit:nõ deerit calda petenti. Itẽ mecõuiua leget mixto qncunce sed ante icipiat positus qua tepuisse calix:& apud satyrographum. Calidę gelideq; minister. M.officilius comediarũ histrio cũ in cœna calidã potionẽ in pultario poposcisset repente expirauit rigens.nullo sentiente:Donec Accubantiũ ꝓximus tepescere potionẽ admõeret. Lagena.ποτήριον.i.poculũ significat.hoc est uas uinariũ:Quin.occidissemus te nisi nos lagena defecisset:Diminutiuũ est lagunculã:Pli.in epistolis. ꝓinde cũ uenabere licebit auctore me ut panarium & lagunculã:sic ẽt pugillares feras. Officio cessim.mendosissimus locus:q ut senno ita emendãdus est.orificio sensim dehiscẽre patescens:significat.n.lagenã fuisse in orificio.& in sũma parte patentiorẽ in imo angustiorẽ:sicut sunt pleraq; id genus uasa uinaria.Ex q̃bus faciliorẽ haustus:igit̃ patescebat lagena & patula fiebat sũmo orificio dehiscẽte.i.sese expandente atq; aperiẽte: sensim tñ ob uenustatẽ. Orificiũ aũt dicimus ut opificiũ ab ore.est.n.summũ os.& hiatus ac pator:scribit Macrobius duo esse uentris orificia.quoꝝ superius erectũ.recipit deuorataq; & in fallẽ uentris recõdit.inferius uero demissum intestinis adiacentibus inserit̃.& inde uia est egerendi. Antecænia.Nouator uerboꝝ non minus eleganter q̃ licenter appellat lagenã ueneris antecæniã:tanq̃ p̃gustatio quædã sit & p̃ludium.ac præpa

lagena lacũcula
orificium
duo uentris orificia

Nec mulieri nec gremio credēdū
pressim
Sutiles coronæ
Coronas biberant
Strophia
Seruiæ
Corollæ
Aquā niuibus refrigerare
Decocta neronis
Sorbillaſ
Mors sorbētis ouū
Ouum sorbile
Cicero filius bibax
Sapientiā uino obūbrari
Vt bibat natus bonosus
Amphorā pēdere nō hoiem
Phagōes
Infundibulum
Dignum scitu
auditores similes infundibulo
orca
orca aleatoria
locus psii

ratio ad palestrā ueneriā exercendam.uinū.n.subsequiſ libido.Nā sine cererē & baccho friget uenus: Vnde Oratius scitissime craterā uini sodalem ueneris appellat:Diciſ aūt antecæna quasi antecenant sumpta dictione cōposita ex integro & rorrupto:sicut Mar.finxit.Domicenū qđ domicenare significat. Venerisgladiatoriæ.Tanq̄ palestra ueneris sit pugna quædā gladiatoria: & amatores incōcubitu præliēnſ atq; cōfligant. Cōmodū.Vix.tunc primū. Rosa ferta.Lucianus των στεφωματων ρωδα πολλα κατεπεπαστο.i.rosæ multæ pstrata spargebanſ. Tuberante.Tumescente.rosæ.n.solutæ in sinu & gremio extuberare ac tumescere uidenſ prouerbiū uetus obiter referendū est.qđ ait: nec mulieri:nec gremio credi oportere.Cū & illa incerti & leuis aīi sit;& plerūq; in gremio posita:cū obliuionē uenerunt ex urgentium pcidant. Pressim.cū pressura.qđ amantium est ut.s.oscula insignāt imprimātq; pssis labellis aduei biū est. Corollis reuincto.Hoc totū amatoris specimē est & argumentū: Vt coronis amator ab amica reuinciaſ: ac floribus oppleaſ.Sutiles coronæ ut auctor est Pli.solēnes in cænis fuerunt:& in potu atq; hilaritate pcipue usurpabanſ.Interdū & coronas ipsas bibebant:Quod exēplo Cleopatræ satis liq̄t: q̄ in cōuiuali hilaritate inuitauit Antoniū: ut coronas biberent:strophia. Antiqui appellarunt:Vñ nata strophiola.Cu uero ex floribus

rosa soluta in sinu tuberante: ac me pssim deosculato: & corollis reuicto. ac flore prosperso:arripit poculum ac desup aqua calida iniecta:porrigit bibam. idq; modicū. prius q̄ totum exorberem:clementer inuadit. Ac relictum paululatim libellis minuens: meq; respiciens sorbillat dulciter:sequensq; & tertium inter nos uicissim & frequēs alternat poculum. Cum ego iam uino madēs: ac animo tantum: uerum etiam corpore ipso ad libidinem:inquiens alioquin: & petulans: etiam

fierent serta a ferēdo seruiæ appellabantur:a coronis corollæ diminutiuo uocabulo pp gracilitatē nominatæ. Vñ & corollaria de qbus apud Tranquillū copiosius:& mox suo loco dicemus. Aqua calida iniecta.Dū diximus:q̄ mixtura calidæ pocula tēperabanſ.oēm decoctā aquā utiliorē esse: conuenit.Itē calefactā magis refrigerari subtilissimo inuento:ut tradit Pli.noster lib.xxxi.Neronis principis inuentū est detorq̄re aquā ultroq; demissam in niues refrigerare:Ita uoluptas frigoris cōtingit sine uitiis niuis.hinc illa in detērpatiōe apud Suetoniū uox:hæc ē decocta Neronis. Paulatim. minuatim & ut inq̄t Plautus ductim.qđ cū quadā inter bibendū cūctatione a potoribus fieri solet. Sorbillat. Sorbillo haurit plautus in penulo.hem mihi iā uideo ,ppe uicti tm̄ sorbillo.hoc est sorbitione:ex animantibus alia sugunt:alia iābunt:alia sorbēt.appius auferius repētina morte obiit cū sorberet ouum. ouū sorbile uel molle ibecillissimæ materiæ ē.ut inq̄t celsus.q crassiorē quoq; pituitā fieri tradit ouis sorbilibus. Sequens.& tertiū.Prima uini cratera ad sitim ptinet.Secūda ad hilaritatē. Tertia ad uoluptatē.Quarta ad isaniā nihil sic inflāmat medullas:& titillat mēbra genitalia sicut uinū. Cui natura est exausto accendendi calore uiscera itus;quo nihil est pnitiosius si modus absit;gloriā bibēdi uirtute parthi q̄runt.famā hic apud græcos Alcibiades meruit Cicero.M.Ciceronis illius iclytissimi oratoris filius auidissime apphendit gloriā ebrietatis;q binos congios simul haurire solitus erat:a quo oli Marcido ac temulēto sciphus ipactus est.M. Agrippe: ,puerbiū uetus est.sapientiā uino obūbrari; quo nihil pōt esse fedius.cū uino mens hoīs obbrutescat.Et uertigine caliget.Libet interdū talia transcursu interspargere ad castigādos nō paucos;qui ad uina pdenda geniti sunt:q ob hoc tm̄ senatos esse arbitranſ ut bibant:Quod olim de bonoso impatore Romano Aurelianus dictitabat:non ut uiuat inquit natus est sed ut bibat.q bibit quantū hoium nemo: In quo fuit hoc mirabile;ut quātū bibisset tm̄ mingeret;q cū laqueo uitā finiuisset; talis extitit iocus Amphorā pēdere non hominē;Fuit qdā ex numero phagonū siue comedonū quo uehementissime delectatus est Aurelianus.q ut refert Flauius uopiscus bibebat infundibulo plus orca:est aūt ifundibulū ut id quoq; trāseunter Annotemus instrumentū uinariū;quo uinū in dolium infundiſ.pcipit Cato.ut uilicus habebat infundibula duo.Legiſ in monumentis hebreoꝝ quosdā esse ex his q audiunt sapientē;similes infundibulo: Tales nihil continere; qui sicut infundibulū quantu hauriunt tantundē transmittunt.Orca aūt uas est ficariū teres atq; uniformi specie dicta a similitudine orcæ marinæ beluæ.pcipit Columella in orcas picatas meridiano tpe calentē ficum condi & calcari diligenter oportere: Pli.quoq; in.xv. ubi copia inq̄t ficoꝝ abundat iplenſ orcæ.M.Varro orcā capit pro uase uinario.cū in primo de re rustica sic scribit.qđ sæpe ubi conditum nouum uinum orcæ,: ut in hispania feruore musti ruptæ:nec nō & dolia;ut in Italia ne uinū ,plueret: apud psiū ,p uase salsamentoꝝ capiſ illo uersu.Menaq; q̄ nōdū prima defecerit orca:& hæc notiora.illud remotius:orcā dici uasculū alcatoriū:,quo cōiectæ agitatæq; tesseræ & tali mittunſ in aleā.ad eius tandas aleatoꝝ imposturas.a Mar.diciſ turricula.ab Oratio pyrgus.In hoc significatu accipiſ apud psium.sic scribentē.Angustæ collo nō falier orcæ.Vbi grāmatici meras nugas effutiunt; huic sniæ nostræ euidenter astipulaſ illud Pomponii.Iterum dū contēplor orcā taxillos perdidi. Corpore ipso.Aliqñ ut inq̄t uerissime Augustinus cum in aīo cōrupiscētia ferueat.friget in corpore;& ille libidinis motus destituit inhiantē;ex quo fit ut libidini libido non seruiat.Nunc ait Apuleius & aīo & corpore sese ad libidinem

Inquies animus

ad libidinem su ffe incitatissimum. Inquiens. lege inquietus uel inquies: ut Antiqui dictitabant: quo uocabulo idem significat quod inquietus: & ē adiectiuū. Liuius iā sibi satis gloriæ qsitum: & potuisse se desinere in Animus inquies pasceret opere: a Plinio dicit inquies p inquietudine: si. mō fas ē i aīno hoi inquietudinē usurpare: sic. n. inqt in. xiiii. furiales somni & inqes nocturno. Sautius inguinū pro inguinibus figurate locutus ē. Veteres enī genitiuū p ablatiuo frequēter usurpāt. ut pstans Animi Iocalixai ita & Sautius inguinū dicit oppido q eleganter habēs inguina tumentia: sicut. n. mebra in homie sautio intumescūt: sic Sautius īguinū dicit: cuius turgent genitalia ex libidinis desiderio. Ora. tument tibi cū inguina: Sine: Tersior lectio est sane.

Inquies animus
Inqes nocturna
Sautius īguinum

sautius paulisper inguinū sane: lacinia remota impatientiam ueneris Fotidi meæ monstrans: miserere inq. & subueni maturius. Nam ut uides: prœlio quod nobis sine finali officio indixeras: iam proximante uehementer intētus: ubi primam sagittam seui cupidinis in ima præcordia mea delapsam excepi: arcum meū & ipse uigore tetendi: & oppido formido ne neruus rigoris nimietate rumpatur sed ut mihi morem plenius gesseris: in effusum laxa crinē & capillo fluente undantur ede complexus amabiles. Nec mora: cum omnibus illis cibariis uasculis raptim remotis, laciniis cunctis suis renudata: crinibusq; dissolutis ad hylarem lasciuiam: in speciē ueneris: quæ marinos fluctus subit pulchre reformata: paulisper etiā glabella fœmina: uel rosea palmula potius obumbrās de industria: qua tegens: uerecunda preliare inquit: & fortiter preliare. Nec enim tibi cedam nec terga uortā. cominus in aspectum: si uires dirigere: & grassare gnauiter: & occide moriturus. hodierna pugna non habet missionem. Hæc simul dicens: inscensio grabattulo: sup

Siue finali officio. tanq̄ nullus finis ueneris plu esset futurus: qdā legunt sine feriali officio. qd' p inde ē ac si dicas sine cessatione: uerbū ē iuriscōsultorū: ut in cā finali. Arcū meū. perstat i trāslatiōe. nā cū pmiserit sagittā cupidinis q̄ ille amatores ferit merito subintulit arcū tetendi: qd' plane referendū est ad genitalia: q̄ uigore nerui instar arcus tēdūtur. Pli. camelino genitali arcus itendi a populis orientis. Ad cōsimilē significantiā allusit Oui. cū ait in carmine obsceno. Nemo meo melius neruū tendebat Vlysse: siue illi laterā. seu futurus opus. Itē in amorū uoluminibus. Penelope uires iuuenū tentabat in arcu: qui lacus argueret corneus arcus erat. Nam cū de arcu simplicius loqui uideatur: quē pci tēdere nequere: & solus Vlysses tetendit: put latissime canit Homerus tñ occulte allusit ad arcū & neruū: genitaliū de quo neruo Ora. Cuius in indomito constantior inguine neruus.

arcū tēdere i obscena significatione
Ouidius de arcu

Et oppido formido. Valde timeo. In effusum laxa crinem. petit a fotide. ut comam soluat ut capillos habeat effusos dissolutosq;: q̄ undanter fluant: uerbū est iperantis laxa. Laciniis renudata. exutis uestimentis oībus. ēt interula: siue camisia deposita. In amore enī uix ulla ēt nuda satnuda ē. In spēm ueneris reformata: Laus magna photidis. cuius nudæ formā cōparat ueneri. q̄ nuda subit marinos fluctus. & nuda illic exit: utpote ex maris spūa genita: Venerē nudā e mari exeuntē pinxit appelles: q̄ Anadyomene uocat: quo ope nihil absolutius iudicāt eruditi: Anadyomenæ āt græca appellatiōe dr̄ emergens: siue exiens: siue egrediēs ex mari. Glabella: Delicata: & leuore cutis uēusta. glaber & p diminutionē glabellus dr̄ læuis politus & sine pilis. Verbū uetus ē deglabrare. qd' significat depilare & glabrū facere. glabreta. Antiq loca dixerunt: quasi caluata: q̄ fruticibus nuda sunt: utpote nihil gignentia: q̄ græci phalacras uocant a similitudine caluitii: qd phalacron dicūt. Vnde phalacrocoraces calui corui hinc apud Suetoniū uicus in quo natus est Vespasianus phalacrine nomē dixisse uideri pōt: qd' ea loca [illegible] phalacra hoc est calueta siue glabre a. i. fruticibus uiduata. & penitus sterilia quis in cōmētariis cōiectatorie tradiderimus nomen phalacrine īditū uideri posse ex eo q hoīes calui illic nascerent: quos græci φαλακρούς uocāt. De glabretis ait Columella: & glabreta signis adhibitis notari cōuenit: ut suo tpe eiusmodi uitiis medeamur: abrodē decenter dr̄: glabrescat area. p eo q est fit glabra & sine herbis. q̄ tegens uerecundia: Lego uerecūda: ut sit sensus photidē: māu ex pansa nō tā texisse q̄ obrūbrasse uerecūda hoc est genitalia: qui mos est mulieribus pp peculiaris: ut pudēda conspici nolint: quoꝝ mēbroꝝ nuditas erubescenda: & ut auctor est Augustinus uolumine. xiiii. de ciuitate dei. oēs gentes adeo tenent in usu putenda uelare: ut qdā barbari illas corporis partes: nec in balneis nudas habeant: sed cū earū tegumētis lauent: apud Romanos nudi iuuenes corpora in cāpo exercēres pudenda opiebāt: Vñ ita succinctos uulgus cāpestratos appellat. Preliare. cōgressu. s. & pugna uenerea. Nec terga uortā. trāslatio a bellatoribus. q cominus & aduerso pectore depugnant: neq; terga uersantes: neq; cedentes: cū eius sit terga uertere: q timidus est: & fugere malit q̄ mori. Missionē. hoc est qd supradixit pliū nobis sine finali officio indixerat: pstat in metaphora plii militaris. Grassare gnauiter. strenue depugna. grassari antiquitas ponebāt p adulari. nō latrocinale uerbū est: nā grassari dr̄ latrones uias obsidentes uidelicet

anadyomene uenus
Glaber
Glabellus
Deglabrare
Glabret
Phalacra
Phalacra
Phalacrocoraces
Phalacro caui
glabrescit
Pudenda uelari
cāpestrati
Grassari
grassator
Grassatura

ab impetu gradiendi. Vñ grassatores dicti & grassaturæ. mars & luna in. viii. ab horoscopo loco simul
collocati grassatoré efficient: qui latrocinanté manú profusione sanguinis cruentabit. Interdũ grassari
Gnauiter honesta significatiõe significat ire & gradi: ut illud silii italici grastandũ ad clara piclis: & Salustii. aïus
Nauiter ubi ad gloriã uirtutis uia grassatᷣ habunde pollens potensq; & clarus est: gnauiter autẽ dicitᷣ industrie
Nauus strenue: celeriter. quod & nauiter: cuius cõtrariũ est ignauiter: Nauus autẽ celer ac strenuus a nauiũ ce
Prothesis leritate. dictus. grãmatici pthesin figurã appellant: qñ appositio qdam lrẽ fit ad principiũ dictionis.

me sensim residens: ac crebre subsiliens: lubricisq;
gestibus mobilem spinam quatiens pendule uene
ris fructu me satiauit: usq; dũ lassis aĩs: & marcidis
artubus defatigati: simul ãbo corruimus: inter mu
tuos amplexus aĩas anhelantes. his & huiuscemo
di colluctationibus ad cõfinia lucis usq; p uigiles
egimus: poculis interdũ lassitudinẽ refouentes &
libidinẽ incitantes & uoluptatem integrãtes. Ad
cuius noctis exẽplar similes adstruximus alias plu
sculas. Forte quadã die mecũ magnope Byrrhena
cõtendit: apud eã cœnulæ interessem: & cũ impen
dio excusatẽ: negauit ueniã. Ergo igitur fotis erat
adeũda: deq; nutu eius cõsiliũ: uelut auspiciũ petẽ
dumq; q̃q̃ inuita q; a se ungue latius digrederet: tñ
cõiter amatoriũ militiæ breuẽ cõmeatam indulsit.
Sed heus tu inqt caue: regrediare cœna maturius.

Vt gnatus p natus. gnauus pro nauus:
gnauiter p nauiter. Noti inqterant. M.
Tullius & nauï: & nari: qbus cũ in ppo
ni debet dulcius uisum est ignoti: igna
ui: & ignari dicere q ut ueritas postula
bat. Crebra. crebro nomen p aducr
bio. Virgi. & pede terram crebra ferit.
Mobilem spinã quatiens. In re uene
rea exigitᷣ motus & agitatio: ut illæ me
rito dãnentur q ĩmobiles iacent. habet
enim mobilitas illa nescio qd' incẽtiuũ
& illiciũ: efficitq; uenerem uiris cõcin
niorẽ: ex quo est illud Epigrãmatistæ.
Lucretius nec motu dignaris opus nec uoce iuua
re. Cõtra sapho ouidiana inqt crebra
q; nobilitas aptaq; uerba ioco. Lucreti
us motũ illũ in cõcubitu efficere ait ue
Spina lon nerẽ cõcinniorẽ. q m̃ sic cã ne fœminæ
gũ cerebꝝ cõcipiãt. sic enim refer in quarto. idq;
Pendula sua cã consueuerũt scorta moueri: ne cõ
uenus plerentur crebro grauidæq; iacerẽt: &
Hõ ex coi simul ipã uiris uenus ut cõcinnior eẽt:
tu maxĩe spina aũt dorsualis a medicis lõgũ ce
languet rebrũ uocatᷣ: ex spinali medulla pudẽ
Scitũ py tis atq; ẽt matrici: ut suũ ministeriũ implcant nerui ministrantᷣ. Pendulæ ueneris. eleganter pendulã
thagoræ uenerẽ uocat: q fit a fœmina supstante: de quo cubitu inqt Oui. parua uchatᷣ equo qđ erat longissima:
de coitu nunq thebais hectoreo nupta resedit equo plerisq; quadrupedũ: ut inqt Pli. fœminæ in coitu supueni
Cor. cel unt. Artubus. languentibus mẽbris. qd est inqt Aristoteles in pblematis q; hõ inter cætera Animatia a
sus cõcubitu dissoluitᷣ: & languescit? An q; semen p sui corporis pportione plurimũ emittit: q uero mul
Artuatus tũ genituræ siue spmatis emittit pallescit ac debilitatᷣ: nõ secusq̃ debilitaretᷣ: si quadriges tm̃ de sãgui
dearturare ne emitteret: Quod iõ fit q̃a spma siue genitura gignitᷣ ex sanguine optime digesto quarta nouissima
Concipe q; digestione: auctor Albertus magnus. Dicere solebat pythagoras tũc aphtodisia. i. uenerea exercenda
fœminas esse cũ te ipso infirmior fieri uis. Venerẽ dãnat Democritus: Cuius raritatẽ utiliorẽ esse uerissime sen
sine uolu tit Pli. noster. & añ Pliniũ dixerat. Cor. Celsus ppe ex oraculo. Cõcubicus rarus corpus excitat: frequẽs
ptate solutit: ab artubus mẽbroꝝ. deriuatᷣ artuatus: q dictio significat dissipatũ: & quasi p artus laceratũ: Ma
Clinopale temus in qnto ut sic artuatis uiscꝝ partibus mẽbra oĩa crudelis artificii pšidio pferantᷣ: fit & uerbum
Isocolon dearturare. qđ est quasi p artus cõcidere: Plautus deartuatus sum miser. Simul ãbo corruimus. Illa
compar est oĩbus numeris solida uoluptas qua uir & fœmina coeuntes simul cõmoriuntᷣ. Oui. Ad metã prope
Impẽdio rate simul tũc plena uoluptas: cũ pariter uicti fœmina uir q; iacẽt. Vulgo creditᷣ ad cõcipiendũ neces
Galliacei sariã esse utriusq; coeuntis cũ uoluptate pariq; cõcursu seminis pfusionẽ: qd' negat Aristoteles. q lib. i.
magistra de generatione animaliũ fœminas sæpe numero cõcipere affirmat: sine ea q per coitũ fit uoluptate: qđ
tus regunt & reliqui peripatetici testantᷣ. Colluctationibus. tanq̃ palestra q̃dã & luctatio sit uenerius cõcubitus.
Vngue la Ideoq; Domitianus clinopalẽ uocabat libidinis assiduitatẽ: uelut palestrã lecti & exercitamentũ. Li
tũ digitũ bidinẽ incitãtes. Isocolõ est. qua figura ppe peculiariter ubiq; locoꝝ utitur Apuleius. latine dicitᷣ cõpar.
trãsuersũ Impendio. Valde. aduerbiũ est. Negauit ueniã. Dixit se mihi nõ ignoturã: nec ueniã daturã: nisi p
Comiter misissem me apud eã cenaturũ. Consiliũ uelut auspiciũ petendũ. Queadmodũ pšides & magistra
Comis tus reguntᷣ auspiciis: sine qbus nihil militiæ domiq; agebatᷣ. Ita mihi inqt cõsiliũ erat petendũ a photi
de: ut magistratus auspicia ab auspicibus petere cõsueuecunt: Pli. de Gallis gallinaceis scribẽs sic refert.
Hi magistratus nřos quotidie regũt Domusq; ipsi suas claudunt aut referãt. hi fasces Romanos ipellũt
aut retinent. Iubẽs acies aut phibent uictoriaꝝ oĩum toto orbe partaꝝ auspices. Vngue latius. unguẽ
latũ & digitũ trãsuersum prouerbialiter usurpamus ad significãdũ iteruallũ oppido q̃ pusillũ: q̃ ra. f.
est latitudo unguis & digiti trãsuersi: Plautus in aulularia. Digitũ trãsuersum aut unguẽ latũ. Excesse
ris Hieronymus & Cicero hac Prouerbiali locutione decenter utuntᷣ. Comiter. Hilare. ac libẽter: ut
exponit Varro: aduerbiũ est. Cõcs. ut inqt Cicero dicimus hoĩes faciles & benignos. Amatoriæ mili
tiæ. Oui.

tiæ. Oui, militiæ species amor est, discedite segnes itẽ militat ois amans & hãc sua castra cupido. Ve
sana factio. maloꝝ cõsensus & cõspiratio dicit᷑ factio: alias factio signat opulentiã: ut illud Plauti ex au Factio
lularia. Istas magnas factiones nihil moror: olim factio honestũ erat uocabulũ: unde factiones histrio
nũ & quadrigarioꝝ dictæ. mõ noie factionis seditio & arma uocant᷑: & hoies factiosi dicti: Salusti. erat
Cn. piso eodẽ tpe adolescens nobilis sũmæ audaciæ: egenus factiosus: Tertullianus in apologetico. at e Factiosus
cõtrario illis nomẽ factionũ accomodandũ est q in odiũ bonoꝝ & pboꝝ conspirant. Infecta. lego in
fecit. hoc ẽ polluit: fedauit: pturbauit.

nam uesana factio nobilissimorum iuuenum. pace publica infecta: passim trucidatos per medias plateas uidebis iacere. Nec præsidis auxilia lõginqua leuare ciuitatem tãta clade possunt. Tibi uero fortunæ splendor insidias: contemptus etiam peregrinationis poterit afferre. Fac sine cura inquã sis Fotis mea. Nã præter q epulis alienis uoluptates meas anteferrem: metum etiam istum tibi demam: maturata regressione. Nec tamen incomitatus ibo. Nam gladiolo solito cinctus altrinsecus. ipse salutis meæ presidia gestabo. Sic paratus cœne me cõmitto. frequens ibi numerus epulonum. & utpote apud primatem fœminam flos ipse ciuitatis. opi

Per medias plateas. non clã sed palã
& in pparulo cedes a factiõe uesana fie
ri solitas significat: platea aũt media p Platea
ducta enunciat᷑. si Donato credimus. q
enarrans illud Terentianũ in hac pla
tea dicunt habitasse chrysidẽ. hoc inu
it cũ ait: græci πλατειαν dixerunt: quã
nos plateã dicimus. sm formã eiusmo
di μηδειαν & medeã: σπονδειον & spon
deum scribimus: tñ apud Oratium &
Ausoniũ platea profert᷑. media correp
ta: sic. n. in epistolis Oratii legit᷑: puræ
sunt plateæ: nihil ut meditantibus ob
ster. Præsidis auxilio. Congruit bo Officium
no & graui psidi ut Vlpiãi uerbis utar. bõi psidis
Curare ut pacata & quieta puincia sit
quam regit. qđ nõ difficile obtinebit si
sollicite agat. ut malis hoibus prouin
cia careat. eosq; conquirat: nã & sacrile
gos. latrones. plagiarios: fures: cõquirere debet. & put quisq; deliqrit in eũ animaduertere psés puincie
ut inqt Paulus in sua puincia tñ iperiũ habet: & habet interdũ iperiũ aduersus extraneos hoies. si qui
malũ cõmiserint: nã & in mãdatis principũ est: ut curet is q puinciæ pest: malis hoibus carere puinciã.
psidis aũt nomẽ generale est. quo oẽs puincias regentes appellant᷑. Quod aũt dixit Vlpianus plagiari
os cõquiri a pside debere. scito noie plagiarii: nõ tã eũ significari q surripit alienos seruos ut autumat Præsidis
Acursius. q̃ eũ qui liberꝝ hoiem asserit in seruitutẽ. quiq; hoiem emit. quẽ scit liberꝝ esse: & qui hmõi nomen
hoiem sciens uẽdit aut p seruo tenet. Dictus plagiarius: q lege phania plagis dãnatus eẽt. ipsa uero lex Plagiari
plagiaria: crimen plagiũ uocat᷑. Marti. decenti metaphora plagiariũ appellat furẽ libroꝝ suoꝝ: q illos us qui
tanq̃ suos tenet in seruitute. Ego opinor potius plagiariũ a uocabulo græco duci. i. πλαγιω qđ signifi Plagiũ uñ
cat obliquũ: & trãsuersum. & πλαγιαζω dr̃ obliquo: nã qui plagiarius est quasi ex obliquo & transuer plagiarius
so i seruitutẽ trahit illũ qui liber sit. pterea i plagiario syllaba prima corripit᷑. In plaga producit᷑. Cõ cõtrauul
temptus peregrinationis. Peregrini dũ cõtemnunt᷑ insidiis magis obnoxii sunt. Cum naturaliter ciues gatã opi
nostros magis q̃ peregrinos foueamus. Cuius rei argumento est exẽplum illud agoracriti & alcamenis nionem
atheniensis: nã cũ duo hi sculptores in marmore scalpẽdo clarissimi uenerẽ fecissent. uicit Alcamenes Exẽplũ
nõ opere: sed atheniensium suffragiis. q contra peregrinũ suo fauerunt. pcipit Plato lib. viii. de legibus agoracriti
peregrinos post exactos. xx. annos alligatis sarcinulis ex ciuitate in qua habitauerint migrare debere: & alcame
idẽ lib. nono. peregrinũ ab homicidiũ maiori multa afficiẽdũ esse q indigenã. Itẽ lib. xi. iubet ut pegri nis pegri
ni dũtaxat & aduenæ cauponarias exercitationes faciãt: contẽptus ponit᷑ pro cõtẽptione. Nec icomi ni & cau
tatus. comes fidissimus est gladius quoq; comitatũ iturũ se se spondet Apuleius. Gladiolo. qdam ex ponationẽ
ueteribus gladia neutraliter dixerũt genere excidentes; ut notat Quin. gladiola dixit messala. Gladiũ exerceant
a clade. Cin. G. cõmutato dici autumat. M. Varro. qa fit ad hostiũ cladẽ. Lacedemonii primi auctore Gladiũ
Plinio gladiũ inuenerunt. Altrinsecus. altiore corporis parte. Aduerbiũ est: uel ab altero latere: sic Epulones
. n. macherophori gladiũ ad latus alteꝝ alligatũ gestare consueuerunt. Cœnæ. Ad quã. s. inuitauerat Epolonis
me byrthena. Epulonũ. Cõuiuaꝝ ab epulis epulones dicti & p cõuictoribus accipiunt᷑: Antiq epo Locus
lonos dicebant quos nũc epulones dicunt & significabant᷑ hi q habebant indicendi epulas ioui cæteris Lucani
q; diis ptãtem; pontifices ueteres ut auctor ẽ. M. Tullius in tertio de oratore tres uiros epulones esse uo Septẽuiri
luerunt: a qbus fieret ludoꝝ epulare sacrificiũ. Mox numerus epulonũ auctus & p tribus septẽ eẽ cœ epulones
perũt. de qbus intelligi uoluit Lucanus illo uersu septẽ uirq; epulis festus. titiiq; sodales. Pli. quoq; iu Sodales
nior scribit mariũ bethecũ fuisse septẽ uirũ epulonũ. Sodales aũt titii ut id quoq; trãseunter attingã. titii
apud Lucanũ significant᷑ sacerdotes. dicti a btitiis auibus. quas i auguriis certis obseruare solẽt: Coepu Coepulo
lonus Plauto dictus cõuictor: & hisdẽ epulis uescẽs: sic. n. ait in psã. o mi iupiter Terrestris & coepulo nus
nus. cõpellatiuus. Vbi annotãdũq; copulatiuus q̃ cõpellatiuus emẽdatius quadrat Plautinæ sniæ. Pri Epulones
sci scitissime facetissimeq; epulones Deos parasitos iouis appellauerunt: & ad illius mensam cõstitue parasiti
runt. Lex cõuiualis præcipit ne in cõuiuio epulones hoc est conuiuæ plures sint q nouem: nec paucio iouis

res q̃ tres. oportet enim numerũ cõuiuarũ a gratiarũ numero incipere & progredi ad musarũ. Idest profi
cisci a tribus & cõsistere in nouẽ: nã multos esse inquit. M. Varro nõ cõuenit: q̃ turba plerũq; est. tu bu
lenta. notissimũ dictũ est de numero cõuiuarũ, ut meminit Iulius capitolinus. si ptẽ cõuiuiũ. nouẽ ue
ro cõuitiũ: Archestratus poeta græcus cõuiuæ inquit aut tres aut quatuor: aut non plures quinq; sunto.
alias mercenariorũ & rapto uiuentiũ cõuentus fuerit: Athenæus quoq; auctor est olim non plures q̃nq;
in cõuiuiũ adhiberi solitos. Opipares lecti. Dicimus opipares & opiparos: ut exanimes & exanimos.
ut inermes & inermos. In secũdo & ter
tio ordine. opiparũ aũt antiqui dicebãt
magnarũ opum apparatũ: ut opiparũ
conuiuium. a Plauto in persa. opiparæ
athenæ dictæ. p opulentæ & magnifi
cæ. a quo opipare abũdanter copiose:
hic lecti opipares significant mẽsæ ma
gnifice: ac p̃ciose: utpote ex citro & ebo
re cõfectæ: nã ut inquit Pli. mẽsis citreis nihil erat p̃ciosius. olim cethegus mensam citream permuta
uerat fundi taxatione. Rotundæ erant & orbiculatæ: mẽsis citreis p̃cipua dos in uena crispis: tigrinæ &
pantherinæ uocabant: multi color in his maxime probabatur: de quibus Lucanus. Martialis. Iuuena
lis. Seneca. scriptores omnes. harũ mensarũ pedes ex ebore fiebant: ob id dixit Plinius. Eodem ebore nu
minum ora spectari & mensarũ pedes: Iuuenalis. Latos nisi sustinet orbes grande ebur. Epigrammatari
us poeta. Tu libycos indis suspendis dentibus orbes. Hic uitrũ fabre sigillatum. Vitrũ aliud flatu fi
guratur. aliud torno teritur: aliud argẽti modo celatur. Sidon officinis quõdã uitreariis nobilis: usus uitri
ad potandũ argenti metalla & auri pepulit. Ferunt Tyberio principe excogitatum uitri temperamen
tum: ut flexibile esset: & totã officinã eius artificis abolitã: ne æris. Argenti. Auri. Metallis p̃cia detrahe
rentur auctor Pli. lib. xxxvi. græci hyalon uitrũ uocant: Vnde hyalinus color uitreus. Virgilius carpe
bant hyali saturo fucata colore: Galienus imperator aspernatus est calices uitreos dicens: nil uitro cõmu
nius. Fabre. eleganter & ad amussim celatum. Crystallũ impictũ. crystallũ glaciẽ esse certũ ẽ: Vn
de & nomen græci dedere κρυσταλλος. n. græce glacies: & κρυσταλλωδης glacialis: hinc illud i obsce
no carmine. Rigetq; dura barba uincta crystallo: auctor est Xenocrates uas amphorale ex crystallo ui
sum. Poculis crystallinis maxima auctoritas: Nero amissarũ rerũ nuncio accepto. duos calices crystalli
nos in suprema ira fregit illisos. Materfamilias olim mercata est trullam crystallinam sextertiis centum
quinquaginta millibus. impictũ aũt crystallũ appellat: uel quasi non pictũ: & sincerum quale dr̃ asyn
theton. uel q̃a pingi solitũ est: qd̃ & Pli. refert. scribens ex crystallo tingi smaragdos aliasq; transluccn
tes gẽmas: in rigido potu maxime crystallina cõmendantur: cũ materia illa sit caloris impatiens. Argẽ
tum alibi clarũ: argentea supellex: & argentea uasa in apparatu mensarũ regiarũ usurpantur; utpote p̃
ciosissima: lances ex centenis libris argenti sup q̃ngentas numero Romæ fuisse cõstat. Cornelius nepos
tradit triclinia Romæ argentea fuisse: repositoriis argentũ addi sua memoria cœptũ. fenestella dicit.
lectos opuisse argẽto totos primus traditur carbilius pollio eques Romanus; qui & aureos fecit: uasa co
quinaria ex argento caluus orator fieri quæritur; anaglypha uocant uasa q̃ in asperitatem excisa sunt: ut
Pli. ostendit in. xxxiii. de quibus epigrãmatista. & mensis anaglypta de paternis. Dixit maro cymbiaq;
ex auro perfecta atq; aspera signis. interpræratur. Seruius anaglypha significari: in argento autẽ claric
rem colorẽ esse q̃ in auro: magisq; diei similem tradit idem Pli. Ideoq; militaribus signis familiariorẽ
quoniam is longius fulget. græci αργυρον argentum uocãt: unde argyraspides a clypeis argentatis dicti
milites Alexandri: & apollo argyro toxos apud Homerũ cognominatus. ab arcu argenteo: & gẽma ar
gyrodamas: quã & androdamanta uocant; quoniã impetus hoĩum & iracundias domat. Aurũ fulgu
rans. Quærit Pli. cur aurũ p̃latum sit cæteris metallis: quia inquit rerũ uni nihil igne deperit quinimo
quo sepius arsit pficit ad bonitatem: auriq; experimento ignis est: Idq; ipsum obryzum uocant: quasi
sincerũ: Quod ualde p̃ciosum est: Idq; ecclesiastici scriptores ophir appellant; ut docet fortunatus: al
tera causa p̃cii maior in auro est. qd̃ minimum usus deterit. sup cætera non rubigo ulla est non ærugo
non aliud ex ipso quod consumat bonitatem minuatq; pondus: Messala orator pdidit antoniũ triũ
uirũ aureis usum uasis in oĩbus obscœnis desideriis Ptolomæus olim mille conuiuas totidem aureis po
culis saginasse fertur: mutans uasa cum ferculis. Succinum mire cauatum. Prisci crediderũt succum
arboris succinum esse: & nomen argumento est: ut auctor ẽ Plinius. a germanis appellatur glessum: &
ob id insularum una in septentrionali occeano glessaria nominata. Liquidum primo distillare sdicio
sunt quædam intus transflucentia ut formicæ. Culices lacertæ. Candidum odoris præstantissimi. ful
uo maior auctoritas: summa laus phalerno: Ita a uini colore dicto attritu digitorum accepta ui caloris
attrahit in se paleas & folia arrida; ut magnes lapis ferrum: Vnde harpaga a rapiendo uocitarunt. Ta
xatio succini in deliciis maxima est in tantũ ut hominis quãuis parua ex succino effigies uiuorum ho
minum: Vigentiumq; precia superet. Domitius Nero princeps Capillos uxoris suæ popeæ succinos ap
pellabat. alio nomine electrum appellant a sole: ex fabula uulgatissima; uocant & electrum metal
lum ex auri argentique mixtura. Cui auctoritas fuit apud priscos Homero teste; qui Menelai regiam
electro

pares citro & ebore nitẽtes lecti aureis uestib⁹ ite
cti. ãpli calices: uariæ q dẽ grĩæ: sed p̃ciositatis uni
us. Hic uitrũ fabre sigillatu. ibi cristallũ ipictũ. ar
gẽtũ alibi clarũ. & aurũ fulgurans. & succinũ mire

Numerus cõuiuarũ
Septẽ conuiuium
opipares
Opipari
Opipare
Mensæ citreæ rotũdæ
Pedes mẽsarũ ex ebore
Sidõ inclyta officinis uitri
Vitrum flexibile
Hyalon
Hyalinus color
Dictum Galieni
Cristallũ a glacie
Calices crystallini Neroniãi
Trulla
asynthetõ
Lances cẽtenariæ ex argento
Triclinia argentea
anaglipha
argyraspides
argyrotoxos
argyrodamas
androdamas
Cur aurũ p̃ciosius metallis
Obrizum
Ophir
Succinum
Glessum
Harpax a rapiendo
Succini capilli
Electrum

electro fulgere tradit: Helena in templo Mineruæ sacrauit calicem ex electro: mammæ suæ mensura: iurisconsultus: si quis inquit electrum ex alieno auro argentoq; miscuerit: Iulius capitolinus auctor ē Cor. Macrum pateram electrinam habuisseq; per conuiuas circumferret: in cuius meditullio effigies Alexandri expressa uisebat: qđ idcirco posui: q̄a dicunt iuuari in omni actu suo qui Alexan. expressum uel auro gestitant uel argēto. Cauatum. I. in pocula electrina. Et lapides. significat uel lapides p̄ciosos in conuiuio byrrhenæ fuisse excauatos ad pocula; uel calices potorios lapidibus & gēmis ornatos de quibus Marcialis gēmatū scythicis ut luceat ignibus aurū: aspice quot digitos exuit iste calix & satyrographus: nam uirrout multi gēmas ad pocula transferunt a digitis Pli. quoq; sic inquit. Turba gēmarum potamus: & smaragdis teximus calices: qđ aūt ex lapidibus pocula figurarent docet idem Plinius. q tradit uasa potoria ex onochyte lapide & ex murra escaria facta: aliorum quoq; lapidum cōmeminit ex qbus pocula fierent qn ēt. M. T. iuertinis autumat trullam ex una gēma ex cauatā fuisse. Diriuitores plusculi. antiqui diribitorum appellatiōe intelligi uoluerūt ministros

cauatum: & lapides ut bibas: & quicquid fieri non potest: ibi est: diriuitores plusculi splēdide amicti. fercula. copiosa. scitule submistrata: pueri calamistrati. pulchre inclusiati: gemmas formatas i pocula uini uetusti frequenter offerre. Iam illatis luminibus epularis sermo percrebuit: iam risus adfluēs & ioci liberales: & cauillis hincīde. Tū infit ad me Pyrrhena q̄ cōmode uarsaris in nostra patria: qđ sciam: templis: & lauacris: & cæteris operibus: lōge cunctas ciuitates antecellius: utensiliū præterea

distributoresq; qua dictione præter Apuleiū usi sunt amianus Marcellinus & Cicero. in antiqssimo latino lexico scriptum legitur diribitorium a diribendo: hoc est distribuendo noiatum fuisse locum: i quo stipendia militibus numerarent: fortassis hinc uocabulum diribitoris: super qua dictiōe nō pauca annotauimus in. v. Suetonii cōmentario sic scribentis: cū æmiliana pertinatius ardent in diribitorio duabus noctibus mansit. Scitule. decorter & pulchre: in conuiuio. n. hoc maxime spectatur ut fercula non tā sint copiosa: q̄ eleganter & nitide mensis iportata: illataq; ubi structores ex arte structoria decēter secent altilia & pisces: scitus elegans & pulchre apud priscos dr̄ diminutiue scitulus apud Plau. i rudēte sūt facie scitula: ide aduerbia. scite & scitule. Pueri calamistrati. calamistrū ē acus maior: q̄ calefacta torqt capillos: uñ calamistratus puer: p crispulo cirratoq;: & calamistrata coma: quā M. T. pro Dat Gabinio: delicatam. n. est & molliū cappillos inurere calamistro: Tales ut inqt uerissime Sene. sua malle rē publicā turbari q̄ comā. M. Varro refert calamistrū parari ob ornatū qđ calefactū in cinere capillos ornat: q calamistrum ministrabat a cinere cinerarius & ciniflo est appellatus: cinifloni meminit. Oratius: apud Plautū p broso cōuicio dictū est. Cine de calamistrate: hinc ministri significantur crispa coma & anulatis calamistro capillis cōspicui quales in conuiuiis regū esse decet: papinius celebrans Domitiani saturnalia ita laudat ministeriū: ideos totidē putes mistros. Pulchre inclusiati. hoc ē eleganter uestiti: legere malo indusitati est aūt inclusum uel potius indusiū uestimentū corpori adherēs quasi intusiū. Plautus in epidico indusiatā patagiatā caltulā: aut croculā: quo uersu significat uestis indusiū & patagiū de quo supra diximus: caltulæ uero noie & croculæ demonstrat uestis coloris caltæ & croci ab herba calta cuius color luteus est: caltula dicta de qua Virg. mollia luteola pingit uaccinia calta: hinc ab eodē Plauto in aulularie dicti idusiarii & caltuarii patagiarii p cōfectoribus horum uestimētorum: q̄uis in plautinis codicibus nō caltuarii scriptū sit sed cerinarii: quasi a colore ceræ noiati. M. Varro intusiū dicere maluit: q̄ indusiū: qui de indutu siue amictu scribēs sic inquit unū qđ foris ac palā pala alterum qđ intus a quo intusium. Offerre p offerrebant. infinitiuus p indicatiuo: quo & historici & poetæ utunt. Epularis sermo. ex p̄scripto legis cōuiuialis oportet cōuiuas nec loquaces eē nec mutos; quia eloquentia in foro silētiū uero in cubiculo esse dēt: sermo aūt epularis huc est: q inter epulas serit: & dēt esse iucundus atq; inuitabilis & cū quadā illecebra & uoluptate utilis: dū uescimur tūc tacendū est: ob hoc dixit Gelius interea puer uenerat; & olla defferbuerat. Tempusq; esse ceperat edēdi & tacendi. Ioci liberales. nō dicteria oia & scomata accōmodata sunt conuiuali hilaritati; sed ioci minus asperi & edentatæ beluæ morsus in conuiuio dici & debent & solent: apud græcos ledoria & scommata noiantur ioci mordatiores: & urbanitas amarulenta; sapiens ut inquit Macro. inter mensas & pocula p̄cipue exercet id scōmatis genus hoc est morsum figuratū; quod urbanitate regitur; nec semper ad amaritudinem pergit ueteres nostri iocos dicteria dicebant Plautus comitus. & Tul. orator iocorum uetustate cæteris præstitisse memorant. Tyro Tullius Ciceronis libertus libros tris de patroni iocis composuit: iocum id accipimus ut docet Quintilianus in. vi. quod est contrariū serio. M. T. in. i. de officiis duplex inquit est iocandi genus: unum illiberale: petulans; flagitiosum obscenum: alterū elegans urbanum. ingeniosum. facetum: illiberali ioco abstinere; ingenuo uti debemus; tunc autem ioco uti licet cū seriis rebus satis fecerimus. Cauillus hincinde. ex oi parte conuiuii cauillationes resonabāt: est. n. cauillus siue cauillatio irrisio & iocosa calūniatio; ut supra diximus. Tēplis & lauacris. cōsimilr Sidonius apollinaris. Narbonem Galliæ ciuitatē a delubrorum & thermarum magnificentia commendat.

Electrum ex auro & argēto
patera electrina
Iuuari gestātes effigiē Alexā.
Gemmati callices
Diribitores qui
Diribitorium
Scitule
Scitus
Scitulus
Calamistrum
Calamistratus
Cinciatius
Ciniflo
Indusiati
Indusium
Caltula
Crocula
Caltularii
Sermo epularis
Dicteria
Conuiualia
Ledoria
Scoma
Iocus illiberalis & ingenuus
Cauillus

Affatim

Pollemus affatim. copia utensilium habundamus affatim aduerbium est qđ admodum abundãter & copiose significat: ut grãmarici autumant: cuius dictionis syllaba prima acuit: & ita ꝓbus grãmaticus & ueteres ꝓnunciabant: & testis est Gellius. Cõiungit fere semp cum genitiuo: ut affatim lignoꝝ: affatĩ copiaꝝ. affatim pecuniæ est; apud eruditos frequẽtissimũ: & nos in supioribus annotauimus. Certa libertas. laus illa est maxima ciuitas in qua sit libertas certa æquaq; tã ciuibus q̃ pegrinis: uult inqt Aristoteles li. iiii. politicoꝝ lex popularitatis pares esse diuites & paupes; & utrosq; iuxta æquales; popularis. n. libertas est: ut idem in. vi. refert ꝓ

Popularis libertas

Libertas inextimabilis

Eleuteria quid

positum popularis rei pub. est libertas q̃ ut iuriscõsulti memorãt inestimabiles res est: de qua plautius leno sic: ede pol libertas lepidaes: prisci festiuiratẽ libertatis colebãt eleuteria quasi dicas liberatoria appellantes: Plautus in psa basilice agito eleuteria. Occiosa. putior sensus est si legas ocioso & negocioso qđ ẽ aduenæ hoc intellectu ociosis hoibus in hypata est certa libertas; negociatoribus uero aduẽis; q frequẽtia gaudẽt hic uĩ esse tã freqũes multitudo: q̃ Romæ cõsuisit uel qđ hypatã negociatores quoq; Roma frequẽtes colerent. nihil tñ imuto ex priori lectione cuius sensus subsistit. Quies uillatica. mirificũ optimæ urbis ꝑconiũ in qua hospites & alienigenæ ea qete & ocio degũt: qua in uilla pfruunt: officiũ aũt pegrini & incolæ est ut ꝑcipit. M. T. nihil ꝓter suũ negociũ agere. minime in aliena esse Re. p. curiosum. Prouincia: thessaliã signat: ubi erat hypata. Magna. lego magis. Oppido. ualde

> pollemus affatim. certa libertas ociosa: & negociosa qdem aduueniente Romana frequẽtia: modesto ueio hospiti quies uillatica: oĩq; deniq; prouinciæ uoluptarii secessus sumus. Ad hæc ego subiiciẽs: uera memoras: nec usq̃ gentiũ magna me liberũ: q̃ hic fuisse credidi: sed oppido formido cæcas & ineuitabiles latebras magicæ disciplinæ. Nã ne mortuorũ qdẽ sepulchra tuta dñr: sed & busti & rogis reliqæ qdã: & cadaueꝝ presegmia: ad exitiabiles uiuẽtiũ fortũas petũt. Et cãtatrices an⁹ i ipso momẽto choragii fũeris ppeti celeritate alienã sepulturã

Antigerio

Bustum

Pyra

Rogus

Siquis bustum uiolat busti tumba

Bustuari

Exeremẽta

Resegmia

Præsegmina

ueteres antigorio dicebãt i eadẽ significatõe; sed uerba q̃ ab ultimis & iã obliteraris sunt repetita tpibus ea omittere dẽmus: si Quintiliano ꝑcipienti credimus: q ait nihil esse odiosiu: affectatõe. Ex bustis & rogis. bustũ ꝓprie est locus in quo mortuus est cõbustus & sepultus: dĩ bustũ quasi bñ ustũ: aliqñ busta sepultura uocamus. Serui. pyras busta & rogos ita discriminat: pyra inqt est lignoꝝ cõgeries rogus cũ arder cœpit; bustũ uero iã exustũ uocat quẽ ordinẽ seruat. Virgi. dicẽs ter circu accẽsos decurrere rogos; itẽ semiustaq; seruãt busta. Donatus uero sic refert in. xi. Eneidos cõmẽtario: busta sunt inqt loca in qbus busta arserũt; primo. n. pyra dicũt & rogi postea busta uocitant ubi arserũt: apud solonẽ pœna ex lege cõstituta est siqs bustu uiolauerit: deiecerit. Bustũ putat appellari. M. Tul. qđ græci tubã uocãt; a busto bustuarii gladiatores: dicti q ante sepulchra depugnare solebãt. Cadaueꝝ. apđ Lucãum erictho magaꝝ famosissima ossa ardẽtia ex mediis rogis rapit: ferales quoq; uestes colligit: eadẽ deseuit in artus defunctoꝝ; inergitq; manus oculis: gaudetq; gelatos effodisse orbes: & siccæ pallida rodit excremẽta manus; ubi annotãdũ a Luca. excremẽta mãus dici; q̃ alii resegmia uocãt & ꝑsegmina: hoc ẽ excresentia purgamẽta; q̃ ex unguibus eminulis subinde resecãt. magi ut tradit Pli. li. duodetrigesimo resegmia unguẽtu ex pedibus manibusq; cera pmixta tertianæ uel quartanæ febri mederi dñt; idẽ iubet resegmia unguiũ ad cauernas formicaꝝ abiici eãq; q̃ pria cœpit traheẽ correptẽ subnecti collo: & ita discuti morbũ febris idẽ Plinius ait magos oĩa eẽ ꝑsecutos usq; ad resagmia unguiũ. Plautus in aulularia: qn ipsi pridẽ torsor unges dẽpserat colligit oĩa abstulit ꝑsegmina. ꝑterea Democratus cõmentatus est. & Apollonius scripsit ossa defunctoꝝ eẽ efficacissima ad quosdã morbos; arthemõ ait caluaria interfecti aquã fortanã siqs ꝓpiet comitialibus morbis mederi: qdã ex eadẽ caluaria suspẽdiosi hois catapotia fecerũt cõtra canis rabidi morsus. Corragii funeris. appatus funebris. pẽsitata diligẽter & solerter signatione huiusce uocabuli aiaduerti. choragiũ gñali uocabulo dici instrm atq; apparatũ: unde

Catapotia ex caluaria

Choragium quid

choragiũ gloriæ in. iiii. Rhetoricoꝝ ad herenniũ; choragiũ scenæ apud festũ: choragiũ funeris apud Apuleiũ ꝓ instrumento. s. & apparatu fulgentius placiades: nõ satis scienter & recte choragiũ accipit ꝓ uirginali funere sup quo copiosius in secundo Suetonii cõmẽtario: choragus autem significat ꝑfectus choragii. ꝓ expense suppeditator choreæ princeps necnõ chori cõuiuiiq; magister: ut apud Plautum in persa scribentem: ornamenta ad chorago sumito: item in trinũmo ipsa ornamenta ab chorago sumpsit suo periculo; Apuleius in apologia choragium rhymelicum appellat intelligi uolens instrumen-

Choragus

tum scenicum & histrionicum apparatum. Victruuius in. v. de architectura præcipit porticus post scenam constituendas esse; ut cum imbres repentini ludos interpellauerint habeat populus quo se recipiat ex tathro; choragia laxamentum habeant ad comparãdum uti sunt porticus pompeianæ. Perpeti; perpetua continua durabili. perpetem. n. ueteres pro perpetuum dixerunt Plautus in amphytrione

Perpetem perpetuũ

prepetes aues

nisi item unam uerberatus quã perpendi perpetem: sed hoc in loco legere malim ꝑpeti celeritate; quasi ueloci & strenua; sicut a Virgilio dictum est: prepetibus pẽnis: item alibi & prepetis oĩa pẽnæ: quod uocabulum augurale est; ut higinus tradit: prepetes. n. uocantur aues; quæ uolatu futura prædicũt: q̃

si supiora petentes: q cũ sint boni augurii: ut docet Seru. Ideo dixit Maro ppetibus pẽnis .p fœlicibus.
higmus ait ppetes aues ab auguribus appellari: q aut oportũe puolát: aut idoneas sedes capiũt. Locos Prepetes loci
quoq; ppetes: q idonei fœlicesq; sint augures appellant. Et ennius in annalibus: dixit ppetibus hilares
sese pulchrisq; locis dát. Item brũdusiũ pulchro pcinctũ ppete portu: Trinatius poeta uictoriã uolu Prepes ui ctoria
crem ppetẽ appellauit hoc uersu: dũ dat uincenti ppes uictoria palmã: Discrepant a ppetibus auibus i
feræ aues: auctore Nigido fibulo: ex quo est cõiectare: ut Auligelli uerbis utar ppetes appellatas: q alti Inferæ aues
us sublimiusq; uolitent. Home. ppetes

anteuortunt. His meis addit alius: imo uero istic nec uiuentibus qdem ullis parcitur: & nescio quis simile passus ore undiq; omnifariã deformato: trũcatus est. Inter hæc. cõuiuiũ totũ in licenciosis cachinnis effunditur: omniumq; ora & obtutus: in unũ quẽpiã angulo secubãtem conferunt: qui conctorum obstinatiõe cõfusus: indigna murmurabũdus: cũ uellet exurgere. Immo mi Telephorõ Byrrhena inquit: & subsiste paulisper: & moræ tuæ urbãiratis fabulã illã tuã remetire: ut & filius me⁹ iste Lucius lepidi sermonis tui perfruat comitate. At ille: tu qdẽ dña ait in officio manes sanctæ tuæ bonitatis: sed ferenda nõ est quorũdã insolentia: sic ille cõmotus. Sed instãti Byrrhene q cũ adiuratione suæ salutis igratis cogebat effari. perfecit ut uellet. Ac sic aggeratis in cumulum stragulis: & effultis in cubitum subrectusq; in torum: porrigit dexteram: & instar oratorũ conformat articulum duobusque infimis consulis digitis: cæteros eminus porrigens: & infesto pollice clementer subrigens

alites appellat τανυπτερυγοσ. i. ingentibus alis patulas atq; porrectas. Anteuortũt. Sẽsus est. Aniculæ magia pollentes celeritate quadam pernicissima dũ apparatus funebris instruit: dum necessaria ad funerandũ pparantur: pripiunt anticipantq; alienã sepulturã.
Istic. Hypatæ. & i tota Thessalia. Nescio quis. De ignoto homine: & ignobili, sic loqui consueuimus. Plautus certe enim hic nescio quis loquitur. M. Tullius. In Orationibus. Nescio quis iste ligus additamentum inimicorũ meorũ. Nescio qs
Omnifariam. Ex omni parte. aduerbium est omnifariæ disciplinæ dicuntur omnis generis; sicut & multifariæ: multifariã dixerunt Antiqui. quod uidelicet i multis locis fari poterat. Deformato. Dehonestato deuenustato: deculpato: alis formato figuratoq;: deformare enim mõ est polluere & dedecorare: alias p formas designare: ut apud Victruuiũ oppido q frequenter i hac significatione. Cicero in. iii. de Oratore deformatam Rem publi. dixit. Virgilius horrida uultũ: Deformat macies. Licentiosis cachinis. Solutiore risu: & sonãtiore. Obtutus. oculi. Se Oifariæ disciplĩæ Multifariam Deformatus Deformare Secubare
cubantẽ. Seorsum. seiũctimq; cubãtẽ. Id. n. significat secubare: Amatores secubãt: hoc est seiũctim disseparatiq; dormiũt cã religiõis: & castitatis. Ouidius: secubat in uacuo sola puella toro. Liuius: Nolle eã
mirari q paliquot noctes sucubuisset. Obstinatiõe. i. aspectu obfirmato & imobili. Indigna murmurabũdus ob indignationẽ murmurãs. Archaismos ẽ. murmurabũdus ãt ut alibi docuimus: non tã Archaismos
dr murmuranti sisis q imodice & intẽperanter murmurans: sicuti noia ibundus desinentia fere semp
demonstrant largã copiã & fluentẽ & quasi abundantiã rei unde inclinant. Subsiste paulisp. Cũ tele Murmurabundus
phron uellet exurgere merito dixit matrona byrrhena subsiste: hoc est cohibe te & cõtine. Remetire. renarra. repete. Trãslatio ab his q pondere & mẽsura metiri solemus; ac remetiri. dixit Virgi. pelago
q; remenso iprouisi aderũt. Filius meus. Nomẽ Amoris & affectus. Lucius. Apuleium intelligiti. Ingratus
Sic ille cõmotus: sic telephron dixit indignatiõe percitus & bile cõmotus: Ingratis. Nõ ultro & nolentem: & quasi reluctantẽ adegit ut fabularet; ultronea ut inqt donatus: grata sunt ingrata q ab inimicis
fiũt ac recusantibus. Ingratus dr iniutus & coactus ut apud Teren. In eunucho. opus faciã ut defatiger. usq; ingratus ut dormiã. Effultis in cubitũ. Mos est sermocinaturi in cõuiuio ut sese cõponat ad dicendum: ut aggerẽ quasi quẽdã faciat ex ueste stragula & tuẽsali. Cubitũq; effulciat: sicut apud poetã. Eneas medio stans aggere fat. Cõformat articulũ. Manus oratoris; siue qbus ut inqt uerissime Quintili.
trunca est actio ac debilis; in numeros motus hñt: ipm uerbo copiã psequentes; imo ut ita dicã ipsæ i
oratore manus locunt; cuius gestus ille maxie cõis est; quo medius dignitus in pollicẽ cõtrahit explicitis tribus: duo quoq; medii digiti sub pollicẽ uenitũ; & est hic adhuc priore gestu istãtior pricipio & Cestus oratorius
narratiõi accõmodatus: interdũ tres cõtracti pollice pmunt: digitusq; ille idex noiat q est pollici pximus: q in exprobãdo & idicãdo uñ & nomẽ est: potissimũ ualet: explicari solet: quo usum optie crassũ Index digitus in exprobando
Cice. dicit. nunc Luci. nr ait ita cõformatã oratoris manũ; ut duo digiti ifimi: minimus. s. & minio pxius
Clauderent Cæteris discapediatis & exporrectis; nã talis quoq; gestus dicturo cõueit. Infesto pollice. Erecto & qsi minãte; pollet. n. plurimũ i tota mãu pollex; uñ & nomẽ: ab eo q pollicat accepit: apud Pollex uñ Precidere
græcos αντιχειρ uocat qsi mãus altera: pcisis pollicibus a malitia remouent; ut iutiles: hinc apud Rhe Pollices
tho. oratores famigerata est illa achronos. i. sine colore cõtrouersia; decẽ milites; belli tpe pollice sibi achronos

Murcus q Murcea dea Murcidus Infit Mileto Prouerbia De milesiis οἴκοι μιλήσια Famigerabilis Famigeratus Famigerator Fuscae aues in auspicate Larissa pensilis De emptis quid Locus columellae Liceri Ne licitatorem uenditor

amputauerunt ne militare possent; rei sunt lesæ rei publicæ. scribit Amianus Marcellinus: q nemo ex gallis pollicē sibi ſcipit unq̄ munus martiū pertimescens; hos ioculariter murcos appellant; quasi ignauos ut opinor & desides: namq; & prisca murceā deā uocauerunt: quæ faceret hominem; ut ait Pomponius & narrat Augustinus murcidū idest nimis desidiosum: olim ut apud istoricos scriptu legimus athenienses pollices præcidi iusserunt eginetis: ut rei nauticæ inhabiles redderentur: classe enim ualebant. Infit. modo incipit. modo loquitur significat. Virgi. infit eo dicente. Deum domus alta silet. Item & uenulus dicto parens ita fatier infit. apud Plautum in rudente. infit lenoni suadere. Mileto. Ciuitas est ioniæ caput: lelegeis antea & anactoria nominata; super octogita urbium genetrix: ex mileto fuerunt thales. unus de septem sapientibus; & anaximāder; & anaximenes. Item Echatcus historicus; & Eschines orator, puerbium est apud Aristophāem & græcos de milesiis πότ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι μιλήσιοι olim fortes fuere milesii; cum amplius nō eēnt; ut pote luxu emolliti eneruatiq;. Altera quoque paroemia celebratur οἴκοι μιλήσια idest domi milesia de his; qui delitias intempestiuiter; neq; ubi conuenit obstentant; nam cum Aristagorias milesius lacedemonem uenisset rogans ferre suppetias ionibus bello persarum pressis; concionabatur indutus ueste delicata & præciosa. Tunc unus ex lacōibus ephonsad illū uersus dixit οἴκοι τὰ μιλήσια hoc est. Domi delitiæ milesiæ usurpandæ sunt: non apud nos: quando uidelicet cupitis impetrare auxilium: non enim conuenit calamitosis delicatus apparatus. Ad spectaculum olympicum. Olympiacis ludis apud scriptores fere omnium nihil celebratius: de quibus copiose apud suetonium: perscripsi. lōq; in præsentia supersedendum. Famigerabilis. Clarus & inclytus. hoc uocabulo significatus sicut & famigeratus; famigeratores uero dituntur hi. qui famam rumusculosq; disseminant ac circunferunt; uaniloci & mendaci loqui. quos senex Plautinus in Trinummo malo & damno dignos cēset. Fuscis auibus. Malo augurio: & improspero: fuscæ enim aues nigriq; coloris ominosæ fere sunt: & infortunium protendunt: sicut a contrario; candidæ aues accipiuntur pro bonis; & fœlicitatem prædicunt. In hanc sententiam Oratius. Mala soluta nauis exit alite; dixit pro infœlici & diro augurio. Cornix. cornus. bubo. nigro colore & fusco iter auspicatas aues numeratur a Plinio. In. x. Naturalis historiæ. Larissam. Ciuitatē Thessaliæ clarissimam; Vnde Achilles larisseus: dictus est; & larissa arguorum arx. Cyclopum opus; qui gasterocheres; idest uentrimani appellantur; ut ante diximus. Larissa quoq; ossæ locus est pensilis nominata; est & alia in creta; fuit & larissa in asia iuxta cymam in agro quoq; attico larissa & trallibus uicus nomine larissa.

infit Telephrō. pupillus ego mileto profectus ad spectaculum olympicum: cū hæc etiā loca prouinciæ famigerabilis adire cuperem: peragrata cuncta Thessalia: fuscis auibus larissam accessi: ac dum singula perrans: tenuato admodum uiatico: paupertati meæ fomenta conquiro: conspicor medio foro procerū quēdā senē: insistebat lapidem: claraq; uoce ꝑdicabat. Si qui mortuū seruare uellet: de ꝑcio liceret: & ad quēpiā prætereuntiū. Quid hoc inq̄

Insistebant lapidem; præconem fuisse significat; siquidem ex more prisco solebant præcones ex lapide facere præconium; ubi mancipia quoq; uenalia præconis uoce uenalia proclamabantur; ob id seruos de lapide emptos dici reperies. Plautus in bacchidibus o stulte stulte nescis nunc uendite; atq; in eo ipso adstas lapide; ubi præco prædicat Mar. Tullius in oratione contra Pisonem translatione decenti tribunos de lapide emptos esse ait; quia ut interpretatur Asconius pedianus mercede id faciebant; De hoc genere seruorum; qui de lapide empti sunt intelligi uoluit Columella his uerbis; quæ ex libro quarto agricolationis subiecimus; non tamen excedunt septem iugera unius operam uinitoris quem uulgus quidem parui æris uel de lapide noxium posse comparari putat; hic de lapide nexius; haud dubie significatur uenalis de lapide emptus; corrector columellæ uir alioquin eruditus; quem nominari in hac parte in qua repreenditur inhumanum est. In antamentis quæ i scriptores agricolationis annotauit; de lapide noxium interpretatur de capitolino lapide deiectum errore non dubio; cum ut alia omittam emi nō possitis qui obnoxam de saxo tarpeio ad mortem præcipitatus sit. Non inficior de saxo tarpeio solitos deiici ob atrox delictū sontes; ut olim. T. Mālius. & alii; sed ad sententiam Columellæ hoc adeo nō pertinet; ut sit penitus cōtrariū. De præcio liceretur; Indicare; præcium faceret quantum sibi dari uellet; qui mortui cadauer sese seruatu tum eē promitteret; hoc enim præconium illic fieri solebat ad defendēdas scilicet magarum præstigias quæ mortuis irrepentes sub habitu bestiolatum corpora demorsicabant; & frusta amputantes subducebātur; liceri autem proprie est præcium deferre pro re emenda; ut sibi potius q̄ alteri uenalia addicantur. Vlpianus si reseius uenerit; & existat qui plus liceatur. An integrum propter luctum restituendū sit præceptum est. Mar. Tullii in officiis; ne licitatorem uenditor; nec contra se qui liceatur emptor apponat. Apud curtium Alexander in epistola ad Darium impia inquit bella suscipitis & cum habeatis arma licitamini hostium capita. hoc est præcium offertis pro capite meo; darius enim persatum rex pro capite Alexandri mille talenta percussori daturum sese promiserat. Plautus in sticho iocos ridiculos uendo age licemini.

Comperior. Pleraq; uerba utroq; mõ faciẽdi.s.& patiendi apud priscos efferebant: ut luxuriatus luxuriat fluctuatus fluctuat; assentior assentio. cõperior cõperio. auctor Quinti. in. ix. Oppido puer. Valde puer & puerilitatis inscitia pditus. Talia merito dicunt ad ignaꝝ Thessalici moris. Sagæ incãtatrices: & scientes artis magicæ sup qua dictione in. i. cõmentario satis ac sup. Dic sodes. Dictio comica est: & ut auctor est. M. Tul. in oratore ex copulatis uerbis coagmẽtata: dr.n. sodes p si audes: sicut sis p si uis. Custodela feralis. Mortui custodia. diminutiuum est: Cui cõsimilia sunt fugela. Catela. Axela. Mãdatela: Vmbela. & huiusmodi alia: de qbus Priscianus in. iii. Feralis. Ad mortuos pertinens: feralia dixerũt dis manibus sacrata festa. Per petã noctẽ. Nocte perpetua & integra: perperem. n. ut supra diximus perpetuum dici uoluerunt. Exertis oculis. Vigilantibus & incõuenientibus: sicut enim exertũ dicit quod denudatũ ẽ. Ita exertus oculus elegãter appellatur apertus & uigil: talis enim denudatus ĩ rectusq; est. Acies. s. oculoꝝ. Versipelles. Magas siue sagas intelligit: quæ potentia magica transfigurãtur: in uarias effigies Animaliũ. Versipelles. n. dĩcti sunt quolibet genere sese cõmutantes: Plautus in Amphitrione. Versipellem sese facit quando lubet. Plinius ex opinione fabulosa: homines tradit ĩ lupos uerti rursusq; restitui sibi dicit: inde factũ esse ut in maledictis uersipelles habeant. Oculos solis & iustitiæ. Nihil sole oculatius est; quippe q omnia intuens: omnia etiã exaudiẽs eẽ dicitur ab Homero & Plini. Ambrosius in examero solem esse ait mundi oculum: incũditatem diei. Cœli pulchritudinem A græcis dicitur πανταγωρων. i. omnia uidens. osiris qui est sol interprætatur multioculus: ut Diodorus & Eusebius pdidere: Iustitia quoq; oculatissima esse fingitur: oculo uegetissimo: acie perspicaci. & cuncta perspiciẽte: quã chrysippus fieri solitã esse pdidit aspectu formidabili luminibus oculorum acribus: neq; humilis neq; atrocis: sed reuerendẽ de cuiusdã tristiciæ dignitate. Pla. uolumine de legibus nono iustitiã oium speculatricẽ atq; uindicẽ appellat: & ita dici a priscis sacerdotibus tradit. Lucius nr̃ itidẽ in. iii. iunctim põit. Solis & iustitiæ testatus oculũ qđ aũt qdam dicũt de oculo iustitiæ mentionẽ fieri a diodoro & inter sacras egyptioꝝ lr̃as referri: id haud utiq; ueꝝ est: &. n. Diodo. in. iii. bibliothecæ differens de lr̃is hieroglyphicis ait in illis oculũ hoĩs scribit q significat iustitiæ seruatorẽ: & totius corpis custodẽ: nulla facta mẽtione de oculo iustitiæ lege & pẽsita diligẽter uerba Diodo. aptissime cognosces ita esse & significare uti nos documus. Muscas induunt. In muscas & aues transfigurant: induere aũt est in aũc trãsformari. a Virgi. dictũ est induit mucronẽ pmucrone cõfodit. Pene pteritã. Sic Plinius. pñs pteriri qđ minime ptereũdũ fuit. Corpus. Defuncti. qđ custodiendũ recepit. Mane. Hora matutina.

Sarcire cõpellit. Tãq taliõis penæ subiiciat: q oculũ p oculo. Dẽtẽ p dẽte. mẽbrũ p mẽbro reposcit.

Commasculo. Roboro. firmo. & mascula quadã uirilitate te perfuscio: nã quæ mascula sunt ualentiora sunt & robustiora. Vnde masculũ pro forti & uehementi usurpat Antiquitas & testatur Nonius: Arboribus imo potius oĩbus quæ terra gignit herbisq; etiã utrũq; sexum esse diligentissimi sciptores tradunt: Maresq; in omni genere fortiores esse pterq in pantheris & ursis: Masculescere uerbũ Plinianum est: p eo qđ est masculinũ fieri masculera quoq; in uineis dicta cũ palmites induruerũt per pedamenta propagari. Adest custos paratus. i. ego adsum: natu de nobis ut auctor est Quintilianus loquimur. tanq de aliis: ut dicit Seruius negat Tullius: pro eo quod est ego Seruius dico ego Tullius nego.

Cedo. Dic. da pmiũ. Verbũ comicũ; & apđ Pla. frequẽtissimum. Clamare desine. Tã diu clamat.

cõperior: hiccine mortui solent aufugere? Tace respõdit ille. Nã oppido puer: & satis pegrinus es meritoq; ignoras thessaliæ te consistere: ubi sagæ mulieres ora mortuoꝝ passim demorsicãt: eaq; sũt illis artis magicæ suplemẽta. Cõtra ego: & q̃ tu in q̃: dic sodes custodela ista feralis? Iã primũ respondit ille: perpetẽ noctẽ eximie uigilãdũ est: exertis & incõuersis oculis: semp in cadauer intentis: nec acies usq̃ deuertenda: imo ne obliquãda qdem qppe cũ deterime uersipelles in quoduis animal ore conuerso latenter obrepant: ut ipsos ẽr oculos solis & iusticiæ facile frustrent. Nã & aues & rursum canes & mures: imo uero ẽr muscas induũt. Tunc diris cãrãminibus somno custodes obruũt nec qsq̃ definire poterit: q̃tas latebras neqssimæ mulieres p libidine sua cõminiscunt: nec tñ huius tam exitiabilis operæ merces amplior q̃ quaterni uel seni ferme offerunt aurei. Ehem & quod pene prætereram: siqui non integrũ corpus mane restituerit: qcquid inde decerptũ diminutumq; fuerit: id oẽ de facie sua defectum sarcire ɔpellit. His cognitis aĩum meũ cõmasculo: & illico accedẽs pconẽ. Clamare iq̃ iam desine: adest custos paratus: cedo pmiũ. Mille inqt nũmi deponẽt tibi. Sed heus iuuenis caue diligenter: pricipũ ciuitatis huius filii

Luxuriatus Luxuriat
Sodes custodela fugela feralia
Exertum
Versipelles in maledictis
Sol oĩa intuens osiris multioculus oculus iustitiæ iustitia speculatricis perpẽsa diodori uerba induit mucronem cõmasculare fortiores mares fenis masculescere masculet

cadauer a malis harpis probe custodias. Ineptias inquã mihi narras. & nugas meras: uides hominẽ ferreũ & īsomnem certe perspicaciorẽ ipo lynceo: uel argo & oculeũ totũ. Vix finieram. & illico me produxit ad domũ q̃piam: cuius ipsis foribus obseptis: per q̃dam breuem posticulam intro uocat me & conclaue qddam obseratis luminibus: umbrosũ demõstrat cubiculum: matronã flebilem fusca ueste contectã: quã ꝓpter adsistẽs. Hic inquit auctoratus ad custodiã mariti tui fidẽter accessit. At illa

præco in re aut uendenda aut locanda: q̃diu non adest emptor uel conductor: quo parato clamare de-
sistit. Cadauer a malis harpis. Præcipit præco cadauer illud primarii iuuenis solerter custodiendũ
Harpyæ esse a nequissimis mulieribus: quas scite appellat malas harpyas quoniam instar harpyaꝝ rapiebant &
raptu immundo furtiuoq; cuncta phophanabant: harpyas iouis canes dictas esse tradũt: quas appolo
nius duas esse dixit: alii tres: quas poeta inclytus luculẽtis uersibus ita describit: Virginei uolucrũ uul
tus fœdissima uentris proluuies. Vncæq; manus & pallida semper ora fame. ab ἁρπάζω quod est rapio
harpias nominari autumant: quasqui-
dam neptuni filias esse prodiderunt:
quia fere prodigiorum omnium pater
est. Alii dicunt harpyas filias thauman
tis & electre. Nomine harpyarum ra-
paces furtifici Auari significant. Ho
Insomnia mĩem ferreum. Semetipsum telephrõ
signat. qui loquẽdi modus est usitatis-
simus. In somnem. peruigilem ac si-
ne somno. Insomnia dicitur uigilia: &
insomnis uigil. Vnde apud Virgilium
grammatici ita legũt. Anna soror: quæ
me suspẽsam insomnia terret: ut isom
nia generis fœminini: & numeri singu
laris uigiliã significet. Ipso lynceo. Va-
lerius Flaccus. in primo Argonauticõ
lynceum memorat in catalogo argonautacum: quem dicit fuisse oculatissimum perspicacissimumq;
mortalium: his uersibus: fluctibus & mediis terras dabit ille magistro & dabit Astra rati cunq; ethera
Iupiter umbra perdiderit solus transibit nubila lynceus autumat Plinius. fabulam cernẽdi lynceo in-
Lynceus oculatissimus de ortam: ꝙ nouissimam primamq; lunam in ariete primus eadem die conspexerit: quod nullo alio i
signo contingit: de lynceo sic scribit Hieronymus contra Iohãnem origenistam. Lynceus ut fabulæ fe
runt uidebat trans parietem: hinc prouerbialiter lyceus pro oculatissimo: & acutissimi uisus usurpat
Mar. Tullius quis est tam lynceus: qui in tantis tenebris nihil offendat: Oratius. non oculo possis q̃tum
argus oculeus contendere linceus. Item ne corporis optima lynceis cõtemplere oculis: quidam oculos lynceos a lynci-
bus: quæ clarissimæ oium quadrupedum cernunt falso deducũt. Argo. Argum totum stellatũ ocu
leumq; fuisse nullus ignorat: qui uel illud nasonis notissimũ: legerit: Centũ luminibus cinctũ caput ar-
gus hẽbat: huic custodi ionis uigilantissimo Mercurius falcato ense caput amputauit: Cuius oculos ex
cepit iuno eosq; collocãs in pẽnis pauonis caudã gẽmis stellantibus iplet: hinc argiphõtes poetis dictus
argiphontes Mercurius quasi argi perẽptor: mystice aũt argus est cellũ stellaꝝ luce distinctũ: qbus inesse q̃dam spe
argus cœlum cies celestiũ uĩ oculoꝝ. Celũ aũt argum uocari placuit a candore & uelocitate: hic ergo ambitus celi
stellaꝝ luminibus ornatus existimatur enectus esse a Mercurio: quia sol q & mercurius est diurno tẽ-
pore obscurando sidera ueluti enecat ui luminis suis conspectum eocum auferẽdo mortalibus. Illico.
Posticulũ Statim. Obseptis. Occlusis. obsitmatisq;. Posticulã. Hoc est ꝑ postes a tergo relictos. & Posteriorẽ
Postica domus partẽ: qđ & posticũ dicit. Diminutiue posticulũ. Plautus in trinũmo. posticulũ hoc recepit cũ
antica edes uendidit: Seruius grãmaticus ait posticã fœminini generis a postico defferre: eo ꝙ postica uerbũ
Pseudo auguralesit & ad augures tantũ. pertinet. Quæ in cœlo designat: de qua. M. Varro tẽpli in cœlo quat-
thyron tuor partes dicunt. Sinistra ab oriente. Dextra ab occasu antica ad meridiẽ: postica ad septẽtrionẽ an-
conclaue notauimus in Tranquilli commentariis pseudothyron perq̃ eleganter & scite pro. postico usurpari ab
amiculũ amiano marcellino. M. Tullio. Paulo orosio. aliisq; scriptoribus luculẽtis. Cõclaue q̃ddam. Concla
nigellum uia dicunt loca: quæ una claue claudunt. Conclauata quoq; dicebant apud ueteres: q̃ sub cadẽ erant
anthracinus claue. Marcialis in oibus uacerra qđ conclauibus. Fusca ueste. Nigra uestimenta lugentibus accomo
data sunt. a Varrone amiculũ nigellum dicitur uestitus lugubris: prisci antracinum nigrũ dici uolue-
mulieres runt: anthrax enim græce carbo appellat unde antracina lucentiũ uestis: illud notabile qđ tradit Plu
in luctu tarchus in ꝓblematis: mulieres. s. in luctu albis uestibus indui solitas: ut quẽadmodum niotui corpus
albatæ albis uestibus uelabat: Idem & ꝓpinquos factitare uoluerunt. Alba aũt ueste idcirco cadauer exorna
alba ue- bant: quia solus albor color sincerus ac purus minimeq; inquinatus est: & ob id mortuis aptissimus. De
stis defuncto congruens nigris aũt uestibus non minus q̃ purpureis illud dici merito põt. Dolosæ uestes. dolosi colores. Pro-
pter. Prope iuxta ut Virgilius. propter aquæ riuũ. Auctoratus. Idest auctoramẽto obligatus: & mer
cede conductus & ꝑcio emptus ad custodiendum cadauer: Interpres oratianus illud ex sermonibus au
ctoratus eas haud quaq̃ inscite interptat: tali interpretamento: addictus condẽnatus: qui se uendũt lu-
do auctorati uocant. In tertio Suetõii cõmẽtario non parum multa perscripsi super auctoramento: &
auctoratis gladiatoribus: porphyrion signãs gladiatorem inquit auctorabitur in ludũ: illud adde qđ
auctoratus auctorandi potestatem hoc est uouẽdi consecrãdiq; nisi patres non habebãt est. n. auctore obligare: au-
ctoratus obligatus: quod nomen maxĩe ad gladiatores refertur: q auctoramento: & mercedis obliga-
tione

tione ad dicũtur mancipanturq; gladiaturæ: & ꝓprie auctoratim ad periculũ cõducũť. cõtra exauctorati dicunť milites quasi exobligati solutiq; a militari cõsecratione obligatiõeq;: qđ interdũ ꝑ ignominiã cõtingit: ut legiones exauctorenť ab imparore: nõ nunq̃ citra ignominiã. P li. in. xiiii. Vnde nutorẽ auctoratũ decenter dixit mercede cõductũ: & sublimitate uitis ꝑiclitantẽ. Itẽ. xxxvi. populũ Ro. decẽter auctoratũ appellat. in spectaculis periclitantẽ instar gladiatoꝝ. q auctorati. i. conducti sunt ad mortem: de auctoramẽto mẽtio est apud Senecã. M. Tulliũ. & Suetoniũ. in hãc ferme sniam. Liuius li. xxxvii. Eo uero pignore uelut auctoratũ sibi ꝓditorẽ ratus est: Põponius poeta Bononiẽsis scriptor Attellanaꝝ: fabulam scripsit cui titulus ẽ auctoratus: Cuius testimõia grãmatici idẽtidẽ aduocãt: Quin. quoq; senior in declamatiõibus unã cõdidit: q inscribitur auctoratus. ubi hoc legimus: illum maiores ꝓhibuerunt theatro: qui uilitate. qui gula se auctorasset.

Exauctoratus

crinibus antependulis hincinde dimotis: ẽt in mœrore: Luculentã ꝓferens faciẽ: meq; respectans. Vide oro inqt q̃ expergite mun⁹ obeas. Sine cura sis inquã modo corolariũ idoneũ cõparas. quo placito ocius surrexit: & ad illud me cubiculum iducit. ibi corpus splendentib⁹ linteis coopertum: introductis quibusdã septẽ testib⁹: manu reuelat. & diutine uisu præfleto: obtestata fidẽ p̃sentium: singula demonstrat anxie. uerba concepta de industria quodam tabulis prænotantem. Ecce inqt nasus integer. incolumes oculi. salue aures. illibatæ labiæ.

Crinibus antependulis. Caproneas dici uoluerunt ueteres capillos. qui ante frontẽ sunt: quasi a capite pronos: qui alio noĩe antiæ noĩantur: quos in p̃sentia Apuleius antependulos uocat: quos alibi anteuẽtulos dixit: & ꝓpendulos. In floridis iã primũ inqt crines eius p̃mulsis antiis ꝓmulsis caproncis anteuentuli & ꝓpenduli.

caproneæ Antiæ

Enã in mœrore luculentã. Mira ꝓfecto & exuperãtissima eẽ credit formositas illa: q ẽt in mœrore & egritudine luculenta conspiciť. Quã expergite munus obeas: Vt uigilanter officiũ iniunctũ peragas. obire munus est officiũ facere. Nãq; hac ꝓpositione ob. Antiqui usi sunt pro ad. ut obos ad os. ob moueto ꝓ admoueto. occensos dixit ennius pro accesos. & in iphigenia. Acherontẽ obibo inqt pro adibo. Itẽ ob Romã dixit pro ad Romã. illo uersu. ob Romã noctu legiones ducere cœpit. obire diẽ significat mori. quasi ire ad diẽ fato destinatũ: apud Suetonium & M. Tullium obire diẽ significat adire diem: & in tẽpore esse ad munus obeundũ die præstituto.

Obire murus Ob ad Ob romã Obire diẽ

Modo corolarium. Sensus est oẽm curã exue & sollicitudinẽ missam facito. o matrona: mõ mihi p̃pares aliquod quasi auctariũ & munusculum. ꝑter legitimã cõstitutãq; merceduлã: nã corrolariũ dixerunt antiqui id qđ additũ foret legĩmo p̃mio ac mercedi: ꝑterq̃ quod debitũ: uocabulũ corollis ductum. qđ hæ cũ placuerunt auctores in scæna dari solitæ: auctor. M. Varro scribit Suetonius qđ augustus corrolaria. ꝑmia in alienis quoq; muneribus ac ludis & crebra & grãdia de suo offerebat: super quo loco pauca q̃dã annotauimus. Apud scriptores idoneos corrolarii mẽtio fit in hoc significatu: ut accipiatur pro quodam additamento & re tenuissima: cũ corollæ: quæ & ipsæ corrolaria nominanť: minimi ob gracilitatem ꝑcii dari soleant histrionibus. de qbus Pli. hæc in. xxi. paulatim & Romæ & subrepsit appellatio corollis inter initia ꝓpter gracilitatem nominatis. mox & corrolariis. Item in. ix. Corrolariũ pro re tenuissimi ꝑcii usurpauit: sicut M. Tullius corrolariũ nũmoꝝ dixit in uerrinis: quasi ut ita dicam pro accessorio atq; appendicula infra Apuleius festiuiter appellat puerile corrolariũ. ꝑposterũ concubitũ: Plinius neoteros operæ theatralis corrolaria posuit ꝓ merceduла & p̃mio laboris theatrici.

corolariũ nũmoꝝ Sindo [illegible]

Splendentibus linteis. Supra diximus q color albus ob sinceritatẽ puritatemq; defunctis est accõmodatissimus: uelamenta quoq; linea non modo indutui & amictui & sanctissimis ægyptioꝝ sacerdotibus: sed opertui quoq; in rebus sacris usurpanť: in euãgelio scriptũ legimus corpus domini sindone ĩdutũ fuisse: quo uocabulo significať lineũ uelamentũ.

lamẽtũ lineum

Septem testibus. Allusit ad numerũ testium: qui ex constitutionibus leguntur: & edicto p̃toris adhiberi solent & debent: faciendis testamentis: quoꝝ signacula & subscriptiões necessariæ sunt: possunt aũt septẽ testes omnes signare uno Annulo testamẽtum. Quod si quis sine scriptis uoluerit ordinare testamentum iure ciuili. septẽ testibus adhibitis. & sua uoluntate coram eis nuncupata sciat hoc perfectissimum esse testamentũ.

Septem signatores testes Testamentum sine scriptis

Reuelat. Discooperit: renudat: retegit. Visu perfleto. Legendum uisu: hoc est diffletis oculis. Verba concepta. Dicimus uerba concepta: quæ prout enunciantur q; ita perscribi solent: nec aliquid præposterum dici fas est: sæpe iusiurandum offerri solet conceptis uerbis: Plautus in Asinaria: ubi uerbis conceptis sciens periuraris.

Verba concepta

Talis prænotãte. Notarium siue tabellionem significat: quem & libellionem uocãt: Papinius in siluis de capsa miseri libellionis: ex eodem ordine uidenť esse nouatæ: quorum meminit Oratius illo uersu. De re cõmuni scribæ magna atq; nouatæ: titulus est apud iurisconsultos de nouationibus: unde & nouatis nomen.

Libellio Tabellio Nouatæ

Ecce nasus integer. Matrona coram testibus membra defuncti integra assignat custodi: quæ ille ex pacto integra & illibata debet repræsentare. peracta custodia. Illibatæ labiæ. integra labra: labia & labias neutro & fœminino genere indifferenter apud antiquos usurpata reperies: proinde quidam manem facere discretionem uoluerunt: ut uirorum labra mulierum labia esse dicerent: antiquus uersiculus ẽ me-

Labia Labiæ Labra

moratu dignus. qui ait aĩa ægra & faucia cucurrit ad labias mihi: Donatus in eunuchum. labra inq̄t sũt supiora: labia inferiora: labiæ asinoꝝ ꝑprie dicunt. Mentũ. nulli ꝑter hoĩem mentum est: antiquis græciæ in supplicando mentũ attingere mos erat: auctor Pli. De feris quoq; dici mentum posse scripturæ canonicæ testant: Apud quas libro Regũ prĩo scriptũ legimus. Leo & ursus cõsurgebant aduersũ me & apprendebã mentũ eoꝝ & suffocabã interficiebãq; eos. uetus ꝓuerbiũ est inter manũ & mentum. Idẽ fere significãs qđ illud inter os & offam. de quo supra diximus. Consignatis. signo. s. ſeptẽ testiũ.

Mentũ in supplicando attingi
Inter manum & mentũ

mentũ solidum. uos in hanc rẽ boni quirites testimoniũ ꝑhibetote: & cũ dicto: cõsignatis illis tabulis facessit. At ego. Iube inq̄ domina: cũcta q̄ sunt usui necessaria: nobis exhiberi. At q̄ inq̄t ista sũt? Lacerna aio prægrandis & oleũ ad lucẽ: luci sufficiẽs: & aqua cũ oenophoris: & calice: cœnarũq; reliquiis discus ornatus. Tunc illa capite quassanti: abi inq̄t fatue. q in domo funestra cœnas & ptes requiris: in qua tot iugis iã diebus ne fumus quidẽ uisus ẽ ullus. At istic comesatum te uenis credis? qn sumus potius loco cõgruẽtes luctus: & lachrymas? Hæc simul dicẽs respexit ancillã. Et Myrrhene inq̄t lucernã & oleũ trade cõfestim: & ĩcluso custode cubiculo ꝓtinus facesse. Desolatus ad cadaueris solatiũ ꝑfrictis oculis: & obarmatis ad uigilias: aĩum meũ permulcebã cantationibus. Cũ ecce crepusculũ: & nox ꝓuecta: & nox altior: & deinde cõcubia altiora: & iã nox intẽpesta: mihiq; oppido formido cumulatior qdem: cũ repẽte introrepens

Facessit. Abiit recedit uerbũ comicũ. Oleum ad lucẽ sufficiens. Petit tñ olei sibi exhiberi ad noctẽ illuminandã: lucẽq; in loco tenebricoso faciẽdã: qui per totã noctẽ durabile sit usq; in lucem matutinã. Decenter aũt dictũ ad lucẽ luci diei ueniẽtis: alterũ ad lucẽ illuminatoĩs. quã facit lucerna. Oenophoris. Vasis uinarijs œnophoꝝ eniꝫ ut nois argumento liq̄t significat uas uinariũ: apud Lu. & Mar. reliquosq;: Augustinus in. vii. de ciuitate dei auctor ẽ i liberi ede œnophorũ sisti solere. qđ significaret uinũ: per id qđ cõtinet id qđ cõtinet: praxiteles iter cætera opa: q̄ percẽset Pli. fecit & oenophoꝝ. qđ ut opior nõ tã uas uinariũ signãt: q̄ ministrũ uini poculi iferentẽ. Discus. discũ uocant uas escariũ: unde discophoros dictus. q in disco i mẽsam prãdiũ refert. Diuus Hieronymus discophoꝝ scito elegantiq; uocabulo appellat abacuh q. a. s. prãdium Danieli deportauit in lacũ leonũ coniecto: legius in euãgelio caput Ioãnis Babptistæ allatũ in disco: & puellæ datũ fuisse: ap antiquos aristophoꝝ quoq; dicebatur uas in quo prãdiũ offert: alias discus ꝑ massa plũbi siue ferri accipit qđ genus est ludi. quo iuuenes in ludo cõtẽdebãt. Disco ꝑijt iacynthus deliciolũ apollinis poetæ frequẽter disci meminerũt: aliter posſinaculũ uocant: Inde discobolos dictus. q discũ iaculat. in quo significatu accipit apud auctores scribẽtes discobolõ factũ eẽ a myrõe alijsq; artificibus. Capite quassanti. indignãtis specimẽ est: ut apud Vir. de turno in. xii. ille caput quassans: & apud Plautũ trinũmo. qd quassas caput. Partes. significanter locutus: nã partes dicunt eduliõꝝ in mẽsa: quas amoris testificãdi cã solent principes cõuictoribus dare: ut apud Suetoniũ: & Xenophontẽ legimus: & ĩfra apud Luciũ quoq; euidenter ostendit: græcæ μερίδες dicunt: scribit dicearchus nõ fuisse moris apud antiquos in cœtis partes distribuere: postea obtinuit cõsuetudo ut deficientibus edulijs ptes uiritim darent: cũ prius potentiores infirmoꝝ alimenta corriperent: & inde cõtingeret: ut ex uoratrina suffocarent. Vnde factũ ẽ ꝓuerbiũ. μερὶς οὐ πνίγει. i. ps nõ strãgulat. hæc ex monumẽtis græcoꝝ secretarijsq; deprõpsimus. studiosoꝝ utilitati consulẽtes q frequẽter legent ptes in cena dari solitas. Tot iugis diebus. i. tot diebus: nã q̄ forma multiuga ꝑ multis. eadẽ tot iuga ꝑ usurpamus: & sicut in postliminio & legitimo illud liminiũ: & illud timũ. nihil significat: sed ꝑ nois supplimento ponunt: Ita multiuga & tot iuga ad hoꝝ nõium opinor eẽ ꝓducta: ut iuga ꝑ additamẽto supuacue ponat. In apologia: Legisti Aristotelis multiuga uolumĩa. M. Tul. ad atticũ scribens ait se multiugas lrãs accepisse. Comessatũ. Conuiuatũ. epulatũ. cõpotatũ: ut. s. & gulæ uẽtriq; genialiter idulgeas. De comessatiõibus & comessatoribus scripsi affatim in nono Suetonii cõmẽtario. ubi id quoq; annotauimus comessari ꝓprie dici post cenã epulari: & cõpotare. Myrrhene. Nomen ancillæ. μυρίνη græce dr Myrthus. μυραίνα murena. Custode. isto. s. telephrone; qui se custodem cadaueris futurũ spopõdit. Facesse. abi. discede. Desolatus: quasi solus solitariusq; relictus. Perfrictis oculis. Moris est oculos digitis ꝑfricare ad sõnũ repellendũ: qñ reluctãtes & inuitos placidissimus ille deoꝝ cogit cõniuere: Et ramũ letheo rore madentẽ: supra capita dormitãtiũ quassat. Crepusculũ. Post occasũ solis dr tps illud crepusculũ a crepo. qđ uocabulo sabino significat dubiũ: a quo res dubiæ dictæ crepe: & a Lucretio dictũ ẽ. creperi certamina belli: ẽ. n. crepusculũ. id tps quo dies sit an nox multis dubiũ. crepusculi apud antiquos noiati q eo tpe erant nati: ut lucii prima luce. manii hora matutina. a Sidonio apollinari crepusculascens hora eleganter dicta ꝑ uespertina tpeq; crepusculi. Altior ꝓfundior. Concubia. apud Macro. dies ita diuidit: ut post uesperã prĩa fax dicat. Deinde cõcubia &

Oenophorum
Discus
Discophoros
aristophorum
Discobolos
Caput quassans
Partes in cena
Prouerbium ps nõ strãgulat
Tot iuga multiuga
Crepusculum
Creperũ
Crepusci
Lucii
manii

bia & ide intēpesta; q nō hēt idoneū tps gerēdis rebus. M. Varro noctē itēpestā: ab aliis cōcubiū appella
ri docet: ab eo q fere oēs cubēt: ab aliis q sileret silētiū noctis. qd idē tps cōticiniū plautus uocat: hinc
apud historicos: maxieq; apud Liuiū idētidē leges silētio noctis eductas copias. ubi accipe p nocte itē/
pesta siue cōcubia. sup qre in supioribus quoq; nō idiligēter scripsi. Scito āt me nō tā ex obliuiōe q exa
nimi snia nō parū multa bis terq; repetere: ut. s. satisfaciā ueteri puerbio. qd ingt. δὶς καὶ τρὶς τὸ καλόν
quo significat. q pulchra sunt. bis & ter. & sepius dici oportere.

mustela cōtra me constitit. obtutūq; acerrimū i me
destituit: ut tantillū aialis præ nimia sui fiducia mi
hi tui bauit aium. deniq; sic ad illā. Quin abis ing i
purata bestia: teq; ad tui similis musculos recōdis:
antequā nostri uim presentariam experiaris: quin
abis? Terga uortit: & cubiculo protinus extermi/
natur. Nec mora cū me somnus profundus i imum
barathrū repente demergit: ut ne deus quidē del/
phicus ipse: facile discerneret: duobus nobis iacē/
tibus: quis esset magis mortuus: sic inanimis & in/
digens alio custode: pœne ibi non eram. cōmodū

Mustela. significat maga: q in mustelā
trāsfigurata itrorepsit itra cubiculum:
placita magoꝝ: uel potius uaniloquia
existimāt ui magica hoies potissimū/
q; mulieres transformari in mustelas
mures: feles: & id genus bestiolas. qd
& uulgus credit cui id quoq; persua/
sum est fœminas certis qbusdā diebus
eqtare sup bestiolas: & cum diana siue
herodiade silētio noctis loca multa p
agrare. Cuius rei mentio ht in decretis
canonicis. xxvi. q. v. Cæteꝝ hæc oia fal/
sa esse cōfidenter existimare debemus
&. n. ut docet Diuus Augustinus: nō po
test hō imutari i aliā effigiē: sed illusio
nes sunt & phantasmata demonū. q lu
dificatores sunt mortaliū; qui instar p
thei oia transformant sese imicula re/
rū: qbus hoi pstigiæ difficiles eē nō psit. Deniq; huc referunt ecclesiastici scriptores oia illa: q de circe.
q socios ulyssis mutauit i bestias; q de arcadibus; q i lupos trāsfigurabant. q de his i iumēta uersi anno/
nā baiulabāt; memorant: sed ad ppositū: mustelaꝝ duo sunt gnā. distāt magnitudine: græci uocāt icti/
das. dr & γαλῆ. ē qdā mustela doēstica: q i domibus nrīs oberrat & catulos suos ut auctor ē Ci. quotidie
trāsfert mutatq; sedē. ob hoc dixit Plau. in sticho; certū ē mustelæ post hac nunq credere: nā icertiorē
nullā noui bestiā: qn & ipsa decies i die mutat locū. Pli. & solinus tradūt mustelaꝝ uirus exitio esse ba/
siliscis: quos iterficiūt in cauernis sola tabe: necāt illi simul odore cōmoriunt q; & naturæ pugnā cōfici/
unt. Fel stellionū tritū i aqua mustelas cōgregare dr: scribunt grāmatici mustelā dici quasi murē lōgū.
a lōgitudine. Vñ & telū dictū. genitalia ossea sunt mustelis. Catulus mustelæ efficax ē cōtra mala medi
camēta. Tantillū aialis. Elegātius dicimus tātillū aialis. p parua bestiola q tātillū aial. Ita. n. enunciatū
refert ad cōtēptū. Annotat Donatus hac elocutiōe p obliquū: ut qd ē hois. qd mulieris cōtēptum signi
ficari; qd si recto casu pferat nō eē cōtumeliosum. Impurata bestia. ipura maculosa feda. ipurus ali/
quo uitio maculatus dr & iprobus; Plautus ipurate leno. Musculos: tanq & mustela ipsa ex muscu/
loꝝ gñe sit. iecuscula musculoꝝ bruma dicunt augeri. auctor. M. Tullius i. ii. de diuinatiōe: inter ea q
neq; placida sunt neq; fera: sed mediæ iter utrāq; naturæ numerant a Pli. mures domoꝝ inrolæ; q tra/
dit musculis inesse psagia: ut. s. ruinis imminētibus pmigrent; hinc festiuiter. M. Tullius. Reliq; tabernæ
rimas agūt; itaq; nō solū inqlini sed mures migrauerūt; Scitū ē illud. M. Catonis. Consultus a quodā q
sibi a soricibus siue musculis erosas caligas diceret rñdit illud monstrū nō esse; sed mōstrū illud habē
dū fuisse si sorices a caligis roderent. de musculis q in hoie sunt inumeri; suo loco mox plura dicent.
Præsentariā. quæ nūc & in psentia sine pcrastinatiōe exhibebit; psentaria remedia; q illico sanāt; &
psentaria pecunia; q psens numerat; uenenū nō psentariū ab. Au. Gellio dictū. qd nō stati necaret: mor
tēq; in diē pferret. Plautus i mustellaria; ubi i erit factū a me argētū petito psentariū; Pli. remedia præ
sentissima idētidē ea uocat; q ocissime exiliant. Somnus pfundus. intelligi uult hūc sōnū altissimū
ui magica imissum eē ab illa maga; q sub spē mustelæ itroropens fuerat exterminata eiectaq;. Inimū
barathrū. In ipsam qsi mortis & maniū pfunditatē: poetæ celebrant: barathrū p inferoꝝ pfunditate;
pprie apud atheniēses barathrū locus erat i quē noxii pcipitabant. Cuius meminit Diomedes; ad quē
referendū ē illud Plautinū ex bacchidibo. o barathrū ubi nūc es; ut ego usurpēs te lubē: p trāslatiōnē
ad alia quoq; dicēter usurpat; ut apud Mar. fœmineū barathrū. p locis mulieribus; aliubi & p stoma
chi pfunditate; cū ait extremo ructus cū uenit a barathro: barathrū p uoragine & uētre usurpat Ora.
cū ait in scdo sermonū; qd. n. refert barathro ne dōes qcqd hēs. At nunq utare paratis male isati gram
matistæ barathōe legūt; ut una sit dictio tm. Cū sertūctim legēdū sit barathro ne. hoc intellectu: in ba/
rathro. i. uētri & gulæ dones pstimoniū. Inde barathōes dicti; q bōa sua lacerāt. i. in barathrū guláq; de/
mittunt; apud eūdē. Ora. legere malim mendici mirumæ barathrones; hoc genus oē; q ut uulgo legit
balatrōes; quos a balatu & uaniloqntia dici iterptant iterptes Oratiani. de barathro & barathrōibus; &
si iā dictū sit: tñ non ab re est & iteꝝ dixisse: nunq. n nimis dr. q nūq satis. Deus delphicus. Apollo; q
deus est diuinatiōis. Delphis fuit clarissimū i terris oraculū apollinis; sub monte Parnaso; ubi mediū
& umbilicus terraꝝ esse tradit; qd negat uarro. Inaīs. quasi sine aia & spū. hoc est exanimis. M. Tul.

Cōcubiū intempesta nox
Silentium noctis
Paroemia pulchra bisterq; repetenda
Fœminas eqtare super bestias
nō trāsformari non potest
Demones ludificatores ictides
Galæ
Mustela mutat locum
Mustela unde
Tantillū animalis
Quid est hois
iperatus
Musculorū psagia
Scitū Catonis
psētaria pecunia
psētariū uenenum
Presentissima remedia
Barathrū
Quomō legendus Oratii uersus
barathrones
Balatrōes

Inanima
Galli uigiles nocturni ambrosius de gallicantu
gallicinium
Induciæ belli feriæ
expergere
rimari

in hortensio solertia effici dicitur ut inanimaq̃ sunt uiuere & spirare uideatur. Cõmodũ. Iã iam : illo horæ momento: ut sæpe diximus. aduerbiũ est. Cantus cristatæ cohortis. Gallos gallinarios significat qui ut Pli. noster eloquẽter tradit Vigiles nocturni sunt: atq; excitãdis in opa mortalibus rũpẽdoq; somno geniti. norũt sydera: & ternas distingunt horas: quartaq; castrẽsi uigilia ad curas laboreq; reuocãt. Ambrosius in. v. exameri de gallicãtu hæc refert. est galli cantus suauis in noctibus. nec solũ suauis sed ẽt utilis. q quasi bonus cohabitator & dormientẽ excitat. & sollicitũ admonet: & uiantẽ solat: processum noctis canora uoce ptestãs. hic tps post mediã noctẽ auctore Mac. gallicinium dictũ: noctis inducias non minus scite q̃ eleganter appellat horas nocturnæ quietis: qbus per quasdã qsi inducias animãtes tuto dormiunt: quiescunt oriantq; id qd' induciis datis fieri solet: induciæ aũt sunt: ut docet. M. Varro pax castrensis paucoꝝ dieꝝ: Itẽ alio in loco induciæ inqt sunt belli feriæ: Donatus inter grãmaticos classicus: atq; emũctæ naris. Inducias dici ex eo autumat: uel qd' in diẽ dent: uel qd' i dius ocium pbeant. Aliter Aurelius opilies. & Au. Gellius. sup īduciaꝝ ethymologia græci ἐκεχειρίαν ab abstinendis manibus appellarũt: nã p cessationẽ istã pugnæ pacticiã ñ pugnat & manus cohibent. Inducias primus inuenit lycaon.

Expergitus Euigilãs apud antiquos expergere accipit pro expgefacere: & excitari. Idem dicebant expgisceret p expergisceretur. Pomponius ut si quis dormitaret expergisceret. Reuelata. Retecta. discopta. Rimabar. curiose scrutabat. Rimari enim est scrutari & q̃rere: Rimari ppriẽ dicũt sues ut grãmatici tradunt: cũ pascentes sibi gratia glandes rimant de rimis terrarũ: Vnde rimari significat pascere: Vir. dulcibus in stagnis rimant prata caistri. Hesternis. Qui hesterno die euocati introducti q; fuerant ab heri hesternus non ab extra. Sub arbitrio luminis. Sub speculatu: & inspectiõe. q facta est adhibita Lucerna.

noctis inducias cãtus perstrepebat cristatæ cohortis. Tantẽ expergitus: & nimio pauore perterritus cadauer accurro : & admoto lumine : reuelataque eius facie rimabar singula quæ cuncta couenerũt. Ecce uxor misella flens: cum hesternis testibus introrupit anxia: & statim corpori superruens : multumq; ac diu deosculata: sub arbitrio luminis recognoscit omnia: & conuersa Philodespotum requirit autorem. ei præcipit: bono custodi redderet sine mora præmium: & oblato statim. Sumas inquit. tibi iuuenis gratias agimus. Et hercules obsedulum istud ministerium: inter cæteros familiares dehinc numerabimus. Ad hæc ego insperato lucro : diffusus in gaudium: & in aureos refulgentes : quos idẽtidem manu mea uentilabam attonitus: immo in domina: de famulis tuis unum putato: & quotiens operam nostram desiderabis: fidenter impera. Vix effatum me statim familiares omnifariam exertis raptim cuiusq; modi telis insequuntur. Pugnis ille malas offendere. scapulas alius cubitis impingere. palmis iniectis hic latera suffodere. calcibus isultare. capillos distrahere: uestem discindere: sic in modum superbi iuuenis Adoni : uel mustelatis

Philodespotus
Sedulus
Sedulo
Ventilare
frumenta
aliquot fariam
Multifariam
Offariam doctrina
exertare
exerto humero
cethegi
Fabula adonidis
Flos adonium
alsiosum
quid
Cur sues inuisi ueneri
adonia
ezechiel ppheta

Philodespotũ. nomẽ ppriũ ẽ ex duabus dictionibus græcis cõpositũ: qd' significat dñi siue dñæ amatorẽ. Hercules. Iusiurãdũ ẽ. Sedulũ Nouũ. diligens. industriũ: sedulo aduerbiũ ẽ. qd' significat sine dolo: & ipẽse: auctores Donatus & Nonius. Idẽtidẽ uentilabã. Frequẽter agitabã: signate locutus. Ita. n. facere solemus: ut nũmos manu tractãtes quasi uentilemus: Columella pcipit: ne frumẽta in horreo uẽtilent: Notissimũ: illud: Ventilat estiuũ digitis sudãtibus aurũ. Omnifariã. Ex oi pte aliquot fariã dixit Varro. In prio de re rustica: p ex qd' ẽ in aliquot ptibus & locis. Tradit Festus antiquos dixisse multifariã: q uidelicet in multis locis fari poterat: oi fariã doctrinã uocãt oigenã: & oi disciplinaꝝ gñe cõsarcinatã. Exertis. eductis: expositisq;: exertare eñi denudare est: Claudius Quadrigarius Gallus irridere cœpit atq; linguã exertare: peculiare fuit & gentiliciũ cethegoꝝ: ut Homero exerto irẽt in expeditionẽ. Vñ nudi Poetico epitheto appellati. Silius ille Homero exertus gentili more parẽtũ. Offendere. pro offendebat: Infinitiuus p indicatiuo; apud historicos & poetas frequẽtissimus. Impingere. impigebat cõtũdebatq;: Hieronymus ĩpegi nouissime in danielẽ. In modũ adoni la. Adonis myrrhæ filius ueneris deliciũ: formositate præcellẽs aprugno dente sub inguine pcussus laceratusq;: psternit leto: ut canũt nostri. Græci uero tradũt martẽ sub spẽ apri ob Zelotypiã id factitasse. Venus miserata in florẽ adoniũ trãsformauit: q sanguineo est colore. scri. Pli. in. xxi. adoniũ florẽ eẽ alsiosum: ubi annotãdũ dici alsiosum. id qd' frigore infestat: & algorẽ ferre non põt. M. Varro pecus caprinũ alsiosum eẽ ait. ob interfectũ ab apro adonim suillum genus inuisum ueneri eẽ pdiderũt. adonis in mysteriis arcanis symbolũ ẽ frugũ & fructus psectos significat: auctor Eusebius in. iii. pparatiõis euãgelicæ. adõia antiq dixerũt diẽ festũ & solẽnia adõidi dedicata: q cũ planctu colebant: ob plãctũ ueneris repsentandũ: hinc ait uenus apud Oui. luctus monumenta

manebūt semp adoni mei. Ezechiel quoq; ꝓphetas: Ecce inqt ibi mulieres sedebant plangentes adonidē. Physici tradēt adonin esse solē ab aproq; irereptū fingūt. Herculis imaginē in hoc aiali figurantes: qđ, saper hispidus & asp gaudet locis brumalibus. ꝓprieq; hiemali fructu pascit glande. Hiems autē uelut uulnus ē solis: q & lucē eius nobis minuit & calorē: Ausonius adoneū uocar atq; eū hoc nomie coli agente Arabū: qui idē sit osiris & bacchus: & Dionysius. De his Amianus Marcellinus uolumine xxii. sic refert. euenerat hisdē diebus Annuo cursu cōpleto adonia ritu ueteri celebrari amato ueneris — Adonia

Peplis laceratus atq; discerptus: domo proturbor. Ac dū in ꝓxima platea refouens aīum: infausti atq; ꝓprouidi sermōis mei sero reminiscor: dignūq; me pluribus ēt uerberib⁹ fuisse merito cōsentio: ecce iā ultimū defletus atq; cōclamatus ꝓcesserat mortuus. rituq; patrio: utpote unus de optimatib⁹: pōpa funeris publici ductabat per forū. occurrit adanxius qdam mestus: in lachrymis genialē caniciē reuellens senex: & manib⁹ ambab⁹ inuadēs torū: uoce cōtenta quidē: sed assiduis singultibus īpedita. Per fidem uestrā inquit qrites: ꝓ pietatē publicam perempto ciui subsistite: & extremum facinus i nefariam scelestāq; istā mulierem seueriter uidicate.

ut fabulæ fingūt: apri dente ferali deleto: qđ in adulto flore sectay indiciū est frugū. Adon dr̄ fulgērio recto casu q a cæteris adonis. a Plauto adoneus: Adon græce suauitas dr̄: & qa myrrha odore suauis est adonē dr̄ genuisse: io aūt uenerē amasse dicūt: qđ hoc gēus pigmēti sit ualde feruidū: Lego apud Lucianum i libro de dea siria adonin fluuiū ex libano mōte ꝓfluentē singulis annis sanguinolentū fieri p eos dies maxie. qbus adonis fuit interfectus: & sanguinē in aquā ꝓfluētē imutasse fluminis colorē. Itē tradit orgia fieri i honorē adonidis: qbus ceduntˀ lamentātˀ & capita radūt apud græcos ꝓuerbiū ē ακαρποτεροσ ει αδωνιδοσ κηπων. i. infructuosior es q̄ adonidis horti. de his q nil pariūt generosum. Hortoꝝ adonidis meminit Plato in phedro. Attamen Pli. noster tradit Antiqtatē miratā esse hortos adonis & alcinoi. Extat apud eosdē græcos epitaphiū siue uenia de morte adonidis: cuius pricipiū est. αιαζω τον αδωνιν απωλετο καλοσ αδωνισ.

Adon, adonis, adoneus

adōis flu.

Horti adōidis steriletatis ꝓuerbium

Mustelatis piletis. Lego mustelatis peplis hoc intellectu: ut dicat uestimenta qbus erat indutus sanguine suo perfusa fuisse ad instar mustelini coloris: peplū uestē dici nullus ignorat: qua dictione scatent libri græcoꝝ & latinoꝝ. hinc Home. ελκεσιπεπλουσ uocat fœminas uestes trahentes: autumat Seruius peplū ꝓprie dici pallā pictā fœmineā. Mineruæ cōsecratā. hodie tñ multi abuturˀ hoc noīe: mustelatis autē dixit a colore mustelino: Terentius. Senex ueternosus colore mustelino. Vbi exponit Donatus mustelinū colorē dici subliuidū ac lentiginosum: Talis color fieri solet uestibus: q sanguineis guttis inspersæ: quasi lentiginosæ fiunt & maculosæ. In uetusto codice manu scripto emendatius legitˀ. Musæ uatis pimpleidos: q lectio ꝓbabilis est referturq; ad Orpheū. hoc intellectu puro & congruente. Ego domo ꝓturbor. laceratus discerptusq; in modū adonis: quē aper discerpsit: & ad instar Orphei: quē a fœminis diuulsum dilaniatūq; frustatim sciunt oēs: & canunt Poetæ: Ita ergo legetˀ discerptus in modū uatis musæ pimpleidos. i. Orphei filii musæ Calliopes: ex græca loquendi formula: illis. n. familiare est sic loqui: ut dicāt κλεομβροτοσ παυσανιου. i. cleombrotus pausaniæ: & subintelligatˀ filius λεωνιδασ αναξανδριδα. Leonidas anaxandridæ. s. filius. ευδαμιδασ αρχιδαμου Eudamidas archidami. uidelicet filius Ita & hic: uates musæ dicitur Orpheus. musæ scilicet filius: pimpleidas aūt uocari musas poetico nomine quis ignorat: siue a loco pieriæ regionis siue fronte musis dicato: ubi & calliope Orphea genuisse fertur. Improuidi sermonis. Quo scilicet impuratā bestiā mustelā appellauerat. eiq; uim pſentariā ni abiret fuerat cōminatus. Vltimū conclamatus. Vltimo clamore & nouissimis lachrymis deploratus: nā per interualla mortui īdētidem conclamabantˀ: & post ultimam tandem conclamationē efferebantur: cremabanturq;: ut ante diximus. Defletus. participium est ut inquit Seruius. ab eo qđ est fleor. si tñ inueniantˀ: alias sine uerbi origine esse dicemus: Vir. fit gemitus: tum membra thoro defleta reponunt. Processerat. Efferebatˀ. Ritu naturæ ut auctor est Pli. capite hoīem gigni mos est. Pedibus efferri: hinc persianum illud in portam rigidos calces extendit. Potupa funeris. Vlpianus titulo de religiosis: sumptus funeris pro facultatibus uel dignitate defuncti faciendos esse ꝑcipit. per forum hodieq; ducuntur funera nobilium: & antiquitus duci solita signat Oratius cum ait: plaustra ducentaq; cōcurrantq; fero tria funera. magna sonabit. Adanxius. Valde anxius. qui dā codices habent ad latus: lucidiore sensu. Inuelleras. Corrige reuellens. hoc enī intellectu fieri solet ut crines reuellant & caniciem turpent: iuxta illud Virgilianū. Caniciem in mundo perfusam puluere turpās genialē appellat: uel quasi uoluptariā tanq̄ senex canicie gaudeat. pinde ac ex illa uenerabilis: uel genialē expone pro ingenitam quasi genitalem. Contenta. Exerta & clamosa. Vnde cōtentio uocis apud scriptores & cōtentio: ut in Rethoricis traditˀ est Oratio acris ad cōfirmādum & cōfutandū accōmodata. Subsistite. opem ferre: & succurrite. Isti mulierem. Vxorē signat defuncti: Cuius pr̄ eam arguit ueneno filium extinxisse: ut ad adultero gratificaretˀ: & hereditatē mariti occuparet: hæc enim proxima sunt: & quadam quasi cognatione connexa: ut mulier quæ impudi

Peplos

Mustelinus color

Pīpleides

Defletus pedibus efferra mos

Contētio uocis

Impudica uenefica
Dictū catonis
In pnomē pondus intentio

ca est: eadē quoq; fit uenefica. Nā M. Cato. Nullā adulterā nō eandē esse ueneficā dixit. Quod & Quinti. tradit in qnto. Istā aūt dixit pessimā intelligi uolens: nā in pnoibus ut ante dictū est: maximū est pōdus. Sceuire. sceuiebat. locutio usitatissima. Crudelitatem. emenda. Credulitatē. Narratio. n. quæ pbabilis est & uerisimilis facit criminis credulitatē. Emeditatis fletibus. fœminacū hoc prope peculiare est: ut fletus & lachrymas habeant paratas: ac uelut in prōptuario positas: ut cum uelint p̄sto sit fecundus lachrymarū fons: iuxta illud: uberibus semperq; lachrymis semp paratis ī statiōe sua. Abnuebat. negabat inficiebat̄: depellebat controuersiæ. n. & lites constant ex intētione & depulsione: intētio est qd' actu sator pponit: q facit lite ut accidisti aiacem. Depulsio est: qd' defensor rñdet ut non occidi: Id græci uocant apophasin: quasi dicas abnuētiā criminis eius qd' accusator intenderit: auctor fortunatianus. merito ergo dixit abnuebat q si per apophasin. i. adnuentiam crimen obiectū inficiebat̄: ac negabat. Egyptius ppheta. egyptii diuinoꝝ oīum cōscii dicunt̄: a qbus clarissimi in studiis litteraꝝ disciplinas ingenuas hauserūt apud hos sacerdotes fuerūt & Prophetæ reꝝ celestiū scia pcellentes: q mystici erāt: & ut græci dicunt. ακοινωνητοι. i. incōmunicabiles: qcū arcana doctrinarū occultarēt: uix pauca qdā cōicarūt cū Platone & eudoxo. q annos. xiii. in egypto cōmorati sunt. Pythagoras quoq; egyptias disciplinas petisse memorat̄: atq; ibi a sacerdotibus cerimoniaꝝ incredēdas potentias didicisse: Apollonius ille Tyaneus egyptios ꝓphetas accessit eruditionis cā. Hermes trimegistus. egyptū uocat cœli imaginē. Zachlas nomē ꝓphetæ. apud Pli. Zachlas babylonius celebrat̄: q in libris quos scripsit ad Regē mythridatē: humana gēmis fata attribuit: in canonicis scripturis Zachariæ ꝓphetæ nomē est celeberrimū.

Depulsio
apophasis abnuentia
Sacerdotes
Incōmunicabiles

> Hæc enim nec ullus alius miserū adolescentē sororis meæ filiū in adulteri gratiā: & ob prædā hereditariā extinxit ueneno. Sic ille senior lamētabiles q̄stus singulis instrepebat. Sceuire uulgus interdū: & facti uerisimilitudine ad criminis credulitatē impelli: cōclamāt ignē: requirūt saxa paruulos ad exitiū mulieris hortant̄. Emeditatis ad hæc illa fletibus. q̄q; sanctissime poterat adiurās cūcta numia: trū scelus abnuebat. Ergo igit̄ senex ille: ueritatis arbitriū in diuinā prouidentiam reponamus. Zachlas adest ægyptius: propheta primarius: qui mecum iā dudum grandi premio pepigit: reducere ab inferis spiritum. corpusq; istud postliminio mortis animare. Et cum dicto: iuuenem quempiā: linteis amiculis intectū: pedesq; palmeis baxeis indutū &

Postliminiū quid
Quæ redeāt postliminio
Amicula
lineū textū purissimum
Linigeri
apollōius liniger
Baxeæ
Emaculatus Plauti locus
texterna
Surema

Postliminio mortis. Reuersiōe a morte & post mortē: nā postliminiū ex notatōe nois ita clarescere pōt auctore Boetio: ut qa semp post id significat qd' retro relinquit̄. postliminii uocabulo q̄dā reuersio significet̄: qd' & Seruius pbat: q ex aduerbio post uim nois interp̄tat̄: reliquā uocabuli partē p tractatione solā esse significās: nā in eo qd' ē postliminiū: ex eo q post dictū iterptatiōe nois sumit. Liminiū uero putat eē pductū: ea forma qua meditulliū legiminū editimū dicūt illud. n. Tulliū & timū nihil oīno designāt: Alii postliminiū a post & limine deduci uolūt: ut cū extra limina. hoc ē terminos, puinciæ i captiuitate deteptus rursus ad ppria limina reuertat̄. is iure postliminii in statū pristinū restitutus rē dicatur: Paulus iuriscōsultus titulo de postliminio reuersis. postliminiū inqt est ius amissæ rei recuperandæ: postliminio redeunt. hō nauis mullus clitelarius. equus eq q frena recipe solet. i. domita. Quæ genera reꝝ ab hostibus ad nos postliminio redeunt: eadē genera reꝝ a nobis ad hostes redire pnt: duas species postliminii Papiniāus eē autumat: ut aut nos reuertamur: aut aliqd recipiamus. In bello & in pace postliminiū est ut docet Triphonius iuriscōsultus. Illectū. Lego intectū: ut significet sacerdotē linea ueste & cādida indutū ab integēdo dictū: Amicula aūt ab amiciendo uestimenta noiamus: qbus linteis sacerdotes uestiunt̄. est eni lineū textū purissimū rebus diuinis uelamentū: qd' non mō indutui & amictui sanctissimis egyptioꝝ sacerdotibus: sed optui quoq; in rebus sacris usurpat̄. Idq; ex Orphei & Pythagoræ decretis: hinc apud Iuuenalē: Martialē: Ouidiū: Cæteros. linigeri dicti sacerdotes ægyptii: quasi gerentes linea uestimenta. Apollonius Tyaneus apud philostratū accusat̄ q uestitu linteo amiciat̄: seq; nibi rōe reddita defendit: erat eni pythagoricus & ad pythagoræ p̄scripta uiuebat. De isiacis sacerdotibus. qui lineo amictu uestiebant̄ affatim in Suetonii cōmentariis. Palmeis balxeis. Baxeæ sunt calciamenta. de quibus Plautus in menechmis: qs iste est peniculus qui extergent̄ baxeæ: mendosæ in codicibus Plautinis ipressum est bexe, p bexeæ: peniculo quoq; ut id trāseunter attingā bexeas extergi dixit: alludens ad spōgiam. noie peniculū. qua & ad mēsas calceosq; extergendos utebant̄: De baxeis ait in floridis. Vestē de texterna emere baxeas istas de suterna p̄stinare: Vbi annotandū textemam pro textrino sutemā pro sutrina: p̄stinare pro emere decenter usurpari: Item in ultimo huius operis docet baxeas esse calceos proprie philosophoꝝ. Indutum. calciatum. Pli. consimiliter in secundo: Diuus Augustus leuum prodidit sibi calceum pposterē indutum. Dicimus ut ait Seruius induo illare: & illam rem. Catachresticos dixit Virgi. in. x. An sese mucrone ob tantum dedecus Amens induat: quidā illud Plinii indutum legunt inductum: quoniam & calcei induci dicuntur.

Adusq;

Adusq;. licenter adusq; & abusq; usurpantur: ut notant grāmatici. Virgilius atrides prothei Menelaus adusq; columnas. Deraso capite. sacerdotem designat, cuius uertex deradi solet: ob hoc ait satyrographus. Qui grege linigero circundatus & grege caluo: scribit Plinius sacerdotes ægypti derasis capitibus mærere: & in luctu esse ex morte apidis: qui in ægypto numinis uice colitur: auctor ē Herodotus in euterpe: Sacerdotes ægyptios totū corpus eradere uestem tantū lineam induere calceos papiraceos gestare: hinc opinor fluxit ritus nostro℞ sacerdotū: qui iubentur caput radere: & comā nutrire ꝓhibentur Hieronymus quod & in decretis canonicis. xxii. q. i. scriptum legas rasionem capitis & coronam designare autumat temporalium omnium depositionem. Capilli uero qui remanēt designant aliqua sacerdotibus esse retinenda ad sustentationem: Paulus apostolus in cēchris totondit comam: rasit caluicium: exercuit nudipedalia. Genua. tempore misericordiæ consecrata;

Adusq; Derasi sacerdotes

adusq; deraso capite ꝓducit in medium: huius diu manus deosculatus: & ipsa genua cōtingens: Miserere ait sacerdos. Miserere p cœlestia sydera: p īfirma numina: p naturalia elementa: per nocturna silentia: & adepta coptica: & p incremēta nilotica: & arcana mēphitica: & sistra phariaca. de breuē solis

Paulus totondit comam

hominis inquit Plinius genibus quædam & religio inest obseruatione gentium: hæc supplices attingūt ad hæc manus tendunt: hæc ut aras adorant. Per nocturna silentia: quæ. s. plena sunt uenationis. alludere uidetur ad illud uirgilianum. loca nocte silētia late: & tacite per amica silentia lunæ: prætereo noctu cuncta silent: ut idem inquit tunc tacet omnis ager pecudes pictæq; uolucres Aristoteles in problematis tradit ideo per noctem melius quæcunq; audiri q̄ per idem: quia tunc nullus est strepitus: & ut anaxagoras ait: aer qui interdiu stridet a sole cōcalefactus noctu requiescit: prætereo tēpus id nocturnum qđ quidam cōcubium: Alii intempestam noctem appellant: silentium noctis uocauerunt: ab eo quod id temporis sileret. ut docet. M. Varro: in hoc significatu silentium noctis frequenter a Liuio usurpatur dicitur & silentium in auspiciis: quod oī uitio caret: qđ intelligere pfecti auguris est. Silet cœlum Plinio significat serenū & Trāquillum. sicut Columellæ silet herba; quæ nō germinat. Coptica. sic. n. legendum est: significat aūt aggerē hirundinū: quē. s. in ægypto iuxta oppidū copton hirundines muniunt ope inexpugnabili palea & stramento rostro firmantes continuatis per triduū noctibus tanto labore ut multas in opere emori constet: eaq; militia illis uerna est: & cū anno redit semper hædē hirundīes molem continuationem do℞ euaganti nilo inexpugnabilem opponunt: stadii fere unius spacio: qđ humano opere pfici non posset auctor Plinius in. x. ob hoc dixit papinius in siluis. Ripā nili luto cecropio. i. nidis hirundininis signatā esse & coercitum: qđ & in libro annotationum copiose explicaui. nunc Apuleius adepta coptitica uocat illud incrementum & opus quod muniunt hirundines iuxta copton; q̄ res religione quadā pdita esse uī. illud adde qđ legimus in libris iurisconsulto℞. ubi Vlpianus ad titulū de extraordinariis criminibus scribit. Cōmata dici aggeres: qui oppositi sunt coercendo euaganti nilo quos q tuperit extra ordinē plectitur mendosæ sunt dictiones in uoluminibus impssis: in quibus passim legit aggeres solent aquā in otitā contingere: tu uero lege solent aquā niloticā continere: ideo enim illi aggeres extruunt ut aquam nili euagantis coerceant atq; contineant. Per incrementa nilotica: nilus coloni uice fungens quotannis euagat a solstitio a prio lente crescit: deinde uehemētius: q̄ diu sol in Leone est; mox pigrescit sole in uirginem transgresso: in totum reuocatur intra ripas in libra ut tradit Herodotus centesimo die: incrementa eius per puteos mensuræ notis deprendunt: nilometria uocāt: iustum incrementum est cubitorum. xvi. minores aquæ non omnia rigant: in duodecim cubitis famē sentit ægyptus in tredecim etiānum esurit; quattuordecim cubita helaritatem afferunt: quindecim securitatem: sexdecim delicias: maiora incrementa maiores prouentus denunciant; minora sterilitatē: causas huiusce incrementi uarias prodidere: sed maxīe probabiles ex repercussu etesiarum: qui uenti sunt anniuersarii: de incremento nilotico. & causis affatim scripsere. Herodotus. Diodorus. Plini. Strabo Seneca & carmine luculentissimo Lucanus: qui multiiugas causas explicaturus ex philosophorum secretariis depromptas sic cecinit in. x. sic iussit natura parens discurrere nilum: sic opus est mundo: philosophi uero qui de linotico auctu scripserūt ferme sūt hi. Tales. Anaxagoras. Democritus. Ephorus. agatarchides. & Timeus mathematicus: memphitici quoq; philosophi rationem huius incremēti reddere conati sunt magis quod non reprehendi quam quod probari possit: referentes. Dixerunt enim nili fontem esse in zona nobis opposita: ibiq; hiemem esse nobis estatem agentibus; ideoque ingentem aquarum uim eo tempore manantem causam præbere incremento. Arcana memphitica: memphitici sacerdos arcana cerimoniorum mysteriorumque cum nullo communicant: ob id ακινητοι idest incommutabiles dicti: ob hoc ipsum inuida memphis dicta papinio in siluis; est autem memphis ciuitas magna & populosa: & post Alexandriam secunda: ubi multæ pyramides fuerunt regum sepulturæ. Plinius memphim quondam arcem ægypti regum fuisse tradit. Sistra phoriaca. sistrum instrumentum est stridulum & sonabile: isiacorum peculiare: qui ob id sistrati nominant: Martialis linigeri fugiunt calui sistrataque turba: isis maxima ægyptiorum dea sistrum in dextra gerens figuratur: quo nili accessus significatur: Valerius Flaccus in quarto argonauticon de isi de scribens sic

Genua ut aras adorant
Noctu oīa silētio sa
Silentium noctis
Silentiū
i auspiciis
Silet solū
Coptica
Cōmata
Correcta uerba iurisconsultorum
Nilometria putei
Etdiæ uētu
Mēphis inuida
Sistrum gestat isis

inquit, aspide cincta comas & ouanti persona sistro. & Ouidius ifim deam describens cecinit in nono
Pharos cornua fulserunt crepuitq; sonabile sistrum. phariaca appellat a pharo egypti notissima cæsaris dicta
toris colonia olim iuncta ponte alexandriæ: ubi fuit turris & ipsa pharos nominata. a ptholomeo rege
Turres phari facta talen. 15. dccc. cuius structuræ architectus fuit sostratus: quæ nocturnis ignibus cursum nauium
nocturnum regere solebat: tales turres in compluribus locis extructæ priscis temporibus uisebantur:
quas pharos uocant: de quibus scripsimus affatim in ,ppertii: & mox tranquilli comentariis egesippus
autumat pharon dici quasi phanó: qa
Vsura procul appareat. Vsuram. usum. M.
Cicero huic latroni unius diei usurã
nõ dedissem: item audita uatinii mor-
te cuius patrum certus dicebat auctor:
interim inquit usura fruar: uxorẽ usu
Vsuraria rariam dixit Plautus: Cuius usurã &
usum apiebat Iupiter. In æternum
conditis. Morte perpetua clausus. Vir-
gilius in æternam conduntur lumina
Ternarius numerus poetas noctem. Propiciatus. placatus exora
tus: q̄ ille tres lineolæ significãt ter: ter-
narium autem numerum pythagorici
potentissimum esse prodiderũt: eo q̄
ad cerimonias deoꝝ utebant: ut docet
Aristoteles li. 1. de cœlo & mundo. idẽ
numerus in rebus magicis plurimum
pollebat; & ut auctor est Plinius terna
despuere depræcatione in omni medi
Trias Ternio cina mos est: atq; effectus adiuuare: hic
tibullus. ter cane. ter dictis despue car-
minibus; & poeta in cantanẽtis amatoris cecinit; necte tribus noctis ternos amarili colores. Marcianus
Plutarchus. cæteri triada siue terniõem hoc est ternarium numerum: qui masculus est & efficax. extol
lunt. Herbulam q̄piam. de qua herba loquatur ambigi potest cum eam nominatim non designet:
Homo reuocatus herba ad uitam forsan intelligit balin: qua xantus historiarum auctor tradidit occisum Draconis Catullum reuoca-
tum ad uitam a parente; eademq; thilonem quem draco occiderat restitutum saluti: & iuba in arabia
herba hominem reuocatum ad uitam tradit pleriq; existimãt nihil non herbarum ui effici posse. Ab
herophilo dictum ferunt quosdam etiam calcatas herbas prodesse. Orpheus de his herbis curiosius
aliqua prodidit; post eum museus. pithagoras quoq; & Democritus de magicis herbis uolumina com
posuerunt; de q̄bus & Plinius noster non pau multa. in. xxiiii. Orientem obuersus. adoratoris hoc p
Adoratores ueni adorientẽ prium est ex mystica regione: ut in adorando ac salutãdo deo ad orientem conuertatur: totumq; cor-
pus circumagat; sic enim apud antiquos factitabant adoratores ad solem respicientes: mundi enim or-
tus a leua est; unde sinistrum & leuum fulmen inter prospera est; in cœlo templum est locus auspicii
Augustus sol. cuius partes sunt quattuor: sinistra ab oriente dextra ab occasu. Antica ad meridiem postica ad septen-
trionem: Hermes trimegistus præcipit cum quis deum orare uoluerit respiciendum esse in austrum
sole occidente. Sole uero oriẽte in eum qui subsolanus dicitur. Augusti. uenerabilis & sancti solem
mundi totius animum ac planius mentem & principale naturæ regimen ac numen pleriq; credidere
opera eius existimantes: unde marito augustus dictus; quasi sanctus diuinusq;. Tacitus imprecatus
non uoce sed corde orandum deum esse præcipit diuus Hieronymus & in decretis cãonicis. d. ultima
de consecratione scriptum legimus: non uerbis sed corde adorandus deus est. Cyprianus in expositio
ne illa orationis dominicæ luculenta secrete adorandum esse ex dominico præcepto demonstrat: in
Secreto adorãdũ & in abscõdito abditis & secretis uel semotis locis: quia deus non uocis sed cordis auditor est; nec admonendus est cla
moribus; qui cogitationes uidet; hoc declarat scriptura diuina: quæ dicit loquæbatur in corde suo &
labia eius mouebantur & uox eius non audiebatur: & exaudiuit eam deus: item legimus in psalmis di
cite in cordibus & in stratis uestris: & transpungimini. Hieremias quoq; hoc idem docet dicens: in sen
Impræcatus su tibi debet adorari deus. Imprecatus. in bonam partem hic accipitur impræcatus; cum alibi fere
semper malum significet. Scena apparatu & spectaculo. Pone post aduerbium est: ita Virgilius.
Pone post Vene. pone subit cõiunx. Lectulum. in quo defunctus iacebat. Arbitrabar. spectabam ac rimabar. Ex
tolli. extollebatur significat autem defunctum illum potentia ægyptii prophetæ animatũ reuiuiscere
pulsatiles arteriæ cœpisse: ita ut pectus iam intumesceret ex anhelatione pulmonis. Vena pulsari: medici recentiores
uenas pulsatiles appellant: quibus pulsus exploratur: quas antiqui arterias uocant; sunt autem arteriæ
Pulsus index morborum spiritus semitæ; sicut uenæ sanguis riui. arteriarum pulsus gubernacula uitæ tẽperat. Herophilus me-
dicinæ conditor subtilissimus descripsit leges & modulos: quibus pulsus per ætates citatior aut tradi
or moueatur qui euidens index fere morborum est: græce dicitur: σφυγμός.

usurã: & in æternum cõditis oculis modicã lucem
infunde: nõ obnitimur: nec terræ rem suam dene-
gamus. Sed ad ultiõis solatium: exiguum uitæ spa
cium deprecamur. Propheta sic ,ppiciatus herbu-
lam q̄piam. iii. ob os corporis: & aliã pectori eius ĩ
ponit. Tunc orientem obuersus: uel incremẽta so
lis augusti tacitus imprecatus: uenerabili scena: fa
cies & studia præsentium: ad miraculũ tantũ certa
tim adiexit. Immitto me turbe sociũ: & pone ipsum
lectulũ editiorẽ quẽdam lapidẽ insistens: cũcta cu
riosis oculis arbitrabar. Iã tumore pect⁹ extolli. iã
salubris uena pulsari. Iã spũ corpus ĩpleri: & adsur
git cadauer: & ,pfat adolescẽs. Quod oro me post
lethea pocula: iã stygiis palludibus innatantẽ: ad

Lethea pocula. Animæ mortuorum ut Poeta nobilissimus canit lethei ad fluminis undā securos latices & longa oblivia potant: cui succinit silius uersū consimili. letheos potant latices oblivia mentis Philosophi autumant animam cum cœperit in corpus descendere: potare stultitiam & oblivionem. Alias uero magis alias minus Ideoq; qui minus oblivionis hauserūt: hi magis uera inueniūt: & hoc est qđ ueteres letheum fluuium uocauerunt: ut eleganter & scite refert Macrobius in somnio Scipionis: apud antiquos in funeribus: i dictiuis dicebatur: olus letho datus est quod significat illum qui mortuus est datū esse λήθῃ. i. oblivioni.

Aia potat stultitiam & obliuionem Leteus fluui.

Ollus letho datus

momentariæ uitæ reducitis officia: desine iā pcor desine: ac me in meā qeté pmitte. Hæc audita uox de corpore: sed aliqto pphetā cōmotior. Quin refers ait populo singula tuæq; mortis illumias arcana: an nō putas deuotioībus meis posse diras iuocari: posse tibi mēbra lassa torqri: Suscipit ille de lectulo: & uno ogestu populū sic adorat. Malis nouæ nuptæ peremptus artibus: & adductus noxio poculo toro repente adultero mancipaui. Tunc uxor egregia capit presentem audatiā: & mēte sacrilega coarguenti marito: resistes altercat. Populus æstuat: diuersa tendentes: hi pessimā fœminā uiuentē statim cū corpore mariti sepeliendā. Alii mēdatio cadaueris fidem non habendā: sed hāc orationem sequens adolescentis sermo distinxit: nā tursus altius ingemiscens. Dabo inqt: dabo uobis intemeratæ ueritatis documēta p lucida: & qđ prsus alius nemo cognouerit indicabo. Tūc digito me demōstrans: nā cū corpis mei custos hic sagacissimus: exertā mihi teneret uigiliā: cātatrices anus: exuuiis meis iminentes: atq; ob id reformatæ frustra sæpius: cū industriā sedulā eius fallere nequissent: postremū iniecta somni nebula: eoq; iprofundā qetam sepulto me noīe cicere nō prius desire: q̄ dū habetes artus: & mēbra frigida: pigris cōatibus adartis magicæ nitant obsequia: hic utpote uiuus qdem: sed tantum sopore mortuus: q codē mecū uocabulo nuncupet: ad suū nomen ignarus resurgit. Et iexanimis umbræ modū ultroneus gradiens: qq foribus cubiculi diligenter obclusis: per qddā foramē psectis naso prius: ac mox auribus: uicariā p me laniená suscitauit utq; fallaciæ reliqua cōuenirét: cerá in modū profectarum formatá auriū ei applicant

Moinentariæ uitæ. temporariæ: & breui momento duraturæ. uidelicet tantisper dū enunciet ipsius mortis causam & auctores.

Deuotionibus. Magico cantamine Deuotiōes. n. execraria sūt carmía: uulgo accipimus in bonam significationé. Deuotum quoq; pro detestabili & execrando: de hoc alibi plura. Diras. Virgilius in. xii. dicunt geminæ pestes cognomiæ diræ: hæ una cū furiis uno eodéq; partu ex intempesta nocte progenitæ: diras dici autumant grámatici q non nisi anū ante iratum Iouem uidenť: præterea diras dici uoluerunt in præcationes quasdá horendas quibus deos quosdam inauditos & formidandos inuocabant: quibus q̄cunq; deuotus dánatusq; fuisset cum maximo infortunio affici necesse erat q ob ré non temere quéq nec leui dicam dirarum uti obnunciatione cousueuerunt: Atheius Tri. plebis crassum ad expeditionem parthicam pperanté hisce dirarum imprecationibus deuotauit: auctores Plutarchus & apianus: qđ & Lucanus signat i iii. sic scribens: crassumq; in bella secutæ sæua tribunice uouerunt Funera diræ. Adorat alloqtur orare. n. dicere est; unde & adorare. Malis nouæ nuptæ significat defunctus se puisse ueneno ab uxore sacrilega sibi ppinato: ut ita adultero libertor potiret: ná q impudica: est: eadé uenefica esse solet. ut dicebat. M. Cato. Adductus. coactus nitidior lectio est addictus: qdam exponunt adductus quasi ad adin. i. plutonem ductus qđ & si sniæ quadrat: tamé elegátiæ latinæ nō cōuenit. Egregia. Ironicos pnunciandū. Altercat. Altercatione repugnat apud Quintia. caput est de altercatione. Vbi præcipit ne altercator sit clámosus ne ue iracundus. Diuersa tédentes. Iuxta populi uulgiq; cōsuetudinem: ná ut illo uersu notissimū est: scindit icertū studia in

Deuotiones

Diræ

Locus Lucani

Adorat aloquit

cōtraria uulgus. Figurata át locutio est ppls diuersa tédétes. Adolescentis defuncti. Me demostrans. de seipso loqť telephrō. a quo oia ista dnr. Exerté. insomné sedulá oculisq; icōniuētibus pspicacissimá. Reformatæ. trásfiguratæ in mustelas. & alias bestiolas impuratas. Ciere. uocare. Sopore mortus: supra dixit telephrō se somno pfundo in imū baratrū repēte demersum: ut uix discerni posset qs ex duobus iacétibus eét magis mortus. Eodé uocabulo. signat ábos fuisse cognomies: & eodé telophrōis uocabulo nūcupatos. Vicariá p me lániená: signat defūctus telephroné uiuū láiatū mutilatū q fuisse uice ipsiusmet a cátatricibus ániculis: uicaria. n. laniéa dr oppido q elegáter láiatus siue laniatio i aliená uicé substituta: pprie laniéa signat locū ubi caro uédit: uulgo macellū uocitát: cū macelli

Vicatia lanicna

Pelleusi/na **Examus/sim** **Amussis** **Amussita/ta** **Sequax natura** **Ceræ** **Denasati**

significantia sit latior:& ad oĩa esculenta uenalia extendat̃:ut alibi docuimus:laniená dici locũ ubi caro uenit sicut ubi pelles pellesuiná ubi calcei sutriná docet.M.V.li.de analogia primo. Ex amussim. Examinate decenter optime:est.n.amussis regula fabroꝝ:q̃ architecti cũ opus ꝓbant rubrica illinunt hinc amussitatũ deriuat̃:qđ significat examinatũ ꝓbatũq;.Pl.in milite in hoc amussitata sua sibi ingenua indoles.In Plautis codicibus ꝓ amussitata pperá legit̃ emussitata dictione elegãtissima cõtaminata interpollataq; quẽ locũ alibi nõ isubtilr ppendimus. Seq̃tur.q̃a cereus erat nasus:facilisq; ob hoc seq̃lx:e.n. ceræ lẽta sequaxq; materia.

Risus ebullit.feruescit cachinnatio. Linteolo agglutinatio: quosdã uidi q cũ eẽnt denasati nasum subditiciũ agglutinauerunt tã decenter ut uerus uideret̃. Posuit.finiuit deposuit.desiuit,oratoꝝ pprium est cãm ponere ut apud rethoricos frequenter. Bibere solitoriá:ex more & ex solito bibere.a solito n.bibere solitariá noua dicendi elocutione deducit: alioq solitarius a solitate ac solitudine dictus iuxta illđ Cicero.natura nihil solitariũ amat. A primis cũabulis:a primordiali origie sunt.n.cunabula lectuli & cunæ in quibus infantes iacere cõsueuerunt: uel loca in q̃bus nascunt̃ quasi cynabula nã κυειν græce est enim inde cunabula ꝓ primordiis aliaꝝ quoq; reꝝ usurpant̃ ut apud fortunatianũ:q cunabula uerboꝝ decẽter dixit ꝓ originibus apud iuriscõsultos cunabula legũ ꝓ institutionibus & primitiis legalibus: cuniná deá prisci coluerũt:q infanciũ cuius sine cunabulis p̃sidebat. Deũ risum ꝓpiciamus.Antiq qđ & Augusti.memorat singulis rebus singulos deos attribuerunt:ut uagitanũ infanciũ uagitibus:ut mureeá q̃ faceret hoĩem murci dũ.ut agenoreá: q̃ad agẽdũ excitaret.

Solitariá Bibere **Cunabu/la** **Cunabula uerborũ** **cunina dea** **Vagitanus** **Murcea** **agemorea**

ex amissim.nasoq; ipsius similẽ cõparant. Et nunc adsistit miser hic:p̃mũ nõ idustriæ: sed debilitationis cõsecutus.His dictis pteritus tẽptare aggredior:iniecta manu nasum p̃hendo:seq̃tur aures ptracto deruũt:ac dũ directis digitis: & detortis nutibus p̃sentium denotor.dũ risus ebullit: iter pedes circũstantiũ frigido sudore deffuẽs:euado nec postea debilis:ac sic ridiculis: lari me patrio reddere potui:sed capillis hincinde lateꝝ deiectis: aurium uulnera celaui:nasi uero dedecus linteolo isto p̃sim adglutinato.decenter obtexi: cum primũ Telephron hãc fabulã posuit: cõpotores uino madidi:rursum chachinnũ integrant. Dũq; bibere solidaliũ postulãt:sic ad me byrrhena solẽnis inq̃t dies a primis cunabulis huius urbis cõditæ crastius aduẽit:quo die soli mortaliũ sanctissimũ deũ risũ: hylaro atq; gaudiali ritu ꝓpiciam⁹: hũc tua p̃ñtia nobis efficiet gratiorẽ:atq; utinã aliq̃d de ꝓprio lepore letificum honorando deo cõminiscaris: quo magna pleniusq; tãto numini litem⁹. Bñ iq̃:& fiet ut iubes. Et uellẽ hercules materiã repire aliquã q̃

risus gelos **Hilaria** **ꝓuerbiũ de sardonio risu**

ut a stimulis stimulã.consimil̃r hilaritatis p̃sidẽ & gaudii risum uocauerũt q̃ græci Gelota nuncupãt: legimus apud scriptores Idoneos hilaria quoq; festa solẽnia a ueteribus celebrata fuisse:q dies erat ad viii.Kal.Aprilis tãq̃ tunc cũcta hilaritate mulceant̃:quo primũ tpe sol diẽ longiorẽ nocte ꝓtẽdit:hoc intellectu accipiendũ est illud flauii Vopisci sic scribẽtis i Aurelião.hilaribus q̃bus oĩa festa & fieri sciremus & dici impletis solẽnibus:herodiãus insinuat hilaria matri deũ dedicata fuisse quo die passim oĩbus ludẽdi licentia lasciuiendiq; pmissa:igit̃ ut ad ꝓpositũ redeamus: risus deus hilaritate & gaudio ac ridiculis rebus erat ꝓpiciandus:illiq; ad festiuitatẽ celebrandã merito uocabant̃ q urbanitate & salibus pollentes ad risum facile ꝓuocarẽt.Ille tñ risus est cauẽdus: q̃ græco ꝓuerbio dr̃ σαρδόνιος γέλως sardonius risus:ab insula sardinia:in qua nascit̃ herba q̃dã apiastrũ similis:noĩe Sardonia q̃ si i edulio fuerit:neruos cõtrahit:diducit ora ritu:& ita γευσάμενοι μετὰ σπασμοῦ καὶ γέλωτος ἀποθνήσκουσιν idest gustantes cũ spasmo & risu moriunt̃:hinc illud Cice.ex epistola ad Fabiũ Gallium. Rideamus γέλωτα τὸν σαρδόνιον græci παροιμίαν idest ꝓuerbium de risu sardonio uarie interpræ tant̃ nã Eschylus tradit incolas Sardiniæ colonas extitisse Carthaginẽsiũ:ideoq; saturno imolasse senes q annos septuaginta excessissent. Idq; fecisse ridentes seq; inuicẽ amplexantes tanq̃ in decorum foret lachrymare & lamentari. Vnde sibulatus risus dictus est Sardonius. Aliter Timeus. Aliter simonides alii quoq; alia prodiderunt:uerum illud de herba Sardonia tam nostris q̃ græcis usurpatum uidetur probabilius. De proprie lepore:genuina & natiua urbanitate.pronunciandum est media producta ab eo quod est lepos. Catullus de uersiculis qui tum deniq; habent salem ac leporem:si sint molliculi ac parum pudici:Item est leporum disertus puer ac facetiarum. Inde lepidus dictus q̃uis Donatus lepidum qui politus est dici uelit.a λεπὶς idest lamina siue squama.de quibus Plinius.li. xxxiii. Excutiuntur inquit uelut mili squamæ.quas uocant lepidas. Letificum. Quod leticiam faciat. Alias mortiferum:quod letum idest mortem afferat. Numini litemus.Risum deum propiciemus. Litare enim proprie est deum propiciare:& sacrificio facto numen pinacare:Auctores Macrobius & Nonius:hinc illud Plautium ex penulo. Tum me Iupiter faciat ut semper sacrificem:nec unquam litem.

Lepor **Lepidus** **Lepides** **Squamæ** **Letificum** **Litare**

Deustantus scilicet risus. Noctis admõebat. q̃ aduesperascere iã: ac noctescere significabat. est enim uerbum uetus noctescere: quod significat noctem fieri: & in noctis modum obscurari: quod furius uetus poeta primus finxisse creditur: illo uersu omnia noctescunt tenebris caliginis atre. Distentus. ui no ciboq; fartus ad saturitatem. Prospere. lego propere. ut dicat se partim & festiuiter allocuta byrrhena domum repetisse. Titubante. lapsante uacillante natubũdo: quod proprium uinolentorum est: nam ut inquit scite & elegãter Plautus. Vinum luctator dolosus est pedes captat primulum. Domuitionem capesso: idest triõem ad domum capio: ẽ enim dictio composita quasi domus itio: ad eundo domum: non tam Apuleiãum uocabulũ: q̃ Ciceronianũ. Nãq; ante Apuleiũ Marcus Tullius in primo de diuinatione: sic scripsit. Sed rhodiorum classi propinquum reditum ac Domum itionem dari a Marciale Domicenium eleganter fictum est uocabulũ pro eo quod est cænare Domi. Detonsis. cõtusis: oblisis ĩpactis. Ob lapides. ad lapides. ob enim pro ad antiqui dixerunt: nam propositionem ob pro ad antiqui ponebant: & testis est ennius cum ait ob Romam noctu legiones ducere cœpit. Vastus. uastis & enormibus ac magnis: sed cum mediocritate. Tantillũ. minimum paulumq;: aduerbiũ est. Ad hoc usq;: idest usq; in id temporis momentum. Codex mãu scriptus habet ad hos usus: ut sit sensus se eduxisse gladium: quem ad tales usus paratum habuerat: & domo secum eduxerat.

Noctescere

Vinum luctator dolosus

Domuitio

Domicenium

Obad

Obromã

Colluctantem. compugnantem: concertantemque ac resistentem. Perlutus. madens. asspersusq; quidam codices habent perlitus: alterum a peluor: alterum a perlinior: inflexum est. Gerioneæ cœdis. ita inquit fatigatus sũ pugna trium latronum: sicut Hercules. Tergemini nec; geriones: geriones. n. tricorpor fuisse fingitur: quia tribus insulis præfuit baleari us duabus & ebuso: aduersus hũc terna arma mouenda: ter læto sternẽdus erat: quem Hercules extinxit qui ideo fingitur ad eum olla ærea trãsuectus esse: quod habuit nauem fortem: & ære munitam historici autumant ideo triplicis naturæ fuisse gerionem: quia fuerũt tres fratres bellatores. Robustissimi: tãtæq; intersese concordiæ. ut uno animo omnes geri uiderentur: ut pro tribus unus noĩaretur gerionis armenta speciosa illo exstincto Herales Diodorus. Iustinus Liuius. Virgilius. Cæteri omnes. hinc Plautinum illud ex genere geryonaceo.

Perlitus

Gerione tricorpor cur

deus tantus effluẽter indueret. Post hec monitu famuli mei: qui noctis admonebat: iã & ipse crapula distentus: ꝓtinus exurgo: & appellata ꝓspere Byrrhena: titubante uestigio domuitionem eapesso. Sed cum primã plateam uadimus: uento repentino lumen quo nitebamur: extĩguitur ut uis improuide noctis caligine liberati: digitis pedũ detunsis ob lapides: hospitium defessi rediremus: dũq; iam iunctim proximamus: ecce tres quidam uegetis & uastulis corporibus: fores nostras: & sũmis uiribus irruentes: ac ne præsentia quidẽ nostra tantillum cõterriti: sed magis magisq; cum emulatione uirium crebrius insultãtes ut nobis ac mihi potissimum nõ immerito latrones esse: & quidem seuissimi uiderentur. Statim deniq; gladiũ: quem ueste mea contectum ad hos usus extuleram: sinu liberatũ arripui: nec contatus medios latrones inuado. an singulis: ut quemq; colluctantem offenderam: altissime demergo: quo ad tandẽ añ ipsa uestigia mea uastis: & crebris ꝑforati uulneribus: spiritum efflauerit. Sic preliatus iam tumultu eo: Fotide suscitata: patefactis ædibus anhelans: & sudore perlutus: inrepo. meq; stati: utpote pugnantiũ latronũ inuicẽ gerionæ cædis fatigatũ: lecto siĩ: & sõuo tradidi

LIBER TERTIVS

ARGVMENTVM TERTII LIBRI.

EXorto die magistratus cum ministris domũ Apuleii petunt eũq; tanquã homicidam in iudicium tradunt. Turba populi confluentis & cuncta stipantis describitur: accusator homicidii reum agit. Reus innocẽtiam suam tutatur. Causamq; agit argumentis oratoriis: iter hæc anus aduenta: tanq̃ parens necatorum: quos iussu magistratus reuelat Lucius: ut res esse apparent: exoritur cachinus immodicus: & sic dei risus celebrata cum hylaritate solẽnia photis causam docet facti utricidi. Mox adhibet Lucium spectatorem pamphiles in auem se transfigurantis Vnguine magico delibutæ: qui & ipse tali desiderio flagrans dum in bubonem gestit immutari per errorem pyxidis ungtientariæ in asinum transfiguratur: in calce latrocinale furtum refertur: quo asinus cũ cæteris iumentis onustus gazis Milonis hospitis abducitur.

Chronographia Mythici
Commodū.chronographia est: describit.n.horā matutinā:qua solet aurora cubili croceo surgens cœlū inequtare almaq; lucē efferre mortalibus:mithici fabulant̄ aurora bigis p cœlū uehi: iuxta illud Maronianū. Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.ob id appellat Apuleius phaleras auroræ punicātes ob colorē.f.croceū:q in exercitu aurore conspicit̄:nā puniceus
Puniceus color
us color Russi coloris spés est;quē græci φοινικουν uocāt exuberātiā splendorēq; ruboris significās;auctor Gellius in.ii. cōmodū aūt aduerbiū est:eo significatu dictū quo antea plepæ. Roseū lacertum;

Commodū punicātibus phaleris:aurora roseū q̄tiēs lacertū cœlū ineqtabat: & me securæ q̄eti reuulsum: nox diei reddiat:æsius īuadit aīum: uel uespertini recordatiōe facinoris. Cōplicitis demq; pedibus: ac palmulis in alternas digitorū uicissitudines sup genua cōnexis: sic grabatū cossim īsidens uberti flebā:iā for̄ & iudicia:iā sniam ipsm denīq; carnificē imaginabundus. An mihi q̄sq̄ tā mitis tāq̄ beniuolus iudex obtīget: q me tetre cœdis plitū cruore: & tot ciuiū sanguine delibutū: inocētē p̄nūciare poterit? Hāc illā mihi gl̄iosā pegriatiōnē fore chalde⁹ Diophanes. obstīate p̄dicabat. Hic identidē metū replicās fortūas meas heiulabā q̄ti fores īteri. & freq̄nti clamoi̅ iāuæ nr̄æ pstrepi: nec moracū magna irruptiōe patefactis ædib⁹ magr̄atib⁹ coruq; mistris: turbæ miscellāæ cūcta cōpleta

Rhododactylos aurora
poetica magis q̄ oratoria locutio: alludit ad epithetō auroræ:q ab Hōero dicta ē Rhododactylos quasi Roseos digitos hn̄s: talis.n. color exorientis auroræ conspicit̄. Aestus.agitatio curaꝶ:ita Virgi. & magno curaꝶ fluctuat æstu translatio a maritimis æstubus ducta.

Vespertini. hōicidii sub horā uespertinā facti: quo.s. ies instar latronū irruentes obtrūcauerat. Coplicitis pedibus:expssit:habitu:quo se cōformare solet hō anxius sollicitusq;. In
Digiti pectinatim iuncti
alternas digitoꝶ uicissitudines:significat digitos pectinatim iunctos: de qbus Pli. in.xxviii. sic scribit assidere grauidis:uel cū remedium alicui adhibeat̄ digitis pectīatim īter sese amplexis ueneficiū est:adq; cōptū tradūt alcumena Herculē pariēte peius si circa unū amboue gēua ītēpoplites alternis genibus īponi:ex hac pliniana snīa iā satis liqt.id qd̄ ab Oui. nō minus scite q̄ decēter dictū est lib.ix. Metamorphoseos:dextroq; est poplite leuū pssa gēu digitisq; inter se pectine iūctis sustinuit partus: dixit poeta digitos pectine iūctos qd̄ Pli pectinatim inter se amplexos:& nūc Apule.in alternis digitoꝶ uicissitudīes cōnexas māus. Cossim insidēs. p in coxas sedēs aduerbiū ē dictū quasi coxim.i.in coxas Pōpo.hoc sciūt oēs qtū est q coxim cacāt hoc gestu sutores sarciatores q; sedere solent ad hoc referri pōt Plautinū illud:quasi claudus sutor domi sedet totos dies. Vbertim.large & habūdanter:sic Catullus ubertim thalami quas īra limina fundūt.

Imaginabundus. imaginatione: & mētis ui
Digitis pectine iunctis
sione cōspiciēs. An mihi q̄sq̄. hæc inqt aīo meo uolutabā:mecuq; rumiabar. Perlitū.
Cossim sedentes
īspersum psusūq;:a plino nascit̄ plitū: sicut a delino delitū:ab oblino obitū:sublino sublitū:Cice.tuli moleste q liæ delitæ sunt a te mi
Vbertim
hi reditæ:idē in uerrinis.Tabulæ sunt in me
Delitum
dio.q̄ se interlitas & oblitas esse clamāt. De
Interlitū
libutū.madētē ecōtrario dicimus unguēto delibutū.p unctū. Vnguētūq; solinus nā & pcōsul africæ flauiāus impator cū cōtigit unguē
Delibutus unguēto
tis & delibuit dixit Teren. in phormiōe iātum est:si te d̄libutū gaudio reddo ubi scite expo
Delibutus
nens Donatus inqt ad aīum trāstulit: qd̄ ē corpo is:nā delibutus unctus dr̄. Pronūciare.
Gaudio
Pronunciare
uerbū forēse est nā ppre iudices p̄nūciare dn̄r:cū sniam dn̄t.Quinti.in.iii.nisi forte ēt tā hebes futurus ē iudex ut ēm id ,pnūciet qd̄ sciet narrate te uolusse. Hic idētidē. hæc frequēter. Eiulabā. cū
Eiulatus
eiulatu & lamētatiōe p̄seq̄bar;eiulatū & eiulationē dixe rūt gemitū flebilē.eiulatus:ut inqt. M.T.i.ii.
Eiulatio
Tusculana ne mulieri qdē cōcessus est.& hic minimꝶ est fletus:quē.xii.tabulæ in funeribus adhiberi ue
Lessum
tuerūt:quē lessum uocāt.sup quo i.ii.cōmētario tusculanaꝶ qōnū copiose scripsi: uñ & ab Ora. dictū
est in epodo:hinc & illa nō inīlis eiulatio. Quati.quatiunt̄;siue q̄tiebant̄:tps p tpe frequēs apd̄ au
miscellāæ turbæ
ctores elocutio. Per strepi.pstrepunt̄:siue q̄tiebant̄. Turbæ miscellaneæ.miscellanā turbā elegāter uocat indiscretā appitoreꝶ magr̄atuū;q colluuione uariaꝶ gentiū cōmixta eē solēt. Au. Gelius

miscellam

miscellaru doctrinam nuncupat oppido q̃ decenter: quæ multifaria est: & ex mixtura multiiugarum disciplinaꝝ: quasi cõfusanea. De miscellis ludis apud Tranqlium in quarto cõmentario scriptũ leges ad quos referendũ est illud satyrographi poetæ: sic ueniunt ad miscellanea ludi. M. Varro miscellum appellat genus colũbaꝝ: qđ ex agrestibus colũbis & domesticis mixtũ ẽ: q̃dẽ codices habent turbæ miscelaneæ noĩe a miseria ducto: misera enim & misella & cõsequenter misellanea eẽ solet turba eoꝝ qui apparent ac p̃sto sunt iuridicis magistratibus: quales hoc quoq; tpe p̃toꝝ familiæ cõsistunt: Fumidæ. s. & pannosæ & ex miseriæ gurgustio erutæ. misellæ uuæ dicunt Catoni: & Varroni p nigris. Trahere: trahũt: uel trahebãt. Angiportũ. Quod exitũ nõ hẽt ac puiũ nõ ẽ angiportum appellarunt. Ab angendo & portu ut iterp̃taẽ. M. Varro. snĩæ uarronianæ astipulaẽ illud Terentianũ ex adelphis. id qđ ẽ angiportũ nõ est puiũ. Vbi Donatus angiportũ exponit p ãgusta & curua uia. Alii qđ iter portus sit locus angustus hoc ẽ inter domos: quas portus ueteres dixerũt. Immo ad ipsos inferos. Correctio est p hypbolẽ: q̃ cũcta uero maiora facit: nam correctio exornatio est. q̃ p eo qđ dictũ est: id qđ magis idoniũ uẽ reponit. q̃ ut lib. iii. Rhe. ad herẽniũ tradiẽ. rẽ facit isigniorẽ. Lustralibus expiamentis: significat se circũductũ fuisse p angulos oĩs: sicut hostiæ circũduci solẽt in amburbiali sacrificio & ambaruali: quãdo. s. urbs argiue lustranẽ. Nãq; ambaruale sacrificiũ id appellauerũt: qđ arua ambiat uictĩa: de quo intelligi uoluit poeta in georgicis illo uersu terq; nouas circum fœlix eat hostia fruges: fieri aũt sæpe cõsueuerat de porca fœcunda & grauida: portius Cato hoc sacrificium significat cũ p̃cipit: qđ facere debeas si agrũ lustraueris: ubi sollitaurilia circũ agi solita docet: & porco p̃cipue fundũ lustrãdũ expiandũq; cuius uerba p̃catoria sunt hæc ad deũ: uti uiduertatẽ uastitudinẽq; calamitates itemperiasq; phibessis. defendas auerũcesq; ubi uiduertas signaẽ calãitas: ex eo dicta q̄ bõis uiduet sicut Auerũcare signat auerteꝛ: ppulsare: depelleꝛ: unũ & auerũcus deus dictus q̄ mala auerũcaret hoc ẽ auerteret abigeretq; sup quare in nõ ns Seruii scripsimus nõ indiligẽter. Amburbale uero siue amburbiũ dr̃ sacrificiũ qđ urbẽ circuit & ambit uictima. Lucanus amburbiũ signat cũ sic inqt i prio pharsaliæ. Mox iubet & totã pauidis a ciuibus urbẽ ambiri: & festo purgãtes mœnia lustro: hinc piamẽta lustralia dirunẽ qbus expiatoriis lustramus. i. expiamus agros urbesq; lustrare. n. expiare ẽ. Vnde & lustratus p expiatus. Liuius in prio lustrale sacrificiũ refert: apđ Ph. lustrata urbs sæpe & lustratũ capitoliũ. Lustralia uero exta apud Vir. & Statiũ significanẽ pinguia: moris. n. fuerat: ut grãmatici annotauerunt cõpleto lustro. i. qnquẽnali tpe uictimas sacrificari. i. pfectæ ætatis: & ob hoc pingues. Home. quoq; dixit. βουν πεντετηρον. i. bouẽ qnquẽnalẽ quẽ lustralẽ uocant. Minas portentoꝝ: q̃cqd diri portenta minanẽ. ac denũciant. Hostiis circũforaneis: circũforaneæ hostiæ dicunẽ nõ tã q circũ fora & cõciliabula dicunẽ: q̃ q̃ circũ agros & urbes in ambaruali amburbaliue sacrificio circũducunẽ circũ agũturue. a circũferẽdo dictæ. M. Tullius in orone p cluentio. pharmacopolã uocat circũforanũ q circuit fora: & circũagiẽ quales cõplusculi in nro foro quoti die cõsistunẽ hoĩes. s. nugatores iposterosq;. Itẽ Hieronymus. Garrulũ nescio quẽ rumigerulũ circũforaneũ. Angulatim. per oẽs angulos. aduerbiũ est ea forma factum

statimq; lectores duo de iussu magistratuũ immissa mãu trahere me sane: non renitentẽ. ac dũ primũ angiportũ isistimus: statim ciuitas oĩs in populũ effusa: mira dẽsitate nos iseqẽ.

Et qq capite in terrã: imo ad ipsos inferos: iã deiecto: mœstus icederẽ: obliquato tñ aspectu: rẽ admiratiõis maxiæ cõspicio. Nã inter tot milia populi circũsedentis: nemo prsus q nõ risu dirũpereẽ: aderat. Tãdẽ perratis plateis oĩb⁹: & in modũ eoꝝ: q lustralib⁹ piamẽtis: minas portentoꝝ hostiis circũforaneis expiant: circũ ductus angulatĩ foꝝ: eiusq; tribunal adstituor. Iamq; sublimo suggestu: magistratib⁹ residẽtib⁹: iã p̃cone publico silentiũ clamãte: repẽte cũcti cõsona uoce flagitãt pp cetus multitudinẽ: q̃ pressuræ nimia densitate piclitareẽ: iudiciũ tñ theatro redderetur. Nec mora cũ passim populus pcurrẽs: caueæ cõseptũ mira celeritate cõpleuit. Aditus ẽt & tectũ oẽ farti stipauerãt. Plæriq; colũnis iplexi. Alii statuis dependuli. nõnulli p fenestras

Miscella doctrina. Miscellanea. Misellæ uuæ. Angiportum. Domus portus correctio. Ambaruale sacrificium. Verba Catonis. Viduertas. auerũcare. Auerũcus. Amburbium. Piamẽta lustralia. lustratus. Lustralia exta. Circũforaneæ hostiæ. Pharmacopola circũforanus. angulatim

tēplatim Pressura Clodia conflicta ta turba Cauea Fartim Euidētia enagia

quā oppidatim. uicatim: regionatim: q̄ significant p oppida p uicos. p regiões: tēplatim dixit. Tertullianus quasi p tēpla. Asistuor. ad tribunal iudiciale sistor statuorq;. Suggestu. Pulpito. Silentiū clamāte. Plautus in penulo exurge p̄co. fac populo audientiā: nā dicere solet p̄co. silete & tacete atq; aīum aduortite. Pressuræ. Pressionis sustentatiuū est. sic Lucanus. Corici pressura croci. Periclitaret. Historici ,pdiderunt Clodiā appii ceci filiā iactatā & male habitā eē turba undiq; cōfluentis cōfluctuātis, q; populi ī theatro qn & ad cæsaris dictatoris spectacula tā undiq; cōfluisse hoium fert. ut p̄ turba elisi exanimatiq; plurimi sint. Caueæ cōseptū. Theatri cōsessū significat. Cauea n. in theatro ē. ubi spectat populus ut docet Seruius sup illud Virgilianū cōsessu caueæ magnis circensibus actis. Plautus in amphitrione. eant p totā caueā spectatoribus. alias cauea dr̄ septū. quo Animalia inclusa cōtinētur. Idē Plautus in curgulione. qa n. in cauea si forēt inclusi. I. idē ut pulli gallinacei. Plinius auctor ē augustū ondisse tygrim Rōæ in cauea māsuefactā. cauea theatri scauri eodē teste cœpit hominū. lxxx. milia. Fartim. Cōfertim stipatim. a farciendo deriuatū aduerbiū. Colūnis īplexi. Euidentia est siue rep̄sentatio: q̄ græco uocabulo dicit enargia. res n. ita clare describit. Ita tota imago uerbis quasi depigit: ut cerni uideat. Semicomspicui. Exp̄ssit significāter acdecēter id qd ī spectaculis fieri uidemus. ut. s. dimidiati hoies. & ut hic nr̄ ait semicōspicui ex fenestris appareāt uisendi studio īterdū picli/tātes. Prosenū. Locū q ē añ scænā p

& lacunaria semicōspicui: miro tñ oēs studio uisendo picula salutis neglige bāt: tūc me p ,pscæniū me diū uelut q̄dā uictimā: publica ministeria pducūt. & orchestræ mediæ sistūt. sic rursum p̄conis amplo boatu citatus accusator qdā senior exurgit. & ad dicēdi spaciū uasculo quodā īuicē coli graciliter fistulato: ac p hoc guttatī defluo. infula aqua pplm sic adorat. Neq; parua res: ac p̄cipue pacē ciuitatis cūctæ respiciēs: & exēplo serio ,pfutura tractat. Quirites sanctissimi. quare magis cōgruit sedulo: singulos atq; uniuersos uos pro dignitate publica, puidere ne nefarius homicida; totā ædiū lanienam quam cruēter exercuit: impūe cōmiserit. Nec me putetis priuatis simultatibus instinctū: odio proprio sæuire. sum nāq; nocturnæ custodiæ p̄fectus. nec in ho diernū credo quēq̄ peruigilem: diligētiam meā culpare posse: rē deniq; ipsam. & quæ nocte gesta sunt

Proscænium — Elotæ penestiæ — Boare unde — Præcões uocalissimi — Clepsydra — Horologium munus Archiepiscopi colocensis

scæniū dixere: quasi añ scænā: auctor Diomedes. ex ,pscēio actores fabulas agebant. Publica ministeria. Publici ministri. quales sunt apparitores. lictores & accersi. Apd̄ lacedemonios, Elotæ uocabant publica famulicias apd̄ thessalos penestiæ de qbus Plutarchus Aristoteles. Dioysius. Orchestræ. Locus ī theatro ex quo senatores, & legati honoratiorq; gētiū spectare cōsueuerāt: De orchestra affatī ī Suetonii cōmētariis. Boatu. Sonitu. & clamosa uoce. boare. n. clamare est: uñ uerbum ductu eē autumāt etymologici a ueq; boādo hoc est ue ȝ sonādo. Virgilius reboāt siluæq; & magnus olympus dixit, p resonāt. resultāt. remugiūt. M. Varro a boue boātes dici tradit. alii a uerbo græco deducūt: p̄cões āt solēt & dnt eē. μεγαλοφωνοτατοι. i. uocalissimi & uoce sonātissima boātes uñ p̄canēdo. i. ualde canēdo noiati. Vasculo quodā Clepsydrā signat. ē āt clepsydra uasculū uitreū. p qd̄ guttatī defluit aqua inclusa stillicidioq; exhaurit. noie ducto απο του κλεπτειν qd̄ sināt furari. & abscōdere. κλεπτουδωρ. i. aquā cōsimilia clepsydris sunt uascula illa apud nos usitatissima q̄ spacia horaria metiunt puluisculo p foramē angustū minutatī delabēte. Tale ē illud: qd̄ affabrefactū & ex argēto p̄ciosum nuprime ad me misisti. dono mūifice antistes: q ut cæteris uirtutibus fulges. Ita liberalitate quoq; clarissimus es; & ,pfecto nihil pæq; exornat extolliq; opulētos antistites: q̄ mūificētia; qua hoies diis simillimi efficiūt. qua cūctis mortalibus fiūt amabilissimi. qua litterati p̄cões excitāt. sed ad ,ppositū apd̄ ueteres actoribus cāȝ forēsiū p̄scribebat orādi tps datis clepsydris. qbus exaustis amplius dicere utebant. qd̄ īstitutū dānat Plinius ī epistolis scribēs paucioribus clepsydris cās p̄cipitari. q̄ antiqtus pluribus diebus explicabant illa icrebruit passim īualuitq; cōsuetudo binas uel ternas clepydras īterdū & dimidias. & dādi & petendi: Itē alibi. dixerā horis pene qnq;. nā tribus clepsydris q̄s spaciosissime acceperā sūt additæ qtuor clepsydrā ut īqt Seneca. nō extremū stillicidiū exhaurit: sed qcqd añ defluit. relege q̄ scitu digna ānotauimus ī secūdo cōmētariā Tusculanaȝ sup clepsydra. sensus Apulei ē. accusatori definitū dimēsumq; eē dicēdi spaciū; ad modulū uasculi aquaru hoc ē clepsydræ; ut. s. tātisp oraret donec efflueret: aq̄ cuius exhaustu actio finiret.

Cola. uasa

Inuicē coli. cola uasā sunt lintea a colādo dicta. pq̄. s. uinū defluēs pcolaẗ. & Virg. colaq; p̄loȝ fumosis perīpe tectis. Martialis. Frigidior colonō salit unda tuo. Idē colū uinariū celebrat in apophoretis: figuraẗ aūt colū. a sūmo patulū & satis latū. i. imo āt fastigaẗ: ī acutā gracilitatē quasi in metæ modū. Tali figura dicit fuisse uasculū. qd̄ accusatori datū ē. ad tps dicēdi p̄finiendū. Guttatī. p guttas cūctāter fluētes & q̄si p stillicidiū.

Adorat — Quiritatę

Adorat allogẗ. adorare ap āțiquos signabat agere. Vñ & legati oratores dicti qa mādata agūt. Quirites. Ex more rōano sumptū. Vbi Oratu ri ad pplm qrites appellitāt; ut in orōnibus Cicero. sæpissime; sic pssus; qd̄ deinde loqre qrites. Quiri

tare dicitur

tare dr̃ is q quiritũ fidẽ clamãs iplorat: ut quiritare urbãoꝝ ẽ ſicut ubilare ruſticoꝝ. Totã ædiũ lamẽ.
Mẽdoſus locus & deformatus. q in priſtinã elegãtiã ſic reformari põt. Tot ędiũ lãienã. hoc intellectu
ut dicat accuſator ꝑuidẽdũ ẽ. ne Apuleius. ut põte nefarius hõicida ĩpũe cõmiſerit lãienã. i. laniatũ fæ- Lanicna
uitiãq; triplicis cedis: ẽ. n. laniẽa locus ubi caro uendit̃. ut docet Varro qn̄ ẽt accipit̃ ꝓ laniatiõe ipſa & Lanii
trucidatiõe: ut laniena a laniãdo dici. uñ & lanii ſiue laniones. q laniãt pecora & laniſtæ q laniãdis pſũt Laniſtæ
gladiatoribus legato laniõis iſtrumẽto mẽſæ: põdera. feri amẽta. & alia quoq; q laniãdæ carni ſcã para- Nefarius
ta ſunt cõtineri docet Plautus iuriſcon
ſultus: Nefarius dr̃ ſceleratus. a fari e
quo ſcelerati uti nõ debeãt: hinc q iudi simultas
gni ſunt q uiuãt nefarii uocant̃ aucto-
res M. Varro. & Nonius. De nefario ſic
ſcribit Aſconius: nefariũ ẽ. qđ ſacra pol
luit farre pio ſolita celebrari. Ergo ne-
farii ſacrilegi. Simultatibus. Inimici
tiis. & odiis ſimultas dicta eſt ex contra
rio q̃ minime ſũt ſimul iter quos odiũ eſt
põt & a ſimulatiõe dicta exiſtimari. q̃
ſimulata locũt̃ adinuicẽ. Nocturnæ
cuſtodiæ pfectus. Ex diſciplina milita-
ri. idõei & ꝓbatiſſimi eligit̃. q uigilias
nocturnas circuĩeant: & renũcient ſi qua
emerſerit culpa: quos circuitores ap-
pellabãt̃. At nũc auctore Vegetio mili Circito
tiæ factus ẽ gradus. & circitores uocãt̃ res
apđ iuriſcõſultos ſcriptũ legimus triũ
uiros nocturnos eſſe ab eo qđ excubias
agebãt nocturnos dictos. hos ee oĩs no-
cturnæ cuſtodiæ pfectos intelliger̃ me
rito poſſumus. Fuit & pfectus uigilum
de cuius officio titulus eſt lib. i. Digeſto

cũ fide pferã. Nã cũ fere iã tertia uigilia ſcrupuloſa diligẽtia cũctæ ciuitatis hoſtiatĩ ſingula cõſiderãs circũ irẽ cõſpicio iſtũ crudeliſſimũ iuuenẽ mucrõe diſtricto paſſim cedibus operãtẽ. Iãq; tris numero ſæuitia ei⁹ itereẽptos: añ pedes ipſius ſpirãtes adhuc corporibus i multo ſanguine palpitãtes. & ipſe qdẽ cõſciẽtia tãti facinoris merito pmotus: ſtatim ꝓfugit & i domũ quãdã pſidio tenebrarũ elapſus: ppetem noctem delituit. Sed ꝓuidentia deum q̃ nihil impunitũ nocentibus permittit: prius q̃ iſte clãde ſtinis itineribus elaberetur: mane pſtolatus: ad grauiſſimũ iudicii ueſtri ſacramẽtũ: eum curaui perducere. habetis itaq; reum tot cedibus impiatum. reũ corã deprhenſum. reũ peregrinũ. Conſtanter ita q; in hominem alienũ ferte ſententias de eo crimĩe qui ẽt in ueſtrum ciuem ſeueriter uindicaretis. Sic

rũ ad quẽ ptinet q̃ſtio de urbis cuſtodibus. q ꝑ totã noctẽ uigilare dẽt. & oberrare calciatus cũ armis &
dolabris. Cum fide pferã. Oro ẽ ex pceptiõe Rhethorica Oratoris nũeris cõpoſita: nã poſt exordiũ
ſubiũcta narratio ẽ: q̃ ut Rethorici Doctores pcipiũt dẽt eẽ dilucida breuis & ꝓbabilis. Tertia uigi
lia. Vegetius & modeſtus tradũt uigilias nocturnas in quatuor ptes diuiſas fuiſſe: ut nõ amplius q̃ tri- Vigiliæ
bus horis nocturnis neceſſe ſit primos uigiles uigilare: a tubiciẽ oẽs uigiliæ cõmittunt̃ & finitis horis a nocturnæ
tubicine reuocãt̃. Apud hiſtoricos frequẽs mẽtio ẽ. de Prima. Secũda Tertia. Quarta uigilia: Hierony quattuor
mus i expoſitiõe Pſalmoꝝ nox ĩq̃t ĩ q̃tuor uigilias diuidit̃. q̃ ſingulæ triũ horaꝝ ſpatio ſupputãt̃ apđ
Lucanũ ſecũda uigilia ſignificat̃ illo uel ſu tertia iã uigiles cõmouerat hora ſecũdos. & hæ uigiliæ Ca
ſtrenſes nõiant̃. Plinius in. x. de gallis loqñs ſic inq̃t. cũ ſole eunt cubitũ. Quartaq; Caſtrenſi uigilia ad
curas laboreq; reuocãt hic ꝑ tertiã uigiliã ſignificat̃ tpſ id qđ a media nocte mox incipit. Hoſtiatim.
Quaſi ꝑ ſingula hoſtia. Quintilianus. Eloquẽtia hoſtiatim petẽda. Mucrõe diſtricto. Educto gla- Hoſtiatĩ
dio ꝓ ſo Oro mucronẽ ꝓ gladio. & tectũ ꝓ domo recipit auctore Quĩtiliãno pprie ãt mucro eſt cuſpis
teli. hic dixit. Seruius cuſpidẽ abuſiue poſuiſſe Virgiliũ ꝓ haſtæ mucrone: hĩc mucronatũ deriuat̃. ꝓ Mucro
eo qđ eſt acutũ. & mucrõis hñs effigiẽ. Plinius lib. xxxii. ſcribit inter piſces xiphiã idest gladiũ roſtro Mucrona
mucronato eẽ a quo naues pfoſſæ mergunt̃ in oceano. Intereẽptos. Repete uerbũ illud cõſpicio zeug tum
ma ẽ a ſupiori. Praeſidio tenebraꝝ. Cõſimiliter Virg Dẽfenſi tenebris & dono noctis opacæ. Per- Xiphias
petẽ. Perpetuã: ac totã. ppetẽ ꝓ ppetuo dixerũt ueteres & ãnotãt grãmatici: pacuuius. facit cœpiſti hãc Perpetẽ
operã mihi ppetẽ oculis traxerim. Nihil ĩpunitũ nocẽtibus. Verbũ uetus eſt deos iratos pedes lana- pro perpe
tos habere. q̃ a nõnunq̃ tarde ueniũt nocẽtibus. hic illa apud Valerianũ uulgata ſnĩa. Lento gradu ad tuum
uindictã ſui diuina ꝓcedit ira. ex quo ſatis liquet deoꝝ ꝓuidẽtiã nocẽtes nunq̃ ĩpũitos dimittere. & ſi Deos
interdũ ſero puniãt: ideoq; ſcripſit Ora. raro ãtecedẽtẽ ſceleſtũ deſeruit pede pena claudo. Cæſar quo habere pe
q; in cõmẽtariis auctor ẽ cõſueſſe deos ĩmortales. quo grauius hoĩes ex cõmutatiõe reꝝ doleãt: quos ꝓ des lana
ſcelere eoꝝ ulciſci uelĩt. his ſecũdas ĩterdũ res & diuturnã ĩpũitatẽ cõcedere græce προνοια dr̃. ꝓuidetia tos
deoꝝ q̃ ſtoici dñt cũcta regere. puerbiũ græcoꝝ ẽ εισ θεων ωτα ηκειν. i. ad aures deoꝝ uenit. qđ dr̃ de hoĩ-
bus: qui non latẽt deos in ſuis actionibus. Clandeſtinis itineribus. Occultis & diuiis. clandeſtinũ pe-
nultima longa enũciãdũ eſt. ut ſilius mãliuſq; notificãt. Mane pſtolatus. Matutinã aurorã expectans pſtolari
pſtolari. n. eſt expectare uel manere alias pſtolari eſt. pſto eẽ. & apparere. hoc eſt obſequi. ut docet Dõa-
tus. cõiungit̃ cũ datiuo. & ablatiuo. Terẽtius quẽ pſtolare parmeno. M. T. q tibi ad foꝝ aurelii pſtolen Epana
tur. Impiatũ. Pollutũ. maculoſumq;. Reũ. Epanaphora eſt. ſiue anaphora quã noſtri repetitionẽ phora
dñt ſiue relationẽ q̃ fit quotiens ꝑ ſingula mẽbra eadẽ pſoꝛonis repetit̃ hoc modo. uerres calũniato Relatio

res apponebat. Verres decẽ cognoscebat: uerres ꝓnunciabat. auctores Martianus. Diomedes. & M. T. in
Rhetoricis ad herẽniũ. Peregrinũ. tanq̃ pegrino minus fauẽdũ sit q̃ ciui: & alienus constanter dãna
Atheniẽsa rı debeat: nã ut docet. M. Tullius in primo de officiis proprior est societatis gradus eiusdẽ nationis: &
uen ciui linguæ. arctior uero colligatio est eiusdẽ eẽ ciuitatis: hic scribit Plinius in. xxxvi. agoracricu pariũ &
contra pe alchamenẽ atheniẽsem phidiæ discipulos inter se ambos certauisse in uenere facienda: uicisseq; alcha
grinum menẽ nõ opere sed ciuitatis suffragiis cõtra peregrinũ Ciui suo fauẽtis, atq; peregrinos tñ despicere nõ
allophyli debemus: quinimo ut ꝓcipit Plato. lib.
viii. de legibus: pegrini uiginti annos in
aliena ciuitate pmancãt arti ũ aliq exer
cẽtes. sine uectigaliũ solutiõe: cũ aũt. xx.
anni exacti fuerit accipiat rẽ suã & abe
at. Lex quoq; mosayca ꝓscribit allophy
los sic. n. græco uocabulo pegrini dicũ
Status iu tur nõ esse uexãdos: nã & uos inq̃t pere
ridicialis grini fuistis in alieno solo. Nec ipse
Intentio ignoro. Defensio est: cuius status siue
Depulsio Cõstitutio iuridicialis siue q̃litatis nũ
cupatr. nõ. n. factũ qđ obiicit negat. sed
id iure factum esse demõstrat: ut in cã
oratii sororicidæ itentio accusatoris ẽ
sororẽ occidisti. depulsio defẽsoris oc
cidi sed iure occidi q̃stio ẽ nõ iure occi
derit insidiatorẽ aũt cũ occidere fas sit:
& qđ quisq; ob tutelã corporis sui fecerit
id fecisse iure existimetr: tris a se isidia
tores iure cæsos argumẽtatr. Orditr aũt
a ꝓnoie: qm̃ magna uis est in ꝓnoibus.
Expositis. neci datis: sensus aũt ẽ: scio
eẽ difficile eũ: qui confiteatr crimẽ de
quo arguitr: uelle tñ psuadere sese esse
inocentẽ. Audientiã. Ita Plautus exur
ge pco fac populo audientiã. Euentu
fortuito. Cædes. n. illorũ triũ fortuito
nõ cõsulto fuerat ppetrata. A cœna.
A cœna Foris. n. apud byrhẽnã cœnauerat. ut su
pius đmõstrauit. Elocutio pliniana ẽ a
cœna a cibo a sõno. p eo qđ ẽ post cœnã.
post cibũ. post somnũ. deni & significa
tiõe huius pticulæ a sup Suetoniũ affa
tim. Serius hora seriore tardioreq;.
Potulẽtus. Vinolẽtus & bñ potus ap
Plautũ uinũ uini atq; amoris noxã cõ
missam purgat. Vex crimẽ. Nõ nega
bo inq̃t me ebrium temulentũq; fuisse.
Deuorto Deuorto. Dicimus deuortor. & de
Deuortor uortor in eodẽ significatu nã & deuor
tor in pterito actiuã hẽt declinationẽ
deuerti: ut docet phocas uerbũ aũt est ꝓ
prie hospitale. Plautus ĩ pseudulo. ego
deuortor extra portã In tabernã tertiã
itẽ in trinumo insanũ ẽ & malũ in ho
spitiũ deuorti ad cupidinẽ. M. T. in se
cundo rethoricorũ: quare cũ in quãdã tabernã deuortissent simul cœnare & ĩ eodẽ loco somnũ cape uo
Gestire luerũt. Gestiẽtes. cupiẽtes. gestire. n. mõ cupe est: alias lætu eẽ. Corpore uastior. maior enormior hor
rẽtior: uastũ. n. dr magnũ horrẽs. & ferox. uetus uerbũ ẽ uastescere. qđ significat desertũ & uastũ fieri
Vastum uasticies & uastitudo & uastitas ꝓ horrore & desolatione & cõtagio accipiunt apđ scriptores idoneos.
Vastesce Affatibus. alloqo & uerbis: q̃ magnũ psæpe hñt ĩcitamẽtũ in utrãq; ptem tã ad scelus capessendũ. q̃
re ad uirtutẽ pcolendã. Oratius, hortari cœpit eũdẽ uerbis: q̃ timido quoq; possent addere mẽtẽ. Ma
Cũctatio ribus aĩs, masculinis & plane uirilibus. Cũctatio. hortabatr comites ut morã oẽm & cũtationẽ eiiceret
Cũctator ab sese eliminarẽtq;: sæpe. n. cũctatio dispendiosa est. ex quo illud filii. pelle moras breuis ẽ magni for
tuna fauoris

profatus accusatorꝰ acerrimꝰ imanẽ uocẽ repressit.
Ac me stati præco si qd ad ea respõdere uellẽ: iube
bat incipere. At ego nihil tũc tpis amplꝰ q̃ flere po
terã. Nõ tã hercules truculẽtã accusationẽ ĩtuẽs: q̃
meã miserã cõscietiã. Sed tñ oborta diuinitꝰ auda
cia: sic ad illa. Nec ipse ignoro q̃ sit arduũ: trinis ci
uiũ corporibꝰ expositis: eũ q cædis arguatr: q̃uis ue
ra dicat: & de facto confiteatr ultro: tñ multitudini
tãtæ q sit inocẽs psuadere. sed si paulisp audiẽnam
publicã mihi tribuerit hũanitas: facile uos edoce
bo me discrimẽ capitis: nõ meo merito: sed rõnabi
lis ĩdignatiõis euẽtu fortuito: tãtã criminis ĩuidiã
frustra sustinere. Nã cũ a cœna me serius aliq̃to reci
perẽ: potulẽtes: alioqn qđ plãe uex crimẽ ĩdiffite
bor: añ ipsas fores hosp tui ad bonũ aũt Milonẽ ciuẽ
uestrũ deuorto. Video quosdã seuissimos latrões:
adytũ tẽptãtes: & domꝰ ianuas cardinibꝰ obtortis
euellere gestientes: claustrisq; oibꝰ q̃ accuratissime
adfixa fuerãt: uiolẽter euulsis: secũ iã de ihabitãtiũ
exitio deliberãtes. unꝰ deniq; & manu ꝓ́mptior: &
corpore uastior: his affatibꝰ cæteros ĩcitabat: heus
pueri q̃ maribꝰ aĩs & uiribus alacribꝰ dormiẽtes ag
grediamur. Oĩs cũctatio ignauia oĩs facessat e pecto
re stricto mucrõe p totã domũ: cædes ambulat: q so
pitꝰ iacebit: trucidetr: q repugnarꝰ tẽptauerit: feriatr
sic salui recedemꝰ: si saluũ in domo nemin ẽ relique
rimꝰ. Fateor q̃rites extremos latrones bõi ciuis of
ficiũ arbitratꝰ: simul eximie metuens. & hospitibꝰ
meis & mihi: gladiolo: q me pp hmõi picula comi
tabatr: aĩmatꝰ fugare: atq; proterrere agressus sum.
At illi barbari prorsus & imanes hoĩes: neq; fugam
capessunt: & cum me uiderent in ferro: tamen au
daciter resistunt: dirĩtur preliaris acies. Ipse deniq;

tuna fauoris: persæpe uero utilē cuntationem tarditatemq; esse pcipimus. unde ait idē filius. In rem cō tari fuerit. & Fabius ob id cunctator dictus: qui contando restituit rem. Dictum uetus est cuius sidoni us quoq; comminit psæpe moram esse meliorem: & ut auctor est marcellinus, cunctatio pcipuum bonum est in magnis ductoribus. Facessat recedat abeat ut illud facessite hic oēs: alias facessere ē fa cereat Virgilius impio læti parent ac iussa facessunt. Fateor quirites. Ex ritu oratorum romanoꝝ qui ad quirites contionantur. Extremos latrones. Ita ordinādus est textus aggressus sum gladiolo fu

[Mora sæpe melior]
[Facessere]
[Extrema malitia]

dux & signifer cæteroꝝ ualidissime aggressus illico māibus ambabus capillo abreptū: ac retro reflexū effligere lapide gestit. quē dum sibi porrigi flagitat certa man u pcussum fœliciter psterno. At mox aliū pedibus meis mordicus īherentē: p scapulas ictu tē perato: tertiūq; īprouide occurrētē pectore offen so pimo. sic pace uindicata: domoq; hospitis: ac sa lute cōi ptecta: non tā īpunē me: uerū ēt laudabilē publice credebā fore. q ne tātillo qdē unq̄ crimine postulatus: sed pbe spectatus: apud meos semp īno centiā cōmodis cūctis ātetulerā. Nec possum repi re cur iuste ultiōis: qua cōtra latrōes deterrimos cō mot⁹ sum: nūc istū reatū sustineā, cū nēo possit mō strare. uel pprias iter nos inimicitias pcessisse: ac ne oīo mihi notos illos latrōes usq̄ fuisse, uel certe ulla pda mōstreᷓ, cui⁹ cupidine: tm̄ flagitiū credatᷓ admissum. Hic profat⁹ rursum lachrymis obortis: porrectisq; in preces manib⁹: per publicā misericor diam per pignoꝝ charitatē: mœst⁹: tunc hos: tunc illos deprecabar. Cūq; iam humanitate cōmotos: misericordia fletuum adfectos omnes satis credere solis & iusticiæ testat⁹ oculum casumq; præsentem meum commēdans deum prouidentiæ: paulo al tius aspectu relato cōspicio prorsus totum populū

gare extremos latrones tanq̄ id officiū foret boni ciuis. extremos autem appel lat intelligi uolens perditissimos neq̄ simosq; sic ab. Au. Gellio. extrema ma litia dicta pro maxima & ea: ultra quā nihil sit. Dux & signifer. Vexillariū. Antesignanūq; ac ueluti principem la tronum significat. Certa manu Dr manus certa cuius ictus non oberrat si cut incerta. quæ non sp ferit destinata. Quintilianus in quarto. ut certa māus uno telo possit esse cōtēta. incertæ plu ra spargenda sunt. ut sit & fortunæ lo cus. Neq; fugam capessunt. Narratio ccedibilis & plane oratoria: q̄ ex præce pto Quintiliani non fuerit inutile se mina quædam probationum spargere non nunq̄ ēt argumento aliquo confir mabitur: cum aduersarii dr̄ fuisse ro busti armati contra infirmos plures cō tra unū. Aliq̄do confitebimur uix esse ccedibile. qd̄ factum est. nostrī id ueꝝ esse probaturos: sicuti nunc uix uī esse credibile tres ab uno peremptos fuisse tam aūt subtiliter narrat. tam pbabili ter. ut qui audit statim credat. Mor dicus. morsu: & dentibus aduerbiū est mordicibus quoq; ueteres dixerunt in eodem significatu. Plautus in Aulula ria. Asini me mordicus scindāt boues ī cursent cornibus: a morsu ēt morsicatī ludunt. Per scapulas. Scapulæ poste riores dorsi ptes & Humerorum signi ficantur. hinc irerualium illud mediū

[Certa manus]
[Mordicus]
[Morisicatim]

inter scapulas interscapulum dictum. In floridis. cum īterscapulum crates retexisset. quidam intersca pilium legere malunt apud higinum crebra mentio est interscapilii: a quo in scapulo quoq; usurpatur pro interscapilio siue p in scapulis. Impunem. Impunitū. & penæ exortē. declinatᷓ īpunis ut inunis. Hospitis. milionis. Protecta. defensa. Ne tantilo qdem. ne minimo qdem. Postulatus. Accu satus. Titulus est apud iurisconsultos de postulando. Cæsar ut scribit Tranql. dolobelam repetundaꝝ postulauit. Reatum accusationem. messala orator primus reatum dixit: ut docet Quintilianus. in. viii. reus unde reatus ducitur. non solum est is qui cām dicit & item qui quid promisit spoponditue ac dēt Veꝝ ēt q cum altero litem contestatā hēt. siue is egit. siue cū eo actu ē: Reus ut scribit gallus helius stipulando est idē q stipulator dr̄. sicut reus ē pmittēdo. q suo noīe alteri qd pmisit. M. A. apud Cice ronē in. ii. de oratoᷓ. reos inquid appello. non eos mō q arguntᷓ sed oēs quorum de re disceptatᷓ reū fie ri ascon nihil aliud est nisi apud ptorem legibus interrogari agi dr̄ reus cū accusatur: pagi q̄do dānatur plinius in epistolis interea dū pagitᷓ reus. Vlpianus ad legem Iuliā de adulteriis sic refert. nisi reū pege rit pegisse. aūt non alias quis uiᷓ. nisi & cōdēnauerit. Idē ad legem Iuliam maiestatis. is inquit qui in rea tu decedit integri status decedit: extinguitᷓ. n. crimē mortalitate: reis apud Priscos moris fuit summit tere capillum: & uestem sordidam in publico habere. ad misericordiam conciliādā. Proprias inimi citias. Maleficium sine cā susceptum ferme esse nō solet: ut rhetorici doctores pdiderūt q pcipiunt in oī lite cām potissimū spectari oporteᷓ: cā ar oīs aut īpulsiua ē ut ira odiū: aut rationatiua. Luciū he c ditas. Impulsiuam græci uocant ορεικτικηναι τιον ratiocinatiuam uero τιλογιγηναι τιον. præterea cā est aut efficiens cum dicimus illa rōne puocatus est quod ποιητικον αι τιον græci uocant aut adiuuās: ut cū dicimus. & iam illa cā accessit: qd̄ υπεργητικον αι τιον uocant: aut prohibens: ut imo habui cām nō

[Interscapilium]
[Postulatus]
[Reatus]
[Reus qui]
[Agi reus]
[Peragi reus]
[Causa in lite spectanda]

risu cachinnabili diffluebant. Nec secus illũ bonũ hospitẽ; parẽtẽq; meũ Milonẽ: risu maxĩo dissolutũ. At tũc si tacit⁹ mecũ. En fides inquã en, cõscientia. Ego qdẽ ꝓ hospitis salute: & hõicida sum & re⁹ capitis iducor. At ille nõ cõtent⁹: q mihi nec adsistẽdi solatiũ phibuit: insup exitiũ meũ cachinnat. Inter hæc q̃dã mulier p mediũ theatrũ: lachrymosa & flebilis atra ueste cõtecta: paruulũ: quẽdã sinu tolerãs decurrit. ac põe eã ann⁹ alia pãnis horridis obsita; paribusq; mœsta fletib⁹ rãos oleaginos utraq; quatiẽtes q̃ circũfusæ lectulũ: quo pereptorꝫ cadauera cõtecta fuerãt. plãgorẽ sublato se lugubriter heiulãtes. Per publicã misericordiã: p cõe ius hũanitatis aiunt: miseremini indignæ cæsorꝫ iuuenum nostræq; uiduitati: ac solitudini: de uĩdicta solatiũ date. certe paruuli hui⁹: in primis ãnis destituti fortunis succurrite. & de latronis hui⁹ sanguine: legib⁹ uestris: & disciplinæ publicæ litate. Post hæc magistrat⁹ q natu maior adsurgit. & ad populũ talia. De scelere qdẽ: quod serio uindicandum: nec ipse: qui cõmisit: potest diffiteri. sed una tantũ subsiciua sollicitudo nobis relicta est: ut cæteros socios tãti faci

Impulsiua causa
Ratiocinatiua

faciendi ne ad inimicũ meũ hereditas pueniret. quod κωλυτικὸν αἴτιον græci uocãt nũc Apuleius ipulsiuã cãm signat cũ ait inimicitias nõ pcessi me; ratiociatiuã uero cũ negat nulla pdæ cupiditate adm̃issum esse flagitiũ. Cupidine. Cupiditatæ. Ora. at bona pars hoĩum decepta cupidine falso. Porrectis in pces manibus. adorãtes manus attolimus. ut docet Quintilianus. sine mãibus trũca ẽ actio ac debilis. Cæteræ partes eloquentem adiuuãt; heæ; ppe est ut dicam: ipsæ locunt. manibus poscimus. minamur. supplicamus. manus uouentiũ leuiter pãdata est. Pignorꝫ. Filiorꝫ. sũt. n. filii ueluti pignora charitatis inter cõiuges & ut. xxxii. q. ii. scriptum legimus cõiugii pmũ & gr̃ia nuptiarꝫ est partus. obsecratio aũt. illa iudiciũ p charissima pignora utilis erat. ut inqt. Quinti. in vi. Iustitiæ oculũ In secundo dictũ est. ipsos ẽt oculos solis & iusticiæ facile frustrentur. Vbi de oculo iusticiæ & solis non indiligenter annotauimus. Risu cachĩnali. Sonoro. soluto. maximo. qualis est cachinnus. Parẽtẽ. Nomẽ ẽ reuerẽtiæ.

Reus capitis
Adsistere tibi adsũ
Tibi supsum
Pullati
Atrati

Reus capitis. Cuius cã capitalis ẽ. is reus capitis dr̃. ut reus furti reus maiestatis q de furto & maiestate accusat. Assistẽdi. Patrociãdi. fauẽdiq; assistere. n. qdoq; significat defendere patrociari. adesse qd' prisci adesse & supesse dictauerunt sic. n. elegãter & scite loqmur. Tibi adsum tibi supsum. p eo qd' ẽ aduocatus tibi sum. cãmq; tuã defendo. Cachinat. Cachinno risuq; solutiore psequt.

Atra ueste. Nigra uestis ẽ lugẽtium; pullatos dicimus & atratos; q lugent & uestibus nigris obsoletisq; luctum testãtur apud antiquos nefas erat atratũ accũbere in epulo. hinc. M. T. Vatinio pbro dat q cũ toga pulla. i. nigra in epulo quinti Arii accubuerit. & q cœnauerit atratus.

Anthracinus color anthrax

Anthracinus color dr̃ apud ueteres niger. quasi carbõarius. Anthraces. n. carbões latine appellant. M. Var. amiculũ nigellũ appellat lugubrẽ uestem. Pone. Post. Virg. pone subit coniunx. Pannis obsita. Ita Teren. Video sentũ squalidũ ægrum pannis annisq; obsitũ. a Virgilio dictus est obsitus æuo. p senex. & ut iterptat Donatus. obsitũ dicimus metaphora ab agro sumpta.

Obsitus æuo
Oleaginus
Fabaginũ acus
Pacifera olea
Elea
Lessum
Galba paruulos produxit

Oleaginos olearios. ab olea oleaginus deducit sicut a faba fabaginus. hic a Catone acus fabaginũ dictũ p purgamẽto quisquiliisq; fabarꝫ q itẽ pcipit taleas oleaginas tripedaneas esse decidendas. Itẽ codicillos oleaginos amurca pspergi iubet itaneq; fumosi erũt & bene ardebunt Ramus olearꝫ pacis signum: Arbor. n. pacifera est olea Virg. placitã paci nutritor oliuã hic a græcis elea dicta q a græce ἔλεος misericordia q̃ q a contigit eis qbus pax dat. ut inqt probus pax dat. ut iqt pbus grãmaticus. Olea pacis signum est. Lugubriter aiulantes. Flebiliter lamentantes. Eiulatus & aiulatio flebilis est lamẽtio. Eiulare est flebiliter more fœmineo cõplorare: i legibus decẽuiralibus lessum dr̃ hæc lugubris eiulatio. Legis uerba sũt hæc mulieres genas ne radũto. neue lessũ funeris ergo habẽto: qbus uerbis ut lelius iterptat tollit lex lamẽtationẽ. Id totũ a nobis latius explicatũ in. ii. Tusculanarũ cõmẽtario. Paruuli huius. Magis naturaliter mouẽt exẽpla q̃ uerba. hic Sergiũ Galbũ accepius euasisse iudicii flãmã. miseratiõe excitata. dũ nõ suos mõ liberos puulos icõtiõe pduxerat: sed galbæ ẽt supplicii filiũ suis ẽt mãibus circũtulerat. & ut auctor ẽ Quinti. nõ solũ dicẽdo sed ẽt faciẽdo lachrymas mouẽus. Vñ & pducere illos q piclitent squalidos atq; defotmes. & liberos & parẽtes istitutũ ẽ. Latrõis. Inuidiose latronẽ Apule. ipsum appellat. Litate. Sacrificare. & quasi parẽtate. qd litare & sacrificare iter se differãt sæpius diximus. Diffiteri. Negare. & iſiciari.

Subsiciuum
Subsiciua tempora

Subsiciua sollicitudo. Reliq & sola subsiciuũ. n. id uocãt qd' quasi reliquũ subductũ subtractũq; ẽ. M. Varro. Ab hoc principio Mensores nõnũq̃ dicunt in subsiciuũ esse unciã agri aut sextantam: quidã subsiciuũ quasi subsecãdo' alii succisiuũ q̃si a succidẽdo; deducere malũt codẽ tñ intellectu & significatu. Au. Gellius. M. T. Plinius. tempora succisiua appellant. quasi dicas subsecta subductaq; a negotiis: quæ litteris sunt ipartienda. In primo de legibus ait. M. Tullius subsiciua quædam tempora incurrunt: quæ ego perire nõ patior: Apuleius infra

ius infra quoq; dictionẽ hanc decenter usurpat i significatione cõsimili. Euitasse. uita spoliasse. Euitare enim est uerbũ uetus nec oibus obuiũ: quod significat uita priuare: & ita legeř malim q̃ enecasse: quod quidã insolentiã huius uerbi reformidantes fecerũt: sed elocutioni Apuleianæ magis congruit euitasse q̃ enecasse: cũ alterũ sit oppido quã eruditũ. Alteꝶ ꝓtritũ. Itẽ actius poeta apđ Ciceronẽ i.iii. Thusculana. hæc omnia uidi inflãmari. Priamo ui uitam euitari. i. uitalitate spoliari. Tormentis ueritas eruenda. Inter probationes quas græci ατεχνους nostri inartificiales uocant tormenta sunt; apud

Euitare uita spoliare

Locus a tormentis

noris requiramus. Nec. n. uerisimile est hominẽ solitarium: tres tam ualidos enecasse iuuenes: pro hic tormentis ueritas eruẽda. Nã & comitabaŕ cũ clãculo ꝓfuit: & res ad hoc deducta est: ut per qõnem sceleris sui participes indicet: ut tã diræ factiõis formido funditꝰ perimaŕ. Nec mora cũ ritu græciensi ignis & rota tũ oẽ flagitioꝶ genus inferunŕ. Augetur oppido: immo duplicaŕ mihi mœsticia: qđ ítegro saltẽ mori non licuerit. Sed anus illa: q̃ fletibꝰ cũcta turbauerat: priꝰ inqt optimi ciues: q̃ latronẽ istũ miseroꝶ pignoꝶ meoꝶ peremptorẽ cruciãdũ adfigatis: pmittite corpa necatoꝶ reuelari: ut & formæ simul & ætatis contẽplatiõe: magis magisq; ad iustã ĩdignationẽ arrecti: ꝓ modo facinoris sæuiatis. His dictis applaudiŕ: & illico me magistratꝰ ipsum: iubet corpa q̃ lecto fuerãt posita: mea mãu detegere: luctantẽ me ac diu renidẽtẽ p̃cedens facinꝰ instaurare noua ostẽsione: lectores iussu magistratuũ q̃ instantissime cõpellunt: manũ deniq; ipsam

rhetoricos doctores: cõis locus ẽ a tormentis dicere & contra tormenta; cum pars altera quæstionẽ uera fatendi necessitatem uocet: altera aũt sæpe cãm uel falsa dicendi: plenæ sunt orationes ueteꝶ oratoꝶ huiuscemõi quæstionibus; apud maiores nostros q̃stiones tormenta de seruis habebanŕ: diuus Augustinus ut auctor est Vlpianus non eẽ a tormentis incipiendũ constituit; neq; adeo fidẽ quæstioni adhibendã: est. n. quæstio res fragilis & ꝑiculosa &. quæ ueritatẽ fallat: nã pleriq; patientia siue duritia tormentoꝶ ita tormenta contẽnũt; ut exprimi ab eis ueritas nullo mõ possit alii tanta sunt ipacientia & adeo recentes in dolore: ut in quouis mentiri q̃ pati tormenta uelint. De minore q̃tuordecim annoꝶ quæstio habẽda nõ est; ut diuus Pius cecilio rescripsit: tormenta ut docet Archadius iurisconsultus habenda sunt non quãta accusator postulat; sed ut moderatæ ratiõis temperamenta desiderant: sed senatus consultũ syllaniani ex Vlpiani p̃ceptione impuberes torquæri non debẽt; sed terreri tantũ: & hũda uel ferula cedi alias tormenta significãt machinas bellicas scribit Pli. cretas inuenisse in tormentis scorpionẽ. Per q̃stionẽ. q̃stionem ut inquit Vulpianus sic accipimus non tormẽta tantu: sed oẽm inq̃sitionẽ: & defensionẽ: alie sunt qõnes oratoꝶ: & dialecticorũ.

Questio res piculosa

Impuberes torqri nõ debent

Ritu græciensi. ea forma dř græciensis: qua hispaniensis corinthiẽsis. Romanẽsis; q̃ i ueteꝶ libris diligẽs lector frequẽter inueniet: & nos hisce cõmentariis inspsimus: & apud Suetoniũ non indiligẽter annotauimus; quid differat hispaniensis ab hispão: & alia id genus. Ignis & rota. inter tormẽta antiquorum sunt cruces eculei. Carcer. Vncus. & adactus per medium hominem stipes & tunica alimentis igni um illita & intexta quã molestam uocant; de qua intelligi uoluit satyrographus cũ ait: ausi quod liceat tunica punire molesta: & epigrãmatarius illo uersu: nam cõdicaŕ tunica præsente molesta: de ungula quod tormenti genus est meminit Ciprianus Eusebius Tertullianus: qui & ascias & runcinas inter istrumenta sæuitiæ percenset: præterea ĩter cruciatus est ignis & rota: utrũq; non minus notum q̃ crudele supplicium: tormentum rotæ germanoꝶ prope peculiare est: apud quos noxii rotæ inseruntŕ & mẽbratim radiis rotarum conuulsi lenitudine mortis cruciabiliter perimuntur: de quo scripsimus in cõmentariis tusculanarum: in decimo quoq; huius operis uolumine sic scriptum est; nec rota uel eculeius more græcorum tormentis eius apparata iam deerãt. Flagitiorum. corrige flagrorum; ut sit sensus omne gẽus flagellorum uerberumq; illatum importatumq; fuisse. Oppido ualde. Immo duplicatur: exornatio est quam correctionem uocant: ut illud ex libro quarto rhetoricorum ad herennium. Quod si iste suos hospites rogasset immo uenisset modo: hoc facile perfici posset. Integro timebat enim ne lacerato discerptoq; per cruciatus corpore mutilatus truncus minime integer moreretur iuuenalis hoc cruciatu lentulus hac pena caruit: ceciditq; cethegus integer: & iacuit Catilina cadauere toto. Pignorum peremptorum. filiorum meorum interfectorem: pignora enim filios dici sat notũ & superius explicatum est. Reuelari. detegi denudari. Pro modo facinoris. pœna facinori par irrogari & solet & debet: nam ut docet Marcianus iurisconsultus respiciendum est iudicanti nequid durius: aut remissius; constituatur q̃ causa deposcit: nec enim aut seueritatis aut clementiæ gratia affectãda est: sed perpenso iudicio prout quæq; res postulat statuendum est: plãe in leuioribus causis proniores ad lenitatem iudices esse debent in grauioribus pœnis seueritatem legum cum aliquo temperamẽto benignitatis subsequi. Renitentem. recusantem. Præcedens facinus. triplex homicidium.

Tunica molesta

Apud poetas

Vngula tormenti genus

Runcinæ

Suppliciũ

Pignora filii

Proniores ad lenitatẽ iudices

e regione lateris tundentes: in exitium suum super ipsa cadaucra porrigunt. Euict⁹ tandē necessitate subcūbo: & ingrat⁹ licet: arrepto pallio: retexi corpora: dii boni: quæ facies rei: qd monstrū quæ fortunaꝝ meaꝝ repentina mutatio: quāq̄. n. iamī peculio Proserpinæ & Orci familia numerat⁹ subito in contrariā faciem obstupefact⁹ hesi: nec possum nouæ illius imaginis rationem idoneis uerbis expedir. Nā cadauera illa iugulatoꝝ hoīum erāt tres utres inflati: uariisq; secti foraminib⁹: & ut uespertinum prœlium meum recordabar: his locis hiantes: quib⁹ latrones illos uulneraueram. Tunc illis quorūdā astu paulisper cohibit⁹ risus: libere iā exarsit in plebē: hi gaudii nimietate gratulari: illi dolorem uentris manuum cōpressione sedare. Et certe lætitia delibuti: meq; respectantes cuncti theatro facessunt. At ego ut primum illā laciniam præhenderam: fixus in lapide steti gelidus. Nihil sec⁹: quam una de cæteris theatri statuis: uel colūnis: nec prim⁹ ab īferis emersi: quā Milo me⁹ hospes accessit. & iniecta manu. me renitentem. lachrimisq; rursum promicantib⁹ crebra singultientē: clementi uiolentia secum attraxit: & obseruatis uiæ solitudinib⁹: per quosdam anfract⁹ domum suā pduxit: mœstūq; me atq; ēt tūc trepidum: uariis sola: affatibus. Nec tñ indignationē iniuriæ q̄ inheserat alti

E regione
ingratus
inuitus

E regione lateris. e regione aduerbialiter dicimus ex opposito: & ex parte cōtra respiciente. hic significat ex parte laterali percutiētes lictores impulisse ut manum super cadauera porrigeret. Ingratus. idest inuitus: & coactus: & contra: animi mei uoluntatem. sic Terentius opus faciā: ut defatiger usq; ingratus ut dormiam: ultronea enim ut inquit Donatus grata sunt: ingrata quæ ab inuitis fiunt: ac recusantibus. Retexi. reuelaui. apperuiq;. Repentina mutatio. ut q̄ prius triplicis hōicidii reus mihi uidebar: nunc utricida conspicerer.

In peculio
pserpinæ

In peculio proserpinæ. oppido q̄ elegāter dr̄ quēpiam numeratus esse in peculio ꝓserpinæ: qui fuit proximus morti: & iam iā iturus ad māes & aucturus familiam plutōis: nā sicut peculiū dr̄ qd' seruus seorsum a rōnibus dominicis separatū habet: ita peculium proserpinæ & orci familia translatione decētissima significant' aīæ defunctorū: hæc. n. sola sunt deoꝝ inferno ꝝ bona & opulētiæ: asserunt poetæ mortuoꝝ capita furiaꝝ lāpade lustrari. & caꝝ noīa a ꝓserpina ī inferiorū poste conscribi.

Peculium
Peculiares res
Peculiosus
Orcus
Orciniana sponda

peculium ꝓprie seruorum est: sicut patrimoniū & bona pr̄is familias: unde seruire peculiū a iurisconsultis dictū: & res peculiares: ad peculium ptinētes peculiosum appellat Plau. opulentū seruum suffarcinatum q; peculio: orcū aūt Plut. dici qs ignorat? hinc orciniana spōda: apud epigrāmatista usurpat' ꝓ lecto funebri. Verius Flaccus. Vragū ab antiqs dictū ait: quē orcum dicimus: quasi ab urgēdo: quod is deus maxime nos urgeat: ab orcino orcinus libertus ut opinor dictus. q

Orcius libertus qui

fit ipsius testatoris defuncti & ī orci familiam ascripti: de orcino liberto meminerunt: iurisconsulti. titulo de fideicōmissariis libertatibus: & lib. ii. istitutionū.

Vtres fluitant

Vtres inflati: q̄rit Aristoteles in problematis cur utres inflati ualeāt fluitare: qui inanes deosum inflati supne ferunt: hoc aūt ideo contigit: quod ab aere sustinent'. scribit Plini. hircini utris uinarii cinere sanguinem sistri. Vtribus inflatis incubantes barbari flumina transnatāt: q apud historicos frequētissimū est.

Hiat
Hiscit
Hietare
Cleophantus in risū effusior

Hiantes. aperti. patētesq; sic papinius uulnus hiat. plus est hiscer' q̄ hiare si Diomedi credimus: hiat. n. qui ore patulo ē uel tacitus: hiscere uero est incipere loqui. Veteres hietare: & hiatare dixerunt laberius hietantur fores dixit: ꝓ eo quod est hietant. i. patēt. Cohibitus. compressus. ꝯcoercitus. suffrenatus. Libere exarsit. natura cōparatum est: ut risus aliq̄ diu coercitus mox obicibus refractis liberrime erūpat q cleophanto accidisse scribit Aristo. ut. s. aliq̄tisper risum cohibuisset: mox in largissimum sonorūq; cachinnū effūderet'. Gratulari. gratulabant'. Sedare sedabāt. frequentissima locutio. Dolorē uētris. expressit id qd ex naturali affectione ꝓrumpit: nāq; ex nimio risu dolor uentris interdū exorit': quē manuū cōpressione mitigare solemus. Lætitia delibuti. ad aium transtulit. qd est corpis: nā delibutus unctus dr̄: sic & Terentius delibutū gaudeo dixit. Facessunt. abeunt. recedunt. Laciniā: palliū signat: quo cadauera illa fuerant conuelata: contectaq;. In lapide. tanq̄ lapideus factus ob stuporem.

Theatrū scauri
Promicar

Theatri statuis. moris fuit apud antiquos theatra statuis exornare Mar. scaurus tria milia signoꝝ ad ornatum temporarii theatri posuisse memoratur. cui triplex fuit scena. altitudine. ccc. lx. columnarum: summæ columnæ tabulis inauratis spectabiles uisebantur. Promicantibus. manantibus profluentibusque. promicare ut inquit nonius est porro iacere & extendere: neuius: siquid loqui uis: nō per docere multa lōge promicando oratio est. Clementi uiolentia. declamauit a contrario: nam cum uiolentia inclemēter fiat: tamen hic clementem uiolentiam scite dixit: intelligi uolens quadam quasi uileni: tamen & beniuola Apuleium tractum esse a milone: qui hospiti prodesse uolebat nō obesse. Inhesĕrat altius.

prouerbialis illa sentētia est: cui dolet meminit. cui placet obliuiscit᷑. Iniuriaꝝ enim memoria sempiterna est: cum beneficii recens sit obliuio: hic illud cātatissimū: maneat altamenta repostū iudicium paridis. Cū suis insignibus. magistratuū pene singuloꝝ insignia quasi peculiaria sunt uerbi cā licto/res & uirgarum fasces cum securibus & ꝑtexta uestis insignia sunt cōsulum. Tunica palmata & toga pi/cta cū quadrigis albis triumphantiū. Diadema regibus. paludamenta imperatoribus galeꝝ. pontifici/bus: lituus auguribus insignia sunt. Luci domine. uerba sunt magistratuū ad Lucium Apuleiū: quē

Cui dolet meminit
Insignia
Diadema regis
Galerus pontificis

tuis meo pectori: ullo modo permulcere quit. Ecce illico ēt magistratus ipsi cū suis insignib᷒ domū nostrā ingressi: talibus me monitis delinire gestiunt. Neqꝫ tuæ dignitatis uel ēt ꝓsapiæ tuoꝝ ignari sumus. Luci dn̄e: nā & prouinciā tota inclyte uestræ familiæ nobilitas cōplectit᷑. Ac ne istuc qd᷑ uehemēter ingemiscis. cōtumeliæ cā ꝑpessus es: o ēīn igit᷑ de tuo pectore ꝑsentē tristitudinē mitte: & angorē ai̅ depelle. Nā lusus iste quā publice gratissimo deo risui p annua reuerticula solēniter celebram᷒: semper cōmenti nouitate florescit. Iste deus: auctorē suū ꝓpicius ubiqꝫ comitat᷑ amanter. Nā unq̄ patietur: ut ex aīo dolcas: sed frontē tuā serena uenusta te lætabit assidue. Ac tibi ciuitas oīs. ꝓ ista grā honores egregios obtulint. Nā & patronū scripsit: & ut in ære stet: imago tua decreuit. Ad hæc dicta sermonis uicē refero. Tibi qdē inq̄ splendidissima & unica thessaliæ ciuitas: bonorū taliū parē gratiam memini. Veꝝ statuas & imagines dignioribus meisqꝫ maiorib᷒ reseruare suado. Sic pudēter allocut᷒: & paulisper hylaro uultu renidēs: q̄ntūqꝫ poterā lætiorē me refingēs: comiter abeuntes magistrat᷒ appello. Et ecce qdā intro currens famulus: rogat te inqt tua parens Byrrhena: & cōuiuii cui te sero despōderas: iā appropinquantis admonet. Ad hæc ego formidās & ꝓcul perhorrescēs ēt ipsam domū eius. Quam uellem inquā parens iussis tuis obsequium commodare: si per fidem liceret id facere: hospes enī meus Milon per hodierni diei præsentissi/

& noīe domini & ꝑnomīe Lucii hono/ris cā cōpellant; nā ut inquit Orati. gaudent ꝑnomine molles auriculæ. Prouinciā totā. thessaliā significat; ubi originis maternæ apuleianæ fundamēta a Plutarcho & sesto Plutarchi nepore ꝓdita gloriā Apuleio faciebant. Tristitudinē mitte. tristiciā oēm mœrorēqꝫ ꝓcul abige: tristitudo enim pro tristitia; sicut mestitudo ꝓ mestitia; & lætitudo ꝓ lætitia usurpat᷑. Angorē. angor ē ut docet. M. Tullius egritudo premens. Per annua reuerticula: itē in floribus sideꝝ inquit obliqua curricula solis annua reuerticula; quodā. n. circuitu tpa anni recurrunt: reuertunt᷑qꝫ ad ꝑstinas metas: & ut inquit poeta in se sua p uestigia uoluit᷑ annus: ex hoc ueteres annū uertentē uocauerūt: qui constit ex solis uertigine; dum ad id signum se dēuo uertit; ex quo digressus est; at eius capito: annū a circuitu tpis putat dictū. M. Varro annū significare circū autumat; unde pacui circuli ānuli dicunt᷑. Cōmenti. inuentionis: excogitationisqꝫ. Deus. risus. Auctorē suū. s. eū qui. ridendi iocandiqꝫ materiā suppeditauerit. Letabit noue dictū ꝓ eo qd est hilarabit lætificabitqꝫ: ac læta faciet: sic. n. ueteres locuti sūt Liuius in egisto iā ne oculos spē lætauisti optabili: accius in pelopidis: & te tripilici lætarem bono. Ciuitas. hypata. Patronū scripsit. mos fuit ueteꝝ: ut una qq̄ ciuitas p̄tonos peculiares romæ hērer: ut docēt Diony. & Apul. hīc apud Sueto. annotaui Bononiē. fuisse in cliētela antonioꝝ. Lacedemonios in cliētela Claudioꝝ: Fabi. quoqꝫ sanga p̄tonus allobrogū romæ fuisse memorat᷑: per quē catilianæ cōiurationis indiciū factū: sic & siculi p̄tonos Marcellos habuerunt: & scipiones. Vt in ea restes. mēdosus locus: quē sic emēdo: ꝑpensis curiose litteris & sensu: ut in ære stat imago tūc decreuit: significat. n. decreuisse hypatēos statuā ex ære dicādā Apuleo ꝑinde ac patro: nā ut auctor est Pli. sic clientes instituerūt colere patronos quibus statuas ex ære dicabāt in domibus atqꝫ in atriis: cū in municipiis ornamētū fori statuæ eēt. Gratiā memini. quasi dicat habeo qdē tibi grām tātā q̄tam merent᷑ hæc tua in me ulti oēa beneficia sed me tali honore haud equidē dignor: cū statuæ honoratioribus dedicādæ sint meisqꝫ maioribus: malim legere mei: ut sit sensus statuas reseruandas esse his: q maiores fuerint digniores qꝫ ipso Apuleio. Renidens. subridēs: catullus renidet usqꝫquaqꝫ: renidere est labra cōtrahe᷑ auctore lutatio grāmatico: labra cōtrahi solere a subridentibus palā est. Letiorē me refingens: q̄uis cecinerit poeta: cōsiliū uultu tegit: & spē frōte serenat: attamē difficillimū hoī est tristi & mœsto letiorē uultū inducere: & cū itrinsecus aīus angat᷑; forisicus ostare letitiā. Comiter. hilare. lubēter. benigne. suauiter comes bēignꝰ suauis: faciles hoīes dnr̄. auctores. M. Varro. & M. Cice. Appello. familiariter alloquor. Parens reuerentiæ maternæ nomen: nullum enim uenerabilius est q̄ parentum nomen & appellatio. Desponderas.

Tristitudo
Mestitudo
angor
Vertens annus
anni circi anuli circuli
Lætabit
Bononienses in cliētela antoniorum
Marcelli patroni siculorum
Statuæ patronis dicebantur
Renidens
Comiter
Comes

Opignerare Repignerare Vadimonium

quasi per desponsionẽ obligaueras; ad cœna inqt Senecã ibo quia pmisi etiã si frigus erit: non quidem si niues cadent. Numẽ. risum deum significat. cuius hilaria solennia illo die celebrabant. Pignerarer. quasi manciparer obligarerq; quẽadmodum subinde promittimus nos ituros ad cœnam: uel pignore deposito. Oppignerare ẽ pignus dare fœnatori: ob pecuniã mutuaticã; sicut repignerare pignus recipere est; resoluta cum fœnore pecunia: quo uerbo utunt iurisconsulti. Epulare uadimoniũ: q uadimonium promisit solet se ad tempus sistere: uadimonium sponsio est & actio ad certũ diem se sistendi in iudicio. i. comperandi qd nõ sine causa deseri debet: aut differri so/lent: hinc illud plinianum: ĩscriptiões propter quas uadimonium deseri possit. Seneca uadimõium inquit promittimus: & tamen deseritur. Quintili in declamationibus: nisi tamen ad uadimonium legate negasses; non multo ꝑ dierum cõmcatum habeamus. apd Ciceronem in oratione pro quinto lõga est differtatio de uadimonis desertis: ac dilatis; sicut ergo in forensi causa & iudiciali uadimonia interdũ differebã tur: ita oppido q̃ decenter per uenustã translationem petit Apuleius ut uadimonium epulare differat: idest ut cœna. ad quam iturũ sese spoponderat & quasi uadimonium promiserat differatur: differre uadimonium epulare ẽ hoc modo: ut exẽpli cã res colliq̃scat: promisi iturum me ad cœnã: mox uel penitentia ductus uel negocio distẽrus dico conuiuatori ut cœna condicta in crastinum uel perendinum diem differatur; sicut differt uadimonia ꝑtor: ad hanc de uadimonis formulam: referenda est fere illa plautina trãslatio ex curgulione: ubi tu es qui me conuadatus ueneris uadimõis: ubi tu es qui me libello uenereo citasti; ecce me sisto ades cõtra sisto ego tibi me & mihi contra itidẽ ut sistas suado. Balnearibus: non tã balneatoribus; q̃ balnearũ utẽsilibus balnearia aũt generalr signãt oĩa: ad usum balneoꝝ ptinentia: ut strigiles: ampulla olearia; lintea. & alia hoc genus: quæ oĩa iussit milo se subsequi

Differre uadimonium epulare

Vadimonia uenerea

mum numen aduirãs effecit: ut eius hodiernæ cœne pignerarer: nec ipse discedit: nec me digredi patitur: pro hinc epulare uadimonium differamus. Hæc adhuc me loquente: mãu firmiter iniecta Milon: iussis balnearibus adsequi: producit ad lauacrum proximũ. At ego uitans oculos oĩum: & quẽ ipse fabricauerã risum obuiorum declinans: lateri eius ad ambulabã obtectus. Nec qui lauerim: qui terserim: qui domũ rursum reuerterim: præ rubore memini. Sic omniũ oculis nutibus: ac deniq; mãibus denotatus: impos animi stupebam; raptim deniq; paupertina Milonis cœnula perfunctus: curatusq; capitis acrem dolorem: quem mihi lachrymarum adsiduitas ĩcusserat: cubitum: uenia facile tributa: concedo & abiectus in lectulo meo: quæ gesta fuerant singula: mœstus recordabar: quo ad tãdem Fotis mea dominæ suæ cubitu procurato: sui longe dissimulis aduenit. Nõ ex leta facie: nec sermone dicaculo: sed uultuosam frontem rugis insurgentibus adseuetabat contanter ac timide. Deniq; sermone prolato ego inquit ipsa confiteor ultro: ego tibi causa huius molestiæ fui. Et cũ dictolorum quempiam sinu suo deptomit: mihiq; porrigens cape inquit: oro te: de perfida muliere uindi/ctam: imo uero licet: maius quoduis suppliciũ sume: nec tamen me putes oto spõte angorẽ istũ tibi

Paupertina cœnula
Vultuosũ
Vultuose
Vocabula n. & m. generis
Corius
Collus
Lorus
Hæc ludus
Hic frons

ducentẽ Apuleiũ ad Balneas ꝓximas. Fabricauerã. cũ ipse fuerĩ auctor risus illius solutioris. Obtectus. delitescens & quasi oculos nutus risum obuioꝝ fugitans. Denotatus. lege denotatus. i. designatus demõstratusq;. Impos ai. quasi uecors attonitus. alienata mente ob uerecũdiã aiq; stuporẽ. Paupertina cœnula. sic si domus. angulus iste patet pauptinusq; recessus. Incusserat. naturalẽ exp̃ssit affectũ; quo ex lachrimaꝝ ubertate dolor capitis cõcitat. Cubitũ. dormitũ eo uillicus ut p̃cepit. M. Caro primus cubitu surgat: postremus cubitũ eat. Cubitu. lectulo. & ut ita dicã cubatione; ubi mollirer cubaret. Sui lõge dissimilis. mœsta. s. & uultuosa; q̃ aliq lætabũda erat & hylaris. Vultuosam frõtẽ: uultuosum triste significat. M. Tullius in oratore; neq̃ ineptũ sit aut uultuosum: Donatus idẽtidẽ ait: hoc est uultuose ꝓnunciãdũ: quasi dicas uultu indignabũdo; & tristi ꝓnũciatio uultuosa & gesticulationibus molesta in oratore rep̃ndit a Quinti. in. xi. Asseuerabat. seueritudine cõtrahebat: & ut ueteres dicunt capiebat. Cõtanter. primo inquit photis cõtabunda ac meticulosa cõticuit: Mox sermonẽ ꝓtulit: qui subsequit. Loꝝ quẽpiã. Multa sunt apud nos uocabula neutri generis: q̃ apud priscos masculino genere dicebant ut guttur: ex quo illud plautinum ẽt ne obturat inferiorẽ gutturẽ: ut corius ut collus qua dictiõe tormẽti quoq; gẽus e corio significat: idẽ Plau. collus collaria caret: sic lorus ꝓ loꝝ. masculine dicit. pari modo diuerso genere dicebant: hæc ludus: hæc metus: hæc amnis: hic frons: lupũ fœminam dixit. M. Varro. enniũ & fabium pictorẽ secutus. a loro uerbum loreare ductũ est: qd significat loro loreisq; uerberibus cõscribillare. signareq;. Plaut. in milite. ego uestra faciẽ latera

loreale. a loro lorarii dicti in scenicis fabulis serui: qui loro uinciebant: aut uerberabant quos erãt ius- Loreare
si uincire: aut uerberare. M. Cato id genus homines brucianos dixit: his uerbis. decẽuiros brutiani uer- Lorarii q
berauere: causa autem nominis hæc ẽ: cum brutiis primi totius italiæ populi ab Hãnibalem desciuis- Brutiani
sent: id romani egre passim postq̃ hannibal italia decessit superatiq; peni sunt: brutios ignominiæ cau
sa magistratibus in prouincias euntibus parere & præministrare seruorum uice iusserũt & quia ex bru
tus erant appellant sunt brutiani. Cócinnasse. molestiam anxietatemq; confecisse. Vel tãtillũ scru

cócinnasse. dii mihi melius: q̃ ut mei cã uel tantillum scrupulũ patiare: ac siqd aduersi tuũ caput respicit: id omne ꝓtinus meo luat̃ sanguine: sed qd alterius rei causa facer̃ missa sum: mala quadã mea sorte in tuam recedit iniuriã. Tunc ego familiaris curiositatis admonitus factiq; causam delitescentẽ nugari gestiens: suscipio. Omnium quidem neqssimus: audacissimusq; lorus iste: quẽ tibi uerberandæ destinasti: prius a me concisus atq; laceratus: interibit ipse: q̃ tuam plumeam lacteamq; contingat cutem. Sed mihi cum fide memora, quod tuum factum sceuitas consecuta: in meum conuertit exitium. Adiuro. n. tuum mihi clarissimum caput: nulli me prorsus: ac ne tibi quidem ipsi adseuerãti posse creder̃ qd quicq̃ in mea cogitaueris pnitiẽ. Porro meditat' innoxios casus incertus: uel ẽt aduersus culpæ non potest adiicere. Cum isto fine sermonis oculos Fotidis meæ: udos ac tremulos & ꝑna libidine marcidos: iam iamq; semiado pertulos admissis: & sorbillantibus sauiis sitienter hauriebam. Sic illa leticia recreata. Patere inquit oro prius fores cubiculi diligenter obcludã: ne sermõis elapsi: profana petulantia: cõmittam grande flagitium. Et cũ dicto: pessulis iniectis: & uncio firmiter immisso: sic ad me reuersa: colloq; meo mãibus ambabus

pulum: dii procul inquit photis auer-
tant: ut tu uel minimã anxietatem egri
tudinéq; propter me patiaris. Meo
luatur sanguine. cósimile est illud Vir
gilianum: quod dii prius omen i ipm
conuertant: & olim Camillus ut histo
rici tradũt: præcatus est deos: ut si cui Dictum
hominum deorũq; nimia sua fortuna Camilli
populiq; romani uideretur: ut eam in
uidiá lenire suo priuato incómodo li-
ceret. luere soluere est. reluere resolue
re: quibus uerbis utuntur frequéter iu Lucre
risconsulti. Familiaris curiositatis: si Reluere
gnat se curiositate quadam ꝓpe pecu-
liari peditũ fuisse: ait firmicus mater-
nus. Quicunq; oriente capræ sidere na
ti erunt curiosus omnium rerum fore Capra si-
ut semper noua quæq; curiosa deside- dus curio
rii cupiditate sectent̃. plautina senten sum
tia ex sticho é. curiosus nemo est. q non
sit maleuolus. Nudari gestiens. ape- Curiosus
riri demonstrariq; cupiés. Suscipio. maleuo-
loquor. Lorus iste. masculino gene- lus
re dixit ut Paulo ante. Plautus corios
dixit masculino genere pluralr̃ in péu Corios ꝯ
lo. hieri in tergo meo tris facile corios triuisti
cótriuisti bubulos. Plumeá lacteam
q;. ob mollitiem & teneritudinem plu
mea: ob candoré lactea cutis dr̃. Sce
uitas. non tam crudelitas significari ui
det̃ q̃ sinisteritas. & aduersa fortúa. sce Sceuum
uum quasi sceon idest sinistrũ dici au sinistrum
tumant: & uulgus sceuum in bona atq;
in mala reuocat. quæ autem sceua sunt
idest sinistra ea noxia esse creduntur.

quis in auspicando sinistrum auspicium. ꝓ leto & ꝓspero apud antiquos accipit̃: de quo alibi copiosi
us. Adiuro tuum caput. iusiurãdũ græcorum est iure per caput. Homerus. πατριος κεφαλην μηγην Iusiuran-
ορκον ομουμαι. hinc illud satyrographi nondũ græcis iurate paratis per caput alterius a Virg. quoq; di dum p ca
ctum est: per caput hoc iuro: per qd pater ante solebat; euangelica ꝓceptio interdicit ne per caput nr̃m put
iuremus. cum ait. neq; per caput tuũ iurauerit qd græce dr̃. μητε εν τη κεφαλη σου ομωσης. Meditatus
innoxios. sensus est cogitationes innoxie etiam si male euentuq; contrario ceciderint: non esse crimino
sas. neq; culpæ confines existimandas: cum non semper euentus rei sit spectandus: sed consultatio q̃uis
docet M. Tullius hoc plerũq; faciamus: ut consilia euentis ponderemus: ut quod male cecidit id ma-
le consultum putemus meditatus autem expone ꝓ meditationes: accusatiuo casu. Vdos. lachrimis Consilia
madentes. Marcidos. bacchus optimo epitheo marcidus nominatur quasi ebrius: & uina marcida & euentis põ
marcentes uuæ poetis dictæ: statius. marcidus edomito bellum referrebat ab hemo liber: Lutatius pa deramus
pinii interpres marcidum pro lasso atq; ebrio exponit: item in primo siluar: illi marcida uina largiũ Bacchus
tur: & apu d epigrãmatistam marcentes tibi porrigent̃ uuæ sic & oculi marcidi: quasi ex uiolentia ꝓpẽ marcidus
si languiduliq; in libidiné ueneriá. simpathia aũt qdam est oculis cũ genitalibus: & ut inqt Aristote. se Vina
des oculoꝵ maxime omnium locoꝵ capitis spermatica est. Semiado pertulos: talis oculoꝵ habitus marcida
maxime uenerius est: & libidinis pro luuiũ designat. Sorbillantibus sauiis: elegãter expressit amã- Vuæ
tis affectum: qui impssis basiis quasi sorbet & haurit puellæ osculationes: instar eius qui ouum sciẽter marcétes
exorbet: & profecto ut inquit Pli. oculos cum osculamur animum ipsum uidemur attingere. Pessu
lis. ianuæ claustris: de quibus supra. Vncino. uncius curuatura sua firmiter continet occlusas fores.

implexa: uoce tenui: & admodũ minuta. Paueo inquir: & formido solide domus huius opta detegere: & arcana dominæ meæ reuelare secreta. Sed melius de re doctrinaq; tua præsumo: qui præter generosam natalium dignitatem pter sublime ingeniũ sacris pluribus iniciatus profecto nosti sanctã silẽtii fidẽ: q̃cunq; igit̃ commisero huius religiosi pectoris tui penetralibus: semp hæc intra cõseptum clausa custodias oro: & simplicitatẽ relatiõis meæ tenacitate taciturnitatis tuæ remunerarae. Nã me: quæ sola mortaliũ noui: uis amoris: quo tibi teneor: indicare compellit. Iam scies omnẽ domus nr̃æ statũ. Iã scies dominæ meæ miranda secreta: quib⁹ obediũt mães turbant̃ sydera, cogunt̃ numĩa: seruiunt elemẽta: nec unq̃ magis artis huius uiolẽtia nitit̃ q̃ cum scitule formæ iuuenẽ quẽpiã libẽter aspexit: qđ quidem ei solet crebriter euenire. Nunc ẽt adolescentẽ quẽdam Boetiũ summe decoris efflictĩ depit, rotasq; artis manus machinas oĩs ardẽter exercet: audiui uespi meis his inq̃ auribus: audiui: q̃ ni celerius sol cœlo ruisset: noctiq; ad exercẽdas illecebras magiæ maturius cessisset: ipsi soli nubilã caliginẽ & ppetuas tenebras cõminantẽ: hunc iuuenẽ: cũ e balneis rediret ipsa tõstrinæ residentẽ: hesterna die forte cõspexit. Ac me capillos ei⁹: q iã

Implexa implicata: & ut inquit ille lascius hederis ambiciosior. Inciatus. sacratus & religionibus imbutus: inicia sunt mysteria: de qbus suo loco mox plura. Sanctã silẽtii fidem orpheus ab hisquos iniciabat exigere solebant: ne prophanis auribus religiones proderent̃. Platonici quoq; secretaꝝ disputationũ ueneranda cõmenta impitis intimari nolunt: pythagoras & porphirius aĩos sectatoꝝ silẽtio religioso consecrabant. M. V. & Augustinus auctores sunt græcos mysteria taciturnitate parietibusq; clausisse Tertul. in apologetico. silentii fides religionibus debet. Intra conseptũ. intra sepimentũ: & claustra pectoris: cõseptũ. n. id dicimus qđ undiq; clausum munitum ac septũ ẽ. Liui. in. x. ibi mediis fere castris locus ẽ cõseptus cratibus pluteisq; & linteis cõtectus; sepire significat circundare munire intercludere dictũ a sepibus quæ obiectæ intercludunt: unde septũ conseptum & circũseptũ inclinant. Simplicitatẽ q simpliciter & apte citra dolum & stropha subdolam cũcta pfiteor; hinc mulieꝝ mores denotant̃. q̃ simplex apte natura nihil occulunt nihil occultant: sed oẽs ferme largiloquæ sunt & multiloquæ: ex quo illud plautinũ in aulularia nã multũ loqces merito oẽs habemur; nec mutã pfecto repertã ullam esse hodie dicunt mulierẽ ullo in sœculo. itẽ in cistellaria: sub fœminæ psona largiloq exẽplo sumus plus loqmur q̃ fas est; pinde portius Cato non immerito dicebat se penitudine duci; si mulieri quicq̃ aliqñ credidisset; et Esopus ille egregius fabulator salubriter monens ita pcipit τῃ γυναικι μηδέποτε πιστευσισ απορρητα. i. mulieri nullatenus arcana cõcredito. κουφον γαρ το τῶν γυναικῶν ἐστὶ φῦλον. Leue ẽenim genus fœminarum: uetus prouerbium ẽ; qđ si ait; nec mulieri nec gremio credi oportere: qđ & illa incerti & leuis animi sit; & plerũq; in gremio posita cũ sobliuionem uenerint exurgentiũ pcidãt ad hoc de gremio puerbium: nimirũ referendũ est illud totũ catullianũ: ut missum sponsi furtiuo muner̃ malũ procurrit casto uirginis e gremio qđ miserere oblitæ molli sub ueste locatũ; dũ aduentu matris prosilit excutit̃. Obaudiunt. audiendo obsecunt̃. ac obediũt; nã ut docet festus obedire obaudire est; sic & ecclesiastici scriptores hoc uerbũ frequenter usurpant. Cogunt̃ numina. itidẽ Luca. an hñt hæc carmina certum imperiosa deum: qui mundũ cogere quicquid cogitur ipse potest. Artis huius. scilicet magicæ. Scitulæ. uetustulæ elegantioris. Boetium. nomẽ est propriũ: uel ex boetia hominem significat: annotandum obiter est boetia quidem uulgo usurpari; cum boeotia scribendum sit & pronũciandum; ex græca ratione apud græcos enim Βοιωτια Βοετια scribitur; nec unq̃ aliter: & ita ueteres scriptitarunt: sed consuetudo perperam loquentium & consensus indoctorum inualuit corroborauit: ut boetiam pro boeotia & boetii pro boeotii passim usurpent̃ a doctis indoctisq; pcræq;. Efflictim depit. uehementer deamat; in apologia efflictim te amabat. Artis manus. magiæ apparatum: & potestatem: nomine enim manus plerunq; uis & potestas significat̃. Lucanus in manibus uestris quãtus sit cesar habetis; dare manus est cedere & fateri se uictum esse cesar tandem dat manus corta. His auribus. pleonasmos est, q̃ fit cum superuacuis uerbis oratio oneratur ut ego oculis meis uidi: & meis auribus audiui; sat enim est dicere & uidi & audiui. Ruisset. cõsimiliter Virgilius. ruit oceão nox. Noctiq; nox. fecunda operum est. pulchræq; accommoda fraudi. ut inquit papinius: & nox imprimis idonea est ad exercenda magiæ secreta; q̃ minime inuulganda sunt: si quidem magia res est plerunq; noctibus uigilata; & tenebris obstrusa: & arbitris solitaria & carminibus murmurata; cui paucissimi adhibentur. Balneis rediret. ita distinguas. cum e balneis rediret ipsa: ut sit sensus pamphilem; cum rediret ex balneis ritu uesusto spectasse iuuenem boetium in tonstrina ociose residentem.

Orpheus
Secreta platonicorum Silentium religiosum
Cõseptũ
Sepire
Mulieres largiloq
Scitum catonis
Leue gẽus fœminaꝝ
Nec mulieri nec gremio credendũ
Obaudiunt
Boeotia nõ boetia
Efflictim depert
Pleonasmos

Cede

Cæde cultroꝝ. Vt cædes sit hoium cæterarũq; animãtiũ. Ita decenter dr̃ fieri cædes capilloꝝ: cũ ferramentis tõsoriis forficulisq; capilloꝝ p̃segmina succidunť. Cultroꝝ. Ferramenta tonsoria intelligit de qbus Pli. in. vii. primus oium radi quottidie instituit africanus. sequens diuus augustus semp cultris usus est: Oratius quoq; cultrũ tõsoriũ intelligi uoluit: sic scribẽs in epistolis: abrasum quẽdã uacua tõsoris in umbra: cultello pprios purgantẽ leniter ungues. Præcipitauit. Præcipitanter & raptim iussit surripere atq; ad se deferre. Sedulo. Industriæ: ac nauiter aduerbiũ ẽ: quasi sine dolo dictũ. Publi

cæde cultroꝝ desecti humi iacebãt: clanculo præcedit ferre quos me sedulo ac furtim colligentẽ tonsor inuenit & q alioquin publicit⁹ maleficæ disciplinæ p infames sum⁹: adreptã inclementer increpat. Tunc ultima non cessas subinde lectorum iuuenum capillamenta surripere: quod scelus nisi tãdem desines: magistratib⁹ te incontanter obiiciã: & uerbũ fcõ secut⁹: imissa manu scrutat⁹ e medus papillis meis: iam capillos abscõditos iratus arripuit.

Quo gesto grauiter affecta, mecũq; reputans dominæ meæ mores q hmõi repulsis acriter cõmoueri: meq; uerberare seuissime cõsueuit iã de fuga cõsiliũ tenebã: sed istud qdẽ tui cõtẽplatione abieci statim. uerũ cũ tristis inde decederẽ: ne prsus uacuis manib⁹ redirẽ: cõspicio quẽdã forficulis tondẽtẽ caprinos utres: quos cũ pbe cõstrictos: inflatosq; & iã pendẽtis cernerẽ: capillos eoꝝ humi iacẽtes: flauos ac p hoc illi Boetio iuueni cõsimiles: plusculos aufero. eosq; domiæ meæ: dissimulata ueritate trado. Sic noctis initio: priusq̃ cœna te reciperes: Pamphile mea: iã uecors aĩ: tectũ scãdulare conscendit: qd altrinsecus ædium

citus. publice. Põponius dat fullonibus publicitus cibaria. Malefi. æ disciplinæ. Magiã significat: q malefica ars est & legibus ĩterdicta unde & magi uulgo malefici dicunť. hodieq; fœminæ p infames hñr ob hmõi maleficas artes uulgo in maledictis striges uocitanť. Tunc ultima. Vltimæ sortis fœmina infamissima. s. pditissimaq;. Talis a graccho dicit̃ postremissimus. q in orone ad populũ sic scribit biẽniũ fui in puincia: si meretrix domũ meam introiuit aut cuiusq̃ seruulus pp me sollicitatus est: oium nationũ postremissimũ nequissimũq; estimatote. In apologia quoq; scriptũ legimus cũ adolescentulis postremissimis inter scorta agitat. Subinde. Frequenter & crebro: alias accipit̃ subinde p eo qd est deinde. mox. statim. Capillamenta. Capillos: scri. Pli. tubera nullis fibris capillamentisq; nixa esse. Idem refert Hortẽsia qdã nisi capillamentis. Scelus desines. Elegãs & absoluta lectio ẽ Desinere artẽ Desinere scelus p dimittere. omittereq;. M. Tullius in epistola ad caiũ mariũ. libenter me hercule artẽ desinerẽ: tecũq; & cũ similibus nñi uiuerẽ. Au. Gellius ea res cũ percrebuisset oium tũ atheniensiũ cõsensu disciplina tibus canendi desita ẽ. Cõstanter. Aio cõstanti: & firmo. fidelior lectio incõtanter hoc est sine cõtatiõe & mora. Affecta. tristis. mœsta: affecta res familiaris a Liuio elegãter dcã p attenuata debilitataq;. Propertius iupiter affectæ dixit p languẽtis egrotãtisq;: sic apud Celsum. Lyen afficit̃: p lãguet & male habitus ẽ.

Verbũ facto secutus. iuxta puerbiũ græcũ: μετ' ἔπος ἔργον. Repulsatis. emẽdo repulsa fatis. isto intellũ qd dña Pãphile satis acriter inflãmanterq; cõmoueri soleret ex talibus repulsis. Istud scilicet cõsiliũ: de fuga. Inde. A tonstrina. Forficulis. ferramẽta sunt ad tõdendũ accõmodata: forcipes uero ferramẽta sunt fabrilia. ex eo dicta qd his forua. i. calida capiunť. Iã pendẽtes. Vtres ubi ĩflati sũt penduli fiunt: nã ut inqt Aristoteles ĩ pblematis inflati fluitant. pptẽrea q ab aere sustineť. cũ ĩanes deorsũ feranť. Vtrẽ uẽtosissimũ alıubi appellat utrẽ illũ Homeri cũ: quo uẽti ĩclusi danť sũt ulyssi. Capyllos eo. Pilos utriũ. capillũ nõ solũ de hoĩe dici sed p pilis aliorum quoq; aĩaliũ usurpari testanť scriptores idonei. ut Gellius. q capillũ p hedino pilo decenter ponit: sic scribẽs: nãsi ouiũ lacte hedi. aut caproꝝ agni alerenť cõstat ferme in his lanã duriorẽ in illis capillũ gigni teneriorẽ. Cœna recipes. Anteq̃ domũ redires a cœna byrrhenæ. Tectũ scãdulare. Scãdulæ sunt tabulæ angustæ & oblõgæ: in laminas quasi crassiores scissæ ex magnis arboribus a scindẽdo dictæ quasi scindulæ: ut qdã autumãt: ego existimo scãdulas a scãdendo deduci: qm̃ s.

Culteri tõsorii
Sedulo
publicitus
postremissimus
Subinde
Capillamenta
Desino artem
affectares familiaris
afficitur
Forficulæ
Forcipes
Capillus pro pilo
Scãdulæ

in columinibus tectoꝝ ad regulas imbricesq; sustinēdas collocant̄ quo ascēdētes scandere solemus. In
de tectū scādulare dictū pars domicilii superior qđ scādulis cōmunitū ē: & quo scalis scandimus. Cor.
nepos auctor ē Romā fuisse. scādula cōtectā usq; ad bellū Pyrrhi: scādulæ ut inqt Pli. e robore aptissi
mæ. mox glādiferis aliis fagoq;: facillime ex oibus q̄ resinā ferūt: sed minime durant: pterq̄ e pino. lin
gua uernacula nostrates Labricias uulgo nominitār: ex eo opinor qđ ibricibus fulciendis adhibeant̄: &
accōmodatæ sint. Altrinsecus ædiū. in altiore ædiū pte: alias ex utraq; pte. Patore. aptura. siue ap
tione latissima: & oium uētoꝝ flatus exposita
hac quoq; tēpestate talia tecta in epiū fastigio
exti uunt. patiētia p uiaq; ad oēs mundi ptes i
qbus fœminæ linteamina elota explicare sic
careq; cōsueuerut. His artibus. magicis scili
cet. Apparatu solito. apparatus instrimq; ar
tis magicæ significat. Feralē officinā. Offici
na feralis eleganter dicta p loco in quo instru
menta magica parant̄ cōficiuntq;. q̄ oia nimiꝝ
feralia sunt. pestifera exitiala. Omne ge. ar.
Sic ordinãda cōstructo. Instruxit officinā aro
matis hoc est Aromatibus oē genus. id ē ois ge
neris elocutiōe uetusta & peræq; elegāti. est. n.
aromatis hoc in loco septimus casus, qđ apud Antiquos usitatissimū q;. q epigrāmatis. poematis proble
matis. & mille alia hoc genus usurpant, p epigrāmatibus. poematibus, pblematibus; nāq; ut Auctor est
Prisci. i neutris noibus tertiæ declinationis. A finitis. Antiq frequēter, ptulerūt datiuū & abla. plurales i
s. ut Ci. frequēter in Verrinis dicit toreumatis & pipetasmatis. & emblematis, p toreumatibus pipetas
matibus. emblematibus. sunt aūt toreumata; ut ueluti in trāscursu Cice. uerba explicēt. opa celata scul
ptaq;. ἀπὸ τοῦ τορεύειν qđ sculpture & celare significat. ducto uocabulo. Vnde ars toreutice dicta. quā
phidias prius apuisse atq; demōstrasse iudicat̄: pipetasmata aulea sunt & uela; qbus cubicula & tricli
nia ornatus cā cōteguntur: q alio noie pistromata noīant̄. & attalica. Emblemata uero ornamēta sūt ua
soꝝ q in meditullio cū iserta insignibus cōspiciunt̄ ἀπὸ τοῦ ἐμβάλλω dicta qđ significat īmitto īterse
roq;. Vnde & in structuris pauimentoꝝ. & in opere tignario emblemata nuncupant̄. q̄ inserta sunt itex
taq; graphice & decēter. Verres emblemata oia ex uasis siculoꝝ reuellebat auferebatq;. scri. Pli. pitheā
fecisse phialā in cuius emblemate erāt ulysses. Diomedes palladiū surripientes. Iā minus. Corrigela
minis. hoc intellectu. pāphilē appara asst inter cætera magiæ instra laminas æneas siue ferreas lris magi
cis & ob id ignorabilibus pnotatas. quas nō minus elegāter q̄ scite lr̄aras appellat; sic & Plau. in rudēte
umā lr̄atam decēter dixit. q̄ lr̄is inscriptū nomē dñi cōtinebat: sunt aūt laminæ tesselæ qdā & quasi fo
lia metallica instar bractearū. q̄ inter dū oblōga effigie formant̄ quis, ppterea bracteæ subtiliores sint: la
minæ crassiores. dicit̄ gradatim lama, lamina lamella. Ora. inimice lamæ. crispe Salusti. Alias lama p
uoragine accipit̄. Idē Ora uiribus uteris per cliuos flumina lamas: uñ & lamiæ uoratrices pueroꝝ di
ctæ. de qbꝰ supra copiosius. Durātibus. Reliqas itelligit naufragoꝝ: qbus Pāphile istruxerat feralē of
ficinā. democritus cōmētatōes cōdidit qbꝰ pdidit ossa hoīs noxii ex capite plus pdesse ad alia remedia
Amici uero & hospitis ad alia. Arthemō caluaria interfecti igneq; cremati, ppinauit aquā e fonte noctu
cōitialibus morbis. Antheus ex caluaria suspēdiosi catapocia fecit cōtra rabidi canis morsus. Apolloni
us efficacissimū esse scripsit gingiuas in dolore sacrificari dēte hois ui terēpti: Deniq; magoꝝ sunt cō
menta. mēbra hois esse medicatissima in magicis ueneficiis: q resegmina unguiū quoq; ex pedibus ma
nibusq; humanis. tertianæ uel quartanæ uel quotidianæ febri remediū ē tradunt. Hic nares & digi
ti. Subintellige extrinsecus erāt. uel uisebant̄ aliqd tale ericto magicæ artis cōsultissima apud Lucanū
ora rapit rogis. oculos eruit defunctis. ex cremēta manus unguiū pallentia rodit. loqueū nodosq; no
cētes ure suo rūpit pēdentia corpora carpit. Abtraditq; cruces. pcussaq; uiscera nimbis uellit. Claui pen
dentiū. clauus genus est ulceris, q nōnunq̄ ēt alibi sed in pedibus maxīe nascit̄ pcipue tū ex contuso. q̄
uis interdū aliter: doloreq; ēt si nō alias tñ ingredienti mouet. Clauū subinde deradere cōmodissimū
est: nā sine ulla ui. sic emollescit. ac si sanguinis quoq; aliqd emissum est sæpe morit̄. Tollit̄ ētsiqs eū
circū purgat. deinde ipōit resinā cui misceat pulueris paulū: quē ex lapide molari cōtritu fecit. auctor
Cornelius celsus in qnto. Clauo perit silius italicus. pedū clauos ut scri. Pli. circūscarificatos ferro la
sere ceræ mixtū extrahit. sunt qdā claui pedū. q uulgo morticini appellant̄. qbus idē laser medet̄ nitro
mixto. in alia significatiōe clauus est uestis senatoria. q & latus clauus dr̄. uñ laticlauius senator. super
quo copiose. in Tranqlli cōmentariis: quinetiā clauus nauis gubernaculū significat. de quo est illud no
tū. Dū clauū rectū teneā. M. Tullius in catone ille aūt clauū tenens qetus sedet in puppi. sūt & claui ca
ligares noiati a caligis militaribus: qbus suffigebant̄. agomēcelus alexādri magni pfectus. Clauis aureis
crepidas suffigebat; Pli. de ferro scribens: aliud inqt breuitate sola placet clauisq; caligaris. Itē in tiono
existunt squamis cōspicui crebris atq; præacutis clauoꝝ caligariū effigie. de hoc caligari clauo intelli
gendum est apud Iuuenalē illo uersu. In digito clauus mihi militis heret: & alibi quoq; offendere tot
caligatos

patore pflabili nudatū ad oīs oriētales: cæte
rosq; aspectu paruiū: maxime his artibus suis
cōmodatū secreto colit. priusq; apparatu soli
to instruxit feralē officinam, oē genus aroma
tis: & ignorabiliter laminis litteratis: & infœ
licium nauium durantibus clauis defletorū:
sepultoꝝ ēt cadauerū expositis multis admo
dū membris: hic nares: & digiti, illic carnosi

aromatis septimus casus
Epigrāmatis
Toreumata
Toreutice
Peripetasmata
attalica
Emblemata
Laminæ litteratæ
uma lr̄ata
Lama lamella
Lamiæ
Catapocia siue pilulæ ex caluaria
resegmina unguium ad febrē
Ericto maga
claui pedū
claui morticini
latus clauus
laticlauius
Dū clauū rectū teneam
Claui caligares
Locus iuuenalis
Clauata uestimēta
Clauus

caligatos milia clauoꝝ: ui sunt & hac tẽpestate calciamenta turchaꝝ clauis talibus suffixa: auctor est fe
stus calciamenta clauata dici clauis cõfixa: sicut clauata noĩant uestimenta clauis intexta: ex hoc intel-
lectu illud est Mar. & lato uariata mappa clauo. fuit apud priscos clauus annalis cognominatus. q fige-
bat in parietibus sacraꝝ ædiũ p annos singulos: ut p eos numerus colligeret annoꝝ. Legimus apud Li-
uiũ dictatorẽ creatũ fuisse cãtũ figendi claui ad pestilentiã sedanda. Pli. in. xvii. Theophrastus ĩ quar- Clauus
to de plantis memorant oleã ĩfestari clauo morbo: quẽ alii fungũ alii patellã dicere malũt: Clauos quo- naribus

claudi pendentiũ. Alibi trucidatoꝝ setuatus cru-
or: & extorta dentib⁹ feraꝝ trunca caluaria. Tunc
decãtatis spirãtib⁹ fibris: litat uario latice: nũc ro-
re fontano: nũc lacte uaccino: nũc melle mõtano.
libat & mulsa sic illos capillos in mutuos nexus ob
ditos: atq; nodatos: cum multis odorib⁹ dat uiuis
carbonib⁹ adolẽdos. Tunc ꝓtinus inexpugnabili
magicæ disciplinæ ptãte: & ceca numinũ coactorũ
uiolẽtia: illa corpora quoꝝ fumabãt stridẽtes capil
li: spũm mutuant humanũ: & sentiunt: & audiũt:
& ambulant. Et qua nidor suaꝝ ducebat exuuiarũ
ueniũt: & ꝓ illo iuuene Boetio aditũ gestiẽtes: fo-

q; naribus in nasci testis est idẽ Pli. q in
xxiiii. ait clauos in naribus purgari suc
co pixachanti. Pendentiũ. suspẽdio
sos. & laqueo pendulos signat. Tru- Faustina amat gla- diatore
cidatoꝝ cruor. Sanguinẽ gladiatoꝝ bi-
bunt auctore Pli. ut bibentibus popu-
lis pocul sint comiciales morbi: magi ex
hoie ipso sorberi efficacissimũ putant:
Calidũ spirantẽq;. Faustina Antonini
pii filia Marci impatoris uxor gladia-
toris amore succẽsa ex cõsilio caldeoꝝ
lauit corpus sanguine adamati gladia-
toris: quẽ occidi iusserat maritus atq;
mox ita cũ uiro cũcubuit: quo facto so-
lutus est amor natusq; Comodus. q nõ
tã princeps fuit q̃ gladiator. Calua- Caluaria
ria. os capitis supius caluaria noĩatur:
q̃ ut docet. C. celsus in. viii. interiore p-

te cõcaua est. extrinsecus gibba: utrinq; leuis simplex ab occipitio & tpibus. duplex usq; ĩ uerticẽ a fron
te est. Arthemon ex caluaria interfecti hoĩs igneq; cremati ꝓpinauit aquam e fonte noctu comitialibus Psilothrũ
morbis ex eadẽ suspendio interẽpti catapocia fecit antheus cõtra rabidi cãis morsus refert Pli. terram Calua
ex caluariã psilothrũ esse palpebraꝝ: est aũt psilothrũ medicamentũ depilatoriũ: alio noĩe nuncupat Cranion
calua: ut testat caper grãmaticus: sic scribẽs Calua uocat uel cranion. licet Celius & Varro Caluariam Hemicra-
dicãt: Liuius caluã auco celauerũt idq; sacrũ uas est quo solẽnibus libarẽt: κρανιον siue κρανιον græce di- nea
citur: hĩc hemicranea morbus quo dimidia pte capitis laborãt. queadmodũ cephelea: quo totũ caput cephalea
infestat. Pli. Eterocranas memorat talẽ uidelicet dimidiatũ capitis morbũ significãs. Decãtatis. incã Eterocra-
tamentis & deuotiõibus magicis cõsecratis: Decãtare eni fibras dr maga qñ cãtamine magico inhalat & nas
ibuit: ut ita uim quãdã arcanã cõcipiãt magicis arcanis cõgruentẽ. Fibris spi. Virg. spirãtia cõsulit ex Decãtare
ta fibræ sunt iocineris & pulmonis ĩ extis extremæ partes. Lacte uaccino. Lac uaccinũ siue bubulum Fibræ
mecatius est caprino. quo aluus maxĩe soluit. phthisici synthectici q; lac uaccinũ bibunt pinde ac me- Syntectici
dicatissimum: ut tradit Pli. in. xxviii. synthectici aũt significat exausti uiribus. debilitatiq; quos & de- Defecti
fectos latino elegãtiq; uocabulo eruditi frequẽter appellãt ipsæ quoq; defectiões synthexes dictæ. Idẽ synthexes
Pli. in. xxii. tali sorbitionis genere emendant synthexes. Firmicus Maternus tradit hoiem interitum Desẽteriũ
Dysenterio & sintexi si Saturnus per Quadratũ cum sole fuerit inuentus. ubi syntexis accipit ꝓ egritu Mulsa
dine abscõsa: & latente: sicut & Dysenteriũ: quo noie intestinoꝝ morbus & tormina significant. Mul alsiosi
sa. Septimus casus est aũt mulsa aqua melle cõcocta: cuius duo esse genera ꝓdidit Pli. alterũ recentis al- Micropsy
teꝝ inueteratæ. repẽtia despumato melle ꝑclarã utilitatẽ habet in cibo egrotãtiũ leui: inuenio apud au chi
ctores hũc potũ bibendũ alsiosis tẽ micropsychis: sunt aũt alsiosi. q algorẽ ferre non possunt: & frigo Mulsum
re testant: ut apud Pli. Ambrotonũ & adoniũ alsiosa esse memorant. M. Varro caprinũ pecus stabu la Rñsum
ri melius ait ad hibernos exortus si spectat ꝓpterea qd' est alsiosum. mycropsychos quoq; ut & id trãse- pollionis
unter attingã: ai humilis & ꝑparci dixerunt: mulsa ut ad ꝓpositũ reuertamur lõga uetustate trãsit ĩ ui Romuli
nũ. tussientibus utilis tradit: calefacta ĩcitat Vomitiões. mulsũ uero ex uetere uino & recẽtissimo mel acetum
le utilissimũ cõcorporat: aluũ mollit corpora auget. multis enectã longã mulsi tinnutricatu toletaue- mulsum
re pollionẽ romulũ centesimũ Annũ excedentẽ. cũ Diuus Augustus ĩterrogasset. qua rõne uigorẽ illũ Obdere
ai corporisq; custodisset rñdisse ferunt: intus mulso foris oleo: Plautus mulsam appellat puellã a mel adolere
lea dulcedine: frequẽter leges adiectiuo noie dici lac mulsũ acetũ mulsum: qd' s. mello cõcinat. Ob anthraci
ditos. Stipatos. colligatos. iplexos. cõnexionibus quasi uncinatis. obdere est operire & opponere. Ado nus color
lendos. cremãdos. urendosq;. Virgi. in bucolico ludicro Verbenasq; adole pingues & mascula thura. carbo in li
uerbũ est ppriæ sacra reddentiũ. Viuis carbonibus Prunis ardentibus. græcæ Anthrax dicit carbo. mite
unde Anthracinus color ꝓ nigro & lugubri. si tollentibus olias ex foco carbo adherescit: Itẽ si carbo ue proclus
hemẽter plucet tẽpestates ꝑsagat. In carbonibus tãta firmitas ẽ: ut nullo humore corrũpant. nulla æta- platonicus
te uincant: usq; adeo ut eos infodere soleãt. q limites figunt: ad cõuincendũ litigatorẽ: si qs post q̃nta
libet tpa extiterit fixũq; limitẽ non esse cõtenderit. auctor Augustinus in. xxi. Cæca. occulta & igno-
rabili. Coctaꝝ. ante dictũ est. numina quẽplã cogi magico cantamine. Auctor est proclus Platonicus

cõmixtiõe rerũ plurimaꝝ numina euocari attrahiq; supernos influxus:& ita sacerdotes per mutuã rerũ cognationem demones euocabant. Illa corpora. Vtres hircinos intelligit. Stridentes. flãmæ crepitu. Nidor. Vstrina & uredinis uirus. a nidore existimat porphirion duci uerbũ renidere. Insiliunt. quasi saltu impetuq; irrũpunt. Crapula madens. Vinolentus:& ebrius. In insani aiacis. Aiacẽ furor egit in mortẽ: Ira in furorẽ: cũ ĩ iudicio achillis armoꝝ ĩpatiẽter ferret: sibi ulyssem eẽ ꝑpositũ: qua ex re furore percitus βουσκημασι ἐμάστιξε. Armẽta loro cedebat existimãs græcos se cedere: Duos uero eximios tauros. uel ut alii tradũt arietes alligatos flagellabat: dictitãs alteꝝ esse ulyssem. alteꝝ uero Agamẽnonẽ: ex hoc argumẽto tragedia cõdita ẽ a sophocle. cui titulus est αἴας μαστιγοφόρος. i. aiax scuticã ferens. hinc illud oratianũ: mille ouiũ insanus letho dedit inclytũ ulyssem & menelaum: una mecũ occidere clamãs: hinc & illud alterius satyrographi: hic boue percusso mugire agamẽnona credit aut itacum. Cor. Cel. tradit in tertio insaniæ genus eẽ: qua affecti imaginibus nõ mẽte fallunt: qualẽ inqt insanientẽ aiacem uel horestem poetæ fabulæ ferunt: Aiax postq̃ resciuit q̃ fecisse ꝑ ĩsaniã. gladio ĩcubuit. Cuius rei rethorici quoq. doctores meminerunt: puerbiũ est apud græcos αἰάντειος γέλως. i. risus aiacis. de his q̃ insipiẽter rident. Aiax. n. ut ante dictũ est. Duos maximos Arietes apꝑhendit alligauitq;: perinde ac agamẽnonẽ & menelaũ: quos cũ flagro cederet deridebat uidelicet furens & insaniens. Vtricidã. elegãter formatum uerbũ utribus cedendis. eodẽ inclinatu: quo homicida. parenticida. matricida: sororicida: & alia id genus inclinãtur. Cauillatus. illusus. irrisusq; uel potius ludens irridesq;: ut actiue significatiõis sit: qđ aũt fuerit Apuleii Cauillũ sequentia demõstrãt.

aiax insanus loro cedebat armenta

puerbiũ Risus aiacis

Vtricida

res insiliunt. Cũ ecce crapula madens: & ĩprouidæ noctis deceptus caligine: audacte mucrone districto in insani modũ aiacis armatus: nõ ut ille uiuis pecoribus infestos: tota laniauit armenta: sed longe fortius: qui tres ĩflatos caprinos utres exanimasti: ut ego te prostratis hostibus: sine macula sanguinis: non homicidã nunc: sed utricidã amplecterer. At ego sic lepido sermõe Fotidis ĩuicẽ cauillatus: ergo igiť iam & ipse possum inquã mihi primã istã uirtutis adoriam: ad exemplũ duodeni laboris herculei numerare: uel trigemino corpi Gerionis: uel triplici formæ Cerberi: totidẽ ꝑ emptos utres coæquãdo: sed ut ex animo tibi uolens oẽ delictũ: quo me tantis angoribus implicasti remittã: ꝑsta quod sũmis uotis expostulo: & dominã tuã: cũ aliqd huius diuinæ disciplinæ moliť ostende: cum deos inuocat: certe cum reformatu uideã. sum nãq; coram magiæ noscẽdæ ardentissimus cupitor. quãq̃ mihi nec ipsa tu uideare talium rerum rudis: uel expres. Scio istud: & plane sentio: cũ semp alioquin spreto rẽ matronaliũ amplexuum. sic tuis istis micãtibus

Virtutis adoriã. sensus est. possum istud meũ facinus cõparare erũnis herculis. nã ut ille & tergeminũ gerionẽ & tricipitẽ cerberũ letho dedit. Ita ego quoq; tres utres uno cõflictu exanimaui: & ita uicissim. Apuleius cũ foti de cauillabatur: Adoriã laude siue gloriã dixere: qa gloriosum cũ putabãt esse: q adorei. i. farris copia habũdaret. Pli. gloriã deniq; ipsam a farris honore adoriã appellabãt. Oratius in carmine lyrico. q primus alma risit adorea. Vbi exponit Porphirion adoriã dici laudẽ bellicã fortassis q adorãdi sint: q laudẽ ex bello reportant. Duodeni labores. Duodecim labores Herculeos siue erũnas famigeratas. inclytasq; nullus ignorat: qbus poetæ oẽs & mythistoriæ. i. fabulosæ historiæ scaturiunt. Trigemino corpore. De gerione ĩuulgata sunt oĩa: quẽ tricorporẽ finxit antiqtas. armẽtis nobilibus copiosum: q̃ hercules Domino interfecto ferť abduxisse. Trogus. Diodorus & alii. iõ gerionẽ trigeminũ fabulis ꝓditũ fuisse autumãt: qa tres frẽs chrysei filii extiterũt in hispania tãtæ concordiæ ut uno aĩo oẽs regi uiderẽť: quos sustulit hercules abactis armẽtis. a Plinio geriones pluraliter dicti,: cũ ait in quarto in erithra geriões habitasse. a qbusdã existimanť: quoꝝ armẽta hercules abduxerit. Plautus facete ludens dixit senis manibus genere gerionaceo. opinať Seruius Maronianus ĩterpres gerionẽ hispanũ regẽ iõ fingi tergeminũ: qa tribus insulis ꝑfuerit: sane sciendũ est: declinari hic geriones gerionæ tanq̃ primi ordinis nomen ut anchises anchisæ: unde ẽ illud ter gemini nece gerionæ. alii uero geriõ geriõis ſm formã tertii ordinis inflectunt. Triplici formæ cerberi. poetæ fabulanť tricipitẽ cerberũ eẽ canẽ apud inferos tartari custodẽ: q latratu trifauci manes ꝑterreat. physici aiunt cerberũ dici terrã: q̃ in tris partes diuisa consumptrix corpoꝝ est. unde & cerberõ dici quasi κρεοβόρον. i. carniuoꝝ hunc ab inferis hercules traxit implicitũ. Ex animo. Sinceriter uere: & ex animi snĩa: Catullus: atq; id sincere dicat & ex aĩo. Remittã. Condonẽ. Diuinæ disciplinæ. Videlicet magicæ. Coram. Vt non tam audiã q̃ ꝑsens uideam. Certior aure arbiter est oculus: & ut inqt Plautinus miles. pluris est oculatus testis unus q̃ auriti decem. Matronaliũ amplexuũ. Ex ꝑcepto Oratii sic monentis desine matronas sectarier. Vnde laboris plus haurire mali est. q̃ ex re decerpere fructus. Rubentibus bucculis. Genis non tam purpurissatis q̃ rubenti

adoria

Mythistoriæ de gerione tricorpori

Triceps cerberus

oculatus

Buccæ

Bucculæ

benti natiuo colore purpurantibus infra malas in hoīe sunt buccæ & per diminutionē bucculæ hilaritatis & risus indices. ut Pli. tradit: quas fœminæ purpurisso & medicamine inficiunt. tanta est decoris affectatio: in epistolis ad atticū scribe inqt Ci. qcqd in buccā uenerit. Vbi bucca ꝓ ore sicut uulgo usurpat. fuluiæ Marci antonii uxori bucca altera erat inflatior: ut docet Tranqllus in libro de grāmaticis a bucca bucculentus Plauto dictus: cuius buccæ tumētes sunt: ab eodē buccōes dicti quasi buccis enormibus ꝑditi: & ꝓ stultis accipiunt. Renidentibus. splēditātibus Ora. ut puro renidet lunania mari. Alias renidere ridere est. Hiātibus osculis.

Bucculentus
Buccones
Renidētes

oculis: & rubētibus bucculis: & renidētibus crinibꝰ: & hiātibꝰ osculis & flagrantibꝰ papillis: in seruilem modū addictū: atq; mancipatū teneas uolētē. Iā deniq; nec larē requiro: nec domuitionē paro: & nocte ista nihil antepono. Quā uellē inquit rñdit illa ꝓstare tibi o Luci: qđ cupis: sed ꝑpter inuidos mores: in solicitudinē semp abstrusa: & oīum ꝑsentia induata: solet hmōi secreta pficere. Sed tuum postulatū ꝑponā periculo meo. idq; obseruatis opportunis tēporibꝰ sedulo pficiā: mō ut initio ꝑfata sum: rei tātæ fidē: silētiumq; tribue. Sic nobis garrientibꝰ libido mutua: & animos simul: & membra suscitat. oībꝰ abiectis amiculis Hactenus deniq; intecti bacchamur in uenerē. Cū quidē mihi iā fatigato de ꝓpria liberalitate Fotis puerile obtulit corollarium. Iāq; luminibꝰ meis uigilia marcidis īfusus sopor: & iam in alium diem nos attinuit. Ad hunc modū transactis uoluptarie paucis noctibꝰ: quadā die pcita Fotis: ac satis trepida me accurrit. Indicatq; dominam suam q nihil etiā tunc in suos amores cæteris artibꝰ promoueret: nocte proxima in auem sese plumaturam: atq; ad suum cupitū sic deuolatutam proin memet: ad tantæ rei speculam cautæ præpararem. Iamq; circa primam noctis uigiliam: ad illud superius cubiculum: suspendo: &

Basiis. ore patulo & rictu puio īpressis semihiulcū suauium dixit elegāter ille q scripsit. dū semihiulco sauio meū puellū sauior. Addictū. deuinctum obligatū. obnoxum. Instar eoꝝ qui pro ris sñia creditoribus addicunt: de qbus alibi copiosius. & explicatius annotaui. Domuitionē paro. reuersionē ad lares domesticos. dictio cōposita ex domo & itone: ut ante diximus. Nocti isti. noctē qua ē in cōplexu photidis beatissimā: indicat utpote plenam solidæ uoluptatis. O luci. Luciū apuleium itelligit. Vt īmo. Corrige ut initio. Garrientibus. Mutuo quasi garritu sermocinātibus. Inuicēq; obstrepētibus. garrire est inepte strepere. Ci. ait philosophos in gymnasiis garrire cœpisse: gānire uero ꝓprie canes dicunt. Vñ & gānitio dicta. canum ꝗrulamurmuratio. M. Varro asinos rudere canes gānire. pullos pipare dixit. ꝗuis in mēdosis codicibus nō gānire scriptū legas sed garrire humanā quoq; uocē nōnulli gānitū uocauerunt; & gānire ꝓ male dicere usurpatū ē: Afrānius gānire ad aurē nunꝗ didici. Membra. speciari genitalia mēbroꝝ noīe significant: ut supra. steterūt mēbra q iacebant antea hinc priapus in obsceno carmine mēbrosior æquo dictus. Poeta quoq; in serio opere incautius dixit placiduq; petiuit cōiugis infusus gremio per membra soporē. Abiectis amiculis. intelligi uult tunicā quoq; interiorē. quā camisiā uocant: sese abiecisse: ut nudi ueneriæ palestræ obluctarent: nā ut inqt ille. At mihi nuda satis nulla puella patet: & Propertius. merā nuditatē in amore expetens: & oē uelamentū fastidiens minat se uestē cynthiæ discissuꝝ laniaturūq; cū ait: qđ si pertendes aīo uestita cubare: Scissa ueste meas expiere manus. Intecti. denudati. & sine ullo tegumento. Bacchamur. Furore quodā quasi bacchico extimulati ruimus in coitū; & subantes libidinamur. Puerile corolariū. Symbolicos & uerecū de signat posticū concubitū; & auersam uenerē; & puerile diuerticulū sibi a fotide oblatū fuisse; uelutiꝑ auctario quodā. Corrolariū enim ut scienter docet Varro. i. qđ mercedi & manu ꝑcio addit ꝑterꝗ qđ debitum a corollis factū est; qđ hæc cū placuerant actores in scena dari solitæ sint. Vnde & corolariū apud Ci. & Tranquillum ꝑ munusculo ultra legitima ꝑmia exhibito. & quodā quasi additamento debitæ mercedis. cū aūt id genus corrolaria ꝑcii haud magni sint; hic factū est ut corrolariū pro re leuiori ac appendicula usurpet. Pli. in. ix. at illa corolariū id esse consumpturū q ea in cena taxationē cconfirmans. Idē corolaria coronas dici auctor ē in. xxi. cuius uerba sunt hæc. paulatim & Romæ subrepit appellatio corollis inter initia ꝑꝑ gracilitatem n oiatis: mox & corolariis. postꝗ e lamina ærea tenui inaurata aut inargentata dabant. Percita. cōmota. excita. Nihil promoueret. nihil ꝑficeret & efficaciter polleret. ad amores suos conciliandos; & amasiū pelliciendū. Plumaturam. sumptis plumis reformaturā. Cupitū. amasium. Proin. M. Tullius in oratorē; dein ē et sæpe & ex in pro deinde: & exinde dicimus: sic & proin ꝑ proinde frequens est. quod significat ideo. Ideoq;. Speculā. cōtemplatū & speculationē. locus unde speculamur uocabulo ꝗ eleganti Cypriano dicitur speculatoriū. Primā uigiliā. i. primis nocturnis horis: de quatuor uigiliis noctis: quæ ex militari di

Semihiulcum suauium
Addictus
Garrire
Gannire
Gannitus
Membra
corolariū
Corollæ ex lamina
Dein
Exin
proin
Speculatorium

insonũ absonum arbitrari arbitriũ Deuestit promus Condus promus librorũ prõptuaria cella prõptarium pyxides

sciplina sunt & singulæ triũ horarũ spacio supputant. dixi affatim i supioribus. Supius. Id antea scãdulare appellauit. Insono. minime obstrepo. nullũq; soni faciẽte. Insonũ.n. quasi sine sono & strepitu dictũ: sicut & absonũ dici sine sono Nonius interptat. De uestigio sonoro dixit Tibullus. Neu strepitu terrete pedũ. Arbitrari. Spectare. Rimari. Interdũ p auscultare accipit. Plautus in captiuis ne arbitri dicta nr̃a arbitrari qãnt; ueteres arbitro dicebãt. Idẽ in sticcho. pbiores uero arbitrabũt si probis narraueris. Arbitrari apud iurilcõsultos accipit p iudicare: & sñiam dicere sicut & arbitriũ pro arbitri sñia. Laciniis. uestimentis. Se deuestit. despoliat exuitq;. Depromit: educit extrahitq;. inde promus dictus. qui pest cellæ prõptuariæ. ex q̃ penora expronunt uiliois cã: cui cõttarius ẽ cõdus. Plautus sum pmus cõdus p cutator peni apud Oratium foris ẽ pmus. Ausonius pmusq; q̃ cõdus magis. In apologia. promus librorũ dictus qui pest libris expromẽdis: Idẽ Plautus festiuiter scitaq; trãslatiõe cellã prõptuariã usurpat pro carcere in Amphitriõe cũ ait: inde cras ex prõptuaria cella depromar ad flagrũ. promptuariũ a Boetio & Ausonio decẽter dictũ p cõditorio litterarũ & ingenii cella. Vnde eruditio promitur. Pyxides. Vascula: q̃ ferme ex buxo fiunt unũ & nomẽ. pyxos .n. græce buxũ significat.

insono uestigio me perducit. Ipsa per rimã hostiorũ quãpiã iubet arbitrari: quæ sic gesta sunt. Iam primum omnibus laciniis se deuestit Pamphile. & arcula quadam reclusa pyxides plusculas inde depromit. de quis unius opculo remoto: atq; indidẽ egesta unguedine diuq; palmulis suis adfricta: ab imis unguib' sese totã: adusq; sũmos capillos perlinit. multũq; cũ lucerna secreto collocuta: mẽbra tremulo succussu quatit. qs leniter fluctuãtibus promicant molles plumulæ: crescunt & fortes pinnulæ: duratur nasus incuruus: cogunt ungues adunci: fit bubo Pãphile: sic ædito stridore q̃rulo: iam

pyxidecula pyxidatũ Opculare opculatũ unguẽ Lita Relino Releui Leui Collino Succussat Succussus Succussor pinnulæ plumæ

Attamẽ. Qui. in. yiii. ait pyxides dici cuiuscũq; materiæ. Nouissima ẽ illa apud Lactãtiũ sñia. Medicorũ tituli remedia hñt pyxides uenena. A pyxide ὑποκοριστικῶς fit pyxidecula. Inde pyxidatũ quoq; deducit. Pli. in. xxxi. comissuris pyxidatis. Ita ut supior intret calce uiua. exolco leuigatis. Arcula. Lucianus κιβώτιον uocat. De qs. de qbus. Opercula. Tegumento. ab operculo fit uerbũ opculare qd ẽ opculo tegere. Columella ab eo rpe quo primũ dolia opculaueris. ab eodem uas opculatũ dictũ opculo clusum. Indidẽ. ex ea pyxide. egesta unguedine. educto exprõptoq; medicamento. Vnguedo unctio. unctura. unguẽ ab unguendo oia deriuata: Vir. & odoras unguine ceras.

Adfricta. quasi frictiõe qdã cõtrectata. Perlinit. sussupgit pungit. Virg. in geor. ardẽtes auro & paribus lita corpa guttis. lita exponit Seruius p illita & distincta. a lino cõposita sunt. Illino plino. & relino: qd recludere significat & apire: & regypsare. apud Teren. leui dolia oia: serias oĩs cõtra dixit Ota. conditi leui datus in theatro cũ tibi plausus. peo qd est gypsaui. clausi opculaui. ab eodẽ fit collino. qd ẽ fedo. & inqno. Plautus; in penulo pulchrũ ornatũ turpes mores. peius ceno collinunt. Lucianus græce. χρίεται ὅλη. i. ungit tota. Ab imis unguibus. Lucianus ἀπὸ τῶν ὀνύχων ἀρξαμένη. i. ab unguibus incipiens. Succussu. excussiõe. agitationeq; succussare enĩ ẽ frequẽter excutere; unũ succussus: pro succussione. i. excussiõe: & succusator caballus & succussor dictus q interdũ succutit ruexatq; sessorẽ. Quis Quibus. Promicant. prorũpunt exiliunt; extendunt. Pinulæ. disparauit distinxitq; Pĩnulas a plumis scite & significanter. pinnæ. n. sunt duriores. plumulæ uero molliores delicatioresq;. pterea interiores sunt plumæ exteriores pinnæ. Durat. durescit durus fit. Lucianus. ῥὶς κερατίνη καὶ γρυπὴ ἐγένετο. i. fit nasus corneus & incuruus. ex Luciano hoc totũ. q scribit se spectasse dominã palestræ suæ. nudato corpore thus ardenti lucernæ imposuisse: & stantẽ multa cũ lucerna collocatã eẽ. intellectus aũt huiusce rei refert ad eãmagiæ speciẽ: q ex lucernis futura pmittit. cuius meminimus in pfatiõe. Fit

bubo Corax Nycticorax Nicticorax noctua uel bubo Erratũ interptis Luciani bubo abominatus

bubo. Quæ auis ab Apuleio dicit bubo a Luciano noiat κόραξ νυκτερινός. tanq bubo & corax nycterinos idẽ sit: sed si uerbũ ex uerbo græco ductũ exprimere uelis. Coruus nocturnus significabit. κόρακα enim coruũ & νυκτερινὸν nocturnũ dici qui ignorat; qd ergo dicet quispiã nesciuit apuleius bubonẽ a coruo differre. Id mihi docte & scienter ut oĩa eruisse uidet ex secretariis interiorũ litterarũ: secutusq; illos esse scriprores; q nycticoraca bubonẽ significare cõtendũt; uaria est enim sup hac re apud doctos discrepantia. in psalmis Dauiticis illud est cãtatissimũ: factus sum sicut nycticorax in domicilio; In hebreo pro nycticorace uerbũ bos scriptũ est. qd aquila & septuaginta interptes & theodocion nycticoracem interptati sunt. Symachus upupã esse autumat; Sexta editio nycticoracem noctuã interprætat. qd & diuus Hieronymus sequitur scribens. Vbi apud latinos & græcos legitur factus sum sicut nycticorax in domicilio apud hebreos dici. factus sum sicut noctua in ruinis; plæriq; quod idem quoq; memorat putant bubonem significari: quos hoc in loco sequitur apuleius noster. qui ait pamphilen: factam esse bubonem: qui Luciano est: κόραξ νυκτερινός. Interpres Luciani fede labitur: qui nocturnam cornicem interpræetatur; nam cornix græce non corax sed κορώνη nominatur. Idq; adeo liquet ut res probatione non egeat. bubo autem funebris abominatusq; est: publicis maxime auspiciis. deserta incolit: nec tantum desolata: sed dira etiam & inaccessa noctis monstrum; nec cantu aliquo uocali sed gemitu: itaq; in

urbibus

urbibus aut in luce uisus durum ostentum est. Ouidius ignauus bubo dirum mortalibus omne refert
Plinius bubonem olim intrasse cellā capitolii: ꝓpter qd urbis lustrata est inter portentosa magicæ ua
nitatis mendacia hoc quoq; tradunt magi. Cor bubōis impositum māmæ mulieris sinistræ efficere ut
omnia secreta pronunciet. Sui periclitabunda. De semetipsa periculum faciens: experimētum capi
ens: an in auem demutata uolitare posset: periclitari. n. est præter notam significationem experimentū
facere; Sisena. periclitantur tormenta ac tela multaq; genera machinamentoꝝ. Volens. Cum libuit.

Cor bubo
nis in ma
gia picha
ri

sui periclitabūda: paulatim terra resultat. mox ī al
tū sublimata: forinsecus totis alis euolat. Et illa q
dē magnis suis artib⁹ uolēs reformat̄. At ego nul
lo decantatus carmine ꝓsentis tm̄ facti stupore de
fixus: qd uis aliud magis uidebar eē: q̄ Lucius. Sic
exterminatus aī: attonitus in amētia: uigilās som
niabā: defrictis adeo diu pupulis: an uigilarē. scite
q̄rebā tandē deniq; reuersus ad sensum ꝓntiū: arre
pta māu Fotidis & admota meis luminibus. Pater
oro te inq̄ dū dictat occasio: magno & singl̄aris me
affectōis tuæ fructu pfrui: & īpartire nobis ungulū
indidē: p istas tuas papillas: mea mellitula: tuūq;
mācipiū īremunerabili bn̄ficio: sic tibi ppetuo pi
gnera: ac iā pfice: ut meæ ueneris cupido pinatus
assistā tibi. A in iqt uulpianaris amasio: meq; spōte

Reformatur in pristinā figuram: & humanam formam reuertitur. Decantatus carmine. Nullo cātamine siue incantamēto deuotus ꝓssusq;. Quid uis aliud. accidit Apuleio ex miranda rei nouitate id quod plerisq; omnibus solet accidere: ut ex inspectiōe eorum quæ paradoxata sunt. hoc est iopinabilia supraq; fidem: attoniti stupentesq; adeo fiant: ut alia quæcūq; potius esse uideātur q̄ id qd̄ sunt: nec sibi ipsis fatis credant. Exterminatus aī. Impos amens: & animo quasi extra terminos suos abalienato. Vigilās somniabā. Ita Plautus. uigilans somniat. Item i penulo: certe hæc mulier cantharidū ritu astans somniat: quem locum Plauti num ita legere soleo: ut cantarino pro cantharidum emendem: illo ītellectu fœminam somniare astantem ritu can thari uasis uinarii: q ea forma figurat̄ ut rectus aster consistatq;: q̄ de cantharidibus uermiculis produntur futilia sunt: & nihil ad Plautinam elegātiā. Defrictis pupillis: perfrictis oculis multa frictione qd̄ facere solemus ad somnum excutiendū. Lucianus ἐξωθ ον ἀρ ἐκεῖνο οἰόμενος ὁρόντοισ λακτυλοισ τισ ἐμαυτου βλεφαρων ηπτομην: hoc ē ego somnū illud uidere me existimans digitis palpebras oculorum meoꝝ perfricabam: est autem pupula: & p diminutionem pupilla oculoꝝ media: in qua uis speculi adeo absolura est ut totam imaginem reddat hominis: fœmias oēs ubiq; uisu nocere quæ duplicis pupillas habeant auctores sunt Plinius. Cicero: Solinus. hinc illud Nasonis oculis quoq; pupulla duplex fulminat. Dictat occasio. Præscribit. suadet cōmonet. alias dictar̄ est componere altero ascribente accipienteq;. Quinti. dictandi delicias improbat; cum impropria effluant: & alia incōmoda subsint; quanta aū t occasionis uis sit & tēporis opportunitatis polleatq in rebus obeundis nemo est q nesciat: græce dicitur εὐκαιρία quod & M. Tullius docet. i. de officiis; Dixit Laberius non minus uere q̄ eleganter. in. xxv. si in occasionis momento cuius præter uolat opportunitas cunctatus paulum fueris nequicq̄ mox omissam quæraris; occasioni comes est metanoea. i. penitentia: super qua re Nobile est Ausonii Epigrāma. pittacus mitylenus unus ex septem sapientibus dicer̄ solebat γνῶθι καιρὸν i dest nosce tempestiuitatē: siue occasionem; quæ rerum omnium potissima est; super quo latissime disertu in libello septem sapientum. Impartire. Impartias: dicimus impartio & impartior in actiua significatione indiscriminatim; est aūt impartire participare & ptem dare. Oratius si quid nouisti rectius istis candidus imperti: si non his utere mecū. Annotāt grammatici partio & impertio usurpari pro partior & impertior. Lucilius suspitar impertit salutē plurimam & plenissimā. Nindē. Inde ex eadem pyxide. Papillas. Obsecrantis est. papyllæ capitula māmaꝝ dictæ: q papulaꝝ sunt simi les; & pro mammis usurpantur. Mellitula. Blandimenti nomen: quo fotidem appellat quasi dulciculam. Pignere. Obliga & pignore quasi quodam debitorem concilia. Pignoratus assistā tibi. Ego ita corrigo: ut meæ ueneri cupido pinnatus assistam tibi. Vt sit snia munditer pureq; explicata hoc itellectu: pfice inqt ut ego ita hoc unguine trāsfigurer in auē; sicut pāphile in bubonē reformata ē: ut ego pinnatus alatusq; fiā apud te haud secus q̄ cupido: ueneri pīnatus assistit. optat. n. pinnatus & uolaticus factus assistere fotidi perinde ac suæ ueneri sicut cupidines alati ꝓsto sunt matri. Ain. Ais ne. Vulpinaris amasio. Vulpinari uetus uerbū est; quod significat fraudibus & mendaciis uera peruertere. ac fraudulenter agere dictū a fraudulentia uulpium cursuq; intorto; unde uulpinaris amasio elegāter dictus amator fraudulentus; subdolus ac impostor; inclinat̄ aūt amasio amasionis ꝓ amasius & amator Vulpionem quoq; ueteres dixere ꝓ doloso & palpatore ac ueteratore; qd̄ uocabulū lingua quoq; uernacula retinemus. Apuleius i magia ēt cū matri bladirere: tn̄ rātū uulpionē & impiū fuisse: uulpe nullum aīal solertius: nullū fraudulētius Esopi fabulæ testant̄ & uulgo quoq; credit̄ ob hoc ait. M. Tul. i primo de officiis cū duobus modis. i. aut ui aut fraude fiat iniuria: fraus quasi uulpeculæ. uis leonis u

Paradoxo
tata

Vigilans
somniat
locus
Plauti
Canthari
dum ritu
pro cātha
rino pupu
la pupilla
duplex
pupilla
noxia
dictare
eucæria

Metanoea
comes oc
casionis
dictū pit
taci
Liber se
ptem sapi
entum cō
ditus a
phil.
Impartio
papillæ

Vulpiari
uulpiaris
amasio
uulpio

Scitum lysandri

Seitu dignũ: nec relatu indignũ est illud Lysandri lacedemonii: qui ad eos a q̃bus culpabatur q̶ plurima fallacius ageret doloq; maxime falleret: subridẽs dictitabat ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῆ προσαπτέον εἶναι τὴν ἀλωπεκῆν. i. quo leonis pellis puenire nõ posset. Vulpinã pellẽ assuendã esse.

Prouerbia de uulpe

puerbium. est græcoɀ ἀλώπεκι ξειν πρὸς ἑτέραν ἀλώπεκα de his qui dolosi dolosos fallere aggrediunt: ẽ & illa de uulpe paroemia ἀλώπηξ οὐ δωροδοκεῖται. i. uulpes munere nõ capit: de his q̶ non facile donis capiunt: Vulpe solerti auditu esse tradunt; obseruatũq; eam aure ad glaciẽ apposita cõiectare crassitudinem gelu. Asiã. Emendo asciã ut sensus ex illa uulgata usitataq; sentẽtia eliciat uisut egomet mihimet malum conficiam: simq; ipsa auctor mei doloris; si. n. te fecero uolaticum pinatũq; . tuq; mox alio d̃uolaueris quẽ potero tunc ego incursare: nisi me ipsam de infortunio meo. Nam q̶ sibi suisq; met cruribus suapte sponte asciam impingit illidit q; nemine nisi se põt accusare: cũ ipse crurifragii sibimet auctor extiterit: est. n. ascia ferramẽtũ fabricæ materiariæ: q̃ primus inuenit dedalus ut docet Pli. q̶ solet interdũ materiarius faber p incuriã sua ipsius crura cõcidere. Hiero, asciam eleganti uocabulo dolatoriũ nuncupat: a dolando, s. leui

Ascia dolatorium

gandoq; ab ascia exasceari opus dixit Plau. p perfectum expolitũq; in hanc ferme sniam est illud Plauti ex milite temere haud edolas tabulam tuis nũc cruribus. Sigier. Dictio insitata ignobilisq; : & ut sentio nullius significatus: pro in legere malim saginer; quasi a sagina & pinguitudine ducto uocabulo: ut amatorẽ hoc nouũ e cõducenter appellet quasi sagiatũ pauloq; habitiorẽ curatoreq; nam & supra ostẽdit Apul.

Saginer

se fuisse succulẽ. Lupulis. Meretricibus; & allusit ad lupas feras: q̶ opimiora saginataq; cibaria sectant. Aut mi

asiã cruribus meis illidere cõpellis. Saginer meum ipsa lupulis cõseruo thessalis: hunc alitẽ factũ ubi q̃ram? Videbo qñ? A me scelus istud depellãt celites inquam: ut ego q̃uis ipsius aqlæ sublimis uolatibus toto cœlo puius: & supmi Iouis certus nũcius uel lætus armiger: tñ nõ ad meũ nidulũ post illã pinaɀ dignitatẽ subinde deuolẽ? Adiuro p dulcem istum capilli tui nodulũ: quo meũ uinxisti spiritũ: me nullã aliã meæ Fotidi malle. Tunc ẽt istud meis cogitationibus occurrit: cũ semel auem talem punctus induero: domus omnis procul me uitaɀ debere. Quã pulchro. n. q̃q; festiuo matrone pfruentur amatore bubone? quid q̶ istas nocturnas aues: cũ penetrauerint larẽ quẽpiã sollicite p̃hensas: forib' uidemus adfigi: ut qd̃ infaustis uolatibus: familiæ minant' exitũ: suis luant cruciatibus: Sed qd̃ sciscitari pene p̃terii: quo dicto factoue rursum exutis pinulis illis: ad meũ redibo Luciũ. Bono aĩo es qd̃ ad huius rei curã ptinet ait: nã mihi dña singula mõstrauit: q̃ possunt rursus in facies hoium: tales figuras reformaɀ. Nec istud factũ putes ulla beniuolẽtia sed ut ei redeũti medelã salubrẽ possem

Celites apathes

hi. Lego a me. Celites. Dii celites in ipso ethere puriore sunt: nec admodũ eos mortaliũ uota sollicitant, apathes phibent: hoc est sine passionum turbellis: auctor Marcianus. Pugnaɀ. Lego pinnatũ: ẽ. n. sensus dii ingr a me phibeant tantũ scelus; ut ego non mox reuolẽ ad meũ nidulum: hoc est ad me

Aquila Iouis armigera

am fotidẽ post illã uolaturã; pinnantãq; deformationẽ ẽt inquit si Aquila fierem: & altiora cœli peterem: tñ ad te o mea fotis uellẽ remeare. Armiger. Quis nescit aqlam nuncium & armigeɀ supmi Iouis nominitari; uel ob fabulã: qua in bello aduersus titanas Ioui in auspicium aduolasse ferr': ut ut Plini. tradit: qa nunq̃ fulmine exanimaɀ. Vinxisti. Quia pmisit nodulum capilli deo uinxisti subiunxit cõgruenter & decẽter: spũs. n. nr̃ pprie uinculo quodã insolubili uinciɀ alligaɀq; amatæ puellæ & ut inquit Plau. Amica aĩa est amanti. Meæ fotidi. Attendẽda noua elocutio: qua significat nullam se magis uelle q̶ fotidem. Peruñctus Illa, sanguedine magica: & ui transfigurationis ppollẽte. Quã q̃ festino. Lege q̃q; festiuo: Ironicos pnunciãdũ. Larem quẽpiam. In aliqd̃ domicilium. Foribus

Vespertiliones a uespere nyctérides

uidemus affigi. Inter nocturnas aues sunt noctuæ. bubo. ululæ. sunt & uespertiliones: quibus a uespertino tempore inditum nomen: Ouidius nocte uolant seroq; trahunt a tempore nomen græci quoq; a nocte hoc est ἀπὸ τοῦ νυκτὸς νυκτερίδες uocant: nocturnæ aues auctore Plinio uncos ungues habent: noctis monstrum est bubo: magi tradunt uespertilionem si sit circũ latus domui uiuus & per fenestrã

Amuletũ quid

inuerso capite infigatur amuletum esse significat autem amuletum omne genus remedii aduersus cũcta mala medicamẽta: ab amoliendo nominatũ: græci ἀποτρόπαια hæc uocant ἀπὸ τοῦ ἀποτρέπειν quod est amoliri submouere depellere. Amuletum dictio apud Plinium frequens in hoc significatu ac prope peculiaris; nec apud scriptorem alium facilis repertu. Suis luant cruciatibus. Causam sub-

Luo pœnã luo peccatum reluere

notat; propterquam nocturnæ aues foribus affigantur: ut uidelicet in eas regeratur: quicquid dirũ dominibus illis protendunt: in quas penetrauerint. Dicimus ut Annotant grammatici luo pœnã & luo peccatum: pro eo: quod est pendere pœnas & soluere pro noxa: reluere dicebant Antiqui pro resoluere & repignerare. Ad meũ Luciũ. Reuertar reformaborq; in pristinã mei ipsius Apulei formam. Es. sis

Subsistere. Suppeditare. & opitulari: frequens uerbum apud Apuleium in hac significatione. Futilibus. Friuolis nugatoriisq;. Futiles dicunt homines: qui silere tacenda non queunt: sic & uasa futilia a fundendo dicta: quæ lato ore fundo angusto sunt: quibus in sacris uestæ utebant. ppterea q aqua ad uestæ sacra ptinens in terra non ponit: quod si fiat piaculum est: Vnde excogitatum uas quod state nõ posset: sed positum statim funderet. Herculis. lege Hercules: ut sit asseueratio per Herculẽ quale est illud me Hercules, & mediusfidius. Aneti modicum. Anetum ructus mouet: & tormia sedat. singultus cohibet: semen aneti feruens olfactu sumptum ex aqua sedat cruditates oculos & genituram hebetat. Rore fontano. Aqua fontana. rores neq; gelu neq; ardoribus: neq; uẽtis nec nisi serẽa nocte existere tradũt. roscidas æstare aphrycæ noctes esse autumat Plinius. pluuia & ros ut inquit Aristoteles in primo meteorum: ferme idem sũt sed alterum copiosum: alterum modicũ. Ros nocturnus humor est: quem serenitas tenuiter spargit: ut docet Apuleius in cosmographia: græce drosos nominat. Lauacrum & poculum. Sensus est quicunq; uult reformari in pristium habitum opus est uel ut corpus lauet; uel bibat ex: hoc liquore laurinis foliis & aneto cõcinnato: laurus autem ut docet Proclus Platonicus: igneam solis natura imitat & in magia pollet ad custodiá numinis. Abiectis laciniis. Ex desiderio immodico significat se repente non tam exuisse uestimenta oía q abiecisse: ut statim nudus perungi posset unctulo illo magico & demutatorio. Hauristo. Haulto. educto de prompto. Similẽ. s. bubõem: in quã pãphile fuerat trãsfigurata. Plumulæ. Quæ sunt molliores. Pinulæ. illæ duriores. Crassant. Hoc est crassescunt durescũtq;. In feras. pilos asininos significat: sũt. n. setæ uilli crassiores ut equorum. Pli. refert elephãto setarum nullũ regum ẽtũ esse. Idẽ caudam ueterinis setosam esse tradit: sunt autem ueterina aíalia oia quæ uehere quid possunt: unde ueterinarius dictus: ueterinorum medicos qui græco uocabulo κτηνιατρος dr̃ quem firmicus maternus mulomedicum interptat. Vulgo marescalchum nuncupant: refert idem Plini. omnibus in genere ueterino aialibus eosdem morbos esse; q hoi sint Cribrorum genera ex setis equorum a gallis inuenta idẽ memorat: libro duodeuigesimo. Coguntur. Contrahunt. Extimis. Digitos. qui in extrema parte palmularum hoc ẽ manuũ sunt significat coactos esse in ungulas asini: est. enim asinus ex genere solidipedum; sic eruditi appellant animalia: quorum ungula est solida; ueterino tantum generi ut inquit Plinius ungulæ renascunt: sues in illyrico solidus habent ungulas. Solida ungula & bicorne, nullum est animal extimæ autem palmulæ significantur extremæ summæq; partes manuum Apuleius alibi in extimo mũdi tergo degit. Cauda. caudæ præter hominem ac simias omnibus fere animalibus; setosæ equis: bouum caudis longissimus caulis: idem asinis longio q equis. Enormis. immodica. & pergrandis. Lucians dixit τοπροσωπον μεγα. Hiãtes. Patulæ: & follicantes. Labiæ pendulæ. dicimus labia & labias; ut balnea & balneas: fere indiscriminatim: hinc elegans ille uersiculus anima ægera & saucia cucurrit & ad labias mihi Au. Gellius. labias sensim primores emouemus: quidam uirorum labia. mulierum labi a discretione ianissima esse existimant: a labris labeones dicti: ut docet Plinius; & hoc uerius est: quã quod Priscianus prodidit. quia labeonem deduci autumat: chilones antiqui dixere homines enormibus labiis præditos; græce. το χειλος labrum. Esopus fuisse dicitur προχειλος hoc est labro tumẽti prominuloq;. Horripilãt. horridiore asperioreq; pilo fructificant. Auctibus. Incrementis. Natura crescebat. Symbolicos & operte genitalia significat: quæ in asinis sunt enormia & immodica. Quærens. Conquærẽs mussansque.
Postrema labia. Posteriore parte labri inferioris. Lucianus. το δε χειλος εκτιν κατω.

subsistere: specta deniq; q paruis: q q; futilibus tãta res pcuret. Herculis Anthei modicũ cũ lauri foliis imissum: rore fontano dat lauacrũ: & poculum. Hæc identidẽ adseuerans sũma cõtemplatione irrepit cubiculũ: & pyxidẽ dpromit arcula: quã ego amplexus: ac deosculatus prius: utq; mihi psperis faueret uolatibus depcatus: abiectis ppere laciniis totis: a uide manus imersi & haurito plusculo uncto: corpis mei mẽbra pfricui: iãq; alternis conatibus: libratis brachiis in auẽ similẽ gestiebã: nec ullæ plumulæ: nec usq pinulæ: sed plane pili mei grassant in setas: & cutis tenella durat in coriũ: & in extimis palmulis pdito numero: toti digiti cogunt i singulas ungulas: & de spinæ meæ termino grãdis cauda pcedit: iã facies enormis: & plixũ & nares hiãtes: & labiæ pẽdulæ: sic & aures inmodicis horripilãt auctibus. Nec ullũ miseræ formatõis uideo solatiũ: nisi qd mihi iã nequnti tenere Fotidẽ natura crescebat: ac dũ salutis inopia cũcta corporis mei cõsiderãs: nõ auẽ me sed asinũ uideo. Quærẽs de facto Fotidis: sed iã hũano gestu simul: & uoce priuatus: qd solum poterã postrema deiecta labia:

Sustinere
Futiles
Futilia
Anetum
Rores sereno
Lári autura ignea
Setosa cauda
Veterina
Veterinarius
Mulomedicus
Cribra ex setis
Solidipedes
Extimũ
Labiæ
Labeones unde
Chilones qui
Prochilos esopus
Natura p genitalis

Expostulare
Postulare

Humidis. Quasi lachrimis ex indignatione profusis. Obliquum. Obliq: hoc est toruo obliquatoq; aspectu nomen ꝑ aduerbio. Expostulabā. Coquærebar. accusabāq; fon dem: græce dixit Lucianus ηπιωμην.i. accusabam: expostulare est q̄relam apud eū ipsi deponere: de eo ipso qui fecit iniuriā: postulare aūt q̄relam dicere de altero apud alteꝝ: auctor Donatus: hinc apud iurisc̄ōsultos titulus de postulando. Terentius in hanc sñiam: ut cū eo hanc iniuriā expostulem. Misera. Græce ταλαιπα ιπ ε ιεγω. Pyxidum similitudo. Signat pyxidas adeo fuisse consimiles: ut eas internoscere non querit quarum altera continebatur unguēdo ad transfigurādum in auem: altera in asinum deformatū. Facilior medela. ϱᾳον γαϱ ηπ ουτου θεϱαπεια. Rosis dimorsicatis. Lucia. ϱοδα γαϱ μονονει φαγοισ απ αλυσ μεν αυτικα τοκτηϱοσ .i. si rosas tamē esitaueris statim exues iumentū. Postliminio. Postea ex interuallo: aduerbium est: super qua dictiōe in superioribus copiosissime disserui. Corollas. Signat coronas ex rosa. Cuius usus: ut inquit Pli. in. xxi. In coronis ꝑpe nimius est: hinc rosæ gēus quodam accepit nomen coroneolæ: cētifoliā rosam cepio negauit in coronis addi. Diluculo. græci ορθϱον uocāt.

Coroneo la rosa

Merere

Sic mœrebat. Sic tristabatur q̄rebatq;. Alias merere prima correpta significat militare. Interdū meret pro meretur usurpat Antiq̄tas. Plautus inultus fit ut meret. Sensum humanum: Lucianus quoq; asserit se in asinū deformatum: mētē pristinam & sensum humanū retinuisse. sic n. inquit εγω δε τα μεν αλλα ονοσ ημην τασ δε φϱενασ και τον νουν ανθϱωπωσ εκεινοσ λουκιοσ διχα τησ φωνησ idest ego quidē cætera asinus erā: aīo autem & mente homo: Lucius ille citra uocem: Augustinus quod memoratu scituq; dignum est: libro. xviii. de ciuitate dei refert uiatores a mulieribus quibusdam stabulariis in iumenta præstigiis magicis deformatos fuisse & onera baiulasse: in quibus tamen non mens fieret brutalis sed rationalis humanaq; seruaret̃: sicut Apuleius in libris quos asini aurei titulo inscribit: sibi ipsi accidisse: ut accepto ueneno humano animo permanēte asinus fieret: aut indicauit: aut finxit.

humidis cū oculis: obliquū respiciens: ad illā tacitus expostulabā. Quæ ubi me primū talē aspexit ꝑcussit faciē suā manibus infestis: & occisa sum misera clamabat. Me trepidatio simul & festinatio fefellit: & pyxidū similitudo decæpit: sed bene q̄ facilior reformationis huius: medela supediat. Nā rosis tantū demorsicatis exibis asinū: statimq; ī meū Luciū: postliminio redibus. Atq; utinā de more uesperi parasse nobis corollas aliquas: nec morā talē patereris. uel noctis unius: sed primo diluculo: remediū: festinabit̃ tibi: sic illa mœrebat. Ego uero quāq̄ ꝑfectus asinus: & ꝓ Lucio iumentū: sensum tamen retinebā humanū. Diu deniq; ac multū mecū ipse deliberaui. An neq̄ssimā faciorosissimāq; fœminā illā: spissis calcibus feriens & mordicus adpetens. necare deberē. Sed ab incepto temerario: melior me sñia reuocauit: ne morte mulctata Fotide salutares mihi suppetias rursus extinguerē. Deiecto itaq; & quassanti capite: ac demussata tpali cōtumelia: durissimo casui meo seruiēs: ad equū illū uectorē meū ꝓbissimū in stabulū cōcedo. ubi aliū ēt Milōis quōdā hospitis mei asinū stabulantē iueni. Atq; ego rebar si qd̃ inesset mutis aīalibus tacitū ac naturale sacramētū: agnitiōe ac miseratiōe q̄dā īductū equū illū meū: hospitiū ac loca lauta mihi præbituꝝ. Sed proh Iupiter hospitalis: & fidei

Viatores in iumēta deformari
Diuus Augustinus de transfiguratione Apuleii
Mussitare
Demussata contumelia
Vector
Stabulo
Iupiter xenios
Fides iuxta iouem

Mordicus. Morsu & dentibus. Aduerbium est. Salutares suppetias. Auxilium rosarū salutare significat: quo erat cariturus fotide interempta. Quassāti capite. Indignationis & iracundiæ specimē est concutere caput: sic & Virgilius. in. xii. ille caput quassans: non me tua feruida terrent dicta ferox. Demussata contumelia. Tacite mecum: & cum murmuratione conquestus. Terentius in adelphis accipienda & mussitanda iniuria adolescentium est: Vbi ponit Donatus patienda & cum silentio perferenda: mussitare. n. ꝑprie dissimulandi causa tacere: dictum uel a muto uel ab. M. q̄ littera est nimium præsse uocis ac pene nullis hinc Demussata cōtumelia eleganter & scite dixit ꝑ dissimulata: & cū silentio indignationeq; transmissa. Vectorē. Qui me uehere solebat: alias uector pro eo qui uehit̃ accipitur: ut apud Lucanū. Causa est hæc sola timoris uectorē non nosce suū sic iurisc̄ōsulti uectores appellant eos q̄ nauibus uectant̃. Probissimū. Ironicos. Stabulantē. Dicimus stabulo & stabulor: ut grāmatici tradunt Virgi. centauri in foribus stabulāt dixit ꝑ habitāt & stabulant̃. Iupiter hospitalis græci xenion hospitale iouē uocant: q ab ouidio hospes dictus de quo poeta intelligi uoluit illo uersu. Iupiter hospitibus nā te dare iura locunt̃. Fidei secreta numina. Sic silius de fide: Iustitiæ consors tacitūq; in pectore numen. uł alludere ad fidei simulachrū qd̃ in capitolio uicinū iouis optimi maximi ut ī catōis oratione a maiores nři cē uoluerūt: de fide enniuso fides alma apta pinnis & iusiurādum iouis

prætereа fidei mysteria ut reliquorum deorum sunt in operto:nec inuulgari fas est:fides iustitiæ fundamé/tum est:ut inquit.M.Tullius.Fides ut docet Quintilianus in declamationibus supremú regum humana/rum uinculú est:sacra inter hostes:sacra inter piratas.Núma pópilius auctore Liuio sacrariú & sacer/dotes fidei instituit.Capita cóferunt.Quasi cósilia cóicaturi:hoc fieri solet ab his qui inter se solis sedu/ctiq; consultant:ne arbitri arbitrari queant.Lucianus itidé scribit equú suú:& hiparchi hospitis asinú. σπουδαρχοῦντας.Lauribus deiectis timentes.s.ne fenú ipsis paratú priperet:calcibus própros ipm icur/

Sacrariú fidei

secreta numina:pclarus ille uector meus:cú asino capita cóferunt:in meáq; pnicié illico cósentiunt: & uerentes.s.cibariis suis:uix me psepio uidere p/ximanté:deiectis auribus tá fruétes:infestis calci/bus insequút & abigor q pcul ab ordeo:qd appo/suerá uespi:meis manibus illi gratissimo famulo. Sic affectus atq; in solitudiné relegatus:águlo có/cesserá stabuli.Dúq; de isolétia collegarum meorum mecú cogito:atq; in altú dié auxilio rosario.Luci⁹ denuo futurus:eq psidiæ uídictá meditor respicio pilæ mediæ:q stabuli trabes sustinebat.In ipso ue/re meditullio Hipponæ deæ simulachrú residens ediculæ:qd accurate corollis roseis eqdé recétib⁹ fuetat ornatú.Deniq; agnito salutari psidio pnus spei:qrú extésis prioribus pedibus adniti poterá: insurgo ualide:& ceruice plixa nimiúq; porrectis labiis qto maxie nixu poterá corollas appetebam. Quod me pessima.s.sorte conáté:seruulus meus cui sp eq cura fuerat mádata:repéte cóspicies:indi/gnatus exurgit:& quousq; tandé inqt cátheriú pa/tiremur istú:pauloante cibariis iumentorum:núc ét

fasse.Abigor.Amoueor.ppulsor.hinc abigei dicti ab actores alieni gregis:& abageatus ipm crimen:apud iurisconsultos fusius uberiusq; ista tractantur.

Abigeus
Abigeatus

Illigatissimo.Solutissimo:uel lege illi gratissimo:ut sine duæ dictiones: famulú aút gratissimú appellat ironicos equú uectorémillú suú. Affectus. Male mulctatus calcibusq; contusus.

Collegarú.festiuiter collegas suos uocat iumenta asinú.s.& equú.táq in eodé magisterio officioq; consociatos: sic statius stellá ut opinor collegá noía uit:qa eodé poeticæ disciplinæ studio teneret:ne ratius iuriscósultus tres fa/cere collegiú existimat apud oratores duo collegiú faciút hic a Liui.& amia/no Marcellino collegiú cósulum duo/rum dictú. Pilæ mediæ.Signat i me/dio stabulo fuisse pilá hoc est colúná stabuli contignationem:& camerá ful/ciétem.In hoc significatu syllaba pilæ prima pducit:cú alias corripiat:api/lapilatim aduerbiú fit.quasi per pilas quo utit uictuuius.Inde oppilare de/duci quoq; autumo:táq pilarum opposi/tu obfirmare occludereq;:sicut a Mar. Tul.oppilatæ tabernæ dicunt.De pila Virg.saxea pila cadit & Oratius.& nul/la taberna meos habeat neq; pila libel/los græci στυλον appellant columná.Catullus a pileatis nona fratribus pila ubi nomie pilæ taberna si/gnificari uidet. Meditullio.Medio:meditulliú a medio dictum autumant eruditi & imprimis boe/tius:q illud tulliú quasi pductioné qdam esse uult:sicut in postliminio Hiero.cótra pellagianos scri/bit hoiem:in meditullium positum esse ut de uirtutú culmine ad uitia labat:& ex uitiis ascendat ad sublimia. Hipponæ deæ si.Hippona equorum & stabuli dea est.Argumento nomen:hippos.n.equus Tertul.in apologetico.Vos tñ non negabitis & iumenta oía & equos cáterios cum sua hippona coli a uo/bis:illud scitu dignú est & Annotatu:deos esse quosdá:quos antiqui semonas dici uoluerút:quos ne e cælo dignos ascriberét ob meriti pauptaté nec terréis eos deputare uellét p gfiæ ueneratóe:quo in núe/ro sunt priapus:hippóa & uertúnus.auctores.M.V.& placides.apud.Iuuc.uersus é ille uulgatissimus iurat solam hipponá:& facies olida ad psepia pictas:quem uir sæculi nostri doctissimus ita legit solá hippo.ut sicut dido.& mantho.p didonem & manthoné.Ita p hipponem hippo.accusatiuo casu di/camus:ex formula uidelicet græce declinationis.Ego de magnorum uirorum iuditio:quorum auctoritas pro/góe hñda est ut nihil ausim temere pnúciare.Ita illud asserre nó dubité quod hippóa.ut pomóa ut bo/bóa sm formulá primi ordinis usurpat apud scriptores idoneos. Aediculæ.appellatióe ediculæ si/gnificat recepraculum & quoddam quasi loculamentum ac repositorium:quo simulachra deorum con/tineri solent:in hanc sníam Pli.in.xxxvi.ædicula eius tota apitur ut conspici undiq; possit effigies deæ fauente ipsa ut credit facto:nec minor ex quacunq; parte admiratio est.Satyrographus quoq; dixit:si qs in ædicula deus unicus. Fuerat or.Scribit Pli.qd corónæ deorum honos erant:& lariú publicorum priua/torum:& sepulchrorum & maniú. Pronus spei.Sic foelix animi.secutus Amorum & mille alia similiter.

Tres collegiú faci/unt
Collegiú Consulú
Pila pila/tim oppi/lare
Meditulli um
homo in meditul/lio
Hippona dea semo nes dii,
Edicula

Nixu.Conatu Canterium patiemur istum Pronunciatione adiuuandum est ut uultuose & indigná/ter a seruo dictú uideat.Canterius aút significat equú:& eum pprie cui testes abscissi sunt:sicut maia/lis distat a uerre:capus a gallo Veruex ab ariete.Ita cáterius distat ab equo:hæc.n.oía testiculis amputa/tis castrata sunt.Plau.in captiuis.q aduehunt qdrupedáti cruciáti cáterio.Idé in aulularia.Ego faxim muli pcio q supant equos sient uiliores.Gallicis canterius Canterii quoq; in ædificiis noiant de quibus

Canterius equus maialis uer/uex cáteri us quid

Victruuius: quin etiā canterius Columellæ & Plinio est genus uineæ: quæ simplici iugo constat ordie
porrecto: optima hæc uino quādo sibi ipsa non obumbrat: assiduoq; sole coquitur: & afflatum magis
Cauteriū sentis & celerius rorem dimittit. Cauterium uero ferramentum ignitum dicitur: quod ui caustica ul-
Cauteres cera & putridas carnes curat hinc illud apud Hieronymum prouerbiale: putridæ carnes ferro curātur
Cauteria & cauterio: a palladio cauteres nominantur: quos habendos esse instrumento rustico pcipit. Inde cau-
ta cōscīa teriata conscientia ab Apostolo dicta. Simulachris infestum. Propter roseas corollas hoc dicit: quas
quanto maxime nixu poterat appeten
ter inuaserat: nullo habito deæ respe-
ctu. Sacrilegum. merito sacrilegum
dicit qui coronas deæ dedicatas surri-
pere contenderat. Apud Quintilianū
& Rethoricos Doctores ex statu finitio
nis quæri solet quid sit sacrilegiū: qd
Sacrilegiū quid ue sacrilegus. Quidam ita finiūt: sacri
legium est surripere aliquid de sacro:
alii sic: sacrilegium est surripere aliqd
sacri: hinc quæstio an is qui priuatā pe
cuniam de tēplo surripit sacrilegii re-
us fieri posset. Emere. Lego eruere:
hoc est educere expromere: & quasi ex
abditu efferre. Viciniæ cōclamantis.
Iunctim legendū: uiciniæ cōclamantis
latrones: illo intellectu: quod tota uici
nia cōclamare cœpit latrões adesse: ut
ita: cūcti accurrerēt suppetiatū. In pa
tefactis. Corrigo ui patefactis. Ignis &
mucro. Hoc dixit ppea q gladiis ac
Horreum quid facibus corruscantibus instruti latrões
inuaserant milonis domum. Hor-
reum. Nō solum frumenti & frugū re
positorium est horreū sed aliaꝝ quo-
q; rerum: sicut hoc ī loco & apud ido-
neos auctores accipitur: Iurisconsulti
titulo de emptione & uenditione. Cla-
uibus traditis ita mercium ī horreis cō
ditarum possessio tradita uidet. Si cla
ues apud horrea traditæ sunt. Itē Pau-
lus. dolia in horreis defossa si non sūt
noīatim in uenditione excepta horreo
rum uenditioni cessisse uideri. Item ti
Dominus horreorū tulo locati: Dominus horreorum effractis & compilatis horreis non tenetur: nāq; ut scriptum legimus
lib. iiii. codicis. Dominus horreorum piculum uis maioris uel effracturam latronum conductori psta
re non cogit. Autumant grāmatici & memorat Fortunatianus in lib. de dialectica horreū ab ordeo mu
Farreum tata littera nominatum: antiqui farreum a farre dixerunt: Diuus Augustinus quid sit horreum planis-
apothecæ sime ostendit sic scribens in libro de opere monacorum: Apothecæ uel horrea uerbum ex uerbo repo
horreari- sitoria dici possunt: Ab horreo horrearius eleganti uocabulo dictus: qui pro horreorum conductore
us poni uidetur apud iurisconsultos Titulo de his: qui deiecerunt his uerbis: si horrearius aliquid deie-
cerit uel effuderit. Romæ fuerunt Sempronia horrea ad custodiam frumenti publici. Entheca quoq;
eadem pene significatione ponitur: qua apotheca & horreum uidelicet pro loco gazæq; repositorio:
Entheca idem Augustinus in libro de uita Clericorum. Entheca nobis habere non licet: nō est Episcopi serua
Enthecaū re aurum: & post Paulo: Non habeamus entheca: hæc Augustini uerba in Decretis canonicis. xii. q. i.
Entheca percensentur: ab Entheca enthecatum deriuatur: pro eo, quod in repositorio conditum & cellario iclu
Memoriæ sum: Entheca memoriæ pro thesauro & cella ponit fulgentius. Gazis. Gaza lingua persica signifi-
Gaza cat diuitias gaza ut scribit Pomponius mella ciuitas est in palestina ex eo dicta quod si persæ ærarium
Gazophi uocāt: nā cum cābyses armis ægyptū peteret huc belli & opes & pecuniā intulerat: hinc Gazophilaciū
lacium gaze repositoriū dictum: de quo apud ecclesiasticos scriptores mentio creberrima. Iudei corbonā uo
Corbona cant sacrū thesaurum Iosephus: Eusebius: Hieronymus. Recluso. Patefacto. & apto. Gerulorum.
Geruli Maior inquit erat copia rerum gerendarum qua quibus geruli illi numero exigui sufficerent: græci
Adincitas βαστάζοντας uocāt: quos nostri baiulos dicunt & gerulos. Ad extremas incitas: ad extremā necessitatē
egestatēq;: sic enim antiqui loquebantur: uerbum est apud Plautū frequētissimum. Lucianus scribit.

simulachris deoꝝ in festū: qnia ego istū sacrilegiū debilem: claudūq; redā: & statim telum aliqd quæritans eruere: fascē lignoꝝ positum offendit ruinatusq; frondosum fustē: cunctis uastiorē: non prius miseꝝ me tundere desiit: quā sonitu uehementi: & largo strepitu pcussis ianuis: trepido etiā rumore uiciniæ cōclamātis latrões: profugit territus. Nec mora cū impatefactis ædibus: globus latronū ī uadit omnia & singula domus membra cingit armata factio. Ex auxiliis hincinde cōuolantibus: obsistit discursus hostilis: cuncti gladiis ac facibus instructi: noctē illuminant: coruscat in modū ortus solis ignis & mucro. Tunc horreū qddam satis ualidis claustris obseptū obseratumq; qd mediis ædibus constitutū: gazis milonis fuerat refertū: securibus ualidis aggressi: diffindunt. quo passim recluso totas opes uehūt. Raptimq; cōstrictis sarcinis singuli partiunt. Sed gestaminum modus numerum geruloꝝ excedit. Tunc opulentiæ nimiæ nimio ad extremas incitas deducti: nos duos asinos: & equum meū pductos e stabulo: qtum possūt grauioribus sarcinis onerāt: & domo iā uacua: minātes baculis exigūt: unoq; de sociis ad speculādū: q de facinoris inquisitione nūciaret relicto: nos crebro tūdētes:

latrões hipparchi domũ ingressos ipm una cũ palestra ancilla & seruo suo cõprẽsos colligasse Domũ
expilasse. pecuias uestes equũ. & asinũ alterũ. se quoq; sarcinis onerasse: baculis mox ferientes ipulisse Auia
usq; in montes. Per auia mõtiũ. Per mõtes iaccessos iuiosq;. Lucianus. ἀτριπτον ὁδον dixit. exẽplum
psonomasiæ est apud Rethoricos Doctores. Auiũ dulcedo auiũ ducit. nã & loca auia dnr: in qbus uia
est nulla uel ifrequẽs. & hõ auius dictus auia rõnis aberrãs. Lucre. Auius a uera lõge rõne uagaris. Sub Auius
uenit. In mentẽ uenit. succurrit. Ad auxiliũ ciuile. implorãdo. s. cæsaris auxiliũ ad qd' pide ac asylũ homo

p auia mõtiũ ducũt eõcitos. Iãq; reγ tantarũ põdere. & mõtis ardui uertice: & plyxo satis itinere. nihil a mortuo differebã sed mihi sero qdẽ serio tñ subuẽit ad auxiliũ ciuile decurrere: & iterposito uenerabilis pricipis noie: tot erũnis me liberaŕ. Cũ déiq; iã luce clarissima: uicũ quẽpiã freqntẽ. & nũdinis celebrẽ pteriremus: iter ipsas turbulas græcoγ: gẽuino sermõe nomẽ augustũ cæsaris iuocare tẽptaui. & o qdẽ tñ disertũ ac ualidũ clamitaui. reliquũ autẽ cæsaris nomen enunciare non potui. aspnati latrões clãorẽ absonũ meũ: cedẽtes hic ide miseγ coriũ: nec cribris iã idõeũ reliquũt.

Sed tadẽ mihi iopinatã salutẽ iuppiter ille tribuit nã cũ multas uillusas: & casas amplas ptenmus hortulũ qndã pspexi satis amænũ. In quo pter cæteras gratas herbulas rosæ uirgies matutino rore fluebãt. his ihiãs: & spe salutis alacer ac lætus ppius accessi: dũq; iã labiis undãtibus affecto: cõsiliũ me subit lõge salubrius ne si rursum asino remoto pdirẽ in Luciũ cuidẽs exitiũ inter manus latronũ offenderẽ: uel artis magicæ suspitiõe: uel inditii futuri criminatione. Tũc igiť a rosis: & qdẽ necessario tẽperaui. & occasum psentẽ tolerãs in asini faciẽ

ciuiliter decurrere solẽt. ex quo est illd' puoco ad cæsarẽ. & appello cesarẽ. usitatissimũ.
Luciãus quoq; cæsaris nomẽ maxia se uoce iclamasse significat. quo ruditu absono offensis latronũ auribus effectũ est ut ob hoc ipm Sebastia
magis uapularet tãq ita pderet nocturnos fures. Nundinis celebrẽ. significat emporiũ foruq; nũdinariũ illic fuisse. Gemino sermõe. Lego genuino sermõe. hoc est natiuo ac peculiari. Augustũ. Venerabile. græci augustũ σεβαστον uocãt. Vnde sebastia ciuitas augusti noi & numini dedicata. Et o. qdẽ per uocatiuũ casum iuocantes quẽpiã frequẽter o. pponimus. ut o. cæsar. o. princeps. o. auguste & mille hmõi: significat se illud primũ o. plane ac diserte enunciasse. cũ asini rudentes suo ruditu o. potissimũ rudere uideanť.
Disertũ. Planũ aptũ explanatũ. Clamorẽ absonũ. Vastũ asperũq; & sine legitimo sono. absonũ. n. id pprie ẽ qd' nõ tã sine sono ẽ q qd' soni duri & absurdi. Vñ absoni uoce dicti. M. T. qbus nulla i pnũciãdo suauitas inest. Absonũ
Nec cribris iã idoneũ. Insinuat se tot ictibus fuisse confossum cõscissumq;. ut nec quidẽ cribris faciẽdis coriũ suũ foret idoneum. Coscino mantia
Cribra. n. ex pellibus corioq; aselloγ cõfici qs ignorat κοσκινον græce dr. unñ cõscinomãtia cribra
diuinatio q p cribrũ fit. galli ex setis equorũ cribra iuenerũt. egyptii ex papyro. atq; iunco Excusso
hispani ex lino. excussoria & pollinaria sunt ria polli
ãt pollinaria qbus pollin qest tritici flos purgatior excerniť. Vñ & pollitor dictus q pollinẽ facit & farinã. alias pollictor accipiť p cadaueris curatore quasi pollutoγ. i. mortuorũ unctor. naria pol linctor
Rosæ uirgines. Illibatæ intactæ incorruptæ. sic a Marciale uirgo cartha accipiť p ea q nõdũ cõtrectata uulgataq; ẽ Plinius terrã uirginẽ dixit sincerã itactã. neq; a metallicis refossam attaminatamq;. Iosephus ait terrã q uirgo ẽ esse rubentẽ. Oro Phorũ Auctore. M. T. casta ẽ uerecũda uirgo icorrupta quodã mõ. Virgines rosæ Virgo terra
Hic uerbũ sit Deuirginari qd' est corrũpeŕ: Vñ puella deuirgiata q pflorata cõstrupataq; exuit uirginitatẽ. Alias deuirginari dicebanť pueri cũ ex ephebis decesserãt & deuirgiatu pueγ dixeř ex ephebis excedẽtẽ. Deuirginari Deuirginatus
His inhiãs. Rosas sitienter appetẽs dicius ihio huic rei: & hãc rẽ. Statius fraternos ihiãtẽ obitus. Plautus hereditatẽ ihiat quasi esuriẽs lupus. Inhio hereditatẽ
Vndãtibus. Labia undãtia decẽter dixit p mobilia flexibilia & undaγ istar sinuosa: qualia esse solent ex appetẽtia & desiderio. Prodirẽ in luciũ. Idest reformãter in pristinã hoĩs formã: fierẽq; iteγ Lucius Apu. Vel indicii futuri. Sensus est salubrius est cõsiliũ mihi uisum est ab esu rosaγ ad psens tẽperare. ne a latroni

Fœnum cordum
fœnisex
Sicilire
feniseciũ
Metæ fœni Striga

bus interficerer. uel dũ me magnũ suspicanť: uel dũ uerenť ne indiciũ faciã illoꝝ furti & expilationis. Foena rodebamus. Pabulũ iumẽtoꝝ ẽ fœnũ græci corton uocãt. a fœtu dictũ. quot annis. n. nouũ parit & fetificat; fœnũ cordũ uocãt autumnale & serotinũ: fenisex qui fænũ secat nũcupať. Pli. in xviii. igiť cornu ꝑ oleum ad crus ligato fœnisex incedebat. Collumella. necubi ferramẽtũ fœnisecis possit offendere. sicilire est secare; quæ fœnisecis ꝑterierunt fœnisiciũ tp̃s sectionis & ꝓ ipsa sectiõe accipiť Pli. Columellæ cæteris metas fœni appellãt strues ita figuratas. ut ab imolationes in angustũ uerticẽ exacuanť: qualis est metæ forma. collumella strigam i fœno noiat ordinem & quãdam quasi connexionem coarctationemq; a stringendo ducto uocabulo.

HYPOTHESIS SIVE ARGVMENTVM

Deuortor apud te

Demutatus in asinũ Apulei. crũnas laboriosas eloqũẽter enarrat: quas sub Asinina forma. humana mẽte retẽta. ꝑegrinatione multiplici ꝑpessus est; iterseruní tẽpestiuiter uarii latronũ casus describiť & ille q effigiẽ ursæ subiens instruxit apparatũ gladiatoꝝ: De idustria inserit fabulã psychesq & uoluptate: & eruditiõe ẽt refertissima. cuius mysticus itellectus suo loco explicabiť. Apud notos diuertimus latine & elegãter dř deuerto ad te & apud te: Plautus in pseudulo. ego deuortor extra portã i tabernã tertiã apud anũ illã doliari ẽ claudã crassam chrysidẽ. Deuortor ut inqt phocas grãmaticus i ꝑterito facit deuortisi sicut actiua & neutra ꝓferunť. Primus aditus. Accessus & introitus. Quãuis asino cõsimile illud. ut q̃uis asino pareret arua colono. Sensus ẽ ego & si asinia tarditate & brutali stupore ꝑditus erã. tñ facile sentire poterã ex mutuis osculis & ꝓlixo sermõe & largitiõe senes illos ad quos deuertimus fuisse familiares ac notos latronibus nr̃is: q nos abegerãt.

foena rodebamus.

Dies ferme circa mediũ cũ iã flagrãtia solis caleret: i pago quodam apud notos ac familiares latrõib⁹ senes diuertim⁹. Sic. n. primus adit⁹ & sermo ꝓlyx⁹. & oscula mutua q̃uis asino sentire ꝑstabãt. Nã & reb⁹ eos quibusdã dorso meo deꝓ́ptis mũerabãť. Et secretis gãnitib⁹ q, eẽnt latrocinio ptæ uidebãtur idicare. Iãq; nos oĩ sarcina leuatos. in pratũ ꝓximũ passim libero pastui tradidere. nec me cũ asino uel equo meo cõpascu⁹ cœtus attinere potuit: adhuc insolitũ alioqn prãdere fœnũ. Sed plane põe stabulũ ꝓspectũ hortulũ iã fame ꝑditꝰ fidẽter inuado. & q̃uis crudis oleribus: affatĩ tñ uẽtrẽ sagino. Deosq; cõprecatus oĩs cuncta ꝓspectabã loca sicubi forte cõterminis i hortulis: cãdẽs repetirẽ rosariũ. nã

Remunerari
Antidora quæ
Prouerbium ἐχθρων ἄδωρα δῶρα
Murmurillum
Partum Male partum male dispit
Compascus ager
Ex cõiugatis argumentum
põe post
affatim
Candens
Centifolia rosa
Rhodinũ oleum

Munerabanť. Donabãt. & muneribus ꝓsequebanť. Vnde & remunerari. ꝓ munera repẽdere. & gratiã referre. Catullus te q; his suppliciis remunerabor: græco uocabulo infrequenti quidẽ. sed elegãtissimo: Antidora dĩr remunerationes. Vlpianus iter iuris cõsultos eloquentissimus Titulo de petitione hereditatis scite & decẽter utiť hac dictiõe sic scribẽs. Plane si antidora acceperunt dicendũ est ea tenus locupletiores factos quatenus acceperũt. uelut genus quoddã hoc eẽt ꝑmutatiõis. ꝓuerbiu græcoꝝ scitu relatuq; dignũ est ἐχθρων ἄδωρα δῶρα. κοὐκ ὀνήσιμα. i. inimicoꝝ Dona non sunt dona minimeq; utilia. Dixit & euripides κακοῦ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει. Improbi uiri Donũ minime iuuat. ex hac parœmia ductũ est illď Maronianũ. Timeo danaos & dona ferentes. Dorso meo. Se sarcinosum & ꝑda onustũ fuisse significat. Gannitibus Susuris & murmurillis ut dixit Plautus. idẽ in Asinaria inqt qn centies eadẽ iperẽ atq; ogganiã. Partæ acqsitæ & paratæ: ptũ ꝓ parato dixerũt. M. T. in. ii. antoniana ut est apud poetã nescio quẽ male pta male dilabunť. Poeta aũt ille fuit si id scire desideras Neuius. qď grãmatici docẽt. Cõsimile ẽ illud plautinũ ex penulo. male partũ male dispit. Libero pastu. Liberæ pastioni. ut soluti exoneratiq; pascere mus. Cõpascuus cœtus. agrũ cõpascuũ dixerũt cõem uicinis ad pascẽdũ. In quo mihi atq; uicino simul pascere liceat pecus. hinc apud Ciceronẽ in topicis: & Quintilianũ & Boetiũ ex cõiugatis duciť argumẽtũ. ut si cõpascuus ẽ ager cõpascere liceat. hoc mõ. hic de quo q̃riť ager cõpascuus ẽ: i cõpascuo ãt licet cõpascere. cõpascere. n. & cõpascuũ iugata sunt: in hoc igiť agro licet cõpascere qa cõpascuus est & ita a cõiugatis sumptũ est argumẽtũ: Nũc scite & festiuiter cõpascuus locus dř ab Apuleio q sibi cũ altero asino & equo cõis erat ad pascẽdũ: & in quo simul cõpascere poterãt. Cœtus aũt dř quasi cõis locus. Quidã codices hñt cõpascuus locus intellectu simplicioř aptioreq;. Pone stabulũ. Post stabulũ. Sic Virg. pone subit coniunx. Lucianus ὁρῶ κῆπον ὀπίσω τῆς αὐλῆς uideo inqt hortũ põe diuersoriũ. Affatim. Large habũdãter. ad modũ. qď aduerbiũ prima acuta nõ media amnianus poeta ꝓnunciabat in lr̃is oppido q̃ pitis & ita ueteres locutos ac grãmaticũ ꝓbũ testis est Gellius. Oleribus crudis Luci. εἶχε μὲν ἔχανα πολλὰ καὶ καλὰ habebat inqt hortus olera multa & decora. Candens rosariũ. albicãs. a cãdore dictũ alias ignitũ. Differũt rosæ multitudine folioꝝ. asperitate. leuore. colore. odore. alabãdica rosa albicãtibus ẽ foliis. Celeberrima rosaꝝ genera facere nr̃i scriptores ꝑnestinã & cãpanã. addidere alii milesiã. cuius si ardentissimus color. est rosa a numero foliaꝝ dicta centifolia. Nec odo

rẽ nec

re nec specie ꝓbabilis. Oleum ex rosis rhodinū uocāt. græce .n. rhodon rosa noīat. Rhodini hoc est ro
sacei olei meminit Pli. in. xy. Idē in. xiii. celebrat unguētū rhodinū. tradēs diuulgata maxime unguen
ta esse ex rosa. rosariū dr̄ græce ῥοδωνια locus rosis cōsitus. qd̄ & rosetū quoq; appellāt: ut lilietū & Ci
tretū. palladio dictū. q̄ pcipit rosaria mense martio esse pcolēda. si rosam temporius habere uoleris
aqua calida bis rigabilis in die. Deuius Auia publica & loco frequenti semotus seq̄stratusq;. De iu
menti quadrupedis. Idest asini. appellatione iumentorū. an oē pecus continuatur quærit Vlpianus ad

& ipsa solitudo iā mihi bonā fiduciā tribuebat si de
uius & ꝓtect⁹ abscōdit⁹: sumpto remedio de iumē
ti q̄drupedis incuruo gradu rursū refectus ī hoīem
inspectante nullo resurgerē. Ergo igit̄ cū in isto co
gitatiōis salo fluctuarē. aliquāto lōgi⁹ uideo frōdo
si nēoris cōuallē umbrosam. cui⁹ iter uarias herbu
las & lætissima uireta: fulgentiū rosaꝝ mini⁹ color
renidebat. Iāq; apud mea nō usq; quaq; ferina p̄cor
dia ueneris & gratiaꝝ locū illū arbitrabar. cui⁹ iter
opaca secreta floris genialis regi⁹ nitor relucebat.
Tūc iuocato hylaro atq; ꝓspo euētu: cursu me oci
to ꝓripio: ut hercule ipse sentirē nō asinū me: uerū
ēt equū currulē nimia uelocitate refectū. sed agilis
atq; p̄clar⁹ ille cōatus fortūæ meæ sceuitatē anteire
nō potuit. Iā .n. loco ꝓximus: nō illas rosas teneras
& amenas: madidas diuinis guttis roris & nectaris

iumētum quid

edilitiū edictū. atq; boues hac appella
tione nō cōtineri iumētū ut inqt Gelli
us nō solum animalia significat sed ue
ctabulū ēt qd' a iūctis pecoribus trahe
bat. ueteres .n. nr̄i iunctū a iungendo
dixerunt. Collumella a iuuādo iumen
ta dici autumat: ex eo qd̄ nēm laborē
uel onera subuectādo uel arādo iuuēt
quo dicto dissentire uī ab Vlpiāi snīa
tanq̄ iumētoꝝ appellatōe boues quoq;
cōtineri possint: q nos arādo maxime
iuuāt asinū aūt inter iumēta numeran
dū merito censemus. qui subuectando
onera laborē mortaliū iuuat. Cuius ru
sticaꝝ reꝝ auctores in emendis tuendis
q; iumentis p̄cipuā rōnem uolūt eē pla
gaꝝ & pēuriæ tolerātissimus est qn &
oē rus tāq̄ maxīe necessariū instrumē
tū desiderat asellū. qui pleraq; utensi
lia & uehere in urbē. & reportare collo
uel dorso cōmode pōt. M. Varro lib. i.
de re rustica elegāti uocabulo dossua
ria iumēta uocat. qd' onus dorso ferre

Asinus inter iumenta

Dossuaria iumenta

possint. Idē asellis dossuariis cōportari refert oleum. uinū. Itēq; frumētū. aut qd aliud. Portius cato p̄
cipit in uillatico instrumento habendos & esse asinos clitellarios. & piostrarios. & molarios. græce iu
mētū κτηνος noīatur. Inde κτηνιατρος medici iumentoꝝ. quos nr̄i ueterinarios appellant. & mulome
dicos. & medicinā pecoꝝ ueterinariā apud Varronē & Colluellā. Salo fluctuarē. Trāslatio a mari. qd
sp̄ fluctuat. & estibus reciprocis fluit refluitq;. sic Virg. magno curaꝝ fluctuat estu. In demōio Socratis
tradit demōes salo mentis ad oēs cogitationū estus fluctuare. Vireta. Loca plena uiroris uirentiūq;
herbaꝝ uireta noīant. Maro deuenere locos lętos & amēa uireta. Vbi Seruius exposuit uirētia. Mi
nius color. Rosa ut auctor est Pli. paulati rubescēs dehiscit ac sese pādit. In calicis medio sui stātis com
plexa luteos apices. Inter genera rosarum: q̄dā sunt ardentissimi coloris minioq; simillimi. ut rosa mi
lesia. minium inter pigmenta magnæ auctoritatis est. Auctor est Verrius Iouis simulachri faciem die
bus festis minio illini solitam. triumphantiūq; corpora. sic Camillū triumphasse. Censores imprimis
iouem miniandū locabant. Ethiopum populi maximeq; ꝓceres toti minio tingebant. ut refert Plini.
Milton uocant græci minium. Homerus dixit νηας μιλτοπαρειας naues minio siue rubrica tinctas. mi
niarium metallum in bethica celeberrimum olim fuit: miniū in uoluminū quoq; scriptura usurpat.
Clarioresq; litteras uel in auro uel in marmore facit. Arena ex qua fit cocci colorē habet: cocci color in
rosis micat. grauius nihil tradit aspectu. Renidebat. Splendebat. alias ridebat. ut an̄ dictū est. Ve
neris & gratiaꝝ lucū. Nemoris amœnitatē significanter expressit. dū inquit se credidisse locū illū ue
neris fuisse & gratiaꝝ: quibus luci amœni. conualles geniales uireta lætissima ex omni parte uolupta
ria summe conueniunt: Claudianus graphice uenusteq; describit ueneris & cupidinum māsionem oī
bus delitiarum amœnitatumq; numeris absolutissimam. Genialis. Voluptarii. & decenns. Regius
nitor: alludere uidetur ad flores qui in scripti noīa regum nascuntur in pratis: qualis est hiacynthus. &
adonium amaracus quoq; regius puer fuisse fertur. qui in amaracum siue sansucum herbam odora
tissimam uersus esse traditur: Vnde amaracina unguenta dicta est & iouis flos cuius meminit Pli. l. xxi.
qui colore cōmendatur ac placet. Inuocato euentu. Inter duodecim duos. qui maxime agricolarum
duces sunt. quos consentes uocant est euentus deus. hinc. M. Varro in primo de re rustica. necnon p̄cor
bonum euentum: qm̄ sine successu ac bono euentu misera est agricultura. Plinius in. xxxyi. refert Ro
mæ fuisse boni euentus & bonæ fortunæ simulacra in capitolio praxitelis opera. Colitur autem euen
tus ut omnia nobis eueniant prospere & feliciter: unde. Donatus exponens Terentianum uerbum eue
nit. proprie inquit euenit ideo & bonorum euentus dicitur. Proprio. Lego proripio. uerbum est cō
citato enim cursu sese proripuisse designat. Equum currulem. Pernicem. s. & cursu uolaticum. qua
les equi in curruli certamine conspiciuntur. Sceuitatem. Sceuitiam. asperitatem: & ut ueteres dixe

Asini plostrarii clitellarii

Veterinarii

Fluctuat salo mentis

Minio illini simulacrū iouis

Milton

Renidebat

Amaracus puer in herbā

iouis flos

Euentus deus

Sceuitudo

quas rubi fœlices beatæ spinæ generãt: Ac ne ocul/lē qdē usq̧iã. nisi tantum ripæ fluuialis marginem densis arborib⁹ septã uideo. heæ arbores in lauri faciem prolyxe foliatæ pariunt in modũ floris inodori: porrectos caliculos: modice punicãtis: quos eq̄dem fragrantis minime rurestri uocabulo: uulgus indoctum: rosas laureas appellant. quarumq̧ cuncto pecori cib⁹ lætalis est. Talibus fatis implicitus etiam ipsam salutem recusans sponte illud uenenũ rosarium sumere gestiebam. Sed dum contanter accedo decerpere: iuuenis quidã ut mihi uidebatur: hortulan⁹: cuius omnia prorsus olera uastauerant: tanto damno cognito: cum grandi baculo furẽs decurrit: abreptũq̧ me totam plagis obtundit adusq̧ uitæ ipsi⁹ periculum: nisi tandem sapienter alioqñ ipse mihi tulissem auxilium. Nã lumbis eleuatis in altum: pedum posteriorib⁹ calcibus iactatis ī eum crebriter. iam mulctato grauiter: atq̧ iacente cõtra procliue montis attigui fuga me liberaui. Sed illico mulier quæpiam: uxor ei⁹ scilicet simul eum prostratum: & semianimem ex edito despexit: ululabili cũ plangore: ad eum statim prosilit ut sui uidelicet miseratiõe mihi præsens crearet exitiũ. cũcti enim

runt seruitudinem. Guttis. Virgi. in idyllio cui titulus est rosæ: Rosaria roscida cognominat: quasi

Rubi propaginem docuerũt

rore madentia & roscido humore gaudentia. Rubi. Spinæ. Plinius in hanc sniam. Rosa nascitur spina citius q̄ frutice. in rubo quoq̧ puenens. Rubi auctore Plinio ,ppaginẽ docuerũt: nãq̧ tu ruati gracilitate & simul ,pceritate nimia defingunt rursus in terrã capita. Iterũq̧ nascũt ex se se. repleturi omnia ni resistat cu tura. prsus ut possint uideri hoies terræ cã geniti. Rubi mora ferũt. & alio genere simili/

Cynosbatos

tudinem rosæ græce uocatur cynosbatos. hoc est rubus caninus. siue ut interpretatur Collumella sen/

Sentis canis

tis canis. ex rubo uiua sepes durabilis efficit: Ruborum rosa alopecias cũ axungia emendat.

Margo

Marginem septã. Masculino & fœminino genere marginem dici testis est antiquitas. & docẽt gram/

Emargio

matici: significat autem cuiuscunq̧ rei extremitatem. Inde uerbum emargino: qđ est extãtia in extremo tollere recidereq̧: sicut medicamentis excrescentes in extremis partibus carnes tolluntur: Plinius in. xxyiii. Item equarum p̄terq̄ uirginum erroditr emarginat ulcerat. In lauri faciem. Lucianus agrian daphnen uocat hanc arborem. i. siluestrem lau⁊: cuius cibus letalis sit equo & asino: Luciani uerba sunt in hanc sententiam: ουκ ην ροδα ἀλλὰ ηδ(?)ει ταῦτα εκ της αγριας δαφνης φυομενα ροδα/ εκεινα δαφνην αυτην καλουσιν ανθρω/ποι κακον αριστον ονω τουτο παντι/ και ιππω. i. non erant rosæ ueræ: sed ex siluestri lauro procreatæ rosæ ille laurum ipsam uocant homines pestiferũ cibum omnibus asinis & equis. Plinius

Agria daphne

uero rhododaphnen appellat cũ Apuleio ad amussim cõgruens. Idem enim est græco uocabulo rhododaphne. qđ

Rhododendron

latino rosa laurea. Alio nomine rhododendron quoq̧ nominatur. quasi rosæ arbor. Plinius in. xyi. eadem memorãs quæ Apuleius & Lucianus tradit Rhododaphnen hoc est rosam lauream iumentis caprisq̧ & ouibus: uenenum eē e contrario homini remedium aduersus uenena serpentium. huic arbori folia nunq̄ decidunt quæ rosæ similitudinem representant. Strabo in xy. quadam tenus meminisse uidetur rosæ laureæ his uer/bis erat arbor lauro similis. qua gustata iumenta omnia tum spuma in morem comicialis morbi emo/

inodorũ inori Astomi

riebantur. Floris inodori. Carentis odore. minimeq̧ odorati: Inodorus flos inodorum pomum dicitur: quod sine odore est: Inora dicuntur animalia sine ore quales sunt Astomi indiæ populi halitu: tantum uiuentes & odore. Caliculos in fruticibus satis multis. quidam quasi calices & per diminutionem calituli co ,spiciuntur: de quibus mentio frequens apud Plinium. nec quispiam existimet iter Plinianam Apuleianamq̧ sententiam esse dissidio ex eo: quod Plinius dixit hanc arborem caulibus esse fruticosam tanq̄ caliculis potius legendum sit nihil enim obstat eandem arborem fruticosam eē caulibus fœcundatam: tanq̄ eadem in stipite & in imo fruticibus exuberet. & caliculis inter frondes & in summo sit copiosa. Punicantis. Rubentes colore puniceo purpureoq̧. Rurestri: Rusticano. Illđ

Gestire

uenenum rosarium. id quidem uenenum est ut iam diximus iumentis & cuncto pecori: uerum homini contra uenena remedio. Gestiebam. Cupiebam gestire enim modo, cupere est modo lætari. Cõ

Cepurica hortẽsia

tanter. Cum quadam contatione & mora. Hortulanus: Græcæ κηπουρος dicitur κηπος enim hortus Vnde & cepurica hortensia. i. olera hortorum. de quibus Plinius in undeuigesimo. Sabinus librũ scripsit cepuricon. i. de hortensibus. quem Mecenati dicauit: qui habuerit horoscopum in. xiii. parte aquarii erunt hortulani. ut docet firmicus maternus. Baculo. Lucianus. ξυλον αρπασας baculum siue lignũ rapuit. Plagis obtundit. Lucianus. με συνεκοψε ξυλω μητε πλευρων φεισαμενος μητε μηρων. idest me

Attiguus Attigere

baculo contudit. neq̧ costis neq̧ femoribus parcens. Mulctato grauiter. Significat se crebris calcibus male mulctatum hortulanum ad terram prostratum deiecisse & ita saluti fuga consuluisse. Montis attigui. Proximi. ab attingendo dictus attiguus: ut a contingendo contiguus. Ouidius contiguas habue

re domos

re domos ueteres attigere dicebant pro contingere. Plautus. Ne attigas puerum ista causa quando fecit strenue. Illico. Statim. Pagani. Rustici. & aggrestes alias pagani dicti in bici q sacramento militari astricti non sunt sup duo apud Suetonium copiosus: Vbi explicarum leges uersum illu Satyrographi citius falsum pducere testem contra paganũ possis: De paganis qui ciues sunt nec militant frequẽs mẽtio apud iurisconsultos. Conclamant canes Rusticorum mos est cõclamare canes & canibus defẽsoribus sese tutari aduersus inimicos. Fidelissimi ante oĩa hominu canes sunt pp bella collophonii: itẽ castabalenses cohortes canum habuerẽ hæc erant fidissima auxilia. nec stipendiorũ indiga. Canes defendere cymbros. pugnasse aduersus latrões canem ꝑ domino restis est Pli. qui de canibus non pauca multa memoriæ ꝑdidit. Canes ut inqt Cato interdiu clausos esse: oportet ut noctu uigilantiores; & alacriores fint. canum genera duo esse tradit M. Varro unũ uenaticũ qd' pertinet ad feras alreꝝ pastoriciũ qd' custodiæ cã parat. & pertinet ad pastoré. Columella trifariã canũ genera diuidit unũ uillaticũ qd' uillam quæq; iuncta sunt uillæ custodit. Alterum pastorale. qd' domi obseruat stabulum. foris pecora pascentia. Tertium uenaticum probantur canes qui semp excãdescant in exteros. pecuarius canis neq; strigosus neq; pernix nimis debet eẽ sed robustus, ac strẽuus strigosum ãt intelligimus macrum & male habitum quasi stringosum. eo q: is morbus corpora stringit aut fame aut alia uitia causa apud Liuium strigosiores equi apud Gellium strigosus equus apd' ueteres scriptores dictio frequẽtissima; præcipit Columella ne nominibus longissimis canes appellentur quo celerius quisq; uocatus exaudiat; qualia sunt canum noia. σκυλαξ ferox. lacon celer. tigris a canibus ductum est uerus uerbum catulire. qd' significat libidinari. & cupidine ueneris gestire & coitum fitienter appetere. M. Varro feturæ principium admittendi faciunt ueris principio tum etiam dicunt catulire idest ostendere se uelle maritari. Aristoteles in. vi. de aĩalibus canes inquit eodem illo mõ affectæ canire dñr. Latinius purius significantius dixisse interpres catulire; q canire; hinc laberius lupam catuliẽtem dixit ꝑ libidinãtem & maritari desideratẽ. Lucianus in hanc sñiam. ανεκραγελυσαι τουσ κυνασ. exclamauit ut canes soluerent. Leonibus idoneos. In albania canes tam generosi spiritus nascunt ut leones elephantesq; ꝓsternant. Clarissimum est Alexandri Magni exẽplum qui canẽ albanũ obiecit elephãto; quẽ assidua rotatũ uertigine afflixit. ad cuius casum tullus concussa est. pertinacia canis leoni mordicus inherẽtis luculente perscribit a Quinto Curtio. E re nata capto consilio. Vetus ꝓuerbiũ est in arena gladiatorem capere consiliũ & ut sapienter monet Seneca. Debet consiliũ sub die nasci. & hoc quoq; tardũ ẽnimis sub manu quoq; quod aiunt. cõsiliũ nascat. & cũ cõsilio res aptẽtur. hinc eleganter dr e re nata cõsiliũ capi. qd' significat prout res contigerit cõsiliũ eẽ capiẽdũ: Quintilianus. in quarto. multũ gratiæ exordio esse autumat; qd' e re natũ ẽ: Itẽ pleraq; gratiora sunt si inuenta subito nec domo allata: sed inter dicendum e re nata uideant? Item Quint. in. v. ex re sumi cõsiliũ tradit. nihil in omni uita prius eẽ cõsilio. Marcus Tullius dixit pro re nata scribens ad atticum. Antonii colloquium cum heroibus nostris pro re nata non incommodum. Quam ualido. Validissimo. subtilis grammaticorum obseruatio ꝑ ualidum dici uult: q & ualidissimum, ut hæc ꝑticula quam superlatiuo semper copulet. Verum ista confuse licenterq; usurpari apud auctores idoneos curiosius lector reperiet: grammaticali illa scrupulositate posthabita. super quo alibi annotamenta confecimus. Ad ansulam. Vaceram Antiqui dicunt stipitem ad quem equi religantur. Marcus Tullius in lelio. quin etiam necesse erit. cupere & optare ut q sepissime peccet amicus. quo plures det sibi tanq ansas ad reprendendum ab ansa ansata uala dicta. & festiuiter apud Plautum in psa. Ansatus homo. qui gloriose ambulat brachiis subnixis & istar ansaꝝ extantibus. eminentibusq;: Carchesiũ inqt Macrobius uas est ansatum mediocriter. ansis a summo ad ĩfimũ ptingentibus. Destinatũ. Deligatũ ut supra. Confecissent. Extinxissent; interemissẽt q̃ inde confectores feraꝝ dicti q feras contrucidãt. Aluus. Per quã excrementa emittunt: alii sunt ut inqt Celsus aluo astricta. alii. saluta) interdũ aluus ꝑ ipsis excrementis accipit. ut apud eũdẽ Celsũ aluinosquoq; & cœliacos nũcupant ꝑfluuio alui affectos. fluxura ipa uẽtris & solutio elegãti uocabulo græco dr κοιλιολυσια. quo utit & M. T. in epistolis ad atticũ. Crudis oleribus. ωμαλαχανα dicunt. Fimo fistulatim excusso. Expssit in re qdẽ obscena id tñ qd' usu uẽire solet ad aluo lubrica & cita:

pagani fletibus eius exciti statim conclamant canes utq; ad me laniandum rabie perciti ferrent impetum: passim cohortantur. tunc igitur procul dubio iam morti proximus cum uiderem canes modo magnos: & numero multos: & ursis ac leonibus ad compugnandum idoneos in me conuocatos exasperari. ex re nata capto consilio: fugam desino: ac me retrorsus celeri gradu: rursum in stabulum quo deuerteram recipio. At illi canibus iam egre cohibitis: arreptum me loro q̃ ualido: ad ansulam quandam destinatum: rursum cedendo confecissent profecto: nisi dolore plagarum aluus artata: crudisq; illis oleribus abundans: & lubrico fluxu saucia: fimo fistulatim excusso: quosdam extremi liquoris

Pagani
Cohortes canum
Villaticus canis
Pastoralis
Vẽaticus
Strigosus canis
Catulire
Catuliẽtẽ lupam
Elephas a cane cõfectus
Sub mãu cõsiliu nascatur
E re nata
Pro re nata
Vacerra
ansata uasa
ansatus homo
Carchesium
Confecto
res aluus
aluini
Coeliaci
Coelio lysia
Fortolus

ut.s.quasi per fistulā & syphonē stercora liqdiora egerant.& quasi eiaculent.forolus ab antiqs.dictus qui soluti uentris est foria stercora liquidiora.laberius foriolus esse uideris in coleos cacas. ferā q̃ bonasus uocentur.apud idoneos scriptores inuenio interfugiendum reddere fimum.interdū & triū iugerum lōgitudine:cuius contactus sequentes ut ignis aliquis comburat.& ita sibi excrementis auxiliari a fimo fimeta dicta.quæ alionoīe sterquilinia.Pli.fimeta sub diuo concauo loco intecta stramento.ne in sole arescāt palo e robore depacto fieri iubet.De multiplici fimi differentia apud eundē atq; Columellā

Fimēta sterquilinia

aspergīe: alios putore nidoris fœtidi a meis iā quassis scapulis abegissem. Nec mora: cū iā in meridiē ꝓno iubare: rursum nos: & p̃cipue me longe grauius onustū ꝓducunt illi latrones stabulo. Iāq; cōfecta bona parte itineris: & uiæ spacio defectus: & sarcinæ pōdere depressus: ictibusq; fustiū fatigatus: atq; ēt ungulis extritis iā claudus & titubās riuulū quēdā serpētis leniter aq̃ ꝓpe insistens: subtilē occasionē fœliciter nact⁹ cogitabā totū memet flexis scite cruribus ꝓnū abiicere. certus: atq; obstinat⁹: nullis uerberib⁹ ad ingrediendū exurgere. imo ēt paratus nō fusti tantū: sed machera pcussus occūbere rebar. n. iā me ꝓrsus exāimatū: ac debilē mereri cāæ remissionem. Certe latrones partim ipatientia moræ. ptim studio festinate fugæ dorsi mei sarcinā duob⁹ cæteris iumentis distributuros. meq; in altioris uindictæ uicē: lupis & uulturib⁹ p̃dam relicturos. Sed tā bellū consiliū meum p̃uertit sors deterrima. Nāq; ille alius asinus: diuinato: & auncapto meo cogitatu: statim emmētita lassitudīe cū reb⁹ totis effundit. Iacēsq; i modū mortui nō fustibus: nō stimulis: ac ne

Polea stercus bois fetidum

& cæteros rerū rusticarū cōditores.illā adde. qd' asinini pulli fimum qd' primū edidit polea siue poliō uocāt:cuius medica uis lyenē sedat. Aspergie. Aspsione. Nidoris. Graucolenna stercoris excremētiq; significat fetorem nidoris dixit lāpridius in cōmodo. Alexander aphrodiseus. q̃rit in Problematis. cur stercus siue fimus hois maxime fetidi odoris sit: cum quorūdam animaliū & maxime caprarū aromaticam suaue olētiam fragret.qm̃ inqt hoies multiformi & humecto cibo affari uescūt minusq; exercentur. Ideoq; non bñ concoctum tetri odoris cū primisē.

Iubar

Iubare. Sole.qui iubas lucis effundit.alias iubaris noie lucifer significat. auctor .M.Var.& Seruius.a pacuuio dictum est exorto iubare noctis decurso itinere.pacuuiū imitatus Poeta inqt it portis iubare exorto delecta iuuētus.

Defecti q̃ syntectici fustuarium

Defectus. Exhaustus ac languens defectos uocat Pli. resolutos debilitatos & sine uiribus:quos græci dicunt παρετους qui & sintectici uocant: quorū mentio est apud eundem Plinium.qui & syntexes uocat ipsas defectiōes. Ictibus fustiū. Supplicium fustiū eleganti uocabulo fustuariū appellant.M.T.& Liui. Vngulis extritis. Plautus i Asinaria. nēpe hos asinos p̃dicas uetulos claudos qbus subtritæ ad fœmina iā erāt ungulæ. Scite. Pulchre & cōdecenter.

Machera macherophorus macheropius

Machera. Gladio.nam machera græco uocabulo & latinis usitatissimo gladius nominat: Macherophorus ensifer macheropius faber gladiorum. M. Tullius macherophoris centum sequentibus miros risus nos edere.pater demosthenis auctore Plutarcho macheropios est cognominatus ab officia gladiorū:quam athenis exercuit illud Satyrici poetæ de demosthene scribentis:quem pater ardentis massæ fuligine lippus:a carbone & forcipibus gladiosq; parante. Incude & luteo uulcano ad rhetora misit.

Causaria missio honestissimo Ignominiosa Causarii Causaria

Causæ remissionem. Corrigo causariam missionem.& ita aliquot ab hinc annis corrigendum docui.cum priuatim intra cubiculū discipulis familiarioribus Apuleiū enarrarē.sunt.n.tria missionum genera honesta causaria ignominiosa.honesta est.q̃ militiæ tpe ipleto dat. Causaria cū qs uitio animi uel corporis minus idoneus militiæ renūciat: ignominiosa cū quis pp delictum sacramēto soluit. Auctores iurisconsulti titulo de re militari.& titulo de his qui norant infamia.hinc causarii dicti ualitudinarii: Plinius in.xxv.scribit helleborū minime dādū eē sanguinem excreantibus causariis uel latere uel faucibus. Liuius in.vii. Tertius inquit exercitus ex causariis senioribusq; a Tito Quintio cōscribat qui urbi mœnibusq; præsidio sit; Vbi causarii significant milites.q pp ualitudinē a laboribus militiæ soluti missiq; sunt.& spartianus quoq; in hadriāo post hæc inqt ꝓfectus in gallias oēs causarios liberalibus subleuauit.dr̃ & causaria noīe substantiuo pro ipsa missiōe simpliciter lib. Codicis. xii. ubi sic scriptū legimus.causaria missus nulla existimatiōis macula aspergit.sensus est Apuleii opinabar inqt.me cū essem uerberibus fatigatus ungulis extritus claudicās inualēria debilitatus. mereri missionē causariā:quā.s.milites ualitudīe ipediti cōseq solēt a laboribus militaribus feriati; renūciātq; militiæ ueluti minus idonei palladius.causationē posuit ꝓ uitio iteriore & egritudine cū ait i prio

Causatio

si saluo capite i pulmōibus ac thorace.aut nulla ē aut rara cātio. Moræ. Cōtatiōis q̃ plerūq; maxieq; latrōibus detrimētosa ē. Distributuros.s.rebar.hoc ē opiabar. Bellū consiliū. Scitū elegāsq; ironicos. Præuertit. Præuenit anticipauitq;. Antecapto cog. Cum anteuenisset p̃occupassetq; id qd' ego mecū cogitaueram. Ementita lassitudine. Cū lassitudinē itineris.& fatigationem sarcinæ emētiret.

Cauda

Cauda qdem.sic fieri solet ut.s.cauda auribus.cruribus comprensis iacentes asini exurgere cogant. Posthumæ spei.sunt.posthumus dicit.qui post morte & humanitatem patris natus est: sic elegater & scite spe posthumam appellat serotina nimis & tardam:& quasi post mortem iumenti irrita & cassa. Verbu posthumare Tertuliano est pro post nasci:& posteriore esse:sic enim scribit i apologetico. Cæteri quoq; pphetæ & si moysi posthumant.i.post moysem nati sunt: & illo posteriores existut posthuma quoq; ætas decentissime dicitur Sidonio pro futura & postera sic scribenti epistolis:sciat ætas uolo posthuma nihil mia fide firmius.

cauda qde & auribus cruribusq; undiq; uersum eleuatis teptauit exurgere: quo ad tadem posthumæ spei fatigati secuq; collocuti:ne ta diu mortuo imo uero lapideo asino fuietes fuga morai et: sarcinis eius mihi equoq; distributis districto gladio poplites eius totos amputant. Ac paululu a uia retactu p altissimu pceps in valle pxima aute nuc spirante pcipitat: tuc ego miseri comilitois fortuna cogitas statui ia dolis abiectis: & fraudib: asinu me bone frugi dnis exhibere. Na & secu eos aia duerteră colloquetes q i pxio nobis esset hnda masio: & toti uie finis quieta: eoru q; eet sedes illa: & hitatio. clementi deniq; trasmisso cliuulo: puenimus ad locu destinatu: ubi rebus totis exolutis: atq; intus codi tis: ia poder liberatus: lassitudine uice lauacri pulueris uoluptatib digerebă. Res ac tps ipm locoru & speluncæ illius: qua latrones inhitabat descriptione exponere flagitat. Na & meu simul piclitabor igeniu: & faxo uos quoq; an mete et: sensuq; fuerim asinus sedulo sentiatis. Mos horridus siluestribusq; frondibus umbrosus: & i primis altus fuit huius per obliqua deuexa: qua saxis asperrimis & ob id i accessis cingitur: couallës lacunosæ cauæq; nimiu spietis aggeratæ: & qq uersus repositæ naturale tutelă pbetes ambiebat: de sumo uertice: fons affluës

La pideo.qui imobilis pmanebat ut lapis simulachruq; lapideu. Lucianus. εκει/τοδιωσπερ λιθοσ iacebat ut lapis. Districto.educto.& ut dr euaginato. Poplites.neruos cruru posteriores flexurasq; suffragiu. Elephas ut auctor e Plini.poplites intus flectit hoïs modo cætera aialia i diuersum. Lucianus idem meoras τωξιφει υποτεμνουσιν εκτωσκελων gladio inquit crura amputarut.

Altissimu præceps.i.præcipitiu: qd græci κρημνον uocant Lucianus ωθουσι νεσ τον κρημνον.i.impellut in præcipitium. Commilitonis. asino eode comilitio iumentario mecu sociati comilites dixit Pli.p comilitones & una militantes. Bonæ frugi. utilem & bonu cum laude dicimus: hominem ee frugi bonæ: quasi probum utilem & necessarium: freqnens est locutio ad bona frugem redir hoc est ad bonos mores pbitateq;. Clemeti cliuulo. modice clementerq; surgenti: tales cliuos no ascendere nos sed ascendisse cognoscimus. Pulueris uolutaribus. uolutationibus iumentis uolutatio in puluereuicem lauacri & balneaz repræsentat:id qd quotidie passim cospicimus. Plin.xyii.ueterina inqt a iugo: & cães a cursu uolutatio iuuat.idem in.x.solidipedu iqui ppria est uolutatio. Mar. Varro tradit sues i luto uolutari: hæc .n.illoz requies: ut lauatio homis ideo q; uolutabra a Virgil. dicta loca: in quibus se apri uolutant cum ait in Georgicis. sæpe uolutabris pulsas siluestribus apros: uetus prouerbium est apud Hieronymum & in decretis canonicis relatum: sus lota est in uolutabro luti: Heraclitus ait sues cœno cohortales aues puluere uel cinere lauari. Res ac tempus flagitant. pulchrum est ut uersu græco testatum e: nosse temporis opportunitatem: siquidem καιροσ εστι των παντων κρειττον πολυ.i.oportunitas & occasio longe melior est legibus. Periclitabor. experiar tentabo: nam & piculum facere est experimentu dare: sisena piclitant tormenta ac tela multaq; genera machinamentoz: dicit autem se uelle facere periculum ingenii & eloquentiæ Topographia.i.loci descriptione: ex quatuis ingenii eluceseit: & elegantia manifeste cognoscitur: dum locus graphice speciosseq; descriptus sub oculos: ita subiicitur: ut cerni magis q legi uideat. Faxo. faciam. Sedulo. studiose & diligenter dictum quasi sine dolo. Deuexa procliuitates i clinationesq;: couexa quoq; de montibus & cœlo dicunt. Lacunosæ. lacunæ sunt fossæ. in quibus collecta aqua stare consueuit a lacu dictæ: quas alii lamas uocant. Oratius. Viribus uteris per cliuo flumina lamas: cu aut in conuallibus crebræ sint huiuscemodi uoragines & lacunæ: merito lacunosæ nuncupantur. M. Tullius oppido q decenter dixit lacunam in auro factam. intelligi uoles exinanitionem auri & quasi uoraginem qdam ex furto & rapina & alibi ut illam iquit lacuna rei familiatis explerent. Naturalem. spineta interdum naturali tutela sepiunt loca redduntq; tutissima interdum de industria hunt uetusti auctores uiuam sepem appellat: quam ut inquit columella structili prætulerunt: cum diuturnior permaneret: ea fit ex uastissimis spinis maximeq; ex rubo & cynosbato: nos sentem canis appellamus: columella & palladius præcipiunt hoc sepimento hortos esse claudendos.

Spes posthuma
Posthumare
Posthuma ætas
Comilites
Bonæ frugi
Volutatio solidipedum
Volutabra
Sus lota in uolutabro luti
periclitari
Topographia, sedulo
Deuexa
Lacunæ
Lamæ
Lacuna in auro
Viua sepes

Bullæ — Bullis bullantibus aquis: sunt enim bullæ tumores; qui in aqua fiunt: & repente euanescunt: hic il
Homo — lud apud Varronem ꝓuerbium: homo bulla est: quo significat̃ hoiem bullæ instar memento defice
bulla est — re ac emori: uerbum est bullare: qđ signat bullas facere. Cor. Celsus inter notas male ualitudinis ait eē
Bullare — si urina bullat & male olet: diminutiuū bullæ est bullula: idem si quasdam quasi maculas repræsen
Bullula — tat: aut si bullulas excitat. Bullantes aquas appellant Calphurnius & Pli. quasi bullis rumentes scaturi
Bullantes aquæ — entesq; bullatas nugas dixit Persius pro charactere tragico tumenti & sufflato: alias bulla ornamentū

bullis ingentibus scaturibat; perq; prona delapsus euomebat undas argenteas: Iāq; riuulis pluribus dispersus ac ualles illas amnibus stagnantibus irrigans: in modū stipati maris: uel ignaui flumīs cuncta cohibebat: insurgit spelūcæ qua margines mōtanæ desint: turris ardua; caula firma: solitis cratibus; ouili stabulatione cōmoda; porrectis undiq; lateribus: āte fores exigui tramites: uice structi parietis attendunt̃, ea tu bono certe meo periculo: latronū: dixeris atria, nec iuxta qcq̄: q̄ parua casula: cānulis temere cōtecta; quo speculatores e nūero latronū: ut postea cōpari; sorte ducti: noctib⁹ excubabāt. Ibi cū singuli irrepsissent stipatis artub⁹ nobis añ ipas fores loro ualido destiatis: anū q̄dā: curuatā graui senio: cui soli salus atq; tutela tot nūero iuuenū cōmissa uidebat̃; sic īfesti cōpellāt: ēt ne tu

est ingenuorum puerorum: de quo apud Suetoniū copiosius. bullæ quoq; sunt quibus fores ornant̃ & ualuæ: ut apud Plautū in asinaria iussin in splēdorem dari bullas has foribus nr̄is? M. Tulli/ us pro dat uerri qđ bullas aureas ex ualuis templi op̄ciū abstulerit. Argētea as a nitore & perspicuitate argenteas dixit: argētū. n. color candidissimus ē: & ideo ut inqt Pli. militaribus signis familiator q̄ auri: qm̄ is lōgius fulget.

In modum stipati maris: signat fontem per riuos plures dispersum ualles illas adeo repleuisse: ut maris quædā quasi effigies uideretur: cuncta cohibē
Caulæ — tis. Caula firma. caulas dicunt munimenta ouium & sæpta. Virgi. cum fremit ad caulas uentos perpessus & imbres: ubi caulas ut interpræta⁀ Donatus dixit ambitū ipum: quo tutæ oues aduersus insidias continent̃; græcū nomen est. c. littera detracta: nā græci αὐλὰς uocāt animaliū receptacula quas nostri caulas: qđ & Seruius docet: qui/
dam caulas a cauo dictas autumant; antiquitus. n. ante usum tectoꝝ oues ī antris claudebant̃: sic Lucre
Caulæ — tius caulas corporis & caulas palati ponit pro caua & foramina. Solitis cratibus. lego solidis hoc ē fir/
Palati — mis & robustis: a crate dictus craticius paries: quo utimur instructura rusti ædificii. palladius meminit cra
Craticius paries — ticioꝝ podioꝝ; qbus granaria discernenda præcipit. Attendunt̃. obtendunt̃ opponunt̃q: signat. n.
ex cratibus factū parietem: quem ob id craticiū appellant scriptores idonei. Ea tu bono. ꝓuerbialis locutio hoc intellectu: me duce & auctore poteris illa latronū atria nominare: & siqd ex hoc pīculi urget & noxe id meū sit consimiliter in libro de demonio socratis haud scio an bono certe quidem meo periculo poteris genium uocare: sicut aūt atria in nobilium domibus dicunt̃; ita hæc latrōum atria di
Cánniciæ — ci possunt ex similitudine. Cannulis contecta. palladius cānicia cameras uocat in agrestibus ædifici/
cameræ — is ex cāna constructas. Pli. in. xvi. tegulo arūdinum inquit domos suas septētriōales populi operiunt: in
reliquo uero orbe & cameras leuissime suspendunt: ob id ait epigrāmatarius poeta; texant̃ reliqua te
Cánetum — cta palude tibi: cānetū uocant locū cānis cōsitum: q̄ pallatius mense februario ponenda p̄cipit: græce
Donax — Donax dr̃ harundo: hinc apud Pli. calamus fructuosissimus Donax dictus est; & tibialis calamus quē
auleticus — auleticō uocāt: græce. n. αὐλὸς tibia: unde monaulon apud Marcialē ꝓ una tibia: cuius inuentorē Mer/
calamus — curiū fuisse testis est. Pli. Speculatores. græci episcopos uocant: speculatorē significationē Troiano
Monaulō — bello si non inuenit: speculatoriū Cypriano locus eminens accōmodusq; ad speculandū. M. T. scribit
Episco/pus — se episcopū a Pōpeio destinatū esse oræ cāpanæ & maritimæ in principio ciuilis belli; hoc est explora
torem speculatorēq;: idem ait quadā ad atticū epistola: cōscendi in phaselū episcopiū; corrigo episco
Mar. Tul. — pium: significat. n. se nauē exploratoriā cōscendisse: q̄ græcis uocabulis dr̃ episcopiū & catascopiū: qua
Speculatorium epi/scopum — dictione Cæsar & Au. Gellius utunt̃. Destinatis. deligatis iumentis: quo in numero erat Apuleius.
Curuatā graui senio. silicernios dici uoluerunt senes iam incuruos: quasi silices ex icuruitate cernē
tes: silicernium uero dr̃ cœna feralis ex eo q̄ silentibus hoc est defunctis exhibet̃. M. V. ad sepulchrū
Catascopium — antiquo more silicerniū cōfecimus: alii tradunt silicerniū esse genus farciminis quo fletu familia pur
gat̃ quia cuius noie ea res instituebat̃ is iam silentiū cerneret hoc est mortuus esset: cecilius credidi si/
Silicernii — licerniū eius me esse esurū; apud Teren. cū cōtumelia dictū est: in adelphis: sane te exercebo hodie ut
senes — dignus es silicerniū qđ exponens Dona. ait silicerniū cœnā esse; q̄ his manibus infert̃; qđ ea silentes cer
Silicerniū — nant. i. umbræ possideāt silicerniū sit senex q̄ iā iāq; silentibus umbrisq; cernēdus sit; nec ꝓbat silicer/
niū dici senem quasi silicē cernendum incuruus est: at placiades id ꝓbat silicerniiq; uocabulū inde deducit: qđ sane etymon probatur. Infesti. infensi & male aiati. Cōpellant. uerbis obiurgatoriis alloquunt̃: sic aūt ordinandus est textus: latrones alloquunt̃ anum: cui eorum aula & curatio cōmissa erat.

Busti cadauer. probra latronũ sunt cõgruentia in uetulam cadauerosam atq; annis obsitam tanq̃ polycronia fœmina ac annotissima: sit busto digna sit uitæ dedecus. & plutonis fastidium: cum alioquin pluto gaudeat manibus defunctorũ ad ipsum cõmigrantibus. Lusitabis. ludes & per desidiam ociabe ris frequẽtatiuũ uerbum est. Lucianus κρεουτο τηυγραυ διατι αυτο καθιζη και ου παρασκευαζεις τον. sic interrogabant anũ: cur sic sedes ociosa: nec prandiũ paras. Derepsissent. in caulam & latronũ speluncam quasi repentes introissent de tam fera refectione indignant latrones sibi post exhaustos labores præsto non esse prandii solatium q̃ refectione uires recreantur & corpus refouetur: uetus uerbum est a lasso rixam quæri: item a sitiente & esuriente sumpto autem cibo omnis animi impetus mollit. Auiditer igurgitare. apd Plautũ anus merobiba & multibiba ingurgitat i se merum auiditer faucibus plenis: & quasi in barathrum effundit

Ingurgitare

ingurgitare dictum est. quasi ingurgitem atq; uoraginem immitere. Au. gellius crebris & ingentibus poculis oẽ ingenium igurgitabat. Vocula. attenuata uoce. Hospitatores. emendatione unius litteræ lego sospitatores: sic. n. purior est intellectus: dicimus autem sospitatores: nos sospitant faciuntq; incolumes quibus uitã acceptam ferimus.

Sospitatores

Affati. large copiose affluẽter. Panis numerosus: apud lucianum sic iquit anus αρτοι παλλοι οινου παλαιου πιθοι και τα κρεα ηδυμιντα αγριοσ σκευασμενα. i. panes copiosi uini ueteris dolia carnes & siluestres uobis pstõ sunt. Et calicibus effricatis. ex præcepto Oratii qui ait in epistolis: nec non & cantarus & lanx ostendat tibi te: itẽ alter satyrographus: hic lauet argentum uasa aspeta tergeat alter. Consimiliter Plautinus leno facite inquit ut offendam parata: uorsa præstergastrata. lauta cocta q; omnia sient. Ex more calida priscorũ his mos fuit pene quotidianus ut ante cœnam i balneis lauerentur: nam ut docet Victruuius architectus tempus lauandi a meridiano ad uesperum est maxime constitutum: athena supra hypocaustum hoc ẽ ut ego interpræ tor uaporariũ: tria sunt componenda unum caldarium: alterum tepidarium tertium frigidarium: & ita collocanda uti ex tepidario in caldarium de frigidario in tepidarium aqua influat laconicum sudationesq; sunt coniungendæ tepidario ex aduerso laconici caldam lauationem collocanda esse præcipiunt: est aũt laconicum in thermis structura orbiculata. sudatorium: in quo sudor sicco calore elicitur qđ & Cor. Celsus insinuat libro secundo his uerbis: sudor aũt duobus modis elicitur aut sicco calore aut balneo siccus calor est & arenæ calidæ & laconici. Dion laconicum dicit appellatum ex eo qđ lacedemonii nudi unctiq; pcunctis exercebantur in hisce sudatoris cruditatem coquæbant & cœnatoriæ fami præparabantur. Quod & Columella apertissime indicat sic scribẽs in luxum ganeonũ mox ut apti ueniamus ad ganeas quotidianam cruditatem laconicis excoquimus & exusto sudore sitim q̃rimus non solum calida lauacra: sed & ardentes balneas placuisse priscis seuerissime, rependit Pli. cuius uerba operæpciũm fuit subtexere ex libro undetrigesimo quæ hæc sunt illa, pdidere imperii mores illa q̃ sani patimur: luctatus ceromata ceu ualitudinis causa instituta: balneæ ardentes qbus persuasere in corporibus cibos coqui: ut nemo non minus ualidus exiret obedientissimi uero efferentur: idẽ in. xxv. ait ante non erat mos nisi calida tantum lauari sicut apud Home. etiam inuenimus: antonius musa augusti medicus & euphorbius fratres instituere a balneis frigida multa corpora astringi: charmis quoq; messilensis damnatis balneis calidis frigida ẽt hibernis temporibus lauari persuasit: mersit ægros in lacus qua de re extat etiam annei senecæ astipulatio: qui scychrolutrem sese nomiãt quasi frigidis balneis utentem: super quo in appendicula Suetonii commentariorum: annotaciunculam cõdidimus. Tumulruario. raptim festinanter: & tumultu quasi quodam præparato: sic apđ Liuium tumultuarius exercitus: & apud Gellium tumultuarium studium: apud alios pleraq; consimiliter usurpata: quod & supra enarratũ est. Deuestiunt. uestes exeunt & despoliant. Vapore recreati. cõtra sũt ut inquit. Cor. Celsus omnibus post fatigationem cibũ sumpturis: si balneum non est calido loco uel i sole: uel ad ignem ungi: atq; sudare: scribit Plinius in tertio epistolarum: spurinnam in sole solitum nudum ambulare: ubi hora balnei nunciata esset quæ hyeme erat noua: æstate octaua. De in lotum accubare apposita cœna non minus nitida quã frugi. Et oleo peruncti. duo sunt liquores corporibus humanis gratissimi intus uini foris olei: oleo natura est tepefacere corpus: & cõtra algores muniri, usum

Mos haliei quotidianus

Hypocaustum

Vaporarium

Laconicũ

Sudatorium

Balneæ ardentes

Frigida astringi corpora

Psychrolutres

Deuestiũt

duo liquores gratissimi

busti cadauer extremũ: & uitæ đdecus primum: & orci fastidiũ solũ: sic nobis ociosa domi residẽs lusitabis: nec nostris tam magnis rãq; periculosis laboribus: solatium de tam fera refectione tribuas: quæ diebus ac noctibus: nil quicq̃ rei q̃ merum sæuienti uentri tuo soles auiditer ingurgitare. Tremens ad hæc & stridenti uocula pauida sic anus: at uobis fortissimi fidelissimiq; mei hospitatores iuuenes affatim cuncta suaui sapore percocta pulmẽta: præsto sunt: panis numerosus: uinum probe calicibus effricaris affluenter imissum: & ex more calida tumultuario lauacro uestro præparata. In fine sermonis hui9 statim sese deuestiũt: nudatiq; & flãmæ largissimæ uapore recreati: calidaq; perfusi: & oleo pũcti mẽsas dapib9 largiter istructas accũbũt.

Græci ui/tio͞ꝝ geni/tores
Soluni
adæque
attalica
Babyloni/ca
Polymita
Polymita/rius

éius ad luxuriam uertere græci uitio͞ꝝ oium genitores: in gymnasiis publicando: oleo multo apud ue/teres perungebant corpora in balneis: leniterq; perfricabant: crebra mentio apud celsum de usu olei in balneis: qui pcepit in tepidario sudando ibiq; inungendũ: mox in soliũ descendendũ: qđ uas est bal neatoriũ. Commodũ. uix tunc iam iá. Incõtanter. sine concatione & mora: ná res illæ qbus erant onusti haud dubie demonstrabát eos esse latrões & exercere latrociniũ. Adæq. per æque & pariter. Plau. in cassina: neq; est: neq; fuit me senex quisq̃ amator adæq; miser. Intextæ filis aureis. au͞ꝝ intexe re uestibus in asia inuenit attalus rex: unde nomẽ attalicis: colores diuersos picturæ intexere babylon maxime ce lebrauit & nomen imposuit. babyloni ca n. dicta sunt: plurimis uero licius te/xere: quæ polymita appellant alexan/dria istituit. græce. n. πολυ multũ και μιτοσ: filum & licium: unde polymita rius i exodo significat textor uestis po lymitæ. acu facere idest phryges inuene runt: indeq; phrygiones appellati sũt. Quorum mentio apud Plautũ in me nechmis: uestẽ intextam filis aureis si/gnat Virg. illo uersu. fert picturatas au ri subtegmine uestes: idem phrygionũ

Phrygio/nes

Commodum coq̃rant: & ecce quidem lõge plures numero iuuenes aduenunt alii: quos incontãter ad equæ lationes arbitrarere. Nã & ipsi prædas au reo͞ꝝ argẽteorũq; nummorum: ac uasculo͞ꝝ uestis q; sericæ: & intexte filis aureis: inuchebant: hii simi li lauacro refoti: iter foros sociorum sese reponũt. Tunc forte ducti ministerium faciunt. Estur ac po tatur incõdite: pulmẽtis aceruatim: pãibus aggera tim: poculis agminatĩ igestis: clamore ludũt strepi tu cãtilãt: cõuiciis iocãtur: ac iam cætera semiferis

Auro tex/tili palu/damentũ
Olosérica
Subserica
Fomenta
Focillatio/nes
Fori qui
Ministe/ria
Estur
Come sa/patina
Incõdite
Isocolon
Compar
Omiopto/ton
Ter bibe uel ter tria
Scitũ de parchis bi bacibus

artificium: innuit cum ait, & phrygiá ascanio clamidem nec cedit honori textilibusq; onerat donis re/fert. Pli. uidisse sese aggrippiná claudii principis indutá paludamento: auro textili sine alia materie. Sericæ. de serica ueste alibi copiosius. unde & olosérica: q tota serica est: scribit Flauius uopiscus ta/citum Romanũ principem, interdixisse uiris oibus olosericam uestẽ: est & subserica q non ex toto tex/tura serica contexit. Alexander Romanus imperator auctore iáprido uestes sericas raras habuit olose ricas nunq̃ induit: subsericam nunq̃ donauit. Refoti. recreati refocillati calefacti fomenta ut auctor est festus & focillationes a forendo. i. calefaciendo dicunt. Foros. sedilia. pprie autem foros dicimus in nauibus sedilia nauta͞ꝝ & tabulata: quo in significatu apud Virgi. M. Tullium. Lucanũ. Cæteros in/uenit: alias fori significant circensia spectacula: quo͞ꝝ meminit Liuius in primo. Quidá non foros le/gunt sed choros intra tot cœtus & turbam. Tunc forte ducti. quando inter æquales uni pluribus ue iniungendus est labor. sorti res cõmittit: ut ita omnis quærela tollat: sic apud Virgi. dido partibus æq̃ bat iustis aut sorte trahebat. Faciunt ministerium: ministrant & ministro͞ꝝ fungunt officio: ministe ria pro ministris usurpant scriptores: ministerium quoq; Plinio ẽ p ipsis ministris: cu scribit in. xii. qn decim conuiua͞ꝝ ac ministeri capax fuisse triclinium. Estur. idest edunt ac potant incomposite ior dinateq;: impersonale uerbum est: ab edendo: nam ut docet Diomedes instans tempus impersonalis ẽ estur: dicimus a comedo r comesum & comestum didimus ait comesta patrimõia: a uulgio dictum co/mesa patina. Incondite. incomposite nullo ordine nullá concinnitate seruata sic apud Virgiliũ. Li/uium. cæteros inconditũ dicimus incõpositum & incultũ inconditũ carmen incondita oratio. in hanc sententiam ait. M. Tullius in secunda antoniana ab hora tertia bibebat ludebat uomebat. Plumen/tis aceruatim. exornatio est: scriptori huic prope peculiaris compar siue isocolon noiat: ex eodẽ gene re sunt omioteleuton & omioptotõ. i. similiter desinens & similiter cadens scitamenta huiusce locutio nis fugienda pcipiunt rhetorici doctores. & Gellius monet exẽplo Luciano si ĩmodice fiant isipida & ppe puerilia iudicari; ue͞ꝝ si modice & tempestiuiter interseráť orationẽ reddunt uenustiorẽ atq; cõ cinniorẽ. Clamore ludunt. M. Tul. in antoniũ. psonabant oía uocibus ebrio͞ꝝ: natabant pauimenta: uino madebant parietes. Lucianus ηνπερισ τοιδλαψιγεσ καιλογοσ πολυσ εντωσυμποσιωανδροφονων. idest erat ptandium copiosum & multus sermo in conuiuio homicida͞ꝝ. Poculis agminatim igestis. ex lege conuiuali a tribus ad nouẽ poculo͞ꝝ numerus producit: ausonius in grypho. Ter bibe: uel toti/ens ternos sic mystica lex est: uel tria potanti uel ter tria multiplicanti: ue͞ꝝ in cœna latronũ & cœtu in tẽpetantissimo͞ꝝ: non tria non ter tria sed ter nouẽa pocula singulis uix sufficiunt: cũ faciant qđ pthi, de qbus est illud scitũ: qto plus biberint tanto magis sitire pthos: consuetudo. n. auget bibendi auiditatẽ.

Cantilat
Scomata
Loedoriæ exemplũ
Loedoriæ
Exẽplum Scomatis

Cantilant. canunt. in floridis anacreonteũ amicitiæ gratia cantilat. Cõuiciis iocant. cũ potus loq̃ ces efficiat merito inter pocula & mensas latrinũ cõuicia & ioci petulátiores efferuescere cœperũt: sco mata & loedoriæ græcis uocabulis dicunt huiusce modi contumeliosæ exprobratiões & morsus figu rati qdem: sed amarulenti: qbus facilis est ad iracũdia ꝓuocatio ideo q; scriptores clarissimi suadent ĩ conuiuio bono͞ꝝ abstinendũ esse scomate: qđ tectam intra se habet iniuriá: cũ leodoria ad directá con tumeliá tendat. est. n. loedoria hmõi oblitus ne es: q salsamenta uendebas scõma aũt in quo celata con tumelia est tale est. Meminimus quando brachio te emungebas: nam cum res eadem utrobiq; dicta sit illud tamen loedoria est: quod aperte obiectum exprobratumque est: hoc scomma: quod figurate. Ly curgus instituit: ut adolescentes scommata sine morsu dicere & ab aliis in se dicta perpeti discerent.

Lapithis.talia inquit agebantur in mensa latronum:qualia in conuiuio lapitharum & cētaurorum per furorem & uinolentiam agitata esse canunt poetæ:ubi conuicia & rixe mox pugna atrox & cedes: ubi pocula & mensæ teloꝝ uicem repsentabant:& ut inquit Flaccus crateres mensæq; uolant araeq; deorum:semiferos appellat a crudelitate & forma:quos ex equo & homine compactos ferunt: quales natura copulari non quit.Lucretius dixit de centauris qui neq; sunt usq̄ neq; possunt esse profecto autumat Diodorus lapithum ac centaurum apollinis filios fuisse:a quibus lapitharum ac centaurorum ppa/

lapithis:thebanis:centaurisq; similia. Tunc inter eos unus qui robore cæteros antistabat:Nos quidem inquit Milonis Hypatini domum fortiter expugnauimus:præter tantam fortunæ copiam:quā nostra uirtute nacti sumus:& icolumi numero castra nostra petiuimus:& si quid ad rem:octo pedibus auctiores remeauimus. At uos qui boetias urbes appetisti:ipo ducet uestro fortissimo lamatho diminuti:debilem numerum reduxistis:cuius salutem merito sarcinis istis quas aducxistis omnibus terre ātetulerim.Sed illum quidem : utrūq; nimia uirtus sua peremit:inter inclytos reges:ac duces pliorū tāti uiri memoria celebrabit. Enimuero uos bonæ frugi latrões inter furta parua :atq; seruilia timidicule:per balneas: & aniles cellulas reptātes:

gatum sit genus:& ductum nomen:at q; hinc natam fabulam grammatici tradūt centauros dici απο του κεντειν τουσ ταυρουσ q; gregem taurorum sagittis confixerint semiferos esse:quia primi equitare & quos inscēdere ausi sint. Plinius quoq; auctor est centauros primos pugnasse ex equo docuisse.lapithe pelethroni dicti a loco qui subiectus ē pelio monti ab eo q; medicamentorū magna uis ibi nascat : quæ græci glossematici αρουα uocant; pelion autem ē eadem lingua lutidū: sed occurrit scopulosus locus ex quo uis datur enatar: quid sit quod ait telamibus. Quidam emendat thebanis tan q̄ lapithas a loco thebanos nominet:ego uideo si cōsectatorie res agēda est non dubiter nimis legi posse telamonibus: ut comparatio sit triplex lapitharū.s.telamonum & centaurorum. Talamones autē dicunt gigātes ab atlante: de quo Ouidius quantus erat mons factus atlas:hunc latini Telamonem uocant:qd Seruius docet in quarto æneidos commentario:hinc in edificiis telamones appellantur signa:quæ uirili figura mutulos aut corōas sustinent. Victruuius existimat rationem ex historiis non inueniri quid aut quare dicantur tales statuæ telamones: demiror uirum eruditissimum id nescisse:quod grammatici non ignorauerūt: græci hos atlantes uocant;ex eo quod atlas mundum sustinere deformatur a pictoribus & statuariis:atlas autem & telamen idem est:super hoc loco diu me torsi nec adhuc melius quippiam inueni: debebo his: qui ingenii bonitate ueriora excogitauerint:communicauerintq;: dicam quod Origenes & Augustinus ingenue fatentur:ignorantiam nostram non ignoramus.Nec pudet me fateri nescire quod nesciam elaborataq; non abscondimus:sed in propatulum depromimus longe ab illis dissentientes: qui pauca aliqua nouere & ea recondunt in secretario perinde ac arcana misteria:uidelicet inuidentes bona mortalibus:quibus ut inquit Plini.noster neminem docere in auctoritatem scientiæ est. Nostra uirtute.cum uirtus in malos non cadat;hic nomine uirtutis audacia & temeritas latrocinalis designatur. Hypatini.hospes apulerii significatur ab hypata hypatinus & hypatensis deducitur. Octo pedibus auctores. propter duo scilicet iumēta nāq; asinus apuleius & eius equus significatur. Boetias urbes.supra annotauimus ex græca eruditione pronunciandum scribendumq; esset boeotiam non boetiam & boeotias urbes non boetias illud adde prouerbium esse græcorum.βοιωτια αινιγματα hoc est boeotia enigmata:de his quæ minime intelliguntur;uidelicet propter enigma.sphingos:quod illa thebanis proponebat:quod œdipus enodauit:erat autem tale quod nā animal esset. τετραπουσ διπουσ και παλιν τριπουσ.idest quadrupes bipes:& iterum tripes: est autem homo. Inter inclytos annotandum dici inclytissimum in superlatiuo:cum comparatiuum haud facile repertu sit. Au.Gellius. inclytissimum poetarum Homerum uocat.a Columella inclytissimus dux dictus.M.Regulus.scribi autē debet per ypsilon:cum græce scribatur:κλυτοσ. Memoria celebratur. sententia plautina est : qui per uirtutem peritat non interit: & uita mortuorum : ut inquit Cicero in nona Antoniarum in memoria uiuorum est posita:multorum memoria celebratur ob uirtutem:non paucorum ob flagicium:& qui uiamite uirtutes angusto grassari non potest ad inmortalitatem:is uia uitioꝝ latissima præceps fertur: ut herostratus qui dianæ ephesiæ templum inter septem spectacula mundi numeratum.ob id solum incendit:ut nomen eius per totum orbem terrarum diffunderetur:ut pausanias: qui Philippum regem interemit:ut ita clarus euaderet: & gloriam apud posteros consequæretur. Vos bonæ frugi latrones;ironicos pronunciandum uidetur:est autem castigatio ad latrones ; qui bonæ frugi uoluerint uideri:& furtis minutulis contenti abscesserint: id quod minime est ex more & disciplina latrocinali: cum latronibus nihil unquam in rapinis sit modi aut modestiæ. Per balneas reptantes.fures balneares furta nequaquam luculenta præciosaque conficiunt : sed furtum rituque seruili ; uestimenta &

Pugna lapitharum
Semiferi
Centauri esse non possunt
Centauri unde
Pelethrōi um unde
Telamōes Atlantes i edificiis
Hallucīatio
Victruuii Ignorātiā nostrā nō ignoramus
Boeotia nō boetia
Prouerbium
Boeotia enigmata
Enigma sphingos
Inclytissimus
Vita mortuorum i memoria uiuorum
Herostratus clarus flagitio
Pausanias Philippi interēptor
Fures balneares

scrutariam facitis. Suscipit unus ex illo posteriore numero. Tu ue solus ignoras: longe faciliores ad expugnandum domus esse maiores? qppe q licet numerosa familia latis diuersetur ædibus: tamē ql q; magis suæ saluti: q̄ domini consulat opibus: frugi autem & solitarii homines: fortunam paruā uel certe satis amplam: dissimulanter obtectam: protegunt acrius: & sanguini sui periculo muniūt. Res ipsa deniq; fidem sermōi meo dabit. Vis enim thebas heptapylos accessimus: quod est huic disciplinæ primarium studium. Sed dum sedulo fortūam inquirebamus popularem: nec nos denique latuit chryseros quidam nummulari⁹ copiosæ pecuniæ dominus: qui metu officiorum: ac numerum publicorum: magnis artibus: magnam dissimulabat opulentiā. Deniq; solus: ac solitari⁹ parua: sed satis

Thermopolium. Condalium. Symbolū. Vngulū. Capsarii. Apodyterium. Scrutariā facere. Scruto. Famulus. Elote seruitia lacedæmonii. Peruci. Ambacti. Tunica pallio proprior. Genu crure uicinius. Quot serui tot hostes. Quot hostes tot serui. Infrunitus. Erunitus. Thebæ heptapyli. Ogygia porta. Hectaonpyli. Thebæ lucanæ. Munera patrimonii.

id genus uilia subducunt in trinūmo plautinus seruus sibi in thermopolio condalium fuisse ereptū a furibus graphicis conquærit; ubi thermopoliū significat taberna siue caupona. ubi cibaria calida ueneunt: condaliū uero annulus est: quē & condylū & symbolū & ungulū prisci uocitabāt: scribunt iurisconsulti: pfectum uigiliū iudicē esse constitutū: aduersus capsarios: q secuanda in balneis mercede uestimenta suscipiunt: ut si qd in seruandis uestimentis fraudulenter admiserint ipse cognoscat: apud eosdē titulus est de furibus balneariis: ubi scribit Vlpianus fures balnearios extra ordinē esse puniendos: miles quoq; qui in furto balneario deprensus est ignominia mitti debet: locus in balneis ubi loturi exuebāt uestimenta dr̄ apoditerion. qd̄ latine spoliariū interp̄ramur: cuius meminit. M. Var. in. ii. de re rustica. & Pli. i epistolis ait inde apoditerion balinei laxum & hilare excipit cella frigidaria: repentes aūt dixit: quasi furtim ac latēter irrepentes: qd̄ latrunculo℞ est. Scrutariam facitis. i. more furunculo℞ minuta quæq; & uilia furtim angulatimq; p quiritis: cū egregius latro nō tā scrutari latenter soleat q̄ diripere uiolenter ueteres scruto dicebāt nos scrutor: qd̄ est inqrere & uestigare ēt minutissima plautus in aulularia postremo hūc iā pscrutari: hic scrutaria dicta ipsa scrutatio uestigatioq;: ut sagaria: ut cenacularia ut litearia & alia complusc ula eodem inclinatu formata. Licet. quis.

Familia. frequens famuliciū: famuli origo ab oscis dependet: apud quos seruus famel nominabatur: unde & familia uocata: seruitium primi inuenere lacedemonii: q elotas siue elotia sua appellant mancipia: cretēses perucos quo℞ meminit Aristo. i politicis: Galli ambactos seruos gallice noīant hinc Cæsar. in. vi. cōmentario loquens de gallis inquit eo℞ ut quisq; est genere copiisq; amplissimus ita plurimos circū se ambactos clientesq; hēt. Magis suæ saluti. uetus uerbum est: oēs sibi melius esse malle q̄ alteri: & ut inquit Plau. in trinūmo tunica pallio ppior est. παροιμία quoq; græcorum celebrat. γονυ κνημης εγγιον. genu crure pprius est de hominibus magis se q̄ amicos amantibus: pterea in puerbio est quot serui tot hostes: tanq̄ dominus quilibet totidem domi habeat hostes quot habet seruos: sed ut īquit Seneca nō habemus illos hostes: sed facimus: dum illis non tanq̄ hominibus: sed tanq̄ iumentis abutimur: antiquissimus capito: quod annotatu dignum est: de hoc puerbio existimat errorem hominibus interuenisse primis præpostere enunciantibus: uero enim similius esse dictum initio: quod hostes: tot serui ex eo quod captiui hostes fere ad seruitatem adducebantur: unde ēt dicta mancipia. Frugi. parci. Oratius partus hic uiuit. frugi dicatur: quid sit frugalitas & frugi. & unde ductum nomen copiosissime annotaui in tertio Tusculanarum commentario. Dissimulanter obtectam. dixit Seneca libro de beata uita ad gallionem: quod sapiens nec diuitias iactabit. nec abscondet: cū alte℞ infruniti animi si alterū timidi & pusilli: infrunitus autem: ut id quoq; transfrunter attingam is dicitur: quem græci uocant αυτεροκαλον i. dest insolentem & αφρονα. idest imprudentem: infrunito opponitur frunitus idest prudēs & modestus: qua dictione antiqui & cumprimis Cato usi sunt. Thebas heptapylos thebæ boeotiæ significantur duorum numinum liberi atq; herculis patria: nec decentes ut inquit Plini. athenis claritate. a numero porta℞ cognominantur heptapyli. quas septem habuisse traditur hæc ciuitas: statius hemoloidas thebanas portas celebrat illo uersu: per ingentes hemoloidas exeat hemon. interpres statius frequenter thebas heptapylos: quasi septem portarum cognominatas refert: una ex septem ogygia porta nuncupabatur: ab ogyge rege in ægypto fuerunt thebæ ecatompyli: hoc est cētum portarum Homeri præconio inclytæ hinc illud satyrographi: atq; uetus thebæ centum iacet obruta portis. tradit Plini. hoc totum oppidum pensile fuisse: idem meminit theba℞ lucanarum in Italia quas interisse Cato auctor est: & thebæ in cilicia memorāt: patria andromaches: ex qua ciuitate capta fuit chryseis: auctores Strabo Homerus cæteri. Disciplinæ. s. latrocinali. est enim disciplia των μεσων. unde disciplinosus ī reprensione dictus gladiator a Catone. Chryseros nūmularius: nomē cōueniens nūmulario: uidelicet ab auro ductū: qd̄ græce chryson dicunt. Mune℞ publico℞. timebat ne munera oneraq; publica ipsi ut diuiti iniungerentur. Liuius libro primo refert oīa indites a paupibus inclinata onera fuisse: ut ordinatione. Seruii Tullii. Mune℞ ciuiliū ut scribit Hermogenes iurisc̄osultus: q̄dā sunt p̄rimonii ut

rei uehicularis

rei uehicularis. item nauicularis: munus aut publicũ aut priuatũ ẽ. publicũ munus ẽ ut docet calistratus qđ ĩ administrãda Re. publica. cũ sumptu sinu titulo dignitatis subimus. grãmatici oratores. medici & Philosophi uacationẽ hñt munez ciuiliu. Domũcula. Casula. diminutiuũ a domo. Munita cõtẽtus. Prouerbiũ apđ græcos celebre ẽ. δειλος ο πλουτος. i. timidæ sũt diuitiæ. qm̃. s. diuites domos muniũt: & canes formidãdos alũt & multas adhibẽt custodias metus. n plurimũ cõfert ad diligẽtiã custodiẽdi: Merito ergo chryseros diues fenerator domũ muniuerat. Diuitias dissimulabat: folles aureos icubat. uidelicet ne uspiã furtificæ manus irripere nec grassator isidiari. nec harpax q̃ q̃ intus harp igere posset. Pannosus. Cõsimile ẽ illđ Terẽtianũ. uideo sentũ squalidũ ægrũ pãnis annisq; oblitũ. pãnicularia appellãt iuricõsulti. titulo de bonis dãnatoz ea q̃ in custodia receptus secũ attulit spolia q̃bus indutus ẽ ũ qs ad supplicium ducit ur & ipsa appellatio oñdit peniculamẽtũ a ueteribus ps uestis dr̃. Aureos folles. Follẽ pter alias signatiões p Marsupio crumena receptaculo q; numoz accipimus Iuuenalis. si rad dat ueterẽ cũ tota ærugine follẽ itẽ & tenso folle reuerti. p plena crumena dixit. hic follitus elegãti uocabulo dictus a Plauto i epidico pro bñ nũmatus; opulẽtusq; & follibus nũmariis suffarcinatus. Pediano Alconio numerantur inter pecuniaz receptacula sportulæ sportellæ. faci facculi facelli. cumenæ. ueleiæ scorteæ mãtice marsupia fisci fisciæ fiscellæ spartea loculi: q̃bus adde & folles & bulgas: sicut ãt folles ex nũero pilaz uẽto tũescũt. ita crumenæ pecũia turgẽt: aq̃ similitudie id nomẽ ex disciplia militari decẽ folles hoc ẽ decẽ facci: ut Vegetii uerbis utar: p cohortes singulas exponebant: in q̃bus militũ pecũia cõdebat. Augu. lib. de Ciuitate Dei nouissimo folles nõ tã p repositoris nummorum q̃ p ipsis nũmis ponere uĩ. scribẽs Hipponiensem quendã senẽ. coquo uendidisse piscẽ pgrãdẽ follibus trecentis in cuius uentriculo Anulus aureus est inuentus. Incubabat. Expressit auari mores. q icubat gazã & nũmos: q gratius intueĩ auz q̃ solẽ. cuius mẽs sp auge uidet. Cõsimile illud augustini ex secũdo de ordine defossæ pecuniæ incubat macer & scabiosus fenerator. Trãslatio sumpta ab auibus q incubatu fouẽt oua & excludũt fetus incubatiõi

munita domuncula contentus pannosus alioquin ac sordidus aureos folles incubabat.

Ergo placuit ad huc primũ ferremus aditum ut concepta pugna manus unicæ; nullo negocio cunctis opib⁹ ociose potiremur. Nec mora: cũ noctis initio forib⁹ eius p̃stolamur quas neq; subleuare; neq; dimoueri: ac nec perfringere quidẽ nobis uidebat; ne ualuaz sonus cunctã uiciniam nostro suscitaret exitio. Tũc itaq; sublimis ille uexilarius nr̃ lamathus spectatæ uirtutis suæ fiducia. q̃ clauis imittendæ foramen patebat. sensim imissa manu. claustrũ euellere gestiebat. Sed dudũ. s. oium bipedũ: neq̃ssimus chryseros uigilans & singula rerũ

gallinaz daĩ initiũ post nouã lunã. plus uicenaquina in cubãda. subiici uetãt. alias incubare dñr hu q in tẽplis dormiũt ad accipienda respõsa: sup quo fusius in suetonii cõmẽtariis. Cõcepta. Cõcipi dr̃ pugna cũ manus cõserunt. & hæc purior lectio: q̃ si legas cõtẽpta: tanq̃ unicæ manus. i. tm̃ hoĩs pugna contẽnenda sit: neq; metuendũ aduersus unũ depugnare. Nullo negocio. Nulla difficultate. uetus uerbũ est. negociũ facessere. p eo qđ est molestiã exhibere. qđ græce dr̃ πραγματα παρεχειν. Plautus in cassina. n. uero pragmata μοι παρεχεις. i. negociũ mihi facessis & molestiã exhibes. in hoc significatu accipit apđ iuriscõsultos sic scribẽtes. i eũ q colũniæ cã negociũ faceret. i. molestiã alteri exhiberet. itẽ pecuniã accepit ut faceret negociu. uel nõ faceret; leguleii tã nõ intelligũt. q̃ intelligere nõ curãt: qđ sit facere negociũ q̃bus de intellectu uerboz nulla est cura. qui illud factãticuli dictãt. scire leges est non eaz uerba tenere sed ui & ptãte; atqui sæpissime nõ magis in uerbis q̃ in percipiẽda legũ ptãte cecutiũt & hallucinant. Foribus eius p̃stolamur. præsto sumus ad fores. dicimus p̃stolor tibi. & p̃stolor te. ut grãmatici docẽt. ẽ ãt p̃stolari p̃sto eẽ & expectare: p̃stolor tibi p̃sto. sum tibi appareo obsequor. p̃stolor te expecto te. Valuaz sonus. Valuæ sunt ut dicit Var. & repetit seruius: q̃ resoluunt & se ualcãt fores pprie dñr: q̃ foras apiunt. sicut apud ueteres fuit usitatũ inde forculus deus dictus qui p̃est foribus sicut cardea cardini. limentinus limini. Sonus. Sic Vir. foribus cardo stridebat ahenis. Vexillarius. Ductor ac signifer. uerbũ militare; uexillatiões equitũ alæ sunt uege. io. ordo in Romana militia. sexa

Munus publicũ oratores ĩmunes a muneribus ciuilibus

Timidus plutos

pãnicularia quæ penicula mentum

Follis

Follitus pecũiosus

Sacelli

Scorteæ

ueleiæ

Spartea

Bulgæ

Folles pro nũmis pecuniæ

incubat

negociũ facessere

Leguleii in uerbis somniculosi

Præsto lor tibi

te ualuæ

Fores

forculus

Cardea

Limenti nus

uexillari

uexilla tiones

Roraii

& obnoxiū silētiū tollerās: paulatim adrepit grandiq; glauo manū ducis nostri: repente: nixu fortissimo: ad hostii tabulā affigit: & exitiabili nexu patibulum reliquēs gurgustioli sui tectū ascēdit. atq; inde ɔtētissima uoce clamitās: rogāsq; uicios: & unūquēq; ꝓprio noie ciens: & salutis cōmunis admonēs diffamat: icēdio repentino domū suā possideri. Sic unusquisq; ꝓximi piculi cōfinio territus suppeciatum decurrere anxii. Tunc nos in ancipiti piculo cōstituti uel opprimēdi nři. uel descerendi socii remedium e re nata ualidum: eo uolente: commisimus. Antesignani nostri partem: qua manus humerum subit: ictu per articulū medium tempe rato: prorsus abscindimus. atq; ibi brachio relicto: multis laciniis offulto uulnere: ne stillæ sanguinis uestigium proderent: cæterum lamathmū: rapti reportamus: ac dum trepidi religionis urgemur graui tumultu: & instantis periculi metu terremur ad fugam: nec uel sequi prope: uel remanere tuto pōt: uir sublimis animi: uirtutisque præcipuus multis nos affatibus: multisq; præcibus q̄rēs: adhoratur p dextrā martis: p fidē sacramēti. bonum cōmilitonē cruciatu simul & captiuitate liberaremus: Cur. n.

uexillū genos millites. duos cēturiōes uexillariū unū habebat: ut docet Liui. li. viii. tribus ex uexillis constat or
roseum do. primū uexillū triarios ducebat: secūdū rorarios Tertiū accēsos. sūt aūt rorarii milites q leui arma
cerculeū tura primi pliū cōmittebāt. dicti a rore. qd fere añ roratq; pluit. uexillū rosei coloris erat quo pedites
Bipedu euocabāt. cerulcū uero eqtes. auriat Serui. uexillū dici a ueli diminutiōe cōtra. M. T. ioratore uelū ex
nequissi uexillo factū cōtractiōe uerbi docet. Iſam n. uastiorē ut uerbis eius utar ex maxillis & axilis. & uexillo
mus. & pauxillo cōsuetudo elegis latini sermōis euellit. Omniū bipedū neqssimus. Ex illo Salustiāo du
Obad. cta elocutio. Iugurtha hō oīum quos
Ob os. terra sustinet scieleratissimus. Plin
Patibulū epistolis. Regulus inqt oium bipedū
neqssimus. ab aliis dicit de hoic ipro
bo nō solū bipedū sed etiā quadrupe
dū neqssimus. Obnixū silentium.
omni nixu conatuq; custoditū. sine ul
lo sonitu & anhelatiōe cohibita. Ni
Quala. xu. Conatu & impetu. Offigit Affi
Gurgu git. cōnectitq; ob n. ꝓ ad in freqnti usu
stiolum. est eruditoꝝ. Vnde oborit pro adna
Ligellū. scit. & obos. ad os: & obmoueto ꝓ ad
Locus mouero. dicebat: oēs occisi occēsiq; di
plauti p xit enius. pro accēsi. Patibulū relin
pēsus quēs. i. ita affixū. quēadmodū ī patibu
lo affigi fontes solēt: patibulū est crux
uocabulo notissimo. Salusti. patibulo
eminēs affigebat: alias patibulū serra
significat: q̄ hostia occludunt: ex eo
qd hac remota ianuæ patcant: hoc si
gnificatu accipi uidet a catone cū ait.
Cōtētio fiscinas: corbulas: q̄lascalas. patibula
Sermo oia. quis usus erit. in suo quoq; loco re
pōito. Vbi q̄la itelligit canistra. Cur
diffamat gustioli. Tuguriuculi: & domúculæ:
E re nata de quo supra: Plautus ligelli dixit ꝓ
tuguriolo i Aulularia hisce uerbis. tu
a ligello fuisti q̄ exis foras. id Plauti.
testimoniū aduocat nonius. qd nuspiā
Antesi extat ī Plau. codicibus. nisi forsā lege
gnanus. bātis uersus i capte fabulæ q̄ itercipit
Cāpigēi. est n. alularia mutilata. ego existiō uer
Chirur ba hæc Palutina a Nonio citata eē illa.
gus māu q̄ uulgo sic legūt. clamat cōtinuo fidē de suo tigillo fumus. si q̄ exit foras. nam si syllabatī ꝑpendas sin
stabili gulas dictiōes facile liqbit iuersa eē & deflexa uerba ab archetypo. & illa pro tigillo legemus ligello in
uulnera plautia fabula. si Nonio credimus. Contētissima. Sublatissima. uocalissima. duplex uis oratiōis ē. al
rius. tera cōtētionis. altera sermōis. Cōtētio quæ acrior ē & cōcitatior tribuit actionibus forēsibus. Sermo in
circulis cōgressiōibusq; familiariū uersat. cōtētionis rhetoꝝ ꝑcepta sunt nulla sermonis. q̄q. M. Tul
lius qdā ueluti ꝑcepta dat ī prio de officiis. Salutis cōmunis. oratius. nā tua res agit paries cū ꝓxius
ardet. Diffamat. Diuulgat. Suppetiatū. Auxiliatū suppetias auxiliū dicimus de quo uerbo supra af
fatī & ap Suetoniū. Mediū. Corrige remediū. E re nata: Ex occasione rei ꝑsentis capto cōsilio ut iam
dictū ē. Commissimus. Lego cōminiscimur. i. excogitamus. iuenimus. Antesignani. Quē superius
uexillariū noīauit: mō antesignanū appellat uocabulo p æq militari: antesignanos enī ut uerbo ipso de
clarat millites dicūt: q ante signa sunt: quos tanq̄ duces reliqui secunt. apud Vegetiū antesignani di
cūt. Cāpigeni ideo sic nominati: quia eoꝝ opa atq; uirtute exercitii genus crescit in cāpo. Temerato.
Corrige tēpato. q̄si tēpamēto quodā liberato. Per articulū mediū. Ex disciplina sectiōis ita mēbra
abscindunt feramēto: particulū tēpato. ut reliquū corpus seruet: icolume: Ideoq; chirurgus ut scite
ꝑcipit celsus eē dēt adolescēs. māu strēua. stabili: nec unq̄ itremiscēte: Archagatus pelopōesis a sæuitia
secādi urēdiq; uulnerarius uocato fuisse fert. Multis laciniis. Signat uulnus obligatū obuolutūq; fuis
se atq; cōstrictū multis pānis liteolisq; ne guttæ sanguinis ad terrā ꝓcidētes facius deregerēt & secutio
ribus ꝓderēt uestigia. Cæteꝝ. Sine brachio trūcū trūcatūq;. Religiōis. Purior lectio ē regiōis: Cō
similr Vir. ignari hominūq; locorūq; erramus. Affatibus. Allocutiōibus: Vir. Quo nā ambire furē
Sacramen tē audeat affatu. Per fidē sacri. Sacro militari. obligati milites iurārō oīa se strēue facturos q̄ ꝑcepit ipa
ta militū tor. nūq̄ deserturos militiā. nec mortē recusaturos ꝓ rōana Re Pu. hic sacramēta ꝓ militibus usurpāt

eruditi

eruditi. Iuuenalis cōmoda nūc alia atq; alia emolumēta notemus sacrorū: autumāt eruditi militiā corū ꝓprie legitimā eē: q singuli iurabāt ꝑ Re. Pu. se cūcta facturos. nec discedebāt, nisi cōpletis stipēdiis: id q; sacramentū uocabat. nunc parili sacraméto latrocíalis societas obstrīgit. Commilitoné. Cōmilites & cōmilitões dicti una militātes. Cōmāipulões quoq; q̄si eiusdé māipuli & commāipulatio dcā societas cōmāipulonū. Spartiāus idé ob unius gallinacei dirreptioné decé cōmāipulones. q raptū ab uno comederant securi percuti iussit. Item iussit ut tota ī expeditiōe in cōmāipulatione nemo focum faceret.

cōmilites Cōmanipulones Cōmanipulatio

māu q̄ rapere & iugulare sola posset: forté latroné supuiuere: sat se beatū: q māu socia uolés occūberet. Cūq; nulli nostrū spōtale parricidiū suadens: ꝑsuadere posset māu reliqua sumptū gladiū suū: diuq; dosculatus: ꝑ mediū pectus: ictu fortissimo trāsadit. Tūc nos magnāimi ducis uigor̄ uenerato corpus relinquū ueste linea diligēter conuolutū. mari celandū cōmisimus. & nunc iacet noster Lamathus elemēto toto sepultus. Et ille qdē dignū uirtutibus suis uitæ terminū posuit. Enimuero Alcimus sollertibus cœptis: tamē sæuum fortunæ nutū nō potuit abducere: q cū dormiētis anus ꝑfacto tuguriolo cōcedisset cubiculū supius: iāq; ꝓtinus oblisis faucib⁹ iterstinguere eā debuisset prius maluit re₂ singula ꝑ latiore fenestrā forisec⁹ nobis stilis rapienda dispgere. Cūq; iā cuncta re₂ gnauiter emolitus: nec toro qdem aniculæ q̄escentis parcere uellet. eaq; lectulo suo deuoluta: uestem stragulam subductam scilicet iactare similiter destinaret: genib⁹ eius ꝓfusa sic nequissima illa dprecat̄: Quod oro fili paupertinas pannosasq; resculas miserrime anus dōas uicinis diuitibus: quorū hæc fenestra domū ꝓspicit: quo sermōe: callido dceptus astu: & uera q̄ dicta sunt credés Alcimus: uerés. s. nc & ca q̄ primus miserat: quæq; postea missurus foret: nō

Manu. pro manui. declinatio uetus. & frequés. hic apd Varoné cōcubitu indulgēt: Teq; aspectu ne subtrahe nro. est āt sésus: se nolle supuiuere: nec supstité eē manui præmortuæ abscissæq; a reliquo corpe: sine q̄ mācus ē hō. nā ut Aristoles & cæteri tradūt: manus ē organū organo₂ istrumētū instrumētorū: Anaxagoras dicere solebat hoīem prudétissimū oīum aīaliū eē: quoniā unus oīum manuatus eēt cōtra Aristoteles libro. xiii. de aīalibus recta inqt rō exigit. ut qm̄ prudétissimus oīum ē hō iō manus recœpit: qd dicat īqt Lactātius de māibus rōis ac sapiæ mīstris q̄s solertissimus artifex planas ac modice cōcauo sinu fictas; ut siqt tenédū sit apte possit īsidere īdigitos terminauit: Māus ut auctore ē Galenus. li. prio de iuuamētis mēbro₂ datæ sut hoi uice oīum īstrumēto₂ & armo₂: qbus utitur in oībus artificiis. Occumberet. Morer̄. Spōtale. Vltroneū. & spōte nra factū: a spōte. n. spontale deducit̄: cuius rectus casus est spōs ut docet Auso. illo uersu. spōte ablatiui casus qs rectus erit? spōs & ap̄ Cor Celsū scriptū ē. sanus hō. q & bñ ualet & suæ spōtis ē. nllis se obligari legibus dēt: græce spōtal mors dr̄. αὐτόματος θάνατος. Trāsadit. trāsmisit. trāsfodit. traiecit. Virgilius trāsadit costas. Magnanimi. Magnanimū appellat: q̄si mortis contéptoré: nā & Aristoteles i q̄rto Ethico₂ magnāimus inqt cum in periculo

Manus organū Hō prudentissimus qa manuatus Spontale. Spons. Mare sepulchrū. Oblidere

uersat̄ uitæ suæ nō parcet: q̄si nō sit dignū oīno nō uiuere. Vigore uenerato. adorata uirtute sic Virgili. ueneratá sacerdos passiue dixit. Toto elemēto. s. maris. dixit. Diserte mœcenas. Non tumulum curo seplit natura relictos. Dii bōi q̄ mltro₂ sepulchrū est mare. q̄ri quotidie mortales in mari moriūt & ī mari sepeliunt̄. Proptius ꝑ tumulo carpathiū oē mare ē. Alcimus. Nomē ꝓpriū est a fortitudie ductū: Alcimos. n. græce fortis ē. Abducere. subducer̄. subtrahere eripe abductus iuitos ductus uolétes. Oblisis faucibus. Suffocatis. oblidere. n. & elidere ē uoléter ꝑfocare strangulareq. M. Tul. ꝓ scauro. Libertus ꝑ̄onū nō occidit sed duobus digitulis gulā oblisit. iterstīguere. Pénitus extīguere. Forisecus. Foris extrīsecus. eadé. n. forā intrīsecus extrīsecus. forīsecus. altrīsecus & alia hoc gēus dr̄. Gnauiter. Strenue. & uelociter cōtrariū ē ignauiter. a nauiū uelocitate nauus dictus. & gnauus. cuius cōtrariū ē ignauus. Aniculæ. Vetulæ & ꝑ simplex. N. scribit̄ pria correpta. als ānicula gemīato. N. dr̄ unius āni. Vesté stragulā. Qua silicet īstratus erat torus. Géibus ꝓfusa. Ad genua alcimi ꝓcumbé: ea. n. sunt misericordiæ cōsecrata: genua supplices attingūt: ad hæc manus tendūt hæc ut aras adorāt. Paupertinas. Penultima ꝓducta ꝓnūciandū eé docet Sidonius: qui ait Angulus iste placet paupertinusq; recessus. Resculas. Legédū reculas ex auctoritate Pri. q scribit noīa quītæ decliatiōis fœminia abiecta. s. assumere cula. & facere dimiutiua. ut dies inqt diecula res recula. Plau. i cistellaria. sigdé īpes ꝑ copia ꝑ recula noīe recula₂ pānosa₂ exp̄ssit significāter téuiculū pr̄imoniū. & suppellectile oppido q̄ pusillā. nā appellatiōe rei opes significat̄: Oratius ut ré facias ré si possis recte si nō quocūq; mō ré: & ap̄ Ausoniū: nō auxi nō minui ré ꝑterea noīe rei notat̄ impium lis & coitus. Ausonius impiū litem: Veneré: cur una notet res. refert. M. Tullius nōdum īter iuriscōsultos eé cōstitutū. utrū ré an lité dici oporteat.

Forinsecus Genua misericordiæ. Recula. Res.

Callido astu. Asticia uafriciaq; anili. græci uocát asty ciuitatẽ. unde illud Terentianũ iam in astu uenit: inde astus pro astutia. & astuti hoies dicti: quoniã qui habitant in urbibus hi callidiores ferme sũt rusticis & rupiconibus: astu pro astute aduerbio usus est Terẽtius i eunucho: ut interpretaẽ Donatus. Sociis suis. Qui forinsecus excipiebãt. quæ ab alcimo deiiciebãẽ. Suspẽdit. Librauit: & ueluti suspẽsum ac pendulum sese fecit causa perspiciendi. Attiguæ. Proximæ & coniunctæ. Fortũas arbitraturus. Opulẽtias diuitiasq; ĩspecturus: cõtẽplaturusq; arbitrari enĩ est iterdũ speculari. unde arbitri dicti spectatores. Plautus ne arbitri nñi dictanisa arbitrari qãnt. Senilæ illud facinus. aspius significantiusq; appellauit senile: facinus. q̃ si uetulã facinorosã dixisset sic lucilius: carcer uix carcere dignus: sic & epigrãmatarius poeta. nõ uitiosus hõ es zoile sed uitiũ. Præceps inegit. Egit in pceps atq; pcipitiũ: ppositionem adidit uerbo: q̃ noi fuerat copulãda. Diffusa. Corrie diffisa signat. n. costas alcimi decidẽtis fuisse dirruptas: dissipatasq;. Crate costarũ. Virgi. & cratẽ pectoris ense transadiit. Oui. quoq; i. xii. q̃ laterũ cratẽ prupit. costæ hoĩ tantũ octonæ sũt fuibus denæ. Comigeris. xiii. serpẽtibus trigita. pectus hominĩ tãtũ latũ reliqs carinatũ qđ costarũ q̃si crate nominaẽ. Vitã euasit. Mortuus est. Prioris exẽplo sepulturæ. Denotat alcimũ quoq; ĩ mare deiectũ fuisse habuisseq; sepulturã lamathi sepulturæ cõparẽ ut ĩqt Oratius exitio ẽ auidum mare nautis. Duplici plaga. Ob iacturam. s. duorum lamathi & alcimi. Petiti. Perculsi unde & cornupetæ boues dicti: q̃ cornupetũt. i. feriunt appetũtq;: & petitiões dicimus ĩpetus insultusq; gladiatorũ. M. T. q̃s ego tuas petitiões ita coniectas. ut uitari nullo mõ possent leui declinatõe defugĩ.

fociis fuis: sed ĩ alienos lares iã certus erroris abiiceret suspẽdit se fenestra: sagaciter pspecturus oĩa: preserti domus attiguæ: quã dixerat illa: fortunas arbitraturus q̃deũ strenue q̃dẽ: & satis ĩ, pui de conantẽ senile illđ facius: q̃q̃ ĩualido: repẽtino tamẽ: & ĩopinato pulsu nutantẽ: ac pẽdulũ: & ĩ, pspectu alioquĩ attonitũ preceps ĩegit: qui preter altitudinẽ nimiã sup quẽdã etiã uastissimũ lapidẽ, ppe iacẽtẽ decidẽs: pfracta: diffusaq; crate costarũ: riuos sãguinis uomẽs pnitus narratis nobis q̃ gesta sunt: nõ diu cruciatus: uitã euasit quẽ prioris exẽplo sepulturæ traditũ bonũ secutorẽ Lamatho dedimus. Tũc orbitatis duplici plaga petiti Iamq; thebanis conatibus abnuẽtes plateas: pximã conscendimus ciuitatẽ. ibi fama celebrẽ quẽdã noĩe dẽocharẽ munᵒ editurũ gladiatoriũ dephẽdimus. Nã & genere primarius uir: & opibus pluribus. & liberalitate pcipuus digno fortũæ suæ splẽdore publicas uoluptates instruebat. Quis tantus ĩgenii: quis facũdiæ. qui singulas species apparatus multiiugi uerbis idoneis

Abnuẽtes. Quasi dicat iã dãnãtes conatus nostros apđ thebas ut iprospos ĩfaustosq;. pfecti sumus ad ciuitatem, pximã plateãrũ: sunt. n. plateæ ĩ boetia sub cithei one mõte haud lõge a thebis: q̃s ... i. singulari numero, ptulit Homerus. a latitudine remorũ Plateas appellatas autumat Strabo. atq; platẽes remigatiõis q̃stu uictare: cui scribeẽ uẽ plenius q ait plateas ĩuenisse remi latitudinẽ: nã græce πλατη remus. πλατος latitudo. ĩde πλαταια platea dicta. qa lata ĩterdũ media plateæ syllaba, pducti, pnũciaẽ. interdũ corripiẽ: ut apud Ora. puræ sunt plateæ nihil ut, pperãtibus obstat. hinc auso. festiuiter ludẽs dixit nomẽ plateas pdere. cũ significare uellet plateas q̃a latitudine nomẽ mutuaẽ, pturba ãgustas fuisse & arctas: adeo ut nomẽ suũ hoc est latitudinis perdere uiderentur. Munus edituũ gladiatorũ. Editores spestaculi gladiatorii scito uocabulo munerarii noĩanẽ: quia & id munus uocatur tanq̃ eo spectaculo perinde ac munere donoq; gratissimo populus capiaẽ deliniaturq;: scribit Lactantius libro. vi. diuinarũ institutionum. uenationes iatumo attributas esse: quæ munera uocantur apud scriptores omnes hæc loquendi legantia usurpatur. ut munerum noĩe spectacula ferarũ & ludi gladiatorii significentur. super quo apud Suetonium satis multa. Cipryanus perorans in ludũ gladiatorium: homo iquit occidiẽ in hominis uoluptatẽ: Disciplinã ẽ. ut perimere quis possit & gloria est quod peremit: celebritatẽ hanc gladiatoriã omni solitudĩe ait esse tristiorem: Tertullianus quoq; damnans ethnicorũ mores. de uestris inquit semper bestiæ signanẽ. De uestris semper munerarii noxiorum greges pascunẽ. editurum autem pro exhibiturum perditurumque dixit significanter cum munerarii exhibentes ludos edere dicantur: Vnde editores dicti. i. qui exibent ludos. Sueto. in cæsare. edidit spectacula uarii generis. Spartianus edita munera: in q̃bus elephantos & corococtas exhibuit. item centum leones una missione edidit: Quod autem ait corococtas exhibitas corrige crocutas est enim crocuta Plinio. Solino: cæteris: fera nascens in Ethiopia dentibus omnia frãgens. ptotinusque deuorata uentrali calore conficiens. ex cane & lupo concipi tradunt. Formæ. Purior lectio & cõgruentior ẽ fortunæ q̃ formæ. Multis. Multiplicis & uarii. multiiuga. n. dicimus multa & numerosa. ubi Annotandum. sicut in postliminio meditullio & legitĩo illud liminiũ. & Tullium & timũ. nihil oino designat: sic ĩ multiiugo. pria ps multũ significat: reliq̃ uocabuli ps, ptractionẽ solam esse

Asty | Astutus | arbitrari | Cratesco starum. | Cornupetæ | Petitiões gladiatorum. | Plateæ | Platea. | Nomen plateas pdere. | Munerarii | Munera. | Editores ludorũ. | Crocuta. | Multiiuga.

la in eē demōstrat: eadem forma dixit ausonius teriuga milia pedon pro tria milia pedū metricorum.
Famosæ manus. Propriū gladiatoꝝ est ut famosi dicant̄ qđ magis ad infamiā qua ad famā referāt̄ tales. n. q; & iurisc̄ōsulti docēt. notant̄ īfamia: sūt aūt ī gladiatoribus māus: q secundæ uocant̄: si pría ad euocādū aduersarii ictū ꝑlata erit. fiūt & tertiæ & qrtæ: ꝑ geminata captatio est hinc apud Plinū secūdanus & tertiānus accipiūt̄ ab recētioribus ꝓ gladiatoribus secūdaꝝ & tertiaꝝ manuum: ex eo ui delicet: q fessis primis secūdi. secundus tertii ī gladiatura succederent: gladiatorū aūt multa genera & uaria noia produnt̄: naq; alii myrmil iōes alii. thraces dicti q inter se ꝑprie opponunt̄: qđ & Ausonius docet illo uersu. Quis myrmillōi cōtēdit̄ æqui māus thrax: a thrace gladiatore chre cidicus gladius & arma threcidica di cūt̄. obiter corrigēdus ē explicādusq; ap Ciceronē locus. q in. vii. Antonianarum ita scribit. myrmillo in asia depugnauit cū ornasset thecidiis comitē & familiarē suū. ꝑxio āno cū publice ꝓfiterer luculentas illas orōnes cōmonui auditores. ut meo qdem piculo ꝑ thecidiis eñdarēt threcidicis. dixitq;

possit explicare? gladiatores isti famosæ māus uenatores illi probatæ pernicitatis alibi noxii: perdita securitate suis epulis bestiarum saginas instruentes cōfixilis machinæ sublicæ turres tabularum nexibus instar circumforaneæ domus floridæ picturæ. decorata futuræ uenationis receptacula. qui præterea numerus? quæ facies ferarum? Nam præcipuo studio forensi etiam aduexerat generosa illa damnatorum capitum funera. sed præter cæteram speciosi

a M. Tul. taxari Luciū Antoniū. quē myrmilonē uocat hoc ē gladiatorē asiaticū. q threcidicis. i gladiatoriis armis & armatura gladiatorū: q thraces peculiari uocabulo noīant̄ ornauerit comitē & familiarem suū: eūq; mox ī gladiatoria pugna iugulauerit: astipulat̄ huic opinioni nr̄æ idē ipse Cicero q in superiore philippica in eūdē Luciū Antoniū dixerat. o īpudētiā īcredibilē. tātū ne sibi sumpsit qa myrlaffis myrmillo thracē iugulauit familiarē suū. īterp̄tes philippicaꝝ ꝑ icuriā labūt̄. Auso. scribēs de cōmodo īpatore; q fuit gladiator īqt. Threcidico pricēps bella mouēs gladia. ꝑterea ī ordīe gladiatoꝝ secutores retiarii. harenarii. bestiarii. meridiāi noiant̄. Bestiaꝝ saginas. Dānatos ad bestias designat: de q̄bus paulus iurisc̄ōsultus sic scribit ad bestias dānatos. fauore populi p̄sides dimittere non debent: sūt & gladiatores qdā bestiarii noiati ex eo. qđ aduersus bestias ī spectaculis depugnāt: auctor ē Vlpia. eos q̄ opas locauerūt ut cū bestiis depugnarēt notari īfamia: bestias aūt accipe debemus ex feritate magis q̄ ex aīalis genere: Tertulliāus ī apologetico. non ī publico liberalius discūbo. quod bestiariis supremā cenātibus mos ē: Ludus erat apđ ueteres ī quo bestiarii ecudiebāt̄ ad pugnā bestiarū: Scribit Seneca qđ dignū scitu ē in. x. epistolaꝝ. in ludo bestiarioꝝ. unū cum ad matutina spectacula pararet̄. se cessisse ad exonerādū corpus. Ibiq; lignū id quod ad emundanda obscena adhærente spōgia positū est. totū in gulā farsisse: & ita ꝑclusis faucibus spiritū emisisse. apđ appionē q polihystor appellatus ē historia luculēte graphiceq; explicat̄ Andronodori serui: qui ad pugnā bestiaꝝ a domino datus est. Nati sub sidere caniculæ erunt uenatores: arenarii parabolarii. & q sub cōspectu populi ī caueis cū feris pugnent: auctor Iulius firmicus ī viii. matheseos. ap quē uerbū illud parabolarii existīo legēdū eē pyrobolarii unius tātū littere īmutatiōe. ut significent̄ iaculatares pyroboloꝝ: sunt āt pyroboli tela ignita. & ardentia: que cū flāma mittūt̄: quoꝝ memīt Plutarchus in Dione scribēs pyrobolorum. īcendio complures extinctos. Qui ad bestias dānabantur largiore cibo īplebantur. ut pigues & saginati instruerent saginā feraꝝ: hinc illud Cypriani. īplet̄ in succū cibis fortioribus corpus. & acuinæ toris membrorum moles robusta pinguescit. ut saginatus in pœnā carius pareat. Quītilianus quoq; in gladiatore in hāc sentētiā alebat inquit deuotū corpus grauior omni fame sagina: in quarto Propertii cōmētario scripsi uersum illum ad hunc intellectū esse referendū: q dabit īmūdæ uenalia fata saginæ. sagina autem pīguitudinē significat. & saginare pīguefacere. saginariū apud Varronē accipit̄ ꝓ auiario locoq; saginæ: ubi aues īclusæ saginant̄: & saturitate pgliscunt: Sagena uero genus est retis piscatorii. cuius mentio fit in euangelio. Confixilis. Erat inqt machina sublicis siue lōguriis cōpacta cōfixaq; & ob id cōfixilis dicta sublicas autem perticas uocamus. & palos ligneos. Vnde pons Romæ sublicius dictus. qui ex sublicis structus. totus erat ligneus sine ferreo clauo. Ita compactus. ut trabes sine fulturis eximerentur: qđ factum esse uideri uult Plinius: postea q̄ Oratio coclite defendēte ægre reuulsus ē: Cæsar ī descriptione rhenani pontis inquit non sublicæ mō directe ad perpendiculū sed pronæ ac fastigatæ ut secundum naturā fluminis ꝓcūberent. Circūforaneæ domus. Circūforanea domus a circū ferēdo dici uidetur accipiturq; ꝓ ea: q mobilis & ambulatoria est facilisq; ad circūferēdum: uel uersatilis ī circuitū. circūforanei uero hoīes dicuntur q circa fora & cōciliabula uagant̄. fucis & strophis captātes quæstū: quales fūt pharmacopolæ. M. Tullius in Orōne pro cluētio tū repēte anconitanū quēdā. Lu. Clodiū pharmacopolam circūforanū qui casu tū latinū uenisset aggredit̄: Hieronymus quoq; ī epistola ad Domnionē scribēs inqt eos imonesio quē de triuio de cōpitis. de plateis circūforanū monachū rumigerulum cōcionari aduersum me. Præterea numerus. Pronunciatione adiuuādum ē: significat̄. n. quantus & q̄ copiosus. Studio forensi. Sensus est: demochares munerarius secum aduexerat reos sentētia iudicū

Famosi gladiatores
Māus secū deæ tertiæ in gladiatoribus
Secūdāi.
Myrmillones.
Thraces.
Threcidicus gladius
Locus ciceronis.
Bestiarii
Mors bestiarii.
Locus materni
Pyropolarii.
Pyroboli
Sagina bācur bestiarii.
Sagina
Saginariū
Sagena
Sublicæ.
Sublicius pōs sine ferro.
Circūforanea domus.
Circūforanus.

muneris suppellectilē: totis utcūq; pſimōii uiribus imanis ursæ comparabat numeræ copiosum. Nam pter domesticis uēatōibus captas: præter largis em ptionibus partas: āicorū etiā donationibus uariis certati oblatas: rutela sūptuosa sollicite nutriebar. Nec ille tā clarus: tanq; splēdidus plublicæ uolup tatis appatus: iuidiæ noxios effugit oculos. Nā di utía captiuitate fatigatæ simul & æstiua flagrantia maceratæ pigra ētsessione lāgudæ: repētina corre ptæ pestilētia pene adnullū rediuere nūerū passim p plateas plurima cerneres iacere semiuiuorū cor porū feria naufragia: Tūc uulgus ignobile: quos i culta paupies sine delectu ciborū: tenūato uētri co gir sordētia suppleměta: & dapes gratuitas oqrere

Inforo gladiatores.
Democharis populo gratiosus.
Torui oculi iuidiæ.
Inuidia unde.
Inuidere florem.
Inuidentia distat ab odio.
Inuidiā pinxit apelles.
Hyems amica iuuenibus æstas mihi inimicissima.
pigra corpora languere.
Exercitatio saluberrima.
Vrsos ueterno pinguescere
Pestilentiā ordiri a brutis.
Causæ pestilentiæ.
Pandemos lues
λοιμώδης.
pestilitas
Paupies
Pauptas

damnatos in actione forensium causa⁊: ut eos mox exhiberet ad gladiatoriam pugnam. uel qd uerius puto. intelligit generosos etiā damnatos aduectos eē a demochare: dum ille tenetur præcipuo studio forensi. hoc est gladiatorii spectaculi desiderio trahitur. Quod studium forense appellat ppterea qđ in foro talia munera dabant: Quod Victruuius. & Pedianus Asconius docent. Muneris suppellectilem: Apparatum ludi gladiatorii. Inmanis ursæ. Pro inmanium ursa⁊: singularis pplurali atiuo. qđ genus elocutiōis est usitatissimū. Partas. Paratas. Publicæ uoluptatis. Talia enim spectacula ad uo luptatē maxime publicā pertinent: & plebeculæ oculos pascūt: Vnde & democharis nomē scite fictū uidet quo gřia populi significat. Inuidiæ oculos. Ouidius toruos oculos & aciē obliquāt dat inuidiæ; que ut ipsius uerbis utar. nō fruit somno. uigilātibus excita curis: Sed uidet ingratos itabescitq; uidendo successus hoium: carpitq; & carpit una; iuidiæ nomē ductum esse autumat. M. Tul. animus ituēdo fortunā alterius. ex quo illud actianū qsnā florē libe⁊ inuidit meū. pro eo qđ est. qsnā flori iuidit meo⁊ filio⁊: Veteres n. ut uidere sic iuidere florē rectius dici existimabāt q̄ flori. qđ & Quintili. annotat. & nos in tertio qstionū Tusculana⁊ cōmētatio explicauimus. est. n. iuidia siue inuidētia egritudo ex alterius rebus secūdis. distat ab odio. quoniam odimus malos: iuidemus fortunatis. odisse nos palā pfitemur: inuidiā dissimulamus. odiū ex alieno uitio: iuidia ex aliena uirtute & bonis exoriunt: odiū cadit in brutas animātes: iuidia in hoiem tantū ut subtiliter disparauit distinxitq; Plutarchus. in libro de iuidia & odio græci βασκανίαν appellant: olim appelles imaginem inuidiæ graphice & scienter pinxit in tabula: cuius rei Lucianus quoq; comminit: & nos mētionem fecimus i libello de optimo statu. Estiua flagrantia. Calore æstiuo. & æstu flagrantissimo uexatæ flagrantia autem caloris corpora macerata dissoluiq; testatur & Galenus i cōmentario Aphorismorum: & nos quot annis expetimur. nam cum hieme & frigidis temporibus sim habitior: æstiui caloris ipatiens fio emaciatus. Sentioq; id esse uerissimum quod Galenus & ante Galenū. Cor. Celsus prodiderunt: æstatem iuuenibus eē inimicitiorē. Senibus amiciorem. sicut e cōtrario. hyems senibus inimica iuuenes fouet & roborat. Sessiōe languidæ. Dū sedēdo & ociādo in cauea cōtinent langorē cōtraxere: Ignauia enim ut inquit uerissime. Celsus corpus hebetat: & ut auctor est Galenus ipossibile ē corpora sessiōe desidiaq; torpentia diu bene ualere: adeo exercitatio necessaria est: cūctis nō solū hoibus sed etiā brutis animalibus. qua cūcta cōualescunt: & ut refert Vegetiu. plus quotidiana exercitia ad sanitatem credu ntur pdesse q̄ medici: e cōtrario ociū & desidia langorē pgenerāt: iuxta illud cernis ut ignauum corrūpant ocia corpus: Nil igitur mi⁊ si ursæ: qua⁊ natura alioq agitabilis est captiuitate: & æstu nec nō ex sedētaria ignauia laguentes pestilentia extinctæ sunt. scribit Plinius noster Vrsos ueterno pinguescere inualidissimū urso caput. ideoq; sæpe in arena colaphis exanimant. Annotauere Annales Domitium ænobarbum in edilitate ursos numidicos cētū in circo dedisse. Correptæ pestilentia. Obseruatum est pestilentiam magna ex parte incipere brutis animalibus. sic apud Virgilium Ouidium ceteros prima strages bestias populatur. ita apud Homerum. primo canes mox reliqua. conficiuntur pestilentia. Causæ autem pestilentiæ plures tradūtur. Namque aut ira deum aut intemperie celi. aut corruptis aquis. aut noxio terræ halitu exoritur pestilentia. nimietatem frigoris aut caloris uel humoris: uel siccitatis. pestilentias gignere Philosophi & illustres medici pdiderunt. Pandemos appellatur species luis siue pestilentiæ: que efficit in aridioribus locis agentes caloribus crebris interpellari: & Loimodes que tēporaria quidem est sed uolucri uelocitate letabilis. Lucretio pestilitas dicit pestilentia. in quā animalia. preter homines cætera. priora sunt: ut inquit Amianus. Marcellinus. Ferina naufragia Decenti translatione ferina naufragia dixit stragē ursarum: que pestilentia correptæ atumam agebant semiuiuis ui xque spirantibus corporibus: sicut naufragi subinde periclitantur. Inculta pauperies. Egestas duris in rebus urgens cogebat egestosos sordidamque plebeculam accurrere ad cadauera ursarū iacentium. & inde dapes. ineptas uentri esurienti latrantique ingerere. Talis enim pastus est mendicitatis & eorum. quos Plautus appellat hominem mendicabula pauperies significat egestatem mendicitatemq;: pauptas uero honestæ parsimōiæ nomen est. quā i apologia Apuleius nr̄ pconio laudis extollit. Oratius pauperiē imundā cognoiat: eāq; depcat illo uersu. Paupies imūda domus procul absit. apud

græcos

græcos πενια significat paupertaté. πτωχια uero mendicitaté: paupericq; hic scite aristophanes i Pluto πτωχου μεν γαρ βιοσ ζην εστι μηδεν εχοντα τουδ πενητοσ ζην φειδομενον mèdici iquit uita quidé est nihil habentem uiuere; paupis uero uiuere ad parsimoniá: alias pauperies damnú dicitur ut apud iurisconsultos liqt & iam dictum est. Epulas accurrere. Ad epulas currabant. Tunc nacti adest ex cogitantes. Sed ego legere malim. Tunc e re nata; quæ locutio apuleiana est. & sententiæ congruens: de qua superius scripsi. Babulus. nomen proprium latronis; quid si legas bardulus ducto a tarditate i o

passim adiacétes epulas accurrere. Tunc e re nata subtile cósiliú ego & iste babulus tale cómiscimur ursá q̃ cæteris saucia corporis p̃ualebat: q̃si cibo parádam: portamus ad nostrum receptaculum eiusq; p̃be nudatú carnibus corium: seruaris. sollerter unguib⁹: ipso etiá bestie capite: adusq; cófiniú ceruicis solido relicto: tergú oé rasura studiosa téuamus: & minuto cinere p̃spersum: soli siccádú tradimus. Ac dú celestis uaporis flámis examurgat: nos iterdum pulpis eius ualenter saginantes: sic instáti militie disponimus sacramétú: ut unus e numero nostro: nó q corporis adeo: sed animi robore cæteris antistaret: atq; is ip̃rimis uoluntarius: pelle illa cótectus ursæ subiret effigié domúq; Democharis illatus: p opportuna noctis siléntia nobis ianue faciles p̃staret aditus. Nec paucos fortissimi collegii solers spés ad mun⁹ obeú dú arrexerat. quorũ p̃ cæteris

mine; bardus enim stultus appellatur: dictióe inflexa a græco: illi enim βραδιστοσ dicunt, quid si barbulus a barba: tanq̃ barbatulus; nam & barbula romani cósulis nomen est apud Liuium. Quasi cibo parádo. Vt ex ea cibum pararemus & ursino pastu sagiaremur. Adusq; confinium. Vsq; ad confinium: sic Virgilius attrides prothei Menelaus adusq; columnas: adusq; autem sic est dictum quemadmodum abusq;. Nam cú præpositio præpositioni nunq̃ cohereat abusq; & adusq; licenter admissum est. Rasura. Vt tósura. sic rasura dicta. pro ipsa ut ita dicta rasione. Tergum. Pellem. & corium. Virgilius dixit tergora diripiunt costis pro coria & pelles detrahunt: raper grammaticus. Tergum a tergore sic distinguit: terga inquit hominis sunt; tergum singulariter facit. Quadrupedum erit tergus pluralis tergora .i. coria qđ si uera é capri obseruatio: tergum pro tergus ακυρωσ .i. improprie posuit; sed finitiones grãmaticas usq; quaq; ne spectaueris; quas non minus scite q̃ uere fetutinas & prancidas appellat cádidissimus scriptor. Au. Gellius. auctoritas. n. summorũ in eloquentia uirorũ: qui indiscriminatim talia usurpát pro ratione habenda est; & ad eá ueluti ad Anchorá confugiendú. Examurcat᷑. Repurgatur. siccescit sanie ac madore saniosa quasi amurca exuit᷑ liberatur. exmurcare. n. uerbum est cómenticium & perinde elegans oleo conueniens: qđ exmurcari dí. quando ab amurca liquatur defecatumq; fit. Amurca aút quá super oía celebrauit laudibus Cato: sanies olei est. Amurca fit ex aquis: ideo siccitatibus minima riguis copiosa. Pli. ait oleum in amurca deterius fieri: & si actibus: q sunt oliuarú carnes: ideoq; sepius in die decapulandum: est autem decapulare Plinio ut id in tráscursu Annotemus. deplere. dehaurire euacuare. a capulis ducto uerbo q sunt uasa ansata: Vnde & capulator Catói & Columellæ qui concha & capulis oleum deplet ac tollit in torculario ex labris plumbeis; quod uasis genus est; & in labra fictili diffunditur. apud Columellam uerbum est exaniatur: quale hoc examurcamur: neq; ítellectu ab simili: est enim exaniri exaudando siccari; sic enim ait in. xiii. compositis supra tabulatum tergoribus aut frustis uasta pondera imponito: ut exanietur hoc é quasi sanie salsuræ expurget᷑. Cor. quoq; Celsus in quinto ait sanie exaniat e uulgus pro eo est sanie e ducta siccare. Sacramentum. Sicut in legitima militia obstringebantur sacramento: ita latrones ait sacramento latrocinali obstrictos disposuisse quid agendum foret. Instanti. Præsenti imminenti; grammatici instans tempus appellant præsens. Non qui corporis. Ad magna negocia obeunda; non tam opus est corpore robusto. q animo firmo intrepidoq; iuxta illud Virgilianum; nunc animis opus æneá: nunc pectore firmo: & enim animi robur omni telo præstantius est; omnibusq; uiribus corporis anteponendum. Antistaret. Præstaret. antecelleret. Catullus. antistas mihi milítibus trecentis. Antistitium eleganti uocabulo dicitur excelléntia quasi quædam & fastigium dignitatis. Marcianus Capella. antistitio præminebat athanasia. Noctis silentia. Nox ut inquit Papinius. fœcunda operum est: & pulchræ accommoda fraudi. Disponunt latrões inter se: ut eo cœtu animosior sub ursæ specie uelut ursa dono deferatur ad democharem cupitorem taliuni ferarum: ut mox noctu ianuam repandat sociis; ut ita impune furari possint. Collegii. Scilicet latronú: é. n. collegium τον μεσον. apud iuriscósultos titulus é de illicitis collegiis. ubi Marcianus sic inquit. Collegia si qua fuerint illicita mandatis & constitutionibus & Senatus cósultis dissoluuntur: in ibi quoq; solidatia interdicuntur quo uerbo significantur opinor comessationes & cóuiuia socialia qualia erant apud cretes Syssitia. quorum meminit Srabo in. x. ná græce συσσιτοσ latine sodalis; & hoc est quod dixit Caius iurisconsultus codé titulo: sodales sunt qui eiusdem collegii sunt quos græci συσσιτουσ uocát: in libris iurisconsultorũ uocabulũ pro græco barbarũ fuit substitutú: nullo in

Penia
Prochia
Bardus
Adusq;
Abusq;
Rasura
Tergum
Tergus
Grámaticæ finitiones rancidæ
Auctoritas p rõne
Examurcare
Amurca
Fraces
Decapulare
Capulæ
Capulator
Labra
Exaniare
Instans tps
Antistiti
Collegiú
sodalicia
Syssitia
Verbum iuriscósultorum

reflectu. qdam codices integrum spaciū habent inani loco & lacunoso. Attamen non semper solidatia
sunt inhonesta. illicitaq;:nec.n. dixisset Ouidius iure Sodalici qui mihi iunctus erat. Notum est illud
Catullianū fraternū uere dulce sodaliciū. Cato apud M. Tul. narrat se epulari solitū cū sodalibus:
sodalitatesq; se qstore cōstitutas esse: in qbus mutitare: qd uerbum gellianū est: sup quo alibi annota
menta copiose conscripsimus. Thrasileon. Nomen audacissimo latroni cōgruētissimum. græci enī
θρασος appellant temeritatē & ferociā: unde & thrasillus temerarius & audax: sup quo in cōmentari
is Tusculanarum explicatus locus ille
Ouidi. busta thrasilli. Turpillus comi
cus fabulā condidit titulo thrasileōis:
cuius testimoniū aduocant grāmatici.
Factionis optione. Electiōe collegii
latronū: est.n. factio malo℞ consensus
& conspiratio: alias factiones opulenti
as fortunasq; dicimus: ut apud Plautū
frequenter leges: optare uero interdū
eligere: unde optio dicta: in alia signi
ficatione q̄ remotior est optio dicit mi
les quasi optatus: hoc ē electus ascitus
q; is adiutor dabat cēturioni a Tri. mi
litum. ex hoc itellectu illud Plautinū
in asinaria: optionē tibi sumito leoni
dā. Autumāt eruditi optionē dici quo
q; accensum de optione milite dictum
est illud a iurisconsulto titulo de pœ
nis damnatorum: itaneq; Spiculatores
ultro sibi uēdicent nec optiones ea sibi
desiderent. Subit aleā. Thrasileō nō
recusans sub ursæ specie & ferino habi
tu grandia moliri subit periculum & discrimen machinæ piculosæ: ut p hoīe transfiguratus in ursam
in cauea: ad democharē munerariū pide quasi bestia deportet. Subire aleā est piclitari & obiectare
sese fortunæ dubiæ & ancipiti ex translatione aleato℞: q i alea foroq; aleatorio uarie agitant: & repen
te uictores: repente uicti dubio euentu exanimant. Liuius in debiā seruitii iperiiq; aleā inius: & apud
Lucanū: placet alea fati alterutrum mersura caput: aleatores a ueteribus aleones dicti. Catullus. Quis
hoc pōt uidere qs pōt pati. nisi impudicus & uorax & aleo: ita apud Salustiū legendū est illud ex Cati
lina qcunq; impudicus adulter. Ganeo. aleo manu. uentre. pene bona patria lacerauerat: sincerior.n. le
ctio est & tersior ut legat aleo: q̄ alea: sicut in pulgatis codicibus scriptū inuenit. Recōdit. induit ur
sinam faciē: corio ursæ tectus uestitusq;. Acumine. Quidam codices habent sarcimine: qd graphice
quadrat: signat enim oras hoc est extremas corii partes futura quadā tenuissima fuisse connexas cōpo
sitasq;: ut uix uestigiū sectionis internosceret: sarcimie aūt positū est p sutura quasi a sarciēdo. Vnde
sarciatores dicti & sarciatrices: quis nō desint q sarcinatricē non tā a sarciendo q̄ a sarcinis dictā uelint.
Sartores quoq; non solū a sarciendo: uerū ēt a sariendo dici autumant scriptores idonei: quo intelle
ctu: illud Plauti ex captiuis est accipiendum: sartor sartorq; scele℞. & messor maxie sarire aūt est fode
re: & apire qd in agricolatione utilissimū esse docet Columella & reliqui rusticatiōis cōditores. Re
spiratui. Scribit Hippocrates in libro de flatibus: adeo necessariū esse corpori spm̄: ut sine respiratiōe
ad breuissimum tps uix uiuere possit: intercepto.n. spiritu animantes illico peunt: idem autumat cām
egritudinū ea spm̄. Cuius illud celeberrimū: spiritū ptem eē & auū morbo℞ oium: merito ergo fora
mina parua ait esse data respiratui: hoc est respirationi ne obturato meatu & intercepto spiritu strāgu
laret. Bestiā factū. In ursam reformatum. Caueæ. receptaculo fera℞. Prædestinatæ. Lege pstia
tæ hoc est empte. sup quo uerbo supra satis multa: signat aūt latrones emisse paruo pcio caueā: qua iclu
sus thrasileō tāq̄ ursa: ad democharē deferret. Reliq̄ fallaciæ. Reliq̄ fallaciā: elocutio ueteribus usi
tatissima. Pli. exeqmur reliq̄ ppositi. Nicāoris. nicator. & nicāor: nomē ēa uictoria ductū: Seleucū ce
lebrāt historici: q a uictoria℞ fœlicitate nicator cognoīatus ē: q̄si dicas uictoriosus. a quo Nicepho
rion: & nicopolis ciuitates cōditæ sunt uocabulo a uictoria ducto. Demochares quoq; nomē ex re & cā
fictū est: quo significat popularis & gratiosus: δημος.n. græce populus καὶ χαρις gr̄a tāq̄ is q spectacu
la exhibet populo noīandus merito sit Dēochares. Proditos. erat inqt hic nicanor oriūdus ex thra
cia stēmate generis pditus: uel traditus: uel ppagatus: pdere.n. interdū ,pdere: ppagare ,platare est.
Virgi genus alto a sanguine teucri pderet: ac torū sub leges mitteret orbē. Dixit Terenti. in Andria ut
nuptiis aliquot pdat dies p differat. platet. pferat. Affigimus. Adulterinas ficticiasq; cōminiscimur
pinde quasi A nicanore ad democharem scriptas. Muneri. Spectaculo ferarum. Prouecta uespe
ra. Cum iam magis ac magis incipit noctescere: & uespertinum tempus it in noctem obscuriorem.

thrasileō factiōis optiōe delectus ancipitis machiæ
subit aleā. Iāq; habili corio: & mollicie tractabili:
uultu sereo sese recōdit. Tunc tēui sarcimie sūmas
oras eius adęquim⁹. & iūcturæ rimā licet gracilē se
tæ circūfluētis dēsitate sepim⁹ ad ipsū cōfiniū gu
læ: q̄ ceruix fuerat execta: thrasileonis caput subire
cogimus: paruisq; respiratui. circa nares & oculos
datis foramib⁹ fortissimū sotiū nostrū ,prsus bestiā
factū imittim⁹ caueæ modico pstiate ptio: quā cō
stāti uigore festius irepsit ipse ad hunc modū prio
ribus ichoatis sic reliq̄ fallaciæ pegimus. Sciscitati
nomē cuiusdā nicanoris: q genere thracio ,pditus
ius amicitiæ sūmū cū illo dēochare colebat: literas
affingimus: ut uenatiōis suæ primitias bōus āicus
uideret ornādo mūeri ddicasse. Iāq; ,puecta uespa

Muritare
thrasileō
thrasillus
Factio
Optio
miles
Subire
aleam
Aleones
Sarcinato
res
Sarcina
trix
Sartores
Sarire
Spiritus
pater &
auus
morborū
Nicanor
a uictoria
Nicopolis
Demochares
popularis
Prodere

Abusi. Quasi in malam partem de usu & abusu quid proprie significent & quantum inter se distēt
alibi copiose diligentrerq; annotauimus: rum usus sit earum rerum: que nobis utentibus permanent: Vsus
Abusus eaę: quæ nobis utentibus pereunt: cui legatus est bonorum usus: illi non est legatus abusus: sūt Abusus
enim hæc inter se contraria. Adulterinis. Falsis: fictitiis: & alieno nomine compositis: hinc & adulte Adultera/
rinus denarius dictus; falsus & reprobus: interdū ut inquit Plinius denarius adulterinus emitur pluri num
bus ueris denariis. Etenim facta est ars probandi denario: dum falsi denarii spectatur exemplar. Adul Adultera/re

abusi p̄sidio tenebrarū: thrasileonis caueā demo-
chari cū litteris illis adulterinis offerimus. Qui de
mirat⁹ bestiæ magnitudinē: suiq; cōtubernalis op-
portuna liberalitate lætatus: iubet nobis ꝓtinus
gaudii sui gerulis: decē aureos: ut ipse hēbat: e su-
is loculis adnumerari. Tunc ut nouitas consueuit
ad repentinas uisiōes animos hominū pellere: mul
ti numero mirabundi bestiā confluebant. quorū sa
tis calenter curiosos aspectus thrasileon noster: im
petu minaci frequēter inhibebat cōsonaq; ciuiū uoce
satis fœlix ac beat⁹ demochares ille sæpe celebratus
q̄ post tātā cladē ferarū nouo ꝓuētu: quoquo mo
do fortunæ resisteret: iubet noualib⁹ suis cōfestim
bestiā ire. iubet sūma cū diligentia reportari. sed su
scipiēs ego. caueas inq̄ dn̄e flagrātia solis: & itineris
spatio fatigatā cœtui multarū: & ut audio nō recte
ualentiū committere ferarū: qui potius domus tuæ

terare Plinio frequentissimum est pro
corrumpere: & uitiare: quod Diascori
des græce dixit δολιζεται hoc est adul
teratur. Lege Cornelia Caue† eū q nū
mos argenteos falsos conflauerit falsi
crimie teneri. Demiratus. Valde mi
ratus: De enim ualde significat: ut de/ Defessus
amo & defessus: apud Terētium: pro
ualde fessus ut Donatus exponit. Cō
tubernalis Nicanoris: tanq̄ inter demo
charem & Nicanorem cōtubernalitas
esset: iusq; sodalitatis. Opportuna.
Pro opportune. liberalitas omnis gra/
ta: illa gratior: quæ opportuna & tem/
pestiua ē; ex quo fit ut nūmus uel unus
tempestiuiter datus pro beneficio sit:
hinc parasitus plautius gloriatur quod
commoditatis omnis articulos probe
nouerit. Seneca ī libris de beneficiis pa/
nis inquit unus esurienti datus benefici
um est. Ex suis oculis. Ita Suetonius. Loculi
galbam refert choraulæ mire placenti
denarios quiq; donasse prolatos manu
sua: ex peculiaribus loculis suis: sūt n.
loculi quod notissimum est receptacula pecuniarum: de quibus apud omnes mentio. Soter hoc est Ser
uator nostre iudæ loculos pecuniarum: quas pauperibus erogaret commisit: ne uideretur aut quasi i
honorus: aut quasi genus dominum prodidisse: loculamenta Columellæ & Victruuio sunt recepta/ Locula/
cula & quasi thecæ. Mar. Varro loculatas piscinas eleganter nuncupat: quasi loculis: siue loculamentis menta
distinctas. Vbi dispares disclusi haberi pisces possint. De loculis & locellis pro repositoriis pecuniarū Loculatæ
extant disticha epigrammatistæ. Pellicere. Lego pellicere: pro pelliciebat: ut sit sensus. Animos homi piscinæ
num pellectos esse tractosq; ad ursendam ursam enormē: id quod in rebus nouis accidere solet: ad no/ Magis no/
ua enim conueniunt homines: ad noua concurrunt: ut inquit Seneca in declamatōibus: idē in quæstio ua q̄ ma/
nibus ait: naturale est magis noua q̄ magna mirari: hinc illud notissimum est quoq; cūctarum nouitas gna mira/
gratissima rerum: pellicere autem est illicere: quod & perlicere dicitur usitatissimum Liuio. pellica/ mur
tionem Cato dixit a pellicendo quasi inuitamentum: & ut inquit Marcus Varro illicitum ab illicien Pellicere
do. Mirabundi bestiam. Valde mirantes magnitudinem ursæ adulterinæ. Callēter. Astute: soler/ Pellicatis
ter. caindeaduerbium est: sic rarenter: pro raro. Et ualenter pro ualide: ueteres quoq; iracunditer. inimi Callenter
aciter. Temeriter. mūditer. duriter. Et id genus sexcenta similiter desinentia dixere. Curiosos in/ Rarenter
bebat. Impetu minaci Thrasileon cauebat: ne quispiam nimis curiose aspectans dignosceret se homi/ Nouale
nem eē non ursam: quam ementiebatur. Noualibus suis. Iussit Demochares thrasileonē sub bestiæ Error
corio delitescentem deportari in noualia rusticaq; prædia: ut illic diligenter aleret. Nouale est ut Pli/ Seruii
nii uerbis utar: quod alternis annis seritur. Seruius noualia interpretatur noua rura quæ per singulos
annos renouant per semina: quod totum Plinianæ diffinitioni hoc est ipsi ueritati contrarium est: &
errore fœdissimo labitur Virgilianus interpræs. Argum enim qui per singulos annos renouatur se/ Restibilis
riturq; sine intermissione restibilem uocant Rei Rusticæ scriptores: Noualem uero: qui intermittitur. In pestilē/
& alternatim seritur. M. Varronis uerba hæc sunt ex libro primo latinæ linguæ: Ager restibilis: q resti tia loci
tuitur ac seritur. quotquot annis. Contra qui intermittit a nouando noualis ager. Cœtui multarum. mutatio
In pestilentia nihil aquæ salutare est: q̄ loci mutatio: & gregis sepatio: cum contagione pecus maxime salutaris
uexetur: hinc Columella præcipit gregē pecoris ouili. In lacinias separatim: particulatimq; distribuē
dum esse: sic. n. facilius conualescit: quia ipsius morbi halitus minor est ex exiguo numero. Idem cēset
in oībus morbis ac pestibus mutandas esse regiones maximeq; salutare præsensq; remedriū esse asseue/
rat. Si pabula mutemus: & aquationes totius regionis: si aliū atq; alium q̄ramus statū cœli: hic ergo de/
hortari uolens democharē: ne in noualia mitteret bestiam cauendū esse ait: ne cœtui multarū ferarū
languidarūq; cōmittatur: ꝓpterea q̄ ex contagione morbus uulgari poterit atq; infestare recētē bestiā.

Patulū ac pflatilem. In locū loco pflatili ac patente aer agitabilis uersabilisq; purior haurit: & since
Auicena rior. Ideoq; talis coeli status maxie salutaris est: & aduersus pestilentiā efficax medella. Auicena docet
contra pe- qūo obuiā eundū sit pestilentiæ ex corrupto coeli tractu pueniēti odoramēta cūprimis pbat: tanq̄
stilentiā plurimū: cōducētia ad aeris cōtagionē ppulsandā: sic & oli. Cōmodus impator auctore Herodiāo pe-
stilentia intra ciuitatē Romanā. sceuiēte laurētū secessit: q frigidior ea regio silulsq; lauroꝝ opaca sit:
ualere. n. plurimū aiebant medici ab aeris euitandam cōtagionē tū odores lauroꝝ: tū amœnitatē um-
bræ. In ipsa quoq; urbe de Medicorū
Odoramē snia pleriq; unguētis suauissimis nares
ta aduer- atq; aures opplebant: q suffictu & odo-
sus aera ra ramētis assidue utebant: q meatus sen
bificum sum odoribus illis occupari haud q̄q̄
Commo- admittant aera tabificū. Lucos consi
dus ipera- tos. Opacitas umbraꝝ recreat ursas: &
tor. id genus bestiaꝝ recreat maxime iuuat:
præcipit columella si ex calore & æstu
cōcepta pestis inuasit: ut opaca rura: si i
uasit ex frigore ut eligāt aprica. Fō-
Aqua pu- tes incubare. Aquā fontana aliis melior
teanea p- salubriorq; est: ut docet Auicēa: putea-
batur nā aq̄ iprobat tāq̄ noxiā cōpatiōe. fon
Pluuia aq̄ tium. Cōtra Pli. maxie pbabilē eē cen
salubris set aquā puteanā ex his potissimū pute
Vtilitas aq̄ is qbus exercitationis ratio crebro hau
stu contingit: & illa tenuitas colante ter
ra. Victruuius aquā q ex imbribus col-
ligit salubriores habere uirtutes autu-

patulum ac pflatilē locum: immo & lacu aliquo cō-
terminum refrigerantemq; pspicis. an ignoras hoc
genus bestiæ: lucos consitos: & specus roridos. &
colles frigidos & fontes amœnos semp icubare. Ta
libus mōtis demochares pterrit⁹ nūerūq; pditaꝝ
secū recēsens: nō difficulter adsēsus: ut ex arbitrio
nostro caueā locaremus facile pmisit. Sed & nos i-
q̄ pati sum⁹ hic ibidē p cauea ista excubare noctes
ut æstus: & uexatiōis incōmodo bestiæ fatigatæ. &
cibū tēpestiuū: & potū solitū accuratius offeram⁹.
Nihil indigemus labore isto uestro: respōdit ille.
Iā pene tota familia p diutinā consuetudinē nutriē
dis ursis exercitata ē. Post hic uale facto discessim⁹:
& portam ciuitatis egressi: monumētū quoddā cō-

matico qd collecta ex fontibus p aeris exercitationē percolata tēpestatibus liquescendo puenit ad ter
ram: sunt nonnulli fontes calidi ex qbus profluit aqua sapore optimo in potione suauissima. Philoso
phi non pauci & sacerdotes Egyptiorum ex potestate aq̄ oēs res constare crediderūt: & pfecto aqua nō
Nullus solum potus: sed infinitas usui animātium præstat utilitates: est. n. maxime necessaria: & ad uitam & ad
odor sa- delectationes & usum quottidianum. Aquarum salubrium sapor. odor nullus eē debet: ex gallice: ni
por aquæ uibus, grandine, pestilentissimum potum esse conuenit: & ex uitio aquarum morbi plurimi puenūt
Gutturo- & imprimis guttura intumescunt. Vnde gutturosos alpinos apēnicolasq; frequētissimos quottidie usi
sia quæ ui ramus: ex quo illud Satyrici. Quis tumidum guttur miratur in alpibus? Refert Vlpiāus siqs natura gut
tio turosus sit: non uideri morbosum: uel uiciosum. Adsensus. Tota una dictio. significat. n. democha-
rem facile assensisse iussisseq; procliuiter in sniam latronū. Dicimus assentio & assentior indifferenter.
Caueam. Qua thrasileon sub ursæ specie continebatur. Locaremus. Collocaremus pōeremusq;. M.
Varro locus est ubi qd locatū esse potest ut nunc dicunt collocatum ueteres id dicere solitos apparet:
Locatiū apud Plautū: filiam: habeo grandē cassam dote atq; illocabilē neq; eam que locare cuiq̄. Locariū dr p-
Pro ciū qd datur in stabulo & taberna: uidelicet a loco: ubi locare hoc ē te collocare possis. Pro cauea. Vel
pscenium p defensione caueæ in qua est ursa: uel ante caueā: pro. n. interdū significat ante ut grāmatici Annotam
& innuit Virgi. scribens soli p portis mesappus & acer atinas sustentant acies. Vnde & pscenium locus
Excubiæ dictus ante scenam: alias significat in ut cū dicimus p rostris p tribunali. Excubare. Excubias agere
atq; euigilare: Inde excubitores dicti: autumat Seruius excubias esse diurnas uigilias nocturnas qd an
Mutatio recte dictū sit ipse uiderit: cū excubias non minus nocturnas q̄ diurnas apud eruditos iuenias. Cibū
uictus gra tempestiuū. Oportunū medicamentū est ut inqt Cor. Celsus oportune cibus datus. Potum solitum.
uis Aristoteles in problematis cibi & aquæ mutationem grauē esse & noxiam tradit: pterea quod aqua
mutatio corporibus alimento est: hinc peregrinatoribus egritudo metuenda est: cum in aquis uariis uersari cō
aquæ pe- tingat: pterea mutatio aquaꝝ pediculos gignit: efficitq; ut q nullos pediculos habebat multos iam hēre
diculos gi incipiat. Respōdit ille. Demochares. Post hic. Post hæc usitatissima Apuleii locutio. Vale facto.
gnit Verbū est discedentiū. Ausonius dicto aue dic uale: & actutum redi. Monumentū. Hic significatur
monumē non tā sepulchrū q̄ sepulchretū: hoc est septū conceptaculūq; plurimū sepulchroꝝ monumentū ge-
tum neraliter res est: ut iurisconsultu uerbi utar memoriæ cā in posteꝝ pdita: in quasi reliqæ uel corpus in
Cenota- ferantur fieret sepulchrū: si uero nihil hoꝝ inferatur erit monumētū memoriæ cā factum: qd græci
phium cenotaphium appellant: est āt cenotaphiū græca dictione sepulchrū uacuum. Cenotaphiū signat Poe
munimen ta cum ait hectoreum ad tumulū uiridi quē cespite inanē: munimētū uero sepulchri. i. esse diuus Ha
tum drianus scripsit: qd muniendi eius loci cā factū sit. In quo corpus impositū sit: monumentū si puꝝ est
in urbe ne non uř esse religiosum: poteritq; his hoc uendere & donare: sicut & cenotaphium: uenire hoc est uēdi
epilito posse dicendum est. Portā egressi. Ex ritu priscoꝝ & præscripto legum extra urbes cadauera sepelie
bantur. lex. xii. tabularum in urbe inquit ne sepelito: ne ue urito. Iurisconsulti pluribus in locis osten-

dunt sepulchra in agris fuisse:& Plato iubet in ea parte agri sepulchrũ fieri q̃ sit sterilior. Ibi capulos reseramus. Sepulchra repandimus. Apiniusq; capulũ sepulchrum dici ueteres uoluerunt. ab eo q̃d corpa capiat dr̃ & capulus feretrũ: quo cadauera efferunt: sicut grãmatici Annotauerũt: ide capularis senex dictus quasi capulo uicinus reos quoq; capulares dixerunt q capulo digni essent. Alias capulũ accipi ꝓ manubrio gladii nullus ignorat. Carie semitectos. Ausonius miremur pisse hoies monumenta fatiscũt mors ẽt saxis noibusq; uẽit. Caries ẽ uetustas. uel putrilago: Vñ cariosus dictus uetustate co/

ſpicamur: ꝓcul auia: remoto & abdito loco positũ: ibi capulos carie: & uetustate semitectos qs inhitabãt pulueri & iã cierosi mortui passim: ad futuræ ꝑdæ receptacula reseram⁹: & ex disciplĩa sectæ fuato noctis illumino tpe: quo somn⁹ obuius: ipetu pimo corda mortaliũ ualidius iuadit ac ꝑmit cohortẽ nostram: gladiis armatam: ante ipsas fores democharis: uelut expilationis uadimonium sistemus. Nec secius thresileon examussim: capto noctis latroci/

rosus:& carie putridus. Aphranius nemo uiuit illa carie cariosior. Cariẽ uetustatẽq; non sentiunt ut Pli. refert cupssus: cedrus. buxus iunipus. olea. idẽ remedia tradit ad cariosos dẽtes. Cinerosi mortui. Vulgatissima ecclasticæ monitionis illa sñia: qua monentur hoies meminisse sese esse cinerẽ & puluisculũ & in cinerẽ reuersuros cui subscribit illud Persianũ. cinis & manes & fabula fies: & illud Oratianũ: puluis & umbra sumus. Quid est hõ inqt Seneca. quassum uas & fragile: nudũ & sua natura iermæ alienæ opis indigens: ad oẽm fortunæ contumeliã proiectũ frigoris æstus: & laboris impatiens: uis noces hoies fragilitatẽ? extrum specta quẽ modo uidisti florentissimũ: mox facto consumptũ cũdẽ uidebis puluerẽ: ac cinerosũ & tñ cũ nec miserius: nec fragilius hoic sic qcq̃ eodẽ nihil est supbius. Tu q corporis uiribus fidis. Tu q fortunæ muneta amplexaris. Tu qui te deum credis aliquo successu tumens. Tu cui asus carnifex est & mens tyrãnica: Cinerosus fies: & uelis nolis in puluisculũ redigeris. Nã ut inquit ille mors sola fateẽ q̃tula sunt hoium corpuscula: inquit Phocilydes apud græcos λυομενοι κονις εσμεν soluti futuus puluis: prisci cinefactum elegantissime dixerunt in cinerẽ dissolutũ. Lucilius cinefactum te prope cubet.

Ex disciplina sectæ. Scilicet latrocinalis: sicut. n. sectæ Philosophoꝝ sua habent dogmata: peculiarẽq; q̃piã disciplinam: sicut in secta collegioq; latronũ: est q̃dã uelut uernacula ac peculiaris disciplina: sine dogmate non sunt sectæ: quas a secando. i. tenendo dictas grãmatici tradunt: eo q propositum teneant: alii a sectando hoc est sequendo: Vnde & sectari Philosophos dicunẽ discipuli: & consentaneẽ eiusdẽ sectæ sectatores. Est aũt disciplina ταμεσον & tam male artis q̃ bonæ. Vnde disciplinosus gladiator dictus a Catone. uidelicet ab arte disciplinaq; gladiatoria. Illumio tempore. Obscuro: & sine lumine quod tempus maleficiis occultãdis accomodũ est: a Pli. i epistolis illunis nox dicta pro obscura: ac tenebrosa quasi sine luna: & oĩ lunari splendore uiduata. Somnus obuius: Illã noctis horã significat: qua primo somno mortalium corda ualidissime præmunẽ: de quo Virgilius: Tẽpus erat quo prima quies mortalibus ægris incipit: & dono diuũ gratissima serpit. Velut expilationis uadimonium sistimus. Nos inquit cohortem nostram latrocinalẽ præsentem exhibemus: sistimusq; ante fores dñi uochãris ad domũ eius expilandam sicut in iudicio pñtes sisti solemus ad uadimoniũ & hoc locutionis honestissime genus ex foro & iure medio totũ decenter translatũ est: Vadimonia. n. sponsiones sũt sistendi se in iudicio. i. comparandi: ut citati sistant se aduersario ad ꝑstitutam diẽ: de quo mẽtio freqns apud auctores: uadimõiũ ꝓmissum deserere neq; id obire scelus est maximũ: hic illud Plinianũ iscriptiones propter quas uadimonium deseri possit: significanter autem & scire dicimus sisto uadimonium & sistitur uadimonium. M. Tullius uenit Romam quintius uadimonium sistit. M. Cato quid si uadimonium capite obuoluto stitisses: ubi annotandum uerbum stitisses dictum a Catone tanq̃ ductum a sistendo non a stando: quoniam sisteretur uadimoniũ non staretur. Plau. quoq; per consimiliter trãslationem decenter dixit in curgulione: ubi tu es qui me conuadatus Veneris uadimoniis. Vbi tu es qui me libello uenerio citasti? Ecce me sisto. Ades contra: sisto ego tibi me: & mihi contra itidẽ ut sistas suadeo: si ut ergo uadimonia sistuntur varioꝝ criminũ: uariarũq; causaꝝ. Ita hic inquit uadimoniũ sistimus expilationis: pinde quasi citati ꝑsto esse uelint ad expilationem dirreptionẽq; domus opulentæ pagendã: apud iurisconsultos mentio est expilatæ hereditatis: & expilatoꝝ. Sunt aũt expilatores docẽte Vlpiano atrociores fures. Nã compilare supplicare ab eodem significatu haud longe dissident: significat enim dirripere depdari furari: quasi ne pilum quidem in corpore relinquære: scribit Maternus si luna a Mercurio defluens feratur ad matrem in diurna genitura: faciet effractores fures: & qui templa semper sacrilego furore expilent: ꝑterea illud quoq; adde. Quod sistere fana dicebant ueteres, ꝓ eo q̃d est cõstituere loca in oppido fanoꝝ futuroꝝ. Antistius labeo ait fama sistere ẽ lectistemia certis locis & diis habere. Nec secius Nec minus nec tardius: uidetur. n. a sero dictum secius: ut actius i Amphitrione si forte paulo q̃ ueniam secius: secus uero aliter significat. Ex amussim. Regulariter examinate diligenter: aduerbium est usitatissimum ab amussi deriuarum: amusis enim regula fabrorũ ẽ: quã architecti cum opus probant rubrica illinunt: uel ut alii uolunt ferramentum quo in poliendo utunẽ

Capulus
capularis
capulares
rei caries
cariosus

Puluis & umbra sumus
Homo uas quassum nihil hoie fragilius & supbius cinefactus

Sectæ unde cõsecta nei disciplinosus
Illuminũ tempus illuminis nox uadimonia
Sistit uadimoniũ stitisses
Vadimoniũ expilationis
Expilatores qui
Expilarẽ sistere fana
Secius
Secus
examussim
Amussis

nali momento: percipit cauea statimque custodes: qui prope sopiti quiescebant: mox ad unum omnes: etianitorem ipsum: gladio conficit: clauique subtracta: fores ianuæ repandit: nobisque prompte conuolantibus: & domus alueo receptis demonstrat horreum: ubi uespera sagaciter argentum copiosum recondi uiderat: quo protinus perfracto: confertæ manus uiolentia: iubeo singulos commilitonum asportare quantum quisque poterat auri: uel argenti: & in illis ædibus fidelissimorum mortuorum occultare: propereque rursum concito gradu recurrentes sarcinas iterare: quod enim ex usu foret omnium me solum resistentem pro domus limine: cuncta rerum exploratura sollicite dum redirent. Nam & facies ursæ mediis ædibus discurrentis: ad proterrendos: siqui de familia forte uigilassent: uidebatur opportuna. Quis enim quis fortis & intrepidus: immani forma tantæ bestiæ: noctu præsertim uisitata non se ad fugam statim concitaret: Non obdito cellæ pessulo pauens: & trepidus sese cohiberet. His omnibus salubri consilio recte dispositis: occurrit scæuus euentus. Namque dum reduces socios nostros suspensus opperior: quidam seruulus: strepitus scilicet diuinitus inquietus: proserpit leniter: uisaque bestia: quæ libere discurrens: totis ædibus: præmens obnoxium silentium: uestigium suum replicat: & utcumque cunctis in domo uisa pronunciat. Nec mora cum numerosæ familiæ frequentia domus tota completur tedis lucernis cereis

Amussitatus hinc amussitatus quoque deducitur quasi examinatus probatusque: Plautus in milite inest in hoc amussitata sua sibi ingenua indoles. Au. Gellius iudicium esse factum ad amussim dixit significare uolens perfecte rectumque & quasi ad regulam exploratum: græce amussis dicitur στάθμη. unde apud græcos paroimia est **Prouerbium de alba linea** siue adagium explicatum ἐν λευκῷ λευκὴ στάθμη. in albo alba linea de his qui nihil intelligunt discernuntur. Nam in lapidibus albis albæ lineæ siue fila nihil queunt demonstrare. sicut facit filum rubrica illitum ex hoc prouerbio fluxit illud gellianum ex nouissimo uolumine. Græci multa & uaria lectitates in quas res **Locus Gellii** cuique inciderant: alba ut dicitur linea sine cura discriminis solam copiam sectari conuerrebant. Male litterati incurio **Correcta dictio apud platonem** sique si rogentur Quod sit alba ut dicitur linea fient similes hallucinantibus: huiusce prouerbii meminit Plato quoque in charmide his uerbis profecto pinde sum erga honesta indole claros ac album filum in lapide albo. in Platonicis codicibus pro filum perperam legitur filium. Ad unum omnes. id est omnes nec uno quidem excepto historica loquutio. Conficit. Trucidat.

Repandit. Aperit. Domus alueo. Sicut nauis & fluminis alueus dicitur ita domus alueum eleganter usurpat pro receptaculo & parte interiore penitioreque. Horreum. Supra docui copiose horreum non tam frugum dici repositorium quam omnis gazæ. Confertæ manus. Densæ frequentisque multitudinis: sic & Iunius confertissimam aciem dicit pro densissima frequentissimaque. Edibus mortuorum Capulos intelligit & sepulchra; quibus mortui cinerosi ut dudum diximus inhabitabant.

Iterare Iterare iterum repetere. Ora. cras ingens iterabimus æquor. Pro domus limine: ante limen domus uel in limine: utraque enim significatio quadrat. Ego inquit dixit me pro uestibulo consistentem singula diligenter exploraturum: & quod ex usu hoc est commodo & utilitate foret curiose perfecturum. De familia. scilicet democharis.

Obere Visitata. Conspecta uisaque. Obdito pessulo. immisso oppositoque claustro & repagulis: obderet enim opponere est quod & festus Pompeius indicat. apud Ora. obdit positum est pro obiicit atque offert illo uersu. Nulli latus obdit apertum: de pessulo supra copiosius. Suspensus. Sollicitus & anxius Virgi. suspensi eurypilum scitatum oraculum phœbi mittimus. Operior. expecto. Strepitus inquietus. id est quod obstrepitum excitatus quiescere non poterat: casu genitiuo dictio hæc strepitus enunciatur figura archaismos. Proserpit. more reptilium & eorum quæ sine pedibus serpunt. Commeabat. Vltro citroque ibat. Obnoxium silentium. Expressit morem eorum: qui aliquid clanculum furtimque molientes silentium premunt: & anhelitum cohibent: omni nixu conatuque: ut nec eos quidem ex respiratione quispiam persentiscat. Replicat. id est per eadem uestigia retro cedit: recalchans easdem pedum notas repentesque uestigia. Tedis domum democharis signat e uestigio completam fuisse numerosa multitudine: quæ accensis uariis luminum ge-

Tedæ neribus noctu mas tenebras illuminabat. Tedæ sunt lumina paganorum ut docet Ausonius illo uersu: fumantes solidum paganica lumina tedas. Apud Plinium in xvi. teda sextum genus est arborum: quæ picem gi-

Tediferi Daduchi gnunt: habundantior succo quam reliqua: flammis ac lumini etiam sacrorum grata: inde faces factæ nominantur tedæ: & tediferi qui ferunt faces quos græci daduchos uocant. tedæ decoctæ in aceto dentium dolores efficaciter colluunt: ut docet idem Plinius in. xxiiii. Cereis Discretim separatim quæ singula enuncian-

Cerei cur in saturnalibus mittantur da. Cereos autem quis nescit nocturni luminis uicem repræsentare: Vnde & illud epigrammatarii: hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes. Aras saturnias prisci excolebant accensis luminibus. inde mos per saturnalia missitandis cereis cœpit. quidam cereos non: ob aliud inter saturnalicia munera mitti putant: quam quod Saturno principe ab incomi & tenebrosa uita quasi ad lucem & bonarum artium scientiam editi

sumus

fumus;solis aūt ditioribus cereos missitabant in saturnalibus Tenuiores.quod instituit publicius Tri plebis.in usu pauperū cādelæ:locupletū uero cerei:in decretis canonicis.D.xxi.acolithi dicunť:quos ceroferarios uulgo appellant a deportādis uidelicet cereis:quando euangeliū legendū est.itē.xxiii.acolitus inqt accipiat ceroferariū cū cereo.ut sciat se ad accendenda lumina mācipari . Vbi ceroferariū accipiť pro eo instrumēto:quo cereus fixus continet̃.Corsi teste Liuio a Romanis subacti.obsides dederunt & ceræ centū milia pōdo.quomodo fiat cera Plinius & Columela demōstrāt.optima est punica:

sepaceis nocturni lumīs instrumētis clarescūt tenebræ nec inermis q̃squā de tanta copię processit.sed singuli fustib⁹:lāceis.districtis dēiq; gladiis armati muniūt adit⁹:nec sec⁹ canes ēt uenaticos auritos illos & horicomes:ad cōprimēdā bestiā cohortatur . tūc ego sensim gliscēte adhuc illo tumultu retrogradi fuga domo facesso:sed plane thrasilionem mire canib⁹ repugnātē:latēs pōe ianuā ipe ꝓspitio q̄q̄.n.uitæ metas ultīas obiret:nō tñ sui nr̄iq;:uel pristiæ uirtutis oblit⁹:iā faucib⁹ ipsis hiātis cerbe-

proxime bonitatis fulua odorisq; mellei cādida fit cera insolata & post insolationem recocta græce dicitur. κηρος & κηριον fauus: quo nomine quidam: libros suos inscripsere a dulcedine uidelicet mellea rerum suauissimarum. est & cerion ulceris genus.a faui similitudine nominatum. Sepaceis instrumentis.A sepo.quod & seuum dicunt sepaceus deriuatur.sepum aūt siue seuum fit ex adipe ruminantium. ut inqt Nonius Marcellus quod uerum est.& Plinii auctoritate fulcitur. q i.xxviii. sic refert:Quæ ratio adipis eadē in his quæ ruminant seui est. perficitur omne exemptis uenis aqua marina uel sal-

salo tum mox inpilatusum aspersum urina;crebro.postea coctu donec oīs aboleatur odor. Mox assiduo sole ad candoré reducit̃.A renibus omne laudatissimū est auctor est:idē Plinius in.xi.seuo pinguescere cornigera & quæ in pedibus talos habēt.bisulca scissis uel in digitos pedibus:& non cornigera adipe a sruo fit sruosum quasi seuo plenū:seuosa est cornigeris medulla.Inde quoq; fit uerbū seuare:quod significat sruo cōcinnare.Columella in secundo:feriis ritus maioꝝ etiā illa permittit far pinsere.faces icidere.Cādelas seuare: Ausonius mercis sepaceæ meminit illo uersu.albētis;srui glabulos:& pinguia ceræ pondera. Muniunt aditus.Sepiūt claudunt exitus oīs & introitus;ne quis ingredi neqs egredi possit. Canes uenaticos. Autumat Columella uenaticū cané nihil percinere ad uillaticā professionem tanq̄ agricolā auocet desidēq; ab opere suo reddat;separatq; rum a uillatio cane & pastorali. Auritos.Modo auribus magis ꝑditos;ut Virgilius.auritosq; sequi lepores. Alias sensu audiendi praecellentes.ut Oratius.Ductū & auritas fidibus canoris ducere quærcus.M. Varro canes īquit debēt esse capitibus & auriculis magnis ac flaccis.ubi flaccæ aures significantur lāguētes ac pendulæ . ab his: ut inqt Plinius flaccoꝝ sunt cognomina.Flaccere est lāguere ac deficere. Apuleius in Apologia.Cur uestra oratio rebus flaccet.strepitu uiget?hinc & flaccidū languidū molle ac sine uiribus. Horricões. Villis.quasi comaꝝ inhorrētes;ac formidolosos. Gliscente.Crescēte:gliscere crescere est:Plautus ī Asinaria.pulchre hoc gliscit prœlium:Virgilius gliscit uiolētia turno. Silius Gliscit elisco uiolētior sta tyrāno.autumant grāmatici glires a gliscēdo dici eo quod somno gliscāt.& pingues effioantur. Columella quoq; de gallinis farciendis scribēs;quæ inquir prima luna saginari cœpta est;uigesima pgliscit hoc est ut ego interpraetor ad summā pinguitudiné excrescit;& quasi exturberat̃.idē ait q̄ turtur per hyemé difficulter gliscit pro pinguescit;quæ.n.præpinguia fiunt adolescunt ; crassescuntq;. hinc prisco uocabulo gliscere dictæ mēsæ lauteæ.& pluribus ferculis opulentæ;quasi gliscētes.i.crescentes per instructioné.i.epulaꝝ. Retrogradi fuga.Nomé est quasi dicas retrogradienti & cessim eunti.cessim enim ire significat regredi & retro cedere.retro redire.iustinus in secundo epitomes.cōmisso prælio ite cessī. inibete remos.& a bello discedite.impressi codices habent ite Cessum.Ego ueriorem lectionem puto ite cessim.sicut & apud iuriscōsultos. Titu.ad legé aquiliā illud legitur.in cliuo capitolino duo plaustra honusta. Mulæ ducebāt prioris plaustri muliones cōuersum palustrū subleuabāt: quo facile mulæ ducerēt:interim supius plaustrū cessim ire cœpit.acursius scienter exponit cessim.i. retro qd equidé demiror.cū interpretatione uocabuloꝝ fere semp soleat non accurrere sed tardigradus recurrere & stupés allucinari. Facesso discedo. Pone ianuā.post hostium. Obiret.Adiret accederet. Vitæ metas.i.ad extremum uitæ finé:curriculumq; iā aduentaret.& morti proximus eēt Demetis copiose disserui in cōmentariis Tranquilli & Propertii.metá ex trāslatione spectaculi curulis decēter usurpamus ꝓ fine & termino.silius. Tormétis finé metāq; laboribus orat:meta uiuēdi ; iqt Macrobius credit̃ cū decas eptadi iungit̃.i.dest aut decies septé aut septies deni āni cōputāt̃ apoeta dictum est hic labor extremus lōgarum hæc meta uiarū. Hiantis cerberi ex figméto poetico . tanquā cerberus triceps Trifanci latratu & ore patulo excipiat animas morientū;rui reluctatur is. qui morti resistit nec faro succūbit. Reluctabat:archaismos est.nos reluctor dicius nō dissimiliter a plauto dictū est;cōtéples pro cōtépleris.a Vir.populat pro populat̃.a Varrōe sortirét ꝓ sortirent̃.& polliceres: ꝓ pollicereris.i.d.n.habitū est ut inqt Gellius in oratione faciéda elegātiæ genus.ut uerba mutuo in-

n

cerofera rii | cerofera rium | cādida fit cera insolatione | cerion ulcus | sepū seuū cornigera | seuo pinguescere | seuosum | seuare cādelas | auritus | Flaccæ aures | Flacces | Flaccidū | Horticōis | Glisere | perglisicit | Gliscere mensæ | cessim ire | acursius in ueibis hallucinatur | Meta ꝓ fine | Me a uiuendi | Relucto | cōtéplo

ri reluctabat. scenā deniq; q̄ sponte sūpserat: cū aīa retinēs: nūc fugiēs: nunc resistēs: uariis corpis sui scēis ac motibus: tādem domo ꝓlapsus est. Nec tñ quāuis publica potius libertate: salutē fuga q̄rere potuit. Quippe cūcti cāus de ꝓximo angiportu satis fieri: satisq; copiosi: uenaticis illis: q cōmodum domo similiter insequētes ꝓcesserāt sese cōmiscēt agmīatim. miseq; funestūq; spectaculū aspexi thrasileonē nostrū cateruis canū seuiētiū cinctū: atq; obsessum: multisq; nūero morsibus laniatū. ideq; tāti doloris īpatiēs: populi circūfluētis turbulis inmisceor: & in quo solo poterā celatū auxiliū bono ferre cōmilitoni: sic. Indagīs pīcipes dehortabar. O grāde inquā: & extremū flagitiū: magnā & uere ꝓciosam pdimus bestiā. Nec tñ nr̄i sermonis artes infœlicissimo ꝓfuere iuueni. Quippe qdā procurrēs e domo: ꝓcerus: & ualidus: incōtāter lāceā mediis inieicit ursæ ꝓcordiis nec secus alius. & ecce plurimi iā timore discusso certatim gladios: & iā de ꝓximo cōgerūt. n. uero thrasileō egregiū decus nostrę factionis: tādē īmortalitate digno illo spiritu expugnato: magis q̄ pariētia neq; clamore: ac nec ululatu quidē: fidē sacramēti prodidit: sed iā morsibus laceratus. ferroq; laniatus obnixo mugitu: & ferino fremitu: presentē casum generoso uigore tolerans: gloriā sibi referauit. uitā in fato reddidit. tāto tamē terrore: tantaq; formidine cetū illum turbauerat: ut usq; diluculum: imo & in multum diē: nemo q̄squā fuerit ausus: quāuis iacētē bestiā uel digito cōtigere: nisi tādē pigre actimide qdā lani⁹

uerterentur. Scenā retinens. Effigiē & Scenicā quasi personā ac habitū ursinū. sic histrio in scena & actione fabulæ quā personam induit. eam retinet ad extremū. scena pro apparatu ut supra: & apud ausonium. scena timor is. Scenis. Mutationibus: & quasi adumbrationibus ac fraudibus. nāq; apud grecos σκηνη dicit scena tentoriū inūbratio fraus. Angiportu. Secundū quartā declinationē inflexit. sicut Oratius. Flebis in solo leuis angiportu: alias angiportū neutro genere secūdiq; ordinis usurpaf: de angiportu supra satis ac super. Feri. Truculenti & ferino ipetu truces: in quocunq; genere animaliū est ullū placidū. in eodē inuenitur: & ferum. Aristotele & Plini. auctoribus Commodum. Tunc tunc: iam iam. Spectatum. Nitidior lectio est spectaculum. tanquam thrasileon morsu canum laniatus præbuerit spectaculū misecum prorsus ac funestum. Turbulis. A turba diminutiuum fit turbula & tertio gradu turbella. Celatum Occultum ne scilicet in manifesta noxa reus depręderet. Indaginis. Inquisitionis translatio sumpta a uenatoribus qui feras inquirentes: uestigantesq; saltus indagine cingunt. Indagāter aduerbium apud Columelā. Dehortabar. Dissuadebam reuocabāq;. hortari eni & dehortari cōtraria sūt. M. Cato multa inquit me dehortata sunt huc prodire. Anni: ætas: uox: uires: senectus. Ennius in. xiii. annalium Hānibal audaci dum pectore dehortatur ne bellū faciam. hæc enim particula de interdum ītentiōem significat: ut deamare quod est uehementer amare: & de magis ual de magis interdum minutiōem: ut dedicere depudescere: & dehortari.

Artes. Doli & astutiæ. Incontanter. Sine contatione. Et mora. Lanceam. M. Varro & Gelius lāceam dixere nō latinum sed hispanum uerbum esse: lanceati a Iulio firmico dicuntur ictu lanceæ uulnerati. υποκοριςμα est lanceola. libro quarto. Regum proditum est Prophetas lucorum lāceolis semet incidisse. donec sanguine perfunderētur apud scriptores idoneos lancearii usurpantur pro stipatoribus lanceaq; ī bello pugnantibus. Vrsæ præcordiis. Thrasileō significatur: qui sub specie ursæ per præcordia confossus occubuit. præcordia alio nomine exta dicitur græci phrenas uocāt. Cornelius celsus quæ græce ab Hippocrate hypocundria nominantur. ea præcordia interpretaf. in præcordiis uitalitas maxime consistit. Nec secus alius. Exemplo unius prouocati sunt alii: q & ipsi ursam telis impetere cœperūt. Nostræ factionis. Latrocinalis. s. significanter aūt & scite locutus est. cum factio cōsensus malorum & conspiratio proprie dicaf. Neq; clamore. Laudat thrasileonis patientiam. atq; animi fortitudinem. qui laniatus ferro. laceratus canum morsu constanter silenterq; necem pertulit fidemq; latrocinalis sacramēti nullo clamore. nulla ululabili uoce prodidit. Obnixo. Obluctanti: & quasi nixu quodā cohibito atq; coercito. obniti est contra aduersa obluctari. unde aduerbium obnixe apud Terentium. Gloriam referauit. Tanq̄ post mortē futurus gloriosior nominatorq; cum uiuentium gloria obscurior sit generosa mors homini gloriæ ianuam repandit. & ut inquit Plautus qui per uirtutem peritat non interit. Multum diem. In multam diei partem. Quamuis iacentem. ita Virgilius ut quamuis auido parerent Arua colono. Lanius. Laniones. Et lanii dicuntur. qui exercēt lanienam. a laniatu scilicet animalium.

Scena
ubi placidū sibi & ferum
Turbula
Turbella
Indagāter
dehortari
de magis
Depudescere
Lancea
Lāceola
Lācearii
precordia
Exta
Phrenes
Hypoconria
Factio
Obnoxiū
obniti
Lanius
Lanio

Patilo

Patilo. Lege paulo fidētior. A gloria nō penuit. sic Plautus in captiuis: qui per uirtutem peritat non interit. Fideles mortui. Capulos signat q̄bus pro receptaculo prædæ usi sunt: quos fideles optimo: ex re epitheto dixit. cum quantū acceperāt. tm̄ reddiderint. Plateæ. Supra pluraliter declinauit plateas: quod nomē est ciuitatis. ut iam diximus. Quod ad manes demigrauit. Sensus est cū animis nostris recogitabamus. ac ruminabamur. q̄ nulla fides apud uiuētes reperiref: ut pote. que iam a superis migrauerit descēderitq̄ ad inferos odio. s perfidiæ mortalium. tanq̄ fides relictis nobis habitet apud

paulo fidētior: utero bestiæ resecto ui sæ magnificū despoliauit latronā. Sic ēt thrasileon nobis pimit'; sed a gloria nō penuit. Cōfesti itaq̄ cōstrictis sarcinis illis: quas nobis seruauerāt fideles illi mortui plateæ termios cito gradu deserētes: istud apd nr̄os aīos idētidē reputabam': merito nullā fidē i uita repiri: q̄ ad manes iā: & mortuos odio pfidiæ nr̄æ dimigrauit. Sic onere uecture: simul & aspere uiæ toti fatigati: tribus comitū desideratis istas q̄s uideris p̄das aduexim'. Post istū sermōis terminū poculis aureis mēoriæ defunctorū cōmilitonū: uino mero libās: de hīc cāticis q̄busdā marti deo blādiri paululū cōgescūt. Eteni nobis an' illa recēs ordeum affari: & sine ulla mēsura largita ē. ut equus q̄dē meus: tāta copia: & q̄dē solus potit' saliares cœnasse cœnas crederat. Ego uero q̄q̄ alias ordeū tūsū mūitatī: & diutia refectiōe uirulētū semp eserīrimat' angulū: quo pāis reliq̄æ toti' multitudīs cōgestæ fuerāt: fauces diutia fame saucias: & araneātes uehemēter exerceo. Et ecce nocte ꝓmota: latrones expgiti castra cōmouēt. istructiq̄ uarie ꝑti gladiis armati i lemures reformāt: cōcito se gradu ꝓri

manes: quod totū ex eo scite introductum est. quia prædixit sarcinas a fidelibus mortuis fuisse fideliter seruatas: custoditasq̄. cū fides inter uiuētes sublesta sit & fluxa apud Siliū in secundo punicorū ait fides liquisse se se terras ob fraudes hominū & innumera flagitia mortaliū. Tribus desideratis. Scilicet lamatho. Alcimo & thrasilione: desiderantur. n. missi: uerbū historicū ē. Quas uidetis. Dicticos est. Vino mero. Sue aquæ mixtura. qm̄ i sacris uinum meracū adhiberi solet & debet ꝓ libare diis nefastū habetur ex uino imputatæ uitis & fulmine tactæ. itē nefas ē libare uino græcæ uuæ. quoniā aquā habeat. Plinius autor est Romulum lacte nō uino libasse. Lucius Papirius imperator: aduersus samnites dimicaturus: uotum fecit si uicisset ioui pocillū uini: Quod plinius ait pocillū uini uouisse papiriū. Liuius li. x. pauxillū mulsi dixit: quare aut hic legēdum erit pocillum mulsi: aut illic pauxillum uini ut in dictione cōueniāt. Marthi deo. Significat latrones hymnū cecinisse ad martē quem uelut presidē ac tutelarē deū uenerabantur. in hymnis homericis est hymnus marti dicatus. Affari. Large copiose. Saliares cœnas. lautas & opulentas. a saliis sacerdotibus saliares cœnæ appellent amplæ: & esculētæ amplissimiq̄; apparatus: q̄a ꝑ dies fe

stos salii luxuriosas cœnas facerē dicebāt. unī ꝓuerbio ē saliares cœnas dicere opiparas & copiosas: q̄x mētio ap oēs; ex eodē genere sunt cœnæ adiciales pontificales. dubie nōsare; de q̄bus plura alibi. Cyprianus epulares cœnas ꝓ affluētibus dixit & saliaribus in ꝓuerbio græcorū est συβαριτικη τραπεζα. i. sybaritica mēsa; plauta & saliari. ex eo q̄d sybaritæ εν τω λυτελεια. i. in luxu nutriti sunt deliciisq̄; notabiles. illud quoq̄: alterū cōsimile ē adagiū συρακουσια τραπεζα. i. syracusana mēsa. qm̄ syracusāi delicatiores in uictu lautioresq̄: aliis oibus fuisse tradunt. honesta aūt locutio est cœnaui cœnā. prādi prandiū: sicut uiuo uitā. seruio seruitutē; pugno ꝓugnā. Cogitatione. Emēda agitatione. uel refectione.

Virulētū: Significare uolēs ordei cibatū sibi asino parū gratū fuisse dixit uirulētum quasi igratum inucūdiq̄; saporis imo q̄si uenenatū. Virus. n. uenenū est. Vnde uirulentū ductū nomē. q̄d ꝓpriū est serpētiū: ut uirulēti dicunt. quasi uenenati. Au. Gellius tradit marsis hoībus ingenitū esse ut serpētū uirulētorū domitores sint. Idē orationē eschinis uirulētā appellat criminosam: & quasi ueneni plena: ac maledicētiæ. atra. n. hoīum maledicorū ceu serpentiū lingua uibrat. ut inq̄t Pli. Nō placet ut hoc in loco legas iurulentū. tanq̄ iure madēs. Virus Plinio ponit. nō ꝓ aspero odore. mō pro acerbo sapore: mō pro ingenitali. Fauces araneātes. Nō potuit famelicus inanis esuriēs significātius denotari: iā fauces araneātes ex esuritione cōsuunt. ut uidelicet quædā quasi araneæ tela intra oscitātis hiatū & esurientis os paulū extēdi uideat. Pli. uomitus araneosos uocat. quos intelligi uult. quasi plenos tale araneaꝝ quales subinde conuiscunt ex cremētis uomitionū. parasitus Plautinus ad esuritionē parasiticā significantissime exprimendā sic inq̄t. peri prospicio parū. os amarū habeo. dentes plenos. lippiunt fauces fame. Expergiti. Sōno exciti: atq̄; euigilantes. Castra cōmouent ex trāslatione rei militaris dictum in qua imperatores castra mouent. idētidē. Vir. nos castra mouemus. ꝓcipiunt Doctores bellicæ disciplinæ. Castra sæpissime loco mouenda. eo quod ex frequenti mutatione castrorū morbus prohibetur

Fides apud manes

Desideran

Vino libare pocillū uini

Saliares cœnæ prouerbiū

Sybaritica mensa syracusana mēsa

Cœno cœnam

Virulentum

Virulenta oratio

Vius

Fauces araneātes

Vomitus araneosi

Lippiunt fauces fame

Castra sæpissime mouēda

Castra sepissime mouéda

Lemures
Lemuria

quem multitudo militũ. in eisdẽ locis diutius consistẽs ex cõtagione. & odore feditatis facile contra-hit. laudat Liuius Fabiũ: & deciũ Consules Romanos qui spatio quinq; mẽsiũ totũ Samniũ euastarunt cũ quadraginta & quinq; locis decii castra fuerint. Fabii sex. & octoginta. Lemures reformãt. Trãsfigurãt se in simulachra maniũ & terriculamenta laruarũ: ad maiorem terrorẽ. mortalibus incutiendũ. Lemures. n. umbre defunctorũ uagantes dicunt̃. Lemures dici putant quasi remures a remo cuius occisi umbras frater Romulus cũ placare uellet lemuria instituit. idest perentalia: quæ mẽse maio per triduum celebrari solebãt auctores Ouidius. Porphirio. cæteri de lemuribus: in demõio socratis sic refert. Animus humanus exutus & liber stipendus uitæ corpore suo abiuratis. hunc uetere latina lingua reperio lemurẽ dictitatũ Marcianus lemures appellari dicit manes qui post uitã iisdẽ corporibus delectantur & cum his manent: qui si uitæ prioris adiuti fuerít honestate in lares urbium domorũq; reuertunt̃: si autẽ deprauant̃ ex corpore laruæ perhibẽtur: ac maniæ. Augustinus in nono animas hoĩum lares uocari tradit si meriti boni sunt. lemures si mali. Manducantem. A mandendo. deriuatur manducare. ut docet. M. uarro: a quo ĩ athelanis fabulis uocant manducum obsonium. Vnde manducones dicti comedones helluones gulones. Tertiũ quẽlũ rumigabã. Verba nõ pauca sunt uernacula ac plebeia: atq; ĩ opificũ sermonibus usitata: quæ cũ dehonesta decul pataq; uideant̃. tamen latina sunt: & in usu quoq; eruditorũ frequentant̃. quo ex genere ẽ istud rumigare. quod & rustici & fœminæ usurpant. quod ferme idem significat. Quod ruminare. & qđ Quintilianus ait remandare quod & Plinius noster usurpat sic scribens in. x. pontici mures simili modo remãdunt. eidem Plinio cõmanducatus cibus dr̃ multa iteratione mollitus. ac prope liquefactus. quẽ mãsum Quintiliãus uocat & cõmanducare honesto uerbo: est idẽ ferme. quod rumigare: & ut uulgari uerbo utar mastigare; ꝓpriũ aũt asinorũ est. ut lentissime mãdãt. ideoq; auctore Columella. stercus asininũ optimũ existimat̃ agrorũ in stercoratione: q a asinus lẽte mãdendo facilius cõcoq t. & bene cõfectũ atq; idoneũ protinus agro fimũ reddit: qualũ aũt dicũt uas & per diminutionẽ quasillũ: qui & alio noĩe calathus appellatur uas utiq; lanificiis aptũ ut grãmatici tradũt. Vnde qualum metonomicos pro lanificio dixit Orati. mulieres ut inqt Por. υποκοριστικως uasculũ hoc usurpant quasilũ dicentes: hoc ãt est ĩ quo pẽsa uel trama uoluunt̃ hic qualũ accipimus pro canistro & panario. hoc est uase quo panis seruat̃. ut enim granariũ dicũt ubi granũ frumenti condunt: sic panariũ ubi panẽ seruant: ut docet. M. Varro. Cana dicũt græci uasa. quæ nos canistra. & per diminutionẽ canistella. Vnde canephori in sacris dictæ sacerdotes quasi cistiphoræ: de q bus suo loco plura. Asinali uerecũdia. iocularirer dictũ cũ in asino nullo sit pudor. Leuitio. Purior lectio est leuo uel lenio. ꝓ eo quod est mulceo & sedo. Asinis auctore Pli. aquarũ tediũ maxĩe est. ideoq; asinæ fœtæ. ꝑ ignes ad fœtus tẽdũt. at si riuus minimus intersit horrẽt: ita: ut pedes oĩno caueãt tingere nec nisi assuetos potãt fontes & q̃uis sitiãt tñ si mutet̃ aq̃ ut bibãt cogẽdæ sunt exonerãdæ ue. Factiõis. Gladiatoriæ. s. & latrocinalis. Filo liberali. Au. Gellius forma atq; filo uirginali dixit imaginẽ iustitiæ fieri solitã idẽ tradit pythagorẽ explorare solitũ discipulos ex totius corporis filo atq; hitu. Trãslatio ẽ a textoribus. q tela tẽuissimo filo cãdidissimoq; texẽtes ꝓbatissimã laudatissimãq; conficiũt: honesta hæc locutio. quæ & ad descriptionẽ quoq; trãsfert̃. idẽ Gelius amaui inquit in utriusq; epistola breuitatis elegantissimæ filũ tenuissimũ. itẽ ait uocũ filo tereti & cãdido fabulã ariõis scriptã esse ab herodoto. accipimus hoc loco filũ pro liniamẽtis faciei. & uenustate pulchritudinis: quæ liberã decet & ingenuã. Lucianus de eadẽ loquẽs sic ait: μετην παρθενον ωραιαν σφοδρα καλην καλουσαν και κατασπαραγμενην την εσθητα και την κομην idest ducebant: unicã uirgine luculẽta & ualde honesta facie flẽtẽ lacerãtẽq; uestẽ & capillos. Matronatus. Dignitas. matronalis & grauitas nomen est quarti ordinis. diciturq; matronatus. ut patronatus. cõcubinatus.

Lares
Laruæ
Mãducũ obsonũ
Maducones
Rumigare.
Remandere
Cõmanducatus cibus
Mansus.
Lentissime manditasinus
Qualũ caẽthus
Qusilũ
Panariũ
Cana
Canistra
Cãistella
Caephori.
Aquarũ tediũ asinis
Filum in oratione
matronatus

piũt. Nec me tñ istat ac formiter mãducãtẽ: uel somnus iminẽs ĩpedire potuit. & q̃q̃ pri⁹ cũ essẽ lucius: unico uel secũdo pane contẽtus: mẽsa decederẽ: tũc uẽtri tã ꝓfũdo seruiẽs iã ferme tertiũ q̃lũ rũigabã. huic me opaci attonitũ clara lux oppssit. Tãdẽ deniq; asinali uerecũdia ductus egerrime tñ digrediẽs riuulo ꝓxĩo siti lenio. Nec mora cũ latrões ultro ãxii atq; soliciti remeãt. nullã qdẽ ꝓrsus sarcinã uel oĩno licet uilẽ lãcineã ferẽtes: sed tm̃ gladiis totis manib⁹: ĩmo factiõis sue cũctis uirib⁹ unicã uirginẽ filo liberali: & ut matrõatus ei⁹ ĩdicabat sũmatẽ regionis puellã me hercules & asino tali cõcupiscẽdã: mœrẽtẽ: & crines cũ ueste sua lacerãtẽ: aduehebãt: eã simul ĩtra speluncã: uerbisq: quæ dolebat minora faciẽtes: sic aloquũt̃. Tu qdẽ salutis & pudicitie secura: breuẽ patiẽtiã nr̃o cõpẽdio tribue. quos ad istã sectã paupertatis necessitas adegit. parẽ

Asino tali. Sub cuius effigie latebat homo q fuerat elegãs spectator formarũ. & puellaris formæ appetentissimus. Mœrentem. Flẽtẽ. Pudicitiæ secura. cõsolatio latronũ qua pullæ pudicitiã illibatam impollutãq; futurã pollicẽt cuius fœmĩæ cũprimis debet ẽẽ seruãtissima: qua amissa ut inqt Hieronymus

ronymus oīs uirtus in fœmia ruit: nec mirū latrones uim nullā īferre puellari castitati: utpote, quos libido ρ̄dæ q̄ pudicitiæ magis lacesśat, pretereq; q nō tā uenerē q̄ lucrū inhiāt. Cōpēdio. Lucro feras f quunt pati ēter hāc capnuitatē ad breue saltē tps. qm ita futura es nobis q̄stuosa. & diuitiaꝝ cōciliatricula. Quas. s. parētes tui afferēt nobis p filiæ redēptiōe. Sui sanguis. Filiæ: q parētū sanguis dr̄: Vir. pice tela manu sanguis meus. Blateratis. Iactatis & cū clāore dictis. blaterare est stulte & pcupi de loq. Camellos quoq; cū uocē edūt blaterare dicius. Ora. fine. c. pria correpta pfert. cū ait ī sermōibus. Magno

tes tui de tāto suaꝝ diuitiaꝝ cumulo: q̄q̄ satis cupidi: tn̄ sine mora parabūt. s. idoneā sui sanguīs redēptionē. his sīsib⁹ blatteratis: nec q̄c q̄ dolor sedat⁹ puellæ. q̄dni q̄ iter gēua sua deposito capite sine mō flebat. at illi itro uocatæ āui pcipiūt: assidēs eā blādo q̄tū possēt solare tur alloqo. Secq; ad sectæ sueta cōferre. Nec tn̄ puella quit ullis āiculæ sermōib⁹: ab īcœptis flectib⁹ auocari. Sed alti⁹ eiulās sese: & assiduis singultib⁹ ilia q̄tiēs mihi ēt lachrymas excussit. At sic. an ego iqt misera tali domo tāta familia tā caris: uernulis: tā scīs parētib⁹ desolata & īfœlicis rapinæ ρ̄da: & mācipiū effecta: iq; isto saxeo carcere seruiliter clausa: & oīb⁹ delitiis: q's inata atq; inutrita sim: priuata: sub incerta salutis & carnificinæ laniena: īter tot ac tales latrones & horrēdū gladiatorum populū: uel fletū desinere: uel oīno uiuere potero.

Lamētata sic & aī dolore & faucium tēdore &

blateras clamore fugisq; exponit Porphi. latras. uel furiose clamas: hic blaterones īsigniter dixerūt hoīes in uerba pueċtos quos & loculeios & loq̄ces appellāt. Quidni: Cōicū est sigñans certe: uidelicet q̄re nō. Adsectæ sueta. Hoc ē ρ̄das grassaturasq;. faciēdas. hæc .n. sueta sunt & usitata secte latronū: atq; grassatoꝝ. Euocari. Abduci reuocari. Alcius eiulās. Ritu fœmineo ex ītimis præcordiis eiulatione ciēs. est aūt eiulatus ppric fœmiaꝝ: & dr̄ gēitus flētis. M Tulli. ait ī secūda Tusculana. eiulatū nec mulieri qdē eē cōcessum: tāq; etubescēdū īter ρ̄taturq;. esse fletūq;. xii. tabulæ ī funeribus adhiberi ueterūt: qd̄ Lessum noīabat̄: de quo sæpe dixius. Ilia q̄tiēs. immodicus fletus cōcitat singultū: cuis agitatu ilia q̄tiūt̄: singultus ut inqt Celsus sternutamēto finit̄. ideoq; docet Pla. ī simposio nares esse extimulādas. ut sternutatio irritet̄. ita. n. singultū sedat. itē refert singultū desituꝝ si quis spiritū cohibeat: uel si aq̄ multa fauces interius foueat. An ego misera. Queriōnia est & lamētatio puellæ: qua suā īfœlicitatē cōquærit̄: ex bonoꝝ priuatiōe: & maloꝝ copia: ut inqt Sene. tristiores uidebis: quos fortūa destituit: q̄ quos nunq̄ aspexit: heu q̄ miseꝝ est discere ſuire. ubi sis doctus Domiari. Saxeo car. Dōicilīū latronū saxeū carcerē appellat emphaticos ad cōditionē. in q̄ erat detestādā ita Vir. clauso uētoꝝ carcere regnet. Sub incerta salutis. Legere mali sub īcerto. q̄si in dubio salutis in īcerto. Sub carnificiæ laniena. Ex apparatu latrocīali gladiatorioq; cōfectat qbus in malis sit posita: nā cū añ oculos hēat horrēdū q̄si carnificis. & carnificiæ īstrumētū. de uita desp̄at. nec laniēa & excarnificatio ipsi miseræ īpēdeāt. Nā ut inqt Cypri. nemo satis tutus p̄iculo pximus. Viuere potero. Percūctatiue pnunciandū: quasi dicat inter gladiatoriā turbā: neq; lachrymarū pausam facere potero. nec diutius uiuere. male. n. conuēit uirgo igenua latronū cōtubernio. Faucīū tēdore. Fauces ex lamētatione & eiulacu tēdunt̄ ac diuexant̄. Tēdor aūt tiotuē est no ue dictū p extēsiōe: ut caldor: mador. Ieuor ē. n. Apu. noster uerbocū opifex elegātissimus & ī uerbis oppido q̄ audaculus. Talis fuit apd̄ priscos liberius: q mechimoniū dixit pro adulterio. & depudicauit. pro stuprauit: & manuariū pro fure. & gubernīū. p gubernatore. & planū pro sycophanta: quo & M. Tullius usus ē: & Ora. in epistolis. cum ait facto ccure planū. ubi planus scurrā significat siue sycophantā. q̄ locus a recentioribus interpretibus magis cōtaminari solet q̄ enarrari: & qm̄ incidimus in laberiana uocabula. obiter illud annotandū est qd̄ pro inferno Catoniū usurpat illo uersu. Tollet bona fide uos orcus: nudas in catoniū. fuit tps cum existimarem legendū esse in caconiū quasi maloꝝ domiciliū: sed uerius catoniū. nā uerbū ductū est. ut opinor ab aduerbio græco κατω qd̄ significat infra: ut catoniū quasi infernū interpræteris: sicut catogeō subterraneū domiciliū. pēsitemus & illud in præsentia apud Spartianum in Adriano. Doctores

amissa pudicitia oīs uirtus ruit
Blaterare.
Blaterōes
Luculēti
Quid ni.
Eiulatus
Lessum
Singultus
sternutamento finitur
Miserum seruire ubi didiceris domiinari
Nemo satis tutus periculo pximus
Tendor
Verborū opifex
mechinonium
planus p sycophāta
Catoniū p inferno
Catogeū.

Catonudarim Decoctores Locus icertenebricolus

bonorũ suorũ si fuissẽ auctoritatis essent catonudari i ãphitheatro:& dimitti iussit qd sit catonudari qd ue significet ingenue nescire me fateor.uerbũ iauditũ illectũ inusitatũ. Ego opinor legendũ esse catonudari:& pro doctores bonorũ corrigo decoctores ut sit sensus.Hadrianũ iussisse decoctores patrimõii catõudari.i.iferiori pte corporũ nudata ostari uel i ima amphitheatrali sede nudari: qđ siue hoc:siue illo mõ pbrosũ sane erat.& ignominiosũ:decoctores ãt dicĩ eos q bõa ac pĩmõia cõmituũt: ut soluẽdo nõ sint qs ignorat?Decoctoribus:ut ait.M.Tulli.i Antõiana certus i theatro locus erat lege roscia cõstitutus:q.i.fortũæ uitio nõ suo decoxissẽt.Ad hũc itellectũ referẽdus Ci.i epistolis locus mẽdosus tenebricosusq;:q medu ce ita emẽdari & illustrari pt:i epistola ad fabiũ gallũ sic scriptũ legit: uereor ne i Cato. catoniosmi galle:tu meo piculo emẽda uereor ne i catoniũ Catonos me galle: hoc itellectu:Tĩeo ne nos Cato trudat i catoniũ:& q̃ si pcipitet ad orcũ sitq; cã calamitatis:aspgit ãt sal facetosus ex nois similitudine: tãq̃ catone sit catoniũ. Dii boni q̃ portẽta:q̃s nugas blaterãt cõmẽtatores & effutiũt grãmatistæ triuiales sup hoc loco:quẽ in lucẽ:absit iuidia uerbo:ut sexcẽta alia prius ptuli & i posterũ pferã si mõ deus uitẽ supped itauerit: q̃ tãtisp mihi opto progari:dũ ero utilis huic negociatiõi litrariæ poteroq; studiosis eloquẽtiæ & cãdidatis doctrinarũ i cõe cõsulere.

corpis lassitudie iã fatigata marcentes oculos dimisit ad soporẽ iã cõmodum cõniuerat; nec diu cũ repẽte lymphatico ritu sõno recussa: lõgeq; uehemẽtius afflictarẽ sese & pect⁹ et palmis

Recussus somno Lymphati Nympholapti Lymphare Ceriti Laruati Tetanos Opisthotonos Emprosthotonos Elephãtia Elephas morbus Elephantiasis Morbus gallicus Mẽtagra Lichenes de morbo gallico

Marcẽtes oculos lãguẽtes. Sõno recussa. p excussa: Vir.utroq; recusso dixit:p cõcusso:ut sit pposítio p ppositione sicut exponit Serui.excutit aũt siue recutit qs somno cũ terrifica somniat:aut strepitu obstrepero tumultuarioq; excitat sic. Vir.excutior somno qd ut iqt Ser.terroris est nõ satietatis. Lymphatico ritu.more furẽtiũ insaniẽtiũq;:nãq; lymphati dnr furore pculsi:& isaniẽtes:memoriæ pditũ est.qcũq; effigiẽ nymphæ q̃ & lympha dr uiderit furẽdi finẽ non facere.Vñ apud poetas idẽti dẽ lymphati p furẽtibus.& cõmotæ mẽtis hoĩbus accipiunt.græci νυμφολήπτους appellant i de fit lymphare uerbũ:qđ signãt lymphatico furore corripe:ut apud Flac.deus antipitẽ lymphauet a turbẽ:& apud Stati.it lymphãte deo:tales quoq; sunt fere hi q ceriti & laruati dicunt q̃si cereris ira aut laruarũ occursatiõe uexati ap Plau.certe laruatus es:aut ceritus.& alibi iube hãc p cerita circũferri.de lymphaticis ait Pli.i.xxv.scribẽs helleborũ mederi melãcholicis isantẽribus lymphaticis elesãtiæ & tetano.est ãt tetanos ut uerbũ plinianũ obiter explicẽus ceruicis morbus:q rectã & imobilẽ ceruicẽ rigore neruorũ intẽdit ex quo gñe quoq; sunt opisthotonos:& emprosthonos.opisthotonõ Pli.dolorẽ ceruicis iflexibilẽ uocari tradit q pprie fit qñ caput scapulis annectit.sicut e cõtrario emprosthotonos dr.ubi mẽtũ pectori ex neruorũ rigore annexũ est ὀπισθεν græce retro dr ἔμπροσθεν ante καὶ τόνος.cõtẽtio.uñ opisthonos.& emprosthotonos.q dã nõ tã subtiliter q̃ platice idiscretis his noĩbus utunt elephãtia uero morbus ẽ diu i italia ignotus:quo sũma ps corpis crebris maculis.crebrisq; tũoribus deformat.de quo Celsus & Auicẽ.elephas a qnto sereno noiatur sic referẽte:ẽ elephas morbus tristi quoq; munere dirus Pli elephãtiasim appellat;ait q̃ añ Põpei magni ætate nõ accidisse i italia a facie sepius incipiẽtẽ egypti peculiare malũ & cũ in reges incidisset populis funebre.qppe i balneis solia tẽperabant hũano sanguie ad medicinã eã pẽstitatis curiose interspectisq; soleriter plinii & Cor.Celsi uerbis facile adducor:ut credã uideri elephãtiã esse morborũ illũ:q haud pridẽ totã ferme inuasit italiã qđ malũ uulgo gallicũ appellãt:nã a facie sepius incipit tãta fœditate.ut quæcũq; mors pferenda sit:quo mirabilius qd põt reperiri aliqua gigni repẽte uitia & ea qdem ignota medicis.uix.n. huic morbo medelæ salutires inueniunt ut uerũ illud a Plinio pinde quasi ab oraculo dictũ sit medicinas morborũ nouitatibus subinde uictas esse:nõ fuit hæc lues apud maiores patresq; nños:sicut mẽtagara morbus fuit icognitus æuo priscorũ:quẽ & lichẽas appellauere:q pimũ tiberii claudi Cæsaris pricipatu irrepsit in italiã:quodã psino eqte rõano ex Asia cõtagionẽ eius iportãte:nec sensere id malũ fœmĩæ:aut seruitia:plebeiq; humiles:sed pceres ueloci trãsitu osculi:qm aũt a mẽto fere oriebatur mẽtagrã appellauere occupãtẽ multis & itutus totosq; uultus:oculis tñ imunibus:descẽdẽtẽ uero & i colla pectusq; ac manus: fœdo cutis furfure:hic uero Gallicus morbus maculis iuridis & enormibus fœdat faciẽ & corpis cutẽ pustulis deformat.iterdũ citra dolorẽ ullũ:sed sepius cũ cruciatu.q articulos torqt & uitalia populat.idq; potissimũ noctu adeo ut nulla qes det :noctesq; isõnes agant; & cum eiulatiõe.lẽtus est & lẽta labitudie corpi cõficiẽs:uixq; ullo tpe aut medicamẽto sanescit. Quidã hũc morbũ nõ elephãtiasim asserũt appellãdũ:sed speciẽ psoræ & lepræ:& iter ep demiæ & pustularũ gñã numerãdũ esse cõtendũt.ego nihil nec refello nec affirmo ut dogmatistes;sed cõiectator te ut opiator ista subtexui.Cæterũ quoq; noĩe morbũ hũc pestiferũ fœdũ diuturnũ appellari libeat libet exclamare.dii phibete minas dii talẽ auertite pestẽ.ualeat abeatq;.dira hæc lues oĩ pestilẽtia pestilẽtior i barathrũ & Catoniũ.nos deo iuuãte uegeti & icolumes & a teterrĩo hoc malo imunes istitutos cõmẽtarios pagamus.

Depalmare Palmipedes aues

Pectus tõdere.dolẽtis & se afflictãtis specimẽ.Vir.unguibus ora soror fœdãs & pectora pugnis. Palmis.a palma fit speciosum uerbũ depalmare.quod est manu uerberare.Au.Gellius.nerati um seruus sequæbat erumenã assium portitãs:& quẽcunq; depalmauerat numerari statim fm.xii.tabulas qnq; & uiginti asses iubebat.a palma palmipedes dictæ aues ut sunt anseres & aquaticæ fere oẽs.

Luculentam

Luculentā Pulchrā splēdidā formositate cōspicuā. ac luce dictū luculentum: sicut a luto lutulentū. Quod ꝑ cenoso & sordido accipit: luculētitatē duxerūt ueteres pulchritudinē & splēdorē. Laberius Dominus tua luculentitate captus. Hem nunc certe. Fœminę ut docet Aristoteles li. de historia animaliū. ix. Desperatiores sunt: q̄ mares: ac pauidiores: & hæc quasi desperantis puellæ lamētatio ē: qua de semet ipsa actū eē ꝑdicat: uerba sūt desperantibus accōmodatissima. Laqueus. Ausonius hæc laqueū tenet hæc speciem mucronis inanē: ignit illa cauos amnes rupēq; fragosam. phedra laqueo se peremit. Dido necē sibi gladio consciuit. hero se ꝑcipitē dedit ex turre sestiaca. Sappho ex petra leucate desiliit: apud oratiū puella europe de mortis generē eligēdo desperanter agens sic ait. Quid mori cessas. potes hæc aborno pendulū zōa bene te sequuta ledere collū: si ue te rupes & acuta letho saxa delectāt age te procellæ crede ueloci. Quod malum. Interiectio est indignantis. ut docet Donatus. apud. M. Tulliū: que malum est ista ratio: apd̄ Plautum in menechmis. q̄ hæc malū impudentia est? honesta locutio & frequens apud scriptores idoneos. Postliminio gestis. Idest post gestē. postliminii uocabulo quædā reuersio significat: qa semꝑ post id significat. qd̄ retro reliquit. De postliminio insupioribus copiose disseꝛui. Refricaret: trāslatio ab obducta cicatrice. quā refricādo recrudescit uulnus. M. Tullius ī philippicis cū aūt illā pulcherimā facti memoriā refricat. Compēdio. Lucro: qd̄ ex redēptione tua cōficeret. Iuuenes. Ex modestia & officio ministerii maluit iuuenes dicere: quam dehonesto uero q; uocabulo latrones. Insuper habitis. post habitis ſꝑtis neglectis. Exurere. Exureris. cremaberisq;. Mi parēs. Mea mater nomī reuerētiæ ē: & blādimēti. ita Hieronymus mi domina mi Eustochiū. Subsiste. Inusitate dictū pro succurret. & opē fer. alibi quoq; dixit tu meis iā nūc extremis erūnis subsiste. Nec temere inueniens id uerbū in hoc significatu. Pietatis memor. Iuxta illd̄ comicū hō sū nihil a me hūani alienū puto. Maturæ tibi. senescēti & uetulæ: nomē est. ita enim maturitas quædā ætatis ē ut fructuū: & maturus dicit hō magno natu. ut poma i arboribus matura. Sancta canicie: Venerabili senecta tanq̄ canicies afferat senescēti ætati nescio qd̄ uenerationis tñ dixit apud M. Tulliū Cato quod non cani nō rugæ repente auctoritatem afferre possūt. calistratus iureconsultus titulo de iure immunitatis. semper inquit in ciuitate nostra senectus uenerabilis fuit: nāq; maiores nostris pene eundem honorē senibus quem magistratibus tribuebant. canicies: quæ græce πολιοτονσ. ex inopia & exilitate caloris trahitur. Senectus aūt cū frigida sit & sicca merito. canescit: Canicies homini tantum & equis. Ruffi homines celerius q̄ nigri canescunt: auctores Aristoteles. Plinius. Albertus magnus cæteri. Tempora primo canescunt. Ideoque Homerus πολιοκροταφουσ uocat. quasi temporibus canescentes: quod & Maro noster scienter signat eum at. æmula nec dum temporibus geminis canebat sparsa senectus. Scenam. Spectaculum imaginem. Apparatum. ut supra diximus. Filium publicū Laus adolescentis: qui ob speciem. & pulchritudinem adeo fuerit amabilis. ut esset publicus amor & ab omnibus perinde ac filius diligeretur. Cordianus a senatu filius dictus: eundem milites filium appellarunt: quem omnis populus delitias suas nominabat: non absimile illud Persianum: hunc optent generum Rex & Regina puellæ hunc rapiāt. Plato precipit matrimonia non priuatim maritanda esse sed fieri communia curantibus magistratibus: ne dispares inter se copulentur. ex hac cōfusione ꝑmiscua utilitatem illā prouenturā autumat: ut patres dum suos liberos nesciūt oēs quod uiderint eius ætatis suos credāt: & ueluti cōmunū liberoꝝ oēs oīum sint parentes. hoc totū trāstulisse: uidetur Plato ex īstitutis lycurgi legum cōditores: qui sanxit uxores cōpluribus cōmunicandas esse: filiosq; nō proprios patrum sed comunes ciuitatis habendos. Cooptauit. Quasi adoptione quadā asciuit delegitq;: uerbū est ad electionē magistratuum proprie pertinens. M. Tullius in. xiii. Antoniana in paternum auguratus malo cum cooptatione cooptabo. Idem in bruto cooptatū se ab Hortēsio in collegium augurūt. refert.

infestis tūdere: & faciē illā luculētā uerberare īcœpit: & aniculæ q̄q̄ istātissime cās noui & instaurati mœroris requirenti. Sic adsuspirās altius īfit. Hem nūc certe: nūc maxīe funditus perii nūc spei salutiferæ renūciaui: laqus: aut gladius. aut certe præcipitiū ꝑcul dubio capessendū est. At hæc anus iratior: dicere eā seuiore iā uultu iubebat: qd̄ malum fleret. uel qd̄ repēte postliminio pressæ qetis lamētatiōes licētiosas refricaret. Nimis īqt: tāto cōpēdio tuæ redēptiōis defraudare iuuenes meos destias: q̄ si pgis ulteri⁹: iā faxo lachrymis istis: quas paruipendere latrones consuere: insuper habitis: uiua exurere. Tali puella sermone deterrita: māuq; eius exosculata: parce inquit mi parens: & durissimo casui meo: pietatis humanæ memor: subsiste paululum. Nec enim ut reor æuo lōgiore. maturæ tibi i ista sancta canicie miseratio prorsus exaruit. specta denique scenam meæ calamitatis. Speciosus adolescens inter suos principalis quem filium publicū omnis sibi ciuitas cooptauit: meus alioqn

Luculētū
Lutulētū
Luculentitas
Variæ mulierū mortes
Malū interiectio indignantis
Postliminium
Subsistere
maturus
Senectus uenerabilis
Causæ caniciei
Poliocrotaphi
Cordianus dictus filius a senatu
Sententia Platonis matrimonia comunia
Scytum lycurgi
Filii comunes
Coptauit

consobrinus tãtulo triennio maior in ætate: q̄ mecum primis ab ãnis nutritus & adultus: in diuiduo contubernio domusculæ immo uero cubiculi thorique: sanctæ caritatis affectione mutuo mihi pignoratus: uotisq; nuptialib⁹ pacto iugali pridẽ destinatus cõsensu parentũ: tabulis etiã marit⁹ nũcupatus ad nuptias: officio freq̄nti cognatorũ & affiniũ stipat⁹: tẽplis & edib⁹ publicis uictimas imolabat: dom⁹ tota lauris obsita: tedis lucida cõstrepebat

Conso brini
amitini
Sobrini
Tantulũ
Quãtulũ

Consobrinus. consobrini ex duabus edit sororibus dicuntur: ut tradit nonius. & Caius iurisconsultus probat titulo de gradibus: qui cõsobrinos dici tradit quasi cõsorinos. qui ex duabus sororibus nascunt: amitinos uero qui ex fratre & sorore propagant: sicut patrueles: qui duobus ex fratribus progenerant. sed uulgus fere oẽs istos cõmuni appellatiõe cõsobrinos uocat: sobrini uero uocant cõsobrinorũ filii: uel ut alii putant & mẽorat Dõatus de sororibus hii sunt sobrini quasi sororini dicti. Tantulo. paruo triennii spacio. tantulum. n. & quantulũ minutionẽ paruitatẽq; significat. M. Tullius. ex fieri tãtulo grano. plautus in penulo: quantæ ex quãtulis iã sunt factæ plimus noster de apibus scribens. quantulũ tñ eẽ in tantulis potest. In diuiduo contubernio: isseparabili sodalitate. & indiuulsa cõtubernalitate. De cõtubernio castrẽsi & cõtubernalibus apd Suetoniũ satis multa. Domusculæ. pusillæ domus. Thori. signat se cũ illo adolescẽte in eodem lectulo cubitare cõsueuisse. Sanctæ caritatis. ad amouẽdã adulterii suspitionẽ dixit hoc. Pignoratus. mãcipatus. & quodã quasi pignore cõiugali deuinctus: sicut anuli pro

annulus p̄ nube.
Vinculũ iugale
Iuno iuga.
Nũcupatus
Nũcupata pecũia
Officiũ
Officiũ in pudicitia
Officiosi impudici
Cator. thoma.
panetius de offi io
.M. Tul. de offi cils
pone do mi lau ros.
Laureatæ litteræ
Laurea ĩ gremio iouis
Laureati milites
Daphnõ
Chame daphne.
Obsitus æuo.
Faces nu ptiales quinq;

nubi arrabone obligantur oppignoranturq; maritus & uxor: tertulianus: cum aurũ nulla norat preter unico digito quẽ sponsus oppignorasset pronubo anulo. Pacto iugali. quo cõiuges copulantur. de hoc Iuuenalis cõuetũ tamẽ & pactũ & sponsalia nostra tempestate paras. q̄ oĩa sunt uerba legitima. titulus est apud iurisconsultos de pactis dotalibus ubi dicitur q̄ pacto cõuẽto stari oportebit: alludere uidet ad uinculũ iugale: de quo Virgilius. Ne cui me uinclo uellẽ sociare iugali: aucumãt grãmatici uinculum iugale & pactũ iugale ideo dici q̄ a iugũ iponebat matrimonio cõiũgendis. unde etiam iuno iuga dici credit: de qua mox plura. Destinatus. uerbum cõueniens nuptiis ita Vlpiãus proinde si patronus sibi desponderit aliam uel destinauit. Consensu parentum. ex prescripto legum nuptiæ legitimæ non sunt nisi ex consensu parentum fiant: in quoꝝ potestate sunt liberi: ꝓterea ut inquit Vlpianus titulo de regulis iuris nuptias non cubitus. sed cõsensus facit. Tabulis. dotalibus. Nuncupatus. noiatus pronunciatus siue promissus: nam pecunia nũcupata. ut ait cincius dicitur nominata certa nominibus propriis pronũciata. Sẽthra libro secundo de uerboꝝ antiquitate uota nuncupata significare ait nõ tã nominata q̄ ꝓmissa. & quasi testificata. OFficio frequẽti. officiũ generali uocabulo appellat oĩs honesta actio ad unũquẽq; cõueniens pro cõditione psonæ: q̄si efficiũ dictũ: peculiariter officiũ dicimus id q̄d nuptiali festiuitati ĩpẽdit. Iuuenalis officium cras primo sole mihi peragendũ in ualle q̄rini. quæ cã officii: q̄d q̄ris nubit amicus. Suetõius ĩ Caligula: Liuiã orestillã Caio pisoni nubẽtẽ. cũ ad o. ficiũ & ipse uenisset. oli atherius orator. ut apud Trãq̄llũ annotauimus cũ defẽderet reũ libertinũ: cui obiicebat. q̄ patrõi cõcubinus fuisset. dixisse fertur. ĩpudicitia ĩgenio crimẽ ẽ. in seruo necessitas. in liberto officiũ ex eo ĩpudici & obsceni aliq̄diu officiosi uocati sunt. pfectum officiũ. q̄d cadit ĩ solum sapientem: græco uocabulo catorthoma noiatur. de mediis officiis philosophi & maxime. M. Tullius atq; Ambrosius copiosissime disseruerunt. ubi annotãdũ q̄ cũ panetius περὶ τοῦ καθήκοντος. i. de officio libros luculentos: inscripserit uisa est. M. Tullio ĩscriptio plenior de officiis pluraliter inscribere: q̄ de officio singulariter. Lauris obsita. hac quoq; tempestate Domus nuptiales auleis exornãtur: lauro hedera aliisq; frondibus uestiuntur fores: & uestibula coronantur. Iuuenalis nec te coronã postibus & dẽsos p limina necte corymbos. itẽ lauros adhiberi solitas cã gaudioꝝ & festiuitatis ĩdicat cũ ait põe domi lauros duc in capitolia magnũ cretatũq; bouẽ Tertullianus quoq; sic inquit. cur die leto non lau reis postes obũbramus Plinius lib. xv. laurus inquit ꝓpriẽ triũphis dicat. uel gratissima domibus ianitrix cæsaꝝ pontificũq; q̄d & sola domos exornat & añ limina excubat Romanis pcipue letitiæ uictoriaiũ q̄; nuncia fuit laurus. addebat militũ lãceis pilisq; addebat & litteris: q̄ obid laureatæ noiantur apud historicos: super qua re diligenter opinor & scite scripsimus ĩ Trãquilli cõmẽtariis fasces quoq; ĩperatoꝝ lauro decorabãtur. quin ẽt in gremio iouis optimi maximi deponebat quotiens uictoriã nouã attulisset. Laureati milites triũphãtem sequæbantur. & ipsum laureũ ramũ tenentẽ. Coronãq; lauream capite gestantem. greci daphnẽ uocant & daphnona laureum unde chamedaphne a Plinio dicta humilis laurus. Obsita. inuoluta coronataq;: apud Teren. pannis annisq; obsitũ apud Vir. ibat rex obsitus æuo. metaphora est ab agro. ut inq̄t Donatus: exponit a Seruio obsitus æuo. pro inuolutus ætate. Tedis. facibus quæ ad nocturna lumina adhibentur: & in nuptiis peculiariter usurpantur. scribit Plutarchus in problematis. qui faces in nuptiis accendi solitas. propterea quod pentas id est quinarius numerus ex omnibus unus potissimum nuptialis sit tanquam ex mare & fœmina constans. uel quia mulier non plures quam quinque geminos uno partu gignere potest: cui sententiæ astipulatur Aristoteles. qui finem multiiugæ partionis quinque eẽ dixit: neque pluris unquã simul genitos. Tradit Plinius noster

m.xvi.faces nuptiaꝝ ex ſpina alba fieri ſolitas tanq̃ auſpicatiſſima: q̃m inde fecerint paſtores qui rapue runt ſabinas. hinc illud Catullianũ ſpineam quate thedã: q̃ lectio apud Catullum, purior & uerior ui detur q̃ ſi legas pineã ſicut uulgo legit̃ pueri tres patrimi & matrimi: ita enim uocantur q patrẽ hñt & matrẽ adhibebant̃ a ãtiquitus: unus qui facem præferret ex ſpina alba. quia noctu nubebant. quo qui nubentem tenebant: fax autem illi rapi mox ſolebat ab amicis ſponſi & ſponſæ ne aut uxor eã ſublecto uiri ea nocte poneret aut uir in ſepulchro comburendam curaret: quo utroq; mors propinqua alteru trius putabatur.

Teda ſpinea patrimus matrimus

hymeneũ: tunc me gremio ſuo mater infœlix tolerans: modo nuptiali decenter ornabat, mellitiſq; ſauiis crebriter ingeſtis iamſpe futura liberoꝝ uoti anxiis ꝑpagabat: cũ inruptionis ſubitæ gladiatoꝝ impetus ad belli faciem ſeuiens: nudis & inſertis mucrõibus coruſcãs: ñ cedi nõ rapiæ mãus afferũt ſed denſo conglobatoq; cuneo: cubiculũ noſtrum inuadũt ꝑtinus: nec ullo de familiarib⁹ noſtris repugnãte: ac ne tantilũ qdẽ reſiſtente: miſerã exanimẽ ſæuo pauore: trepido de medio matris gremio rapuere. ſic. inſtar athracis. uel ꝓteſilai deſpecte diſturbatæq; nuptiæ. ſed ecce ſæuiſſimũ oĩum: nũc ẽt reditegrat̃: imo uero cumulat̃ iſfortuniũ meũ. Nã uiſa ſum mihi de domo: de thalão: de cubiculo: de

Hymeneum. nuptialem deum & nuptiale carmen. Gremio mater. rapi ſimulabatur uirgo ex gremio matris eum ad uirum ducebatur q uidelicet ea res feliciter Romulo ceſſit ſabinas in ſpectaculis rapienti.

Rapi ſpõſa ex gremio mřis

Mundo nuptiali. ornatu quo noua nupta ornari ſolet: mundus muliebris eſt quo mulier mundior fit eo continẽtur ut inqt ulpianus ſpecula unguenta uaſa unguentaria: & ſiqua ſimilia dici poſſunt ſeparatq; ornamẽta muliebria a mundo muliebri tanq̃ mulier poſſit eſſe munda nec tñ ornata: ut ſolet contingere in his q̃ ſe mũdauerint lotæ in balneo neq; ſe exornauerint: & contra ẽ aliqua ornata. nec m̃ mũdata. ſed quod cũ honore multo ulpiani dictũ ſit: argutius hoc uĩ eſſe q̃ uerius appellatiõe .n. mũdi muliebris apud oratores hiſtoricos poetas nõ ſolũ illa q bus mũdior ſit mulier ſed ea quoq; qbus ornatior; ſignificant̃. qđ & nomẽ idicat. nã quẽ coſmõ græci note ornamẽti appellauerũt eũ nos a pfecta abſolutaq; elegãtia mũdũ Liuius nõ auꝝ nõ his ſed & poſtremo ueſtẽ mundũq; oẽm muliebrẽ ademit. L cilius neutro gñe appellauit his uerſibus legauit qdã uxori mũdũ oẽ penũq;. Quod mũdũ atq; penũ: nã qui diiudicet iſtuc. Sauiis. baſiis diminutiuũ ẽ ſuauiolũ. quo utit̃ Catullus ſauiolũ dulci dulcius ambroſia: tria ſunt ut inqt Dõatus oſculãdi genera oſculũ. baſium & ſuauiũ oſcula officiorũ ſunt baſia pudicoꝝ affectuũ ſuauia libidinũ uel amoꝝ. Incertis. lego in ſertis. Mucrões. n. ſtricti inſerunt̃ ingerunturq; a macherophoris. Cuneo. multa ſunt uocabula militaria a rebus ipſis tranſlata quaꝝ in acie inſtruenda imagines oñdunt̃. ut globus: forfices. ſerra cuneus nã cũ cunei qđ inſtrumentũ eſt ad ligna ſcindẽda excogitatũ: figura ſit in ſummo acutior ĩ imo latior inde multitudo peditũ cuneus dr̃: quæ prima parte anguſtior deinde latior ꝓcedit: & aduerſarioꝝ ordies rũpit ſimplicitas militatis porcinũ caput appellat auctores Marcellinus & Vegetius. Cõtra cuneũ opponit̃ ordinatio. quã forficẽ uocãt: globus ãt q a ſua acie ſeparatur uago ſupuentu icu ſar inimicos cõtra quẽ alter populoſior uel fortior imittit̃. atẽ ſerra noĩat̃. q a ſtrenuiſſimis directa ante frõtẽ opponitur hoſtibus. ut turbata acies reparet̃. hinc ſerra pliari dr̃: cũ aſſidue accedit̃ & recedit̃: neq; ullo rẽpore cõſiſtit̃. Cato de re militari: ſiue forte opus ſit cuneo aut globo. aut forfice aut ſerra uti adoriare cuneus quoq; ĩ theatro gradus & ordĩes ſignificant̃. de qbus Iuuenalis Martialis Trãq l. Cæteri. hinc theatrũ cuneatũ a poeta dictũ docet Victruuius. in. v. quemadmodũ cunei in theatro diuidant̃. Tantillum minimum. Sic inſtar athracis uel proteſilai. hiſtoria ſiue fabula obſcurior ſignatur; quæ ut ingenue fatear nondum mihi liquet nec de ea ſatis conſtat. ideoq; amplius quærendũ eſt: ſed uideo di tionibus ſolerter penſitatis locum hunc conducenter & congruenter ſic corrigi poſſe: inſtar athracidis uel pirithoi. ut ſit ſenſus diſturbarus eſſe puellæ captiuæ nuptias ſicut olim hyppodamiæ: & pirithoi diſturbatæ fuerunt. pirithous enim eum uxorem duceret hippodamen centauroſq; ad nuptias inuitaſſet: illi uinolẽtia libidineq; ſimul extimulari nuptias diſturbarũt: ex quibus eurithus hippodamen. rapuit alii alias hinc inter menſas nuptiales atrox pugna pugnata: qua centauri ſunt partim in fugam pulſi rem canit Ouidius luculẽte in. xii. hippodame dicta eſt athracis figura patronimica: a patre athrace: qui primus artem magicem apud theſſaliã cõſtituit. hinc ars athracia pro magia dicit̃ papinio: cum ait Athracia cubet arte labor. Ouidi. quoq; athracida hanc appellat ſcribens: Athracis æmonios Traxit in arma uiros inſtar ergo athracidis expones inſtar hippodames ſiue hippodamie athracis filiæ. eſt & athrax oppidum in theſſalia Plinio ptolemeo cæteris. hãc noſtram emendatiõnẽ plauſibiliter probat codrus collega meus in profeſſione litteraria homo impenſe doctus. & utriuſque linguæ callens. qui plus habet in receſſu: quam oſtendit in fronte: qui in penſitandis tam priſcorum q̃ recentiocum libris iudicio eſt præcellenti præditus: cui hæc mea qualiacũq; ſunt ꝓbari uehemẽter gaudeo: pluris enim facio iudiciũ unius eruditi. q̃ ſexcentorũ male litteratorũ contentus doctis præconi

Mundus muliebris

Sententia ulpiãi nõ ſatis ꝓba

Coſmos

Mũdũ oẽ

Suauiolũ

Cuneus

Porcinũ caput

Forfex

Globus

Serra ꝓliari

Cuneatũ theatrũ

Diſturbatæ nuptiæ pirithoi

Athracis

athracia ars magica

Laus codri

bus: imperitorum tumultulos & uituperonū linguas liuotis cote acuminatas flocci non facio. Sed ut domum repedimus. quo modo prothesilai nuptiæ disturbatæ sint non dispicio. nec usq̄ qđ equidem meminerim scriptū legi de ꝓthesilai quidē obitu & laudomiæ eius cōiugis amore exuperantissimo non pauca traduntᷣ & ea quidem cognitissima: sed de disturbatis nuptiis nihil adhuc cōptū. erit ergo hic locus: ita castigandus. ut castigandū docuimus diis hoībusq; plaudentibus: aut fabula remotior q̄rēda sitūt Au. Gellio historia oraculi arietini. ob plautinos uersus fuit uestiganda. inquirendaq;. Visa sum: in somnis scilicet & per quietem

toro dēiq; ipso uiolēter extracta: ꝑ solitudīes auias īfortūatissimi mariti nomē īuocare: cūq; ut primū meis amplexibus uiduatꝰ ē adhuc unguētis madidum coronis floridū: cōseq uestigio me pedibꝰ fugiētē alienis. utq; clamore ꝑcito formosæ raptum uxori cōquerēs: populi testatᷣ auxiliū: quidā de latrōibꝰ īportune ꝑsecutionis indignatiōe ꝑmotus saxo grandi ꝓpedibꝰ abrepto misellū iuuenē maritū meū ꝑcussū iterēit talis aspectus atrocitate perterrita sōno funesto pauēs: excussa sū. tūc fletibus eiꝰ adsuspirās anusᷣ sic īcipit. Bono aīo esto me hercules nec uāis sōniorꝝ figmētis terreare. Nā præter q̄ diurnæ quietis imagines falsæ ꝑibentᷣ tum etiam nocturnæ uisiones contrarios euentus nōnūq̄ ꝓnunciant. Deniq; flere: & uapulare: & nōnunq̄ iugulari: lucrosum prosperumq; ꝓuētum nunciant

Phantasma uisum

inter genera insomniorum. unum est: quod Cicero uisum uocat græci phantasma. est & uisio cum id quis uidet qđ eodem modo quo apparuerat eueniet græci οραμα uocant. Auias. inaccessas & penitus remotas homo quoq; dicitur auius a uia recta deuius. Lucretius auius a uera longe ratiōe uagaris hīc

auius

illa annominatio apđ Quintilianum & in rhetoricis ad herenniū: auiū dulce doducit auiū. Viduatus. priuatus spoliatusq;. Pedibus alienis: hoc somnium proprie uisio est: uidet enim q̄ euenturum est: nam pedibus asini apule iam mox fugiet. Raptum. raptam. Interemit. interemisse uisus est somni exitus erit hic ut puellæ sponsus ab amico perfidiosissimo lancea confossus interimatur. Propedibus ante pedes annotauimus iam sæpe particulam

Pro

pro modo in mōdo ante significare.

Mulieres nō iurāt per herculem

Aspectus. uisionis. Me hercules. annotanda est impropria nec fœminæ congruens adiuratio: nanque si credimus. Au. Gellio: sicut uiri non deierant per castorem. ita mulieres per herculem non deierabant: causa minime obscura: herculano enim sacrificio abstinent quod apud propertium in quarto commentario copiosissime explicatur. nusq̄ enim ut Gellii uerbis utar scriptum inuenire est apud auctores idoneos. aut me hercules mulierem dicere aut me castor uirū. in Apuleius inter scriptores non ꝓletarius sed classicus morosa illa diligentia haud quaq̄ obseruata: non tam inscite q̄ eleganter fœminam per herculē adiuratā inducit. Somniorꝝ figmētis. philosophi tradūt somniis non eē credendū: qđ idē asserit Hieronymus ostēdens illud uulgatissimū: qđ sdocti ꝓ oraculo quotidie aduocant somniū fuisse quo iurauit in cœlis cōsistorio se libros seculares nūq̄ deinceps lecturū cū illi obiiceretᷣ qđ Cicerōianus foret magis q̄ christianus: nāq; ī apologia cōtra ruffinū aperte indicat id fuisse somniū: docēsq; ibi ex ꝓphetarꝝ auctoritate somniis minime eē credēdū: subaccusat ruffinū q̄ a se sōni exigat spōsionē q̄ dā olī somniauit siue is Alexander magnus fuerit siue alius ne somniis crederet. ex quo scholastica cōtrouersia ꝓponi solet in genere asystato q̄ incōsistens nostri dicūt si. n. crediderit tū seqᷣ ut nō si credēdū. si aūt nō crediderit tū seqᷣ ut credendū sic. sic inducitᷣ declamatio sibi repugnās seq; dissoluēs. uersiculo græco somniorꝝ fides eluitᷣ: cui cōcinit illud Titulli. somnia fallaci ludūt temeraria nocte: & apud maximū poetarꝝ scriptū ē. sed falsa ad supos mittunt in somnia manes somniatores dicti interpretes somniorꝝ in deuteronomio scriptū ē nō audies uerba somniatoris: insomniosus dicitur Catoni: qui multum somniat. ois inquit qui insomniosus est hac eadem curatione sanū facies. M. T. lib. ii. de diuinatione. somnia somniorūq; significatiōes illudit fateturq; nihil adeo somniis significari. Homerus tamē dixit in primo illiados τον ερεκδιος εστιν. i. ex ioue sūt somnia. græci enim ονειρ somniū uocāt. hic locus ut Plinii uerbis utar. diuersis est refertus documentis ut cum ne sint aliqua presita animi quiescentis: qua fiant ratione. an fortuita res sit ut pleraq;: & si exēplis agatur profecto paria fiant: a uino & a cibis proxima: atq; in redormitione uana esse uisa prope eē conuenit. Imagines falsæ ex academica disciplina hoc dictum est: quæ nihil affirmat: ideoq; academici. philosophi απορητικοι noīati quasi ambigentes dubitantesq; nihil enim cōprēdi putāt: & imaginibus quas phantasias uocant mortales falli asserunt. super qua re apud philosophos & augustinum academicis & Ciceronem in hortensio subtilissime argutissimeq; differitᷣ: si igitur diurnæ imagines fallunt quanto nocturnæ uisiones fallaciores uaniores q; uideri debent: Gallenus improbat incomprēsibilitatē academicorꝝ: asserens credi oportere oculis & palato. & ut ipse inquit. an hoc pomum hāc ficum eē nō credisᷣ Contrarios: euētus. Plinius in epistolis: refert inqt tuētuta soleas an cōtraria somniare. interdū. n. diræ uisiones portendunt felices euentus ex hac sententia anus puellā sollatᷣ. tanq̄ tri-

Classicus ꝓletarius scriptor

Sōnium Hieronymi

Ciceronianus es non christianus

somniat alexāder ne sōniis credat

asystaton incōsistēs

Somniatores

insomniosus

a uino a cibis sōnia uana

ãte somnium ex contra rio euenm denunciet meliora. ſiceꝗ futurũ auſpicatius. ſicut interdum hõ ſomnia ſe iugulari uerberariq;: qđ mox portẽdit lucrũ: & felicitatẽ: ſicut ecõtrario dũ ſomniãus nos uesci dulciotibus cibariis: uel rei ueneriæ operam dare: ex ſomnio optabili afficimur uigilãtes anxietate ſũmusq; ĩ calamitatibus: pleriq; libros de obſeruatiõe ſomnioꝝ cõpoſuerũt: tanq̃ leges ſomnioꝝ ſtatui poſſent: quos irridet ſyneſius platõicus. iudicãs ꝓdeſſe pparũ: q in lib. de ſomnus neq; ĩ ſubtiliter neq; indiligenter docet leges ſſomnioꝝ ſtatui haud quaq̃ poſſe cũctis æque cões: quas phemonoe & melanpus definire ſe poſſe & ordinare ꝓfeſſi ſunt. ſed dẽt potius uniuſquiſq; ſeipm quaſi artis habere materiã: & ĩ mẽoria ſcribere põt qualia uiſa in quales euentus inciderint & ita qſq; penes ſe ipſum multas hõi artis regulas cumulabit nã ſicut q frequẽter nauigãt ſi qñ ſcopulũ aliquẽ obuiũ hẽt; in quẽ aſcendẽtes urbẽ aliq̃ inde ꝓſpiciãt: quotiens eundẽ ſcopulũ uiderint eandẽ agnoſcunt demõſtratq; ciuitatẽ. eadem rõne hõ ſomnians in eãdẽ uiſionẽ ſepius ĩcidẽs ſibi deſignare põt quẽ potiſſimũ euẽtũ portẽderit. pter hoiem ſomniare equos canes boues pecora capras palã eſt. Credit̃ & ſomniare oĩa uiuipara. i. q aĩal parũt de ouiparis. i. his q oua gignũt incertũ eſt q̃uis dormire ea certũ ſit. Circa ridere. corrige cõtta ridere: ut expõase cõtrario riſum ĩ ſomnus ſignãt merorẽ.

Euentus ſomnioꝝ cõtrariu
Syneſius platoni cus libi ũ de ſõnus condidit
Sibi qſq; det regulã ſomnioꝝ

cõtra ridere: & mellitis dulciolis uentrẽ ſaginare: uel in uoluptatẽ uenerĩã cõuenire: triſtitiæ aĩ lãgori corporis: damniſq; cæteris: uel anxiatũ iri p̃dicãt. Sed ego te narrationibus lepidis: anilibuſq; fabulis ꝓtinus euocabo: & incipit. Erãt in quadã ciuitate rex & regina hi tres nũero filias: forma cõſpicuas habuere: ſed maiores qdẽ natu q̃uis gratiſſima ſpẽ idoneæ tñ celebrari poſſe laudibus humanis credebantur. Ad uero puelle iunioris: tã p̃cipua tã p̃clara pulchritudo nec expmi ac ne ſufficienter: qdẽ laudari ſermonis humani penuria poterat. Multi deniq; ciuium & aduenæ copioſi: quos eximii ſpectaculi rumor: ſtudioſa celebritate congregabat:

Viuipara ſomniare ouipara

Mellitus dulcioli. lege mellitis dulciolis: ut referat̃ ac cibaria q̃ mellita noĩant̃ a mellis cõditura. De quibus apud ſuetoniũ in nerone de qbu, apud Varonẽ. Macrobiũ Gelliũ ẽ illud memoratiſſimũ. bellaria ea maxĩe ſũt mellita: q̃ mellita nõ ſũt. dulcibus. n. cũ pepſi ſocietas ĩfida: quo dicto ſignificat̃: cibaria mella cõcinnata nõ facere ad ſtomachũ. neq; ſatis cõducere cõcoctiõi: quã græci uocãt πεψιν: unde de diſpepſia Catõi ꝓ mala digeſtiõe. Prædicãt. portendunt denũciãtq; aĩ triſtiuã corporis lãgorem & cætera fortũe detrimẽta. Velaxatũ iri legẽdũ puto anxiatũ. quaſi ab anxietate ſiue ab angore ducto uocabulo. qđ ſi legas uexatũ: qđ latinũ uerbũ ẽ & quadrat. Anilibus fabulis. moſẽ aniculaꝝ ut fabellas alumnis cõiter denarrẽt: qbus illoꝝ mẽtes mulcent̃ & puerilis triſtitia diſcutit̃. Quinti. fabulis nutriculaꝝ ꝓximo loco ſuccedere debere eſopi fabellas p̃cipit: cũ ãt ſenectus ſit natura loquatior: & ſenilis ſit proprie macrologia ſeruat ſcitiſſime ποπρεπον & decoꝝ Lucius nr̃ ut macrologiam. i. multiloquiũ det aniculæ lingulacæ: & loquaci: eãq; inducat fabula longiore & lepida mulcentem puelle lamentantis meſtitudinẽ. Euocabo. electabo. mulcebo. uel lege auocabo: ꝓ eo qđ eſt abducam amoueboq; a triſtitia: quã cõceperat uiſione ſomnioꝝ. Erant in quadã ciuitate: fabula eſt oratio ficta uerisimili diſpoſitione imaginẽ exhibens ueritatis qua uſi ſunt uetuſtiſſimi auctores: ut Heſiodus. Archilochus. Ora. Heſiodus quidem luſciniæ. archilocus uulpis. Oratius muris: noĩantur aũt ab inuentoribus oẽs m̃ cõiter eſopiæ nuncupatæ: qñ in conuentibus frequenter ſolebat eſopus his uti fabula quæ moralis eſt & ad uitæ utilitatem maxime pertinens dicit̃ apologus. a quo ex p̃cepto. M. Tulli ad hereniũ exordiet̃ orator ſi erunt iudices audiendo defeſſi feſtiuos delectabileſq; apologos cõmenms eſt eſopus fabulator. quibus ut inquit Au. Gellius res ſalubriter ac proſpicienter aĩaduerſas inmentes animoſq; hoĩum cũ audiendi quadã illecebra induit. Plauus in ſticho perge obſecro p̃ſens hic qdẽ ẽ apologus qdã non ſane recepto in uſum noĩe apologationẽ uocãt qđ docet Quinti. in. y. fabula græce μυθοσ dicit̃ & fabulator μυθοποιοσ και μυθικοσ. macrobius mythichos uocat reꝝ fabuloſaꝝ ſcriptores qui fictionibus hiſtorias obuoluunt. qdã ſcripſerũt mithyſtorias hoc eſt fabulares hiſtorias. ſpartianus citat teſtimoniũ ex mithyſtoriis. epimythion noĩat̃ in fabulis eſopiis particula nouiſſima: qua utilitas ipſius fabulæ retegit̃: qđ nõ affabulationẽ interp̃tant̃ apud oratores fabula eſt in qua nec uera nec ueriſimilis res cõtinet̃ argumentũ uero eſt ficta res q̃ tñ fieri potuit quales ſunt plautinæ terentianæq; comediæ & hoc eſt quod ait Quinti. nã & fabulæ ad actũ ſcenaꝝ cõpoſitæ: argumẽta dñr. ego igit̃. inducit̃ anus conſolatrix referẽs puellæ captiuæ fabulã lepidiſſimã non minus ſcienter q̃ eleganter concinnatã de pſyche & cupidine cuius interpretamenta extant fulgentio uiro aprime docto compoſita; qui ex phyſica ſubtilitate & ſenſu allegorico illam cõmentatus eſt: a quo hæc tota res ad aĩam refert̃: quæ græce dicit̃ ψυχη. ſcribit enim in mythologus ciuitatẽ poni pro mundo regem & reginam pro deo & materia qui tres filias habebãt. ideſt carnem libertatem arbitrii & animam quam idro iuniorem uoluerunt quod corpori. iam facto poſt ditam eſſe dicebant: eandem ideo pulchriorem. quod & a carne nobilior: & libertate ſuperior. huic inuidet uenus quaſi libido: quæ ad illam perdendam cupidinem mit-

Bellaria mellita nõ mellita
Pepſis diſpepſia
fabellæ aniles
Macrologia ſenilis
fabula quid
eſopiæ fabulæ
apologus
apologatio
Mythici mythiſtoriæ
epimythion
affabulatio
argumentum
Myſtycus ſenſus pſyches fabulæ
Pſyche anima

ri:sed quia cupiditas est boni & mali cupiditas:animam diligit.& ei uelut coniunctione nuscet quã persuadet ne suam faciem uideat idest ne cupiditatis delectaměta discat:neue suis soronbus idest carni & libertati de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat:sed illarum impulsu percita lucernã de submodio eiecit idest desiderii flammam in pectore absconsam depalat:& inuulgat:uisam taliter dulcem amat.quam ideo lucernæ ebullitione dicitur incendisse:quia omnis cupiditas quantum diligitur:tantum ardescit:& peccatricem suæ carni cõfigit maculam.ergo quasi cupiditate nudata psyche ex potenti fortuna eruitur.& periculis iactatur:& regia domo expellitur mox post erumnosos labores exanclatos cupidini connubio copulatur:& ut inquit Marcianus capella psyche optiua múe ribus deoꝝ adamantinis nexibus a cupidini de inceꝑ:idẽ auctor ẽ psychen a philologia expolitam fuisse quin etiã aristophanes atheneus fabulã hãc psyches enormi uerborũ circuitu discere cupientibus ꝑdidit:& sane ecclesiastici conditores in canonicæ scripturæ interpretamento arcana mysteria allegorico inuolucro inuoluta repandunt ac renascent.qui tradũt multiplicem esse intellectũ scripturaꝝ:historicũ siue litteralẽ tropologicũ siue allegoricum & spiritalẽ siue anagogicũ in historia eoꝝ q̃ scripta sunt ordo seruatur in tropologia de littera ad maiora consurgimus.& qcqd carnaliter factũ est iuxta moralẽ iterpræta mur locũ.i spiritali theoria q & anagogicus dicitur sensus ad subilmiora transitiuus terrena dimittimus.de futuro cum beatitudine & celestibus disputamus.& ut res exemplo magis colliquescat hierusalem historice significat ciuitatem iudeæ metropolim allegorice.ecclesiam.moraliter animam.spiritaliter celestem ciuitatem ad quã cunctorum uota suspirant:& illius coloni effici concupiscunt:sed nos non tam allegorias in explicatione huiusce fabulæ sectabimur q̃ historicum sensum.& rerum reconditarum uerborumq; interpretatione explicabimus ne philosophaster magis uidear q̃ cõmentator. Inaccessæ formositatis. sicut locus inaccessus dicitur ad quem nullus accedit:quiq; inaccessibilis est:sic formositas inaccessa eleganter:noiatur ad quam propter exuperantiam nullus accedit:quæ propter reuerentiã & quãdã quasi maiestatẽ mortalibus inadibilis est:qualia sunt numina deoꝝ dearũq;. Oribus dextrã admouentes:designat tanta formositate fuisse ꝑditam puellam:ut ab omnibus perinde ac Dea uenus adoraretur:mos enim adorantiũ est & is qd est usitatissimus.ut manũ dexterã ori admoueant:in ueneratione deoꝝ & cultu in apologia in hunc sensum sic scribit.si fanũ aliquod prætereat nefas habet adorãdi gratia manum labris admouere.Pli.in.xxviii.in adorando inquit dextrã ad osculum referimus:totũq; corpus circumagimus: idem in.xi.refert religionẽ quãdã esse in dextra quæ in fide porrigitur.quæ osculis auersa appetitur:& nunc quoq; solent principes:& antistitio sacerdotali præcellentes dextram auersam adeũtibus religiose osculandam porrigere Hieronymus callens linguæ hebraicæ ueritatem in psalterio quod dr deosculamini interpretatus est adorate:quia ut eius uerbis utar:q adorant solent deosculari manũ:& capita summittere:qd se beatus Iob elemmtus & idolis fecisse negat dicens.si uidi solẽ cũ surgeret & lunã incedẽtẽ clare & lætatũ est in abscondito cor meũ & osculatus sum manũ meã ore meo:q̃ iniquitas maxima est.& negocio contra deũ altissimũ.& hebrei iuxta linguæ suæ proprietatẽ Deosculationẽ ponũt ꝓ ueneratione. Priore digito. Quintilia.in.xi.diuersos eẽ gestus referẽs ait adorantes attollere mãus pacificator quoq; habitus in statuis est manũ infesto pollice proẽdens;quin ẽt uouentiũ manus leuiter pandata est.hic gestus ille significatur:quo in adoratione digitus index super pollicẽ residẽt crucem quasi figurat:eũq; exosculari solemus. Attiguas.finitimas proximas:ab attingendo ductũ nomen:sicut a contingendo cõtiguũ. Quã cerulũ ꝓfundũ uenerẽ periphrasticos describit:quã fabulæ tradũt ortã esse ex maris spuma & pudendis celi in mare deiectis q ob id apud græcos aphrodite nomẽ accepit aphron enim spumam dicunt:quod ideo fictum a mythicis.i.fabulatoribus autumat Aristoteles in secundo de generatione aĩalium:quia scilicet genitura spumosa est. Tributa uenia.sensus est:fama inuulgauerat uenerem e cœlo descendisse in terras.& sui numinis cũctis mortalibus sub specie puellæ iam facere potestatem uel potius alteram uenerem terrenam ui siderali esse procreatum. Germine stellarum ex opinione philosophorum hoc dictum est:qui opinantur cuncta in terris pro generari ui stellarum & siderali positura ac radiatione:nam ut inquit Plinius noster decidua sunt ex cœlo rerum omnium semina.& inferiora superioribus ancillantur. Pullulasse.progenerasse:pullulare dicuntur arbores quando pullulos emittunt & gemina. unde & repullulare. tradunt auctores arbores quasdam cesas nunquam repullulare. Plinius pullulos appellat in arboribus solem pullulantem.

inaccessæ formositatis admiratione stupidi:& admouẽtes oribus suis dexteram priore digito in erectum pollicem residente:ut ipsam prorsus deam uenerem religiosis adorationibus uenerabantur. Iam q̃ proximas ciuitates:& attiguas regiones fama peruaserat deam:quam cerulũ profundum pelagi peperit.& ros spumantium fluctuum educauit:iã numinis sui passim tributa uenia:in mediis cõuersan populi cetibus:uel certe rursum nouo celestium stellarũ germĩe nõ maria:sed terras uenerẽ aliã uirginali flore ꝑditã pullulasse.sic immensum procedit

Psyche exposita
Philologia
Sensus historicus
Tropologicus
Allegoricus
Anagogicus
Hierusalem mystice qd
Philosophaster
Mos adorantiũ ori magnũ admouere
Dextra osculãda porrigitur
Deoscula ri adorare
Ios
Deosculatio pro ueneratione
pacificator habitus
Attiguus
aphrodite
Spuma spumosum
Ex cœlo rerũ semina decidua
Pulluli in arboribus

In dies

In dies.quotidie magis. Specimẽ gloriosum.Oẽs inquit cõfluebãt ex diuersis orbis partibus ad ui sendã puellã hãc:quæ pp pulchritudinẽ uenus haud dubie credebatur. Paphon.Nullius amplius ea petebat loca.in quibus uenus colitur:sed ad hãc cuncti adhibant:perinde ac uiuẽtem venerẽ est.n. paphos oppidũ cypri cuius numẽ & regina est uenus.Vnde paphia a poetis dicta Gnidos quoq; insula est ueneri dicata Orati.o uenus regina gnidi paphiq; praxiteles statuarius venerẽ fecit ex marmore q̃ gnidii:ut pote ueneris cultores emerũt:quo signo gnidos nobilitata est ut inqt Pli.ferũt amore captũ quẽdam noctu simulachro cohesisse: eiusq; cupiditatis esse indicẽ maculam.

in dies opinio:sic insulas iã ꝓximas & terræ plus cu lũ ꝓuinciasq; plurimas fama porrecta peruagat̃. Iã multi mortaliũ lõgis itineribus:atq; altissimis ma ris meatibus:ad seculi specimẽ gloriosũ cõfluebãt: paphõ nemo:gnydõ nemo. Ac ne ipsa qdã cithera: ad cõspectũ deæ ueneris nauigabãt.Sacra deæ ꝓfe runt̃:tẽpla deformãt̃. puluinaria ꝓterunt̃ cerimo niæ negligunt̃:icoronata simulacra:& aræ uiduæ frigido ciere fœdate.puellæ supplicat̃ & in hũanis uultib⁹:deæ tãtæ numina placãt̃. & i matutio ꝓgres su uirgis uictimis & epulis ueneris absẽtis nomẽ ꝓ piciat̃.iãq; p plateas cõmeãtẽ populi frequẽter flo ribus sertis & solutis adp̃cant̃. Hic honor celestiũ ad puellæ mortalis cultũ imodica trãslatio. uere ue neris uehemẽter icẽdit aĩos. & ipatiẽs idignatiõis: capite q̃ssanti fremẽs altius:sic secũ differit. En re rũ naturæ prisca parẽs. En elemẽtrũ origo initialis

Cythera.insula est ueneri cõsecrata. unde uenus cytherea poetis dicta noĩe notissimo.Dicimus aũt hæc cythera in plurali sicut hæc solyma:& artaxata: Virgilius est amathus.est celsa mihi pa phos atq; cythera:inde cytheriacum ne ctar.ꝓ suauitate uenerea. Sacra deæ proferuntur.Adeo inquit pulchritudo psyches erat uenerabilis;adeo species adoranda:ut uenus præ psyches maie state contẽneretur:ut sacra ueneris ne gligerentur.Nam sacra deæ proferunt̃ duplici intellectu.uel quod procrasti nantur differenturq; per cõteptionem. uel q̃ publicãt̃:& in propatulum edu cuntur quod fieri nefas est.cum in arca no clusa conditaq; sacra sint habẽda. ꝓ ferre enim ambifariã dicitur pro edu cere & ostentare & pro differre ac ꝓcra stinare:hinc iocus ille Plautius in capti uis.Vbi res prolatæ sunt cum rus hoĩes eunt simul prolatæ res sunt nostris dẽ tibus. Puluinaria proferuntur. Lectu

li inquit simulachris ueneris dicati habentur neglectui;nec cũ sanctitudinis reuerentia in secretariis: custodiunt̃:sed palã & contẽpti depromunt̃:de puluinaribus alibi plura. Incoronata.Sine corõis & intrinsecus subintelligẽdũ est uerbũ sunt. Simulachra aũt deoꝝ coronari solẽt a cultoribus religio sis:quæ irreligiosi sine coronis p irreligiositatẽ neglecta & inculta destituũt. Pli.in.xxi.coronas refert deoꝝ honorẽ fuisse & lariũ publicoꝝ priuatorũq; & sepulchroꝝ & maniũ. Plautinus senex testat̃ se coronas floreas emisse ad coronãdos lares. Aræ uiduæ.Orbatæ deserte derelictæ:trãslatio sumpta a fœmina uidua:q̃ solitaria:est p abusionẽ dixit Ora.uiduus pharetra risit apollo. In humanis uul tibus.Venus inqt colit̃.& numẽ deæ placat̃ in uultibus psyches ꝑinde ac psyche uenus ipsa sit:q̃ in ter ras descẽderit:& mortales cõspectu suo dignata sit.atq; sub humana effigie coli uelit. Veneris absẽ tis.Venus qdẽ est absens:sed tñ ueluti p̃sens propiciat̃ psyche ꝓgrediẽte:quã ueluti venerẽ adorationi bus ꝓsecunt̃. Cõmeantẽ Gradientẽ incedẽtẽ ĩabulantẽ. Floribus certis.Lege sertis. flores.n.ser ti dicunt̃ in corona mẽtis cõtexti Luca.accipiũt sertas nardo ferẽte coronas.& ut auctor est Plini.cũ ex floribus fierẽt serta a serẽdo seruiæ appellabant̃.apud priscos coronæ fuerũt partim pactiles partim sutiles dictæ summa auctoritas pastili coronæ habita est;subtiles in cœnis solẽnes extiterunt:serti flo res dicunt̃ quasi iuncti cõtextiq;:nã serere apud Antiquos iungere est:unñ fruges seri dñr:qa terræ iun gunt̃:& sertorẽ ꝓ assertore dixerũt;a serẽdo.s.cõpetẽdo aliquẽ seuat in libertatẽ.i.iugat hinc serilla quoq; nauigia appellari autumat uerius Flaccus q̃ sparto ac lino cõdensant̃.a cõserẽdo & contexẽdo dicta. In modica translatio.ꝑlatio alterius ut inqt uerissime Tertul.ꝓcedere nõ põt sine alterius cõ tumelia:tanto magis trãslatio celestis honoris:ad cultũ alterius bilẽ mouet & aĩum incẽdit;itaq; meri to uera uenus indignatiõe succẽsa est;& stimulo excãdescentiæ incitata cũ honores sibi debitos ĩmo dice nimis trãsferri uideret ad cultũ psyches:& adorationẽ:nã ut ait sulmonẽsis poetæ ũicus ẽ de quo sollicitamur honos. Capite q̃ssanti.indignatiõe signũ:sic Virgi.in.xii.ille caput q̃ssans nõ me tua fer uida terrent dicta ferox. Fremens altius.Cõcepto dolore medullitus;& intra ꝓcordia dignat̃ secũ uenus q̃ cũ sit ipsa maxima deaꝝ:& origo reꝝ primigenia tãtũ honorẽ participet cũ puella. En reꝝ naturæ prisca parens:ex secretariis p̄hiæ deprõpta locutio qua reꝝ naturæ parẽs merito dr̃:cũ ex oĩo ueneris cuncta ꝓgenerent̃:hinc Lucretius libroꝝ suoꝝ initiũ fecit eneadũ genitrix hoĩum diuũq; uo luptas;alma uenus ꝑ te qm̃ genus oẽ animantiũ concipit̃.uisitq; ex ortum lumĩa solis. Plini.in.ii.li de ris inquit ueneris natura cuncta generant̃ in terris:nãq; in alterutro exortu genitali rore cõspergens nõ terræ mõ cõceptus implet uerũ aĩantiũ quoq; oĩum stimulat;uenus ut iterptat̃.M.Tul.li.iii. de natura

Paphia uenus
Venus praxitelica
Cythera
Cytheria cũ nectar
proferre
prolatæ res plauto
Coronæ deoꝝ honor
Viduus pharetra
Flores serti
Seruiæ
pactilis corona
Sutilis
Serere
sertor ꝓ assertore
serilla
prælatio unius cõtumelia alterius
Venus parẽs reꝝ
Initium Lucretiqa
Venus ueniit ad omnia

deo℞ ex eo dicta: q̃a uenit ad oĩa. merito uenus naturæ re℞ antiq̃ssima mater noiat': & elemento℞ origo primordialis: tanq̃ a uenere generatio re℞ oium fit & initiũ: tanq̃ sine uenere sterilia cũcta flaccescãt: tanq̃ elemẽta sine copulatione hoc est uenera nihil separata parturiãt. Quæ iugabili quadã cõpetẽtia & inter se deuincta cũcta pgenerẽt. Alma uenus. Oprio epitheto. alma dr̃ ab alẽdo: uidelicet p inde ac ueneris potẽtia genitabili alant' oia. Almã lucẽ almũ diẽ. p Trãqllo accipit Dona. apud Virgi. Partiario honore. Partiarius honor dr̃: q ex parte dimidia. cũ altero cõicatur: partiario agimus cum ex dimidia parte diuidimus pars.n. dimidiũ apud doctos significat. iurisc̃osulti Titulo de usufructu partẽ pro dimidio accipi cui dẽter ostẽdũt sic seribẽtes ẽt partis usufructus legari põt: si specialiter nõ sit facta partis mẽtio. Dimidia pars bonoꝝ cõtinet': Cato ait in libro de re Rustica calcẽ ptiatio coquẽdam qui dãt ita dant. ubi partiario accipit pro dimidiata portione ut.s. calcarius i. q calcem coquit dimidiã partẽ: calcis coctæ ipse habeat. reliquũ domino pb. at ueteres appellauerũt pticulones coheredes ex eo q' partes patrimonii sumãt. Prophanat. Polluit'. Vicariæ uenerationis. Vicaria ueneratio eleganter appellat': q̃ uicẽ alienã iplet: sic uicariæ epistolæ apud Cyprianũ: quæ pro nobis uicẽ supplẽt: sic uicariæ manus apud Quinti. in gladiatore q̃ in pugnã p altero dãtur: & uicaria mors: q p altero subit' uicarius uulgo dicit' q uice & loco alterius substituit'. Apud iuriscõsultos. oratores poetas uicarius usurpat' pro seruo serui maioris ĩ familia de quo Ora. in sermonibus sine uicarius est q seruo paret uti mos uester: ait seu cõseruus: hinc illud epigrãmatistæ esse sat est seruũ. iã nolo uicarius eẽ docet iurisc̃osultus titulo de peculio legato esse & dici uicarios uicario℞ i hoc seruo℞ significatu. Incertũ. incerti sunt mortales erũt utrũ ego An psyche p uenere colẽda sit: ubi annotãdũ dici ĩcertũ p dubio dubitatioueq; noie. i. substãtiuo. Pastor ille paris significat' cuius iuditio plata est uenus iunoni & palladi de quo poeta manet alta mẽte repostũ iudiciũ paridis. Luciãi libellus extat de hoc paridis iudicio festiuiter. cõcinatus: De quo & in decimo huius opis uolumine uberior mẽtio. Dignitatis & p̃rimonii. Oĩbus bonis uiduatũ eẽ cupit. sunt.n. bona triplicia apud phos. prima ai. ut uirtutes secũda corpis. ut icolumitas: Tertia fortunæ: ut dignitas & opes. Faxo. faciã. Pinnatũ. Alatũ cupidinẽ. pina acutũ securis dr̃. inde utrinq; habẽs aciẽ bipẽnis. pinas autẽ quoq; dici uolũt. unde pinatus cupido p aligero: & pẽnas habẽte dictus: iõ aũt alatũ cupidinẽ finxit antiq̃tas: q' nihil amãtibus leuius. nihil mobilius. nihil uolaticũ magis. Nãq; ut auctor est Alexãder aphrodiseus in Problematis cupido amatoris nõ diuturna est. nec oĩno stabilis: se deuagat'. ac mutabilis est & ut scite canit Propertius: nõ frustra uentosas alas addũt cupidini. s. alterna qm iactamur in unda. Flãmis & sagittis armatus cupidinẽ faces tenẽtẽ & sagittis armatũ figurant propterea q' exurit' cor amatoris. sagittas aũt ideo gestat q' radios emittit: tanq̃ sagittas amator in amasiã: ipsa porro iaculo similis est qđ in amãtis corpus iaculet'. quærit' incontrouersiis auctore Quin. cur cupido puer. cur uolucer. cur sagittis & face armatus sit. Genuina. Natiua insita. igẽita. Et tota illa plata. cũ uẽus ad filiũ cupidinẽ fabulã illã tota ptulisset: q de emulatiõe pulchritudis inter ipsã & psychẽ diuulgabat': filiũ p̃cata est: ut hãc inimicã uindicaret. & psychẽ ĩfortunio amoris male mulctaret. Per ego te inqt. Dep̃catio est matris ad filiũ q exorabulo oĩa & ad ĩpetrãdũ potẽtissima cõtinent'. Rogat.n. p mĩos affectus p sagittas cupidineas uulnere amabili fodicãtes p militia ardẽtis facis ĩcẽdia. Vredĩes. Ardores & ustrinas mellea dulcedie medicatas. urit q dẽ amor sed cũ dulcedine uulnerat sed cũ suauitudie. Plau. de amore iqt amor melle & felle est fecũdissimus gusto dat dulce ama℞ ad satietatẽ usq; aggerit. Pli. in. xxi. refert succũ trifolii ĩfusum corpi facere uredinẽ. ambro. ustriginẽ appellat quas L. u. nr̃ uredines. Tuæ pa. Mihi ueneri. Cõtumacẽ. Rebellẽ & mihi reluctantẽ

alma uenus
partiarius pars dimidium
partiano
Calcarius
particulones
Vicariæ epistolæ
Vicarius seruus serui
uicarii uicariorũ
Bona triplicia
pinna
bipẽnis
alatus cupido
cur armatus facibus & sagittis
Exorabula ueneris
Vredines
Vstrigies

en orbis totius alma uenus: que cũ mortali puella partiario maiestatis honore tractor & nomẽ meũ cœlo cõditũ terrenis sordib⁹ pphanat'. Nimirũ cõi nũinis piamẽto uicariæ uenerationis ĩcertũ sustinebo. & imaginẽ meã circũferet puella moritura. frustra me pastor ille cui⁹ iusticiã fidẽq; magn⁹ cõprobauit iupiter: ob eximiã speciẽ tãtis ptulit deab⁹. Sed nõ adeo gaudẽs ista q̃cũq; ẽ: meos honores usurpauit iã faxo hui⁹ ẽt ipsius illicite formositatis pẽiteat. & uocat cõfestĩ puer℞ suũ pinatũ illũ & satis temerarium: q malis suis morib⁹ cõtẽpta disciplina publica: flãmis & sagittis armat⁹ p aliẽas domos nocte discurrẽs: & oium matrimonia corrũpẽs ipune cõmittit tãta flagitia. & nihil prorsus boni facit. hũc q̃q̃ geuiina licẽtia pcacẽ: uerbis quoq; insup stimulat. pducit ad illã ciuitatẽ. & psychẽ. hoc.n. noie puella nũcupabat' corã oñdit. & tota illa plata: de formositatis emulatiõe fabula gemẽs: ac fremẽs idignatione. p ego te iqt maternæ caritatis fœdera dep̃cor: p tue sagittæ dulcia uulnera: p flãmæ isti⁹ mellitas uredies uĩdictã tuæ parẽti: sed plenã tribue. & ĩ pulchrytudinẽ cõtumacẽ reuerẽter uĩdica. idq; unũ. & præ oĩ

hi reluctãtem. Virgo pſyche. Extremi. deſpicatiſſimi poſtremiſſimiq. Comprobauit iupiter Cantũt poetæ & narrat Lucianus Mercuriũ ioue miſſum ad paridẽ: ut iudex eſſet & diſceptator litis deaꝝ. Hiatibus. Patulis ac plenioribus. hiatẽ oſonem intelligi uult. M. Tullius lapſabũda & fluctuã tẽ nec ullis uinculis aſtrictã. Oras. Loca littoralia & extremas regiones ſoluere orã eſt ex ora & litto re nauigiũ in mare deducere & enauigare: ſublatis anchoris & funibus nauticis reſolutis. errãt q oram funẽ nauticũ ſterpãt. Vdo reſedit uertice. Sicut faſtigiũ & ſummæ & ĩfimæ ptis dici põt: ſicut altũ & mare cœlũ dicimus: ita uertex ꝓ altitudie ſumma & ĩfima uſurpat: ſicut hic ponit uertex ꝓ ꝓfundo & imo maris. ꝓprie uertex eſt cõtorta in ſe aqua: quo et itellectu hic locus accipi poſſet pars ſumma capitis uertex noiatur: auctor Quintil. uertices homini bini tñ ſunt. ut docet Pli. Vortices & uorſus dicebat antiqtas: Scipio & africanus ꝓ lſra e. uernces & uerſus prius dr̃ ꝓtuliſſe.

Hiãs oſo | Soluere oram | Faſtigiũ | Vertex uortices | Chorus | Chorea

bus unicũ: uolẽs effice: uirgo iſta amore flagrãtiſſimo teneat hoĩs extrẽi. quẽ & dignitatis: & primo mi: ſimul & incolumitatis ipſius fortuna dãnauit: ſtãq ĩfirmi: ut ꝑ totũ orbẽ nõ inueniat miſeriæ ſue cõparẽ. Sic effata & oſculis hiãtibus filiũ diu ac pſſule ſauiata: ꝓximas oras reflui littoris petit. plantiſq roſeis uibrãtiũ fluctuũ ſũmũ rorẽ calcauit. ecce iã ꝓfundi maris udo reſedit uertice. & ipſum qd incipit uelle ſtatĩ quaſi pridẽ ꝑcepit: nõ morat marinũ obſequm. ad ſunt nerei filiæ: choꝝ canẽtes. & portunus cerulis barbis hiſpidus. & grauis piſcoſo ſinu ſolatia: auriga paruulus delphini palemon iã paſſim maria pſcultãtes: tritonũ cateruæ. hic cõcaſonaci leniter bucciat. ille ſerico tegmĩe flagrãtiæ

Et ipſum qd incipit uelle. Sẽſus ẽ numina marina ſtatĩ p̃sto ſunt & id obediẽter execut: qd uenerẽ uelle itelligũt: ꝑinde ac ſi iã pridẽ ꝑcepiſſet. Nerei filiæ. Nereides. Heſiodus. Home. Maro nr̃ poetæ oẽs noĩatim nereidas ĩ numeras ꝑceſent. Choꝝ canẽtes. Multorũ uocibus conſtat chorus. ita ut ex pluri mis una reddat fiatq: cõcẽtus ex diſſonis auctores Sene. & Macro. choꝝ a chara. i. leticia dici autumat Plato lib. ii. de legibus. Chorea uero tripudiũ ſimul & cõcentus ſignificat. Portũnus. Drus eſt marinus q portubus præeſt fabula notiſſima: Athamas. n. poſt furorẽ a iunone ĩmiſſum cũ occiſo learcho melicertã quoq alteꝝ filiũ una cũ uxore noĩe ino pſequæret: illi ſe in mare ꝑcipitarũt: & uolũtate numinũ i deos uerſi ſunt. ino ĩ matrẽ matutã: quæ græce dr̃ leucothea melicerta ĩ portunũ: q græce palemõ appellarũt. a portuno portunalia dicta. ſunt aũt feriæ. & dies portũo dicatus: cui eo die edes in portu tyberio facta eſt. Cerulis bar. Colore ceruleo dii marini figurãt: ut mari ſint cõcolores. Solatia. Corrige ſalatia error ſræmiutulus qdẽ ueꝝ ſniæ diſparilitas maxia. Salaciã aũt finxit antiqtas eẽ neptuni uxorem quã ĩferiorẽ aqua maris eſſe dixerũt uenilia quoq: neptuno adiucta eſt & ut iterp̃tatio fabuloſæ theologiæ demõſtrat uenilia unda eſt ex eo dicta: qd ad littus ueniat ſicut ſalacia q in ſalũ redeat auctor diuus Aug. in. vii. de ciuitate dei: q ĩ q̃rto quoq: ſic ſeri. Quid eſt q mare neptuno tribuit: terra plutonũ: & ne ipſi quoq ſine cõiugibus remanerẽt: addit neptuno ſalacia. plutoni ꝓſerpina. iferiorẽ maris partem ſalacia tenet: terræ iferiorẽ ꝓſerpina. M. Varro ſalaciæ uenilieq: breuiter cõmeminit his uerbus. Salacia neptuni a ſalo uenilia a uenĩẽdo. Palemõ. Portunus melicerta: de quo iã dictũ eſt in ruſus honorẽ iſthma celebrari tradũt græci auctores: qbus uictor corona pinea coronabat. Palemonem delphino uehi ſcitũ dicit: cũ cõſtet delphinos puerum ꝑ mare uectores extitiſſe: cũ arion fidicinio nobilis delphino iſidẽs in tenaꝝ platus ſit. res clara multoꝝ monumẽtis. Perſultãtes. Quid ſi legas perſulãtes q̃ſi ſulco quodã atq: ueſtigio iter natãdũ ſignãtes. põt nĩ pſultãtes legi. utraq: n. lectio ꝓba ẽ utra ꝗ recipit. Tritonũ. Tritonis effigies ſic a poeta deſcribit. frõs hoiem ꝑfert. in piſtrin deſinit aluus. tiberio pricipi nũtiauit olyſiponẽſiu legatio uiſum auditũq: in quodã ſpecu cõcha canẽtẽ tritonẽ: qua naſcit forma. ſunt aũt. Tritones ut poetæ docẽt tubicines neptuni. ſunt auctores tritonas cũ buccinis faſtigio ſaturni edis ſuppoſitos: qm̃ ab eius cõmemoratione hiſtoria clara & quaſi uocalis facta eſt cũ ante muta fuiſſet & obſcura. Cõcha ſonaci. Inter genera cõchaꝝ. q multifaria ſunt cõchæ q̃dã memorant ad buccinã recuruæ. ut docet Pli. his tritões buccinãt de hoc cõchaꝝ geuee ſic ſcri. Oui. Caua buccina ſumit illi tortilis in latũ q turbine creſci abimo. Nos quoq: tales curioſe ſumus contẽplati figura uidelicet turbinatiore: uĩ aũt imitatus eſſe ingenioſiſſimũ poetã ſic ſcribentẽ i primo metamorphoſeos cèruleũ tritona uocat cõchaq: ſonaci inſpirare iubet. qdã codices naſoniani. nõ ſonaci habent: ſed ſonãti. ueꝝ hoc elegãtius: terſius nitidius eſt. Buccinat. Buccinare eſt tuba canere. buccina ut ſcribit cap grãmaticu. tuba eſt: q̃ ſignũ dat buccinator. buccinus uero ipſe canor ſignificat. Hiero. in epiſtola ad dardanũ buccã uocari apud hebreos aſſerit organi genus q ꝑ diminutionẽ buccina dicat: apud Vegetiũ lego buccinã dici tubã: q in ſemetipſam æreo circulo flectit. a buccia buccinatores dicti q ut idẽ refert ornamẽtũ erat totius legiõis ĩgreſſu cõflictus & eius reditu. hinc ꝑ metaphora decẽtem buccinator uſurpat. ꝓ laudatore ac ꝑcone. M Cicero filius ĩ epiſtola ad tyronẽ. qd polliceriſte buccinatorem fore exiſtimatiõis meæ firmo id cõſtãtiq: aio facias licet. ap Pli. buccinũ eſt tuba & cõcha. ſic. n. ſcribit i.

Ino matuta leucothea portus | palemõ portũalia | Salacia | Venilia | Iſthmia ĩ honorẽ palemõis | Effigies tritonis | Tritones cũ buccinis i faſtigio edis ſaturni | Concha ſonax | Bucciãſe | Buccius | Bucca | Buccina | Bucciator

.ix.buccinū minor cōcha ad similitudinē eius buccini quo sonus editur. Vnde & causa noi rotundita
te oris i margine incisa. Solis inimici. Sol inimicus ē diis aquicis. Cuius flagrātia īfestāt̄.iōq; tritonū
unus serico tegmine ardorē solis defendebat: sicut in usu priscoꝝ fuerunt umbellæ. quibus soli obsi-
stebāt. Domineueneris. Prægerit.antegerit & pfert. Biges. Bigas significat. sic.n. appellant̄ equi
Bige — duo iuncti: Quidā codices habent curtus biiugesq; lectio purior est & ulitatior: Eodem tū intellectu.
litiēs glo- Cupiēs nuptiaꝝ. Quædā noīa ut inqt Diome. forma participioꝝ genitiuo casu iungunt̄: ut fugitās
riæ

solis obsistit inimici. alius sub oculis dñæ speculū
pgerit: cuius biges alii subnatāt: talis ad oceanū p
gentē uenerē coitat̄ exercitus. interea psyche cum
sua sibi pspicua pulchritudine: nullum decoris sui
fructū pcipit: spectat̄ ab oībus laudat̄ ab oīb⁹. nec
qsq̄ nō rex: nō regius: nec de plebe saltē: cupiēs ei⁹
nuptiaꝝ petitor: accedit. Mirāt̄ qdē diuinā speciē
sed ut simulachrū fabræ pollitū mirāt̄ oēs. olī due
maiores sorores: q̄ꝝ tēpatā formositatē nulli diffa
marāt populi: pcis regibus despōsæ: iā beatas nu-
ptias adeptæ. Sed psyche uirgo uidua dōi residēs
deflet desertā suā solitudinē: ægra corpis. aī saucia
& q̄uis gētib⁹ totis cōplacitā. odit in se suā formo-
sitatē. Sed īfortūatissime filiæ miserrimus pr̄ suspe
ctatis celestibus odiis & ire superū metuēs: dei mil
lesii uetustissimū pcontat̄ oraculū. & tāto numine
pcibus & uictimis īgrate uirgini petit nuptias & ma-
ritum. Sed apol. quamquā grecus & ionicus pro-
pter milesiæ conditorem: sic latina sorte respōdit.
Mōtis in excelsi scopulo: desiste puellam: ornatam

litiū & sitiēs gloriæ apperes pecuniæ: &
Cōcubito — alia id genus sexcēta. Fabre politū. si
res statua- mulachra absolute effigiata mirant̄ q-
rū pcare — dēmortales. sed nulla cupiditate uene-
riæ: nisi forte qspiā similis: sit alchidæ
rhodio qamore raptus cupidinis praxi
telici simulachro cohesit: atq; in eo cu-
piditatis īdicē gēituræ maculam reliqt
alter quoq; sic adamauit uenerēa pra-
xitele sabrefactā ut in ea simile amoris
uestigiū exararet. Diffamarāt. Diuul-
garant: rumoremq; dissipauerāt. Pro
cis regibus græci μνηστῆρες procos uo
cant est n. procrare poscere. Vnde pro-
ci uxoꝝ petitores. & meretrices proca-
ces dictæ. hinc antiqui reciprocare di-
xecunt pro ultro citroq; poscere. Des-
pōse. Despōsatæ ex ritu formulaq; spō-
saliorum: nā ut scri. Ser. sulpitius in lib.
de dotibus: q uxorem ducturus erat: ab
eo unde ducenda erat stipulabat̄ eam i
matrimōiū ductarū iri. q daturus erat
iidē spōdebat datuꝝ is cōtractus stipu
lationum sponsionūq; dicebat̄ spōsa-
lia. tū quæ pmissa erat spōsa appellaba
tur: q spopōderat ductuꝝ sposus: spō
dere ut docet. M. Varro est dicere a spō
te. i. uolūtate. Vnde respōdet: Despon-
det despōsor. & despōsa inclinant̄: hic
cōsponsus quoq; dictus: q ut idem faciat simul obligat̄. Qui spopōderat filiā despōdisse dicebat̄: q
spōsalia — de spōte eius idest uoluntate exierat sic. despondisse aium quoq; dicit̄: ut despondisse filiā. pro eo qd̄
sponsa — est moti uelle & suæ spōtis ac uitæ statuere finē. Liuius i. iii. nec ipsi solū despōderāt aios: sed cōtemni
sponsus — cœpti erāt a finitimis populis. Plau. M. Varro. Seneca aliiq; ex priscis scriptoribus hoc uerbū in hoc si-
Cōlpōsus — gnificatu decēter usurpāt. & a Columela dictum est. Despōderis sapientiā pro desperaueris. Vidua.
Despōdis- Nō quæ olim uiꝝ habuerit sed quæ uiꝝ inuenire nō poterat: & ita sola sine coniuge in uiduo thoro so
se aium — litudineq; degebat. Aegra corporis. Honesta locutio, & apud ueteres usitatissima. æger animi: æger
quid — corporis. sautius animi pro aīo & corpe archaismos est. Suspectatis odiis. Cū suspecta haberet odia
quid — deoꝝ & extra superū id filiæ suæ infortuniū accidere suspicaret̄. Dei milesii. Idest apollinis mile-
despōde- tos ioniæ asiaticæ caput est lelegeis antea & anactoria noīata. ubi fuit oraculū apollini didymeo sacrū
ris sapiam Quod brancidaꝝ appellāt. id a Xerxe incēsum est. quēadmodū. cætera tēpla oīa. excepto ephesiæ Dia
Miletos — næ delubro. postea milesii templū cōstruxerūt oīum maximū. quod pp magnitudinē remansit: sine
Oraculū — tecto. apollo aūt in oraculo milesio colebat̄. cognomine didymeus. Quod copiose nec indiligēter ex
apollinis — plicarunt leges in Suetonii commentatiis. Mileto nomen indidit conditor miletus apollinis filius: De
milesii — quo Ouidius. Mœnia constituit positoris habentia nomen. Ingratæ. Inamabili & nulli gratæ: ut po
te quæ a nemine expeteretur. Quāquam græcus & ionicus. Athenieses ex responso apollinis delphi
ci comuni consilio totius elados idest græciæ colonias duodecim uno tempore in Asiam deduxecunt
summam imperii potestatem dantes iono: quem apollo delphicus suum filium in responsis est pro-
fessus. is colonias eas in Asia deduxit. a cuius nomine ionia regio est appellata. auctor Victruuius in q̄r
to hinc merito appollo milesius dicitur græcus & ionicus. Lingua ionica inter quinq; græcorū linguas
ciuitates — una est notissima. Conditore. Paulo ante diximus milletum apollinis filium conditorem fuisse: &
iōiæ. xii. — nuncupatorem milesiæ ciuitatis. Strabo uero a neleo. qui pylius fuit miletum conditum esse tradit. uī
sors ora- ctruuius refert ab iono ephesum miletō & reliquas ioniæ ciuitates constitutas fuisse. id plane constat
culum — mileti conditorem græcum extitisse. Latina sorte. Latino oraculo responsoque. ita Marcus Tulli-
us libro secundo de diuinatione sors ipsa referenda sit ad sortes. item sors edita est opulētissimo regi
Asiæ

afiæ.idē eleuās fidē oraculoꝝ. Latinæ inqt apollo nunq̄ locutus est negatq; credendū apollinis & ora/ Latine
culo pyrrho esse respōsum. Aio te æacida Romanos uincere posse. Mūdo mūdū ornatū muliebrē uo apollo nū
cat de quo supra sensus est oraculi ornef inqt psyche non ornatu feliciū nuptiarū: sed mūdo cōnubii q̄ locutus
funebris & infortunati tanq̄ uiꝝ habitura sit ferū s ceuūq; ac funereum hic aūt cupido significaf qui
stirpe nō mortali sed diuina procreatus furit bacchabundus per pectora medullasq; mortaliū: quē
nenouipero & dulci melle cōditus gustu dulcedinē propinat amaꝝ aūt uenenatūq; uirus ad facietatē

mūdo fuiei ei thalā. Nec speres generꝝ mortali stir pe creatū. Sed seuū: atq; feꝝ uipeūq; malū. q pīnis nolitās sup æthera cuncta fatigat. flamaq; & ferro singula debilitat. quē tremit ipse iouis: quo numi/ na terrificāt. flumiaq; horrescūt: & stigiæ tenebræ. res olī beat' affatu sctē uaticinatiōis accepto piger tristisq; retro domū pgit: suæq; coniugi pcepta sor teno datī faustæ: mœret: fletur: lamētat: diebus plusculis. sed diræ sortis iā urgent tetri effectus. iā feraliū nuptiarū miserrimæ uirgini choragiū strui tur iā tedæ lumē atræ fuliginis cinerē arcessunt. & sonus tibiæ gygiæ mutatur ī quærulum lydiū mo/ dum: cantusque letus hymenei: lugubri finitur.

usq; agerit. Cūcta fatigat. In hāc sen tētiam ait Proper. hic Deus & terras & maria alta domat. & ab Oui. decupidi/ ne decēter dictū est. Tu superos ipsum q; Iouē tu numina pōti uicta domas. ip/ sumq; regit q numia terræ Tartara q d cessant. Flāma. Ob facē. Ferro. ob sagittas. Iouis. Qui nūc iupiter dicit apud priscos iouis recto casu dicebat. nāq; a iuuādo iouē appellauerūt: & qd' est in elisis aut imutans quibusdā litte ris iupiter. id plenū atq; integrū est io/ uis pater. Simili quoq; noīe diiouis di/ ctus est & ueiouis: ueꝝ diiouis a iuuādo noīanis: quasi nos die acuita ipsa affice/ ret & iuuaret. cōtra ueiouis dictus: q nō iuuādi potestatem haberet: sed uim no cēdi. In uersu illo enniano iouis pro iu piter recto casu dicit. Mercurius iouis

Margin: Iouis / Diiouis / Veiouis / Loxias apollo / Imperso nalia uer ba / absinthia tetra / choragiū / choragus / choragiū gloriæ / zygia ti/ bia / zygia iu/ no. / Sitícines / Sicinistæ / Sicinniu / Gigrire tibia / Gingriræ gigeriato, / lydia mur / syca q̄rula / Dorica bellicosa / phrygia religiosa / flameū / flamea

neptunus. Vulcanus apollo. Et stigiæ tenebræ. Tanq̄ dii quoq; inferni amore possessi ac capti sint. sicut pluto proserpinā adamauit. Rex. pater psyches. Affatu accepto. Cū sortē respōsumq; uatici/ nu apollinis accepisset. Enodat. Bene enodat. sunt. n. nodosa & flexiloqua apollinis oracula. Vnde & loxias cognominatus. i. obliquus. cum uera obscuris īuoluat. Diuus Hierony. meminit apollinis loxiæ quidā loxiā cognominari solētradunt. q obliquū circulū ab occasu ad orientē peragit. Mœret. Fle tur uerba impersonalia ad omnes generaliter pertinēt ideoq; plusq̄ passiua uerba significant: ut apud Vir. undiq; totis usq; adeo turbatur agris. & illud itur in antiquā siluam nōne ut inquit Quintilianus proprie cuiusdā rationis est cū simile flet accipimus. Tetri effectus. Lego teter effectus ne soloecis mo & īpartilitate dehonestef oratio; teter aūt effectus accipitur pro impio crudeli & euitabili. Lucre tius absinthia tetra dixit amara intelligi uolēs. Choragiū instruitur. instrumentū apparatur: chora gium enim generali uocabulo dici potest instrumentū cuiuslibet rei: & apparatus. a uerbo græco χορη γει: quod significat suppedito expensas subministroq;. Vnde & choragus pro exhibitore: cuius apud Plautum & Tranquillum mentio est & id nos in commentariis latissime explicauimus Festus Pom/ peius choragium esse dicit instrumentum scenarum. quod itidem funeris dici commodissime potest Libro quarto Rhetoricorum ad herennium choragium gloriæ pro apparatu gloriæ ακυρωσ & dun/ ter usurpatur. Thedæ lumen. Fax inquit nuptialis. in facem funeriam demutatur. Sonus tibiæ zy giæ: Tibiam nuptialem: qua in solemnitate nuptiarum uti solemus: zygiam scite ac eleganter appel/ lat quasi coniugalem sicut & iuno zygia nominatur: quæ iuga & iugalis a nostris dicitur: cui uincla iu/ galia curæ oratori licet per synecdochen ponere nuptiales tibias: pro totis nuptiis in quarto Rhetori/ corum ad herennium. De parte totum sic intelligitur. Non illæ te nuptiales tibiæ eius matrimonii cō/ mouebant? Nam hic omnis sanctimonia nuptiarum uno signo tibiarum intelligitur. apud ueteres: & innuptis & in funeribus tibiæ tibicenesque adhibebantur. hinc illud apud Ouidium in. vi. fastorū cantabat phanis cantabat tibia ludis cantabat mœstis tibia funeribus. Annotant grammatici tibias: ca/ nere solitas in funere puerorum sicut in funere uirorum canebant tubæ. Siticines appellatos accipi/ mus qui apud sitos canere soliti essent hoc est uita functos: & finitos & sepultos: quos sicinnistas quoq; dixerunt: sicinnium enim genus ueteris saltationis fuit: saltabundi autem canebant in funere defun/ ctis: Lucius actius appellari sicinnistas ait nebuloso nomine. ideo autem nebuloso dixit quod sicinni/ um cur diceretur obscurum esset. Quidam non legunt zygiæ tibiæ: sed gigrinæ ex festo & solino. qui tradunt gigrinas tibias esse breuiores. quæ subtilioribus modulis insonant. Dici autem hoc nomine a uerbo gingrie. quod est anserum uocis proprium gigeriator quoq; tibicem a priscis dictus sed uerior lectio est & congruentior tibiæ zygiæ q̄ gigrinæ. infra suo loco de iunone. zygia dicetur. Inquerū lum lydium modum. Musica quæ appellaf lydia luctui & flebili quærimoniæ accōmodata est. Dorica uero cōstās ac bellicosa: & uirilitate quasi quadā pdita: cōtra phrygia mollis ē atq; aīum distrahit reli gionq; potissimū cōueniēs: autor Aristo. in. vii. politicoꝝ. Quod & Apuleius noster in floridis signifi/

flámeatū crocotarū

cāter ostēdit cū ait. seu tu uelles coliū simplex. seu asiū uariū seu lydiū quærulū seu phrygiū religiosum: seu dorīū bellicosum. lydios modulos primus inuenit amphion dorios thamiras thrax phrygios marsias phryx Pli. auctor. Plato lib. iii. de re publica armonias lydias qrulas esse tradit easq. unacū ionicis iprobat tāq molles & enetues. est ēt sensus Ionus iqt tibiæ nuptiaris demutat in modulos lydios: qrulos. f. & lamētis accōmodatos: tāq nuptiæ psyches funale, sint iurut e & lugubres. Suo flāmeo: flāmeū uelamētū nuptiale est: quo amit it noua nupta. flāmeatū a plauto dictū infectores flāmei coloris sicut crocotarū īfectores coloris croceī Pli. in. xxi. lutei inqt coloris uideo honoré antiqssimū in nuptialibus flāmeis totū fœminis cōcessum: ap poetas oīs crebra métio est flāmicorū nuptialiū. in decretis quoq: cāonicis. xxx. q. i. traditū est fœminas. dū maritant ideo flāmeo uelari: ut se nouerint semp suis meritis subditas esse: quēadmodū uitta nubētes inuicé copulant: q cādido purpureoq: colore cōtexta est: qppe cādor est ad mūdiciā uitæ purpura ad sanguinis posteritaté significādā: psyche uero deterges lachrymas suo flāmeo p̄sagiū facit cōnubii infortunati. illud obiter ānotatu dignū uittā siue tegumētū capitis muliebre dici latine calanticā græce κρηδεμνον. Homerus i. γ. odisseæ canit inonē. siue leucotheā dedisse κρηδεμνον ulyssi naufrago accōmodasse ad euadendū maris periculū Auson. in pvocha homerica. qđ ille κρηδεμνον dixit calāticā interptat. uerba Ausonii apposuiq sunt hæc. ino calāticā capiti suo dēptā natāti accōmodat. cuius ille subsīdiatu ad phæacū littus euadit calāticæ meminit & M. T. in Clodium.

ululatu. & puella nuptura: deterget lachrymas ipso flāmeo. sic affectæ domus triste fatū: cūcta ēt ciuitas cōgemebat. luctuq; publico cōfestī cōgruēs edicit iustitiū. Sed monitis celestibus parenti necessitas. misellā psychē ad destinatā pœnā efflagitabat pfectis igit feralis thalami cū sūmo mœrore solemnibus: toto psequēte populo: uiuū pducit funus: & lachrymosa psyche comitat: nō nuptias: sed exequas suas. ac dum mœsti parētes: & tāto malo pciti: nepharia facinus pficere cōtāt ipa illa filia talibus eos adhortat uocibus. qd ifœlicem senectā fletu diutio cruciatis: qd spiritū urm: q magis meus ē crebris eiulatibus fatigatis. qd lachrymis iefficacibus ora mihi ueneráda fœdatis. qd laceratis i uris oculis mea lumina. qd cāniciē sciditis. qd pectora. qd ubera scā tōditis. hic erūt uobis egregie meæ formositatis p̄clara p̄mia. īuidiæ nephariæ ne tali plaga pcussi sero sēti

Edicitur iustitium. luctus publicus dicitur iustitium ut docet Fulgentius placiades. apud Liuiū frequenter leges in rebus aduersis indictū esse iustitium: quod mox ex rebus prosperioribus remittebat. Milesiā legēdum uidet misellā quod epitheton psyche cum primis conuenit uel lege necessitas milesia: ut ad sorté oraculi milesii referatur. necessitati. aiūt quā nec deus quidā superat patendū esse præcipiūt. plato & plotinus parcas ἀναγκης. idest necessitatis filias dixere. prouerbiū græcū est: dignū sciru memoratuq: ἀναγκη ουδε θεοι μαχονται. i. aduersus necessitaté nec dii quidē pugnāt. Feralis thalami. feralium nuptiarum lugubrisq: connubii.

Calātica

iustitium Necessitas insuperabilis

Viuum funus. attende elocutionis elegantiam: nam cum funus nisi defuncti non sit tamen uiuum funus eleganter appellat: cum ipsa psyche uiuens perinde tamen ac mortua efferri: nec tam in nuptias iri q in exequias uidebatur. Perciti. commoti. Prosequente populo. respexit ad ueram pompam funebrem in qua more prisco procedit funus homines sequuntur: quasi post ipsum defunctum moriturī subsequuturiq: a quibus dicebatur. uale nos te sequemur. hinc exequias dici autumat Donatus enarrans illud Terentianum: funus interim procedit nos sequimur: uerumenim uero hoc tempore ordine proposterο præcedunt homines in pompa funebri subsequente cadauere: isque mos apud municipes meos solemnis fere est. qui tamen auctoritate defunditur. Namque Diuus Hieronymus scribens ad paulam super dormitione blesillæ indicat. ordinem pompæ funereæ præire solitum ante cadauer & sandapilam sic enim inquit: ex more parantur exequiæ. & nobilium ordine præeunte. aureū feretro ualemen obtenditur. Mea lumina. Laceratio oculorum in parentibus quasi redundat ad oculos filiæ: & ex pietans affectu quicquid parentes torquet id peræque discruciat natas. Quid caniciē scinditis. Moris est in luctu comam diuellere. & capillos discindere: aut Homerum in. x. iliados inducitum Agamemnon Homericus & idem actianus scindens dolore. idemtidem intonsam comam. Tunditis. Plantu scilicet & manuum percussione. Hic pro hæc locutio Apulei peculiaris. Premia. Penæ. angores. nam τιμωρητον præmia sunt: ut in bonam & in malā partem accipiant præmiatores apud antiquos dicti nocturni prædones. Letali plaga nimirum plage & uulnera inuidiæ letalia sunt & mortifera de qua apud siliū Hānibal hæc o dirū exitiū mortalibus. o nihil unq crescere nec magnas patiens exurgere laudes inuidia. Tūc dolore. Sic apud Liuiū Hānibal. Risus hic nequaq adeo est ītēpestiuus q uestræ istæ absurdæ atq: adhorrētes lachrymæ sunt. tūc flesse decuit cū adēpta nobis arma icē fæ naues iterdictū extremis bellis é illo. n. uulnere cōcidimus. Noīe ueneris. Dū psychē noīe ueneris

Procedit funus sequunt deducto res exequiæ asequēdo scindens in dolore comam Præmia tores

appellabant

appellabãt:& ,p̃rſus ut deam ueneram religioſis adorationibus uenerabant̃. Sors addi. Oraculum appollinis mileſii adiudicauit aſſignauitq̃. Feſtino. exornatio ẽ: q̃ in rhetoricis repetitio noiat̃. græce anaphora dicta ut ill' ſcipio numãtia ſuſtulit Scipio Carthaginẽ deleuit: Scipio pacẽ peperit. Pro- fata uir. Sic locuta pſyche. Itur. ſ. e Vir. itur in antiq̃ ſiluã. Conſtitutũ ꝑſcripto ſortis & oraculi anaphora

Deſere lego deſerũt: hoc ẽ relinquũt & ſolitariã quaſi dimittunt. Præluxerant añ tpſ. ſ. illuxerãt cũ priuſq̃ nuberet faces cõiugales inflãmaſſent dr̃ ſeruus dño ꝑlucere q añ dñm noctu geſtat cereũ accenſum: apud Plautũ ẽ. Luces cereũ ,p eo q̃ eſt lucere facis & batulas lucẽtẽ cereũ. Domuitionẽ. Domũ regredit̃: domuitio. n. dicta quaſi itio domũ de hoc añ dictũ ẽ. Perpetuæ no. In luctu ac ſqualore tenebriſq. nocturnis ex merore parentes pſyches fuiſſe ſignificat. Sĩo apd Vir. afflictus uitã ĩ tenebris luctuq; trahebã mors eſt dolẽtiũ ut fugiẽt lucẽ & ĩ tenebris degãt. M. T. ĩ exilio mœrẽs & lugẽs. ſic ſcribit ad Atticũ todi inqt celebritatẽ: fugio hoĩes. Lucẽ aſpicere uix poſſũ. Syſigãbis dariĩ mr̃ audita Alexãdri morte: ſeſe ppetuæ nocti dedit. & cibo pariter abſtinuit & luce. Mitis aura zephyri. zephyro q fauonius a latinis noiat̃ maritant̃ uiuiſcẽtia e terra: hic eſt genitalis ſpiritus mundi a fouẽdo dictus: ut ,pdit̃: & ut refert Pli. Ver inchoat apitq; terras. tẽut frigore ſaluber Ariſtote. in Problematis Fauonũ eẽ autũat. Illuſtrẽ ſerenũ. gratigimũ. uẽtoꝝ oĩum eũdẽq; leniſſimũ: q duobus potiſſimum tpibus ſpirat uere: & autũno. Igit̃ merito dixit Apulei. Vectabulo zephyri leuatã pſychen. & in gremio ceſpitis illius aura leniter reclinatã eẽ. Flat ãt zephyrus ab occaſu æqnoctiali. Quidã Chelidoniã uocãt ab hirũdinis uiſu quæ græce dr̃ chelidon. Nonnulli ornithiam ad aduentũ auiũ quas græci ὀρνίθας appellãt. Flat. n. ad. viii. calẽdas Martii ĩ quo tpe hirũdo uiſit̃. & aues aduẽtant apd' Pliniũ mẽdoſe leges orithiẽ ,p ornithiã ĩ. ii. Natu. hi. Vibratis laciniis. Exp̃ſſit id qd' uẽti uti fieri uidemus: ut. ſ. ueſtis & potiſſimũ muliebris reflato ſinu expandatur: & in orbem' quaſi oſculatur. Subditæ. ſcopulo illi ſubiectæ: In quo pſyche conſtituerat. Leueſcereum Mors Syſigambis zephyrus genitalis aura fauoni chelidõia Ornithia

tis cũ gẽs & ppl̃i celebrarẽt nos diuinis honoribꝰ cũ nouã me uenerẽ ore cõſono nũcuparẽt tũc dolore: tũc flere: tũc me iã q̃ſi pẽptã lugeř debuiſtis. iã ſentio. iã uideo. ſolo me noĩe ueneris piſſe. Ducite me & cui ſors ad. dixit ſcopulo ſiſtite. Feſtĩo fœlices iſtas nuptias obir̃. feſtĩo generoſũ illũ maritũ meũ uidere: qd differo. qd detrecto uenientẽ: q totius orbis exitio natꝰ ẽ: ſic ,pſata uirgo cõticuit. ĩgreſſuq; iã ualido põpe populi ,pſequẽtis ſeſe miſcuit. it' ad cõſtitutũ ſcopulũ mõtis ardui: cuiꝰ ĩ ſũmo cacumĩe ſtatuã puellã cũcti dſerũt. tedaſq; nuptiales qbus ꝑluxerãt ibidẽ lachrymis ſuis extĩctas ĩ elinq̃ntes deiectis capitibꝰ domuitionẽ parãt. Et miſeri qdẽ parẽtes eius tanta clade deſeſſi: clauſæ domus abſtruſi tenebris ppetuæ nocti ſeſe dedidere. pſychẽ ãt pauentem: ac tetripidã: & ĩ ipſo ſcopuli uertice deflẽtem mitis aura molliter ſpirãtis Zephiri uibratis hĩc ĩde laciniis: & reflato ſinu ſẽſim leuatã ſuo trãquillo ſpiritu uehens paulatim ꝑ deuexa excelſæ uallis ſubditæ florentis ceſpitis gremio leniter delapſam reclinat.

Syche teneris & herboſĩs locis: ĩ ipſo toro roſcidi gẽmis ſuaue recubãs tanta mentis pturbatione ſedata dulce conquieuit. iamq; ſufficiẽti recreata ſom-

Syche hic. v. lib. continet pſyches dõiciliũ. cupidinis amorẽ ſororũ pſyches uiſitationẽ; earũdẽ ſubſequit̃ ĩuidia. cuius ĩpulſu pſyche crudula maritũ cupidinẽ uulnuſculo pcutit: ex quo deuoluta e culmine beatitatis fit erũnoſa q̃ uenus infeſta atrociter exagitat tãdẽ poſt multiplices exauſtas erumnas fit cõiunx ſui cupidinis. nuptiæ celebrant̃ ĩ cœlo inte cœlicolas. Toro roſcidi grãinis: pſyche aĩo ſaucia & æſtu mẽtis pturbata tandẽ dulciter qeſcit in toro herboſo & ſomni illice ac ſuo ſabulo alludeſiuř ad tori ethimologiã: q ut autumãt a tortis herbis dictus ẽ. uñ & ſtibadia tori ſiue cubilia ex uerbis factã noĩant̃ quas græci ſtibadas uocãt; ſtibadia mentio ẽ apud Sidoniũ Mar. Ser. Graminis gramen inter herbas eſt, uulgatiſſimum iu- Torus Stibadia

agrostinū oleum
Abies crassissima
Meditullium
Mediānæ colūnæ

mentis herba non alia gratior græce agrostis dicitur unū agrostinum oleū: qd' ex gramine factitium est. Dulce dulciter. ut suaue pro suauiter nomen pro aduerbio locutione usitatissima. Proceris arboribus quædam arbores proceritate maxime cōmendanť. & uastitate: ut in hircina insula uastitas roborū celebrať: procerissimæ arborū: abietes esse ferunť refert Pli. abietē admirationis pcipue uisam esse in nauigio Cai principis: cuius quoq; crassitudo quatuor hoium ulnas cōplectentiū iplebat & trabs & larice longa pedes cētū uiginti bipedali crassitudie æqualis: quoq; itelligebať uix credibilis reliq̃ altitudo fastigiū ad cacumē estimantibus.

no placidore surgit animo. uidet lucum proceris & uastis arboribus consitum: uidet fontē uitreo latice placidum. medio luci meditullio prope fontis ad lapsum domus regia ē edificata non humanis manibus sed diuinis artibus: iā scies ab introitu prīo: dię cuiuspiā lucu lentū: & amœnū uidere te diuersoriū. Nā summa laqueatia citro & ebore curiose cauata subeūt aureæ colūnæ pietes oēs argēteo celāine cōtegūť bestiis & id gēus pecudib⁹ occurrētib⁹ ob os ītroeūtiū mirus ,prsū magne artis hōimo semide⁹ uel certe deus: q magnæ artis subtilitate tm̄ efferauit argētū. n. uero pauimēta ipsa lapide p̄cioso cesim dimiuto: ī uaria pictu ræ gn̄a discriminanť uehementer. Itei ū ac sepius beatos illos: qui sup gēmas & monilia cal cāt: Iā cæteř ptes lōge lateq; dispositæ domus

Meditullio. an dictū est meditulliū dici loci mediū qd' & medianū dici pōt: nāq; uictruuius me dianas colūnas. medianā rectitudinē mediana epistilia: q in medio sunt domus appellar. Nā summa laquearia. descriptio e graphica luculēti domicilii: quo psyche diuinitus accipiť cæteȝ cū egressiones tempestiue maiorem in modū reficiāt recreentq; lectores tēpestiuū uī & oportunū hoc potissimū loco Roscii mei Mini ponticulanū summatim explicare: cuius topothesia haud sane multū distat ab hac cupidine diuersorii descriptione. uilla ē pulcherrima magnificētissimaq; uillarē in Bononiensi territorū secessit ab urbe plus minus septē milibus passuū. Quod iter uel hoi ignauo cōmodū est: sex q horæq; curriculo peragiť potesq; peractis: q agenda in urbe fuerint matutinis negociis illud trāscurrere: ad horā prādii extructa est in ualle quā Rhenanā uocāt: aditur uia non una ptereuntibus uiatoribus pbet forintecus effigiē nōrā p̄torii: q castelli: pinnis turriculisq; cōspicui stati ab ipso introitu haud dubie asseuerabis principis id cuiuspiā & sūmatis uiri luculētū cē diuersoriū. itroeuntibus a uestibulo stati occurrit cauū ædiū amplissimū qd' a lateribus utrinq; habet ambulacra fornicata a fronte scalas binas q laterculo structæ latissimæ expatiātes in areolā quasi coeunt: ubi in summū perueneris: qd' maiȝ est in plano consistis: & cū alte ascendere te putes sentis te nihil ascēdisse ē. n. ī cliuo clemēter & sensim surgente cōstructa multa in hac uilla ut poте captissima sunt mēbra: ex archytecturæ symmetria subtiliter & magnificēter extracta: non minus ad hospites cōiter & laute accipiendos q ad usū patris familias magna cepit uoluptatē nec minorē admirationē q qs hāc uillā angulati lustrat nec paȝ multi tā alienigenæ q idigenæ uisendi studio petūt pōticulanū. idq; mirabūdi cōtēplanť ubi cœnationes cubicula ambulatiōes gynecea andrōites pgulæ oculos reficiunt ac oblectāt. q sigillati describere nō est opis instituti: q uolumine priuati dicato forent explicanda illud in p̄sentia minime ptereūdū: nec minori admiratiōe dignū q īspectiōe: q d' ex oībus uillæ mēbris supnæ internæq; iuxta scaturiūt aquæ saliētes erūpūtq;. ubiq; lymphæ p̄sto sunt tā usibus uillaticis q uoluptariis seruiētes in areæ uiridariū meditullio fons est marmore excultus extructusq; unde aqua perēnis cōtinenter emicat & fistulati excussa sese in auras p tubos ducta eiaculať ppe fontē subest piscina pisculēta in qua pisces de manu hois cibū capiunt itra uillæ septū canalis structilis ex rhēo deriuatus intra sepimēta lapidea cōclusus fluit. ubi molæ molēdiariæ frumēta cōficiūt: & serræ aquariæ materiā sectilē mechanico artifio assulati dissecāt. cūq; sit nauiculaȝ patiēs. i eo ambulāt cymbæ: & ludibūdos uectores uehūt. inter cætera illud spectatissimū: qd' maceria atq; adeo murus crassitudie tanta ut bini iuncti eūtes ociose in ambulare possint altitudine fere decēpedali lōgitudine stad' circiter q̄ternū: instar aggeris & munimēti obiectus est uiolētiæ furētis rheni cohercēdæ: q hac obire cohercitus suffrenatusq; intra alueū labi cogiť. nec uineā latissimā p̄prio annexā pōt populari q illo sepimēto uallata uberrimos uineaticos fructus quotānis fundit nemo nō talia spectās cēset impēdia regū talibus substructiōibus uix sufficere potuisse sępissime ego inambulās supra hoc supimētū una tm̄ ambulatione ac redābulatiōe nausea discutere cōsueui: & stomachū cœnatoriæ fami p̄parare anteq̄ uillā ingrediaris est area laxissima: intra cuius maceriā est equile centū fere equoȝ capax quo cōmodissime stabulat equitium principale. Etenim cum magnificus sit & hospitalis Roscius meus quotannis illustrem principem nostrum Iohannem bentiuolū cū comitu principali: necnon & principis filios hospitaliter laute eleganter accipit in angulo eiusdem areę est peristerotrophium: uulgo columbarium uocāt luculētitati uillę respondens qd' pipiones affatim suggerit: adde cœli temperiē: qua oīs estatis flagrantia mitigatur. inclementia canicularis clemētissima aura lenitur: unde fit ut diuersoriū sit maxime æstiuū ga

Descriptio pōticulanī Rosciorū

Salientes aquæ ex uilla
piscina
Canalis
Maceria obiecta rhenanę uiolētiæ

Equile
Equitiū pricipale
peristerotrophiū

minime est estuosum: sit libet piscari præsto sunt oīa instrumenta piscatoria: & rhēus piscosus subest Horolo
si libet aucupari planicies lata aucupantium uotis respondet. uis religiose deū matutinis oībus saluta giumso-
re: adnexum pene est lateri uille delubrum religiosum: ubi sacerdos ad nutū dominicū mysteria obit larium.
cui minuscula uilla cum horto olitorio ancillatur. cū uero discreta lux & certa obseruatio uitā hoīum Laus Mi
quasi ordinatam reddat & negocia digerat atq; disponat. in fastigio ponticulani prætorii horologium tu Rosci
longe conspicabile positum est: quod horas diurnas nocturnasq; æqua lance describens tintinabuloq;
denuncians nō patit̃ obrepere errorē satagentibus mireq; conducit ocio disponēdo & excitandis ī ope-
ra mortalibus. Hæc obiter dicta sint de ponticulano. qd ut carptim summatimq; describerē subinuita-
uit occasio: & Roscii mei mutuus amor aurē uellicans: quo nihil elegantius absolutius quo mihi nēo
est amicior nec iucundior neccarior id quod. M. T. de attico suo scribit & .n. Roscius mihi alter est atti
cus & sicut ille Cicerōem sustentauit. ita hic mihi unicū est præsidiū: amicusq; auxiliarius. cōsiliarius
& peculiaris patronus. hic est ille Minus Roscius. ubiq; librorū meorū celebratus nec pro merito unquā
satis laudatus qui oībus naturæ ac fortunæ bonis cumulatus qui prudentia consilio p̄sentissimo secun
dia extemplari doctrina hac elegantiore perpolitus nulli nostrorū ciuium est secūdus: quē illustres pri
cipes mei Bētiuoli. cū maximo patre clarissime filii tanti faciunt quanti p̄terea nemine de quo: ut olī
endecasyllabo uerissime lusi. dici meritissimo pōt orator bonus & bonus senator: Qui ut ē in paroēis puerbia
græcorū cum si αγαιωνιαλασσα: αγαθωνσωρος. i. bonorū mare & bonorū cumulus. haud dubie dn̄s ē pō agathon
ticulano dignissimus: dicereq; uere & merito possumus. O utila magnifica q̄ pari Dn̄o dominaris. Cæ- thalassa
terū cum lex rusticationis sit ne uilla fundum quærat ne ue liceat minus arare q̄ uerrere: uillæ ponticu- agathon
lanæ subseruiunt laxissima latifundia: quibus fruges uberrimæ & uina generosā p̄ginunt: & cū q̄tuor soros
sint uinis colores. albus fuluus sanguineus. niger uinum illic sanguinei coloris haud dubie ad p̄ncipa-
tū peruenit estq; inter uina dulcia primæ notæ. hoīumq; paucorū. Hoc quotannis peculiariter Roscius
meus ut ē municus cōdonat. Regulis Bentiuolis patri filiisq; seiunctī. Me quoq; principibus æquiparās Secessus
eadē: uāria libertate p̄sequit̃. huic ego uino. sicut liuia Augusta pucino acceptos refero annos uitæ plu mihi anni
sculos. idē me quotānis p̄pe solēniter in illum amœnissimū secessum: quo nihil amœnius noui cuo- uersarius
cat post indictas feras litterarias. ubi & genialia colimus & uoluptati meracissimæ indulgemus tū cor
pus tū aīum uicissatim reforentes: non tū̄ sine suauissimo librorum cōmitatu & pastu sine quibus nul-
la est solida uoluptas libuit in hoc diuersorium de industria diuertere: ut tu qui libellos meos omnis
studiose lectitas ut per te cæteri lectores norint qui sit Roscii in meis uoluminibus: cuius p̄torium pōti-
culanum non absurde domicilium uoluptatis; atq; hospitiū psychas uideri potest: quod graphice: &
luculenter hoc in loco Asinus noster. non asinali: philosophica curiositate perscribit. Sed nos institu-
tas iam commentationes exequamur. rum non ab re sit in transcursu amicis satisfacere uarietatibus cō-
mentarios distinguere & legentibus uelut amœna diuerticula quærere. Cæterum quæ hoc in loco a
Lucio nostro dicuntur ex auro & argento celata in hac imaginaria domo. ea magis luxuriantis ingenii Diuerti-
fertilitate quadam dicta sunt. q̄ ex historica ueritate: quamuis Homerus Menelai regiam auro electo cula legē
argento ebore fulgere prodiderit. laquearia autem ut ad commentatoris officium reuertamur sunt tibus
cameræ cubiculorum tricliniorumq;: alio nomine lacus & laquearia nuncupata. Citro theophra amena.
stus & post theophrastum. Plinius prodidecunt templocum contignationes ex citro arbore apud uete- Regia
res factas fuisse ob immortalitatem materiæ in tectis contra uicia omnia incorruptæ mensis citreis ni- menelai
hil apud eruditos celebratius inter pauca nitidioris uitæ instrumenta arbor citri est. Subeunt. fulci ex auro
unt ac sustentant. Argenteo celamine celatura argentea lectos totos operiri argento luxuria com- & argēto
menta est. Miratur Plini. in auro celando inclaruisse neminē argento uero multos. Ob os ad os ad fa Laqaria.
ciem. Efferauit lego effigiauit hæc enim purior mundiorq; lectio est. ut effigiauit exponas uariis figu Citræ
ris simulacrisq; effinxit argentum: ad ornamentum diuersorii quod si legas efferauit expone in feras: mensæ.
& ferarum imagines effinxit. Quod uero ait homo immo semideus uel certe deus amplificatio ē qua Celamē
per incrementum decenter crescit oratio. Cesim diminuto pauimenta nominata lithostrota signa- Effigia-
re uidetur quæ ex paruulis crustis testulisq; fieri solēt. celeberrimus fuit in pauimentis conficiendis xe uit
nodorus qui pauimentum fecit paruis e testulis tinctisq; in uarios colores in quo purgamēta cenæ quæ Litho-
conuerti solent ueluti relicta fabrefecerat ob id asaroton uocatur quasi uerri non possit & hoc intelle strota
ctu accipienda sunt uerba pliniana ex libro. xxxyi. quæ aliquam multi peruerse legunt & perperam in Asarotō
terprætantur. Discriminantur distinguntur uariantur. Iterum ac sepius sensus est non solum se- paumen
mel: sed bis ter ac sepius dicas illos esse beatissimos: qui pedibus gemmas conculcant: tanquam aucum tum
& gemmæ sint summum humani generis bonum: sicut uulgus opinatur: ille autem calcare dicitur gē- In calcia-
mas & monilia qui graditur super pauimenta præciosa sic statius in siluis: calcabam nec opinus opes. mentis
illi quoq; gemmas calcare dicuntur. qui calciamentis addunt margaritas. Plinius taxans luxum fœmi- margari
narum sic scribit in nono. neq; enim iam gestare margaritas nisi calcent ac per uniones ambulent satis ē. tæ
Dispositæ. digestæ; & per membra ordinatæ. omnium edificiorum probationes tripartito cōsiderā probatio
tur. id est fabrili subtilitate magnificentia. & dispositione: cum magnificenter opus perfectum aspici- edificii
tur. Dominus impensæ laudabitur. cum subtiliter officinatoris probabitur exactio cum uero disposi- tripartita
te & secundum symmetrias tunc erit gloria architecti.

Sine p̄cio p̄ciosæ. p̄ciosam domū sine p̄cio fuisse dicit q̄ nī satis nullo p̄cio taxari poterat. uel q̄a ficti/tia erat ut p̄ciosa nō tā eēt q̄ uideret̄. Diē suū domus nostræ diē hn̄t & lucē beneficio solis hæc uero domus suo ꝓprio splēdore lūinosa peculiarē sibi diē & quasi suū faciebat ut ēt citra solis lumen luci da foret: cōsimile est illud Ambrosii ex quarto exhameri. hēt. n. & dies suā lucē q̄ p̄cessor ē solis Sido. diuersoriū iḡt i aq̄lonē patescit hēt diē nō hēt solē. Opes cæteræ. qualis erat domus talē fuisse sup pellectilē instrumētūq; domesticūq; significat domus. n. ꝓ dignitate instruenda ē. Prolectante alli/ciente. Altrinsecus in altiori domus parte horrea āt suspendi & in editiore domus parte extrui p̄cipiunt supra di/ximus horrea non tam frugū q̄ gazæ & opū esse repositoria. qd̄ & iurisconsul/tus euidenter oñdit. Titulo de officio p̄fecti uigilum: his uerbis in horreis hoies p̄ciosissimā partā fortunaꝝ suaꝝ reponunt.

præciosa i horreis

Corporis sui nuda. hoc ē sine corpore. & ut græce dr̄ Asomatos .i. incorporea nūcūt ασωματον intelli/gi uolo ipalpabile: put uulgus intelli/git. nāq; asomaton .i. icorporeū auctore Origīe dr̄ id qd̄ solidū & palpabile nō fuerit.

Asomatō

Pro hinc. ideoq; uideant ꝓ in potius sit legēdū q̄ usitatius est nec cor poris curatæ qd̄ si legas corpus curate hoc itellectu; ubi curaueris corpus laua cro & balneis p̄sto tibi erūt regales epu læ paratæ annotādū ē qd̄ corpus curare hic accipit̄ ꝓ lauacro & balneis refoue re; alias curare corpus est cibo reficere:

Curare corpus

Secutus enarrās illud uirgilianū ex .iiii. georgicoꝝ: tū tecta petūt tū corpora cu rat̄ sic exponit sane curare corpus si de hoibus dicimus & cibo & lauacro itel/ligimus aut alterutro: si de apibus tm̄ cibos accipimus apd̄ Liuium & histori cos ferre semp curare corpus ad cibū re fert̄. sidonius archimagirus iq̄t aduen tās q̄ tp̄s istare cutādi corpora moneret hinc illud quoq; mēoratissimū. qd est q̄d tu habitior sis q̄ equus tuus q̄m inq̄t ego me curo. statius seruus equū meū curat. Cato boues curatiores dixit ꝓ pi/guiores habitatioresq;.

Egome curo.
Boues Curatio/res.

Informes. si/ne forma iuisibiles: & incorporeas. Di luit resoluit tollit diluer̄ crimia dr̄ ora tor in actiōe forensi refutās refellensq; obiecta dilutū uinū aq̄tū dn̄r: quasi aq̄ mixtura resolutū: debilitatūq; : diluis helleboꝝ dixit psius dilutū absinthiū Lucre. in potionē resolutū.

Diluerit.

Semiro tundo. hēicyclō signare ur̄ de quo. M. T. in lelio cū sæpe multa narraret tū memini dōi in hēicyclo se/derē uerbū de uerbo exp̄ssū est nā latino uocabulo semirotūdū idē ē qd̄ græco hēicyclō uocāt: ē āt cēa no effigie circuli dimidiati uñ & nomē. Consimiliter signa mēsa uel potius cēaculū est istar semicotū di & lūaræ testudis a similitudine lr̄æ græce ducto uocabulo. de quo epigrāmatarius. septē signa capit sex sumus adde lupū. itē exp̄ssius aspice lūata scriptū testudine sigma & si ppera multi legūt signū lā/pridius in heliogabalo sigma inq̄r de croco strauit cū sūmos uiros uocaret ad prādiū. eadē dictiōe idē sæpe uir̄ q̄dā hēicyclō accipiūt ꝓ sella. q̄ dimidiati circuli formā hēt sed male. sidōius soliū capacis hēi cyclō pōit itelligi uolēs uas balneare fuisse sēirotūdum istar spheræ mediæ & figura orbis dimidiati.

Semirotundum
Hemicy/clon
sigma
soliū de/micyclō

Propter ppe iuxta sic Vir Lucre. cæteri hāc p̄ticulā usurpāt Cēatoꝝ lego cēatoriū; nā istrumētū cœ natoriū dictus qd̄ ad cœnā istruēda ē accōmodatū. & ita istrumēti cœnatorii appellatiōe cōtinebit̄ ois cœnaticus apparatus. sicut de istrumēto rustico & instrumēto histriōico ꝓ apparatu crebra mentio est.

sine precio p̄ciose. totiq; parietes solidati massis au/reis: splēdore ꝓprio coruscāt: ut diē suū sibi domus faciat. licet sole nolēte: sic cubicula: sic porticus: sic ipsæ ualuæ fulgurāt. Nec seci⁹ opes cæteræ maiesta ti domus rn̄dēt. ut equidē illud recte uideat̄: ad cō uersationē humanā: magno ioui fabricatū celeste: palatiū. iuitata psyche taliū locoꝝ oblatiōe ꝓpi⁹ ac cessit. & paulo fidentior: intra limē sese facit. mox ꝓ lectāte studio pulcherriæ uisionis. Mirat̄ singula. & altrinsecus ędiū horrea sublimi fabrica p̄fecta ma gnisq; congesta gazis conspicit. nec est q̄cq̄: qd̄ ibi non est. Sed p̄ter cæterā tātaꝝ diuitiaꝝ admiratio/nē: hoc erat p̄cipue mirificū: qd̄ nullo uinculo nul lo claustro: nullo custode totius orbis thesaurus il le muniebat̄. Hic ei summa cum uoluptate uisenti offert sese uox q̄dā corporis sui nuda. Et qd iḡt do mina tātis obstupescis opibus? tua sunt hic oīa. pro hic cubiculo te resci. & lectulo lassitudinē refoue. & ex aibitrio lauacrū pete. nos quaꝝ uoces accipi/tis. tuæ famulæ: sedulo tibi p̄ministrabim⁹ nec cor/pus curatæ tibi regales epulæ morabūt̄. Sēsit psy/che diuinæ ꝓuidētiæ beatitudinē: mōitusq; uoces iformes audiēs. & prius sōno: & mox lauacro fatiga tionē sui diluit. uisoq; stati ꝓximo semirotūdo: sug gestū ꝓp: istrumētū cenatoꝝ rata refectui suo : cō modū libēs accūbit: & illico uini necta rei. eduliū q; urioꝝ fercula copiosa: nullo seruiente : sed tan tum spiritu quodam impulsa subministrantur. nec quenquam tamen illa uidere poterat. sed uerba tā tum audiebat excidentia. & solas uoces famulas ha bebat. Post optias dapes: q̄dā introcessit & cātauit

Inuiſus.non uiſus nec ſpectabili ulli.M.T.in oratione de aruſpicum reſponſis oculta & maioribus non inuiſa ſolū.ſed ēt inaudita ſacra inexpiabili ſcelere puertit.alias inuiſus odioſus ſignificať:fulgētius inuiſe dixit p aduerbiū pro eo qđ uulgo dř inuiſibiliter.uerba fulgentii ſunt hæc ex mythilogiis nocte aduenienis maritus ueneris plus obſcure peractis ut inuiſe ueſptinus aduenerat ita crepuſculo ēt incognitus diſcedebat. Quæ uidebať.iunctim lege ut ſit unū colon.q uidebať nec ipſa: eſt.n.ſenſus aliū cithara pulſaſſe:q & ipſa ſicut cithareduserat inuiſa minimeq; uidebať. Cōferta uox.Choꝝ ītelligit: de quo Seneca.& Macro.ſic referūt

inuiſus
inuiſe

inuiſus:& alius cithara pulſauit:q uidebať nec ipſa tūc modulatæ multitudinis conferta uox aures eius afferť:ut q̄uis hoīum néo pareret: chorus tñ eſſe pareret:finitis uoluptatibus:ueſpa ſuadēt concedit pſyche cubitū,iãq; puecta nocte:& clemēs q dã ſonus aures eius accedit. Tūc uirginitati ſuæ: p tanta ſolitudine metuens & pauet:& horreſcit. & quouis malo plus timet: qđ ignorat.iamq; aderat ignobilis maritus:& thoꝝ incenderat & uxoré ſibi pſyché ſecerat:& añ lucis exortū ,ppere diſceſſerat. ſtatim uoces cubiculo pſtolatæ nouã nuprã interfecte uirginiratis curãt.hic diutino tpe ſic agebãt. at q; ut eſt natura redditū nouitas p aſſiduã conſuetudinem: delectationé eius cōmēdarat. & ſonus uocis incertæ ſolitudinis erat ſolatiū interea parentes eius indefeſſo luctu atq; mœrore cōſeneſcebãt. Latiuſq; porrecta fama ſorores illę maiores cuncta cognorãt,ppereq; mœſte atq; lugubres deſerto lare: certatí ad parentū ſuoꝝ conſpectū:affatūq; perrexerãt.ea nocte ad ſuã pſyché ſic in fit maritus. Nãq; p ter oculos:& mãibus & auribus ſentiebať. Pſyche dulciſſima.& cara uxor:exitiabile tibi piculū minatur fortuna ſæuior.qđ obſeruandū pſiore cautelã cenſeo.ſorores iam tuæ mortis opinione turbatæ. tuumq; ueſtigiū requirentes:ſcopulum iſtū ,ptinus aderūt:quaꝝ ſi quas forte lamentationes acceperis. neq; reſpondeas.immo nec ,pſpitias oīo.Ceteꝝ mihi quidem grauiſſimum dolorem;tibi uero ſummū creabis exitium. Annuit. & ex arbitrio mariti: ſe facturam ſpopondit.ſed eo ſimul cum nocte dilapſo diem totum lachrymis ac plangoribus miſella cōſumit.ſe nunc maxime prorſus piſſe ferans. quæ beati carcetis cuſtodia ſepta:& humãæ cōuerſatiōis

non uides q multoꝝ uocibus chorus cōſtet unus tñ ex oībus ſonus reddiť: aliqua illic acuta eſt aliqua grauis aliqua media: accedunt uiris fœminæ īterponunť tibiæ:ſinguloꝝ illic latent uoces oīum apparēt.fit cōcentus ex diſſonis. choꝝ a chara.i.leticia nominatū eē auctoritate platonica iã docuimus. Pareret:appareret uiſereť.ſignare aūt uř demonas miniſteriales q cū ſint corpore aeri minime cōſpiciūť;ex quo ē illđ homericū de mineruã.ſoli conſpicua eſt alioꝝ nemo tuetur oīs ſpiritus teſte Tertulliãο ales eſt. atq; uolaticus:ideo q; momento ubiq; ſunt;quoꝝ operatio eſt hoīs euerſio. Quod ignorat.ex naturali affectu hoc dictū ē: quo fit ut ignota plus timeāus ēt ſi minus metuenda ſint. Ignobilis maritus.ignotus incognituſq; alias hūilis ac ſordidus.nobilé antiq ,p noto ponebãt & qdē p.G. litterã ,pnūtiãtes.actius ī diomede ego me argos referã:nã hic ſum gnobilis: ſicut e contrario ignobilis ,p ignoto accipiť Plautus in pſeudolo peregrīa facies uř hoīs atq; ignobilis.Liui.poeta ornatu incedunt gnobili ignobiles. Incenderat.corrige inſcenderat.ſignificat.n. maritum aſcendiſſe in thoꝝ genſalē.ſic .n.dř lectus nuptialis. Vxoré fecerat honeſto uelamento indicat cupidinem cum pſyche concubuiſſe: tanquã non ſolus conſenſus faciat nuptias ſed & cōcubitus. Voces quæ famularum miniſterio fungebantur;quod totum ut diximus ad opationé demonū uř referédū. Præſtolatæ.pſto aſtãtes apparentes obſeqbiles:pſtolari.n.mõ ſignificat pſto eē iūgiturq;cū datiuo alias expectare.& tūc exigit accuſatiuū. Redditum cōparatū inſtitutūq; naturali affectione. Solitudinis.ſolatiū.qa.ſ.uoces ille ſupplebãt uocé cōtubernaliū. In defeſſo in exhauſto nec unq̄ deſinente. Cōſeneſcebãt.iti dē Plautus maceſco cōſeneſco tabeſco miſer ſeniū quoq; antiq ,p triſtitia& merore & luctu ponebãt.M.T.ciuitas ſenio confecta eſt. Affatū colloquiū atq; cōgreſſum Infit loquiť. Præter oculos ſentiebať.n.tactu corporali ſed oculis minime poterat uideri. Adere legendū eſt aderūt. Cum nocte dilapſo euolauit cupido cū nox iã finireť dicimus elegãter ſurgo cū ſole.i.hora ma tutina.dilabor cū nocte.i. abſcendente nocte & ipſe abſcedo. Beati carceris beatū carceré appellat Domicilui illud luculentū & amœnū ſed quo tamen pinde a carcere incluſa contineret,iti dē ſtatius de pſitaci cauea loquens inqu.t uacat ille beatus carcer.& anguſti nuſq̄ cōuitia recti ego carcerē beatū & honoratū appellare ſoleo mãſionem magiſtratuum bimeſtrium in palatio.unde de die egredi non datur niſi pompabiliter egrediantur.

Chorus ex multorum uocibus
Omnis ſpiritus ales
ignobilis
Gnobilis
Obſequibiles
præſtolari
Senium pro triſtitia
Surgo cum ſole
Beatus carcer

Vbertim Vberti habunde & large. Catullus: Vbertim thalami quas itra limina fundűt. Refectione. iter refe/
Expostu ctiones corporis optia ẽ cibus & balneű. Expostulat. accusat & q̃rit: nã expostularent docet Dona/
lare tus est q̃relã apud eű ipm deponere de eo ipso q fecit iniuriã. postulare ẽt q̃relã dicere de altero apd' al
Postulare tex: Teren ut cű eo hãc iniuriã expostulé. Hiccine hæc ne talia ne. Erpfida. corrige pdia. perdius
perdyus .n. pdia pdium dr̃ p totű dié ptinax & pmanẽs sicut pnox p totã noctẽ ptcuerãs: unde & luna pnox
pernox in plenilunio dicta ẽ: tota nocte collucens. Au. Gellius in secũdo Socrates inqt pdius & pnox hũdẽ in
uestigiis stabat. nũc psyche accusatur a marito q dies totos noctesq; lachrymis cruciatibusq; consumat. Dãnosa poscenti pmissio est cum oculta inhibitione: nã possit scythe cõgressum sororũ & psentia: q res illi dãnosa futura est.
penitẽtia cões occasionis Sero pœnitere. seræ pœnitẽtiæ comes est dolor & lachrymæ: cű nulla psto est medela: q occasioné pigrút illi comité iungunt metaneã. hoc est penitẽtiam q̃ dea est facti & non facti pœnas exigens.
Cupitis ãnuat. impetrat a marito ut desideriis suis & petitionibus assentiat: cupita .n. q̃ cupimus dicuntur. Nouæ nuptæ psyches. Identidẽ. frequẽter.
Fortũa; suggestu diuitia; bonorũ q; fastidio & culmine. Effictũ legen
Effictim dũ est effictim: qd' aduerbiũ est significans uehemẽter. & enixe. Similiue ctura. facito inqt ut Zephirus quemadmodũ huc me uexit molliter leniterq; sic & sorores quoq; meas parili necta
Compar tione huc deportet. Sistat exhibeat
Isocolon collocetq;. Oscula. suaroria. exornatio est: quæ latine cõpar dicitur græce isocolon inibi quoq. est omoteleuton .i. similiter desinens: qua exornatione similes exitus sunt. similisq. structura.
Cohibentia. quasi uinculo nexuq; alligantia. Tuæ psyches dulcis aia allusio est ad psyches nomen: quo aĩa significat: quasi aĩa animæ maritus sit plau
aĩa amica tinus amator iquit: anima ẽ amica amã
amanti ti. Deffl. bat oculos. longo largoq; fle
planctus tu & ubertate lachryma; oculos fedabãt & quasi pdebãt. Plangebant palmis tundebant plangere enim percutere est. & planctus ipsa percussio sibus liuenna planctu brachii Ouidi. plangebant corpore terrã. Eiulantibus lamẽtationibus & fœmineo ululatu qd' les
Lessũ qd sum ueteres dixerunt hinc lex illa. xii.
Echo tabularum mulieres ne lessum funeris
Hepta ergo habento. quæ uox significat: ne
phonos mulieres lugubrẽ eiulationem lamen
echo tationemq. in funere habeãt; super qua
amor pa re iam satis ac per super. Parilem so
nos num resultarent: echo q̃ Ausonius scitissime dixit aeris & liguæ filiã resultat redditq. uoces reciprocas irer cautes & mõtiũ flexus: i cõcauis ualliũ finibo ubi aer sci di f íæq̃ liter resultãs: olipiæ arte mirabili fuit porticus q̃dã eptaphonon appellãt qm̃ septies eadẽ uox reddit. Cyzici queq: sũt turres sepẽ: q acceptas uoces nũerosiore repcussu multiplicabãt nomẽ q; huic miraculo echo ẽ a græcis datũ ηχεων. græce resono dr̃ & ηχω sous. fabulãt echo amoré & delicias rurestus

colloqo uiduata. ne sororib⁹ qdẽ suis de se merẽtib⁹ opẽ salutarẽ ferre: at ne uidere eas q dem oio posset nec lauacro: nec cibo: nec ulla dẽiq; refectiõe recreata flẽs ubertim decessit ad somnũ. nec mora cũ paulo maturius lectũ marit⁹ accubãs eãq; ẽt nũc lachrymantem cõplexus: sic expostulat. hiccine mihi pollicebare psyche mea qd iã de te tuus maritus expecto: qd spero: & perfida: & pernox: nec inter amplexus cõiugales desinis cruciatus. Age iã nũc ut uoles. & aio tuo damnosa poscenti pareto tñ memineris meæ seriæ monitionis: cũ cœperis sero penitere. Tũc illa præcibus: & dũ se moriturã cõminat extorquet a marito cupitis annuat. ut sorores uideat. luctus mulceat. ora cõferat. Sic ille nouæ nuptæ præcibus ueniã tribuit. & insuper quibuscũq; uellet eas auri: uel monilũ donare cõcessit. Sed identidẽ monuit: ac sæpe terruit: ne qñ sororũ pnicioso cõsilio suasa de forma mariti q̃rat. ne ue se sacrilega curiositate: de tanto fortunaũ suggestu pessum deuiat. nec suũ postea contingat amplexũ. gratias egit marito: iamq; lætior: aio. sed prius inqt sentiẽs moriar q̃ tuo isto dulcissimo connubio careã. Amo. n. & efflictim te: te quicũq; es diligo atq; ut meũ spiritum nec ipsi cupidini cõparo: sed illud etiã pcibus meis oro largire: & illi tuo famulo pcipe Zephiro: simili uectura sorores huc mihi sistat. & iprimens oscula suasoria: & ingerẽs uerba mulcẽtia. & iungẽs mẽbra cohibentia: hic ẽt blanditiis astruit. Mi lute mi marite: tuæ psyches dulcis aĩa. ui ac potestate ueneris usurus: inuitus succũbit maritus. & cuncta se facturũ spopõdit. At ẽt luce pximãte: de mãib⁹ uxoris euanuit. At illę sorores pcontatæ: scopulum: locumq; illum quo fuerat psyche deserta: festinantes aduenerũt. ibiq; deflebãt oculos. & plãgebãt ubera quo ad crebris eorũ eiulatibus: saxa cautesq; parilẽ sonũ resultarẽt: iãq; noĩe proprio sororẽ miseram

as rureſtris panos eſſe qđ myſtico itellectu ſignificat. Armoniá cœli quæ ſoli amica ē quaſi oĩum ſphera℞ de qbus naſcit̃ modeiatori. pana aũt ſolē eſſe prudentiores itelligunt. Alexander aphrodiſeus iõ echo a pane adamatá fingi iterpretat̃: qm̃ pan paſtor qdam fuit q primus echus rationē cauſamq́ neſtigauit: ſicut endymion lunæ. Vnde eius amore captus fama tradit̃. Ciebãt. Inuocabant clamabãtq́: Cit. Plinianũ uerbũ eſt pro moueteuo. atq́. Penetrabili. Autumat Seruius penetrabile dici quod penetrat̃: penetrale uero id quod penetrat: quæ differẽtia an ſatis proba ſit non diſcutio eruditi fere oẽs

ciebãt. quoad ſono penetrabili uocis ululabilis ꝑpna delapſæ: amens & trepida pſyche procurrit e domo. & qd inqt uos miſeris lamentationibus nequicq̃ effligitis: q̃ lugens: ad ſum. lugubres uoces deſinite. & diutinis lachrymis madẽtes genas ſiccate. Tãdẽ qppe cũ iã poſſitis: quã plãgebatis amplecti. Tũc uocatũ Zephyrũ ꝑcepti maritalis amonet. Nec mora: cũ ille parẽs ĩpeto ſtatim clemẽtiſſimis flatibus ĩnoxia uectura deportat illas. iam mutuis amplexibus: & feſtinãtibus ſauiis ſeſe perfruunt̃. & illę ſedatæ lachrymę poſtlimino redeũt prolectãte gaudio. ſed & tectũ inqt: & larẽ noſtrũ lętæ ſuccedite. & afflictas aĩas cũ pſyche ueſtra recreate. Sic allocuta ſummas opes dõus aureæ. lo cũq́: ſeruientiũ populoſam familiã auribus earũ: lauacroq́ pulcherrimo & inhumanæ mẽſæ lauticiis eas opipere reficit. ut illa℞ ꝓfuſus celeſtiũ diuitia℞ copiis affluẽtibus ſatietate: iã præcordiis penitꝰ nutrirẽt inuidiã. dẽiq́ altera ea℞ ſatis ſcrupuloſe curioſeq́ percõtari nõ deſinit. q̃s illa℞ re℞ cœleſtium dñs. q̃ſue uel qualis ipſius ſit maritus. Nec tñ pſyche cõiugale illud ꝓceptũ ullo pacto temerat: uel pectoris arcanis exigit. ſed e re nata cõfingit eẽ iuuenẽ quẽdã: et ſpecioſum. cõmodũ. Lanoſo barbitio genas inũbrãtẽ. plerũq́ rureſtribus et mõtanis oẽatibus occupatũ. & ne qua ſermonis præcedẽtis labe cõſiliũ tacitũ proderet̃ auro facto gẽmoſiſq́ mõilibus onuſtas eas. ſtatim uocato Zephyro tradit reportãdas: quo ꝑtinus perpetrato. ſoro

penetrabile id dicũt quod penetrat: ut penetrabile telum & penetrabilis ſonus Vir. Auſpicenũ mage ſit noſtrum penetrabile cœlũ. Ora. quoq́ proſaica: quæ neceſſitate metrica ſoluta eſt: & libera penetrabile mauult dicere q̃ penetrale cũ penetralia dicant̃ loca interiora penitioraq́ ĩ ædibus. Genas. Significanter locutus eſt: nã genæ lachrymis proprie madẽt: quæ ſunt oculo℞ tegumenta: ĩſecta non habẽt genas. De qbus alũ bi ſuo loco ſatis multa. Innoxia uectura. Zephyrus citra noxã ullã & periculũ uexit ſorores ad pſychen. Feſtinãtibus ſauiis. ακυρως & ĩproprie: nam ſauia ſunt libidinũ. uel amorum: ſicut oſcula officio℞ baſia pudico℞ affectuũ Suauiari eſt ĩpudico baſio & uenerio exoſculari. Diminutiuũ ſauii eſt ſauiolũ. Catullus ſauiolũ triſti triſtius helleboro. Sedatæ. Cohibitæ retentæq́.

Cit. penetrabile penetrale

Genæ Suauia Oſcula Baſia ſuauiolũ

Poſtliminio. Poſtea & ex interuallo poſteriore quadã reuerſione. De poſtliminio ſupra copioſiſſime. Prolectãte gaudio. Iuxta illud: lachrymo ꝓgaudio: & ut inqt Sene. an habet lachrymas magna uoluptas. Tectũ ſuccedite. ꝑdatiuũ a Vir. d ctum eſt. Quare agite o tectis iuuenes ſuccedite noſtris. Aĩas cũ pſyche. Tanq̃ aĩæ ab aĩa foueant̃ recreent̃. Locũq́. Subſcribe uerbũ oñdit: ne trũca & defectu uerbi claudicãs oſonis ſtructura ſit. Auribus. hoc iõ dicit qa uoces famulabant̃. quæ oculis minime uiſibile: auribus tñ ſentiebantur. In humanæ. Nõ hũanæ ac ꝑ hoc diuinæ celeſtiq́ mẽſæ: alias ĩhumanus crudelis dicitur: & inamabilis. Lauticiis. Lauticiã dicũt epula℞ magnificẽtiã & apparatũ. ut ſæpe diximus. Nutrirẽt inuidiã. inuidia nutriri dr præcordiis hoſum: qm̃ in dies ĩmo in horas. uel potius in momẽta gliſcit atq́ exuberat & quaſi ex alimonia incrementũ capit. Curioſe ꝑcũctari. ex ſnĩa catholica eſt illud. nemo curioſus q nõ ſit maleuolus. Cõiugale ꝓceptũ. mãdatũ mariti erat ne de forma cõiugis quærere uellt. Exigit. expellit eiicitq́. E re nata. ex occaſione & rei oblatæ cõſilio. Cõmodum. ſã iã. tunc tũc pubeſcẽtẽ. Lanoſtim. emẽdolano ſo. ut iũctim legas lanoſo barbitio. hoc intellectu. q erat iuuenis prima barbæ lanugine & flore genas ueſtiẽs: id. n. lanoſum barbitiũ ſignificat: alibi barbitiũ quoq́ pro barba decẽter uſurpat. hircino inqt barbitio pſium mẽtiebat̃. Rureſtribus. ruſticis & agreſtibus. Auro facto. au℞ & argẽtum factũ id dicimus: qđ nã miſſa nã in lamina. nã in ſignato nã in ſupellectĩ nã ĩ mũdo neq́ ĩ ornamẽtis ſit. Si factũ aurũ legatũ eſt oẽ ad cũ ptinet cui legatũ eſt. ex quo auro aliqd eſt effectũ ſiue id ſua ſiue alterius uſio tiſcã paratũ eſſet. ueluti uaſa aurea. emblemata ligna au℞ mulíebre & cætera q̃ his rebus ſunt ſimilia: ſed ſi ĩfectũ au℞ legatũ eſt. qđ eius ita factũ eſt. ut eo ad rẽ ad quã cõparatũ eſt nõ poſſit uti ſine refectione: qđq́ ab eo p̃re familias ĩfecti numero fuerãt id uidet̃ legatu eſſe: auctor Vlpia. de auro facto ĩfectoq́ meminit poeta illo uerſu ſunt auri põdera facti ĩfectiq́. Ser. ita exiſtimat au℞ uel argẽtũ factũ

Lauticia

Lanoſum barbitiũ Rureſtris aur℞ factũ Infectũ aurum

Gēmosum. Gēmatū. Glíscere. Gliscerę mensæ. Ceca fortūa surda. In lapide rotundo fortuna. Bona fortuna. Mala. Primogenitus honoratior. Maxius natu imperat. Nihil diuiduum in domo cōiugali. Domesticus labor matrōaꝝ. Vxores nō ancillētur.

id uideri quo cōmode uti possumus. Gēmosis plenus ex gēmisq; cōtextis. gēmosum monile quasi totū e gēmis dici᷑. gēmatū uero gēmis distinctū ornatūq;. Egregie. atōicos. Glíscētis. crescētis. glíscere .n. icrescere est. Silius gliscit eliseo uiolētior ita tyrāno hic glires dicti sunt. q̄ sōno gliscūt. & pigues efficiūt᷑. gliscerās antiq̄ noīauerūt mēsas lautas. & oppipatas. q̄si gliscētes .i. crescētes p īstructionē epulaꝝ. Felle. Oui. in descriptiōe īuidiæ sic īqt pectora felle uirēt lígua est suffusa ueneno. Orba. Fortunā cœcā exoculatāq; fingi nullus ignorat. Aristo. in ꝓblematis. diuitias refert ab hoībus prauis potiusq̄ bonis haberi. ob fortunā cœcā. q̄ discernere qd melius est nō pōt: pacuuius. cecā inqt fortunā ob eā rē esse uolunt: q̄a nil cernat quo sese applicet. grece dicit᷑ τυχη τυφλη και κωφη. tāq̄ nō solū ceca sedēt surda sit: q̄ ut scriptū legīus in tabula cebetis lapide quodā rotūdo cōsistit ppea q̄ incerta atq; īstabilia sunt illius mūera q̄ a fortuna subleuāt᷑ hæ ἀγαθη τυχη .i. bonā fortunā nūcupāt: ab illis uero q̄ pessum deiciunt᷑ τυχη κακη .i. mala fortuna noīat᷑. Hoccine. hoc ne. Vtroq; parēte. Hisdē parētibus: & natalibus pares sorte dispares sumus.

res egregiæ domū redeūtes. iāq; gliscentis īuidiæ felle flagiātes: multa secū sermōib⁹ mutuis pstrepebāt. Sic demiq; infit altera. En orba & sæua & iniq̄ fortuna: hiccine tibi cōplacuit: ut utroq; parēte ꝓgnatæ diuersam sortē sustineremus: & nos qdē q̄ natu maiores sumus. maritis aduenis ancillæ dedite, extorres: & lare: & ipsa pr̄ia degamus: longe parentū uelut exulātes. Hic aūt nouissima q̄ fœtu satiātę postrēus partus effudit: tātis opib⁹ & deo marito potita q̄ nec uti recte tāta bonoꝝ copia nouit. uidisti soror q̄ta in domo iacēt & qualia mōilia: q̄ prēitēt uestes: quæ splēdicāt gēmæ: q̄tū ꝑterea passim calcat᷑ auꝝ: qd si maritū ēt tā formosum tenet: ut affirmat: nulla nūc in orbe toto fœlicior uiuit. fortassis tñ ꝓcedēte cōsuetudine: & adfectione roborata: deā quoq; illā deus maritus efficiet. Sic est hercules sic se gerebat ferebatq;. Iā iā sursum respicet: & deā spirat mulier q̄ uoces ancillas habet: & uētis ipsis īperat. At ego misera primū: patre meo seniorē maritū sortita sum. dei cucurbita caluiorē

Natu maiores. Priuilegiū quasi qddā & ꝓrogatiua primogenituræ est: ut utar uerbo ecclesiasticoꝝ: ut maior natu & primogenitus minoribus natu honoratior sit: hinc ī canonicis scripturis scriptū legimus quēadmodū Esau uēdidit fratri Iacob primogenita. & priatū. ap uniuersos hoīes teste Herodoto īstitutū est: ut maxius natu liberoꝝ obtineat principatū: sed īterdū plus ꝑt pollet q̄ uis q̄ ius. Ancillæ dedit. Indignatio ē mulieribus: q̄ nō uxorū loco sed q̄si ancillaꝝ sint ap maritos: cū in maritali cōiugio iucūdissima uite societas iniri debeat: & ut xenophō & mox Cic. nō inutiliter disseruerūt: & a columella repetitū est: nihil in domo cōiugali apud priscos diuiduum conspiciebat᷑: nihil qd aut maritus aut fœmina proprie iuris sui esse diceret: sed in cōmune cōspirabat᷑ ab utroq;: & fere domesticus labor fuit matronalis cū forēsibus exercitationibus & extraneis maritus distineret᷑: auctor est Plutar. in problematis ex ueteri Romanoꝝ īstituto uxores maritis. nec molere nec coquinariam facere oportere: quæ ministeria ancillaria prorsus sunt & seruilia: nō paꝝ multi sunt: qui uxores habēt nō ut uxores: sed ut ancillas: q̄ īperiosissimos dn̄os agūt nō maritos. Vnde fit sæpe. ut oīs amor coniugalis in odiū exitiale uertat᷑. Societas uiri & uxoris ut auctor est Aristo. in. viii. ethicoꝝ. similis ē aristocratico imperio. uir. n. imperat uxori pro dignitate apud Barbaros ut idem refert ī primo politicoꝝ. fœmina & seruus eodē gradu habent᷑: caput mulieris est uir: & existimare debet uxor mores mariti esse legē uitæ suæ īposita a deo: per cōiunctionē matrimonii; ꝑterea ut in œconomicis traditū est: oportet matrē familias dominari oībus: quæ intra domū sunt nec uiro decoꝝ ur esse ea scire q̄ intra ædes fiāt. Extorres: extra genitale solū amādatæ. & quasi exules. Lōge parentū. ꝓcul a parētibus.

Societas cōiugalis aristocratica. Caput mulieris uir. Nouissimus fœtus deterior. Cōsuetudo auget beniuolētia. Glabrū glabriorī glabreta.

Postremus ptus. Cōquestio ē. qd psyche cū sit nouissima & postremo fœtu ꝓgēita beatior sit sororibus primigenis; eruditi autumāt deteriores esse fœtus. q̄ nascunt᷑ nouissimi: ad quod Virgilianū illud grāmatici referūt. extremā ut phibēt ceo encheladoq; sororē ꝓgenuit. ubi extremā exposuit seruius pro pessimā: tāq̄ pessimi sint ultimo loco geniti. Quāta. Ob magnitudine & pōdus. Qualia. Ob materiæ p̄ciū. Splēdicāt: splendent & radiāt. Affectione roborata. Cōsuetudo ut inqt Lucre. cōcinat amorē ex cōsuetudine affectio cōiugalis roborat᷑: amor p̄sentia gliscit abscētia fit euanidus. Lelius apud Cice. auget inqt beniuolentiā cōsuetudo: & a ꝓpertio decēter dictū est. crescit. n. assidue spectādo cura puellæ: Quātū oculis aio tā ꝓcul ibit amor. Sursum re. Diuiā meditat᷑ & ad cœlestia mētē uertit. Deā spi. Diuinos spūs; & ferociā deæ cōgruētē præ se fert; sic silius & fratrē spirat in armis. Seniorē ma. & nupta & uidua est quæ nubit seni ut inqt scitissime Plau. Cucurbita caluiorē. Fulgētius placiades hūc ex Apuleio locū citās legit cucurbita glabriorē. & quouis puero pumiliorem q̄ sane lectio nitidior est. ut exponas glabriorē ꝓ depilatiorē cutisq; tundioris: glabrū. n. depilatū dicimus: & leuē tales sunt senes calui. s. & oī capillitio depopulati instar cucurbitaꝝ; quæ nemo nō uidet

glabræ

glabræ sunt & leuiore polituraq; lubricæ. Plau. in aulularia. tu gallũ si sapis glabriorem reddes q̃ uolsus ludius est. glabreta columellæ dicunt̃ loca denudata arboribus. & herbis uiduata: glabrescere est glabrũ fieri. idẽ Columella herbæ ẽt ungulis atterũt̃ atq; ita glabrescit. & fit idõea frumẽs area. qdrupedũ ut inqt Pli. dorsa pilosa sunt uẽtres glabri. Pumiliorẽ. Molliorẽ atq; eneruatiorẽ pũilos. n. dicũt auctore placiade molles atq; eneraes: alias pũilos: q̃ & pumiliones dici puulos coactæq; breuitatis nullus ignorat: quos uulgo græco nõ uocabulo nãos uocãt. mẽorat Pli. pumiliionũ genus i oibus aĩalibus esse atq; ẽt iter uolucres. idem auctor est pũilionũ ifœlicitatem arbor̃ quoq; genere dici. Quicũq; horscopũ habuerit i. iii. pte scorpii erũt Nani gibbosi ri diculi. Seris & cathenis. In hãc sniam ẽ illd Satyrographi pone serã cohibe. nã zelotypor̃ & senior̃ fere hic mos est. ut seris obdãt fores: & pessulis. cathenisq; cũcta diligenter occludãt cũ tñ ipudica seruari nõ possit pudica nõ debeat. Ignorant uidelicet miseri mariti iouẽ p ipluuium descẽdisse ad danaẽ quã pr̃ iclusã rat intra turrĩ æneã uallaueratq; se pimẽto iexpugnabili. Obdita. occlusam obseptãq;. obdere oppõere est opire occludere. Apud Ora. latus obdit apertũ dictũ est pobicit & offert. Articulari morbo. Senes imbelles egroti sunt. inamabiles uxoribus iniucũdi. ut pote q̃ pa𝔯 diligẽter fundũ uxorũ colere possint: quo in uẽro prinus sunt podagrici. & articulari morbo cõplicati: qbus ex scripto medicor̃ uenere iterdicit̃: scribit. Cor. Celsus quosdã articulor̃ morbo laborãtes cũ toto anno a uino. mulso. uenere. sibi tẽperassent securitatẽ totius uitæ cõsequu ros. uitia aũt articulor̃ in manibus pedibusq; frequẽtiora largitioraq; sunt qua in podagris chiragrisq; esse cõsu cuecũt. Ennius poeta articulari morbo piit ut Euse. chronographus docet: de quo Quintus Serenus sic memorat. Ennius ipse pr̃ dũ pocula sicca mĩq̃ hoc uitio tales fert̃ meruisse dolores. Pli. rer̃ oium & peculiariter Medicĩæ curiosus cõdidit opusculũ de Medicina in quo docet Betã ex melle & ficu ipositã morbis articularibus mederi: Itẽ folia uitiũ trita admixtaq; farinæ ordraciæ. Cucuatũ. Distortũ & ui morbi incucuũ factũ. Duratos in lapidẽ digitos: ob id chiragra lapidosa nõ minus uere q̃ decẽter nũcupat̃: psius. sed cũ lapidosa chiragra fregerit articulos. Fomẽtis olidis. Iter fomẽta podagræ fœtida est fimus pauonũ: q ut refert hieronymus in. ii. cõtra iouinianũ podagræ feruorẽ mitigat. podagræ quoq; medetur lapago herba aspi succi grauis odoris: q̃ & mollugo uocat̃ pcipue uero phycos thalassion. i. fucus marinus non podagre mõ. sed oibus articulor̃ morbis iponit̃ prius q̃ arefiat. tradit Pli. in lib. medicinæ. bubulũ fimũ cũ aceti fece & fimi caprini cinerẽ cũ axũgia uetere podagris auxiliari. auctor ẽ Celsus fomẽtis calidis opus esse ubi podagræ dolor uehemens urget citra tumorem. scribit Galenus securasse podagricos sanguinis missione hoc est phlebotumia. Plinius noster podagræ morbũ peregrinũ eẽ tradit q insanabilis nõ est credẽdus: qppe qm̃ in multis & spõte desinit: & in pluribus curat̃ sunt podagræ frigide q̃ fomẽtis calidis curant̃: sunt cubẽtes. i. calide: quas refrigeratoria medicamẽta demitigãt: in hãc sniam cõsimiliter ait Sidonius appollinaris taceo inqt chiragricas manus uictas cataplasmatũ pãnis tãq̃ cestibus inuolutas uigesima octaua. Aquarii parte qcũq; habuerit horoscopum auctore materno podagricus erit fœmias neq; caluescere: neq; podagricas fieri scribit Hippo. i aphorismis. Quod nõ i qbusdã secus cõtingere solet ex luxu & intẽperãtia. idq; Seneca castigatiõe cẽsoria taxat i fœmis. Fœtidis cataplasmatibus. Cataplasmã dr̃ emplastrũ. hoc. n. genere malagmata pastilli. quos trochiscos græci uocãt continent̃: de quor̃ dr̃ia subtiliter differit. Cor. Celsus in. v. q in qrto iponẽdũ cãtaplasma pcipit articularibus morbis. qđ refrigeret: hæc aũt cataplasmata bono epitheto fetida dñr: cũ sint oia fere talia fetutina & graueolẽtia: & meritoq; dixit Hipo. i lib. de flatibus medicinã artẽ esse sordidã: cũ medicus res fedas fœtidasq; tractare cogat̃: refert Pli. pluribus malagmatibus eos uti q podagræ malo laborant.

Vxoris faciẽ. Quæ nupta est: ut inqt Apostolus. i epistola ad corĩthios. cogitat q̃ sunt mundi quo mõ placeat uiro. Videris. Accẽtu accuto prima syllaba pnũciat̃: ut uideris exponas p uidebis: q̃ locutio apud eruditores ẽ frequẽtissima: sicut i Euãgelio quoq; legi debet. qđ ad nos tu uideris. qđ male isatu sacerdotes latinitatis prsus ignari. i quor̃ labris solecismi barbarismiq; scaturiũt ppera enũciãt mediapducta in ppatulo in ecclesia recitãtes. Quos ego dũ tã putide tãq; barbare fringutientes inaudio. mecũ dicere soleo tu uideris. s. bestia: & insensatus: uer̃ sicut in Decretis canonicis cõmouemur. & ab Augustino pcipit̃ in sacerdote malle debemus ueriores q̃ disertiores audire sermones: nec antistites irridere: si aliquos forte animaduertimus: uel cũ barbarismis uel solecismis deũ iuocare. uel eadẽ uerba quæ pronũtiant nõ intelligere. perturbateq; distinguere. Hic. Hæc locutione Apuleio ppe peculiari

& quouis puero pũiliorẽ. cũctã domũ seris & cathẽis obditã custodiẽtẽ: suscipit alia. Ego uero maritũ articulari ẽt morbo cõplicatũ: curuatũq; ac p hoc rarissime uenerẽ meã recolentẽ sustineo plerũq; detortos & duratos i lapidẽ digitos ei⁹ pfricãs fomẽtis olidis: & pãnis sordidis: & fœtidis cataplasmatib⁹ manus tã delicatas istas adurẽs nec uxoris officiosam faciẽ: sed medice laboriosã psonã sustinẽs. Et tu qdẽ soror uideris q̃ patiẽti: uel potius seruili: dicã. n. libere qđ sẽtio: hic pferas aĩo. eniuero ego neq̃o sustĩere ulteri⁹ tã beatã fortunã collapsã idigne. recordare. n. q̃ sup bæ: q̃ arrogãter no

Glabrescere
Pumilli
Pumiliones
Nani
Obdere
Vẽus inimica podagricis
Articulari morbo ennius periit
Liber plinii de medicina
lapidosa chiragra
Medicamẽta ad podagras
podagræ cubẽtes
Cataplasmata
trochisci
Tu uideris
Barbarismi i ore sacerdotum

Efflari
Exibilare
Sifilare
Sifilatores
Pessum dare
Differre
pipulum
iactare diuitias infruniti
Felicitas bracteata psonata

Colapsam indigne. Tãq̃ ad psychẽ tãta fœlicitas accesserit imerẽtẽ ĩdignãq; fortunæ bonis. Afflari exibilariq;. Quia a zephyro uero reportatæ sũt: amãdatæq;. ideo ait deceter & nitide sese efflati. exibilariq; iussas quasi flatu uẽti & sibilo asportati. Sine flatu.n. & sonore: qđ græci + ιπυευμα uocãt uẽti nõ spirãt: alias afflare est aiam ĩstar flatus exhalate. & exibilare sibilis explodere. & insectari. nã sicut boni plausu excipiebant᷑: ita mali exibilabãt᷑: hinc illud Oratianũ. populus me exibilat: At mihi plaudo ipse domi: qđ nos dicimus sibilare. ueteres sifilare dicebãt: cuius uerbi maledica significatio est: & cõtumeliosa ĩde sifilatores dicti q sibilis explodũt. Nec sum mulier. Mulierũ est ꝓpriũ inuidere irasci fuere ultionẽ parare: iuxta illđ uidicta nemo magis gaudet q̃ fœmĩa. Pessum deiecero. Pessum dedero deiecero q; ĩ p̃cipitiũ. Lucã. ĩdẽ ĩa pessum corpa. Inacuit. Pupugit excitauit indignationẽ. Quæ uidisse pẽituit: Mox est iuidoꝝ ut alienis bõis tabescãt: & ex alienæ fœlicitatis ĩspectiõe macerent᷑ iuxta illud Oratianũ ĩuidus alterius macrescit rebus opimis. Oui. de iuidia: ita besciq; uidẽdo succussus hoium. Differamus ꝑconiũ. Inuulgẽus publicemusq;. differre.n. diuulgare est diffamar᷑ Plau. ego hic te pipulo differã ubi pipulũ accipit᷑ ꝓ conuicio declinari a pipatu pulloꝝ. Nõ sunt beati. Snia ex opĩone uulgi ducta ẽ: existimãtis diuitiaꝝ fructũ esse splẽdorẽ & noticiã: ex p̃cepto Sene. diuitiæ neq; ostẽtãdæ sunt neq; dissimulãdæ: qui iactate diuitias infruniti ai est: abscõdere timidi. Diuitiæ apud sapiẽtẽ ĩ ĩ ĩ ĩ in seruitute sunt. apud stultũ in ĩperio: fœlicitas illoꝝ bracteata psonata supparata decẽtissime dr̃: q uulgo: & forĩsecus diuites uident᷑: cũ sibi: & intrinsecus paupes sint. beatitas hoĩs: nõ ĩ opĩone uulgi sita ẽ: sed ĩ ipso. multi tñ ad opĩonẽ uulgi uiuẽtes oñtãt iactãtq; diuitias: ut ex illis uulgo notis beati uideãt᷑: hĩc est qđ p̃ciosã uestẽ nemo ferme induit domi: q̃ nullus sit ĩspectutus.

biscũ egerit. & ipsa iactatiõe ĩmodice oñtatõis tumẽtẽ suũ ꝓdiderit aium. deq; tãtis diuitiis exigua nobis ĩuita ꝓiecerit cõfestĩq; p̃sentia nr̃a grauata ꝓpelli: & efflari: exibilariq; nos iusserit. Nec sum mulier: nec oĩno spiro: nisi eã pessũ de tãtis opibus deiecero. Ac si tibi ẽt ut pat est. inacuit: nr̃a cõtumelia: cõsiliũ ualidũ ambæ te quæramus: iãq; ista q̃ ferĩus: nõ parentibus nr̃is: ac nec ulli demonstrem⁹ alii. imo nec oĩno qcq̃ de eius salute norimus. sat ẽ: q ipse uidĩus: q̃ uidisse pẽituit: nedũ ut genitori b⁹ & oĩbus populis: tã beatũ ei⁹ differam⁹ p̃coniũ. Nec sũt.n. bti: quoꝝ diuitias nẽo nouit: sciet se nõ ancillas: sed sorores hr̃e maiores. Et nũc qdẽ cõcedamus ad maritos & lares paupes nr̃os: sed plane sobrios reuisam⁹. deniq; cogitatiõib⁹ p̃ssiorib⁹ ĩstructe adq; supbiã puniẽdã firmiores redeam⁹. placet ꝓ bono duab⁹ malis malũ cõsiliũ: totisq; illis tã p̃ciosis munerib⁹ abscõditis: comã trahẽtes. & pĩde. ut merebãt᷑. ora lacerãtes simulatos redĩtegrãt flet⁹. Ac sic parẽtes quoq; redulcerato ꝓrsus dolore. rapti deterẽtes uesania turgidæ dom⁹ suas cõtẽdũt. dolũ scelestũ. imo uero pricidiũ struẽtes cõtra sororẽ ĩsõtẽ. iterea psychẽ marit⁹ ille. quẽ nesciturum suis illis nocturnis sermonibus. sic commonet. uidesne quãtum tibi periculum uelitatur fortuna eminus. Ac nisi longe firmiter præcaues. mox cominus cõgredictur. perfide lupulæ magnis conatibus nefarias ĩsidias tibi comparant. quarum summa est ut te suadeant meos explorate uultus: quos ut tibi sepe prædixit.

Hydra & cancer uincũt herculem
ꝓuerbiũ
redulceratus dolor
Velitatio
Velites

Nõ ancillas iuidiose dictũ tãq̃ ancillaꝝ loco nõ soroꝝ habitæ essent ap̃ psychẽ. Lares paupes. Domicilia nr̃a: q̃ si ædibus psyches cõparent᷑. sint oppido pauperrima. Duabus malis malũ cõsiliũ. Sicut duo boni uno meliores sunt: qđ & Aristo. refert tertio politicoꝝ: ita duo mali: & potissimũ fœĩæ peiores uno sũt efficatioresq; ad malũ cõsiliũ obeũdũ. nõ caret effectu. qđ uoluere duæ Hercules ille robustissimus. nõ ualuit pugnare simul aduersus duos hydrã. s. cãcrũ: a qbus cũ angeret᷑ iolai nepotis sui iplorauit auxiliũ: cuius rei meminit Plato ĩ euthydẽo ꝓuerbiũ quoq; ap̃ græ. ẽ freq̃ns ουδ' ηρακλης προς δυω. i. neq; hercules cõtra duos: sup ita fabulant᷑: herculẽ cũ olympicũ agonẽ istituisset fidẽtẽ ꝓprus uiribus aduersus duos depugnasse uictũq; eẽ: fuerũt aũt illis noĩa laius & pherãdrus: quos qdã creatũ & eurytũ uocãt. Duæ ergo maiæ fœĩæ malis cõsilus istructæ accigũt᷑ ad sororẽ psychẽ pessũ deiciẽdã & ex tãtis fortũis elimĩnãdã. Vt merebãt᷑ ora. ut uideretur ex affectu sororio pietatẽ colere. Sed ex iprobitate gẽuina merebãt᷑ eẽ ore lacerato & facie dilcerpta. Redulcerato dolore. Renouato metaphora ab ulcere: qđ obductũ rescidit᷑: & nouo q̃si ulcere recrudescit. Quẽ nescit: iõ psyche maritũ nescire dr̃: q a formã eius oculis nõ usurpat: sed tactu tñ sentit. Velitat᷑. Obiectat & ĩ te iaculat᷑: ab exẽplo uelitatis pugnæ trãslatũ uerbũ. Vñ & uelitatio dcã cõtẽtio. & ultro citroq; ꝓbroꝝ obiectatio. Plau. nescio quid uelitati estis ĩter uos. turpilius cõpce uerbis uelitare adtẽ redi: de uelitibus: q sunt milites leuis armaturæ uñ uelitari & uelitatio ĩclinãt᷑. Vege. li. Sa.

cæter

cæteri.ab Oui.dictū est:nōdū calefacti uelitis hasta solū. Velitares hastas prius tyrrhēus iuenit. Eminus.Procul. Comminus.Prope. Perfidæ lupulæ. A lupa p diminutionē dr̄, nomē est ,pbrosum: i sororibus psyche. Nō uidebis si uideris. Psyche si maritū uidisset illū amplius uisura nō erat.& qd̄ mirū est illo tāsp frui poterat donec nō uideret.cū uidere cœpisset usu priuabat᷑. Lamiæ.infames,pbrosæq; sorores:de significatu lamiaꝝ: In primo cōmētario fusius uberiusq; pscripsi. Genuina.Inuita & ingenita.Oui.tātaq; simplicitas puerilibus affuit annis.A.Gel.fabula Plauti genuinā uocat quā intelligi uult maxime Plautinā & ab ipso plauto quasi generatā.

nō uidebis si uideris. Ergo igit᷑ si post hac:pessime illæ lamiæ noxiis aīs armatæ uenerint:uenient autē scio:neq; oino sermonē cōferas. & si id tolerare ,p genuina simplicitate:,pq; aī tui teneritudine non potueris:certe de marito nil qcq̄ uel audias uel rn̄deas. Nā & familiā nostrā: iā ,ppagabimus. & hic adhuc īfantulus uterus gestat nobis īfantē aliū: si texeris nr̄a secreta silētio diuinū. si ,pphanaueris: mortalē nūtio. psyche florebat:& diuiæ sobolis solatio plaudebat. & futuri pignoris gloria gestiebat & mr̄ni noīs dignitate gaudebat cresceētes dies: & mēses excūtes anxia nūerat & sarciæ nescia rudimēta mirat᷑.de breui pūctulo tm̄ ictemētulū locupletis uteri. Sed iā pestes illæ teterrimæq; furiæ anhelātes uipereū uirus. & festinātes īpia celeritate nauigabāt. Tūc sicitera momētarius maritus suā psychē admonet. Dies ultimus & casus extremus: & sexus īfestus:& sanguis inimicus iā sumpsit arma & castra cōmouit:& aciē dixerit. & classicū psonauit. iā mucrone districto iugulū tuū nefariæ tuæ sorores petūt. Heu q̄tis urgemur cladibus psyche dulcissima tui nr̄iq; misere religiosaq; cōtinētia domū maritū:teq; & istū puulū nr̄m iminētis ruine infortunio libera nec illas scelestas fœias quas tibi post interneciuum odium:& calcata sanguinis fœdera: sorores appellare non licet: uel uideas: uel audias: cum a more sirenū: scopulo prominentes funestis uocibus saxa personabunt. Suscipit psyche singultu lachrymoso sermonē icertās. iā dudū qd̄ sciā:fidei atq; pcilo q mei ppendisti documēta,

Infantulus uterus. Vteꝝ psyches appellat īfantulum ob annos puelares & ætatē pene īfantilē. Sed texeris. Lege si texeris. Diuinū. Hic distinguendū est ut sit sensus. psychē cōcepisse in utero infantē: q diuinus futurus est: si secreta cupidinis silētio religioso cōdiderit. mortalis uero.si arcana muulgauerit: detexeritq. hoc.n.significat ,pphanare.quasi polluere cerimoniaꝝ secreta.& inter ,pphāos enarrare. Diuinæ sobolis. Tanq̄ partura esset imortalē & deū. Gestiebat Letabat᷑ alias cupiebat. Gestire.n. modo cupere:modo lætū esse exornatio Rethorica est:quæ lat ne cōpar. dr̄:grece isocolō. Sarcinæ. Pregnationis. & cōcepti fœtus. Punctulo. Rē obscenā opculo decēti conuelauit:nā sicut ictu serpentis extuberatū fit corpus:sic uulnusculo & punctione genitaliū uterus fœminæ intumescit & locuples fit. ac fœcūdus ex cōceptu. Pestes illæ. Sorores psyches:quas cōdigne & pestes uipera suocat:cū nihil pestilētius: nihil uenenatius esse possit:fœminis in sororē furētibus:& exitiū sorori meditātibus. Teterrimæ. Crudelissimæ impiissimeq;. Momētarius. Elegāter momētariū maritū uocat cupidinē. q momento aderat momento sentiebat᷑ momenti dicimus tēpusculū hinc a Quītiliano momentosa apis rapina dicta. Pli. momentū thuris momentū resinę aliaruq; reꝝ frequēter usurpat pro modico & pauxillo: interdū momentum accipit᷑ ,p pōdere & efficatia i rebus obeundis. Lucanus nō pōdera reꝝ nō momenta sumus. Sexus infestus. Fœminꝑus. & a i sorores psyches referendū. Castra cōmouit. Trāslatio ois est a re, militari; in qua arma sumunt᷑. castra mouent᷑:acies dirigit᷑.& classicū canit: dicius aūt classicū & tubā bellicā.& sonū bellicū. Vir. classica iāq; sonātit bello tessera signū. classici uero hoies dicti sūt priæ classis & q āplissimo cēsu cēsebāt᷑:un̄ p trāslationē classici scriptores pclarissimis primatusq; accipiutur. Cōtinentia. Vt teipsam cōtineas a ,pdēdis arcanis. & mariti facie reuelāda. Istū paruulū. Quē.s. in utero gestas. Prius. Corrige post. Interneciuū. Exitiale pestiferūq. Pli. scribit aspidas hīc īterneciuū bellū cū ichneumone īternectionē dicimus extinctionē occiditionēq;. A.Gel.in.iii.i scū oīdo mo familia fortunisq; oībus suis & itemectionē usq; deperiret. Sāguinis. Sororiæ necessitudis. More sirenū. De sirenibus fabula notissima q̄s poetæ tradūt suauitate cātus pellexisse nauigātes in pnicię: hinc epigrāmatista sirenas uocat hilare nauigātiū poenā. & crudele gaudiū. apud Home. sirenes ulixē inuitāt hoc carmine. qd̄ M. Tullii. latinitate donauit: o decus argolicū qn puppi flectis ulixes auribus ut nr̄os possis agnoscere cātus: idē M. Tul. lib. v. de finibus autumat non uocū suauitate sirenas: aut nouitate q̄dā cātiūculaꝝ reuocare solitas eos eē: q p̄terueheba᷑t: sed q a multa se scire ,pfitebāt᷑: ut hoies

uelitares hastæ
Genuina
Gestire
Momentarius
Momentosa rapina
Momentum
Classicū
Classicus homo
interneciuum
internectio
De sirenibus

ad eas saxa discedi cupiditate adhererent: commemorãt cosmographi insulas sirenussas: in quibus sirenes habitauerint quas alii in tractu peloro consedisse ferunt: non enim satis constat in sicilia an in italia fuerit sirenum

sículæ uirgines

domicilium. Statius opinatur in sicilia constitisse. a quo siculæ uirgines noíantur: cum ait in .ii. siluarum. Nec si ter/gemínũ sicula de uirgie carmẽ: tres autẽ sirenes fuisse credũtur: quarum una uoce: altera tibiis. Tertia lyra cõcineret: sm ueritatẽ meretrices fuisse credũt quæ trãseũtes: quia ad egestatẽ deducebãt fictæ sunt illis inferre naufragia. has ulyxes obturata ceræ crassamẽto aure trãsisse dictus quia meretricias blãdicias cõtempsit: hinc illud Satyrographi. Qui siculos cantus effugit remige surdo

nec eo secius approbabitur tibi nũc ẽt firmitas animi mei. tu mõ Zephyro nr̃o rursum præcipe: fungatur obsequio: & uicẽ denegate sacrosãcte imagines tuæ: redde saltẽ cõspectũ sororum: per istos cinameos: & undiq; pẽdulos crĩes tuos. per teneras & teretis. & mei similes gẽas: per pectus nescio quo calore feruidũ: sic i hoc saltẽ paruulo cognoscã faciẽ tuam supplicis ãxie piis precibus erogatus germãi cõplexus idulge fructũ. & tibi deuotæ dicatæq; psyches aíam gaudio recrea. nec quicq̃ amplius i tuo uultu requiro. iam nil officiũt mihi. nec ipsæ nocturnæ tenebre teneo te meũ lumẽ. his uerbis & ãplexibus mollibus decãtatus maritus lachrímasq; eius suis crinibus detergẽs: facturũ spopõdit: & præuertit stati lumẽ nascẽtis diei. iugũ sororum cõsponsæ factiõis: ne parẽtibus quidem uisis recta de nauibus scopulũ petũt illũ præcipiti cũ uelocitate. nec uẽti ferentis opperæ præsentiam licẽtiosa cum temeritate prosiliunt in altum: nec immemor zephyrus regalis edicti: quãuis inuitus: susceptas eas gremio spirãtis auræ solo reddidit. At illæ incũctatæ: statim conserto uestigio: domum penetrãt. cõplexæq; suam predam sorores nomine mentientes: thesaurumq; penitus abdite fraudis uultu læto testantes sic adulant psyche: non ita ut pridem paruula: & ipsa iam mater es quantum putas boni nobis geris

Tractoriæ

ful gentius mythologus sirenas græce tractorias latine dici autumat. tres autẽ ideo fingi quia amoris illecebratribus modis trahitur aut cãtu aut uisu aut consuetudine. Scopulo promi. sic sirenes in scopulis mansisse produnt. Vir. lãq; adeo scopulos sirenũ aduecta subibat a Hieronymo prouerbialiter dictũ sirenos scopulos obturata aure trãsito. Incertãs infringẽs nec explicãs: neq; absoluẽs uerba præ singultu & lachrymis. Fyderi. Legendũ fidei. Parciloq. scio inquit te iã experimẽto didicisse me neq; largiloquã nec multiloquã esse: sed sermõis deparcã. & nihil effutiẽtẽ quod rebus cuiusq;

foeminæ ligulacæ

obsit foeminæ enim natura sunt loquutuleiæ & lingulacæ. & ut a poeta antiquo dictũ est. nulla inuenta est muta in omni sæculo. hinc præceptũ illud saluberrimum. γυναικι μηδε ποτε πιστευσεις

Parciloquium γαρ τοι τω γυναικον

απορρητα. i. foeminæ nunq̃ arcana crediderís. κουφον εστι φυλον. leue est genus foeminarum parciloquiũ a parcitate loquelæ dictũ. sicut pauciloquiũ. & econtrario multiloquium quæ uitia in amatoribus esse asserit Plau. Inuicẽ ima. in locũ imagis tuæ quã mihi denegatur cõtẽplari: uicaria succedat sororum cõspectio. Cinnameos. odoratissimos. sua ue olẽtes cinnamũ spirãtes. Mei simi les. Sicut i psyche erãt genæ læuore decẽtes & inuestes: sic & in cupidine tales sẽtiebantur cuius flosculus est perennis & genæ sine barba. In hoc par. Optat filium nascituro patri cõsimilẽ fore sic dido Virgiliana: si quis mihi paruulus aula luderet æneas qui te tamẽ ore referret. Errogatus. rogãdo exoratus. Germanũ cõ. sororum. Psyches aía. allusio ad nomẽ psyches: quo aía significatur. Decãtatus. quasi citamine quodã peruictus. persuasus.

iugũ sororum

Præuertit. lumẽ discessu suo anticipauit peruicitq; exortũ diei: ne in die lũinoso cõspicuus foret & spectabiliter. Iugũ so. elegãter noíe iugi sororum sorores duæ significantur. aís corporibusq; sociatæ. sicuti iugũ boũ dicitur: allusio uidetur ẽẽ ad iugũ oratiæ sub quo capite adoperto missus ẽ oratius sororicida quod sororiũ tigillũ uocitatur: de quo Li. dionisius cæteri. Cõspõsæ. colligatæ cõnexæq; mutua pactiõe: cõspõsos antiq dicebãt ade mutua colligatos. Recta. s. uia absoluta locutio. i. absq; cẽso carmine mõ assis faciũt euiq; recta. Opperæ. expectãtes prestolatæ. In altũ. i. altitudinẽ infimã: & præcipitiũ: altũ. enim dicitur de imo & summo. Incõtatæ: nõ moratæ sine cõtatiõe ulla & mora. Prædã psychẽ quã ueluti prædã iuadebãt. Thesaurũ frau. sicut i thesauro diuitiæ abditæ reponũtur. sic i pectoribus istarum ueluti in thesauro abditæ latebãt fraudes & doli. Adulãt. adulãtur blãdiũtur. ueteres adulat dicebãt: quod nũc dicitur adulatur: Lu. lõge alio pacto gãtu uocis adulãt. M. T. in .ii. tusculana i carmine eschili sublime aduolãs pinnata cauda nostrum adulat sãguinẽ: uerbũ cõpositũ ẽ ex accedẽdo & ludẽdo. In ista par. i utero & uẽtre: quicẽ pera: pro puber: recepta cuiusq; ẽ foetus cõcepti. pera cuius diminutiuũ ẽ perula gestamẽ ẽ cynicæ familiæ id. n. diogẽi & ãtisthẽi cyni

bouẽs binos iunctos

adular

perage stamen cynicorum

Hilaritudo

Hilarescere

Hilaria

nis pius: pera ẽ & baculus. quod regibus diadẽa. quod ĩperatoribus paludamẽtum: quod põtificibus galerus: crates uillas ornatissimas. una perula mutauit & supellectilẽ cynicã hoc ẽ baculũ & perã ultro diuitiis abiectis appetiuit. Hylaribus. Gaudio & hylaritate perfundes: hylaritudinem pro hylaritate ueteres dixerunt plautus onerate hylaritudine: hylarescere quoq; pro hilarari & lætũ fieri usui patet hylaria apud antiquos dictus est dies festus. i. æquinoctio uerno: quo tpe iam oía exhilarescũt: hic uopiscus i aureliano hilaribus

inquit

inq̃t oĩa festa & fierisscire debẽus & dici. Lætabũt; lætas faciẽt & lætificabũt Liui. ĩ egysto iã ne ocu·
los ip̃e, letauisti obtabili. Affectiõe dilectiõe sororia & germãitatis affectu. Vaporosis calidis & ua·
pore mulcẽtibus: q̃les ĩ balneis expetius auctor ẽ Victruuius medicamẽtosas eẽ aq̃s oĩs calidas. Miris
edulibus iõ mira edulia uocat q̃a p̃sto parata erãt nec tñ apparebat q̃bus miuistrãtibus iportarẽt̃. olim
Nũa põpilius uocatis cõuiuis. ui magica effecit. ut repẽte fercula oĩfariã p̃sto eẽnt & mensæ oĩ apparatu
cõuiuali istructissimæ spectarent̃: q̃d sane nuge mirãdũq; apparuit. Tuceris regalib cibis & celeis de

Lætare — Medica mentosa calida aq̃ — Mirũ de conuiuio numæ

in ista parula: quantis gaudiis totam domum
hylarabis o nos beatas quas in tantis aureis
nutrimẽta letabũt. q si parẽtũ ut oportet pul·
chrytudini rñderit, ptius cupido nascet̃. Sic
affectõe simulata paulatĩ sororis iuadũt aĩum
statimq; eas lassitudine uie: sedilib⁹ refotas: &
balneaq; uaporosis fõtib⁹ curatas: pulcherrie
triclini omirisq; illis & beatis edulib⁹ adq; tuce
tis oblectat. iubet citharã loq psallit̃ tibiis age
re sõat̃ choros cãere. cãtat̃ q̃ nullo p̃nte cũcta
dulcissimis modulis: aĩos audiẽtiũ rẽulcebãt.

Nec tamen scelestarum fœminarum n equitia
uel ipsa mellita cantus dulcedine m o lita con
quieuit. sede ad destiatam fraudium pedicam
sermões cõferẽtes: dissimulãter occipiũt scisci
tari: qualis ei maritus: & uñ notaliũ sectacula
pueiret. Tũc illa simplicitate nimia pristini
sermõis oblita: nouũ cõmẽtũ istruit. Aitq; ma
ritũ suũ de puicia maxia magnis pecũiis nego
ciãtẽ iã mediũ cursũ ætatis agere. iterspsũ rara
cãicie ne ĩ sermõe isto tãtillũ morata rursũ opi
paris mũerib⁹ eas hõustas: uentoso uehiculo
reddidit. Sed dũ zephiri trãq̃llo spũ sublima·
tæ domũ redeũt: sic secũ altricãtes: q̃d soror
dicius de tã mõstroso fatuæ illius mẽdacio: tũc
adolescẽs mõ florẽti lãugiæ barbã istruẽs: nũc
ætate media cãdẽti cãicie lucidus: q̃s ille quẽ

q̃bus añ diximus. Citharã loq. sic Virg. oblo·
q̃t mũeris septẽ discrimina uocũ. Psallit̃
canit̃ psalocitharistæ apd' Sue. dñt' cithara
canentes. Choros ciere q ex multorũ uoci·
bus dissonis symphoniã faciũt atq; cõcentũ.
Pedicã laq̃um & tẽdiculã sũt. n. pedicæ la·
q̃i q̃bus pedes illaq̃ant̃. Vir. tũc gruibus pe
dicas & retia ponere ceruis. Notaliũ lege
nataliũ: q̃rebãt. n. q̃bus natalibus ortus esset
maritus psyches: & q̃ secta p̃pagatus; nãq; a
secta sectacula deriuat̃: quasi seq̃lla q̃dã. & p
pagatio nataliũ. Cõmẽtũ excogitatũ fictũ
q; mẽdaciũ. Pristini sermõis oblita ueris
uerbũ ẽ mẽdacẽ mẽorẽ eẽ oportere. Inter
sparsũ ra. ca. Dõi. comã ĩq̃t in adolescẽtia se·
nescẽtẽ forti aĩo fero idẽ caput cuiusdã ua·
rietate capilli subrutilũ & canicie inter spar
sũ p̃fusã niuẽ mulso dixit canicies teste Pli.
hoi tñ est & eq̃s. sed hoi s p̃ a priori p̃te capi
tis p̃ ut alexãder aphrodiseus & Aristo. tra
dũt prio canescũt. hinc illd Maronianũ tpi·
bus gẽinis canebat sparsa senectus cõtrahit̃
ãt cãicies ĩopia & exilitate caloris ruffi hoĩes
celerius q̃ nigri cãescũt. Tantillũ minimũ
tunc adolescẽs secũ male sorores bonã soro
rẽ criminant̃ tãq̃ mẽdacẽ & uãdicã: q̃ cum
prius dixisset maritũ suũ iuuenẽ eẽ specto·
sũ nũc repẽte eũ dẽ dicat senescẽtẽ cãescere.
Vẽtoso ue. zephiri uectaculo. Aetate me.
ætatẽ mediã uocat q̃ media ẽ inter iuuẽtã &
senectã: q̃ Auicẽna noiat ætatẽ pulchritudĩs
q̃ fere ẽ a. xxx. usq; ad. xxxx. ãnũ eadẽ ætas cõ
sistẽdi noiat̃ Hipo. ĩ aphorismã scdo cõsistẽ
tes facile ĩediã ferr̃ autũat quos græci appel
lat. ἀκμάζοντες (κευτεςον κακαστικοτεσ) media ætas ut
tradit Celsus tutissima ẽ q̃ neq; iuuẽtæ calor
neq; senectutis frigore infestat̃. Plau. ĩ aulu·
laria post mediã ætatẽ q̃ mediã uxorẽ du·
cit domũ nomẽ ẽ libero posthumus. Cãdẽ
ti albicãte. Et deũ gerit ex deo. n. & amor·
tali deũ & ĩmortalẽ geri cõsectariũ ẽ. filius
tũc o nate deũ diuosq; dature beatos. Hic
mr̃ au. hæc dei mr̃ appellabit̃: & se matrẽ di
uini filii noĩari audiet. Nexili a nectẽdo
nexilis laq̃us dictus: sic & uestis nexilis. cuius
usus fuit añ uestimẽta textilia. Lucre. nexilis
añ fuit uestis q̃ textile tegmẽ. Quã colores
purior lectio ẽ & piãlor si legas cõcolores q̃
si cõsiles cõgruẽtesq;. Fastidiẽter cũ fasti·
dio fastidiose aduerbiũ ẽ: ãtiq tedulũ iter·
dũ p fastidioso iterdũ q; oibus odio eẽt põe
resoluti sunt. Coactis sic Terẽ. hæc uerba
una me hercle falsa lachrymula q̃ oculos
terendo misere uix ui exp̃sserit restringuet.

Dictum Domitiãi — Canicies — Ruffi cito canescunt — ætas cõsistendi — Media uxor — Nexilis uestis — Ldulus

appellat creditore debitoré

Præssura. exp̃ssione. Appellãř alloquiť: alias appellare dř creditoř debitorẽ: qñ creditã pecuniã reposuit. Alphius fœnerator dicere solebat bõa noĩa fieri mala si nũ q̃ appelles. Qui. i. y. & pauper eras & tu maxĩe a creditoribus appellabaris hoc irellectu ẽ illud positũ a Satyrographo. sed ꝑsio clamat poscet: sed appellat puer unicus alias appellare ẽ idẽ qđ ,puocař. ut appello cæsarẽ ,puoco ad populũ notissimus ẽ apđ iuriscõsultos titulus de appellatiõibus. Tanti mali ignorãtia sorores aiunt psychẽ beatã sibi uideri ex eo q̃ mala sua ignoret nesciatq; qbus piculis obnoxia sit apđ Sen. ait ædibus iers maloꝝ remediũ ignoratia. Incuriosa secura & negligẽs. Immanẽ col. hoc cõmento mẽdacioq; falacioso subuertere. conanť simplicẽ psychẽ fingẽtes se hẽc ,pcõpto. maritũ psyches serpẽtẽ cẽ enormitate terribilẽ īgluuie & ueneno formidãdũ: De olympia de alexãdri magni mře traditũ ẽ cũ serpẽte

Olympias cũ serpente cõcubuit

cõcubuisse ex eoq; cõcubitu Alexãdrum magnum cẽ cõceptũ: cõlusis fabula ,pdidit scriptorẽ diuinæ stirpis suꝝ ,pgẽitũ cẽ ex imãis anguis cõcubitu: q cũ põponia mře creditus ẽ cõcubuisse. Multinodis. uĩcti legẽdũ. ut uolumĩa multinoda accipias: ,p nodosa. & nodis

Ingluuies

multis ĩplicata. Voluminibus. spiris sinuosis. Vir. sinuatq; ĩmẽsa uolumĩe terga. Colla sang. hñtẽ collũ sanguineũ. figura poetica. Hiãtẽ ore patulo. & ut ueteres dicebãt. hietanti. Ingluuie ĩgluuiẽ uẽtris capacitatẽ esse interpřať Seruius enarrãs illud Virgilianũ ĩprobus ĩgluuiẽ rãisq; loquacibus expleť ego opinor igluuiẽ ,pprie dici sinũ gutturis & capacitatẽ: in auibus potissimũ: quo mergũř recẽtia cibaria ut galline palũbes colũbæ ꝑdices hñt cætera fere carẽt eo sinu: sed

pappa

gula parẽtior cutiť: ut gracchuli. corui cornices albertus magnus recẽtioresq; scriptores pappã id in quibus appellant Pli. sinũ. &

accolæ

in ono crotalis uteꝝ ĩgluuies, p uoratrina & gulositate usurpať. Sortis p. oraculi apollĩei. Bestiæ nuptiis. uerba oraculi sũt hæc. nec speres generũ mortali stirpe creatũ sed sæuũ atq; feꝝ uipereũq; malũ. Circũsecus in circuitu a lateribus huiusce loci & regionis. Accolæ. uicini cõtermini accolas ,pprie dicĩus fluuioꝝ & mõtiũ: ut accola padi & accipiť ,p eo q hitat ,ppe locũ descriptũ. Maturauerit maturã fecerit exactis mẽsibus legitimæ partiõis: & maturi fœtus. Hic hæc.

Vocalis solitudo. ,pp uoces quas psyche famulas habebat sine corpe & ita callidissime eleuãt bona: qbus illa beata uisebať. Clandestinæ ueneris qa furti cupido nec ulli cõspicuus coibat cũ psyche. Nostrũ fecerimus existimabimur fũctæ officio nro qđ pias sorores decet. Ai tenella. aio puellari

archaismos

tenero molli. archaismos est. Memoriam effudit cõsimiliter plautio sosiæ exciderũt

Metuentes pallescũt

ꝑ formidĩe mãdata dominica. Lurida. pallida, & lurore deformata. Exãgui colore ex metu sanguis & calor in imũ ꝑfugiunt fe-

Metus soluit uẽtrem

rẽtes loca exteriora, ut docet aristoteles in ꝑblẽmatis: uñ fit ut metuẽtes pallescãt. & quasi exãgues cõspiciãť: ex eodẽ tioris affectu uẽter soluiť & libido urinæ lacessit qa uide

tpis modici spatiũ repẽtia senecta reformauit nil aliđ repies mi soror: q̃ uel mẽdaciũ istã pessimã fœminã cõfingeř. uel formã mariti sui nescire. quoꝝ utrũ ẽ opib⁹ istis q̃ ptimũ exterminãda ẽ: qđ si uiri sui faciẽ ignoratiõ ,pfecto denupsit: & deũ nobis ꝑgnatiõe ista gerit certe si diuini puelli: qđ absit: hic mř audierit stati me laq̃o uexili suspẽdã. Ergo iteri ad parẽtes nros redeãus. & exordio sermõis hui⁹ q̃ cũ colores fallaces adtexãus. Sic īflãmatæ: parẽtib⁹ fastidienter appellatis: & nocte turbatis uigilus ꝑdite matutino scopulũ ꝑuolãt. & īde soliti uẽti ꝑsidio uehemẽter deuolãt. lachrymisq; ꝑssura palpebraꝝ coactis hoc astu puellã appellãt. Tu qdã fœlix. & ipsa tãti mali ignorantia beata: sedes ī curiosa piculi tui. nos ãt q̃ puigili cura reb⁹ tuis excubãus cladib⁹ tuis misere cruciãur ,p uero nãq; cõperim⁹: nec te sociæ. s. doloris: casusq; tui celare possumus imanẽ colubrũ multinodis uoluminib⁹ serpentẽ ueneno noxio colla sanguinãtẽ: hiãtẽ igluuie ,pfũda tecũ noctib⁹ latẽter acqescere. nũc recordař sortis pythice. q̃ te trucis bestiæ nuptiis destinarã cẽ clamauit. & multi coloni: qq; circunsecus uenãť: & accolæ plurimi uidere eũ uespa tedeũtẽ e pastu ,pximiq; flũinis uadis innatãtẽ. nec diu blãdis alimõiarũ obsequiis te saginati oẽs affirmãt: sed cũprimũ ꝑgnatiõnẽ tuã plẽus maturauerit uterus opimioř fructu ꝑditã deuoratuꝝ. ad hic iã tua ẽ existĩatio utꝝ sororib⁹ ,p tua cara salute sollicitis adsẽtiri uelis. & declinata morte nobiscũ secure piculi uiuere: An seuissimæ bestiæ sepeliri uiscerib⁹ qđ site ruris hui⁹ uocalis solitudo: uel clandestinæ ueneris fetidi: piculosiq; cõcubit⁹: & uenenati serpẽtis ãplexus delectãt certe piæ sorores nostꝝ feceris. Tũc psyche misella: utpote simplex: & aĩ tenella. rapiť uerboꝝ tã tristiũ formidie: extra terminũ mentis suæ posita ,prsus oĩum mariti mõitionũ suarũq; ꝑmissionũ

licet calor ex superis in ima defluens & ex sūmis ad ītima penetrās aluū mouet & uesicā. Tertiata uerba eleganter uerba tertiata appellat imperfecta lapsantia & ex pauore nutabūda qn̄. s. hō exanīatus nō ītegra uerba enunciat. sed uix tertia quæq; pfert medius ex pturbatiōe quasi deuoratis suppssisq; ē. n. affectus hic naturalis. Semianimi uoce attenuata & quasi iter mortua ex formidine. Par æquū & iustū. Cuiatis: cuius gentis & patriæ nomē gētile est: cuias dr̄. & cuiatis Priscianus in. xii nō solū cuias sed ēt cuiatis pferebant cōi gūe Plau. in penulo q̄d sit cuiatis. uū sit ne parseris. Lucifugē lucifugos & lucifugas dicimus fugitātes lucē aliū nos tenebrar̄: & tenebricosā uita gaudētes. M. T. li. i. de finibus. Lucifugi maledici. mōstrosi ēt alii amatoriis ícuitatibus dediti. Sen. lucifugas hoīes appellat q cōtra naturā uiuūt: hoc est de die dormiūt. nocte uigilant. & ad cæteros ac lumina uiuūt. Quos elegāti uocabulo lycnobios quoq; appellat qsi lucernarios. & ad lucernā uiuētes. Fulgētius Quāuis ille cōiunx. lucifuga sororios ei cōminādo uetaret aspectus. Marito lege maritū cōsentio inqt maritum meū ēē bestiā aliquā put uos recte asseritis. Neq; corrige me est. n. sensus absterret me quo minus eū aspicere possim. Periclitātī. ī picula cōstitutæ alias piculū hoc est expimētū faciēti. Subsistite succurrite subuenite. In curia. negligētia & ignauia: scitū Catōis tusculani illud ē cultus inqt magna cura magna uirtutis ícuria apud priscos siquis passus eēt agrū suū sterilescer̄. eūq; habuerat derelictū. is notabatur incuriæ hoc ē ī policiæ. Gladius fraudiū. tota locutio ē ex trāslatōe ducta. ut & latibula machinar̄. & gladii fraudiū & portæ ai patentes p metaphorā decentē dicta ītelligant̄. Originis nexus uinculum coniunctioq; necessitudinis sororiæ: nexū rēotiori q̄dā signatiōe & uulgo pa nota dixerunt ueteres obligatione hoiem: q cūq; p æs & librā fit idq; necti dicebat̄ auctores. Helius gallus. M. Varro & festus hoc ītellectu ill d. M. T.

Cuias
Cuiatis
Lucifugi
Lychnobii

méoriā effudit. & in pfūdū calamitatis sese pcipitauit tremēsq; & exāgui colore liuida. tertiata uerba semianimi uoce substrepēs: sic ad illas ait. Vos qdē carissimæ sorores: ut par erat: ī officio uræ pietatis pmanetis uer̄. & illi q talia uobis affirmāt: nō uidētur mihi mēdaciū finger̄. nec. n. unq̄ uiri mei uidi faciē. uel oīo cuiatis sit: noui sed tm̄ nocturnis subaudiēs uocibus: maritū incerti status: & prsus Lucifugā tolero bestiāq; ali q̄ recte dicētibus uobis marito cōsentio meq; magnope sp a suis terret aspectib' malūq; grāde de uultus curiositate pmiat̄. Nūc si quā salutarē opē piclitāti sorori uræ potestis afferre: iā nūc subsistite cæter̄ ícuria sequēs prioris puidētiæ bn̄ficia corrūpit. Hūc nactæ: iā portis patētib' nudatū sororis aīum facinorosæ mulieres: omissis tecte machiæ latibulis: destrictis gladiis fraudiū: simplicis puellæ pauētes cogitatiōes īuadūt. sic dēiq; altera. Q m̄ nos originis nexus p tua icolumitate piculū qdē ullū añ oculos hr̄e cōpellit: uitā: q̄ sola deducit iter ad salutē diu: diuq; cogitatā: mōstrabim' tibi. Nouacula pacutā ad pulsam ēt palmule leniētis exasperatā tori qua pte cubare cōsuesti: latenter abscōde lucernā cōcinē cōpletā oleo. claro lūine pmicātē: sub de aliquo claudētis aululæ tegmīe oīq; isto appatu tenacissime dissimulato: postq̄ sucatos

subsistite
Incuria
scitum
catonis

ex. i. de oratore accipiēdū ē nexor̄ iura uersant̄ in cāis cētūuiralibus cōmētator ícuriose inscíteq; locū Ciceronis exponit: nexū æs uocat̄ pecūia; q p nexū obligat̄. & nexus hō q cū liber eēt. p pecūia quā debebat: opas suas in seruitute locabat̄ donec soluerēt: de nexis ob æs alienū longa mentio apud Liuiū.

Nexum
obligatio
Nexus hō
Cotes
ferro acuēdo
Carynō
Aulea
auleū
peripetasmata
peristromata
Attalica
Belluata
tapetia

Nouacula. ferramentū tonsoriū est uulgo notissimū. de quo epigrammatarius hoc salamādra notet uel scena nouacula nudet. Ad pulsum ut uel minima maūs ípulsione secet uitalia ut pote acie acutissima acerrimaq; exasperata. Exasperatā. cote exacutā. sic silius saxoq; exasperat ensem sic & tacitus saxo exasperat̄ ferrū: auctor ē Pli. cotes ferro acuēdo laudatas fuisse creticas. secundo loco lacōicas quæ utræq; oleo indigebant: inter aquarias naxiæ laus maxima fuit ex oleo & aqua cilicie cotes pollēt repertæ sūt & in italia aqua trahentes aciē acerrio effectu cōcina breuitate cōplectilē. Præmicantē splendicantē ac lucentē. Oleo. oleū e nucibus iuglādibus qd' usibus lucernar̄ hoc maxīe tpe accōmodū est carynō uocāt. Aululæ lego auleæ ut sit sensus. lucernæ lumē occultādū esse cōtegendūq. tegumēto auleæ undiq; sepientis auleā. n. fœminino gn̄e sic dicitur: ut auleū neutro Quintius Curtius nec q cē eor̄ q̄ inuicē iactata erāt rex ignorabat cū post auleā q lectos obduxerat staret. sunt āt aulea pāni & uela picturata: & uersiculi textuta spectabilia q græcis qdā uocabulis sed apud latinos usitatissimis pipetasmata: & pistromata noīant̄ aulea āt dicta esse tradūt ab aula atthali regis in qua primū inuenta sint postq̄ is populū romanū scripsit heredē. hinc atthalica a ppertio cognominata. illo uersu nobilis auleis porticus atthalicis Pli. auctor est atthalū regem primū iuenisse aur̄ uestibus ītexere. un̄ iqt est nomen atthalicis: aulea purpureo colore distincta & simulachris hoīum intexta fuisse testis est poeta cū ait purpurea itexti tollant aulea britāni: belluata tapetia dixit Plau. a textura belluarū q̄ in auleis hoc

Nodus Ausonii enodatus — genus dicenter graphiceq; intexunt. Sulcatos perinde ac maritus psyches sit colubra sinuosis uolumi
nibus serpens & icessu sulcū faciens: quū de sulco fit mētio nodus Ausonii enodādus ē. q īter griphos īdi
solubiles merito habet quē nos soli plausibiliter dissoluimus emaculauimusq;. uersus Ausonii est hic
in epigrāmate ad paulū & si pierias patit lirat sorores: nū q̄ ipse torqt aulica ī duabus dictōibus singu
lag; lrag; corruptela totū corrūpit idecorat q; sēsū poeticū & maxias tenebras lectoribus offūdit: ego ue
ro uerbū illd̄ lirat emēdo litare: cū alioqn litare elimiet claudicās metrica cōpago: & illd̄ aulica corri
go aulaca hoc itellectu & sensu phebus
iqt iubet uex; loq q̄ quis iterdū musas
delirare pmittat & a recto sulco discee
dere. ipe nū q̄ flectit sulcū nec aberrat
lirare: qd̄ & lerare. dr̄ rustici cū arant
terra a ratiōe iacto semie. i. ut Varrōis
Lirare — uerbis utar cū tabellis ad uomerē sil &
Lirae in agris — satū frumētū opiūt ī porcis & sulcāt in
fossas quo pluuialis aq̄ dilabat lirasuo
cari a rusticis tradit columella cū sic ara
tū ē ut iter duos latis distātes sulcos me
dius cumulus siccā sedē frumētis pbeat
dicāt plāius & explicatius lirare & sul
care qd̄ dū fit ab agricola sæpe sulcus
pax rectus ducit sæpeq; colōus a recto
trāite deuius aberrat unū ut docet Pli. nr̄
Delīratio Delirare Deliriū — appellata delīratio ē. q̄ senilis ē īsania
& delirare dicimus īsanire senes. q̄si a
retro recedētes & deliriū ipsam īsaniā

intrahēs gressus cubile solitū ōscēderit: iāq; ,precto
& exordio sōnio pmētis iplicitus: altū sopore flare
cœpit: toro delapsa: nudoq; uestigio pēsilē gradum
paullulatī miuēs cecæ tenebræ custodia liberata lu
cerna pclari tui facīoris opportūitatē d̄ lumis ōsilio
mutuare & ācipiti telo illo audaciter pri⁹ dextera sur
sū clata nixu q̄ ualido noxi serpētis nodū ceruicis &
capitis abscide: nec enīm tibi deerit subsidiū sed cū
primū illi⁹ morte salutē tibi feceris anxie pstolabi
mur: cūctisq; istis sortiis tecū iclatis uotiuis nuptiis
hoīem te iungemus hoī. Tali uerbog; incēdio flam
mata uisera sororis: iā prsus ardētis deserētes ipsæ
,prinus tanti mali cōsiliū sibi: ēt eximie metuentes

musæ ergo lirant a recto sulco deerrātes cū ipse phœbo nū q̄ torqat aulaca. i. nūq̄ flectat sulcū nec fiat
erraticus sulcus græco uocabulo dr̄ αυλαξ αυλακος aulax aulacos ex hac nr̄a iterpratōe elucescit iā opī
nor locus ausōii tenebricosissimus & sqlore detersō splēdescit. Intrahēs. trahēs. Sōni pmētis altior
qes & uehemētior sōnus ē prius q̄ nouissimus iplicatq; pssius grauiusq; corpa mortaliū: de quo poeta
tps erat quo prīa qes mortalibus agris īcipit & dono diuū gratissima serpit. Soporē flare sic Vir. extru
ctus toto pflabit pectore sōnū. M. T. in epistolis ad atticū Marcellus iq̄ cādidatus ita stertebat: ut ego
Locus Iuuenalis curiose ppensus — uicīsus audirē. M. Gelii āntōiū ē illa luculēta descriptio. Nāq; ipm offē derūt tēulēto sopor pfligatum
totis pcordiis stertētē. Ructuosos spūs gēinare: obiter Satyrici poetæ uersus ē discutiēdus. quē grāma
tici p īcuriā trāsmittūt; nihil occultioris ītellectu subesse suspicātes uersus ex. i. saty. Iuue. notissimus
Vigilanti stertere naso — ille ē doctus & ad calicē uigilāti stertere naso qs nō expōit doctus stertere uigilāti naso. q simulet ma
ritus se dormire cū uigilet ut ipūitus mechet uxor. Vex; attēde q d ego ī eū sensū excogitauerī: hō qītā
to altiore dormit tāto sonānus stertit sonus āt ille stertētis & rōchus fit naso un̄ festiuiter nec minus ele
gāter & scite dr̄ hois dormiētis & stertētis nasus uigilare cōclamosus sit & obstrepus hoc ex plautīa le
Naso magnum clamat. — ctiōe obseruauius: sic. n. ī milite scriptū est. an dormit sceledrus ītus; nō naso q dē tā eo magnū clamat
teregit calicē. euidēter docet Plau. nasū uigilātē dici & eē ī hoīe dormiēte: nā cū dormiēs ceterus taceat
Pēsilia poma pensiles uuæ pensiles horti — nasus ipe nō tacet. sed clamat & q clamat uigilar dr̄ nō dormire ex hac plautīa elegātia & sēsu iuuenal trā
stulit id satyrographus uigilāti stertere naso qd̄ totū urbānissime dictū ē: q̄ to. n. magis maritus uxoris
mœchæ stertebat uel stertere se simulabat tāto magis naso clamabat ut ita fidē faceret sōni talis āt na
sus uigilās scitissime dr̄ q aureē neq; lurda nec hispida elegātiā poeticā pcipit & iuētis nr̄is plausibili
ter assurgit. Pēsilē gradū suspēsū liberatūq; ne. s. strepitu pedū & sonitu excitari possit pēsilia appel
lat. M. V. pōa q suspēsa sūt ex lacūari: q mox ad edēdū dēscēdere cogimus. Pli. uuas pēsiles pbat q de
cerptæ diu pepēdere q̄ uētilatōe ēt utiles fiūt stōacho egrisq;. nā & refrigerant leuiter & fastidiū aufe
rūt idē balīeas sergii oratæ pēsiles fuisse dicit idē hortos pēsiles tradit thebis egyptiis fuisse extructos
Curtius strabo cæteri celebrāt hortos pēsiles babylōicos mēorātq; iter mūdi miracula q ī edito supra
mu; arcis positi uisebāt sostratus architectus prius oīum pēsilē ambulationē gnidi fecisse traditur.
Paulati a paululo aduerbiū fit paululatī. i. dēsignans qd̄ paulatī minutatī pedetenti. Mutuare cape.
sume. Ancipiti telo nouaculā pacutā itelligit cuius ictus anceps ē & mortiferus dici ēt pt telū anceps
duplicē hn̄s aciē & utrinq; acutū ut est bipennis. Audaciter. qd̄ nos audacter dicimus dixit audaci
ter qd̄ ex regula grāmatices elegātius ē. de quo caper grāmaticus sic audacter latinū ē sed audaciter me
lius ē qa noīa i. x. lrā terminata i aduerbiis iter assumūt ut atrox atrociter ferox ferociter uelox. uelociter & sic
& audax audaciter: ue; cōsuetudo dn̄a re; & maxie uerbo; obtiuit ut audacter passim dicat. Nixu
q̄ ualido cōatu ualētissimo. Nodū ceruicis. Quo. s. caput ceruici cōnectit. Istis focius fālitiū intelli
Homo fœmina — git ne casti lenog; uisibile q, psyche ācillabat pstoq; erat. Hoiem te. appelatōe hoīs mas & fœmia cō
tinet. Seruius sulpitius in epistola ad Cicerōē paucis post ānis tn̄ ei moriēdū fuit. q̄m hōnata fuerat.
illud satyrographi qs ignorat; clames licet & mare cælo cōfundas hō sum. Cōminum pximitatem.

Flatus alitis zephyrus significat cuius flatũ alitẽ uocat. ob celeritatẽ: & q̃a uenti finguntur a poetis ala ti & uolatici. Pernici. ueloci & rapida: alias pnix dr̃ pseuerans. Sola nõ est psyche sola erat & non sola nam ex habitu sororũ sola relicta uidebatur: sed cũ a furiis intrinsecus uexaretur. sola dici nõ poterat. Fluctuat sic Virg. magno curarũ fluctuet æstu. Plautinus amator eleganter ait se maritimis motibus agitari a cupidine. sic. n. curæ huc & illuc rapiunt mentẽ: ut æstus fluctuant & agitant. Differt audet uarii affectus & inter se contrarii miseriam psychem dissipabãtq; decenti uerborũ uarietate explicantur — permix

Flatus alitis impulsu solito porrectæ sup scopulũ illico pnici se fuga ꝓripiunt. Staticq; cõscẽsis nauibus abeũt. At psyche relicta sola nisi: q; infestis furiis agitata sola nõ ẽ æstu pelagi simili e merẽdo fluactat & quis statuo cõsilio: & obstinato aĩo: iã tũ facinorosas manus admouẽs: adhuc ĩcerta cõsilii titubat. multisq; calãitatis suæ distrahitur affectibus festinat differt. audet trepidat diffidit. irascit & qd ẽ ultimũ in eodẽ corpore odit bestiã. diligit maritũ. uespa tñ iã noctẽ trahente: ꝓcipiti festinatiõe: nefarii sceleris instruit apparatũ. Nox aderat. & maritus aderat primisq; ueneris ꝓliis uelitatus altũ soporẽ descẽderat. Tunc psyche & corporis & aĩ alioquin infirma fati tñ sæuitia subministrãte: uiribus roboratur: & ꝓlata lucerna: & arepta nouacula: sexũ audacia mutauit. sed cumprimũ luminis oblatiõe tori secreta clarauerunt: uidet oĩum ferarũ mitissimã: dulcissimamq; bestiam: ipsum illum cupidinem formosum deũ formose cubantem cuius aspectu lucernæ quoq; lumen hylaratum increbuit & acuminis sacrilegi nouacula prænitebat. At uero psyche tanto aspectu deterrita: & impos animi: marcido pallore defecta tremensq; decedit in imos poplites. & ferrum quærit abscondere. sed in suo pectore quod profecto fecisset: nisi ferrum timore tanti flagitii: manibus temerariæ delapsum euolasset. iamque lassa salute defecta: dum sepius diuini uultus intuetur pulchritudinem recreatur animi. uidet capitis aurei geniale cæsariẽ ambrosia temulẽtam ceruices lacteas. genasq; purpureas perrantes crinium globos: decoriter

in fœmia. sic apd̃ Plautũ alcesimachus affectibus multiiugis distrahitur in cistellaria. Bestia sic. n. credebat ꝑsusa iductaq; uasramẽtis sorariis. Veneris ꝓliis uelitatus decenter & satis opte significat cupidinẽ cũ psyche primos concubitus exercuisse nam ut uelites milites hastis uelitaribus preliantur pugna mauortia. sic bellatores ueneris ꝓlio uenerio cõgrediuntur. nãq; & ueneri sua sunt bella uidelicet nocturna. & conflictus amatorii: de qbus poeta atq; non in uenerẽ segnes nocturnaq; bella: & a Martiale dictũ est oꝑlia quas utriq; pugnas fœlix lectulus & lucerna uidit: de hac re sic fulgẽtius nocte adueniens maritus ueneris ꝓliis obscure peractis. Sexũ audacia mutauit: q ob sexum fœmineũ infirma & meticulosa esse debebat hæc ex audacia in uirũ reformata cẽuidebatur. & quasi uirago facta dum facinus uirile capescit fœminæ. n. naturaliter pauidiores sunt uiri aĩosiores unde mulier ut Varro interpretatur & memorat Lactantius inutata littera uelut mulier sicut uir a ui noiatus est qd̃ maior in eo uis est q̃ in fœmina. Dulcissimam bestiam nulla inter aĩantes oĩs dulcior nulla micior est cupidĩe cuius mellitæ blandiciæ & illicia dulcissima illaqãt aĩos mortaliũ & possessos in mancipatu tenent. Lumẽ increbuit ex hoc intelligi uult miram pulchritudinis exuberantiam in cupidine: cuius aspectu & splendore splendor lucernæ fieret hilarior fulgentiorq; & nouacula magis ac magis splẽdesceret. & nitore nimio radiaret. Prænitebat ualde nitebat splẽdebatq;. Pallore defecta ex aĩata & ꝑ fortitudĩe uiribus destituta. & quasi lipotymia hoc est aĩo linquente deficiẽs Marcidũ aũt pallorẽ appellat ab affectu cum ex metu marcesceret. & languidior facta esset. nec sui compos. In imos poplites in hanc sententiam est illud Ouidianum poplite succiduo genua intremuere. frigitq; & color & sanguis: animusq; reliquit euntem. Recreatur aĩ refouetur aĩo ac refocillatur archaismos est sic. n. ueteres loquebãtur: & talium locutionum referti sunt eruditorũ libri. Genialem cæsariẽ descriptio graphica luculentaq; ẽ formæ cupidinis a quo uelut canone & lege q̃dã liniamẽta oĩs pulchritudinis petẽda sũt sicut olim a statua polycleti artifices liniamẽta artis petebãtur uelut a lege quadã quem ob id canõa uocant huiusce canonicis polycletei mentio quoq; fit a galẽo. sed uulgus medicorũ id parũ recte ꝑcipit. Ambrosia temulentã: ut significaret cupioso unguento ꝑfusam fuisse cupidis comã & quasi ĩgurgitatã. emphaticos temulẽtã dixit sicut. n. temulẽtus hoc est ebrius hõ fit uini largitate sic cæsaries larga unguẽti copia madẽs & satura dici põt temulẽta: Tẽulẽtũ aũt ebriũ dici qs ignorat? & temulẽtiã ebrietatẽ a uino qd̃ antiq temetũ appellauerũt auctores Pli. Gellius cæteri scripsit Cato iõ ꝓpinquos fœminis osculum date ut scirent an temetum olerent. i. uinum. Ambrosia. αμβροσιος dicit immortalis. unde ambrosiam pro

Bellatu neria

Mulier a mollicie

Lipothymia

archaismos

Canon polycleti

Temulẽrus

Temulẽtia

Temetũ

ambrosius

ambrosia

impeditos. alios ante pendulos: alios retro pendulos quorum splendore nimio fulgurāte: & ipsum lumen lucernæ uacillabat. per humeros uolatilis dei: pinnæ roscide micanti flore candicant: & quis alis quiescentibus: extimæ plumulæ tenellæ: ac delicatæ: tremulæ resultantes: inquietæ lasciuiunt. cæterum corpus glabellum atq; luculentū: & quale peperisse uenerem nō pœniret. Ante lectuli pedes iacebat arcus: & pharetra: & sagitæ magni dei propitia tela. q̄ dū insatiabili animo Psyche satis curiosa rimatur. atq; ptractat. & mariti sui mirat̃ arma: depromit unā de faretra sagitā. & pūcto policis extremā aciem periclitabunda trementis etiā nunc articuli nisu fortiore pupugit altius: ut per summā cutem rorauerint puulæ sāguinis rosei guttæ. sic ignara Psyche sponte ī amoris īcidit amorem. Tunc magis magisq; cupidīe flagrās cupidinis: prona ī eum efflictī ī hiās: patulis ac petulātibus sauiis festināter ingestis de somni mensura metuebat. sed dū bono tāto percita: saucia mente fluctuat: lucerna illa siue perfidia pessima: siue īuidia noxia: siue qd̄ tale corpus contigere: & quasi basiare & ipsa gestiebat: euomuit de summa luminis sui stillā feruentis olei: super humerum dei dextrum. Hē audax & temeraria lucerna: & amoris uile ministerium ipsum ignis totius deum aduris: cū te. s. amator aliqs ut diutius: cupitis etiā nocte potiretur: primus inuenit: sic

deoꝝ unguento usurpāt poetæ & pabulo diuino. Martialis. Iuppiter ambrosia satur est & nectare uiuit Oui. de equis solis scribēs ait ambrosianā ꝑ grāmine hēnt: apud Ciceronē in. ii. de oratore iocabat̃ iqt Catulus pierticū ita dicat ipse ut ambrosia alendus: esse uideat̃ Pli. li. xxv. ambrosiā herbā eē refert q̄ qdā botryn uocant simplici caule odore nō inucūdo Ambrosius choraules. ambrosiæ comæ ambrosius liquor a poetis usurpant̃: oia. s. ab eodē fonte deducta ex equo ambrosius deriuat̃. in īmortalis & diuinus. Impeditos decēter īplicatos nodatosq;. Antepēdulos. hos capillos antiq antias appellanerūt q in fronte demissi sunt alio noie

antiæ caproneī

caproneī noiant̃ quasi a capite promi Apule. in floridis iā primū inqt crines eius ꝓmulsis antiis ꝓmulsis caproneis anteuētuli & ꝓpēduli. Volaticis dei

Cur uolaticus cupido

cupidinis quē aligeꝝ & uolaticū poetæ fingāt. cām refert Alexāder aphrodiseus in ꝓblemans: qm̄. s. cupiditas amātiū nō diuīna est nec oio stabilis sed uolanca & mutabilis euagat̃ ꝓterea quasi alis a iamētū attolūt̃. Roscide quasi rore cōspsæ uel potius colore roseo splēdicātes. Alis. corrige alis; alas. n. qescētes & īmotas in cupidine sopito fuisse significat: tū tn̄ plumulæ illæ teneriores molioresq; tremore quodam agitarent̃. Extimæ. exteriores sicut intimus dr̄ iterior: ita extimus exterior: & p extremo pōit̃ & in apologia extio

axis extimus
pes lecti & uelim

mūdi tergo degit Au. Gel. circulos nimimos q axē extimū tāgunt. Inqete mobiles. Glabellū. sine pilis ac leuore tersissimū. Lectuli pedes. ingens copia est reꝝ: sine noie: quas nō ꝓpriis appellatiōibus notamus sed alienis. ut canē & uenaticū & marinū & celestē dicimus sic ordē & nrm̄ & lecti & carminis

Magnus deus amator Rorarii

mutuant̃. n. aliēa quoniā singulis singula assignare nō possumus. auctor Sene. li. iii. de beneficiis. Magni dei cupidinis Plato in symposio: Magnus deus ē amor: & apud hoies deosq; mirandus idē post paulo amorē magnū demonē eē autūat. Rimat̃. explorat. Periclitabūda: ptētās: ac ꝑiculū faciens an sagittæ cuspis foret penetrabilis. Nisu cōatu. Rorauerit instar roris manauerit fluxeritq;. rorarii apd̄ āntiquos appellant̃ milites q primi pliū cōmittebāt a rore dicti q, āñ rorat q̄ pluit. In amoris amorē. alteꝝ deū cupidinē alteꝝ dilectionē signat ex eadē elegātia est cup dic cupidinis flagrās. i. cupiditate dei amoris exestuās. Afflicti ī hiās uehemēter ac imodice desideras qd̄ n. desiderārer nimis appersus idore hiāti & pamlo suadere solēus. De sōni mēsura ne sōnus quo soporatus erat cupido fieret breuior. Euomuit stillā olei. fulgētius. scītillātis olei despitaniēto maritū succēdit ex nimio āt olei alimēto notāus

Scintilas lucerna ꝑsagat hyemen

accidere est lucernis accēsis. ut stilla liquoris decidat. sicut sidera ut inqt Pli. ignea uī reddūt abundantia alimēto tracti hūoris cū decidua ꝑ iunt̃. ꝑsagiū ē futuræ hyemis scītillas lucerna. unde ait poeta. testacū ardēte uiderēt scītilare oleū & putres cōcrescer̃ fungos Pli. quoq; air pluuiæ nūtios esse in lucernis fungos. Ignis deū adu. qd̄ īcredibile uideri pōt. id a lucerna fatigatū ē ut. s. ureret cupidinē. q deus

Cupido deus ignis
ignis hō

ē uredinū. & ignis numē q cæco igni carpit uitalia amatoꝝ & occulta īflamatiōe ꝑcordia populant̃ intm̄ ut hō uere amās totus ignis fiat iuxta illud q̄ritis ignē: ite huc q̄rit is ignis hō ē merito aūt lucerna fingit̃ iteruenire rebus cupidineis. siq dē amor. ut iqt fulgētius mythilogus qd̄ aliud nisi flāma fert̃: extiguit̃ lucerna amatoria qm̄ uapore ætatis extincto libido commorit̃ & oīs calorate iuuentutis igniculus

Extinctio lucernæ amatoriæ

tepidæ uetem ositatis algescit ingenio. Amator inuenerit. lucernā festiuiter ait ab amatore inuentam ut ad illius lumen uoluptate uenerea ꝑnoctē potiret̃. iuuat. n. lux & lumen amatores in colluctatione uenerea de hac lucerna ait propertius quam multa opposita narramus uerba lucerna de has Martialis

quam

quã cubicularẽ uocat: dulcis conscia lectuli lucerna: quicquid uis facias licet tacebo. inuentũ amatoris idonei lucerna est: cũ totus ardescit totus fit flãmiuomus: celebratur scriptoribus. Lucerna appellata polymyxos a multitudine nariũ siue angulorũ: quibus elychnia cõpluscula: sic.n. funiculi dicunt in lucernis accensa illustrant triclinia. Tales sunt lychni pensiles laquearibus depẽdẽtes: quorũ flãmis noctis tenebræ illuminantur: de lucerna polymyxo: est illud epigrãmatarii distichõ. illustrẽ cũ tota meis conuiuia flãmis totq; gerã myxos una lucerna uocor. Ab hac lucerna lychnidẽ puellã psychẽ appellat fulgentius q̃si lucernariã. Inustus. Exustus. ustulatusq;. Colluuiæ. Fœditate flagitiosa. Euectionis appendix. Appendix dicitur quod est adiunctũ: quasi ex alto pendeat. M. Tullius in hortẽsio corpus esse tradit appendicem aĩ. ὑποκοριστικῶς appendicula noiatur psychẽ ait fuisse appendicẽ cupidinis: dũ euehitur sustollitq; uolatu quõ eius inherens pedibus pendula uisebatur. Consequa. A cõsequendo dicta quasi sequela quædam & cõsectatrix. Cupressum. Arborẽ. s. feralem: & diti sacrã: & ideo funebri signo ad domos positam. Simplicissimas. Castigatio qua cupido psychẽ incessit: q̃ ob simplicitatẽ fallacibus sororibus nimiũ credidisset: a quibus inducta circũscripta decepta ẽ: dũ simpliciter nimis & pcliuiter crudelitatẽ suã illis addixisset oblata mariti mandatorũ: ẽ aũt credulitas deceptionũ mr̃: ut inqt fulgentius. Parentis Matris. Addici. Mãcipari. & addictã obnoxiãq; tradi: ut non tã libero q̃ seruili matrimonio iũgereris. Percussu. Cupido q̃ alios pcutere solet sagittis urentibus: seipm codẽ telo pcussit: dũ in amorẽ psyches exardescit. Telo meo. Prouerbium græcũ est: πυραύστου μόρος de his qui se telo suo percutiunt: sibiq; ipsi exitium parant: est.n. pyrausta: bestiola uolucris q̃ lucernis ultro aduolat igniq; crematur: unde eschylus scite dixit μόρον πυραύστου μόρον idest stultã pyraustæ mortem: q̃. s. ultronea se cremat. Caput excideres. Sic enim suaserant sorores: ut psyche caput abscinderet nouacula serpẽtis. Amatores oculos. Oculi in capite cupidinis siti amatores merito psyches dicũtur: quoniam amor p oculos delabitur: Nam ut inquit Propertius: si nescis oculi sunt in amore duces: & ab ecclesiasticis scriptoribus oculi mechationũ pleni esse traduntur.

iniustus exiluit deus suaq; detectæ fidei colluuie: pressus ex oculis & manibus infœlicissimæ coniugis tacitus auolauit. At Psyche statim resurgẽtis eius crure dextro mãibus ambab⁹ arrepto sublimis euectionis appendix miserãda & p nubilas plagas penduli comitatus extrema cõsequia: tandẽ fessa delabitur solo: nec deus amator humi iacentẽ deserẽs: in uolauit pximã cupressum: deniq; eius alto cacumine: sic eã grauiter cõmotus affatur. Ego quidẽ simplicissima Psyche parẽtis meæ ueneris pceptorũ immemor: q̃ te miseri extremiq; hoĩs deuictã cupidine: infimo mrĩmonio addici iusserat: ipse potius amator aduolaui tibi. Sed hic feci leuiter scio: & pclarus ille sagittarius ipse: me telo meo pcussi: teq; cõiugẽ meã feci: ut bestia. s. tibi uiderer: & ferro caput excideres meum: quod istos amatores tuos oculos gerit. Hic tibi idẽtidẽ semp cauẽda censebã. Hic beniuole remouebã: sed illæ quidẽ cõsiliatrices egregiæ tuæ: tã pniciosi magisterii dabũt actutũ mihi pœnas: te uero tñ fuga mea puniuero: cũ termio sermõis: pinnis in altũ se pripuit. Psyche uero humi pstrata & q̃tũ uisu poterat: uolat⁹ mariti pspiciẽs: extremis affligebat lamẽtatiõib⁹ aĩum. Sed ubi remigio plumæ: captu maritũ pceritas spatii fecerat alienũ p proximi flumis marginẽ pcipitem sese dedit. Sed mitis fluuius in honorẽ dei. s. qui & ipsas aq̃s urere cõsueuit: metuẽs sibi cõfestim eã inoxio uolumie: sup ripã florẽtẽ herbis exposuit. Tunc forte pã de⁹ rusticus iuxta supciliũ ãnis sudebat. cõplexus hic humo

Quintilianus quoq; in ea declamatione cui titulus est cœcus in limine: sũt inqt oculi tota nr̃a luxuria hi nos in oĩa quotidie uitia pcipitant: mirantur adamãt cõcupiscũt. apud Philosophos amoris diffinitio est pulchritudinis fruendæ desideriũ: hac aũt p oculos fruimur. Hic. hæc. Identidẽ. Frequenter.

Consiliatrices egregiæ. Cum ironia dictũ. Actutũ. Confestim sine dilatione aduerbiũ tpis ẽ. Virgilius: tũ cætera reddet actutũ pius æneas. Oui. quos eqdẽ actutũ: sed quid pdicere pœnã attiet. Captu. remigiũ inqt alarũ cum in altũ cupidinẽ sustulisset alienũ fecerat a captione ne iterũ mãibus psyches phendi posset: Dixit aũt remigio plumæ ex uirgiliana translatione: q cãit in. vi. Remigiũ alarũ posuitq; immania tẽpla: captu dixit: quasi captiõe pñsioneq;: qui dẽ legũt raptũ prior lectio uenustior.

Aquas urere. Cũ aq̃ elementũ ignis cõtrariũ sit & ignẽ suapte natura restinguat: elegãter dictum est aquas exuri flãma cupidinis: q nymphas aquaticas sæpe iflãmauit: & amoris incendio flagrãtes reddidit: ut poetæ canunt. Innoxio uolumine. Vertigine & uolubilitate nihil psychen penitus ledente.

Supciliũ. Altitudinẽ sũmitatẽq; margĩs amnicæ: sic Vir. ecce supcilio cliuosi tramitis undã elicit.

Lucerna cubicularis
amator flãmiuomus
Lucerna polymyxos
Lychnis psyche
appendix
Appendicula
Consequa
Credulitas mater deceptionum
Prouerbium πυραύστου μόρος
Stolida pyraustæ mors
Amor per oculos
Oculi luxuria hominum
Actutum
Captu p captione
Supercilium

Arundo syringia · Auleticus calamus · Ixeugitæ calami · Donax · Cānetum · Recanunt

Cannā deā. Fabulā ſignat: q̄ canit nymphā noīe ſyringa amatā fuiſſe a pane deo paſtorali: eāq̄ in arūdinē demutatā eſſe cū amatorē inſequētē fugitaret. Tūc pan fiſtulā ex cāna glutio ceræ cōpegit græco uocabulo σύριγξ fiſtula noiaẽ. Pli. ſyringiā calamū uocat fiſtulis utiliſſimū: q̄ totus cōcauus eſt: Auleticō uero tibialē græce. n. αὐλὸς tibia. Idē ait calamos aucupatarios uocari ixeugitas neſcio an melius ixeugitæ dicanẽ. nā ἰξεύω aucupor ἰξὸς uiſcū. ἰξευτὴς aucupē ſignificat: Ab eo dē Pli. donax. calamus noiaẽ. q̄ fructicoſiſſimus eſt græce. n. δόναξ calamus & harūdo ſigñaẽ. a cāna fit cannetū: qđ eſt harūdinetū.

cānā deā: eāq̄ uoculas oīmodas edocens retīere ꝓxime ripā uago paſtu laſciuiūt comā fluuii tōdētes capellæ: hirtuoſus deus: ſauciā Pſychen: atq̄ defectā: utcūq̄ caſus eius nō inſcius clemēter ad ſe uocatā: ſic ꝑmulcet uerbis lenientibus. Puella ſcitula ſū qdā ruſticāus & opilio: ſed ſenectutis ꝓlyxæ bñficio multis expimētis inſtructus. Verū ſi recte coiecto: qđ ꝓfecto prudētes uiri diuīatiōnē autumāt: ad iſto titubāte: & ſepius uacillāte ueſtigio: deq̄ nimio pallore corpis: & aſſiduo ſuſpiritu: imo & ipis merētib⁹ oculis tuis amorẽ nimio laboras. Ergo mihi auſculta: nec te rurſus ꝑcipitio: uel ullo mortis accerſito te gñe pimas: luctū deſine & pōe mœrorē ꝑcibuſq̄ poti⁹ cupidinē deoꝝ maximū ꝓcole: & ut pote adoleſcētē delicatū luxurioſūq̄ blandis obſequiis ꝓmerere ſic locuto deo paſtore: nulloq̄ ſmone reddito: ſed adorato tñ noīe ſalutari: Pſyche ꝓgitire. Sed añq̄ multū uic laborāti ueſtigio perraſſet īſcio quodā trāite iā dlabēte: accedit q̄dā ciuitatē: i q̄ regnū marit⁹ uni⁹ ſororis eius obtīebat. Quare cogita pſyche nūciari ꝑſitiam ſuā ſorori deſyde-

Retinere. cōmodior lectio eſt recīere: cāna. n. fiſtularis recinit hoc eſt canēdo redditt uoces oīmodas ad marē. Recanūt dixit Pli. de perdicibus ſcribēs.

Vago pa. Libera paſtiōe. Hirtuoſus. Pan ſignaẽ quilloſus & hirtus pingiẽ: nā pan in naturæ ſīlitudinē formatus eſſe tradiẽ: uū & pā dictus. Id eſt oē hēt cornua in radioꝝ ſolis & cornu lunæ ſīlitudinē: tubet eius facies ad ætheris imitatiōnē: in pectore nebridē hēt ſtellatā ad ſtellaꝝ imaginē: pſ eius inferior hiſpida eſt ꝑꝑ arbores uirgulta & feras caprinos pedes hēt: ut oſtēdat terræ ſoliditatē: fiſtulā ex ſeptem calamis cōpactā ꝑꝑ armoniā cœli ex ſeptē tōis cōſtantē auctor eſt Herodetus pana inter octo ægyptiorū deos noiari: cuius ſimulachrū capria facie hircinīſq̄ cruribus figureẽ. Medēſii pana in primis uenerāẽ. ap̄ quos caprarii ī ꝑcipuo ſūt honore: pā uocaẽ mēdes līgua egyptia: olim audita eſt uox a nauticis ī mari magnū pana mortuū eſſe.

De pane deo

Mēdes pā · Capræ a carpendo · αἶξ οὐρανία · Prouerbium · Scitus · Scitulus · Scite

Tōdentes cap. Carpētes. & n. a carpēdo capræ noiatæ quare ſalua & moi ſus ē arboꝝ uenenū: oliuāq̄ quā lāberit capra ſtati ſteci leſcere. M. V. & Pli. ꝓdiderūt: apđ græcos puerbiū ē αἶξ οὐρανία capra cœleſtis de fortunitas: qbus ꝑſto eſt qcqd cōcupiſcūt cui cōſīſe eſt illud quoq̄: κέρας ἀμαλθείας. i. cornu copiæ. Pulla ſcitula. Verba panos ruſtici dei: ad pſychen quā ſcitulā appellat: quaſi dicas uenuſtulā & elegātē: Teren. in Andria ſcitus puer eſt natus ꝑ iphilo: ubi a donato exponiẽ elegās & pulcher: quē græci ὡραῖον dicūt: hinc aduerbiū ſcite qđ eſt elegāter & pulchre. Opilio. Opiliōes paſtores ouiū dici qs ignorat q̄ illud tñ legitur uulgatiſſimū. uenit & opilio tardi ueneẽ ſubulci, græce dī μηλοβότης. Expimētis inſtru. Longa ætas ut inqt elegāter Plau. ſapīæ cōdimentū eſt. Diuinatiōnē autumat. Cōiectura diuinatio q̄dā eſt: dicta cōiectu. i. directione quadā rōnis ad ueritatē: uñ ēt ſomnioꝝ atq̄ oium interptes cōiectores uocanẽ. auctor Quinti. Titubāte ueſti. Titubanſq̄ ueſtigiū pallor imodicus ſuſpiria crebra īdicia ſunt amoris: olim heraſiſtratus medicus ex cōiectura cōſimili amorē dep̄ndit incluſum antiochi medullis: q egritudīe amatoria tabeſcens in lecto cubās accedēte ſtratonice: q̄ uiſcendi cā ad eū frequēter uentitabat: tāta repente ꝑturbatiōne occupaẽ: ut defectū uocis ruborē uultus intuitū oculoꝝ ſudores acutos motū icredibilē uenæ cūctaq̄: alia ſigna: q̄ ſappho de amatoribus refert intueri in adoleſcēte liceret: ſtatiq̄ poſt hæc deficiēte pedetētim ſenſu ingēs pallor toto corpe diffundebaẽ: hæc obſeruās conſultiſſimus medicus ſciēter, cōiectauit ſtratōices amore captū eſſe Antiochū. & uafricia q̄dā atq̄ aſtu circūueniens ſeleucū effecit: ut antiocho ſtratōica nuberet. Medicinā cōiecturalē eē autumāt: & ex cōiectura q̄ſi addiuinantes medicos ſalutariter mederi. Suſpiritu. Suſpiratu: ſuſpirio. Accerſito. Euocato adhibito q̄. Cupidinē deoꝝ maximū. Iuppiter maximus q̄dē dẽ ſed tñ a cupidine uinciẽ: cui cūcta ſuccūbunt: apud Oui. ait uenus ad filiū: Tu ſupos ipm̄q̄ iouē: ut numine pōti uicta domas: & iqt ut Seneca. Sacer ē ignis credite leſis: nimiūq̄ potēs & in oē mūdi parte hic regna tenet puer imitis: ſpicula cuius ſentit oē genus aiantū. Obſeqis ꝓmerere. Cōcilia tibi cupidinē illi pſtādo obſequia blanda: & beniuolū redde: nam ut inquit Ouidius flectiẽ obſequio curuatus ab arbore ramus: obſequium tigreſq̄ domat tumidoſq̄ leones: conſimile eſt illud Quinti. ut pleniore obſequio demererer amantiſſimos mei. Nomine ſalutari. Lego numine: pſyche. n. cum adoraſſet numen pannos ſalutare & propitiū ire perrexit.

Cōiectura diuinatio · cōiectores · Amor antiochi cognitus a medico · Medicina coniecturalis

Nescius ꝓ ignorato

Inſcio tramite. Ignoto & latente. Virgilianum eſt; paſtor agens telis liquitque uolatile telum neſcius

hoc eſt

hoc est ignoratus. & laterens. Vocabula enim sūt cōpluria quæ utroq; uersum accipiunt' habentq; anci- Formido
pitē significationē. ut formidolosus. q timet & q timori est: ut ifestus qui nocet & cui nocet'. Inducta i losus.
troducta intra ædes sororias. Alias inductus fraudatus. alias cōcellatus: & expunctus. ut iductū decretū. Infestus.
apud Tranquillum. inductū testamētū apud iurisconsultos. Percūctanti. Sciscitāti exquirenti. sorori inductū
Hauriret. Voraret absorberetq;. Aeq; pariter. Percitata. Cōmota pculsa. Rebulliuit Bullien- testamen
do refudit euomuitq; stillā feruētis olei. sup humerū cupidis dextrū. mystico itellectu psyche lucernā tum

rat. mox īducta: alternis āplexib⁹ mutue salutationis expletis: pcōtanti cās aduētus sui: sic īcipit. Meministi consiliū uestrū .s. quo mihi suasistis: ut bestiā q̃ mariti mētio noīe: mecū qescebat: pri⁹ q̃ i gluuie uoraci me misellā hauriret: ācipiti nouacula pimerē. sed cū pmū ut æq; placuerat: cōscio lumine uultus eius aspexi: uideo mirū diuinūq; ,ptsus spectaculū ipsum illū deæ Veneris filiū. ipsum iq̃ cupidinē leni qete sopitū. Ad dū tanti boni spectaculo pcita: & nimia uoluptatis copia turbata: fruēdi laborarē inopia: casu. s. pessimo. lucerna fetuēs oleū rebuliuit in eius humerū: quo dolore stati somno recussus: ubi me ferro & igni ɔspexit armatam tu q dē inquit: ubi istud tā dirū facius: cōfesti toro meo diuorte tibiq; res tuas habeto. ego uero sororē tuā & nomē: quo tu censetis aiebat. iā mihi confesti arra: atq; hiis nuptiis cōiugabo. & stati zephyro precipit ultra termios me domus eius efflaret. Nec dū sermonē psyche. finierat illa uesane libidinis: & inuidiæ noxie stimulis agitata: præcōcinato mendatio: fallēs maritū: quasi de morte patētū aliqd cōnpisset: stati nauē ascēdit & ad illū scopulū ,ptius pgit. & q̃uis alio uēto flante: cæca spe tamē ihiās: accipe me dicēs cupido dignāte cōiugē: & tu zephyre suscipe dn̄am: Saltu se maxio præcipitem dedit. nec tn̄ ad illū locū: uel saltē mortua: puēire potuit. Nā p saxa cautiū mēbris iactatis: atq; dissipatis: & p̄ide ut merebat': laceratis uisceribus suis: alitibus bestiisq; obuium ferens pabulum iterit. Nec uindicte sequentis pœna tardauit. nam psychæ errabundo rursus gradu peruenit ad ciuitatem aliam. in qua pari modo soror morabatur alia. nec secius: & ipsa fallacie germanitatis inducta: & in sororis sceleratas nuptias ſ emula festinauit ad scopulum

q̃ sub modio cōtecta erat dregit. i. desiderii flāmam i pectore absconsam depalat. Cuius ebullione incenditur' cupido. quia omnis cupiditas quantum diligitur. tantum ardescit. & peccatricem suæ carni cōhgit maculam. Recussus. Excussus expere&tusque. Virgilius excutior somno. Ferro & igni. Nouacula & lucerna. Thoro meo diuorte. Ex matrimōio meo discede fiat que inter nos diuortiū. matrimoniū enim dirimit'. diuortio morte captiuitate. ut tradit Paulus iurisconsultus: Dictum autem diuortium ē uel a diuersitate mentium. uel quia in diuersas ptes eunt. qui distrahunt matrimoniū. Diuortiū unde.

Res que tuas habeto. Verba sunt solēnia: quibus in diuortiis utebant'. nā ut docet Caius iurisconsultus in repudiis idest in renunciationibus comprobata sunt hæc uerba. res tuas tibi habeto: item tibi res tuas agito: sic & matrona plautina diuortensa marito iquit. Tibi habeto res tuas. & apud Martialē mense nouo iani ueterē proculeia maritum deseris atque iubes res sibi habere suas. in sponsalibus quoque discuciendis placuit renunciationem iteruenire opportere. in qua re hæc uerba probata sūt contiōe tua nō utar. Nomen quo tu censeris. Quasi dicat tu diceris psyche. quod anima sonat. illa mihi erit anima & uita. Plautus ait amicā animam esse amāti. uel sicut tu noīe uxoris & matris familias censeris hoc est in precio es apud me eodē hoc nomine sororem tuā mihi copulabo. ut illa mihi sit uxor: & mater familias uel expone noīatim te nuncupauit ad differentiam alterius sororis. Arra. pignore. alio nomine arabonem nūcupamus. dictio frequens ē utraq; apud auctores. Quadrigarius obsides in fidei pignus datos a sannitibus Romāis decēter appellat Arrabonem: in obsceno carmine scriptū ē: utilis hæc arrā si dederitis erit. Efflaret. Flatu suo ex repudia. Verba repudii res tuas tibi habeto arra. arrabo.

terminaret exppelleretq;. Præcōcinato mēdatio. Præparato. & ante cōtexto consutoq;. Alio uento. Non Zephyro illo salutari: cuius uectura molli & tuta uti solebāt. Cœca spe. Dū sperat quod nusq̃ uidet qd ignorat. Inhiās. Desiderāter cupiens. At illū locū. Domiciliū. s. illd' beatissimū: quo psyche fortūata prius fruebat'. Per saxa cautium p saxoꝝ. aspa. Alitibus. Sic Vir. alitibus liq;e feris: aut gurgite mersū unda feret piscesq; ipasti uulnera lābēt. Seqntis. alterius. s. sororis. Errabūdo. ei ratico diu multūq; errāte. Catullus errabūda regēs tenui uestigia filo. Nec secius. Nec tardius nec segnius & uidet' a sero dictum. ut grāmatici notāt: Accius in amphitrione si forte paulo q̃ ueniā secius. Errabundus. Secius:

Inq; simile mortis exitiū cecidit? Interī dū psyche
q̄sitioni cupidis intenta: populos circuibat. At ille
uulnere lucernæ dolēs: in ipso thalamo mr̄is iacēs
igemebat. Tūc auis palba illa gauia: q̄ sup fluctus
marios pīnis natat: demergit sese ꝓpe ad oceāi ꝓfū
dū gremiū. ibi cōmodū Venerē lauātē natātēq; pp
assistēs: īdicat adustū filiū eius graui uulnere: dolo
re merētem: dubiū salutis iacere: iāq; pcūctorū ora
populoꝝ rumoribus cōuitiisq; uariis oēm Vene
ris familiā male audire: q ille qdē mōtano scortatu
tu uero mario natatu secesseritis: ac p hoc nō uolu
ptas illa: non gr̄a nō lepos. sed incōpta: & agrestia:
& horrida cūcta sunt. nō nuptiæ cōiugales. nō ami
citiæ sociales: non liberꝝ caritates: sed enormis glu
uies. squalentium fœderū insuaue fastidium. hic il
la uerbosa & satis curiosa auis: in auribus Veneris
filium lacerans: existimationem gannicbat. At Ve
nus irata solidū exclamat repente. ergo iā ille bōus
filius meus habet amicam aliquā. ꝓme age tu quæ
sola mihi seruis amanter: nomen eius: que puerū
īgenuū & īuestē sollicitauit: siue illa de nymphaꝝ
ppło: seu de deaꝝ nūero: seu de musaꝝ choro. uł de

Inq; simile. Sicut extincta fuerat prior soror. sic simili eodēq; quoq; genere mortis & exitio altera occu
buit dū. s. se pcipitē dat ex scopulo. Ille. Cupido. Auis gauia gauiæ aues sunt aq̄ticæ: q bella gerūt
dissidiaq; cū anatibus. Pli. in. x. dissidēt īqt aq̄ticæ anates & gauiæ: idē auctor ē gauias ī petris nidificare.
nūc memorat Apuleius gauia ī imā pelagi ꝓfunditatē sese demergentē indicasse ueneri: quēadmodū
cupido lucernæ uulnere adustus cū dolore decūbebat. Commodū. cōmemēto. id horæ: tūc tūc. su
per hoc aduerbio satis multa in superioribus explicata. Lauantem. Merito uenerem natantem lauā
temq; corpus inducit in imo occeano
ppea qđ dea maris sē: & ex spūa maris
gēita ferē. qđ iō finxit anniqtas: qa sp
matis siue genituræ natura spūosa est:
ut docet aristoteles lib. ii. de generatio
ne aīaliū. Propter. ꝓpe. pp aquā pp
aq̄rium dixerunt Lucretius & Virgi
lius. Male audire. uitupa ri īfamari
q; sicut e cōtrario bn̄ audire ē lauda
ri celebrariq; M. Tullius ī epistolis ad
atticū. me id circo putent bene audire
uelle ut ille male audiat: & recte facer
ñ meæ laudis. sed illius cōtumeliæ cā.
Montāo scortatu. ait Gauia auis ad
uenerē. familiā ueneris uituperari ip
sumq; īprimis cupidinē īfamari. q ob
amorē psyches meretriciū secesserit ꝓ
cul a cōmercio mortaliū: & q ipa quo
q; uēus sese subduxerit ex cætibus hu
manis dū natabula aq̄ꝝ marinaꝝ ex
petit: qua ex re fieri ait: ut uenere cupi
dineq; sublatis squaleant oīa: horrida
& iculta sint: huic snīæ haud absimile
est illud Senecæ ex tragœdia q īscribi
tur hippolitus excedat agedum rebus
hūanis uēus. orbis iacebit sq̄lido tur
pis situ. scortatu aūt p scortanōe amo
req; meretricio pōnī. dictus scortatus
ea forma qua concubinatus pellicatus
aliaq; id genus. Non uoluptas ulla.
Veneris & cupidinis cōites sunt uolu
ptas. gr̄æ lepidates oēs. Claudianus in epithalamio scribit in cōitatu ueneris eē delicias oīs. Dōatus le
porē uenustatē eē autumat. Vñ lepidus dictus in quo lepor is sē plurimū. græci lepida squamā uocāt.
uñ lepos deriuat. subducta uenere nulla usq̄ uoluptas. nullæ gr̄æ cōsisunt: q sine uenere ingratæ sunt.
Nuptiæ cōiugales. Sine uenere nō cōiugia nō amicitiæ nō amores filioꝝ eē pñt: sed cūcta squalētia.
& situ deformata sint necesse ē. Gluuies. Lego eluuies. qđ ad sordes & de hoestamenta referēdū est.
Auis Gauia. Gannıebat. In susurabat inmurmurabat: gānitio ꝓprie canum est q̄rula murmuratio.
Solidū exclamat. solida uoce firma magna durabili. nomē p aduerbio. sic Vir. totūq; repēte clamat.
Bōus filius irōicos ꝓnūtiādū. Prome ex ꝓme. enūtiā demōstra. ab hoc uerbo ꝓmus dictus. q ex
prōptuaria cella ꝓmit ciboria: Plaut. ego sū ꝓmus cōdus ꝓcurator pēi. Nomen eius. s. puellæ. In
uestē. cupidinē signāt q ingenuus & īuestus figurat hoc est ī herbis. antiq. n. uestē barbā dixerūt uñ uesti
cipes barbati: iuuestes q sine barba sūt noiant: in apologia inuestē a nobis accepisti uesticipē ilico reddi
sti. arrogari nō poterat ut iqt Gellius. nisi uesticeps. De nymphaꝝ ppło. Multa sūt genera nymphaꝝ
Nymphæ numina sūt fluuioꝝ a fōtibus ducētes originē uñ Virgil. Nymphæ laurētes nymphæ genus
āmibus uñ ē. Nymphæ mōtiū oreades dñr. ορος n. græce mōs est. Dryades siluaꝝ quoniam græce δρυσ
quercus. Amadryades. quæ cum siluis nascuntur: sunt. n. quædam nymphæ. ut auctor est Plutarchus
uiuentes una cōmorientesq; cū arboribus. sūt & napeæ quæ floribus & uirgultis delectanē. ναπη græ
ci dñt saltū locūq; siluosum. Naiades fontiū. nereides maris. Mēoriæ ꝓditū ē qcunq; effigiē nymphæ
uiderit cū furēdi non facere finem. hoc græci νυμφοληπτους latini lymphatos appellant. nymphea a
nymphis dicta q balnea & lauacra significat: Iosephus nymphea lacus & balneas īterptaē. cū sic scribit
li. i. iudaici belli. ap ascalonā cōdidit nymphea siue lacus. & balneas. νυμφη græce dr̄ spōsa νυμφοσ spō
sus. Mearū. græciæ q græco uocabulo charites dicūē merito famulæ ueneris. & ministræ esse dicūē:
qm̄ sine uenere gratia ois ingratia est inamabilis & ꝓrsus inuenusta græci charita uocant uenerem illā
siue uenustatē: quā appelles sibi peculiariter uēdicat ī pictura. q sola sibi neminem parem eē dicebat.

Loquar

Secus
Gauiæ
aues aq̄
ticæ
propter
prope.
Maleau
dire.
Bene au
dire
Scorta
tus
Lepor.
Lepidus.
Lepis
Gānitio
Promus
Condus
Inuestis
uesticeps
nymphe
oreades
dyrades
amadrya
des.
Napeæ.
Naiades
nereides
Lympha
ti.
Nym
phea
nympha
sponsa

Loquar. corrigo loquax gauia. n. auis loquax merito noiat᷑ q̄ & supius uerbosam appellauit: q̄ ueneri cuncta denarrauit. Tales lingulacæ loquutuleiæ blateratrices eleganter dicunt᷑. Puellā. quasi un m ex mortalibus fœminis. Efflicte. uehementer ꝑdite: qđ & efflictum dr̃. aduerbiū est. Meæ formæ succubā: succuba quasi uicaria dr̃ ac emula succedensq; i alienā uicē & locū. Ouidius qđ genuit his ꝑ ue lecti quoq; succuba nr̃i mereat & leges sentiat ipse suas: Venus succubā formæ sue psychen elegāter appellat: ꝑpea q᷒ ut altera uenus religiosis adorationibus culta fuerat & uenerationis uicariæ partiario honore honestate. Illud incremētū: hoc est inqt qđ indignatōis auctariū est & cumulus: q᷒ me lenocinii officio functā esse opiat᷑ filius tāq̄ mōstrauerim ego illi q̄ diligenter.

meaꝝ gr͂aꝝ misterio. Nec loquax illa cōticuit auis: sed nescio inqt dña: puto puellā si ꝑpe memini: psyches noie dr̃: efflicte cupe. Tūc indignata Venus exclamauit: uel maxie psychē illā meæ formæ succubā: mei nois emulā: uere diligit: nimiꝝ illud incrementū lenā me putauit: cuius mōstratu puellā illā cognosceret: Hic qritās ꝑpiter emergit amari suūq; ꝑtin⁹ aureū thalamū petiit: & repto sicut audierat ægroto puero. Iā īde a forib⁹ q̄ maxie boās

Honesta inqt hic: & natalibus nr̃is: bonæq; tuæ frugi cōgruētia. Vt primū qde tuæ parentis: imo dñæ ꝑcepta calcares: nec sordidis amorib⁹ inimicā meā cruciares: ueꝝ ēt hoc ætatis puer: tuis lasciuis & imaturis iūgeres āplexibus: ut ego nurū. s. tolerare inimicā: sed utiq; ꝑsumis nugo: & corruptor & iamabiles te solū gn̄osum: nec me iā ꝑ ætatē posse cōcipere: ueli ergo scias multo te meliorē filiū aliū gēiturā: imo ut otumeliā magis sentias: aliquē de meis adoptaturā uernulis: eiq; donatura mistas pinas: & flāmas: & arcū: & ipas sagittas: & oēm meā

Queritans. i. uehementer delamētata qđ si legas qritans expones ualde uociferans qritare. n. est qrite ciere: & qritū fidē clamādo implorare: unde qritare ꝑ uociferari & clamare usurpat᷑ auctores. M. Varro & Diomedes. Lex fuerat ꝑ qritata dixit Sidonius ꝑ eo qđ est ꝑmulgata: & ꝑconis boatu denūciata publicataq;. A foribus. anteq̄ cubiculū introiret. Boans. clamans uociferāsq;. boare. n. est sonare & clamare: unde reboant silue apud Virgi. ꝑ resultant: & remugiūt: nōnulli dialecticoꝝ uerbū dictū esse autumant a ueꝝ boando: hoc est ueꝝ sonando. Ennius sonum pedū bōbū pedū dixit: ex hoc ār q᷒ boans alta uoce filiū cōpellat cognoscere potes q̄ fera & seria & seuera obiurgatione sit cupidinē castigatura. Honesta hæc. castigati o ueneris ad filiū orsa ab ironia. Bonæ fru. hoiem bōæ frugi dicimus tēperatū utilē necessariū: laudāt᷑ sui q bōæ frugi sūt. Sordidis amori. petierat uenus a filio ut psyche amor᷑ flagrātissīo hoīs extrēi ac sordidissimi teneret᷑: nūc dolēter afficit᷑ mādatū suū a filio posthitū ꝑ cōtēptione fuisse. Hoc æta. ista ætate puerili: q̄ nōdū rebus amatoriis sufidōea multa āt ē copia talis loquutiōis apud ueteres scriptores. interim uno Cice. exēplo cōtenti erimus: qđ ob ouiū est: sic. n. scriptū est in. i. de oratore. peto igit᷑ inqt crassus a te qñ id nobis antoni hoibus id ætatis oneris ꝑponit᷑.

Nugo. nugonē ut paulo post quoq; appellat filiū noie: ꝑbroso & obiurgatorio: quasi nugaꝝ plenū & nulli rer bōæ idoneū. Per æta. cō. arbitraris inqt me uetulam esse. & ob ætate non posse alteꝝ cupidinē ꝑgnare: sed diis & deabus nullū senū nulla anositas obest: cū ruuerent sint: nec unq̄ emoriūt᷑: mulieres uero mortales post. l. annū nō gignūt: maiorq; ꝑs. xl. ꝑfluuiū genitale sistit: nonnullæ ut inqt Ari. lx. anno peperūt: cornelia ex scipionū gēte post. lxii. annū ut Pli. refert genuit uolusiū saturnū. Lucre. destitit ut mulier spacio defessa uetusto. Adoptaturā. iure iquit adoptionis aliquē ex seruis domesticis mihi filiū ascisca q uicarius sic succedatq; i nomen & bona supellectilemq; cupidinis: iure. n. adoptionis transit᷑ adoptiuus in nomen. in familiam in hereditaté adoptatoriū: seruus quoq; manumissus patroni nomen accipit. quod & Lactāt. mēorat li iiii. institutionū. sic pōpo. atticus a cecilio adoptatus deinceps dictus est Ce. pōpo. de quo. M. V. in. ii. de re rustica: q tūc inqt Titus pōpo nūc. q. Ce. cū noie eodé. M. T. ꝑ q̄ elegāter ob hác noium usurpationē in epistolis ad atticū scri. Dio. tāq̄ adoptatū a seipso & attico simul noiandū eé. M. pōpo. Dio. uerba Ci

Verbum appellis
Decsle il
lis charica
Ligulatæ
Loquutuleiæ
Efflicte
Succuba
Quiritare
ꝑquiritatalex
Boare
Reboare
Verbum unde
Bombus pedum
Id ætatis
Nugones
annus quinquagesimus
metagignendi
Manumissi accipiūt nomen patronorū
Locus Ciceronis
adoptio clodii ꝑpo sceia

ce. hæc sunt de eutychi de gratiã; q̄ uetere p̄noie notio noie titius erit Ce. ut est me & ex te iunctus Dio. M. pōpo. in adoptione seruat̃ ut naturã imitet̃ inde rephensus Clo. q. se. C. fonteio natu miori adoptã dũ dederit. Meã sup. mr mīna bona erepturã filio se minitat̃ & alteri donaturã: cũ iure ciuili pos/ sit mater suppellectilẽ suã legare cui uelit: cũ paterna bona ad filium ptineant. Ad istructionẽ lega/ le uerbũ est sicut & instructus fundus & instr̄m legatũ. Pulsasti uiolasti infamasti: nec. n. ad sagittæ

Pulsatus Infamia — cupidineæ ictũ est id tm̄ referẽdũ: sed ad oẽm infamiã & sugillationẽ: Iulius firmicus pulsatus ĩfamia. Virgi. pulsatos referens infoecto foedere diuos. Inductus. hic expone p̄ instituturus educatus cõformatus: tãq̄ educatio illa primigenia plurimum polleat ad mores formandos.

supellectilẽ q̄ tibi non ad os usus dederã: nec. n. de patris tui bonis. ad ĩstructionẽ istã q̄cq̄ cõcessum est: sed male pria pueritia ĩstructus es: & acutas manus h̃eas: & maiores tuos irreuerenter pulsasti totiẽs: & ipsam matrẽ tuã: me ĩq̄ ipsam parricida denudas cotidie: & percussisti sepius quasi uiduã utiq̄ cõtẽnis: nec uictricum tuũ fortissimũ illũ: maximũq̄ bellatorẽ metuis: q dni: cui sepi⁹ in angorẽ mei pellicatus: puellas p̄piriare cõsuesti: sed saxo te lusus hui⁹ poeniteat: & sẽtias acidas & amaras nuptias istas: sed nũc ĩtisui hĩta: q d agã: quo me cõferã: qb⁹ modis Stillionẽ istũ cohibeã:

Percussisti sepius. q a uenus amauit adonẽ martẽ achisen & alios: qđ sine cupidinis sagitta fieri non potuit: & ita subtilr mater imputat filio: qđ ipsa spõte cõmisit: deriuatq̄ crimen: qñ ita cõpararũ est: ut hoĩes malit uitia sua excusare q̄ exuitere. Quasi uiduã. filius sub marte uidua liberius degit: & securius agit: uidẽt q̄ uiduæ matres natis cõtẽptiores esse q̄ nuptæ: nã ut scribũt iurisconsulti: fœ/

Fœminæ ĩ ptãte liberos non habent — minæ in ptãte liberos nõ hñt uiduæ ut impiosæ a scriptoribus texant̃. Marcialis impia uiduaɋ p̄culis. Iuuenalis uidua est locuples q̄ nubit auaro: oratius ut piger annus pupillis quos dura p̄mit custodia matrum. Victricum tuũ. matrẽ signat ueneris đ maritũ. quo

Quidni — Oui. uictricus & gladius & acuta dimicet hasta. Quidni. quare non comica locutio. Ora q dni? cõcurrit̃ horæ momento. Donatus est in qđ q dni? aut q d nisi: aut cu mõ: q a ueteres ni p̄ ne ponebant: & ne p̄ nõ. Puellas p̄piare sensus est: ut ego magis angar & crucier ob pellicatus suspitionẽ puellas exhibes

Neriene uxor martis — conciliasq̄: Marti coniugi: nihil ẽt grauius ferũt acerbiusq̄: fœminæ q̄ pellices. Iuue. tũc ficta pellice plorat: q aũt mars amauerit p̄ter uenerẽ alias quoq̄: docẽt poctæ: & exẽpla testãt̃: qbus iuulgatũ ẽ iter cætera. Romulũ Romæ cõditorẽ ex marte & ilia esse p̄genitũ: id nerienem amasse fert̃ eãq̄ iustæ uxoris loco habuisse: qđ & Plau. indicat: sic scribes in truculẽto: mars pegre aduenĩens salurat nerienẽ uxorẽ suã: & in annalibus Gellii hersilia ita p̄cat̃. Nerio martis te obsecro pacẽ dare ut liceat nuptiis p̄priis &

Pellicatus pellex ædem iunonis ne tangito — p̄speris: uti de tui coniugis cõsilio cõtigit de tui inqt cõiugis cõsilio martẽ. s. significãs. Pellicatus. ut cõcubinatus. ut scortatus sic & pellicatus dr̃ uidelicet a pellicibus: q inuisæ infestæq̄ sũt maritis fœminis; uñ ex lege Numæ põpilii pellex utebat̃ tẽplũ Iunonis introire: q̄ odio sp̄ intemeciuo pellices ĩ insequuta: uerba legis antiq̄ssimæ sunt hæc pellex ædẽ Iunonis ne tãgito sit tãgit Iunoni crinibus dimissis agnũ fœminã cedito refert. M. T. uolumine de Officiis scđo alexãdrũ phereũ ab uxore interfectũ

De stellione & stellionatu notabilia — esse pp̄ pellicatus suspicionẽ. Propinare. porrigere. & quasi p̄gustãdas tradere sup quo uerbo apud Sue. satis multa. Faxo. faciã. Stellionẽ cohibeã. p̄broso noĩe & maledico filiũ stellionẽ appellat: ẽ. n. stellio bestiola mĩor lacerta ore maculoso. & ut inqt Oui. uariis stellatus corpa guttis: unde a stellarũ: quasi pictura & uarietate stellio dictus: nullũ aĩal stelliõe fraudulẽtius: inuidere hoĩ tradũt. ĩ stellionũ nomẽ aũt in maledictũ trãslatũ stelliones tuniculã exuũt & seniũ more cæteɋ serpẽtium statis tpibus has exuuias Theophastus Pli. cæteri autumãt remedio esse morbo comitiali: sed nisi cõsesti eri

ascalabotes — piant̃ maligno ne p̄sagio: an naturali appetẽtia: illico cõuertunt̃ & deuorãt: iõq̄ cũ exuit̃ membrana a stellione obseruat̃ cubile: ubi uere incipiente fixis harũdibus textas opponũt casas: quaɋ ãgustiis gau/

Impostura — der eo facilius exuẽs circũ datũ senectũ torporẽ: eoq̄ derelicto nõ põt remeare: arbitrant̃ eruditi stelliones uulgo nũc tarãtulas uocitari græci. ασκαλαβωτασ uocãt tradit. idẽ Pli. uolumine undetrigesi/

Imponere — mo stellionẽ Scorpio. eẽ cõtrariũ in tm̃ ut uisu quoq̄ pauorẽ his afferat: & torporẽ frigidi sudoris: græ

Impostores — cicoloten uocãt & ascalaborẽ & galeoten. aristophanes meniũt ascalabotẽ in comedia q̄ ĩscribit̃ nephese: hic plenus est lẽtigine stridoris acerbi: hĩc stelliõatus crimẽ cuius apđ iurisconsultos multa mẽtio ẽ:

Impostamens — nomẽ sumpsisse credit̃: stellionatũ aũt obii posse his: q dolo qd fecerit sciendũ est: & ubicũq̄ titulus crimĩs deficit illic stellionatũ obiicimus ut inqt Vlpianus: maxĩe ãt in his locũ hẽt siqs forte alii rẽ ob/

Implanare seducere — ligatã dissimulata obg̃one p calliditatẽ alii distraxerit: itẽ siqs merces supposuerit: uel corrupit: & siqs ĩposturã fecerit stelliõatus reus erit: & ut gñalr dixerĩ deficiẽte titulo crimĩs hoc crimẽ locũ hẽt: pœna aũt stelliõatus nulla legitĩa est cũ nec legitimũ crimẽ sit: qđ ait Vlpia. siqs ĩposturã fecerit: scito ut

Implanator — id quoq̄ in trãscursu annoremus: ĩposturã dici fraudẽ: fallaciã deceptionẽ: Iulius capitolinus in Gallienis: imposturã fecit & passus est: ĩponere est decipe: & fallere: quo uerbo utunt̃ Iuuenalis. Marci. M.

Sapoɋ genera — Tul. oĩs deniq̄ schola etu ditoɋ: apud ecclesiasticos quoq̄ scriptũ est: cur nobis ĩposuisti? inde ĩpostores p̄ fraudatores circũscriptoresq̄: & apud statiũ mens cunctis ĩposta manet p̄ fraudulenta & fallax.

Consimilis sinatus uerbũ illud iplanare Cypriano qđ ille prope peculiariter usurpat pro decipere seducereq; ab codẽ iplanator dicit seductor & ĩpostor. Acidas nuptias. a sapore aspero & amaro. facta trãslatio. saporũ genera mlta repiũt. dulcis suauis. pinguis. amarus. austerus acer. acutus. acerbus acidus. salsus credo acidũ esse illũ saporẽ: quẽ medici pôticũ uocant & stipricũ. Nã Galleus pôticũ a styptico uix seiũgit nostri ui stypticã astrĩgẽtẽ & astrictoriã iterptatur. Obiter enarrádũ. qđ significare uoluerit Plinius scribẽs de alumie li. na. hi. xxxv. his uerbis. Oium gene℞ uisĩ astringẽdo. Vnde nomẽ a græcis. ait Pli. a græcis ĩpositũ noĩ alumini. a ui astrĩgendi. Quod ãt sit id noĩ supprimit. Scito a græcis dici στυπτηρίαν. & ita appellat Gallenus in lib. de simplici medicina a ui. s. & potẽtia styptica siue astrictoria. apđ eũdẽ frequẽter usurpatͬ pôticitas & stypticitas uocabulis usitatoribus q̃ doctioribus.

Implanator. Saporũ genera. Pôticus sapor Styptica Locus Plinii. Alumen stypteria

petam ne auxilium ab inimica mea sobrietate: q̃ pp hui⁹ ipsi⁹ luxuriã offẽdi sæpius. aut rusticæ sq̃lẽtisq; fœmiæ colloquiũ ꝑrsus adhibẽdũ ẽ: horresco. nec tamẽ uidictæ solariũ tãtũ spernẽdũ ẽ: illa mihi ꝑrsus adhibenda est. nec ulla alia q̃ castiget asperrimi nugonẽ istũ. faretrã explicet. & sagittas dearmet arcũ denodet. tedã deflãmet. immo & ip̃m corpus ei⁹ acriorib⁹ remediis cohcerceat. Tũc iniuriæ meæ litatũ crediderim: cũ eius comas: q̃s istis mãibus meis subinde aureo nitore ꝑstrinxi: deraserim pinnas: q̃s meo gremio nectarei fõtis infeci. præ totõ deri. Sic effata: foras sese ꝑripit ĩfesta. & stomachata biles uenerias: sed eã ꝑrius Ceres & Iuno cõitãt: uisãq; uultu tũido. q̃siere cur truci supcilio tãtã uenustatẽ micãtiũ oculorũ coherceret: at illa opportũe ĩqt: ardẽti ꝑrsus isto meo pectori: uiolẽtiã. s. ꝑpetrare uẽitis. Sed totis oro ur̃is uirib⁹ Psychẽ illã fugitiuã: uolaticam mihi reqrite. nec. n. uos utiq; domus

So brietate. Nihil est tã inimicũ ueneri q̃ sobrietas frugalitasq;. Nã sine cerere & baccho friget uenus. Quæ uoluptatis comites describunt a Silio eædẽ uene ri ascribi pñt. sic. n. inqt lib. xv. pũico℞ ebrietas tibi fida comes tibi luxus & atris circa semp uolitans ĩfamia pẽnis. Sobriosus elegãti uocabulo dictus Cypriáo sobrietatis cultor & frugi. Ru stice. Rusticitas oĩs sordes squallor il luuies ꝑcul sũt a ueneris cõtubernio.

Illa mihi adhibẽda. tãdẽ deliberat adhiberͤ opitulatricẽ sobrietatẽ. ad cupidinẽ mlctãdũ. nec. n. ulla res magis exarmat ĩfrĩgitq; cupidinem q̃ sobrietas: q̃ abstinẽtia. q̃ frugalitas. Nugo. istũ. cõtũeliose dictũ. in cupidinẽ tãq̃ odiosum iam & molestum. Nam hæc

sobriosus

signãt istũ sic Terẽ. istum emulũ. quo ad poteris ab ea pollito. Proptius. iste qđ ẽ ego sæpe fui Virg. aut q̃ đ petis istis. hæc. n. pronoia ut docet Donatus spernẽtis sũt odiæq; demõstrãtis. Explicet. Relaxet resoluatq;. Itaq; ut fiat fluxura sagittarũ. Dearmet. Exarmet & ui noxia uiduet: a Liuio dr̃ dearmatus exercitus. Arcũ denodet. Nodatͬ arcus q̃do ĩrendiť. denodatͬ q̃do relẽtescit: significatissimis aũt uerbis singula cola & mẽbra exeqť. Thedã deflãmet. Facẽ restinguat flãmisq; despoliet: hæc. n. ꝑticula de ĩ hisce oibus uerbis sĩat priuationẽ. Interdũ h̃ et ui actiuã. & ualde significat. ut defessus sum. ꝑ ualde fessus: & deamo te syre ꝑ ualde amo. Iniuriæ litatũ. Sicut q̃ litat diis ꝑpitiat deos placat. & uotũ ĩpetrat: ita ait uẽus litatũ iri iniuriæ suæ. hoc ẽ satisfieri posse & placari: si comã deraserit cupidini: & pẽas detotõderit: q̃bus ille supbiens & fastosus. cũcta cõculcat: sacrificare est oium: litare est paucorum. hic ait lẽo Plautinus. tũ me Iuppiter faciat ut semp sacrificẽ. nec unq̃ litẽ. Subinde. frequenter. Aureo nitore. Vinculo aureolo comã cupidis filii se sæpe nodasse atq; ꝑstrixisse signãt. Stomachata biles uenerias. Indignabũda & bili pcita: q̃ uẽus stomachabũda turgere soleť & cõcitari. græci meláncholiã uocãt: quã nr̃i atrã bilẽ: q̃ hoiem facit furentẽ & insanũ: adeo magnũ inest bilis uirus cũ se fũdit ĩ aium. de uarietate effectuq; mltiplici atræ bilis luculẽtũ ꝑblema ẽ apđ Aristotelẽ. Tumido. Indignationẽ iracũdiãq; p̃ seferente. Ira. n. ut inqt Seneca se ꝑsert. & ĩ facie exit dixit quoq; Plautus festiuiter. nec mĩus elegãter i sermẽto eẽ fœminã. Intelligi uolẽs irascẽtem. ut. n. fermẽto turget pãis. sic exbili & ira turgẽt p̃cordia; & uultus i luborẽ tumorẽq; efferuescit. ut fœda uisu facies deprauãtũ se atq; intumescẽtiũ. hæc. n. ira℞ signa indiciaq; sunt: auctores Seneca. Gellius. Plutarchus. cæteri. Venustatẽ coherceret: Ira formã deformat uenustatẽ deuenustat. flagrãt oculi os turbidũ fit. labra: q̃tiunť. dẽtes arietanť. capilli subriguntͬ manus cõplodũť: nescias utrũ magis detestabile sit an deforme uitiũ iracũdiæ. Violentiã. Tanq̃ nõ spõte sed ui cõpulsa uẽus ardorẽ ab imis p̃cordiis æstuãtẽ sedatura sit. iõ ãt ardenti pectore dixit q̃a ut phi tradũt. ira moueť ex pectore efferuescẽte circa cor sanguie. cã autem cur potissimũ assigneť iræ locus nõ alia ẽ q̃ q̃ in toto corpe calidissimũ ẽ pectus. Volaticã. In fuga perniciẽ. & q̃si uolatu aufugiẽtẽ. Seneca meministi dixisse me uolaticũ eẽ ac leuẽ. & tenõ pedẽ eius tenere sed pennã. M. Tul. in eplis ad Atticũ O academiã uolaticã & sui similẽ mõ huc mõ illđ. Fugitiuã. Alludit ad fugitiuũ seruũ: quẽ inqrerͤ uolẽtibus. Senatus cõsultũ & lex fannia ꝑspexit: mulcta ẽt ĩ magistratus statuta si inquirẽtes nõ adiuuent: sed & in eũ. qui q̃ri apud se ꝑhibuit eadem pœna statuta ẽ. et generali epistola Diuorum Marci & commodi q̃ declarar & præsides & magistratus adiuuare debe-

Iste nomen contumeliæ Denodare arcum Deflammet. Deamo Litare. Melancolia atra bilis Insermẽto est. Deformitas iracũdiæ Domicilium iræ pectus Volaticus. Inquirẽs fugitiuũ adiuuandus.

Demões quasi sciẽtes Contra fulgẽtiũ Palpare Palpo pcutit Palpatur

re in inquirendis fugitiuis. scite igitur & significanter dixit. fugitiuam mihi reqrite. Famosa fabula. Infamis rumor. & fabula ĩfamiæ plena de cupidine. Ignare. Melius legas gnaræ tãq̃ callẽtes sciẽtesq̃ qeq̃d cõtigisset. Deo cum. n. ẽ cũcta nouisse. uñ & demões a sciẽtia nũcupati sunt. q̃ pdita ẽ cogr natura. Nõ facit ad stomachũ fulgẽtii iterp̃tatio scribentis Demõas dici ex eo qd populos subdere cupiebant. δημος. n. græce populus dicit. argutiola hæc uanior q̃ uerior credit. Palpare irã. Mitigare. mulcere. palpat ꝓprie ẽ manu mulcere. ex hoc interdũ accipit ꝓ adulari Oratius. cui male si palpere recalcitrat undiq; tutus. apđ Plautũ palpo pcutit: ꝓ adulatiõe & blãdimẽtis palpatur dixerũt ueteres ꝓ palpat. Lucilius hic ubi me uidet subblanditur palpatur caput scabit. Domina. Nomine uenerationis uenerẽ dominã appellãt. ut pote deã potẽtissimã: cuius dominatu cũcta superãt uel ironicos dictũ accipe ab his deabus q̃ infensæ infestæq; ueneri fuisse traduntur altera ob mariti cõcubinas altera ob proserpinæ raptũ cuius cõciliatrix. & architecta fuit uenus.

Peruicacia Pertinacia

Peruicaci. Peruicaciã a ptinacia hoc distare grãmatici extimauerunt: ut puicatia iterdũ sit bona & rez pseuerantia ptinacia semp mala cum. huic distinctiõi. subscribit illud accii ex myrmidõibus puicacem dicis me eẽ: facile patior: ptinacẽ nihil moror. hoc fortes sequit. Illam indocti possidẽt. uez hæ grãmaticoz obseruatiões interdũ p̃ranci dæ sunt: nec ad equilibriũ ppensæ: Ecõtra n. & ptinacem in malo apud scriptores idõcos. idẽtidẽ licet repire: supsedeo exẽplis que infinita sunt: & a nobis alibi recitata. Quot annoz. Tanq̃ ex ephebis iam excesserit. sitque merito eximẽdus ex materna tutela: ac iã possit impunius

meæ famosa fabula: & nõ dicendi filii mei facta latuerũt: Tũc ille ignaræ quæ gesta sunt: palpare ueneris iram seuientem sic adortæ.

Quid tale dña: deliqt tuus filius: ut animo puicaci uoluptates illius ipugnes: & quã ille diligit tu quoq; pdere gestias: qd autẽ oramus: isti crimẽ si puellæ lepide libenter arrisit? An ignoras eũ masculũ & iuuenem esse uel certe iã quot sit ãnoz oblita es? An qđ ætatẽ portat bellule: puer tibi semp ur? Mater aurẽ tu: & p̃terea cordata mulier. filii tui lusus semp explorabis curiose: & ĩ eo luxuriẽ culpabis: & amores reuices: & tuas artes tuasq; delicias in formoso filio rephẽdes qs ãt deũ: qs hoĩum patieẽ: passim cupidines pplis disseminãtẽ cũ tuæ domus amores amare coherceas: & uitiorũ muliebriũ publicã præcludas officinã? Sic illæ metu sagittarum patrocinio gratioso cupidini q̃uis absenti blandiebantur. Sed Venus indignata ridicule tractari suas iniurias: peruersis illis: alte rursus concito gradu pelago uiam capescit.

Bellule scite. cor fons mẽtis & sãguinis Cordati excordes Corculi cati Vulpes facit con cordatos Cõniuere parentes in nequitia filiorum. Luxuriãtẽ luxuriosus accusat.

lasciuire: usurpans illud Plautinum. ætas mea iam excessit ex magistratu tuo. Bellule. Scite ac decẽter. dr̃ ãt cupido ætatẽ belle portare qa si formã eius spectes. puer sp eẽ uidebit. est. n. inuestis & puerili ætate spectabilis. Cordata mulier. Pcudẽs circũspecta sagax. ĩ corde. n. ut inqt Plini. hitat mẽs & fecũ dũ Aristotelẽ cor fons ẽ uenaz arteriaz & sensũ. Auicẽna. Galleus. Cor. fontẽ uitæ & radicẽ nec nõ pricipiũ uirtutis uitalis eẽ autumãt: & qbusdã cor. auctore. M. Tullio aius uidet. Vñ merito cordati dicti pcudẽtes. sicut e cõtra uecordes & excordes. ꝓ uesanis: ex quo Nasica ille pcudẽs corculũ appellatus. ab ẽnio dictũ. egregie cordatus hõ catus helius sextus: sup q̃ reã notamẽta fecimus ĩ. i. cõmẽtario Tusculanaz: Plinius refert Catos corculos apđ Romanos cognominatos eẽ q̃ sapiã p̃cellebãt. ĩ uulpe: qđ cœli sidus ẽ habẽtes horoscopũ erũt cordatissimi. Semp explorabis. Castigat uenus. tãq̃ nõ deceat matrẽ obseruaẽ nimis curiose uoluptate & lusus filii: cũ parẽtes plerũq; đbeãt cõniuere i negociis filioz: alioq retorq̃bit ĩ illo illđ conuicũ. q̃ iniq̃ sũt parẽtes ĩ filios iudices: q æquũ eẽ cẽsẽt. nos iã a pueris illico nasci senes. neq; illa zaffines rez; qs fert adolescẽtia. dcẽ. ut iqt uerissime elegãtissimeq; M. T. aliq̃d ætati: sit adolescẽtia liberior. nõ oĩa uoluptatibus denegẽt: uincat aliq̃n cupiditas uoluptasq; rationẽ. Reuices. Redargues. refutabis. tãq̃ amori amores sint cõuenietissimi. A. Gellius ĩ culpa & maleficio reuicti sũt. Tuas artes repræendes. Absurdũ uĩ eẽ qđ parẽs reprẽdat in filio casartes atq; delitias: q̃z ipsa magistra est; & qs ꝓfitet. ridiculũ. n. foret si luscus luscum. Claudus claudũ cõuicio insectaret: qđ' i illũ subito retorq̃ri posset: si clodius accuset mecos catilina cethegũ. illud quoq; sepæ fit: ut q̃ ipsi fecimus i aliis reprẽdamus; sicut i scolis luxuriãtẽ patrẽ luxuriosus ipe Iuuenis accusat: qđ q̃ decẽter fieri possit: eq̃dẽ ur Quinti. uerbis utar nõ inuenio. Cupidines. De populo cupidinũ numeroso Ante dictũ est. Bublicã officinã. Domiciliũ ueneris & cupidinis. officina est uitioz. maxie muliebriũ: Tolle ex rebus hũanis uenerios amores ex magna pte mulieres fient ĩpecabiles. Metu sagittarũ. Timentes ne sagittis cupidineis deurerentur inflammarenturq;. Peruersis illis. Iunone & cereriam conuersis in aliud iter. atq; abeuntibus; uel expone peruersis. posthabitis & quasi relictis deabus. Venus ad undas unde orta est flexit iter. mariaq; sulcauit.

EXPLICIT LIBER QVINTVS

Interea

Nterea psyche. Post anxiá disqsitioné: post cereris suasioné: post Iunonis refragrationé. Psyche ultronea ueneri sese offert. Veneris ascésus in cœlú & numinú iploratio describit. Einsq; in psyché iussa iperiosissima memorát ut. s. aceruú oifariæ frugis granis seiugati disponere: ut Flaccú uelleris pciosi qsitú afferre: ut liquoré stygiú urnula deferret: ut pserpina pyxidé formositate repleta referret: qbus oibus diuino adminiculo cófectis nubit psyche in cócilio deorú cupidini suo celebráturq; in cœlo nuptiæ: ex quo mrimonio nascit uoluptas.

Nterea psyche uariis iactabat discursibus: dies noctes mariti uestigatióibus inqeta aio táto cupidior & iratú licet si nó uxoris bládiciis lenire: certe seruilibus pcibus ppiciare. & pspecto téplo quodá i ardui mótis uertice uñ át iqt scio: ais istic meus degat dñs: & illico dirigit citatú gradú: qué defectú prorsus assiduis laboribus spes incitabat: & uotú. Iáq; gnauiter eméñs celsioribus iugis puluinaribus sese pxmá itulit. uidet spicas frumétarias in aceruo: & alias flexibiles i corona: & spicas ordei uidei. erát & falces. & opæ messoriæ: modus oís: sed cúcta passim iacétia & icuria cófusa: & ut solet estu laborantiú manibus piecta. hic singula Psyche curiose diuidit. & discreti remota rite cópóit rata. s. nulli⁹ dei sana cerimóias negligere se debere sed oíum be

Et iratú. Cupida erat psyche mitigare cupidiné qúis iratú: & ex iuxta cá succesenté: qué si lenire nó quiret bládimentis uxoris: seruili pce & obseqo famulari ppitiare decreuerat. Defectú. Exhaustú debilitatúq;. lipochymia dr greco uocabulo defectus ai cuius frequéter meminit inter cæteros. Galéus. Grauiter. Lego gnauiter. hoc est strenue ipigre pniciter. Puluinaribus. Puluinaria in téplis lectulis significant simulachris deoꝝ dicati: q steri in téplis có sueuerút: abusiue p téplis ponunt. De qbus affatim in cómétariis Tráqlli. Videt spicas. Signa sunt ex qbus colligit id téplú cereri dedicatú esse. spica ut inqt M. Varro a spe uidetur noiata: eam. n. rustici q sperát fore serút: spica mutica dr q non habet aristá: dr aút & hic spicus. & hoc spicú. Cice. in Aratro spicú illustre serés isigni corpe uirgo. Náq; i cœlo spica est oriés i uirginis pte decia. Quicúq; in ortu spicæ natus fuerit auctore materno erit ruralibus officiis sp applicatus: & multas fruges horeis condet: a spica spicilegiú dictú ad qd facta messe accedút rustici legétes. s. spicarú reliqas: quas messores ptererút: hinc illd apud Var. puerbiale. nemo repreheñus q ex segete ad spicilegiú reliqt stipulá: qd in messe frumétaria est spicilegiú: hoc in uidemia est racematio: qñ. s. a uindemiatoribus racemi rari iteruallatiq; ptereunt: hinc illud Tertuliani ex apologetico. post uidemiá paricidaꝝ racematio supstes. Flexibiles in corona. spiceas coronas cereri deæ dicari solitas testis é Tibullus cú ait. Flaua ceres tibi sit nro: de rure corôa spicea q tépli pédeat ante fores. Fuit Romæ collegiú fratrú arualiú: qd romulus imprimis istituit numero duodecí: cuius sacerdotii insigne est spicea corona. Auctores Pli. & Gelli. Cereré spiciferá deá appellát poetæ. Falces. In rustico istruméto multa falciú genera: ná sunt falces putatoriæ qbus i arbore utimur & uitæ. Ité messoriæ. Item fœnariæ straméta riæ siluaticæ arboriæ de quibus apud Columellá: Catoné: Palladiú: cæteros crebra métio. M. Varro falces adoreas appellata farre secádo. q ador ueteres dixerunt. lumariæ uero falces qd' obscurius est & ignotius: sunt qbus secát lumecta: sic. n. spinas in agris serpétes agricolæ uocát: sirpiculæ falces a sirpádo. i. ab alligádo uocatæ sunt: sirpare. n. ligare est. unde sirpea dicta p uehiculo q uirgis sirpat. i. colligádo implicat. i quo stercus aliudue qd uehit. Operæ. Operaꝝ appellatione ipsi qnq; operarii significant. De opis Clodianis: de opis cápestribus in libro Annotationú: & in Tráqlli cómétariis satis multa. Columella pcéset in secúdo quot operæ exigant in rusticatione: a quo occatoria sarritoria: messoria seorsum describunt: sex q opera Columellæ est opa una & dimidiata: sarritoriá operá intelligimus eam: qua sarritores agrú sarriút: hoc est fodiút: sarrire. n. apire est: occatoria uero ab occádo dicta occare est glebas cóminuere: & quasi occidere. Vnde occatio dicta: auctor. M. Varro: alii occationé quasi occecationé interpretant: qd sentire uidet. M. Tul. sic scribés in Catone: q cú gremio mollito ac subacto semé sparsum excœpit primú id occecatú cohibet: ex quo occatio q hoc efficit noiata est. A sereno quoq; dictú est:

Lipothymia
Puluisaria
spica a spe
Spicus
Spicum
spicilegiú
Spica in cœlo
Raccátio
Collegiú fratrum arualium
Spicifera ceres
Falces multifariæ
Adoreæ falces
lumariæ
lumecta
sirpiculæ
Sirpare
Sirpea
Operæ
Sarritoria opera
Occatoria
Occare
Occatio unde

niuolā misericordiā corrogare. hic eā sollicite seduloq; curantē ceres alma dephēdit. & longū exclamat protinus. Ain Psyche miseranda totū p orbē Venus anxia disq̄sitiōe tuū uestigiū: furēs animi requirit teq; ad extremū supplicium expetit. & totis numinis sui uiribus ultionē flagitat. Tu uero reꝝ meaꝝ tutelā nūc geris: & aliud qcq̄ cogitas: nisi de tua salute? Tūc Psyche pedes eius aduoluta: & uberi fletu rigās deæ uestigia. humūq; uerrēs crinibus suis: multi iugis præcibus editis ueniā postulabat. rego te frugiferā tuā dextrā istā depcor. p letificas messiū cerimōias p tacita sacra cistarū: & p famuloꝝ tuoꝝ draconū pinnata curricula: & glebæ siculæ sulcamīa: & curū rapacē

Discreti
Discerniculum
deus nullus negligendus
Almus
Disqrere
Verrere
Villa uersa
Deuerra dea.
multiuuga
Seclusa.
Mysteria
Operta
neca sacra
κανηφόροι
cistiferæ
Canacanistra.
Cistæ sacræ
Proserpina fœcunditas
ceres unde.
Hecate unde.
demeter
umbilicus siciliæ

occatio occecatio est: nāq; semina quasi occecari uidētur cū in occato mollitoq; gremio terræ recōdūt. Incuria. Per icuriā hoc est negligentiā septimus ē casus. Discreti. Separatim: seiunctim: diuisim: ad uerbiū est: a discernēdo dictū. ab eo dē uerbo discerniculū deriuat: qđ significat acum: q̄ capillus mulieꝝ an e fronte discernit diuidit q;: Discerniculū. Au. Gellio est p differētia atq; discrimine sic n. scribit libro xyi. tū cōperi duas species hellebori eē discerniculo coloris isignes. cādidi & nigri. Omnium misericordiā. Ex hoc admonemur i cultu religiōis nec minutos qdē deos eē negligendos sed & medioxymos & patellarios esse pprinandos cōtra Plauti sententiā scribētis i casina, cū sic tibi propitius Iupiter. tu istos minutos deos flocci feceris. Ceres alma. Ex uirgilio sumptū epithetō. qđ cereri maxīe cōuenit cuius frugibus hoīes potissimū alunt: Almū dīc p Trāqllū debemus accipere ut inquit Donatus apud poetā scribentem p̄terea si nona diē mortalibus almū aurora extulerit. Longum. E lōginquo. uel lōga uociferatione aduerbiū ē. Ain. Elegātius est. ah. tanq̄ dolēter hoc pnunciet ceres. Disquisitiōe. Inquisitiōe inuestigatione q; sollicita. & p diuersas orbis partes facta. Disquirere n. inquirere ē p disiuncta: & dissidētia loca. apud Liuiū Trāqllū cæteros hī mētio disqsitiōis. Furēs ai. Aio furēti cōcita ac concitata. archaismos est. Tutelāgeris. Quia psyche id temporis occupata erat in rebus cerealibus cōponēdis curādisq;: cum sollicita eē deberet de sua pfius salute; qua miseris mortalibus nihil est carius. Vberi fletu. Larga ubertate lachrymæ. Verreus crinibus. Liuius matronæ circa deū delubra discurrunt. crinibus sparsis aras uerrētes nixæ gēibus supinas manus ad cœlū ac deos tendētes: uerrere eni ē trahere & mundare. inde uilla a Catone uersa dicit p mūda purgata q; ueteres auctore Augustino deum colebāt noīe deuerram ab officio scopaꝝ nūcupatā: qbus pauimēta uerruntur; quæ dea mulieri fœtæ adhibebat. Multiiugis p̄cibus. Plurimis p̄catiōibus. Dictio est cōposita: ut multiformia multi coloria: p ut ostēdit Gellius frequēs locutio ē apud eruditos. Rego. Lege p ego. pcat. n psyche. Cererē deā p frugiferā dextram & cætera oīa ad numen cereris ptinentia. Per tacita secreta cistarū. Apud priscos seclusa sacra dicebant: q̄ græci mysteria appellant ab eo qđ separata; sepositaq; ac seorsum clausa a nobis. p p sanctitatē aliqua eē debeāt: hic Plinius sacra qdā appellat optanea. q. si in opto occulta sint. ne oculis pphanorū obuia polluant ad optanea inqt sacra nigræ gallinæ puræ nō uidet. M. Varro & Augustinus auctores sunt græcos telatas ac mysteria taciturnitate parietibusq; clausisse. De teletis suo loco mox plura: symbola i sacris ethnicoꝝ non pauꝝ multa pcesset Eusebius i libris de p̄paratiōe euāgelica; qbus arcana mysteria cōtinēt; i primis uero sacra cereris cistis cōdita celati deportabant a sacerdotibus: q ob id canephoroi qsi dicas cistiferæ: siue cistellatrices noīabant. græci n. dīt cana. q nos canistra. & p diminutionē canistella; de hisce canephoris que in cista baiulabāt secreta sacroꝝ annotamēta a nobis facta sunt in libā annotationū. Cista hæc alubi ab Apuleio dicta secretoꝝ capax. De his sacrificalibus cistis Catullus. pars obscura cauis celebrabāt orgia cistis; orgia q frustar capiunt audire pphāi: Tibullus: & letis occultis cōscia cista sacris. Draconū pinata curricula. Mythici fabulant cererē curru uehi solitā tractā a pinatis uolaticisq; dracōibus: quē mox triptolemo dedit iubens semina dispgere. De his draconibus Claudianus: & iuga cerulei subeāt actea dracōes. M. Var. & Augustinus tradunt multa i cerealibus mysteriis tradi: q ad fruges maxīe ptineāt. pserpinā raptā iterp̄tant fœcūditatē, q cū defuisset quodā tēpore: exortā esse opinionē q filiā cereris. i. ipam fœcūditatē; q a pserpēdo pserpina dicta est: orcus abstulerat. & apud inferos detinuerat: Ceres a gerēdis frugibus auctore Varrone dicta ē tāq gerēs. Fulgētius cererem ex eo dictā suspicat. q græce χαρα gaudiū dicit. & ideo illā frumenti deam hri q ubi plenitudo fructuum sit gaudia semp supabundent necesse est: pserpinā uero qsi segetē. i. terrā radicibus pserpētē; quæ & hecate dr. Ecatō eni græce cētū sūt. & ideo hoc illi nomē iponunt: q a cētuplicatū ceres pferat frumentū. græce ceres δημητηρ nūcupat ab ipsa alimentoꝝ largitione. ut interpretatur Plato in cratylo. quasi διδοῦσα μήτηρ. i. exhibēs mater. M. Tullius secūdo de natura deoꝝ uolumine refert q a græcis demeter prima littera imutata sit noīata: quasi gemeter hoc est terra mater: sicut a nostris ceres quasi geres a gerendis frugibus. Sulcamina. Ceres auctore Plinio frumenta inuenit & ut inquit Ouid. prima dedit fruges alimentaque mitia terris: constat antiquissimis græcorum latinorūq; litteris atq; monumentis insulā siciliā totā eē cereri ac pserpinæ consecratā: Arbitranturq; siculi natā eē has in his locis deas; & fruges in ea terra primū repertas. Currum rapacem. Proserpinam

quacadem

quā eadē liberā uocāt:raptā tradūt ex ennēsiū nemore:q locus ꝙ in media est insula situs umbilicus siciliæ nominatur.ibi eni spelunca est quædā conuersa ad aquilonem infinita altitudine:qua ditē pa — cut rapta
trē ferunt repente cū curru extitisse:abreptāq; ab eo loco uirginem secū asportasse & subito non lon- — ꝑserpina
ge a syracusis penetrasse sub terras:mētto itaq; currus orci siue plutonis rapax dicitur a rapina scili-
cet proserpinæ.psysiologi proserpinam esse interpretantur uirtutem feminum:quā sol in hyeme fo- — Illumiæ
uet:quē Plutonē uocant:ideoq; raptā ab eo ꝑserpinam autumat:quā ceres sub terra latentem quæri- — nuptiæ.
ter cuius rei commeminit Eusebius in præparatione euangelica.

& terram tenacem:& illuminarꝫ proserpine nuptiarum demeacula:& luminosarum filiæ inuentionū remeacula; & cætera quæ silentio tegit eleusis atticæ sacrarium: miseram de psyches animæ supplicis tuæ subsiste. inter istam spicarum cogeriem patere. uel pauculos dies delitescam quoad deæ tantæ seuiens ira:spacio temporis mitigetur uel certe meæ uires diutino labore fessæ: quietis interuallo leniantur. Suscipit Seres:tuis quidem lachrymosis precibus:& commoueor:& opitulari copio.

Tenacem.Ex tempore & negotio tenacem terrā appellat:a qua uidelicet retenta sit proserpina:Ouidi. uiā tellus i tartara fecit & pronos currus medio cratere recepit. Illuminarū. Tenebricosarum elegāter enim illumias appellat ꝑserpinæ nuptias quasi sine lumine obscuras: quæ apud manes in locis caligantibus. ubi omnia nigrātia — Demea-
conspiciuntur celebratæ sūt. De- — cula
meacula.descensiones ad loca scilicet — Remea-
subterranea: demeate enim est deor- — cula
sum penetrare descendereque. unde — Tedæ in-
demeacula dicta. Remeacula.Tāgit — flāmatæ
fabulam: quæ tradit cerere remeasse — a cerere.
post longam filiæ disquisitionē ad su- — Mytho-
peros.hac conditione.ut proserpina esset superis inferisq; cōmunis.uidelicet cum matre sex menses to — logi.
tidem cum marito:Plutone apud manes:Ouidius nunc dea regnorum numen cōmune duorum cum — Lampa-
matre est totidem totidē cum coniuge menses:ut a demeando demeacula. sic a remeando remeacula — dū dies
decēter nuncupātur:pro reditu & reuersione ad superos. Luminosarum inuentionū. Ceres cum i- — Eleusis
uestigare & inquirere uellet raptam ꝑserpinam dicitur inflammasse tedas ex his ignibus qui ethnæ — Prouer
uertice erūpunt quas sibi cum ipsa præferret orbē omniū peragrasse terrarꝫ: Canit Claudianus cere- — biū mœ-
rem inflāmasse geminas cupressos hisq; duabus facibus filiam quæsiuisse: Ouidius pineas faces fuisse — sta petra.
tradit. Igitur.ob lumē & flāmas facularꝫ inuentiones luminosas appellat. Mythologi tradunt cererem — agelastos
cum lampadibus raptam ꝑserpinam quærere dictā illa uidelicet ratione.ꝙ hoc tempore cum lampa — mœstus.
dibus.i.cū solis feruore seges ad metendū cum gaudio requiratur .unde & lampadum dies cereri est — eleusis cō
dedicatus. Eleusis. Ciuitas est in attica mysteriis cereris inclita: Augustinus in.vii.in cereris sacris ꝑ- — dita a tri
dicantur illa eleusina quæ apud athenienses nobilissima fuerunt.frumenti satio apud eleusina triptho — ptolemo
lemo reperta est auctor Trogus. in cuius muneris honorem noctes initiorum sacratæ sunt. Paroemia — Tesmo-
græcorum est ἀγελαστοσ πετρα.i.mœstus lapis dicitur que de rebus tristitiam cōcinnantibus.ē enim — phora
petra hæc in attica iuxta eleusin: Vbi ceres sedit mœsta.& tristis ex raptu filiæ quā per orbem terrarū — Tesmo
accensis facibus dies noctesque queribunda uestigauerat.inde inditum petræ nomen. ut ἀγελαστοσ — phora
uocaretur.græci enim ἀγελαστον mœstum appellant: Addamus & illud tanquam auctarium.quem — Exagni-
admodum triptolemus. cui ceres currum draconibus uinctum & fruges propagandas dederat, post — casto fo-
orbem terrarum frugibus satum constituit oppidum.& ex patris sui nomine appellauit eleusinum: — lis strata
Vbi cereri sacra primus instituit.quæ thesmophora græco uocabulo nuncupantur .quasi dicas cerea- — in cereali
lia cum & ipsa ceres dicta sit thesmophora idest legifera a legibus quas dedit mortalibus. in thesmo- — bus.
phoriis.quorum non infrequens mentio apud eruditos.Matronæ castitatem custodientes cubitus sibi — Eleusina
sternebant foliis uiticis:quem alii agnon a castitate nuncupant. præterea cum ceres in eleusinꝫ eximie — ceres.
coleretur.inde sacra eius eleusina uocantur .& ipsa mater eleusina Virgilio.dicta. Silentio tegit.In- — Pauper
ter cætera mysteriorum cereris arcana erat pauper.quod fertilitatis symbolum est. Ideo autem silen- — symbolū
tio tegi dixit:quia ut tradit Tertullianus mysteriis omnibus silentii fides adhibetur. Subsiste.Suc- — fertilita
curre opitulare alibi in hunc sensum. tu meis inquit iam nunc extremis ęrumnis subsiste. Spica- — tis
rum.Ceres feracis & planæ terræ ubertatem designat.ideoque eius imago spicis decoratur ipsaque spi — Sub spica
cifera dea cognominatur. In cœlo est spica quo sidere nati erunt dulciarii. Deæ tantæ. Scilicet ue- — nati dul
neris. Spacio temporis Seneca maximum inquit remedium iræ dilatio est ut primus eius feruor te — ciarii
languescat: Aristoteles in ethicis iras illas improbat quæ diu cohibitæ continentur; eas probat quæ — Opitulo
effunduntur.& mox repente desistūt:ira breuis est furor qui spacio deferuescit.& mora lenit. Opi — Iupiter
tulari. Opem ferre & auxiliari:ueteres opitulo dicebant. quod opitulor. Liuius in tragœdia quæ in- — opitulus
scribitur equus Troianus: da mihi hasce opes.quas peto.quas præcor porrige opitula. Iupiter cogno- — Opis.
mento opitulus colebat:ex eo dictus. quod opem indigentibus ferret.auctor Augustinus in septimo — Ops.
grāmatici Annotāt opum nomen nymphæ significari opem auxilium dici opes diuinas & potentiam: — Opes.
opsuero dea est.a qua dies festus dictus opalia.quæ Romæ celebrabantur. die tertio post saturnalia. — Opalia.

Demetria lemina apud Galenū

Cognatæ meæ. Venerem significat: quæ cognatione cereri iuncta est. ut pote filia Iouis quem fratré cereris fuisse tradunt: & ita ceres amita est ueneris: Refert Diodorus in .vi. bibliothecæ ex saturno & rhea progenitos esse iouem. neptunum. ac Plutonem cererem & iunonem: Ceres tanq̃ geres a gerendis frugibus nominata est; quæ a græcis demeter quasi gemeter. i. terra mater nũcupatur: hinc apud Galenum libro secundo de Alimentis demetria lemina poni pro cerealia. obseruaui & frumentaria. Quod quemadmodum intelligant Medici nostri non discutio: eandem Thesmophoram dicunt. quasi legiferam. prima enim leges mortalibus dedisse fertur: Vnde & Thesmophoria festa cereris appellātur.

sed cognatæ meæ: cum qua etiam antiquum fœdus amicitiæ colo: bonæ preterea fœmię malá gratiam subire nequeo: decede itaq; istis ædibus protius. & q̃ a me retẽta custoditaq; nõ fueris: optimi cõsule. Cõtra spé suã repulsa Psyche: & afflicta duplici mesticia: iter retrorsũ porrigẽs inter subsitæ cõuallis sublucidũ lucum prospicit fanũ sollerti fabrica structũ nec ullã uel dubiã: spei melioris uiã uolẽs omittere: sed aditũ cuiuscũq; dei ueniam: sacratis foribus pximat uidet dõa speciosa & lacinias auro lr̃atas ramis arborꝫ postibusq; suffixas: q̃ cũ grã facti nomẽ deæ cui fuerãt dicata testabamur. Tũc genu nixa: & manibus arã tepẽtẽ ãplexa: detersis ante lachrimis: sic adpreccatur. Magni Iouis germana, & coniuga

Iasius dilectus cerere

ut diximus. Fœdus amicitiæ. Potest hoc referri ad morem cereris quãdo scilicet Amauit iasiona. siue iasiũ de quo Ouidius quærit canescere nuper iasiona ceres, & alibi uiderat iasium cretea diua sub ida uidit & ut teneræ flamma rapuit medullæ. preterea ex ioue genuit pserpinam: ut merito dicat ceres sibi cum Venere antiquum eẽ fœdus amicitiæ.

Boni cõsule

Optimi consule. Accipe iudicaq; in bonam partẽ prouerbialis locutio. Quintilianus in primo: ait enim consula consulendo uel a iudicando. nam & hoc consules iuc teres uocauerunt. unde adhuc remanet illud. Rogat boni consules. i. bonũ iudices in carmine obsceno. cõsule poma boni: apud Columelem ut boi cõsulat. Duplici mœsticia Et ob cupidinis desiderium & ob cereris repulsam.

Sublucidum

Subsitæ. Subiacentis. Sublucidum. Parꝫ lucentẽ. nam & lucus a contrario dictus: quia umbra opacus: parꝫ luceat qd' & Quintilianus memorat: Sublustris nox dicit Oratio. & sublustris umbra Virgilio. quæ habent aliqd luminis. sic & A Gellius sublustria uerba decenter dixit non ex toto luminosa. sed aliquid luminis habentia & aliquãtu perspendicantia sublucare uerbu uetus est qd' significat ramos arborum supputare, & uelu ti subtus lucẽ mittere; Collucare aũt succisis arboribus locu luce implere. hoc intellectu accipiendũ est illud Catonianum. luci collucare Romano more sic oportet. Plinio interlucatio est idẽ fere quod sublucatio. quasi p interualla succisio ramorꝫ qui in densitate sũt superuacui. & in .xvii. interlucatio ĩquit arboribus prodest: apud eũdẽ legitur interlucata densitate ramorꝫ: corrige interlucata. hoc ẽ supputata succisaq;.

Sublustris nox

Sublucare

Collucare

Lucum

Interlucatio

Interlucata

Fanum. Tẽplum. Solerti fabrica structũ. Diximus ante. quẽadmodum pbatio ædificii cõsideratᷣ ex subtilitate officinatorũ. ex dispositione architecti: & ex domini magnificentia.

Correctum in Plinio

Venia. Pacẽ beniuolentiã propiciationẽ. uerbum ppiie pontificale est. Vñ apud Virgiliũ: Tu modo posce deos ueniam. dicta aũt uenia ad eliciendam misericordiam: meretᷣ enim beniuolentiã numinũ qui licet inocens sit: ueniam tanq̃ peccauerit petit. Proximat. Propiquat. Lacinias. Vestes uel potius uestium partes litteris aureis intextas. refert Plinius zeuxim pictorẽ: nomẽ suũ solitũ ostentare intextũ aureis litteris in palliorꝫ tesseris. Quæ cũ gratia facti. Sensus ẽ litteræ ex auro intextæ lacinus testabantᷣ spolia illa uotiua eẽ & ex uoto Iunoni Deæ consecrata ob impetratũ beneficiũ. sic. n. hodieq; fieri solet: ut hoies uoti compotes in tabella. uel alia re uotiua declarent causam dedicationis. & gratiam facti testentur. Postibus suffixas Alludit ad ritum priscorꝫ qui in foribus affigere solebant hostium spolia. quæ nec emptori refigere liceret: quæ etiã dominis mutatis domus ornamenta erant. hinc Tibullus. & Domus hostiles præferat exuuias: Silius in primo punicorꝫ refert pro curiæ Romanæ foribus & lumine pependisse currus. Clypeos. Arma. deniq; spolia hostilia omne genus. Genu nixa. Ingeniculata. Tepentem. Adhuc sacrificio calentẽ. Manibus amplexa. Expressit ritũ sacrificatiũ. is enim qui deos pcabatur: etiam aram manibus apprendebat: inde. M. Varro. & Macrobius tradũt aras primũ ansas dictas: q̃ esset necessariũ a sacrificãtibus eas teneri. Commutatiõe deĩn litterarꝫ aras dici cœptas: qd' nobilissimus poeta scienter expressit illo uersu. Talibus orantẽ dictis arasq; tenẽtem. necnon & alio. Talibus orabat dictis arasq; tenebat. Germana & cõiuga: Depcatio est psyches ad iunonẽ: quæ soror & coniunx magni iouis esse phibetur. causam physici referũt: Qui iouẽ æther ẽ. i. ignẽ intelligi uolũt iunonem uero aerẽ. & quoniam tenuitate hæc elemẽta paria sunt dixerunt eẽ germana. & quia iuno hoc est aer subiectus est igni idest ioui iure coniugata maritali uinculo prodiderunt. sup quare: Augustinus in quarto de ciuitate dei scribit hæc: cur ioui etiam iuno uxor adiũgitᷣ: quæ dicatᷣ soror & coniunx quia iouem inquit ĩ cœlo accipimus: in aere iunonẽ: & hæc duo elemẽta

Spoliare figere nõ licebat

Ará tenentia sacrificante

Aram ansæ

cur iuno soror & uxor iouis

Vernia põtificale uerbum

coniuncta

coniuncta funt:alterum superius:alterum inferius.M.Varro Iunonem iouis coniugem ideo dici au-
tumat:q̃ iupiter cœlum sit Iuno uero terra:quæ eadem & tellus.Vnde a Virgilio scienter dictum est iuno tel
ex hac uarroniana sententia:tum pater omnipotens fœcundis himbribus æther coniugis in gremium lus
læte descedit.idest in gremium telluris:aut terræ.id quod & Augustinus quoq; interpretatur : aer ut Versus
stoici disputant interiectus inter cœlum & mare iunonis nomine consecratur:quæ est soror & coniux uirgilii
iouis.q̃ & similitudo est ætheris.& cum eo summa coniunctio:iunonem a iuuando nominatam cre- ex georgi-
do inquit Marcus Tullius quam:græ- cis

siue tu sami quæ quærulo partu uagituq; & alimo-
nia tua gloriatur:tenes uetustas delubra:siue cel-
sæ carthaginis:q̃ te uirginem:uectura leonis: cœ-
lo commeantem per colit:beatas sedes frequentas
siue prope ripas inachi qui te iam nuptam tonan-
tis & reginam dearum memorat . inclytis Argi-
uorum præsides mœnibus quam cunctus oriens.

ci appellant ἥραν. Vnde heretum oppi Hera iūo
dum in latio quasi iunonium:quod in uñ heretū
honorem heræ: idest iunonis a græcis
conditum est.auctor Solinus. illud ad
de quod Theopompus & hellanicus,p
diderunt Iunonem : ab ioue uinctam
cathenis aureis.& deprauatam incudi- iuno uin
bus ferreis intelligi uolentes q̃ aer igni cta catenis
cœlesti coniunctior duobus deorsum a ioue
elementis misceatur:idest aquæ & ter-
ræ.quæ elemēta.duobus superioribus
grauiora sunt.

Siue tu sami. Loca percenset. in quibus iuno religiose colitur :quis enim ignorat sa-
mon insulam iunoni dedicatam fuisse : quæ in mari icario sita est quam Marcus Varro : & Lactan-
tius scribunt prius nominatam esse partheniam:quod ibi παρθένος :idest uirgo iuno adoleuerit : ibi Samos p
educata sit ; ibi etiam ioui nupserit fanum iunonis nobilissimum ; & antiquitus famigeratum fuit thenia
sami.ubi donarium deæ per quam opulentum uisebatur & simulachrum ipsius in habitu nubentis fi-
guratum;& sacra eius anniuersaria nuptiarum ritu celebrabantur.Samō perinde ac feracissimam lau
dantes prisci non dubitant illud ei prouerbium accommodare quod etiam ferat gallinæ lac.ibiq; re Lac galli
perire possis lactis gallinacei haustum:quod Plinius decenter usurpat i prohemio naturalis historiæ naceū fert
pauones e samo probanturq; ad geneam. Vagitu. Vagitanum deum prisci coluerunt quem præesse Vagita
uoluerunt uagientibus.hic & uaticanus nominatus. Vagorem uagitum dixit antiquitas. Siue celsæ nus deus
carthaginis.Carthaginem iunoni dilectam fuisse nemo non nouit:qui uel illud Virgilianum tantum Vagor
legerit.Quam iuno fertur terris magis omnibus unam posthabita coluisse samo:olim Caius Grac- uagitus
chus carthaginem coloniam Romanam fecit deductis colonis italicis & iunoniam nuncupauit. Car- carthago
thagie fuit templum. currus Arma iunonis.carthago hæc magna noiatur:cum altera hispaniæ sparta iunonia
ria dicta sit græce καρχηδών unde Carchedonii dicti carbunculi.ob opulentiam magne carthaginis. carchedō

Vectura leonis.Ex fabula dictum hoc est quæ tradit iunonem a leone per cœlum uectam cōcedis Carche-
se carthagine; posset hoc referri ad leōem cybeleium.quoniam ut theologia ethnicorum docet unus donii
est deus res plures.& plura uocabula:quando quidem:ut auctor est Augustinus.matrem magnam.ea- unus deus
dem cererem uolunt quam nihil aliud dicunt esse quam terram camq; perhibent & Iunonem.Ideo au noīa plu
tem magnæ matri;siue Iunoni leonem adiungunt solutum atq; mansuetum.ut ostendant nullum ge- ra
nus terræ .tam remotum ac uehementer ferum quod non subigi coliq; conueniat. Argiuorum præ Arces cy
sides mœnibus.Mycenæ spartæ.argos græciæ ciuitates inclytæ iunoni sacratæ sunt.hinc ait iuno apud clopum
Statium:scis semper ; ut arces cyclopum magnique phoroneos inclyta fama; sceptra uiris opibus- argos
que iouem:quibus uersibus argiuorum mœnia significantur.Vbi phoroneus primus dicitur iunoni cyclopes
templum dicasse & sacrificiorū instituisse solemnia.Cyclopes aūt quos gasterochiras.i. uentrimanos gastero
appellāt numero septem mœnia & arcem argiuorum aliaq; complura extruxisse produntur; quorū chires
meminit Strabo in octauo argos autem apud Homerum multiplex est: a quo modo priscum modo Argos
iasium:modo acheum: modo pelasgicum memoratur ab eodem dictum est argos hippion hoc est multi
equestre καὶ ἄργος ἱππόβοτον idest equorum nutricium:ex quo fluxit emulatio illa oratiana: plu- plex hip
rimus in iunonis honorem aptum dicet equis argos ditesq; mycenas.Homericum quoque est argos di poboton
psion:idest siticulosum:& aquarum indigum. Argos quidem pelasgicum significat thessaliam Home Dipsion
ro sicut nomine achei peloponesus demonstratur generali uocabulo argiuos uocat græcos omnis.Ar- argos
giuum agrum percurrit fluuius inachus de quo apud poetas crebra mentio.Vnde iachidæ argiui græ inachidæ
cique nuncupati . Plinius in quarto ; inter inachum: & erasinum amnes situm esse docet Argos hip-
pium cognominatum:& mox Paulo appellatum est inquit inachium alias argos hippium: Auctor est
Strabo templum dicatum iunoni iuxta mycenas fuisse argiuis;mycenisque commune : in quo fuerūt
polycleti simulachra artificio præstantissima. Argos ab initio magis ac magis extitit potentia opibus-
que præpollens: Vbi floruit regnum pelopidarum ; apud argiuos inachidas iuno colebatur iam nu-
pta & regina celitum:cum samii uirginem & infantem uenerarentur. Cyprianus in libello quod ido-
la dii non sint:ostendit iunonem deam esse argiuorum ; samiorum & Carthaginensium : a quo argi-
ua samia & pœna nuncupatur.

Zygiā ueneratˀ: & oīs occidēs lucinam appellat: sis meis extremis casibꝰ iuno sospita: meq; ī tātis exāclatis laboribꝰ defessam: īminātis piculi metu libera. q; sciā soles pgnātibus piclitātibus ultro subueīre. Ad istū modū supplicāti stati sese iuno cū totius sui nūinis augusta dignitate psentat. & ptinus: quā uellē inqt p fidē nutum meis præcibus tuis accommodare.. sed contra uoluntatē Veneris: nurus meæ: quam filiæ semper dilexi loco: præstare me pudor non sinit.

Zygiam ueneratur. Optimo epitheto Iuno zygia noīaˀ quasi iugalis ab eo qd' præest maritali coniugio cuiq; sunt uincla iugalia curæ. ut inqt poeta ζυγος. græce iugū dicitˀ. Vnde zygia iuno quasi iugatiua. siue iuga. sic enim a latinis nūcupatˀ. Auctor est Victruuius carpinum arborem a græcis zygiā appellari. q; ex ea materia fiunt iuga in mētis quæ apud eos ziga uocitantur. Romæ fuit iugarius uicus sic dictus quia ibi fuerat ara iunonis iugæ: qua putabant matrimonia iungere. Seruius grāmaticus in enarratione Virgiliani carminis ne cui me uinculo uellē sociare iugali. sic exponit iugali propter iugū. quod imponebatˀ matrimonio coniugendis. unde etiā iuno iugalis dicitˀ. Deus quoq; iugatiuus ob hoc noīatus in nuptiali solēnitate iuocabatur. Quādo sponsus sese sponsæ coniungebat: iugumq; maritale pariter subibant. apud priscos cum iunonis numē nuptialibus ministeriis multiiugis adhiberetur: cognomentis quoq; uariis nuncupabatur. unde interducam. & domiducā. Vnxiam & cinxiā iunonem puellæ nubentes in nuptiis aduocabāt. ut uidelicet eorū itinera ptegeret & in optatas domos duceret: & cum postes maritales ungerent faustum omen affigerent. & cingulū ponentes in thalamo non relinquerent: auctor Martianus. quod diximus cognomine unxię Iunonem a nubētibus coli scito nouas nuptas intrantes domū coniugalem solitas esse pecungere postes adipe suillo ut inquit Plinius. uel lupino. ut Masurtius tradit. unde uxores ab unguendo nominatæ sunt. Cunctus oriens. Nationes orientales. Occidens. Populi occidentales. Lucinam appellant: iunonem lucinam a parturientibus inuocari nemo est qui nesciat. Lucinā aūt ideo nuncupant. q; lucē nascentibus tribuat: a luce quoq; lucecia nominatur. sicut & iupiter. lucetius dictus & q; lucis causa sit: quodq; nos luce quasi uita ipsa afficiat & iuuet. Marcianus Gelius festus auctores. Plinius autumat lucinam a loco nominati in quo Romæ condita est ædes lucinæ. Ouidius utrūq; etymon complexus est his uersibus: gratia lucinæ dedit hæc tibi nomina lucus: uel q a principium tu dea lucis habes. Supercilia in iunonis tutela esse prodideꝛunt. q; his proteguntur oculi per quos luce fruimur: quam lucem tribuere putabāt iunonem lucinam. qdam tradunt lucinā iunonis esse filiā: græco mystico noīe ilithiam uocāt. qua dictione usi sunt & nostri. Ouidius: præpositā timidis parientibus. ilithian. Oratius in carmine seculari. Lenis ilithia fuere mattes: siue tu lucina probas uocari seu genitalis. M. Varro sentit iunonē lucinam: esse lunā eandē & proserpinam dianāq;: quæ ideo uidetˀ lucina dicta. uel q; lucet uel q; lucē nascentibus præbet. Luna. n. nascētiū dux. a quo parientes eam inuocant. Iuno sospita. Sospitatrix salutaris. opifera. alludit ad cognomē iunonis sospitæ. hoc enim cognomine in lanuuino municipio colebatur: cui omnes consules sacrificare necesse erat: ut docet M. Tullius in Oratione pro murena. Liuius auctor est in. viii. lanuuinis ciuitatē datā. sacraq; sua reddita. ea cōditione ut ædes lucusq; sospitæ iunonis cōis lanuuinis municipibus cū Po. Romano esset. refert Oui. in fastis calēdis februarii delubrū iunoni sospitæ dedicatum iuisse. apud eundē Liuiū leges decēuiro℞ monitu decretū esse in secūdo punico bello ut iunoni sospitæ lanuuini maioribus hostiis sacrificaretˀ: mendū inolcuit in codicibus liuianis. nā pro lanuini passim legitˀ lauinis. sicut altera quoq; mēda cōsimilis & cōpar libros Nasonis occupauit. apud quē in. vi. fastorū pro lanuuiū. uulgo scribit & legit lauiniū syllaba repugnāte & refractaria: sic. n. loqtur iuno sospita & populus laurēs lanuuiūq; meū. Sospitare uerbū uetus ē qd saluū facere significat Ennius Regnū nostrū sospitēt: unde sospitator sospes. & sospita: inclinanˀ. prisci quoq; iunonē soticenā nuncupauerūt. ut docet Marcianus Capella; quasi dicas salutarē & sospitatricē. Totius sui numinis. Sicut multiiuga sunt iunonis noīa. Ita multiplex est numē & potestas: numē. n. dicūt esse iperiū dei a nutu; nam præter cognomenta iunonis iā explicata. eādē nūcupant reginā & selectā: fluoniā quoq; colunt fœminæ q; fluoribus menstruis præsit qn etiā februalem februā; febcuatam nuncupant: ex eo q; ipsi iunoni mensˀ februario sacra fiebāt: & mulieres februabantur. i. purgabanˀ. populonam plebes curetum bellātes memorabant. Augusta. Sācta ac religiosa. Per fidem. Iusiurandum est deā fidē: cui Numa Pōpilius solēne instituit: in cuius sacrario flamines manu ad digitos usq; inuolutarem diuinā faciebant: significātes fidē tuandā sedēq; eius ēt in dextris sacratā esse: apud auctores frequēs est ista locutio uestiam imploro fidē pro auxiliū; qdam codices habēt nō per fidē. sed psyche tanq̄ iuno nuncupatim psychē appellet: ut sit uocatiui casus o psyche. Nucum. Fauorem. nucus enim numinum suffragatio significatur. sicut renutus refragatur. Plinius in epistolis. Nā ego quoq; simili nutu ac renutu respōdere uoto tuo possum. Nurus meæ. Venerem nurū suam iuno appellat uel quia uxor est Vulcani iunonis filii. uel quia martis eadem iunone progeniti: utrunq; enim coniugem habet uenus.

Zygia iūo
iuga iūo
iugalis
iugatinus deus
Domiduca
Vnxia
Cinxia
Vxores ab unguēdo
Lucina
Lucetia
Lucetius
Supcilia in tutela iunonis
ilithia
Sospita iuno
mēdū de lanuuio & lauinio
Sospitare
Soticena iuno
Numen
Fluonia
februalis
Februa
populona
Fides auxilium
Nutus
Renutus

Legibus prohibeor. Titulus est apud iurisconsultos de seruo corrupto quo ait prætor qui seruum seruamue alienum alienamue recepisse persuasisseue quid ei dicetur dolo malo quo eũ eamue deteriorẽ faceret. in eũ quanti ea res erit in duplũ iudiciũ dabo; qđ ait prętor recepisse. ita Vlpianus accipit. si susceperit seruũ alienũ ad se in alieno loco edificatione. Itẽ titulo de fugitiuis scriptũ legimus q̃ is q fugitiuũ celauit seruũ fur est. Senatus censuit ne fugitiuũ admittant: ne pregant a uillicis. his aũt q intra .xx. dies fugitiuos uel dñis reddidissent uel apud magistratus exhibuissent. ueniã in anteactum dedit.

De seruo corrupto
De fugitiuo

tunc ẽt legibus q̃ seruos alienos ꝑfugos iuitis dñis uetant suscipi: ꝓhibeor. Isto quoq; fortũæ naufragio Psyche pterita: nec indipisci iam maritũ uolatilẽ quiens: tota spe salutis deposita: sic ipsa suas cogitationes cõsuluit. Iã q̃ pñt alia meis erũnis tẽptari uel adhiberi subsidia: cui nec dearum qdẽ: q̃q̃ uolentium potuerũt ꝓdesse suffragia: quo rursum itaq; tentis laqueis inclusa uestigiũ porrigã: qbusq; tectis: uel ẽt tenebris abscõdita magnæ Veneris ineuitabiles oculos effugiã: qn igit' masculũ tãdẽ sumis aĩum: & cassæ speculæ renũtias fortiter & ultroneã te dñæ tuæ reddis: & uel sera modestia seuiẽtes ipetus eius mitigas: qui scias: an etiam: quem diu q̃ritas: illic in domo matris reperias? Sed ad dubium obsequium: immo ad cretum exitium preparata: principiũ futuræ secũ meditabat' obsecratões. Ad uenus terrẽis remediis inqsitiõibus abnuãs: cœlũ petit iubet cõstrui currũ quẽ ei Vulcãus subtili fabrica studiose poliuerat: & añ thala rudimentũ nuptiale munus obtulerat. lũæ rẽuãtis detrimẽto cũspicuũ. & ipsius auri dãno pciosũ. de multis q̃ circa cubiculũ dñæ stabulãt ꝓcedũt quattuot candidæ

Quiens. Potens ualens. Indipisci. Consequi ac usurpare: ueteres dicebãt indipisco. pro peto & usurpo. Plau. nec ptẽ tibi adeo cui sit indipiscas neq; furẽ excipies. Cogitatiões cõsuluit. Habuit cogitationes in consilio tanq̃ consiliarias & secũ sic sermocinata ẽ. Quã quam uolentiũ. Ceres & Iuno uolebãt qdẽ posse suffragari erũnis psyches sed non audebãt reueritæ ueneris pñtẽ. Oculos effugiam. Percũctatiue pnũtiandũ uidet psyche nullũ esse tã tenebrosum latibulũ. tãq; reconditum quo possit effugere ueneris oculos q cuncta prentant penetrãtq;. & hoc totum physice dictum: uis.n. ueneris ac potentia nihil intactum nihil inaccessum relinquit hic deus & terras & maria alta domat. Quin. in declamatione quæ inscribitur apes papaueris non illas libido ꝓgenerat domitrixq; omnium aĩalium uenus. Cassæ speculæ. Irrite & uane spei. specula a spe diminutiuo uocabulo deriuatur. quo utit' Plau. ueteres pluraliter dicebant speres. Ennius spero si speres quicq̃ ꝓdesse potis sunt. Masculũ. Virilẽ & ipauidũ. Vltroneam Volũtariã & tuapte spõte. Vetus ꝓuerbiũ est. Vltroneas putere merces cuius meminit. Hierõimus. Qui scias? Vndescias. In domo mřis. Probabile uẽ & satis credibile cupidinem filium reperiri posse in materna domo cum matres in filios sint longe quam patres indulgentiores. Dubiũ obsequium. Nesciebat psyche an uenerem esset obsequio mitigatura: & an a uenere in famularum reciperetur. Terrenis remediis. Venus recusans inquirere psychen ope terrena & humão remedio cœlum petit implotatura diuinas suppetias. Currum poliuerat. Credibile est carrucam ueneris omni ornatu cultuq; fuisse polítissimam preciosissimamq; cum eam fabrilis deus idemq; maritus fabre fecerit. Matronarum Rõanaꝝ carrucas ex argento celatas fuisse Plini. censoria castigatione reprendit. luxum uidelicet taxans. heliogabalus habuit gemmata uehicula & aurata. inter currus priscorum delicatiores est Pampillum de quo lampridius iunxit & quaternas mulieres pulcherrimas & binas ad pãpillum uel ternas & sic uectatus est celebrant inter uehicula matrõalia & basternas: qbus similia dixit seruius esse pilenta enarrans illud Maronianũ. pilentis matres in mollibus. De basternis Amianus marcellinus sic meminit matronæ cõplures opertis capitibus & basternis ꝑ latera ciuitatis cũcta discurrunt. basternaꝝ meminit & palladius q̃dã tenus. Ante thalami rudimentũ. Primũ cõcubitũ cõiugalẽ decẽter & uerecunde significat. Nuptiale munus Apud Iuuenalem de nuptialibus muneribus mentio fit illo uersu. Nec illud qđ prima ꝑnocte datur: cũ lãce beata dacicus & sculpto radiat germanicus auro. Vulcanus currũ hunc ueneri dono dederat ꝓ munere nuptiali. post prios cõcubitus maritales: nã cum uirginitas uxoris oĩbus maritis acceptissima sit ꝑ ea erepta. q̃ reddi neq̃t. munus repentiẽ. tãq̃ pmium sit deuirgiatæ puellæ: cui nihil uirginitatis flore est ꝑciosius. Lunæ detrimento. Significat cuꝛ ueneris arcuatum fuisse & ad effigiẽ lũæ corniculatæ. Figurat uni. Lũa.n. in cornua: tenuat' sentire q̃ uidetur detrimentum. cũ uero peruenerit ad orbiculatam rotunditatẽ. pleno orbe nihil patit' dispendii scite autem dixit auri damno præciosum. Nam cum auꝛ in effigie currus corniculata deesset. prout fabrica talis deposcit. damnũ auri fieri in uehiculo dicebat'. idq; ex tali detrimento fiebat uenustius

Indipisco
Domitrix oĩum uenus
Specula
Speres
Pãpillũ quid
Basternæ
Pilenta
Nuptialia mũera

Columbæ candidæ. Columbas tutelæ ueneris assignant poetæ & nullus ignorat cui uel illud tantũ notum sit. Tum maximus heros maternas agnoscit aues lætusq; precatur. Autumant eruditi columbas ueneri consecratas esse propter fœtum frequentem & Coitum. Mythici de columbis ueneri dicatis hæc fabulantur. Venus & cupido cum quodam tempore uoluptatis gratia in quosdam campos descendissent lasciua contentione certare cœperunt quis sibi plures gemmantes colligeret flores quo in certamine ludicro uictus est cupido. Siquidem nympha nomine peristera subito accurrit, & adiuuando uenerem superiorem effecit ex quo indignatus cupido puellam denutauit in columbam, quæ a græcis peristera appellatur. Sed pœnam honor minuit, uenus: namq; in consolationem transfigurationis columbam in tutela sua esse uoluit. Albertus magnus homo eruditior q eloquentior columbos ex eo appellari opinatur: quasi colentes lumbos, sed male: nam ut docet. M. Varro, a columinibus uillarum columbæ dictæ: græci peristerotrophium: & peristerona uocant: quod nostri columbarium: quamuis apud. M. Varronem columbaria proprie sint loculamenta: quæ singulis paribus intra peristerotrophion assignant. colũbarius uero colũbaꝝ custos & educator nominatur. Nihil colũbis fœcundius. Nã diebus quadragenis cõcipiunt pariũt icubant educãt. & hoc fere totũ annum faciũt. Illud adde colũbar significare genus uinculi apud ueteres unde Plautus in rudente festiuiter inqt in colũbari collus haud multum poterit. Hilaris Hilarus in scđo ordine: & hilaris in tertio declinat̃ sicut exanimus & exanimis hilarescere est hilarẽ fieri & lætum hilarari est iucũdari. & hilaritate pfundi. ueteres hilaritudinem pro hilaritate dixerunt. Plau. honera te hilaritudine hilarodos apud antiquos dictus lasciui & delicati carminis cãtor.

> colũbæ & hylaris icessibus picta colla torquẽtes iugũ gẽmeũ subeunt. Susceptaq; dña lætæ subuolãt currũ deæ psequentes: gannitu cõstrepenti lasciuiunt passeres: & cætere q dulce cãticãt aues melleis modulis suaue resonãtes: aduẽtũ deæ pnunciant cedunt nubes: & cœlum filiæ panditur, & summus æther cum gaudio suscipit deã. nec obuias aquilas: uel accipitres rapaces: ptimescit magnæ Veneris canora familia. Tunc se ptinus ad regias Iouis arces dirigit: & petitu superbo Mercurii dei uocalis opæ necessariã usurã postulat. Nec renuit Iouis

Picta colla. Torquatã colũba appellat Propertius illo uersu. At tu torquatæ uenus o regina colũbæ a torq quæ uidelicet quo circa colla insignitæ conspiciunt̃. Arcesilas philosophus intuens columbinum collum pbabat incõprẽhensibilitatẽ. siquidẽ colũbarum ceruix uariis coloribus nitet. quoties aliquo deflectitur ut auctor est Sene. in. i. quæstionũ. hinc cæsar uero disertissime colla tiberiacæ splendent agitata colũbæ. Lucretius quoq; de multiplici uarietate coloris circa colla columbarum facũdissime scribit huiusce rei non ignarus Hieronymus contra Iohãnem origenistam sic inqt columbaꝝ colla ad singulas conuersiones colorem mutantia. Passeres. Non immerito passeres i famulitio sunt ueneris quo constant esse libidinosissimos Plinius in x. refert salacitatem columbarum & passerum esse comparẽ. hinc illud uernis passeribus salaciores. Annotatu dignum est priscos struthеum dixisse uirile mẽbrũ a salacitate passeris. qui græce στρουθος. dicitur. Melleis modulis. Democritus nominat aues quasdam quarum confuso sanguine serpens gignatur quem qsqs ederit intellecturus sit auiũ colloqa. apollonius tyaneus sermonem auiũ callebat. q olim spectãs ad passeres in arbore cõsidentes. Venisse unũ aliunde passerculũ garrientem & uoce obstrepẽtẽ: cæterosq; illũ secutos euolasse: dixit ad socios passer ille reliquis nunciauit se inuenisse frumentum sparsum in angiportu; & cibi affatim his uerbis per multi commoti iure spectatum & ita factum esse, put ille p̃dixerat miracũdi iuenerũt. Cedunt nubes. Aduentu ueneris cuncta differebant omnisq; cœli tristitia discutitur. Cœlũ filiæ pandit̃. Mythici fabulant̃ uenerẽ ex pudendis cœli abscissis in mareq; proiectis, procreatam q̃a spuma: unñ coaluit aphrodites nomen accepit. Canora No minus decenter q̃ eleganter canoram ueneris familiam appellat intelligi uolens auiculas dulcisono cantu constrepentes comitantesque uenerem dominam instar famularum. Petitu. Petitione. Vocalis operæ. Sensus est petit uenus a Mercurio ut sibi paulisper usũ præconis accommodet fungaturque præconio in psyche disquirenda. præconis autem opera uocalis est: & ministerium uocalissimum. Mercuriũ ãt præconem nunciumq; deorum esse tradunt: cui sermonis potestas tributa perhibetur. ideoque Mercurius quasi medius currẽs dicitur appellatus: q sermo curratinter hoĩes medius. ideo hermes græce q sermo uel interpretatio: quæ utiq; ad sermonẽ ptinet hermenia dicitur ideo & mercibus præesse. quia inter uendentes & ementes sermo sit medius. ideo alas ei in capite & pedibus ponunt uolentes significare uolucrem fieri per aera sermonem, ideo nuntium dicunt quoniam per sermonem omnia cogitata enuntiantur. græce dicitur διάκτορ quasi internuntius. Fulgentio furatrinus Deus nominatus q furtis præsit. Vsurã. Vsum. M. Tullius huic uitæ usurã eripere uis ide usuraria fœmĩa Plato ab usura hoc ẽ usu noĩata. iurisconsulti usuariũ ab usu nũcupãt eũ cui usus legatus ẽ. Apud eosdẽ usuarius seruus & usuariæ ancillæ dñr: quorũ usus sit legatus

Colũbæ ueneri dicatæ | Peristera nympha | Peristera columba | Colũbus unde | Peristerotrophiũ | Colũbarium | Columbarius | Colũbar | Hilaresce re | Hilarari | Hilaritudo | Hilarodos | Torquata columba | Colla columbaꝝ uersicoloria | Passeres i famulatu ueneris | Strutheũ | Struthos | Passer | Apollonius intelligebat uoces auium | Aphrodite | Ministerium pconis uocalissimum | Mercurius unde Hermes | Hermonia | Furatrinus | Vsuraria | Vsuarius

Cerulum supercilium. Ex homero sumptum epitheton supercilii iouialis qui ait κυανεῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε κρονίων id est annuit Iupiter cerulis superciliis: nam cyaneus color est græco uocabulo ceru- Cyaneus color
leus sub uiridis subniger qua dictione frequenter utitur Pli. Frater arcadi. Fratrem arcadium mer-
curium ex eo appellat quod in arcadia natus sit. Namq; in cyllene arcadiæ monte maia ex Ioue Mercu-
rium enixa est: ex Ioue quoq; natam uenerem: & dione fabulatores tradũt. Sine mercurii præsentia.
Hoc ex siderali doctria & astrologico apotelesmate sumptum; namq; mercurii sidus proximũ stellæ

cerulum superciliũ. Tũc ouans ilico comitante ẽt Mercurio. Venus cœlo demeat: eiq; sollicitæ serit uerba. Frater Arcadi scis nẽpe sororẽ tuã eẽ Venerem sine Mercurii p̃sentia: nil unq̃ fecisse nec te p̃terit utiq;: q̃to iam tempore delitescẽtem ancillã neq̃ ucrim reperire. Nil ergo super est: q̃ tuo preconio premiũ inuestigationis publicitus edicere. Fac ergo mandatũ matures meũ: & ĩdicia q̃bus possit cognosci manifeste designes: ne si q̃s occultationis illicitæ crimen subierit: ignorantiæ se possit excusatione defendere: & simul dicens libellũ ei porrigit ubi Psyches nomen continebatur: & cætera: quo facto ptinus domum secessit. Nec Mercurius omisit obsequiũ eẽ. Nam per oĩum ora populorum passim discurrens: sic mandatæ prædicationis munus exeq̃bat̃. Si q̃s a fuga retrahere: uel occultã demõstrare poterit fugitiuam regis filiam Veneris ancillam noĩe Psychen: cõueniat retro metas muritias:

ueneris inferiore circulo fert̃: & ut auctor est Iulius Firmicus si ueneri in horoscopo constitutæ mercurii se stella coniunxerit: & in eodem signo & hisdem partibus partiliter fuerint constituti coronatos facient & musicos: qui omnium admiratione laudẽtur: item Mercurius & uenus in horoscopo partiliter constituti in diuena genitura faciẽt præfectos thesaurorum regiorũ. Oratores grãmaticos. legum inuentores: si uero per noctem in horoscopo partiliter fuerint inuenti facient acutos ingeniosos: & qui omnia quæcunq; agere uoluerint facile cõsequant̃: quocumq; oratio ac sermo plenus sit leporis ac gratiæ: præterea ueneris stella nũquã longius quadragintasex partibus. Mercurius uero uigiti a sole abscedũt. Ancillam. Psychen. Tuo præconio. Mercurium deorum nuncium dici nullus ignorat: utpote sermonis deum; qui iõ Mercurius: q̃si medius currens creditur appellatus q͂ sermo currat inter homĩes medius: sicut Hermes græce: q͂ sermo uel interpretatio signi- Mercurius in horoscopo Venus

ficatur: hinc Plautinus Mercurius ait. Nam uos quidem scitis cõcessum & datum mihi esse ab diis aliis nuncius præsim & lucro. Diodorus auctor est in. vi. bibliothecæ præconia & præcones mercurio assigna-
ri: qui internuncii esse solent: ipsum uero præconem deorum esse: & qui mandata diligenter exequa-
tur. Marcianus capella famam præconantem nõ inscite facit uocare noĩatim deos in consistorium cœ- Præconia assignant
leste cumulum si præconium maius q̃ famæ uocalissimæ. Publicitus. Publice occultationis illici- Fama præconans
tæ. Qui occulltat alienũ seruũ in eũ pœna cõstitura est: & ut inquit Vlpianus. is qui fugitiuum celauit Qui fugitiuum celat fur est
seruũ: fur est: epistola quoq; generali diuorum Marci. & cõmodi pœnam in eum statuta est: qui apud se
quæri prohibuit: quæ declarat & præsides & magistratus & milites Stationarios adiuuare debere do-
minos in inqrendis fugitiuis & ut inuentos reddant: & ut hi apud quos delitescant puniantur: si crimi-
ne contingantur. Ignorantiæ excusatione. Aristote. lib. iii. ethicorum commissa per ignorãtiam pu- punitur ignorantia
nienda esse censet: si ipse committens causa ignorantiæ fuisse uideatur: puniuntur & ignorantes aliq̃d
ex his quæ legibus continentur: quæ utiq; scire oportet nec difficilia sunt: & quæ per negligentiã igno-
rantur: in lege mosayca damnat̃ ignorantia & punitur: super qua re subtiliter & copiose scribit diuus Exemplũ rhetoricorum
Hieronymus aduersus pelagianos: apud Oratores: in partibus purgationis est impcudentia: per quam
is qui arguitur aliquid sciuisse negat̃: & ignorantiæ excusatione defendit̃: ut apud quosdam: lex erat
ne quis dianæ uitulum immolaret: nautæ quidam cum aduersa tẽpestate in alto iactarent̃ uouerunt
si portu potiti essent se ei deo qui ibi esset uitulum imolaturos: casu erat in eo portu fanum dianæ eius
cui uitulum imolare non licebat: imprudentes legis cum exissent uitulum imolauerũt accusantur q͂
contra legem fecerint. Defendunt̃ ignorantiæ imprudentiæq; præsidio: apud iuriscõsultos lata culpa Lata culpa
d' nimia negligentia. i. non intelligere q͂ oẽs intelligunt. Libellum. Ex titu p̃conis: q uel ex libello pre-
contium facit: uel scriba subiiciente proclamat. Obsequium. M. Tullius existimat obsequiũ esse uer- Obsequium in quo reprensus cicero
bum Terentianum: & ab ipso Terentio primitus usurpatum. Donatus. M. Tullium refellit: cuen Plau-
tus & Nonius ante Terentiũ dixerint obsequium: obsequibiles dicti officiosi & ad obsequiũ propensi.
Mandatæ prædicationis. Iniuncti a uenere præconii. Metas murtias. Venerem prisci murtiam co- Obseqbiles
gnominarunt a myrto uidelicet: quæ arbor ueneri dicata est: & ut refert Plinius in. xv. ara fuit Romæ
uetus ueneris myrteæ: q̃ nunc murtiam uocant: murtiæ deæ facellum erat sub monte auentino: ut apd
scriptores idoneos reperio in libro Annotationũ enarratũ reperies illud Liuianum ex libro primo hi- Murtia
storiarum ad murtiæ datæ sedes: ubi scripsimus murtiæ Veneris templum significari elocutiõe apud Venus

eruditos usitatissimus: nunc scite scienterq; Apuleius alludens ad cognomentū hoc murtiæ ueneris si/
mulq; ad sacellū illi sub auentino monte dedicatū: ait eum qui indicium facturus sit inuentæ psyches
cōuenire debere ipm mercurium ad metas murtias: hoc est ad sedē domiciliumq; deæ ueneris. q̄ mur
tia quasi myrtea cognominat̄ ut illic capiat mercedulam indicii. Murcea uero dea est desidiosorū si/
Strenua cut strenua uegetorum: ex eo nominata: q̄ præter modū faceret hominem murcidū idest nimis desidio
Murcidus sum: auctores Pōponius & Augustinus: illud addendum murcos appellari homines qui munus mar/
Murci q tium pertimescētes pollicem sibi præ
ciduntur: ex eo opinor dictos q̄ murcidi
sint & ex formidīe duriosi: ad res bel
licas obeundas. Prædicatorem. Præ
conem pconiumq; iactitanté. Septē
suauia sauia. Idest septem oscula mel/
lita & dulcia. Ideo autem septem dixit
propter septenarium numerū: qui ple
nissimus potissimusq; e. de quo plu/
ra in libello septem sapientum. No
mine indicii. Moris est ut indici ob rē
indicatā præmium constituatur: sicut
in indicio illi proditionis indici pecu/
nia/ex ærario: & libertas & ciuitas data
Indicina sunt pro præmio. Alio nomine indici/
um dicitur idicina. Adpulsum. Ad/
pulsionem: uibrationemq; & ferrumi
nationem linguæ. cum lingua, labelli
cum labello. Quod suauiolum ē dul/
ci dulcius ambrosia: quod genus ba/
siationis intelligi uoluit Plautus cum
Appulsus ait: fac me proserpentem bestiam du/
plicem ut habeam linguā: alias appulsus ē pecorum accessus: ad aquam ut apud iurisconsultos. Cu/
Misteria pido. Cupiditas. Sustulit. Remouit abstulit. Proximanti. Psyche appropinquanti ad fores domi/
Consuetu næ ueneris De famulatione. De famulitio ministerioq;: interdum ministerii pro ipsis ministris ponū/
do uene/ tur: sicut & ministerium pro ministratoribus quoq; posuit Plinius. Consuetudo. Scitissime consue
ris pedisse tudinem ueneri ministram facit: quoniam ut inquit Lucretius consuetudo concinnat amorem: & ex
qua consuetudine ueneris incentiua & æstus efferuescunt. Lelius apud Ciceronem auxit inquit beniuolen
Periergia tiam consuetudo. Consimiliter Marcianus: consulto dat periergiam philologiæ pedissequam & agry
Agripnia pniam ancillam: siquidem περιεργια dicitur sedulitas: & egrypnia: uigilia interpretatur sine seduli/
Ex mori/ tate autem & uigiliis ad philosophiam aspirare non possumus. Ancilla nequissima. Obiurgatio ē se
bus ancil/ ria & criminosa in psychen: quæ ancilla nomine probroso a consuetudine nominatur: cum uenerē do
lar̄ domi minam habeat: ancilla enim & domina relatiua sunt nomina: ut patronus & libertus: ut rex & parasi/
næ noscūt tus: uetus uerbum est: ex moribus ancillarum dominas persæpe perpendi. Sed bene. Scilicet est uel
Cancri habet uel quippiam consimile. Intra orci cancros. Cancri dicebantur ab antiquis claustra & septa:
Cancelli nunc diminutiuo uocabulo cancelli: sunt autem lignis in transuersum per modica interualla conne/
xis: ad similitudinem retis: quibus sæpe sacella & ædiculæ sacræ sepiunt̄ ne prolanis patent fenestræ
quoq; his muniuntur & scenæ Mar. Tullius in oratione pro quintio & me facile reuocatione uestra re/
Cancelli uocabitis si extra hos cancellos egredi conabor quos mihi ipsi circundedi. Sidonius exclusa uel sinclu
scænici sa cancellis Mar. Varro in libro de uillaticis pastionibus posituram cancellorum subiicit oculis legen/
Cācellare tium: his uerbis: præterea & perticis inclinans ex humo ad parietem & in eis transuersis gradatim mo
dicis interuallis perticis annexis ad speciem cancellorum scænicorum ac theatri. Cancellare uerbum ē
in ore uulgi & indoctorum frequentissimum: quod tamen a latinitate non abhorret. Nā sicut ex trans
uerso ducuntur ligna in cancellis: ita in delendis scripturis inducuntur transuerso calamo notæ lineæ
q; atramentariæ: iurisconsultus titulo de his quæ in testamento delentur: cancellauerat quis testamen
Cancella/ tum: uel induxerat: inde cancellarii hodie quoque nominantur. Dictione uulgari quidem: sed tamē
rii latine, quorum officium est scribere & scripta delere cancellareque. Flauius uopiscus in catino: præfe/
Cācellata ctum urbis unum ex cancellariis suis fecit. Plinius scribit cancellatam cutem esse elephantis: eaque ex/
cutis tenta recipi examina muscarum: mox artatis in rugas repente cancellis comprehensas enecari: idem
Cancella/ refert quempiam prodigiosis uiribus præditum habuisse neruos rectos & transuersos cancellatim in
tim toto corpore: scitus est Apuleius. psychen intra claustra & cancellos Plutonis adhæsisse: tanquam signi
Cancelli ficet nullum illi effugium amplius superesse: cum orci quasi faucibus forcipibusq; inclusa contine/
orci ineffu tur: cancellos autem orci quis euadere possit: quis perrumpere: cum sint adamantini & ineffugibiles
gibiles Actutum. Statim. confestim sine dilatione.

Mercurium prædicatorem accepturus indicii no/
mine: ab ipsa Venere. vii. sauia suauia: & unū blan
dientis adpulsum linguæ longæ mellitum. Ad hūc
modum pronunciante Mercurio tanti premii cu/
pido: certatim omnium mortalium studium arre/
xerat. Quæ res nunc uel maxime sustulit Psyches
omnem cunctationem. Iamq; fores eius dominæ p
ximanti occurrit una de famulatione Veneris: no
mine consuetudo statimq; quantum maxime potu
it exclamat. Tandem ancilla nequissima dominam
hēre te scire cœpisti: An pro cætera morū tuoꝝ te/
meritate: istd' quoq; nescire te fingis: q̄tos labores
circa tuas īquisitiones sustīueremus. Sed bn̄q; me/
as potissimū manus icidisti: & īter orci cācros īa ip/
sos adhæsisti: datura. s. actutū cōtūaciæ tātæ pœnas

& audaciter in capillos eius inmissa manu: trahebã eã: nequaq̃ renitentẽ: quã ubi primũ inductam oblatãq; sibi cõspexit Venus: lætissimũ cachinũ extollit: & qualẽ solent furẽter irati: caputq; quatiẽs & ad scalpẽs aurẽ dexterã. Tãdẽ inqt dignata es socrũ tuã salutare? An potius maritũ q̃ uulnere tuo periclitat̃: interuisere: uenisti: Sed esto secura: iã. n. excipiã te: ut bonã nurũ cõdecet & ubi inqt sollicitudo: atq; tristicies ancillæ meæ qbus ĩtro uocatis: torquendã tradidit eã. At illę sequẽtes herile pręceptũ: Psychẽ misellã flagellis afflictã & cæteris tormẽtis excruciatã: iterũ dñæ ɔspectui reddunt. Tũc rursus sublato risu Venus. Et ecce inqt nobis turgidi uẽtris sui lenocinio cõmouet miserationẽ: unde me p̃clara sobole: auiam beatã. s. faciat. Fœlix uero ego: quæ in ipso ætatis meæ flore uocabor auia: & uilis ancillæ filius: nepos Veneris audiet: quamq̃ inepta ego: frustra filiũ dicam: impares. n. nuptiæ:

Audaciter. Cõtra Quintiliani p̃ceptũ audaciter dicere maluit q̃ audacter. uerba Quintiliani ex libro. i. hæc sunt: inherent tñ qdam molestissima diligentiæ puerilitate: ut audaciter potius dicant q̃ audacter. licet oẽs oratores aliter sequant̃. Cachinum. Risum solutiorẽ: Galenus in li. de motibus negat se scire cãm risus: & cachini erumpentis ex alarũ titillatu: Decachinamur dixit Tertullianus p derridemur. Scalpens aurem. Signũ est furentis: indignãtisq; quassare caput. & scalpare aurẽ. refert Plinius post aurem dextrã esse locũ nemeseos deæ: quo referrimus tactu ore pximum a minimo digitũ: ueniã: sermonis a duis exposcentes: est autem Nemesis dea græca ultrix ĩpiorum. p̃miatrix bonorũ puniens supbos regia eius arbitria rerũ: q̃ latinum nomẽ non hẽt: quis eius simulachrũ Romæ fuerit in capitolio de qua Marcellinus Macrobius. Plini. Antimachus. Catullus: cæteri. rhãnusiam poetæ frequẽter appellitant dñ: & adrastia: pĩnas nemesis fabulosa uetustas aptauit: ut adesse uelocitate uolucri cunctis existimet̃: hæc uoluntatũ nostrarũ exorsa multiplicesq; actus permutando conuoluit: nunc erectas mentium ceruices opprimens eneruat: nũc bonos ab ĩmo suscitans ad bene uiuẽdum extollit. Sed ad ppositum: qui irascitur & ex indignatione subsanat: aurẽ scalpit: contra de effeminatis & impudicis pditũ est: qđ uno digito caput scalpunt: sicut olim de Põpeio dixit caluus mordaciter: de quo caput uno scalpit quo credas hũc sibi uelle uirũ: ex quo illud Satyrographi translatum: q̃ digito scalpunt uno caput. Seneca in epistolis ad Lucilium impudicũ inqt ondit relatus ad caput digitus. Interuiscere. Quasi ex interuallo uisitare: qđ & inuiseere dicimus: Donatus uisere inqt officii est: uidere q̃rentis aliquẽ. Bonã nurũ. Ironicos: inter socrus & nurus: quoddam quasi genuinũ & naturale dissidiũ est: in lepti urbe semibarbara moris est: ut nurus altera die socrũ ollam mutuam postulet: cui illa statim negat ut scias illud uerum esse Terentii: qđ consulto ambigue ptulit: qđ est hoc: omnes socrus oderunt nurus. Sollicitudo atq; tristities. Non insciẽter neq; insubtiliter ancillas ueneris solitudinem atque tristiciam esse autumat: cũ amor omnis sollicitus sit & anxius: plusq; tristiciæ & amatoris sit in ueneris contubernio q̃ dulcedinis. Catullus de uenere spinosas erycina serens in pectore curas. Plautus in cistellaria. Amor & melle & felle est fœcundissimus gustu dat dulce. Amarũ ad sacietatem usq; aggerit: idem Plautus in mercatore curã & egritudinem sectari amorem memorat. Merito ergo psyche tradit̃ a uenere torquenda sollitudini tristiciæ: q̃ duo tortores animos amantiũ torquent crucibilitatibus impatibilibus. Amor. n. apud homines carnificinam cõmentus est: ut uere cecinit Plautinus amator: qui iactor inquit crucior. agitor. stimulor. uersor in amoris rota miser. Herile pceptum. Veneris heræ. & dominæ. Ventris lenocinio. Vterus fœminæ turgidus: & pgnatio conciliat fauorem: & quodam quasi lenocinio blandimenta conquirit: idq; potissimum apud socrum quæ futura est auia. Tales. n. imprimis fœmiæ nepotulorũ desiderio capiunt̃. Vocabor auia. Thetis apud Papinium optat fieri auia: & sinu portare nepotulũ: est. n. nomen aui & auiæ optatissimum parẽtibus inter exempla fœlicitatis memorat̃ diuus augustus: qui neptis suæ nepotem uidit. M. syllanum. Audiet. Noĩabit̃ dicetur: q; id. n. audimus quod dicitur. Impares nuptiæ. Argumentat̃ uenus legitimas nuptias non uideri inter cupidinem & psychen ob disparilitatem: & q; res acta est furtim sine testibus: sineq; parentis uoluntate. Vnde consequenter colligit eum q ex tali cõcubitu nascet̃ minime legitimũ futurũ. sed spurium & nothum. Boetius in cõmentariis Topicorũ tradit nuptias nõ esse iure contractas: q̃ non aut inter uicemq; Romanũ ciuẽq; Romanã iungebant̃: aut cui princeps populus uel ciuitatem uel connubiũ non permisisset & ex impari matrimonio suscepti non patrem: sed matrem sequunt̃: hinc in Topicis exemplum hoc est: quædam Romana uel cum latino: uel cum peregrino: uel cum seruo: uel cum quo ius connubii non erat nuptias fecit. Dotem contulit factoq; inter eos diuortio cõtenditur: an nuptæ mulieris cum eo quo ius connubii non erat apud uirum dotis pars post diuortium debeat permanere. Decem uiri qui leges Decem uirales condiderunt lege sanxerunt ne patribus connubium cum plebe esset: tanquam tales nuptiæ impares sint: & ob hoc minime legitimæ. Sed cum contu-

Audaciter

Decachinamur

Nemesis dea

Rhãnusia

Adrastia

Vno digito caput scalpunt

Scitum calui in põpeium

Mos leptitanorũ

Amphibolon

Socrus oderunt nurus

Sollicitudo & tristities ancillæ ueneris

Amor carnifex

Nepotem neptis uidit augustu.

Nuptiæ iure contractæ

Exemplũ ĩparis matrimonii

cõnubiũ nõ est patricio cũ plebeio canuleia lex

Auspicatius i uilla nuptiæ

melia hæc plæbis insignis esse uideret lege canuleia cõnubia iter patres & plebẽ ꝓmiscua facta sunt: ut copiose explicat Liui.in.iiii. ꝑterea legimus apud iuriscõsultos lege papia. caueri ne senatoribus eorum qꝫ liberis libertinã uxorem habere libere liceat. Præterea in uilla. Nõ uideo cur i uilla factæ nuptiæ nõ sint legitimæ cũ & ipse in apologia scribat uxoré multo auspicatius in uilla q̃ in oppido duci. In solo uberi q̃ in loco sterili. nec lex Iulia de maritãdis ordinibus ad húc modũ usq̃ sic iterdicit. uxoré i uilla ne ducito: forsitã nuptias i uilla factas iprobat. ob solitudinẽ. Vbi nullis testibus qđ nefas est; psyche cupidini copulata est. Patre non cõsentiẽte. Scribit Paulus iurisconsultus nuptias consistere nõ posse nisi consentiant oẽs. i. qui coeunt: quorumqꝫ in potestate sunt: & ut auctor est Vulpianus si nepos uxoré uelit ducere auo furente omnimodo pr̃is auctoritas erit necessaria: sed si pr̃ furiat: auus sapiat sufficit aui uoluntas. Si ita pr̃ absit ut ignoretur ubi sit: & an sit quid faciendum sit merito dubitatur & si triennium effluxerit postq̃ apertissime fuerit pater ignotus ubi degit & supstes sit: non prohibent liberi eius utriusqꝫ sexus matrimoniũ uel ꝓnuptias legitie contrahere.

& ꝑterea i uilla: sine testibus: & patre nõ cõsciẽte factæ: legitimæ nõ possũt uideri. Ac per hoc spurius iste nascetur: si tñ partũ oĩo pferre te patiemur his editis inuolat i eã uesteqꝫ plurifariã diloricat; capilloqꝫ discisso: & capite ɔquassato grauiter affligit & accepto frumento: & ordeo: & milio: & papauere:

Spurius q̃ Dictio mẽdosa i prio institutionũ SP. Inuolare diloricat

Spurius. Vulgo concepti solent spurii appellari uel quasi sine patre filii: uel a græca uoce. σπορον quod significat pudenda. & ita legendum est libro primo institutionum: ubi mendosa dictio passim reperitur: & perperam exponitur ab acursio. auctor est Plutarchus in problematis sabinos uxoris pudenda sporõ appellare: & inde spurium dictum: purior illa interpretatio est; ut spurius dicatur quasi sine patre nec qꝫ enim hi patrem habere intelliguntur. inter pnoia antiquoꝝ duabus litteris. SP. spurius notaſ: quod apud historicos sæpissime inuenies. Inuolat in eã. Vola manus & pedis media pars dicitur auctores Donatus & Seruius unde & inuolare dicimus cum aliqđ furtim uola manus subtrahitur: & inuolare rursus cũ uiolentæ manus in aliqué dirriguntur. Teren. in eunucho uix me contineo qn inuolem i capillũ. & minæ istæ ꝓprie fœminaꝝ sunt. unguibus sæuientiũ: Nã ut inqr Lucre. arma antiqua manus ungues denteſqꝫ fuerunt. Diloricat. Discindit dilacerat discerpit. M. Tul. in secundo de oratore non dubitauit excitare reum consularẽ & eius diloricare tunicam & iudicibus cicatrices aduersas senis imperatoris ostendere; quod diloricat dixit alibi idem exẽplũ memorans inqt. Tunicã a pectore discidit ut intelligamus diloricare & discindere eodem intellectu usurpari. Egesippus. in qrto, monẽtãei bel

Diffibulare

latores gladios occulẽtes quẽcũqꝫ reperiebat diloricabant ut dici diloricare quasi loricam dissoluere atqꝫ discludere: sicut diffibulare est discindere & fibulam resoluere: Statius in. yi. Thebaidos. & torro chlamydem diffibulat auro. Plurifariã. Pluribus in locis: & partibus. Confusis in unum glomu

Glomus Glomer Grumus Exgrumantes

lum uenus aceruauit conglobauitqꝫ hæc oĩa cõfusa neo aceruo facto & uix separabili: ut ita grauius torquæret fatigaretqꝫ psychen in discemẽda congerie; glomus accipiſ ꝓglomere: siue glomeratione & qdam quasi accetuatione. Plinius tradit in. xxxyi. si qs improperet intra labyrinthum sine glomere lini exitum inuenire non queat; glomus in sacris appellatur crustulũ cibi figura: qđ obsonii genus est grumus uero dr̃ agger: siue collectio terræ minor tumulo. a congerie dictus hinc exgrumantes decentissimo uocabulo Varroniano dictæ cochleæ. quasi grumos eruentes & ex grumis exilientes. Ac

Frumẽta Legumia Frumen hordearii Exasticõ Distichõ panis e milio plusmi liacia Apluda quid Floces Miliariæ Mecõiũ quid diacodiõ

cepto frumento & ordeo. Ex pliniana distinctione frumenti appellatione: hordeum continetſ: duo. n. pria frugum genera facit Plinius frumenta ut triticũ & hordeũ: legumia; ut faba: & cicer. ui hic Apu. frumentum pro tritico posuisse speciali quodam significatu: frumenta aũt & fruges a fruendo dictæ: frui est uesci a frumine q̃ est summa pars gulæ p frumẽ enim esculenta delabunſ. hordeum uero antiquissimũ in cibis sicut atheniẽsiũ ritu menãdro auctore apparet; inde gladiatores hordearii appellati polentã græci ex hordeo pferũt panẽ hordeaceũ antiqs usitatũ uita dãnauit. Pli. hordeũ inter genera frumenti numerat: atqꝫ id ex oĩ frumẽto minime calamitosum esse & frugũ oĩum mollissimũ qrit solet cura Columella hordei genus exastichũ sit noĩatũ: & aliud qđ distichũ uocant dr̃ autẽ exastichũ id cuius spicæ senos ordines habent sicut distichon quæ binos. græce dicitur κριθη ordeũ & κρίθινος ordeacius. Et milio. Quidã putat milium cœpisse nomen a maxia numeroꝝ summa q̃ est mille græci κεγχρον uocant; panis e milio fit qui ante q̃ refrigescat sine fastidio potest absumi. Milio cãpania gaudet pulteqꝫ cãdidãqꝫ ex ea facit. Sarmatarũ quoqꝫ gentes hac maxie pulte aluntſ: Ethiopes non aliã frugẽ q̃ milii hordeiqꝫ nouere: milii purgamenta apludã uocãt. auctore Plinio. Gellius uero & Nonius tradunt rusticos ueteres dixisse apludam frumenti surfurẽ: Sicut floces uini fecem: Miliariæ auiculæ sunt ex eo dictæ q milio fiãt pingues. Et papauere. Papaueris satiui: & spõte nascẽtis genera & medicinas ꝓcenset Pli. in. xix. & xx. græce μηκων dr̃: unde meconium succus papaueris uocatur: multũ opio ignauior Meconiũ quoqꝫ uocant sordes infantium aluo editarũ; qđ Aristotelis interpres papauerculũ interpraetatus est qđ colore cruentum atqꝫ admodum nigrum & piceum est. κωδία. caput papaueris noiatur a græcis. indeqꝫ medicamẽtũ diacodion dictum; qa ex papauerum capitibus conficitur: rutus Plinius & Galenus meminerunt papauer cereri attribuitur pp fertilitatem unde Epithero poetico ce

reile

realepapauer symbolū ciuitatis. Eusebio teste ē papauer. Cicer. Columella quoddā ciceris genus ari etinū appellat: quod ut inquit Plinius arietino capiti simile est. religio colūbinum: qd' alii uenerium uocant peruigiliis adhibet. illi quæ ciceri rotundæ sunt: inde ciceronū cognomina. græci ερέβινθον appellant ediles in celebratione floraliorum cicer & fabā. aliaq; id genus populo spargebāt. inde illud Oratianum: in cicere atq; faba bona tu perdasq; lupinis. Quod emulatus persius dixit. Cicer ingere large rixanti populo. Lente. in ægypto laudatissima lens nascitur; quæ ob id a poetis pelusiaca cognomi

& cicere. & lēte. & faba. cōmixtisq; aceruatim: confusisq; in unum glomulū. sic ad illā. Videris enim mihi tam deformis ancilla nullo alio: sed tantū sedulo ministerio: amatores tuos promereri. Iā ego & ipsa frugē tuā periclitabor. discerne seminū istorum passiuā congeriē. singulisq; granis rite dispositis atq; seiugatis: ante istā uesperā opus expeditū approbato: mihi sic assignato tantorum seminū cumulo ipsa cœne nuptiali cōcessit. Nec Psyche manus admolitur incondito illi. & inextricabili moli. sed immanitate præcepti cōsternata silēs obstupescit. Tūc formicula illa paruula. atq; ruricula certatim difficultatis tantæ; laborisq; miserta: contubernalis magni dei. socrusq; sæuitiam execrata discurrens gnauiter cōuocat corrogatq; cūctā formicarum accolarum

nata sunt auctores æquanimitatem hæri uescētibus ea: inde lentulorū cognomina græci φακὸν dicunt: lens optima quæ facillime coquitur. aciē quidem oculorum obtundit & stomachum inflat: sed aluum sistit in cibo magisq; discocta cœlesti aqua. Et faba. Inter legumina maximus honos ē fabæ: lomētum appellatur farina fabacea: quo ad erugāda corpora usa est antiquitas: hinc illud epigrammatistæ. lomato rugas: uteri quod condere tentas: a faba insulæ in oceano septentrionali fabariæ nominantur. græce κύαμος dicitur. Cur pythagorica sententia fabæ damnent causas referunt. Plinius. M. Varro. Gellius. Cicero. illud, Annotatu dignum. memorat Plutarchus. enygma uidelicet pythagoricum de abstinentia fabarum. significare abstinendum esse a re publica: ut abstine a fabis: nihil aliud sit q̄ abstinea rei publicæ administratione: neq; publica tractes: fabis enim

priscorum suffragia cōtinebantur. silente luna fabā uellendā esse præcipit Columella. est aūt luna silens interluniū siue coitus lunæ: qd' græci νεομηνίαν hoc est neomeniā dicunt. Synodicā lunā frequenter appellat firmicus maternus qn̄ est coniecta cū sole in coitu uidelicet. ab eodē persæpe synodica radiatio ponitur pro ea radiatione: quæ est in coniūctione errātiū stellarum. ualuoli fabæ folliculi appellant. quasi ualliuoli: quia uallo fracti excutiunt. Glomulum. Aceruū. glomerem. globū. glomus in sacr. scrustulū appellatur & ex oleo coctū. glumā uero folliculū siue tunicula in hordeo. & tritico appellāt auctor. M. Varro. Sedulo ministerio. Non solū forma. sed etiā dexteritas strenuitasq; in puella amoris est conciliatricula: & sedulitate ministerii laudat puella apud Ouidiū his uersibus: Vna ministrarum media de plebe galāthis: Flaua cōas aderat: faciēdis strenua iussis officiis dilecta suis. Promereri. Cōciliare: & obseqo demereri. Dixit poeta in ope serio: nunq̄ regina negabo promeritā: exponūt grāmatici pstitisse bene gessisse. Terē. ita me uelim ames promerētē pater. i. bene agentē. E cōtrario cōmereri est male agere & delinquære. ut illud qd cōmerui. aut peccaui pr. Frugē tuā periclitabor. i. periculū faciā tuæ uirtutis: periclitari. n. est experiri. alias periculū subire: hinc illud amphibolō apud epigramatistā periclitat capite sotades noster. Discerne. Diuide: discrimina nā discriminare est speciē a specie separare: qd' & Donatus docet in. xi. Eneidos cōmentario. Passiuā cōgeriē. Indiscretā & cōfusam: uocabulo a passim deducto. sic passiua uenus. passiua libido. apud Iuliū firmicū usurpat pro publica & cōmuni ac promiscua. & passiui amatores ab eodem dicunt. q passim ac indifferenter fœminas omnis amant. Seiugatis. Separatis sepositisq; per species. Moli. Aceruo. glomulo. & declinat hæc moles. Incond tæ. Incōpositæ indigestæq;. Formicula ruricola. Optimū formicæ epitheton: ut ruricola dicatur quasi ruris cultrix diutina. & operaria sedula. Plinius in. xi. de formicis loquens scribit hæc. iam in opere qui labor quæ sedulitas? silices itinere earum attritos uidemus. & in opere semitā factā ne quis dubitet qualibet in re qd possit quātulacūq; sedulitas. operantur noctu plena luna: interlunio cessant: & ut inqt Oratius exemplo magni laboris formica est. unde Solomō in prouerbiis. uade ad formicā inqt o piger & cōsidera uias eius & disce sapientiā: quæ cū nō habeat ducē nec præceptorē nec principem parat in æstate cibum sibi: & congregat in messe: quod cōmedat: græce dicitur μύρμηξ & forma diminutiua μυρμήκιον. hinc prouerbium græcorum ἀγκώων μυρμηκιᾶ de copia fœlicitatis: & bonorum affluentia alias myrmecia dicuntur ulcuscula: quorum meminit Cornelius Celsus. Cōtubernalis magni dei. Contubernalem cupidinis psychen intelligit. cuius laboris miseria est formica: magnus autem deus nō tam iupiter hoc in loco significatur: q̄ ipse cupido. de quo Plato sic memorat in symposio. Magnus deus est amor & apud homines deosq; mirandus. Socrus. Veneris: quæ in psychen nurum atrociter nimis sæuiebat. Gnauiter. Strenue ueolciter.

Papauer symbolū ciuitatis
Cicer arietinū
Cicer ipar um in ludis
Lentul a lente
Lomētū quid
Fabariæ
Abstinere a fabis qd
Silēs luna interlunium
Neomenia
Synodica radiatio
Valuoli
Gluma
Promereri
Cōmereri
Periclitari
Discriminare
Passiua uenus
Passiui amatores
Formica ruricula
sedulitas qd possit
Agathō myrmecia
Myrmeciū ulcus
Amor magnus deus

classem. Miseremini terræ omniparẽtis agiles alũnæ: miseremini. & amoris uxori puellæ lepidæ periclitanti: prompta uelocitate succurrite. Ruunt aliæ superq; aliæ: sepedũ populorũ undæ: summoq; studio singulæ granatim totũ digerunt aceruũ: separatimq; distributis dissitisq; generibus e conspectu perniciter abeũt. Sed initio noctis e cõuiuio nuptiali: uino madẽs: & flagrans balsama. Venus remeat: totũq; reuincta corp⁹ rosis micãtibus: uisaq; diligẽtia miri laboris: nõ tuũ iqt neqssima: nec tuaꝛ manũ istud opus: sed illius: cui tuo imo & ipsius malo: placuisti. & frusto cibarii pãis ei ꝓiecto

Classis
Classes in scholis
Classici q

Classem formicaꝝ. Totũ ordinẽ populosamq; familiã formicaꝝ. quæ illius loci cultrices erãt appellatione classis significatur ordo & multitudo. Liuius narrat Romã fuisse distributam in classes a Seruio Tullio. Classes quoq; in scholis sunt ordines discipulorum. Quintilianus in primo auctor est a pceptoribus suis pueros in classes distributos ordinẽq; dicendi ꝓ uiribus ingenii datum: ea nobis ĩquit ingens palmæ contentio. ducere uero classem multo pulcherrimũ. de hac classe scholastica intellexit Satyrographus illo uersu. rum perimit sæuos classis numerosa tyrannos. Classici ut docet Gellius dicebantur. non omnes qui in classes erãt sed primæ tñ classis homines: qui centum milia æris amplius ue censi erant: infra classem aũt appellabant secũdæ classis. Cæteraruq; oĩum classium qui minore summa censebant: ex hac translatione decenter a Sene. dicunt scriptores primæ. & secũ dæ classis hoc est primi & secũdi ordinis & loci. Alumnæ.

Animantes alũnæ telluris
Plinius in laudem telluris
Oiparens terra mẽ
Masculi nauis
Tellumo
Altor
Rusor
Formicæ olim hõ

Conducenter & cõmode animãtes oẽs dici possunt alumnæ telluris: cum oĩa ab ea alantur indulgenter perinde atq; nutrice & matre. cui eximia ꝓpter merita cognomen indidimus maternæ ueneratiõnis. hæc ut Plinii uerbis utar benigna mitis indulgens usuq; mortaliũ semper ancilla. Quæ coacta generat. q̃ sponte fundit? quos odores saporesq;? quos succos? quos tactus? quo. colores? quã bona fide creditum reddit fenus: quæ nostri cũ alit? Merito terra oĩparens a scriptoribus dicta sit ut a Virgilio scribente: Nec nõ & ticion terræ oĩparentis alumnũ cernere erat. Augustinus in vii. de ciuitate dei. Tellurẽ matrẽ dici tradit q; plurima pariat: magnã q; cibum pariat M. Varro terræ uim geminã masculinam. s. & fœmminã inesse prodit. Masculinã. s. q; semina producat & fœmminã q; recipiat atq; nutriat. inde a ui fœminæ dictã esse tellurẽ a ui masculi ni tellumonẽ põtifices faciebant rem diuinam telluri & tellumoni addentes præterea duos terræ deos altorem. s. & rusorẽ: altor aũt dicebatur q; ex terra aluntur omnia quæ nata sunt. Rusori uero nomẽ erat ex q; rursus cuncta eodem reuoluuntur. Amoris uxori psyche. Prompta uelocitate. Esopus ille fabulator elegantissimus; fabulatur formicam olim hominem fuisse: quæ non propriis laboribus contenta uicinorum quoq; fructus auferebat; ex quo indignatus iupiter trãsfigurauit eam in bestiolã formicam; quæ formã quidem immutans pristinum affectum. pristinamq; parcitatem retinuit. unde & nunc quoq; rura perlustrans colligit alienos labores recõditq; in thesauro. Sepedũ. Idest populo

Sepedes formicæ
insecta
Annulata entomia
Priapus ex baccho & uenere
Rosa ueneri dicata

sus numerus formicarum istar undarum & fructuũ undatim ruebant in auxilium psyches. Virgilius Mane salutatum plenis uomit ædibus undam. Sepedes aũt eleganti uocabulo dicuntur a numero pedum formicis enim seni pedes sunt: sicut insectis fere oibus; insecta uero sunt ea animalia; quæ Albertus Magnus anulata appellat. Aristoteles & græci εντομα Plinius in. xi. omnibus inquit ꝓ his seni pedes. pleriq. uermes duodenos habent. aliqua & centenos. numerus pedum impar nulli est. Granatim. Per grana speciesq; granorum. Dissitis. diuisis separatis discretis. Perniciter. Celeriter. Vino madens. Vinũ & unguenta decenter ueneri copulantur. cum sint incentiua libidinis: meritoq; prisci ex uenere & baccho priapum genitum finxerunt coniectura satis proba; q; qui uino indulgent sint ad uenerem propensiores procliuioresq;. Fragrans. Spirans redolens. Reuincta. Circundata coronataq;.

Rosis micantibus. Venerem rosis reuinctam scitissime memorat, namq; rosa ueneris flos est. id qđ & Virgilius testantur in elegidio. cui titulus est rosæ: ru mair Sideris & floris est domina una uenus ap Aphthonium fabella est, quemadmodum olim uenus latura suppenas adoni di delitiolo suo: quem mars necare tendebat in rosas icidit; quarum spinis pedem perforauit. ex quo uulnusculo. manãs cruor rosam quæ prius candida erat colorauit. hinc Claudianus significare uolens rosas a uenere colligi

rhodinũ
Frustatĩ
Frustillatim
Frustulẽta aqua
Cibarius panis secũdarius

ita inquit. sic fata cruoris carpit signa sui. idest rosas decerpit uenus; suo ipsius sanguine coloratas infectasq;. Epigrammatista quoq; ueneri gratam esse rosam illo hendecasyllabo demonstrat. sis fœlix rosa molli basq; sertis nostri cinge comas Apollinaris quas tu nectare candidas, sed olim sic te semp amet uenus memento. græci rosam Thodon appellant; inde rhodinon unguentum dictum ex rosa confectum de quo Plinius in. xiii. Illius. Cupidinem intelligit. Frusto panis. M. Cato frusto inquit panis conduci potest uel uti taceat; uel uti loquatur hinc aduerbium frustatim. quod significat per frustra. & minutatim: quod & υποκοριστικως frustilatim dicitur; Plautus in Curgulione iam ego te faciam ut hic te formicæ frustilatim differant; inde frustulentam aquam appellat intelligi uolens iusculum cõcinnatam ex carne minutim cõcisa. Cibarii panis. Cibariũ panẽ dicimus sordidũ plebeium prorsusq; uilorem. qui & secũdarius nũcupatur. apud Suetonium nõ pauca Annotauimus super gene

ribus panis

ribus panis ubi tradit secũdariũ panẽ mire augusto expetitũ esse. Plinius.in.xviii.cibarii inqt quod se cũdarium uocãt sestarios quatuor: idẽ paulo mox cibariũ a secũdario seiungere uidet cum ait. Secũdarii panis quinas selibras. rotidẽ cibarii & furfurũ sestarios sex. Cor. Celsus cibariũ panem dicit esse infirmissimũ. sic enim uocat. in quo est minimũ alimẽti. sicur ualẽtissimũ id in quo plurimum alimẽ tiest. De cibario pane. M. Tullius. in. v. tusculã. cum cibarius inqr in casa panis datus esset. nihil uisum illo pane iucundius; cibariũ quoq; uinũ dici posse pro ignobili: testis est. M. Varro qui ait potus meus

Infirmissimum
Valẽtissimum
cibarium uinum
Cibarius homo

cubitũ facessit. Interim cupido solus interioris domus unici cubiculi custodia clausus coercebatur: acriter pti ne petulãti luxurie uuln⁹ grauaret parti ne cũ sua cupita conueniret. Sic ergo distinctis & sub uno tecto separatis amatoribus: terra nox exãclata. Sed aurora cõmodũ ineqtanti: uocatæ psyche uenus infit talia. Videsne illud nemus: q᷑ fluuio præter luẽti: ripisq; lõgis attẽdit cuius imi gurgites uicinũ fontẽ despiciũt: oues ibi nitẽtes: auri q; colore florẽtes incustodito pastu uagant᷑. Inde de eoa præciosi uelleris floccũ mihi confestim quo quo mõ quæsitũ afferas cẽseo. perrexit psyche uolẽter nõ obsæquiũ qdã illa fũctura: sed requiẽ malorũ præcipitio fluuialis rupis habitura. Sed inde de fluuio musicæ suauis nutricula leni crepitu dulcis auræ diuinitus inspirata: sic uaticinat᷑ arundo uiridis. psyche tantis erumnis exercita: neq; tua misserrima morte meas sanctas aquas polluas: nec uero contra formidabiles oues istius oræ feras adi

uinũ cibarium. idem dixit tuus frater cibarius fuit Aristoxenes: ubi cibarius homo improprie qdem: sed scite accipitur pro sordido & plebeio ac proletario. Cubitum facessit. It dormitũ p᷑ceptum. M. Catonis est uillicus primus cubitu surgat. postremus cubitũ erat.

Petulanti luxuriæ. Luxuriẽ & luxuriam indifferenter usurpari apud scriptores idoneos sat liquet. Cupita. psyche dilecta desiderataq;. Separatis amatoribus. Psyche & cupidine. Tetra nox. Nigra crudelis amara ob dissidium. s. amatorũ: alias tetrum uitabile illuuiosum foedum dicit᷑. Exanclata. Quasi cum erumnis & laboribus exhausta. transactaq;. græci uerbi proprietas exigere uidet᷑. ut exantlare potius p litteram. t. q̃ exanclare dicamus: quod & in primo cõmentario annotaui: illud adde quod anclabris siue antlabris mẽsa uocatur q̃ in sacrificando diis anclat᷑ idest auritur ministraturq;. Attenditur iuxta & prope explicatur. extenditurq;. Nitẽtes. splendentes. Incustodito pastu. Libera & soluta pastione.

Floccũ afferas. Floccus proprie dicitur in panno siue in uellere particula eminentior; qua forficibus reciditur: cuius dimĩutiuum est flocculus. Plinius in. xvi. de robore loquens ait nascuntur in eo & pilulæ nucibus non absimiles intus habẽtes flocculos molles: lucernarum luminibus aptos. idẽ in. x. hirundines inqt nidum mollibus plumis flocciq; consternunt. Cor. Celsus inter notas & signa mortiferi morbi esse scribit. si quis in febre & acuto morbo manibus in ueste floccos legit fimbriasue diducit; inde fit uerbum floccifacio pro contemno nihil pendo. nec pluris facio q̃ sint flocci. apud Plautũ in epidico Anceps est scriptura. nam a qbus᷑dam legitur duo de flacci senes. Alii legere malunt defloccati. quasi attriti ueruli. ut pannus & uestis si ne flocco. Demiror Nonium Marcellum sic scripsisse deflaccare est atterere tractum a uestibus sine flaccos: fateor equidem deflaccare accipi in eo significatu quem ille tradit. sed a flacco uestimenti deriuari id plane diffiteor non enim flaccus in uestibus dicitur. sed floccus. ut iam docuimus & uulgo quoq; usurpatur. flaccus uero uocabulo prisco latino significat languidum uietum & mollẽ. quod & flaccidus nominat᷑. Plinius autumat cognomina flaccorum ducta esse ab auribus flaccis. hoc est mobilibus flaccidis languidulis. ẽ & uerbũ uetus flaccet. quod significat languet deficit: inde deflaccare & in flaccare. Apuleius in apologia cur uestra oratio rebus flaccet: strepitu uiget. Funtatur. peragit fungi enim agere est. defungi peragere. ut docet Agretius. purior lectio est. si corrigas functura sicut uerbum illud. habitatur. corrigo habitura est. n. sensus psyche libenter ultroq; perexit non quidem ob obsequiũ iniunctũ peractura. sed requiem malorum habitura inuenturaq; ex morte: quã subire destinauerat ex rupis præcipitio. Musicæ nutricula. Harundinem musicæ nutriculam elegãter appellat: nam ex harundine pan. fistulã compaginauit: ex harundine tibiæ conficiunt᷑: inde calamũ aulericon uocant græci: quã nostri tibialem. Plini. in. xvi. docet quẽadmodum harundines præparandæ sint in usum tibiæ. Inspirata. Quasi spiritu quodã animata & uocalis facta. Exercita. Fatigata agitata. Virinate aliacis exercire fatis: interdum exercitus dr᷑ contẽptus. neglectusq;: ut docet Fulgentius placiades. allegans illud Plautum. nos nostrãq; familiã habes exercitam. A. Gellius dixit in primo: Aderat ibi forte amicus noster lectione multa exercitus. pro exercitatus. & ita frequenter reperias apud auctores. Istiusoræ. Regionis & loci. Formidabiles oues. sunt oues quas feras uocant: nam in quocunq; genere animalum est placidum; eiusdẽ inuenitur & ferũ ait Pli. camelopardalin appellatam esse ouis feræ noie cum aspectu magis q̃ feritate conspicua sit. græce προβάτον dicit᷑. unde ꝓbatica piscina in euangelio

Tetrum
Exãtlare
antlabris
mensa
Floccus
flocculus
Floccifacio
Locus plauti
deflaccar᷑
Flaccus
Flaccet
Fungi
Defungi
Harundo nutricula musice
aulericus calamus
exercitus pro exercitatus
Oues fere
Probatica piscia

Apicæ melotes uestes

dicta.qua probata.i.oues lauabant:apicas uocant oues:qbus nudus est uenter & sine lanicio:quas dam nant.μηλων quoq; oue græci nũcupant.unde melotes.uestes ex ouinis pellibus factæ apud ecclesiasticos scriptores appellant. Mutuato calore. Quod Calorẽ & uim excitet solis feruor exẽplo sunt serpẽtes:quæ per calorẽ acerrime mouent:ꝑ brumalia aũt & hiberna tẽpora mutatione cœli refrigerate ĩmotæ sunt stupore.auctor Vitruuius:& a Salustio ꝓditũ est in Iugurtha calore & siti serpentes magisq̃ realia accẽdi & in rabiẽ afferari. Cõtra in hoibus corpora calore fiunt ibecilla & feruore dissoluũtur.cũ a refrigerationibus solidentur:

Serpentes calore excitãtur rigore torpent

Calore dissoluimur

Ferrum igni molescit aqua redurescens

atq; cõfirmentur.nã calor exugẽdo eripit naturales uirtutes dissoluitq; eas.& molescẽtes efficitatq; ibecillas ut ẽt i ferro animaduertimus.qđ quis natura sit durũ.tñ in fornacibus ignis calore ꝑcalefactũ ita molescit.ut in omne genus formæ facile fabricetur:idẽ frigida aqua tinctum redurescit.& restituit in pristinã proprietatem. Fonte saxea. Dura indomabili & quasi lapidea. Pecua. Oues.ueteres enim:ut tradunt grãmatici & annotat in.v.Priscianus hoc pecu singulariter.pecua pluraliter dixerunt Plautus in mercatore.nec pecua ruri pascere nec pueros nutricare & Solinus ita pabulosa inquit est ut pecua nisi interdum a pastoribus arceant ad periculũ agat facietas.pecuatum dici uoluerũt stultũ.Ant damus i moralibus.hoiem quis ferat sic pecuatũ? Spiritus.Auræ ex flumine minãtis.Homerus e flumine auras antelucanas semper isalubres esse tradit.Nilus solus oium fluuiorũ.auctore herodoto nullas ex se auras remittit:piratq. Lucã annẽ celebrat noie

tũ:quoad de solis flagrantia mutuato calore:ti ueirabie solẽt afferri cornuq; acuto:& frõte saxea:& nõnunq̃ uenenatis morsib⁹ in exitiũ sæuire mortalibus. Sed dũ meridies solis sedauerit uaporem:& pecua spũs fluuialis serenitate cõquieuerint:poteris sub illa ꝓcerissima platana:quæ mecũ simul unum fluentũ bibit:latẽter te abscõdere.& cũ primũ mitigata furia laxauerint oues animũ:pcussis frondibus attigui nemoris lãosum aurũ repies:quod passim stirpibus cõnexis obhærescit. Sic arundo simplex & humana.psychẽ egerimã salutẽ suam docebat. Nec auscultatu pœnitẽdo diligẽter instructa illa cessauit.Sed obseruatis oibus furatrĩa facili:flauẽtis auri mollicie:congestũ gremium Veneri reportat.nec tñ apud dominã saltẽ secũdi laboris piculũ secũdũ testimoniũ meruit.sed cõtortis supcilis subridẽs amarũ:sic inqt. Nec me prçterit huius quoq; facti auctor adulteri⁹.sed iã nũc ego sedulo

Platanus obumbrã expetit

Vina potant arbores

Obhærere

Auscultare

Furatrina Moletria Furina furinalia

Supbia in supcilio

anauron quasi sine aura.& nullum spũ itũ exhalantem. Procerissima. Editissima:Amplissimaq;. Plinius de magnitudine arbor. scribit in.xvi.atq; in fas esse arbores admirationis præcipue lõgitudinisq; incredibilis.idem in.xii.refert platanos celebratas fuisse athenis in ambulatione academiæ.fabulosita græcie narrationem sub platano cum europa concubuisse in isula creta:quæ nunq̃ folia dimittat umbræ causa tantum hæc arbor expetitur:cuius non alia cõmendatio maior est q̃ ꝙ solẽ æstate arcet:hyeme admittit:Genialis ab Ouidio dicta quasi uoluptaria platani radices mero infuso nutriuntur docuitq. luxuria priscorum arbores uina potare. Abscondere.Tanta est platanorum capacitas.& amplitudo ut quædam celebrẽt domicilii modo caua octoginta pedum specu tam digna miraculo:ut licinius mutianus prodiderit epulatum intra eam se cum decem & octo comitibus. Caius quoq; princeps in ueliterno rure epulatus est sub platano qndecim conuiuarum ac ministrorum capacẽ:quã cœni i appellauit ille nidũ. Attigui.proximi. Lanosum.uellus aureũ significat.ut in quo aurũ est lanæ plenũ:& floccis lanicii fulgidũ. Obhærescit.Ad hærescit.atq; implicatur ob.n.anaq; pro.ad ponebãt.ut obiurare pro adiurare:& obos qđ significat ad os.ob Romã ad Romam.Ennius ob Romã noctu legiones ducere cœpit.ab codẽ dictum est oẽs occili occẽsiq; in nocte serena.i.accenti. Nec pœnitẽdo.Auscultatione salutari.& optimo documẽto.Auscultare.n.significat obedire.nec tã audire est:q̃ diligẽter attendere.hinc illud Catonianũ.auditis.n nõ auscultatis.tanq̃ pharmacopolã. Furatrina.Furto & rapina.codem.n.inclinatu furatrina dicit quo moletrina feratrina.scrutrina.est autẽ moletrina pistrinũ a molendo dicta.antiquitas deã coluit nomine furinã:in cuius honorem feriæ furinalia dicuntur.cui etiã flamẽ fuit attributus dictus furinalis. Flauentis aurei.A colore & flauum:& fuluũ dicit aur.qđ aũt distet flauus a fuluo docet Gellius. Dominam.Venerem. Contortis.Toruis superbiã fastũq; indicantibus;hominũ.n.in superciliis ut inqt eleganter Pli. tristitiæ hilaritatis clemẽtiæ seueritatis indiciũ est.fastus supbia alibi cõceptaculũ.sed hic sedẽ hẽt;in corde nascit:hic subit.hic pẽdet. Supcilia in iunonis tutela esse putabat antiqtas ꝙ his pregant oculi per quos luce fruimur quã tribuere putabãt iunonẽ unde & lucia dicta ẽ.M.Var.iunã lucinã eẽ iterptat:quã ait ducẽ nascentiũ esse eiq; deæ mulieres potissimũ supcilia attribuisse.qa supcilia in altissima corporis pte collocata sunt inde supciliũ ꝓ loco edito abruptoq; accipit.ut ante dixius.supciliosos dicius supbos & seueros. Amarũ.Subrisit qdẽ uenus.sed eo risu q magis amaritudinẽ ai tristitiãq; pferret q̃ hilaritatẽ:amarũ dixit ꝓ amare & idignãter. Adulterinus. Sicut inqt aliena ope usa es in digerẽdis frugibus aceruatim

Supcilia iunoni

busaceruatim cõmixtis.ita in hoc quoq; negotio alienas suppetias: alienũq; adminiculum adhibuisti: fuitq; tibi opitulator adulterius uidelicet arundo: cuius monitu instructa psyche peregerat ueneris mandata. Periclitabor. tẽtabo experiar. Oppido forti. Valde robusto & firmo aduerbiũ est frequẽtissimũ. Verticẽ. Vertex est cõtorti in seaqua uel qcqd aliud similiter uertit sic & pars summa capitis uertex & qd in montibus eminentissimum. recte dixeris hæc oĩa uertices. auctor Quintilianus in .viii. a poeta dictũ est: saxi de uertice pastor. Fuscæ. Nigrantes unde fuscitatẽ & atritatẽ posuerũt ueteres: pro nigritia: & atro colore.

Oppido ualde
Vertex
Attritas
Cocytus in homine luctus

periclitabor: an oppido forti aio singulariq; prudẽtia sis pdita. uides ne insistentẽ celsissimæ illi rupi: mõtis ardui uerticẽ: de quo fontis atri fuscæ deflũnt. unde. Proximeq; conceptaculo uallis inclusæ stigias irrigãt paludes & pauca cocyti fluẽta nutriunt. Indidẽ mihi de summi fontis penita scaturigine: rorẽ rigentem hauritũ ista cõfestim defer to urnula. Sic aiens: crystallo dedolatũ uasculũ: insuper ei grauiora cõminata tradidit. At illa studiosæ gradũ celerãs: montis extremũ petit cumulum: certe: uel illic in uitæ pessimæ finẽ. Sed cum primum prędicti iugi conterminos locos appulit. uidet rei uastæ letalẽ difficultatẽ. Namq; saxum immani magnitudine procerũ: & inaccessa salebritate lubricum mediis e faucibus lapidis fontes horrido seuomebat. q stati pni foraminis laciniis editi: perq; procliue delapsi: & ãgusti canalis exerto cõtecti tramite proximã cõuallẽ latẽter incidebant: dextera læuaq;

Cocyti fluenta. præconio poetarum cocytus inter ĩfernos amnes notissimus est cuius Plato meminit in phedone scribens eũ contra pyri plegetontem erumpere in tartarum. Philosophi corpora mortalium inferos uocauerũt: & oĩa quæ illic eẽ credidit fabulosa persuasio in nobis metipsis assignare conati sunt asserentes cocytũ esse qcqd hoĩes in luctum lachrymasq; cõpellit græce enim κωκύω. lugeo. & κωκυτος: luctus ululatusq; significatur. stygiam uero paludem interpretantur qcqd inter se humanos aĩos in gurgite mergit odiorum απο του στυγειν quod odisse significat. & στυγητος odibiliter. στυγερος qrulus odiosus dr̃. Indidẽ. inde ex illo loco & fonte. Penita scaturigine. Interiori fluxione ab hac particula poenitus quæ significat intimam partem fit nomen poenitus penita penitum Antiqui quoq. auctore Prisciano. & penitior & penitissimus dicere solebant. uelut interior intimus. Au. Gellius penitissimas gentes dixit pro remotissimas ultimasq;: quas

Styx

Pli. extimas uocat Apuleius in demonio. in penitissimis mẽtibus diuersẽ pro intimis. Plau. ĩ asinaria age quæso hercle nsq; ex penitus faucibus. i. ex interioribus. Sidonii ex ille uersiculus phalecius. francorũ penitissimas paludes. Hauritũ. Haustum eductũ. sicut. n. ab audio auditum. sic ab haurio hauritum declinauit hausta ueteres dixerunt rotaꝝ cados ab hauriendo. græce antla dicunt. De multiplici significatu huiusce uerbi: est. n. polysemõ: annotant grãmatici. aliter. n. est dictum latus haurit apertũ Aliter ille ipiger hausit spumãtem paterã. Aliter uocẽq; his auribus hausit. Crystallo dedollatum. Pli. crystallum inter gẽmas percẽset. & gratiam crystallinoꝝ poculoꝝ celebrat crystallũ glaciem esse certũ est. Vnde nomẽ græci dedere infestat pluribus uiciis scabricie: ferrugine maculosa nube. occulta aliquando uomica. est & ruffa aliqbus rubigo aliis capillamentũ rimæ simile. hoc uitteari artifices litura occultãt: quæ sine uitio sunt appellãt asyntheta quasi simplicia & pura quidã apud Pliniũ acẽtra legere malũt q̃ absyntheta. quasi sine cẽtro. qd prædurꝝ fragileq; inter crystalli uitia numerat. Nemo amissaꝝ reꝝ nuntio accepto duos calices crystallinos in supræma ira fregit illisos fragmẽta sarciri nullo modo queũt: pocula crystallina in rigido potu probant: calore dissiliunt. Dedolatũ dixit artificio uitrearii leuigatũ. & oĩ scabricia expolitũ. Dolare. n. & dedolare fabrorũ uerbũ est cũ materiarũ cõplanat asperitas. Hiero. dolatoriũ appellat id ferramẽti genus. quo materia & lapides dolantur: qd alio noie asciã latini uocãt. Vnde asciare uerbũ. Victruuio est ascia dolare: sic. n. inqt in .vii. sumat ascia & quẽadmodũ materia dolat: sic calx lacu macerata ascieẽ. Exasceatũ dixit Plau. quasi dicas ex politũ pfectũq;. In uitæ. Vt lectio planior sit legere malim. in uẽtura uitæ finẽ. uolebat. n. psyche ex rupe ardua se pcipitans inuenire uitæ finẽ erũnosæ. s. & infœlicis: cum mors erũnaꝝ requies sit & finis hinc illud Oratianum moriar: mors ultima linea reꝝ est. Lætalem. Mortiferũ & læru afferentem.

Immani. Ingenti & enormi. alias ĩmane dr̃ fœdũ & noxium. Salebritate. Acerbitate asperitate saxoꝝ. Salebras asperitate saxoꝝ dici uoluerunt. M. Tullius nunq̃ in tantas salebras cecidisset. Inde salebrosus asper & salebritas asperitudo significat. Inaccessa. inaccessabili inuia inadibili. Laciniis. Tortuosis & flexuosis limitibus. sic. n. aquæ fontanæ: per semitas obliquas fluere consueuerunt & delabi.

Exerto tramite. Aperto & subdiali. subdialia n. dicunt quæ subdio hoc est cœlo sunt. ueteres expapillatum dixerunt tenudatũ & exertũ: sicut a Plauto dictum est expapillatũ brachiũ: cũ aũt cõtraria sint exertus & cõtectus scite dixit fõtes fluxisse contectos in tramite apto: cũ intra canalẽ angustum decurrerẽt: sæpe. n. usu uenit ut locus fluctis riui sit exertus. ipsæ uero aq̃ itra angustias canalis inũbrent

Penita scaturigo
Penitissimæ gẽtes
p extimis
Haustra
Antla
Haurio
Crystallũ glacies
asyntheta
Dolare
dolatoriũ
Ascia
Asciare
exasceatũ
Immane
Salebræ saxorum
salebrosus
Subdialia
Expapillatum

Proserpina unde
Incōniua uigilia
Cōniuere

& cōrect. & decurrat. Cotibus. Cautibus & saxis. Proserpunt. Serpere. & proserpere idē dicebāt: qđ est propriū peculiareq; draconū. Plau. fac me proserpentē bestiā duplicē ut habeā linguā: hinc proserpina quoq; dicta luna q ut serpēs modo in dextrā mō in sinistrā ptē late mouet. Incōniuæ uigiliæ. Vigilia incōniua eleganter dr̄ qn̄ nusquā oculi cōniuēt: sed apti micātesq; aspectu uegeto puigilāt. Cōniuere.n.est oculū claudere genas opire. grauiores alitū: ut auctor est Pli. inferiore gena cōniuēt: colūbæ & similia utraq; cōniuent. Silius cōniuet. soleq, pauēt agnoscere uisu. hinc elegāti trāslatione dicius de os & hoies cōniuere in delictis: quæ im

Incōniuēs

punita prætereunt e cōtrario inconniuēs dī qui oculis est uigilātibus aptisq; sine nictatione sine palpitatione. A. Gellius de Socrate memorat. q inconniuēs immobilis iidē in uestigiis perstabat. Sic & incōniua uigilia pro inconniuens & exerta oculis nulq somno succūbentibus. Dracones aūt aciæ oculoꝝ acutissima & peruigili præditos esse tradunt

Dracōes unde
Draco simulacris esculapii addictus
pupillæ scintillæ luminu
mēs uidet

auctores: & nomē argumēto est nuncupant. n. ἀπὸ τοῦ δέρκειν quod est uidere. & ob id simulachris esculapii & salutis draco subiungit: oportet. n. medicū esse oculatissimū: & pnoscere cōmoda incōmodaq; in corporibus cui cōuenit dicere posse de egroto q̄ sint quæ fuerint: quæ mox uētura sequant. Addictis.

cotibus cauatis ꝓserpunt. & lóga colla porrecti saui dracones incōniuæ uigiliæ luminibus adictis: & in ppetuā lucē populis excubātibus. Iāq; & ipsemet muniebant uocales aquæ. Nā & discede: & qđ facis: uide: & qđ agis: caue: & fuge: & pibis: subinde clamāt: Sic ipossibilitate ipsa mutata in lapidē psyche: quis præsenti corpe: sensibus tn̄ abeiat & inextricabilis piculi mole ꝓsus obruta: lachrymaꝝ ēt extremo solatio carebat: nec ꝓuidētiæ bonæ graues oculos inocētis aīæ latuit erūna. Nā primi iouis regalis auis illa repēte ꝓpāsis utrinq; pinnis: affuit rapax aquila. memorq; ueteris obsequii

Eleganter & scite. quasi oculi ita addicant mācipenturq; uigiliæ ut illi præsto sint; sicut ad dicti snia prætoris creditoribus tradebantur in manciparū: super qua re legito. Au. Gellii librū nouissimū.

Populis. Omnis uis edendi ac ratio cernendi continet in pupillis: quæ & pupille dicunt: quas ob id Lactātius scintillas numinū nūcupat in libro de opificio: per eas. n. se ipsa mens intēdit ut uideat: mēs. n. uidit aīus cernit: trāsmittitq; uim uisibilē per oculos: quasi quasdā p fenestras. Auctores Pli. M. Tullius cæteri. Muniebant. Ne. i. nox pollucerentur. Vocales. Ab affectu. nā uocē repente emiserūt psychen admonēres. ut absederet procul præterea aquæ uocales dici possunt a sono & strepitu. quē fluētes efficiunt. Subinde. Frequenter identidem. Mutata in lapidem. Facta est inqt psyche similis statuæ lapideæ. sine sensu stupens. Attonita ob rei imperatē impossibilitatē. Mole. Magnitudine. & quasi aggere pressa. Lachrymaꝝ solatio. Habebat psyche oculos quasi pumiceos: q ut inquit Plaut. lachrymā exprere unā nō quibant: tum interdū lachrymaꝝ in dolore profusio sit maximū solatiū: Seneca ois aduersa fortuna habet in quærelis leuamentū. Ouidius fleq; meos casus. est quædā flere uoluptas. Prouidentiæ. Græci πρόνοιαν uocant: quā nostri prouidentiā: quæ fatidica stoicoꝝ anus appellat a uellio epicureo apud. M. Tulliū prouidentia mundū rogi autumāt sanctiores philosophi: cuius oculū nihil latet nihil effugit. de qua. M. Tullius in secūdo de natura deoꝝ. Talis igit mens mūdi cū sit: ob eamq. eim prudentia appellari recte possit: græce. n. pronea dicitur: hæc potissimū prouidet. & his maxime est occupata: primū ut mundus q̄ aptissimus sit ad permanendū. deinde ut nulla re egeat maxime aūt ut in eo eximia pulchritudo. sit atq; omnis ornatus sensus est erūnā psyches hoc est

In q̄relis leuamētū
Pronoea stoicoꝝ p spicuaci sima
Aquila Iouis armigera
Trochilos rex auiū
aquilæ senectus puerbiū
Ganimedis raptus

animæ. non latuisse oculos prouidentiæ perspicacissimos. Aquila regalis auis. Sat notū. aquilā iouī dicatā esse uel qui fulmīe nō percutitur. uel quia dicitur dimicāti ioui contra gigātes fulminā ministrasse uel q in auspicium aduolauerit illi aduersus titanas proficiscenti quam uictor bono homine acceptam tutelæ suæ subiugauerit: sacra uero historia testatur aquilā consedisse ioui in capite atq; ita regnū portendisse. igitur ob hæc aquila regalis auis nuncupatur: & quia in omni a uitio regnum sortita est. iccirco traditur exercere inimicitias cum auicula: cui trochilos nomen. ob hoc tantum: q rex auiū nominatur. prouerbiū græcoꝝ est ἀετοῦ γῆρας aquilæ senectus qđ de senibus bibosis & uini auidis dicitur. & ita usurpant noster comicus: quoniā aquilæ in senectutæ tm̄ bibunt. cū ob aduncitatem rostri superioris cibo uesci nō possint. a græcis dicit hæc paroemia de his qui in senecta sunt meliores q̄ iuuenta: propterea q aquilæ senescentes mature uictum feruntur. & ob curuaturā rostri fieri innocentiores: quas Plinius noster ait oppetere non egritudine sed fame: in tm̄ superiore rostro accrescente: ut aduncitas aperiri non queat. Pocillatorem phrygiū. Ganimedē significat: quem iupiter efflictim amās in aquilā demuratus rapuit fabula notissima Lactantius poeticū uelamētū ita reserat ac detegit. ut tradat iō dici iouē rapuisse in aquila catamitū quia aut p legioné rapuit cuius insigne aquila est: aut qa nauis in qua est ipositus tutelā habuit in aquila figuratā. Stra. harpagiā dici locū autumat unde raptus sit ganymedes. ἁρπάζω. n. græce est rapio. id aut circa dardanū promontoriū cōgissearbitrant. Eusebius chronographus signat Ganimedē a tantalo raptum esse indeq; exortum bellum inter troem ganimedis patrem & tantalum. hunc in cœlo pocula & nectar ioui ministrare canunt poetæ:

&cum

quo ductu cupidinis Ioui pocillatorem Phrygium substulerat: opportunā: ferēs opem: deiq; numen ī uxoris laboribus pcolens: alti culminis diales uias deserit. ob os puellæ ꝑuolans: icipit. At tu simplex alioquin & exps rerꝝ talium: sperasq; te sanctissimi: nec minus truculēti fontis: uel unā stillā posse furari: uel oío contingere: diis ēt ipsiq; Ioui formidabiles aquas istas stigias: uel fando compisti. quodq; uos deieratis p nuía deorꝝ: deos p stygis maiestatē solere: sed cedo istā urnulā. & ꝓtius arreptā cōpletāq; festināter. libratisq; pinarꝝ nutātiū molib⁹ iter genas sæuientiū dētiū: & trisulca uibrāina draconū: remigiū dextera leuaq; porrigēs: uolētes aquas: & ut abiret innoxius: ꝑminātes: excipit: cōmētus: ob iussū Veneris petere eiq; se ꝑministrarꝫ: quare paulo facilior adeundi fuit copia. Sic acceptā cū gaudio plenā urnā: Psyche Veneri citata retulit nec tñ nutū deæ seuiētis: uel tūc expiare potuit. Nā sic eā maiora atq; peiora flagitia comminans: appellat renidens exitiabile. Iam tu quidem uidens magna

& cum primis Ouidius cum ait: nec mora percusso mendacibus aera pēnis arripit iliadē: q̄ nunc quoq; pocula miscet inuitaq; ioui nectar iunone ministrat. Igiť cū Ganimedes poculoꝝ iouialiū pincerna sit uocabulo elegantissimo pocillator dr̄: quasi poculoꝝ ministrator. a poculo. n. fit pocillū: qua dictione Li. & Pli. utunť. ꝑterea in zodiaco aquarius ē: quē cōplures: ut in q̄ higinus ganimedē eē dixerunt quē iupiter ministrū deoꝝ fecisse existimať: itaq; ostēdiť. uelut aquā fundēs. un̄ a græcis hydrochoos dictus quo noīe & a nr̄is noīať. Catullus ī callimachi iterp̄tatiōe ꝓxius hydrochoi fulgures oarion: pocillatorē ganimedē denotat. Ausonius illo uersu sta iouis ad cyathū generat quē dardanius tros. Nā stare ad cyathū scite & elegāter dr̄ pocillator. q cyathū ꝓpinat. sic Iuu. Nec puer iliacus formo sa nec herculis uxor ad cyathos. Sueto. tradit cæsarē ad cyathū stetisse nicōedi. cyathi stare. plautino uerbo ē ad cyathū stare: & cyatho uía ministrare hoc. ēfungi pocillatoris ministerio. Numē dei. Imperiū ueneris: & maiestatē a nutu nutuē dictu. Sustulerat In cœlū tulerat portaueratq. Ductu cupidinis. Sēsus ē aqla reprēdere uult bñficiū cupidini subueniēs laboriosæ psyche eius uxori mēor. & auspicio dictuq; ipsius cupidinis ganīedē in cœlū uexerat ioui amatori. In uxoris laboribus. In laboriosis erūnis psyches. Diales uias Iouiales & cœlestes græci dia iouem appellāt. hic flamē dialis dictus a ioue cui sacra facit; a die quoq; dialis deduciť: hinc scoma illd. M. Tullii in consulē q uno tm̄ die consularū peregit: solent in gresse flamines diales mō cōsules diales habemus. idē sub dio dr̄: quasi sub ioue. i. cœlo: qđ & sub diuo dr̄: un̄ subdiales dictæ siue subdiuales ambulationes. Plinio quæ apertæ sunt. & ostentæ soli. atq; sub cœlo: quas græci auctoř Victruuio hypethras uocāt quasi sub ethra. i. dest sub cœlo est enim ethra splendor etheris. Ob os. Ad os. ob enim ut supra dictum est antiqui ponebant pro ad. ut ob Romam ad romam. ab os. ad. os. M. Tullius. Cuius ob os grati ora obuertebant sua. Ioui formidabiles stigias aquas. Vt poetæ canunt statuit Iupiter si quis fefelisset numen stigis peierassetq; per stigias undas: ut uno anno. & nouem diebus ab ambrosia: & nectare prohiberetur. ideo autem hoc fictū creditur: quia tristitia contraria est æternitati: & dii per stigias aquas tanquam reru contrariam iurare formidant: Virgilius: stigiamque paludem dii cuius iurare timent: & fallere numen. apud Platonem in phedone stigius Fluuius per colorem cyaneum hoc est nigrum; & obscurum erumpere fertur. qui paludem efficit stigiam: ante dictum est nomine stigis tropologice significari quicquid inter se humanos animos in gurgite mergit odiorum. Deieratis. Deierare est ualde iurare. hæc enim particula de auctiua est; ut deamat pro ualde amat auctor Donatus: unde deiurium dicitur gellio: & reliquis pro iure iurando. peierare uero est falsum iusiurandum dicere; quod & periurare usurpatur. Tertulianus. Citius apud uos per omnes deos q̄ per unum genium cæsaris peieratur. Cedo. Da. Vrnulam. Vas aquarium est: ex eo dicta urna: q urinat in aqua haurienda. Vrinare enim est mergi inde urinatores & urinantes dicti qui sub aquis natant: & merguntur: quæ dictio apud Plinium frequentissima; Quicūq; sidere delphini oriēte natus fuerit urinator. urinariū mēsa est uasoꝝ: ex eo dictum q urnas cum aqua positas ibi potissimū habebāt. Trisulca uibramina draconum. Hoc dictum pp linguā quæ serpētis trisulca est. uibrās atriq; coloris ut docet Pli. in. xi. qđ & poetæ testanť Virgilius arduus ad solem & linguis micat ore trisulcis. Ouidius tresq; micant linguæ sensus est aquilam erepta urnula excepisse retulisseq; ad psychen aquas illas formidabiles inter trisulcas uibrantesq; linguas draconū & dentes aculeatos quos serpentibus esse tradūt: ferratos pectinatim cocuntes ne cōtrario occursu atterātur. Remigiū. Alas dicit ut supra poetica translatione. Innoxius. Armiger scilicet iouis aqla. Præminantes Possumus ēt legere ꝑmonentes tanq̄ aquæ prius mouerint aquilam ut abiret sine nocumento. Commentus. Cū finxisset aqla. Vel tunc. Exhibito officio tam difficili & obsequio tā ancipiti. Appellat. Aloquitur. Renidens exitiabile. Risu exitium perniciēq; denuncians. Magna quædā

Pocillator
Hidrochoos
Aquarius
Stare ad ciathum
Ciathisař
Diales uiæ
Scoma M. Tullii
Cōsules diales
Subdiales ambulationes hipethre
Ethra
Dii iurāt per stigia
Deierare
Deamare
Deiuriū
Peierare
Vrna
Vrinare
Vrinatores
Vrinariū
Trisulca lingua draconū

quædã mihi: & alta ꝑfusus malefica: q̃ talibus pcẽptis meis optẽperasti grauiter. sed adhuc istud mea pupula ministrare debebis. Sũe ista pyxidẽ & dedit ꝓtinus. usq; ad inferos: & ipsius orci ferales penates te dirige. Tunc conferes pyxidem proserpinæ pe tit de te Venus dicito modicũ de tua mittas ei formositate uel ad unam saltem dieculam sufficiens: nam quod habuit: dum filiũ curat egrotũ: cósũpsit atq; contriuit oẽ. sed haud inmaturius redito: qa me necesse est indidẽ delinitam theatrũ deo℞ frequentare. Tũc Psyche: uel maxie sensit ultimas fortũas suas: & uelamento reiecto: ad próptũ exitiũ sese cõpeli; mãifeste comperit: qd ni: quæ suis pedibus ultro ad tartarum manesq; demeare cogeret: nec cunctata diutius: pgit ad quãpiã turrim ꝑaltã. indidẽ se datura præcipitem. sic enim redatur: ac iferos recte; atq; pulcherrime se posse descendere: sed turris prorumpit in uocem subitam. Et quid te inquit ꝑcipitio misella quæris extinguere: quidq; iam nouissimo periculo laborisq; isto temere succumbis. Nã si spiritus corpore tuo semel fuerit seiugatus: ibis quidem profecto ad imum tartarum sed inde nullo pacto redire poteris mihi ausculta. Lacedemon Achaiæ nobilis ciuitas: non longe sita est. huius contermină: deuiis abditam locis q̃re tenaꝝ Inibi

Si legis magna copulabit̃ cũ malefica sed dispiceãn purior lectio sit maga dicit.n.uenus sibi magnam quãdã uideri psychẽ.& maleficã primi nois q̃ mãdata ipsius ipossibilia nedũ difficilia factu tã strenue
Gnauiter exequuta sit. Gnauiter. Strenue uelociter diligẽter. Pupula. Ironicos ꝓnũciãdũ noie.n. blandimẽ
Pupula ti appellat psychen quã maxime oderat quẽadmodũ blandiẽtes dicere solemus meus ocellus mea co
uidendi lũba mea festiuitas. Cõsimaliter dicius mea pupula q̃ in oculo ps p̃ciosior est: ut potẽ uidendi opifex
effectrix atq; effectrix & ut auctor est Pli. adeo pupillis absoluta uis speculi ẽ: ut totã imaginẽ hois reddant q̃dã
Pupæ id blandimẽtu nomẽ a puppa deducũt
Pupi sũt n. puppæ q̃ p diminutionẽ puppulæ diũ imagũculæ puellares in delitiis oblectamẽtisq; uirgunculae: de q̃bus ẽ illud psianũ Nẽpe hoc q̃ ueneri donatæ a uirgine puppæ. item puppas & pupos noiauit antiqtas puellas & puellos prior interptatio magis ꝓba magisq; uenusta est. ut ad pupulã oculi blandimẽtũ id genus referat. Orci ferales pẽates. Domiciliũ orci.i. plutonis ferale eẽ & morifeꝝ merito dici nemo est q̃ ne
Quæro sciat. De te. A te: uetus elegãsq; locutio
de te Ora q̃it de pueris nũ sit quoq; fracta
Diecula lagena. Dieculã. Quod p unã diẽ ẽt breuiculã sufficiat: Diecul.n. mõ diem signĩt alias morulã. & tẽpusculum ut i prio cõmẽtatio fusius explicatum est. Quod hũit. scilicet formositatis q̃tidiã: oĩs mea formositas genuia & igẽita est absumpta in curatione cupidinis egroti sicut medicamẽtũ ex pyxide de próptũ absumit̃ i ægro curãdo. Redito. Regredere. Haud inmaturius. Cito ꝑmature festinanter. Indidẽ. Inde ex hac pyxide ex hac formositate ꝓserpinæ. Velamẽto reiecto.i. apte nec p ambages ac uelamẽtũ cognouit se ipelli ad ultimũ exitiũ. Vltimas fortũas ultimũ infortuniũ. Quid ni? Cur nõ .s. cõperiret cognosceretq; sese compelli ad exitiũ ꝑ piratum remoris strophis & fucis. Demeare Descendere. & deorsum meare. Indidẽ. Ex ea turri. Descendere. Vt.s. p p̃cipitium extincta ita descenderet ad manes ad quos demeãt soli mortui. Et quid. Turris uocalis facta castigat psychen: q̃ se p̃cipitio perẽpta demittere uellet ad tartaꝝ cum mortuis nullus ad supos reditus pateat unde negant redire quemquam. ex quo fieret: ut ueneri pyxideculam referre non posset. Nouissimo periculo. Qui ultimum periculum sibi superã dum esse cognoscit: & extremum laborem superesse. id forti animo capessere non recusat: ut exanclatis etumnis deinceps mollitur quiescat nam spes quietis inuitamentum est laboris subeundi. Seiugatus. Separatus seiunctusq; abiuratis uitæ stipendiis. Tartarum poetæ tartarum appellant carce
Tartarus rem pœnarum infernarum: quod & Tertullianus memorat in apologetico. Plato receptaculum esse:
Tartarius autumat in qd' omnia flumina confluant & rursus effluant tanquam tartarus fons sit aquarum omniũ
Deuium Platonem refellit Aristoteles in secundo meteororum: grammatici tartarum deducunt απωτουταρ
scortum ταριξειν idest a tremore frigoris. uel απετκσ ταραχκσ qa oĩa illic turbata sunt ob hoc dixit. M. V. tartari originem græcã esse a tartaro fit tartarinus. qd' uetusti poetæ carmẽ ostendit corpore tartarino prognata palude uirago. Abditã locis. Obditã quasi in recessu conditam. ac delitescentem deuia aũt loca dicimus: q̃ extra uiã militarem ac publicã remota sunt sic deuii populi. M. Tullio dicti. sic ab oratio scortũ deuium pro meretrice: quæ in angiportu siue uico remotiore degat procul a uicis publicis.
Summa Tenaꝝ: De tenaro q̃d nomẽ est promontorii & oppidi & spiraculi iferni affari dixius in.i. cõmentanus rio. Ditis. Plutõis: quẽ & summanũ uocãt, quasi summũ mãiũ: cui nocturna fulmĩa assignãt. Offas. Canit uates mantuanus cerbeꝝ custodẽ inferoꝝ tricipitẽ obfrenatũ demulctu. ac sepultum somno fuisse ab ænea cũ illi obiecisset offam melle & medicatis frugibus soporatam nunc ex doctrina poetica

præcipit psyche ut offas secum gestiret. qbus sæuitiā canis ferocientis leniat ac mitiget: quas ex polenta Polenta
& mulsa cōcinatas eē pscribit: est. n. poléta cibus tā peculiaris græciæ q̄ plus italiæ fit ex hordeo. & plu/
ribus q̄dē modis. ut docet Pli. A polenta polentariū crepitū dixit Plau. apud Oui. neutraliter enūciat Polenta
illo uersu dulce dedit testa. qđ coxerat añ poléta. de offa & poléta satis multa in prio cōmētario mul/ rius crepi
sa uero potio est ex aq & melle confecta græce uocat hydromel. ab rei argumēto: q̄ pclarā utilitatē hēt tus
in cibo egrotātiū in uiribus recreandis. stomachoq; mulcēdo: ardore refrigerādo. ut docet Pli. i. xxii. & Mulsa

spiraculū ditis. & p portas hiātes monstrat in
ter inuium. cuius te limie trāsmeatū simul cō/
miseris. iam canale directo pgis ad ipsam orci
regiā: sed non actenus uacua debebis p illas:
tenebras in cedere sed offas polentæ mulsa cō
cretas ābab' gestare māibus: ac i ipso ore duas
ferre stipes. Iāq; cōfecta bōa pte mortiferæ uiæ
otiuaueris claudū asinū lignorū gerulū cū aga
sōe sili: q te rogabit decidēti sarciæ fusticulos
aliquos prigas ei sed tu nulla uoce deprōpta:
tacita ptcrito. Nec mora cū ad flūen mortuū
ueies: cui pfect' charō ptius expetés portoriū
sic ad ripā ulteriorē sutili ciba dducit omeātes

ut auctor ē Hipocrates scribēs de regimine Hidrōel
acutorū hydrōel. i. aqua mulsa oibus tpibus
morbi bibi pōt in acutis egritudinibus: duo
sunt mulsæ gnā alterū. s. subitæ. ac recētis alte
rū inueteratæ. repētina fit melle despumato
utilior. inueteratæ usum dānauere inuenio
apud auctores hunc potū bibēdū eē alsiosis
itē ai hūilis & pparci: quos microphicos ap/
pellāt: sūt āt alsiosi. q frigore cōflictant: & al
gores ferre nō pñt. M. V. pecus caprinū alsio/ Micropsi
sum eē tradit. frequēs est apđ Pli. dictio hæc chu
in hoc signatu. Simpliciter āt dr mulsa sicut Alsiosi
& mulsum interdū adiectiuū nomen est. ut Lac mul
aqua mulsa lac mulsum acetū mulsum Pli. sum
lacte mulso augeri: ait iecur anserinū apud Acetum
eūdē métio ē aceti mulsi. qđ fit ex aceto: & mulsum
melle qđ græci dñt oximel tradit. Hipocra/ Oximel
tes pleureticis potū oximellis dādū eē hye/ Oenomel
me qdā calidū æstate uero frigidum. Pli. in. Ompha

xiiii. oximellis cōfectioné docet. Oenomel palladio ē q̄si mulsum ex uino. s. & melle nō despūato cō/ comel
fectū uīi & nomé apđ eū dé métio ē omphacomellis: q fit ex succo uuæ semiacerbæ & mellis mixtura. Ompha
græco uocabulo ωμφακεσ dñr uuæ acerbæ & cæteri fructus imaturi inde Pli. omphaciū oleū & uinū ces
qđ fit ex uua imatura: & olea drupa. sic. n. uocat añq̄ cibo matura sit. Stipes. Nūmos. Mortiferæ uiæ Ompha
uiā mortiferā appellat q̄ ducit ad māes & mortis doiciliū. Cotiuaueris. Eūdo cōueneris consequuta cium
fueris. Claudū asinū. Verbū ē uetus pq̄ elegās clodere qđ signat claudicare: & claudū fieri Pli. i. xyiii. Clodere
clodūt ita lipiritur ab afflatu & aluocita peūt. Agasone. Hic agasoné p asinario accipius. Alias signat Agaso
equorū curator. & ut iquit grāmatici agaso ppriē dr: q iuméta curat. Pli. i. xxxv. pīxit iqt athenió agaso Fustuari/
né cū equo. L. i. in. yii. agasones mulis ipoit. Sili. Signat agasonem p æq̄ gerulū fuisse lignorū: sicut era/ um
t asinus. Fusticulos. Minuta ligna signat a fuste p diminutioné deriuato uocabulo ab Aulo Gellio cau/ Mare
dices lignorū dicti in cōsimili signatu fustuariū. Liuio & M. T. pōit p fustium castigatióe atq; suplicio. Mortuū
Tacita pterito: Præcipit turris psyche ut tacita silensq; ptereat. nec ullū responsum depromat agaso/ Flumen
ni. qñ rogabit ut ligna porrigat sarciæ coruēti. Ad flumé mortuū. Sicut mare mortuū ita & fluen mor mortuū
tuū usurpat eruditis: qđ ē apđ iferos hecatheus oceanū septétrioné appellat. Amalchiū. qđ nomé scy acheron
thica lingua signat cōgelatū. philemō morimarusā a cibris uocari tradit. hoc ē mortuū mare ultra de Acheron
inde crotiū appellāt hic. itelligi pōt carmé Claudiāi. apđ pliniū médosa dictio ē i q̄rto. ubi nō cronium tristis
legit: sed crenium flumé uero mortuū signat acherō q apđ mānes ē quo portior charō umbras trāsuehit
ciba ferrugīea: infra pigrorū fluētū appellat de hoc plato i phedōe acherō iqt p deserta fluēs loca atq; sub
terrāea in paludē defluit acherusia: quo pleriq; defūctorū deueniūt ai. ibiq; p fatalia q̄dā tépora curri/
cula cōmorati pti qdé lōgiora: pti uero breuiora rursus i gnatióes aialiū relabunt. acheron græce dr
quasi tristis & sine gaudio: uñ optio epitheto tristis noiat a Silio illo uersu. tristior his acheron sanie
crassaq; ueneno estuat. tradūt auctores de tartaro nasci acheronta. ex acheronte stigem de stige cocy
ton. qđ totū ex phisiologiæ secretariis deprōptū ē. Nā q caret gaudio sine dubio tristis est. tristicia
uicina luctui est. luctus ex morte pgignit. palatonici tradūt p acheronta significari quicquid fecisse
nos pœnitet usq; ad tristiciā. Charō. De hoc ait poeta graphice & eleganter portitor has horrendus Charon
aquas & flumina seruat terribili squalore chron cui plurima mento canicies inculta iacet stant flu/
mina flamma. sordidus ex humeris nodo dependet amictus. charon ut grammatici autumant per an/ Porthme
tiphrasim: dictus quasi acheron. idest tristis. Charon argumentum est frequens: Luciano in dialo/ us
gis condendis quem πορθμεα hoc est poentorem. uocat & πορθμειον naulum siue portorium. Por/
torium. Merces quæ datur portitoribus proprie dicitur portorium Lucilius portu exportant clancu/ Porthmi
lū ne portorium dét. Plautus in asinaria ego pol hunc portioné priuabo portorio portitores appellat on
telōarios: q portum obsidentes oia sciscitant: ut ex eo uectigal accipiāt. Donatus in sexto Eneidos cōmē Portito
tario portiores inqt sunt q portus obseruant hinc scite Plau. in menechmis portitoré domū duxi. ita res
mihi necesse ē eloqui quicquid egi atq; ago interdum portitor est qui portat uehitq; nauigio accepto
portorio. hoc est mercedula trāsuectionis ut charon portitor in hoc significat qué græci porthmea ap
pellant. ita. n. dicere malo q̄ transfretatorem. Iuuenalis iā sedet in ripa tetrumq; nouicius horret por/

Cymba thmea.alias portitor Sidonio Hierony.aliisq; recétioribus est gerulus baiulusq; Ifarum quos Ifati ta/
sutilis bellariũ male Ifati latoré uocát. Sutili cymba Imitatio uirgiliana sic.n.scriptũ é in sexto ope gemuit
Scaphidi sub põdere cimba sutilis:ubi sutilis exponit a cõmétatoribus ,p intexta p qđ fragillis oñdit: solutilis
on uero nauis.Suetonio dicta qua Neronis mř piclitata est altera a suendo altera a soluendo deducit.Lu
Cymba cianus scaphidion uocat cimbá charonis cimbia qđ poculo℞ genus est: dicta sunt a cimba nauí: cuius
figurá repr.sentát. Inter mortuos auaritia.Snialiter indignanterq; simul dictũ est in auaritiá. cuius
Ritus tanta est uis ut nõ solũ inter uiuentes uigeat
ægyptio℞ sed ẽt apđ mortuos uiuat dominetq cũ cha
rõ neminé sine portorio mercedulaq; tran/
suehere uelit.& hoc torũ ex disciplina ægy/
ptio℞ trãslatũ est.apđ quos mo fuit ut cada/
uer defũctorũ p fluuiũ & acherusiá paludé:
ad sepulchrũ delata cõderent:nauisq̃ uecta
bat corpora baris appellabat: alio uocabulo
apđ græcos epibatra nũcupata obolũ oporti
tori dabat cui nomé íditũ est charõ:ibidem
quoq; hecates téplũ cocyti porte atq; obliuio
nis fuisse ,pdunt multaq; alia q̃ poetis locũ
dederũt inferis fabulosa cõmentádi.auctor.
Diodo.in.ii.bibliotecæ.Lucianus quoq; pluri
bus in dialogis mẽorat obolũ charõi ,p nau/
Obolus lo dari solitũ ad defunctis q trãsuehebant.
charoni hinc illđ Saty rographi nec hẽt quẽ porrigat
Pluton ore triẽté.ad hũc triũ allusit Hierony. scri/
Dis ditis bés.Diebus ac noctibus oppior cũ triẽte red
pater dẽt nouissimũ q̃drãté. Ditis & pr.Nitidior
lectio é si legas.nec ditis pr tãtus deus:ut di/
tis sit casus rectus:& ,p Plutõe accipiat sicut
.n.græce πλουτων dr quasi πλουτου.i. diui/
tia℞ dator qm̃ diuitiæ oẽs ex terra: sic latine
ditis & dis.& diuis pr a diuitiis nuncupat au/
ctores Plato & .M.T.ẽ ergo sẽius nec charon.
nec pluto maxius maniũ deus qcq̃ gratuito
faciũt.ut referat ad solũ charoné q sine uia
tico & naulo nõ nauat operá trãsuectiõis apđ
eũ dé Lucianũ in dialogo q iscribit tyrãnus
cõqrit charõ q ,p iotá dié neq; unum qdé
obolũ lucrifecerit:& ob id timet nea Plutõe
castiget.itra auarus nauta dr ab Apuleio eũ/
dé Luci.íducit uociferanté.ἀπόδος ὦ κατά
ρατε τὰ πορθμεῖα.i.redde o scelesté naulũ &
nisi sibi obolus det.negat se uectu℞ ciba me
nippũ cynicũ. Viaticũ.Græci ephodiõ uo
Ephodiõ cát q̃si itineris cãparatũ diminutiue dr uiati
Viaticulũ culũ ut in scõsultus titulo de iudicis.uiaticu/
lo suo nõ recepto qđ ad sũptus prĩ destina/
Naulum uerit.uerbũ uetus e & plautinũ uiaticari:qđ

Ergo & inter mortuos: auaritia uiuit? nec
Charõ ille ditis:& pater tantus deus: qcq̃ gra
tuito facit:& paup moriẽs uiaticũ dẽt q̃rere:
& æs si forte præ manu non fuerit:nẽo eẽ expi
raie patiet: huic squalido sẽi dabis nauli noíe
de stipibus quas feres: alterá sic tñ: ut ipse sua
mãu de tuo sumat ore.nec secius tibi pygrum
fluẽtũ trãsmeãti.qdã sup natãs senex mortu°
putris attollens mãus:orabit: ut eũ intra naui
giũ trahas.nec tu tñ illicita affectare pietate.
trãsito fluuio:modicũ te ,pgressam rex trices
orabunt anus telã struẽtes.mãus paulis p ac/
cõmodes nec id tñ tibi contingere fas est. Nã
hic oĩa tibi: & multa alia de Veneris insidiis
oriẽt ut uel unã de mãib° cõmittas offulã neo
putes futile istud pollentariũ damnum leue.
altera.n.pdita:lux hæc tibi ,prsus denegabit.

é uiatico istrui. Præ mãu.Imprõptu ad manũ psto.A.G.qđ p mãibus é põemus. Nauli noie Merces
q̃ portitoribus dat naulũ dr & porthmeiõ latie portoriũ.uulgus hodieq; naulõ uocat quá dictiõné &
latini scriptores usurpãt.Iuu.furor é post oia pdere naulũ. De stipibus.Assibus nũmis:a stipãdo dicte
stipes ut iterptat.M.V. De tuo ore.In hãc sniam dictũ é illđ a Satyrographo.nec hẽt quem porrigat
ore triẽté.Lucianus oportebit unũ dũtaxat habẽtes obolũ ,phcisci ad charoné. Pigrũ flu.Flumen
intelligit qđ mortuũ an noiauit.&.n apud mães oia pigra torpẽtia tristitia finguńt. Sup natãs se.Quis
hic senex intelligat nõ satis constat.nec mythici.nec poetæ cõmemorãt.uideor nescio qđ legisse apud
Lu.super hæc. Affectare.Noli inquit affici moueriq; simpathia & pietate q̃ illicita & perinde dãno/
sa tibi futura est posses legere afficiare. Textrices anus.Hoc ad parcas cõmodissime referri: põt quæ
uitá mortaliũ uere dicuntur & texere filis in,exorabilibus admõet psyche ne textricibus obtemperet
Parcæ li subdolas pces adhibẽtibus.& offam unã dari deposcentibus:hæc n.omnia insidiarum genera ad mise
brariæ ram psychen opprimendam excogitata Veneris astu.& uafricia fuerunt.Mar. scite scribit parcas esse:
deorum librarias cœlitum archiuiq; custodes quæ sententias Iouis orrographæ studio ueritatis excipiant. Po/
lentariũ dã.Iacturam offæ intelligit q̃ ex polenta mulsaq; cõfecta erat. Lux hæc.Vitalis & etherea.

Canis. Cerberus significat̃ physiologi cerbeꝝ terrā esse interp̃tanť: q̄ ē cōsūptrix corpoꝝ: unī & cerberus dictus crediť quasi κρεοβορος. i. carnē uorās: Tricerbeꝝ canē iō fingi autumat Fulgētius q̄ iurgioꝝ inuidiæ ternarionodo cōflenť q̄ sunt nugalia & futilia. Triiugo capite poetæ tricipitē dñt cerbeꝝ: qa terra i tris p̃tes diuidiť. Maro. i. vi. latratu regna trinfauci p̄sonat. Historici tradūt cerbeꝝ fuisse canem orci regis molossoꝝ igētı magnitudie: qui pirithouī deuorauit qui ad raptū p̄serpiæ uxoris orci cū theseo uenerat. Conātibus. p uiribus: & cōatu maxio hiātibus. qd si legas comātibus. ut referas ad serpētes quos hēt p capillis q uice capilloꝝ & comæ colla faucesq; obnubūt. Vir. cui uates horrere uidēs iam colla colubris.

Cerberus unde

Canis nāq; p̄gnandis triiugo & satis amp'o capite p̄ditus immanis: & formidabilis: conantibus oblatrans faucibus mortuos quibus iam nil mali potest facere frustra territando: añ ipsum limē & atra atria proserpinæ semper excubans: seruat uacuam ditis domum hunc affrenatum unius offulæ præda: facile præteribis ad ipsamq; p̄tinus p̄serpinam introibis: quæ te comiter excipiet. ac benigne: ut & moliter assidere: & prandiū opipar̃ suadear sumere. Sed tu & humi residere: & pacē sordidū petito: esto dei de nūtiato qd adueneris. Susceptoq; q̄ offereť rursus remeās: canis sæuiciē offula reliqua rediē. ac de inde auaro nautæ data quā seruaueras stipe. trāsitoq; eius fluuio: recalcās priora uestigia ad istū cœlestiū sideꝝ redies choꝝ. Sed iter oīa. hic obseruādū p̄cipue tibi cēseo. ne uelis apire uel īspicer̃ illā: q̄ feres pyxidem. uel oio formositatis diuinæ abditū cures thesauꝝ. Sic turris illa uel p̄pitia uaticinatiōis munus explicuit. Nec morata. Psyche pgit tenaꝝ. sūptisq; rite stipibus illis: & offulis: īfernū decurrit meatū: trāsitoq; p silētiū asinario debili: & amnica stipe uectori data. neglecto supnatātis mortui desiderio: & sp̄tis textricū subdolis p̄cibus: & offulæ cibo sopita canis horrendi rabie domum p̄serpinæ penetrat. nec offerētis hospitæ sedile dedicatū uel cibū beatū āplexa: sed añ pedes eius residēs hūilis

Atra atria. Declamatio a cōtrario: p quādā quasi ānominationē nā cū atria i ædibus pricipū luminosa sint. & a cliētibus frequēteť: p̄serpinæ atra & nigrātia uiseba ť. nāq; apud māes oia sunt tenebricosa. lurida & pallētia. inferis aīal totū nigrū deputať & sterile: q̄ ab ifetis nihil possit exoriri.

Inferis aīal nigrū & sterile

Excubās. Excubias agens: fungensq; excubitoris officio poeta uero alio significatu. recubātē dixit. cū ait p̄sonat. aduerso recubans immanis in antro.

Seruat

Secuat. Tueť tenet custodit Teren. solus famio seruat domū. Vir. sola domū & tantas secuabat filia sedes. Vacuā. Ex imitatione Virgiliana sumptū: pq; domos ditis uacuas: & inania regna optimo ātepitheto. domus Plutōis uacua nūcupať. ubi simulacra sunt defunctorū incorporea & inania. Hō constat ex aīo corpe & umbra ut p̄hi tradunt. Anima cui cœlestis origo est. repetit cœlestia dōicilia. corpus qd' terrenū est terræ reddiť. umbra inferos petit. dř autē id esse simulacrum ασωματον. i. incorporeum. ad nostri corporis effigiem talia oia sunt apud manes: ut etiam eorū qui per apotheosin diui facti sūt simulacra apud inferos usitari feranť. Offrenatū. Cohercitū. & ut utar uocabulo Pliniano suffrenatū. Trāslatio sumpta ab equo. qui freno obdito cōpesciť cōtineturq;. Comiter. Bēigne lubenter. hilare. Opipara. Laute. Esto. Cōmesto & ut uulgariter dř cōedito ī cliaťāt ab hoc uerbo edo es estur apud Plautū. Plinū. cæteros p cōediť qd' elegātius dicas cōestur. Offula reliqua rediē Alterā inquit offā polētariā obicito ipsi cerbero dū remeabis. ut hac qui mercedula sæuitiā eius redēptā hēas & complacatā. Auaro nautæ. Charoni. q obolū ī hiant & stipes exigita defūctis. Recalcans. Quasi recalcando. relegēs repetēsq; haud multū. absimile est illud Virgilianum. uestigia retro: obseruata sequor. Renies. Redibis remeabis. Hic. Hoc lectio Apuleiana. Abditū thesaurū. Noli inquit uitio curiositatis scrutari inspicereq; thesaurū formositatis abditū hoc est inclusum obturatūq; intra pixidē. Munus. Officiū pegit indifferenter dicimus explicuit & explicauit sed mō hoc mō illo utimur put euphonia & elegātia cōpositiōis exposcit. Au. Gel. in primo noctium atticaꝝ annotauit Cicerone dixisse explicauit potiusq̄ explicuit cā uocalitatis. cōpositionisq; iucundioris.

Hō ex aīa corpore umbra

Offrenatus

Suffrenatus

Recalcās

Transito. Supato p̄teritoq;: obseruādū est scriptoris breuiloqum: q cōcinnitate breuissima expeditissimus trāslegit cuncta p̄terita: ut ita legentiū fastidio pcēs nihil morosum molestūq; īculcare uideatur. Amnica. Fluuiali qua. s. p uectura amnis hoc est fluminis acherōtis dari solet ab āne. n. hoc ē fluuio amnicus deriuať p fluuialis. Vectori. Charōi. Sopita rabie. Virgilius dixit. occupat æneas aditum custode sepulto. & idē offam soporatā eleganter appellat: qua sopita efficiť cerberi sæuities. Dedicatū. purius ē si legas delicatū. Hospitæ. Proserpinæ: sic. n. hospites dicius fœmias q̄ & hospitiuum præbent. & quæ hospicio accipiuntur. M. Tullius in epistolis ad atticum. ego sum inquit hic hospita

Amnicus

Hospita fœmina

& cibario pane contenta: ueneriā ptulit legationē. Sratiq; secreto repletā cōclusamq; pyxidē suscipit. & offulæ sequentis fraude cānis latratibus obseratis: & residua nauitæ reddita stipe: longe uegitior: ab iferis recurrit: & repetita atq; adorata cādida ista luce: q̃q̃ festinans obsequium terminaret: mente capit temeraria curiositate. Et ecce inquit iepta ego diuinæ formositatis gerula: q̃ nec tātillū qdē īdidē mihi delibo. uel sic illi amatori meo formoso placitura. Et cū dicto reserat pyxidē: nec qcq̄ ibi rerum: nec formositas ulla: sed infernus somnus: ac uere stygius: q statī coopculo reuelatus: īuadit cā crassi soporis nebulā: cūctis eius mēbris pfundit & in ipso uestigio: ipsaq; senia cōlapsam: possidet: & iacebat immobilis. & nihil alīd q̄ dormiēs cadauer. sed cupido oiā cicatrice solida reualescēs: nec diutinam suæ psychēs absentiā tolerās: p arctissimā cubiculi: quo cohibebat: elapsus fenestrā: refectisq; pinis aliq̄ta qete lōge uelocius puolās: psychē accurrit suā. Detersoq; sōno curiose & rursum ī pristinā pyxidis sedē recōdito: psychē īnoxio punctu'o suæ sagittæ suscitat. Et ecce iqt rursum pieras misella simili curiositate. Sed īteri qdē tu puītiā q̄ tibi matris meæ pcepto mandata est: exequere gnauiter. cætera egō met uidero. His dictis amator leuis in pinnas se dedit. psyche uero cōfesti Veneri munus reportat. p serpiæ. Interea cupido aore nimio pesus: & ægra fa

Cibario pane. Vili & plebeo: quē supra sordidū dixit: qui & secundarius & secundus alio noīe nūcupaī auctores. Pli. Ora. Seneca. Veneriam. a uenere mandatā. pscriptāq. Latratibus obseratis. Ob-

Blādum cœli lumen

iecta offa latratus cerberi offrenati sunt: & cohibiti atq; cohercitī: eiusq; rabies consopita. Vegetior. Viuidior alacrior. Luce. Scilicet uitali qua aiantes fruunī qua nihil est miseris mortalibus carius iucūdū est. n. & blādū cœli lumē & lux etheriæ auræ: ut Silius Virgiliusq; cecinere: & ut in qre ecclesiastes delectabile est oculis uidere solem. Temeraria curiositate. Optimo epitheto temeraria dixit curiositatem q̄ scrutatur nō scrutāda uestigat non uestiganda ex quo illud uulgatū.

Curiositas dānosa

nemo curiosus qn maleuolus. qcunq; oriente capræ sidere nati fuerint erunt curiosi oium rex: ut sp noua qq; curiosa desiderii cupiditate sectent: curiositas ut iqt Fulgētius detrimēta suis amatoribus magis nouit parturire q̄ gaudia. Et ecce inqt. Verba sunt psyches secū sermocinātis. tāq̄ inepta & insipiēs uideri merito possit: si nihil hauserit. deliberaueritq; ex formositate quā ipa gestet: cū sibi nulla re opus magis sit q̄ pulchritudine ad demerēdū cōciliandūq; amatorē pulcherrimū cupidinē. formosum. n. formosa capi parē iuxta illud puerbiū græco ῥ τοομιονομιωφιλον simile simili est amicū. Re. erat aperit. Sex. Scilicet est. hæc. n. uerba est erat fuit plerūq; omittūī cū eleganti & sine detrimento sniæ. Ac uere

Simile simili amicum

stygius. Tanq̄ infemo somno nullus altior: nullus crassior: nullus sit ut ita dicā ueternosior. Cooperculo. somnus intra pyxidē īclusus ubi sublato coopculo referatus est: inuasit pcordia psyches ita ut cūctis mēbris possessis perfusisq; iaceret immobilis. ac similis cadaueri olæ exanimataq;. Cooperculum

Cooperculum

dicitur tegumentum obturamentum q; uasculorum: operculare est opercu-

Cooperculare

lo obturare atq; occludere. Columella ab eo tpe quo primū dolia operculauerīs ab eodē dictū est opercula gypsare

Pelliculare

& pelliculare: qd' significat gypso illinere: & pellibus circūligatis obturare: ne uasa interspicare possint. In ipso.

Cicatricatum

Signat psychen repente somno possessam collapsam esse eo ipso in uestigio

Atrophi qui

quo reuelauerat pyxidis cooperculum. Solida. Obducta. cicatricatum dixit Sidonius. intelligi uolens cicatricibus multis foraminatum signatumque cicatrices græci ουλασ uocant. Reualescens. In apologia augetur oppido familiaritas. interibi reualesco. reualescenies. & ab imbecillitate uites recolligentes. Antiqui atrophos uocant. quibus bubulum lac utilissime bibitur. Nec diutinam absentiam. Amatoris animus uiuit in alieno corpore. Amator habet in ore & in pectore illud Plautinum: ubi sum ibi non sum ubi non sum. ibi est animus amans aspectu amati lætaī ut inquit Aristoteles: itaq; merito cupido diutius absentiam psyches ferre non poterat: cuius præsentia recreabatur. Arctissimam. Angustissimam. Elapsus fenestram. Nullis claustris coerceri amator potest cunctas exupat difficultates, oia pertentat non piculocum memor. non labo. Amor illi incentiuum est amica aium & corpus foras euocat. & ad se trahit. Curiosæ. Scilicet psyches. Recondito. Illico. s. somno qui ex pyxide erumpēs īuaserat psyches pcordia. Rursum pieras. Perierat psyche pria uice cū nimiæ curiositatis impulsu uidere uoluit maritū incognitū. cōtra ipsius pscriptū. Prouinciā. Munus officiūq; iniūctū Teren. prouinciam cepisti duram. Exequere gnauiter. Perage nauiter & strenue. In pinas se dedit idest euolauit remigio alarum: sicut in pedes se dare. est pedibus effugere. Peresus. Consumptus maceratusque: Amor non solum animi carnificina est: sed etiam corporis. succum exorbet. pallore

deformat

deformat; medullas depopulatur: & ad extremã maciẽ tabitudinẽq; sepiculę deducit. Repentinã so-
brietatẽ matris. Festiuiter dictũ nam cũ uenus semper sit lætabũda & luxuriosa proculq; a contubernio
sobrietatis nunc repentinã induerat sobrietatẽ seueritatemq; quæ ueneri male conuenit. Sobriosus di- Sobriosus
citur Cypriano pro téperato & frugi. Ad armille redit. Vocabulũ est infrequẽs parũq; protritum; quod Armile
significare uidetur repositoriũ fraudis: & doli; accipiturq; pro instrumẽto & apparatu uersutiarũ: ualitu- Arma
ciarumq; dicitur. Armilcabarmis. arma aũt dici istrumenta rerum oĩum testimonio grãmaticorum satis doli

cie matris suæ repẽtinã sobrietatẽ ptimescens ad armile redit. aliisq; pnicibus cœli penetrato uertice: magno Ioui supplicat: suãq; causam pbat. Tũc Iuppiter ppressa cupidinis buccula: inãuq; ad os suũ relata: cõsauiat: atq; sic ad illũ. Licet tu inquit domine fili: nunq̃ mihi concessu deũ: decretũ seruaris honorẽ: sed istud pectus meum: quo leges elemẽtorum: & uices siderum disponunt cõuulneraris assiduis ictibus crebrisq; terrenæ libidĩs fedaueris casinus. cõtraq; leges & ipsam iuliã disciplinãq; publicã. turpib⁹ adulteriis existimationẽ famãq; meã

liquet: & auctoritate poetarum indubitatũ est; Armilum
apud quos legitur cerealiaq; arma expedrunt.
Itẽ dicẽdum & quæ sint duris agrestibus ar-
ma item & quærere conscius arma ubi Serui
us exposuit arma pro dolos & fraudes: Ar-
milũ uero uas uinarium significatur. ab eo di-
ctum quod armo. i. Humero deportetur. aucto-
res Nonius. Festus. M. Varro. Buccula. hoc
nimirum specimen est amoris affectusq; pater- Buccula
ni bucculã apprẽdere & dissuauiari. cõsimi-
liter apud Sueton. in Galba cõstat augustum
puero adhuc salutãti se inter æquales appre
hẽsa buccula dixisse. est aũt bucca & p dimi
nutionẽ buccula oris pars; interdũ ipsum os
significat; de buccis Pli. in. xi. & nos copiose
annotauimus in Suetonii commentariis; hic
buccula tã significari potest os ipsum q̃ gene. si
ue mala; nãq; mos est. cũ puerum blandimenti
causa osculari uolumus. ut bucculã illius apprendamus. & ad osculũ nostrũ referamus. Alio diuerti-
culo significationis buccula dicitur uacca. alias accipitur pro parte cassidis & galeæ. fuluiæ. M. Antonii alte Magnus
ra bucca erat inflatior. Cõsauiat. Deosculatur: & basiat. Domine fili. Videtur indecorum & absonũ. quod Deus
pater dominũ filiũ appellat; sed si qs diligẽtius introspexerit uim potẽtiãq; cupidinis diiudicabit me- amor
ritissimo eũ uel a ioue patre dñm nũcupari; q ut inquit Plato. in symposio magnus est Deus & apud de- Versus
os hoĩesq; mirãdus q ioue sæpe subiugũ misit; q ut iquit elegãter uereq; Propertius. & cœlũ & terras phocyli-
& maria alta domat. de quo Oui. cecinit tu superos ipsumq; iouẽ. tu nomina põti uicta domas; quẽ Ce dis deco-
cilius deũ q nõ summũ putet. aut stultũ; aut rerum esse imperitũ existimat. cui i manu sit quẽ esse demẽ lẽdis pa-
tem uelit; quẽ sapere; quẽ insanire. haud ab re igitur iuppiter cupidinẽ filiũ dominũ appellat; cuius do rentibus
minatus in omne aĩantium genus iperiosissimus est; cuius dominicã potestatẽ imprimis ipse expertus Iupiter
est. uel expone ut uocabulũ blãdimenti sit. & ita pater filio blanditur. Decretũ honorẽ. Cõueniens ẽ maximus
& naturæ quasi iure pscriptũ; ut filius parẽtes cum primis honoret iuxta illud sanctissimũ phocylidis amator
præceptũ πρωτα θεον τιμα μετεπειτα δε σειο γονηας. i. imprimis uenerare deũ. mox deinde parentes Casses
Plato quoq; libro tertio de legibus. prima inquit dignitatis ratio erit ut pater ac mater & simpliciter ge- pedicæ
nitores ubiq; natis impent. Aristo. in primo politicorum auctor est parẽtes iura dare natis & uxoribus. Ve Lex Iulia
rũ cũ iupiter filii cupidĩs iperiosissimis ardoribus sæpe succũbat haud imerito ait honorẽ sibi a filio de adul-
haud quaq̃ seruari; quẽ filii parẽtibus comiter pstant. Terrenæ libidinis. Multifarios iouis amato- teriis
res hõ nemo nõ nouit; ut. s. efflictim & ardenter amauerit alcumenã semelen. ledã. europen & alias pro
pe sexcẽtas. Vnde a Lactãtio dictũ est. Quod iupiter uitã in stupris adulteriisq; cõsumpserit. q̃ ut inquit
scite Plautinus mercurius mulierum maximus est amator quẽ Tertulianus in apologetico fede subãte i
sororẽ cõmemorat; subscribit huic sentẽtiæ illud Propertianũ; iupiter ĩfamat seq; suãq; domũ. Cas
sibus. Lego cassibus. ut casses exponas pedicas. & laqueos: qbus amãtes illaqueant. quibus iupiter se ca
ptum fedatumq; e filio cupidine quasi dolenter affirmat. Cõtra leges. Venuste satis & decenter iquit
iupiter se instinctu cupidinis fuisse mancipatũ adulteriis contra legẽ Iuliam. & alias leges. quæ adulte
ros puniunt; & adulteria cohercent. apud iurisconsultos titulo. est ad legem iuliam de adulteriis: quã
augustus cæsar tulit; qua pœnæ in adulteros constituuntur. unde Oratianum illud de Augusto cæsar p
contũ non minus uere q̃ plausibiliter effluxit. Nullis polluitur casta domus stupris. mos & lex macu-
losum edomuit nephas. laudatur simili prole puerperæ culpã pœna premit comes; legis Iuliæ de adul
teriis a baugusto Cæsare late meminit Plutarchus in apophthegmatis his uerbis cum de adulteriis le
gem tulisset; qua sanxerat quo pacto rei iudicandi ac puniendi depræhensi essent. Deinde ira lapsus
adolescentem qui de iulia ipsius filia esset insimulatus percuntaretur manibus ille proclamauit. νομον εθη-
κας ω καισαρ legẽ tulisti o Cæsar; quo uerbo tãta pœnitẽtia & tristitia die affectus ẽ augustus. ut die il-
lo cœnare recusauerit. In serpentes; iouem poetæ fingunt in hæc omnia transfiguratum esse. amo Iupiter cũ
ris causa; serpens autem factus est ob deolidos puellæ amorẽ; sicut memnosynes causa pastoris indu menosy
it formam. Quod utrunq; Oui. uersiculo illo complexus est. memnosynem pastor uariusq; deolida ne cõcubu
serpens. Fabula deolidos puellæ & iouis in serpentem reformati ignotior uulgo est, & amplius quæ- it

rendæ:ex enemnosyne & ioue musas progenitas ferunt. Ignes.hoc ad eam fabulã referendũ est:quæ cani: ioue sub ignis specie Asopi filiam cõstuprasse:qđ hemistichio attigit magis q̃ expressit Oui. cũ ait Asopida luserit ignis. Lego apud Diodo.eginam unam ex.xii.filiis Asopi fuisse quã iupiter rapuerit atq; in insulã aduexerit quæ ab ea,mox est egina nominata hæc ex cõpressu ,ouis eacum genuit;ex hac Diodori enarratione locũ illũ Ouidii ita interpretor;ut Asopida exponas eginam Asopi filiam: quam iupiter sub imagine ignis delusam rapuerit compresseritque. In feras.iupiter imagine satyri celatus antiopiam compressit nictei filiam

Egina asopi filia

ex quo compressu nati sunt zethes & amphion. In aues.in aquilam reformatus rapuit Ganimedem:idem cygni effigie delitescens ledam in delicias usurpauit. Gregalia pecua.sub imagie tauri europam dilexit asportauitque. pecua autem dici pecora uocabulo prisco supra satis diligenter explicatum est.

Emulos cauere. An reliquos cupidines riua.es intelligit:an quoscũq; candẽ puellam expetentes;q in amore utiq; cauendi sunt: in tñ ut nulli satis fidendũ sit;hinc illud nasonis.saluberrimũ documẽtũ. Cognatũ fratrẽq; caue fidũq; sodalẽ;quos credis fidos effuge tutus eris. Emulatio.n.riualitatis acerrima ẽ & ut inqt Propertius;nullæ sunt inimicitiæ nisi amoris acerbæ. Præpollet. Valdepollens potensq; est. Beneficii uicem repensare. Petit a cupidine iupiter;ut pro remuneratione huiusce beneficii sibi rependat amorẽ; cuiuspiã puellæ inclyta facie præpollẽtis; & sane in rebus oibus gratos agere debemus. & meminisse beneficio℞ cũ ingratu nihil sit detestabilius quo in uitio.nihil non mali inest; meritoq; apud Athenienses actio cõstituta ẽ aduersus ingratos.& persæ ingratos plectunt seueriter;lex beneficii hæc est:ut inqt Seneca ut alter dati statim obliuiscat. Alter accepti semp meminerit;semperq; cogitet de remuneratione. honestissima.n.cõtentio est beneficiis beneficia uincẽdi. In pœnã. Sicut senatores i senatũ uenire iussi:si nõ uẽissent mulctabant.itidẽ pcipit iupiter mulctandos esse deos si ad cõcionẽ cõuocati uenire super sederint.metus.n.pœnæ & legis causa obediẽtiæ est efficacissima:de pignore capiẽdo mulcta q; dicẽda senatori:qui cũ in senatũ uenire deberet nõ adesset.M.Varro disseruit in epistola ad oppianicũ scripta.Seneca quoq; tradit ꝙ senatora.lx.anno in curiã uenire neq; cogitur.neq; uetare.

riualitas acerrima
Actio cõtra ingratos
Lex beneficii
Dicta mulcta senatori i frequẽti
In theatro cõtiones
Musa℞ albun correctus locus fulgẽtii
Pitaciũ quid

lesens:in serpẽtes:in ignes:in foras: in aues: & gregalia pecua ser: nos uultus meos sordide reformãdo:attũ modestiæ meum memor: qđq; inter istas meas manus crueris cũcta pficiã dũ tñ scias emulos tuos cauere. Ac si qua nũc in terris puella pręepollet pulcritudine:p̃ sẽtis beneficii uicẽ p eã mihi repẽsare te dẽte.

Sic fatus iubet Mercuriũ deos oẽs ad contionẽ conuocare protinus. Ac si qui cœtu cœlestiũ defuisset:in pœnã decẽ miliũ nũmorum cõuentũ iri pronũciare. Q.uo metu statim cõpleto cœlesti theatro:pro sede sublimi sedẽs procerus Iupiter:sic enunciat. Dei conscripti musarum albo:adolescentẽ istum: quem manibus meis alũnatus sum,pfecto scitis omnes,cuius prime iuuẽtutis caloratos ĩpetus:

Cœlesti theatro. Allusit ad ritũ antiquo℞.nõ magis Romano℞ q̃ græco℞: ap̃ quos ĩ theatro popularis cõtio habebat:hinc illud de satyrographi de demosthene:plene moderantẽ frena theatri & a Sidonio dictũ est.q pãdioniã mouebat arte orator cauẽa tumultuosus. Pro sede. In sede ut pro rostris ,p tribunali. Musa℞ aluo. Corrige albo Fulgẽtius cõsimiliter una inqt e uirginali sum heliconiadeũ curiæ iouis albo cõscripta.ubi corrigendũ est heliconiadũ curia quasi dicas.una sũt en ex senatu musa℞:quæ in albo iouis scriptæ sunt.De albo iudiciũ decurionũ põtificũ.scripsit enus affatim in Trãqlli cõmentariis.illud adde qđ græci tabulã hãc quæ albi noie significat λευκωμα uocitant; ut testis est iulius pollux:qđ & pitaciũ quoq; dici uidet ut in alexãdro cæsare insinuat helius lãpridius

matricola uulgo matricula nuncupat;qua dictione q̃uis protrita uernacula q; utunt apud nostros; & Vegetius:
Pictaciũ & inferioris notæ scriptores.pitaciũ uero in alio significatu accipit apud Cor.Celsum. uidelicet ,p eo pãno medico:q mõ ,p cordiis mõ capiti dolẽti ĩponi solet ad mitigãdũ cruciatũ;pitiniã uocãt; dictiõe q dẽ uulgaria quæ tñ ex latino uocabulo inflexa esse uidcat.I Decretis canonicis.xxx.q.secũda sic scriptũ est.pitaciũ.qđ nobis tua ueneranda fraternitas;obtulit suscepimus:ubi pitaciũ ponit ,p libello siue carta epistolar: interpres a petẽdo pitaciũ dici tradit.sed hæc barbarica magis q̃ latia:apud liberiũ est tunicæ

est tunicæ pictaciũ. pro uelamẽto siue ornatu tunicæ ut ego opinor a pictura inclinatio uocabulo: sed ut domũ repedemus: qđ ait dei cõscripti allusit ad illud frequẽs in Orõnibus: p̃res cõscripti. Alũnatus sum. Nutriui educaui uerbũ infrequẽs alũnari: qđ alumnũ alere significat. Caloratos ĩpetus. Iuuenis ut elegãter differt pythagoras apud Oui. æstati cõparat: nã ut æstas qđ tẽpus feruẽtissimũ est: sic iuuẽtus calore insito feruet. Orati. nõ ego hæc ferrẽ calidus iuuẽta. ex hoc iuuẽtuli feruore fit ut cupiditates in adolescẽte feruescãt: ut uoluptas rationẽ uincat: ut uirtus ipsa cõniueat: ue℞ ut inqt. M. Tul Verũ maior ĩ puero q̃ iuuene calor

freno quodã cohercendos existimaui. sat est quotidianis cũ fabulis: ob adulteria cũctasq; corruptelas infamatũ. tollẽda est oĩs occasio & luxuria puerilis nuptialibus pedicis colliganda. puellã elegit: & uirginitate priuauit. teneat. possideat amplexus psychen. semp suis amoribus perfruat̃ & ad Venerem collocata facie. Nec tu inqt filia quicq̃ contristare. nec prosapiæ tãtæ tuæ statuiq; de matrimõio mortali metuas. Iam faxo nuptias nõ impares. sed legitimas & iure ciuili congruas. & ilico per Mercurium arripi psychen & in cœlum perduci iubet: porrecto ambrosiæ poculo. Sume inquit psyche: & immortalis esto. nec unquam digredictur a tuo

lius multi fuerũt quo℞ cũ adolescẽtiæ cupiditates efferbuissent eximiæ uirtutis firmata iã ætate extiterũt: inter priscos medicos disceptatio ẽ utrũ feruor in puero maior sit q̃ in iuuene: fuerũt. n. q affirmarẽt calidiores pueros esse: ppea q; appetẽtia & digestio i puero ob calorẽ maior sit q̃ in iuuene: cõtra extitere. q dicerẽt calorẽ ingenitũ in iuuenibus esse robustiorẽ ualẽtioreq;. qđ eo℞. s. sanguinis & copiosior: & spissior sit. constitutioq; procliuior ad cholerã cũ pueroℛ cõplexio magis phlegmatica sit Galenus: & post eũ Auicẽ. tanquã arbitri honorarii cõtrouersiã hãc ita diiudicãt: ut utriq; calidi q̃dem sint: sed iuuenes calidiores: in q̃bus est spma: & uis generatiõis potẽtissima. ob hoc plato lib. viii. de legibus dixisse uidet iuuenẽ improbatu℞ legẽ. q libidinẽ coercet: cũ uehemẽs inqt sit & multo spmate plenus. Galenus Auicẽna arbitri honorarii Calidiores iuuenes

Freno quodã. Trãslatio ab auriga q equos p̃cipitãter ruẽtes freno cohercet: ac retinet. Philosophi sensus corpo℞ eqs cõparant sine rõne currẽtibus. Animã uero & rõnẽ aurigæ retinẽti frena currẽtiũ. & quõ eq absq; rõne p̃cipites ruũt. Ita corpus sine rõne: & ĩperio aĩæ in suũ fert̃ interitũ. Altera quoq; cõparatio aĩæ & corpis a phis ponit̃. corpus pue℞: aĩam pedagogũ esse dicẽtibus: &. n. nisi uita adolescentis prudẽtia pedagogi rexerit oĩs conatus eius & ĩpetus ad lasciuiã ꝓperãt. opus est igit̃ ut rõpsto sit. q instar pedagogi affectus ĩpetusq; iuueniles freno q̃dã quodã sustineat atq; cohercet. frenũ aũt cohercẽdi iuuenis ualidissimũ est cõiugiũ: quo oĩs effrenatus calore domat̃. Sensus instar equorum aĩa auriga Corpus puer Aĩa pedagogus Frenũ cõiugium

Quotidianis fabulis. Rumusculis uulgi & sermocinationibus: quæ quotidiæ ferunt̃ iactãturq; de alienis flagitiis. Oui. fabula nec sentis tota iactaris in urbe. lũo iuga

Nuptialibus pedicis. Vir ut inqt Apostolus sui corporis nõ habet ptãtẽ sed uxor. Qui maritus est alligatus esse dr̃: & uinculo q̃dẽ insolubili. De quo poeta inclytus. Ne cui me uinclo uellẽ sociare iugali. & apud Satyrographũ stulta maritali iã porrigis ora capistro. Ducturus uxorẽ subibat iugũ unde & iuno iuga siue iugalis dicta in Decretis canonicis. D. xxxii. q. vii. scriptũ legimus grauẽ esse sarcinã cõiugii. & uinculũ nuptiale solui non debere. pedicas aũt dici laqueos q̃bus pedes illaqueant̃. qs ignorat: Virg. tũ gruibus pedicas & retia ponere ceruis. Oui. Retia cum pedicis laqueos arteĩq; dolosas tollite. pedicæ nuptiales edomat emolliũtq; oẽm in iuuenili feruore ferociã. & q prius p insolentiã erat effrenis & feroculus uinculo cõiugali uinctus mitescit: & ut ueteres dicũt fit cicur hoc est mãsuetus. Pedicæ

Virginitate priuauit. Verbũ uetus est deuirginare qđ significat uirginitate despoliare. ĩ apologia dr̃ uirgo p̃florata: q̃ uirginitatis flore priuata est. ipsa aũt uirginitas cõiugalis oĩbus maritis ac cœptissima est: sed plerũq; noua nupta: ab alio p̃florata ad maritũ uenit. Tãta est mo℞ corruptela. ut uirgines fiãt mulieres in edibus parẽtũ exuant q; pudiciciã: qua amissa oĩs uirtus in fœmina ruit. ĩpudica aũt seruari nõ põt ẽtsi turri ænea includat̃. Natura & educatio plurimũ referũt in uirginali pudore tutãdo.

Semp. Hac dictione p̃scribit nullũ futu℞ inter cupidinẽ & psychẽ diuortiũ: dũ uult ut semp amoribus pfruat̃: sine ullo dissidio.

Statui. Conditioni & natalibus tuis nomen est quarti ordinis: status aũt ueneris & cõditio cũ cœlestis sit. & ĩmortalis. Merito ipsi ueneri poterãt uideri nuptiæ terrenæ fœmiæ & mortalis ĩpares atq; asp̃nabiles: ꝓinde tristitiã hãc discutit iupiter ostẽdẽs se factu℞ nuptias inter psychẽ & cupidinẽ legitias: unde licet spõdens: se ĩmortalẽ illã effectu℞: ut ita cõnubiũ inter ĩmortales cõpar fieri possit. obseruauimus apud Boe. in cõmentariis topico℞. id qđ ad hãc rẽ mire cõuenit. nuptias. s. inter ĩpares iure contractas nõ esse quæ. s. nõ inter ciuẽ Romanũ. ciuẽq; Romanã iĩgebant̃: in quo illud annotãdũ: qđ ex ĩpari matrimonio suscepti nõ patrẽ sed matrẽ sequũt̃. Decẽuiri legẽ decẽuiralẽ tulerũt: ne cõnubium patribus cũ plebe esset: postea canuleius tribunus plebis legẽ ꝓmulgauit: qua cõnubia inter patricios plebeiosq; ꝓmiscua ẽẽt: maxia patrũ ĩdignatione. q ĩpares nuptias egro aĩo fieri paciebant̃. Status Nuptiæ inter ipares illegitimæ cõnubiũ ĩterdictũ p̃icio cũ plebeio

Porrecto ambrosiæ poculo. Mortales ĩmortales fiũt & diuino honores cõsequunt̃ dea℞ cõiugio & deo℞ conuiuio. cũ. s. nectar. aut ambrosia ꝓpinat̃ q̃bus dii uescunt̃. Nã ut inqt ille: iupiter ambrosia satur est & nectare uiuit. hinc est q iunoni grãs agit colus Maronianus. Quod p eius beneficiũ diuinos honores ade

ptus sit: cũ ait tu das epulis accũbere diuũ. Ambrosiã & nectar cibũ deoꝝ & potionẽ poetæ uocãt: nec ĩmerito. αμβροσιοσ. n. græce diuinus dr̃ & ĩmortalis. νεκταρ quoq; imortalitatẽ significat. ab hac pticula ν ε: q̃ priuationẽ denotat. & κτεινω occido. Ambrosia apud Pli. herba est: què q̃dã botrin uocant: alio nomine artemisia dicta ab uxore mausoli adoptato cognomine canit Oui. equos solis ambrosiã habere ꝑ gramine. ea fessa diurnus mẽbra ministeriis nutrit reparatq; labori. Nexu. Cõplexu. & pedicis nuptialibus. Perpetuæ nuptiæ. Hoc iõ dixit: ut doceat hoc cõnubiũ nullo diuortio diuelli diiungiq; debere. Cõsimile; illud cõnubio iungã stabili ꝓpriãq; dicabo. Cœna nuptialis. Multæ ap priscos & recentiores cœnæ apparatu & luxu lautæ fiũt: inter quas lautissimæ sunt nuptiales: ĩ q̃bus epulæ q̃sitissimæ: fercula copiosa: & cereali ꝑõpa cõuiscit: ubi sumãt patinæ: ubi iuruléta assa elixa ganeataq; omne genus edulia assatim inferri solent: leges sumptuariæ. q̃bus ganea luxuriaq;

nexu cupido sed iste uobis erũt perpetuæ nuptiæ. Nec mora cũ cœna nuptialis affluẽs exhibet̃. Accumbebat summum thorum maritus. psychẽ gremio suo complexus. sic & cum sua Iunone Iuppiter. Ac deinde per ordinem toti dei. Tunc poculũ nectaris: quod uinum deorũ est. Ioui quidẽ suus

coherceť ꝓ uirtutẽ in cœnis nuptialibus ĩpendi insumiq; pecuniã largiorẽ: de nuptiali hac cœna intellexit Iuuenalis illo uersu: nõ est quare cœnã & mustacea ꝑdas. labẽte officio crudis donãda: sunt autẽ mustacea ut in trãscursu uerbũ satyrographi explicemus: obsonia inter ganearas escas annumerata. Cato mustaceos masculino genere ꝓtulit: quos sic fieri iubet: farinæ siligineæ modiũ unu musto cõsꝑgito Anisum cuminũ adipis põdo duo. casei librã & de uirga lauri deradito eodẽ addim: & ubi defrinxeris lauri folia subtus addito dũ cõcoques. Papinius in siluis. cõsimiliter masculino genere dixit: & mustaceus & latẽte palma prægrãdes cariotides radebant. a musto quo cõsperguntʳ nomen inditũ. palladius libro xi. caput facit de fermẽto musteoꝝ seruãdo: q̃ musteos panes accipere uidet̃ pro mustaceos: & q̃a lauri folia mustaceis subiiciunt̃ ideo Põpeius leneus lauꝝ mustacen Cypriã appellauit: hinc a. M. Tullio facetosa: quasi quadã urbanitate dictũ est in epistolis ad Atticũ: cœpit laureolã in mustaceo quærere. Repotia uero eruditi appellãt diẽ post nuptias. quo apud noui maritũ apparatu lautiore cœnat̃ ex eo dicta: q̃a quasi reficit̃; renouaturq; potatio in repotiis & nuptiis lex iulia sestertii. miles insumi ꝑmitit. Sũptusq; hac tũc cœnaꝝ est ꝓpagatus. Deniq; in cœna nupriali affluẽter oia exhibent̃ ĩ qua uiget ꝓuerbiũ græcũ πλουσιον καὶ βαρβαρον. i. opulẽtia barbarica. Accũbebat. Verbũ ꝓpriũ epulãnum est. M. Tullius: q̃ mihi accubãtes in conuiuiis: recũbere summũ toꝝis dr̃. q̃ ĩ summo hoc honoratiore loco discũbit. in hãc sñiam Plau. in stico. summates uiri summi accubẽt. ego ĩfimatis infimus. Ora. in. ii. sermionũ summus ego & ꝓpe me uiscus turinus: & ĩfra si memini uarius cõtra q̃ in ĩfimo mẽsæ loco accũbit dr̃ elegãter a Plautu imi subsellii uir: mẽdositas est tollẽda de plautinis codicibus ĩ q̃bus sic passim legit̃. scis tu me esse uni subselli uiꝝ. expũge illud uni & ĩ eius locũ succedanea dictionẽ sustitue imi. Plau. Orat. opinor emulatus scripsit in epistolis. & imi der sor lecti. Seneca quoq; ĩ suasoriis sic refert subinde interrogabat: q̃ ille uocaret̃: q̃ in imo recũberet. Salusthius quoq; ĩ historiis scripsit hæc: igit̃ discubuere sertorius in medio sup eũ Fabius senator ex ꝓscriptis in summo antonius. & infra scriba sertorii uerrius. & alter scriba mœcœnas in imo. medius inter tarquiũ & denariũ ꝓpentias hactenus Salu. illud annotãdũ q̃d nõ tã summus in mẽsa locus honoratior q̃ medius fuit: ex quo illd Virgilianũ. Aurea cõposuit spõda mediãq; locauit: & Salusthius in Iugurta: dextra atherbalẽ assedit. ne medius Iugurta foret. q̃d apud numidas honori ducit̃. Xenophõ quoq; refert in pedia cyrũ solitũ in medio recũbere. iussis cõpransoribus sedere. partim ad dextrã. partim ad sinistrã ex q̃bus honoratior sedebat ad sinistrã: q̃ hæc insidiis magis subiecta sit q̃ dextra. Per ordinẽ toti dei: Vt. s. ꝓximi ioui sint & prios recubitus obtinrãt dii maiores. mox medioxymi. ĩ imo uero toro minuti sedeat: & ita gradatim ordinatimq; collocent̃ nã ut in q̃t Mãlius in ultimo astronomicõ: sunt ꝓxima primis sidera suntq; gradus. Oui. quoq; in sexto ope habitatiões deoꝝ ꝓ dignitate dicit eẽ aulæ iouiali: uel ꝓpinquores uel remotiores cũ sic ait: pars habitat diuersa locis. & ut auctor est Apule. in Demõio socratis sunt dii summi. medii ĩfimi: idẽ in Dogmate Platonis ait medioxymos deos a Romanis ueteribus appellari: q̃ diis summis sunt minores & in tertio ordie cẽsent̃. de q̃bus itellexit Plau. sic scribẽs ĩ cistellaria ait: ita me dii deæq; supi atq; iferi. & medioxymi: ab eodẽ dictũ est dii me oẽs magni minutiq; & patellarii faxit ubi patellarios uocat deos a pateris & ꝑ diminutionẽ patellis q̃ uasa sunt sacrificalia: q̃bus dii colunt̃. Martianus in lib. de nuptiis philologiæ tradit deos cœlites dici. q̃ in ipso æthere puriore sint. ubi iouẽ regnare certissimũ est. ĩfra solis meatũ usq; ad lunarẽ globũ secũdæ beatitatis nũina esse: hos oẽs græci demonas: dicũt latini medioxymos uocitarũt. Hemitheos græci appellãt. quos latine sermones aut semideos cõuenit noiare. Quia a medietate aeris: usq; in mõtiũ terræq; cõfinia uersant̃. q̃ ex eo q̃d' herã terrã ueteres dixere: heroes nũcupati sunt. M. Varro & diuus Augustinus ꝑcipuos deos dici selectos prodiderunt: quã in re facetissime lusit Tertulianus: si inq̃ dii seligunt̃ ut bulbi: utiq; cæteri reprobi iudicant̃. ꝑterea dii ꝑ ordinẽ accũbere dicunt̃ q̃n q̃libet cũ dea sibi cõiuncta dispõit̃: ut iupiter cũ iunone Neptunus cũ salacia: quirinus cũ hora. Mars cũ neriene. est. n. Nerio uxor martis dicta a scriptoribus doctis: iter quos ẽ Plau. q̃ ĩ truculẽto pite sic scri. Mars ꝑegre aduenies salutat Neriene uxore suã

Artemisia herba
Coene nuptiales
Mustacea
Mustaceus
Mustei panes
Laureola in mustaceo
Repotia unde
Prouerbium
Opulẽtia barbaroꝝ
accũbere
Imi subselli uir.
Correcta plautina dictio
Medius locus in mẽsa honoratior
Honoratior ad sinistrã cyri
Gradus inter cœlites
Medioxymi dii
Patellatũ dii
Cœlites hemithei
Semões
Heroes unde dicta terra
selecti dii
Nerio uxor martis

Pocillator. Vocabulo ꝑ q̄ elegāti pocillator dictus poculoꝝ ministrator. siue pincerna: quē græci οἰνοχόον uocāt. Ganimedē aūt significat: q pocula ioui ministrat in cœlo. statq; maximo deoꝝ ad cyathum. De quo. M. Tullius in prima Tusculana. sic refert. nec cū ego audio q Ganimedē a dis raptū ait ꝑ formā: ut ioui bibere ministraret: qcūq; habuerint horoscopū: in quarta pte geminoꝝ erūt maxima pulchritudine corporis speciosi: quos regibus corpis pulchritudo cōmēdet ut in amorē eoꝝ regis desideria ꝑ efluēt. Liber. Cōgruū est ut bacchus. q liber p̄nomiat̄ pocula ministraret dus in cœna psyches nuptiali. ut pote uini reptor. & deus. Home. n̄ in p̄ria iliados rapsodia auctor ē Vulca. dis ꝑpinasse picernæ offo fulgērē. & cū ultro citroq; cōmearet ad deformita ēclaudicātis īgētes risus ab alus cœlicolis toto cōuiuio excitatos.

pocillator ille rusticus puer. cæteris uero liber ministrabat. Vulcanus cœnam coquæbat. horæ rosis & cæteris floribus purpurabant omnia. gratiæ spargebant balsama: musæ duoq; cāora ꝑsonabāt.

Nectar. Poculū deoꝝ glycynectar optimo eptheto dictū: quasi dulce nectar. Núc Apule. scite fingit cœnā a Vulcano coq pinde: ignis deo. unde est mulciber no atus. ex eo qđ ignis oīa mulceat ac domet: a poetis ignipotēs dictus: quē claudū fingūt. qa per naturā nunq rectus est ignis. Vulcanus noiat̄. quasi uol canus: q ꝑ aerē uolitet græci ephestō appellāt. Vnde ephestiades dictæ īsulæ a græcis: q a nostris uulcaniæ nūcupant̄. Plato lib. xi. de legibus scribit Vulcanū & palladā. tā mortaliū suis artibus īstruxisse. iō illis opificū genus consecratū esse. Horæ. Oui. horas deas celeres appellauit. easq; solis ministras esse decētes ceciteum ex cursu solis horæ cōsiant: unde & a sole nomē acceperūt. qui apud ægyptios horus uocat̄: Auctor Macrobius Idē Oui. scripsit in fastis ianū ꝑsidere foribus cœli. Cū mitibus horis: quas prior Ouidio Homerus custodes cœlestis auræ esse dixit. Diodorus horas ex ioue genitas refert: est & hora Dea quirini cōiunx. cuius Oui. & Ennius meminere. Nō alienū uidet̄ hoc in loco Annotare duo esse genera horaꝝ. æqnoctiales: quæ a græcis isomerinæ uocant̄. & uulgares siue tēporales: quas illi ceticas appellāt: æqnoctiales paribus interuallis numero uigintiquatuor diē noctēq; cōficiunt: quales sunt i æqnoctio utroq; autūnali. s. & uerno: qbus & nostri utunt̄. & hæc semp æquales. Vulgares uero sunt: qui bus dies tā lōgus q̄ breuis ꝑ duodena interualla diuidit̄. unde fit: ut id genus horæ die æstiuo sint longiores: brumali breuiores: & cū nostræ horæ paribus semp spatiis ꝑgrediant̄. istæ quas uulgares uocāt & tēporales pro tēpore fiunt mō ꝑductiores mō cōtractiores: & ita semp inæquales. Exēpli causa. dies solstitialis q totius anni lōgissimus est: colligit in Italia horas æqnoctiales. xv. uulgares uero. xii. & ita posito calculo mēsura unius horæ uulgaris cōtinet horā eqnoctialem. & partē quartā unius horæ. e cōtrario p brumā cū dies breuissimus colligat nouē horas eqnoctiales apud nos: uulgares aūt. xii. fit ut res hora uulgaris minor sit æqnoctiali quadrāte unius horæ. hoc ideo copiosius percēsui: ut intelligeres illud epigrāmatarii Poetæ: hora nec æstiua est: nec tibi tota pit. Vbi hora æstiua significat̄ longior hora uulgaris. s. nō æqnoctialis: sup quo uersu cōmentatores hallucinant̄. Et diuerso hibernā horā scitissime posuit plau. pro breuē spatiiq; angustioris. sic. n. ait in psiudolo. Credo te potesse massici mōtis uberrimos quatuor fructus ebibere in hora una. Hiberna addito. Enarratores Plautinæ fabulæ id genus elegantias cecutientibus oculis p̄tereunt. nec medullā introspiciunt. Purpurabant. Purpureo colore nitentia reddebāt: purpurascentes uiolæ purpurascens mare a colore purpureo dictum.

Gratiæ. Gratias numero tris celebrari nullus ignorat quas græci charitas uocāt: quæ manibus iplexis ridentes. Iuuenes. Virgines soluta ac per lucida ueste pinguntur: iō aūt tres sorores uideri uolunt: ut una sit quæ det beneficiū: altera quæ accipiat. tertia q reddat. Alii tria beneficioꝝ genera. ꝑmerētiū reddētium simul & accipientiu reddētiūq. ideo una auersa pingit̄. & duæ ad nos respicientes qa ꝑfecta a nobis gratia duplex solet reuerti. cōsertis manibus cōnexæ ob hoc figurant̄. quia insolubilia eē beneficia debent. & quia ordo beneficii ꝑ manū trāseuntis nihilominus ad dantē reuertit̄. & totius speciem perdit si unq interruptus est pulcherrimus si cohæserit: & uices seruat. ideo Iuuenes quia non debet beneficiorum memoria senescere: ideo uirgines quia incorrupta esse debent & sincera atq; omnibus sancta beneficia. in quibus tum nihil alligati esse deceat: solutis tunicis utunt̄ atq; plucidis: quia beneficia conspici uolunt quidā nudas gratias esse tradunt propterea q sine fuco esse debent: ridentes fiunt quia uultus qui dant uel accipiunt beneficia hilares esse & debēt & solēt. Hesiodus gratiis nomina iposuit: qui maximā natu eglen appellat quasi splendidā. mediā euphrosynen a lætitia. Tertiā thaliā. quia beneficioꝝ gratia semper uirescere debet necunq̄ senescere. Homerus uni imutauit nomē pasitheā appellādo. Cuius & Catullus meminit quidā liberi & ueneris filias esse memorāt. ex eo qđ gratiæ ꝑ hoꝝ fere numinū blādimenta cōciliant̄ chrysippus eas ait iouis & eurinomes filias esse quibus teste Diodoro assignatur beneficii retributionē charites ut inquit Martianus. uenustant quicquid apprehendunt. Musæ personabant. Homerus in primo illiados scribit musas in cōuiuio deoꝝ suauissima uoce & modulato cātu cecinisse apolline citharizante. Aristoteles in octauo politicoꝝ auctor est musicā adhibendam esse rebus uoluptariis. & ex auctoritate homerica citharedū delitus conuiualibus exhibendū qui oēs demulceat: tunc enim lætitia conuiuæ perfusi libenter audiunt citharedū. denīq; per citharedicā artē. Orpheus plurimū potuit. hanc procul dubio Philosophi graues & prudētes

Pollicitator.
Vulcāus minister poculoꝝ
Glycynectar
mulciber
claudus
Vlcāus
Ephestos
Ephestie
uulcanie
horus sol
horæ custodes aulæ celestis.
Horaq rini.
Horæ eqnoctiales
horæ uulgares
Locus marcialis
Locus plauti
Charites gratiæ.
Vna auersa gratia
duæ respicientes
Iuuenes, gratiæ
Tunicis pellucidis
Ridētes
Nomina gratiaꝝ

amãt: hãc diligunt musæ quibus tradẽtibus in usum hoiũ uenit: hæc in agonibus. hoc est sacris certaminibus coronat. Denique cõstat musicã ĩter honestas professiones numerari. quã Plato & Aristoteles in primis discẽda esse pcepiũt. Apollo cãtauit ad citharã. Cithara sine uoce cecinit thamyras. cum cãtu amphion. cithara edita carmina cõposuit terpãder apollinẽ uero citharæ eiusq; musicæ inuẽtorẽ ferũt. q cũ marsia certãs primũ cithara sine uoce usus est. mox cũ uideret a marsia superari. ad citharæ modulationẽ addidit uocis quoq; suauitatẽ: ad citharãq; cãtitãs uictor est iudicatus. Formosa saltauit Plato libro secũdo de legibus refert deos laboriosam hoium uitã miseratos remissiones laborũ constituisse: musas quoq; & apollinẽ musarũ ducẽ & bacchũ concelebratores adhibuisse q cũ uoluptate tripudia & saltationes nobis ducũt. idẽ Plato saltationes & choreas nequaq primobat. Venus saltatriculæ partes iplcuit. cuius motu cuncta uenustant. est aũt saltatio irritamentũ i ncentiuũq; libidinis. Chorũ canerẽt. Achara. i. læticia chorũ noiauerunt: ut interpretat Plato q tres choros fieri præcipit. uidelicet puerilẽ. iuuenẽ & senilem. qd' ex instituto laconico sumptum uidet. Namq; apud Lacedæmonio ex displina Lycurgi tres chori constituti sunt. unus senũ. qui sic canebat. nos olim fuimus robustius iuuenes. Alter iuuenũ q succinebat nos aũt sumus. q si uelis periculũ facito. tertius uero puerorum a quo illud cãtabatur. ἡμεῖς ἐσόμεσθα πολλῷ κάρρονες. i. nos erimus multo meliores. chorum Seneca & Macrobius ex multorum uocibus constare autumãt: unum tamẽ ex oĩbus sonum reddi. ubi aliqua acuta. aliqua grauis. aliqua media uox est. in choro singulorum latẽt uoces. oium apparent. fitq; ex dissonis concentus Mesochorum uocant modulatorem qui in medio cãit choro. qua dictione Plinius minor & Sidonius utuntur. Paniscus. Pana deum esse siluestrem nemo non nouit: a quo per diminutionem paniscus ita inflectitur: ut a Satyro satyriscus. quasi minutulus pã sit paniscus. Suetonius in Tiberio prostantes ex utriusq; sexus pube paniscorũ & nymphacum habitu. Scribit Pli. in. xxxv. paniscum fuisse pictum a taurisco pictore: A panisco differt panicus. græci n panicon repentinũ terrorem dicunt & consternationem. hinc illud M. Tullii in epistolis ad Atticum de uẽtidio panicon puto. item rumorem afferunt magnum Romæ domum ad antonium frumentũ omne portari. panicon certe: higinus quoq; tradit capricornum obiecisse hostibus timorem. q panicos noiatur. niẽdositas inoleuit in codicibus higini in qbus pro panicos passim legitur panicos. fistulã aũt iuẽtũ esse panos qs nescit? Vñ cicuticines dñr qsi fistulicines panes a Sido. apolliñi. sic scribẽte. Alta cicuticines liquerunt mænala panes. terram habitat. ut docet Capella Martianus Fauni panes. Satyri siluani. qui oẽs post prolixum tẽpus moriunt. tanq polychronii sint nõ æuiterni. apud Eusebiũ & Plutarchũ in libro cui titulus est qd' oracula defecerunt scriptũ legimus nũciatũ fuisse Liberio. qd' magnus pan mortuus erat. Cõuenit in manũ cupidinis. Non parum multa sunt: quæ cum legas primori cute nihil præse ferant obscuritatis & disciplinæ fecũditæ: sed si introspexeris curiosius: deprendas arcanã eruditionẽ semotãq; ut hic Apuleii locus est: quo nõ simpliciter sed scienter & ex legalis doctrinæ uerbis dictũ est psychen cõuenisse in manũ mariti. Nãq; uxor s species duæ sunt una matrũ familias: altera usu. materfamilias esse non poterat. nisi quæ cõuenisset in manum. hæc aũt certa erat nuptiarũ species. Quæ in manũ per coemptionẽ uenerãt. hæ matres familias uocabant coẽptio uero certis solẽnitatibus peragebat. & sese coemẽdo inuicem interrogabant: uir ita. an mulier sibi materfamilias esse uellet. illa respondebat uelle. itẽ mulier interrogabat utrũ uir sibi paterfamilias esse uellet: ille respõdebat uelle: ataq; mulier uiri cõuenitbat i manũ: & uocabant hæ nuptiæ p coẽptioné. & erat mulier materfamilias: quã solẽnitatẽ m Vlpianus & Boetius exponunt hinc in topicis argumentũ sumit: & quæstio ẽ: an uxori fabiæ legatũ quæ in manũ sit argẽtũ. quæ i manũ mariti nõ cõuenit. nec materfamilias fuit qñ ẽt Au. Gel. lib. xviii. noctium atticarũ. matrẽfamilias appellatã esse cam solã memorat. quæ in mariti manu mãcipioq; esset: sicut matrona ea proprie dicta est quæ in matrimoniũ cum marito cõuenisset a matris noie nũcupata nõ adepto iam. sed cũ spe & homie mox adipiscẽdo. unde ipsum quoq; matrimonium dicit. Ad hanc coẽptionem rei uxoriæ referendus est ille Virg. uersus. Teq; sibi generum thetis emat oibus undis. Inuenio apud auctores qd' nubentes ueteri lege Romana Asses tris ad maritũ uenientes solebãt ferre: atq; unum quẽ in manu tenerẽt tanq emẽti marito dare aliũ quem in pede haberent in foco lariũ familiariũ ponere. Tertiũ in sacciperio in cõpito uicinali solere resonare: ita. n. legere mali in sacciplo apud Noniũ marcellũ. q̃ uti legit in uulgatissimis codicibus in sacciperone nã sacciperiũ crumẽa maior est & minoris marsupii receptaculum. Plautus in rudente. meum marsupium. qd' plenũ argẽti fuit i sacciperio. Maturo partu. Nono. s. exacto mẽse. uel decimo. sunt. n. hi duo mẽses maxime genitales: qbus partionẽ mulieris maturam fieri sm naturam existimauerũt antiq. & medici & Philosophi: super qua re luculentũ caput cõdidit Gellius in noctibus atticis illis lucidissimis.

Quam uoluptatẽ noiauimus. Martianus Capella scri. psychen muneribus deorũ opimatam adamantibus

Apollo cãtauit ad citerã Venus suaui musicæ supingressa: formosa saltauit: scẽa sibi sic cõcinata: ut musæ qdem chorũ canerent. tibias inflaret. Satyrus: & Pãiscus ad fistulam diceret. sic ecce Psyche conuenit in manũ cupidinis. & nascit illis maturo ptu filia: quã uoluptatẽ noiamus. Sic captiuæ puellæ

Citharedusi cõtinuo habendus
Musica inter disciplinas ingenuas
Apollo uictor marsiæ
Chorus achara
Tres chori lacõici
Chorus puerorũ meliochorus
Paniscus
Satyriscus
Panicos
Cicuticines panes
Policrõni nõ æuiterni panes
Vxoris spẽs duæ materfamilias in manũ p coẽptionẽ
Nuptiæ p coẽptionẽ
Matrona
Locus Virgilii
tres asses spõsæ
sacciperiũ
meses genitales

tibus nexibus a cupidine detineri eandemq; a philologia expolitam et cõducẽter & scite uoluptatem ex
cõnubio cupidinis & psyches natam eẽ finxerunt: cum ex cupiditate aĩæ & dilectiõe uoluptas pgignatᷣ
qua summum bonũ clarissimi philosophoꝝ metiuntᷣ. De multiplici uoluptate scribit Aristoteles co
pıose & nos annotauimus in qnto commẽtario Tusculanaꝝ. græce dr ἡδονη inde sumptus hedonius
decentissime dictus Spartiano. p impensa facta in rebus uoluptariis. Con denubus hæc nobis & has
psyches a cupidinis nuptias commentantibus siderali opinor decreto factum est ut ego q hactenus a
ducenda uxore semper abhorrui nec quicq̃ libero lectulo censui eẽ iucũdius. Diis hominibusq; appro
bantibus uxorem ducerem: filiã clarissimi iurisconsultoꝝ. Vicẽtii paleoti cui camillæ nomen est: q an
nũ agens duodeuigesimum. forma modesta. moribus ingenuis. & Virginali pudore prædita in manũ
meam conuenit. Dii faxĩt ut hoc cõnubiũ sit nobis fœlix faustum ac fortunatũ: utq; ex eo uoluptas gi
gnatᷣ. Quod si præsagia uana non sunt. haud dubie concordi uoluptarioq; coniugio pfruemur. Nec
me cõtristat illud biantis deortamentum: q rogatus a quodã an uxor ducẽda esset: aut inqt pulchram
duces: aut deformem: si pulchram habebis cõem si turpem habebis pœnam. Neutꝝ ãt bonũ igit uxo
rem ducendã nõ eẽ argumẽto ut opinabatur satis firmo pponebat. Veꝝ ut phauorinus dicere sole
bat est qdã fœminæ forma media inter pulcherrimam & deformissimã: qualis ab ennio pquã elegan
ti uocabulo stata dicitur quæ neq; cõis futura sit ob nimiã pulchitudinẽ: neq; penitenda ob immodicã
deformitatem quã formã modicam & modestam idem phauorinus nõ iscite appellabat uxoriam. En
nius quoq; eas fere fœminas ait incolumi pudicitia esse quæ stata forma forent. Talis ẽ Camilla uxor
non deformis: neq; formosissima: formosæ tñ proprior non inelegans neq; uenustissima uenustatis tñ
matronalis particeps. Theophrastus in libro cui titulus est aureolus. & post Theophrastum Hierony
mus in uoluminibus contra Iouinianum tradunt sapientem mire matrimonium tunc debere si pul
chra esset coniunx. si bene morata si honestis parentibus. Quam roma mihi sit uxor nouerunt qui ui
dere: q̃ bene morata sit ego ipse noui q̃ honestis parentibus nata nullus ignorat: cuius pater iurisconsul
tissimus in urbe nostra clarissimus est meritoq; dici potest fultura scholastici gymnasii cuius do
mus huius orarulum ẽ ciuitatis cuius ianua & uestibulum tanq̃ alterius mutii sceuolæ maxima cõsul
torum frequentia. ac summorum hominum splendore celebratur: qui pp huius ciuilis iuris scientiã
nominari uerissime potest. egregie cordatus homo. & Catus: ut de helio sexto scripsit ennius: qui in le
gibus interpretandis annos amplius. xl. floruit inter primarios totius italiæ professores: prætereaĩ ho
mine tanta urbanitas affabilitas comitas est: ut omnibus maxime colatur maximeq; diligatur: & cum
pricipibus placuisse magna laus sit. Socer meus adeo placet: adeo gratus charusq; est: illustrissimo pri
cipi: Io. Benitiuolo: Sub cuius tutela bononienses fœliciter ociantur: ut eum conuictorem habeat quo
tidianum: ut sine contubernalitate ipsius iucunde & hilare cenare non possit qui si eo quandoque ca
ret dicere solet: paleotum mecum desiderio: Mater uero coniugis meæ ea est: ut probitate strenuitate:
Et domesticorum negocio cum curatione nulli matronacum postponenda sit: ut quodam quasi præ
sagio a parentibus Dorotheæ nomen illi inditum esse uideatur: ueluti dono deorum data sit in uxo
re ducenda quattuor principaliter expetuntur. Forma pbitas. Dos nobilitas. Vxori meæ forma ẽ il
la quã dixi probitas quã noui: quæ bene dotata nobili genere nata in manum meam uenit: quãquã pu
dicitia: quæ fœminei sexus pcipua uirtus est pro nobilitate sit quãuis non illa dos ducenda sit quæ dos
dicitur: sed ut matrona plautina inquit: pudicitia. & pudor & sedatus cupido. Deũ metus parentum
amor: & cognatorum concordia: q̃ morigera marito sit. Olim soror uxoriæ cõtubernalitatis celibatũ
pferebam: quin et subinde mecum reputans musculum pusillũ sapientẽ dici a sapiẽtibus bestiã q æta
tem uni cubili nunq̃ committit suã ego quoq; discurrebã p multiplices tẽporariosq; amores nullo sta
bili pprioq; uinculo illigatus eramq; erraticus ac uolaticus amator. Antea illud Oratianũ laudare so
lebã. Nil ait esse prius melius nil celibe uita: & illud Terentianum: & isti qđ fortunatũ esse autumant
uxorem nunq̃ habui & cũ aliquando publico auditorio ac frequenti pfiterer satyrã illã: qua ĩ mulie
res maledicta cõtinẽtur & pbra: ĩ uectus sum in uitã cõiugalẽ; & ĩ molestias uxorias aceruans testimo
nia: ex Hieronymo. Seneca. plutarcho cæterisq; scriptoribus identidẽ memorabã uersiculos illos græ
cos. νομιζε γημος δουλος ειναι: τω βιω ο μη γαμων ανθρωπος ουκ εχει κακα idest cogitatio si duxeris
uxorem. te in omni uita secuum fore: uir sine uxore malorum expers est: nunc uero palinodiam reci
no more Stesichori: facioq; qđ uir sapiens facere consueuit. qui de snia sua ita rectius sit decedere aliquã
do consueuit. idq; cum laude quamuis stoicorum paradoxon repugnet asserentium sapientem nulli
us rei pœnitere: & nunq̃ mutare sententiam: nunc in ore mihi est: & in pectore sentẽtia illa græci poe
tæ. γυνηδ εχρηστη πηδαλιον εστ οικιας. idest Vxor bona gubernaculũ est domus. Antea illud in ore
identidem habebam probabamq;: uxorem non esse ducendã hoĩ litterato. impediri. enĩ studia littera
rum: nec posse quemquã libris: & uxori pariter inseruire: nunc sentio cum. M. T. qui libro tertio de fi
nibus consentaneum ait esse naturæ: ut sapiens uelit uxorem sibi adiungere: & ex ea liberos procreare
legem quoq; platonis sequor qua ille præcipit: ut unusquisq; uxorẽ ducat: qui uero non duxerit: pecũia
mulctetur: atq; dedecore. Nec assentior his qui existimãt studia lrãcum ĩpediri uxoris ĩterpellatõibus
cum mihi interdũ inter libros lassescenti fomentum sit: & suscitabulũ ĩteruẽtus uxoris: ex quo fit: ut
id qđ ferẽ: credam esse uerissimum. Quod. soli martia hortensio Terẽtia Tullio: Calphurnia Plinio

Voluptas ex cupidine & psyche
Sumptus hedõius
uoluptarius
Notabilia
De uxore Philippi beroaldi
De hortamentum biantis
Stata forma uxoria
Quæ ducenda
Sapienti
Laus soceri
Domus iurisconsulti oraculũ
Ci.
Laus Io. Bẽtiuoli
Laus socerus
Dorotea
Quæ expectãt in uxore
Pudicitia dos fœminæ
Mus sapiens bestia
Palinodiã
rectio
Gubernaculum domus uxor
Lex platonica

Vxores maritis tenuere candelabra

pudentilla Apuleio. legentibus meditantibusq; candelas & cādelabra tenuerint: ut liquido satis clareat studentibus discendi p nuptias occasionē tribui desidibus excusationem: habeo itaq; uxorē ex aīo mei: sententia. nec me pœnitet censeri in ordine maritoꝝ. Quod superest deū optimū maximū pcor. ut id cōnubium fortum et citra ullum incommodum etiā offensiunculam: citraq; labeculam oēm. ut cōcorditer fœliciter amanter annos nestoreos traducamus: nec ullo æuo commutemur quin ego illi iuuenis illa mihi puella eē uideatur. gignaturq; ex nobis soboles uoluptifica qualis ex psyche & cupidine pgenerat icit. Nam ut musæ græcorū canūt. φιλτατος μεγιστος δεσμος αιτεκνωσ γενεσ idest beniuolentiæ coniugalis maximum uinculum est soboles. Cum in pſentia uxor uentrem ferat: & prægnationis sarcina quotidiano incrementulo turg. scat spero & ominor filium anno hoc iubilei nicorādo nascituꝝ: qui parentibus sit uoluptati futurus & ornamēto. Sed iā ipse sit ut ad institutum curriculū redeamus: & carceribus ad metas cōmētatio nrā decurrat. Delira anicula. Propriū aniculaꝝ est ut delirare dicant. M. T. deliramenta aniculis fere peculiariter ascribit: idē tradit in Carone ut petulātia magis est adolescētū: sic senū esse stultitiā. q deliratio appellari solet. uerū āt hoc uocabulū hēre etimon a uerbo rustico. qd uocāt lirare operiētes semīa. uñ ut docet Pli. Primū

Delirare

appellata deliratio est. unde & delirare dicitur a recto recedere. Quod autem

Anus sine mente

aniculæ peculiariter delirent & fatuæ sint docet uocabuli etimon. nāq; anū dici autumnāt. ab a pticula priuatiua και νους q sit sine mēte & sensu pueruiū

Prouerbium

est apud græcos γραωνυθλοσ .i. uetularum nugæ. de his q delirāt: & nugant.

Pugillares

delira & temulenta illa narrabat anicula. Sed astans ego nō pcul dolebam me hercules qd pugillares & stillū nō habebā q tā bellā fabellā prænotarē. Ecce cōfecto nescio quo graui prelio latrones eueniūt ōusti: nonulli tamē imo prōptiores: uulneratis domi relictis: & plagas recurātib⁹ ipsi ad reliquas occultatas i q̄dam spelunca sarcinas: ut aiebant: pficisci gestiūt. pradioq; rapti tuburcinato: me & equum uectores reuū illaꝝ futuros fustibus exinde tudētes pducūt iuiā. multisq; cliuis & anfractib⁹ fatigatos ppe ipsam uesperā pducū ad q̄piā speluncā. unde multis onustos rebus. rursum ne breuiculo qdem tpe refectos ob inter reducunt. tātaq; terpidationē festinabāt. ut me plāgis multis obtundētes ppellētesq; sup lapidē ppe uiā positū deicerent. unde crebris æque igestis ictibus. dextero crure: & ungula sinistra me debilitatū ægre ad exurgendum cōpellunt. & unus quousq; iquit ruptum istum asellum: nūc etiā claudū: frustra pascemus: & alius: qd quod &

Pugillaria

Pugilares & stilum. Vt calamus in charta: & mēbranis scribit: sic stilus in cera ut inquit Hierony. in expositione psalmoꝝ: pugillares autē siue pugilaria dici tabellas ceratas: quibus antiq scriptitabant qs ignorat. Priscianus autumat litteras dici a liniris ppea q plerūq; antiqui in ceratis tabulis scribere solebant & postea delere. in codicibus Prisciani mēda inoleuit. in quibus p ceratis tabulis uulgo igitur cæteris tabulis græci pinacas uocant. Homerus scri. bellorophonti datos in lycia pinacas. Plin. codicillos & pugillares interptat: a Catullo quoq; codicilli dicuntur pugillarium usum pq̄ uenistū eē apd' auctores inuenio. iurisconsultus in titulo de uerboꝝ significatione. indicat pugillares codicillos enunciari numero semp pluratiuo. Ausonius tñ ενικωσ .i. singulariter dixit bipatēs pugillar expedi. Eueniunt. lege reueniunt. hoc est redeunt domū & repedant. Tuburcinato. Festinanter conceso. Tuburcinari. enī significat rapti comedere: titinus tuburcinari sine me uultis reliquias. Plautus in persa lubido extemplo cupere cōuiuiū tuburcinari. Cato tuburcinabūdū & lurcabundum dixit p heluone & uoratore: q uocabula ut uetusta nimis repudianda pcipit Quītilia. in primo: nam uerbis ut nummis utendum est quibus sit forma publica. Cliuus. loca cliuosa & per anfractus sinuosa uexant iprimis atq; fatigant iumenta sarcinis onusta. Anfractibus. Viarum. i. & locoꝝ anfractū dici flexu tradit. M. V. dictum ab ambitu & frangendo: ab eo leges iubent in directo pedū octo eē. in anfracto. xyi. i. inflexu. Refectos. Recreatos refocillatos. significat. n. nec minimū quidē laxamentu sibi pbitum fuisse. Ob iter. Annotandum ob iter hoc ut dici quasi ad iter seiuncti ut duæ dictiones eē uideant: Alias obiter aduerbiū est significatq; intereundum: incidenter: tali de causa quæ particula ueteribus usitata & Plinio frequēs est. Trepidatione. Festinatione. Virgi. Ne trepiditate mea teucri defendere naues. Etimus. Corrige unus. Ruptum. Ruptos dicimus delassatos & membris fractos. ex diutino scilicet labore apd' Plinium nō pauca ruptis & conuulsis medicamenta sunt tradita: alias rupti dicuntur uestibus laceratis pānosi sentiq; hinc illud amphibolon apud epigrammatarium poetam. qui sanet ruptos dic mihi galle quis est. Nam cum de morbi genere loqui uideatur: signat festiuiter ruptos hoc est habētes uestem laceram & rupto panno discissam: nulla medela nulloq; medico posse sanari. Frustra pascemus. Ex Catonis præcepto qui boues uetulos armenta reicula. Oues reiculas. Seruos senes: morbolos & siquid aliud infructuosum superfluum uendi iubet. Reicula autem: ut Catonianum uerbum in transcursu ex

Correcta menda Prisciani

Pinaces

Codicilli

Pugillar

Tuburcinari

Tuburcinabūdus

Obiter

Rupti lassi

Reicula quæ

plicę dicuntur aīalia: quæ morbo senione grauia reiciunt. a reiiciendo uidelicet noīata. M. V. in secū/do de re rustica. In gregibus pecuarii delectus quot annis habendus & reiculæ reiiciendæ: quod locū occupant eaꝝ q̄ ferre possunt fructus. Pessimo pede. Quasi dicat malo omine & sinistro pede sicut Dextro si/n. dextro pede ad nos illi uenire dicuntur q̄ apponant q̄ppiā boni: ita sinistro & pessimo pede quoꝝ ad/uentus infortunatus est & calamitosus. Vulturiis pabulū. Apud antiquos uarie declinatum hoc no/men est: nā & uultur uulturis & uulturius recto casu ueteres dictitarunt: nunc in usu est uultur. Enni/us: uulturis in siluis miserum mande/bat homonem Catullus lingua exerta auido sit data uulturio. M. T. in oratio/ne pro sestio exierunt malis oībus atq; execrationibus duo uulturii paludati. nistro pe/de Vulturius

pessimo pede domum nostram accessit. nec quicq̄ idonei lucri exinde cœpimus sed uulnera & fortissimorum occisiones. Alius iterum: certe ego cum primum sarcinas istas: q̄q̄ inuitus pertulerit protinus eum uulturiis gratissimum pabulum futurum precipitabo. Dum secum mitissimi homines altercāt de mea nece: iā & domū peruenerāmus. nā timor ungulas mihi alas fecerat tū quæ ferebāus: amoliti ꝑ periter: nulla salutis nostræ curæ: ac ne meæ qdē necis habita: cōitibus adscitis q̄ uulnerati remāserat dudū recurrūt: relaturi tedia: ut aiebāt nr̄æ tarditatis: nec me tñ mediocris carpebat scrupulus cōtemplatiōe cōminatæ mihi mortis: & ipse mecū. Quid stas luci uel qd iā nouissimū expectas? Mors & hec acerbissima: decreto latronū tibi cōparata est: nec magna conatu res indiget: uides istas ruinas ꝓxias & pacutas in his preminētes silices: quæ te penetrantes qua decideris: mēbratī dissipabūt. Nā & illa ipa pclare magia tua: nō ultū: laboresq; tibi tantū asini uerum corium non asini crassum: sed hirundinis tenue membranulū circundedit. Quin igitur masculū tandē sumis animū: tuæq; saluti: dū licet con

Vultures ut inquit Hieronymus & añ Hieronimum Plau. & Pli. trasmarina cadauera sentiunt: & triduo aut biduo illuc præuolant. Vbi cadauera futura sunt: hinc in captatores & bona defunctoꝝ inhiantes scitissime translatū nomen. Mar. Cuius uulturis hoc erit cadauer: & illud Senecæ uelut ꝓuerbiale uultures cadauer expecta pēna uulturina subiecta pedibus adiuuat parturientes. Auctor est Ambrosius uultures non indulgere cōcubitui: atq; sine ullo masculoꝝ semine concipere: uita uulturio inconfesso longa est. adeo ut usq; ad cētū annos uita eoꝝ ꝓducat. Romani ut refert Plutarchus uulturē in augurīis ut principalē obseruauerūt: cuius aspectu hercules in rebus abeūdis maxime lætabat: ex cadauetibus sibi escā q̄rit nihil. n. aīatū interficere fert graeci γυπος uultures appellāt. Mitissimi irōicos. Timor ungulas fecerat Ex imitatione Virgiliana ductus color sic. n. i serio ope scriptū ē pedibus timor addidit alas & Quintus Curtius metū uocat elegāter strenuum. ppea q̄ hoies ex metu fiunt strenuissimi uelocissimiq;

Vulturis Vultur captator & heredi peta Vultur in auguriis Metus strenuus

a thucydide quoq; dictum est timor excutit inertiā. Asinus ergo Apu. ex tardo factus est ob mortis me/tum uolaticus contra naturam Asinorum: quibus tarditas peculiaris est hinc optio epitheto dixit poe/ta sæpe oleo tardi costas agitator aselli. Lucianus ἐκ τοῦ θανάτου με φόβος ἀκαίρως αὐτὸς τῆς ὀδύνης idest timor mortis detraxit mihi sensum doloris. Amoliti. Remouentes exonerantesq;: Amoli/ri est tollere abigere. remouere inde amulēta dicta remedia contra mala medicamenta. Dudum Amoliri Paulo ante. Comminatæ mortis. Quam mihi comminati fuerant latrones mei. Scrupulus. Solli/citudo & angor. a scrupulo lapillo dictus: qui calcatus molestiam affert & ut inquit Donatus. nimis mo/lesti sunt pedibus scrupulosæ uiæ. Quod istas luci. Lego quid stas luci: Sermocinatio est q̄ secū hēt Lucius Apu. Luci. casus est salutatorius: quem uocatiuum uocant. Apuleium autem ꝓnomine lucium dici quis nescis apud Lucia. [Greek] infoelix quid hic ēt mães? Vulturibus & uultuꝝ pullis eris sagina & cœnatica. Silices: fœminino gene/re dixit, sicut Vir. qui ait in bucolico ludicro ab silice in nuda connixa reliqt: & in sexto Eneidos quos super atra silex iam iam lapsura cadenti imminet assimilis: nam ut docet Quintilia. in a. auctoritas sū/morum uiroꝝ ꝓ rōne est. silex autem lapis est uulgaris duritia indomita quo uiæ sternuntur. Vnde apud nos usitatū uerbū silicare qd' est silicibus sternere. Li. in. x. uia a martis silice ad bouillas ꝓstrata est ubi annotandum a Liuio dictum esse a martis absolute: pro eo q̄ est a martis æde sine templo: q̄ dicendi fi/gura priscis usitatissima: ut ad uestæ ad Veneris. ad appollinis dixerunt Ora. Teren. Cice. subintelligē/tes ædē: scri. Pli. pirodem primū inuenisse ignē ex silice. quē asseruare i ferula docuerit ꝓmethe/us: Auctor est Victru. calcē cognadā ee de silice tanq̄ ea melior sit structura. idē lapidicias silices afferit duras eē nigri silices auctore Pli. optimi sunt: qbusdā in locis & rubentes. Preclara. Ironicos ꝓnūciā/dum. Magia tua. Fotidē significat a q̄ Apu. in asinum deformatus est nunc conqrit sibi qdē i ea trāsformatione effigiē asini & labores asininos fuisse indutos: ꝓ corio autem asini qd' crassum est & impe/

Amuleta Scrupulus Casus salutatorius Atra silex Silicare A martis Inuentor ignis ex silice

fulis habes summam opportunitatem fuge: dum latrões absunt. An custodiam anus semimortuæ formidabis? quam licet claudi pedis tui calce unica: finire poteris? Sed quo gētium capesſetur fuga? uel hospitium quis dabit? hic quidem inepta: & ꝓrsus asinina cogitatio: quis enim uiantium uectoré suū non libenter auferat secum? & alacri statim nixu lorū: quo fuerā destinatus: abrumpto. meq; quadrupedi cursu ꝓprio. nec tamen astutulæ anus miluinos oculos effugere potui. Nā ubi me cōspexit absolutū capta sup sexū & ætatē audacia loꝶ ꝓhendit ac me deducere: ac reuocare cōtēdit. nec tn̄ ego memor exitiabilis ꝓpositi latronū pietate ulla cōmoueor sed icussis i eā posterioꝶ pedū calcibus ꝓtius

netrabile cutē tenuissimā qualis hirūdiniana est fuisse ei tcū datā. Attende mēbra nullum dici neutro genere cū in usu quotidiano sit ut mēbrana & p diminutionē membra nulla fœminino genere dicat: paucan. īueniunt diminutiua. ut auctor est Priscianus q̄ nō seruēt genera primitiuoꝶ: ut hæc rana hic ranunculus. hoc pistrinum hæc pistrilla. hic qualus hoc quasilū: qd̄ uasis genus é. Sunt qui subtilitatem animi constare putent cute operimentisq; corpoꝶ: & ea maxime bruta eē aīalia qbus crassior é pellis. unde asinus brutali ipsimis tarditate ꝑditus uī: cuius coriū est crassissimū. qd̄ obstat spiritus inati tēutati. Masculum aium. Virilem impeteritum & ut ueteres dicunt extrilidū. Qum sumis. Exhortantis particula ēcuius uarietates in conuertenda oro/ne multiplices curiosus lector agnoscet & docet Gellius in. xvi. Oportunitatem fugæ: pittacus mitylenéus. Vnus ex septem sapientibus dixit: hanc sniam γνωθι καιρον quod latini significat nosce tp̄s siue tempestiuitaté siue oportunitatem in rebus obeundis. Nam ut inqt scite Ausonius. cui nō fuerit spectata oportunitas is offensam sæpæ incidit: Plau. in pseudolo. ipsa mihi oportunitas non potuit oportunius aduenire: item oēs oportunitatis articulos noui. Teré. quo qi reꝶ oīum eé primū tp̄s autumat: & a Pli. nr̄o dictum est. Tm̄ tēpestiuitas ēt i rapida celeritate pollet sup quare scripsi nō intelligēter ī epthalogo. Calce unica. Vnico calcis ictu. mō. n. nō ptē plātæ: sed pcussionē pedum plangamq; significat: ut Vir. calcemq; terit iam calce diores. Auctoritas ueteꝶ multa licenter usurpat & uariis genetibus inflectit. inter quæ calx est: quæ dictio modo masculino mō fœminino gn̄e: pōit ꝓ calcaneo pedis & percussione. sic silius. ia compos uoti ferrata calce cruentat cornipedem. In quo imitatus Virgiliū uī sic scribentem. Quadrupedēq; citum ferrata calce fatigat. Notū est prouerbium Terentianum. Namq; inI ita est aduersus stimulum calces ductum ex illa græca παροιμια πρωσ κεντρα λακτιζειν. i. contra stimulum calcitrare cuius meminit eschysus. & ab euripide dictū est πρωσ κεντρα λακτιζοι θνητοσ ων θεω. i. mortalis existēs contra stimulū deo recalcitrat. Viantium Sidonius Apuleius recentioresq; scriptores uiantes frequenter usurpāt pro uiatoribus in floridis ut ferme religiosis uiantium mos est uiare uerbum est quo Ambrosius utitur. Vectorem. Me asinum. s. a quo uehatur. Nisi. Lege nixu hoc est conatu. & uiribus. Destinatus. Deligatus destinare. n. pro deligare Apuleio peculiare uerbum est. Quadrupedi cursu. Quadrupedante. Miluinos oculos. Acutissima & ꝑspicacissima acie oculos signare uolens miluinos dixit tanq̄ miluus clarissime cernat notatum quidem est a scriptoribus idoneis miluum rapacissimam esse & famelicam semper alitem: q̄ uī artem gubernandi nauigia docuisse caudæ flexibus traduntur milui solsticiis affici podagra. Aquilæ ut inquit Pli. nr̄ clarius q̄ nos cernūt. Vultures sagacius odorantur liqdius audiunt talpæ miluios oculos scriptor nullus quod equidem sciam celebrat uelut acumine oculoꝶ ꝑpollentes: sicut lynceus īter hoīes aquilæ inter aues lynces inter quadrupedes clarissimæ oīum cernere tradunt credibile est tn̄ miluo oculos clariores in esse cū ex alto speculatus deuolet ad predam. cum pullis gallinaceis ex cœlo insidiet: & circa macella ut docet Albertus magnus carnem sectetur & cadauera. apud Ouidium & higinum fabula est de miluo inter sidera collocato plau. festiuiter nec minus scire dixit coquos est miluinis & aquilis ungulis significare uolens surrificas esse & rapaces coquoꝶ manus. Super sexum. Facta est anus ultra sexum muliebrem audacula & ferocula: cū fœminæ naturaliter timidæ esse solent. Aristo. li. ix. de aialibus fœminæ oēs inqt minus q̄ mares sunt animosæ excepta pāthera & ursa fœminæ. n. in his generibus uident eē aīosiores cū cæteris sint proculdubio molliores. Verum malitiosiores astutiores insidiores fœminæ sunt: atq; in enutriéda ꝓle solliciores: Mares contra aīosiores ferociores simpliciores minusq; insidiosi. hactenus Aristote. Pli. noster illa sua breuitate imitiabili. mares inquit in oī genere fortiores ꝓpter q̄ in pantheris: & ursis Xenophon quoq; in lib. q oeconomicus inscribit & lucius Columella ꝓdiderunt sexū muliebré iccirco timidiorem a natura formatū eē q̄ uitilem: qm̄ custodia & diligentia domestica mulieribus assignant. metus āt plurimū cōfert ad diligentiā custodiédi in. xxvi. parte sagittarii mulieres habentes horos i h op ūerūt uiragines hoc ē uirile īplétes officiū. & uirilitate mascula aīosæ. Exitiabilis ꝓpositi. Quo. s. ꝓposuerát decreuerátq; me sæuissimo mortis gn̄e mulctare: cuius ego memor nulla in fœminā pietate cōmoueor. Calcibus. Percussionibus expone ut supra. illud adde. q calcem antiqui dicebát quá nūc metam uocamus: & ꝓ fine usurpabant. M. Tulli

Membra nullum
Qualis Quasilū
Subtilitas mētis ex cute
Dictum pittaci Nosce oportunitatem
Heptalogus libellus
Calx calcaneum & pcussio
Prouerbium
Viantes
Viare
destinatus deligatus
Miluini oculi
Aquilæ oculatæ
Vultures sagaces
Talpæ auritæ
Miluus in cœlo
Miluinæ ungulæ
Fœminæ maribus timidiores

us qui sumus ab ipsa calce eius interpellatione reuocati huiusce rei meminit Seneca libro epistolarũ moralium: unde uigesimo. Applaudo terræ. Allido ad terram applodere.n.& cõplodere significa/ter & proprie dr̃ plausum edere illisis inter se manibus: & palma cũ palma collata cæteꝶ cũ qd allidit: ad terram sonitum & planctũ facit ppea applodere elegãter dr̃ ad terrã cũ sonitu dare. græci ποππυ/ξειν dicunt: qd' & sibilare significat Pli. scribit pictũ fuisse poppizõta intelligi uolens uel manibus plau/dẽtẽ uel sibilantẽ. Sene. in scdo q̃stionum. manus inter se clausæ plausum edũt auersæ iter se manus: collisæ non plaudunt: sed palma cum palma collata plausum facit. græci tra/dũt morẽ fuisse apd' priscos ἀστραπὰ/ις ποππύζειν hoc est fulgetris applo/dere siue sibilare. hinc illud plinianũ fulgetras popysmis: adorare consensus genitũ est: ubi popysmi p cõplosioni/bus accipiunt' quis nõ parum multi co/dices Pliniani sint i quibus ita legit' ful/getras adorare consensus gẽtiũ ẽ omis/sa dictiõe illa popysmis. & nunc quoq; plerique oẽs. fulgetras signo crucis uel adorãt uel defendunt: in oratoribus pe/dibus supplosio loco & tẽpestiue usur/pata laudẽ affert. si uero crebra est: in/epti hoĩes esse dr̃: auctores. Quinti. & Cice. Tractatu. Tractione dũ trahit' i/herens. s. loco. Occipit. Incipit Lucia. tradit uetulã cauda correpta asinũ re/tentasse. Cassum. Inanem irritũ in ef/ficacem. uocabulo ab araneaꝶ cassibus ducto. q sint leuis hac nullius põderis Vir. in. ii. dixit cassum lumine pro pri/uatũ. sicut Plau. cassam dotem aulula/ria posuit pro carẽtem dote. Suppe/tias Auxilia. Captiuia. Dictio est eadem formula capta inclinata qua ab empto empticius. a facto facticius signi/ficat captam siue captiuã: sicut empici/us emptũ: facticius factũ. M. V. in. iii. de re rustica: hic apꝶ glãs cũ pascit empti/cia facit pinguẽ: illic gratuita exilem. Lucia. & græci αἰχμάλωτον dicunt capticiam. Exitu. Cum fine clamoris anilis malim legere excitu ut significet excitatione uocis & inclamatiõe uirginem pcurrisse. Hercules. Iusiurãdi aduerbium est. Scenã. Apparatũ in eodẽ significatu superius quoq; accipitur scena: Translatio a scena istrionica cuius apparatu. spectacula exhibent'. Nõn tauro allusit ad fabu/lam europæ: q̃ tauro auecta est. q̃ fabula in scenicis spectaculis Romæ edita est. Placitis gãnitibus Vo/ces inquit & susurros adhibebat uirgo illa capticia: quibus ut pote placentibus reuocatus sum ab ipetu fugæ prebuiq; facile dorsum ascensuræ puelæ. Gnauiter. Strenue ac perniciter. Equestri celeri/tate. Lucianus κατὰ τῶ τότε ἔρωτι τοῦ φυγῆς καὶ τῆς κόρης σπουδῇ ἔφυγον ἵππου δρόμῳ: idest ego fugæ amore & puellæ studio fugiebam cursu equino & celeritate. Sepicula. Sæpe. Suasu. Suasio ne & incitamento. Solum replaudens. Terram ungula quadrupedante repercutiens id quod fieri solet ab equo iumento. Asino perniciter cursitantibus. Adhinnire: Quodam quasi hinnitu respon/dere recanere maluit autem adhinnire dicere q̃ rudere cum hinnire equorum sit rudere. Asinorum tanquã eqnã naturã imitaret'. sitq; honestius uerbũ: Getæ ĩpetatori. Romano familiare fuit halce quæ stiones grãmaticis pponere. ut dicerẽt singula aĩalia quõ uoce emitterent: ut exẽpli cã Agni balãt Por/celli gruniunt Elephanti barriũt. Ranæ coaxãt: eq hinniunt. Spirãs altius. Quidam legũt suspirans ut sit imitatio Virgiliana ex illo uersu: suspirãs imoq; trahẽs a pectore uocem utraq; lectio erudita utraq; poetica est spirare altũ os dr̃: q cũ fiducia ferociaq; elatior ẽ. suspirare altũ est suspiria ab imis pcordiis trahere. Opem facite. Succurrite atq; opitulamini. ueteres iouẽ cognomẽto opitulum coluẽ/re q opem indigentibus ferret. opem quoq; deam uenerati sunt: q ipsius ope. i. auxilio uita constet: hu/manæq; uitæ alimenta quæruntur: uel q ops est terra. & hinc omne opus cui feriæ dedicatæ dicuntur opalia: q dies erat post saturnalia. auctor Augu. Lucianus. sic. καὶ παρθένος τοῖς μὲν θεοῖς εὔχετο ἐκ/σῶσαι αὐτὴν τῆς φυγῆς idest uirgo qdẽ deos rogabat ut ipsam in fuga incolumen seruarent. Cœ/lum petẽs. Aristoteles in. ii. de cœlo & mundo refert antiquos cœlum diis assignasse. nr̃ quoq; Apuleius

Applaudo terræ. At illa quis humi pstrata tñ tena/citer loro inherebat: ut me pcurrẽte aliq̃tisp tractu sui sequeret': & occipit stati clamosis ululatibus au/xilium ualidioris manus implorare. sed frustra: fleti/bus casum tumultum commouebat quippe cũ nul/lus adforet q suppetias ei ferre posset: nisi sola illa uirgo capticia quæ uocis exitu pcurrens: uidet her/cules memorandi spectaculi scenam. non tauro sed asino dependentem directe. aniculam sumptaq; constantia uirili facinus audet pulcherrimum. ex torto etenim loro manibus eius me placitis ganni/tibus ad impetu reuocatum gnauiter inscendit: & sic ad cursum rursum incitat. ego simul uoluntariæ fugæ uoto: & liberandæ uirginis studio: sed & pla/caq; suasu: quæ me sepicule commonebant. eque/stri celeritate quadrupedi cursu solum replaudens uirginis delicutas uocalas: adhinire remptabam sed & scalpendi dorsi mei simulatione: nõnũq̃ obligata ceruice pedes decoros puelle basiabam. Tunc illa: spirans altius: cœlumq; sollicito nutu petens. Vos inqt supbi tãdẽ meis supremis piculis opem facite

Applodere. Poppyzõ. Fulgetras poppismis adorare. Supplosio pedis. Cassum. Capticia. empticia. Facticia. Sepicule. Adhinnire. Porcelli gruniunt. Elephãti barriunt. Spirare altum. Opitulus iupiter. Opilia. Cœlum deorum

in Cosmographia testat̃ deum hř̃e in arduis arcibus solũ cõsecratũ. ideoq; mortales coelũ suscipere
Litare — solent in p̃cationibus. tanq̃ in domiciliũ deo℞ ac sedẽ. Pli. sic hoium terra: ut coelũ dei. Litatum est
Debet inqt mala fortuna satis supq; placata eẽ cruciatibus & ærũnis quas hactẽus p̃pessa sum. litar̃ .n. si-
gnificat sacrificio facto placasse numẽ: qđ alubi copiosissime explicatũ legẽs: malæ aũt sœuientisq; for
Mars αἱ- — tunæ placat̃ numen calamitatibus. cruciatibus & ærũnis talibus .n. p̃iam in ibus gaudet fortuna durior
μοχαρής — sicut mars cognominatur a græcis αἱμοχαρής quasi sanguine gaudens: malæ autem fortunæ ara in ex
Ara malæ — quilus cõsecrata fuit: cuius Pli. & Mar.
fortunæ — T. meminerunt. Tuq; præsidiũ uer-
ba hæc per apostropham hunta uirgi-
ad Asinũ: quem libertatis salutisq; suæ
præsidium uocat: cum illius ope. & dor
so erugium inuenerit: apud Lucianũ
ἢ ἢν με φησι κομίσῃς πρὸς τὸν πα-
τέρα ... ἐλεύθερον ... μετ' ἑπτα-
τὸς χρυσῷ κεῖραι ... μέδιμνος ... ἐσται
... ἐφ' ἑκάστης τῆς ἡμέρας τὸ ἄριστον...
si me inquit ad patrem puexeris o for-
mosi. te liberum esse si nam tibiq; quo
Medim- — tidie pro prandio dabitur medimnus
nus — ordei est autẽ medimnus græcis mensu
ræ nomen. quẽ nři modiũ interp̃tant.
de quo priscianus & Ausonius. Pro-
Isocolon — co. Qui me expetit uxorem græci μνησ-
Compar — τῆρας. p̃cos uocant. Quos honores.
Exornatio rethorica est græci isocolon
uocant a nřis dr̃ compar hisce autẽ ex-

& tu fortũa durior: iã sæuire desine sat tibi miseris:
sitis cruciatibus meis litatũ ẽ: tuq; p̃sidium meæ li
bertatis: meæq; salutis: si me domũ puexeris inco-
lumen: parentibusq; & formoso p̃co reddideris q̃s
tibi gratias p̃hibebo: quos honores habebo: quos
cibos exhibebo: Iã p̃mum iubã istã tuã p̃be pecti-
natã meis uirginalibus monilibus adornabo fron-
tẽ uero crispatã: prius decoriter discriminabo. Cau
dæq; setas incuria congestas: & horridas cõpta dili
gentia perpolibo. bullisque multis aureis inocula-
tum. ueluti stellis sideris relucẽtẽ: & gaudiis popu
larium pompa℞ ouantem. sinu serico p̃gestans nu
cleos: edulia mitiora. te meum sospitatorẽ cotidie

pectinare — ornationibus oppido q̃ frequens est Lucius noster. Iubam. Scilicet Asinam. Pectina a. Plinio pectina
pectita — ri segetem est cratibus dentatis quasi pectinibus herbas perinde ac capillos pectere: errant gramatici q
tellus — autumãt pectinare uerbũ latinũ non esse. qbus Pli. Apu. cæteri refragant̃: quo℞ auctoritas apud me
Discrimi- — pluris est quã illo℞ regulæ & decreta. Eleganter pectita tellus dr̃ Columellæ pro pectinata quam intel
nare — ligi uult discriminatã repurgatã: & deterso squalore nitescentẽ. Discriminabo. Discriminare est di-
Discerni- — uidere & ut inquit Donatus Virgilianus interpres in .xi. Eneidos Cõmentario discriminare est p̃prie
culum — spẽm a spẽ separare: ut exponas discriminabo comã discerniculo distinguã & diuisione cõponã. est aũt
Discrimẽ — discerniculum acus qua capilli mulie℞ añ frontem diuidunt̃. a discernẽdo dictum de quo. M. Var. sic
Discrimẽ — discerniculũ est quo discernitur capillus pectem qđ p eũ explicat̃ capillus a discernẽdo quoq; discri
Discrimi- — minẽ capitis deducit̃ qđ significat diuisionem capillo℞ muliebriũ atq; disseparationem. de quo Oui.
natim — compositum discrimen erit. discrimina lauda. ab hoc uerbo discrimino fit aduerbiũ; discriminatim
Indiscri- — qđ significat separatim & diuisim. sicut ecõtrario indiscriminatim usurpãt eruditi pro eo qđ est promi
minatim — scue & indifferenter. Incuria. Negligentia. Orati. offendar maculis quas aut incuria fudit. apud anti-
Incuria — quos si quis eques Romanos equum habere gracilentum aut pa℞ nitidu uisus. erat opa censorio impo
Impolitia — litiæ notabat̃ id uerbũ significat: quasi dicas incuriæ. Catonis Tusculani scitum illud celebrat̃. magna
inquit cultus cura est. magna uirtutis incuria. caudæ præter hominem ac simias sunt oibus fere anima
libus & oua gignentibus. setosæ ut equis bonum caudis longissimus caulis. atq; inima parte hirtus idẽ
Asinis longior q̃ equis: sed setosus ueteris ueterina aũt dñr aĩalia quæ uehunt ut supra affatim expli-
cauimus. Compta. Culta exornataq; purior lectio est cuncta. ut dicat se oi diligentia p̃polituram se-
tas asininæ caudæ globosas: & p̃rsus inenodabiles diutina incuria negligentiaq; discriminandi atq; ex
Bullæ — pediendi. Bullis aureis. Hoc in loco bullæ significantur ornamẽta illa orbicula extuberãtiaq; qbus
tanq̃ oculis ephippia equo℞ & pectoralia & habenæ exornari solent: alias bulla tumor est momentari
Hõ bulla — us in aqua repente deficiens. inde p̃uerbiũ illud Varronianũ hõ bulla ẽ: bullare uerbũ ẽ qđ signãt bul
est — las facere: ut apud celsum si urina bullat: Alias bulla p̃ gestamĩe & ornatu ĩgenuo℞ puerorum accipi
Bullare — tur: sup q̃ re in cõmẽtariis Suetonii copiosissime Annotauimus. Inoculatũ. Decẽter dixit: quasi ocu
Inocula- — lis luminosum. alludẽs uidelicet ad bulla℞ effigiẽ: q̃ ueluti oculos rep̃sentant. ĩoculare apđ scriptores
tus — Agricolationis ẽ ĩserere arbores ea insitione q̃ inoculatio noĩat̃. quã teste Pli. docuit ipsa natura uel ut
Inoculare — alii usus. fit aũt gẽma siue oculo exciso & alia arbore & in aliã arborẽ inclusa. Virg. inoculationẽ signat
uerbũ ru- — scribens in Georgicis. Nec modus inserere. atq; oculos ĩponere simplex. Emplastratio eadẽ ferme est q̃
sticum — & inoculatio. ideoq; dixit Plinius emplastri ratio ex inoculatione & ipsa nata uideri potest; palladius
Inocula- — persicus inquit inoculari potest. quod & emplastrari dicitur; inoculatio omnium insitionum fœcun
tio isitio — dissima est. Progestans nucleos. Pollicetur puella: se sinu uestis: & quidem sericæ nucleos scitio-
Empla- — tis saporis gestaturam: quibus asinum opimet saginetq;. quem eleganti uocabulo sospitatorem appel-
stratio — lat propterea q eam sospitauerit: saluamq; eduxerit ex manibus latrocinalibus: sospitare .n. saluare ẽ
& conseruare

& cõseruare: Ennius. Regnum nostrum sospitent supstitentq;. hinc iuno sospita dicta cuius. M. Tullius Ouidius. Liuius. cæteri meminerunt: Deus quoq; ille genitor oĩum & architectus bono epitheto dictus sospitator: cuius nutu cũcta reguntur: & cõseruant. Nucleos autem hoc in loco nõ tam pineos & ex nucibus intelligo q̃ ex opere pistorio cõcinnatos. a dulciario. nuclei nucis pineæ sitim sedant. & acrimoniã stomachi renibus & uesicæ utiles. græci στρωβυλους uocant. Iurisconsultus titulo de uerborum significatione inquit integros strobylos de pinu ligni appellatione contineri. Saginabo. Saginariũ di-

Sospitator
Sospitare
Sospita iuno
Strobyli qui.

saginabo. Sed nec iter cibos delicatos & ociũ ꝓfundũ: uitæq; totius beatitudinẽ: deerit tibi dignitas gloriosa: nam memoriam præsentis fortunæ meæ: diuineque prouidentiæ perpetua testatione signabo: & depictã in tabula fugæ præsentis imaginem: meæ domus atrio dedicabo. Viscetur & in fabulis audietur. doctorumq; stilis rudis ꝑpetuabitur historia Asino uectore uirgo regia fugiens captiuitatem: Accedes antiquis & ipse miraculis. credimus etiam exemplo tuo ueritatis. & Phryxum arieti su-

ci uoluerunt ueteres locũ ĩ quo sagina .i. pinguitudine gliscerent aĩalia & opimarent. M Varro in tertio de Re Rustica. ad saginandum ĩquit eligunt pullos. circiter sexquimẽses qui sunt nati: eos ĩcludũt in saginario. nucleos autẽ mellitos & esculentos pollicetur Asino ꝑinde ac humanũ gustatũ habẽti: cũ alioqui cibaria hmõi nõ faciant ad palatum Asini: cui ut ĩquit heraclitus & repetit Aristoteles ĩ. x. ethicorum iucũdius est fenũ auro. Ocium ꝓfundũ. Tãquã iumẽtis ociũ sit finis beatitatis: in quo multi summũ bonum posuere: & in ociũ tanq̃ portũ ꝓfugerũt. qđ ut inquit Oratius. neq; gẽmis neq; purpura neq; auro uenale est. Non deerit dignitas. Promittit Asino id qđ sapientes uiri ĩprimis expetendũ eẽ cẽsent ociosam. s. dignitatem. M. Tullius in Oratione ꝓ sestio: id qđ' est ꝓstãtissimum maximeq; optabile sanis & bonis & beatis cum dignitate ocium. Perpetua testatione. Cõstituam inquit monumentum qđ' perpetuo testetur propagetque posteritati hãc meam fortunã & fugã. Atrio dedicabo. Ex ritu institutoque antiquorum in atrio dedicaturam se dicit tabulam: Cuius pictura exprimat Asinũ uirginis sospitatorem. Namque apud maiores In atriis ceræ imagines singulis disponebantur armariis. obiter spectandus est Ouidii uersus pensiculate. qui libro amoꝝ pr̃io sic legi solet. te decipiãt ueteris quinquatria ceræ. Quid sint quinquatria triuialibus quoq; Grãmatistis nouissimum est. Sed q̃ bene hoc in loco conueniat dictio hæc non dispicio. extortus nimisq; est intellectus ille: qui fertur. nec elegantiæ poeticæ satis quadrans. Quo circo sensu curiose perpenso ita legendum opinor. Nec te decipiant ueteris plena atria ceræ. hoc intellectu puro sane & lucido: inquit lena ad puellam ne decipiat te amator ꝓ nũmis afferẽs nobilitatẽ & stẽmata familiæ. ostẽtansq; atria plena auoꝝ imaginibus & ita docet in amatore spectandum esse mai supiũ non stẽmata. De atrio pleno fumosis imaginibus in hũc sensum. M. Tullius & Seneca commeminerunt. Repositorium quoque ibidem erat tabularũ pictaꝝ. quod pinachotecen ex re dixere: de qua mentio apud Plinium. & Varronem. docet. Victruuius quã magnitudine constituendæ sint pinacothece. Asino uectore uirgo. Erit inquit res nouis annalibus memoranda. & stilo historico celebranda: q̄ uirgo euaserit captiuitatem Asino uectore liberata. Phryxũ arieti. Mythici tradunt. & memorat higinus phryxum & hellen eius sororem arieti impositos iras nouercales. & paternum furorem per undas ꝓfugisse. hellen in põtum decidisse. a cuius nomine dictus sic helespõtus. phryxum colchos peruenisse incolumẽ: & Arietem Ioui imolasse. pellẽ ĩ templo fixisse. & arietis ipsius effigiẽ ab Ioue inter sidera constitutam. Est autem Aries in cœlo signum æquinoctiale regale. a græcis crios dictum. q̄ cum in eo signo sol fuerit inter diem & noctem quodãmodo iudicat: tropicum dicitur q̄ in eo sol uernum tempus faciat: uer enim initiatur sole in arietem ingresso. auctor Firmicus maternus in primo matheseos: prodiderunt auream habuisse pellẽ Arietem phryxi ꝑ p cacitatem. ad quã in colchida profecti regio genere dicuntur argonautæ. Eusebius chronographus: affirmat iõ ariete fingi uectũ phryxum: q̄ a naui fugit nouercales ĩsidias: cuius insigne erat aries. Et arionem. De arione cithatedo famigerato. qui delphino uectus est scribunt Plinius. Solinus cæteri. copiosissime omnium Gellius & herodotus: de quo cecinit Ouidius in secundo fastorum Quod mare non nouit: quæ nescit ariona tellus. Strabo uulgatæ historiæ derogans fidem a predonibus in mari obtrutum arionem fuisse asseueranter affirmat. sed fabulæ argumentum uel potentissimum ẽ: q̄ simulacra duo ænea ad tenaꝝ laconiæ promontorium uisebantur Delphinus uehẽs & homo insidens: preterea affatĩ exemploꝝ est. q̄bus proditur pueros a delphinis amasiis p maria uectos esse quæ fidem faciunt ut inquit Plinius: ut credatur arionẽ quoq; fidicinẽ interficere nautis in mari parantibus ad intercipiẽdos eius q̃stus eblanditũ: ut prius caneret cithara. cõgregatis cantu delphinis eũ se iecisset in mare exceptũ ab uno tenaꝝ in litus ꝑuectũ: pro quo facto inter sidera delphin ẽ collocatus. Scio alios quoq; causas tradi cur delphin inter sidera figuratus sit. sub quo sidere nati erũt petaminarii: & petauristarii ut docet Firmicus maternus nouissimo matheseos uolumine; sũt autem petaminarii qui agilitate corporis quasi uolare uideãt: unde & nomẽ græce enĩ πεταμαι significat uolo uolas. significatio petaminario

Saginarium
Fenum asino iucundius auro
Ocium portus
ociosa dignitas
In atriis imagies ceræ.
correctus ouidii uersus
Pinacothecæ.
Fabula phryxi.
Hellespõtus unde
Aries in cœlo.
De ariõe
delphini amasii puerorũ.
Nati sub delphine petaminarii
Petauristarii

Petauristæ
Arion equus.
Europa.
orbis terræ a fœminis dictus.
Asia.
Europa unde
Lybia.
Entheus Enthusiasmos
Suspiratus
Prouerbium
In triuio sum.
Dextrorsum.
Expostulare.
Postulare
Expostulatio.
Finales qstiones
Familia herciscúda.
Familia hereditas
De uia herciscúda
Correcta dictio festi.
Erceus Iupiter

rũ haud multum dissidet a petauristariis: quos & petauristas appellant: de petauro quis ignorat illa que traduntur a cõmẽtatoribus Iuuenalis & Martialis.nihil notius. Arion quoq; nomen est equi memoratissimi.preconio poetarũ: cuius dominus fuit adrastus. qui ex neptuno & cerere natus dicit humano dextri pedis uestigio. Europã tauro. Notissima europæ Agenoris filiæ fabula est: quã iupiter i taurũ deformatus ex phenice exportauit in cretã.a cuius noĩe tertia pars terrarũ Europa noĩat: hic illud Oratianũ. tua sectus orbis noĩa ducet. Pythagoras ex ære tarenti fecit egregiã Europæ imaginẽ tauro insidẽtis. Historici tradunt Europã a cretensibus raptã esse naui. cuius fuerit insigne taurus. Ideoq; fingi a tauro auectã. Notabile illud.& ad fœmineum sexũ commendandum maxime pertinens orbem terrarũ a nominibus fœminarum nuncupari. Namq; Asia dicta est a nympha: ex qua & iapeto oritur ꝓmetheus Europa: ut diximus ab europa agenoris filia Lybia quæ est Aphrica a Lybia Epaphi filia quæ si talia scirẽt mulieres nostri temporis: q̃ insolenter gloriarẽtur. q̃ se se iactãticulæ extollerẽt: q̃ sibi ipsis placerẽt. & quotidiano iurgio uiris opprobarent. q̃ muliebre genus foret longe q̃ uirile p̄stãtius: q̃ fœminæ nomẽ orbi terrarũ id dissent: ꝓinde uiros monco. ut hæc uelutimysteria habeãt in sanctuariis: nec ꝓdant in cœtu fœminarum: ne ille ex insolentibus fiant isolentiores. Mugiuit in bouẽ. Quãdo.s. factus taurus Europẽ uexit: ob id dicit taurus inter astra eẽ constitutus in cuius p̄ria parte quicunq; habuerit horoscopũ erit uates Entheus.i. diuius.& numine assiatus: que dictio frequẽs est ap̄ scriptores. dixit Cicero enthusiamos abest ꝓ a statu poetici furoris. Hic. idest hæc. Identidẽ. Frequenter. Suspiratus. Suspiria nomen ẽ quarti ord. nis sic Oui. in. xiii. Respicit hunc uates.& suspiratibus haustis. Ad triuiũ. Lucianus biuiũ græce.n. ait ἐπὶ τριόδου ap̄ græcos est prouerbiũ. huic loco cõgruens ἐν τριόδῳ εἰμι. i. in triuio sum. dicitur autem de his qui incerti sunt & nutabundi i negociis obeũdis. ꝓpterea q̃ ἐν τριόδῳ in triuio positus nescit qua uia ire debeat. Dextrorsum: Ad dextram p̄tem. Oratius ille sinistrorsum hic dextrorsum. Gnarus. Scius & callidus. Expostulabã. Conquerebar subaccusabã. expostulare.n. est ut inquit Donatus: cõqueri ap̄ illum ipsum qui peccauerit postulare de illo ap̄ alterũ: eodemq; significatu postulatio & expostulatio usurpauit. Meis pedibus. Vt.s. pedes mei. te ducant perditũ in manus latronũ. In cãfinali. Verba scite & conducenter usurpat iurisconsultorũ. apud quos tituli sunt finiũ regundorum. familiæ herciscũdæ. & qui sit proprietarius. & qui fuctuarius. Actio in agris uectigalibus & inter eos q usũfructum hñt. uel fructuarium & dominum proprietatis uicini fundi. & inter eos qui iure pignoris possident cõpetere p̄t. in finalibus questionibus: ut inquit Papinĩãus uetera monumenta secũda sunt familiæ uero herciscũdæ nomẽ dr̃. hereditatis diuidendæ. ubi familia. accipit ꝓ pecunia & rebus hereditariis. qd̃ docent iurisconsulti titulo de Verborũ significatiõe allegantes legẽ. xii. tabularũ: cuius hæc sũt uerba: agnatus proxius familiam hẽto. hoc est hereditatem. In eadem significãtia dictum est illud ab Aulo Gellio familiã pecuniãq; suam prãdiorum gurgitibus proluissent: in eodẽ significatu aupd Terentium quoq; familia dici repies. ꝓ familiæ herciscundæ actionẽ: ut iqt Vlpiãus diuidit hereditas. quæ quidem actio ꝓficiscit ex. lege. xii. tabularũ. Nãq; heredibus uolentibus a cõione discedere necessarium uidebat aliquã actionem costitui: qua inter eos res hereditariæ distribuerent. sicut ergo iter litigatores de proprietate soli litigat: sicut questiones finales existunt inter coheredes de familia herciscunda. hoc est hereditate diuidenda: ita festiuiter decẽtiq; translatiõe inquit Apuleius se contendisse cũ puella de uia herciscũda cũ illa dextrorsum tenderet. hic uero sinistrorsum. Tota res est ex uerbis Iuris ciuilis scienter apteq; translata. Festus Põpeius erectũ dici tradit a coercẽdo dictum. Vnde & herciscũdæ iqt. & erisci. uideor legisse. ap̄ M. Tulliũ erciũ cieri. qd̃ & legi põt ercisci ex hac festi auctoritate. cuius uerbum corrigo ut pro erectũ legas ercium. herceus uero Iupiter dictus ex eo q̃ itra consepta & penetralia domi colit: quẽ & penetralẽ uocant. græce.n. ἕρκος dicit septum. De ioue herceo. Ouid. Lucanus. cæteri. Ad lunæ splendorem Lucianus. καὶ πόρρωθεν εὐθὺς πρὸς τὴν σελήνην ἐγνώσαν τούς

ꝓnatasse. & arionẽ delphino gubernasse. & europã tauro supcubasse. Quod si uere Iupiter mugiuit in bouẽ: potin asino meo latere aliqd: uel uultus hominis: uel facies deorũ. Dũ hic identidẽ puella replicat: uotisq; crebros itermiscet suspiratus: ad qd̃ dã puẽimus triuiũ: unde me arepto capistro dirigere dextrorsũ magnope gestiebat. qd̃ ad parentes eius ea. s. iret uia. Sed ego gnarus latrões illa: ad reliqs cõmeasse predas: renitebar fortiter. atq; sic i aio meo tacitus expostulabã. Quid facis infœlix puella? qd agis cur festinas ad orcum? qd meis pedib⁹ facere cõtẽdis. Nõ. n. tm̃ uerũ ẽt me pditũ ibis. Sic nos diuersa tẽdẽtes i & cã finali. d̃ ꝓprietate soli: imo uiæ herciscũdæ cõtẽdentes: rapinis suis onusti corã dprehendunt ipsi latrones. & ad lunæ splẽdorem: iam inde longius cognitos. risu maligno salutante. & unus e nũero sic appellat quorsum istã festinãti uestigio

τους δυο τυχεις αιχπτας τους .i. & procul sta iam ad lunam ... infœlices ... Appellat. Alloquit. alias appellare uerbũ est creditoris quo debitorẽ ... debitũ pecuniam ... apud Columellã Alphius fœnerator dixisse seuerissime fert optima nomina nõ appellando fieri mala ... ubi nomẽ p debitoribus accipiũtur. Lucubratis uiã. Quasi nocturno tpore ad lucubrationem confectis. Docet Collumella quẽadmodũ Agricola debet ad lucubrationem uespini palos decẽ. uel uiridis quin q. cõficere. tondẽq; p antelucanã lucubrationẽ. uocantur aut uiridicæ pedamina. q optimam uineam

lucubratis uiã: nec noctis intẽpestæ mãcs: laruasq; formidatis? An tu ,pbissima puella parẽtes tuos inteuisere ,pperas? Sed nos & solitudini tuæ præsidiũ pbebimus: & ɔpẽdiosum at tuos iter mõstrabimus: & uerbũ manu secutus: pzehẽso loro retrorsũ me circũtorquet: nec baculi nodosi quẽ gerebat suetis ictib⁹ tẽpat. Tũc igratis ad próptũ recurrẽs exitiũ remiscor doloris ungulæ. & occipio nutãti capite claudicarẽ. Sed ecce inqt ille q me retraxerat rursum titubas & uacillas? & putres isti tui. pedes fugere possũt. ambulare nesciũt. At paulo ante pinatã pegasi uincebas celeritatem. Dum sic mecum fustẽ quatiens benignus iocatur comes. iã domus eorum extremam loricam peruenerãmus. & ecce de quodã ramo ,pceræ cupressus: induta laqueum

solẽt afferri ex qrcu & iunipero alubi correximus mendosum Plinii locum apud quẽ in. xvii. non uiridicæ legebatur sed uineæ. Noctis intempestæ. intẽpestã noctẽ dicũt mediã & tenebrosã. Helius dicebat intẽpestã esse id noctis tempus qd agendis rebus minime sit opportunum est qd alii cõnubiũ appellat q fere oẽs cubent. alii ab eo qd silet et silentium noctis. quod Plautus conticinium uocat. Laruas. Propertius libro elegiaꝝ quarto tradit manes umbrasq; defunctorũ nocturno tpore liberas uagari sic enim scribit. nocte uagæ ferimur nox clausas liberat umbras: Apuleius i Apologetico oppido q eleganter id gẽus laruas appellat nocturnum occursacula: bustorum formidamina sepulchrorũ terriculamenta. Plinius nocturnos terrores diem memoratq; remedia idẽ fatuos uocat: q passim fœminaꝝ Amasii creduntur.

quos lingua uernacula folletos appellant: Verba Plinii. ex. xxvii. subscripsi hac in piceno a fœminis abigũt quos mira psuasione fatuos uocant. Hieronymus ozellũ a rusticis nominari tradit uulgus fatuellũ nuncupar idẽ Hieronymus laruaꝝ naturam esse dicit terrere paruulos: & in angulis occurrere tenebrosis: De laruis in supioribus copiose dictum ẽ: unde laruati pro lymphatis & furentibus dicti. Lucianus. ουτε δαιμονια δεδοικας .i. non tu quidem demones extimescis. Interuisere. Ex interuallo reuisitare alias totum uisere. Compendiosum. Breue & cõpendiarium: alias luciolum significat. Ad tuos iter. Lucianus. ημεις σε τοις οικειοις αποδωσομεν idest te tuis restituemus. Ictibus temperat. si quem pœniteat ictus illati. & statim expuat mediam in manum que percussit: leuatur ilico percussus: a pœna. hoc sæpe delũbata quadrupede approbatum est statim post tale remedium correcto animalis ingressu: quidam e contrario aggrauant ictus ante conatum simili mõ saliua in manu ingesta. Ingratis. Non sponte non libenter. aduerbium est. Plautus at pol profecto ingratiis: item hoc noctis a portu ingratis excitauit. Occipio. Incipio. Claudicare. Lucianus dixit εχωλευον .i. claudicabã. Pegasi celeritatem. Aratus Ouidius. cæteri. Pegasum neptum & medusæ gorgonis filium esse dixerunt: q in helicone saxum ungula feriens produxit fontem: qui ex eius nomine hippocrene est dictus: bellorophontes ex hoc equo decidens crus infregisse dicitur. equus autem subuolasse; qui inter sidera ab ioue constitutus existimaf: de pegasi celeritate uolatica Catullus Non si pegaseo ferar uolatu: Plinius in octauo pegasos pennatos equos & cornibus armatos prodidit in ethiopia generari. Eusebius ex auctoritate palephati. pegasum scribit fuisse nauem bellorophontis. idem Plinius in. x. inter aues fabulosas numerat pegasos equino capite insignes Lucianus in hanc sententiam. υγιαινω ιππου ωκυτερος και πετεινος ων τα. Sanus inquit equo ocior & uolaticus extitisti. Voccatur. Corrige iocatur. nam per ironiam dicit comitem illum talia secum iocatum esse. Lucianus ait se adeo post hæc uerba fustuario supplicio affectum esse. ut ulcerosus fieret. Domus loricam. Obsessores urbium. ultra iactum teli fossam faciunt: eamque uallo. sudibus turriculis instituunt: ut erumpentibus e ciuitate possint obsistere: qd' opus loriculam uocant. auctor Vegetius in quarto: sæpe inuenitur in historiis loricula urbem esse circundatam hircius in. viii. commentario belli gallici sic scribit. hæc imperat uallo duodecim pedum muniri loricamq; pro hac ratione eius rationis inedificari. item pontium frontes iumtica loricula muniebantur. hic lorica domus significatur non tam fossa inedificata ad domum lateralem muniendam: q septimentum atque maceria: qua septa domus erat in tuto. Mar. Varro in primo de Re Rustica inter septimenta. que tutandi fundi & uillæ causa fiunt numerat maceriam. cuius species fere quattuor sunt. nam fit aut ex lapide. aut e lateribus coctilibus. aut e lateribus crudis. aut ex terra & lapillis cõpositis. Quod maceriæ genus informe est. in deuteronomio sic scriptum legimus: cum facies domum nouam: facies murum tecti per circuitum. ne effundatur sanguis in domo tua. & sis reus liberi-

Appellat creditor. Nomina. Lucubratio uespertina antelucana. Recitare. Noctis intempesta. cõnubiũ noctis. conticiniũ. Laruæ terriculamenta. Fatui fatuelli. Ozellus. Laruati. Interuisere. Compẽdiosum. Ad leuiãdũ ictum & augendum. Ingratis. De pegaso. Pegasi inter aues. De lorica edificanda. Maceria. In deuteronomio.

Facies loriculam tecto
Peribolus lorica
Peribolus lorica lorica cinges templum
Gonorrei qui

te alto & in præceps ruente. Hieronymus scribens contra pellaginos recitat hæc uerba. sed pro illo faciesmu℞ tecti. elegãtius & speciosius reposuit facies loriculam tecto. Vnde fit ut loriculam itelligamus esse murum tecti que fit in circuitu domus ne quispiam & maxime pueri labantur in preceps. ꝑ eribo li in eodem fere significatu mentio est in ezechiele. nam græci περίβολον uocant sceptum. circuitumq; & ita Hieronymus ꝑibolũ capit ꝓ lorica hoc circuitu. & corona quasi quadã: que fit in domo: ne facilis ĩ præceps lapsus sit. Iosephus in sexto belli iudaici scribit. ꝙ templum Solomõis aramq; cingebat ex pulcherrio saxo lorica gratissima ufq; ad cubitũ surgens. q populũ a sacerdotibus segregabat: & gonorreos arcebat. Sunt aũt gonorrei. ut Vocabulum signant semine fluentes. γενη enim genitura dicitur. & ρεω fluo. apud Plinium gonorrei signantur per illos quibus ĩ iple ait genitura fluit: male litterati nõ gonorreos legũt sed gomoreos corrupta dictiõe & signatu. Anus pendebat. Lucianus. την μεν γραυν ευρομεν εκ της πετρασ κρεμαμενην εκ καλωδιω idest uetulam ex petra suspẽsam funiculo inuenimus. Funiculo. Lucianus. καλωδιον dicit. ita enim græci funiculum uocãt. Plinius eleganter penã laq̃i prepostera appellat ex eo qđ includatur spiritus: cui exitus est querẽdus. In quinta parte aquarii. quicunq; habuerit horoscopũ laq̃o se suspendet. Suppendiosos uocãt laqueo nexili strãgulatos. Pli. ait laqueum suspẽdiosi circũdatũ tpbus dolorẽ capitis sedare. infamissimũ hoc genus mortis iudicauit antiquitas: ĩdq; põtificalibus libris cautũ. ut qui laqueo finiuisset uitam insepultus abiiceretur. Distenta uinculis: την δε παρθενον ενδον κατεδησαν. i. uirginem intra domum uinculis alligauerunt. Ferocitate. Quid si legas uoracitate: ut significet animis ferinis & uoracitate inexplebili latrones cœnã iuasisse: Lucianus simpliciter ait: ειτα δειπνον και ποτος ην μακρος. i. postea cœnitarunt: & potio erat liberalis. In cœtu turbulento. Sicuti uulgus incertum scindi solet in uarias sententias in contione populari: & turbulenta ita & latrones. in quibus nulla ratio. nullum consilium est uariis sententiis decernunt super supplicio Asini & puellæ. loquitur autem ex forma consilii. & ritu senatus: in quo rogati sententias quisque censẽt: quid sibi & Rei. Pu. uideatur. Viuam cremari. Inter atrocissima genera pœnarum est ignis capitalium pœnarum fere isti gradus sunt ut docent iurisconsulti. ff. de pœnis. Summum supplicium esse uidetur ad furcam dãnatio. Item uiui crematio. item capitis amputatio. ultimum supplicium. ut uerbis Celsi utar. mortẽ solã interprætamur. igni cremantur plerumque serui. qui saluti dominorum suorum insidiati fuerint: nõ nunq̃ etiam liberi. plebei & humiles personæ. Incendiarii capite puniuntur: plerumque uiui exuruntur. Seneca inter sæuitiæ commenta numerat tunicam alimentis ignium illitam & intextam: quã doctissimi poetæ elegãtissimo uocabulo molestam appellant. ait enim. Satyrographus. Ausi ꝙ liceat unica punire molesta. & epigrammatarius. Nam cum dicatur tunica ꝓsente molesta. ure manum plus est dicere. non facio. Item ad hanc tunicam uelut alludens inquit & scõbris tunicas dabunt molestas.

Laqui pœna præpostera
Suspendo in laquis
Insepultus suspendio.
Vini crematio.
Incendiarii uiui exurunt
Tunica molesta quid.
Ad bestias dãnatio.
Bestiarii
Patibulũ infame.
Patibulatum
Patibulũ ferra
Oletas.
Calculus cãdidus in absolutiõe

anus illa pendebat. Quam quidem detractã protinus: cũ suo sibi funiculo: deuictã dedẽr ꝓcipitẽ puellaq; statĩ distẽta uinculis: cœnã quam postrẽa diligẽtia preparauerat ĩfœlix ãnicula: ferinis inuadũt animis. Ac dum auida ferocitate cuncta cõtruncant: iã incipiunt de nostra pœna: suaq; uindicta secũ considerare. & utpote in cœtu turbulẽto: uanæ fuere sententiæ. Vt primus uiuam cremari censeret puellã. Secundus bestiis obiici suaderet. Tertius patibulo suffigi iuberet. Quartus tormentis excarnificari præciperet. Certe calculo cunctorum utcunq; mors ei fuerat destinata. Tunc unus omnium sedato tumultu placito sermone sic orsus est

Bestiis obiici. Inter genera pœnarum: est ad bestias damnatio & ut inquit Paulus. iurisconsultus. ad bestias damnatos fauore populi presides dimittere non debent. bestiarios appellant aduersus bestias depugnantes: qui exhibentur in spectaculis ferarum: de quibus Seneca in decimo epistolarum. nuper in ludo bestiariorum unus ex germanis cum ad matutina spectacula præparetur secessit ad exonerandum corpus: Tertullianus refert in apologetico: morem esse bestiariis ut supremam cœnam cœnantes liberalius epulentur bestiarum meminit Mar. Tullius epistola quadam ad quintum fratrem.

Patibulo suffigi. Famosos latrones in his locis ubi grassati sunt furca figendos q̃ plurimis placuit: ut despectu deterreantur alii hisdem facinoribus. & solatio sit cognatis: & affinibus interempto℞. patibuli supplicium infame est. ut docet Lactantius in quarto. quo humiles & infami affici solent. Saturnus in horoscopo ut tradit Firmicus in quinto matheseos interdum causa est ut patibulo suffixus in crucem tollatur. patibulum autem dici crucem nemo non nemo non nescit. unde Plautinum uocabulũ fit patibulatũ alias ꝓ serra ponit̃: q̃ hostia occludunt̃: ab eo qđ hoc patibulo remoto ualuæ pateant: Caio patibula nõ tã ꝓ serra lignea q̃ ꝓ istrumẽto uĩdemiatorio accipe ut: cũ scribit uĩdemia & oletate facta patibula oĩa ĩ suo qq; loco reponẽda. Vbi oletas Catoni dr̃ ꝓuindemia olearia. Ex carnificari. Tyrãnica crudelitas est tormẽtis & lẽtitudine mortis per carnificinã hoĩes necare. Caligula nõ temere in quẽq̃ nisi crebris & minutis ictibus aĩaduertebat: noto languinario precepto ita fieri ut se mori sentiat. Tiberius

tiat. Tiberiusquoq; Cæsar exquisitis lōgisq; tormentis & cruciatibus excarnificato, homines necabat. Calculo. Sententia & suffragio. quæ p lapillos significaf: Cādidus calculus datur in absolutione ni ger in dānatiōe. Ouid. morem fuisse testatur niueis nigrisq; lapillis his dānare reos, illis absoluere cul pā. Romani auctore Dionysio in cēturiatis cōitiis singulos calculos p singulas cēturias ferebant: quidā fabis dāt suffragia: sicut Bononiēsis senatus fabis albis suffragat: nigris refragat. Enigma illud Pytha goræ quo pcipiebat a fabulo abstinendū eruditi ad hoc trāsferunt. ut interptant significare uoluisse py thagorā abstinēdū esse a Rei Publicæ administratiōe: q per fabas explicatur Calculus alio significationis diuerti culo poni dicit pro supputatione cal culatoria & p ratione accepti expēsiq; subducta: Iuuenalis pōat calculus. Co lumella hic calculus quē posuimus. Itē ut diligens ratiocinator calculo po sito uidet. Sic oīs schola eruditoȝ lo quit. De calculo: qui in uesica nascit: diro cruciatu torquens nulli ignotum a quo calculosi dicti calculo laboran tes: quos græco uocabulo lithāicos ap pellant: lithotomos dicit medicus la pidis excidendi. Nec sectæ collegii. Verba latronis mira ironia pronuncia ta quibus uidet uelle mitius decerne re suppliciū: cū decernat atrocius: col legiū intelligit latrocinale: Cuius secta & decreta nil aliud sunt: q nefas & sæ uitia: sanguinātesq; sententiæ. Vltra delicti terminum. Tanq æquus & mi tis iudex censere uidetur: atq; ex legū prescrito: quibus cauet: ut potius pœnæ mollendæ sint q exasperandæ: & ut inquit Satyricus poeta ne sit uindicta grauior q iniuria. Nec feras. Repetit genera pœnaȝ dudū annotata. Mandu cone. Eda ce comedone uoratore: mādūcum antiqui dixerunt obsoniū. & māducones hoīes p edacibus. qui man dones quoq; & māduci noīant: Pōponius. magnus māducus Camillus. M. Varro magnæ mādonū gu læ. manducatus cibus & cōmāducatus. nōtā significat comesus. ut uulgo usurpatū q mansus. & denti bus cōminutus masticatusq;: qui deinde p medicamento iponi solet. & p fatura ingeri. Ita Plinius ita M. Varro. ita oēs loquuntur: qui erudite pure latine loquunt. Virginalis fugæ sequestro. Sequester est medius inter duos altercātes: & ut uulgo dicit mediator a sequendo dictus. q eius qui electus sit. ut docet. Au. Gellius. utraq; pars fidē sequat. M. Varro sculnā appellat. Lauinius quoq; scribit sequestrem uulgo dici sculnā quasi seculnā a sequendo. Quod apud sequestrē depositū erat sequestro positum. p aduerbium dicebat pacem sequestram dixit poeta inducias intelligi uolens. Papinius in thebaide. ubi tunc fidei pacisq; sequestra mater eras. Sequestraria dicit iure cōsultis actio de eo. qd sequestro depo nitur nunc Asinus elegāter dicitur sequester fugæ uirginalis: tanq uirgo fugiēs illum sequuta sit: eius q fidei fugam suam commiserit. qd Apuleius dicit sequestrum & ministrum. Lucianus græce: dixit υπηρετην καὶ διακονον. Vacuefacto. Exinanito euiscerato. & ut eruditi loquūtur: exenterato: exen terare enim est intestina educere detrahereque quæ εντερα uocant: hic translatione decētissima exen terare marsupium dixit Plautus pro uacuefacere pecunia detracta. tanquā nummi intestina sint crume næ. Lucianus: καὶ τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἐξωβάλωμεν. i. uiscera omnia eiciamus. Prominentem. Appa rente. & excertatorium Asinum. ne. s. suffocetur incluso intus meatu: Lucianus. τὴν κεφαλὴν ἔξω τοῦ ὄνου προέχειν. Nexu ferino. Vinculo corii Asinalis. Scruposum. Plenum scrupis: a lapillorum duricia meretrices scrupeæ dictæ Plauto. quas intelligi uoluit contemptibiles: idem more suo ludens ait. meus scruposam uictus commeat uiam. Insiticium & fartilem. Attende miram scriptoris natiuer bis elegantiam. nihil potuit inueniri significātius: q Asinum insiticium dicere & fartilem: in quo puel la inserta sit & inclusa. de insiticio satnotum. fartilis uero is dictus. qui instar farciminis impletur: ac farcitur: farturam appellat Mar. Varro in altilibus. fartores apud Terentium, qui farcimina faciunt. fartilia apud Pli. pro turūdis. qbus farciūt & saginant aues a farciēdo. Quod āt dixi fartilia pro turun dis poni: scito turūdas dici panificia & bucceas: qbus farciunt altilia ad saginā. M. Varro gallinas inq; farciunt turundis ordeaciis. M. Cato loquens de farciendo palūbo sic scribit: dū poteris facere turun das ex aqua des escā tēperatā. apud eūdē emēdāda ē. ut opinor: dictio: sic scribētē Paulo supius pollinē uel larina ordeacea cōspsa curādas faciat. Ego emēdo turūdas faciat: p curādas; turūda eidē catoni. s.

Nec sectæ collegii: nec mansuetudini singulorū: ac ne meæ qdem modestiæ cōgruit: pati uos ultra mo dū delictiq; seuiř terminū: nec feras nec cruces: nec ignes: nec tormēta: ac ne mortis qdē maturatæ fe stinas tenebras accersere: meis itaq; cōsiliis auscultā tes uitā puellæ: sed quā meret: largimini. nec uos memoria deseruit utiq;: qdiā dudū decreueritis de isto asino: semp pigro qdē sed manducone summo nūc etiā mendaci: fictæ debilitatis: & uirginalis fu gæ sequestro: ministroq;. Hunc igitur ingulare cra stino placeat. totisq; uacuefacto precordiis per me dium aluum: nuda uirginem. quam prætulit nobis insuere: ut sola facie prominēte: cæterū corpus pu ellæ nexu ferino coherceat. Tunc super aliquod sa xum scruposum insitiū & fartilē asinū exponere. &

suffragia p fabas Simbolū pithago ræ calculosi lithanici Lithoto mos māducū Mandu cones Mādōes Māduci Māduca tus cibus Seqster Sculna Pace se questra Seque straria Exētera re marsu pium Insiticius Fartilis Fartura Fartores Fartilia Turūdæ Locus

Catonis Farsilis Pullus farsilis Porcus troianus farsilis Scolecia erugo a uermiculis. Vultur signum naturæ Fetor pestiferus. Miserrimum fame mori Inedia non letalis ante septé dies. Esuriales feriæ. Mors finiserum naturum. Dictum Tiberii sanguinarium Terramiserrano stringnit ueneni. Pedarii Senatores. Germanorum mos. Frameæ.

gnificat linamentum illud ex filis. quod in fistulam & ulcus immitti a medico solet. uulgus imperitũ tastam uocat. Cor. Celsus linamentum uerba Catonis sunt hæc. & si fistula erit & turundam non recipiet: & hoc metaphoricos dictum. nam sicut turunda farcitur auis. sic linamento illo farcitur fistula & uulnus. dicitur autem fartilis & farsilis ex cognatione. quæ est inter litteram. T. & S. ut merto merso. pulto pulso. Apicius leporem farsilem. pullum farsilem. sepiam farsilem. aliosq; cibos esculentos farsiles appellat: quibus scilicet infarciuntur & acconduntur intus condimenta cæteraq; id genus gulæ irritamenta prisci. porcum Troianum decenter uocarunt farsilem & q̃si aliis animalibus iclusis grauidum: ut ille equus Troianus grauidus armatis fuit. Solis uaporibus. Lucianus a quo hæc eadem omnia memorantur. græce dicit. θερμοτάτῳ ἡλίῳ. id est soli feruẽtissimo. Vermibus. Lucianus. καὶ τοῖς σκώληξι πεφυρμένη. i. & uermibus cruciata. Scolecia græci uermẽ uocãt & σκωλήκιον uermiculũ. Vnde Scolecia dicta eruginis genus. ex eo q̃d contrahat se i uermiculorũ speciem: cuius meminit Plinius i trigesimoq̃rto. Vultures. Græce dicũt gypes ægypti litteris hieroglyphicis: uolentes exprimere naturam figurabant uulturem: de quo Amianus Marcellinus. sic scribit. per uulturem naturæ uocabulum pãdunt: quia mares nullos posse inter has alites inueniri ratiões memorant physicæ. Nares æstuabunt. puella naribus & anhelatione fetorem contrahet exanimalem. fetor enim ut medici tradunt res una est ex prosternentibus naturam mortalium; ex immũdicia cloacarum & fetore pestilentiã gigni tradunt iurisconsulti. Inediæ diutinæ. Teterrimũ genus mortis est fame mori. si græcis camenis habemus fidem clamitantibus. λιμῷ οἴκτιστον τοῦ θανεῖν fame miserrimum est mori. ab ezechiele sagittæ famis mortifere dicuntur. a Plinio mors famis dira nominatur. Quibus inedia mori consilium est. hi septimo demum die mortem oppeniunt. Plinius tamen auctor é durasse plerosq; ultra undecimum. Lætali fama Corrigo fame: ut exponas mortifera fame ex diutina inedia conficietur. & lentissima tabe absumetur. parasitus Plautinus festiuiter appellat esuriales ferias: quibus scilicet ab edendo feriati sumus. item parasitus alter famem fuisse matrem sibi suspicatur. propterea q̃ postq̃ natus est nunquã satur fuit: quam cum plures annos utero suo herere conquærit. Mortem sibi fabricare. Cum mors finis sit erumnaꝝ & requies malorum. non pauci extitere: qui tedio uitæ sibi manu propria necem consciuerunt. ob erumnosam uitam finiendam. Tiberius mortem adeo leue supplicium putabat. ut mori uolentibus uim adhiberet uiuendi: ut cũ audisset unũ carnulium nonu ne anticipasse eam exclamauerit camulius me euasit. & præcanti cuidam poenæ maturitatem responderit. non dum tecum in gratiam redii. Scribit Augustinus in primo de Ciuitate dei. maiorem animũ merito dicendum esse. qui uitam erumnosam magis potest ferre q̃ fugere. Plinius existimat terram uenena genuisse: misertam nostri ut in tedio uitæ facillimo ueneni haustu extingueremur. nullo labore. similes fluentibus: hinc accipimus magnos Imperatores habuisse uenenum sub annulo. & impromptu ut mortem oppeterent sine cruciatu. in rerum desperatione. Non pedibus sed animis. Ex more Romano hoc dictum est: quo pedibus ibant in eam sententiam quam probabant. cuius rei mentionem fecimus in commentatiis Tranquilli: & hoc sæpe leges apud Liuium Ciceronem. cæteros. nõ pauci sũt. qui hinc pedarios Senatores appellatos tradunt: quia scilicet in alienam sententiam pedibus irent igitur ad hunc priscorum morem alludens Apuleius dicit non pedibus sed animis concordiq; consensu latrones iuisse in sniam eius: qui cẽsuit uirginem asino exenterato insuendam: & multiplici genere cruciatum consumendam: Lucianus ait cunctos latrones exclamasse & acclamatione sententiam collegæ comprobauisse. Germanorum mos est in consiliis auctore Cor. Tacito. ut si sententia displicuit fremitu aspernẽtur: sin placuit frameas concutiant: quæ sunt tela eorum. honoratissimum assensus genus est apud illos armis laudare. Tam magnis. Asininis. asinos enim auritos. & prægrandibus auribus præditos cernimus. Deflebam cadauer. Lucianus. ego meipsum degemebam perinde ac iam. iam futuꝝ cadauerosum. Crastinum. Cum in diẽ crastinum distulissent Asini puellæq; suppliciũ. Quod

solis ardentis uaporibus tradere. Sic enim cunctæ: quæ recte statuitis: ambo sustinebunt. & mortẽ asinus quam pridem meruit. & illa morsus feraꝝ: cũ uermibus mẽbra laniabunt. & ignis flagrantiã cũ sol nimiis caloribus ĩflamarit uteꝝ & patibuli cruciatũ: cũ canes & uultures intima protrahent uiscera: Sed & cæteras eius erũnas & tormẽta numerate. mortuæ bestiæ ipsa uiuẽs uentrẽ habitabit. Tũ fetore nimio nares æstuabũt. inediæ diutinæ letali fame tabescet. Nec suis saltẽ liberis manibus mortẽ sibi fabricare poterit. Talib⁹ dictis: nõ pedibus: sed totis animis latrones in eius uadunt sententiam. quam meis tam magnis auribus accipiẽs quid aliud quam meum crastinum deflebam cadauer.

LIBER SEPTIMVS.

QVod Lucianus uno tantū uolumine cōplexus est, id Apul. mēbratim digessit; pluribusq; uoluminibus latissime euagatus explicauit: ne īterpes alieni opis: sed cōditor nouæ historiæ uideref: & ut rerū uarietate: q̄ gratissima esse solet lectores mulceret. caperet; oblectaret citra fastidiū. Nūc itaq; ut exequanf ordinē destinatū: sūmatim argumētū ,ppōaf huiusce septimi uoluminis. Sub diluculū matutinū unus latronū reliqs collegis renūciauit: quēadmodū illa q̄ cōtigerant in domo Milonis hippatini latrocinia & facinora infanda īputabanf Lucio Apul. & q̄ nullus latronū sup tanto scelere īsimulabaf sed solus Apul. oīs facinoris auctor fuisse credebatur: qūi nusq̄ cōparebat: gaudiēs Apule ī asinum transformatus secū q̄rebaf & medullitus īgemebat. Quod ,p insonte sons ,p īnocēte nocētissimus hēref. Nec cām suā agere posset. Inserūf narraciuculæ; festiuæ agasonis īprobitas & fœmīeæ fraudes graphice describunf. Dies inalbebat. Sol cū orif ardēs color est postea radiās cuius ortu cūcta illuminanf: q lucē rebus mīstrat; auferτq; tenebras unū nō imerito a scriptoribus luculētus mūdi oculus: iucūditas diei: cœli pulchritudo nominaf Lucianus græce ait [illegible] diluculū iā aderat. Curriculū. Noīe curriculi & cursus & currus ipse significanf. Quintus Curtius in amnē pcipitauere curricula. Curriculo apud Plau. & Gel. sigñat cursim aduerbiū est. Collustrabat. illuminabat; illustrabat circūspiciebat in hāc sniam Virg postera phebea lustrabat lāpade terrā: item oia collustrans dixit ,p circūspiciens: solis āt hoc ,ppriū ē: ut oia uideat. Vnde [illegible] græcis dictus quasi cuncta intuens. Speluncæ. Domiciliū latrocinale sigñat. Ex anhelitu. Plau. in asinaria: non uides me ex cursura anhelitū ēt ducef. Anhelatores Plinio sūt suspiriosi: & armatici q anhelatiōe laborāt. Quod uitii genus: ut inquit Cor. Celsus oēi difficulmte spirandi cōsistit. qđ satis apte dici posse suspiriū credit Seneca īgens hoc anima agere est. De orthopnoea: & dispnoea: q & ipsa anhelationis uitia sunt Annotauimus in cōmentariis tranqlli. Vnde orthopnoici: & dyspnoici dicti hoc morbo affecti: q ita distingunf: ut orthopnoea dicaf: qū spūs nisi recta ceruice trahi nō pt. Dyspnoea uero modica est spirandi difficultas; neq; ex toto strāgulans hæc uocabula pperā & indocte enunciant ab interpretibus galeni. & medicis recentioribus. Talem nunciū. Talē nūciationē: utrūq; n. significat nuncius: & hoiem & rem Catullus nūcia neutro gñe dixit ,p renunciata: qđ rare reptū est. Milonis hippatini. Significat milo hospes Apu. ex hippata Thessaliæ Ciuitate: cuius domū a latronibus direptā supra copiose explicatū leges.

Argumentu lib. vii.

Sol mundi oculus

Curricula

Curriculo

Collustrare

Anhelatores

Suspiciosi

Suspiriū

Orthopnoici

Dyspnoici

VT primū tenebris abiectis dies inalbebat & cādidū solis curriculū: cūcta collustrabat qdam de numero latronū puēit: sic. n. mutue salutatiōis officiū indicabat: is in primo spelūcæ aditu residens: & ex anhelitu recepto spū: talē collegio suo nunciū fecit. Q d' ad domū milonis hippatini: q̄ ,pxime diripuimus: ptinet: discussa sollicitudīe iā possum⁹ eē securi. Postq̄ uos. n. fortissimis uiribus: cunctis ablatis: castra nostra remeastis īmixtus ego turbulis popularium: dolētiq; atq; indignāti similis arbitrabar sup inuestigatione facti: cuiusmodi cōsilium caperef: & an: & quatenus latrones placeret īqri renūciaturus uobis: ut mādaueratis oīa: nec argumentis dubiis: sed rationibus proba

Turbulis. A turba turbula fit & tertio diminutionis gradu turbulæ. Vnde in demonio socratis: oēs inqt turbelæ tēpestatesq; ,pcul a deoꝝ cœlestiū tranqlitate exulant. Turbula Turbula

Populariū. Plebeios hyppatinos. intelligit; alias populares dñr q in administratione. Rei pub ita se gerebant: ut ea q̄ faciebāt q̄q; dicebant multitudini iucūda eē uellēt. auctor. M. Tul. in oīone ,p sestio. Alias populares sceleris pticipes: ut apud Salustiū: lege donatū in phormione popularitas dr Plau. in penulo peculitate & iure cognationis q̄ est inter populares siue municipes & cōterraneos. Arbitrabar. Spectabā cōtemplabar. Et an. & quatenus. Duo dicit sc uidelicet spectasse an placeret inqsitionē fieri apud hyppatinos sup latronibus; nec ne & si placeret qūo & qua lege inquireref. Argumētis dubiis Popularitas Argumentum

Nescio q

Cũ sit argumentũ:rõ ꝓbationẽ præstans:& rei dubie fidem faciens ipm sane dubiũ esse nõ debet. Dubiis.n.ut inquit Quinti. ꝓbari dubia qui possunt/firmissimis argumentis singulis instandũ:ifirmiora congreganda sunt:q si non possunt ualere pondere:ualebunt quia multa sunt. Nescio qui. ita loqui solemus quotienscuq; de hoie ignoto & ignobili atq; despicato. loquimur. Plau. nescio quis loquit̃. M. Tul. in orõne ꝓ sestio intercessit signus iste nescio qui additamentũ inimicorũ meorũ. Lucius. Apul. significat̃. Postulabat̃. Accusabat̃. nã post direptã milonis domũ facile crediderunt hyppatini: auctorẽ illius latrocinii fuisse ipsum Apule. ex eo q nusq̃ cõparebat:cũ in Asinũ foret trãsfiguratus. Commendaticiis. Ita interp̃tabat̃ literas cõmẽdaticias:quas ab amico demea ad milonẽ detulerat:fuisse ficticias & dolo cõcinatas:ut sibi aã fricia milõi heret cõciliatior: & ita posset facilius facere imposturã. Arctius. Arctiori uinculo ami.itiæ. Falsis amoribus. Hypatenses: du habẽt p̃suasissimũ ab Apuleio direpti esse milonis domũ:ita interp̃tabant̃ eũdẽ simulasse amore fotidos se tenere:ut sub hoc p̃texto explorare posset cũcta milõianæ domus membra & gazarũ repositoria. Inquis. in quibus. Scelerati. Apuleii. Flagicii momento. Ita.n. acciderat: ut eodẽ tpe milonis domus latrociali manu diripereť:& Apuleius in asinũ demutatus nusq̃ cõpareret:ut merito tanti facinoris auctor fuisse uidereť. Frustratis. Allusis deceptis.

Præsidiũ fugæ credebant Apuleio post facinus patratũ præsidiũ fugæ p̃stitisse equũ: q & ipse a latronibus fuerat abductus: onustus p̃da. Seruũ eius. Hæc oia uidebant̃ ẽẽ argumenta potentissima aduersus ipm Apuleiũ:tãq facinorosi facinoris auctorẽ. Herilium. ipsius.s. Apuleii:ab hero.n. herilia cõsilia dicta. Indicere. Corrige idicẽ.ut dicat seruũ Apu. fuisse cõiectũ i carcerẽ tãq idicẽ demõstratorẽq; futurũ scelerũ ab hero Apul. ꝑpetratorũ.

Desmoterion

Publica Custodia

In pub. cust. carcerẽ signat δεσμωτήριον græci uocãt. M. Tul. in.i. de diuinatione Socrates cum esset in custodia publica.

Tres carceres in ciuitate

Carcer correctionis florentiæ

Præcipit Plato in libris de legibus: tres carceres in ciuitatibus constituendos esse unũ pluribus cõem in foro rerũ uenaliũ. Alterũ q correctionis noie nuncupet̃:qualis hoc tpe apd̃ florẽtinos est: quo tradunt̃ improbi. & illic tantisper cõtinent̃:donec meliores fiant:correctioresq;:& ad bonã frugẽ cõuertant̃. Tertius carcer in media regione edificandus est:i deserto & siluestri loco supplicii noie notatus: di̇ iam est itẽ publicã & liberã custodiã: publica custodia ẽ carcer

Libera custodia

Lignea custodia

ut diximus: libera uero custodia significat̃:qñ qspiam uel i oppido, uel i aliena domo coerceť ut libere intra p̃scriptos terminos possit ãbulare ; nec possit effugere. Salustius i Catilina Senatus decreuit uti abdicatus esset a magistratu lentulus:itẽq; cæteri in libris custodis haberẽť. Liui. liberã custodia haud ꝓcul a castris placere in aliqua fida ciuitate eũ seruari p belli tps: lignea custodia dr̃ Plauto comiter & scite; ꝓ uinculis ex ligno factis; qbus hoies coercitii custodiũť:quales sunt numellæ boiæ. cõpedes.

Custodia carcerarius

Custodiarium

Custodias uero poni apud iuriconsulti & Firmicũ maternũ & Sueto. ꝓ hoibus carcerariis; q in carcere custodiunť alibi copiose annotauimus. Nũ obiter annotandũ illud Esaiæ ꝓphetæ: sicut tuguriũ in cucumerario:uocabulo admodũ scito custodiarũ dici a Cypri.&.n. tuguriũ custodiæ cã fit. in cucumerario.i.in horto.in quo sati sunt cucumeres. unde eleganter custodiarium dictum.

Cucumerarium

Excarnificatus

Ex carnificatum Per carnificinæ tormẽta & cruciatibus discerptũ. lancinatũq; Sue. in uitellio. apud gemõias minutissimis ictibus ex carnificatus;atq;cõfectus est. Cyprianus qõnatos nouo uocabulo uocat tortos; q.s. habiti fuit in qõne & tormentis.

Quæstionati

In patriã luci. Madaurã Apu. patriã. Qui rerũ. Emẽdo reũ:ut dicat missos esse in patriã Apul. q reũ hoc est nocẽtẽ Apulei qrerẽt deposcerẽtq; ad pœnã. Hic. Hæc. Facta

Medullitus

cõpatione. Dũ mecũ inqt ꝑ cõpationẽ reputo qlis tũc eẽm i asinũ ærũnosum trãsfiguratus;& qlis quõ

bilibus: cõgruo cunctæ multitudĩs cõsensu: nescio qui Lucius auctor manifestus facionis postulabat̃ : q ꝓximis diebus: fictis cõmendaticiis lr̃is: miloni sese; uirũ cõmẽtius bonũ; arctius cõciliauerat: ut ẽt hospicio susceptus: inter familiares intimos hẽreť. Pluscullisq; ibidẽ diebus demoratus falsis amoribus ancillæ milonis aĩum inrepens: Ianuæ claustra sedulo explorauerat: & ipsa mẽbra: inqs oẽ p̃rimonũ cõdi sole bat: curiose ꝑpexerat. Nec exiguum scelerati mõstrabat̃ indiciũ : qppe cũ eadẽ nocte: sub ipo flagitii momẽto: idẽ ꝑfugisset nec exĩde usq̃ oppareret nã & p̃sidiũ fugæ: quo uelocius frustratis ĩsecutorib⁹: ꝓcul ac ꝓcul abderet sese: eidẽ facile suppeditasse equũ nãq; illũ suũ cãdidũ uectorẽ futurũ duxisse secũ plane seruũ eius ibidẽ in hospicio reptũ: scelerũ cõsiliorũq; herilium futurũ idicer: ꝑ magistratus in publicã custodiã receptũ: & altero die tormẽtis uexatũ p̃ribus: ac pene ad ultimam mortẽ excarnificatũ: nil qcq̃ rerũ taliũ ẽẽ cõfessum: missos tñ i patriã Lucii illius multos numero. Qui rerũ pœnas daturũ sceleris iqrent. Hic eo narrãte: ueteris fortunæ: & illius beati Lucii p̃sentisq; ærũnæ & infelicis asini facta cõpatione medullitus ingemebã. Subibatq; me nõ de nihilo ueteris p̃scæq; doctrinæ uiros

dã fuisse fortunæ opulẽtiis instructus uehementer ingemiscebã: medullitus aduerbiũ est a medullis dictũ. Ennius. Salue q mortalibus ꝓpinas uersus flãmicos medullitus. Subibat. Succurrebat in mentẽ ueniebat: in memoriã redibat. Pli. in. xxvii. tãto magis adorare priscoꝝ in inueniendo curã in tradendo benignitatẽ subit. Cæcã fortunã. Aristo. lib. ꝓblematum duodeuigesimo. cur inquit diuitiæ magna ex pte ab hoĩbus prauis potius q bonis habeant̃: an qa fortuna cæca est: discernere sibi atq; seligere qd̃ melius non põt. Pli. ut inqt pacuuius fortunã insanã. & cæcã. & brutã. esse phibẽt. cæcã obeã rẽ eẽ ꝑdicant qa nihil cernat quo sese appli cet: insanã aũt esse aiũt: qa hæc atrox. i certa. instabilisq; sit. brutã. qa dignum aut indignũ neqat internoscere. M. T. i Lelio. non ipsa inqt solũ fortuna cæca ẽ; sed eos ẽt plerũq; efficit cæcos: quos

Subit | Fortuna cæca | Insana | Bruta

finxisse: ac ꝓnunciasse: cæcam & prorsus exoculatam esse fortunam: quæ semper suas opes ad malos & indignos cõferat: nec unq̃ iudicio: q̃q̃ mortaliũ

cõplexa est. Pli. i. ii. fortũa laudat̃ sola arguit̃: & cũ cõuitiis colit̃: uolubilisq; a plerisq; uero & cæca ẽt existimata uaga incostãs; incerta uaria ĩdignorũq; fautrix. I cœlo ut docet Firmicus mitnus. locus ẽ. bonæ fortũæ & male fortũæ: naq; bõa fortuna quã græci αγαθην τυχην. uocant v. ab horoscopo signo collocat̃: mala uero in. vi. ab horoscopo signo constituit̃: q̃ a græcis dr̃. κακην τυχην tabula cebetis fortunã ostendit sup lapide rotũdo cõsistentẽ: esse cæcã. surdã. & insaniã: q̃ obãbulans aliis facultates eripiat aliis tradat: rursusq; ab eisdem illico auferat: iccirco in rotundo lapide consistere fingit̃: qm̃ instabilia sunt eius munera. Turba fortunã circũstans aspectu haud q̃q̃ similis sũt: sed eoꝝ alii letant̃ & gestiũt Alii merent & lugẽt: nã q uident gaudere hi q ppiã a fortuna accœpunt: a qbus ẽt bona fortuna nuncupat̃: q uero flere & manibus sublatis tristari hi sũt a qbus abstulit q̃ ante tradiderat. a qbus fortuna mala noiat̃. Veteres teste Lactãtio simulachrũ fortunæ finxerũt cũ copia & gubernaculo; tãq & hæc opes tribuat & humanaꝝ reꝝ regimen obtineat. Vnde poeta: inclytissimus fortunã uocat oĩpotentẽ & ab historico scitissime dictũ; fortuna in oĩ re dñat̃. Quod si ullo unq̃ tpe ante hac cognitũ est fortunã reꝝ humanaꝝ dñam eẽ: & ambiguis passibus uolubilẽ uolaticãq;: nũc maxĩe spectatũ nũc maxime cõptũ est; nihil esse tã magnũ qd̃ nõ possit e uestigio uolẽte fortuna pessundari & ex sũmo in imũ ꝓcipitari. Erat i. v. ab hinc anno in italia uiris opibusq; florẽte Lodouicus Sphorcia ducatus Mediolanẽsis inclytus moderator: tã pollens tã opulens; ut nutu hois uel renutu fierent oĩa aut ꝓhiberent̃. Eiusdẽ frater Ascanius in Senatu Cardinaliũ auctoritate & potentia haud dubie princeps Romanæ curiæ hẽns instar aurigæ moderabat̃. Deniq; hi duo fratres; cũctis ferme mortalibus erant formidãdi & inprimis Ludouicus Sphorcia. inter cæteros principes famigeratos. More humani igenii quo plura habebat eo ampliora cõcupiscens libidine dñandi aĩum titillãte maximũ galliaꝝ Regẽ Carolũ multis inuitamentis in Italiã euocauit: q ingentibus eqtũ peditũq; copiis stipatissimus a transgressu alpiũ adusq; Neapolim nullis obicibus repagulisq; transcurrit: & citra cruorẽ & sudorẽ subacta uelut a transcurrẽte cãpania est Calabri apuliq; in dictionẽ ultronei uenecunt. Alphũsius Rex Neapolitanus uiris eqs opibus ꝑ pollens regno exturbatus uasa collegit: & in Siciliã festinanter aufugit totus ille tractus Italię dicto citius redactus est in galloꝝ ptãtẽ afflatu fortunæ obsecũdãtis. Recte pictores & poetæ uictoriã finxere pẽnatãq; hoĩum cũ fortuna cũrũ nõ cursus est: sed uolatus Veꝝ eadẽ paulo mox reflãte rex gallicanus domuitionẽ capescere coactus est: sed ουκ αναιμακτι. i. non sine sanguine. Siqdem ad Taꝝ amnẽ: q agrũ parmensem pfluit. Ancipiti cruentoq; ꝑlio inter regios milites & italos depugnatũ est cũ Ludo. Sphorcia iã ex gubernatore Dux Mediolanẽsium factus iã uoti cõpos nouã cũ Venetis societatẽ coiuisset & fœdus sociale cũ Rege Carolo diremisset: post emissiũ uel eiectũ ex italia galloꝝ regẽ: ecce noua diffidia nouæq; emulationes inter principes populosq; Italiæ longe potentissimos gliscere cœpunt Dux Mediolanensis uenetos supiores uenetii ducẽ parẽ ferre nõ poterãt. hinc alterius mali labes: hĩc fax italiæ & flagelliũ Dux Venetis illudere: & cũ fœlicitatis pedissequa sit supbia: neminẽ uereri; leges belli & pacis cũctis mortalibus dare. Impatorẽ Maximianũ inducere in etruriã: mox mõ hos mõ illos fouere e uestigio destruere; put rebus suis conducibile arbitrabat̃: cũ attonitis cũctis & quorsum tenderẽt eius conatus expectantibus ueneti odiũ iãdiu occultũ cognites: decreuerũt Ludou. alteꝝ galloꝝ regẽ: q Carolo defuncto successerat sollicitare in Italiã. Rati neminẽ ad ducẽ insubriũ subuertẽdũ esse accõmodatiorẽ: q & ipse priuato odio infensus duci; & dñatũ illũ uelut ad se iure hereditario ꝑtinentẽ reposcens haud grauate suscepit eã expeditionẽ ad quã subditis uenetoꝝ maximiq; pontĩficis calcaribus atq; hortamentis factus est ẽt atq; ẽt ꝓpensior: itaq; ꝓbe callens italiã nõ aliter q̃ italicis uiribus subigi posse: id qd̃ olim antiochio ab annibale dictũ ferũt; ꝑfectũ copiaꝝ militariũ fecit Io. Iacobũ Triultiũ ciuẽ Mediolanẽsem claritudine nataliũ insignẽ: & apud populares suos fauorabilem: cuius grã & uirtus paucis ante annis cũ Ludouico Sphorciæ formidolosa esse cœpisset: iãpridẽ extorris factus & domo ꝓfugus ad regẽ cõfugerat: eũq; hortari & ĩpellere nõ desinebat ut bellũ inferret Duci Mediolanẽsi ostendens se ductore nullo negocio illũ posse ꝓfligari: igit̃ rex Iacobo triultio impulsore: consiliario ductore bellũ absens mira celeritate atq; fœlicitate confecit uix galli fines hostilles inuaserant. uix machinas oppugnatorias parauerãt cum repente Maximus ducũ dux. audito tantũ belli noie exanimatus fortunæ opinor impendentẽ ꝓcellã metuẽs habenas reꝝ subito reliqt & ad Imperatorẽ germanoꝝ

In cœlo bona fortuna & mala | Fortuna i lapide rotundo | Fortuna cũ copia & gubernaculo | Historia nostri tpis | De uaria reꝝ italicarũ fortũa | Dux Mediolani | Carolus rex galloꝝ in italiam | Victoria pennata | Cõflictus ad tarum | Iacobus triultius

Maximianum auro argentoq; oī asportato transfugit. Olim cæsar dictator significare uolens belli pō tici celeriter confecti uictoriam gloriabundus scripsit ἦλθον εἶδον ἐνίκησα. i. ueni uidi uici. Rex uero Galliaꝝ gloriosius dicere pōt & uerius. Nec ueni. necuidi & uici; q paulo post accepto tā insperatæ tā incredibilis uictoriæ nuncio cōtestim cū baronibus & Regio comitatu; transgressus alpes trāsiuit ī ita liam oculisq; lustrauit partū recens imperium Mediolaniq; concedit. Veꝝ cū natura cōparatum sit; ut quo se fortuna inclinat eo fauor hoīum sequaꝰ; oēs fere italiæ principes & reguli uenerunt salutatū offi ciose & reuererēter maximū Regē galloꝝ. eiq; sunt tātā uictoriā gratulati; inter cæteros alumnus quoq; me us Annibal Bentiuolus honestissimo comitatu stipatus est ꝓfectus; ueꝝ ut est in ueteri græcoꝝ ꝓuer bio [illegible]. i. non sine Theseo. hoc est non sine Mino Roscio deliciis meis; sine quo regulus Bentiuolus nil magnū inchoat; quo cū ob fidē tū ob prudentiā & facundiā consiliuq; ꝓstantissimū in rebus magnis plurimū utunꝰ Bentiuoli oēs una cū maximo ꝓclarissimi filii. hoc inclytus Annibal co mite; imo collega cā. n. Rei pub. nr̄æ destinabanꝰ. Reuerēdissime officiosissimeq; salutauit christiani ssimū Regem. a quo comiter & obuiis; ut aiunt manibus exceptus & ꝓconio regio dilaudatus uoti com pos domū remeauit. Quis q̄so unq̄ credidisset Ludouicū Sphorciam inter duces oīs maximū; īter re ges famigeratum inter mortales memoratissimū inter hoīes terrenū deū tā repente tā inopinato iactu ram tanti tāq; opulenti ducatus esse factuꝝ. Tā subito rebus deploratis. Mediolanū ipsamq; Mediola ni Arcē desertuꝝ. qua nihil in teraꝝ orbe munitius q̄ commeatibus copiosam machinis repugnatoriis instructissimā. inexpugnabilē; & oibus tormentis bellicis inuincibilē esse sciunt oēs q uidere. Nimiꝝ id totū fortunæ & fato assigandū est fato danꝰ impia & adimunꝰ fortunæ hi ludi sunt; sola utranq; pagi nam facit; illi uni oīa accepta oīa ferunꝰ expensa fortuna Ludouicū Sphortiam ex fastigio excellissi mo deuolutū ceenulauit; quē prius non tātū ut alumnū molliter fouerat; sed ut filiū iucundissimum peculiariter crexerat illustraueratq; exēpla fortunæ uariantis īnumera sunt apd̄ priscos. q̄ Dionysiū gē tium quōdā terrorē corinthi litterario ludo ꝓfecit; q̄ ꝑseum macedonū regē captiuū fecit. Eiusq; filiū legitimū artē fertariā ob q̄rēdū docuit uictū; eadē Pōpeiū post triūphos ex toto terraꝝ orbe partos. post q̄ituū ex reꝝ gestaꝝ amplitudinē magni cognomentū; spadonū libidini in ægypto trucidādū tra didit. Veꝝ hæc exēpla recentissima nulli priscoꝝ post ferēda abūde cōmonefaciunꝰ; ut fortunæ blan dienti; ut rebus secūdis hōīnimiū nemo cōfidat. Naq; regnū Neapolitanū; ut cætera ꝑterea; adeo uer tigine fortunæ circūactum est; ut spacio annoꝝ quatuor; qnq; reges habuerit; quo quid mutabiliꝰ di ci pōt. Florentini quoq; opes diu florentissimæ uiguerūt; bello externo & domestico uexati. Medices; quæ familia florentiæ diuinis existimatione claritudine multos annos primatum tenuit in exiliū mis si; Mutilatus florentioꝝ dn̄atus auulsione pisaꝝ q̄ maritima ciuitas plurimū rebus illoꝝ conducebat. Nuperrime Dux Mediolani; quo nemo maior. nemo opulētior ex fastigio amplissimo decussus; q̄ res uix apud posteros sit fidē habitura. Cogiꝰ alienas suppetias implorare. Deniq; per hosce annos nulla fuit ciuitas in italia quam nō belli fulmen afflaret & turbo ꝑcelleret. Sola fuit patria nostra imunis & exors bellicæ uastitatis; bellis undiq; allatrantibus idq; factu ꝓudentia Auctoritate Consilio illustris simi principis. Io. bentiuoli q bononiensem Rem pub. in maxima tranqllitate nec minori dignitate flo rentem diutissime custodiuit; cui amplissima ocii & pacis & opulentiæ bona accepta referrimus; optā tes at nīc saluberrimus status permaneat inconcussus ut optimo principi bene rem pub. & ex utilitate oīum regenti deus ꝑpetuitatem largiaꝰ; publicū. n. uotum est salus principis; a quo uelut a filio pēdet salus ciuitatis. Ecce tibi; cū hæc iā condidissem; nec adhuc edidissem. Dux Mediolani suis succinctus copi is militaribus reuocatus a suis redit Mediolanū; estq; fauorabiliter plausibiliterq; receptus a cūctis ordi nibus restitutusq; in pristinū fastigiū; qd̄ sane pleriq; oībus est perq̄ iucundū; & enim stante Mediola ni Duce stant cæteri italiæ reguli; italoꝝ existimatio maiestasq; cōsistit ac floret; illo cadente hæc oīa simul titubent īmo corruant necesse est. itaq; Deū optimū maximū ꝓcor; ut fulcimentis firmissimus fulciat & stabilimentis ineluctabilibus stabiliat principatū Ducis inclytissimi Ludouici Sphorgiæ ut nos quoq; solidati in consistamus extra oēm lapsum titubantiæq; ꝑiculū; hæc reꝝ ambages uarietatesq; tam improuisæ tā subitæ tā inopinatæ euidenter cōprobant plautinā illā ex truculento sniam. Actu tum fortunæ solent mutarier uaria uita est; in has digressiones diuertisse & hæc trāseunter inferuisse non fuerit alienū neq; intēpestiuum; ob quotidiana fortunæ uariantis mentionē quā cœcā & surdā nō immerito finxeret; ut exempla uetusta & recentiora testanꝰ quā optimo epitheto elegantiq; uocabulo exoculatā Lucius nr̄ appellat exoculatus aūt; ut ex semita in uiā regrediamur; dr̄ oculis priuatus. Mar cialis defioculū uocat scite & eleganter cui deḟr oculus quē luscū dicunt; uetus uerbum est apud iuris consultos eluscare; qd̄ significat luscū facere; si enim scriptum legimus; titulo ad legē aq̄liam; aquilia teneri eū qui eluscauerit discipulū in disciplina. Elucificare uero significat luce priuare Demiror No nium Marcellum exponentem elucificare esse lucidare; idq; ex auctoritate laberii qui ita scribit uolo elucificare exitum ætatis meæ; & enim quod cum honore multo dictum sit Nonii Marcelli apud la berium elucificare accipitur contrario intellectu; non enim significat lucidare ut ille opinatur; sed lu ce priuare est. n. apud laberium diues auarus [illegible] & popinationem filii deplorans qui ait uelle se Democriti exemplo luminibus oculoꝝ priuare ne uideat filiū neqtia & luxu ꝓdigentē patrimoniū. Laberianos uersus pro testimonio citat Aulus Gellius; apud quem lucificare legitur; pro elucificare.

Dux Mediolano abscessit
Veni uidi uici
Rex Ludouicus Mediolanum
Annibal bentiuolus
Minus Roscius
Arx Mediolani munitissima
Fato dantur imperia & adimuntur.
Dionysius syracusanus
Perseus captiuus
Pompeii fortuna.
Regnū Neapolitanum. fortunæ obnoxiū
Florētini Medices
Laus. Io. Bentiuoli
A salute principis salus ciuitatis
Exoculata fortūa
Defioculus
Eluscare
Elucificare
Error Nonii Marcelli

eligat: imo uero cum his potissimū diuersēt: quos procul si uideret: fugere deberet qdq; cunctis ē extremius: uarias opiniones: imo cōtrarias nobis attribuat: ut & malus boni uiri fama glorieť: & innocentissimus cōtra noxiorꝫ ore plectať. Ego deniq; quē sæuissimus eius impetus in bestiā extremæ sortis quadrupedē deduxerat: cuiusq; casus ēt cuiuis iniqssimo dolendus: atq; miserandus merito uidetur: crimine latrocinii: in hospitem mihi carissimū postulabar. Quod crimen nō mō latrociniū: uerū ēt parricidium: qsq; rectius noīaret: nec mihi tamē licebat causam meam defendere: uel unico uerbo saltem denegare. Deniq; ne mala conscientia: tam scelesto crimini presens uiderer: silentio cōsentire. Hac tantū impatientia ꝓductus: uolui dicere: nō feci: & uerbū qdē ꝓcedens: semel ac sepius imodice clamitaui: sequēs uero nullo pacto differere potui sed in prima remāsi uoce: & idētidē boaui: nō. nō. quāq̄ nimia rotūditate pēdula uibrassem labia: sed qd ego pluribus de fortunæ sæuitate conqueror: q̄ q̄ nec istd puduit me: cū meo famulo: meoq; uectore illo equo factum conseruum atque coniugem: Talibus cogitationibus fluctuantē: subiit me illa

Eligat. Augustinus in. iiii. de ciuitate dei fortuna inquit q̄ dr̄ bōa: sine ullo examine meritorꝫ fortuitu accidit hoibus bonis & malis: unde ēt fortuna noiať: quō ergo bona est q̄ sine ullo iudicio & ad bonos & ad malos: ut qd aūt coliť: q̄ ita cœca est: passim in quoslibet incurrens: ut suos cultores plerūq; prætereat: & suis contēptoribus hereat. Cū his diuersēt. Malis s. & indignis. Extremus. Deterius & peius. Malus boni fama. Præsto exempla sunt multorꝫ: qui foris secus Catones intus insecus nerōes sunt: & sardanapali: q uulgo credunť boni: cū sint pessimi: nā multis simulationū inuolucris: ut inquit uerissime. M. Tul. tegiť & quasi uelis qbusdam obtendiť uniuscuiusq; nā. frōs oculi. uultus pſæpe mentiunť. O ro ue ro sepissime: ité in orone cōtra pisonē. oculi supcilia frons uultus: deniq; rotus: q sermo qdē tacitus mentis est. hic in fraudē hoīes impulit: hic eos qbus erat ignotus decepit. Fefellit induxit. Millia hoīum sunt quos ut bonos atq; sanctos: & ut græci dicunt. ἀναμάρτητους .i. inpeccabiles fama circunfert: qui intercutibus uitiis madescūt & sub habitu ouillo lupinā occultant uoracitatem e cōtrario uir probus innocens iustus ꝑsepe male audit & ꝑ improbo damnať in hanc sniam est illud Senecæ inuadit tēperatissimos morbus ualidissimos phtisis. innocentissimos pœna. Secretissimos tumultus. scribit: firmicus maternus: eos qui in horoscopo habuerint hedū fucato affectu mentiri seueritatem: ut Catonis frontē & institutū: imitari uideaľ. Nūc dolet lucius q̄ cū ipse esset innocētissimus ꝑ nocentissimo culpabatur. Firmicus maternus: ut fatim fieri scribit. ut iustus mendicet: ut sceleratus maximis honorꝫ emuleť isignibus. Eius. fortūæ. Extremæ fortis Asinum significat: cuius inter q̄drupedes extrema sors ē & i pecore utilissimo censeť unde a Columella uilis uulgarisq; asilus nuncupať. Casus. Infortuniū suū signat: quo ex hoīe in brutum fuerat demutatus: qualis casus uel inimico & hosti miserandus uideri merito posset consimile est illud poeticū: uel priamo miseranda manus. Postulabar. Accusabar. & culpabar. Parricidium. Vtrūq; & latrocinii & parricidii crimen atrox est ac magnū: sed atrocius & maius haud dubie est parricidii: in quo multa peccantur: nā uiolat ueius q ꝑeccauit: is qui aluit is q in sede ac domo atq; i re pu collocauit. Sensus Apuleiāus est uiolasse ius hospitii. lesisse iouē hospitalē: hospitis domū: cōpilasse: id nō iam latrocinium nominandum q̄ parricidium: quasi qui & hospitē ledit parrida sit. Silentio consentire. Taciturnitas cōfessionis genus est: & ut ait. M. Tullius dum tacent satis clamant. Non feci. Longe fortissima tuendi se rō est: ut tradit Quintilianus. si quod obiicitur: negari potest: si dicere possumus: non feci: non occidi. plinius in epistolas: ꝑterea celer eques Romāus cui Cornelia obiiciebatur: cum in comitio uirgis cederetur: in hac uoce perstiterat: quid feci nihil feci: merito ergo Apuleius innocentiæ suæ conscius: ad refutandum crimē quod infortii obiiciebatur: noluit clamitare id uerbum quod in defensione maleficii potentissimum est. s. non feci: sed cum latinam dictionem ut pote Asinus latialiter enunciare non posset: plane satis & dilucide: boauit. particulam negatiuam: quæ ē nō: uerbum autem feci exprimere nequiuit: & profecto ruditus Asinorum non: non sonare uideť. Præcedens. Significatur non: quæ dictio præcedens & prima est: in hac oratione non feci. Identidem. Frequenter boaui: boando inclamaui dixit Virgilius in Georgicis. Reboant siluæq; & magnus olimpus idest resultant: & remugiunt: ut exponit Seruius Maronianus interpres: qui auctumat id uerbum græcum esse. Rotunditate. Vt uidelicet os i rotunditatem conformatum planius lucidiusq; uerbum explicaret. Vibrassem labia. Labias siue labia contorquæti emoueriq; in dictionibus atq; litteris enunciandis. Nigidius. Marcianus. Gelliusq; notificant. Quamquam. Legi potest quāquam: ut intelligas: quā scilicet fortunam non puduit fecisse: me conseruum cum equo meo: & cōiugem. i. coniun

Fortuna a fortuitu
Inuolucris tegiť natura hominum
Vultus oratio fallunt
Sub habitu ouium lupus
Probus ꝑ improbo expiodiť
Vilis asellus
Parricidium atrox crimen
Negandi potentissima defensio
Non feci
Boare
Reboare

Myrtum côiugulû

ctum copulatúq;& in eadê conditione coniugatû. M. Cato. myrtû coniugulû appellat intelligi uolens coniugalê. a coniugiis: qbus p̃est uenus: cuius tutelæ myrtus dicata est. Vnde uenerê mõ myrteã modo murtiã uocant. Subiit. In memoriã uenit. Cura potior. Sibi curã uitæ & salutis q̃ famæ potiorê fuis-seat. qm̃ ut ꝓuerbium plautinû est. Tunica pallio ꝓpior est: & ut inquit Gellius. nihil nobis pẽsius ca riusq; est: q̃ nos met ipsi cætera extrinsecus & circa nos cruciant ac torqut: res aût uitæ intrinsecus grassant. Parturiebam. Parturire mihi uidebar ex supplicio: quod mihi latrones destinauerant: qñ. s. me insitutû & fartilem puellæq; ꝑgnatione distentum interimere decreuerant.

cura potior: quia statuto cõsilio latronû: manibus uirginis decretã me uictimã recordabar: uenti em crebro suspiciens meû: iã misellã puellã ꝑturiebã. Sed ille q cõmodum falsam de me notoriã ꝑtulerat expromptis mille aureis quos in sinu laciniæ contexerat: quosq; uariis uiatoribus detractos: ut aiebat: ꝓ sua frugalitate cõi conferebat arcæ: infit etiam de salute commilitõum solicite sciscitari: cognitoq; quosdam ímo uero fortissimum quẽq; : uariis quidem: sed impigris casibus adoppetisse; suadet tantisper pacatis itineribus: oĩumq; præliorꝫ seruatis induciis: inqsitionibus cõmilitonû potius insisteret: & tyrocinio nouæ iuuẽtutis: ad pristiæ manus numerꝫ: martiæ cohortis facies integraret: nã

Qui cõmodum. Tunc túc. id horæ.

Notoria

Notoriam ꝑtulerat. Delationê insimulationemq; notificauerat & memoratione fœdissima infamauerat. Notoria hodie uulgaria dictio ẽ & libellionibus usurpata. Expromptis. Demõstratis offensisq;. In sinu laciniæ. Id a pleris q. fieri solet: qui furtim & dissimulanter pecunias ferunt: ut in lacinia uestis aureos contexant: ut qui eos uiderint: pãnosos & medicos existimẽt.

Pytagorei in mediû dabant pecunias

Communi arcæ. significat arcam nũmariam fuisse latrocinali collegio cõmunem: inq unusquisq; latronum porciunculã pecuniæ ex rapto parte conferebat: sicut qui a pythagora in cohortê discipulorꝫ recipiebantur: quod quisq; familiæ pecuniæq; habebat in medium dabant: & cohibat̃: societas inseparabilis heb atq; cœnobium hoc est contubernũ sic scribit Hieronymus fuisse qđdam gentis monachorum: qui de eo qđ laborauerant in mediû partes conferre soliti sint: ut haberent alimenta cõia in actibus quoq; apostolorꝫ scriptum legimus quod & Augustinus memorat solitos eos q in cõtuberniû recipiebant̃ uenditis possessionibus pecuniã offerre ante pedes apostolorꝫ & omnia habuisse cõmunia. in Castris ut auctor est Vegetius folles hoc est crumenæ per cohortes singulas ponebant̃. in quibus depositum militare condebat̃. Infit sciscitari. Pergit inquirere. Cognito. Cum cognouisset. loquutio elegans & apud idoneos auctores frequens. Silius auditoq; furens socias non defore uires hoc est cum audiuisset. Cor. Tacitus deligit locû artis faucibus & a tergo silua clausum satis cognito nihil hostiû nisi in fronte: & apertã planicie esse sine metu insidiarꝫ. Adoppetisse. Perisse mortuû esse: adoppetere. n. est morte oppetere: possumus ãt sic uti hoc uerbo: ut per se plenum sit: & ut recipiat adiectiõem: dicimus. n. adoppetit & oppetit pro eo qđ ẽ moritur & oppetit morte sicut expirat & animam expirat.

Oia cõia
Apostolis
Cognito
Oppetit
Oppetit mortem
Tãtiper

Tantisper. Interim. Annotandum hanc particulam tantisper absolute hoc in loco positam. & plenã esse sine appendicula: accipiq; pro interim & interea. cõsimiliter Liuius in primo. id imperiû ei ad puberem ætatem incolume mansit tantisper tutela muliebri: alias fere semper connecti solet quoad dû uel donec & significat tãdiu. Plau. in Menechmis. meretrix tantisper blandit̃: dû illud quod rapiat uidet. Au. Gel. ut uiueret qdem tantisper quoad fieret ꝑmutatio. Inqsitionibus. Vt noui cõmilitones inqrerent̃ ꝓ supplemento mortuorꝫ antiqui accensos uocabant eos q in locû demortuorꝫ subrogabant̃: q ad scriptiui siue ad scriptitii nõiant̃ ex eo dicti ut interꝑtat̃. M. Varro. q olim ascribebant̃ inermes q succederẽt armatis militibus: si qs eorꝫ deperiisset. Plau. idê istuc aliis ascriptiuis ad legionê fieri solet. Succenturiari quoq; uerbo militari dicunt̃: qui explendæ centuriæ gr̃a subiiciunt se ad supplementum ordinum: hinc illa ex phormione a re militari scite facta trãslatio: ego insidiis hic ero succenturiatus: eadê methaphora succenturiari ponitur pro subiicere substituereq;. quasi succedaneum. Au. Gel. præfecti popinæ negant cœnam lautã esse nisi cû libentissime edas: tû auferat̃. & alia esca melior succenturiet̃.

Accensi adscripti
Succenturiari
Succenturiatur

Tyrocinio nouæ iuuentutis. Suadebat inquit ut tirones ueteranis substituerent̃: & ut iuuenes gladiatores in locû defunctorꝫ sufficerent̃ ad explendum pristinû numerꝫ. Tirocinium aût ꝓ rudimento accipit̃ non solû in disciplina militari: sed in aliis quoq; rebus. Plinius eleganter tirocinium nauium dixit Manilius nec tirocinio peccet circûq; feratur æterna cû luce dies: tirones: nõ tam noui & rudes in militia q̃ in gladiatura & latrocinio atq; aliis quoqun rebus usurpant̃. M. Varro de bobus scribens tironem inquit cû ueterano adiungunt. a Columella adolescẽtior canis tirũcula dicta scribunt iuriscõsulti titulo de re militari ignoscendû esse tironi ignoranti adhuc disciplinã: optimi tirones ex p̃cepto Vegetii deligunt̃ ex Agricolis. Humeris musculosis suris expediti non superflua carne distentis sed neruorꝫ duritia collectis. ꝓceritas in tirone non magnope desideranda: utilis est. n. fortes esse q̃ grãdes. Pristinæ mãus. Prioris multitudinis. Martiæ cohortis. Martiã cohortê appellat bellicosam

Tirocinû
Tirones
Tirunculacanis

bellicosam latronū manū. quoq; deus mars est. & telū qđ missile uibrāt simul allusit ad Romanā militiā in qua erat legio martia exploratæ uirtutis: de qua. M. Cicero in quarta Antoniana tum'. quid legio martia; quæ mihi uidet̃ diuinitus ab ipso deo traxisse nomē a quo Po. Romanū generatū accepimus. Inuitos ad latrocinium exercēdū: inuiti metu cōpellūt̃: uolētes præmio suitant̃: nec parum multi reperiunt̃ q malūt in collegio latronū tirānica ptāte dominari q̃ in uita priuata humiliter degere atq; seruiliter. & cū duo monosyllaba orbem terrarū regāt ius. s. & uis. apud latrones uis colit̃ iurisq; locum sibi uēdicat ensis. est tñ interdū cernere aliquā iuris iustitiæ q adūbratā imaginē apud latrones nā q archipirata dicit̃ nisi æquabiliter prædam dispartiat aut occidetur a suis ut inqt. M. Tullius: aut relinqtur. qn etiam leges latronum esse dicuntur qbus pareant: quas obseruēt. itaq; propter æquabilem prædæ partionum bargulus illiricus latro: de quo ē apud theopompum: magnas opes habuit & multo maiores Viriatus lusitanus cui exercitus Romani Imperatoresq; censerunt. Pro sua parte. Tanquam unusquisq; ex collegio latrocinali prorata parte cōmilitonem parare deberet. Et statu procecum. Tratura corporis & proceritate grandissimum procentatem tironum inqt Vergetius ad uictoriam scio semper exactam. ita ut senos pedes uel certe q nos & denas uncias habere probarentur. Verum non tā staturæ ratio habenda est. q̃ uirium: qđ & Homeri suadet auctoritas q tideum corpore qdem patuū sed armis fortissimum fuisse significat: statū aūt pro statura dixit sicut tonsum p

& inuitos torrore cōpelli. & uolentes p̃mio prouocari posse nec paucos humili seruiliq; uitæ renunciantes: instar tyrānicæ potestatis: sectā suā cōferre malle. Sed quoq; iā dudū: pro sua parte quendā cōuenisse hominē. & statu procerū. & ætate iuuenem: & corpore uastum: & manu strenuū: eiq; suasisse: ac deniq; persuasisse, ut manus habetatas diutina pigritia tandem referret ad frugē meliorē: bonoq; secūdæ: dum posset frueret̃ ualitudinis. nec manum ualidam erogandæ stipi porrigeret. Sed hauriendo potius exerceret auro. Talibus dictis uniuersi omnes assensere: & illum qui iam cōprobatus uideretur: asciscī: & alios ad supplendū numerum uestigare statuunt. tunc profectus: & paululum cōmoratus ille perducit immanem quendam iuuenum uti fuerat pollicitus. nescio an ulli præsentium cōparandum. nam præter cæteram corporis molem toto uertice: cūctos ante pollebat. & ei cōmodū lāugo malis iserpebat. sed plane centuculis disparib': & male cōsarcinatis semiamictū

tonsura. Alias status cōstitutio dr̃ a stādo uidelicet. inde basilicus status Plauto pro regius magnificusq; consistendi modus apud eundem illud prouerbiale. in statu stat senex pro eo qđ in procinctu est: & stat paratus de statu oratorio quæ res græce dicit̃ στασισ & alio noie cōstitutio & de statu Rei. P. & priuate. nihil notius. Scio tibi familiarē esse ex crebra lectione libellū meū de optimo statu. Vastum. Enorme & magnū Vir. uastumq; caua trabe currimus æquor in usu apud auctores est uastitudo uastities & uastitas pro horore desertone contagio. & desolatione. uastitudo apud Gellium pro magnitudine ponitur & enormitate. Vastescere uerbum uetus est significans deseri & uastari. Persuasisse. Suademus facilia persuademus difficilia. suademus monendo persuademus perficiendo. Pigritia. Desuetudo. pigritia ueternū parit. de utirio corpore hebetat̃ robur corporis & uigor ingenii. ide illud. Sil. sentētialiter prolatū blādoq; ueneno disidiæ uirtus paulatim euicta senescit. & ut inquit Oui. Ignauū corrumpūt ocia corpus. Iccirco salubriter præcipit pacatus panegyrista tergendā ocii esse rubiginē. & opere uetem ſi discutiendū ne uirtus qete languescat. gaudet diuina perpetuo motu & iugi agitatiōe se uegetat æternitas stat e sol nescit. Erogādæ stipi. Persuasi iq̃t ne uellet rogādo emendicare pecuniā; sed ut potius manus exerceret disciplina latrocinali: & ita aurū spoliando rapiēdo trucidādo congereret. Solent mendici & egentes erogandæ stipi. i. nūmo manū porrigere. seneca in sublicium pontē me. transfer & inter egentes abige nō ideo m̃ me dispiciam. q in illorū numero consedeo. q manū ad stipē porrigunt. apud Frontinū erogatorius aquæ modulus & acceptorius inter se opponuntur ut erogatorius qui erogat & p̃bet aquā significet̃. acceptorius uero quo accipit̃. Asciscī. Adscribi ad summū in numerū latrocinalē. Immanem. Vastitate corporis ingentē. Alias imanem dicimus fœdū. truculētū noxiū. Molē. Vastitudinē. Toto uertice. Ex Virgilio sumptū. qui ait de turno uertit arma tenēs & toto uertice supra est. Antepollebat. Exupabat excellebat. Cōmodū. Tūc primū iā iā. Lanugo malis inserebat. Vix uesticipē fuisse significat namq; uesticipes antiquitas uocat quorū genæ prima barba uestiunt̃: sicut econtrario inuestes dicti impuberes quibus nulla uestis. i. barba. obrūbrat malas in apologia inuestē a nobis accepisti. uesticipē illico reddidisti. Palladius p inuestē pueros uasa curabis. illud Virgilianū aurea Cæsaries ollis atq; aurea uestis exponunt grāmatici. ut uestis pro barba intelligat. sicut illud ennianū. quid sibi uult hæc tā lōga uestis: male aūt īfra oculos hoī tñ sunt: quas

Legio martia
Ius
Vis
Archipirata
Leges latronum
Burgulus
Viriatus
Proceritas tironū
Status pro statura
Status basilicus
Vastitudo uastescere
Persuadere
Rubigo ocii tergēda
Diuina in motu
Mendici manū ad stipē porrigunt
Erogatorius modulus acceptorius
Immanis
Vesticipes
inuestes
Vestis barba
Malæ
Genæ

prisci genas uocabant. Centuculis. Vestimentis uersicoloribus uilibusq; pãnosum sentũ squalidum designat. Inter quos. Scilicet cẽtuculos: de qbus relege quæ annotauimus in primo cõmentario. ostẽdit aũt iter pãnos male cõsutos ac male cõsarcinatos pectus & uẽtrẽ hois uasti cõtueri non potuisse. qn denudatũ & intectum cõspiceret: cui crusta callosa esset pro tegumento. id qđ in rusticanis & gelicidio duratis persæpe cõspicimus. Crustata crassitie. Crusta interdũ & crassicudo callosa ipenetrabilisq; obducit corporibus: quæ sole æstu algore durata sunt. Auete uerbũ salutatorium est. qđ græce dicunt χαιρετε. Marti clientes

Auete

Latrones salutans: honorifico uocabulo clientes martis appellat: tanq̃ omnes in cliẽtela martis sint: quibus dextra est & telum pro numine mars mauors: & mamers dictus a Veteribus. Vnde mamertinis siciliæ populis inditũ nomen. Mamercus quoq; nomẽ est oscum eo q hi martem mamertem dicunt. Volẽtes accipite. Hortatur latrones. ut libentibus animis seipsum accipiant. in cohortem q uiuacitate prædicus manu strenuus uulnerum mortisq; contemptor existit. Vulnera excipientem. Nõ potuit expressius significantiusq; ostẽdere hoiem impertritũ ac extrilidum minimeq; uulnerum metuentẽ: q̃ ut diceret libentius excipere uulnera q̃ aurum: cũ mortales ferme omnes nihil libentius suscipiant q̃ pecuniã cum aurum libentius q̃ solẽ intueant: cum oĩs oratio. ut inqt Ambro. & supplicatio ad deũ aurũ querat. Qui ergo libẽtius uulnera q̃ aurũ excipit is mirorũ spretor uulnerũ mortisq; cõtemptor dici potest. & cõsequenter ĩ latrocinali familia expetẽdus. Formidant. Seneca metus inquit mortis uictores gentium uicit. & ut præcipit Lucretius. est metus ille foras pceps acherontis agendus q genus humanũ pœnitus subuertit.

Mamers
Mamertini
Mamercus

inter quos: pectus & uẽter crustata: crassitie relucta bãt. sic itrogressus: auete iqt fortissimo deo matri clientes: mihiq; iã fidi cõmilitones. & uiq; magnanime uiuacitatis uolentẽ: uolẽtes accipite. libentius uulnera corpore excipiẽtẽ: q̃ auq; manu suspiciẽtẽ: ipaq; morte: quã formidãt: alii meliorem: nec me putetis egenũ uel abiectũ. neue de pãnulis istis uirtutes meas æstĩetis. uã pfui ualidissimæ mãui. totãq; prsus deuastaui macedoniã. Ego sũ pdo famosus: hemus ille thrati9. cui9 totæ puiciæ nomẽ horescũt pre theroe

Morte meliorẽ. Mortem scriptores bonam appellant. quoniam finis est erumnarum. & requies malorum ut M. Cicero latissime explicat. in Tusculanis q̃stionibus. inde a poetis dicitur mors bona. Valerius Flaccus. Miserere parentũ mors bona: & ut inquit Plinius noster ex oĩbus bonis quæ homini tribuit natura nullum melius tempestiua morte. præterea mors bona ex eo dici potest q neminem fallit neminem præterit. nec huic magis q̃ illi gratificatur: sed æqua lance cunctos tollit. De pannulis. In hanc sententiam scitũ est illud Cecilianum: sæpe est ẽt sub palliolo sordido sapientia põt ut inquit elegãter Seneca ingeniũ fortissimum ac beatissimum sub qualibet cute latere. põt ex casa uir magnus exire. potest ex deformi humiliq; corpusculo formosus aĩus ac magnus. cõsimiliter põt in pãnoso & sordidato corpore aĩus generosus ac robustus delitescere. Plinius in epistolis tradit non paucos cultu pagano pcellentes inueniri. Itaq; nõ est quispiam de pãnoso uesticu estimandus: sed a uirtute. & animi dotibus probandus. nec enim habitus uirtutem dat. nec cathedra sanctificat sacerdotem. Validissime manui. Cohorti gladiatorum robustissimæ. Prædo famosus. Fere semper in malã partem famosus usurpatur. ut famosus latro famosus leno: famosus gladiator. & alia id genus. non nunq̃ cum laude famosus dictus: ut alibi annotaui & infra ostẽdetur. Hemus. Nomen est famosi latrõis. ut apud Theopõpum bargulus ilIiricus latro. ut apud nostros scriptores uiriatus lusitanus memorant. Liuius quoq; celebrat thimasitheũ archipiratã liparẽsium: cũ quo hospitium factũ est a Romanis. donaq; publice data. alludere autem uidet ad nomen hemi montis in thracia excelsitate cõspicui. ex cuius uertice uulgata opinio est ponticũ simul & adriaticũ mare & histrũ amnẽ & alpes cõspici posse. ideoq; Philippum Macedonũ Regẽ cupido olim cœpit ascendendi in hunc montẽ. ad cuius uerticẽ tertio demũ die cũ filio pseo peruenit. Probus grãmaticus Virgilianus interpres: auctor est a noĩe regis hemi nũcupatũ hemum esse. a cuius sorore. alter quoq; mons rhodope noĩet: rhodopẽ & hemũ in hosce mõtes transfiguratos esse fabulæ canũt & signat Oui. in. vi. metamorphoseos his uersibus. Threiciam rhodopen. habet angulus unus. & hemũ: nunc gelidos montes mortalia corpora quõdam. Posset nomen hoc quoq; deduci non inscite απο του αιματος. i. a sanguine tanq̃ pdoni congruat nomẽ sanguinolentum: cum sanguine latrones gaudeant. hinc mars apud græcos αιμοχαρης bono epitheto cognominatus q̃si sanguine gaudens. Alias hemus nomen est greculi histrionis. cuius meminit satyrographus. Therone. Nomẽ accõmodatum latroni: ut potea feritate deductũ. θηρ. n. græce fera est: unde thorodamas quasi ferarum domitor apud Oui. hinc theriotrophion dr̃ Varoni septũ: quo feræ inclusæ pascunt. Vir. meminit theronis alterius. ex eadem origine theriaca theriaciq; pastilli noĩant: quoniã. s. medent morsibus ferar: & contra uenenata aduersant: uel qa fiunt ex uipera quã græco uocabulo θηρα appellant: qđ & Galenus indicat ĩ libro de theriaca. sic. n. scribẽdũ est nõ tyriaca: ubi ait ex uipis fieri amputatis utrinq; quaternis digitis. Si mõ θηρες. i. theres hoc est uipe sint utiles: idem tradit theriacem esse

Mors bõa
Sub sordido pallio sapientia
de uesticu nemo estimãdus
famosus
Hemus
Rhodope
Mars emochares
Therodamas
Theriotrophion
Theriaca
Theriaci pastilli
Theriaca ex uiperis

antidotum

antidorũ cõtra deleteria.i.contra uenena.& uenenata.δηλητηριον græce dicit͏̃ uenenũ. Latrone inclyto. Vocabulum est ex his quæ græci dicunt των μεσων.nãq; inclytus cum laude usurpatur. & cum reprensione. Au. Gellius aliq; eruditi suplatiuũ qđ est inclytissimus usurpãt. Manipulos factionis Contubernia factionis gladiatoriæ significat manipulus enim ii credimus Vegetio & modesto de re militari cõmentantibus uocatur cõtuberniũ ab eo qđ coniunctis manibus dicebant.erant autem milites decem sub uno papilione degentes quibus unus qui præest caput contubernii noĩatur. Liuio manipuli sunt numerosiores.qui sic scribit in.vii.manipulus leues uicenos milites aliam turbam scutatorũ habebat. M. Varro manipulum interpræatur.quasi manus plures Cincius libro.vi. de re militari in legione inquit sunt cẽturiæ sexaginta.manipuli.xxx. cohortes decem.quibus uerbis indicat manipulũ: duas centurias continere constareq; ex militibus ducentis:grammatici manipulos:pro signiferos accipiũt quia sub Romulo pauper adhuc romanus exercitus hastis fœni manipulos illigabat:

atq; latrone inclyto ꝑgnatus.humano sanguĩe nutritus. Interq; ipsos manipulos factiõis deducatus heres & hemulus uirtutis paternæ.sed oẽm pristinã fotiorũ fortiũ multitudinẽ magnasq; illas opes exiguo tpis amissi spatio:nã ꝓcuratorẽ principis: ducẽaria ꝑfunctũ:de hinc fortuna tristiore decussum:ꝑtereũte meorato fuerã agressus. Sed rei noscẽdæ carpo ordinẽ. Fuit qdã multis officiis ĩ aula

& hos pro signis gerebat:quod sensisse uidetur & Ouidius cum ait:pertica suspensos portabar longa manipulos.unde manipularis nomina miles habet.inde cõmanipulones dicimus.ut cõmilitones in eodem manipulo cõmilitantes cõmanipulationem dixit. Spartianus:pro contubernalitate & eiusdẽ manipuli societate & cõmilitio manipulos pro fasciculis manualibus poni nemo non nouit. Amissi. Lego amisi hoc est perdidi ut uerbum:sit non participium. Procuratorem principis. Apud iurisconsultos libro primo digestoꝝ titulus ẽ de officio procuratoris cæsaris:ubi tradit Vulpianus:quæ acta gestaq; sint a procuratore cæsaris sic ab eo comprobari.atq; si a cæsare gesta essent. Claudius Cæsar ut refert Corn. Tacitus procuratoribus suis omne ius tradidit pareq; uim in rebus peragendis eorum esse uoluit.ac si ipse statuisset.procuratoris nomine ut docet. M. Tullius in oratione pro cecinna.appellatur nostri iuris uicarius qui negocio nostro præpositus est. Vulpianus libro tertio digestorum.procurator inquit est.qui aliena negocia mandato domini administrat. Ducenaria profunctum. Legimus annotauimusq; apud Suetoniũ quartã iuditium decuriam ab augusto cæsare additã esse:quæ ducenarioꝝ uocaretur .iudicaretq; de leuioribus summis. Ducenarii autẽ nominari uidentur a censu ducentoꝝ sestertium.eũ legitimo iudicii equinq; sestertia quadringenta census fuissent.nunc Apuleius procuratorem principis ducenaria profunctũ esse tradit intelligi uolens eum in decuria ducenariorũ iudicum olim fuisse.uel potius signat illũ nomine cæsaris publicanum exactorẽq; extitisse.est aũt ducenaria.nomẽ uectigalis & tributi quales sunt centesima quinquagesima uigesima.& reliqua id genus.quæ ex auctionibus illicitis nomina publicani inuenerunt. Ego re diligenter curiosæq; perpensa censeo hoc in loco primũ astatũ denotari.dicebat͏̃ autẽ prius hastatus.q duas centurias.i.ducẽtos milites ducebat in acie secunda:quẽ nũc ducenarium uocant, ut Vegetius modestusq; notificant:perfunctũ ducenaria dixit Apuleius.quem intelligi uoluit fuisse ducenarium.hoc est præfectum duarum centuriarum.qui ducatus in re militari erat honestissimus.sicut autem centenarium dixere: quem nunc centurionem nominant.ita & ducenarium appellauere præfectum manipuli quo ducenti milites cõtinerentur.hic est intellectus hæc significatio Apuleiani uerbi in quo pleriq; omnes cecutiunt atq; hallucinantur. Decussum. Qui fuerat principis procurator & ducenarius;quod aspirãtis fortunæ specimen est:idem reflante fortuna deuolutus decussusq; est ex pristĩo fastigio.qualia quotidie exempla conspiciuntur;quotiens uoluit fortuna iocari. Solon amicos prĩcipum calculis ratiocinatorum comparare consueuerat.ut enim illi modo maiorem numerum.modo minorẽ significant. ita.& prĩcipes prout libitum fuerit aliquãdo illustrem & inclytũ amicũ faciunt.aliquãdo obscuꝝ & ignobilem. nũc extollentes in summũ.mox in imum detrudentes. Orontes artoxersis gener.tum ex summo fastigio ĩ imum cecidisset;quemadmodũ inquit calculatorũ digiti nunc milenarium numerum . nunc unum tantum supputant.eodem modo regum amicos posse quãdoq; totum.quandoq; minimum. qđ græce dicitur. Βασιλεων φιλουσ ειναι μεν το παντελως ασθαι νον δε τουλαχιστον.ita oppido q̃ decenter. Sidonius apollinaris consuetudinem principum flãmarum naturæ bene comparat quæ sicut paulum a fere mota illuminant.ita satis sibi admota comburunt. Prætereunte me orato. Castigatior lectio est prætereuntem coram ut dicat latro hemus se coram aggressum esse prætereuntem principis procuratorẽ unde sibi prima mali labes extiterit. Fuit quidã. Narratio de procuratore principis breuis lucida.ꝓbabilis ex disciplina rethorica. Officiis. Iulius capitolinus officia palatina nuncupat officiales ut ita dicam aulicos & imperatorios sic.n.inquit in Galienis:cum iret ad hortos nominis sui omnia palatina officia sequæbant͏̃.prætores prouinciales qui cum officio mittebantur;officia quoq; ꝓuincia noĩantur.ut docet Donatus.in aula ĩperatoria,erat magister officiorum dictus.cuius meminit Marcellinus.

deleteria
inclytus
latro
Manipulus
Caput cõtubernii
Manipulus fœni ꝓ signo
Cõmanipulones
Cõmanipulatio
Procurator cæsa.
Ducẽarii
ducẽaria
Primus hastatus
ducẽarius
Amici prĩcipũ ut calculi rõcinatoris
Cõsuetudo principis similis flãmi
Officia palatina
Magister officiorũ

Cæsaris. Traianū siue hadrianū signat illis enim tēporibus floruit Apuleius. Ipsi probe specta- tus. Principis est uirtus maxima nosse suos. ut inqt epigrammatarius poeta. & profecto decet bonum pricipē spectatos exploratosq; habere mores aulicoꝝ: ne Lupi sub habitu ouiū delitescētes obrepāt. Insimulatū. Culpatū: accusatūq;. Plautus sic me insimulare falsum facinus tam malum. Astu. In aula principū frequens est hic morbus. ut boni insimulētur. cōculcentur q; calūnnis susurronum: qui- bus principes aures nimis patulas præbet. ubi enim calūniator & detractor in aurē facilè stillauit exi- guum de natutæ ueneno & morum li- mine principali uiri boni summouent & extorres a patria eliminantur aman- dantur. Amianus marcellinus taxat cō- stantium Imperatorem apud cuius au- res nimium patulas uirulentæ linguæ existimationē uiri fort si maidia graui pullulat ent: habeat itaq; princeps in me- moria & in pectore scitum illud Domi- tiani delatores qui non castigat irritat: custodiat quoq; illud mirametis pene- tralia quod Alexander Magnus facere solebat. qui in iure dicūdo accusatore

cæsaris clarus: atq; cōspicuus. ipsi ēt probe specta- tus. Hūc in simulatū quorūdā astu proiecit extor rē sæuiēs inuidia. sed uxor eius plotina quædā ra- ræ fidei atq; singularis pudicitiæ fœmina. quæ de- cimo partus stipēdio. uiri familiam fundauerat: sū- ptis: atq; contēptis urbicæ luxuriæ deliciis: fugien- tis comes: & infortunii socia. tonso capillo i mascu- linā faciē reformato habitu præciosissimis mōiliū:

dicente alterā manu aurē occludebat eamq; reo illibatā conseruabat. Plotina. Alludere uidetur ad plotinam augustam traiani cæsaris coniuge fœminam sanctitate: probitate & oibus quæ in muliebrē sexū cadūt uirtutibus celebratā. cuius fauore hadrianus i interiorē traiani familiaritatē receptus est. ea dem olim traianum corripuit q calūniis suoꝝ procuratorum prouincias diuexari permitteret. Raræ fidei. Versus græcus prouerbialis signat nullā esse i fœmina fidem. εν γαρ γυναιξι πιστιν ουκ εστι δειν. i. In fœminis fidē caruere nō licet. præceptū est Esopi fabulatoris. τη γυναικι μηδε ποτε πιστευσῃς απορρητα. i. fœminæ nunq̄ arcana credideris. κουφον γαρ το των γυναικων εστι φυλον infidū enim est genus fœminarum uetus prouerbium est: nec mulieri. nec gremio credi oportere. propterea q mulier incerti & leuis animi est. & plerunq; in græmio posita: cum in obliuionem uenerunt exurgentium ꝓci dunt Magna ergo est fœminæ laus. quæ a fide & pudicitia cōmendatur. cum plereq; omnes infide sint & impudicitiæ infamia pulsentur doctissimi uiri mos est pudicitiam imprimis esse fœminæ retinen- dā qua amissa ois uirtus ruit in hac muliebrium uirtutum principatus est pudicitia pauperem cōmē dat. Diuitem extollit. deformē redimit. exornat pulchram bene meretur de maioribus quoꝝ sangui- nem furtiua sobole non uitiat: bene de liberis quibus nec de matre erubescendū nec de patre dubitan dum est. bene imprimis de se quæ a contumelia externi corporis uindicat. auctor diuus Hieronymus libro primo contra Iouinianū. Thucydides optimam esse censet mulierem. de qua minimus apud ex traneos sermo habeatur existimās probæ mulieris nomen perinde ac corpus intra domesticos parietes contineri oportere. contra gorgias leontinus censet mulieris non solū formam sed egregium quoq; no men & formā debere apud plurimos esse uulgatā. quod & Plutar. probat. i libro de uirtutibus mulie- rū Decimo partus stipendio. Notat plotinam decies peperisse. Plinius memorat Corneliam grac- choꝝ matrem duodecies. Agrippinā germanici nouies peperisse. celebratur & eutiche fœmina q enixa sit triginta partus & mortua a uiginti liberis rogo illata. stipendium autē partus dixit ex trāslatione militari. milites enim stipendiosi. sic enim appellantur qui multa stipendia fecerunt. solet ex numero stipendiorū merori prærogatiuas ueteranoꝝ & priuilegia. & ut in codice imperatorio scriptū annota uimus. uiginti stipēdia militē faciunt ueteranū & uacationē militiæ pstant. Vxorē ducēdā Plato præ- cipit gratia liberoꝝ. sufficientem aūt filioꝝ numeꝝ esse duos marem. s. & fœminam. in. xi. de legibus. Viri familiā fundauerat. Platonica lex filios duos satis esse pscribit ad familiā fundandam. quāto igitur fultura maiori domus illā fundatur. in qua quinquies numerus filioꝝ Platonicus multiplicat. iu risconsulti excusationē dant parētibus numero filioꝝ quinq; subnixis. Extortē. Exulē extra terram: & genitale solū eiectū eliminatūq;. sicut eni exul extra solū. sic extorris extra terrā noiat. Au. Gel. exul extorrisq; esto. Virg. finibus extorris. exponit Seruius: extra suas terras remotus. Sumptis. Corrigo spretis. sequitur enim atque contēptis Vrbicæ luxuriæ M. Tullius in oratione pro roscio amerino in urbe inquit luxuries creatur. ex luxuria existat auaritia necesse est. ex auaritia erūpat audacia. ab ur- be urbicus. urbanus. urbanicianus deriuantur. urbanicianos autem milites dici inuenio apud auctores non tā eos qui urbani essent & Romanis: q̄ q ad urbem. ab urbe quoq; urbicarius dictus. Vnde urbica- ria procuratio a iurisconsultis titulo de minoribus usurpat: quam urbanā intelligi uolunt. Fugien tis comes. Magna fœminæ laus. q̄ fugientē maritū. & extortē comitata sit. naq; maritoꝝ calamitates ma teriā pbent uxoribus nois æterni cōparandi. nec enim alcestis. nec penelope ut iquit Aristoteles in secū do œconomico tantā sibi gloriā cōparassent. si cū fortunatis uiris uixissent. Verū admeti & ulyxis in- fortunia parauerunt illis memoriam sempiternā. celebrāt historici hypsicrateā mithridatis regis uxo rem. uel ut quidā tradunt pellicem: q̄ psico habitu induta. & in habitū uirilé reformata tōsis capillis uictum

infimu'atus
Susurrones iaula
Scitu domitiani
auris reo altera seruanda
plotina traiani
Infœminalides rara
Nec mulieri nec gremio credēdū
Impudicitia principatus uirtutū muliebrium
Nomen fœminæ celebre eē debet
Stipēdio
Viginti stipedia faciunt emeritū
Duo filii satis
Extorris Exul
In urbe luxuries
Ex luxuria auaricia
Vrbaniciani milites
urbicarius
Claritas uxoris ex calamitate mariti
Alcestis Penelope
Hypsicratea

uictú a.Cn.Põpeio Mithridatẽ per efferatas gentes fugientẽ animo pariter & corpore infatigabili se/cuta est.cuius tanta fides maximum fuit solacium & iocũdissimũ lenimentũ marito ẽrũnaꝝ agge ribus presso.qui eã ob uirilitatẽ:& audẽtiã masculino nomine hypsicratẽ appellabat hypsicrateam imitata Plotina hæc est.quæ tonso capillo uiꝝ mẽtita coniugẽ comitata est in exilium cũ tẽ impauida imperterita & quædã quasi uirago tollerae rũnas acerbas. Versus græcus est παροιμιωδικοσ.idest puerbialis γυνηδεχρηστηπηδαλιον εστοικιασ. uxor bona domus est fundamentum. fœlices nimirum uiri illi sunt quibus uxores tales contigerunt.quod ad me attinet nulli marito inuideo uxoriam beatitatem:habeo enim uxorem ex animi mei sententia.

& auro mõetali zõis refertis ĩcincta:intra ipsas custodiẽtiũ militũ man⁹ & gladios nudos ĩtrepida cũctoꝝ piculoꝝ particeps:& ꝓ mariti salute.puigilẽ cura sustinẽs:erũnas assiduas ĩgẽio masculo sustiebat. Iãq; plurimis itĩeris difficultatib⁹: marisq; terrorib⁹ exãclatis:zacynthũ petebat. quã sors ei fatalis decreuerat tẽporariã sedẽ. Sed cũ primũ litt⁹ actiacũ:quo tũc macedonia delapsi grassabamus:

Auro monetali. Periphrasticos & p circumlocutionẽ significat nũmos aureos.qui & aureoli nuncupantur consimilis est illa apud Satyrographũ circũscriptio pecuniæ;concisum argentum in titulos faciesq; minutas:auꝝ aũt monetale dictum ab eo q cuditur in monetã & figuratur uariis formis: tradunt iuriscõsulti Triumuiros monetales cõstitutos esse:qui præessent monetæ cudendæ:monetarios appellant signatores cusoresq; monetæ.Firmicus Maternus habentes inquit horoscopum sub cygno erunt monetarii. Zonis refertis.in libro Annotationum latissime explicauimus morem priscorum fuisse:ut zonas nũmis refertas haberent: unde apd Tranquil.legimus uitelium zona se aureorum plena cinxisse.& Caius Gracchus orator zonas inquit.quas plenas argenti extuli:eas ex prouincia inanes retuli.Spartianus quoq; auctor est pescenium nigrũ Imperatorem Romanũ iussisse ne milites in zonis nũmos aureos uel argẽteos portarẽt ad bellũ.Quin etiã lampridius Alexandrũ Romanum dicere solitũ refert.miles non timet nisi uestitus & satur & habens aliquid in zonula.in hanc sententiã est illud Oratianũ.Ibit eo quo uis qui zonam ꝑdidit inquit. Vbi exponit Porphirio milites uiaticum in zona portare solitos.cõsimiliter Plutarchus in Demetrio memorat sosigenem aureos nũmos habuisse in cingulo militari pro uiatico.hanc zonam aureo monetali refertam signat Iuuenalis illo uersu obrutus & zonam leua morsuq; tenebit;in quo cõmentatores per incuriã hallucinantur.nihil suspicantes subesse doctrine remotioris.Euangelica lex ꝑcipit.ne æs ex hoc est pecuniam in zonis habeamus. Incincta. Sicut inaudire;inobscurare accipiũtur pro simplici uerbo apud eruditos.sic & incingere dicimus pro cingere.incincta pro cincta.M.Tullius in nona philippica nulla eius legationis posteritatem inobscurabit obliuio. Apuleius alibi inconcupiscendam amicitiam dixit pro concupiscendam.& id genus sexcẽta alia apud auctores idoneos inuenire.ẽ Plinius.xxx.uipera inassata iocinerum doloribus medetur idẽ inalpinos populos dicit:quos uulgo alpinos uocant. Ingenio masculo. Virili.s.& imperterrito neq; erũnis succumbenti. Exanclatis Exuperatis exhaustisq;. Zacynthũ petebat. Ante etholiã zacynthus insula est libera prope cephalleniã ithacam.& dulichiũ;quæ oẽs insulæ sub ulyxis ditione fuisse memorantur.Plinius in quarto zacynthũ fertilitate præcipuam fuisse cũ oppidũ magnifico tradit.quæ aliquando appellata hyrie fuit. Homerus in Catalogo οιτεζακυνθονεχον.In insulas aũt relegari deportariq; solitos dãnatos: testis est antiquitas;quæ pœna ob hoc insularis dicta Marcellinus.nec strepente ullo nec obsistente ĩsulari pœna mulctati sunt.Cor. Tacitus.plenum exiliis mare decenter dixit pp insulas.in quas deportabant relegabanturq;.Apud iuriscõsultos inter pœnas.est ĩsulæ deportatio.quæ pœna ut inquit Vlpianus adimit ciuitatem.Relegatoꝝ duo genera sunt.sunt qdam q in insulam relegantur & sunt quibus simpliciter prouinciis interdicitur.in insulã relegare præsides prouinciæ possunt. Temporariam sedẽ. Quidã relegantur in perpetuũ.qdam ad tẽpus.ut docet Vlpianus.titulo de interdictis.hic temporaria relegatione & exilio significat procuratorem principis esse mulctatum.Pli.theatrũ M.Scauri temporariũ appellat:qd' ad tẽpus exstructũ fuit:cuius sedes ꝑpetuo mãsura nõ erat.tẽporariæ amicitiæ dicũt uulgares ab eruditis quæ nõ sunt perpetuæ;sed ad tẽpus.quãdiu.s.fortuna est secunda.De qbus Seneca hæc refert.hæ amicitiæ sunt;quas temporarias populus appellat.Qui causa utilitatis assũptus est tãdiu placebit:q̃ diu utilis fuerit.Florentes amicoꝝ turba circũsidet.circa euersos ingens solitudo est. Temporaria græcoꝝ ingenia scitissime appellat.Qu.Curtius quasi tẽpori seruientia.& fortunæ obsecũdantia.Temporius aduerbiũ qd' significat maturius ac tempestiuius.cuius contrarium est Serius.Columella in nono ante crepusculũ gallinæ inquit cibus spe temporius ad officinam redeant.Ouidius modo surgis æoo. Temporius cœlo.modo serius incidis undis. Littus actiacum. Actium epiri promontorium.& oppidum est cum templo Appollinis nobili:unde actiacum littus dictum.locus ẽ inclytus testimonio eruditorum.& Augusti Cæsaris uictoria.ubi nauali prælio Marcum Antonium Cleopatramq; deuicit.& ut actiacæ uictoriæ memoria celebratior.& imposterum esset urbem nicopolim apud actium condidit.idest uictoriæ ciuitatem;ludosq; illic quinquenales instituit q instar sunt.

Aureoli auꝝ monetale

Triũuiri mõetales

Mõetarii

In zonis nũmi

Viaticũ in zona

Locus iuuenalis

In obscurabit

inalpini

zacynthus

insularis pœna

insulæ deportatio

tẽporariũ amicitiæ tẽporariæ

tẽporaria ingenia

tẽporius

Actium

Nicopolis

olympiorum.&actia cognominantur quorum meminerunt Strabo. Tranquillus.cæteri ad quos allu
dens poeta scripsit in tertio æneidos. Actiaq; iliacis celebramus littora ludis. Appulisset. Appellere
appellere uerbum est nauticum:& proprie dicitur cum ex pelago aut freto: quis ad littus accessit Virgilius. hic
me digressum uestris deus appulit oris. appellere quoq; dicuntur pecora ad aquam accedentia. Vnde
appulsus & appulsus ut patet: iurisconsultis pro ipso iure appellendi ipsaq; appulsione. Nocte promota.
Altiore: denotat noctem uel intempestam. uel concubiam. Nam id horæ nox maxime promota est. Na
ui. Qua aduectus erat cum plotina ma
incubare ritus extorris. Incubabat. Cubando
obtinebat habitabatq; . alias icubare di
cuntur hi qui in templis deorum dor
miunt ad accipienda responsa ut illud
Plautinum. ex curgulione incubare te
satius fuerat ioui. Item siquidem incu
bare uelint qui periurauerint locus nõ
præberi potis est in capitolio. ex eodẽ i
tellectu est illud Martianum pellibus
incubuit stratis somnosq; petiuit. De in
cubatu autẽ & q; gallinæ incubant oua
notius est q̃ ut debeat enarrari. incubi
nam pro concubinam dixit antiquitas.
incubina Matrona. plotina. Incubiculum.
Dormitorium significat. de quo Plini
us in. xxx. scribit lacertam uiridem in
cella ante cubiculum dormitorii eius:
cui medetur: lieni remedium facere.
Suppetiatum. Auxiliatum. & ad sup
petias ferendas. super quo uerbo in su
perioribus satis multa. Sanctissima.

appulisset nocte promota tabernulã quãdã littori nauiq; proximã: uitatis maris fluctibus icubebat: inuadimus & diripimus oĩa: nec tñ periculo leui: tẽptati discessimus. Simul nãq; primũ sonũ ianue matrona percœpit: procurrẽs in cubiculũ clamoribus inqetis cũcta miscuit. milites suosq; famulos noĩatim: sed & oẽm uiciniã suppetiatũ cũ uocans. nisi quod pauore cũctorũ quem sibi quisq; metuẽres dilitescebant: effectũ est ut impune discederemus. Sed protinus sanctissima: uera enĩ. dicenda sunt: & unicæ fidei fœmina bonis artibus gratiosa: præcibus ad cæsaris numen porrectis: & marito reditum celerem: & aggressuræ plenam uindictam impetrauit. Deniq; uoluit eẽ cæsar. Hemi latronis collegiũ. & confestim interibit. tantum põt

Virgilius. Tuq; o sanctissima coniux fœlix morte tua sanctum dicimus inuiolabile. & quod ut refert
Martianus iurisconsultus. ab iniuria hominum defensum atq; munitum est. Sanctum autem dictum
est a sagminibus. sagmina uero sunt herbæ. quas legati. Po. Romani ferre solent. ne quis eos uiolaret. si
cut legati græcorum ferunt ea quæ uocantur cerycia. dictio mendosa est libro primo digestorum titu
lo de rerum diuisione nam ubi cerycia scribẽdum fuit passim scriptum est cencia græce enim κηρυξ
uocatur præco & caduceator. quod nomen legati est ut alibi docuimus. & κηρυκια cerycia insignia: q̃
gestant caduceatores. ut ita legati esse noscantur. ut inuiolabiles & sancti sint mortalibus. In commenta
riis Suetonii non parum multa tradidimus declarantes illud Senecæ. Non uis nisi cerix aut prytanis:
Sanctũ aut fustes administrare rem. Pu. Hieronymus sanctos dici autumat fidelium filios. Idioma sacrarum
Sagmina scripturarum sanctos interdum pro mundis atq; purificatis nominat. sacrosanctum uero id dicitur. qđ
Cerycia iureiurando interposito est institutum. siquis id uiolasset ut morte pœnas penderet. Sanctuarium nũ
cupatur templum ipsum. ut idem Hieronymus docet. Plinius dixit in sanctuariis mithridatis in
uentam esse a Pompeio antidoti compositionem: ubi sanctuaria accipi uidentur pro archanis sanctio
Cerix ribus: & quæ græci uocant απορρητα. Bonis artibus gratiosa. Plerq; fœminæ malis artibus & impu
Sancti dicitia gratiosæ fiunt & fauorabiles apud principes hanc uero signat Apuleius bonis artibus. atq; san
Sacrosan ctitate matronali iniisse gratiam a cæsare: impetrasseq; ab illo reditum coniugis ab exilio. Meretriciũ
ctum est malis artibus gratiam aucupari. Matronarum est bonis artibus colligere fauorem & gratia pollere
Sanctua apud summates. Matres familias non tam natalium claritudo commendat: q̃ bonitas & sanctitudo.
rium Namq; ut docet Vlpianus matrem familias: neq; nuptiæ neq; natales faciunt: sed boni mores. Aggres
boni mo suræ. Sicut grassatura. pro grassatione. sic & aggressura pro aggressione dicitur: significat autem Plo
res faciũt tinam impetrasse a Cæsare ut ulcisceretur latrones pro aggressura. qua maritum aggressi inuaserãt:
matrẽ fa despoliauerantq;. Latronis collegium. Collegia siqua fuerunt illicita mandatis principalibus & cõ
milias stitutionibus. & senatusconsultis dissoluuntur auctor Martianus iurisconsultus titulo de collegiis il
Aggressu licitis ubi scribit collegium fieri non posse nisi ex senatus consulti auctoritate uel Cæsaris. Augustus
ra ut refert Tranquillus collegia præter antiqua & legitima dissoluit. Quod uero magis illicitum colle
Collegia gium sit: quam latrocinale non dispicio: cum factiones latronum ubiq; locorum dissoluendæ sint. ac
illicita la exterminandæ: & si fieri potest ad internectionem redigendæ. & ut auctor est Vlpianus congruit bo
tronum no & graui præsidi curare ut pacata prouincia sit quam regit: ut latrones furesq; cõquirat: & in eos ani
maduertat. receptatoresq; eorum coherceat: sine quibus diutius latro esse non potest. Interibit. Le
go interiit significat enim confestim interiisse & extinctum esse collegium latronum. ubi id iussit cæ
sar: nam de principe illud psalmographi dici potest: ipse dixit & facta sunt. & ut scriptum legimus i li
bro Esdræ. si rex dixerit exterminate exterminãt plantate plantant & omnes uirtutes eiũ obaudiunt.

Nutus

Nutus magni principis. Notissimus est ille uersiculus. An nescis longas regibus esse manus: & ut in- Manus
quit herodotus in urania regis uires supra hominem sunt & manus prælonga. idem pollet potestq. in regis ꝓlon
terris rex. Quod in cœlo iupiter. cuius nutus pro lege obseruatur. Veteres inter nutare: & annuere & ni- ga
ctare hoc interesse uoluerunt: ut nutare capitis dicatur annuere narium uel labiorum nictere oculorum Nutare
quam differentiam signare uidetur plautus sic scribens in Asinaria neq. illa ulli homini nutet nictet Nictare
annuat. Militarium uexillariorum. Tradunt uegetius & Modestus uexillationes dici alas equitum a Vexilla-
uelo. quia s. uelis uterent᷑ uerba ut do- tiones
cet. M. Tullius in oratione sæpe contrahū-
tur: ut ex uexillo uelum contractū est
e maxillis mala ex pauxillo paulū: Li-
uius refert ordines militares tribus ex Vexillū
uexillis constare: uexillum āt centum
octoginta tres homines erant primum
uexillum triarios ducebat secundum Rorarii
rorarios Tertium accensos. sunt autem
rorarii: ut uerbum apud historicos fre-
quens intelligas milites qui præliū añ
committebant iaculis quasi roratione
quadam præludentes Vnde & a rore
dicti sunt nam ante rorat q̃ pluit. In-
dagatu. Inuestigatu & inquisitione.

nutus etiam magni principis tota deniq; factióe mi-
litariū exillationū indagatu confecta: atq; concisa:
ipse me furatus ægre solus mediis orci faucibus ad
hunc euasi modū. Sūpta ueste muliebri florida i si-
nus floccidos abūdāte: mitellaq; textili cōtecto ca-
pite calceis fœmininis: albis illis & tēuibus idutus
& insequiorē sexū incertus atq; absconditus: asello
spicas ordeaceas gerenti residens: per medias acies
infesti militis transabii. unā mulierē putātes asina-
riā cōcedebāt liberos aditus. quippe cū mihi ēt tūc

Confecta. Contrucidata extincta cō- Confecto
ficere enim interdum est occidere. & exanimare: unde confectores bestiarum dicti pro interfectores res
. M. Tullius gladiatorem confectū & sauciū catilinā appellat: trāslatióe oppido q̃ decenti & uerbis gla- Cōfectus
diatori congruentibus. Mediis orci faucibus. Ille dicitur euadere ex faucibus orci. i. Plutōis. qui præ- Fauces
ter spem euadit subduciturque a morte impendente sic Cicero ex flamma atque ferro ac pene ex fau- orci
cibus fati ereptam urbem: & uobis conseruatam ac restitutam uidetis. orci autem fauces dixit ex Virgi- Flocci
liana imitatione. uestibulum ante ipsum primisq; in faucibus orci. Floccidos. A floccis qui eminent Flaccet
in panno dicti. Sinus. floccidi Corne. Celsus inter signa ægroti mortifera esse dicit si floccos colligit: Flacci
& de floccis in hoc significatu crebra mentio apud Plinium & cæteros. Quidam corrigunt flaccidos Vndātes
quasi languentes: & fluxas atque laxas uestes intelligi uoluerit. flaccere enim est languere inde in apo- uestes
logia scriptum est. oratio rebus flaccet strepitu uiget inde & cognomina flaccorum quorum scilicet Cymati-
aures essent flaccidæ. Habundante. Quid si legas undante dicimus enim eleganter uestes undan- lis
tes: quæ instar undarum fluctuant: & undantur; alia nimirum intelligitur uestis illa. quam cymatilem Symballo-
ab undis: & fluctibus dicunt: quæ cymata nominantur. cuius meminit Plautus in epidico. Namque sy- ta
matilis uestis ex eo nomen accepit quod fluctuum similis sit & textura ipsa fluctus: & undas imitte- Mitela
tur qualia hodieque uestimenta symbalota uulgo nominitant. de hac cymatili ueste Ouidium intel- Mitra
lexisse arbitror cum ait hæc undas imitatur nomen quoque traxit ab undis. quidam intellectum car- Mitrati
minis Ouidiani ad ceruleum uestimentum referunt. qui color est undarum. Mitela. A mitra quod arabes
muliebre tegumentum est. per diminutionem mitela deducitur: de qua Virgilius in ludicro poema- Ne uir in-
tio copa syrisca capur grata redimita mitela. Sicut pilea uirorum sunt auctore Seruio ita mitræ fœmi- duatur
narum quas calanticas dicunt. hinc Virgi. huiuscemodi ornatum in uiris quasi fœmineum ac probro- ueste mu-
sum criminatur cum ait: & tunicæ manicas & habent redimicula mitræ: Arabes mitrari degunt: ut tra- liebri
dit Plinius. In sequiorem sexum. Idest muliebrem. qui sequior est & alius a uirili. Incertus. Qui Exēplū
ignorabar delitescens sub habitu cultuq; fœmineo purior lectio est insertus nam qui induit uestimen- euclidis
ta muliebria. quasi iseritur: & transfiguratur i alterum sexum. Lex iudaica ut i deuteronomio scriptū Salus ex
legius præcipit ne mulier iduatur ueste uirili nec uir utatur ueste fœminea. probrosum enī idest nisi uestis
qsca causa iduceret q̃ euclides factitauit q ut scriptores annotauere sub noctem priusquam aduespera- mutatióe
sceret tunica longa muliebri idutus & pallio uersi colore emictus ad Socratem e domo sua clam con-
tra decretum atheniensium commeabat ut sermonum doctrinæq; socraticæ fieret uel tantillo tem-
pusculo particeps rursusq; sub lucem millia passuum Paulo amplius uigīti eadem ueste illa intectus
domum redibat. Sensus est idutus cultu uestituq; fœmineo. & ita hoc astu ignotus euasi. legimus apud
historicos uolusium a triumuiris proscriptum. assumpto habitu sacerdotali per itinera uiasq, publi-
cas stipem emendicantem hac fallacia salutem quesiuisse. Par medias Lego per medias acies. In- Multus
festi militis. Infestorum īfensorumq; militum numerus singularis ꝓ plurali quæ locutio apd' scripto- homo
ris omnis frequens: & per æque decora est Liui. Romanus bello uictor i usu quoq; iuris frequenter uti-
nos cascllius ait singulari appellatóe cum plura generis eiusdem significare uelius: nam multū hoiem
uenisse. Romā & ꝓpiscéū iicesse dicius. item noie heredis plures heredes cōtinentur. Liberos aditus
Liberꝫ accessum potes legere abitus: ut sit sensus. liberā abitionem hoc ē discessum sibi cōcessam fuis- Abitus
se, a militibus opinātibus illū ex habitu fœminam esse Virg. Amphitrioniades armenta abitúq. pararet

Depiles genæ — Læuor — Læuatus — Læuis

Depiles genæ. Genas depiles dicius leuigatas & sine pilis quales sunt hii quos inuestes uocant. Talis
ante uultus facile fœminã mẽtitur quẽ Ora. decenter ambiguũ appellat. Læui. Prima longa tracte
legẽdũ & scribẽdũ est ut læuor ꝓ tersitudine & læuatus pro expolito læuis optio epithero dr̃ puer &
pueritia. q. s. nullo barbitio nullis pilis hirsuta est. Mar. læuior o cõchis galle citheriacis. Vir. læuis
ocreas dixit. ꝓ expolitas & læuigatas. Desciui. Degeneraui populi desciscere dñr q fidẽ fallũt & de
ficiunt ab eo quẽ colebãt dicit se nõ degenerasse a gloria patris cũ plerũq; teste mãlio degenerent nati
patribus natis parẽtes. Habitus alie
ni Vestimenti mulicbris quo fallebat
oculos mortaliũ & nullo qppiã suspicã
te ipune grassabat dũ mulier eẽ credit.
Aggredientes. Quasi aggressuris qbus
Viaticũ — dã & grassatiõibus inuadẽs. Viaticulũ
corrasi græci ephodion dñt qd' nisi uia
ticũ & ꝓ dimiũtioné uiaticulũ uerbũ
Viaticari — plautinũ & uetus ẽ uiaticari qd' signãt
uiaticũ parare iuriscõsulti titulo de iu
dicus futuꝝ sicut ipune fraudẽ patiat
& egestate romæ laboret uiaticulo suo
Corrasi — nõ recepto; qd' ad sumptus pater ei de
stinauerit. Corrasi. Cõfect corripui &
quasi radẽdo abstuli sic & illud Teren
Corrasæ pecuniæ — tianũ abradi põt exponit donatus ꝓ ui
auferri. iuriscõsultus titulo de bõis dã
Deloricatus — natoꝝ plerũq, corrasas pecũias ꝓsides
ad fiscũ trãsmiserut. Diloricatis. Di
scissis dissutisq; Egesippus i quarto q
cũq; repicbãt diloricabãt. Istã sportu
lam. Qui coetit collegiũ & in sodalicu
Sportula — societatẽ coopiant solent conferre pecuniã ex cõstituto qd' Martiãus notat q ait demittit tenuioribus
Sportulãtes — stipẽ menstruã conferre & siqs in duobus collegiis fuerit eligere cũ oportet ex rescripto principali in
quo magis eẽ uelit acceptuꝝ ex eo collegio a quo recedit id q ei cõpetit ex rõne q comis fuerit id nunc
noĩe sportulæ & dotis significat nã sicut uxor tradita dote recipit a marito in cõtubernium cõe sitq; p
Hypbole — ticeps rei maritalis. ita latro pecuniã quasi dotẽ cõfert in collegiũ latronũ. tãq uadẽ & ꝑdẽ cõnubii.
Sportula ãt qd' nemo nõ nouit nomẽ est eroganonis. Sportulãres cyprianus elegãter appellat sportulis
accipiendis operantes. Sportulã in nuptiali quoq; festiuitate dari solitã testis ẽ Apu. q in apologia ait ne
ciues denuo ad sportulas cõuolarent. De sportula q̃ clientibus & assectatoribus dabat. de qua frequens
mẽtio apud Iuuenalẽ. Martialẽ cæteros copiosissime scripsimus in Suetonii commentariis. Factu
Calculus suffragiu — rus aureã. Hypbole siue supᵹlatio ẽ congruens ꝑsonæ latronis magnifici & iactãticuli q plenus gloriaꝝ
& gladiatoriæ firmitatis conscius insolẽter pollicet se domũ latronũ q̃ lapidea erat & latericia factuꝝ
Ducatus — aureã congestis. s. coaceruatisq; auri & diuitiaꝝ gazis ex latrocinatu & grassatura. Calculis oĩbus. Cũ
Malus honos — ctoꝝ consensu & suffragiis dux latronum designat. Calculos ãt ꝓ suffragiis dici supra scriptũ ẽ & Pli.
in epistolis inquit si modo tu fortasse errori nostro album calculum adieceris. Ducatũ. Præfecturã
latrocinalẽ inter uocabula ancipitia; & quæ utroq; uersus dici possunt ducatus quoq; est q non solũ ꝓ
bono principatu primatuq; sed ẽt per malo accipit. sicut hoc in loco ducatus latronum in deteriorẽ p
tẽ usurpat honorẽ quoq; ita ueteres dixerunt. ut ẽr malus honos significaret. Metellus numidicus tãto
inquit ille uobis q̃ mihi peiorẽ honorem habuit qd' significat maiore uos affecit iniuria & contumelia
quam me. Ducatus militares ꝓ præfecturis usurpant frequentissime scriptores idonei. Si marssolẽ i
horoscopo constitutum aspexerit auctore Materno ducatus impia prãtelq; decernit. Lautiusculã.
Splẽdidiorem & q̃ dulci latronum conueniret. Centuculo. Vestimento pãnoso; super cuius uerbi si
gnificatu multiplici affatim scripsimus in. i. commẽtario. Diuite. Repugnãtia sunt centiculos & diues
cum centuculus proprie pannosoꝝ sit & sordidulorum. Sed nunc ex cã scitissime diuitem centuculũ
cognominat quasi diuitiis sartum ex quo. s. diloricatis pannulis profunderat duo milia aureorum.

depiles genæ: leui pueritia splẽdicarent: nec ab illa
tñ paterna gloria uel mea uirtute dsciui. q̃q sẽ itrepi
dus iuxta mucrões martios cõstitut' sed hitus alieñ
fallatia tectus. uillas seu castella solus aggrediẽs uia
ticulũ mihi corrasi. Et diloricatis statĩ panulis i me
diũ ꝓfudit duo milia aureoꝝ: & en iqt istã sportulã
imo uero dotẽ urõ collegio libẽs: meq; uobis ducẽ
fidissimũ. Si tñ nõ recusatis offero breuis tpis spa
tio. lapideã istã domũ urãm facturus aureã nec mo
ra nec cõtatio: sed calculis oĩb' ducatũ latrões unãi
mes ei deferũt: uestẽq; lautiusculã ꝓferũt sumeret
abiecto cẽtuculo diuite: sic reformat' singulos exos
culatus & i sũmo puluinari locatus: cœna & pocu
lis magnis inaugurat'. Tũc sermonibus mutuis de
uirginis fuga: deq; mea uectura. & utiq; destinata

Summi subsellii uir — In summo puluinari. Plautus summi subsellii uirum decenter appellat eum qui in summo hoc est
honoratiore loco honoris causa discumbit sicut econtrario imi subsellii & imi lecti uir accipitur pro
despectissimo uilissimoq; legimus tñ apud priscos mediũ in mensa locũ honorariorẽ extitisse quod
Imi lecti uir — & xenophon tradit in pedia cyri; & nos suo loco non intelligenter annotauimus. Qui Quando.
Cœna inauguratur: Sermo ductus ex sacerdotum uerbis; & ritu Nam quando flumin. Aut augur.
Cœna põtificalis — aut pontifex in collegium cooptabatur; soliti erant lautiore cœna esculentioreq; sacerdotalem digni
tatem auspicari. Macrobius refert cœnã pontificis luxuriosissimam in tertio Saturnalium ubi ait len
tulum flaminẽ Martialẽ quo die inauguratus ẽ triclinia lectis eburneis strata habuisse ꝑcenseq; edu

ha non parū multa ganeata: quibus cœna illa pontificū farta fuit & instructa hinc ab Ora. dictū pōti ficū potiora cœnis hinc. M. V. in. iu. de re rustica scribit qntū hortensiū augurali cœna primū pauones po uisse cuius rei mētionē fecit & Pli. i. x. cuius uerba cū uatie legāt uariis iterptamētis torserūt plinia noscitur ratores. Mōstruosa morte. Vt. s. iurgo Asino exēterato: p mediā aluū nuda insuereť: & ita saltilis Asinus sup saxū expositus solisu iporibus tradereť. Cōtorta nare. Hic cui ducatus latronū ul tro delatus est erat maritus capticiæ puellæ: qua uisa. nec agnoscere eā uidereť irrisiōe quadā & subsanna

monstruosa morto cognoscit: & ubi locoꝶ cēt illa pcōtatus: deductulcꝫ uisa ea ut erat uiculis onusta: cōtorta & uituperanti nare dicessit. & nō sum qdem tam brutus: uel certe temerari⁹ inquit: ut scitū uestrum inhibebam sed malæ consciētiæ reatū intra me sustinebo: si: qđ bo nū mihi uť dissimulauero sed prius fiduciā ue stri cā solicito mihi: tribuite cū pserti uobis si snía hæc mea displicuerit: liceat rursus ad asi nū redire. Nā ego arbitror latrōes: qꝗ coꝶ re cte sapiūt: nihil añ ferre lucro debere iuo. Ac ne ipsā qdē sæpe & alus: dānosam ultionē. Er go igiť si pdideritis i asino uirginē: nihil āpli⁹ q̄ sine ullo cōpēdio i dignationē urām exercue ritis qn ego cēseo deducēdā eā ad quāpiā ciui tatē: ibiqꝫ uenūdādā, nec. n, leui pcio distrahi

tiōe. quasi uituperās abscessit. Nasum. n. ut inqt Pli. subdolæ irrisiōi dicauerūt: uñ narē cōtortā & uituperātē decēter dixit cū uitupe ratione derisoreꝗꝫ signare uoluisset. naribus ut inqt Quí. derisus cōtēptus fastidiū signifi cari solet. Tā brutus. Brutū dicius stupidū graue tardū hebetē insensatū cui sapiēs op poniť. Cyprianus in epistola de demetrianū nullus iqt effectus offerre lumē cœco sermo nē lurdo: sapiētiā bruto cū nec sentire bru tus possit nec cæcus lumē admittere nec sur dus audire. Verbū uetus ē obrutescere. qđ si gnificat obstupescere. Afranius non possum uerbū facere obbrutui Ora. dixit bruta tel lus pgraui & tarda qđ terræ ppetuū ē inde bruta aialia p tardis & irratōabilibus pli. bru ta existimāt aialiū qbus cor duꝶ riget ubi bruta accipit p hebetioribus tardiorīqꝫ itel lectus. Scitū Decretū & cōstitutionē. sic. n. plebiscitū dictū ē ab eo uerbo qđ ē sciscere hinc iocus ille plautinus ex pseudolo plebi scitū nōæq scitū ē. Reatū. Sicut dř reatus homicidiis: & furti ita reatū malæ cōsciētiæ elegāter uocat p crimīe & culpa. Messala prius reatū dixisse tradiť. Intra me uetus uerbū ē cōscientia mille testes & iqt pacatus i pāegirico hēt occultos cōsciētia carnifices: q magis lancināt & torqnt uita lia q̄ cruces q̄ uerbera q̄ tormēta ut græci dnt ꞔυνειδ ησισ πΑΝΤΤΕΙ ΤΗΝ ψυχην. cōsciētia aīam ferit. Ve stri cā. Sū inqt sollicitus & anxius non mea cā sed urā & sollicitudinē p uobis patior qrit apud. Au. Ge. Apollinaris Sulpitius qua rōne dicať hēo curā urī aut miserior urī cū uideať nō urī oportere dici sed urm sicut græci dnt. κηδωμαι υμων. Nihil āt aliud rōnis cē opinať nisi auctoritatē quādā uetustatis non nimis anxie nec superstitiose loquentis: sed pcul dubio q rectissime loqui uellet uestrum potius dixe rit q̄ uestri. Noster Lucius dicere maluit uestri q uestrum sicut a Plinio dictum ē de terra. Quin & ue nenanti miserta instituisse credi pōt. Ad asinum. i ad sniam uestrā qua decreuistis ut Asino puella insuta perimať. Anteferre. Latrocinanť & grassaturis uias isestāt ob solū lucrū id faciūt lucro cūcta post ponentes. lucrū pluris faciētes q̄ uitā q̄ deū ut merito dicere possint lucri bōus est odor ex re qua libet & illud unde habeas qrit nemo sed oportet hřē. Sic ergo secta latronū cēset summū bonū esse lu crū: nōne debet puella capticia magno potius uendi q̄ nullo facto compendio interimi. Damno sam ultionē. Vindicta multis iucondissima rerum omnium est iuxta illud at uindicta bonū uita iucū dius ipsa & iram ueteres diffinierunt cupiditatē ultiōis repouēdæ: sed latrōibus q lucrū spectāt: q quæ sticulo inhiant ultio dānosa & sine cōpēdio omittenda est nec indignatio cū iactura exaturāda. Er go igitur. Archaismos est. Veteres. n. ut inqt Donatus particulas hasce multiplicabant. Perdideritis. Extinxeritis. Compendio. Lucro. Censeo. Vtitur uerbo illo quo utitur senator qui in senatu sen tentiam dicit ut Cicero frequenter ait censeo patres cōscripti. Distrahi. Vendi uerbū est peculiare iu riscōsultoꝶ distractio quoqꝫ p uēditiōe accipiť ut supra scripsi. Talis ætatula. Mancipia quæ adole scentiora sunt & recentoria longe maiore prætio distrahuntur q̄ ueterana propterea q ut scribit Vl pianus ad edilitiū edictū psumptū ē ea mācipia q̄ rudia sunt simpliciora eē & dociliora & ad oē mini steriū aptiora tria uero mancipia & ueterana difficile est reformare & ad suos mores formare quia igi tur uenalicarii sciunt facile decurri ad nouitioꝶ emptionem id circo interpolant ueteratores seruos & pro nouitiis uendūt. Annotādū ē uenalicarios dici a iuriscōsultoeos q uēdūt seruos iterpollare uero significat immutare & in aliā quasi fortunā reformare sic a Plinio medicina dicta ē ars iterpolis. quo niā sæpe imutata aliā atqꝫ aliā formā accepit. Poterit unus. In edicto ptoris cōtineť q lenocinium facit infamia notari: lenocinū āt facit is ut iterpretať Vlpianus q quæstuaria mācipia habuit apud Plautu lenones graphice describuntur: q puellas scitulæ formæ magno pcio emūt: quas mox amatoribus pro stituant: compendiū uberius lucrumqꝫ captātes apud Seneca in cōtrouersiis leno emit uirginē a piratis ut in lupanari prostituat in persa leno sexaginta argenti minis puellam emit decipiturqꝫ dolis toxili.

Nasus irrī sioni dica tus
Brutus
Obbrute scere
Bruta tel lus
Scitum
Plebis scitum
Reatus
Carnifex cōsciētia
Habeo curam ue strum
Argumē tum
Nescio q̄
Ita quid
Ergo igiť
Archaiſ mos
Censeo
distractio
uenditio
Mācipia ueterana deteriora
Venalicia rii
Interpol lare
Medicīa Interpol lis
Lenocini um facere

Præstinare Destinare Lenunculus Lenulus Pornoboscus Fornices Foenix Fabianus An fornicati sit latinum pro scortari Fornicator qui Fornicatur curuatur

Præstinat eemere. Verbū in hoc significatu frequens. plautus quoq; dixit destinare ,p pstinare & emere: sic n. ait in psa. Di dexq; te agitāt irati & scelus q hāc nō ,pperas destinare. lenōis diminutiua sūt lenūculus & lenulus: q usurpat Plau. & annotauit Priscianus. πορνοβοσκὸν græci uocāt lenonē scorta alentē. In fornicē. Fornices dnr curuaturæ: q arcus aut cameras faciūt siue naturales siue hoīum māu pfectæ auctor Dōatus Virgiliāi poematis cōmētator. De naturali fornice ait Vir. Aut āntris ipis aut alti fornice saxi: de extructis fornicibus exēpla affatī suppetūt Cice. fornicē fabiū mēorat. q fuit arcus iuxta regiā in sacra uia fabio cēsore cōstructus q deuictis allobrogibus noīatus est allobrogicus.

poterit talis ætatula. nam & ipsa quosdam lenones pridē cogitos habeo. quorum potent unus magnis eqdē talētis: ut arbitror puellā istā pstiare cōdigne natalibus suis fornicē ,pcessurā: nec i silem fugā discursurā nō nihil ē cū lupanari seruierit uidictæ uobis depēsurā hāc ex aīo quidē meo sniam cōducibilē ptuli.

Sed uos nostrorum æstis consiliorum rerumq; domini. Sic ille latronum fisci aduocatus:

Quoniā uero meretrices in huiusmōi locis & cellulis ,pstare cōsueuerunt factū ē ut fornix p lupanari & cella meretricia accipiatᷣ: & fornicari ,p scortari. & fornicator ,p scortatore & foenicario qbus uerbis scatēt scriptores ecclesiastici: q uis iuenias apud priscos illos tersiores puriorelq; cōditores scri. Paulus de fūdo instructo q balneatorio instrumēto legato cōtinetᷣ & foenicator ubi fornicator dicitur minister fornicis in balneo calefactādi. itē ad legē aqliā enecti to fit fornicari. Pli. palma inqt ecōtrario foenicatᷣ .i. curuatᷣ ad fornicis similitudinē & ita oēs prisci. q purissime loquuti sūt usurpāt hæc uerba alio significatu q faciāt ecclesiastici scriptores & indoctū uulgus usurpet. Nec ego foenicatorē dicere ausim ,p scortatore nec fornicari ,p adulterari & cætera q in ore idiotaᷣ sūt sed ad ,ppositū. Quidā a furuo. qd' nigrū significat fornicis nomē deriuare nitūtᷣ an recte ipsi uiderit Ruffus declamator de puella in lupanari deducta dixit oppido q decēter redoles adhuc fuliginē fornicis. Satyrographus fornicē optio epitheto olentē noiauit a fenitinis .s. & graueolentia lupanaris sensus ē Apuleii puella a lenone empta ,pstituetᷣ in lupanari q seditaserit cōdigna natalibus & ex hac uirginis ,pstitutiōe tā obscena ex hoc meretricario puellæ qstu tā īpuro nō nihil uindictæ latronibus psoluetᷣ quam. n. maiorem ultionem posset homo deposcere ex foemina inimicissima quā ui dere illam in lupanari inter lupas inter lenonias puellas lenonis iussu prostitutam & corpus passiuo pudore prophanantem quam etiam si nemo uiolaret locus ipse uiolauit. Solet quoniam de lupis & lupanari sermo incidit titulus supponi cellæ singularum meretricum & nomen puellæ i liminari cellæ fronte pscribi. ut ita nascatᷣ in qua quæq; cella ,pstituat qd' docet Sene. sic scribens in scdo suasoriarum. Deducta es in lupanar. accepisti locum pcium constitutum titulus inscriptus & mox paulo in cōi loco stensti suppositus ē cellæ tuæ titulus uenientem recœpisti item nomen tuū pependit i frōte pcia stupri accœpisti ex his Senecæ uerbis iam satis planum est cur duxerit Iuue. titulum mentita lycisæ: cur Martialis scripserit intrasti quotiēs inscriptæ limina cellæ. Annotandū obiter dici a Sene. cōem locum pro lupanari sicut uulgo hodieq; lingua uernacula nuncupatur. Cestius declamator tradit uirginē quæ steterit in lupanari etiam si a nemine uioletur loco tn̄ ipso uiolari huic sniæ cestii reclaenant ecclesiastici scriptores. & imprimis Ambrosius: qui ita proclamat. Non lupanaria infamant castitatem sed castitas etiam loci abolet infamiā & sicut radius solis in luto & cœno non inquinatur. ita castitas fornicis foeditate non polluitᷣ in decretis canonicis. xxxii. q. v. id latissime explicatur. Talentis magnis. Terentius si quis daret talentum magnum. Priscianus in li. de ponderibus sic scribit talentū paruum est minæ. lx. talentum magnum minæ. lxxxiii. & unciæ quatuor. talentum atticum ex computatione Romanis ponderibus pendit pondo. hoc est libras. lxxx. græce dicitur. τάλαντον. Annotauerunt scriptores multa fuisse genera talentorum. ut rhodiū qd' erat quatuor millium. d. denarioꝝ. Alexandrinū qd' erat. xii. denarium. Neapolitanum sex. Syracusanum triū. Rheginū uictoriati uiuus ē autē uictoriatus nummus a nota uictoriæ sic noiatus cuius frequens mentio apud pliniū celsū, ac cæteros fuit & talentū ægyptium qd' taxatᷣ sextertiis. xvi. Conducibilē. Vtilē & accōmodā plautus in epidico repiamus aliquid calidi conducibilis consilii. conducere enim unī cōducibile deriuatur significar utile esse conducenter aduerbium ,p utiliter & cōgruenter. Latronum fisci aduocatus. Allusio ad fisci pricipis aduo

Fuligo fornicis Inscriptæ cellæ luparum In cōi lo co stetisti Locus Iuuenalis locus uiolat Radius in luto non inquinatᷣ talētum paruū & magnum Genera talētorū Victoriatus Conducibilis

catũ. Fiscus aũt ĩ cõmẽtariis Suetõii diligẽter annotauimus ꝓprie ad principẽ ꝑtinet: ærariũ uero ad rem publicã. De iure fisci titulus ẽ apud iurifcõsultos & apud eofdẽ de aduocato fisci fcribit Vlpianus fiscus alicui status controuersiam faciat q fisci aduocatus adesse debet. quod si sine fisci aduocato pronunciatum sit Diuus Marcus rescripsit nihil eẽ actũ sicut ergo fiscus principis & aduocatus fisci dr: ita nũc aduocatum fisci latronũ festiuiter nec ĩscienter appellat illud Satyrographi. res fisci ẽ ubicũq; natat. intelligendũ plane est de fisco principali: tãq ad principẽ ꝑtineret captura piscis generosi. Nostrã causam. Hoc Apuleius ꝓ ꝓ se dixit qui in Asinũ transmutatus iam ex snia latronum necr una cum uirgĩe fuerat destinatus. Vtriusq; saluti consulebat nouitius latro q̃ spõsus erat uirginis. Mora consilii. Cunctatione consultationis consiliiq; latrocinalis sua ꝓcordia lancinata discruciataq; esse significat. Nouitii. Nouitium a nouo dictum inclinatumq; est nouitii ut indicat Varro dicũtur serui noui in familia empti a Plinio nouitium inuentum dicit ꝓ nouũ hodie nuper asciti in religionem nouitii uulgo noĩantur. Fornicis & lenonis. Dixerat. n. nouitius latro fornici & lupanari uirginem debere tradi ac mãcipari. Risu letissimo. Lætitiam præferentem: quia scilicet illum recognouerat. non latronem esse sed sponsum q si legas latissimo ex pones pro cachinabili & lato & spacioso risu qualis ferdũ latissime effũdit. physici dicunt q̃d & Lactãtius credit lætitiæ effectũ ĩ splene esse intẽperantiamq; ridẽdi cõstare ex lyenis magnitudine ue hæc uiderit

Cõducere | Conducẽter | Fiscus principis | Aduocatus fisci | Nouitii serui | Risus ex splene

nostram causam pertulerat. uirginis & asini sospitator egregius. sed in diutina deliberatiõe cæteri cruciantes: mora consilii: mea præcordia: immo miserũ spiritum libenter tandem nouitii latronis accedũt sniæ: & ꝓtinus ac uinculis exoluunt uirginem quæ quidem simul uiderat illũ iuuenem: fornicisq; & lenonis audierat mentionem: cœpit risu lætissimo gestire. ut mihi merito subiret uituperatio totius sexus cum uiderem puellã proci iuuenis amore: nuptiarumq; castarum desyderio simulato lupanaris spurci sordidiq; subito delectari noĩe: & tunc q̃dẽ totarum mulierum secta: moresq; de asini pẽdebãt iuditio. Sed ille iuuenis sermone repetito. Qui igitur inquit suplicatũ. Marti comiti ꝓgimus: & puellã simul uẽdituri. & sotios ĩdagaturi: sed ut uideo nullũ uspiã pecus sacrificatui. Ac ne uinũ q̃dẽ potaui affatim uel sufficiẽs habemus. decẽ itaq; mihi

Democritus. Me ut inq̃t cæsar apud. M. T. non pudet nescire quo pacto risus concitetur. ubi sit quomodo existat atq; ita repente erumpat. ut eum cupientes tenere nequæamus: quæ ne ipsi quidem illi sciũt qui scire se pollicent. Gestire. Gaudere; & gestu quasi quodam corporis gaudium intimum læticiã q; aĩ demonstrare. Subiret. Veniret in mentem Subire Plinio frequenter est scãdere q ait in quarto henni excelsitas sex M. Pas. subit. Totius sexus. Scilicet fœminei ex ꝓcepto disciplinæ Rethoricæ ob uitiũ unius. Tota natio minime infamanda est. sic & Ouidius parcite paucaꝝ diffundere crimen in oẽs.

Proci amore simulato ita suspicabat Apule. ex re præsenti Virginem hanc simulasse se angi desiderio sponsi qñ. s. uetulæ denarrauit se ex gremio matris raptam uiduatam esse amplexibus adolescẽtis qui iam maritus ipsius nuncupatus fuerat. Totarũ mulieꝝ secta. Sicut philosophoꝝ sectas quorum dogmata ac placita non probamus ĩsectari & incusare solemus. ita sectã fœmiaꝝ tanq̃ ĩprobã & improbis dogmatibus refertam uituperare cœpit atq; infamare mores fœminaꝝ cũ re uera crederet uirginẽ arrisisse quasi ex desiderio ad nomen lupanaris & fornicis. Totæ euripi dis tragœdiæ. in mulieres maledicta sunt uersiculi græci fœminas infectanter criminant. γυνη γυναικος ποτου ... φερει nihil fœmina differt a fœmina εν γαρ γυναιξι πιστιν ουκ ενεστι ... i. ĩ fœminis fidem uidere nõ est. θαλασσα και πυρ και γυνη κακα τρια. Mare: ignis fœmina sunt mala tria. Marti comiti. Non secundum latinitatis elegantia sed ακυρως. i. improprie martem noiasse comitem uideretur: tum proprie comes ꝓ ĩferiore persona accipiat dicaturq; is qui digniorem assectat comitaturq;. nam ut docet iurisconsultus titulo de iniuriis comitem accipere debemus cũ q comitet & sequat siue liber sit siue seruus iter cõites utiq; & pedagogi sunt Dux & comes opponuntur ut dux sit ille q præit comes q subsequitur hinc Plinianum illud eẽ tui cõsilii ducẽ me comitem decet. Priscianus tñ in ꝓhemio opis sui dixit. te comite te q̃si sole quodã dilucidius crescat. ubi comes honorifica appellatõe sicut & hic usurpat ꝓterea cõites a retẽtoribus scriptoribus identidẽ cũ laude dñr. Sic Amianus Marcellinus comes inq̃t orientis uebridius erat item magõnãæ comitẽ patris exulari morte mulctauit itẽ ructo ad audiẽdi societatẽ ursulo largitionũ comite ubi ĩp comes nomẽ dignitatis ẽ hic uero mars comes cognominat. magis uocabulo honoris q̃ dehõestamẽti ut cõitẽ exponas ꝓ eo q comitet: sequat foueat ĩ bellum eũtes & in expeditionẽ latrocinalẽ ꝓgrediẽtes. Vnde & alio consimili cognomine secutor dictus nimiꝝ a sequẽdo alias secutor nomẽ est gladiatoriũ de quo apud Suetoniũ. Vspiã. Vllo ĩ loco nusquiã nulli bi nullo in loco. Sacrificatui. Ad sacrificãdũ. Potaui. Corrigo potatui ut cõueniat cũ dictiõe illa sacrificatur. ẽ. n. sensus uinũ nõ habẽus potatui hæc ẽ ad potãdũ satis copiosũ ac sufficiẽs. iõq; id q̃rẽdũ ẽ assũptis cõitibus.

Mala tria | Mare | Ignis | Fœmina | Comes q | Comes largitionum | Secutor | Mars | Nusquam

legate comites quis contentus: ꝓximum castellū petam inde uobis epulas & alias res compataturus sic eo ꝓfecto: cæteri copiosum instruūt ignem. arā cespite uirenti Marti deo faciunt nec multo post adueniunt illi uiuarios utres ferētes & gregati pecua cōminantes: unum prælectum grandem hircū: annosum & horriconem Marti secutori comitiq; uictimant: & ilico prandium fabricatur opipare. Tunc hospes ille: non modo: inquit: expeditionū prædarumq; uerum etiam uoluptatū uestraꝝ ducem me strenuum sentire debetis: & aggressus insigni facūditate gnauiter cūcta ꝑministrat: uerrit: sternit. coqt

Legate Tradite mecum mettite. Salustius tres adolescētes in africā legant. Quis. Quibus uetus eloquutio. Castellū. Præter nocissimā significationē. Castellū quoq; dicimus receptaculū qd' aquā publicā suscipit ut docet Vlpianus īterꝑtamēto interdicti ꝑtorii de aqua quotidiana & æstiua hoc significatu scripsit Pli. agrippā fecisse castella. c. xxx. fontes cētū. y. hinc illud quoq; frōtini ex eodē intellectu dictū est. auctor castelloꝝ opeꝝ lacuū neruia est corrigendus est obiter uulgi error castellanos uocātis ꝑfectos arcium cū castellani ab his q latine & pui iter scribūt. dicanf castelli habitatores sicut oppidani sicut urbani. præsto sunt exempl innumera sed unum aut alterum quod in præsentia suppetit retulisse: sufficiet Liuius ilotaurum dein quidā hi suor iam: inde antiquitus castellani agrestegentis item stipem a castellanis colligens & quoniam a Liuio mentio fit ilotarum. scito ilotas dici ab historici seruitia famulieriq; lacedemoniorum quales penestiæ thessalorum quorum meminit Aristoteles in polities.

Aram cespite uirenti. Cespiticiam aram significat sic enim appellatur ex cespitibus structa: quibus simplicitas rustica antiqtus mēsas torosq; cōficiebat qd' & tibullus signat illo uersu. Cespitibus mēsas cespitibusq; toꝫ. Pli. ait cespites castrorū uallis accommodos eē de aris c. spiticiis mētio fit a Iulio capitolino in descriptione hercatōbes. cuius uerba subieci: q sunt hæc hecatōbe tale sacrificiū ē cētū aræ uno in loco cespiticiæ extruunt & ad eas cētū sues. c. oues mactanf. Cespiticiū quoq; tribunal antiqui dixere. qd' erat militare atq; castrēse. Quod ex cespitibus in castris milites factitabāt qd' dēotat Lucaus cū ait in. y. pharsaliæ stetit aggere fulti cespitis intrepidus uultu. Viuarios utres Hi tenui utris uinarii cinis uit inqt Pli. sanguinem iistit. Pecua Annotatū alicubi ē uetustissimos dixisse hoc pecu singulariter & hæc pecua pluraliter quod & priscianus docet in. yi. uñ pecuarii hoies dicti q pecuarias hñt: & pecuaria pecoris pastio cuius pecus est fundamentū ut memorat Varro pecuatus quoq; p stulto apud antiquos usurpaf. Comminātes Simul agētes minare. n. est agere gregem & añ se ꝓpellere quod uerbum in quotidiano sermone uulgi est & in usu eruditoꝝ in libro ieremiæ scriptū legius meminauit & adduxit i tenebras. item simul agricolæ & minātes greges. Prælectum. Significat eximiā siue egregiā uictimam eximiæ. n. siue egregiæ hostiæ dñt noie sacerdotali: q ad sacrificiū destinatæ eximanf. egregæ uel q eximia specie quasi offerendæ numibus eligantur auctores Macrobius Neratius cæteri super quo ita scribit Donatus eximii sunt porci maiores qui ad scrificādū electi sunt bonus qui ad hoc electi sunt egregi dicuntur & oues lectæ Vir. Mactant lectas de more bidētes. Mos āt in ꝑligendis bidentibus auctores Seruio ille seruabaf ne habeant caudam aculeatam nec linguam nigram nec aurē fissam.

Hircum. Pōponius in atellana Marti uetrē sacrificādū dixit cū ait. Mars tibi uoueo facturū bidenti uerre ubi factuꝫ accipe ꝑ sacrificatuꝫ. M. Cato in re rustica marti solitauria sacrificat cuius uerba subscripsi mars piter macte hisce solitaribus lactantius esto sunt autem solitaurilia sacrificia ex sue oue Tauro facta unde & nomē de quo sacro Liuius Quinti. Asconius Festus cæteri. Horricomen. Horrentibus uillis hispidum & hirsutum. Victimant. Sacrificant uictimare est uictimam imolare uñ & uictimarii dicti q ꝑsunt imolatiōe uictimaꝝ apud Suetoniū cultrarius significaf minister factoꝝ qui cultro uictimat hoc ē imolat hostiā popas quoq; tales ministros uocāt & ita leges apud cū dētrāqllū in caligula. Succinctus popaꝝ habitu. i. uictimarioꝝ hoc obiter annotaui. ut retractat ē locū Suetonii quē p icuriā dotmitans trāsmiserā apud quē i oībus codicibus legif pōpaꝝ habitu. Tersior lectio & doctior ē popaꝝ locū hūc Hermolao barbaro acceptū referimus est. n. ingenui ut scis pudoris fateri p quos ꝓfeceris. Opipare. Laute ueteres opipaꝝ dixere magnaꝝ opū apparatum scribit Cicero se accepisse cælatē iucund copipate & appatate. Hospes ille. Nouitius ille significaf cui ducatū latrōes detulerant. Veꝝ ēt. uoluptatū Sicut inqt in parāda ꝑda & expeditiōe obeū da uobis fui dux. ita & i uoluptatibus cibariæ rei cōdiēdæ cōcinnatot structot primarius eē discupio & ipse semet quasi symposiarchā & atchitriclinum ultroneus exhibet. Gnauiter. Strenue a celeriter. Verrit. Qui apparat cœnam curat ut uersa & munda oīa sint iuxta illud. Satyrographi uerre pauim ētum & nitidas ostende columnas. Cato ꝓcipit ut uillica uillā uersam mundāq; habeat prisci deam nomine Deuerra colebant: quæ ꝑerat uerrēdis domibus. Scopariū uocant cōuertitorē hoc est ministrū illū qui scopis uerrit domum & cuncta uenustat. Sternit. Plautus eleganti uocabulo lectisternatorem appellat qui lectis mensisque sternendis præest sic enim ait in speudolo. Tu esto lectisterniator. Tu argentum id extruito.

Tuceta

Legantur
Castellū
receptaculū aquæ
Castellanos non dicif præfectus arcis
Castellani
Ilotæ
Penestiæ
Cespiticia ara
Hecatōbe
Cespiticium tribunal
Pecua
Pecuarii
Pecuatus stultus
Minare agere
Minant gregem
Eximia hostia
Egregii boues
Solitaurilia
Horricōis
Victimaf
Victimarius
Cultrarius
Popæ
Locus Suetonii
Opiparus
Villa uersa
Deuerra
Scoparius
Lectisterniator

Tuceta concinnat. Edulia pciosa cōcinniter facit paratq; quæ sint tuceta: qd concinnare significet supra annotatum est. Satule. Habundāter & copiose: quasi a satis dictione deducta: quid si legas scitule: quasi iucunda omnia scitiq; saporis apposita esse significet. Poculis crebris. Prima cratera ad siti ptinet. Secunda ad hilaritatē. Tertia ad uoluptatem. Quarta ad isaniā. Bacchus triplicē uim possidet. ut inqt Esopus fabulator: την μεν πρωτην ηδωνησ την δε δευτεραν μεθησ την δε τριτην υβριωσ: hoc ē primā qdem uoluptatis. Secundam ebrietatis. Tertiam insaniæ & furoris ex uino ut inquit Pli. rerum oium obliuio est morsq; memoriæ. Vino sapientia obumbraẽ: ingeniū obruiẽ: uigor aī impediẽ: in hanc sniam inqt. A. Gel. crebris & ingentibus poculis oē igeniū ingurgitabat.

tuceta cōcinnat: appōit satule: sed pcipue poculis crebris: grādibusq; singulos igurgitat. Interdū tñ insimulatione pmēdi q̄ poscebat usus: ad puellā cōmeabat assidue: ptesq; subreptas clāculo: & pgustatas a se potiōes: offerebat hylaris. Ad illa sumebat appetenter & nōnūq̄ basiaẽ uolēti: pmptis sauiolis adlubescebat: q̄res opido mihi displicebat. En oblita es nuptiarū: tuique mutui cupitoris puella uirgo: & illi nescio cui recēti marito quē tibi parentes iunxerūt: hūc aduenā cruētūq; percussorē pponis: Nec te cōscīa stimulat sed affectiōe calcata iter lāceas & gladios istos scortari tibi libet: qd si quō cæteri latrōes psēserit nō rursū recurres ad asinū: & rursum: exitiū mihi parabis: re uera ludis de aliēo corio. Dū

Insimulatione pmēdi. Sensus est dū simularet se pmere uelle: & ad mēsam inferræ quæ usui cōuiuali erant necessaria: Itabat subinde ad puellam illiq; ptes edulior̃ gaudibūdus offerebat: hoc aūt faciebat tāq̄ spōsus ad spōsam: a pmendo pmus dictus q pest pmēdis cibariis ex pmptuario: sic. n. appellatur cella penuria. Plau. ego sum pmus condus pcura torpeni. Apul. graphice pmum librorū dixit q pest pmendis libris & quasi bibliothecarius est a Boetio pmptuaria memoriæ elegāti translatione dicta sunt quasi repositoria: quibus doctrinas mēoria cōcredidit q̄psto sūt ac depromuntur eadem exigente. Partes. Escarū. s. & eduliorū. Sue. in Caligula equiti Romano cōtra se hilarius audiusq; uescenti: partes suas misit. Cyrus ut memorat Xenophon īpedia quē ex amicis charissimū honoratissimūq; haberi uolebat: ad eū mittebat ptes cibariorū ex mensa. De hisce obsoniorū partibus conuiualibus supra copiosius scripsi explicato græco pūerbio. Prægustatas. inde pgustatores dicti: q epulas & pocula pgustant in mensa principū: explorantq; neqd ueneno infectū inferaẽ: auctor ē Tranqllus: epulanti Claudio uenenū datū esse p spadonē pgustatorē. Appetenter. Sitiēter auide cupienter appetentiā eleganter appellat Pli. appetitū. M. Tullius ait Romanos gloriæ: appetētes fuisse ultra cæteras gentes: appetones dixit antiquitas hoīes appetentes & cupidos. Sauiolis. Osculis amatoriis. Adlubescebat. Lubens accedebat placebatq;: adlubescere. n. ab eo qd lubeat dictū est. Plau. in mihi te hercle uero iam adlubescit primulum: ubi adlubescit significat lubere hoc est placere incipit: adliuescit dr̃ pliuere incipit: hoc est liuidū fieri. Oppido. Valde. En oblita Asinina indignatio: & quædam quasi secū expostulatio: de puella quā uiderat iuueni arridentē: ignorans. s. hunc esse uirginis maritum: q̄ latro eē credebaẽ. Mutui cupitoris. Sponsi. s. & mariti q te mutuiter cupiebat. Nescio cui. De hoīe nobis ignoto. sic loqmur. Plau. hic nescio qs loquiẽ. Hunc aduenā. Magnū pondus est: ut inquit scitissime Donatus in pnoībus: sic Propertius. iste qd' est ego sæpe fui. Affectione calcata. Post habito amore coniugali postposita uerecundia: qua deposita uirtutes oēs i fœmina corruunt. Et gladios istos. Expressit habitū cultūq; latronū: q semp gladiis accincti sunt: qui semp lanceas in manibus gestant: germani frameas uocant lanceas breui ferro: & ita ad usum habili: ut eodē telo put rō poscit: uel cominus uel eminus pugnēt: alias framea dr̃ gladius. Scortari. Libidinari; lasciuire: & istar scorti pluribus corpus pstituere: pprie scortari: ut docet. M. Varro est meretriculā ducere: qd ptinet ad uiros: inde & scortatores dicti sectatores scortorū atq; meretricarii. Recurres ad asinum. Hoc secum mussabat Apuleius saluti suæ metuens: ne. s. iterū snia latronū morti simul destinareẽ. De alieno corio. Prouerbiale est qd significat quasi tu dicas ludis alieno non tuo piculo: ludis: ut coriū meū & cutis pp ludū tuū lancineẽ: ex libidine tua piclitabor: impudicitia tua mihi magno constabit: Metaphora sumpta ab his lusoribus: q ludunt de aliena pecunia quorū alea fit cū aliena iactura potes hoc quoq; referre ad nūmos: q olim ex corio fiebant: & Numa Pōpilius: ut scriptores annotauerunt in congiario dedit asses scorteos: sic. n. noiant nūmi ex corio facti hinc illud Hieronymi de thesauris tuis ne scorteum qdem nūmum pferre possis. Donatus quoq; in cōmentariis Virgilianis pecunia autumat ex corio bubulo priscis tpibus fuisse: & inde dictam pecuniā: qd ex pecore fieret placet simpliciter exponas ut ludis de alieno corio dictum sit pp asini pellē: sicut dicimus: ludis de alieno auro: qñ qspiam non suā sed alienā pecuniā ludit ī foro aleatorio: ex quo fit ut qui ludit impune ludat citra sollicitudinē: altero cuius pecunia luditẽ anxio & piclitante: Apud Plau. cōcidere corium est lacerare flagris tergū & pellem hois uapulantis. & ita est exponendū: cui subscribit illud Senecæ scribentis in suasoriis q filius Mar.

Prima cratera ad siti

Mors memoriæ uinum

Promus

Prōptuarium

Promus librorum

partes edulium prægustatores

Appeteter

Appetena

Appetōes

Adlubescere

Adliuescit

Frameæ germanorum

Scortari

Scortatores

Meretricari

Ludis de alieno corio

Nūmi scortei

pecunia unde

Conti de, re corium

Sycophanta

Tullii flagra ptinus & afferri iussit: & Ciceroni patri de corio celestii satisfecit. Sycophanta. Calumniator falsus incusator: q falso puellā mecū accusabā: cū ille cui adlubescebat esset sponsus uirgis. συκοφαντισθαι apud græcos est calūniari. Sycophanta dr calūniator. Qui sycophantā dici autumant hcoꝶ comedonē labunt errore non dubio. Sed sup hoc uerbo alubi plura. Prudenti asino. Quæ.s. Asinus prudens & solers qualis erat Apule. intelligere potuisset. Famosum. significanter loquutus: famosus.n. dr qdem inclytus: sed ex malis artibus: ut famosos appellant iurisconsulti eos q infamia notant. Iam carius. Lege clarius.i. clariore uoce & sublatiore. Quieuere mortui. Obelo expugnandū hoc est: tanq̄ subditiuū & alieno loco inculcatū: nec.n. conuenit exponere operantes ueneti iacuerunt quasi mortui atq: iā iam anhelantes: nec ad latrones referri cōgruenter pōt: qd' tanq̄ mortui qeuerint obcuti uino: & crapula cōsepulti. Es. Sis. esto uetus locutio.

Charite

Charite dulcissima. Hoc noie qd gratiaꝶ nomen est qd' grām significat: captiua hæc puella noiabat. Dulcissima. Ex affectu coniugali dictū: nā ut uetus puerbiū est. sua cuiq: sponsa est dulcis: & iprimis dulcissimæ sunt uxores primis diebus illis & noctibus q̄ plenæ sūt amoris: plenæ dulcedinis plenæ mellitissimæ suauitatis. Tuos. Hostes significat. Vinum iā imixtū. Denotat uinum ppinatū fuisse latronibus a sponso charites medicatū cōmixtūq; uenenis: ut potius medicamentis soporiferis: q̄le opion est q succus est papaueris: ui somnifica pcellens: cuius largior copia mortifero somno necat.

Opion somnificū
Vinū sauciat ut telum
Crapula quid
Abstemius
Venenum bonum & malum
Pharmacon
Cantharus
Locusla erti

Saucus. Vinū instar teli cerebrum ferit fumi calctis aspgine: auctor Macrobius in.vii Saturna. Crapula. Aristot. in problematis ad uinū ptinentibus: crapula inqt est feruor qdā & inflāmatio q̄ plus cōflictat. q̄ temulentia: qd mentē illa quatit & alienat: crapula ā mente sibi constante dolorē admouet Pli.in xviii. resinatū uinū inqt nulli cōducit: capitis dolorē: & uertiginē facit: ab hoc dicta crapula est quibus uerbis signare ur crapulam απο τησ καρησ.i.a capitis dolore noiatā. Idē in.ix. crapulā ait flore resinæ crudo: & fertatem nimiā frāgiq; uirus: græce dr κραιπαλη.

Abstemius. Sobrius & uino abstinens: prisci.n. uino temetū nomē indiderūt. Vnde temulentia appellata ebrietas: & abstemius dictus sobriosus: quasi abstinens temeto hoc ē uino. Abstemius quoq; dictus: q abstinet: ut apud Oratiū. In medio positoꝶ abstemius.

Hercules. Certe p Herculē. aduerbiū est

Impingere. Ingerere alias illidere Hieronymus impegit in Danielē. Venenū. Qui uenenū dicit: ut scribunt iuriscōsulti adiicere debent utrū bonū sit: an malū: nā & medicamenta uenena sunt: græci pharmacon dicūt: qd' nos uenenū: quo noie apud illos quoq; tā medicamēta q̄ noxia uenena continent: est ergo uenenū των μεσων: qd' inter ancipitia uocebula numerat.

Cantharus
scarabeus
Cantharo lettros
Cantharias

Cātharis. Poculis uinarius. canthaꝶ libero patri dicatū: ut sciphū herculi sciunt oēs: in cœlo est cantharus: tribus stellis constans: in aquario: ut docet Maternus: obiter annotandū græce κανθαρον dici scarabeū de quo itellegendū apud Laertiū scribentē: deoꝶ colloq̄a fieri p canthaꝶ: & accipi rre fidus interps p scarabeū dicere debebat: scarabeū aūt inter numina ægyptioꝶ coli testis est Pli. in.xxx. idem in.xi tradit locū esse in thracia paruū appellatū cantaroletron a pnicie scarabeoꝶ: in quo unū hoc aīal exanimat: ē & cantharias gēma ab effigie scarabei cognominata. Vino sepulti. Virgilius somno uinoq; sepulti puebure. Negocio. Difficultate. Impeditis. illigatis. impedire.n. sicut compedire est innectere: & illigare. Oratius.

ista sycophāta ego mecū maxiā cū dignatione disputo: de uerbis coꝶ qbusdā dubiis: sed nō obscuris prudēti asino: cognosco non Hemū illū pdonē famosum: sed Lepolemū sponsum puellæ ipsius. Nā pcedēte sermōe: paulo iam clarius: cōtēpta mea pñtia qeuere mortui bono aīo es inqd: Charite dulcissima: nā totos istos tuos hostes statī captiuos hēbis: & istantia ualidiore uinū iā inmixtū: sed modico tepefactū uapore: saucus illis & crapula uiolentiaq; madidis: ipse Abstemius non cessat impingere & Hercules suspitionum mihi fecit: quasi soporiferū quoddam uenenum cantharis immisceret illis cūcti deniq; sed prsus oēs uino sepulti iacebant oēs: parti parati morti.

Tuenflo negocio arctissimus uiculis ipeditus ac p arbitrio suo cōstrictus illis: iposita dorso meo puella dirigit gressum at suā pñiā. Quā simul accessimus: tota ciuitas aduotiuū cōspe-

Oratius. Nunc decet umbrosa nitidū caput impedire myrtho. Hiero. uinculatos dixit ꝓ uinculis īpeditos scite magis ꝙ eloquenter. Imposita dorso. Lucianus narrat manū miliarē ad latrones capiendos accessisse: interq; illos milites fuisse spōsum uirgis capticiæ: q puellā dorso impositā ad suos reduxerit. Ad uotiuū conspectū. Ad optatū: & uotis expetitū spectaculū: uotiuus. n. hoc in loco signat uoto desideratus. Alias uotiuū dicitur: qđ ex uoto debet & soluit: sicut ludi uotiui: ap Liui. & apud Ora. pascit̃ in reditū uest̃ū uotiua iuuenca: Votitū ueteres dici uoluerunt religione aliqua phibitū siue interdictū.

ctum effunditur: ꝓcurrunt parentes affines. clientes alumni: famuli læti faciē gaudio delibuti: pōpā cerneres oīs sexus & oīs ætatis: nouumq; & Herculis memorādū spectamē: uirginē asino triūphantem. Denique ipse ēt hylarior ꝓ uirili pte: ne pñti negocio: ut alienus discreparē: porrectis aurib⁹: ꝓflatisq; naribus: rudiui fortiter: imo tonāti clamore psonui: & illā thalamo receptā cōmode parētes sui fouebāt. Me uero cū ingēti iumentorū: ciuiūq; multitudine: cōfestim retro Lepolemus agebat: nō inuitū: nā & alias curiosus & tunc latronū captiuitatis spectator optabā fieri: quos qdē coligatos: adhuc uino magis: ꝙ uinculis dephendimus. Totis ergo ꝓlatis eruditisq; reb⁹ & nobis auro & argēto: cæterisq; onustis: ipsos ptim cōstrictos: uti fuerāt: ꝓuolutosq; in ꝓximas ripas p̃cipites dedere. Alios uero suis sibi gladiis obtruncatos reliq̄re. Tali uindicta læti & gaudētes ciuitatē reuenimus: & illas quidem diuitias: publica custodela cōmisere. Lepolemo puellā repetitā lege tradidere. Exin me suū sospitatorē nūcupatū matrona ꝓlixe q̄ritabat: ipsoq; nuptiarū die. p̃sepiū meum ordeo passim repleri iubet: fœnūq; cāello bactrinæ sufficiēs apponi. Sed

Parētes affines. Dyaliton ē sine asyndetō: q exornatio a nr̄is dī dissolutū q̄ fit qñ orō nulla cōiectatione interposita simplr effert̃: ut cunt. q̄ ut inueniunt afferunt. Alumni. Qui in illius domo alebant̃. Læti faciem. Facile læticiā præ se ferētes. Archaismos est: usitata apud ueteres elocutione: sic Virgilius. nuda genu nodoq; sinus collecti fluentes. Gaudio delibuti. Læticia: & Hierony. uocabulo utar gaudimonio repleti pfusiq;: tales gaudibundos appellant: ad aium trāstulit qđ est corporis imitatus Teren. sic scribentē in phormiōe: satin est si delibutū gaudio reddo. Delibutus ꝓprie unctus & unguento nitēs dr̃. Spectamē. Spectaculū. Vt alienus discreparē. Præsenti negocio discerpat pinde ac alienus: qui se se rebus p̄sentibus non accōmodat: q in læticia publica tristat̃: q hilaro oīum uultu frontē corrugat prudentis est ut aiunt seruire tpibus: ille laudat̃ ut circunspectus & cōsultus q pñti negocio sese cōparē p̄stat: q facit qđ Plauti. Sosia: uultū e uultu cōparet tristis sit heri si tristes: hilarius sit si gaudēt. Proflatis naribus. Largo copiosoq; flatu anhelantibus: sic Virgi. ꝓflat de naribus ignē. Rudiui. Asinorū ꝓprie rudere est: sicut hinnire equorū: balare ouium. Geta Romanus Imperator habuit hoc familiare: ut tales grāmaticis q̄ōnes ꝓponeret: ut illi dicerent aīalia singula quō uocē emitterent. Verbi gratia. Agni balant. Porcelli gruniūt. Elephāti barriūt Tauri mugiūt: Asini rudiūt. Retro lepolemus agebat Luci. cōcisior Apu. uberior. in Luciano mentio nulla fit de lepolemo retro agente iuméta & redeunte ad latrones morte mulctandos. Colligatos adhuc uino magis. Maius sane est uinculū ad alligandos hoīes uinū funes ꝙ pedicæ ꝙ cōpedes: Vinū luctator dolosus est: ut inqt eleganter Plau. pedes captat primū. Virgi. de una scribēs dixit: tēptatura pedes primū uincturaq; linguā: uinario uīculo colligatus & corpe toto & aīo p̄ssus detinet̃. Qui uult hoīem uincire uinculis firmissimis: is uinciat uinculis uinariis: qbus nihil firmius nihil tenacius sane est ad hoīes alligandos. Prolatis. Deprōptis & in propatulū eductis. Nobis. Significat se Asinū: & cætera iumenta: fuisse honusta p̄ciosis rebus. Præcipites dedere. Græci ερριψαν κατα του κρημνου dicunt: ꝓ eo qđ est p̄cipites ex p̄cipitio dedere. Suis sibi gladiis. Prouerbiale ē: Teren. in adelphis: suo sibi gladio hunc iugulo. Vbi expōit. Donatus ueteres sic solitos loq nō suo sed suo sibi gladio. Custodela. Sic a custodia custodela: ut a fuga fugela: ab umbra umbella. a puera puella aliaq; sexcenta: in Apologia dixit: nunc magna fugela in ganeū fugit: Antiq cōfugelā: dixerūt cōfugiū: græce δεσμωτηριον uocant carcerē publicāq; custodiā: hic signat publicæ magistratuū custodiæ diuitias fuisse cōmissas. Repetita lege. Ex p̄scripto legis & formula repetit̃ a spōso sponsa capticia: lex p̄terea est. ut uir fortis pmio qđ optauerit donet̃: qđā fortiter facit petit ꝓ p̄mio alienā uxorē & accipit. Exin me suū. Lego ex in me suū. Sospitatorē. Seruatorē. sospitare est seruare: pacuuius populū saluū sempiterne sospitēt: sospitas ē salus. Cassiodorus de medico: uisitatio tua sospitas sit egrotātiū. Curritabat. Corrigendū est q̄ritabat ut sit sensus: sponsa illa capticia: me tunc maxīe q̄rebat: in tpore ipius sospitorem: uel lege q̄ritabat: qđ est clamabat uocitabatq;: & de me plurimū sermociabat̃: nā ꝓprie q̄ritare is dī q q̄ritū fidē clamans iplorat: ut docet. M. Var. q̄ritari inqt Donatus. ueteres dicebant q̄rites

Impedire
Vinculari
Votiuus
Votitum
Dialyton
Lætus faciem
Gaudimoniū
Delibutus gaudio
Seruire tēpori sapiētis
Rudere
Porcellī gruniunt
Elephantī barriunt
Vinū uinculū est
Suo sibi gladio
Custodela
Cōfugela
sospitator
Quiritare

quas ego cōdignas Fotidi diras deuotiões imp̄cer q̄ me formauit nō canē sed asinū: qppe cū uiderē: largissime cœnæ reliquiis: rapinisq; canes oēs iesca tos: atq; distentos: post unicā noctem & rudimēta ueneris: recens nupta grās sūmas apud suos paren tes: ac maritū mihi meminisse nō d̄stitit: quoad sū mos illi ꝓmitterēt honores habituri mihi. Conuo catis deniq; grauiorib⁹ amicis cōsiliū dat' quo ꝓpo tissimū facto digne remūeraret. Placuerat uni: do mi me cōclusum & ociosum: ordeo. lecto. fabaq;: & uitia saginari. Sed obtiuit alius: q meæ libertati ꝓ spexerat: suadēs ut rurestribus potius cāpis in gre ges eqnos lasciuiēs discurrerē daturus dn̄is: equa rū inscensu gn̄oso multas mulas alūnas. Ergo igit euocato stati armētario eqsione magna cū p̄factōe deducēdus assignor: & sane gaudēs lætusq; p̄curre

conclamari. In hanc sniam Lucia. πολλυν λογον ειχεν εμου συνειχ μελωτου. i. de me cōcaptiuo mul tū fabulata est. Hordeo repleri. Lucianus. ανισ τον παρεκειτο μεδιμνοσ κριθωσ. και χορτοσ οσοσ και καμηλωι ικανωσ. i. prandiū apponebat' mihi medinus hordei: & fœnū uel camelo sufficiens. Ba ctrinæ. Camelos inter armenta pascit oriens: quoꝝ duo genera bactriani uidelicet & arabici: q hoc dif ferunt. qd' arabici bina tubera in dorso hn̄t singula bactriani: & impectore alteꝝ cui icubāt: odēcūt eq nū genus: siti & quatriduo tolerant: lutulentas aquas libēter potant. Aliter potu non gau dent: auctores

Cameli arabici bactriani

Plini. Solinus. Aristo. cæteri. Annotaui mus apud iurisconsultos titulo de mu neribus camelariā dici curationē came loꝝ: q publica pecunia alebāt. & came larios ipsos curatores: qd' sane munus ꝑsonale est: ut scri. Arcadi. bactrianum uero regnū: olim mille urbibus incly tū fuisse ferunt Virgi. Nec bactra. Nec indi laudibus Italiæ certēt. Deuotio nes. Execrationes & maledicta. Non canē. incusat & tacita deuotiōe detesta tur fotidē milonis ancillā: qd' nō i ca nē potius ab ea transformatus sit: ut ita posset uesci reliqs cœnæ opulentioris: qd' canes factitare cōsueuerunt: q culi nis unctiores sectant'. Lucia. εγωτοτε μαλιστα κατηρωμην την παλαιστραν τον ονον με και ουκυνα τη τεχνη μεταμειψασαν εωρων γαρ τουσ κυνασ εισ τουπτανειον παρεισιοντασ και λαφυσσοντασ πολλα και οσα εν γαμοισ πλουσιων νυμφιων. i. ergo nunc maxime palestrā detestabar: q̄ me asinū nō canē arte sua

Camelaria

transformasset: aspicimus uidelicet canes introeuntes in aulā: & multa deuorantes: qualia i nuptiis diui tū sponsoꝝ esse solent. Inescatos. quasi esca captos. Terē. nescis iescare hoies trāslatio sumpta ab his qui esca & cibo capiunt'. Distentos. Saturos plenos. Pli. in panegyrico: distentus solitaria cœna. Virgi. distendunt nectare cellas: ad aium quoq; transfert: ut apud eūdē cū sis distent' impii curis. Rudimē ta ueneris. i. post labatas primas coniugales palestras uirginales: post dulcissimā illam noctē maritalē: q̄ plena uoluptatis plena oifariæ suauitatis est. Mihi. in beneficiū meū & cōmodū. Illi parentes ac maritus. Gratias summas. Lucianus χαριν μοι εφη η δεσποινα εχειν παρα τω πατρι. i. dixit dn̄a apud patrē mihi gratiā hēre: ac meminisse. Ordeo lecto. Potes seiuncti legere: ut Ordeo & cubili mollio ri dicat asinū saginandū: potes et iunctim copulareq; cōnectere: ut ordeū lectū exponas ꝓ electū: & exi miū atq; sincerum oibus purgamentis excussis. Vitia saginari. Nō pauci sunt: q existimant summū bonū esse ociū uitrisq; delicias: ex hoc qdam cēsuit saginandū esse asinū cibariis cōgruentibus: qua lia sunt ordeum & uitia: Plini. uitiam ait seri oportere boote occidente: quod & Virgi. p̄cipit. Rure stribus campis. Rusticis & uillaticis. Ita supra: sic Sidonius & alii lepissime loquūtur. In greges equi nos. Cum grex proprie minoris pecoris sit armētum maioris: ακυρωσ dixisse uidetur equinos greges: Sed Columella. M. Tullius cæteri: greges armentoꝝ dicunt. M. Varro greges equorum & equarum di xit: quoniam. s. grex nomen generalius est. Armentum specialius legato usufructu gregis uel armēti de bebit ex agnatis gregē supplere: ut scribit Vlpianus. eqtium eleganti uocabulo dr̄ armentum equinum qua dictione iurisconsulti frequenter utūtur Inde equitiarius dictus armentarius: quasi prefectus eq tii Firmicus Maternus refert equitiarium futurum: qui natus fuerit oriente centauro. Lucianus i hanc sententiam. εκελευσε ελευθερον αφιεναι υπαιθριον και συν ταισ αγελαιοισ ιπποισ νεμεσθαι. Iussit libe rum Asinum sub diuo emitti in greges equinos & pasci: græci αγελην gregem dicunt. Inscensu equa rum. Subagitatu: & admissura: ab inscendere inclinatum inscensus nomen. Mulas alumnas. Ex Asi no & equa mulus gignit': ex equo ueto & asina genitos hinnulos antiqui uocabant. Mar. Varro in secun do de re rustica ex equa inquit & Asino fit mulus contra ex equo & asina hinulus uterq; eorū ad usum utilis. Aristoteles in. vi. de animalibus hyppothelas uocat: nostri equimulgos interpretantur qui sunt pulli asinoꝝ suggentes lac eqnum: ita. n. fit ne a coitu equaꝝ mox arceant': ex onagro: q est Asinus silue stris mansuefacto: & equa generant' mulæ ueloces in cursu duritia eximia pedum: onagro & asina geni tus mulus oēs antecedit: in generatione mulaꝝ quo seminio sit asinus spectat': Archadici. n. in græcia. Reatini in Italia admissarii sunt p̄stantissimi. Mulas non calcitrare cū uinū biberint: auctor est. Pli. in viii. & in. xxx. alūnas mulas dixit uel quasi Asinogenitas: uel qa ut ait. M. Varro. Mulos & mulas nutri cantes educamus. Armentario eqsitione. Lucianus. ιπποφορβον uocat: quem Apuleius armentariū equisitionem

Inescatus
Distentus
curis
Grex
armētum
Equitium
Equitarius
Inscensus
Mulus
Hinulus
Hyppoteles
Onager

eqſitioné nominat:græce.n. ἱπποφορβὸς pastor equoꝝ:& armentarius nuncupaſ:eqſitiones equorũ moderatores & magiſtratos dicunt qui & equitiarii nuncupanſ. De eqſionis uaframento ſcribit Valerius maximus in ſeptimo: pꝛeterea ut annotant grāmatici oẽs qbus regimen conceditſ cuiuſlibet rei eqſiones dici poſſe ueteres uoluerunt. Armentarium uero armenti paſtorem dici: ab armentoq; deduci nullus ignorat:q uel uñ legerit illud ex poeta uulgatiſſimũ. Armentarius afer agit:hyadũ ſidus in horoſcopo armentarios facit:bubulcos ouiũq; paſtores:ut docet maternus ĩ ſeptimo matheſeos M.Var

bam:ſarcinis & cæteris iã nunc renũciaturus. Nactaq; libertate ueris initio:pratis herbantibus:roſas utiq; reperturus aliquas: ſubibat me tñ illa etiã frequẽns cogitatio:q tantis actis gratiis: honoribuſq; plurimis aſino meo tributis: humana facie recepta: multo tanta: pluribus beneficiis honeſtarer. Sed ubi me pcul a ciuitate gregari⁹ ille pduxerat: nullæ deliciæ:ac ne ulla qdẽ libertas excipit. Nam ptinus uxor eius auara quidem: nequiſſimaq; illa mulier: molæ machinariæ ſubiugũ me dedit: ſi ódoſoq; baculo: ſubinde caſtigans: panẽ ſibi: ſuiſq; de meo parabat corio: nec tñ ſui cibi gratia: me fatigare cõtenta uicinoꝝ etiam frumenta mercẽnariis diſcurſibus meis cõterebat: nec mihi miſero: ſtatuta ſaltẽ cibaria: p tantis pſtabanſ laboribus. Nãq; ordeum meũ frictũ: & ſub eadẽ mola meis quaſſatũ

ro refert ſe curaſſe:ut armentarius ſuus crebro aliquid de magonis libris legeret:quibus remedia continebanſ ptinentia ad armenticii pecoris ſanitatẽ: eqtium ponunt iuriſcõſulti Tituſo de uſufructu: p uniuerſitate gregis eqni. Itẽ titulo de uſu & habitatione ſcriptũ ſit eſt, eqni quoq; legato uſu uidendũ ne & domare poſſit & ad uehẽdũ ſub iugo uti: Natus oriente centauro ut ĩqt Firmicus maternus aut auriga erit: aut equoꝝ nutritor & eqtiarius. Sarcinis renunciaturus: Lucianus ἐγὼ ἐχαιρον ὡς οὐκέτι ἀχθοφορήσων ego lætabar ut pote q non eſſe deinceps ſarcinas laturus. Herbantibus. Herba uirentibus & herbaſcere incipientibus: pratorum epithetõ cõmodiſſimũ Ambroſius in examero primo germinare deĩde herbeſceſ cãpos ſtatuit idẽ uiriditatẽ pratoꝝ herbeſcentem decenter appellat. Subibat cogitatio. In mentẽ ueniebat: Pl.ſubit recordatio. Pluribus beneficiis. Senſus eſt cogitabã ipſe mecũ:ſi mihi aſino tot honores tributi fuiſſent tantæ gratiæ repẽſæ qto magis honeſtabor:& pluribus beneficiis afficiar:apud iſtos ubi guſtatis roſis humanã faciẽ recepo:& ĩ priſtinũ Apu.reformatus aſpiciar. Gregarius. A grege gregarius dictus magr̃ gregis quẽ paulo ãte noĩauit armentarium eqſionem:q a Luciãeo ἱπποφορβὸς καὶ νομεὺς dr̃:alias gregarius ponitur pro uilis & pmiſcuus:ut gregarius miles. Gregales ſunt eiuſdem gregis & ſodalicii. Pli.equas gregales uocat:q ĩ grege ſunt. Millæ deliciæ. Legendũ nullæ. Libertas. Non ſolum hoībus ueꝝ etiã brutis aĩantibus dulciſſima libertas eſt:ut nõ immerito a iuriſconſultis dictũ ſit libertatem rem eſſe: ineſtimabilem & a Plauto ſcite ſcriptum eſt: hercle uero liberũ eſſe id multo eſt lepidius: Item in captiuis: oẽs pfecto liberi libentius ſumus q̃ ſeruimus. Auibus quoq; & feris: ſi ſemel fugiendi data eſt occaſio ſatis eſt: nũq̃ poſt illas poſſis prendere. Molæ machinariæ. Lucianus ait ἐπιστάτην τῶν ἵππων.i pfectum equoꝝ dediſſe ipſum uxori:quæ μύλῃ ὑπεζεύγνυεν hoc eſt molæ ſubiugauerit:molæ autẽ machiariæ nomine ſignificatur hoc in loco mola piſtrĩenſis ſiue Aſinaria: Vnde & Aſinus molarius Catoni dictus. Idẽ memorat molas truſatiles:quæ ſunt manuariæ:& qa manibus trudunſ iccirco truſatiles dictæ. M.Varro. Au. Gellius & pleriq; alii memoriæ mandarunt Plautũ ob q̃rendum uictum:opam piſtori locaſſe ad circũagendas molas:quæ truſatile appellanſ. Subiugũ. Iũctim & prima acuta lego:ut ſit dictione unica ſubiugus eleganter dictus qui ſub iugũ mittiſ:qui græce diciſ ὑποζύγιος. Subinde. Identidem frequenter. Caſtigans. Exemplũ elegantiæ; contra eos qui aſſerunt caſtigationẽ ptinere tantũ ad uerboꝝ reprenſionẽ obiurgationẽq;:quinetiam apud iuriſconſultos:qui latine & puriter loquunſ ſcriptũ legimus inter genera pœnaꝝ eſſe flagellaꝝ caſtigationem: Caſtigare ergo ex auctoritate eruditoꝝ ad quã ueluti ad anchorã confugiendũ eſt:& ad uerba & ad uerbera referſ. Vicinoꝝ frumenta. Luci.ſeri. Aſinum ἀλεῖν πυροὺς καὶ κριθὰς ὅλας coactũ eſſe molere frumenta & ordea non ſolũ dominoꝝ:uerũ etiam alioꝝ cum miſero ipſius cruciatu. Statura cibaria. Iuſta indignatio: q uidelicet poſt cõcinnata alioꝝ cibaria:ipſe legitimo:& debito cibo fraudareſ. Nãq; & mercenarius ſeruus cibariũ iuſtu dandum eſt:qđ ſeruo ut inquit Seneca dominus debet. Seruus quaternos modios frumenti accipiebat in menſe auctore Donato:& id dimenſum dicebaſ: Vtrum a menſe an a metiendo incertum ẽ. M.Cato cibaria ruris oparis iuſta ceu lege dari iubet: ex pcepto Varronis aſinos laborioſos fœno atq; hordeo largiore paſcere debemus.& uires cibis ſuffundere:ne magno nequeãt ſupeſſe labori: hæc uero ſecus factitabat.nam cum iugi labore cruciaret aſinum:quia fortaſſis legerat apud.M.Var q aſinus in remiſſione laboris ſit deterior:illum deinde minime copioſo pabulo roborabat tãq ieiuniũ & fames ita conduceret Aſino diſcurſanti:ut hoi lucubranti. Hordeũ frictũ. Ex Luciano qui ait. καὶ τὰς μὲν κριθὰς τοὐμὸν ἄριστον φρύγουσα quod ſignificat prandium fuiſſe hordeum frictum: φρυγέω n. eſt

Hippophorbos
Equiſiões
Armentarius
Horoſcopus armentarioꝝ in hyadibus
Equitium
Equitiarius
herbeſcere
Gregarius
Gregales
Libertas ineſtimabilis
epiſtates pfectus
Mola machinaria
Molæ truſatiles
Plautus ad molas
Subiugus
Caſtigatio uerboꝝ & uerberum
Dimẽſum
Cicer frictum

ambagibus: colonis proximis uenditabat: mihi uero per diē laboriosæ machinæ attento: sub ipsa uespera furfures appōebat incretos ac sordidos: multoq; lapide salebrosos. Talibus ei ūnis edomitum: nouis fortuna sæua cruciatibus tradidit. s. ut quod aiunt domi forisq; fortibus factis: adoriæ plene gloriarer: equinis armentis: namq; me cōgregem: pastor egregius mādati dominici serius auscultator: aliqñ pmisit. At ego tādē liber asin⁹: letus & tripudiās: graduq; molli gestiēs: eq̄s opportūissimas iā mihi cōcubinas mihi futuras deligebā: sed hic etiā spes hylarior i capitale ,pcessit exitū: mares enim

sicco & frigo. Plautus: dixit cicer frictū intelligi uolens rē uilissimā: qdam legunt fractū referentes ad
Faba fres/sa — molans: q̄ cicer molit᷑: quassat᷑ infringit᷑: unde & faba fressa: seqtur. n. & sub eadē mola meis quassatū
ambagibus: græci hordeū appellant κριθήν. In tuberculum oculoꝝ a græcis crithe noiat᷑: a similitudie
Crithe — uidelicet hordei: cuius & Cor. Cel. meminit i vii. Ambagibus. discursibus & circuitu multiuio: q fie
tuberculū — ri solet a pistrinensibus iumētis. Attento. Intento & pseuerāter opanti. Terent. in adelphis. Nimiū ad
rem in senectā attenti sumus. Furfures incretos. accipe incretos pmixtos non purgatos neq; excretos
sequit᷑. n. sordidos: sic Orati. In sermonibus: incretū puris circumposuisse catillis: ubi exponunt cōmentatores: icre
Incretus — tum pmixtū: uel incretos expone pro cribratos: q. s. elegantior sciorq; expo
Incernere — sitio est: Incernere. n. & succernere ē cri
Succernere. — bris & excussoriis repugnare. M. Cato: cū semen serito cribro tanq̄ linum: & eo terram cribro incernito altam digi tum transuersum. Pli. in. xviii. fariario
Incernicu lum cribrum — cribro succernunt inde incerniculū cribri genus uocant: de quo Pli. in. xviii. ne frumentarii negociatores ab incerniculis arcerent: item. M. Cato iubet i supellectile uillatica hñdū esse incerniculū unū. furfures aūt icreti hoc ē cribrati haud dubie dteriores uiliores q; sunt: cū faria seqstrata sic ac sepata. Luc. ἐμοὶ δὲ πιτύρα ἄριστον ἦν. i. mihi furfur prā
pytirii panes furfurei — dium erat: Græci πιτύρα uocāt furfurē: unde furfurei panes pytirii dicti: quoꝝ mentio fit a galeo in
primo de alimentis Rustici ueteres auctore Gellio apludā dixere furfurē frumenti: sicut flores uini
Apluda Floces — fecem: hinc illud in esitantē furfureū panem & uinum foetidū potantē apludā edit floces bibit Pli ue
Furfures in corpe — ro tradit purgamenta milii & panici apludā noiari inter uitia corporis feda sunt & furfures: quoꝝ mē
Canicæ furfures — tio apud Plinium frequens. canicas appellant furfures de farre a cibo canū. Salebroso. Signat panes
Salebræ — furfureos: q sibi in cibaria dabant᷑ fuisse lapillis plenos: & ob id minime edules: cū aspredine fauces lā
Salebrosus — cinarent: neq; mādi possent: salebras dicunt aspitates saxoꝝ. M. Tullius nunq̄ in tantas salebras incidis
set: item hæret in salebra: inde salebrosus, pasper & durus Virg. non tā salebrosus ut ante. Domitū.
Adoria — Scilicet me. Fortibus factis adoriæ. Prouerbiale ē de hoibus: qui domi foris: in urbe extra urbē for
ti aio & subnixo labores erumnosos tolerauerunt: q fortibus factis adoriā laudēq; consequunt᷑: q glo
riant᷑ fortunæ cruciatibus sese haud q̄q succubuisse: Adoriā ueteres dicūt laudē siue gloriā: quia glo
riosum eū putabāt esse: q farris copia abundaret qd' adornoiat᷑ Pli. in duodeuigesimo gloriam deni
Congregē — q ipsam a farris honore adoriā appellabant: Oratiani uero interptes exponentes illud flacci. Qui pri
Segregem — mus alma tisit adoria. Tradunt adoriam dici laudem bellicā ex eo: q adorādi sint: qui laudem ex bel
Dominicū palatū — lo reportant. Congregem. sicut segregem dicimus egregium: & a grege separatum ob excellentiam:
ita congregem appellamus gregi copulatum cōmixtūq;. Seneca in hippolito. Segregem sparsi p agros.
Audire — Mandati dominici. A domino dominicu deriuat᷑ inde res & rōnes dominicæ frequēter apud iuris
Auscultare — consultos: & a Seneca non minus mordaciter q̄ eleganter dictum est in epistolis ad Lucilium aduce ob
sonatores qbus dominici palatii noticia subtilis est. Pastor egregius. Ironicos pnunciandū. Serius
auscultator. Seriū auscultatorē nūcupamus q serio diligenter: sedulo audit mandata domini: & ea na
uiter exeqtur: sed hic q dē malim legere serius q̄ serius: tanq̄ subindignāter dixerit serius hoc ē tardus
lētus & cunctator: qui non statim mandatū dominicum pegerit: sed sero & cunctāter id tandē ipleue
rit. M. Cato duo hæc uerba audire & auscultare: ita disparasse uidet᷑ atq; disiunxisse: ut audire sit ne
gligentis: & eius qui minime obsequi uelit: auscultare uero attendentis: & auditioni obtempantis: Ver
ba Catonis subscripsi quæ sunt hæc: ita est cupidus Orationis: ut conducat qui auscultet: itaq; auditis
non auscultatis tanq̄ pharmacopolā: nam eius uerba audiunt᷑: Verum ei se nemo cōmittat si æger est.
Liber solutus & nactus libertatem quā semp expertus eram qua nil dulcius est. Quas concubinas.
Vxores hircorum — Festiuiter dictum in translatione speciosa a fœminis facta: quæ concubinæ fiunt uiroꝝ: ex eade meta
Concubina — phora capræ dicunt᷑ uxores hircoꝝ: ipsi uero hirci capellaꝝ mariti. Oratius q̄runt latentes per thyma
Amica in cōcubinata — deuia olentis uxores mariti: iurisconsulti scribunt concubinam eam uocari: q cum uxor non sit cū ali
quo tamen uiuit: quæ nomine minus honesto amica appellatur: quidam pellicem uocant cuiuscunq;
ætatis concubinam haberi posse palam est: nisi minor annis. xii. sit. Quæ in cōcubinatu est ab inuito pa
Concubini — trono poterit discedere: & alteri se in concubinatum dare. Concubini quoq; dicūtur pueri patici qui
in concubinatu sunt eorum: qui libidine obscena & præpostera oblectantur: Quintilianus in primo.
nostras; amicas; nostros concubinos uident. Hic spes. Hæc spes. Mares. Equos intelligit.

Obadmissuram

Ob admissurá. Admissura dr̃ tempus & actio ipsa qua mariti gregũ admittunt ad coitũ feturæ causa: Papinius in Siluis. expectat equus cuius de stemate longo fœlix emeritos hĩt admissura parentes. Collumella docẽs q̃ ætas idonea sit ad admissurã uocaŗ: ex his inqt q quadrimis minores sunt maiores q; duodecim annis prohibent admissura. Admissarii quoq; equi appellant q peculiariter deligũt ad equas incũdas cã stirpis ꝑpagãdæ. ĩ admissario. ut inqt palladius quattuor spectãda sunt. forma color. meritũ pulchritudo. & ut ꝑcipit idẽ Collumella. admissarius equus. eo tpe. quo uocat a fœminis roborãdus ẽ largo cibo & eruo ordeo q; farginandus: ut ueneri supsit: q̃ toq; fortior inierit firmiora semia prebeat future stirpi. Vnus admissarius nõ minus q̃. xv. nec plures q̃. xx. debet implere: isq; admissuræ põt & usq; in annos uigĩti plerũq; idoneus ẽẽ. Quod si admissarius iners in uenerẽ ẽ odore p fricat detersis spõgia fœminæ locis & admotanaribus equi. Quod locus fœminæ dixit Collumella. scito significari genitalia equæ. Nã Columella Cato Celsus cæteri locos appellant uuluam siue genitalia. de quibus Plinius sic in xi. fœminis eadẽ oĩa. ꝑterq; uesicæ iunctus utriculus. Vnde dictus uterus. qđ alio nomine locus appellant. hoc in reliqs aĩalibus uuluã. Cato locos fœminæ uriosos dixit intelligi uolens fœminam catulientẽ cuius genitalia uiri coitũ sitiẽter appeterent.

ob admissuram ueterem pasti satianter ac diu saginati terribiles alioqn: & utiq; quouis asino fortiores de me metuẽtes sibi: & adulterio degeneri præcauẽtes nec hospitalis Iouis seruato fœdere: riualẽ summo furentes persequuntur odio. hic elatis in altum uastis pectoribus: arduus capite: & sublimis uertice primoribus in me pugillatur ungulis. Ille

Satianter pasti. Abũde. opulenter affatim roborati refectiq; cũ ex admissura ueterc exhausti lateribusq; ut ĩquit Catullus ex futuris largiore pabulo fuissẽt saturati saginatiq;. Terribiles. Notat suapte natura fuisse feroculos equos & cibi largitate ferociores factos. cibus. n. ut inqt Plutarchus in ꝓblematis ĩsolẽtiã gignit hinc illud Plautinũ. Sat hõ est hẽt ꝑfecto in uẽtre cõfidẽtiã. Adulterio degeneri. Scribendũ est degeneri. nã coitus asini cũ eq̃ ĩuisus ĩfestusq; est equo generoso. tanq̃ degener & uelis. nec. n. uŗ eẽ decoꝝ q̃ asellus uilis & uulgaris uelit ĩscẽdere eqs ꝑstãtiores q̃rũ mariti sint eq. & nõ asini ipsæ quoq; eq̃ dicuntur fastidire asellũ subictorẽ & adulteꝝ. iccirco teste Plinio ꝑcipiũt eqrũ iubas cõderi:. ut Asinoꝝ in coitu patiant humilitatẽ. Comãtes. n. gloria supbire. Nec hospitalis iouis. Græci ξενιον. i. hospitalẽ iouẽ colunt q ꝑest hospitibus. qui iura hospitalitatis ĩter hospites sancta illibataq; seruari iubet. de quo illud nonissimũ iupiter hospitibus. nã te dare iura loquunt. Veꝝ eq minime reueriti iouẽ hospitalẽ polluto iure hospitii & fœdere. hospitẽ asinũ ĩcursare cœperũt tãq̃ riualẽ. q eundẽ amoris q̃si riuũ peteret. & eqs adulterare gestiret. nã ut uerissime dixit ille. Riualẽ possum nõ ego ferre iouẽ alibi annotatũ est riuales dici ꝑprieq̃ ius habẽt aquã petẽdi ex eodẽ riuo ex quo sæpe rixa & cõcertatio exorit. inde uirales dicius q̃si ĩ eũdẽ amorẽ deriuãtes. Quidã autũ mãt riuales dici ẽ multos de mulieribus facta trãslatione a feris bestiis. q̃ sientes cũ ex eodẽ riuo haustũ petũt in ꝑlia cõtra se inuicẽ cõcitant. hic riualitas pro ipsa emulatione usurpat. Vastis pectoribus. Qui uasto & ꝑgrãdi pectore preditus est is pectorosus nominatur. in obsceno poemate. neo est feroci pectorosior marte uerbum uetus est pectorare. quod significat extra pectus eicere. M. Tul. in. iii. de oratione. nouantur inquit uerba que ab eo qui dicit ipso gignuntur. ut tum pauor sapientiam omnem mihi exanimato expectorat. uastis ante pectoribus pluraliter dixit ad enormitatem pectoris & firmitudinem εμφατικωτερον declarandam per exornationem rhetoricam que libro ad herenium quarto intellectus nominatur. Arduus capite. Secundum Virgilianam descriptionem. illi ardua ceruix argutumique caput. Pugillatur. Confligit pugnat colluctatur. translatio a pugillibus. qui pugillatu aduersarium premunt & luctatione subuertunt. dicitur autem pugil pugillatus pugillaria & ipsa pugna a pugno. Veteres namquem aute usum ferri & armorum pugnis & calcibus & morsibus corporum luctationeq; certabant. Quod & Lucretius signat illo uersu. Arma antiqua manus ungues dentesque fuerunt græce pictes dicitur pugil. qua dictione & nostri utuntur. ut Columella Plinius Iulius firmicus. inde pictale certamen pro pugillatu. Homerus pollucem appellat πυξ αγαθον hoc est pugillatu præstantem. inter spectacula popularia exhibebantur & pugiles. Qui cum populo mire placerent ideo satyrice dixit Oratius. poscũt aut ursũ aut pugiles. nãq; his plebecula gaudet. Plautus in epidico inqt ualet pugilice ꝑ firmiter & robuste. Primoribus ungulis. Equi ex genere solidipedũ sunt ita enim eleganter dicunt aĩalia quibus ungula solida ẽ. Albertus Magnus magis doctus quam tersus cum solidipedes dicere deberet dixit corneas soleas habens animal. nulli solidipedum auctore Plinio sunt cornua. a græcis μονυχαζωα dicuntur aĩalia ungulam solidã habentia. Vt sunt inquit suidas ιππος ονος ουρευς id est equus asinus mulus. Obesa pinguia. Ex descriptione poetica. breuis aluus obesaq; terga. luxuriatq; toris animosum pectus inneuiano carmine ex corpore pectoreque undique obeso. Vbi notauit. Au. Gellius obesũ proprie magis quã usitate dictũ pro exili atque gracilẽto tãquam ακυρως & improprie obesũ pro pigui atq; uberi uulgo dicat. Verũ eruditi oẽs obesũ ꝑ pigui usurpãt notissimũ est illd' Oratianũ cũ sit obeso nil melius tui

Admissura. Admissarius. Roborãdus largo cibo. Loci genitaliã. Locus uriosi. Satiãter. Xenios Iupiter. Riuales. Riualitas. Pectorosus. Expectorare. Pugillat. Pugillatus. Pugna a pugno. Pyctes. Pyctale certamẽ. Valet pugilice. Solidipedes. Albertus magnus doctior q̃ tersior. Monychi. Obesus. Obesi hebetiores.

Tori do.Plinius minus solertes esse homines tradit.qbus obsessimus est uenter. Pulposis torulis. Toros
Lacerto & per diminutionem torulos accipimus pro carne musculosa. pulposa succulenta. cui inest robur.&
rum tori fitmitudo.In hercule poetæ laudant Toros lacertorum: hinc apud Sophoclem gemebundus Hercules
Torosus in ht o pectora o terga o lacertorum tori inde torosus deriuatur. Ouidius colla torosa boum. Hierony-
Tori plá mus diaconum taxat.cui taurina ceruix esset toris adipeis intumescens.Plinius inulam torosiorem ap-
ti pellat.plantis torosinesse tradens per translationem decentissimá.& qm incidit mentio de toris & to
rosis: dispiciamus obiter discutiamusq́

De trosu qui d sint trosuli quod uocabulú in
lis pul ore omnium est & in scholis gramma-
chra ticalibus protritú. nihil illo Persiano
carmine uulgatius trosulus exultat ti-
bi per subsellia leuis commentatores

> terga pulposis torulis obesa conuertens post renis
> uelitatur calcibus. alius hinnitu maligno cómiatus:
> rémulsis auribus dentiumque candentium réudatis

grámatistæ scholastici oés cói cósensu & una uoce conclamát. Trosulos dici ex auctoritate Pli. & Festi
pompeii equites Romanos ab eo qd oppidú tuscorum noie trosulum sine ullo adiumẽto peditum coe-
pissent.nec nos id uerum esse inficiamur.sed nimirum subest occultior quæpiam significatio in uoca
bulo trosuli non omnibus obuia animaduersaq́.proinde nos ut pro uirili parte q ubiq. librorum no
Trosuli strorum: facere conati sumus studiosos iuuei amus re diligenter curioseq́: perpensa aiaduertimus trosu-
delicati los præter illam significantiam notissimam dici delicatos obesos succulentos quorum deus uenter ẽ
qu isi to- quasi torosulos a torosa scilicet carne & aruina Et hoc est quod signat Nonius Marcellus si sinceriter
rosuli & recte legatur cum ait trosuli dicti sunt Torosuli. quasi habitiores a torosa scilicet pinguitudine: in
nonianis codicibus mendosa diuisione scriptum est trosuli dicti sunt torro soliti emenda torosuli.in
hanc sententiam est illud a Hieronymo scienter & decẽter depromptum.in Iouinianum.unius tantú
Locus philosophi exemplum posui ut formosuli nostri & trosuli. & uix summis pedibus adumbrantes uesti-
Plinii gia uitentur:saltem gentilium parcitatem hoc significatu dixit Varro nunc emunt trosuli nardo ni-
tidi uulgo attico talento equum hoc haud dubie ẽ quod intelligi uoluit Pli.cum in.xxxiii. scribẽs eq
tes trosulos uocatos esse subiungit.quia inquit nõ intelligunt trosuli nomen. qd ualeat. multos pudet
Versus eo nomine appellari inuitosque etiamnum trosulos uocari. Verba hæc pliniana nos ita interpræta-
Persii mur. equites qui historiam de oppido trosulo ab equitibus capto & inde trosulos se uocari nesciunt.
quod uirtutis est nomen: egre ferunt erubescuntq́.quando trosuli uocantur tanquam trosulus quasi
torosulus dicatur pro succulento & habitiore quod nomen uitii est. & eius hominis qui solas ueneris
Torulus delicias curet. ad hunc eundem intellectum referri commodissime potest & scitissime persianum car-
men.ut trosulus non magis pro equitibus iudicibus accipiatur. q̃ pro auditoribus uoluptariis. succosis
Velitat & opimis quos magis pigmenta flosculi lenocinia orationis. q res q̃ sensa. q̃ argumenta commoueant.
Velites lector perpẽde quæso hoc nostrum de trosulis interpræt amentum.& sequæstrato liuore diiudica nú
Velitatio qd dignú sit.quod in secretarius disciplinæ remotioris recondatur: præterea torulus pro quodá quasi
Hasta ue- tor q̃ accipitur apud Plautum sic scribẽtem in amphitruone tum meo patri autem torulus inerit aure
litaris us sub petaso. Victruuius quoque torulum eiici tradit ex arbore excissa. Vbi torulus accipi uidetur
Cauda pro materie torta & callo ligni in se conuoluto. mendum est in impressis Victruuii codicibus qui nõ
Aures in torulo habent sed torculo. Velitatur. Depugnat contendit congreditur.a pugna uelitum uerbo de-
dices ai ducto.sunt autem uelites leuis armaturæ milites: a quibus uelitatio dicitur leuis cõtentio. Plautus ne-
Remulsis scio quid uelitati estis inter uos: idem uerbis uelitationem fieri compendio uolo hastam uelitarem ty
Brochi rhenus primus inuenit: de qua intellexit Ouidius illo uersu: Nondú calefacti uelitis hasta solú. Re
tas mulsis auribus. Quidam codices manu scripti habent remissis. natura generosissimo cuiq; animaliú
Brochi notas animi peculiares tribuit.cauda leonum index est in equis uero & omnium iumentorum gene-
uel brúci re iudicia animi aures præferunt fessis marcidæ nutantes pauidis subrectæ furẽtibus. Resolutæ ægris
edentare ex hac pliniana sententia aures remulsas accipio non tam resolutas & remissas quam subrectas: & qua
Locus si retro ac sursum reclinatas. Antiqui temulum dicunt quasi tepandú.quidam legút remissis sensu ma
Plauti nifestario. Candentium. Lego cadentium hoc est albicantiú dentium. nam decidui dentes signum
Corre- sunt senectutis & inualentiæ. Dentes in cæteris senecta rubescunt. equo tantum candidiores fiunt. Se-
ctus nectus in equis intelligitur dentium brochitate siue bruncitate. hoc est prominentia. brochi enim dẽ-
Edẽtare tes siue brunci dicuntur promituli. hoc transeunter dictum sit ut intelligas dictiones quibus Plinius.
malas Varro. Lucilius cæteri utuntur. a dente quod annotu dignum est & scitu sit uerbum edentare. quod si-
Edẽtata gnificat dentibus priuare. & excussis dentibus edentulum efficere. hoc in transcursu commemini ut
bellua restituerem Plauto suam elegantiam suamque dictionem & plane plautinissimam quem correctores
immo corruptores interpollauerunt: sic enim scriptú legitur in Rudente. Nimis uelim improbissi-
mo homini mala se dẽtauerit. Tu ita corrigito & distincte legito malas edẽtauerit idest uelí maxillas
ita contundi pugnis improbo lenoni. ut edẽtibus fieret. & ut malas. hoc ẽ maxillas illi edentarent. hoc
est edentibus spoliarent excussis crebra pugnorú incussione. hic est comicus intellectus hæc plautina
elegantia. hoc uerbú plautinissimú. edẽtare malas dentibus excussis maxillas edentatas reliquære. Nã
& edẽtata bellua dicit carens dẽtibus cuius morsus ẽ minime noxius iuuat me í hæc diuerticula idẽti

dem diuertere. ut una opera iuuem latinitatis coriosos. & simul uitem ex uniformi narratione fastidium. Hastis. Exertis preparatisque dentibus instar hastarum metaphoricos intelli uult acuminatos dentes ,pminētes exertos. De rege thracio. Diodorus & poetæ tradunt diomedē thracē equos feritate notabiles habuisse quos carnibus humanis pascere solebat erāt equoꝝ presepia ænea ferreis ipsi cathenis uincabanť. caro hospitalis erat ,ppabulo. hos hercules ex thracia argos ,pduxit. occiso Diomede: quē suo ipsius exemplo equis mandēdum apposuit. hos euristheus ad se deductos iunōi sacrauit.

hastis: totum me commorsicat. Sic apud historiam de rege Thratio legeram: qui miseros hospitos: ferinis eqs suis lacerandos deorandosq; porrigebat. Adeon præpotens ille tyrrannus: sic pareus ordei fuit: ut edacium iumentorum famē corporum humanorum largitione sedaret. Ad eundem modum distractus & ipse uariis equorum in cursibus: rursus molares illos circuitus requirebam. Verum fortuna meis cruciatibus insatiabilis: aliam denuo mihi pestem instruxit. delegor enim ligno monte deuehundo. puerq; mihi prefectus impōiť. omnibus ille quidem puer deterrimus. nec me montis excelsi tantum arduum fatigabat iugum: nec saxeas tantum sudes īcursādo cōterebā ungulas: uerū fustiū quoq; crebris ictibus pśæpe dedolabar: ut usq; plagarū mihi medullaris īsideret dolor: coxeq; dextræ semper ictus incutiēs: & unum feriendo locum: dissipato corio: & ulceris latissimi facto foramine:

ex hoc equorum genere progenitus ē equus. Seianus ille famigeratus Pli. & Solīus auctores sūt Tyridam oppidū fuisse in thracia Diomedis equorum stabulis dirum equorum qui feri sūt & nominantur meminit Plinius. Adeon. Proadeone. Tirannus. Diomedes thrax. Adacium. Manducorum ita enim ab edacitate dicuntur. Distractus. Discerptus diuulsus dilaceratus. Molares circuitus. Molarum pistrinēsium gyratus ambagiosos & multiuios. Requirebam. Tanquā minus molestum foret molere. & molas circū agere ꝙ̄ subire calces & morsus equinos. Insatiabilis. Fortuna cum dicatur uaga. inconstans instabilis tamē in quibusdam uexandis nimium ptinax est & immobilis. ut uerum illud planе sit. An miseros tristis fortuna tenaciter urget. Tali fortunæ obnoxium se fuisse testatur Lucius noster scribens eā insatiabilē. inexplebilēq; fuisse cōtinētibus ipsius cruciatibus. Pestē. Exitium calamitatem īfortunium. Delegor. Destinor. Trador. assignor. Ligno. Lignis deportādis. qđ est Asinorum dossuariorum: sic enim nominantur. q dosso baiulant onera. M. Varro in secundo de re rustica: asellis dossuariis comportant ad mare oleū. aut uinum itemq; frumentum. aut qcqd aliud. Nam qđ nos dicimus dorsum ueteres dossum nominabant unde dossuarius dictus qui dorso cōportat. Dorsualia quoq; appellamus dorsi tegumenta. maximeque in bobus ac iumentis. Iulius capitolinus Tradit boues dorsualibus sericis prefulgentes processisse in pōpa galeni imperatoris. Omnibus deterrimus. Attende loqutionem inusitatam neq; ex regula grammatices: ꝙ̄ præcipit suplatiua iūgi debere cū genitiuo. ut dicať oīum deterrimus oīum pessimus. Archaismos figura ē. sic. n. ueteres loqbanť. qbus mutatio casuū erat frequēs & quasi peculiaris. illud Cicerōis non absimile uř. Similimū deo iudico. qđ tamē ut docet Priscianus significat ual de similē. hoc āt totum trāstulit ex Luciano. qui ait. εισ τοορος ανω επεμπε μη και ξυλα τοισ ωμοισ εκομιζον. i. in montem superiorem mittebat ad ligna humeris deferenda. De puero quoque quem deterrimum pessimumq; mortalium Apuleius appellat Lucianus græce inquit. ου λατην παιδαριον κακαβαρτον. i. Asinarium puerū spurissimū. Saxeas sudes. Vt sudes ligneæ ustulatæ uicem telorum implent & proforant sic & saxa acuta quæ sudes saxeæ dicuntur; ungulas Asini comminuebant conterebantq; & id facilius contingebat. propterea ꝙ soleis ferreis minime erat calciatus Luciāus. ανυποδετοσ ορει εν λιθινω. idest in mōte saxeo eram sine calciatu. iumētoꝝ autem calciamēta sunt soleæ ferreæ. Cōturbā. Corrige cōterebam. Dedolabar. Verbum est proprie fabrorum. cum materiarum cōplanantur asperitas. Verū ad alia quoq; trāslatione speciosa transfertur. Ennius dixit. unum ego libellū non edolē. Sicut ergo faber dedolādo cōplanat aspredinem in materiis. ita Asini coriū. fustuariis ictibus leuigabať. expollebaťq; quoddam quasi dolatorio. est enim dolatorium ferramenti genus. quo lapides & ligna dolanť. quidā asciam appellant. Auctor Hieronymus. fustium autem. παλιν τικωσ dixit. quoniam ut inquit Lucianus ου ξυλω απλωσ επαιεν αλλα το οζουσ πυκνουσ εχοντι και οξεισ. idest non simplici ligno percutiebať. sed ramos densos habente & acutos. Medullaris dolor. Signat ad medullas usq; plagas a puero inflictas penetrasse. Medulla non nisi cauis ossibus inest. Nec cruribus iumētorū aut canū senosa corrigeris a iuuenta rudens & senecta albescens. coxæ dextræ Luciāus κατα τε τεπαιεν εισ τουτο. idest semp feriebať in ipsa coxa siue femore; interpræs Luciani parū curās uerbū uerbo reddere interpťať sp posteriora dorsi purgebat. sed ,pfecto aliď ετοιωτιν. aliď ομιροσ illď dorsū. hoc femur coxāue signat.

Equus Seianus
Equi feri
Fortuna pertinax
Dossuarii asini
Dossum
Dorsualia
Omnibus deterrimus
Dedolare
Dolatorium.
Hallucinatio interpretis Luciani.

immo fouea: uel etiã fenestra: nullus tamen desinebat idẽtidem uulnus sanguine delibutum obtundere: lignorum uero tanto me præmebat pondere. ut sarcinæ molem elephanto non asino paratam putares. ille uero quotiens in alterum latus præpõderans declinarat sarcina: cũ deberet potius grauãtis ruinæ fustes demer͂: & leuara pulisp præssura sanare me: uel certe ĩ alterũ latus trãslatis præ quaie: cõtra: lapidibus additis insuper. sic iniquitati põderis medebat͂. Nec tamẽ post rãtas meas clades immodico sarcinæ pondere cõtentus: cũ fluuiũ trãscẽderemus qui forte preter uiam defluebat: pedibus suis ab aquæ madore consulens: ipse quoque insuper lumbos meos insiliens residebat: exiguũ scilicet & illud rantæ molis superpondium. at si quo casu limo cenoso ripæ supercillio lubricante: oneris ĩpatientia prolapsus deruissem: cum deberet egregius Agaso manum porrigere: capistro suspendere. cauda subleuare. certam partem tanti ponderis quoad resurgerem saltem detrahere. nullum quidem defesso mihi ferebat auxilium sed occipiens a capite imo uero & ipsis auribus totũ me cõpilabat

Imo fouea. Hoc totũ ὑπερβολικῶς dictũ est. simul & festiuiter: nam mẽtit͂ hyperbole. & ẽ omnis ultra fidem: sed ut ꝑcipit Quitilianus. nõ tamẽ debet eẽ ultra modũ. & ut ait Sene. incredibilia hyperbole ꝓmittit ut credibilia ꝑueniret. Nã superlationẽ uocãt. igit͂ Apuleius emphaticos & hyperbolicos dixit nõ foramẽ. sed foueã. atq; adeo fenestrã latissimã sibi ĩ femore dextro fuisse patefactã ut crederet lector coriũ in asinina coxa ictibus asinari pueri crebrioribus eodem ingestis fuisse fotaminatum. exulceratum dissipatum. Nullus. idest non sic ueteres frequenter posuerunt. Identidẽ. Persæpe subinde. frequenter. Obtundere. Sepius tondendo repercutere. Trãslatio a fabrorum malleo. Elephanto paratã: Lucianus. ἐπέθηκέ μοι ἐπὶ τίθει φορτίον ὅσον χαλεπὸν εἶναι καὶ ἐλέφαντι ἐνεγκεῖν. idest postea mihi imposuit onus. quãtũ elephanto ferre molestum foret & graue. Præponderans sarcina. Iumẽtis sarcinæ imponendæ sũt compares & quasi ad æquilibrium; ut commodius ferant. ubi enim in alteram partẽ præponderant torquentur diro cruciatu laboriosoq; iumenta ideoq; æquis portionibus æquandæ sunt sarcinæ. de mẽdo scilicet non addendo. sed ut puer qui nihil aliud meditabatur. nisi asini cruciatus & exitium non lignua demebat sarcinæ ꝑponderãtis ad releuandũ asinum sed saxa insuper addebat ad cruciandum hoc idem Lucianus. Præssura. Præssione. nomẽ est. sic lucanus: cortici ꝑssura croci. Circa. Lego contra. hoc est econtrario. Immodico. Nimio prægrandi. una dicto est. Præter uiam. Iuxta quo ĩ significatu propter quoque accipitur. sic Lucretius. propter aquæ riuum. sic Virgilius propter aquã. apud Terentium. in phormione scriptum est ita fugias ne præter casam quod aiũt. ubi illud præter casam exponitur a Donato pro ante casam. item apud Gelliũ. Fugitiuus præter oculos dñi iret pro ante oculos & iuxta. Ab aquæ madore. Aspergine & infusione: sic ĩ prĩo urinæ madore me pluerẽt. Mador. n. sigñat͂ ĩfusio & humectatio: Salustius ingẽs terror erat ne ex latere noua monumẽta madore infirment͂ Madulsã ebriũ dixerũt. qa madidus uino eẽt & madore liberi ꝑfusus Lucia. ĩ hãc sñiam καὶ ποταμὸς ἦν ἀέναος ἐν τῷ ὁδῷ. ὁ δὲ τῶν ὑποδημάτων φειδόμενος ὄπισθεν τῶν ξύλων ἐπί μοι καθίζων ἐπέρα τὸν ποταμόν. idest fluuius erat ĩ uia perenniter. fluẽs puer autem calciamẽtis parcẽs post ligna mihi insidens flumen transibat. Superpondium. Elegans scitumq; uocabulum. quo significatur illud pondus & quoddam quasi auctarium qđ super sarcinam legitimã ĩponit͂ dictio cõposita copulata q̃ ex integro & corrupto: eadẽ formula dixit Plautus. cẽtũ põdiũ. ꝓ põdere centũ librarũ: sic assipondiũ & dupõdiũ ueteres dixerũt. Ripæ supercilio. Margine & sũmitate. Cõsimiliter Virgilius ecce supcilio cliuosi tramitis undã elicit. ut. n. supercilia in nobis alta sunt & sublimia: sic metaphoricos superciliũ pro altitudine ac sumitate aliaꝝ quoq; reꝝ usurpatur. Plinius in. xi. nihil altius supercillis abruptiusq; superbia inuenit in corpore. Vbi solitaria eẽt. Supcilliũ ꝓ fastu ipso & grauitate accipi satis notũ ẽ. uel illo testimõio. Terraꝝ dominũ pone supciliũ. unde supciliũ censoriũ ꝓ grauitate maiestateq; accipit͂ a Valerio. & supcíliosus dicit͂ austerus & grauis ut supra diximus. Deruissem. Corruissem cecidissem. Lucianus κάμνων καὶ ἀχθοφορῶν κατέπεσον, idest labore & pondere præssus cecidissem. Egregius agaso. Ironicos. Suspẽdere. Subleuare. sustollere. χαμόθεν ἐπεγείρειν. i. ex hũo subrigite. interpres Luciãi deceptus inqt camo erigebat. credidit. n. χαμόθεν a camo quod genus freni est deriuari. cũ aduerbiũ sit significãs ex humo qđ sat liquet græca callentibus. Manum porrigere. χεῖρά μοι ἐπιδοῦναι. Ponderi detrahere. τοῦ φορτίου ἀφελεῖν. Occipiens. Incipiens. Compilabat. Pilis peruellebat. signat enim ita se fustuario cesum. ut nec pilus in toto corpore relinquæretur. Namq; cõpilare. ut auctor est Asconius Pedianus. est ita peruellera & furari. ut ne pilos qdem ĩ corpore cõpilatores relinquãt ex eodem fõte. illa quoq; uerba sũt

Hyperbole ultra fidẽ
Superlatio
Nullus non
Præssura
Propter præter casam
Mador
Madulsa
Superpõdium
Cẽtũpõdium
Assipondium
Supercilium
Supercilíosus
Error interpretis Luciani
Compilare

suppilare.& expilare.hic cōpilare dicit̃ scriptor q aliena furat̃:& in unum q̃si corpus redigit:cōpilare .n. auctore festo est cogere. Ambrosius dictus est a Hieronymo cōpilasse hexameron Origenis. Quoniam uidelicet:q ab origene dicta fuerant græca lingua. hic furtiui librū suū trāstulit latine cōpositū.& od ille fusius tradiderat & uberius.hic succinctus retulit & astrictius. Virgilius cōpilator homeri dictus est ab emulis:quoniam uersus homericos ad uerbum pene transferebat.ex alienisq; racenus uindemiam sibi faciebat:qui ille respondit magnarum esse uirium clauam herculis extorquere de manu. auctores ueteris bibliothecæ mutuo se compilarunt. ut inquit Macrobius.

Ambrosius cōpilauit origenis exhamerō

cedens suste grauissimo donec: fométi uice:me plagæ suscitarent. Idem mihi talem excogitauit pernicié.spinas accerrimas & punctu uenenato uiriosas tortili:nodo in fascem constrictas:caudæ meæ pensilem delegauit cruciatum. ut in cesu meæ commotæ incitateq;:funestis aculeis infeste me conuulnerarent. Ergo igit̃ ancipiti malo laborabam nā cum me cursu proripueram: fugiens acerbissimos incursus uehemētiore nisu spinaæ feriebar. si dolori parcens paululū restitissem: plagis cōpellebar ad cursum: nec q̄q̄ uidebat̃ aliud excogitare puer ille nequissimus: quā ut me quo quo mō pditū iret. idq; iurās. & nōnunq̄ cōminabat̃. & plane fuit qd eius detestabilē maliciā ad peiores conatus stimularet: nā quadam die:nimia eius insolētia expugnata patientia mea: calces ualidos extuleram. Deniq; tale facinus in me comminiscitur. stuppæ sarcina me satis onustum: propereq; funiculis constrictum: pducit in uiam. deq; proxima uillula spirantem carbunculū furatus: oneris in ipso meditullio repōit:

Lucianus in hanc sententiā ἀλλὰ ἄνωθεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤτων ἀρξάμενος συνέκοπτέ με. τῷ ξύλῳ ἕως ἐπεγείρωσί με αἱ πληγαί idest superne incipiēs a capite & auribus fuste me cōcidebat.eo usque dum me plagæ ipsæ excitarent. Cedit. Purior lectio est cedens hoc est feriés ac percutiens.

Spinas acerrīas. Luciāus dixit. ἀκανθῶν ὀξυτάτων φορτίον idest spinarum acutissimaæ fascem uinculo strictissimo deligasse. sub cauda. Viriosas. Virulétas extiales pestiferas iter uirosum & uiriosum hæc iterest. Quod uirosus dr̄ uenenatus. uiriosus uero appetens uiri ide fœmina uiriosa & loci mulíebres uiriosi dicti.s.coitū appetétes.a uiro uiriosus prima correpta deducitur. Virosus uero ab eo qd̃ est uirus quod uenenū significat prima producta incliatur. ideoq; hic legere malim uirosas q̄ uiriosas.sed quocunque modo legatur. dictio est a ueneno deducta iclinataque. Tortili. Flexili a torquendo tortilis dictus. Virgilius fit tortile collo aurū ingés coluber. Pensilem cruciatum. Significatissimo epitheto cruciatus ille qui sub cauda infestat iumenta expressus est pensilem nuncupando. est enim suspensus sublatusque pensiles hortos pensilia pauimenta pensiles plumas;& uuas dicunt eruditi a pendendo omnia deriuari. in obsceno carmine haud indecenter dictum pulchre pensilibus peculiati. Lucianus ἀπεκρέμασεν ὄπισθεν ἐκ τῆς οὐρᾶς. postilena Plauto significare uī id tortile in cui uūq; foramétū.quod sub cauda iumentorum poni solet:a post ut opinor nuncupata.in posteriore enim parte subter ponitur uerba Plauti ex casina hæc sunt:ita te aggerunda curuum aqua faciam probe ut postilena possit ex te fieri:uocabulum hoc nuspiam alibi quod equidem meminerim reperitur. Ancipiti. Duplici spinarum scilicet aculeis si procurrissem. & plagis agasonis si substitissem. Lucilius Ancipites Cardines dixit pro duplices & M. Varro ancipiti inquit urgeretur bello pro duplici. Alias anceps dubium periculosumq; significat. Virgilius. Anceps belli fortuna fuisset.interdum anceps accipitur pro acuto ex utraque parte Lucilius uecte atque ancipiti ferro effringam cardines. Nixu conatu. Impulsu spinarum aculeatarum græce. προσβολή.ex Luciano totum ad uerbum sic scribēte.εἰ μὲν ἀτρέμα προϊοίμι φυλαττόμενος τῶν ἀκανθῶν τὴν προσβολήν ὑπὸ τῶν ξύλων ἀπωλλύμην εἰ δὲ φεύγοιμι τὸ ξύλον. ἤδη τότε δεινὸν ὄπισθεν τὸ ὀξὺ προσέπιπτεν. idest sine lente irem cauens spinarum nisu fustibus male peribam. Si autem fugiens ictum fustium procurrerem. tunc mi illud sub cauda aculeatum lancinabat. Perditum iret. Vexaret extingueret.morte mulctaret. Terentius cur te is perditū. Lucianus ait καὶ ὅλον ἔργον ἦν τῷ ὀνηλάτῃ. πῶς με ἀποκτείνῃ.idest hoc unum opus erat agasoni meo me conficere ac perdere Marco Cato dixit contumelia factum itur. significans operam dari quo fiat contumelia.

Expugnata. Cum inquit patientiam meam insolentia agasonis immodica expugnasset uicissetq;. expugnatur patientia in nobis quando amplius patientes tolerātesq; iniuriarum esse nō possumus. Oui multa diuque tuli. uictis patientia uicta est. Calces extuleram. Luciāus ait. λὰξ ἐκίνησα calce percussi εἶχεν ἀεὶ τοῦτο τὸ λακτίζειν μνήμῃ. i. habuit semp in mēoria illū calcis ictū. græci dicunt λάξ per aduerbium quod significat cum calce. annotat cap grāmaticus dicēdū esse & scribendū calces;per. s.c. quādo significat̃ glutinum parietū;cū uero pedis dicit̃ calx.p.x. ue cum obseruationes tales p̄stamcidæ nimis

Virosus
Viriosus
Tortilis
Pensiles cruciatus
Postilena
Ancipites
Anceps p acuto
Contumelia factum itur
Expugnata patientia
Calx

Stuppa. Stupparius malleus Carbo spirans Meditullium

sunt & superstitiosæ: calcem dicimus partem pedis: & ipsam quoq; percussionem. Stuppæ sarcina græci στυππιον uocant stuppam: & a græco uocabulo ut opinor dictio latina defluxit: quis Seruius grammaticus stuppam a stipando dictam esse ꝓdiderit Plinius in.xix.qd' proximũ cortici fuit stuppa appellat̃: Deterioris lini lucernarum fere luminibus aptior ab eodẽ stupparius malleus dictus quo lina tundunt̃ curanturq;. Spirantẽ carbunculũ.prunã uiuẽtem ardentẽq;: q̃cunq; spirant uiuunt: & q̃cũq; uiuũt spirãt.inde carbo spirãs eleganter dictus scitillans: ardẽs: lucens: illa.n. carbonis uita est.sicut e contrario extinctus. qui sine spiritu est. carbo cum in foco perluce tẽpestatem præsagit: Luciãus nõ carbũculũ sed titionẽ ignitũ raptũ eẽ de foco tradit his uerbis. εκτης εστιας καλεφας δαλον ετι ιφμον.i.ex foco furatus. Torrẽ etianum ardentem. Meditullio in medio ipsius sarcinæ stuppariæ meditullium enim dicitur mediu super qua dictiõe in superioribus plura. Luciãus ενεκρυ φεν εις τος στυππιον. Torrem intra stuppã clanculum recondit. Fomento. Quis ignorat stuppam potentissimum esse flammæ suscitabulum & ignis alimentum: Virgilius quoq; in Troianæ classis incendio posuit stuppam. Velut fomitẽ flãmmã corripuisse; extitisseq; uaporis incentiuũ. Fomenta a fouendo.i.calefaciendo dicta sũt. uocamus aũt generali uocabulo oĩa quecũq; ad fouẽdum sunt accommodata. apud Pliniũ & Celsũ frequens mẽtio est de fomentis egritudinũ fomites quoq; flãmæ nutrimẽta dicunt̃ grãmatici assulas ex arboribus excussas fomites appellant alii scintillas q̃ ex ferro cãdenti malleis excutiũt̃.

Stuppa fomes flammæ Fomẽta Fomites

Iãq; fomento tenus calescẽs. & enutritus ignis: surgebat ĩ flãmas. & totũ me funestus. ador iuaserat. nec ullũ pestis extremæ suffugiũ: nec salutis aliqd' apparet solatiũ. & ustrina alis: morã non sustinet: sed meliora cõsilia præuertit: sed in rebus seuis adfulsit fortunæ nutus hylarior. Nescio an futuris periculis me reseruans: certe præsente statutaq; morte liberãs. Nã forte pluuiæ pridiãæ recẽs cõceptaculũ aq̃ lutulẽtæ ꝓximũ cõspiciatus ibi memet ĩprouido saltu totũ abicio. flãmaq; ꝓsus extita. tãdẽ: & põdere leuatus: & exitio liberatus euado sed ille dterrĩus ac temerarius puer: hic quoq; suum neq̃ssimum factum in me retorsit. gregariisq; omnibus affirmauit me sponte uicinorum foculos transeuntem: titubanti gradu prolapsum: ignem ultroneum accessisse mihi etiam arridens addidit: quousque ergo frustra pascemus ignigenum istum nec multis interiectis diebus. longe peioribus me dolis

Vstrina Præuertere Pridianũ Lacuna Lama Conceptelæ

Suffugiũ. Sic filius suffugiũ ĩfœlix miseris & ĩhospita q̃reus. Vstrina. Crematio exustioq;. Præuertit̃. Preuẽit anticipat p̃terit. exustio.n. ac flãma non sinit hominẽ meliora excogitare cõsilia: sed remedio p̃sentissimo se se quocũq; mõ liberare cõpellit præuertere signat Plauto anteponere: i captiuis inqt seq̃re te ut amittã ei rei primũ preuerti uolo. Fortunæ nutus. Sicut dei & pricipis nutus pollẽs potensq; ẽ. ita & fortũa nutu hilariore blandiri ĩterdũ solet his quos mox grauius allidit & æmulat. Statuta morte. Quã mihi statuerat d̃ecreuerat q; neq̃ssimus agaso. Pridiãæ. Prioris diei. pridianũ.n. a pridie.i. priori die denoĩatũ ẽ. pridiana obsonia dixit Suetonius in Tiberio q̃ supsũt die pristino. itẽ in Caligula marcescẽte inqt stomacho pridiãi cibi onere Plinius pridiana balnea appellat. q̃bus pridie hõ usus sit. Cõceptaculũ Lacunã signare uñq ut grãmatici tradũt proprie fossa ẽ. q̃ stare cõsueuit aq̃ collecta: alio noĩe lamæ uocant̃ de q̃bus Oratius uiribus uteris p cliuos flumina lamas. Frõtinus cõceptelas appellat aquaꝝ cõceptacula q̃s ipsemet piscinas interpretat̃ sic scribẽs libro p̃rio de aquæ ductibus nec uirgo nec appia nec alsietina conceptelas.i. piscinas habẽt. Luciãus græco uocabulo τελμα dixit. qd' hic nr̃ cõceptaculũ. græci τελμα. uocat locũ cenosum & lacunã uerba Luciãi hæc sũt. ει πτω εμαυτον του τελματος εστου γροτατον. proiecio me met in humectissimam: lacunæ partẽ. Retorsit. Reflexit conuertit p inde ac ego huiusce noxæ auctor extitissem. Luciãus. και τουτο γε ο τολμηρος παις προσελθων εμου κατεψευσατο idest audax puer domũ rcueniens in me hoc totũ crimen coniecit dicens meapte sponte in focum prosilisse.

Gregarius Titubantia Talipedare Ignigenus Ignigena Putere

Gregarius. A grege gregarii dicti est autem gregarius uilior homo. qui in grege sit. Gregarios milites uocant uiliores. abiectioresque sicut. e contrario egregios dicimus præcellentes & eximios quasi exemptos ex grege possunt quoque gregarii accipi pro pastoribus qui gregibus pecuniis præsunt ut exponas hoc in loco gregarios pro pastoribus siue mancipiis. quæ in eiusdem familiæ græge haberentur supra dixit gregarius ille perduxerat. ubi exposuimus gregarium dici gregis armenticii nutritorem & præfectum.

Titubãti. Vacillanti & lapsabundo. Titubantia apud antiquos dicta ẽ uacillatio. Suetonius refert Claudium linguæ titubantia laborasse Talipedare uerbum est priscum. quod significat titubare uacillare & quasi talis insistere. Vltroneum. Me scilicet sponte & ulteo in ignem accessisse. Hieronymus. Vltroneas aiunt putere merces. Ignigenum. Quasi ignis & flammæ progenitorem auctoremque. ignigenus quasi ignem gignens contra ignigena ex igne genitus. sic poetæ bacchum ignigenam uocant propterea q; igne iouiali ex semele progenitus esse memoratur.

Petiuit

petiuit ligno .n. quod gerebam: in proximã casu iã uendito: uacuũ me ducẽs: iam se nequitiæ meæ ,p clamãs imparem: miserrimũq; istud magisterium renuens. q̃relas huiusmodi concinat. Videtis istũ pigrũ tardissimũq; & nimis asinum: me præceteris flagitiis nunc nouis periculis ẽt angit. ut quemq; .n. uiatorẽ prospexerit, siue illa sit uetula mulier. si

Petiuit. Insidiose inuasit & aggressus est. petere .n. interdũ pcutere ẽ inuadere aggredi. inde petitiones gladiatorũ aggressiones dictæ. M. Tullius in catilinam. quot ego tuas petitiones. Ita coniectas ut uitari posse nõ uiderent parua quadam declinatione. & ut aiunt corpore effugi. Bouem comupetam appellant: quasi cornibus percutientem: de quo iurisconsultus. si bos iqt cornu petere solitus petierit aut mulæ pp nimiã ferocitatem. Ligno uendito. Lignis uenditis singularis numerus pro plurali. ligni appellatio: ut scribit Vlpianus nomen generale est: & proprie lignum dicimus. qcquid comburendi causa paratum est. Ideoq; si cui ligna legata sint: qđ cõburendi cã paratum est continetur: siue ad balnei calefactionem. siue dietarũ hypotaustrũ: hæc uerba passim legunt libro de legatis tertio. ubi acursius tanq̃ aliqd præclarum iterpretaref hypotaustras exposuit loca eẽ ubi stant egroti. quod latinitatis secuantissimi ualitudinariũ appellant sed nil mirũ si in dictione mẽdosa mẽdosissimũ dedit interpretamentum. cũ in sinceris cecutiens subinde hallucinef. ego emẽdandum censeo hypocaustũ siue hypocausin: siue hypocaustariũ. tot .n. modis dici potest. quod uoluptarium interpratatur. est .n. locus in quo ignis succendit. & erũpit. calefaciendis uaporandisq; balneis: cubiculisq; præparatus. Vnde ἀπὸ τοῦ ὑποκαίεσθαι .i. subter calefacere ac succendere est noĩatus Victruuius in .v. in describenda balnearum dispositione eleganter docet: quemadmodũ supra hypocaustum: siue hypocausin ahena tria sunt componenda. unum caldarium: alteꝝ tepidariũ tertium frigidariũ. & ita collocanda. ut ex frigidario in tepidarium. ex tepidario in calidariũ aqua influat. de his Papinius in primo siluarum. Tenuẽ uoluunt hypocausta uaporem. Plin. quoq; in epistolis meminit hypocaustoꝝ. Latini uaporariũ interpretanf. M. Cicero in epistola ad quintũ fratrem. Ita erãt posita: ut eoꝝ uaporariũ ex quo ignis erũpit esset subiectũ cubiculo. erit. Itaq; sensus hic iuriscõsulti. legatis lignis contineri illud qđ paratũ est ad balneas calefaciendas. & ad hypocaustũ dietarũ .i. ad uaporariũ cubiculoꝝ ut planius explicem quod paraf ad calefacienda uaporandaq; cubicula: qualia apud transmontanos sunt frequentissima: ipsi stuffas uocant interdũ .n. uocabulis barbaricis. utẽdũ est. ut res ecu dicior liqdius illustref. nam illud ignis conceptaculũ ad calefaciendã dietã non absurde hypocaustũ dici posset. dietæ aũt; quarũ crebra est mentio in libris iuriscõsultoꝝ historicoꝝ poetacum sunt cubicula siue cenacula in qbus uiuimus: uersamurq; unde a conuersatione uictuq; uerbo græco dicta sunt διαιτῶμαι .n. significat uiuo & conuersor. Quidã nostro sæculo clarissimi quos a me noĩari in caparte qua reprẽdunt: inhumanũ est dietas appellatas esse autumant q; in eis die edatur. idq; etymon fulciunt auctoritate a Varroniana: nusq̃ hoc a Varrone traditũ lego. & quia non lego minime credo. hæc esse Varroniana. A dieta dietarii uocanf: q in aliena cœnacula se dirigunt furandi animo q ut scribit Vlpianus titulo de extraordinariis criminibus plusq̃ fures sunt puniendi: inibi perperam & corrupte legitur detractarii pro dietarii. Nõ iuitus diuerto nõ nunq̃ in extraordinaria hoc genus annotamenta: propterea q; scio talia non minus esse iucunda. & grata studiosis q̃ ordinaria interpretamenta. in commentariis Suetonii: Propertii: Tusculanaꝝ secutus sum morem hunc: ut flosculos doctrinaꝝ per interuella insererem. & nodos scriptorũ aliorum saluatim in transcursu q; enodarem: quæ lectores: nisi nimium amici blãdiuntur ualde delectant & ex illa cõmentatione continenti quasi lassescentes reficiunt. recreant. recreãt. Sed iã domũ repedãdũ est. & institutũ. opus petagẽdũ. Vacuũ. Sarcina lignaria exoneratũ. Lucianus dixit γυμνὸν καὶ ἄξυλον κομίζων. Magisterium renuens. Recusans officium muniaq; Asinarii & in beluas præfecturã: magistrare est moderari. & monstrare. unde magister magisterium magistratus deriuantur. Concinnat. Apte confingit. & concinniter facit. Videtis. Apud Lucianum sic inquit τοῦτον δέσποτα τὸν ὄνον οὐκ ἰδὼν ὅτι βόσκομεν ἀεργὸν καὶ βραδύν .i. o domine non uides q; pascimus hunc asinum cessatorẽ & tardũ. Nimis asinum. Allusit ad asinoꝝ naturam. qui fere tardigradi sunt & pigri. hinc optimo epitheto dixit poeta. Tardi costas agitator aselli. Præ cæteris. Præter cætera flagicia. Angit. Cruciat torquet: angor animi est & corporis cruciatus ab angendo angina dicta quæ morbus angit fauces & strangulat: græce synanche appellatur uulgo squantia. & ita apud hippocratem passim legitur. Morbus est acutus mortifecusq; statim necans nisi citissime succuratur: hinc angerona quoq; dea noĩatur cui a Romanis sacra instituta sunt ad anginam propulsandam arcendam q; cũ omne genus aialiũ: quod ãtẽpore angina consumeretur cuius festa angeronalia dicebanf: hæc diua præsul silẽtii habæbaf. Ideoq; eius simulachrũ fit pnexo obsignatoq; ore. tradunt tutelarem deũ urbis Romæ fuisse angeronã: quæ digito ad os admoto silentium denunciat. quasi monens silendum esse. alterum urbis Romæ nomen qđ in arcanis cerimoniarũ habebaf. qđ inuulgare nefas erat auctores Plin. Solinus. Macrobius. Festus. cæteri. illud adde qđ anginã uinariã habere dicuntur: qui uino suffocantur. Viatorem. Generali uocabulo utentem. alias uiatores nominati sunt ministri: qui ex

Petiões gladiatoriæ
Comupeta
Ligni appellatio
Hallucinatio acursii
Valitudinarium
Hypocaustum
Vaporarium
Caldariũ tepidariũ Frigidarium
Stuffæ uocabulũ barbaꝝ
Dietæ
Dietarii
Magistrare
Angor
Angina
Synãche
Angerona
Angeronalia
Angina uinaria

Anno bisleptio pubertas
Fœmina uiripotés. xii. anno
Puellus
Inhians
Auersa uenus aduersus & aduersus impudicus coitus auersus elephāto
Norsicati
Mordicus
Iuuenis fœmina
Amasiões
Amasii
Amatorculi
In coram oium
Cōpauita
Pœnale

uillis Senatores accersebant in curiā auctores. M. Tullius. Plinius. Columella. Siue sit uetula. Lucianus: ἐπὰν γυναῖκα ἢ παρθένον καλὴν καὶ ὡραίαν ἴδῃ ἢ παῖδα ἀπολακτίσας ἐπὶ ταῦτα δρόμῳ ἐπ' αὐτοὺς. i. si mulierem uel uirginem formosam ac uiro maturam: siue puerū uiderit calcitrando furens eos cursū insectatur. Viro nubilis. Iam matura uiro: Iam plenis nubilis Annis: quartodecimo ætatis anno homines pubescunt. Tunc. n. moueri incipit uis generationis in masculinis. & purgatio fœminarum. Tūc puellæ maturæ uiro sunt & nubiles tunc masculini aliena tutela eximuntur: quasi uirili: iam robore muniti fœminæ uero pp uotorum festinationem maturius biennio legibus a tutela liberantur Iustinianus Imperator libro primo institutionum constitutione imperatoria pubertatem i masculo terminat: ut diximus post decimū quartū annum: fœmīas uero post duodecim annos completos uiri potētes nubilesq; esse sancit. Puellus. Antiqui puellos dixerunt pueros. ut. M. Varro. Lucilius. Tranquillus. Cæteri græcæ. παιδίσκον καὶ παιδάριον noīatur. Gestamine. farcina. Amator talis. Asinus asinas appetere debet. instinctu naturali. hoc uero monstrum est si hoīes appetit & cum hominibus cōcubere gestit.

Inhians. sincter desiderās & cupienter appetēs. Dicimus inhio huic rei. & hāc rem: cū datiuo & accusatiuo: Martialis. inhians Gazæ: ut magnus draco: quem canunt poetæ. Statius fraternos ī hiantē obitus qui appetenter cupiā & ī modice cōcupiscit ore patulo & hianti imminet incūbitq; rei expetitæ Inde inhiare dictū pro cōcupiscere. Inuitat ad nuptias. Symbolicos: & uelamento uerbo ꝗ uerecūdo concubitū significat. Lucianus quoq; cōsimiliter græce dixit γαμεῖν ἐβούλετο. uxorē ducere uoluit.

Auersa uenere. Cōcubitū puerilem: & obscenū atq; præposteꝝ elegāter auersam uenerē appellat iulius capitolinus in uita albini īperatoris mulierarius in qui fuit inter primos amatores auersæ ueneris semper ignarus. M. Cato in hoīem muliebria patientē aduersus īqt & auersus ī pudicus es: præpostera quoq; & postica libido nūcupat̃ auersa uenus: de q̄ dixit Plinius seueriter & sancte: in hoīum genere maribus diuerticula ueneris excogitata oia scelera naturæ. fœminis uero abhortus: q̄tum in hac parte multo nocentiores q̄ feræ sumus. quicunq; horoscopum habuerit in quarta parte Capriconi præposteris libidinum amoribus mulieres persequetur: ut docet maternus. in septimo. itē ille cum uxore sua īpuro coitu miscet̃. in cuius horoscopo iupiter: & Mercurius positi fuerint in occasu. & eos saturnus diametra raditione percutiat. Coitū auersum eē elephātis camelis tigribus leoni cuniculis tradunt: qbus auersa sunt genitalia. Sauii. Basii osculi. Morsicat. Lucianus δάκνει ἐι φιλήματος σχήματι: idest mordet sub osculi prætexto morsicatim aduerbium est qd' significat cū morsu. quod alio quoq; aduerbio mordicus dicitur. Lites pariet. Lucianus. ἐκ τούτου σοι δίκας καὶ πράγματα παρέξει. idest ex hac re lites tibi & negocia facesset. Quadā iuuene. De fœmina dictum: sic Ouid. siue petis iuuenē. iuuenes tibi mille placebūt. Plinius in. vii. cornelia iuuenis est & parere adhuc potest. Amasio. Amator declinatur amasio amasionis pro amatore usurpamus: ut adagium & adagionem dicimus pro prouerbio. sic amasionem & amasiū apud plautum ὑποκοριστικῶς amatorculus pro humili pusillo minuto amatorem ponitur. In coram oium archaismos pro coram oibus. Terentius uercor te in coram laudare. Sic & infra in. x. dixit. iuniorem in coram sui funerari uidebat. Inscēdere. suagitare. Compauida. Pauescens tremiscensq; Romani codices habent cōpauita. quod non displicet. ut compauita significet complanata cōpressa cōculcata. ab Asino sicut pauimenta pauiendo coæquant̃ & pistatione solidant̃. Dirupta. Enormitate. s. genitalis. Asinini. Pœnale. Noxium pestiferumq; a pœna pœnale deducit̃. Publicum maritū. Festiuiter nec minus decēter Asinū appellat publicū maritū. tāq̄ fœmīas oēs init ac subagitare cupiētē. De

ue uiro nubilis. seu tener puellus sese illico disturbato gestamine: nōnunq̄ etiā ipsis stramētis abiectis furens incurrit. & homines amator talis appetit. & humi prostratis illis inhians illicitas atq; incognitas tēptat libidines & ferinas uoluptates auersam uenerē: īuitat ad nuptias. nā imaginē: at sauii mētiendo ore improbo cōpulsat ac morsicat: q̄ tes nobis nō mediocris lites atq; iurgia: īmo forsitā & crimina pariet. Nūc ēt uisa quadā honesta iuuene ligno: qd deuehebat: abiecto: dispersoq;: in eā furiosos dixerit impetus & festiuus hic amasio humo sordida prostratā mulierē: ibidē in corā oīum gestiebat inscēdere: quod nisi ploratu gestuq; fœmīeo conclamatū uiatorū præsidium accucurrisset: ac de mediis ungulis ipsius esset erepta liberataq; misera illa compauida atq; dirupta ipsa quidem cruciabilem cladem sustinuisset: nobis uero pœnale reliquisset exitiū. Talibus mendaciis admiscendo sermones alios: qui mecū uerecundum silentium uehemētius præmerent: animos pastorum in meā pniciē atrociter suscitauit. Denīq; unus ex illis: quī igit' publicū istū maritum inqt: īmo cōem omniū adulterum: illis suis monstrosis nuptiis condignā

Cæsare

Cæsare dixit curio eū esse oīum uirorum mulierē: oīum mulierū uirū: a Iuuenale quoque dictum est. fiet amator publicus. Monstrosis nuptiis: illæ nimirum monstruosæ portentosæque sunt nuptiæ. quæ inter dispares fiunt quibus iumēta & hoīes copulant̄. quæ inter Asinū fiunt: & fœminam: naturalis. n. cōiun-ctio & coitus ille est, ut Asinus Asinæ, Equus equæ, Hō homini cōiungat̄. Nāque ut docet Aristote. in pro-blematis. in torū cognata cognatis & sui generis cōcumbūt. Victimamus. Imolāus. sacrificamus: uicti-matu dicti q pīunt hostiis imolādis. Heus tu. Lego heus tu. ut uox sit uocātis inclamātisque pue॥ Publicus maritus

uictimamus hostiā: & Heus tu puer ait: obtrunca to protinus eo: intestina quidē canibus nostris iacta cæterā uero carnē oēm operariorum cœne reserua. Nā corū affirmatū cineris in spersum dominis re feremus, eiusque mortē de lupo facile mētiemur. Sub lata cōtatione accusator ille meus noxius: ipse etiā pastoralis executor sentētiæ lætus & meis insultās malis calcisque illius admonitus quā inefficacē fuis se me hercules doleo: protinus: gladiū cotis attritu parabat. Sed quidā de cœtu illo rusticorum nefas ait tā bellū asinū sic enecare: & pp luxuriam lasciuiamque amatoria criminatū: opera seruitioque tam necessa rio carere. cū alioquin exectis genitalibus: possit: neque in uenerē ullo mō surgere: nosque omni metu periculi liberare. insup ēt lōge grassior: atque corpu lētior effici. Multos ego scio nō mō asinos inertes uerum ēt ferocissimos equos nimio libidīs calore la borantes: atque ob id truces uesanosque adhibita tali

Iacta. iactato pīcito imperātis ēuer bū. Lucianus ἀποσφάξατε αὐτὸν καὶ τὰ μὲν ἔγκατα τοῖς κυσὶ δότε· καὶ τὰ κρέα τοῖς ἐργάταις φυλάξατε. i. ipsum iugulate: & intestina quidem canibus date carnes āt operariis reseruate. Affirmatū cineris inspersum. Siccemēdo offirmatū cineris in spersu: ut sit sensus Dominis reportabimus astu coriū of-firmatū: hoc ex purgatū induratū: cō-cinnatū inspersu. idest inspergine cine rulēta. De lupo Lucianus λύκου τοῦτον καταψευσάμενοι. i. a lupo īteremptū mentiamini. Pastoralis sentētia. Quā unus ex pastorum grege dixerat. Calcis admonitus. Ictus ille calcis residebat i memoria pueri agasonis: nā ut īqr Lu. εἶχεν ἀεὶ τοῦτο τὸ λάξ ἐν μνήμῃ: sentētia catholica ē. cui dolet meminit cui pla-cet obliuiscit̄. memoria iniuriarum ī-mortalis est beneficiorum obliuiscimur. Attamen ut īqt uerissime Seneca ma-gni animi est iniurias dispicere. hic lau datur. Ma. Cato q per imprudentiam a quodā percussus. eidem. postea satis-facienti nō memini ī q percussurome Cui dolet meminit

in laudē Cæsaris dixit. M. Tullius qui nihil obliuisci soles nisi iniurias. Inefficacem. Quæ uidelicet agasonem non peremerit. Bellum. Elegantem. scitum. uenustum. Seruitio necessario. Columel-la. in. uii. plurima inqt Asini & necessaria opera supra portionem respondent; cū & facile terrā aratris proscindat & non minima pondere uehicula trahat. Iam uero molarum & conficiendi frumenti pene solennis est huius pecoris labor. omne rus tam maxime necessarium instrumentū desiderat asellum q pleraque utēsilia & uehere in urbem & reportare collo uel dorso cōmode pōt. Cotis attritu. Inter operarios lapides. sunt cotes ferro aruendo prestantissimæ. Multa eorum genera: creticæ diu maximam laudē habuere ex cotibus aliæ sunt aquariæ: aliæ oleariæ; quales in tonstrinarū officinis haberi solēt inter aquarias laus maxima fuit maxiis mox armeniacis. ex oleo & aqua ciliciæ pollent: sunt. n. oleariæ simul & aquariæ. Sunt quædam quoque solitua hoīs proficientes. Cos ut inqr decenter. Ora. ferrū aruere pōt eū ipsa exors secādi fit Aristoteles irā dixit cotē eē uirtutis. Silius & Cor. Tacitus. ferrum saxo exaspe-rari scribunt intelligi uolentes cote acutū fieri. Diminutiuū cotis est coticula. Verum coticulæ alius usus alia significatio est q̄ cotis. Nā coticulæ ut docet Pli. in. xxxiii. sunt lapides: nō ad ferrū aruendū: sed repti in experimentū auri argentique; his coticulis utunt̄ aurifices petiti cū e Vena rapuerint lima expe rimentū protinus dicūt quātum auri sit in ea: quātū argēti uel æris scrupulari differentia: mirabili rō ne nō fallēte. hunc lapidē alii heracliū alii lidiū uocāt. illud adde cotorias dici fodinas cotis loca. s. in quibus cotes fodiūnt̄. Vlpianus titulo de publicanis sic refert Cæsar cū insulæ cretæ cotorias locaret legē: ita dixerat. Antiq decotes togas dixerunt detritas a cotis attritu. Exectis genitalibus. amputata uirilitate Lucianus. λαβὼν αὐτὸν ἔκτεμε Cape ipsum & castrato. Nullo modo. Legēdū est ullo mo-do aut duæ negatiuæ particulæ unius significātia habebunt ex ritu. s. & cōsuetudine priscæ loquutiōis .M. Varro nō modo ignorasse me clamat. sed oīno oīs heroas negat nescisse. Corpulentior. Nulla res ita exhaurit corpus & attenuat sicut frequens in cunctis fere aīantibus. e contrario nihil magis fir-mat uires & corpulentiam facit q̄ ueneris abstinentia: hinc illud Maronianum. sed non ulla magis ui-res industria firmat q̄ uenerem & eeci stimulos auertere amoris: sic galli gallinacei macrescunt ingui-ne exhausto. castrati pinguescunt. capones. n. ut inquit ille coacti non amare pinguedine gliscunt. sic equ-li c asini: sic cætera interdicto per castrationem coitu fiunt corpulentiora habitioraque. Lucianus in hūc sensum. ὡς γὰρ ἀποκοπεὶς τῆς ὁρμῆς ταύτης ἀφαιρεθεὶς ἥμερος τε εὐθὺς καὶ πίων ἔσται. idest subdu-ctus ab hoc impetu libidinis masuetus statim erit & pinguis. Ob id truces. Scilicet ante omnes: fu-

Nō memini me percussum a elli

utilitas

Cotes aquariæ oleariæ

Ira cos uir tutis

Coticula

Cotoriæ cotifodīæ

Decotes toge

Duæ ne-gatiuæ negant

Negat ne-scisse

Rara ue nus ad pī-guitudinē

Eqini ne neie ruũt · detestatio · emascula/ tio

ror est insignis equo℞: ut scribit Columella libidinis extimulatur furiis: persæpe admissarii eq furẽtes in libidinem afferunt grægi perniciem & ferocia isanientes abruptis uinculis grauidas inqetant: ceruicibus dorsisq; fœminarum morsus iprimentes. Quod ne faciant paulisper ad molam uicti amoris lenitiã labore temperãt. q ergo truces ferocesq; libidine uisunt. hi de castrati fiunt: mitiores mansuetioresq. Detestatione. qdam corrigunt desecatione pro exectione genitalium amputationeq; uirilitatis mihi oppido q placet ut legas detestatione. quod uocabulum nouum mire congruit nouatori opifici/que uerborum apuleio: itaq; eleganter detestatio significatur testium abscissio: emasculatio q.a testibus uidelicet hoc est testiculis formata dictione. Alias detestatio dicitur dinunciatio facta: cum testatione ut docet Vlpianus: Alias ponitur p o execratione. Apocopi elegantri uocabulo dicunt a Iulio materno castrati: quasi abscissi amputata uirilitate Castrato℞ quoq; illa noia sũt eunuchi spadones. thlibiæ & thlasiæ: priora uocabula oĩbus nota: posteriora pluribus ignota a me explicant i cõmẽtariis trãqlli. & corrigunt in libris iuris cõsultorũ.

Apocopi

detestatione: mansuetos ac mãsues exinde factos. & oneri ferendo non inhabiles: & cæteri misterii patientes. denique nisi uobis suadeo uolẽtibus: possum spacio modico interiecto: quo mercatum proximum obire statui: petitis e domo ferametis: huic curæ pparatis: ad uos actutũ redire. trucẽq; amatorem istum: atq; isuauem: dissitis femoribus emasculere. & quouis ueruece mitiorem efficere. Tali sententia medius orci manibus retractus. Sed ex

Spadões similes fœminæ · Mãsuetus · Mansues

Mansues exide factos aristoteles auctor est spadones ex castratione effeminatos fieri trãsmutari in naturã muliebrẽ. Ideoq; sicut mulieres. ita & spadones esse cruribus ulcerosis nec uaricosos fieri: cõsimiliter eq asini cæteræq; animãtes abscissis testibus effeminant: fiuntq; restincta per emasculationem ferocia mãsuetiores Tractabilioresq; mansuetũ dicunt quasi manu assuetũ: q oĩa quæ sunt natura fera manuũ permulsione mitescãt. Mãsues pro mãsuetus usurpaf apud antiquos. Actius. Nunc sine matre misericordia mãsues sit. Nisi nolẽtibus. Per anastrophen expone. i. ni uobis uolẽtibus persuadeo.

Castratoria ferramenta · Cauteres · Cauteria · Caustica · Cãteriata cõsuẽtia · encaustice cauteria picto℞ · Actutum · Dissitũ · Adsitum

Mercatum. Emporiũ signat. forũq; re℞ uenalium. Obisse. adiisse accessisse. hæc. n. præpositio ob interdũ significat ad ut ob os: & obire adire. Ferramentis. ferramenta intelligit. quæ castratori noiatur palladius in primo. Item cauteres castratoria ferramenta: atq; tonsoria: uel quæ ad aianum solent pertinere medicinam. Quod cauteres dixit palladius. scito sic appellari instrumẽta chirurgi. siue ferramenta: qbus ignitis & candentibus uruntur putridæ carnes: & ulcera: quando. n. lenia medicamẽta: nil prosunt: Austeriore hac & mordaciore medicina uti solemus. Eadẽ cauteria quoq; dicunt. Caustica uero medicamẽta sunt. habentia uim causticam. i. uentrẽ. Hinc illud prouerbiale apud Hieronymum: putridæ carnes ferro curantur & cauterio. inde cauteriata conscientia Paulo Apostolo in Epistola ad Timotheum dicitur quasi cauterio notata. qualis in Hippocritis est. illud adde dignum annotatu. Cauteria dici quoq; instrumẽta pictorum qbus utunt peculiariter in ea pictura. quæ encausthice appellaf. quæ fit coloribus inustis: & resolutis igni ceris: de qua Pli. in. xxxv. de qua intellexit Oui. illo hemistichio. Tabulasq; coloribusq; uris. De cauteriis in hoc significatu. Martianus iurisconsultus Titulo de fundo instructo sic refert pictoris instrumento legato ceræ colores similiaq; horum legato cedunt. Item penniculi & cauteria & conchæ. Actutum. Confestim. e uestigio. sine dilatione: aduerbium est temporis. Oui. quos eqdem actutum sed quid prædicere pœnam attinet. Virg. Actutum pius Eneas atq. integer æui Ascanius. Dissitis femoribus. Disclusis diuaricatis diductis: dissitum media corpora dicimus distas remotum disclusum. Et contrario adsitum adiunctum ac propinquum. Dissitum quasi procul situm: Adsitum iuxta situm. In Floridis: hæc duo ueluti inter se contraria opposuit atq; disparauit sic scribens: hoies neq; longule dissita: neq; proxime adsita possumus cernere.

Agretii incuria · Locus Oratii · Emasculare · Emasculatores · Euitare · Euirati

Agretius gramaticus ad sitũ dicit esse cui aliqd ut sustineat adiungitur: citatq; Oratii testimoniũ ex epistolis. qua populus adsita certis limitibus tanq̃ populus arbor ab Oratio adsita nuncupetur: q a uiribus: mariaf. Ego uero ab agretio differẽtiens ita interpretor. ut populus adsita dicatur ab Oratio. arbor sita positaq; iuxta certos limites. ad iurgia inter cõterminos dirimẽda. Quales hodieq; in limitibus agrorũ conspiciũtur. & ita adsita simpliciter accipietur pro opposita ad limites agrorum. & fines siue maritata sit uitibus siue celebs: imo fere semper in collimitio agrorum sunt arbores icultæ minimeq; frugiferæ. Qui sumpserit in manũ nouissimam Oratii epistolam: eamq; accurate perlegerit: is haud dubie cognoscet interpraetamentũ hoc nostrũ cum oratiana sentẽtia ad amussim cõuenire. illud autem agretii affectatũ esse nimis & præstigiosum. igiẽ ut ad rem redeamus femora discludunt disseparant disiungunt. & ut dixit Apuleius dissita fiunt in Asino. què ferramentis castratoriis uelis excastrare. & abscidere uirilitatẽ. Emasculare. Excastrare & masculã uirilitate uiduare. emasculatores elegãti scito q; uocabulo dicti pedicones. & puero℞ subactores atq; libidie præpostera abutẽtes. quos græci παιδεραστὰς uocant. nam tales quasi emasculant pueros concubinos & catamitos: q uicem iplent præstantq; fœmina℞: prorsus effeminati & in sexum muliebrẽ pene reformati. cõsimile est uerbum illud euitare. qd significat uiro uirilitateq; spoliare. ide euirati molles dicũtur. & fluxi: quos pœnitet q uiri nati

sunt. Martialis cum siscinedo euratior fluxo. Veruece. Lucianus. καὶ σοὶ τοῦτον σωφρονέστερον προβατίου παρέξω τῇ τομῇ. i. hunc tibi modestiorem ouicula reddam ex sectione. Veruecem uocant arietem castratum, & cui dempti sunt testiculi. auersa natura dictus uecuex. ut interpretat᷑ M. Varro. Mitigari aũt ferociã arietis qui trãsfiguratur in ueruecẽ exectis genitalibus opiliones & ouiarii pastores optime norunt. probroso ignauiæ maledicto Plautinus Seruus uerucea statua iclamitatur a domino ferocia arietis cohibetur cornu iuxta aũt terrebrato. Aries mutilus mitior est. nam cornutus frequenter

tũc pœnæ reseruatus: merebã & in nouissima pte corporis: totũ me parituꝝ deflebã ĩedia deniq; cõtinua uel pcipiti ruina: memet ipse quærebã extinguerer: moriturus qdẽ nihilomius: sed moriturus integer. Dũq; in ista necis meæ decõtor electione: matutĩo me rursum puer ille peremptor meus circa mõtis suetũ ducit uestigiũ. Iamq; me de cuiusdam uastissimæ ilicis ramo pendulo destinato: paululũ uiam supgressus: ipse securi lignũ. qđ deheret: recidebat. & ecce de proximo specu uastũ attolẽs caput funesta proserpit ursa: quam simul conspexi: pauidus & repentina facie conterritus: totum corporis põdus in postremos poplites recello. ardua

in pugnam procurrit. & fit in fœminas quoq; procatior nec non riualem uiolẽtissime persequitur: ubi fit uetuex mitigatur & mansuescit. Mansuetarii ab antiqs dicti magistri mansuetudinis: q feras docent mãsuescere. q cunq; nati fuerint oriente signo septẽtrionis erũt mãsuetarii ferarum. i. q ursos uel tauros: uel leones deposita feritate humanis cõuersationibus sociẽt auctor maternus Cicurare uerbum uetus est: qđ signat mãsuefacere. ut docet. M. Varro. Vnde cicur igenium pro mansuetum. & cicures aĩantes quæ sunt placidæ mãsuefactæ: exarmatæ hoc. n. quoq; noie appellantur feræ exuta feritate. Lampridius in heliogabalo habuit leones & leopardos exarmatos in deliciis quos edoctos per mãsuetarios. subito ad secundam & tertiam mensam iubebat accũbere. Extunc. Ex illa hora: & tẽporis momento: sicut ex nũc dicit᷑ pro ex hoc tempore & hora. qdam codices habent extremæ: extrema aũt pœna mortis est: & ut inquit Celsus iuris consultus ultimum supplicium solam mortem iterpretamur. Merebam. Lugebam lamentabar. Lucianus ἐγὼ δὲ ἤδη ἐδάκρυον ὡς ἀπολέσων αὐτίκα τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἄνδρα. i. ego flebam periturus, deacperditurus statim in Asino uirum. Nouissima parte. Idest genitalium abscissione. Parituꝝ. Lego perituꝝ hoc est moriturum. Inedia cõtinua. Quibus inedia mori & abstinentia cibi consiliũ est hi septimo die mortem oppetunt. Pli. in. xi. homini non ante diem septimũ letalis inedia: durasse & ultra undecimum plerosq. certum est: inedia nostri cibi abstinentiam dicunt. græci νηστείαν Hippocrates in Aphorismis γέροντες εὐφορώτατα τὴν νηστείην φέρουσι. i. inediam facillime sustinẽt senes. Moriturus. Tanq̃ non integer sed mutilus moriatur q moritur præcisis genitalibus quæ numerantur inter membra principalia. Nãq; Auicena & Galeno auctoribus. membra principalia sunt quattuor. Cor. Celebrum. Iecur. & Genitalia. Decoctor. Demoror: & cõtabundus insisto. Peremptor A uoluntate non ab effectu perẽptorem appellat agasonem: qui perimere ipsum quoquo modo destinauerat: sic poeta maritos dixit. non q essent sed qui esse cuperent: illo uersu. Quos ego sum totiens iam dedignata maritos. Me destinato. De ligato peculiaris in hoc significatu dictio Apuleiana. Vastissime ilicis. Inter glandiferas arbores est ilex: cuius glans breuis est. & gracilis. quam Homerus ἄκυλον appellat. Iligna glans suem facit angustã nitidam stringosam ponderosam. Pli. auctor glãdiferi generis arbores fere oẽs uastitate. & enormitate imodica luxuriãt. Ciuica corona: quæ secutatori ciuis in bello dabatur iligna primo fuit ab ilice ilicetum dictum: locus ilicibus plenus sicut a quercu querceetum ab esculo esculetũ. Ecce de proximo specu. Hæc particula ecce. ut Pedianus Asconius & Donatus annotauerunt inopinatũ improuisumq; denunciat malum. Quod apud Vir. & M. Tullium curiosus lector aspiciet. hæc aũt omnia Apuleiana sunt: indicta omissaq; Luciano. Noster. n. latius fusius copiosius Asinum suum opimat farcitq; q̃ græcus Lucianus. Proserpit ursa. Mares in omni genere fortiores sunt; præterquã in pentheris. & ursis. auctores Aristoteles & Plinius itaq; scitissime ursam dixit potius q̃ ursum ut pote fortiorem truculentioremq; sic & Ouid. scena truculentior ursa. ἄρκτος græce dicitur ursa. Vnde arctomys dicit᷑ aĩal habens similitudinem muris & ursi. a Hieronymo interpratatur ursus mus fideliter magis q̃ fœliciter: prouerbium est apud græcos ἄρκτου παρούσης τὰ ἴχνη μὴ ζήτει. i. ursa præsente ne quere uestigia dicitur aũt de timidis uenatoribus. In poplites recello. retraho & cessim reduco poplites sunt sub genibus Elephas poplites intus flectit hominis modo. Cæteraaĩalia in diuersum. Recellere. ut inqt Festus est reclinare. excellere uero in altũ tollere Liuius i. xxiiii. ferream anus cum iniecta proræ esset grauiq; libramento plumbi recelleret ad solem suspensa proranaui in puppi statuebat. Sensus Apulei est ursa inqt ursa uasta & formidanda oibus uiribus niti usq; contendi: effugere iminens periculum ita poplites pedum posteriorum cœpi retrahere reclinare retro ducere: ut ita rupto loro quo alligabar saluti fuga consulerem. ab hoc uerbo recello: Plautina dictione epitheto meretricario recelli. cluniæ nominantur meretrices. q scilicet in concubitu recellãt:

Veruex
Aries
mutilus
mitior
Mansuetarii
Cicurare
Cicur ingenium
Cicures
Exarmata fera
Extunc
Vltimũ suppliciũ mors
Inedia
lætalis die septio
mẽbra principalia quattuor
Ilex acylos
Iligna glans
Ilicetũ
Ecce
Vrsa fortior urso
arctomys
ursus mus
Prouerbium de timidis
Poplites
Recellere
Recelli
cluniæ

Relicina coma — clunes & nares torqueant ut concinnior fiat uenerius coitus: sed in oĩbus fere Plauti codicibus leges nõ reccl liclunias sed reliquias alicarias in penulo. Relicinus uero coma significatur. Viduatus coma capil litioq; depopulatus. a relinquo dictus: non a recello. Itidem frons relicina aperta capillis dimotis a re linquendo deducta dictione. Nescio an satis decenter dici possit relicina coma: sed homo relicius co

Frons relicina — ma: quasi relictus a capillis. & frõs relicina. quæ capillitio uellata non sit: recte & eleganter dicitur frõ tem in Alexandro magno relicinã fuisse laudat Apuleius in Floridis. quæ. s. lata aperta spectabilis & a capillorum tegumento libera ui feret.

q; ceruice sublimiter eleuata: lorum quo tenebar rumpo meq; protinus pernici fugæ cõmitto: per q; prona non tantum pedibus: uerum etiam toto ꝓ iecto corpore propere deuolutus immitto me cãpis subpatentibus: & summo studio fugiens immanem uei lam: ut saq; peiorẽ illum puerum. Tũc quidem uiator solitariũ uagũq; me respiciens inuadit. & ꝓ pteri iscensum baculo quẽ gerebat obuerberãs: per obliquã: ignaramq; me ducebat uiam: nec in uitus ego cui sui me accõmodabam relinquẽs atro cissimam uirilitatis lanienam: cæterũ plagis nõ ma gnopere commouebar: quippe cõsuetus ex forma cõcidi fustibus sed illa fortuna meis casibus perui cax: tam oportunũ latibulum: misera celeritate ꝓ uersa: nouas instruit insidias. Pastores. n. mei: per ditam sibi requirentes uacculã uariasq; regiones peragrãtes occurrunt nobis fortuito: statimq; me cognitũ: capistro reꝑhẽsum: attrahere gestiũt. sed audacia ualida resistens ille: fidẽ hoĩum dominiq;

Subpatentibus. Sub monte exporrectis ac parentibus. subalpinos populos appellat Pli. qui sunt sub alpibus. Solitarium inuadit titulo de agrendo rerum dominio traditũ est anialia: quorũ natura fera est fieri occupantiũ. Sed cum Asini natura fera non sit nõ potuit iure fieri capientis. quãuis solitarius: & procul domino fugitans captus sit & .n. si longius a nobis abscesserint animãtes nostræ mansuetæ. & cicures adeo ut

Fieri occupãtis fera aialia — ignoremus ubi sint. tñ nihilominus in nostro dominio tenentur. Properi

Properiter — tur. Emenda properiter i. festinãter: celeriter pernicitet. Veteres. n. properiter pro propere dicebant: ut superbiter ꝓ

Supbiter — superbe. Verecunditer. pro uerecunde. Temeritet pro temere. aliaq; hoc gẽus innumera. Obumbrãs. Lego obuerberans hoc est uerberibus & fustibus cedens. Per obliquam. tramites diuerticula calles deuios significat. Viri

Laniena Pellesuia Sutrina — litatis lanienam. Laniatũ laniationem q; genitalium laniena: dicitur proprie taberna ubi uendit caro: sicut pellesui na ubi pelles. sutrina ubi calcei uendun tut. Auctor. Marcus Varro in libris de analogia: Igitur cum in laniena lanietut seceturq; frustati a laniis caro uenalis. satis conducenter laniena usurpatur pro ipsa laniatione: & sectione a laniando nominata. Plagis nõ commouebar. Costas occaluisse plagis significat quotidianis. fustibus contundi assuetus & profecto erumnarum consuetu

Peruicax — do facit nos obdurescere. & quasi callum ducere aduersus sensum malorum. hinc illud Ouidianum.

Peruicacia — Quod male fers assuesce: nihil assuetudine maius & Ausonius inquit leniretq. usum bona consue tudo laborum. Concidi. Lacerari fustuario supplicio. Peruicax. Pertinax perseuerans tenaciter:

Pertinacia — & perenniter in meis calamitatibus: in hanc sententiam Ou. An miseros tristis fortuna tenaciter urget. Peruicaces dicuntur teste porphirione qui in contentionculis; ad peruincendum perseuerant. Sic per uicax achilles oratio dictus peruicaciam a pertinacia grãmatici ita dispescunt distinguntq. ut peru cacia interdum bonarum rerum perseuerantia: sit pertinacia semper malaꝝ. Quod & actius poeta de notat his uerbis peruicacem dicis me esse perfacile patior pattior pertinacem nihil moror. hoc fortis sequitur illam indocti possident. M. Tullius tradit pertinaciam uitium esse finitimum perseuerantie

Vaccula — sicut audacia fidentiæ finitima est. Verum ut alibi annotauimus pertinax quoq; in bono usurpatur:

Buccula — ut pertinax uirtus apud Liuium: pertinax bonitas apud Curtium. Præuersa. Anticipans. præueni

Taura — ens reuocans. ne. s. ego tam oportuno latibulo & latebra tam salutari tutus delitescerem. Archaismos

Horda — autem est. & figuratum genus eloquutionis. præuersa latibulum: ut nuda genu. & mœsta uultum. Va

Hordicalia — culam. A uacca per diminutionem fit uaccula quæ & alio nomine buccula nominatur ut Virgilius buc cula cœlum suspiciens: quæ steri lis est uacca taura appellatur: quæ prægnans horda. ab eo in fastis di

Fœdus ꝓ hedo — es hordical anominatur q; tunc hordæ boues imolantur. Quidam fordas & fordicalia. siue fordici dia appellat utrunq; recte. cognatione quadam litteræ. f. cum. h. unde antiq dicebãt fœdum pro hedo

Forda — fostem pro hoste. fostiam pro hostia. sic & fordam pro hordam. de qua Ouidius in fastis. forda ferẽs

Fides — bos est: fœcundaq; dicta ferendo pontifices forda sacra litare boue. Vaccinus caseus recens infunditur dysentericis. ut docet Plinius. Fortuito. Cum non asinum quererent: sed uaccam: iuxta illud tu nõ inuenta reperta es. Domini. Lego deum. pro deorum. est enim exclamatio usitatissima proh deum atque hominum fidem. de qua Marcus Tullius in oratore. Nam proh deum atque hominum fidem. pro deorum aiunt: hic fides accipit pro auxilio. ut apud comicos frequenter. Audacia ualida: Talis

audacia sæpe pro fiducia est facitq; fidem innocentiæ.ex quo illud Satyrici poetæ nam cum magna ma læ superest audacia causæ:creditur a multis fiducia auctor est.M.T.in Rhetoricis:unicuiq; uirtuti fi nitimum uicium reperiri sic audaciam fidentiæ finitimam esse Raptaris rapones dixit antiquitas pro raptoribus. Ain.Ais ne.uerba pastoris ad asini raptorem. Inciuiliter.Inurbane uiolenter inui ste contra ciuiles mores.Au.Gellius.uerba inciuilia appellat petulantiora procacioraq;& nihil prorsus habentiora ciuilis modestiæ. Agasonem necatum.Ex coniectura & suspitione dictum hoc est:nam

Audacia fidentiæ finitima
Rapones
In ciuilia uerba

testabatur:quid me raptatis:quid inuaditis. Ain te nos tractamus inciuiliter:qui nostrum asinum:furatus abducis:qui potius effaris ubi puerũ eiusdem Agasonem necatum.s.occultaris:& illico detractatus ad terram:pugnisq; pulsatus:& calcibus cõtusus:infit deierans:nullum semet uidisse ductorem:sed plane concinatum solutum & solitarium:ob indicinæ præmium occupasse domino:tamen suo restituturum:Atq; utinam ipse asinus inquit:quem nunquã ꝑfecto uidissem:uocem quiret humanam dare:meæq; testimoniũ innocẽtiæ ꝑhiberẽ posset:ꝑfecto uos huius iniuriæ pigeret. Sic adseruans nihil quicquam ꝓmouebat:nam collo cõstrictum reducunt cum pastores molesti:circa montis illius siluosa nemora unde lignũ puerẽ solebat egerẽ nec uspiam ruris reperiũt illo sed plane corpus eius membratim laceratum multisq; dispersum locis cõspiciũt. Quam rem ꝓcul dubio sentiebam ego illius ursæ dentibus esse perfectam:& hercules dicerem quod sciebam:si loquendi copia suppeditaret:Sed quod solum poteram:tacitus licet seræ uidictæ gratulabar.& cadauer quidem disiectis partibus tãdẽ totũ reptum;egreq; cõcinatum ibidẽ terræ dedere

cum asinum abduci uiderẽt,& nuspiã compareret puer agaso nimirum suspicati sunt pastorales illum fuisse clanculo necatum ab hoc quem uidebant asini abactore furtimq; occultatum. Infit.inquit. Deierans.Per deos omnis ad iurans.Deierare enim est ualde iurare.& deiurium dicitur sciru uocabulo iusiurandum.Terentius.illum liquet mihi deierare his mensibus sex non uidisse. Abducis Tanquam alienum significanter locutus abducitur enim qđ alienum est ut docet Donatus & Terentius proprietatis uerborum retinentissimus:de alieno seruo loquens in adelphis inquit nunc abduce,præterea abducit quo uolumus dicimut quo uolumus. Ductoré.Agasonem a ducendo grege dictũ:ductare exercitus:uerbũ honestum.& apertæ significationis apud Salustiũ sed mala cõsuetudine i obscenũ intellectũ esse detortũ dixit Quintilianus in.viii.quæret quispiam & merito quæret;cur hoc dixerit Quĩnlia.& quomõ hic sermo.ductare exercitus.habeat obscenũ significationẽ.Audi q q̃ris.disce q nescis.Ductare exercitus iterptaẽ exercitatus ducere frequẽter gẽitalia:& mãibu tractare uirilia. Tales intellectus excogitãt obscẽitatis dilectores ut ea q sancte dicta sũt & simpliciter detorqueant ad fœdũ signatũ & candida uertant in nigricieni;apud

Deierare
Deiuriũ
Abducere
Ductare exercitus
Locus Quintiliani

eundem,Salustium est ductabat;& arrexit animos militũ simpliciter honestaque sententia Non deferunt qui per æschrologiam id quoque detorquærent ad obscenam significationem:tanquam:esset intelligendũ dixit mãibus uirilia & arrexit penẽ:ex hac ĩplura iterptãdi licentia fit.ut nihil satis tutũ sit;ut loq sit difficile ut silentio nihil utilius.ne in obscenum intellectũ uideamur incidere. Ob indicinæ præmium.Attende uocabulũ noue fictũ & scite fabricatũ.ĩdicina.n.dr elegãter indicium cõsimiliter a Plauto opificia fœmina est dicta.index aũt rei pdite solet accipe ꝑmiũ indicii facti siue indicinæ.index fugitiui mãcipii meret a dño mercedulã;ait ergo hic se occupasse asinũ quẽ solutũ soli cariũq; reperit eo consilio ut dño restitueret reciperetq; ꝑmium indicii. Sic adseuerans.Sic asseueranter affirmans. Collo constrictũ.Verbũ iuris.nãq; in ius quoq; collo constricti rei trahebantur Plau.i curgulione collũ obstringe abduce istũ in malã crucẽ.itẽ in penulo ad hoc alludens uẽ dixisse collo rẽ sosuã iã oĩbus itẽm rudẽte.Rapi te obtorto collo cõsimiliter diuus Hieronymus ad hunc morẽ alludẽs inq obtorto collo me in ius trahis. Lignũ egerere:ligna exportare educere. Nec uspiam ruris.nuĩ q̃ in nulla ruris & agrorum parte figura archaismos.sic dicimus nusq̃ gentiũ;nusq̃ locorum. Seruius tradit huiusmodi particulas uacanter põi & otiaci ustũ cã. Membratim.Per mẽbra:ut frustrati per frustra minutatĩ p miutias. Hercules.Certe. Seræ uindictæ.Ex desiderio ultiõis serã dixit cupiẽti.n.ulcisci pcussorẽ oĩs uindicta sera uidebaẽ uoluissetq; multo prius tali gñe mortis agasonẽ uidisse cõfectũ.dii lanatos pedes hñt dñr ppea q lento gradu ueniũt ad iontes puniendos;sed q̃to serius tanto grauius ulciscũẽ.tarditatẽq; suplicii grauitate cõpẽsant:dixit Satyrographus:ut sint magna tñ certe lenta ira deoꝝ est. Concinnatum.Collectũ cõpositũ concinniter coagmẽtatũ,ut membra membris copularenẽ:atq; congruerent. Terræ dedere.Humatum fuisse significat.humati.n.dicuntur humo cõiecti.Sepulti quoquo modo conditi;ut docet Plinius.Antiquissimum sepulturæ genus auctore.M.

Eschrologia
Indicina
Obtorto collo i ius
Lanati pedes deorum
Humatus Sepultus

meũ uero bellorophontẽ: abactorẽ indubitatum: cruentũq; pcusorem cominãtes: ad casas iteri suas uĩctũ pducũt. qđ ad rẽascẽti die sequẽti deduct⁹ ad magistratus: ut aiebant: pœnæ redderet. Interĩ dũ puer illũ pentes sui plãgoribus fletibusq; qrebant & aduenĩens ecce rusticus: neq̃q̃ pmissum suũ frustratus: destinatã sectionẽ meã flagitat. Nõ ẽ inqt his unus: indidem pñs iactura nr̃a: sed plane crastino libet: non tm̃ naturam: uerũ etiam caput quoq; ipsum pessimo isto asino demer. Nec tibi ministerium deerit istorũ: sic effectum est: ut in alterũ diem clades differret mea. At ego gr̃as agebã bono puero: quod saltem mortuus unam carnificinæ: meæ dieculam donasset. nec tamen tantillum saltem gratulationi meæ quietiq; spacium datum: nam mater pueri mortem deplorans acerbam filii: fleta & lacrimosa: fuscaq; uestem cõtecta ambabus manibus

Tullio. fuit reddere corpus terræ: & ita locutum ac situm quasi operimẽto matris obduci cremare cadauera apud Romanos nõ fuit ueteris instituti. Terræ antiquitus condebantur. in cornelia domo nẽo: ante syllabã dictatorem tradit̃ esse crematus. Meũ bellorophontẽ. Bellorophõtes ut mythici fabulãtur: & memorat Strabo pegasum equum alatũ & uolantẽ ex pyrene fonte corinthiẽsi potãtẽ deprendit abduxitq;. cuius præsidio liberatus a chimeræ mõstro multiformi: qua cũ interẽisset: & ide uictor pfugeret cum ad cœlũ pinnati equi beneficio contenderet euolare neq; iam longe abesset despiciens: ad terram timore perterritus decidit: atq; ita mortem oppetit. Quidam tradunt pegasum. cum grauaretur hominem sessorem excussisse illum præcipitemq; ad terram dedisse: quod sensisse uidetur Oratius cum ait. pegasus terrenum equitem grauatus bellorophõtem. item alibi cecinit. Vix illigatum triformi pegasus expediet chimera homerus in. vi. iliados. non pauca scitu digna referrens super bellorophõte nullam pegasi equi mentionem facit. nos in tertio Tusculanarum commentario pensitauius curiose opinor & diligẽter nasonis carmen & homericum uersum igitur cũ a bellorophonte pegasus olĩ abductus sit nũc festiuiter cum a uiatore Asinus abducit̃ illum bellorophõtẽ suum appellat q ut bellorophõtes equũ ita ipse Asinũ abegerit. oriente sidere aurigæ natus bellorophõtes eẽ pditur.

Syllã crematus primus in gente cornelia

Pegasus pinnatus

Bellorophontes

Ab abactorẽ. Ab abigendo abactores dicti: ut tradit Dõatus. abigere. n. abducere est. ide abactos greges p abductos dici leges inde abigei ipsi abactores nũcupati. Quamuis abigei proprie hi habeantur ut docet Vlpianus. qui pecora ex pascuis. uel armentis subtrahunt & quodam modo deprædant̃. & abigendi studium: quasi artem exercent equos de armentis. uel oues de gregibus abducentes. Cæterum si quis oues oberrantes uel equos in solitudinem relictos abduxerit. non est abigeus sed potius fur: ex hac Vlpiani sententia abactor hic asini. ĩ solitudine deprensi non erit abigeus dicendus: sed fur. Calistratus scribit oues pro numero abactacum: aut abigeũ. aut furem facere. De abigeis puniendis ita diuus. Hadrianus rescripsit consuli. Abigei cum durissime puniunt̃ ad gladium damnari solent puniuntur autem durissime non ubiq; sed ubicunq; frequentius est id genus maleficii. Qui uero honestiori loco nati sunt relegandi: sunt aut ordine amouendi. ipsum abigeorum crimen: & admissum abigeatus nominatur: quod quia magis furtum est. publici iudicii non fit. Si mars & luna in aquosis proprie signis fuerint constituti pecorum abactores efficient. Ad casas pastorales signare loquutus. casa enim uilis est & rustica a cauatione dicta hinc apud lactantium illud scitum carneadis. si iusti uelint esse Romani: hoc est si aliena restituant. ad casas esse redeundum Casaria dicitur quæ custodit casam. Renascenti die. Matius uir eruditissimus non absone finxit uerbum hoc recentatur p eo qđ est renascit̃ renouaturq;: atq; itẽ sit recẽs uersus in quibus hoc uerbum est hi sunt de die renascẽte iã: iã albicassit phebus & recentatur commune lumen hoĩbus & uoluptas.

Abactores

Abigere

Abige

Abigeatus

Casa

Casaria

Recẽtat̃

Aduenĩens rusticus. Qui. s. promiserat petitis e domo scramentis castratoriis sese Asinum emasculaturus castraturũq; ut ita mitesceret mãsuesceretq;. Nequaq̃ frustratus. Ille dr̃ promissa frustrari: qui qđ uerbo pmisit re non sancit. hic uero uenerat pstaturus qđ pmiserat & asinum castraturus. Sectionẽ. Castrationẽ & testium amputationẽ τομη græce dr̃. Indidem. Inde ex asini libidine: ut pcisione genitaliũ nullũ amplius incõmodũ sit ptimescendum: & ita ĩdicat lõge grauiorẽ pestẽ ab asino cõcinnatã eẽ de pueri. s. morte. q̃ q̃ ex lasciuia amatoria timebant̃. Naturã. Genitalia & utilitatẽ. de natura in hoc significatu supra quoq; diximus suo loco. Bono puero. Cuius. s. morte effectũ erat. ut carnificina asini pcrastinaret̃. Carnificinæ. Laniationi. excarnificatõi & genitaliũ amputatõe. De carnificina copiose annotaui in tertio Tusculanarũ cõmentario. ubi dr̃ q. ægritudo est aĩ carnificina. Dieculã mõ diẽ alias breue tẽpusculum: & morã ut in prio cõmentario enarratus est explicatum. Tantillũ. Minimũ. Fleta. Flens & plena fletus ac lachrymarũ. qđ actiue positũ est cũ alias passiue dicatur ut apud poetam in. vi. hic multum fleti ad superos belloq; caduci dardanidæ. nã fleti pprie dicunt̃ illi qbus fletũ & lachrymas ĩpẽdimus: sicut ecõtrario ĩfleti quos nullus defleuit ut in humana infletaq; turba est. Fusca ueste. Fuscus siue pullus & niger color lugentium est q græco uocabulo anthracinus

Carnificina

Fleti

Infleti

Anthracinus color

nominatur. a carbone. quem anthracia uocant. M. Varro amiculum nigellũ dixit uestẽ lugubrem lego apud plutarchum in problematis quod fœminæ antiquitus in luctu uestes albas induebant. Trahẽs Vellicans descerpensq́: Cinerosam caniciem. Largo cinere perfusam imitatio. Virgiliana. cx. xii. canicient immundo perfusam puluere turpans: & enim in luctu & dolore caniciem turpabant cinere immundo. & comam uellebant hinc agamemnon homericus & idem actianus scindens dolore identidẽ antoniam comam in quo facetum illud bionis perinde stultissimum Regem in luctu capillũ sibi euellere. quasi caluicio mæror leuaretur.

Vestes albæ in luctu
Agamẽnõ scindens comam

trahens cinerosam caniciem: heiulans: & exinde ꝓclamãs stabulũ irrũpit meũ tunsisq́; ac diuerberatis uehemẽter uberibus: incipit. & nũc iste securus incũbens ꝑsæpio uoracitati suæ deseruit. & in satiabilẽ ꝓfundũq́; uentrem semp esitãdo distendit. nec ærũnæ meæ miseræ uel detestabilem casum defũcti magistri recordat᷑. Sed. s. senectam infirmitatemq́; meam contemnit ac despicit. & impune se latur᷑ tñ scelus credit. At utcunq́; se presumit inocẽtem. Est enim congruens pessimis conatibus circa noxiam conscientiam: sperare securitatem. Nam prohdeũ fidem quadrupes nequissime licet præcariam uocis usuram sumens: cui tandem uel ineptissimo ꝑsuadere possis: atrocitatem istã culpa uacare: cum

Eiulans. Eiulatio & eiulatus proprie fœminarum est fletus hinc illud oratianum ex epodo & illa non uirilis eiulatio. hic nimirum ẽ fletus quem legẽs decemuirales in funeribus adhiberi uetuecũt: ideoq́; dixit. M. T. ꝙ eiulatus ne mulieri quidem cõcessus est: uerba legis hæc sunt mulieres lessum funeribus ergo ne habeto. i. non habeant fœminæ eiulatum cã funeris. lessum. n. lelius interpretatur quasi lugubrẽ eiulationẽ: qđ & M. T. probat in libris de legibus quia lex solonis id ipsum uetat. Veteres interpretes Sextus helius. Lucius attilius non satis intellexerunt quid esset lessum sed suspicati sunt uestimenti aliquod funebris genus esse. Tunsis uberibus. Fœminarum est in dolore: pectus & ubera pugnis tundere faciem descerpere. comam diuellere: sic Virg. unguibus ora soror fedans & pectora pugnis. sic & Lucianus. nunc alto miseræ contundite pectora matres nunc laniate comas legibus utebantur mulieres genas radere. hoc est carpere ac lacerare. uerba legis hæc sunt. Mulieres genas ne radunto: mulier faciem ne carpito. Iste securus. Quærimonia mulieris indignantis asini culpa filium peremptum. pronomen autem iste cum indignatione pronunciatur non molestum odiosumq́; significat: ut notat Donatus sic apud propertium. iste quod est ego sæpe fui. Distendit. Implet farcit plenum reddit hoc autem specimen est & argumentum asini securi: & de alieno luctu incuriosi. qui uentrem distendens cibariæ uoluptati deseruit de his autem: quorum insaturabile est abdomen & insatiabilis uenter prouerbium græcum celebratur. ἄπληστος πίθος. idest in explebile dolium quod refertur ad fabulam Danaidum: quæ dolio perforato hauriunt aquã nec id unq̃ expletur. Misere. Purior sensus est si uerbum sit miseret. Magistri. Agasonem puerum significat ab ursa interfectum. Senectam despicit. Cecilius in senecta hoc reputo miserrimum sentire ea ætate esse odiosum se alteri Tradunt historici. Senectam galbæ imperatoris fuisse despectui. M. Tullius refert in Catone. Senes ideo morosos esse: & difficiles quia contemni se putant & despici. Attamen apex senectutis est auctoritas lacedemone honestissimum fuit domicilium senectutis nusq̃ senectus honoratior hinc illud celebratum: cum quispiam uidisset quantum honoris iuniores senioribus lacedemone exhiberent scitissime dixit ἐν σπάρτῃ μόνῃ λυσιτελεῖ γηράσκειν in sola sparta expedit senescere. Circa noxiam. Legi potest contra noxiam. Quadrupes nequissime. Apostrophus sermo uires dat orationi: quæ alioqui erat futura languidior: sic illud Ciceronis habes igitur tubero: quod est accusatori maxime optandum & cætera quod si per tertiam uerbi personam enuncietur omnis uis acrimoniaq́; languesceret si sic dicat habet igitur tubero qđ est accusatori maxime optãdã sic demosthenes ad eschinem horationẽ in ꝓhemio conuertit. sic Salustius directo ad Ciceronẽ in quem ipsum dicebat usus est principio. cum ait grauiter & iniquo aĩo maledicta tua pariter. M. T. & Cicero fecit in Catilinam. quousq́; tandem abutere patientia nostra. sic & nũc scitissime induci᷑ fœmina utens apostropha ad asinũ quẽ filii extinctorẽ arbitrabat᷑: ut ita uehementior ualidiorq́; criminatio uideat᷑. Præcariam uocis usurã. Sensus est. si tibi o pessime asine usus uocis ꝑcarius concederet᷑: ut loqui posses nulli tũ persuaderes te huic culpæ non esse confinem. Præcarium est ut Vlpianus tradit quod præcibus petentium utendum concedit᷑. tandiu quã diu is qui concessit patitur. Qui præcario concedit. sic dat quasi tunc receptus cũ sibi libuerit. præcarium simile est commodo hinc elegãter dixit Senec. hominis cẽ spiritus præcarii quasi commodati quẽ mutuo accipimus quẽ reddere debemus cũ primũ: reposcet qui commodauerat. nos oportet in promptu habere & appellatos reddere pessimi est debitoris creditori facere cõuiciũ. nãq́; ꝑcariũ reuocare uolenti competit & ut inqt Iulianus est natura æquum tam diu te mea liberalitate uti q̃ diu ego uelim. M. Brutus ꝑcariã salutẽ. Curtius regnũ ꝑcariũ dixere. sic & nunc ꝑcaria usura uocis accipit᷑. ꝓ usu uocis commodato: quã ꝑcibus petens utẽdam ĩpetrauerit a na-

Eiulatio
Lessum
Mulieres genas ne radundo
Prouerbium
Inexplebile dolium
Senecta despicatui
Domicilium senectutis sparta
Apostopha uegetat orationẽ
Præcariũ
Spiritus præcariꝰ homo
Salus præcaria
Regnũ præcariũ

Vsura p usu
Vsura a
Vsurari us puer
Vsuarius
Vsuaria ancilla
Vsio

tura tam diu q̃ diu ipsa noluerit in hunc sensum sexcenta exempla sunt apud eos qui pure & elegãter scribunt. Vsuram ãt p usu dici frequens est apud eruditos:& testat. M.T. cũ ait i Catilinã unius usurã horæ gladiatori isti ad uiuendũ nõ dedissem hic plautinus mercurius alcumenã uxorẽ iouis usurariã nõ inhonestiuer appellat: uidelicet ab usura hoc est usu illa.n. utebat͛ p inde ac sua uxore cui ipse eẽt Amphitrio subditicus: puer quoq; usurarius ad eodẽ Plauto dictus cuius opa & ministerio utiur. usurã p uita poni annotat Donatus. Apud iurisc͠osultos nõ iã usurarius noiat͛ q̃ usuarius cui usus legatus sit in quo minus ẽ iuris: q̃ in usufructu: de quo in libro secundo institutionum sic scriptum legimus si pecoris uel ouium ulus legatus sit neq; lacte neq; agnis neq; lana utet͛ usuarius qa ea in fructu sunt plane ad stercorandum agrũ suũ pecoribus uti põt: e contrario usuarius Seruus & usuaria ancilla dĩr quoꝝ usus legatus est & opa. Vnde lib. vii. digestoꝝ labeo putat si fundũ cõduxerit qs usuariũ seruum ibi posse operari Quid.n. fieret si quã rẽ opera eius utat͛. Quare & si lanã cõduxerit usuarius expediẽda poterit etiã p usuarias ancillas opus pficere Au. Gellius usuaria appellat quæ usui sunt qui usionem quoq; pro usu hic usura posuit.

Propugnare
Oppugnare
Nocere facile
Prodesse difficile
Alacer
Alacritas
Dossum
Dossuaria
Contra bonos mores
Contra bonos mores

Propugnare. Defendere & opitulari ppugnare & oppugnare tanquam contraria disparauit. Au. Gellius scribens oppidum a metello oppugnari: ab oppidanis propugnari. Defendere nequisti. Argumentum ex eo ut qui potuerit obesse possit & prodesse; q ualuerit perdere debuerit & posse seruare. uꝝ ut inquit Quintilianus. in. viii. nocere facile est ꝓdesse difficile & cum hoc rectum sit uehementius apud Ouidium medea dicit seruaĩ potui p dere. an possim rogas? Alacritate. Alacris siue alacer dr̃ is qui uiget sensibus uniuersis qd͛ est indicium erecti animi atq; sublimis auctor Pedianus Asconius. unde alacritas dicta pro uigore; & animi erectione & nonnunq̃ pro lætitia gestiente quæ malis habenda sit ut. M.T. in quinta Tusculana ostendit his uerbis uir temperatus constans sine metu sine ægritudine sine alacritate ulla sine libidine non ne beatus? Dorso. Veteres dossum dixere. Vnde & iumenta dossuaria quæ dosso onus ferunt de qbus Varro in secundo de re Rustica & nos supra commeminimus. Conseruo magistro. Exaggeratio speciosa onerandi criminis ei tempestiuiter inducta. Turpe.n. est conseruum desere: Turpius magistꝝ Turpissimum uero derelinquere pastorem qui præbet cibaria iumentis qui alit. q curat. Circa bonos mores corrige cõtra nã cõtra bonos mores facit qui piclitãti nõ succurrit qui morituro nõ fert suppetias salutiferas nã ut inquit Sene. qui nõ uetat peccantem cũ possit iubet in decl͛ris. lxxxvi. Di. culpam p rocul dubio facientes habet qui qd͛ põt corrigere negligit emendare. Ex præscripto legis argumentũ puniendum qui morituro non sit opitulatus. Contra bonos mores. Verbum peculiare iurisc͠osultorum qui sic tradunt titulo de iniuriis adducitur aduersus bonos mores uerberauit ui nõ ois omnino qui uerberauit: sed qui aduersus bonos mores uerberauit teneat͛ itẽ titulo de extra ordinariis criminibus. fit iniuria contra bonos mores ueluti si quis fimo corrupto aliquem perfuderit. Ceno obliuerit: aquas spurcauerit. Dolori uires adesse: Dolor modo uenustos facit modo ingeniosos ac solertes hic illud Nasonis grande doloris ingenium miserisq; uenit solercia rebus. Non nunq̃ uires suggerit & animo imperterrito impellit in ultionem. Sæpe doloris affectus irani immitatur est enim ipotens: cuius ĩpulsu contemptores periculorum ipsiusquoq; mortis frequenter efficimur dum animo dolenti parentemus. Assertis. Liberatis exertis expeditis cum non sit ut inquit Seneca natura hominis appetẽs poenæ: mulieres tamen reponendæ ultionis cupidiores sunt: & ut ait satyrographus uindicta nemo magis gaudet q̃ foemina. Suam sibi fasciam. Anstrophium intelligit quæ fascia pectoralis est qua mammæ cohibentur: de quo Catullus strophio teretes cuncta papillas. an uitam. quæ in uincendo capite: adhibetur celebrata ex uox illius qui dixit fasciam solue quantum mali sub illa latet ubi fascia significat Diadema & insigne regium. Martianus fasceas appellat: quas alii zonas. Fasceatim aduerbium ẽ prisco tum fasceam pro cortice posuit. M. Varro fasciis in calciatu usos esse priscos indicat Pli. scribens ĩ octauo mures arrosisse carboni imperatori fascias quibus in calciatu utebatur. quod dirum fuit ostentum tales fascias eleganti uocabulo crurules. & pedules Vlpianus appellat a cruribus. s. & pedibus uestrendis. Sic enim inquit titulo de auro & ueste legata fasciæ crurules pedulesq; & pilea uestis loco sunt quia partem corporis uestiunt. impressi codices iurisconsultorum habent fasciæ crinales. Quæ lectio sincera est ad uitas: & crinium tegumenta referetur. Dixit autem suam sibi ex antiqua locutione Sic. n. ueteres loquæbantur: ut suo sibi gladio hunc iugulo.

Strophiũ
Fasceam
solue
Fasceatĩ
Ccurules
Pedules
fasciæ

ꝓpugnare pedibus & arcere morsibus misello puero potueris? An ipsum qdẽ sepius icusare calcibus potuisti morituꝫ uero defẽdere alacritate simili nequisti? certe dorso receptum auferres ꝓtinus & infesti latronis cruentis manibus eripes. Postremum deserto derelictoq; illo conseruo: magistro comite: pastore non solus aufugeres. An ignoras eos ẽt qui morituris auxiliũ salutaĩ denegarint: qd͛ cõtra bonos mores id ipsum fecerit: solere puniri? sed nõ diutius meis cladibus lætaberis homicida senties efficiã misero dolori naturales uires adesse & cũ dicto assertis mãibus exoluit suã sibi fasciã pedesq; meos

Sigillatim. Singulos separatim singulatim & sigillatim dicitur a singulis: aduerbiũ est notissimum a Plauto singulariter dictum singulum uestigium. & ita ueteres usurpant. Indidem. Ex eadẽ fascia. Arctissima. Strictissima. Affirmari. Melius offirmari pro eo quod est occludi obturari obserrari. indicit perticam illam uicem impleuisse claustrorum: & repagulorum. Obtundere. Crebris ictibus terere. Trãslatio sumpta a malleis fabrorum quibus ferramenta in incude tundũt. Fessis uiribus. Merito in fœmina quæ imbecillior est. & infirmior: cito uires defessæ sũt: & brachia lassescere cœperũt. Degrauatus. Valde grauatus hæc. n. ꝑticula de nõ auget: alias minuit. Pli. n. yii. eosdem ꝑterea non posse mergi nec ueste quidem degrauatos. Suopte. Suo ipsius. Tuopte tuo ipsius. Et alia cõsimiliter. Cita. celeri. Ad focũ. Proprie focus locus ẽ ubi fit ignis a fouendo. i. calefaciendo dictus. Tibullus dum meus assiduo luceat igne focus: ad focũ colitũ lar familiaris deus de quo Plau. in aulularia. a foco focariæ dictæ fœminæ quarum ministeriũ circa focũ est libro regũ primo sic scribit filias quoq; uestras faciet sibi unguentarias & focarias & panificas Vlpianus refert focariã & uilicã instrumento fundi contineri: focale uero non a foco: sed a fouendis faucibus denominat: est. n. faucium uelamentum cuius oratius Quin. Mar. cõmeminerũt focaneus quoq; palmes dictus Columellæ non q in foco est sed qui in bifurco uitis prorepens

sigillatim in lignas: indidem constringit arctissime. s. ne quod uindictæ meæ superesset ꝑsidium & pertica: qua stabuli fores affirmari solebant arrepta. nõ prius me desiit obtundere: quam uictis fessisq; uiribus suopte põdere degrauatus: manibus eius fustis esset elapsus. Tũc de brachiorum suorum cita fatigatione conquæsta: procurrit ad focũ ardentemq; titionem gerens mediis inguinibus obtrudit donec solo quod restabat innixus ꝑsidio. liquida fimo strictim egesta: faciẽ atq; oculos eius cõfedasset qua cœcitate atq; fetore tandẽ fugata ẽ a me pernicies certũ titiõe delirãtis altheæ meleager asinus interisset

uelut. fauces obsidet. Vñ & nomen. focula antiqui dixerunt nutrimenta. & foculare nutrire ac fouere. fomenta focillationes a fouendo deducunt. Titioné. Vt Lactantii uerbis utar ex libro quarto institutionũ titioné uulgo appellant extractũ foco torrẽ semiustũ, extinctũ nonius quoq; titioné esse dixit fusté ardenté. zacharias ꝑpheta. Ecce inquit titio ejectus ab igne. Virgiliũ torrẽ dixit. Quem nr̃ lucius titionem pacuuius & ennius declinabant hic torrus torri in secunda declinatione. Sed ille loquendi mos exoleuit cum nunc omnes dicant hic torris ex formula tertii ordinis. Obtudit. Trudẽdo immittit & inuito ĩpingit. Teren. quin nemini obtrudi pôt itur ad me ubi exponit Donatus infringi ĩpingi: quasi inuito. Innixus. Adminiculatus, subnixusq;. Liquida fimo. Mira fuit priscorum in uariandis generibus declinationibusq; licentia. M. Varro lupum fœminam dicit corius & collus masculino genere dictus. pari modo diuerso genere dicebant: hæc metus hæc annis hic frons consimiliter Apu. licenter dicit fimũ fœminino genere cum masculino & neutro apud cæteros dicat a fimo fit fimetũ qd' significat sterquilinũ Asinini pulli fimũ qd' primũ edidit poleam uocant Aristoteles & Pli. Egesta. Effusa quasi eiaculata. auctores tradunt feram q bonasus uocet. fuga sibi auxiliari egerentem ea fimũ iterdũ & trium iugerum longitudine: cuius contractus sequẽtes ut ignis aliquis comburat. itidem Asinus egestione excrementi liquidioris pernicié a sese repulit. Qua cœcitate. Ex hoc intelligi uult largiorem fimum egestum esse cuius copia mulier illa quasi obcæcaretur. Certum. Legendũ est cæterum

Delirantis altheæ. Fabulæ canunt altheã meleagri matrẽ: cum uidisset fratres. Toxea & plexippũ interfectos a filio referri. uolentem ulcisci fraternos obitus. furore extimulatã coniecisse i medios ignes titionem pro uita meleagri continebatur: & ita uterque simul extinctus est mox althea diri facti conscia sibimet necem consciuit. acto per uiscera ferro. parcæ torrem illum siue titionem funereum: atq; fatalem in flamas posuere. cum altea meleagrum esset enixa dixeruntq; tempora & stipiti & puero eadem fore. tunc althea stipem illum e flammis ereptum seruauit abditum in arca atq; in penetralibus. qui securatus meleagrum quoq; seruabat: extinctus igne illum pariter extinxit græci. δαλον uocãt hũc titionem siue torrem quo meleagri uita continebatur. nunc non inconciniter. Apuleius utens fabulæ: huiusce translatione ait se asinum quasi meleagrum extitisse. qui paulominus interierit titione mulieris quasi alterius altheæ. quæ per deliriũ & furorem exitium filio concinauit & ita apte. Asinum meleagro fœminam altheæ titionem titioni comparat. Altheam uocant maluam silucstrem. quæ ab excellẽtia effectus. a quibusdam Aristalthea appellatur. Altheæ radix: ut inquit Plinius cocta in aqua aluum sistit efficatior conuulsis ruptisq;. Hippocrates uulneratis sitientibusq; a defectu sanguinis radicis altheæ decoctæ succum bibendum dedit.

Degrauatus
Suopte
Focus
Focariæ
Focale
Focaneus
Palmes
Focula
Titio
Torris
Torrus
Obtrudere
Licentia iuariãdis generibus
Fimetũ
Polea qd
Bonasus
egerin
fuga
fimũ
Titio meleagri fatum
Althea
malua
Aristalthea

LIBER OCTAVVS.

HOc uolumine nex mariti charites miserãda. Exoculatio amatoris. Thrasilli facta per charitem. Vltronea puellæ mors explicantur. Mutatio dominí. Enarratio sacerdotum Deæ syriæ luculenta: & illorum spurcissimæ libidines. Flagra dissectionesq; membrorum fraudes ac decipula detecta continentur.

Chrono graphia
Gallicinium
Conticinium

Noctis gallicinio. cronographia. i. tpis descriptio est secūdū diei ciuilis diuisionē post media noctē est gallicinium a galli cātu dictū inde cōticiniū cū & galli cōticescūt: & hoies tūc ēt qe scūt. galli uigiles nocturni: quos excitātis ut iqt Pli. in opera mortalibus rūpendoq; somno genuit natura diē uenietē nunciāt cātu. ipsum uero cātū plausu lateꝝ. Ambrosius in quinto exameri est ēt galli cātus suauis in noctibus. nec solū suauis sed et utilis: qui q̄si bonus cohabitator: & dormientē excitat & sollicitū admōet: uiātē solat ꝓcessum noctis canora signatione ꝓtestās græco uocabulo gallicinium dr̄ ἀλεκτρυοφωνία Lucia. hoc est idē tps describēs ait ἡ νὺξ βαθεῖα ἀγγελός τις ἀπὸ τῆς κώμης ἦλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ ἔπαυλιν. erat inqt nox ꝓfūda cū nuncius ex castello in agrū uēit & uillā. Gallinaceoꝝ cātus etiā et leōe qd' ētiā scriptores tradūt & esopus fabulator oñdit. ꝓuerbiū est: apud græcos. ἀλεκτρυον ων μεμφεσθ ε εικωι/λινα. i. Galloꝝ uētrē ēiculare. De his qui delicatius uiuūt & sumptuosius. Is de eius exitio. Lucia. breuissime pscribit spōsum & spōsam in littore ambulātes repēte fluctibus maris absorptos eē his uero nr̄ longe demutans recedēsq; a græco scriptore denarrat copiosius latiusq; alio mortis gn̄e extictos fuisse q̄ narratio auocat tenet mulcet lectorem minime lassescēte. Ignē pp. iuxta ꝓpe sic Vir. pp aq riuū. Cōseruoꝝ. Qui eidē dn̄o seruiūt: q in eodē sūt famulitio cōserui noiant̄ Sene. li. vii. epistolaꝝ serui sūt imo hoies serui sunt imo húiles amici serui sūt imo cōserui. συνδούλοι cōseruū uocāt. Equisiones Hoc totū festiuiter. licuit. n. q cōcionē hēc ad romānos solet qrites uocare. ita apud pastores uerba faciēs appellat illos suis noibus specia ti seruictiq; nā cū res pastoralis ferme tota cōtineat̄ aut eqs aut bobus aut ouibus p trigemina noia pastores oīs exp̄ssit. Eqsiones qui alio noīe eqtarii equoꝝ moderatores sunt: aut magr̄i apud antiquos oēs qbus regimen cuiuslibet rei cōcedebat̄ equisiones dicebāt̄ ut supra suo loco docuimus. Bubsequæ. Bubulci a sequēdis bobus dicti. eo inclinatu format̄ subsequa. quo pedisse qua. bucerias dn̄t boū greges: q & bucera noiant̄. bubulcitare est boues curare bucedæ uero qd' anno tatu dignū est uocabulo plautino sunt q loris bubulis cedūt̄ quos. & plagipatidas uocāt ex eodē gn̄e sunt flagriones. q̄i flagris subiecti & uerberōes & magistiæ e diuerso. Tintinaculi oppido q̄ elegāter dn̄r uirgatores; siue tortores q flagris cedūt sontes obnoxā & loris bubulis castigāt uocabulo ficto a sonitu quē uerbera efficiūt. nā dum uerberant & cedunt flagris. Tintinnare uident̄. & tinnitū reddere ex crepitu plagaꝝ quæ pcussio festiuiter dr̄ ab eodē Plauto. Tax. Tax uidelicet p onōatopeā a sonitu quē reddit id genus hoīs flagratores quoq; dicebat̄ quis qdā flagratores ponant ꝓ flagtiones ut sint q mercedæ flagris cedunt. Fuit charite nobis qd' fuit non est q̄ fuisse dr̄ iam extincta eē significat̄. Cō similiter Virgi. fuimus troes fuit iliū & ingens gloria teucrorum. hoc enim uerbo utimur cum quippiam transactum & pœnitus sublatum & ad nihilum redactum significamus. Plautus in persa omne ego pro nihilo duco quod fuit quando fuit tanquam hominem quando animam efflauit quid eum quæras qui fuit.

Cōsecuius
Equisiōes
Bubseq.
Buceriæ
Bucera
Bubulcitare
Bucedæ q plagipatidæ
Flagriōes
Tintinaculi
Tax
Flagratores
Futiliū
Pronihilo qd' fuit

Noctis gallicinio uenit q dā iuuenis, ꝓxia ciuitate ut qdē mihi uidebatur: un⁹ de famulis Charites puellæ illi⁹: q̄ mecū apd̄ latrōes pares erūnas exā clauerat is de eius exitio & domus toti⁹ īfortūio mira ac nefāda: ignē pp assidens inter cōseruoꝝ frequētiā: sic anūciabat: eqsiones opilōesq; ēt bubseq̄: fuit Charite nobis q̄ miscella: & qdem casu grauissimo nec uero īcōmitata mānes adiuit sed ut cuncta noritis referā uobis a capite q̄ gesta sunt: q̄q; possint merito doctiores qb⁹ stilū fortūa subministrat in historiæ spēm chartis inuoluere.

Nec incomita. Dulce est morientibus commori & maximum morientis solatium est si non solus moritur. si petit inferos comitatus. iuxta illud. Nunquā omnes hodie moriemur multi. Manes adiuuit inferos petiit. A capite. A principio: & summa rei origine. græce. dicit̄ κεφάλαιον. Charitis. Emendo chartis; ut sit sensus se cuncta uelle referre: ut historici possint chartis & libris ista conscribere occulte denotat semetipsum. a quo hæc chartis inuoluūtur: & historico stilo cōscripto posteris ꝓdunt̄.

Erat

Erat in proxima. Narratio secũdum præceptiones Rhetoricas. Lucida breuis probabilis. qua singula. ita decenter ita graphice describuntur: ut non legere reputes sed cernere. Equo clarus. Equitem equestriq; claritudine nobilem fuisse significat: quidem codices habẽt loco clarus. ut loci cõditione splẽdidum fuisse demonstret. Natalibus. Claritudine natalium insignis & nobilitate generis illustris. Natales sunt τῶν μέσων. nam laudamus natales ut honestos: infamamus: ut sordidos. Plinius in tertio epistolarum nonnunquam candidus natales competitoris arguebat. Titulus est apud iurisconsultos: de Natalibus restituendis: quo euidẽter ostenditur: eum qui Natalibus restitutus sit: uti iure ingenuitatis tãquã nomine natalium ingenuitas ipsa significetur. Luxuriæ popinalis. idest q inter popinas & ganeas & lustra luxuriose ac prodigaliter pecuniam dilapidaret. De popinis alibi affatim scripsimus. popinones dicuntur homines luxuriosi popinis dediti. quos alio nomine uocant tabernarios & ganeones: popinationes sunt luxus. & helluationes græce dicuntur ἄσωτοι & ἀσωτίαι. Factionibus latronum. Inter bonos amicitia inter malos factio est. Tertullianus his nomen factionum accõmodatum est qui modium bonorum & proborum conspirant. Manus infectus. Habens manus infectas tinctas maculosas humano sanguine tales autem siccarii & homicidæ: figurata locutio est. sic Virgilius Nuda genu. nudoque sinus collecta fluentes. Hyrasylus nomẽ. latroni congruens nomen. nam græce θρασὺς dicitur temeritas ferocitasq: unde & thrasylus pro temerario & feroci. Maturuisset. Ad maturitatem ætatis nubilis pubertatisq; uenisset. Plinius in epistolis summa consequutu cus si uirtutes eius maturuissent poeta in hanc sententiã iam matura uiro. iam plenis nubilis annis. Manus obierat. Adierat pergerat impleuerat officium proci & petitionis uxoriæ. Id genus. Eius generis. s. procorum uetus & perinde elegans locutio id genus: hoc genus pro huius generis. & illius generis. hac locutione scatent uolumina eruditorum. Antistarent. Præstaret excelleret: Catullus antistas mihi millibus trecentis. Antistitium dicitur Martiano ipsa excellentia & apex dignitatis. Parentum iudicium. Tanta in muneribus fiducia & plerumq; uis ẽ: ut parentes sæpe conniueant in filia elocanda: ut munera tenebras mortalibus offundant: in hanc ferme sententiam est illud Satyrographi: ipsos audent temptare parentes. Morum improbatus. Malemoratus. & ex malis moribus culpatus. Archaismos est. Repulsæ contumelia. Prælatio alterius sine alterius contumelia non potest procedere: nec electio sine reprobatione. Vt inquit Tertullianus: sicuti autem repulsam patiuntur præteriti in magistratus petitione cum dedecore & contumelia. ita impetenda uxore. repulsus præteritusq; fuerat turpiter Thrasyllus & cum dehonestamento. Valerius Maximus syllam scribit repulsa præturæ sugillatum fuisse: quem uult intelligi sugillatione quadam: & turpi contumelia deformatum: notatumq; ob repulsamq. Herilis puella. filia heri nostri. sic seruus appellat charitem. quæ filia erat heri hoc est domini. apud Plautum frequenter herilis filius dicitur: domini filius. In manum uenerat. Idest denupserat lepolemo eiusq; uxor facta erat. quod autem ait in manũ conuenerat usus est uerbo nuptiali. Ex ritu. s. consuetudineq; priscorum: & ut id qđ dicit planius fiat scito duobus modis uxorem haberi solitã usu. & coemptione. Nã confarreatio de qua suo loco dicetur solis põtificibus conueniebat: quæ in manu per coemptionem cõuenerant eæ matres familias uocabant: quæ aũt usu nequaq̃. Coemptio certis solẽnitatibus peragebatur. & sese in coemẽdo inuicem interrogabant: uir ita an mulier sibi materfamilias esse uellet: illa respondebat uelle. Item mulier iterrogabat: utcum uir paterfamilias esse uellet. ille respondebat uelle. itaq; mulier uiri conueniebat in manum. & uocabantur hæ nuptiæ per coemptiõem & erat mulier materfamilias uiro loco filiæ Auctor Vlpianus & post Vlpianum Boetius in cõmentariis topicorum. qui alio quoq; loco tradit qđ bona mulieris post eius mortem uir adipiscatur: quæ in uiri manũ conuenerit efficit. n. p in manus cõuentionem. ut quæcunq; sunt mulieris uiri fiant dotis nomĩe: hanc solemnitatem nuptiarum signauit Au. Gellius cum ait matremfamilias appellatam esse eam solam quæ in mariti manum mancipiumq; uenisset: hoc idem denutat Seruius maronianus interpres scribens i. xi. commentario matremfamilias dici quæ in matrimonio conuenit per coemptionem: per quandam iuris solemnitatem. Triuiales magistri & minuti grammatistæ quorum deus est Seruius legentes hæc seruiana annotamenta hallucinantur: atq; cecutiunt apud quos cõmentator cõmẽtatore, interpres eget interprete: qui nostra quoq;

Erat in pxima ciuitate iuuenis: natalibus p̃nobilis equo clarus: & pecuniæ fuit satis locuples. sed luxuriæ popialis. scortisq; & diurnis potatiõibus exercitatus atq; ob id factiõib⁹ latronũ male sociatus. nec non ẽt manus ĩfectus humano cruore. Thrasillus nomine. idq; sic erat. & fama dicebat hic cũ primũ charite nubẽdo maturuisset: ĩter p̃cipuos pcos: sũmo studio petitionis eius munus obierat: & q̃quã cæteris omnibus id gẽus uiris antistaret. eximiisq; muneribus parẽtũ inuitaret iudiciũ: morũ tamẽ ĩpbatus: repulsæ cõtumelia fuerat aspsus. At dum Herilis puella ĩ bõi Lepolemi manũ uenerat firmiter deorsus delapsũ nutriẽs ãorẽ: & denegati thalãi

Natales
Popinones
Popinationes
Helluationes
Asoti
Factio inter malos
thrasylus
Maturuisset
Antistitium
Sugillatus
Herilis
Solẽnitas rei uxoriæ
Nuptiæ p coẽptionẽ
Materfamilias
Grãmatistæ deus Seruius

permiscens indignationē: cruento facinori quærebat accessum. Nactus denique præsentiæ suæ tēpestiuā occasionē: sceleri quod diu cogitarat: accingit͛. Ac die quo prædonum infestis mucronibus puella fuerat astu: uirtutibusq; sponsi sui liberata: turbæ gratulantiū exultans: insigniter permiscuit sese, salutiq; præsentia futuræ soboli nouorꝝ maritorꝝ gaudibundus: ad honorem splendidæ prosapiæ inter pcipuos hospites domum nostram receptus occulta to consilio sceleris: amici fidelissimi personam mentiebatur. Iamq; sermonibus assiduis: & cōuersatione frequenti: nonnunq̄ etiam cœna poculoq; communi carior: cariorq; factus: in profundam foueam cupidinis: sese paulatim nescius præcipitauerat:

Nubētes cū tribus assibus ad maritum
Medulla scriptoris introspicienda
Bis & ter pulchrū referēdū
Pittaci sententia nosce oportunitatem
Libellus septē sapientum Lausar/chiepiscopi
Gaudiū Læticia Gaudimonium
Fidus Fidelis
Prouerbium
Boni ultronei in conuiuio
Cōuictor peculiaris Mini Roscii
Rota cupidinis

interdū uellicant: quia scripta non sunt uerbis uulgariis: & stilo rubiginoso. de hac coemptione cōiugali qua uxor in mariti manum conueniebat itellexit poeta illo uersu. Teq; sibi generum thetis emat oibus undis. Hic aūt ritos sic peragi solebat. Nubētes asses tris ad maritum uenientes ferre solebant: atq; unum quē manu tenerent: tanq̄ emendi causa marito dare: alio quem in pede haberent in foco larium familiatiū ponere. Tertium quem in marsupio condidissēt, cōpito uiciuali resonare. hæc eo, curiosius enarratiuisq; explicaui, ppea quod non pagꝝ multi lectores per incuriā eruditionē in Apuleianis uerbis delitescentem haud facile perspiciunt. neq, ultra primorē cutem descendūt. minime elaborantes sanguinem ac medullā uerborum ipsius eruere: atq; penitus introspicere. Nos uero qui posterorꝝ negociū pro uirili parte agere contendimus perscrutare: & diligenter ppendimus ea quæ nō sunt oibus obuia. quæ in secretariis doctrinæ recondita delitescunt. & ut in cōmentariis pristinis nostris dedius operam. ne penitēdi cōmentatores uideremur. ita in his curabimus. ne opera: & impensa dispereat: supra quoq: id totum leges explicatum ex præcepto, s. græci prouerbii quod ait. δὶς καὶ τρὶς τὸ καλόν. idest bis & ter pulchra sūt repetenda. Permiscens. Plantor lectio est reminiscens. Accingitur. Significanter locutus sic. n. dicimus ī magnis rebus suscipiēdis. ut accingūt oēs operi auctor Donatus. Tempestiuā occasionē. pittaci mityleni illa ē celebrata sentētia. γνῶθι καιρόν. idest nosce oportunitatem. siue tēpestiuitatē. siue tempestiuam occasionem: quæ adeo in rebus fœliciter abeundis necessaria est, ut sine occasione nihil ferme prospere atq; ex animi sententia proueniat: sed super hoc copiosissime disserui. In libello septē sapientū. quem tibi antistes maxime cordi eē qui ueræ sapientiæ es explorator. q ad sapientiam perinde ac scopon dirigis studia tua oia & actiōes.

Astu sponsi Qua astutia: uaframento. uirtute lepolemus sponsam charitē ex prædonū manibus liberauerit proximo uolumine enarrauit. Salutiq;. Videtur legendū salutariq; præsentia. Gaudibundus. Immodico gaudio gestiens. & oibus leticiis affectū esse se simulans si. M. Tullio credimus. Gaudium a læticia sic distinguit͛: ut gaudium in laude sit in uitio læticia: ut gaudere deceat lætari nō deceat gaudimoniū. Hieronymus haud indecenter usurpat pro gaudio: qui in prohemio prophetarū gaudimonium inqt eius erit in luctū ab eodem uox gaudimonii dicta est. Prosapiæ. uocabulū qdem usitatissimū. sed quod a Quinti. interdicatur. perinde ac uetustū nimis. & deculpatum. Personā mentiebatur. Nulli peiores inimici profecto sunt q̄ personati. q̄ occulti: q̄ simulato amicitiæ tegumento inuoluti. quos cuncti detestātur: de qbus cecilius uere ac diserte scripsit. hi sunt inimici pessimi fronte hilaro. corde tristi. quos neq: ut apprendas: neq; ut mittas scias ad hanc sententiā nō absurde referri potest Plautinū illud. Lupus est homo homini. cum qualis sit nō nouit. grāmatici annotāt fidos in maximis dici fideles in minoribus negociis. item fidos esse amicos. fideles seruos sed hæc indiscriminatim apud idoneos auctores usurpant͛: neq; n. decet friuolis grāmaticorum obseruationibus: astringe classicos summatesq; scriptores. Cœna poculoq; cōi. Mensam ueteres amicitiæ conciliatriculam esse dixerunt: sæpeq; in conuiuio inuentus est amicus fidelior. crescitq; beniuolentia ex consuetudine contubernalitatis prouerbium græcum est dignum scitu. nec indignū memoratu αὐτόματοι δ᾽ ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴενται. i. boni ad conuiuiū bonorꝝ ultronei eunt & inuocati. tanq̄ fas sit bono uiro ire ad cœnā probi amici sine uocatione. qua ex re cariores inter se fiunt & coniunctiores. auget enim beniuolentiā consuetudo: hoc ego prope peculiariter facio cū meo Roscio: ut illius conuictor sim frequens. citra uocatorem. ut Rosciorꝝ domo perinde utar ac mea: i qua mihi oēs peræq: ac domini obsecuntur: & cum ego ex meis moribus cœnem foris non libenter: tamen libentissime cœnito & pransito apud Roscios: ubi nō extrarius esse uideor sed domesticus. ubi semper de litteris litteratis cōfabulationes iucundissimæ interseruntur: ubi uita degitur hilarior & amœnior. Omnipotēs Deus faxit ut in hoc contubernio dulcissimo diu permanere: & florētes beatam uitam uiuere possimus. Romam. Dictio hoc in loco futilis. & nihil. ac intempestiua pro qua substituto. uel rotā. uel foueā: utrūq; enim amori congruit. De rota cupidinis auctorem habes Plautum. sic scribentem in castellaria. iactor crucior agitor stimulor uersor in amoris rota miser. Foueam aūt & pedicas & casses dici quis ignorat? Translatione decentissima a feris facta: quæ foueis: & cassibus capiunt͛. Irretiunturq; itidē amātes irretiti

n lapsiq;

ti lapsiq; tenentur. Quid ni? Quare non? Comica locutio. Horatius militia est potior q̃d ni? Cōcur Quid ni
ritur horæ momento: sæpe annotauimus hanc particulā comicis poetis esse familiarem. Flāma sæ-
ui amoris. per catholicā sententiā docet amorē ab initio esse modicū. & modico uapore calētē: q mox
exestuet glisćatq; in incendiū inmodicū: & cuncta comburens. Xenophon scribit amorem igne ac flāma Amor
esse flagrātiorē: quippe cum ignis urat tangentes. & proxima tm̄ cremet: amor ex longinquo spectantes igne fla
torret. inflāmat incendit. Seneca in tragoedia: cui titulus est octauia: tradit amorē esse blandum animi grantior

quidni? cū flāma sæui amoris: parua quidē primo
uapore delectet. sed fomēto cōsuetudīs exestuās i
modici ardoris: & totos cōburat hoīes. diu deniq;
liberauerat secū thrasillus: cū nec clandestinis col
loquiis opportunū reperiret locum. & adulterinæ
ueneris magis magisq; præclusos aditus copia cu-
stodiētiū cerneret: nouæq; atq; gliscētis affectiōis
firmissimū uinculū nō posse dissociari pspiceret &
puellæ si uellet: q̃q̃ uelle nō posset: furatrinæ cōiu-
galis incōmodaret rudimētū & tm̄ ad hoc ipsum q
nō pōt: cōtētiosa pnicie: quasi posset impellit̃: qd̃
nūc arduū factu putat̃: amore p dies roborato: fa-
cile uidet̃ effectu: spe. ætate deniq;: sed oro solici-
tis aīs intēdere: quorsum furiosæ libidinis prupe
rint ipetus. Die quadā uenatū Lepolemus assum
pto thrasillo petebat: idignatus feras: qd̃ tm̄ in cā
pis feritatis est nec. n. Charite maritum suū quæ-

calorē qui iuuenta genitus luxu & ocio
nutritur inter læta fortunæ bona: quē
si fouere aut alere desistas cadit. Fo-
mento cōsuetudinis. Consuetudo ma-
gnum est amoris incentiuum unde me
rito & scite dicta cōsuetudo ueneris an
cilla. & ut ait Lucretius consuetudo cō
cinnat amorem. Clandestinis collo-
quiis. Mysteria ueneris in arcano habē-
da sunt minimeq; inuulganda. Amor
furtiuus esse debet occultus clandesti- Mysteria
nus: & ut inqt Amasi. poeta celari uult ueneris
sua furta uenus. Militaris disciplinæ p̃ nō inuul
ceptum est. Quod factu cuius sis tractato ganda
cum paucissimis ac fidelissimis. uel po
tius ipse tecum hoc idem optime præci
pi potest: militiæ cupidine sectatoriæ.
ut ipse sibi dux comes signifer sit. ut clā
latenter furtum ipsemet amicam alloq̃
tur si potest si minus p fidū internunci
um. Furtiuū opertūq; alloquim amāti-
um apud priscos fuit inscribere corpus
lacte herbæ: quā tithymallū uocāt. alii
lactucam caprinā. & ita amicas clande-
stino alloquebantur. Copia custodi
entium. Custos est castitatis necessitas sed plerunq; infida. nam ut inqt uerissime Diuus Hieronymus.
Quid prodest etiā diligens custodia cum uxor seruari impudica non possit: pudica non debeat. Gli
scentis affectionis. Amorem coniugalem signat q ex nouitate iucundior ĩ dies magis magisq; gliscebat
hoc est crescebat. & augebatur inter neogamos. i. nouos maritos: uera est Medius fidius illa Propertia- Impudi
na sententia. oīs amor magnus: sed aperto in coniuge maior. Seneca quoq; in laudē amoris maritalis sic ca seruari
scripsit pēnis amor cōiugis castæ manet. iter affectiones potētissima & firmissima affectio amoris cōiu non pōt
galis. ubi adest illud Catullianum. Mutuis animis amant amantur. Gliscentis. Grescentis: ut sæpe Perennis
annotauimus. Incommodaret rudimentum. Tirocinium primitias palestram ueneris; primitiuam amor
incommodaret hoc in loco positum uidetur non tam pro impediret q̃ pro commodaret præberetq;. cōiugis ca
Furatrinæ coniugalis. Furtiui concubitus Martialis: furatrina eleganti uocabulo pro furto & re fur stæ
tiua dicitur eodem inclinatu: quo sutrina moletrina feratrina. ueteres moletrinam: ut id transeunter incōmo-
explanem. dixerunt pro pistrino a molendo. f. Impellitur. Iuxta illam sententiam notissimam. Ni- daret
timur in uetitum semper cupimusq; negata. Spe ætate. Spes quam græci ελπιδα uocant quæ sola in Furatrina
terris remansit ut cecinit Hesiodus; cunctos ferme mortales fouet. ac pascit. cum primis uero amato- Moletria
res spe aluntur: quæ melius eras fore semper ait. ut inquit Tibullus. a Seneca quoq; dictū est. o spes amā Spes alit
tum credula. Itaq; spes & ætas Iuuenalis: quæ maxima sunt in amore præsidia thrasillo persuaserant mortales
facile effectu fore quod concupiscebat. In campis ueritatis est. Verba nullo intellectu consistentia
sunt dignaq; obeli iugulatione Itaq; illis confossis expunctisq; ista substitue in capreis feritatis. ut sit sē
sus putus & lucidus. Lepolemum iuisse uenatum indagaturum quidem feras sed mitiores quales sūt Genera
capreæ. in qbus feritatis minus est minusq; periculi. & hoc faciebat ut uxori amorabūdæ sollicitæq; de caprearū
coniugis salute obsequæretur consimile consilium dat uenus adonidi suo delicioso apud Ouidium Pygargus
monens: ut Lepores. Ceruos: Capreas tutæq; animalia prædæ securus exagitet. abstineat Apris. Leotu- Strepsice
bus: Vrsis: neue feras quibus arma dedit natura lacessat. usitata locutio est. & perinde elegans si dicas. rotes
Quod in capreis feritatis est pro quæ feritas est in capræis; capræas autem fugaces esse exarmatæq; fe-
ritatis nemo nō nouit: quaꝝ multa genera percensent rupicapreas ibices oryges damas pygargos stre-
psicerotes. orygis & pygargi iunctim. Meminit iuuenalis. alias pygargus aquilæ est genus cauda albicā-
te. unde & nomen utriq;: est enim uidere inter caprearū genera quasdam habentes nates albicātes. stre-
psicerotes sunt capræ: habentes cornua cugaꝝ ambitu contorta: unde & illis nomen inditum. nam στρε
πτω significat uerto torqueo κεραταστρεπτα cornua: non probo correctionem illoꝝ qui apud Plinium

non strepsicerotes legunt: sed terpsicerotes. Armatas dente. In hanc sententiam epigrãmatarius inqt dente timetur aper defendunt cornua ceruum. Obseptis campis. Circumuallatis saltibus. Tale est illud saltusq; indagine cingunt. potes legere obseptis capreis. uestigatores enim in uenatu capreas reliqsq; feras obsepiunt. & indaginibus in arctum uallant. Canes indagini. Canum triplex est genus uillaticum pastorale & uenaticum: uillaticus canis uillam & quæ iuncta sunt custodit. Pastoralis obseruat foris pecora pascentia: uenaticus uinandi causa comparatur sunt & catelli meliltei ad delicias solas pertinentes græci μελιταῖα κυνίδια uocãt.

rere patiebaẽ. bestias armatas dẽte uel cornu. Iãq; apud frõdosum tumulũ ramosumq; densis tegminibus umbroso ,pspectu uestigatorũ. obseptis capreis. canes uenationis indagini generosæ: mandato: cubili: residentes inuaderẽt bestias: imittuntur: statimq; solertis disciplinæ memores: partiti rotos præcingunt aditus tacitaq; prius seruata mussitatione signo sibi repẽtino reddito: latratibus feruidis: dissonisque miscent omnia: nec ulla capra. nec pauens dammula. nec præ cæteris feris mitior cerua: sed aper immanis, atque inusitatus exurgit

Triplex genus canum Vilaticus Pastoralis Vẽaticus Sagaces canes — Porro uenatici canes bifariam dispertiuntur. in eos qui feras sectantur & capiunt & eos qui odoratu uestigant, qui indagini ferarũ sunt accõmodati canes: id genus uocant odorisequos. M. Tullius sagaces appellant. quasi acute sentientes. Sagare enim sentire est; poeta nominauit odoros. illo uersu. Massyliq; ruunt eqtes. & odora canũ uis sagaci canis in uenatu: ut inqt Pli. solertia & sagacitas præcipua est scrutatur uestigia. atq; persequitur comitentem ad ferã inqsitorem loro rettahens. senecta fessos cæcosq; ac debiles sinu ferũt uẽtos & odorem captantes ,pdentesq; cubilia. Sagaces siue odorisequos cães signat Lucianus in quarto cum ait. Non credit ulli silua cani nisi qui presso uestigia rostro colligit & preda nescit latrare repta: cõtentus tremulo mõstrasse cubilia loro: de his hoc in loco intelligendũ est. & est sensus canes sagaces ex femmio generoso. ab indaginẽ uenaticam cõparatæ imittunẽ ad feras ex cubilibus latibulisq;. exagitãdas: nostro aũt iunctim legere. Mandato cubili recidentes. sed illud mãdato per sese iunctim legas. Namq; denotat inussos esse canes sagaces ex mãdata. s. uestigatorũ. ut. s. inuaderent bestias stabulantes in cubili atq; latibulo. Solertis disciplinæ. Solertẽ disciplinã uocat illã: qua canes sagaces instituuntur formanturq;. qbus solertia. & sagacitas inest prope peculiaris. Tacita mussitatione.

Mussare — Sagacis canis proprium est. ut sine latratu tacitus uel pressa uoce mussans ferã demonstret. nam cauda primum deinde rostro demoustratio fit significãs ferã delitescẽtem. Mussare cuius frequentatiuum est musitare proprie est. ut docet Dona. dissimulãdi cã tacere dictũ: uel a muto. uel ab hac littera. M. quæ nimiũ præssæ uocis est ac pene nullius. Itaq; ut Mutus nõ plane loquitur sed murmurat. ita mussare hoies dicunẽ occulte qd. pressa uoce loquentes quod celatũ uelint. Seruius enarrans illud Virgilianum ex. xi. Eneidos. Quid fortuna ferat populi sed dicere mussant. exponit mussare proprie est obmurmurare. & muto esse uicini: in prohemio naturalis historiæ. Dum ista, musitamus pluribus horis uiuimus hoc est secreti loquimur, & pressa uoce soli cõmentatuur inde mussitatores dicti qd uerbũ in Isaia scriptũ legimus: mussitatores discent legẽ: Plautus in rudente tu taceto ego mussitabo, qd idẽ ualet. qd tacebo. ide mussitatio dicta. non tã pro silentio pleno. q̃ pro murmure presso. & ut expressius dicã pro murmurillo. Sic. n. Plautus linguæ latinæ decus murmurationẽ modicã appellat: cũ ait. Nolo ego murmurillũ neq; susurrũ fieri. Canibus aũt sagacibus propriũ hoc est: ut inuenta præda minime latrent: sed murmurillo mussitãtes & cauda ac rostro indicium facientes demõstrẽt ferã uenatoribus

Mussitatores — a quibus cũ signum redditũ est latratu mox cõcitato cũcta permiscẽt. & tunc uenatici canes illi præferoces iuadũt feras ostẽsas: illud latrãtibus ferundis ita emendo latratibus feruidis: feruido. n. & uehemẽti latratu utitur canis sagax post inuentã ferã.

Mussitabo Mussitatio Murmurillum Dãma pauens — Nec pauẽs dãmula. Epitheton est ,ppriũ dãmarũ: ut pauidæ dicanẽ: & timidæ. sic Oratius. sic Vir. appellant a Martiale dicunẽ imbelles illo, uersu imbelles dãmæ quid nisi præda sumus. Pli. in. viii. autumat dãmas iure dici feras non posse. quis raro mãsuescant: cõplura nãq; sunt nec placida nec fera. sed mediæ inter utrunq. naturæ. ut hirũdines delphini apes & dãmæ. qd Pli. ait apes feras dici nõ posse. dissentit a iuriscõsultis qui titulo de aqrendo rerũ dominio & libro secũdo institutionũ prodiderunt aptũ naturã ferã esse. ideoq; fieri occupãtiũ itaq; si in arbore nostra consederint anteq̃ in aluco a nobis cõcludanẽ. nõ magis nostræ esse intelliguntẽ: q̃uo lucres quæ in arbore nostra nidũ fecerint: adeo ut si alius eas incluserit dominus eazũ erit. Cæterũ Plinius nõ tam iureconsultorũ obseruationẽ spectans q̃ mores apiũ. & ciuilitatẽ: quæ hoium causa genitæ

Nec placida nec fera — sunt. quazũ mel. & cera usibus humanis seruiunt. Scite & elegãter dixit apes, neq; placidas haberi. neq; feras: sed intermedias atq; in meditullio placiditatis & feritatis collocatas.

An apes sint feræ — Aper imanis. Magna uirtus est res de quibus loquimur clare atq; ut cerni uideanẽ enunciare. hoc cũ pluribus locis. tum in hac descriptione decenter facit Lucius noster: qui describit immo depingit aprum tam graphice. tam scite. tam eleganter ut eum oculis repræsentet. per illam exornationem Rhetoricam; quam græci enargiam nostri repræsentationem atq; euidentiam appellant.

Toris

Toris obesus. Torosa pulpa.& crassa de toris & obeso ante dictũ est. dicit᷑ aũt obesus: quasi obedẽ dũ pinguis factus & crassus. Pilis inhorrẽtibus. Oui. consimiliter describens aprum illũ Calydoni- um uastũ & formidandũ hyperbolicos inqt. Riget horrida ceruix. & sætę densis similes hastilibus hor rent stãtq. uelut uallũ. uelut alta hastilia setæ. Dẽtibus spumeus. Oui. Spuma fluit. Dentes æquãtur dentibus indis. Exerti dentes sunt apro hipotamo. Elephãto. Raro fœmina sus habet exertos & in fine usu. itaq; cũ apri percutiãt fœminæ sues mordent. Dentes oẽs suibus cõcaui. nec unq̃ decidunt. In idia ut utar uerbis. Pli. cubitales dentiũ flexus gemini. Ex rostro totidẽ a frõte. Ceu uituli cornua excũt: pilus æreo colori similis est in aggrestibus apris. cæteris niger ex mixtura apri feri & placidi gignunt᷑ semiferi. qualiter natos antiq hibridas uocabãt. Quod nomẽ ad hoĩes quoq; trãslatũ est. ut uidelicet hibridæ cũ probo appellent᷑. sup qua dictione plura in Suetonii cõmentariis. Sonaci. Sonoro & stridulo. Oui. cõchaq; sonaci inspirare iubet ut recto casu dicit᷑. Edax pugnax sic & sonax quod in raro usu est Pli. refert apros in coitu asperiores esse indurãtes attritu arborꝝ costas lutoq; se tergorãtes. qđ ante Pliniũ. numeris poeticis cõplexus est Maro. sic scribẽs ipse ruit dentesq; sabellicus exacuit sus & pede ꝓsubigit terrã fricat arbore costas atq; hinc atq; illinc humerosq; ad uulnera dura: græce κάπρος dicit᷑ aper. Oculis flãmeus. ex Ouidii archetipo scribentis: sanguine & igne micant oculi. Totus fulmineus. nihil fulmine uehemẽtius. nulla uis ipetu fulmineo cõcitatior Nullus fremor terribilior; Igitur ut emphaticoteros & euidẽtius demõstraret uulnicum terribilẽ ĩpetuosum aprũ. dixit illũ totũ fuisse fulmineũ: quo uerbo breuiter expressit aprũ formidãdũ q instar fulminis cũcta concuteret. & solo afflatu pureret simul allusit: ad dentes aprugnos quos fulmina ab impetu quasi fulmineo appellare uidẽt᷑ poetæ Oui. Nec uires fulminis apro. Itẽ fulmẽ ab ore uenit frõdes afflatibus ardẽt. itẽ in. x. fulmẽ habẽt acres in aduncis dẽtibus apri. Canũ procaciores. uenaticos canes acriores appetentioresq; cõfligẽdi cũ apro elegãter ꝓcaciores appellat a procacitate illa notissima. i. appetẽtia & postulatione. ꝓcare. i. poscere est & ꝓcaces meretrices dictæ: qa semper aliqd petũt. Genis iactatis. ad aprũ referẽdũ q dentibus extra genas exertis pcutiebat dissecabatq; canes ꝓprius accedẽtes: genas acyros dixit: cũ genæ de hoĩe tñ proprie dicat᷑. ut memorat Pli. Trãsabit. Virgilius. transabit costas. Innoxiis uenationibus. Capreaꝝ s. & lepoꝝ & id genus feraꝝ quæ minimæ noxiæ sunt & ut iqt Oui. tutæq; aialia predæ. Pla. probat uenationẽ feraꝝ: quæ eqs canibusq; & corporis uiribus agit᷑. Nã libro de legibus septimo qbuscũq; inqt curæ est fortitudo hi quadrupedes oẽs cursu uulneribus telisq; manu ꝓpria uenãdo uincere debẽt: uituperat aũt aucupiũ & piscatũ. & uenanĩ aialiũ: quæ retibus: & laqueis capiunt᷑. Ecclesiastici cõditores clericũ dãnant uenatorẽ & illi iprobant antistites qbus pro psalterio est uenabulũ. p libris retia q uenatores fouẽt: uestigatores amplexant᷑: scio te antistitũ clarissime esse extra hãc noxã: cui litteræ oĩfariæ sunt pro pabulo; q horas partiris inter studia sanctiora: & musas humaniores q pluris facis hoĩem litteratũ q̃ uenaticũ instrumẽtũ. quo cõtinent᷑: ut scribũt iureconsulti. canes & uestigatores; ꝗcũq; habuerit horoscopũ in quarta leonis parte erit uenator. Idẽ horoscopus in canicula facit uenatorẽ græce. κυνηγὸς καὶ κυνηγέτης dr̄ uenator. inde cynegetica dicunt᷑ uolumina de uenatione uenatoribusq; cõscripta. Flauius uopiscus refert olympium Nemesianũ scripsisse cynegetica & halieutica: ut obiter emaculẽ uopisci dictionẽ: scito nõ halieutibus scripti græca iscriptio... Oui. noster uolumẽ cõdidit qđ halieutico inscribit᷑: in quo mira pisciũ ingenia ꝓdidit. scripsit aũt id uolumẽ in põto supremis suis tẽpibus. Cuius testimonio utit᷑ Pli. in quo nomina pisciũ põticorũ percensuit apud scriptorem neminẽ alium reperta. Immuniti. non muniti. improtectiq;.

Euidẽtia
Obesus
Exerti dẽtes apro
hibride q;
Sonax
Fulmineus aper
fulmẽ dẽs
Procacior
Genæ
Venatio feraꝝ ꝓbata a platõe
in clericos uenatores
Laus archiepiscopi
Cynegetica
Emaculatus locus in uopisco
Halieutica

toris callo secutis obesus. pilis inhorrẽtibus. corio squalidus. setis insurgẽtibus spinæ hispidus dẽtibus attritu sonaci spumeus: oculis flãmeus: aspectu minaci; ĩpetu sæuo fermẽtis oris totus fulmineus. & primũ qdem canũ ꝓcaciores: q cominus cõtulerãt uestigiũ: gẽis hac illac iactatis: cõsectas interficit: deide calcata retiola qua primos impetus reduxerat, transabit. & nos qdem cũcti pauore deterriti & alioquin inoxiis uenationibus consueti: tunc & inermes: atque immuniti: tegumẽtis frondis: uel arboribus latẽter abscondimus.

Thrasillus uero nactus fraudi oportunũ de

cipulū: sic Lepolemū captiose cōpellat qd' stu
pore cōfusi uel ēt cassa formidine similes hūi
litati seruoꝝ istoꝝ: uel i modū pauoris fœmi
nei deiecti: tā opimā prædā mediis manibus
amittimus? Quin equos inscēdimus: qn oti⁹
indipiscimur: & cape uenabulū. & ego sumo
lāceā: nec tātillū morati: ptinus īsiliūt equos
ex summo studio bestiā insequētes. nec tñ illa
genuini uigoris oblita: retorquet impetū. &
incēdio feritatis ai descēs: dētiū cōpulsu: quē
primū insiliat cōtabunda rimat'. Sed prior le
polemus iaculū qd gerebat: insup dorsum be
stiæ contorsit. At Thrasillus feræ qdē pepcit.
sed equi quo uehebat' lepolemus: postremos
poplites lācea feriēs amputat. Quadruples re
cidēs: qua sanguis effluxerat: toto tergo supi
natus inuitus dñm suū deuoluit ad terrā. nec
diu sed cū aper fuiēs inuadit iacētē, ac primo
lacinias eius mox ipsum resurgētē. multo dē
te laniauit: nec cœpti nefarii bonū piguit ami
cū. uel suæ seuitiæ litatū saltē tāto piculo cer
nēs: potuit expleri. sed pcito: atq; plagosa cru
ra cōtegēti suūq; auxiliū miseriter rogāti: per
fœmur dextrū dimisit lāceā. tāto ille qdē fidē
tius: quāto credei et ferri uulnera sīlia futura

Decipulū decipula Excipula — Decipulū. A decipiēdo decipulū: & decipula iclinat'. Idē utrūq; significat: sola elegātia distāt: nam
purius tersus speciosius; uidet' platū neutro genere decipulū q̄ fœminīo decipula. quis i usu freque
tiore sit hoc postremū: est āt decipula siue decipulū instrumētū ad decipiēdas aues, & feras fraudulē
ter cōparatū. In Hyeremia scriptū est. Sicut decipula plena auibus. sic domus eoꝝ plenæ dolo. Hiero.
hæc ē illoꝝ ptia decipula. Sicut a decipiēdo decipula: sic ab excipiēdo excipula dr. quæ sūt foueæ. &
quædā quasi loculamēta: qualia ad excipiēdos fraudulēter pisces in fluminibus fabricant'. Pli. i nono
auctor est. Anguillas in lacu benaco fluctibus
glomeratas uolui in tñ mirabili multitudie
ut in excipulis eius fluminis ob hoc ipsum fa
bricatis singuloꝝ miliū globi reperiant'. Ca
ptiose. Fraudulēter dolose sermone ad capiē
dū accōmodato. Cassa. Inani irrita prępo
stera. dixit poeta cassum lumine pro mortu
um: quasi uacuū uiduatumq; lumine ethereo
item alibi; nullum cum uictis certamen: &
Cassus — æthere cassis idest uita priuatis ac uacuis cas
Casses — ses retia dicūtur. & casiculi per diminutio
Cassiculí — nem reticula cassus labor inanis; & uanus si
Cassabundus — gnificatur Plau. in Aulularia filiā habeo grā
dem dote cassam atque illocabilem: inde ad
Cassus — uerbium est incassam frustra & in uanum si
annulus — gnificans; cassabundum dicunt crebro cadē
tem. Cassus annulus dicitur non solidus. legi
mus iter cerimonias flamini diali impositas.
q; fas nō est eum annulo uti nisi peruio cassio
q; i. non solido. qdam exponunt sine gemma
Quin — quasi cassus annulus dicatur gemma carēs: &
uacuus. Quin. Modo exhortātis est alita p
ut nō: alias aliter accipitur: super qua particu
indipisci — la caput extat Gellianum. Indipiscimur.
Penitus usurpamus assequimur. Aulus Gel
lius amœnitates & copias ubertatesq; uerboꝝ
latina omnis facūdia uix qdem indipisci po
tuerit; nedum nequaq̄. Venabulū. telum est
uenatorium. cuius inuentor fuit piseus. Pa
uoris fœminei. Fœminæ ut inquit Aristote
les in nono de aialibus. molliores sunt tuēda
tiores. insidiores & pauidiores. Xenophon &
post Xenophontē Columella pdidecunt na
turā custodiæ & diligētiæ assignasse sexum
muliebrem & iccirco timidiorem reddidis
se q̄ uirilem. Tantillum. Pūctum tempo
Tortores — ris minimumq; momentum. Genuini. Natiui proprii ingeniti. Dentium compulsi. Pli. siccas denti
um in apris uocat: quas ait limare saxo præparareq; ad nocendum; exerti sunt dentes apro & concauis
cunq; apri mares percutiant fœminæ sues mordent. Contabunda. Cunstans insistens remorans. Ia
culum. Etolus primus inuenit iaculum cum amento. Contorsit. Vibrauit immisit. Tortores tormen
torum pro uibratores iaculatoresq; usurpat Marcellinus. Feræ. Apro. Posteremos poplites. Succi
sis poplitibus. posteriorum pedū equus resupinatus: ad terrā quoq; lepolemum deuoluit cōsimile est
Lancea — illud Virgilianum de Mezentio. Tollit se arrectum quadruples. & calcibus auras uerberat effusumq;
Lācearíí — equitem super ipse secutus īplicat eiectoq; incūbit cernuus armo. Lancea. Vocabulū est hispanicū.
Lāceati — a lancea lancearii dicti qui lācā ferūt. Lanceati uero qui ictu lanceæ pimunt'. Firmicus Maternus; qui
Pigere — cūq; habuerint horoscopū in. xxi. Tauri parte lanceati morient'. Recidens. Retro cadēs. & in tergū.
Pudere — Primo lacinias. Prius uestes lepolemi lacerant'. ab apro mox ipse dum resurgere conatur ictibus dē
Litare se uitiæ — tium laniatus discerpitur. Bonum. ironicos. Piguit. Pigere ad dānum; & dolorem; pudere ad de
decus refertur; pudet qd' turpe est. piget qd dolet. ut Donatus refert. & Plautus docet. sic scribēs in tri
nūmo pol pudere q̄ piger præstat totidem litteris. Seuitiæ litatū. Litamus seuitiæ: dum illi satisfa
cimus dum exaturamus crudelitatem: dum tñ facimus. quantum seuitia sanguinaria exposcere in no
bis uidebatur. Translatio sumpta a uerbo sacrificali: nam litant dii: qui deos propitiant placitantque.
Percito. Videtur legi posse. percito pro cōmoto. & se mouenti. quod ad lepolemum est referēdum:
si legas percitus. De trasyllo erit intelligendum. Plagosa crura. Plena plagarum. & uulnerum. Ali
ter plagosum

ter plagosum hoiem dixit Oratius: sæpe plagas inferentem a seuiria uidelicet: & plagis quibus discipulos male mulctabat. sic. n. inquit in secundo epistolarum. Meminí plagosum mihi paruo orbilium dictare. Suetonius in libello de grammaticis scribens de orbilio grammatico: meminit huiusce. carminis. Oratiani his uerbis. fuit naturæ acerbæ. non modo in antilophistas. quos omni sermone lacerauit. sed etiam in discipulos: ut & Oratius significat plagosum eum appellans. Profecta dentium. Corrigo profectu: ut sit casus dandi. pro prosectui. idest laniatui & prosectioni. hæc enim nomina quarti or- *Plagosus*

prosectu dentium. necnon tamen ipsam quoq; bestiam facili manu transadiit. Ad hunc modum defi͂nito iuuene: exciti latibulo suo. quisque familia mesta concurrimus. At ille quamq̃ perfecto uoto prostrato inimico: lætus ageret: uultu tamen gaudium tegit & frontem adseuerat: & dolorem simulat: & cadauer qd' ipse fecerat: auide circumplex⁹: omnia quidem lugentium officia soleriter affinxit: sed solæ lachrymæ procedere noluerunt. sic ad nostri similitudinem: qui uere lamentabamur: conformatus manus suæ culpā: bestiæ dabat. ne dū satis scelere transacto: fama dilabitur. & cursus p̃mos ad domum Lepolemi detorquet. & aures infœlicis nuptæ percutit quæ quidem simul percepit talē nuncium qualē nō audiet aliū: amens: & uecordia pcita cursuq; bacchata furibūdo p plateas populosas: & arua rurestria fertur insana uoce: casum mariti queritās.

dinis. Casum datiuū litterap. Finiunt ut Lucilius dixit. Anu & uictu pro anui & uictui: Virgilius teq; aspectu; ne subtrahe nostro pro aspectui & in georgicis. Quod neq; concubitu indulgent Cæsar quoq; in anticatione: posuit dominatu pro dominatui. Sensus est fidētius percussit lepolemum lancea cuius uulnera credebat futura simillima prosectionibus: & laniatiōibus dētis apri. Transadiit. Transfodit transuerberauit. Definito Elegantius est defuncto. Exciti latibulo. Paulo supra scripsit. in muniti tegumentis frondis. uel arboribus latenter abscondimus. latibulat & latibulatur usurpant Prisci. pro latet. Vnde & latibulum dictum. Neuius. ne quis latibuletur p̃spice. Perfecto uoto. cum desideriū suum explesset: & uoto necandi lepolemi fecisset satis. Vultu gaudium tegit. E contrario: Virgilius spem uultu simulat præmit altum corde dolorem item consilium uultu tegit. & spē fronte serenat: frons: oculi uultus: ut inquit uerissime. Marcus Tullius sæpe mentiuntur. Oratio uero sæpissime: interioris animi persona est: & inuolucrum. ideoq; uultui & fronti fides nulla. sæpe sub tristi uultu intrinsecus omnia letatur. sæpe sub fronte hylari animus merore cōficitur. Frontem asseuerat. Seueritudine corrugat tristitia contrahit: & ut ueteres dicebant caperat.

Plagosus orbilius

Victu pro uictui

Dominatu

Latibulat Latibulat

Solerter affinxit. Scitum est illud archidami. προβατον αει την αυτην φθεγγεται φωνην: ανθρωποσ δε πολλασ και ποικιλασ εωσ αν το βουλευμα επιτελεση idest ouis semper eandem uocem facit homo autem plures: & uarias donec optata perfecerit: homo est uere protheus. qui formas in omnes sese uertit qui se efficiat quod cupit omnia transformat sese in miracula rerum. homo chameleon est qui colores multifari; qualitate commutat: ut modo ueneti: modo prasini: modo cyanei coloris aspiciatur. sic & homo prout conducit uarius: sit fingere merorem tristitiamq; gaudenti magis facile est quam simulare gaudium leticiamque mærenti. Lachrymæ noluerunt. Quorum oculi ad lachrymandum praeduri ac difficiles sunt hos oppido q̃ decenter pumiceos uocant: & ita infit pseudolus plautinus pumiceos oculos habeo non queo lachrymam exorare. ut expuant unam modo Demiratur Plinius quis: humor ille sit lachrymarum in dolore tam fœcundus & paratus: aut ubi reliquo tempore. Conformatus. Compositus & infictó mærore formam talem habitumque induens: quales nos etiam usqui ueris lachrymis & uero dolore lamentabamur. Bestie dabat. Quod ipse parricidium māu sua fecerat id apro assignabat & a bestia factū simulabili tristitia cmētiedat. Fama dilabit̃. Fama qua nil uelocius: repente dilapsa est: & pernici uolatura peruenit ad domum interfecti lepolemi. Nuptæ. Chartes. Vares percutit. Sic Virgilius grauior ne nuncius aures uulneret. Talem nuncium. Tam atrocem: tam dirum tam lachrymabilem de obitu scilicet mariti lepolemi. Vecordia percita. Commota exstimulataque præ dolore quadam quasi uesania: & furore. Bacchata. Bacchari est furere: inde bacchata dicitur furens: & commota. Virgilius in decimo medias italum bacchata per urbes quinetiam loca quoque in quibus sit debacchatum bacchata dixerunt. Vt uirginibus bacchata lacenis Taygeta. Santra ab omni parte bacchatur nemus dixit pro commouetur: & furore uehementiori agitatur. Rurestria. Antiquitas deum rusticum & rurestrem coluit nomine Rusorem ex eo dictum quod rursus cuncta eodem reuoluuntur. huic Rusori pontifices rem diuinam faciebant. Queritās. Sæpe conquærens lamentabili uoce & quæribunda a quærendo. i. lamētando inclinatū frequentatiuū sit quæritans. Quidam legunt quiritans. quasi uociferatione clamans. Quiritare enim clamare est tractum ab his qui quirites inuocant conclamantq;: quod ueteres quiritari dicebant. Lucilius clare quiri-

Scitum archidāi

Homo ptheus

Homo chameleō

Oculi pumicei

Bacchari

Bacchata loca

Rusōs deus

Quiritarē

tans. Nigidius clamat quiritatum. apud Plinium in epistolis anceps scriptura est partim enim legunt
Quiritarus infantium quiritans partim infantium quiritatus. utraq; lectio satis proba est. Quæritatus dicitur quæ
rela & uociferatio. Quiritatus uero inclamatio. & quasi quiritum imploratio. Confluunt Per dia
lyton. idest dissolutum. siue asyntheton hæc membra decurrunt. Studio uisionis. Virgilius undiq; ui
Visio sendi studio troiana iuuentus cu circumfusa ruit uisionis dixit pro inspectionis. & ut dicitur studio uisen
Visoriū sendi alias uisio appellatur quod græci ὅραμα uocant. est autem uisio ut Macrobii uerbis utar cum id
theatrū quis uidet in somnis quod eodem modo quo apparuerat eueniet. Cassiodorus theatrum latine uisorium interpretatur. Labēte spiritu. Anima deficiēte quasi moritura & ex dolore uiribus defecta: effunditur super coniugis cadauer. Quam deuouerat. Consecrauerat dedicauerat more equorum quos
Soldurii Deuoti galli soldurios nostri deuotos appellant quorum hæc est conditio ut omnibus in uita commodis una cum his fruantur. quorum se amicitiæ dediderint si quid his per uim accidat. ut eundem casum una ferant ac sibi mortem consciscant. neq; adhuc eorum memoria repertus est quisquam. qui eo interfecto cuius se amicitiæ deuouisset mori recusaret: auctor Cæsar in commentariis. alias deuouere est detestari male

Confluunt ciuium mœstæ cateruæ. sequuntur obuii dolore sociato. ciuitas cuncta uacuatur. studio uisionis: & ecce mariti cadauer accurrit labentique spiritu totam se super corpus effudit. ac plenissime ibidē q̄ deuouerat ei: reddidisset animā: sed egre manibus erepta suorū: remansit in uita: funus uero toto feralem pompam prosequente. populo. deducitꝰ ad sepulturā. Sed Thrasillus nimium clamare plāgere. & quas in primo merore lachrymas nō habeat: iam. s. crescente gaudio reddere. & multis charitatis nominibus ueritatē ipsam fallare illum amicum coætaneum cōtubernalē fratrē deniq; addito

Deuouerē Deuotus Deuotiones dicere execrari: sic Oui. hunc ego deuoueo quem mens intelligit ibim & deuotus pro execrato detestabili abominato accipitur: ut docet porphirio Oratianus interpres in quo significatu est illud uiuite deuoto fœmina uirq; thoro: inde carmen deuotorium quo dira imprecamur: & deuotiones pro execrationibus ponuntur. Inuita. Non libens coacta & ingratis quidam seiunctim legunt ut duæ dictiones sint in uita hoc est uiuere perseuerauit. Feralem pompam. Exequialem pompa quæ cadaueri ef
pompa feralis ferendo & defuncto funerando exhibetur feralis di ueteres quoq. feralia dixerunt dis manibus sa
Feralia cratam diem. a ferendis. i. epulis ad tumulum in cœnam quam & ipsam feralem nuncupant. Ouidi. an
Funus antecedit nos sequimur quia iusta ferunt dixere feralia lucem ultima placandis manibus illa dies. Idem ferales uittas dixit funeri accommodatas. Deniq; feralis generali uocabulo d̄r res oīs lugubris pertinens ad funus & defunctos. Prosequente. Ordo pompæ funebris hic est: ut funus præcedat nos sequamur. quasi post ipsum defunctum morituri. Teren. funus interim præcedit sequimur. Ad sepulchrum uenimus. Supre
Ritus bonomēdū mum uerbū in funere dicebatur uale nos te sequēur nunc apud nos ordine ꝓpostero ꝓcedit pōpa lugentium & in funus euntium funere ipso subsequente. Quod tñ & ipsum apud priscos. factitatum est: & innuit Diuus Hieronymus super dormitione blesillæ ad paulā sit scribens ex more parantur exequiæ & nobilium ordine ꝓunte aureum feretro uelamen obtendit. Plangere. Plangebat. Clamare. Clamabat. Reddere. Reddebat. eloquutio usitatissima elegantissimaq;. Illum amicum. Hæc sunt charitatis nomina multiiuga quibus thrasillus ueritatem dissimulabat: quibus reuera amicus extincti cre
Coetanei Sychroni di poterat. Coetaneum. Flagrantissimus amor ille est. ut inquit Pli. in vi. epistolarum quo se adolescentuli coetaneiq; inuicem amare cœperunt Aristoteles in. viii. Ethicorum auctor est adolescentulos repente amicos fieri & repente desistere. cum sæpe eadem die propositum mutent græci coetaneos appellant συγχρονους. qua dictione & nostri usitati sunt Hieronymus in prologo Oseesprophere illum inquit synchronon Isaie fuisse idem græci συγχρονισμους uocant ab eadem ætate. quam dictionem
Cōtubernalitas nostri latinitate donare uolentes fideliter magis quam fœliciter interpretantur contemporationes.

Affectio fratris maxima Fratrem deniq;. Singula incrementum habent. per se: & tamen per amplificationem decenter crescit oratio ut semper aliquid priore maius insequatur. nam magnum est amici nomen. Maius coetanei maximum contubernalis. & cunni: ut scitissime refert Aristoteles. nihil est tam amicorum quam cōtubernalitas: & cenobium. Qui se mutuo diligunt. nec simul uiuunt hi beniuoli magis sunt quam amici no
Fraternus quin minandi. igitur cum amicum coetaneum contubernalem per incrementa dixisset nouissime fratrem dixi : quo uocabulo omnis affectio. omnis beniuolentia omnia charitatis nomina ferme minora sunt.
Bina noīa hominibu, nam quod nomen amantius q̄ fraternum: quæ potest amicitia esse: tam fœlix quæ imitetur fraternitatem: certe quotiens blandiri uolumus. ut Quintilianus declamator tradit. his qui esse amici uidentur nulla adulatio procedere ultra hoc nomen potest. quam: ut fratres uocemus. quid est aliud fraterni
Nomen naturale tas q̄ diuilus spiritus frater inquit Nigidius est dictus quasi fere alter fraternus appellat auctore Hieronymo fratris filius bina nomina homines habent unum proprium alterum naturæ & sanguinis. quo se debet appellare coniunctæ personæ ut est nomen patris. matris. fratris. sororis.

cum igitur aliquam personam necessitudine coniunctam uocamus noīe naturali eam appellare debemus ipso docente Virgilio q ait o pater. item nate meæ uires. item hoc illud germana fuit. Nomine ciere. Nominatim ciebat inclamabatq; lepolemum. tanquam nominis proprii appellatio præse ferret nescio quid ardentioris affectionis. Amouere. Amouebar. Pulsandis uberibus. Fœminarum hoc proprium ē; ut in luctu faciē unguibus. Verba & pectus pugnis pulsent; iuxta illud. unguibus ora soror fedans nūc pectora pugnis. Sedare. Sedabat. Obtundere. Obtundebat. & hoc mō exponere reliqua q̇ sequunt̃. signat āt thrasillū obtudisse. i. hebetasse retudisse stimulū aculeumq; doloris quo minus fodicaret lancinaretq; præcordia lugētis charites hoc autē faciebat uerbis palpantibus hoc est blandientibus mulcētibus & mitigatoriis: palpare. n. est blandiri & proprie ut iterpretat̃ porphirio manu mulcere: palpat̃ ꝑ palpat dixit lucilius hic ubi me uidet subblant̃ palpat plau. freqnter ait palpo ꝑcutit ꝑ palpatiōe & adulaōe. Multiuagi casus. Enumeratio exemploꝝ magnopere luctū; leuat consolaturq; mœrētem. ut eēseat sibi equo animo ferēdum id q̇ uideat multos moderate & tranquille tulisse omnibus. n. modis ut inquit uirissime Cicero fulciendi sunt qui ruunt optima autem fultura est percensere exempla eorum qui casibus & infortūniis uel cōsimilibus uel grauioribus affecti sūt Consolatio illa in luctu sedando usitate sæpe prodest. non tibi hoc soli sed refert quomodo adhibeatur. ut. n. tulerit

Palpare

Palpo percutit

Eruma tio exemplorum efficax

Nō tibi hoc soli

nomine lugrubri cief. nec nō interdū manus Charites a pulsandis uberibus amouere. luctum sedare heiulatum cohercere. uerbis palpantibus stimulū doloris obtundeṙ uanis exemplis multiuagi casus solatia necteṙ cunctis tamen mentitæ pietatis officiis: studiū contrectādæ mulieris adhibeṙ odiosum q; amorē suum pperam delectādo nutriṙ sed officis inferalibus statī ereptis puella ꝓtinus festinat: ad maritū suū demeaṙ: cunctasq; ꝑsus ptemptat uias. Certe illam lenem: ociosamq; nec telis ullis indigētē: sed placidæ quieti consimilem inedia: denique misera: & in curia squalida. tenebris imis abscondita: cū luce iam trāsegerat. sed Thrasillus instātia puica ci ptim ꝑ semetipsum: ptim p cæteros familiares: ac necessarios: ipsos deniq; puelle parētes: extorquet tandem iam lurore & illuuie pene colapsa membra

quisq; eorum qui sapienter tulerint. non quo quisq; incomodo affectus sit prædicandum est magnum est ꝑfecto fomentum homini egretudine iabescenti. audire fuisse alios cōplusculos qui talia fortiter ꝑpessi sint. & ut inquit Seneca dulcem œrenii populus dolentum Casus autem multiuagus bono epitheto dr̃ propterea q̇ p multos uagat̃ atq; discurrit q̇ multiformis est q̇ infortunia multos affligūt. Cōtrectandæ. Vt manibus contrectare posset membra charites quam deperibat. & facete qd̕ pamphilus Terentianus factitauit qui mediam mulierem complexus mea glycerium inquit: quid agis? cur te ispe ditum? Tum illa reiecit se in eum flens quā familiariter. Odiosum. Scilicet puellæ. Inferalibus. Funebribus exequalibus & ad inferias sepulti pertinentibus dictio una est. Ereptis. Quidam legunt expletis quod placet: ut sit sensus peractis officiis inferiarum decreuisse charitem mori ne marito superstes uiueret. Demeare. Descendere tanquā ad inferos. Illam lenem Sensus est destinauerat charite mori inedia tanquam ea mortis uia lenis esset: & placidæ quieti consimilis. nec telis ullis indigens inedia autem est septimus casus. Atten de genus mortis lene & ociosum & placidum. uideri apuleio iedia mori cum. alio qui camenæ græce canant. οικτιστον λιμω θανειν miserrimum eē fame mori. & ut scribit Hieremias in threnis. Melius est occidi gladio quam fame extabescere. in Ezechiele quoque legimus sagittæ famis mortiferæ sunt. plautinus parasitus miserrimum esse hominem autumat. qui cum esse cupit. quod edat non habet. Cæterum hæc omnia referuntur ad homines qui cupiunt uiuere quibus esuritio uidetur malum accerrimum. Sed in homine. qui mori omnino decreuerit mors per inediam pedetentim recepta in corpus minus truculenta sentitur. cum ui nulla adhibita moriatur hoc genere mortis periit sisigambis. Darii mater quæ audita Alexandri magni morte succumbens dolori cibo pariter abstinuit & luce: quinto postquam mori statuerat die extincta. In curia. Negligentia & illuie septimus est casus. Cum luce transegerat. Transigere uerbum est forense ad creditores & debitores maxime pertinens. quod idem ualet quod componere atque decidere. Debitor transigit cum; creditore per decisionem: & talis negocium que finitur ex hac translatione conceptus sensus elegantissimus a nostro lucio. qui ait quod charite cum luce transegerat. idest cum uita; & luce etheria decide rat. tanquam debitor cum creditore ut nihil sibi amplius forte cum luce; ut luci resolueret totum qd̕ debebat: & ita per decisionem transactionemq; cum luce factam transire ad tenebras. Qui pro focus transigit satisdat neminem postea eorum petiturum. ut auctor est. M. T. in oratione pro Roscio Cōmodo. Extorquet. Quasi tormentis adiectis ab inuita & reluctante imperat & exorat torquemus ut inquit Donatus hominem extorquemus ueritatem. Lurore. Pallore buxeo. Illuuie. Sordibus Lucius hic cruciatur fame frigore illuuie incuria.

Inferalibus

Inedia mori

Sagittæ famis mortifere

Mors sisigābis

Transigeṙ

Torqueṙ

Extorqre

Illuuies

Cibus lauacrum fomenta

Lauacro confoderet Lauacrū ad abluendas sordes ptinet cibus ad roborādū corpus&, pfecto utroq; confouemur.& recreamur cibus& lauacrū fomēta sunt salutaria: capit̃ cibus ut suffulciat artus:& recreat uires.ut refert Luci e.lauacrū ut abluat sordes& membra delassata cōfoueat. Parentum reuerens. Quædam noia forma participio ꝑposita genitiuo casu iunguntur.ut grāmatici commeminer̃ sic dr̃ patiēs laboris negligēs amicoꝝ appetēs pecuniæ fugitans litiū amās uirtutis consimiliter reuerēs parentū Quod si per participiū uelis enunciare dices reuerens parentes appetens pecuniam fugitas lites.

Reuerens parentū; Munia; Mœnia; Sumere impēdere; Sūptus

Obiens munia. Peragens officia: quæ a uiuentibus.& his qui uiuere cupiunt obiri solent &peragi. Munia.n. dicimus officia. Oratius munia: didit ueteres Mœnia dixerunt quasi munia hoc est officia. Insumebat. Itupendebat Au. Gellius in fetundo sex fania in singulos dies centenos æris: insummi concessit. Summere est impendere.& consumer̃: unde & sumptum dicimus auctore Donato petuniam: quæ insumenda est. Imagines defuncti. Imitabitur laodomiam quæ & ipsa imaginem defuncti protesilai in larario domestico colebat polla quoq; Lucani cōiunx imaginem mariti habebat in toro pro solatio & fomento. de quo Papinius in epicedio Lucani at solacia uana subministrat uultus qui simili notatus auro stratis prænitet incubatq; somno.

Dei liberi. Bracchi qui liber dicitur uel q libertate donauerit ciuitates. uel q seruicio curarum bracchus liberar animos mortalium: de quo plura alias sensus est charite sub effigie bracchi colebat imaginē mariti honores illi diuinos ipendens. Affixo seruitio. Appositis mācipiis ad hoc ministerium. uel affixo seruitio accipe pro cultura diligenti ipsius charites in colendo marito. ut seruitium p latria posuerit. i. seruiture est aūt latria ut docet Augu. in. x. ea pprie seruitus quæ pertinet ad colendū deum. uñ idolatriam uocant idolorum seruitutem.

lauacro cibo: deniq; confoueret. At illa parētū suorū alioquin reuerens: inuita qdē: uel religiosæ necessitati succūbēs: uultu nō qdē hylari. uel paulo sereniore obiens ut iubebat̃ uiuentiū munia: prorsus i pector̃: imo uero pēitus imedullis: luctu ac meror̃ carpebat animū diesq; totos totasq; noctes: isumebat luctuoso desyderio & imaginē defuncti quā ad habitū dei liberi formauerat: affixo seruitio diuinis percolens honoribus: ipso se solatio cruciabat. Sed Thrasillus pceps alioqn: & de ipso nomine temerarius: priusq̃ dolorem lachrymæ satiarēt: & percite mentis resideret furor: & in sese nimietatis senio lassesceret luctus: adhuc flentem maritū: adhuc uestes lacerātem: adhuc capillos distrahētē: nō dubitauit de nuptiis cōuenir̃. & ipudente labe tacita pectoris sui secreta: fraudesq; ineffabiles deteger̃: sed Charite uocē nephandā: & horruit & detestata est. & uelut graui tonitu procellaq; sideris. uel etiā ipso

Latria; Idolatria; Trasillus temerarius; Polynices; Verres q omnia uerreret.; Recens dolor fomenta refugit; Lassescer̃; Senium tristitia; Lex mosaica

De ipso noie. θρασος græce significat̃ audacia & temeritas & thasillus temerarius interptant̃. erat ergo nomen conueniens moribus: & sicut uocabulo græco dicebatur temerarius. ita re ipsa temerarius existebat. Rhetorici. doctores argumenta ducunt ex attributis personæ inter quæ est ipsum cuiusq; nomen ex quo argumentū aliquando sumitur situr apud euripidem nomen polynicis ut argumentum morum frater incessit. nam polynices interpratari potest contentiosus siue litigiosus. Cicero quoq; in uerrem ex ipso noie ludens inuehitur tanq̃ oia uerreret. Lachrymæ satiarent. Vt dolor inclusus strangulat. ita p quærelas effusus releuat̃. namq; ut scite scribit Seneca ois aduersa fortuna hēt in quærelis leuamentū: cui subscribit illud Nasonis fleq; meos casus est quædam flere uoluptas. ninirum in recenti dolore sunt habenæ quærelis & uela lachrymis danda ut hoc ueluti publico exaruratus dolor mox resistat ac lassescat. itaq; intempestiuus est ille & temerarius qui fœminam in funere mariti recentissimo dolore conflictatā non solū nō sinit lachrymare. sed & de nuptiis digamiaq; compellat: quis matrem nisi mentis inops in funere nati flere uetet non hoc illa monenda loco est dixit sapienter. Sulmonensis poeta & uere. ut. n. adhuc crudum uulnus medentium manus reformidat: deinde patiur atq; uitro requirit: sic recēs animi dolor consolationes reicit ac refugit mox desiderat & uehementer admotis acquiescit. Percitæ. Commoræ perturbatæ insanientis p dolore & ad charitē refert̃. Senio lassesceret. Vt annositate & ætatis senio lassescit ac fatigat̃ senile corpus. ita luctus eleganter dr̃ relentescere senio nimietatis. Vbi. s. quispiam diu multumq; fuit in luctu. & indulsit dolori lassescere est lassum fieri & fatigari. Pli. metus inquit est ne fortuna lassescat. Hieronymus ait militem lassescere sub lorica. Senium uero dici ætatem annosam & senectutē nullus est q nesciat. usurpat̃ quoq; p tristitia turpilius. odio ac sēio mihi nuptiæ ponit̃ & seniū a. M. T. in codem significatu. Capilos distraentem. Maxia dolentis indicia uestem in luctu lacerare capillos diuellere. lex mosaica ut in deuteronomio scriptum est ad coherendum luctū immodicum immoderatūq; uetat faciē unguibus lacerari. & caluiciū heri super mortuo uellendo scilicet capillos. Bion philosophus stulti esse dixit in luctu capillum sibi euellere quasi caluitio mœror leuaretur. legimus quoq; in instrumento ueteri multos scidisse lacerasseq; in dolore uestimenta.

Diali fulminæ. Iouialis sup qua dictione añ dictú est. Corruit. Lapides loq dr ille: cuius uerba tristia excutiút audiéti cerebrú: hic uero nó lapides loq sed fulmina iaculari uidebat cuius dicta nefanda instar pcellæ & fulmis miserá charité cósternarút exanimarút atq attõitá fecerunt illos.n. uocamus attonitos quorum mentes sonus ille celestis loco repluit: q fragore cœli edito concidunt: & stupentes in totú sibi excidunt: auctor Seneca li.ii. quæstionum. Cor. Celsus quoq: attonitos inquit raro uidemus: quorú mens & corpus stupet fit interdum ictu fulminis interdum morbo consimiliter & mens & corpus charites obstupuerat ictu thrasilli uerborum

Diale fulmen
Lapides loquens
Attoniti q

diali fulminæ percussa corruit corpus. & obnubilauit animã. sed interuallo reualescéte paulatum spiritu ferinos rugitus iterãs ét scænam pessumi Thrasilli prespiciés ad limã consilii: desyderium petitoris distulit. Tunc inter moras umbra illa misere trucidati Lepolemi: sanc cruentam: & pallore deformem attollens faciẽ: quieté pudicam interpellat uxoris. Mi coniunx. quod tibi prsus ab alio dici non licebit: si pectori tuo iã permanet nostri memoria uel acerbæ mortis meæ casu fœdus charitatis intercidit quouis alio fœlicius maritare. mó ne in Thrasilli manum sacrilegam conuenias: ueue sermonem cóferas nec mẽsam accumbas. nec thoro aquiescas. fuge mei percussoris cruẽtam dexterã. noli parricidio

tanquam iouiali fulmine percussa foret. coruit corpus dixit figurata locutione. pro eo quod est corruit corpore: & corpus ruendo prostrauit. Obnubilauit. Caligine quasi quadam & nubilo obtenebrauit quod accidere: solet inter morientibus: innubilare uerbum est. Firmico materno usitatius. Reualescente spiritu. Idest ubi resipiuit & spiritum quasi deficientem reuocauit.

Innubilare

Ferinos. Quales a feris edi solent.

Cenam thrasilli. Lego scænam pro apparatu: & actione inuoluta. qua dictione in hoc significatu prope peculiariter utitur Apuleius. Procella sideris: Afflatu sedere eleganti uocabulo siderati nuncupantur: & uerbum sideratur significat sidere afflatur & sideratione torpescit: dictiones hæ sunt Plinio peculiares: qui desideratione frugum morbo scribit subtiliter & scite in.xvii. quod totum transposuisse uidetur ex theophrasti libris περιφυτων idest de plantis. procella autem nomen est tempestatis quæ fit ex repentinis flabris. maiore ui contortis. ut docent physicarum disciplinarum conditores. Ad limam consilii. Sicut scriptores ad limam emédatiõis libros códitos referunt: ut ea expoliant. sic ad limam consilii distulit charite desiderium petitoris thrasilli: ut scilicet id totum consultatione ppenderet libraret elimaret. ex pcepto Quintiliani. opus poliat lima nó exterat. Vmbra lepolemi. Ex imitatione Maronis transcriptum hoc ut apud quẽ ut sat notú est. imago sichei inhumati attolens ora pallentia dormienti didoni occursans crudeles aras traiectaq: pectora ferro nudauit cæcúq: domus scelus omne retexit inter somni filios est morpheus. a forma quá i somnis exprimit noiatus: qué Oui. artificem simulatorẽq: figuræ cógruẽter appellat. hic exprimit incessus uultumq. sonúq: loquendi & uestes & consuetissima quæq: uerba & hic solos hoies imitatur hic ergo morpheus humanæ figuræ peritus simulator in faciem lepolemi tráffiguratus sumptaq: illius figura cruentus luridus exanimi similis ante torum miseræ charites stetit & qeté dormientis fœminæ iterpellans tari uidebat. Mi coniunx. Mea uxor blandimenti uox est mi Eustochiú. dixit Hierony. & mi soror pro mea. Non licebit. Nullus inqt alius te cóiugẽ appellabit nulli deinceps licebit uxoré te suam noiare si memoria pristini amoris nostri infixa medullitus est pectori tuo atq: precordiis. nam fœmina pudica quæ casto amore primum maritú prosequtur post illius obitum de secundis nuptiis non cogitat: & digamiam reprobans alterius coniunx dici aspernatur. & merito. illi eni uiuit adhuc prior cóiux eiusq: memoria perinde ac uiuentis refouetur. Magis se ut inquit Diuus Hierony. unicis applicant fœmiæ. & nihil aliud nosce magnum arctioris indulgentiæ uinculum est. Memoratissimum est illd porciæ dictum. quæ cum laudaretur quædam bone morata. quæ secundum habebat maritum sapientissime respondit fœlix & pudica matrona nunquam præter semel nupsit. Marcella maior rogata a matre sua an gauderet se nupsisse respondit ita ualde ut amplius nolim Valeria messalanarum soror amisso Seruio uiro nulli uolebat nubere. quæ interrogata cur hoc faceret: ait sibi semper maritum seruum uiuere. Casus fœdus. Infortunium crudele ac deforme. & ita non parum multi exponunt: sed falso & perperam. nanq: legendum est casu. ut sit ordo & sensus. si charitatis coniugalis fœdus interruptum est casu mortis meæ nubito cuicunq: uoles alteri. modo ne thrasillo nullas percussori meo. & parricidæ nefario quod si legas casus fœdus pro cruenta calamitate futilis & leuis erit sensus minimeq: consistẽs inclinatur autem hoc in loco fœdus federis non fœdus feda fedum. Maritare. Nube íperatiui modi est sic Ouidius. cingere littorea flauentia tempora myrto Plinius de uitibus scribens sic inquit alternis putantur annis sexto anno maritantur. In manum conuenias. Idest ne fias thrasilli uxor ac mater familias. De in manum conuentione. & hac tota solemnitate uxoria supra affatim diligenterq: annotauimus. Ne mensam accũbas. Petit lepolemus a charite. ut Thrasillú fugiat: peri de ac íperiú scelera

Siderati
Sideraf
Sideratio
Morpheus
Mi cõiux
Dictum portiæ
Pudica semel nubiť
Scitum ualeriæ

nuptias auspicari: uulnera illa quorum sanguinem tua lachrymæ proluere: non sunt tota dentiũ uulnera lancea mali Thrasilli me tibi fecit alienum: & addit cætera. omnemq; scenam sceleris illuminat: at illa ut primum mœsta quieuerat: thoro faciem impressa: etiam nunc dormiens lachrymis emanãtibus genas cohumitat & uelut quodam tormento inqeta qete excussa; luctu redĩtegrato ꝓlyxũ heiulat. discissaq; interula. decora brachia seuientibus palmulis cõuerberat. nec tñ cũ quoquã ꝑticipatis: nocturnis imaginibus sed indicio facinoris ꝓrsus dissimulato: & neqssimũ ꝑcussorem punire: & erũnabili uitæ sese subtrahere tacita decernit. Ecce rursus in prouidæ uoluptatis detestabilis petitor aures obseratas de nuptiis obtundẽs; aderat sed illa clemẽter asprenata sermonẽ Thrasilli: astuq; miro

Excõmunicatio
Anathẽa
Abstenti

tum detestabilem. & ut nunc uulgo dicimus excõmunicatũ. scribit Cæsar in sexto belli gallici commẽtario quod apud gallos hi quibus sacrificiis interdictũ ẽ a Dryudis sacerdotibus numero impioꝝ ac sceleratorum habentur his omnes decedunt; aditũ sermonemq; defugiunt. ne q d ex contagione incõmodi accipiant in Decretis Canonicis. Tertia. q. quarta distinguitur excõmunicatio ab anathemate tanq̃ excommunicatio sit minor anathema uero maior excommunicatio. unde & anathematizati ab ecclesia omnino separantur. Cum talibus hodieq; neq; sermone neq; congressus neq; cibus communicatur. Diuus Cyprianus eleganti uocabulo abstẽtos appellat quos uulgus excommunicatos uocat Accumbere mensam est simul uesci. & in eadem mensa discumbere. M. Tullius uatinium criminatur quod mẽsam accumbebat atratus idest toga nigra uestitus. Nuptias auspicari. Inter cætera quæ homines fœliciter auspicari solent est coniugium hinc est q̧ a multis eligit̃ dies ut ducat̃ uxor credo propterea ut diui Augustini uerbis utar quia potest in diem non bonũ nisi eligitur incurri. & infœliciter duci. Proluere. lauerunt apud Virgilium ait Anna. date uulnera lymphis: abluam. Dentium. Non aper dentibus suis fulmineis hæc tota uulnera cõfecit. Fecit alienum. Interemit. qui enim perimuntur alieni fiunt a uiuentibus. Scenam. Apparatum tegumentumq; retegestæ ut sæpius supra. Illuminat. Illustrat patefacit: & ut inquit Virgilius scelus omne retexit. Thoro faciem impressa. Applicito ore ad lectulum figurata locutio & poetica est. sic Virgilius. & os impressa thoro moriemur inultæ. Cohumitat humore lachrymarum madefacit implet humectat. ab humore deflectum uerbum. Genas itelligit sinus oculorum & palpebras de quibus poeta. sic effata sinus lachrymis impleuit obortis; alias genæ infra oculos significantur malæ. in quibus pudoris est sedes. ibiq; maxime ostendit̃ rubor. Inquieta quiete. Elegantissime dr̃ qes inquieta quando tumultuosus est somnus. & qes insomnibus diris turbulenta. nec placidam membris dat cura qetẽ. qñ homo secundum quietẽ terrificis imaginibus excutitur & qñ fit illud Plinianum furiales somni & inquies nocturna: sicut qes quietis. ita e contrario inqes iqetis dr̃ ꝑ inqetudine. Excussa. Excuti somno Terroris est. sic Vir. excutior somno. Prolyxũ. Multũ diu ꝓlyxa heiulatione lamentat̃. nomen pro aduerbio: quod frequentissimum est. Interula. Tunica interiore: quæ uulgo camisia nominatur Valerius in epistola ad Ruffinum de deianira loquens inquit quem uestire debuit interula uestiuit interitu. eadem intima tunica nominat̃ flamen Dialis auctore Gellio Tunicam intimam non exuit nisi in locis tectis ne sub cœlo tanquam sub oculis iouis nudus sit. Aurelianus augustus epistola quandam p̃cæcipit dari bonoso interulas bicolores duas apud lãpridium mentio fit tunicarum quas alenas uocat quasi dicas uiles uulgarias. ignobiles. idem tradit. Tunicas macrocheras ex purpura reuocatas esse ab Alexandro. sunt autem macrocheræ Tunicæ manicatæ habentes manicas longiores quas Romæ atq; oĩ in latio antiquitus ĩduere fuit decorum. quas qua ꝓbrosas atq; fœmineas. Virgilius criminatur illo uersu: & tunicæ manicas. & habent redimicula mitræ. Consimiliter Augustinus in tertio de doctrina christiana. Talares inquit ac manicatas tunicas habere apud ueteres Romanos flagitium erat. alio quoq; uocabulo græco cheridotæ appellantur quo: & nostri utuntur Scipio antiquitatis obseruantissimus gallo homini delicato obiectat q̧ cum cheridota tunica idest manicata accubuerit. Transeunter uerbum diui Hieronymi explicandum. in quo sacerdotes male litterati hallucinantur in uita hilarionis scribit ependyten illum habuisse a beato Antõio datum scito ἐπενδύτην. i. ependyten græco uocabulo dici tunicam. siue indumentum quod superne inicitur siue id sit lineum siue laneum siue pelliceum. Palmulis. Manibus puellaribus manciolis. ita enim uenus manus appellat forma diminutiua manciolis inquit tenellis pro manibus. Cum quoquam. Cum aliquo. Nocturnis imaginibus Quibus scilicet uiderat mariti umbram sanguinolẽtã; & pallentem omne scelus thrasilli retegentem. Erumnabili. Erumnarum plenæ calamitosæ: infœlici. Tacita. Nullo ꝑ icipe consiliorum. Decernit. Deliberat. constituit destinat. Obseruatas. Obturatas occlusas. quæ petitiões thrasilli minime admittebant. Obtundens. Sæpe & moleste interpellãs: nã obtundere: ut docet Donatus est aliquid sæpe odiose repetere. Translatio a fabrorum malleo.

Genæ oculorũ
Quies inquieta
Interula
Intimã tunicam nõ exuit Dialis
Alenæ tunicæ
Macrocheræ
Mãicatæ
Cheridotæ
Epẽdyte apud Hieronymum
Mãciolæ
Obtundere

Personata

Personata. Velamento quasi quodam astutiæ uafritiæq; cooperta adumbrata. & ueluti persona in duta delitescens atq; arcana animi celans personata fœlicitas dicitur a Seneca non uera sed simulata. quæ forinsecus est decora intus uero deformata personatus pater dicit ab Oratio Comicus pater in ductus in comedia. sub persona histrionica. Scribit. M. Tullius q. Rosciũ psonatũ nõ magnope lauda bant personatæ quoq; fabulæ hinc nomen mutuantur: deniq; generali uocabulo. personatus dici põt quisquis palã & foris aliud ostendit clam uero & intra pectoris penetralia aliud sentit. & machinatur.

Persona ta fœlici tas

Persona ta fabula

persona ta: istanter garriẽti: summissεq; deprεcãti: adhuc inquit tui fratris · meiq; carissimi mariti facies pulchra illa ĩ meis diuersat oculis. Adhuc odor cinname° Ambrosii corpis p nares meas pcurrit. Adhuc formosus Lepolema in meo uiuit pectore: bõi ergo & optimi cõsules: si luctu legitimo miserrimæ fœmiæ necessariũ cõcesseris tẽpus. quoad residuis mẽsibus spatiũ reliquũ cõpleatus anni: q̃ res cum meũ pudorẽ: tum ẽt tuũ salutare cõmodũ respicit. ne forte immaturitate nuptiaꝝ indignatione iusta manes acerbos mariti ad exitũ salutis tuæ suscitemus. Nec isto sermõe Thrasillus sobriefactus uł sal tẽ tempestiua policitatiõe recreatus idẽtidẽ pergit linguæ sauciantis susurros improbos ingerere: quo ad simulanter reuicta charite suscipit istud equidẽ certe magnope re depcanti concedas necesse est mihi Thrasille: ut interdum taciti clandestino coitus obeamus nec quisq̃ psentiscat familiarum: quoad dies reliquos metiat annus promissioni fallaciosæ mulieris oppressus: succubuit Thrasillus: & prolyxe cõsentit de furtiuo concubitu. noctemque &

sic personata charite decenter dicta quæ uult quasi arridebat assentiebaturq; Thrasillo cum altũ corde dolorem cõprimeret. agitaretque mẽte um dictã. Tui fratris. quẽ. s. tu fratrẽ appellas quem amore fraterno complectiuis uideri; quasi tacita dicat o scelerarissime tu fratrem illum palam uocas quem clam fraudulenter iteremisti. Diuersatur oculis. Cõsimile est illud hærẽt infixi pectore uultus; uerbaq; nec placidam membris dat cura quietẽ. Ambrosii corporis. Vnguenris delibuti immortalis diuini: laus lepolemi: græce Ambrosios dicitur immortalis in meo uiuit pectore. fœminæ pudicæ memoria defuncti coniugis semp est recens. & illi semper maritus uiuit; sic & olim ualeria cum post obitum mariti amplius nubei nollet: dixit: sibi semp maritum Seruiũ uiuere. Boni & optimi. Promiscua usitataq; locutio est boni cõsules. i. in bonã partem accipies: hic factũ est incremẽtum suplatiuũ ut ita maius quippiam significaretur. Luctu legitimo. quasi lege præscripto. Maiores nostri: ut inquit Seneca libro yii. epistolaꝝ. Annũ fœminis ad lugendum cõstituere non ut tam diu lugerent; sed ne diutius ex

Ambro siosim mortalis

Ouidii lectione sat notum est. decem menses esse spacium luctus coniugalis sic enim ait in primo fastoꝝ. per totidem mẽses a funere coniugis uxor sustinet in uidua tristia signa domo Annus autem priscoꝝ decem tantum mensibus conficiebatur. scribũt iurisconsulti Titulo de his qui notantur infamia. Solere a pricipe ipetrari. ut intra legitimum tp̃us mulieri nubere liceret. Quæ uirũ luget intra id tp̃s sponsam fuisse non nocet. Tempus quoque legitimum lugendi Annuũ esse demonstrant; quod & libro codicis quinto de secundis nuptiis relatum est: ubi sic scriptum legimus. Si qua mulier nequaquã luctus religionem priori uiro nuptiarum festinatione prestiterit; ex iure quidem notissimo sit infamis. Itẽ si qua ex fœminis; perdito marito intra anni spaciũ. Alteri festinauerit nubere. probro notetur. Ex instituto Numæpompilii: ut auctor est Plutarchus. Quæ nubitante decem menses ab obitu mariti uaccã pgnantẽ imolat: Apud Iudeos luctus Triginta diebus finiebat: In luctu fœminæ purpurã atq; auꝝ deponunt. Mox eadem cum eluxerunt sumunt. auctor Liuius Quãdiu luget Vxor defunctum maritum nefas eam alteri denubere. Immaturitate nuptiaꝝ: imaturæ sunt nuptiæ q̃do peractum luctus legitimi tempus uidua digamiam decantans secundo marito copulatur: Tunc merito anima prioris coniugis iusta indignatione suscitari potest. & extimulari in exitium perniciẽq; succedanei atq; uicarii hoc est eius qui sibi successerit ad colendum uxoris fundum. cui coniunx nupserit. Sobriefactus. ad sobrietatem moderatiõemq; reuocatus. sobriosos Cyprianus appellat moderatos & abstinentes: Sobrietas enim uirtutis & prudentiæ comes est. Identidem. sæpe frequenter. Sauciantis. Cuius uerba instar iaculorum sauciabant conuulnerabantque aures charites & mentem. Iniuri etc. emenda ingerere. Simulanter reuicta. Simulauit charite se; tandem uictam manus dare procacitati Thrasilli: & id facturam; quod ille tantopere flagitabat. Clandestinos coitus. Interea inquit charite dum annus luctui legiptimo assignatus peragatur; poterimus furtiuos concubitus inire quando que: & palestræ ueneræ clam furtimque operam dare. ita ut nullus persentiscat. nam quod nemo nouit pene non fit. Promissioni succubuit. Cessit; locum dedit obsequutus est promissioni charites q dolo bono fallaciisq; referta erat concinnatis ad perniciem Thrasilli: Silius succubuit medicia malis.

Annus ad lugen dum fœ minis

infamis quæ festi nat iteꝝ nubere

institutũ Numæ

Sobrio sus

Opertas tenebras. Nox accōmodata est fraudi & furtis tenebræ noctumæ uota sunt amantium. noctiuui cōcubitus & clandestina adulteria percolunť: quæ interdiu fieri nō licet. Veste cōtectus: charite cuius mens & animus nihil aliud q̃ ultionem mariti meditabať admonet Trasillum: ut solus obtecto capite cucullione: longa ueste & feruili celatus: hora constituta ad se clanculo ueniat. auctor ē Suetonius. Caium. Caligulam: adulteria noctibus obire solitum capillamento & ueste longa celatum Oratius in fecūdo sermonum habitum adulteri nocturni: ita describit: Tu cum proiectis isignibus anulo æquestri romanoq; habitu prodis ex iudice dāma Turpis odoratum caput obscurante lucerna. Non es qď simulas. Viduatus priuatus. solum & solitarium uenire ad se noctu hortatur.

Prima uigilia: primis tribus horis nocturnis. de q̃tuor uigiliis noctis militaribus ante dictum est. Sibilo contētus. amatoꝝ uadens ad amicā subinde solet sibilo aduentum suū indicare. Operiate expectes. Istā dicticos est ostendit enim p̄sentē uetulam: tanq̄ uelit eā esse consciam amoris huiusce furtiui. Claustris adherēs: claustritimū dixerunt ueteres: cū q claustris ianuæ p̄esset. Scœna. Apparatus & uclamentū. Feraliū nuptiarū. ab cuentu feralium dixit: ppea qď hæc res futura pestifera ē & exitialis Thrasillo. Nec sequs. deterius peius: nec aliter q̃ audiebat: prout loquebať charite ita credens: Alibi sequiorem sexū posuit p deteriorē & muliebrem.

Claustritimus
sequior sexus

Querebatur: exptus loquor. amatorem maxime torquet expectatio illius horæ. quā amica cōdixit. dies una uidetur annus esse longissimus. conq̃ritur de mora & tarditate Crepusculi uespertini: optat expetit p̄cať; ut noctescat: ut tempus illud aduentet: qď sperat futurum mellitissimum omnisq; ueneriæ dulcedinis refertissimū. in hanc ferme sententiam est illud Oratii. ut nox longa quibus mentitř amica.

opertas exoptat ultro tenebras. uno potiundi studio: postpones omnia: Sed heus tu īquit Charite: q̃ probe ueste contectus: omniq; comite uiduatus prima uigilia fores meas tacitus accedas: unoq; sibilo contentus: nutricem istam meam operiare. quæ claustris adherens excubabit aduentui tuo. nec fecius patefactis ædibus acceptum te nullo lumīe cōscio: ad meum perducet cubiculū placuit Thrasillo scæna feraliū nuptiaꝝ. nec sequius aliquid suspicatus. sed expectōe turbibus: de diei tantū spatio: & uesperæ mora quærebatur. Sed ubi sol nocti tandē decessit & ex petio Charites adornatus. & nutricis capitiosa uigilia deceptus irrepit cubiculū pronus spei: tūc anus deiussu domīæ blandiens ei. furtī depróptis calcibus: & œnophoro: q̄ imixtū uino soporifeꝝ gerebat uenenū: crebris potiōibus: auide: ac secure haurientē: mētita dñæ tarditatē: quasi parētē adsideret egrotū: facile sepeliuit ad somnū. Iāque eo ad omnes iniurias exposito: ac supinato: intro uocata Charite: masculis animis. impetuque diro ferme inuadit. ac superstitit sicarium: & inquit. Fidus coniugis mei comes en uenator egregius: en carus maritus: hæc est illa dextra: quæ meum sanguinē fudit. hoc pectus: quod fraudulētas

Adornatus. Veste cōtectus. Concullione celatus. comite uiduatus. Captiosā. Dolosa. & captionum plena ad capiendum. s. Thrasillum & laqueis feralibus illaqueādum. Irrepit. sensim. clam. latenter quasi repens ingreditur. Pronus spei. pronus in spē archaismos. sic enim ueteres loqui solebant: ut o prestans animi iuuenis: ut infœlix animi. & alia prope infinita: qď & in superioribus annotauimus.

Pronus spei
Oenophorum in templo liberi
Opiū somnifi/cum
Polysemus
Assidere egroto

Oenophoro. Vas uinarium significatur cuius & supra facta est mentio. i templo liberi patris. œnophoꝝ sistebatur quod significabat uinū. per id qď cōtinet id qď cōtineť: auctor diuus Augusti. in. vii. de ciuitate dei Martialis reddidit œnophori pondera plena sui. Soporiferum uenenum. Notat medicamen: quo sopor cōciliatur. Cuiq; uis somnifica inest immixtum fuisse copulis illis: quibus ingurgitatus Thrasillus facile sepultus est ad somnum: inter uenena soporifera est opium & pleraque alia: quorum Plinius & medici meminerunt. De his & Ouidius: sunt quoque: que faciunt altos medicamina somnos uincta lethea lumina morte premunt. Haurientem. ebibentem uerbum est polysemū. hoc est multa significans cuius multiplices significationes grammatici percensent. Assideret. significāter locutus. nam qui curant egrotos illisque semper presto sunt adsidere dicuntur. Oratius in sermonibus. aut alius casus. lecto te affixit hēs qui assideat. fomenta paret medicum roget. uetula mendacio eludens fingit iccirco dominam diutius remorari propterea q̄ egroto patri asideret ministraretque. Supinato. Vino sepulti dum proflāt ex pectore somnum sæpenūero supiati stertunt iacentq;.

Masculis animis. afositate uirili scpta. Superstitit siccarium. stetit supra siccarium. Ita enim appellat Thrasillū mariti charites parricidā. Fidus cōiugi. uerba charites cū irōica indignatione prolata ad Thrasillū. soporifera potiōe prostratū. En uenator. q. s. maritū meū cōfodit. dū ferā debet inuadere. Illa uestra. demonstrātis & tāgentis uerba sunt. Meū sanguinem. maritalē. sanguis. n. mariti

sanguis

sanguis uxoris est.& ut ecclesiasticum dogma prodidit:duo sunt in carne una. Ambages Inuolucra & circuitus. Male placui.ꝑniciem.s.atq; exoculationem. Pœnas antecedũt:pœna Thrasilli futura est cæcitas & luminis excecatio.hanc pœnã oculi dormientes:& ob somnũ nihil prorsus uidentes antecedere eleganter dicuntur:&.n.talis erit post cæcitatẽ inflictã qualis tũc erat dormiẽs. & sicut tũc nihil uidebãt oculi Thrasilli somno cõnictẽtes: ita mox nihil uidebũt a charite confossi & lumine orbati. Auspicãtes inchoantes.& quodã quasi auspicio ꝑsagãtes. tenebræ.n. dormientium oculorũ auspicium faciũt tenebrarũ cæcitatis.

ambages in meum concinnauit exitiũ.oculi isti:q̄bus male placui. qui quodã modo tamẽ tã futuras tenebras auspicãtes uenientes pœnas antecedunt. quiesce securus.beate somniaꝛ.non ego gladio.nõ ferro petã absit: ut simili mortis genere cum marito meo coæqueris. uiuo tibi morientur oculi: nec quicquam uidebis nisi dormiens: faxo fœliciorem necem inimici tui: quam uitam tuam sentias.lumẽ certe non uidebis manu comitis indigebis. Charitẽ non tenebis.nuptiis nõ frueris, nec mortis q̄ete recreaberis. nec uitæ uoluptate lætaberis.sed icertum simulacrũ errabis inter orcũ & solẽ. & diu q̄res dexterã: quæ tuas expugnauit pupulas.quodq; est in erũna miserrimum: nescies de quo q̄raris. At ego sepulchrum mei Lepolemi tuo luminum cruore libabo.& sanctis manibus eius: istis oculis parentabo. sed quid mora temporis dignum cruciatum lucrarius & meos forsitan tibi pestiferos imaginaris amplexus: relictis somnolentis tenebris.

Petere: ferire

Petam.feriam ꝑcutiã:hinc cornupeta bos.dictus. qui cornu ferit: Virg.iã cornupetat.& pedibus q̄ spargat harenã:petitiones quoq; propterea dicuntur impetus gladiatoꝝ. ut suo loco docuimus.

Cornupeta

Petitiones

Coequæris. ut sicut ille ferro peremptus iacet.ita tu quoque ferro obtrũcatus oppetas. Dormiẽs. hõ dormiẽs nihil uidet nisi in somniis & per nocturnas uisiones. q̄ exoculatus ẽ nihil uidere põt.nisi i somnis & dormiens.Talẽ uidẽdi usum Thrasillo dñũciat. Inimici tui. Lepolemi. Fœliciorem necẽ.Vita exoculari excecatiq; durior atq; infœlicior est oi nece.qđ & statius sensit scribẽs in Thebaide. eiectusq; diẽ sors leto durior oi: Pli.l.xi. oculos dicit partẽ eẽ corporis ꝑciosissimam & qui lucis usu uitã distinguãt a morte. Firmicus Maternus exitium cæcitatis bono epitheto miserũ appellat.

Cæcitas durior morte

Manu comitis. Execcatus ducẽ in itineris habet aut baculum. aut puerum.hĩc scitum illud asclepiadis philosophi: q̄ cum qdã quereret qd ei cæcitas attulisset respondit puero ut uno essem comitatior:in gente cornelia scipionum cognomen inhesit ex eo qđ Cornelius uicem baculi.q̄ scipio dicitur.impleuit in regendo patre luminibus carente.unde scipio cognominatus nomen posteris dedit. Lætaberis.Exornatio rhetorica est Lucio nostro perquã familiaris:græco uocabulo Isocolon latino cõpar appellant. Inter ortum.lego orcum hoc intellectu: luminibus orbatus erat incertus & dubius utrum uiuentiũ us an defunctis sit annumerandus: Nam nec plene uiuus dici potest: cũ careat usu oculorum.qui uitam a morte distingunt.nec plene mortuus.cum ambulet & spiret. Sed inter orcum hoc est plutonem:qui Deus est tenebrarum.& solẽ qui Deus est luminis intermedius & quasi in meditullio mortis ac uitæ collocatus uidetur. Expugnauit pupulas.Merito pupullas expugnari dixit.in eo qui per uim lumine uiduatur.quoniam uis optica.i.uisibilis ꝓprie pupillis inest:& adeo absoluta speculi potentia:ut totam imaginem reddant hominis.ea causa est. ut pleræque aues mãibus hominum oculos ponssimum appetant:qđ effigiẽ suam in pupillis cernentes uelut ad cognata desideria sua tendunt. In erũna miserrimum.cum omnis erũna homini misera sit. Illud miserrimum cõtingit cum erũnæ ignorat auctorẽ.& de quo q̄ri possit nõ hẽt;uidet.n.fomẽtũ esse calamitatis scire de quo q̄raris:nouisse auctorẽ iniuriaꝝ:cui parẽ gratiã possis repẽdere.hoc itaq; miserrimũ erit Thrasillo q̄ exoculatus orbatusq; luminibus nesciet de quo q̄ri possit. Libabo.potes legere litabo.pro eo qđ est expiabo.placaboq; tali sacrificio. Manibus.aĩæ maritali:Manes dici aĩas defunctoꝝ sciũt omnes.& frequenter annotaui.lex Ciceronis hæc est Mãus deos colũto pluto sũ manus dictus.quasi summus manũ.& deus. Parẽtabo.sacrificabo.M.Tullius ꝑ orone ꝓ Flacco litemus igit lentulo.parẽtemus Cetego.reuocemus eiectos. parẽtare ꝓprie est parentibus defunctis iusta celebrare & sacra facere ad sepulchrũ.qđ idicat.Idẽ M.Tullius in pria philippica.his uerbis ut cuius sepulchrum nusq̄ extet ubi parẽtet ei publice supplicet. Fabius maxius seruilianus põtifex negat oportere atro die parentare. q a nunc quoq; ianum iouemq; perfari necesse est:quos nominari atro die nõ oportet.nunc ait charite oculos Thrasilli futuros pro uictima & sacrificio parentationis manibus lepolemi. parentalia sacrificia sunt mortuoꝝ.q propriẽ mãibus parẽtũ exibẽt. Idem.M.Tullius queritur in philippicis parẽtalia in honorem cæsaris defuncti cum supplicationibus misceri. Annua parentatio dicitur sacrificiũ qđ quot annis fit in honorem mortuoꝝ.Macrobius & cato tradunt larentiã annuæ parentationis honore dignatã. Lucraris.quasi lucrũ sit dilatio cruciatus. Imaginaris.Dormiendo.s.& somniando

Manes deos colunto

Sũmãus

Parẽtare

Parentalia

Parentatio ãnua

Dialytō Ad aliā caliginē. Caligo una ē sopiti hoīs & dormientis. Caligo altera ē excecati. uerū hæc posterior cum pœna: & cruciabilitate. Vacuā. Oculis carentem. & prorsus exoculatam. Vindictam. Interfe cti lepolemi. p Dialyton hæc dicuntur: qđ schema haud minimū ē orōnis honestamētum. Erūnas cōputa. fiat inquit cōputatio crūnarum utrum maiores illæ sint quas tu mihi irrogasti dū īterficis maritum: an istæ quas execcatus patieris. uel hoc dicit. cōputa erūnas quas. s. multiiugas tua excecatione sustinebis. Sic. Per execationem. Illuminarunt Thalamos. faces accensas in nuptiis adhiberi satis notū & suo loco affatim explicatum.

Igitur cum aliorū festiuitate coniugali faces splēdore thalamos illuminēt. In thalamo Thrasilli faces fulgebant. tenebrosæ propterea q̄ oīa caligabūt notescent obtenebrabuntur: oculis effosis: extinctisque luminibus. Vi
Pronubæ trices pnubas. Pronubæ q̄ in obsequio sunt nubētis ut docet Donatus in commentario septimo Eneidos quæ nubētes domū mariti deducunt ac comitātur qua in re illđ obseruabatur apud
Pronuba monogama ueteres ut pronubæ illæ adhiberētur quæ semel tātum nupsissent botu. s. auspicii cā. ut singulare pseuerraret matri
Iuno pronuba monium. Nouam nuptam nihil minus q̄ pulchrior pronuba decet: ut inparanymphus quit festiuiter sidonius. Iuno īter deas pronuba dicitur: que preest maritalibus thoris cui uincla iugalia curæ: pa

ad aliam penalem euigila caliginem. attolle uacuā faciem. uindictam recognosce. īfortunium intellige: erumnas computa sic pudice mulieri tui placuere oculi sic faces nuptiales tuos illuminarunt thalamos. ultrices habebis pronubas. & orbitatem comitem & perpetuæ conscientiæ stimulū. Ad hunc modum uaticinara mulier: acu crinali capite deprompta. Thrasilli conuulnerat tota lumina: dūq; prorsus exoculatum relinquēs: dum dolore nescio crapulam cum somno: discutit: arepto nudo gladio quo se Lepolemus solebat incingere: per mediam ciuitatem cursu furioso proripitse: proculdubio nescio quod scelus gestiēs. circa monumētum mariti

Paranympha ranymphi & paranymphæ græco uocabulo latinis usitatissimo nuncupant̄ pronubi & pnubæ: cōmē
Error cōmentatoris decretorum tator Decretorū canonicorum insule & pueriliter paranymphas exposuit pro ancillas quasi parantes lympham cum a παρεκκεινυμφι. i. sponsam paranymphus deducatur: sponsus & spōsa a paranymphis offecuntur: cum benedicendi sunt a sacerdote paranymphi e cubiculo geniali discedūt post introitū sponsi & sponsæ ut tradit Augustinus in. vi cum igitur pronubæ fœlices adhiberi debeant. ut fortuna
Vltrices ta sint matrimonia ait ultrices futuras pronubas ī nuptiis Thrasilli: ut doceat īfœlices erūnosasque futuras. ultrices enim sunt quæ puniunt nocentes & pro diris siue furiis accipi uidentur. apud Virgilium in. vii. æneidos cōnubium lauiniæ sanguinolentum futurum spondens iuno. ita secum mussitat. Sanguine Troiano & rutulo dotabere uirgo & bellona manet te pronuba. Consimiliter apud Ouidiū. phyllis ostendere uolens infortunatum fuisse suum cum demophonte cōiugium inquit pronuba Tisiphone thalamis ululauit in illis. Orbitatem. Orbitas cæci hominis comes est perennis. Conscietiæ stimulum. Inter atroces pœnas. quibus mortales torquentur nimicum atrocissimus est stimulus conscientiæ: qui occulto flagello lancinat hominem interiorem: hoc est animum: qui surdo uerbere sontes cedit. habet ut inquit elegantissime pacatus panegyrista nescio quos internos mens scelerata car
Cōscientia carnifex nifices. aut ipsa sibi carnifex conscientia est. M. Tullius in oratione pro Roscio amerino. Itē in oratione contra Pisonem. docet suam cuique scellerato domesticam furiam esse conscientiam. Sua inquit quēque fraus suum facinus. suum scelus. sua audacia de sanitate ac mente deturbat: hæ sunt impiorum fu
Crinalis acus riæ: hæ flammæ. hæ faces græci dicunt. οι κειασυνειδήσεωσ τινιβελει πλαττετι την ψυχην. i. sua cuiq; conscientia. quodam quasi iaculo percutit animam. hic ergo stimulus cōscientiæ: quæ ut ueteres dixe
Calamistrum re. loco mille testium est. qua iudice nemo nocens absoluitur: erit indiuulsus comes scelerati Thrasilli: eiusque interiora lancinabit. fodicabit diuellet continenter ac perenniter. Acu crinali. ut crinale
Cinerarii aurum crinales uittæ dicuntur quibus fœminæ utuntur ad crines uinciendos. ita crinalis acus ad cul
Ciniflones tum capitis adhibetur. ut in statione sit coma: nec sint sine lege capilli. Calamistrū acus est maior quæ calefacta in cinere capillos torquet & orat. cuius ministri a cinere cinerarii & ciniflones appellati. A ca
Calamistratus lamistro dicti calamistrati: & coma calamistrata: quam. M. Tullius. Gabinio effœminato adprobrauit est. & discerniculum. acus matronalis a discemendo dictum: quoniam eo discernitur capillus. &
Discerniculum discrimen capitis componitur: ita enim dicitur diuortium distinctioque capillicii in fronte: Ouidius cōpositum discrimen erit discrimina lauda. Item longa pbat facies capitis discrimina puri. diuus Hiediscrimē ronymus hoc discerniculum quo discrimen ornatur eleganti scitoque uocabulo discriminalem acū
Discriminali acu appellat: qui scribens cōtra ruffinū qđ annotatu cognituq; dignū est. sic ait fecerunt hoc & fuluia ī Ciconfossa lingua cceronem. & herodias in Ioannē. q a ueritatē non poterāt audire. & linguā ueriloquam discriminali acu
Cicerōis confodiebant. Exocultatum. Luminibus orbatum excæcatūq;. Nescio. Casus est dandi: ut exponas nescio scilicet Thrasillo pro ignorāti nescientiq;. a quo sit hoc passus: qd si iūctim legas dolore nescio ut sit septimus casus & epitheton doloris atq; ita iterpreteris. Dolore nescio pignorato. & latēte

Namq;

Naq; apud priscos nescius dicitur tam is q nescitur q qui nescit. sicut & ignarus nō tātum qui ignorat q; qui ignorat. Auctores Gellius Seruius. Cæterū sic Virgilius pastor agens telis liquitq; uolatile ferrū nescius. Vbi pastor nescius significatur qui nescitur & latet. Contendit. Pergit. Nudatis ædibus. Domo uacua relicta: dum studio uisendi omnes egredimur. Mutuo. Vicissim & mutua adhortatione. Capulum. Modo sepulchrum. & monumentum: alias pro manubrio gladii accipitur: alias pro pheretro siue sandapila. unde capulares dicti senes sup quo copiosius suo loco diximus. Propter. Iuxta prope.

Nescius

Capulus

contendis. At nos & omnis populus nudatis totis ædibus studiose consequimur. hortati mutuo. ferrum uesanis extorquere manibus. sed Charite capulum capit Lepolemi: propter assistens: gladioq; fulgēti singulos abigens: ubi fletus uberes & lamētationes uarias cunctorum intuetur. Abiicite inquit importunas lachrymas: abiicite luctum meis uirtutibus alienum: uindicaui in mei mariti cruentum peremptorem. punita sum funestum mearum nuptiarum prædonem. iam tempus est. ut isto gladio deorsus ad meum Lepolemum uiam quæram. & enarratis ordine singulis: quæ sibi per somnium nūciauerat maritus quoque astu Thrasillum inductū petisset ferro sub papillam dexteram transacto. cōcurruit: & in suo sibi peruoluta sanguine: postremo balbutiens incerto sermone perflauit animam uirilem. Tunc prope familiares miseræ Charites:

Vindicaui in peremptorem. Dulcissimum est homini leso & potissimū fœminæ reponere ultionem & uindicare iniuriam iuxta satyrographi sententiam sic scribentis at uindicta bonum uita iucundius ipsa. Cōsimile est illud Virgilianum ultra uitum pœnas inimico a fratre recepi. Punita sum. Puniui archaismos est. Naq; apud antiquos id quoq; habitum est in oratione facienda elegātiæ genus; ut pro uerbis agentibus uerba patiendi ponerent & hæc inter se mutuo inuerterent. ut muneror p munero. fabricor pro fabrico. palpatur pro palpat. bellantur. pro bellāt & alia id genus sexcenta. iter quæ est punior p punio. & punitus sum pro puniui. M. Tullius neq; ad eius qui punitur aliquem. aut uerbis castigat sed ad rei publicæ utilitatem referri. Isto gladio. Dicit a græcis p prouerbiū τα τρια εισ θανατον. ξιφοσ βροχοσ; κωνιον. i. tria ad mortem inferendam p̄sto sunt. gladius laqueus uenenū. Gestiens. s. charite appetens gestuq; demonstrās scelus quoddā inexpiabile qđ moliebat. Quod post exoculatū thrasillum. ipsa secū aīo destinauerat. uel gestiens ex pone exultans & lætabūda. ob facinus patratū. Deorsus. Ad manes ad inferos ad infernas regiones. ubi erat. Domicilium defuncti mariti. Quoq; astu. Qua astutia calliditate uaframento. Inductum. Deceptum & fallaciis circumuentum. M. Tullius in pisonem. hic in fraudem homines impulit. hic eos quibus erat ignotus decepit. fefellit induxit habet hoc uerbum inducere aliud quoq; significatum eruditum sed infrequētem quo accipitur pro delere cancellare. Vlpianus iurisconsultus titulo de his quæ in testamēto delentur cancellauerat quis testamētum. uel induxerat. Item si nomina oīa induxerit ut pponitur. Itē quæ in testamēto legi possunt ea inconsulto deleta & inducta nihilominus ualent consulto non ualent. hinc inductio quoq; deriuatur p abolitione & litura. Sub papillā dextrā. Letifer ille locus. Cōsimili genere mortis ultroneæ occubuit fortuitq; Lucretia: q ipatiēs uiolatæ a Sexto Tarquinio pudicitiæ cultrum in corde defixit: prolapsaq; in uulnus moribunda cecidit. In suo sibi. Pareleon est. sic ueteres loqui solebant Terentius suo sibi gladio hunc iugulo. Incerto sermone. Talis est sermo morientis. incertus. s. imperfectus inexplicabilis. Perefflauere. Corrigendum est perflauit: qđ est efflauit: exhalauit animam tanq̄ anima sit halitus & spūs super quo in prio cōmentario Tusculanaꝝ copiosissime. Animam uirilem. Ab effectu uirilem dixit uiroꝝ enim & quidem fortiū est. sibi mortē ferro cōsciscere. Martialis. Romanā mortē hanc appellat tanq Romanoꝝ peculiare fuerit. aiunt uiri fortissimi esse semet occidere: contra Iosipus ignauissimi opinat. & Nā & gubernator timidissimus existimat. qui tēpestatē metuens ante uim turbinis nauem sponte submergit. Quin etiam propria manu perire a cōmuni oīum aīalium natura discrepat. Nullum enim ē aial qđ ex industria. uel p se moriatur: si qdem naturæ lex ualidissima: ut uelint uiuere: in omnibus sita est: Addeq; deus indigne fert cū donū eius homo despiciat. donū autē ei uita est. qui animā immortalē in corporibus mortalibus collocauit. Si qs depositum hominis male tractauerit pessimus statim ac pfidiosus habebit. Si dei depositum ex pprio corpore qs eiecerit. Eū latuisse quē leserit existimabit. Seruos fugitiuos ulcisci iustū credit. q̄uis nequā dominos fugerint. Deū uero fugientes optimū dominū ipie facere nō uidebut. Denique si qs se occiderit apud iudeos usq; ad solis occasum insepultus abiiciebatur. apud alios dextræ abscindebantur eiusmodi mortuoꝝ quæ in ipsos armatæ fuīt. quoniam ut corpus ab anima. Ita manū a corpore alienā esse existimarēt. Corpus ablutum. Ex ritu priscoꝝ apud quos cadauera abluebantur: & ungebantur. Ennius. Tarquinii corpus bona fœmina lauit & unxit. Virgilius quoq; uetustū morē expssit illis uersibus p̄s calidos latices: &

Punita sum puniui

Múneror Munero

Prouerbiū tria ad mortem gladius laqueus uenenū

Inductus inducere liturare Cācellare inductio

Nex Lucretiæ

Nefas se ipsum occidere.

Naturæ lex ut uiuere uelimus

Depositum dei

Dextra abscinditur ei q se necat

Abluere cadauer

ahena undantia flammis expediunt. corpusque lauãt frigentis & ungunt: lauare cadauera ,pximis concedebatur. Anna maroniana infit date uulnera lymphis abluam. Ibidem. In eodem sepulchro consepultam una cum marito significat. ut sicut uiuentes fuerunt mutua concordia copulati. ita & defuncti simul quiescerent Cleopatra cum Antonio in eodem sepulchro concludi uoluit. Nequeas. Non ualeas. Ad sepulchrum. Lepolemi. s. & charites. Vltronea. Spontanea ultro adueniens. Infesti manes. Casus uocandi: quem & salutatoriũ ueteres: dixere. alloquitur enim manes. i. aĩas lepolemi & charites. quos infessos quasi hostiles inimicos infensos merito nuncupat. infestus dicitur inimicus qui malum īfert cuipiam. & contra cui alter infestus est cui aliũ de ipendet. malum. is quoque infestus appellatur. Inedia. Cibi abstinentia. ut supra dictum est. Elidere. Excludere eiicere. Plautus in rudẽte iubeo oculos elidere. Sua sententia dãnatum. Nulla uidetur iustior esse dammatio. q̃qua homo semet damnat. & sua sententia dignum censet punitione. nam ut īquit Ambrosius ī epistola ad simplicianum. Quid tã rerũ. q̃ ut inuenias uirum qui se ipsum coarguat. & peccatũ cõdemnet suũ. Hic. Hæc. Ille. Scilicet narrator fabulæ. qui hæc ad pastores & conseruos enunciauerat. Longo spiritu. Quod anhelantis exanimati merẽtis est. Equorum magister. Hunc supra appellauit armen arium equisitionem. euocato ĩquit armentario equisione magna cũ præfatione deducẽdus assignor. a Luciano dicitur νομευς τον ιππων. Ambulabat. Festiuiter dictum ea iumentoꝶ pedibus ambulare quæ a iumentis gerebantur. dici elegãter posset equ. sessorem ambulare pedibus equinis. Qui in lectica gestatur ambulare pedibus lecticariorum. Fugere cõparant. Purior lectio fugæ se comparãt.

Domini nouitatem. Cũ omnis seruitus misera sit illud miserrimum ẽ. a bono domino ad deteriorem improbioremq; trãsire. Dignitas domini seruitutem facit tolerabilem. plerũq; posterior dominus priore deterior est. Quod satis docet fabella esopia quæ tradit Asinum hortulani fastidiẽtem dominum: dum cupit nouam seruitutem. Ad peiores semp traductum optasse ut ad pristinum dominum reuerteretur. Tunc enim serui priores dominos ualde desiderant: ubi experti sunt secundos.

Posterior dominus priore peior.

Lucianus εγνωσαν μηκετι μενειν εν τη δουλεια. idest decreuerunt non amplius manere in seruiture.

Domus herilis. Domin cæ hoc est heri lepolemi. Põdus sarcinæ. Lucianus κχθομην μεν φερων φορτιον ονου αληθινου tristabar inquit ueri asini pondus enorme ferens. Exectorem. Castratorem qui statuerat asinum amatorem emasculare. Permensi iugum. Exuperantes Lucianus. και την νυκτα ολην ελθοντες οδον αργαλεαν. idest totam euntes uiam asperam. Semitam tenebrante. Obscurãte & tenebris obumbrante. ut nusquam semita uideretur.

tenebriones

Tenebriones dixit antiquitas mẽdaces & dolosos: q men iacus & astutiis suis quasdam quasi tenebras obiiciunt. Alii tenebriones interpræetantur lucifugos. quasi in tenebris delitescentes Afranius: Si accusator & reus erunt tenebriones: uterque utrunq; superator.

Ops opulentus

Opulescere

Opulentitas

Opulens. Opulentum: sic enim ueteres declinabant: & ops dicebant opulentum: unde e contrario inops. opulescere dixit Furius poeta pro opulentum fieri: illo uersu. Quo magis in patriis possint opulescere campis: opulentitatem pro opulentia Plautus. Quasi eius opulentitatem reueriaris. Prohibeam. Lego prohibebant: ue sensus fiat lucidior mediorq;

accuratissime corpus ablutum; munita sepultura ibidem marito perpetuam cõiugẽ reddidere. Thrasillus uero cognitis omnibus nequiens idoneum exitium præsenti clade reddere. certusq; tanto facinori nec gladium sufficere. sponte delatus ibidem ad sepulchrum. Vltronea uobis infesti mães en adest uictima: sæpe clamitans: ualuis super sese diligẽter obseratis: inedia statuit elidere sua sententia dãnatum spiritum. Hic ille longo trahens spiritu. & nonnunq̃ illachrymans: grauiter affectis rusticis annunciabat. Tunc illi mutati domini nouitatem metuẽtis: & infortunium domus herilis altius miserantes: fugæ se comparãt: sed equorum magister: qui me curandum magna ille quidem cõmendatione susceperat: quicquid in casula preciosum cõditum seruabat: meo atq; alioꝶ iumẽtorum dorso repositum asportãs: sedes pristinas deserit. gerebamus ĩfantulos: & mulieres: gerebamus: pullos. passeres edos. catellos & quicquid infirmo gradu fugã morabatur nostris quoque pedibus ambulabat. nec me pondus sarcinæ q̃q̃ enormis urgebat: qppe gaudiali fuga detestabilẽ illũ exectorẽ uirilitatis meæ reliquentem: Siluosi montis asperum permensi iugum ursusque reposita camporum ad spacia peruectis: iam uespera semitam tenebrante: peruenimus ad q̃dã castellũ frequens & opulẽs: unde nos incolæ nocturna: imo uero matutia ẽt ,phibebãt egressiõe. lupos. n. nũerosos: grãdes: & uastis corpib⁹.

Sarcinosos

Sarcinosos. Prægraues & carnis sarcina onustos. Ouidi. in priapeis nemo est poeta sarcinosior nfo. Sarcinosus
Infestare regiõem. Subintelligendum extrinsecus narrabant & admonebant: uel aliqd simile: infestare aũt dixit ledere uexare quasi infestã & hostilẽ reddere & ut utar uerbo Oratiano inimicare. Columella oues scabie infestantur. Infestare Inimicare
Vesana fame. epitheton famis optimum & ex pinptuario Virgiliano depromptum: sic. n. in. x. Eneidos scriptum est: suadet enim uesana fames. Rabidos. Virgilius inde lupi ceu raptores atra in nebula quos improba uentris exegit cæcos rabies. Pecudum. Exitiũ quod

sarcinosas: ac nimia ferocitate seuientes: passim rapinis adsuetos: infestare cũctam illã regionẽ. Iamq; ipsas uias obsidere: & in modũ latronũ ptereuntes aggredi: imo etiam uesana fame rabidos: finitimas expugnare uillas: exitiũq; inertissimoꝝ pecudũ ipsis iã humanis capitibus iminere. Deniq; ob iter illud qua nobis erat cõmeandũ: iacere semesa hoĩum corpora suisq; uisceribus nudatis ossib⁹ cũcta candere: ac p hoc nos quoq; cautione sũma uiæ reddi debere: idq; uel in primis ob serenitatẽ: ut luce clara: & die iã puecto: & sole florido: uitãtes undiq; latentes insidias: cũ & ipso lumĩe diraꝝ bestiarum repigrat impetus: nõ laciniatim disperso: sed cuneatim stipato cõmeatu difficultates illas transabiremus. Sed neqssimi fugitiui ductores illi nostri cœcæ festinationis temeritate: ac metu incerte insequutionis: spreta salubri monitione nec expectata luce pxima: circa ferme tertiã uigiliam noctis onustos nos ad uiã ppellunt. Tunc ego metu predicti periculi: qtum poterã: turbe medius: & inter conferta iumẽta latẽter absconditus clunibus meis ab aggressionibus ferinis cõsulebam: iãq; me cursu celeri cæteros equos antecellẽtẽ mirabãt oẽs: sed il-

lupi pecudibus sheritibus inferre naturaliter solent: id iã hoĩbus minitabant lupos aũt quosdam carnibus humanis uesci solitos multi nouere & ĩdicat Plinius noster. Obiter illud. Per iter illd in itinere illo. Alias obiter aduerbium est: & significat in transcursu transeunter: & similia. Iacere semesa. s. narrabant pdicabãt. Candere. Albicare & candida esse: candere. n. significat cãdidum esse. Alias cãdere est ardescere: & ignitũ esse. M. Tullius candenti carbone adurebat capillum. Sole florido. Fulgente radioso adolescente. Translatio a floribus. Adolescẽtia ut inqt Boeti. est flos ætatis: id ab arboribus dictũ. quaꝝ fructus flores antecedunt. Repigrat impetus. Torpescit habetat detinet: pigrare. n. & pperare inter se opponunt. Accius in Crisippo: melius pigrasse q̃ pperasse nefas: impetus ãt lupoꝝ: & diraꝝ bestiaꝝ ipso solis lumĩe torpescere & languẽs fieri credit: cum noctu crudescat & excitetur. Cato scribit canes interdiu clausos esse oportere ut noctu uigilantiores sint & acriores.

Obiter
Candere
Pigrare

Laciniatim disperso. Sensu ẽ cõmoniti sumus: ut stipati dẽsatiq; instar cunei: non aũt dispersi dispalatiq; p lacinias particulasq; transiremus loca periculosa: cõmeatus hoc in loco significat ĩtio multitudinis simul euntis: q dicit dispersus laciniatim qñ p lacinias hoc est per membra & partes diducit. Columella in. viii. cum de hinc grex ad locum fuerit pductus: in lacinias colonis distribuat: ubi laciniæ accipiunt pro particulis: & quasi frustris gregis ouiarici discretis & per diuersa loca distributis: quæ res conducit ualitudini pecoris: sicut aũt lacinia segregat dispergiturq;: ita cuneus stipat conglobaturq;: de cuius forma & significatu suo loco diximus copiose. De lacinia quoq; uestis affatim in superioribus græci κρασπεδον uocãt. Vnde sinus Plinio craspedites dictus quoniam oppidum id uelut in lacinia erat. Ecce festinationis. Purior lectio est si legas cœcæ. Nã bono epitheto festinatio cœca noiatur cum fere semper improuida sit: & cecutiens: quã præposterã Cyprianus appellat quã Liui. inimicam consiliis esse tradit & sane multi festinatione periclitant: e contrario cunctatio nomen est uirtutis quo bono censent probi imperatores. Incertæ insecutionis. Expressit morem fugitiuorum: qui semper existimant a tergo insecutores: adesse & metu insecutiõis q̃ incerta est sæpe numero in exitium certum præcipitant: multi enim metu mortis ruũt in mortem: & dũ effugere perniciem satagunt in eam delabunt. Nam ferme fugiendo fatum in media fata ruit. Tertiã uigiliam. Post exactam noctem mediã incipit tertia uigilia: de nocturnis uigiliis satis ac super in priore cõmentario. Prædicti periculi. Quod nobis castellani prædixerant monentes ut a nocturna egressione caueremus: ut luce clara constipati uiam carperemus: ob lupoꝝ imminens periculũ. Conferta. cõstipata conglobata cõdensa. Ab aggressionibus ferinis. Ne. s. lupinæ aggressiones & impetus meas clunes inuaderent insilirentq;: feræ. n. & truculẽtiores bestiæ aggredi solent & impetere a tergo a clunibus mitiora inertiaq; animalia: clunes aũt dici posteriores partes nemo est qui nesciat. Masculino & fœminino genere clunis usurpatur: præfecti popinaꝝ aues atq; altilia a clunículis tantũ pbant asserẽtes eos palatũ non habere qui edunt superiorem ptem auium atq; altiliũ: excipit sola ficedula: quã totã aũt comesse oportere. a clunibus clunici dici uident ea parte morbosi & languentes. Diuus Hieronymus i

Commeatus
Laciniatĩ
Laciniæ
Craspedõ
Cũctatio
Fugiendo fatum ruitur in fatũ
Clunes
Ficedula tota edenda

Clunici q̃ Clinicus qui Clinice medicina

epitaphio fabiolæ:sic inquit quẽ nudũ & paraliticũ & clunicum non fabiolæ uestimenta texerũt. Cyprianus tradit a quibusdã clunicos uocari eos:qui salutari aqua & fide legitima christi grãm consecuti sint. Vnde aũt hoc nomen assumant nõ inuenire se testat̃:ego ĩquit clunicũ de euangelio noui &: ita uidet̃ Cyprianus accipere clunicum pro paralytico illo debili in lecto iacentem cuius mentio in euangelio memoratissima est:hinc fit existimen clinicum magis q̃ clunicum esse legendũ:ut ita dicat̃ paralyticus in lecto cubans:q græce dr̃ κλινη:unde clinicus medicus & clinice medicina nomen acceperũt. Sed cũ in oĩbus Cypriani Hieronymiq; codicibus clunicũ legas non clinicũ: potes clunicũ interp̃tari paralyticũ & sideratum & languentẽ: ex eo q̃ infirmus clunibus in lecto cubet cum pedibus neq̃at insistere:apud Pli. lego cliniciis medet̃:in hoc significatu:quis q̃dam corrigãt clinicis eodem tñ sensu: ut ad egrotos referat̃.

la pernicitas nõ erat alachritatis meæ: sed formidinis indicium. Deniq; mecum ipse reputabam: pegasum inclytum illum metu magis uolaticũ fuisse ac per hos merito pinnatũ proditum: dum in altũ & adusq; cœlum subsilit ac resultat: formidans scilicet igniferæ morsum chimeræ. Nam & illi pastores qui nos agebãt: in speciem prœlii manus obarmauerant: hic lãceam: ille uenabulum: alius gerebat spicula: fustem alius: sed & saxa: quæ salebrosa semita largiter submistrabat: erãt qui sudes præacutas

Metus strenuus Pegasus Bellorophontes

Pernicitas In hãc sñiam. est illud Marõis pedibus timor addidit alas apud Curtiũ optio epitheto metus strenuus appellat̃: quasi strenuitatis:hoc est pnicitatis uelocitatisq; magister. Volaticũ fuisse. Festiuiter ludens ait pegasum non tã pinnatum pdi ex eo q̃ alas haberet q̃ q̃ ex metu chimeræ factus sit uolaticus: timor.n. alatos facit & pnices. De pegaso pĩnato alato uolatico equo supra diximus illud adde:qđ fulgentius lib.iii.mythologiaꝝ pegasum interp̃tatur: quasi pegaseon.i. fontem æternũ. bellerophonta uero quasi βουληφοροντα qđ nos latine sapientiæ consiliatorẽ dicere possumus:sapientia aũt bonæ consolationis æternus fons est:ideo pennatũ pegasum figurari:quia uniuersam mundi naturã celeri cogitatiõum theoria illustrat:ideo & musaꝝ fontem ungula sua rupisse:

Gorgon

qm̃ sapiã dat musis frontem ob hanc rem ẽt sanguĩe gorgonio nasci. Gorgon.n. pro tpe ponit̃:hæc fulgentii interp̃tamenta neq; afirmare:neq; refallere in aĩo est. Vnum illud non p̃scribo fulgẽtium mihi uideri inter proletarios minutosq; scriptores magis quã inter classicos enumerandũ: sed cũ nullus tã malus sit liber:q non aliqua ex parte ꝑdesse possit oĩa legenda censemus:& q̃ bona sunt excerpenda.

Auꝝ ex ennii stercore Nõ satis ꝑbus scriptor fulgẽtius A limine salutãdus Amoris tres modi Chimera

Faciamus qđ Virgi. qui auꝝ se colligere dicebat ex stercore Enniano: faciamus qđ apiculæ q̃ ex prato florulenta paucos decerpunt flores ad mellificium Cæteris p̃teritis. Non ꝓbo in fulgentio characterẽ: utpote affectatum nimis & ob id putidulum:nõ ꝓbo eruditionẽ perinde atq; paꝝ cõducibilem parũq; apud eruditos plausibilem:q̃dam tñ in eo sunt uel ob hoc legenda ut agnoscant̃: q̃dam non tã uera q̃ festiua:laudo scriptoris ingeniũ q ꝑ uirili parte cõtendit uelamenta fabulaꝝ reuelare: & arcana mysterioꝝ poeticoꝝ referare Cæteꝝ cũ meũ sit nulli neq; priscoꝝ:neq; recentioꝝ detrahere:si genuĩo dẽte cupiã nunc fortasse uideor mordere fulgentiũ: ille sciat me scriptoris illius uolumina:cuius nõ nũq̃ utor testimonio excutere nolle de manibus adolescentiũ:sed ostendere uelle alios esse potiores:ĩ quorũ lectione utilius opa insummi possit cũ fulgentius unus sit ex his auctoribus:q a limine tñ sunt salutandi. Igniferæ chimeræ. Fulgentius chimerã quasi κυμαερωτον.i. amoris fluctuationẽ interp̃tat̃:iõq; tricipitẽ pingi:q amoris tres modi sint hoc est incipe ꝑficere finire:primam partẽ leõis:qa amor nouiter ueniens ut leo feraliter inuadit:at uero capra:q̃ in medio pingit̃ ꝑfectio libidĩs significat̃:q̃ huius generis aĩal:sit in libidinẽ ualde ꝓcliuũ. Draco aũt postremã partẽ obtinet:qa post ꝑfectionẽ subsequit̃ uulnus penitentiæ:ueneniũq; peccati. Chimerã poetæ ita describũt pr̃ia leo postrema draco media ipsa chimera:historici chimerã tradunt esse montẽ in lycia flagrantẽ:& qdẽ diebus ac noctibus immortali flãma hinc optimo epitheto ignifera nuncupata & Maro cecinit flãmis armata chimera:in cacumine chimeræ erant leones in medio pascua capreaꝝ:ima montis serpentibus plena. bellorophõtes hũc montẽ excoluisse fert̃ habitabilemq; fecisse unde dictus chimerã occidisse. Subsilit. Sursum salit supra annotauimus ex higini auctoritate pegasum ad cœlũ subuolasse:& mox inter sidera ab ioue constitutũ.

Spicula Speculatores Spiculare

Spicula. Tela sunt missilia:q̃ & pila noiant̃:de qbus Vegetius hæc scribit:item bina missilia unum maius fero triangulo unciaꝝ nouẽ hastile pedũ qnq; & semis qđ pilũ uocabant: nũc spiculum dr̃ ad cuius ictum exercebant̃ p̃cipue milites:qđ arte & uirtute directũ scutatos pedites & loricatos equites sæpe transuerberat: hactẽus Vegetius. Ab hoc genere teloꝝ spiculatores dicti:qui cũ spiculis p̃sto sunt principibus;corũq; corpora tutant̃. Cor. Tacitus obuius ĩ palatio Iulius atticus spiculator cruentũ gladiũ ostentans occisum a se othonẽ exclamauit:mendũ inoleuit in codicibus. Taciti imp̃ssisnã ꝓ spiculator passim legit̃ speculator: minutulus qdẽ unius lr̃æ error sed sensum intellectũq; cõturbans:alias spicula dicunt̃ cupides sagittaꝝ:in apibus quoq; aculeos uocant spicula Virgil. & Columella:inde uerbũ plinianũ spiculare qđ significat exacuere:& instar spiculi acuminare in.xi. ait telũ uero ꝓfodiẽdo tergori quo spiculauit igẽuo. Salebrosa. Asp̃ra dic̃e saxoꝝ & salebris referta. Semi-

ta M. Varro semitam iterpræta͂t: quasi semiter: angusta.n. est. Præter tubam. Quæ.s. bellicum caneret faceretq; illud Maronianum. At tuba terribilem sonitũ procul ære canoro increpuit. Sudes. Mario sudibus ue ꝑustis tela sunt paganoꝝ ut notum sat est: metaphoricos dixit Satyricus cernis erectas in terga sudes. Nequicq̃. Corrige ne quicq̃: græci ταὐτό uocãt qñ idẽ bis dr̃: iunctim enim posuit ne quicq̃ & frustra sicut ẽt: ergo igitur copulat: nãq; hæc repetitio dictionũ idem significãtium ornat idẽ tidem orõnem: ut ostendit Gellius in .xii. attamen apuud Aristophanem facetissimũ comicoꝝ euripides eschylum insecta͂t: qđ idem bis dicat. ἥκω καὶ κατέρχομαι. utrũq; enim significat uenio: sicut μάκτρα καὶ κάρδοπος duo uerba sunt idem significãtia hoc est arcam panariã. Idem bis dicere / Mactra / Cardopus

attolerent: pleriq; tñ ardentibus facibus ꝑterrebãt feras: nec quicq̃ ꝑter unicam tubam deerat: qn acies esset ꝑliaris: sed nequicq̃ frustra timorẽ illum satis inanem ꝑfuncti: longe peiores inhæsimus laq̃os. Nam lupi forsitan cõfertæ iuuenturis strepitu: uel certe nimia luce flammaꝝ deterriti: uel ẽt alior sum grassantes: nulli circa nos aditũ tule͂r: ac ne ꝑcul saltem ulli cõparauerant: uillæ uero: quã forte tunc ꝑteribamus: coloni multitudinẽ nr̃am latrones rati: satis agentes rerũ suaꝝ: eximieq; trepidi: canes rabidos: & immães & q̃busuis lupis: & ursis seuiores: quos ad tutelæ ꝑsidia curiose fuerant alũnati: iubilationibus solitis: & huiuscemodi uocib⁹ nobis in hortan͂r: q ꝑter genuinã ferocitatẽ tum ultu suoꝝ exasperati: circa nos ruunt: & undiq; lateꝝ circũfusi: passim insiliũt: & sine ullo delectu: iumẽta simul & hoĩes lacerant: diuq; grassati: plerosq; ꝑsternunt. Cerneres notã hercules memorãdũ q̃ miserandũ ẽt spectaculũ: canes copiosos ardẽtib⁹ aĩs: alios fugientes arripere: alios stantibus inherere: quosdã iacentes inscindere: & ꝑ oẽm nostrũ comeatum morsibus ambulare. Ecce tanto ꝑiculo malũ maius insequtur: de sũmis.n. tectis. ac de ꝑximo colle rusticani illi saxa super nos raptim deuoluũt: ut discernere ꝑrsus negrem⁹: q̃ potissimũ cauerem⁹ cladẽ: cõminus canũ: an eminus lapidũ: quoꝝ quidem unus mulierẽ q̃ meũ dorsum residebat: repente percussit: quo dolore cõmota: statim fletu cum clamore sublato: maritum suum pastorem illum suppetiatum ciet. At illa domini fidem clamitans: & cruorem uxoris abstergens altius quiritabat.

Timorẽ perfuncti. Archaismos ueteres.n. dixerunt fungi hanc rẽ: & illa re. Suetonius senatoria munera fungere͂t: sic & potiri cũ accusatiuo quoq; iunxerunt. Teren. patria potit̃ commoda. Inhesimus laqueos: Translatio a feris: q̃ laqueis iherẽtes capiunt̃. Allorsum grassantes. In alia parte sæuientes furẽtesq;. Aditũ tulere. Ad nos nõ accessere. Cõparauerant. Visi fuerant. Rati. Existimãtes esse manũ latrocinalẽ. Satis agentes reꝝ suarum. Anxii curiosi discursãtes in rebus suis ob eundis: satagere est festinare distringi discursare in actiõe rerum suaꝝ: iũgitur cum genitiuo. Terẽtius is quoq; sua cum reꝝ satagit. Domicius afer uenuste Mãliũ suram multum in agendo discursantẽ saliẽtẽ manus iactantẽ: non agere dixit: sed satagere. Quibusuis. Qualibuscunque. Munus fungi / Satagere / Dictũ a sti Domitia

Ad tutelæ præsidia. Cães uillaticos & pastores signat q uillã & pecora custodiunt: qui iniurias hominum ferarumq; ꝑpellunt. Fuerant alumnati. Aluerant. educauerant: nutricauerant. Alumnati.n. alere est: & enutrire. Iubilationibus. ut qritare urbanorum ẽ: sic iubila͂r rusticoꝝ: auctor. M. Varro. hinc iubilationes & iubila dicuntur in clamationes & uoces rusticorum. Calphurnius in bucolicis: & tua merentes expectent iubila tauri: ecclesiastici scriptores cum uulgo cõcinunt: a quo iubilare accipitur pro exultare: & uoce gaudiũ ostẽta͂r: quod psalmographus prophetes in psalmis græce habet. ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ. qđ nostri interprætati sunt iubilare domino. Nobis inhortantur. In nos hortantur: & concitãt archaismos est. Genuinã. Ingenitã natiuã peculiarẽ. Vndiq; lateꝝ. Ab oĩ latere ab oĩ ꝑte figurata locutio est: sicut ubiq; gentiũ: ubiq; uoluminũ ꝑ in oĩbus uolumibus. Inscindere. Discindere: dilacerare: diuellere: qdã codices hñt iscĩdere: ut dicat cães supra iacẽtes hoĩes iscẽdisse isiluisseq;. Cõmeatũ. Turbã uiatoriã a cõmeando cõmeatũ eleganter appellat: alias cõmeatus ꝑ anona: alias ꝑ tempario abscessu accipit̃. Rusticã. Emẽdo rusticãi alioq sensus cõfundit̃ & structura Solecismo claudicat. Cominus. ꝑpe. Eminus lõge: aduerbia sunt cõtrario significatu Lu. cominus obliqs & rectis eminus hastis. Alumnari / Iubilare / Iubilationes / Iubila / Vbiq; uoluminum / Cõmeatus / Cominus / Cominus

Vnus.s. lapis. Suppetiatũ. Auxiliatũ inclamat: & ut sibi periclitanti opẽ ferat iplorat. Dñi fidẽ. Tersior lectio est Deũ fidẽ ꝑ deoꝝ: usitata.n. exclamatio est: ut deoꝝ fidẽ hoc est auxiliũ iploramus. Quiritabat. Altiore uoce clamitabat. Verbũ tractũ ab his qui quirites inuocãt: de quo ante dictum est. Quiritare aũt cũ sit urbanoꝝ: iubilare rusticoꝝ ut ἄκυρος. & in ꝑprie qritare posuisse ꝑ iubilare. Quiritare

hic.n.agif de rusticanis:& rusticoꝝ uociferationes denotanf. Quod.lege quid hæc:est.n.pastoris il lius:cuius uxor saxo icta fuerat:uociferatio per interrogationẽ miserationeq́ꝫ deprõpra. Perteritis. Cõteritis:conculcatis uerba sunt similiter desinentia per figurã q̃ græce dr̃ ὁμοιοτέλευτον. At nõ spe luncas.Homerus signare uolens achillem aĩo ferino & inhumana crudelitate ꝓditum esse sic refert. γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα πέτραι τ' ἠλίβατοι ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.i.ceruleũ marẽ genuit aeriæ q́ꝫ rupes:qm̃ tibi mens est ferox & immitis:idem maro noster partionẽ nutricationeq́ꝫ feram & seuã criminatus est apud quẽ sic loqtur di/do.Sed duris genuitte cautibus horrẽs caucasus:hyrcanæq́ꝫ admorunt uberes Tygres. Dicta.s.sunt. Lapidũ hym ber.Sic Virgi.tempestas teloꝝ & ferre/us ingruit hymber.a Solino quoq́ꝫ di/ctum est nimia affectione cõpluti nau/tæ hymbre saxatili. Figurata.Poeta/rum locutio est ut docet Lactantius:q̃ imbres ferreor dicunt cũ multitudinẽ teloꝝ sagittaꝝ q̃ describunt. Procel la.Impetus canum grassantium: & uis noie procellæ furentis eleganter expri mitur per translationẽ decentissimã: sic & a Liuio dr̃ ꝓcella æq̃stris. Cu/pressus.Nomen est aliqñ fecũdi:aliqñ quarti ordinis.Pli.auctor est cupssum Diti hoc est plutoni sacrã esse: & ideo funebri signo ad domos poni solitam unũ cupssi genus metã uocant a simili tudine q̃ in fastigiũ conuoluta aspectu metæ spectabilis est.Ennius regula grã matices posthabita rectos cupssos dice re maluit q̃ rectas: q̃ ita uiridior car/minis sonus & uocabilior ẽ uisus. Cu pidine.Cupiditate:ab oĩo cupido ma scu.genere ponif pro cupiditate:cum ait cupido sordidus aufertarẽ ĩ sermo nibus.At bona pars hoĩum decepta cu pidine falso. Protelamus. Propulsa mus & longe ꝓpellimus ne.s.uos de no bis spolia auferitas.Teren.in phormio ne:ne re iratus suis sæuis dictis ꝓtelet exponit Donatus ꝓtelet ꝓtrahat ꝑueniat:exagitet festus Pompe ius ꝓtellare inqt est longe ꝓpellere ex græco uidelicet:τηλόθι qđ significat longe alii a teloꝝ iactu di/ci autumant:ꝓtulare est ꝓlongare:in deuteronomio scriptũ est ꝓtelenf dies uestri.i.ꝓlongenf.Noni us plures significatus huius uerbi explicat ꝓtelum dr̃:a Lucre.tenor illo uersu:undiq́ꝫ ꝓtelo plagarũ cõnnuato:hoc est tenore. Plurifariã.Pluribus ictibus & per diuersa corpoꝝ mẽbra inflictis. Pro/ceris.Altis:& ꝓceritate sublimibus in india:ut inqt Pli.tanta arboꝝ ꝓceritas est:ut sagittaꝝ iactu neq́/ant supari. Viretis.Vireta dicunf loca uirentia:& uiriditatis aspectu iucunda.Virgi.deuenere locos lætos & amœna uireta fortunatoꝝ nemoꝝ:sedesq́ꝫ beatas:ubi exponit.Serui.uireta ꝓ uirẽtia. Amœna aũt dici autumat:q̃ solũ amorẽ ꝑstant uel quasi amunia hoc est sine fructu. Sedulo.Instanter ac dili genter aduerbiũ est:quasi sine dolo dictum:ut Donatus docet. Aquæ rore diluere. Aquis quasi ro/ratis abluere.Virgi.Mezentiũ uulneratum inducit uulnus aquis abluentẽ:his uersibus ex.xi. eneidos. interea genitor Tyberini ad fluminis undam uulnera siccabat lymphis corpusq́ꝫ leuabat: item in duo/decimo de uulnerato ænea loquens:inquit fouit ea uulnus lympha longeuus iapis.Silius quoq́ꝫ ex ma roniana emulatione sic scribit in.v.punicoꝝ.Mulcebat lympha purgarũ sanguine uulnus scribunt phi sici fluxũ sanguis:aquæ frigore cõtineri ac sisti. Macidatis.Liquoris infusione madẽtibus:uocabulũ infrequẽs minimeq́ꝫ ꝓtritum Pli.in.xxxii.refert uulnera & fracturas spongiis utilissime foueri: q̃ uul/nerum inflãmationibus imponunf:nunc siccæ nunc ex aceto insparsæ:nunc ex uino:nũc ex aqua frigi da:ex aqua uero cœlesti posite secta recentia non patiunf ĩtumescere.Cũ macor ꝓ macie apđ priscos accipiaf: qdam macidatas spõgias interꝑtati sunt quasi aqua exꝑssa siccatas quales imponunf his mor bis:quos uaporari oporteat:ego secus existimo:ut scilicet macidatæ dicantur quasi madidatæ hoc est madore & humoris infusione perfusæ ac madidæ.Spongia enim ut docet Celsus quocunq́ꝫ modo im/posita est dum madet prodest.

Quod miseros hoĩes: & laboriosa uiatores: tã cru/delibus aĩs inuaditis: ac pteritis: atq́ꝫ obruitis: quas predas munitis: q̃ dãna uindicatis: at non spelun/cas feraꝝ: uel cautes incolitis barbaroꝝ: ut humão sanguine profuso gaudeatis. Vix hæc dicta: & stati lapidum congestus cessauit hymber: & infestoꝛum canum reuocata conquieuit ꝓcella unus illic deni q́ꝫ de summo cupressus cacumine. At nos inquit: non uestroꝝ spolioꝝ cupidine latrocinamur: sed hanc ipsam cladem de uestris protelamus mãibus: iam deniq́ꝫ pace trãnquilla securi potestis incedef. Sic ille: Sed nos plurifariam uulnerati: reliquã ui/am capescimus: alius lapidis: alius morsus uulnera referentes: uniuersi tñ saucii. Aliquãro deniq́ꝫ uiæ permenso spacio: peruenimus ad nemus qddam ꝓ ceris arboribus consitũ: & parentibꝰ uiretis amœ num. Vbi placuit illis ductoribus nostris paululũ conquiescere: corporaq́ꝫ sua diuerse laniata sedulo recurare. Ergo passim prostrati solo: primũ fatiga ros aĩos recuperare: ac dehĩc uulneribus medelas uarias adhibere festinant. Hic cruorẽ præterfluen tis aq̃ rore diluere: ille spõgiis macidatis: tumores

Hymber saxatilis

Cupssus sacra plutoni

Meta

Protelamus

Protelum

Vireta

Amœna

Sedulo

Vulnera aquis abluere

Sanguis aqua sistif

Macidatæ spongie

Macor

Plagas hiantes. Patentes & uulneris magnitudine apertas laxasq;. Cor. Cel. in. v. si uulnus hiat inquit.
Fasciolis uincere. Cor. Cel. fascia ad uulnus deligandum lintea aptissima est: eaq; lata esse debet, ut Vulnus
semel iniecta non uulnus tantũ; sed paulũ utrinq; et oras eius cõprendat: & mox paulo sic fascia deligã hiat
da est ut & cõtineat: neq; astringat: qđ non continetur elabit quod nimis astrictum est cancro periclita Fascia ad
tur: hieme sepius fascia circuire debet æstate quotiens necesse est. Marcianus fascias uocat quas alii zo uulnus
nas siue plagas in quas orbis terræ discernit. fasceatim aduerbiũ est quod significat per fascias. Opi Fasceæ zo
lionem esse. Ut boues circa pastorem pascen- næ
tes indicant illũ esse bubsequã siue bubulcũ Fasceatim
ut equi equisioné: ita capellæ & oues demon Lacte
strant & quasi clamãt eũ esse opilioné: cuius
disciplina pascunt.

comprimere. Alius fasciolis hiantes uincere plagas: ad istũ modũ saluti suæ q̃sq; ɔsulebat.

Interea quidam senex de sũmo colle pspectat quẽ circum: capellæ pascẽtes opilionẽ eẽ profecto clamabãt: eum rogauit unus e nr̃is: haberet ne uenui lacte: uel adhuc liquidũ: uel ĩ caseũ recẽtẽ inchoatũ. At ille diu capite quassanti: uos aũt inqt de cibo: uel poculo: uel oĩno ulla refectione nunc cogitatis: an nulli scitis quo loco cõsederitis: & cũ dicto: cõductis ouiculis: cõuersus longe recessit: q̃ uox eius & fuga pastorib⁹ nr̃is non mediocrẽ pauorẽ ĩcussit. Ac dũ pterriti de loci qualitate sciscitari gestiũt: nec est q doceat: senex alius magn⁹ ille qdẽ: grauatus annis: totus in baculum ꝓ

Venui lacte. i. haberet
ne hac uenale: lacte ait positũ ẽ p lac ſm pri
scoꝝ declinationẽ: q hoc lacte dicebãt: ut re
fert Priscianus. Mox placuit p apocopẽ lac ꝓ
ferre Plau. in menecmis nec aqua aquæ: nec
lacte lacti crede mihi usq̃ similius q̃ hic tui
est. Inchoatũ. nitidior sincriorq; lectio ẽ in-
coactũ a cogendo. s. ut exponas concretũ coa
gulatumq;: & enim cogitur coagulacurq; lac
ad caseũ figurandũ: dixit maro: & præssi co
pia lactis intelligi uolens caseũ quẽ dicimus Caseus
manum pssum: cuius Columella mentionẽ manu
facit in. viii. in. i. cõmentario enodatus est Ci præssus
ceronis nodus de tyrotarichi patina qđ gẽus Patella
absonũ esse diximus ex caseo salsamẽtisq; cõ tyrotari-
fectum: illđ adde patelam tyrotaricã ab api- cha
tio celebratã iter eduliagancata; quã ex quo- Ligusticũ
cunq; salso coquendã ea oleo esse dicens iqt.
Exossabis & cerebella & pulpas pisciũ iecus
cula pulloꝝ caseũ mollẽ excaldatum: hæc
oĩa calefacies in patella teres piper ligusticũ
ad lentũ ignem coques ouis crudis obligabis
cuminũ minutũ asperges & inferes. Notãdũ
non esse iunctim legendũ in his apitii uerbis
piper lugusticũ: ut male litterati legunt: sed
seiunctim & seorsum: est. n. ligusticũ herba
hortensis in genere cõdimentario a liguria
dictũ ubi nascit. Duplex est siluestre & sati-
uum: quod & suauius est: sed sine uiribus: pa
nacem aliq uocant in liguriæ suæ montibus
serit auctor Plini. ligustici ĩ hoc significatu
frequens mentio apud apitiũ. Capite quas
santi. Virg. ille caput qassans non me tua fer
uida terrent dicta ferox. Refectione. Cor
porũ nostroꝝ refectio est cibus potus laua- Refectio
cru maliaq; hoc genus fomenta. Nulli scitis. Idest non scitis. nulli. n. positũ est ꝓ non: ut nullus sum: corporis
locutio ueteribus usitata. Nullus sum ut expõit Dõatus in ecyræ cõmẽtario plus est q̃ perii: qa cũ aliqs Nullus ꝓ
putuel relinqt: uel cadauer est. Cũ dicto. Cũ fine sermõis: cũ uerba illa dixisset cõtinuo abscessit. non
Sciscitari gestiunt. Inqrere cupiunt. Senex alius. Magicæ significantur hoc in loco transfiguratio- Nullus
nes atq; pstigiæ ne ab argumento ꝓpositoq; huiusce uoluminis recedat. Totũ. n. hoc opus non aliũde cõ- sum
stat: quã ex magica arte: namq; senex hic paulo mox in draconem reformatus uorabit pastoré. Ma- Grauastel
gnus. Vel magno natu seu ex uel ad magnitudinem corporis est referendũ uel q̃ primatum tenere ui lus qui
debatur inter pastores: sic & longus dicitur funimatis & opulentus. Grauatus annis. A plauto graua Rauastel-
stellus dicitur pro grauatus annis uocabulo per q̃ eleganti a grauitate annoꝝ inclinato: sic. n. ait in epi- lus qui
dico: sed quis est hæc muliercula: & ille grauastellus qui uenit: sunt tamen plautini codices in qbus nõ Rauus co-
grauastellus legas: sed rauastellus: & ita legit festus Pompeius: exponens rauastellos dici homines raui lor
coloris: ẽ autem rauus color inter flauum & cesium: sic ab oratio i aua lupa dicitur: sic rauillæ a rauis Rauis
oculis appellatæ. Rauim uero dicebant pro raucitate Plautus si quid posciasad rauim poscamus pri- Baculus
us q̃ quicquã detur. In baculum pronus. Calfurnius in bucolicis baculum præmat incuruata sene- senis ex fe
ctus. Ferula cum iter frutices leuissima sit facilem baculorum usum senectuti præbet auctor Plinius. rula

Lassum uestigium. Fenile hoc est: ut lassum lentūq; gradū trahant senes. Plinius enumerans senectutis incōmoda pmorit̃ inquit uisus auditus incessus: apud Plautum in mercatore anus cōmonita ut iret ocius nequeo inquit me castor tantū est hoc oneris qđ fero: qđ oneris: annos octoginta & quatuor.

Vbertini

Vbertim. Habūtanter. & large aduerbiū est: cuius supra mentio quoq; fit. Genua cōtingens. merito genua contingi dixit q̄ supplices attingunt ad q̄ manus tendunt & ut aras adorātq̄ misericordiæ cōsecrauit antiquitas. Per fortunas. Obsecratio est per ea: q̄ nobis carissima sunt: uidelicet p diuersitas & genium qui alius unius cuiusq; intelligitur de geniis & genialibus habunde suo loco dictum est: per genium imparoris ut seri. Tertullianus in apologetico deierabant honoris cā. Decepto. Videtur legendum decrepito ut sit pathos ab ætate senili: q̄ inualida atq; imbecilla est indigaq: alienæ opis decrepiti dicunt̃ senes quasi clamosi a crepitu: nam crepare sonare est clamosos aūt & q̄rulos esse senes nullus est qui nesciat. Alii interp̄tant̃ decrepitos dici quasi in dubio uitæ constitutos a crepero qđ significatur anceps: & dubium unde & crepusculum dictū lux dubia & crepusci homines nominati qui eo tēpore erāt nati: ut Lucii pria luce. Subsistite. Succurrite subuenite opitulamini: iidem in. x. inquit tu nicis iā nunc extremis erumnis subsiste. Canis. mihi canescenti & obscenium canicie capilloꝝ albicanti. Passerem incantātem. Modo canentē alias incantamenta facientē. Subpatet. Modice patet & subpter fruticibus conuclata cōtegit̃. Sepicule. Sæpe aduerbiū est formæ diminutiuæ: dr̃ & sepiuscule. Defectā Exhaustā debilitatā imbecillam: defecti enim sunt senes uiribus & robore. Suppetiari. Auxiliari & ferre suppetias.

Decrepiti senes unde

Crepusci Lucii

Subsistere

Sepicule

Sepiuscule

Successionis meæ. Solet filius patri uel nepos auo proxima successiōe succedere: & optabile est ac prope uotum uni cum seni auo nepos heres: hoc autem totum cōmēticium est: quod ab sene de nepote in foueam delapso explicatur: sed ideo fingitur: ut i perniciem trahat præcipitetq; pastores. Caniciem distrahentis. In luctu & mœrore lugentibus mœrentibusque hoc peculiare est: ut caniciem distrahant: comamque diuellant: quod & ante annotauimus. Iuuenior. Antiq usurpant iuuenior pro iunior calphurnius sum quoque iuuenior: Columella de apibus loquens in. x. illi quidem icommodo quod iuueniori exanimi solet accidere. Superius. Quo scilicet canes concitati plerosque lacerauerant prostrauerantque. Percontatus. Suscitatus exquirens: si. per. o. scribitur percontatus a cōto. pertica exploratoria quo nautæ utuntur ad loca exquirenda nauibus opportuna: si uero percunctatus ab eo quod a cunctis perquiratur dicitur. Digito. Indicem digitum intelligere debemus: quo utimur in rebus demonstrandis: quem & salutarem uocant: cuius apud Suetonium facta est mentio: quo Crassus plurimum pollebat in actione forensi. Impigere. Strenue uelociter. Refecti. Refocillati. Recreati. Cientes. Vocantes inclamantes. Iuuenem. Qui scilicet senem impigre erat comitatus. Hora diutina. Cum diutius desideraretur nec usquam comparet. Accersitorem. Euocatorem. qui accersat reuocet. Reducat iuuenem perditum. Accersitores dicūtur uocatores ab accersendo. Aduersitores sunt serui: q eunt aduersum dn̄is cœnātibus foris: ab aduersum eūdo: deductū nomen apud Plau. in mollestaria: ubi inducit̃ aduersitor significat̃ hic seruus. cuius pecu lia

Iuuenior

Percontatus

Index salutaris digitus

Accersitores qui

Aduersitores

nus & lassum trahēs uestigiū: ubertim lachrimans: per uiā proximat: ui sisq; nobis cū fletu maximo singuloꝝ iuuenum genua ɔtingens sic adorabat. Per fortūas uestrosq; genios sic ad meæ senectutis spacia ualidi lætiq; ueniatis decepto seni subsistire: mecūq; paruulū ab īferis ereptū canis meis reddire. Nepos namq; meus: & itīeris huius suauis comes: dū forte passerem incantantē sepicule conlectat̃ arripere: delapsus in p̄ximam foueam: quæ fruticibus imis subpatet in extremo iā uitæ ɔsistit periculo: qppe cū de fletu ac uoce ipsius auxilium sibi sepicule clamitātis: uiuere illū qdē sentiā: sed per corporis ut uideris mei defectā ualitudinem opitulari nequeā. Ad uobis ætatis & roboris bn̄ficio facile ē suppetiari miserrimo seni: puerumq; illum nouissimū successionis meæ: atq; unicā stirpem sospitē mihi facere. Sic deprecantis: suāq; caniciē distrahentis oēs quidam miserentur: sed unus præ cæteris: & anīo fortior: & ætate iuuenior: & corpore ualidior: quiq; solus præter alios incolumis p̄lium superius euaserat: exurgit alte alacer: & percontatus quo nam loci puer ille ceciderit: monstrantē digito non longe frutices horridos: senē illū impigre comitat̃: ac dū pabulo uestro: suāq; cura refecti: sarcinulis qsq; sūptis suis uiā capessunt: clamore p̄io noīatī ciētes illū iuuenē sic q̄nter īclamāt: mox hora diutīa cōmotī: mittūt e suis accersitorē unū: q requisitū comitē tēpestiuæ uiæ cōmōefactū reduceret. Ad ille modicū cōmorat⁹ refert sese:

iuspeculiare ministeriũ est ire ad herũ foris cœnitantem. & cũ domũ reducere ac comitari. Aduersitoris plautini uerba hæc sunt. etiã ne aperis? callidamanti nostro aduersum uenimus: Terenti. i adelphis neq; seruulorũ quisquã q aduersum ierãt. cõmentor Terentianus ait ꝓprie loquutũ Terentiũ esse dicendo aduersum nã inde inqt aduersitores dicunt̃ mẽdosi sunt codices donati: in quibus pro aduersitores ꝑperã legit̃ aduersatores. Buxãti pallore. Pallorẽ buxantẽ accipe pro pallore maximo buxei que coloris: nã qđ ualidissimũ dicere uolumus: id buxo cõparamus. qua arbore nihil fere pallidius est. i priapeis buxo pallidior nouaque cera.

buxantiq; pallore trepidus mira sup conseruo suo renunciat. cõspicatũ se quippe supinato illi. & iam ex maxima parte consumpto: imanem draconẽ mãdentem insistere. nec ullum usquam miserrimum senem comparare illum. Qua re cognita: & cũ pastoris sermone collata: qui cum prorsus hunc illũ nec alium locorum inquilinum præmittebatur pestilenti deserta regione: ueloctori se fuga proripiunt: nosq; pellunt: crebris tundentes fustibus: celerrime. Deniq; longo itinere confecto: pagũ quẽdam accedimus. ibiq; totam perqescimus noctem mihi cœptũ facinus: oppido memorabile: narrare cupio: Seruus quidam: cui cunctam familiæ tutelã dominus ꝑmiserat suus: qq; possessionẽ illã maximã in qua diuerteramus uillicabat habens ex eodẽ famulicio conseruã coniugã: libere cuiusdam:

cur aũt homines in metu pallescant causa traditur ab Aristotele in problematis. οτι εφοβουμενοισ το αιμα συντρεχει εισ την καρδιαν ωστε εκλειπειν εκ των αλλων μερων. Quoniam inquit metuentibus sanguis contrahitur ad cor. ita ut cæteris partibus deficiat. Cæterum adhuc queri potest quam ob causam. Timor sanguinem cõtrahat qui pudore diffunditur. Supinato. Reclinato: & iacenti. Comparere. Apparere. Cecorum. Codices manu scripti habẽt locorum. quæ lectio est mundior namq; opilio ille de quo supra facta mentio ẽ commonefecerat hæc loca esse uitãda: tanq̃ exitialia nimirum denotãs inquilinum locorum illorum esse draconẽ hunc immanem qui conspectus fuerat mandes iuuenem pastorem: & ita intelligimus senem illum qui nusq̃ã cõparebat reformatũ esse in hunc draconẽ magis ꝑstigiis: absumpsisseq; hominẽ. Nos. iumenta intelligit. Pagũ.

Pallor buxans

Vicũ rusticanum signat: dicit̃ aũt a fontibus propterea q̃ pagani eadẽ aqua & eodẽ fonte utant̃: aquæ. n. & fontes lingua dorica appellantur πηγαι. a pago pagani rustici dicti. Lex pagana dicit̃ Plinio quam rustici seruant. Mihi cœptum facinus purior intellectus est si legas mihi cõpertũ facinus ait. n. narrare: se uelle facinus memorabile. quod ibi. i. in eo pago cõpertum exploratumq; habuit. Oppido. Valde. Seruus quidã. Multũ adiuuat legentes dissimilitudo reꝝ quæsita per transitus. & in ipsa historiæ continuatione procurata uarietas quæ in primis iucũda est gratiãq; conciliat scriptori si moderata sit: & tẽpestiua. hac narrationis uarietateq; qbusdam quasi flosculis exornat uenustat Luci. noster suũ hoc opus: ne lectores morosa cõtinuatæ narrationis equalitate lassescãt. Itaq; exẽpla inter põit fabellas inserit παρεκβασεισ. i. digressiones tẽpestiuiter adhibet: quoꝝ nihil q̃cquam in Luciano reptas. Familiæ tutelã. Signat seruũ maiorem potentiorẽq;: quales in magnis domibus erãt atrienses qualis est Plautinus. saurea atriensis in asinaria: Columellæ quoq; noiabant̃ serui maiores: quasi columna & columnæ domus Lucilius Columella hic situs et rophanes. Vbi columella accipit̃ pro seruo honoratiore. hunc Lucianũ uersum epigrãmatibus suis intexuit apte & decẽter epigrãmatarius poeta in quo explicãdo fœde & insite lapsi sunt cõmentatores. Quin ẽt columẽ familiæ. Plauto Terentio cæteris dicit̃ seruus maior cui tutela familiæ ꝑmittit̃. hic ꝓprie uillicus significatur qui familiã rusticã habet sub sua tutela; quẽ dicit uillicarẽ. hoc ẽ officio uillici colere possessionẽ. uillicari. n. ẽ rusticari agrũ colere & uillæ ꝑesse. Põponius longe ab urbe uillicari quo herus rarenter uenit: nõ uillicari sed dominari mea est sentẽtia. Ausonius philon qui meis uillicatus prædiis: ut ipse uult: επιτροπη dicit̃ autem επιτροπη ut Ausonii uerbũ obiter explicẽ procuratio & tutela επιτροπος uero procurator de officio uillici Cato & columella diligẽtissime perscribũt. ex quoꝝ præcepto exercere debet rusticam familiã prouidereq; ne algeat. ne esuriat. idẽ Cato uillicũ & uillicã epistatas eleganti uocabulo uocãt q̃si præfectos uillicationis uillicones quoq; dicti in apologia. Famulio. Familia uillici cuium & uillicæ erant: in numero seruoꝝ: famuliciũ dicebat̃. quod nũc seruitium. Apud oscos seruus famel notuiabat̃. Vnde & familia uocata famulitiũ. in Floridis dicit frequẽs famulitium ꝓ copiosa familia. & mãcipiis. Conseruã coniugã. Præcipit Columella uillico coiugẽ copulãdam esse: quæ eũ contineat. & in quibusdã rebus adiuuet. ea nec iuuenis esse debet. nec fedi habitus nec rursus pulcherrimi. nã feditas uillicæ fastidiosum nimia species desidiosum faciet eius cõtubernalem. eadẽ a uino ab escis a superstitionibus a somno a uiris remotissima sit. Cato uillica inqt ad cœnã ne quo eat: neue ambulatrix siet: mũda sit uillã cõuersam mundãq; habeat: cibũ uillico & familiæ curet. Gallinas multas & oua uti habeat nuces & poma & alia quæ cõdi solent cõdita habeat. cõiugã accipe pro cõiugẽ quasi coniugatam:

Pagus
Lex pagana
Varietas oblectat lectores
Atriensis seruus
columellæ serui
columẽ familiæ
Villicari
epitropus
ꝓcurator
Epistatæ
Villicões
Famulicium
Qualis uillica

Cõiuga copulatiq;. Pli. in. viii. de aspidibus loquẽs sic inqt cõiuga ferme uagant̃. nec nisi cũ compare uita est.
extrarius Extrarie. Non domestice. extrarius ab extraneo sic distinguit̃: extrarius est qui extra focũ & domũ
extrãeus sit extraneus ex altera terra. quasi extraneus. exterricineus uero is dicit̃. q ante tẽpus natus est. dictus ex
Exterrici/ terricineus. qd' eum mater exterrita aluo eiecit: extrarius canis a Suetonio dictus. q non esset ex eadẽ
neus domo. Nec intra canes domesticos educatus. Apuleius quoq; in Apologia inqt præterea minabat̃ si ex
trario nupsisset. ubi extrarius significatur q non sit domesticus & ex eadẽ familia: etiã si sit ex eadem
tribu. & ciuitate. Dolore pellicatus.

Ita dicit̃ a ppellice pellicatus: ita concubina concubinatus nomen est quarti ordinis. M. Tullius in secundo de officiis ab ea. n. est ipsa pp pellicatus suspitionem interfectus. Instricta. Offensa pculsa pstricta alii legunt instricta p extimulata impulsa exagitata. & sic le/
Pellicatus gere malim q̃ instricta. Thori cõtumeliã. Martialis thori cõtumelia ẽ pellex siue concubina: cuius rei maxime ĩpatientes sunt uxores & qd uis aliud in marito: q̃ pellicem æquioribus oculis aspicient. Verum ex pellicatu exardescunt. irascuntur ac uindictã parant. ca ueant ergo q in ordine sunt maritorũ: hoc exẽplo. ne quid uxor de pellice resciscat: ne amor uxorius uertat̃ in odiũ

extrariæq; mulieris flagrabat cupidine: quo dolore pelicatus: uxor eius intricta cũctas mariti rationes: & qcqd horreor recõditũ cõtinebat̃. admoto cõbussit igne. nec tali damno thori sui cõtumeliã uindicasse contẽta iã circa sua sęuiẽs uiscera: laqueum sibi nectit. in tantulũq; quæ de eodẽ marito iã dudum susceperat. eodem funiculo nectit. sedq; in præaltissimum puteũ. appendicẽ paruulũ trahens præcipitat: quam mortem dominus eorũ egerrime substinens: arreptum seruulũ eius qui causam tanti sceleris luxuriæ suæ pstiterat. nudũ ac totũ melleplitũ firmiter alligauit arbori ficulneæ. cui' ĩ ipso

exitiale. uicariã sui melliti pabulum: suæq; palestræ ueneriæ ferre fœmina nec potest. nec uult. Insã tulũ nectit. Muliebre est inquit Seneca uitiũ in ira furere. & sane ita est. Nãq; iracũdia præcipites feruntur in ferorũ necem tam suã q̃ suorũ. Quid porro crudelius dici aut fingi põt: q̃ mater ob pellicatus suspitionẽ. nec sibi parcẽs nec filiis? Crimine quo parui cedem potuere mereri: hæc affectio ĩpotentissima docuit medeam natorũ sanguine manus cõmaculare: hæc impulit deianirã. ut herculẽ mox se ipsã
Medea lero daret. longum facerem si enumerare uellẽ exẽpla fœminarũ quæ ob pellices furore uesanienti insti
atrox in ctæ atrocia & dira facinora cõfecerunt: cæterũ sicut istæ fœminæ culpãdæ sunt: quæ liberos necarunt:
filios & maritos ex pellicatus incentiuo. ita ecõtrario digna laude censet̃ theoxena: quæ ausa dicere est sua
exemplũ manu se filios interfecturã potius q̃ in potestatẽ Philippi Macedonũ regis uenirent. & uerba re sanxit:
theoxene si qdem cum a regiis custodibus septa in mari teneretur nec ullũ pateret effugium ad facinus ferox ex
notabile pietate reuoluta est. uenenũ n. diluens ferrumq; promens. Mors inquit una uindicta est. uiæ ad mortẽ:
exẽplum hæ sunt: effugite superbiã regiã. aut ferro aut ueneno. Itaq; alii poculo alii ferro. absumpti semianimes
moynæ e naue præcipitant̃. Ipsa deinde uirũ comitem mortis complexa in mare sese deiecit. Funiculo. Con
Appẽdix ditores historiarũ prodiderunt monymã reginã mithridatis uxorem in desperatione rerũ profligatarũ detractũ e capite diadema collo circũ ligasse: seq; suspendisse. & cũ corporis pondere laqueus ille disruptus esse dixisse excerandũ diadema: neq; in tam tristi ministerio mihi profuisti: moxq; cũ sup illud humi abiectũ inspuitasset eunuco regio iugulandã sese obtulisse. Appendicẽ. Annexum adiũctũq; appẽdix. & υπογοgισ τικοσ appendicula. ut alibi quoq; ostendimus: dicit̃ quod alii est adiunctũ quasi ex alio pendens. M. Tullius scite dixit corpus esse animi appendicem. Arrepti seruulum. Villicũ mariti fœminæ laqueo strangulatæ. Luxuriæ. Luxuries & libido serui amãtis extrariã fœ
Ficulnus minã fuerat cã: ut uxor pellicatus ĩpatiens se & paruulum filiũ funiculo nexũ præcipitaret in puteũ.
ficulneus Perlitũ. Inspersum illitũ. Arbori ficulneæ. Vt a corylo colurnus ab ilice ilignus sic a fico ficulnus deriuat̃. hoc Seruius hoc cæteri grãmatici tradũt. Porphirio quoq; enarrãs illud Oratianũ olim truncus erã ficulnus inqt attende nomen a fico deriuatũ ficulnus. non ut uulgo ficulneus. Itaq; ex hac Porphirionis doctrina Lucius noster. non tam scite q̃ uulgariter locutus uideri põt. q ficulneæ dicere maluit q̃ ficulneæ. cæterũ quãuis ficulnus rectius dici uideat̃ q̃ ficulneus tamen apud scriptores priscos in usũ quoq; ficulneus est. & ilignus & alia similia. quorũ auctoritas apud me pluris est: q̃ grãmaticorũ ptinacidæ obseruationes. M. Cato quo nihil antiquus fibulæ ĩquit unde fiãt aridæ ilignæ ulmeæ nuceæ ficulneæ face uti in stercus aut in aquã conĩciant̃. Consimiliter populneã frondẽ dici a Columella leges. quã grãmatici populnã dici tantũ ptinaciter cõtendũt. Multa sunt alia huiuscemodi ĩdifferenter usurpata scriptoribus: posthabitis morosis illis interdũ grãmaticalibus pceptiõibus. Apud ec/
Populne/ clesiasticos ficulnea usurpatur noie substantiuo pro arbore. Hieremias non sunt ficus in ficulnea. Qui
us ergo dicet ficulnus sequetur regulam grammatices: q ficulneus fulciet̃ adminiculo auctoritatis q̃ pro
Populnus rone est. Demiror si põtinum uirũ aliõq impense doctum tradentẽ accidere id ignorãtia latinæ liguæ
Ficulnea Quod aliqui ficulneã scribunt possem hoc in loco ualidissime refellere repercutereq; ho tuinis dictũ nisi mihi id consiliu iam pridẽ pbaret̃ parcendũ esse caninæ facũdiæ: neq; aduersus mortuos stilũ eẽ

strungendum

frīgendū. igitur ut ad propositū reuertar. a fico ficitores dicti q colligūt ficos. Neuius ficitores oẽs capiūt ficitas. Vbi ficitatẽ accipe pro fructu fici. sicut oliuitatẽ pro uindemia oliuaꝝ. Carioso. Putrido uetustate ac putrilagine excauato; caries. n. uetustas di & putrilago unde cariosus. Afranius. Nemo illa uiuit carie cariosior. Cariosi detes Pli. dicunt carie excisi & forarminati. Nidificia. Nidi nidula mēta cōceptacula. Burriebāt. Lego bulliebāt. p eo qd' est scaturiebāt feruebātq;. Cōmeabāt. Ibāt redibāt. Multiiuga. multiplici & nũerosa: una ẽ dictio. sicut multiiuga dicius. ut multicoloria & multiformia: a multitudine uidelicet formatis dictionibus. Nidorẽ. Odorẽ de nidore suo diximus loco. Adesis. Corrosis absumptis q;. Scaturigine. Eruptione: quales sunt aqrũ scaturigines. Morsiũculis. q pusilli sunt morsus tã ulli aĩalis nouerūt oẽs qui formicas norunt. Pli. nã ait nullis aialiũ portione uires esse maiores gerūt. n. onera maiora corporibus: & cagerūt morsu iã in opere q labor q sedulitas: idicis formicis magnitudo luporũ est de qbus herodotus in tertio. Plau. morsiunculas dat amatoribus qbus ex amoris affectu mordere se cōsueuerūt: & isixo dente relinquere uestigia ac notas ait n. in pseudulo. molles morsiũculæ papillaꝝ horridulaꝝ oppressiũculæ. Sicut aũ itinere formicaꝝ silices q pduri sunt attritos uidemus. Ita incredibile nõ est hoiem absumptũ fuisse morsibus formicaꝝ p lõgi tẽporis cruciatum. Sueto. refert draconẽ cõsumptũ esse a formicis: quẽ i oblectamẽtis hẽbat Tiberius. Viduata pulpis. Spoliata & exuta carnibus. Nitore. Splẽdore detracta. n. carne nitẽt ossa. Cãdẽtia. Albicãtia. Paganos. Rusticanos. & pagi illius incolas quo hæc sunt factitata. Ciuitatẽ populosam. Luciãus πολυανθρωπον uocat q̃ Lucius nr̃ populosam dicit uerba Lucia. hæc sunt ερχομεθα εσ πολιν τησ μακεδονιασ βεροιαν μεγαλην και πολυανθρωπον. i. uenimus in ciuitatẽ macedoniæ noie berrã magnam & populosam. Statuere. græce dicit̃. i. ιδρυσαι

Abstinendū a carn. a facūdia

ficitores Ficitas Oliuitas Cariosus Caries Multiiuga uires formicaꝝ

Morsiunculæ

polyãthropos. Ci.

catiose stipite inhabitantium formicarum nidificia: burriebant. & ultro citroque commeabant. multiiuga scaturigine.

Quæ simul dulcẽ ac melitũ corporis nidorẽ: psentiscũt: puis qdẽ: sed nũerosis & cõtinuis morsiũculis pœnitus ĩhæretes. p lõgi tpis cruciatũ. ita carnib⁹ atq; ipis uiscerib⁹ adesis hoĩe cõsumpto mẽbra nudarũt: ut ossa tm̃ uiduata pulpis nitore nimio cãdẽtia funeste cohererẽt arbori. Hac quoq; detestabili deserta mansione: paganos in sũmo luctu relinquẽtes rursum pgimus. dieq; toto cãpestres emensi uias ciuitatẽ quãdã populosam: & nobilẽ iã fessi puenimus. Ibi lares sedesq; ppetuas pastores illi statuere decernũt qd' & longe q̃ siturus firmæ latebræ uiderent: & ãnonæ copiosæ beata celebritas iuitabat: triduo dẽiq; iumẽtoꝝ refectis corpibus: quo uẽdibiliores uideremur: ad mercatũ pducimur. & magnaq; uoce pconis. pcia singulis nũciãtis equi atq; alii asini opulẽtis emptoribus pstinant. Ac me relictũ solũ: ac subsiciuũ. cum fastidio pleriq; prætcribant. Iamq; tedio contrectationis coꝝ. qui

Sedes ppetuas. Ad differetiã caꝝ: q tẽporariæ statuunt. Firmæ latebræ. Videbat̃ hæc ciuitas pbitura esse latibulũ firmum pastoribus cũ lõge abesset. si qs eos uestigare uellet: & ingrere. Annonæ copiosæ. Libẽter hoies mãsionẽ & sedẽ ppetuã in ea ciuitate cõstituunt: q frugu ferax est & utẽsilia oia copiose suppeditat. Iumẽtoꝝ. Lucia. πρασισ ην των κτηνων. i. uẽditio erat iumẽtoꝝ. græce κτηνοσ dicit̃ iumentũ. Vnde κτηνιατροι: dicti medici iumẽtoꝝ & pecoꝝ: quos nr̃i mulomedicos interpretant̃ uerbũ exprimẽtes e uerbo. Firmicus maternus: cẽrauro oriẽte q natus fuerit aut auriga erit aut equoꝝ nutritor aut mulomedicus: aut eqtiariatrius: mẽda est in codicibus ipressis: in qbus p eqtiarius eqtiũ. n. ut supra annotauimus significat grege equorũ. Vnde & eqtiarius dictus equi magister: q & eqsio & armẽtarius noĩat. Quẽ Maternus mulomedicũ dixit. Columella Varro. cæteri ueterinariũ noitant. uulgus uernacula lingua mareschalchũ uocat a ueterinis aut ueterinarius ĩclinat: sunt aũt ueterina aialia oia: quæ uehere qd possunt. de qbus apud oẽs mẽtio. a Columella pecoris medicina dicitur ueterinaria medicia cuius prudẽs esse debet pecoris magister: illud adde. ne qd sciẽs prætereã. ephorhedicas dici a gallis bonos equoꝝ domitores. Vnde urbi eporhediæ in nona italiæ regione ĩditũ no/

Ctenia ctri Mulomedici Equitiũ eqtiarius Equiso Veterinarius Veterina chorhedi cequi

Officiũ pconis
Ceryx
fublicuiũ
fubcifiuũ

mẽ. Refectis corpibus. Sic mãgones corpa uenaliũ mãgonizãt: ut fint uẽdibiliores. & robur ac pulchritudinẽ maui fagina mẽtiunt. Vocẽ pconis. Ministeriũ pconis uox est: in pcone uox magna. Sonora clari exigit̃ ofitiũ pconis est uocẽ sublatissima pdicare ea q̃ uenui pponunt̃. Plau. in eo ipo iltas lapide ubi pco pdicat. græce dr̃ κηρυξ Luci. ο κηρυξ ευφημοσ εν αγορα μεσηισ τωσ εκκηρυττει. i. præco uocalis stãs i medio foro pconiũ faciebat. Præstinant̃. Emunt̃. Subsiciuũ. Apud scriptores mõ subcisiuũ. mõ subcisiuũ scribi lego i differẽter eodẽ significatu & itellectu. na subcisiua dr̃ quæ subcisa sũt & quasi subtracta a subcidẽdo dicta. Subsiciuũ uero a subsecãdo inclinari ut Pli. Gellius. M. Tul. subcisiua tẽpora elegãter appellãt q̃si subtracta subducta subsectaq; negociis rebusq; necessariis: q̃ uulgo furto subrepta dñr hic subsiciuũ accipe p reliquũ: & supuacaneum quasi subsectũ ex reliquo grege diuẽdito. sicut in. xi. quoq; dixit qd subsiciuũ: q̃uis iteratæ iã ti adtiõi remãsisset. Lucianus d x τ υσ τατον και απολελειμμενον Lucius noster relictũ solũ & subsiciuũ in. xii. commẽtario Suetonii nostrũ sup hoc uerbo extat annotamentũ: illud adde apud Noniũ Marcellũ legi uulgo subsiuũ cũ legendũ mea qdẽ sententia sit subsiciuũ: qd̃ significare ait sequẽs succedaneũ succedẽs tanq̃ a succedẽdo inclinatũ. De dẽtibus ætatis cõputabant: ætas ueterinoꝝ ut Pli. uerbis utar dẽtibus indicatur equus amittit. xxx. mẽse primores utrinq; binos sequẽti anno totidẽ pximos anno icipiẽte binos amittit: q sexto anno renascunt̃ septimo anno oĩs habet. & renatos: & imutabiles:

de dẽtibus meis ætates cõputabãt: manũ cuiusdã: fetore sordẽtẽ: q gingiuas identidẽ meas putidis scalpebat digitis: mordicus arreptã plenissime cõtriui. q̃ res circunstantiũ ab emptiõe mea: ut pote ferocissimi: deterruit aios. Tũc pco disruptis faucib⁹: & rauca uoce saucius in meas fortunas: ridiculos istruebat iocos quẽ ad finẽ cãtheriũ istũ ueni si ustra subiciemus & uetulũ: extritis ũgulis debilẽ. & dolore deformẽ & iherti pigricia ferocẽ. nec qcq̃ amplius: q̃ ruderariũ cribrũ. atq; adeoq; : uendonemus eũ cupiã. siq tñ fœnũ suũ pdere nõ grauat̃. ad istũ modũ pco ille cachinos circustãtibus cõmouebat: sed illa fortũa mea seuissima. quã p tot regiões iã fugiẽs effugere: uel

Senectus dentium brũcitate

nec postea quot annoꝝ: ut inqt Columella manifesto cõprẽdi põt. Asinoꝝ genus. xxx. mẽse similiter amittit deinde senis mẽsibus: qd̃ si nõ prius pepetint: q̃ decidant postremi: sterilitas certa absumpta hac obseruatione senectus in eqs & cæteris ueterinis intelligit̃ dentiũ broncitate: hoc est pminẽtia. & supciliorꝝ can cie & cũ tempora lacunis incipiũt cauari. Lucia. τισ τοματην μων ανοιγοντεσ και την ηλικιαν τοισ οδουσιν εκαστοσ τεκμαιρομενοι. i. ora aperientes ætatẽ singuloꝝ ex dẽtibus inspiciebãt. Cõputabãt. Cõputatiores græco uocabulo psepho pectas uocãt. qua dictione & nostri utunt̃. Maternus ait Mercuriũ facere psephopectas. Fetore sordẽtẽ. Lucianus simplicius & breuius hæc tradit: quæ

Psepho pectæ

noster festiuius intexuitq; ridiculoꝝ enarrat. ut nũc in uẽditiõe asini festiuiter tẽpestiuiterq; inseruit fabellã de eo. cuius manũ fetẽtẽ mordicus cõtriuit. dũ eã infertat intra gingiuas. & ita curiosius asini explorat ætatẽ. Talia idẽtidẽ ieri uidemus ab his q equos & ueterina mercant̃. Identidẽ. frequenter.

Cãterius

Disruptis faucibus. Disrũpi fauces dicunt̃ in pcone ex boatu nimio. & dũ nimis exerta uoce. proclamat. Quẽ ad finẽ. Hi sunt ioci ridiculi pconis: qbus illudebat asino inuẽdibili. Cãteriũ. Nomen

Cãterius uinea

est probri. & utilitatis. ακυρωσ tñ impropriẽ. cãterius. n. pprie dicit̃ equus castratus. non aũt asinus tales aũt deteriores uiliores q; esse nemo ambigit; ob hoc inqt Plau. ego faxim mulli pcio q superant equos

Prouerbium

sient uiliores gallicis cãteriis. apud Victruuiũ cãterii sunt trabes. in structuris ædificioꝝ: qui hodie q; uulgo ita nũcupat̃. Rustici quoq; cãteriũ uocãt uineæ genus. quæ simplici iugo cõstat ordine porrecto

Rideo cãterie

Talis uino melior esse fert̃: q̃ñ sibi ipsa nõ obũbrat: assiduoq; sole coquit̃. De cãterio equo puerbium est uetus. Rideo inquit galba cãterio: qd̃ dr̃ de his: qui in principio rei alicuius inchoatæ deficiũt. nam Sulpitius Galba cũ in puinciã exiẽs ad portã ipsam cãteriũ suũ aĩaduerteret cecidisse. Rideo iquit cãterie. te iã lassum esse cũ tã longũ iter iturus uix id sis ingressus. Venui. Vẽditioni. Extritis ungu-

Ruderariũ cribrũ
Rudus
Rudera
Statuminantur
Rudetum

lis. Ex imitatione Plauti sic scribẽtis in Asinaria; nẽpe eos asinos prædicas uetulos claudos quibus subtritæ ad fœmina iã erant ungulæ. Dolore. minutulus error qui emendari põt unius litteræ immutatione. ut p dolore legas colore deformẽ: color. n. maxime spectari solet in uenalibus iumentis. ita ut honestate coloris sæpe præciosiora fiãt: sicut ecõtrario. ex coloris malitia repudiant̃. Vir. i descriptione equoꝝ illud celebratissimũ prodidit: honesti spadices glauciq;. color deterrimus albis & giluo.

Ruderariũ cribrũ. Nihil prorsus cõtemptibilius abiectius despectius: In asino dici potuit; q̃ ut Ruderariũ cribrũ diceret̃: qtto dicto signat̃ asinus nulli rei prorsus utilis: nisi ut ex eius corio hat cribrũ nõ frumentariũ sed rudenariũ quasi dicas stercorariũ ad rudera. s. ex purganda accõmodatũ. quoniã nihil esse potest uilius. est. n. rudus stercus qd̃ radit̃. Rudera quoq; dicunt̃ purgamẽta & quisquiliæ cemẽticii & latericii patiens uetusti. & diruti. Palladius interpretat̃ saxa cõtusa. quibus pauimenta statuminãt̃ hoc ẽ solidant̃ qd̃ & Victruuius refert. De rudere nouo & uetusto scripsi copiose in cõmẽtariis Suetonii. Rudetũ appellat cato locũ rudens plenũ. qui Pli. ruderatus dr̃. Inde fit uerbũ elegans eruderare

derare:qd' est expurgare defecare emaculare. Sidonius Apollinaris aures uirosa susurronū fece com pletas erudetat. Fœnū pdere. Qui pascit asinū inutilē nulliq; rei ,prsus bonū operā ut dr̄ pdit & i pēsā facitq; iacturā pabuli quo alitur. Cato pcipit boues uetulos oues reiculas:armēta reicula esse uē denda. Seruū quoq; senē inq̄ uēdat paterfamilias. Adeo nihil inutile pascēdū esse cēset ,ppe inclemē ter. Reticula aūt dicunt aialia:quæ ob ætatē uel morbū pindeac inutilia reiciunt. Nō potuit. Le gere potuit ut sit prima psona:de se.n.loquēs inquit:Ego fortunā nec effugere potui nec placare. Cæ

pcedētibus malis placare nō potui rursum ī me cæ cos detorsit oculos:& emptorē aptissimum:duris meis casibus ire reptū obiecit. scitote qualē Cyne dū. & senē Cynedu caluū qdē:sed cincinis sœmi cāis & pēdulis capillatū. unū de triuiali popularium fece:q p plateas:& oppida cymbalis & crotalis per sonātes: deāq; syriā circūferētes medicate compel lūt. Is nimio pstinādi studio pconē rogat ciuitatis esse. At ille cappadociū me:& satis forticulū denū ciat rursū reqrit ānos ætatis meæ. sed pco lasciui

cos oculos. Cæca & exoculata fingitur fortuna:ut ante dictū est:oculos tamē illos nō uidētes ait detorsisse in semet ipsum tāq; in materiā calamitatis:quē ptinaciter uelit infectari. Scitote qua lē cinedū. Lucianus κιναιδος γαυκαι γερωρ cinedus inqt erat & senex. Ci cinnis semicanis. Capillis ex parte cane scentibus cicinnos aūt dici capillos iā notū. unde cincinnatorū Romæ familia cuius initiū nc erat crinis. Inde cincinati pro capillatis crispulis cōatis dicti. M. Varro cincinnū signat esse intortū ca pillū sic scribens in re rustica:i. sest coli culus uireus intortus. ut cincinnus. græ

Cincini. Cincinari

co uocabulo βοστρυξ και βοστρυχος dicit capillus:& cæsaries hoc ideo apposui ut trāseuter mēdū. to. Item ex codicibus Firmici materni:in qbus sic legit uolumine tertio matheseos. Venus crispos cri nui facit bostritis conaros:tu uero corrige bostrichis comatos. i. capillis mulieribus cæsariatos. Itē in. yn. ubi de sidere pleiadū sit mētio legit:quorū inflexi crines torquent semper in lustris hos:ut frequē Bostricos locus materni
ter appositis ego emendo in hostrichis appositis. ut sit sensus uetustus: ab his q nati sunt oriētibus ple pandibus crines torqri inflectiq; appositis frequēter bostrichis hoc est capillitio muliebri:& alienis cri nibus annexis;ut ita adulteria coma ficti pulchritudinē mentiant. mentio lustrorū hoc in loco intēpe Fex triuialis
situa est & ab intellectu scriptoris aliena. Vnū de fece. Ex Luciano τουτωνεις των την θεον την συριαν
ueis τας κωμας και τους αγρους περιφεροντων και την θεον επαιτειν αναγκαζοντων erat inqt unus ex Triualia
his. qui deam syriā per castella & agros circūferētes cogunt eā medicare. fecem triualē accipe pro sor Crotala
didi. plebecula & feculētis ac uulgaribus hoībus. Triuialia dicunt ,ptrita inuulgata ,pmiscua & ob hoc crotalia
uilia ac triuiorū usu celebrata. Crotalis psonantes. Crotala:instrumēta sunt sonora & crepitantia. a margarite
pulsatione dicta. orbicul s æneis sonū collisione reddentibus;græci κροτον dicunt plausum ac strepi crotalos
tū:& κροτεω plaudo κροταλιζω strepo:inde crotalorū nomen in carmine Ouidiano cimbala cū crota hō qui
lis prurigis arma priapi. in idyllio Maroniano. crispū sub crolato docta mouere latus. Pli. in. ix. docet liber luci
crotalia appellari margaritas quasdā resonātes quarū sono colliluq; gaudebant apud græcos crotalon ani de dea
quoq; significat calamū diuisum pparatūq; ad musicū modularū. crotalos uero masculino genere d syria
hō sonora uoce ,pnūcians. hoc est ut græci dicūt ευλωττος και ευστομος. Deā syriā. Extat Lucia Dea syria
ni libellus q inscribit περι της συριης θεου. i. de dea syria;quo festiuus scriptor tradit se uidisse in syr quæ
ria statuā in templo deæ multiformē. q qdē esset iuno haberet tñ aliqd Palladis & Veneris. & lunæ. & Assyrii
Rheæ:& Dianæ. & nemesios. & parcarū. q altera manu;tenebat sceptrū. altera fusum;in capite radios se stigmatici
rebat igné ceston:lōgiq; sermone demōstrat Deā syriā esse numen unū:qd multiiugis noībus orbis uene lucianus
ref. Cuius sacerdotes crotala pulsābāt. cū galli sacrificātes secabāt brachia:multi timpana pcutiebāt assyrius
ait diuina cātica cōcinnebāt. furor aūt multos corripit. q gladio secāt uestimenta p urbē discurrētes. lucianus
sacrificāt aūt huic deæ boues masculos & uaccas necnō capras & oues. Porci uero tanq; ipuri ominabi blasphe
lesq; neq; imolant;neq; alunt. radūt capita & supcilia. In sacris deæ qbusdā iūcturas manuū: & ceruimus
ces stigmatibus notāt. nde assirii oēs stigmatici uisunt. hinc Lucius nr̄ de Dea syria. Deæq; sacerdoti lucianus
bus plurima trāstulit cōmodissime trāsposuitq;. ex Luciano:quo ī primis archetypo usus est Lucia. āt antiquior
mō se patrēsem. mō assyriū esse dicit. tāq natus hic oriūdus illinc fuerint:ut illud Iuuanū nati charta Apuleio
gine otiū di syracusis. Suidas refert Lucianū fuisse samosatēū ex syriæ. s. ciuitate:atq; eū cognomina cuias
tū βλασφημον η δυσφημον κληθεν. qa de diis nō bene crediderit. & ridicula pscripsit. floruit aūt sub tra cuiatis
tano haud sane multo maior natu q̄ lucius noster hoc trāseunter libuit intexere qa nōnulli falso cre
diderūt lucianū ex Apuleio nō apuleiū ex luciano Asinū aureū trāscripsisse. De hac autem Dea syria
sparsim inserent annotamēta ,pur uariis locis occurret occasio sunt.n. talia magis digerēda q̄ incōdi
te aceruāda. siqdem disposita delectāt cōfusa perturbāt. Cuiatis essem. Cuius patriæ gētis nationis. cu
ias dicit & cuiatis cōi genere ,pnomē est gentē significās:ut docent grāmatici & annotani in. v. cōmenta
rio Tusculanarū. in asinis patria spectatur Generosi sunt in peloponesso archadici in italia reatini ex
quorū femino optimi ,pgenerant auctores Varro & Pli. Capadociū me. Qui mācipia uendūt na
tione cuiusq; in uēditione ,pnūciare debent:ut inquit Vlpia. plerūq;. n. natio serui aut prouocat aut de

terret emptorẽ. Iccirco interest nostra scire nationẽ præsumptũ; &.n. est quosdã seruos bonos esse: q nationis sunt non isamatæ quosdã malos uideri: q a ca natione sunt: quæ magis infamis est. nũc itaq; p̃/co ex hac doctrina nationẽ pronunciat uenalis Asini tanq̃ mancipii: cumq; esse ait cappadocẽ tanq̃ nationis probatæ. namq; ex cappadocia regione asiatica serui utiles & boni uenales deportabantur: quos cappadocas poetæ cõcinnentes appellitant. Persius. Martialis. Papinius. Ad hunc intellectum referendus est uersus ille Oratianus eger æris cappadocũ rex. ubi rex cappadocum significatur non rex cappadociæ ut ego sentio: sed dominus fabulosus. habensq; cappadocum .i. mãcipiorum legiones in famulicio cappadociã bifariam diuisa est in maiorẽ cappadociã. & alterã quã pontum nomiauerũt. Strabo in xii. cappadociam dicit fuisse diuisam in decem strageas: hoc est præfecturas: olim Romani cõcessere libertatem cappadocibus ob amicitiam: quã illi recusauerunt dicentes se eam ferre non posse orarũtq;: ut sibi rex daretur Tunc Romani admirati q̃ inuenirent. qui libertatem recusarent permisere: ut quẽ uellent regem eligerent illi ariobarzanem elegerunt;

cappadoces serui
cappadocia
Strata gea perfectura
Libertatẽ recusant cappadoces
cappadocia rex excellens

ens mathematicis qdã: q stellas ei⁹ disposuit qñtũ ei numerauit annũ: sed ipse. f. melius istud de suis nouit p̃fessionibus q̃q̃ .n. prudẽs: crimẽ Corneliæ legis incurrã: si ciuẽ Romanũ pro seruo tibi uẽdideo quin emis bonũ & frugi mancipiũ: qd' te: & foris: & domi poterit iuuare? Sed exinde odiosus emptor: aliud de alio nõ desinit q̃rere. d ẽiq; de mãsuetudine ẽt meã pcõctat' anxie. At p̃co ueruecẽ inqt. nõ asinũ uides: ad usum oẽm qetũ. nõ mordacẽ

cum igitur ex cappadocia boni serui uenirent. ad id alludens asinum scite festiuiterq; cappadocium esse pronunciat tanq̃ generosum. Dum hæc cõderem subit memoria rei uulgaris quidem & quotidianæ attamen notabilis. &.n. uulgo quotidie uolentes quãlibet rem excellentiam denotare. eam cappadocam appellant. Tam uiri q̃ fœminæ: tam pueri q̃ senes. sic faba prægrãdis & eximia dicitur cappadocia: sic egregie ĩprobus dicitur esse ex cappadocia: sic de aliis prope infinitis dicitur cappadox est. Nimirum debet subesse ratio aliqua in tanta uulgi nominatione. quam ego conjectatorie cõiecto fluxisse ex hac appellatione seruili. nam cum seruum bonum frugi & præter cæteros aptionem in uenditione uellent ostendere; cappadocem eum & ex cappadocia esse pronunciabant: tanq̃ ex natione minus infamata. & ex qua mancipia omnium præstantissima optimaq; uenui subiiciebantur. Res interdum protritas & in usu uulgi promiscuas mecum mussitans: ad doctrinã moresq; priscorum pro uirili parte reuocare contendo. ut uideantur municipes mei nõ parum multa retinere doctæ antiquitatis uocabula atq; adumbrata uestigia: super quo alibi plura: illud adde dignum annotatu. Quod apud græcos dicitur τρια καππα κακιστα. id est tria. ccc. pessima uidelicet cappadocia: creta: cicilia: tanquam homines indidem prouenietes sint pessimi mortalium. dicitur ab eisdem græcis mõstrum siue portentum cappadocion. Diuus Augustinus in libro de grammatica illud τρια καππα κακιστα. id est tria cappa pessima autumat dici de tribus cornelius uidelicet: Cornelio sulla: Cornelio cina: Cornelio lentulo; qui pessimi pernitiosissimiq; extitere.

Tria cappa pessima
Leges corneliæ
Error de orõne cornelio

Mathematicus. Peritus scientiæ sideralis & matheseos professor; qui & genethliaci. & caldei & planetarii nominantur de quibus apud Suetonium copiosius. Corneliæ legis. Cornelius sylla dictator leges tulit ab ipsius nomie Cornelias nũcupatas. Marcus Tullius in prima philippica. Quæ re acta gracchi leges semproniæ proferentur. quære syllæ corneliæ. Apud iurisconsultos. Mẽtio est de legibus cornelius. Titulo ad legem Corneliam de falsis. Item ad legem corneliam de siccariis & ueneficiis. & aliis pluribus in locis erat in lege cornelia caput; quo pœna sanciebatur in illum. qui liberum hominem pro seruo uendidisset. isq; pœna ipsius legis corneliæ tenebatur. in libris iurisconsultorum non extat hæc quidem lex comeliæ. Sed per alias leges interdicitur; ne quis liberum pro seruo uendat. Nunc itaq; ueluti asinus sit mancipium & homo uenalis. Festiuiter ludens meminit corneliæ legis corrigendus est error in hoc loco multorum; qui legẽtes apud Quintilianum & alios citati testimonia Mar. Tullii pro Cornelio intelligunt orationem p̃ Cornelio Balbo. cum intelligenda sit oratio pro Cornelio de maiestate: qui in tribunatu pro rostris: pro contione. condicem in quo lex erat perscripta ipse recitauit: quod ante Cornelium nemo tribunus fecisse estimabatur. & iccirco accusatus. tanquam maiestatem tribuniciam imminuisse quem cicero defendit; egitq; pro Cornelio quatriduo; qua in causa Fulgẽtibus armis præliatus esse proditur. cõsequutus dicendo ut populus Romanus admirationem suam. non acclamatione tantum. sed etiã plausu confiteretur.

Venaliciarius
Seruus frugi
Anxitudo
albitudo

Quin Hortatiuum est. Bonum & frugi. Verbis hisce utebatur uenaliciarius: idest uenditor in uenditione seruorũ & propria laus serui est; ut frugi dicatur. idest utilis necessarius. Oratius in sermonibus dauus ne. ita dauus. Amicum mancipium. domino & frugi. Plautus; ita seruum par uidetur frugi sese instituere: frequens est locutio apud auctores bonæ frugi seruus. Percontatur anxie. Ex more. s. emptorum. qui in emendo rem uenalem curiosius contemplantur cauentes ne a uenditore circumueniatur: Anxitudinem dixerunt ueteres pro angore: sicut albitudinem pro albore. candoreue. Ueruecem uides Idest mansuetum mitem quietum instar ueruecis: & ueruecina placiditate præditum: in proximo uolumine dixit quouis ueruece mitiorem efficere.

Nec

Nec calcitronem. In edicto edilitio scriptum sic fuit. equus mordax, ac calcitro uitiosus nō morbosus est. calcitrones autem dicuntur. qui infestant calcibus & calcitrandi uitio sunt obnoxii: quod nō solum de brutis aīantibus: sed est de hoibus dici testis est, Plautus in asinaria his uerbis: ita hæc morata est ianua. exemplo ianitorē clamat ,pcul si quem uidet ire ad se calcitronem. Fœminibus. Femoribus & coxis: signare locutus: nam fœmina propriæ sunt partes femorum interiores qđ docet Plini. sic scribens in. xxi. iii. fœmina atteri aduriq; equitatu notum est.

Calcitrones
Fœmina

nec calcitronē quidem sed ,prsus ut asini corio modestum hominem inhabitare credas. quæ res cogitu non ardua: Nam si faciē tuā mediis eius fœminibus emiseris: facile pcontaberis: q̄ grandem tibi demonstret patientiam: sic præco lucronem tractabat diacule: sed ille cognito cauillatu: similis indignati. At te inquit cadauer surdum: & mutum: delirumque præconem: omnipotens & omniparēs dea syria: & sanctus Sabadius: & bellōa: & mater Idea cum suo Adone. Venus domina: cecū reddant qui

Lurconem. Nonne proproso contumeliosoq; lurconem dixit: lurcones autem dicuntur edaces uoratores manducones. a lurcando nuncupati lurcare enim est. cum auiditate cibum sumere. pomponius. lardum lurcabat iubēs Celebratus est ille uersus Lucillianus uiuite lurcones comedones uiuite uentres. Vbi uentres si credimus donato posuit pro parasitis edacibus quorum deus uenter est. Dicacule. Facere salse mordaciter. Dicacitas auctore quintiliano a dicendo ducta est proprie significans sermonem cum risu aliquos incessentem. ideo demosthenem urbanū fuisse dicunt dicacem negant. itidem a dicendo dicteria nominata: sunt autē

Lurcōes
Lurcare
Ventres pro parasitis
Dicacitas

dicteria ioci & cauillatiōes græci scomata & ledorias uocāt de qbus suo loco plura. Cauillatu Cauillatione irrisione. Atte inqt. Impræcatio dira in pconē qua īprecat̃: ut ira deorū & ultione obsurdescat obmutescat excecet̃. Oīpotens dea syria. Plīi tradunt: & memorat Augu. i. xii. de ciuitate dei unū esse deū & unā deā: q̄ numina uarii noībus nuncupantur. sic sol apollo liber hercules mars mercurius aliis quoq; prope infinitis nominibus colitur. sic iuno dicitur dea tellus & mater magna & ceres. Diana luna. proserpina dr̃ eadem Dea syria ut autem magistra lectione compertum habemus. Deæ syriæ: & deæ cybeles quam & magnam matrem dicunt sacra sunt consimilia: cum una sit dea: nam sicut cybeleii: galli amputant sibi uirilia sic & deæ syriæ semiuiri cinedi. sicut illi fanatici secant membra & insana iactatione discurrūt: ita sacerdotes deæ syriæ prosecant musculos gladiis lancinant membra flagris & afflatu furoris bacchabundi uaticinant̃: ex hoc profectu & uerberatione cum membra tumescant siriacorum sacerdotum ob id dixisse uidetur martialis iuro per syrios tibi tumores. Omnino communia & fere eadem numina esse produntur cibele & dea syria & ut inquit Augustinus non tam sunt multæ deæ: q̄ multa unius nomina. igitur quæ cognomina conueniunt cibelæ eadem deæ syriæ decenter: apponuntur. cibelæ omniparens cognominatur: quod telluris epitheton est nam eandem & tellurem & magnam partem esse uolunt: consimiliter dea syria nominat̃ omnipotens omniparēsq;. quasi omnium parens omnia gignens. complusculа alia sunt consimilia: atq; germana: quæ prout occurrent: suo loco dicentur. Sanctus sabadius. Eundem haberi solem atq; liberum accepimus: quem sabadium nuncupantes magnifica regione in thracia celebrant: ut. Alexander scribit eiq; deo in colle ædes dicata est specie rotunda cuius medium interpatet tectum. rotunditas ædis monstrat huiusce sideris speciē: summoq; tecto lumen admittitur ut apparet solem cuncta uertice summo lustrare lucis immissu: & quia eo uniuersa patescunt igitur cum dea syria sit luna. & cætera numina fœminea complectatur: merito illi iungitur sabadius qui est sol & liber pater breuiterq; omnia masculina numina complectitur Addamus hoc in loco & illud tanquam auctarium quod numina quædam antiqui coluerunt utriusq; sexus particulatione pollentia: quos deos arsenothelis appellant. quasi dicas masculo fœminos: quo nomine quædā quoq; animalia ab Aristotele noīantur semet incuntia. Sabadii dei meminit. M. T. in libris legum: eumq; ut peregrinum eiectum a ciuitate atticorum tradit & si mendose sabeius pro sabadinus scriptum legitur in monumentis græcorum maximeq; apud suidam comperio sabazium dici deū Dionysium hoc est bacchum [illegible]. ita enim barbari dicunt bacchari. Bellona. Dea bellide qua Virgilius in. viii. quam cum sanguineo sequitur bellona flagello soror martis & uxor: nā ut inquit Augu. in sexto matrimonia sororum iungimus & fratrum bellonam matri collocamus: uulcano uenerem neptuno salaciam. bellona dicta ut grammatici deriuāt quasi bellonata: alio quoq; nomine enyo poetis nominatur. Idea cibele. Ab ida monte phrigiæ & cretæ: sortita nomen utrobiq; enim cerimoniæ cibeles in magna erant ueneratione hospes numinis idei dicitur a satirographo scipio nasica qui simulachrum cibeles hospicio domestico accœpit. Cum suo adone. Hoc iungendum ē inferioribus. ut ita iuncti legas: cū suo adone uenus dñanam sicut atis iūgit̃ cibel e ita ueneri copulat̃ adonis de quo supra dictum est ab apro tradunt interemptū Adonim id ad solē referētes ī Ezechiele scriptū est, & ecce ibi mulieres sedebant lugentes adonidem, ubi intelligi uult fuisse dolatriam celebratā

Dicteria
Scomata
Vnus deus
Nomina plura
Cibele & dea syria eadem
Omniparens
Sabadius
Arsenothelis dii
Bellona
Enyo
Adoni-

in honorem adonidis scribit Amianus Marcellinus in .xxii. historiarum adonia fuisse festiuitatẽ adoni dedicatam uerba Marcellini hæc sunt Euenerat hisdem diebus anno cursu cõpleto adonia ritu ueteri celebrari amato ueneris: ut fabulæ fingunt apri dente ferali deleto qđ in adulto flore sectum est

Scurra Scurrilis

indicium frugũ de adonide q colebat̃ in syria fabulat̃ Lucia in libro de Dea syria. Scurrilibus. Ridiculis & mordacibus a scurra scurrilis deriuatur. Quintia. in .vi. scurrilem dicacitatem oratori alienissimam esse tradit consimiliter. M. T. scurrilem iocu improbat perinde ac indecorum oratori & uiro graui

scurrilibus iam dudum cõtra me uelitaris iocis. An me putas inepte iumento fero posse deã cõmittere ut turbatum. repente diuinũ deiiciat simulachrũ? egoq; miser cogar crinibus solutis discurrerẽ & deæ meæ humi iacenti aliquem medicum quærere. Accepto tali sermone: cogitabã subito uelut lymphaticus exilire: ut me ferocitate cernens exasperatum emptionem desineret. Sed pueniit cogitatum meũ emptor anxius. pcio depenso statim qđ quidẽ gaudens dñs. s. tedio mei: facile suscepit septẽdecim denariũ & illico me tumida spartea deligatum tradidit Philebo: hoc enim nomine censebatur iam me⁹ dominus. At ille susceptũ nouitium famulum trahebat ad domum. statimque illic de primo limine proclamat: puellæ seruum uobis pulchellum en ecce mercato perduxi: sed illæ puellæ chorus erat: cynedorum: quæ statim exultãtes in gaudiũ fracta rauca: & effemiata uoce clamores absonos intollũt

Velitaris. Velitari est probra ultro citroq; obiectare. uelitatio quoq; dicitur probrorum obiectatio ab exemplo uelitaris pugnæ: de hoc supra scripsi uelitatim aduerbium est: ut salutatim quo usus est Sisenna. Fero. Asino feritatis indomitæ ferinæq; naturæ. Simulacrũ statutam deæ syriæ. Medicũ. festiuiter dictum de medico staturæ fractæ parãdo. Lymphaticus: Furibundus fanaticus: bacchabũdus græci νυμφοληπτον uocant. lymphare est in furorem cõmouere. Valc. flaccus totam lymphauerat urbem: Statius. It lymphante deo scatẽt poetæ hac locutione. Emptionem desineret. Omitteret & ab emptione desisteret locutio elegans: & apud eruditos frequens. M. Tullius libenter mehercu

Artem desinere

le artem desinerem tecumq; & cum similibus nostri uiuerem: passiue dixit

Desita uocabula

Au. Gellius disciplina tibiis canẽdi desita est. idest uocabula desita uocat que desierunt eẽ in usu & exoleuerit. Præ

Numi appendebantur

cio depenso. Depẽlum accipe p soluto uerbũ ductũ ex ritu priscorum: apđ quos asses librales appẽdebant̃. inde expẽsa in rõnibus & ipensa dñr: ab eodem ære ipendẽdo dispẽsatores & pẽsiones. inde dispendiũ quoq; p dã

Mille denarium

no qđ in dispẽdendo solet minus fieri hinc ẽt cõpẽdia & ipendia noiant̃. M. Var. & Pli auctores. Tedio mei. Signat se minimo pcio fuisse diuenditum cum dñs asini uel tantula mercedula accepta gauderet: ab alienare asinum fastiditum: cuiusq; tedio iam pridem afficiebatur Septemdecim dena-

Mina hẽt drachmas .lxxv.

rium. Pro denariorum. sic. n. ueteres locuuntur hoc mille denarium hoc mille nummum pro denariorum: & numorum. dicebant etiam duo milia denaria auctor. M. Varro in libris de analogia. Lucia. ait asinum fuisse huic cynedo uenditum τριακοντα δραχμων. i. triginta drachmis. Mina autem siue libra

Spartea Spartũ

hẽt drachmas .lxxv. Philebo. Græce dicitur φιληβος τουτο γαρ ειχεν ονομα ο ωνησαμενος με. philebus hoc enim nomen habebat meus emptor. Tumida parte deligatum. Eam partem in asino signat:

Spartaria carthago

quæ tumore turgida circa collum iumentorum propter uincula tractoria esse solet. Codex manu scriptus habet tumida spartea quæ lectio purior est & probior ubi spartea ponitur pro helcio & uinculo ad trahendum accommodato dicta a sparto ex quo conficitur: spartum autem herba hiberica est siue iuncus: quo sutiles naues suebantur: a cuius copia carthago noua in hispania spartaria cognominatur hinc sportæ: quasi spartæ dictæ de sparto plura Pli. in .xix. idẽ in .xxiiii. dubitat an genista. quæ præstat usum utilium sit spartum. græci ad funes sparto usi sunt: unde spartea pro fune: & uinculo tumida autem dixit a crassitudine funes & uinculi spartei. Nouicium famulum. Asinum intellige. Puellæ. Festiuiter & merito puellas appellat effeminatos euiratosq; cynedos qui in sexum pene muliebrẽ erant reformati. citra omnem uirilitatem: quos redebat q nati essent masculi. sic Catullus atym: sic gallos cybeleios: qui genitalia mutilabant fœminino genere decenter appellat. Lucianus: ω κορασια δουλον υμιν ωνημαι καλον και αδρον και καππαδοκην το γενος. idest o puellæ seruum uobis emi pulchrum & uberem & natione cappadocem ubi annotandum a Luciano quoque commendari asinum cappadocem tanq̃ ex regione præcellenti: ut dudum a nobis explicatum est. interpres Luciani quid sibi uoluerit. hoc in loco non dispicio qui illud ω κορασια interptat̃ coralia. iscitissime ieptissimeq; cũ

Interpres Luciani cecutiens

apud græcos dictione usitatissima τω κορασιων puella dicatur: & Lucius noster ω κορασια scitissime expsserit dicens o puellæ. Illæ puellæ. Ex Luciano ad uerbum: ησαν τα κορασια ταυτα οχλος κιναιδων συνεργων του φιληβου. idest erant illæ puellæ turba cynedorum philebi cooperatorũ. In tollunt. Tollunt sustolunt clamores insuaues & absurdos interdum absonus dicitur: sine sono: ut tradit Nonius.

Rati. Opinantes. Ministerio suo. Obscenum ministerium intelligi uult quo.s.cynedi & patici co Fabula
lumnia a subactore. Non ceruam pro uirgine. Alludit ad fabulam iphigeniæ. quæ talis est cum græ iphigeniæ
ci i expeditionem troianã pficiscentes i aulidem uenissent. Agamemnon ceruum Dianæ ignarus occi
dit unde irata dea flatus uẽtorum remouit:& in undis uiolentior commota tempestas: quãobrem cũ
nauigare non possent.& pestilentiam sustinerent. oracula consulta dixerunt agamemnonio sanguine
dianã eẽ placandam:& ut Ouidius narrat. calchas uates cecinit sanguine uirgineo placandam uirginis

rati.s.uere quempiam hominem seruulum: ministerio suo paratum. Sed postq̃ non ceruam pro uirgine sed asinum pro homine succidaneum uidere: nare detorta: magistrum suum uarie cauilant. non .n. seruũ: sed maritũ illum scilicet sibi perduxisse. Et heus aiũt. caue ne solus exedas tam. bellum scilicet pullulum: sed nobis quoq; tuis palumbulis nõ nũq̃ imptias. hæc & huiusmodi mutuo blacterantes: præsepio me proximum deligant. Erat quidam iuuenis satis corpulantus: choraula doctissimus:

iram esse deo. ergo cum ab Vlyxe pnuptiarum simulatiõem abducta iphigenia in eo esset ut imolaretur:& ante arã consisteret numinis miseratõe sublata est cerua supposita; ipsa uero translata ad tauricam regionẽ regi toanti tradita sacerdos dianæ facta est. Lucre. uero & Vir. citra mentionẽ ceruæ suppositæ ꝑdiderunt cesam esse iphigeniã. & eius sanguine uentos tempestatẽq; placatã. Lucre. iphianasam uocat. sic scribens: iphianassai turparunt sanguine fœde ductores danaum. Oui. Mar. cæteri pro uirgine suppositã ceruam crediderunt notũ ẽ nasõis carmẽ supposita fert mutasse mycẽida cerua. Succedaneũ. Sup positũ. subditũ. uicariũ uocabulũ est ex plautino fonte deriuatũ. i epidico. n. scriptũ est men piaculatẽ oportet fieri ob stulticiam tuã: ut meũ tergũ stulticiæ tuæ subdas succidãeũ q̃ri aũt solet a studiosis qd significet & q̃ nã apud antiquos forẽt hostiæ succidaneæ. ẽ aũt succidaneus q succedit i alienũ locũ q̃ si uicarius suppositusq;: a succẽdo dictus succidaneæ hostiæ. ut docet. Au. G. quasi succedaneæ appellatæ sunt quoniam si primis hostiis litatum nõ erat. aliæ post easdem ductæ hostiæ cædebãtur quæ prioribus quasi cæsis luendi piaculi gratia subdebantur.& succedebant. ob id succidaneæ a succedendo nominatæ eadem ratione uerbi præcidaneæ quoq; hostiæ dicuntur quæ ante sacrificia solemnia pridie ceduntur quin etiam ferias præcidaneas dici uoluerunt quæ solemnes legitimasq; ferias præcederent. M. Cato prius inquit quam messem facias porcã præcidaneam hoc modo fieri oportet de qua sic scribit Gellius porca præcidanea appellata. quam piaculi gratia ante fruges nouas fieri cœptas immolari cereri mos fuit. quod ad succidaneum attinet. Diuus Cyprianus non minus elegantiæ oratoriæ quã ecclesiasticæ doctrinæ consultus decenter dictionem hanc usurpat. cum ait non potest uideri cessasse. q̃ uicarios substituit:& qui pro se uno plures succedaneos suggerit. Nare detorta. Indicium est indignationis irrisionisq;. naribus enim ut auctor est Quintilianus derisus contemptus fastidium significari solet. Magistrum. Philebum. Cauillantur. Irrident illudunt fastidiunt Lucianus ait ἐσκωπτεν. nam σκωπτω græce cauillor. Maritum. Obscena ei significatio est tanquam philebus asinum redemerit sicut uxor uirum a quo subagitaretur erat enim cyneus paticus Lucianus τουτον ουδουλον αλλα νυμφιον non hunc seruum sed sponsum ducis. Exedas pullulum. Sensus est. nolito tu solus perfrui hoc asello sed eius concubitus nobiscum quoq; partiario communica. Allegoricos totum dictum namq; solemus soli: exedere & edendo absumere pullulos illos totos: qui sunt sciti saporis nulla parte sodalibus impartita bellus præterea pullulus dicitur festiuum elegansq; deliciolum.& est nomen blãdimenti. olim Caligula a Romanis appellatus est pullus & puppus. Plautus quoq; ait in cassina meus pullus. meus passer. mea columba mi lepus. Antiqui pullum uocabant puerum eius a quo amabantur: unde quintus fabius q̃ eius natis fulmine icta esset pullus iouis appellatus est Plinius noster in arboribus pullulos uocat sobolem pullulantem. ex radicibus & plantaria: nullis uero arboribus tales pullulli proueniunt nisi quarum radices amore solis atq; hymbris in summa tellure spaciantꝰ. Palumbis. Translatio a pullis palumbium: qbus adhuc ĩplumibus cibũ impartiri solet mr.& nos infarcimus Plautus in asinaria ubi qd dederã. q̃si colũbæ pulli in ore ambæ meo usq; eratis. uiuere palũbes ad. xxx. annũ Aristoteles & Pli. auctores sunt hyeme muti sunt uere uocales. Nigidius putat cũ oua incubant sub tecto noĩata palumbẽ relinquere nidos. caro palumbis in cibatu cœrcet uenerem & ingnia hebetat hĩc Albertus magnus q melius calebat physicas philosophias q̃ latinitatis elegantias palumbũ ex eo dici tradit qd'percat lũbis pp ueneris.s. refrigeratioẽ. palũbus ferus e posca decoctus medetur celiacis celiaci Varroni & Pli. sunt q laborant aluo cita. Cor. celsus celiacũ morbũ a græcis noĩari tradit qui ĩ uẽtriculi porca consistit. Mutuo. Vicissim mutuiter q uoq; a ueteribus dĩ. Blacterantes. stulte & cupide & immodice loquentes qd'uerbum a græco. βλαξ originem ducit blax autem dicitur stolidus & mollis. apud Oratium blaterare prima syllaba correp ta ponitur illo uersu & magno blateras clamore fugisq;. Choraula. Choraules græce dicitur Tibicen. Choraulam appellant artem Tibicinam. a Choro & aula quæ tibia significatur. ptolemæus rex ægypti culpatur a scriptoribus. & imprimis a

Iphianassa
Succedaneus
Succidaneæ hostiæ
Præcidaneæ
Pullus nomen blandimenti
Pullus iouis
Pulluli
Palũbes
Palũbus
uñ celiacus qui
Blax stolidus
Blaterare
choraules

Strabone quod præter alia flagitia etiam choraulam exercuerit:qua adeo gloriabatur : ut non conta
Tibuci nium
retur certamina tibicinū in regia celebrari. Tibicinum enim uocabulo oppido eleganter appellauit : in
floridis Lucius noster artem tibiis canendi. Ab eodem choraulæ monumentarii dicti sunt Tibicines.
Monumē tarii cho raulæ
qui ad sepulchra apud sitos hoc est defunctos canebant. quales prisci siticinas uocant. Collaticia sti
pe demēsa. Signat tibicinem redemptum esse pecunia: quam eleganter Collaticiam nominat: quia col
lata fuerat. Sed amphibolon est: an ūm collata a choro cynodorum. An collata a popularibus Religio
Siticies
ni deæ siriæ mancipatis. Proditum est
collaticia Stipes
ab historicis funus agrippæ : Collatis
stitantibus a Populo Romano ador
natū esse. Talis pecunia eleganter Col
laticia dici potest. Stipem autem dici
æs & pecuniam notissimum est:ut in
terpraetatur. M. Varro a stipando stipē
nominarunt: quoniam: non in arca po
nebant: sed in cela stipabant idest com
ponebant. numerum pecuniæ maiorē
quo minus loci occuparet a stipe incli
nantur uerba stipulari : & restipulari:
Vnde sti pulatio
stipulatus. stipulatio. quibus uerbis sti
pem idest pecuniam alliganius. non fa
Demēsa Demen sum
cit ad stomachum interpraetamentum
illud: quod scriptū legimus libro ter
tio institutionum stipulum apud ueteres firmum appellari a stipite & inde stipulationis nomen dedu
ci. Demensa autem accipe pro numerata soluta; una dictio est. M. Tul. ut uerba uerbis quasi demensa:
& paria respondeant; sic & demensum dicitur quo nomine significatur cibarium seruorum: nam ser
Trapeza
ui quaternos modios frumenti accipiebant in mense & id demensum dicebatur; siue dimensum ut
Trapezita
autem a mense an a metiendo incertum est: quidam in duas dictiones distingunt: ut sit demensa scili
cet numulari tanquam significet pecuniam demensarii mensa esse persolutam: quam græco uocabu
lo trapezam uocant: unde & trapezitæ dicti argentarii mensariique; dictione apud Plautum frequētissima.

collaticia stipe de mensa paratus: qui foris quidem cuncongettan.ibus deam cornu canes adambulabat: domi uero promiscuis operis partiarios agebat concubitus. hic me simul domi conspexit: libēter appositis largiter cibariis: gaudēs alloquitur uenisti tandē miserrimi laboris uicarius: sed diu uiuas: & dñis placeas: & meis defectis iam lateribus cōsulas. Hic audiens iā meas futuras nouas cogitabam ærumnas. die sequenti uariis coloribus inclusiati: & deformiter quisque formati: faciē cœnoso pigmēto deliti: &

Cornu canēs: Cornicinem denorat. Promiscuis operis. Sicut in cultura fundi plures operæ parā
tur: ita hic subactor cinedorum operas ueneris dispertiebat. partiarius concubitus p omnes quasi i or
bē ibat nemine obscenissimæ libidinis exorte. Laboris uicarius. Vicariū quod nemo nescit dicius:
q uicem alterius gerit impletq; qui fungitur ministerio subditus in alienum locum. Liuius in quinto
hunc ergo institutum disciplina mea uicarium pro me rei pu. do dicoq; item alibi uicarium tibi expe
Vicaria mors
diam. interdum nomen est adiectiuū. dixit. Cyprianus has pro me uicarias litteras mitto Quin. in gla
diatore mortem alcestis uicariam decenter appellat quæ. s. pro admeto marito mori non recusauit:
eiusq; moriturī factum uicemq; subire. ab eodem manus uicariæ dicuntur pro altero pugnaturæ igit
laboris uicarius erit asinus, qui geret uicem laboris i concubitu & subactorem laboribus ueneris exhau
stum uicissim recreabit uicarii sunt uiliores serui qui seruiunt maioribus seruis de quibus frequens
mentio apud iuris consultos oratores & poetas. Defectis Exhaustis & ut inquit Catullus : exfututis
Indusia tus
nimio concubitu. Inclusiati. Versicolore ueste induti; deformatio est syriacorum sacerdotum qui
uario cultu exornati processerunt: delicata autem uestimenta dissolutionem animi & corporis signat
Indusium
inclusiati uel potius indusiati significantur uestiti indusio: est autem indusium uestimentum quod:
corpori itra plurimas uestes adhæret dictum quasi intusium ab eo quod itus habeatur. auctores. Mar.
Var. & nonius hinc Plautus in epidico dixit tunicam idusiatam. sup hac re in secundo commentario
copiosius. Deformiter formati. Ex contrariis dictōibus q̄sita elegantia est: ut deformiter formatos:
dixerit quos itelligi uult comptos exornatosq; mulieribus ornamentis: quæ uirum maxiæ deformant
Cultus magnificus dat auctoritatem
fedant deuenustant. Quin. in hanc sententiam scribit hæc digna memoratu feituq; siqs corpora uiro
rum uulsa atq; fucata muliebriter comat fœdissima sunt ipso formæ labore : & cultus concessus atque
magnificus addit hoibus ut uersu græco testatum est auctoritatem. at muliebris & luxuriosus non cor
pus exornat: sed detegit mentem: i deuteronomio præcipitur ne mulier iduatur ueste uirili nec uir:
utatur ueste fœmīea abominabilis. n. apud deum est q facit hoc. Faciem deliti. Idest habentes faciē
Delitus
fucatam & pigmentis illitā antiqua figura est delitus: ut illitus; ut oblitus iclinatur a uerbo delino deli
Lino Delio
ui delitū. a deleo uero fit deletum. lio facit i pterito liui & leui. uetustissimi et lini protulisse iueniunt
in supio facit litum. unde Virgilius. in quarto Georgicorum. & paribus lita corpora guttis. sic & deli
Pigmenta i facie
no quod a lino compositum est facit delitum. Cœnoso pigmento. Crasso & pingui foco: namq; mu
lieres non parum multæ faciem fucant pigmentis pinguibus. & quasi delutant lutamentis Ceni & ui
sia ad quod Iuuenalis carpit in mulieres illis uersibus. iterea fœda aspectu ridendaque multo pane tu
met facies aut pinguia popeana spirat & hinc miseri uiscantur labra mariti. Vel cœnoso pigmento : ex
pone pro sordido & faciem deformante. pigmenta eni i facie uirili sunt fœdissima; & cœno cœnosiora

Diuus Augustinus pigmenta & fucos taxans sancte & salubriter sic scribit furare faciem pigmẽtis quo
rubicondior uel candidior uel uerecundior appareat adulterina fallatia est: scribit Iulius firmicus qđ
qui orientibus pleiadibus nascentur hi erunt unguentis obliti polita fronte & accuratis uestibus sem
per nitidi; qui alienis crinibus appositis fictam & compositam pulchritudinem mentiantur. totius cor
poris formam uario pigmentorum genere molientes: ii demptis pilis corpus suum in fœminei corpo
ris imaginem transferent; quorum uestes ad muliebris cultus similitudinem excoluntur: ii molliter Vestigia
ambulantes uestigia sua cum delicata suspẽdũt
quædam moderatione suspendunt &
pœnitebit eos quod uiri nati sint pig- Pigmẽta
menta sunt modo ad fucãdam faciem
accommodata alias pro coloribus pi-
ctorum accipiuntur. De quibus caput
est apud. Plinium in. xxxv. pigmenta
quoq; pro aromatibus usurpant. Diuus
Hieronymus aromata inquit sunt spẽs
pigmentorum: pigmentarius dicitur:
concinnator pigmentorum. Maternus

oculis obũdis graphice prodeunt. mitellis. & croco
tis & carbasinis & bombicinis iniectis. quidam tũi
cas albas: in modum laciolarũ quoquo uersum flu
ente purpura depicta cingulo subligati; pedes lu
teis induti calceis: deamque serico contectam ami
culo: mihi gerendam imponunt: brachiisque suis

tradit quicunque habuerit horoscopum in partæ libræ. xxvi. erit pigmentarius uel thurarius. Ocu- Pigmentarius
lis obunctis. Iulius pollux ad commodum cæsarem scribens inquit τουσ οφθαλμουσ υπογραφειν ται- Oculi
σοφρυσ μελαινει idest oculos suppingit supercilia denigrat. Plinius quoque noster in. xi. tanta est inqt pingunt
decoris affectatio: ut tingatur oculi quoque. Graphice. Eleganter condecore concinniter: aduerbiũ Graphice
est: quo frequenter utitur Gellius. sic & graphicus homo dicitur ad unguem factus absolutusq;. Plau Graphicus hõ
tus ne tu habes seruum graphicum. & quanti uis pretii translatio a pictura quæ græce dicitur graphis. Graphus
cuius Plinius commeminit in. xxxv. his alia multa graphidis uestigia extant. in tabulis ac membranis. antigraphice
ex quibus proficere dicuntur artifices. idem antigraphicem uocat picturam: quam in tota græcia pue-
ri ingenui ante omnia docebantur. Res ergo eleganter depicta graphice formata & graphica dicitur qđ
& ad alia quoque eleganter sciteq; transfertur. Mitellis. Mitre diminutiuum est mitella: de qua poe Mitella
ta in ludicro idilio. copa syrisca caput graia redimita mitella: mitras autem & mitellas ornamenta esse Mitra
fœminacum ex quibus redimicula religabantur. nouerunt omnes: quibus notum est notissimum illđ
Maronianum: & tunicæ manicas & habent redimicula mitræ. Crocotis. Crocotæ dicuntur tunicæ i- Crocotæ
fectæ crocro colore: talia autem uestimenta delicata sunt: & fœminea: unde neuius optimo epitheto: Crocutula
mollicinam crocotam nuncupat. Plautus crotulam siue crocotulam appellat in epidico. idem in aulu
laria crocotarios infectores dixit. qui crocota inficiunt tinguntque uestes crocei coloris. Apud græcos Crocotarius
κροκωτοσ est ειδοσ χιτωνοσ. idest species tunicæ: & ut inquit suidas crocotos est: ενδυμα εγκυκλων.
idest uestimentum orbiculatum. epicrotum quoque genus uestimenti infectum colore croceo. cuius Epicrocũ
meminit. M. Varro crocomagma uero alia res: est: alius significatus. Siquidem dioscorides. Plinius Cel Crocomagma
sus crocomagma ponunt pro fece & retrimento croci. Cuius usus est in medicina efficax uerba Cor.
Celsi ex libro. v. sunt hæc. Crocimagmatis quod quasi recrementum eius est. idem crocimagma adhi-
bet persæpe ad malagmata apud Plinium legitur crocimagma uolumine. xxi. sed purior lectio est cro Crocopeplos
cimagma: namq; ut idẽ docet in. xiii. feces unguenti magmata appellant. unde crocimagma quasi fex:
& recrementum dẽ: ad hæc addẽ crocotitium dici genus operis pistorii: poetæ græci auroram κροκω- Carbasa
πεπλων uocant a ueste coloris crocei. Carbasinis linteis. Carbasum genus lini esse alibi annotaui- Bõbicina uestis
mus mira tenuitate. in hispania sunt reperta carbosa ut inqt Plinius. inde carbosei sinus: & carbosinæ:
uestes Vir. in. xi. tum croceam chlamidemq; sinusq; crepantes carbaseos fuluo ĩ nodum collegerat au
ro. Bombicinis. De ueste bõbicina scripsimus in notis secutis & ĩ commentariis pperti copiosissime
de qua satyricus poeta. Delicias uel paniculus bombicinus urit. phãphile mulier uestem bõbicinã pria
texere inuenit. Pli. i. xi. de bombice uermiculo scribens. telas ĩqt arancorum modo texũt ad uestẽ luxũ-
q; fœminaꝝ. q̃ bombicĩa appellant tanta tenuitate conficiũt; ut denudet fœminã uestis bõbicina: necpu
duit has uestes ẽt uiros leuitate usurpare pp onera æstiua ĩ tm̃ a lorica gerenda discessere mores ut one Virgatæ
ri sint ẽt uestes. Vestis bõbicina est & ut ego sentio illa proprie q̃ sericã & olosericam uulgo noĩant: & uestes
bõbices sunt illi uermiculi sericarii q apud nos sericum cõficiunt pstantissimũ. Quidã tunicas. Ordo Luteus
est & sensus qdã subligati cingulo tunicas hoc est habentes subligatas tunicas. & cinctura constrictas: q̃ color
erant depictæ colore purpureo: in modum lanceolarum. Vsitata eloquutionis figura est. ut illigata co Pudori
mas. subligata tunicas. collecta sinus. Videtur autem signare uirgatas uestes. quæ texunť: hodie quoq; color
deductis uiis in modum uirgaꝝ de qbus poeta intellexit illo uersu uirgatis lucent sagulis Non me p- Obosericã
terit id ex Seruiana interpretatione aliter enarrari posse. Luteis calceis. Lutei coloris. ut docet. Gel Subserica
lius Luteius color est cuffus paulo dilutior poetæ luteam auroram bono epitheto cognominant pro
rubentem quam neuius pudori colorem prælicenter appellauit auctor est Plin. lutei coloris honorẽ
antiquissimum in nuptialibus flammeis totũ fœminis concessũ eẽ. & ĩ nõnumerari iter principales co-
lores. Amiculo. Vestitu & uelamine serico uestẽ olosericã dicũt totã serico textilẽ sine alia materie

Sericarius subsericam cui alia materies intexta est. Lampridius in uita Alexandri Romani imperatoris: sic refert
Exomi uestes sericas ipse raras habuit olosericas nunquam induit subsericam nunq̃ donauit. sericarius dicit
des uestes textor uestis sericæ. Mihi gerenda: hic alnus & luciano dictus θεοφορητοσ hoc est deam ferens. Hu-
mero tenus. Sunt uestes quædam sine manicis quas græci ἐξωμίδασ uocant quasi humero tenus excer-
tas & citra humerum desinentes talibus usitati sunt monachi & heremitæ qui hodieq; ita figurantur:
exercis extra uestem brachiis quod genus uestrum colobia nuncupant quasi truncata & mutila sine ma-
nicis. de quibus crebra mentio est apud

humero tenus renudatis atollentes immanes gladios ac secures euantes exiliunt. incitantes tibiæ cātu lymphaticum tripudium: nec paucis pererratis casulis: ad quandam uillam possessoris britini perueniunt: & ab ingressu primo statim absonis ullulatibus constrepentes fanatice peruolant. deniq; capite demisso ceruices lubricis intorquentes motibus crinesq; pēdulos in circulū rotantes: & nōnūq̃ morsibus suos incursantes musculos: ad postremū ancipiti ferro qd' gerebant sua quisq; brachia dissecāt: inter hæc unus ex illis bacchat' effusius. ac de imis præcordiis anhelitus crebros referēs: uelut nūinis diuino spiritu replet': simulabat sauciā uecordiā prsus

scriptores ecclesiasticos: & in decretis:
canonicis scriptum est undenigesima.
q. iii. q̃ paulus heremita in testamen-
to colobium suum athanasio alexan-
Colobiū drino episcopo reliquit. Tunicam ue-
ro beato Antonio. Euantes. Furore
diuino afflati commotiq; & baccantes
a libero qui euan dicitur Virgilius illa
chorum simulans euantes orgia circū
Euantes duxerit phrygias. Lymphaticum tri-
Lympha pudium Chorea saltatioq; uesana; &
ticū tripu bacchabunda decenter exprimitur no-
dium mine lymphatici tripudii: a Liuio lym-
phaticus pauor bono epitheto dictus
quoniam scilicet ex pauore homines
consternantur: & lymphatici efficiunt'.
Possessoris britini. nomē ē ppriū ru-
stici opulenti fortassis a britia ciuitate
bithiniæ deductū ut sēsit Hermolaus
uir in nostra memoria doctissimus. Lucianus meminit beriæ ciuitatis macedoniæ a qua beritinus com-
mode deduci posset. Codex uetustus manu scriptus habet possessoris beati qd' placet. ut exponas eos
Fanatici uenisse in uillā beati hoc est opulenti. ut diuitis possessoris. Fanatice. Furenter & insane fanatici autem
furentes dicuntur & proprie illi sunt; qui circa fana hoc est tēpla bacchantur & caput iactantes p furo-
rem uaticinantur; prout docet Vlpianus ad edilitium edictum. q apud iuliani quæri scribit si seruus
inter fanaticos non semper caput iactaret & aliqua profatus eēt nihil ominus sanum uideri. & si quis p-
maneret in eo uicio ut circa fana bacchari soleat & quasi demēs respōsa det. & si p luxuriā id factū e red-
hiberi tñ non posse; qm̃ ediles de corporalibus uiciis loquantur fanaticos græco uocabulo entheos ap-
Enthei pellant Firmicus maternus erunt inquit enthei uates diuini. qui horoscopū habebūt in. y1. parte gemi-
norū. leges apud eruditos frequenter entheos uates. & lyrā poeticam entheā noiari. enthea ta dña dici-
Enthu tur Catullo ipsa cybele: cuius enthusiasmo afflant' sacerdotes: sic enim dicitur furor ille diuinus quo
siasmus & poetæ calescūt. qua dictione usus est. M. T. in epistolis ad qntū fratrē. In circulum rotates. Talia fie-
Coryban- ri pdunt' a corybātibus q matris deū sunt sacerdotes. qui in sacrificiis armati saltādo capita iactant: &
tes numine afflati furiis agitant': qd' coripan & corybātiari dicunt uñ corybantibus inditū nomen. auctor
Coryban Strabo in x. Lucianus de siriacis hisce sacerdotibus. eadē scribens. q̃ Lucius nr̃ inqt. οἱ δὲ μίτρασ α περιφ-
tiari φαντεσ κατω εκ τευαχενοσ ειλισσοντεσ τοισ ξιφεσιν ετεμνοντο τουσ πηχεισ. id est illi Mitras pnicē-
tes & ceruicem subtus intorquentes gladiis brachia dissecabant. Musculos. Hic lacertorum muscu-
li accipiuntur: alioqui innumeri sunt musculi per omnes fere partes corporis distributi. ut scribūt phi-
sici & memorat Albertus magnus; qui libro primo de aīalibus musculū definit cēneruosum mēbru &
subtiliter supurādo colligit qngentos amplius musculos esse in corporibus duricias musculoꝝ miti-
Musculi gat semen lini. ut inquit Pli. a simi litudine musculi pusillæ bestiæ nomē inditu ē: & in mari musculus
Muscu balenæ præuius & dux cui auxiliū adminiculūq; iugiter exhibet: de quo Pli. claudianus cæteri alias
lus in musculi significant machinas bellicas: quoꝝ Cæsar incōmētariis & uegetius i. iiii. cōmeminerunt qui-
mari bus protecti bellatores subeunt muros hostiles. qui turribus ambulatoriis uiā parant itineraq; premu-
Muscu niunt. Ancipiti ferro. Bipennem signat: q̃ securis est hīis ex utraq; parte latissimū & acutissimū ferrū
lus belli auctores Quin. & Vegetius. Anceps autem dixerunt acutum ex utraq; parte ut Lucilius qui ait uecte:
cus atq; ancipiti ferro effringam cardines. potes etiam si libet exponere ancipiti pro periculoso & dubio. ut
Anceps dicat gladiis: quorum sectio periculosa est & anceps brachia dissecuisse: ut cōueniat cum Luciano q
ferrum dixit ξιφεσιν ετεμνοντο. id est ensibus secabant brachia. Bacatur. Furit sic Virgilius bacchatur uates.
Bacchat' Spiritu repletis. Deo plenus: & ut græce inquit Lucianus entheos. Sauciam uecordiam. Tales sunt
Demonia quos demoniacos uulgo nominitant. qui anhelitus crebros & suspiratus trahentes uecordia quadam
ci uaticina bacchantur furiunt insaniunt. Firmicus maternus in secundo matheseos asserit homines a de-
exorcistæ monibus possideri quos eiciunt expelluntque hi qui uulgo exorcistæ dicuntur; & quamuis sit uio-
lentus demon qui corpus hominum animumq; quatiat siue ille aerius sit siue ethereus. siue infernus.

hominis

hominis exorcistæ iussione fugiunt:& preceptis eius cum quadam ueneratiõe terrebantur. exorcistas
nostri adiuratores interpraetantur.quoꝝ in ecclesia ecclesiasticisq; scriptoribus frequens mentio ē: ut Lausar
optime nosti: Antistes amplissime qui in omni litteratura es eruditissimus.in ecclesiastica uero eru- chiepisco
ditione ita antestas reliquos epos sicut dignitate pcellis. Qua domini presentia. Quidā legunt qua- pīcoJocē
si deum presentia.ut sensus pſentia deoꝝ & numine afflati hoīes debilitant͂.& langore quasi quodam sis
præpediti egrotāt.&ita oēs nō sui dicentur possessi numine & spiritu demonis:alioqui homines non

qua domini presentia: sola & homies: non sui:fieri meliores:sed debiles effici uel egroti. specta deniq; quale cælesti prouidentia meritum reportauerit infit uaticinatione clamosa cōficto mēdacio semet ipsum icessere:atq; criminari: quasi cõtra fas sāctæ religionis designasset aliqd. & isuper iustas pœnas noxii facioris:ipse de suis māibus exposcer͂.arrepo dēiq; flagro:qđ semiuiris illis ꝓpriū gestamen est: contortis tenuiis lanosi uelleris prolixe fimbriatū & multiiugis talis ouium tessellatum: indidē sese

sui dicuntur qui serui sunt quales etiā
dici possunt sacerdotes qui se addixe- Incessēre
runt religioni. Infit. incipit. Incessere.culpare.castigare reprendere.Au.
Gellius in.ix.incessebat quēpiam Tau- Designare
rus Philosophus seuera atq; uehemēti obiurgatione. Designasset. Commisisset: :peccasset significanter locutus.nā designare ut docet Donatus est
rē nouā facere in utrāq; partem:& bonam & malā. Terentius in adelphis q̃
ante hac facta sunt omitto mō:qui designauit:alibi annotauimus designatores dici qui ludis funebribus pſunt.
ut apud Oratium:quos & pro illis accipere possumus:qui præ sūt pompæ
funebri ordinandæ,ut loco suo singuli ꝓdeant. De suis manibus. Fanaticus sacerdos proclamat se
quipiam peccasse in religionem Deæ syriæ sanctissimam:pp quod poena dignus esset. has autem pœnas suam et manu sibi infligere uelle:ut ita ipse sibi fieret tortor. & quasi ἑαυτὸν τιμωρούμενος hoc est
se ipsum plectens cruciāsq;. Arepto flagro. Antiqui seruos flagriones dixerunt a.flagris. ut uerberones a uerberibus. Flagratores quoq; dicti homines. qui mercede flagris cedebantur describitur flagrū
quo siriaci effœminati semet ipsos cedebant:ut ita sub sanctitatis prætextu irrepentes animis supersti- Flagriones
tiosoꝝ corraderent pecuniam:& fierent ærusca tores. hoc est æris questores. Seneca id genus homines
denotans sic scribit.cum sit ist rum aliquis cecutiens ex imperio mentitur cum aliquis secandi lacertos Verberones
suos artifex brachia atque humeros suspensa manu cruētat cōcurrins & audins. Plautus quoq; docet
ariolos solitos hoc aucupii genere grassari;sic enim scribit i trurulento. Nun obsecro nam ariolus:qui Flagratores
ipsus se uerberat. græci flagrum appellent μάστιγα unde mastigia communiter is poetis pro seruo uer-
berone.& flagris digno.ex eadem origine Virgilio mastix Ciceromastix Homeromastix pro dectra- eruscatores
toribus uituperatoribusque Virgilii Ciceronis & homeri. Proprium gestamen. Vt regum diade-
ma:Imperatorum paludamentum:pontificum galerus lituus augurum sunt insignia: ut cynicae fami- Arioli se
liæ gestamina baculus & perata syriacorum semiuirorum peculiare gestamen erat flagrum quod te- uerberabant
nuis hoc est uittis & insulis lanestribus concinnatum.per fimbriarum prolyxarum cesuras diductum
fuisse significat ossiculisque talorum durioribus obarmatum:fimbriæ extremæ uestium partes sunt: Mastigia
quæ cesuratim recisæ dissecātur.inde fimbriatum per cesuras lacinatum. Plinius urticas esse refert fo- Homeromastix
lio fimbrato. Cæsar usus est lato clauo.ad manus fimbriato græci κροσσωτόν fimbriam uocāt. Tessellatum. Quasi per tesselas distinctum.& numerosis per interualla talis contextum. Paulo infra ca- Fimbriæ
tenatum pecuinis ossibus dicit quod:nunc talis ouium tessellatum a figura quadrata tesseræ tessellæ fimbritū
tessellatum deducuntur.hinc tessellata pauimenta dicta:de quibus in primo Suetonii commentario. Tessellatum
Multiiugis. Innumeris: multis copiosis.ut iam dictum est. Talis ouium. In quadrupedibus solidipedes talos non habent.que bisulca:sunt habent:Item digitatis non sunt.neque prioribus pedibus
omnino ulli.sed posterioribus tantum.si Aristoteli & Plinio auctoribus credimus quibus utique cre-
di conuenit græci astragolas uocant:inde astragali zontes Plinio dicti pueri talis ludentes:De differen
tia talorum qui astragali:& tesserarum:quæ cubi in aleatorio ludo nuncupantur abunde scripsi in li-
bro annotationum & in commentariis Tranquilli.homo talum non habet.Itaque quādo Plinius Cel- tali astragali
sus.Apuleius cæteri talū in homine appellant acyros.& p quandā quasi similitudinem loquunt͂. Con
similiter uidetur Apuleius i proprie dixisse talos in ouibus:si uerꝫ est:quadrupedibus digitos haben Error in
tibus in transferi. Annotā dus hæc in loco error interpretis Luciani.nam cum Lucianus ita scribat græ- terpretis
ce ἐκ τῶν ἀστραγάλων μαστιγοῦντες interpres sic interpraetatur:fuste ex neruis facto meuersibus Luciani
quis non uidetur hominem uel mediocriter eruditus turpi inscitia lapsum esse: Verum omissa alie-
na insectatione tu sic interpraetare.flagro ex talis ouium ferientes.astragalos enim talos iterpraetamur Astragalus herba
astragalum quoq; dici pro uertebra ceruicis notum est.apud Homerum scribentem elpenora fractis
astragali ceruicis lapsu se alārum examinatum esse. Suidas astragalon dicit esse σπόνδυλον τοῦ τραχήλου quin etiam astragalus in ædificiis ponit͂ Victruuio:iter herbas Plinio. Indidē. Ex eo flagro.
Conmulcetat: Quasi feriendo demulcet per quod significat siriacum sacerdotem suspensa manu

multinodis cõmulcat ictibus. mire contra plagarũ dolores præsumptiõe munitus: cerneres profectu gladiorũ: ictuq; flagrorũ: solũ spurcicie sanguinis effœmiati madescere. q̃ res icutiebat mihi nõ paruã solicitudinem: uidẽti tot uulneribus largiter ꝓfusum cruorẽ: ne quo casu deæ pegrinæ stomachus ut quorũdã hoĩum lactẽ: sic illa sãguinẽ cõspiceret asininũ. Sed ubi tãdẽ fatigati: uł certe suo laniatu satiati: pulsã carnificinã dederũ: stipes æreas: imo uero & argẽteas: multis certatĩ offerentibus: sinu recepere patulo: necnõ & uini cadũ: & lactem & caseos & farris & siliginis aliquid: & non nullis ordeũ deæ gerulo donantibus: auidis animis: cõradentes omnia: & i sacculos huic questui de industria preparatos: farciẽtes: dorso meo congerũt: ut duplici. s. sarcine pondere grauatus: & horreum simul & templum incederem. At istum modum palantes omne illam depredabantur regionem: sed in quodam castello copia letati largioris questiculi: gaudiales

Spiritũ cohibere contra plagas

& leni sese uerberasse: ita non citra dolorem & cruciatum sanguine effuso cruentus illiceret traheretq; mortales ad sui contemplarum. Multinodis. multos nodos habẽtibus: & talorũ aspredine cruciãtibus. Contra plagarũ dolores. Auctor est Plinius hoĩ p̃sidiũ eẽ salutare spiritum cohibere cõtra plagas. Quod inuentum fuit a sali cui nomẽ est meles. siqdem in metu sufflata rutæ distentæ meles ictus hominum & morsus canũ arcent. Solum. Terram. Profectu. Sectione adiicit Lucianus linguam quoq; eos exertasse & exertã dissecuisse. Sanguinis effœminati: illorum scilicet siriacorũ: qui modo semiuiri: modo effœminati: modo cinedi a mollicie & fluxura nũcupãtur. Lucianus μαλακου αιματοσ dixit. id est molis sanguinis. Sanguinem conspiceret asininum. Luciãus εγω δε ταυτα ορων τα πρωτα ετρεμον εις τοσ μη τι ετ χρεια τησ θεου και ονειου αιματοσ γενοιτο. idest ego hæc cernens imprimis timebam ne asinino sanguine opus esset deæ: hanc Luciani sententiam paulum deuius noster Lucius inuertit. Unde sit ut ita corrigendum esse existimem: ut pro conspiceret legas cõcupisceret: & erit sẽsus. ego extimaui ne stomachus deæ desideraret sanguinẽ asininum sicut solet interdum lachumanum expeti. dulcissimum est hominis lac ut inquit Plinius. maximeque alit mox caprinum: quidam asininum bibẽdo liberati sũt podagra chiragra ue Codex manu scriptus non habet hominum lactem, sed bonum lactem. ut de lacte bubulo ĩtelligas. quod medicatius est & quo aluus maxime soluitur lactem autẽ dixit ex ueterum declinatione: apud quos lactis & lacte recto casu dicebatur. Pulsam carnificinam dedere. Purior lectio est: & sensus lucidior si legas pausam carnificinæ dedere: signat enim post pausam. i. quietem & cessationem lacerationis & uerberationis factam: pecunias collegisse. a circunstantibus: quarum extorquendarum causa: Talia factitauerat pausa requies dicitur & cessatio alicuius rei. Dictio uulgaria & uernacula. qua & eruditi quoque usitati sũt Lucianus pausam facit ore loquendi. Qu. Claudius in annalibus pugnæ facta pausa est: Lucretius concurrere ne dare pausam. Stipes æreas. numos & asses. ex ære. Lucretius ait collegisse οβολουσ και δραχμασ. Et uini cadũ & lactẽ. Luciãus. αλλοσ ισχαδασ και οινου καδον και τυρου ... και πυρων μεδιμνον και κριθων τωονω. id est alios ficos dedit & uinum & casei cadũ & tritici medimnum nec non & ordei quod asino esset pabulum. Quod Lucianus medimnũ dixit. scito apd' græcos medimnum nomẽ esse mensuræ accipique ꝑ modio. Ausonius in grypho ternario medimna pluraliter posuit neutro genere. cum ait hinc bromii quadrantal & hinc sicana medimna. hoc tribus. hoc geminis tribus explicat usus agendi. Quadrantal autem: ut id quoque habeas tanquam auctarium amphoram significat Plautus. anus hæc sint capit quadrantal. Siliginis. De siligine: quæ species est tritici & delitiæ de pane siligineo: qui erat lautissimus delicatissimusque scripsi affatim. in commentariis Trãquilli ex auctoritate plurimorum. Deæ gerulo. Asinum dicit qui gestabat deam syriam. Corradentes. Colligentes. ut supra dictum est. In Saculos. Sicut marsupia crumenæ scorteæ maticæ folles bulgæ fisci sacciperiões uiduli dicuntur recepiacula numorum. Ita sacci sacculi saccelli sunt repositoria pecuniaria Iuuenalis ignoret quantum ferrata distet ab arca. sacculus Oratius cõgestis undique saccis indormis inhians. apud iurisconsultos saccularii accipiuntur. pro fraudulentis impostoribus. qui uetitas in sacculo artes exercentes partem subducunt partem subtrahunt.: quos Vlpianus ut ait plusq̃ fures esse puniendos. Horreum & templum incederem. Festiue nec minus scite dictum horreo & templo. Asinus enim incidit templum. quatenus gestat Deæ syriæ simulachrum quod illi uenerabantur: incedit ut horrem. quatenus ordeo tritico siliginæ reliquisque quæ horreo contineri solent onustus graditur. Palantes. Erratici palabundi. Castello. Græce. κωμη. Quæsticuli: Lucelli diminutiuum ẽ a quæstuu. sicut a lucro lucellum. M. Tullius conuenire potest aufissũ recoris cum lucello meo. aut meus quæsticulus cum cœlo terra rerumque natura.

Lac hominis dulcissimũ

Lac bubulum

Lactis

Pausa

Medimnus

Quadrãtal

Saccipio

Vidulus

Sacculus

Saccularii

Quæsticulus

Lucellũ

A colono

Acoleno deposcunt arietem. Dii boni q̄ sæpe hoc uideri contingit in territorio nostro: ut quedā hominum mendicabula sub religionis prætextu tāq ministratores sint antistitū: q; dicūt Pauli & Antonii circūeant castella, pagos, uillas, & quibusdam assanus uaticinationē mentientes, prospera denunciantes diuos quos palā ictitant, propitios futuros spōdentes ab rustico hoc bruto & credulo polcit & accipiant arietē. ab illo gallinā, oua caseū: ab alio porcellū: ab alio suspicioso & attonito tritici sestarium. Vnde fit ut suffarcinati esculentis farti muneribus rusticanis domū redeant gaudētes gaudium genitrī q;

Contra pseudo religiosos

instituūt dapes: a quodā colono: ficte uatinationis mendatio: pinguissimum deposcunt arietem. qui deam syria esurientem suo satiaret sacrificio. probe q; disposita cænula balneas obeūt. ac de hinc lauti: quēdam fortissimum rusticanum: industria lateris: atq; imis uentris bñ preparatum comitē cænæ secū adducunt. paucisq; admodum pregustatis olusculis: ante ipsam mensam: spurcissima illa propudia ad illicite libidinis extrema flagitia: infandis uirginibus efferantur: passimq; circunfusi: nudatum supinatumq; iuuenem: execrādis uredinibus flagitabāt. Nec diu tale facinus meis oculis tolerantibus: porro quirites perclamare gestiui. sed uiduatum cæteris syllabis ac literis præcessit: o: tantuno sane clarū: ac ualidū. & asino ppriū: sed iportum plane tēpore: namq; de pago proximo complures iuuenes

mentes simplicium uillicorū & mulierculas; illuserint fefellerint deceprint. q forinsecus tristes & sctī intrinsecus dissoluti & itercutibus uitiis madētes inuadunt corda uillaticæ nationis Nā urbicis ut pote uafricia pollētibus nō facile est imponere. scite itaque & salubriter Portius Cato & Columella præcipiunt: ne uillicus Artolum consuluisse uelit: ne Aruspices sagasq; admiserit: qm̄ hæc hominum genera uana superstitione rudes animos ad impensas: ac deinceps ad flagitia compellunt. Esurientem. Lactantius tridēs illudensque sacrificia ethnicorum in. yi. diuinarum institutionum. sic scribit. Mactant optimas. ac pingues hostias deo: quasi esurienti: profundunt uina tanq̄ sitienti. accendunt lumina uelut in tenebris agenti. Obeūt. Adeunt accedūt. Lauti. loti. Imsuētis. Pura & honesta elocutiōe designat Iuuenem mutoniatum. & genitalibus uastis mōstrabilem. quæ ima uentris sūt: prisci id genus homines uirilliores appellāt beneuasatos monobiles mutoniatos. & ut noto uocabulo utar mentulatos. Spurcissima propudia Siciacos sacerdotes dicit. qui ob prostitutam pudicitiam. merito ita nominantur nam propudium cum maledicto dici putant eum a quo pudor & pudicitia procul sint: Plautus quid ais propudiū. spurcum quoq; preter cæteras significationes dicitur obscenum impurū letulentū. hinc Plautus spurcas noctes. spurcare quoq; est foedare. Plaut. spurcatur nasum odore illutibili. Celsus iurisconsultus ait agi posse aquilia cum eo q uinū spurcauit. i. ut nos interpretamur aqua immixta corrupit; ueteres enim spurcum uinum dicebant aqua dilutum aut igne tactum. Illicitæ libidinis. Posticæ prepostere infandæ qua uir uirū init: quæ libido iure poli & iure fori inter dicta illicitaque est. de qua Lactantius in. yi. sic refert. Idem mares maribus admiscuit. & nefandos coitus contra naturam contraq; institutum dei machinatus est. Plinius in. x. masculam hanc obscenamq; libidinem taxat his uerbis. in hominum genere maribus diuerticula ueneris excogitata omnia scelere naturæ: Iurisconsulti tradunt præsidem seuerissime animaduertere debere in stupratorem serui: Hieronymus in libris contra Iouinianum quod in decretis quoq; canonicis. xxxii. q. yii. scriptum leges de illicita uenere sic tradit usus naturalis & licitus est sicut in coniugio illicitus sicut in adulterio. contra uero naturam semper illicitus. & procul dubio flagitiosior atque turpior. quem sanctus apostolus & in masculis & in fœminis coarguebat damnabiliores intelligi uolens q si in usu naturali. uel adulterando. uel fornicando peccarent. Si Mercurius fuerit male positus. & Venus in domo Mercurii ad puerorum concubitus præpostero amore semper impellit. Item Venus cum Marte in domo Saturni decernunt. ut cum cinedis publicis impura libidinis cupiditate iungātur. Infandis uirginibus. Corrige inguibus siue uredinibus. dictio illa uirginibus hoc in loco cassa inutilis & nugatoria est nihilque ad intellectum Apuleianum pertinens. quadrat autem. siue inguinibus. quod placet legas. siue uredinibus. ut statim subiungit. dicuntur autem uredines ardores pruritus incentiua libidinum. ab urēdo deductum nomen Lucianus επασχον εκ του κωμητου οσ ασυνηθη και φιλαττουσι τοισ ανοσιοισ κιναιδοισ κν. idest passi sunt muliebria: quæ talibus impuris cinedis iucunda sunt. Porro quirites. Lego proh quirites ut sit uox exclamantis quirites. sicut dicitur proh Iupiter. uel potius emenda: o: o: quirites. subsequitur. n. auditum cē o tātum. Luciaūs inquit. ανεβοησαι ω ζευ σχετλιε και θελησα. i. exclamare uolui o Iupiter infeste. Præcessit. o. tantum: ioculariter hoc totum: cum asinus ruditum facteus: o: personare uideatur. In scythia non fuīt asini; ideoq; olī Dario asini ducti in scythicam expeditionem rudentes perturbarunt equos scycharum: & cum scitæ sæpenumero persas adorientur; eorum equi ex asinorum audita uoce consternati auertebantur arrectis auribus stupefacti insolentia uocis asininæ. & formæ quā nunq̄ audissent uidissentque: Septem

Beneuasati
Monobiles
mutoniati
Propudium
Spurcū
Spurcare
Mascula libido infanda
Illicitus coitus
uredines
In scythia non sunt asini

abactum sibi noctu perquirẽtes asellum: nimioq; studio cuncta diuorsoria scrutantes: itus ędiũ audito ruditu meo: p̃dã abscõditam latibulis ædium raticoram reminuasuri suam: in, puisi confertogradu se penetrant: paláq; illos: execrandas fœditates obeũtes depræhẽdũt. Iam iamq; uicinos undiq; partientes: turpissimam scenã patefaciũt. insuper ridicule sacerdotum purissimam laudãtes castimoniã. Hac ĩfamia cõsternati: q̃ p ora populi facile dilapsa merito ĩuisos ac detestabiles eos cunctis effecerat noctẽ fermo circa mediam: collectis oĩbus: furtim castello facessunt. bõaq; itĩeris pte ante iubaris exortũ trãsacta: iã die claro solitudĩes auias nacti multa pri⁹ secũ collocuti accĩgũt se meo fũeri: deaq; uehiculo meo sublata: & hũi reposita: cũctis stramẽtis me rẽudatũ: ac de q̃dã q̃reu destĩatũ: flagro illo

equus reformidans asinum.

ab hinc annos equus gradarius mihi dono datus a scholastico boemo quotiẽs asinos uidebat audiebatq; rudentes hinniebat resiliebat pturbatur. in tantũ ut pene excuteret sessorem. Sed cum agminatim asinoꝝ greges quotidie illi occurrerẽt: sunt.n. apud nos frequẽtissimi: tandẽ assueuit. minus ac mĩus in dies pturbari. nam ut inq̃t ille nihil assuetudine maius ego q apud Aristote. Pliniũ herodotũ cæteros lectitauerã in scythia & regionibus frigidis: non gigni asinos: nihil demirabar. illa equi agitatione: qui in insolens asinoꝝ noua bestiæ & forma & uoce abitutio consternebatur. mox exuta omni per cõsuetudinem formidine simul mãsitabat: simul interdũ pabulabat. Adeo multa quæ prima inspectione uidebant formidolosa. paulatim mox cognita contẽnimus. Abactũ. Abductum subreptum: q̃si abauctoribus. Intus ædiũ. Intra ædes. ĩtra domũ Archaismos figura est. Ruditu. Vt hinnitus equorum balatus ouiũ barritus elephantorũ ita ruditus uox est asinorum.

Ruditus asinoꝝ.

Lucianus ακουσαντεσ μου μεγαβοωσ αυτοσ idest audiẽtes me uoce magna clamantem itrogrediuntur. Latibulis ædiũ. Secretaria dicit. & loca in domo latebrosa atque arcana. sic & latibula ferarũ dicuntur in siluis atq; speleis.

Corã rẽ ĩuasuri. Leges & iura pmittũt ut hõ rẽ suã corã occupet ubicũq; eã iuenerit. Obeũtes. Peragentes uenerem obscenã & infandã; opantes illicitæ libidini. Lucia. καταλαμβανουσι τουσ κιναιδουσ αρρητα εργαζομενουσ .i. deprendunt cinedos infanda ritus operantes. Vicinos partientes .i. cum uicinis cõicantes ĩpartientesq; Lucianus. εκδραμοντεσ ολη τη κωμη των λογων εδιωκαν των ιερεων την ασελγειαν. hoc est excurrentes per totum castellum sermone diuulgauerunt sacerdotum impudicitiam. Scenam patefaciunt. Illustrant detegunt reuelant. occulta & quasi inũbrata flagicitia: Trãslatio a scena histrionica; quæ in agenda fabula & ingressu histrionũ conuelata deinde patescit.

Castimonia. Castitudo.

Purissimam castimoniam Ironicos pronunciandum: ueteres dixerunt castimoniã. & castitudinem: quã nos dicimus castitatem scribit Plinius in xxxi. garꝫ: quod liquaminis genus est. ad castimoniaꝫ superstitionem. etiam sacris iudeis dicatum esse. Consterna. Perturbati cõcussi pauefacti. est enim cõsternatio quædam subita concitatio ex aliquo metu. a sternutamento deducta. eo q, toto corpore concutimur.

Consternatio fama malum cur

Facille dilapsa. Nihil fama infamiaq; uelocius; nihil uolaticum magis cur ĩquit Tertullianus malum est fama. Quia uelox: an q a plurimũ mendax: quæ ab uno exorta diffunditur in populos & p aures serpit ac linguas: Corrige obiter illud ex apologetico Tertulliani: necesse est exinde intra duces linguarum & aurium serpat; ex inscita distinctione factus est inscitissimus sensus. & confusaneus:

Correcta dictio Tertulliani.

Tu lege in traduces linguarum nam traduces dicunt in uitibus. quasi traductiones productionesq; ab arbore ad arborem connexit traductas Plinius Columella Tacitus: Cæteri De traduce genituræ ex corpore in corpus meminerunt Ruffinus & Hieronymus. Sic fama eleganter dicta a Tertulliano est: serpere in linguarum traduces & aurium: propterea q, fama in his qui loquuntur. & his qui audiunt traducitur: & quasi serpendo per linguas rumigeculorum. & aures curiosorum capit incrementum.

Traduces linguarum. Facessit iubar Auius.

Facessunt. Discedunt abeunt pacuuius facessite omnes hinc. i. abite interdum facessere significat facere. ut iussa facessunt. Ante iubaris. Ante solis ortum: iubar dicitur stella lucifera splendore diffuso in modum iubæ leonis. auctores Varro Festus grammatici omnes: pacuuius exorto iubare noctis decursio itinere. Solitudines auias. Inaccessas infrequentes. auius homo qui longe a uia est. Lucianus. επειδη εγενοντο εν τη ερημω τησ οδου .i. post quam fuerunt in uiæ solitudine. ερημοσ græce dicitur solitudo media producta. Vnde heremitas dicunt solitarios in solitudine uiuentes. hinc heremodicium apud iurisconsultos titulo de minoribus dictum quasi desolatum. ac desertum dicitur autẽ heromodiciũ iudicium in quo reus abfuit quasi solitarium desertumque: unde fit presidio legis restauratio heromodicii præstanda sit omnibus modo doceãt se ex iusta cã absfuisse. In libris iuriscõsultoꝝ mẽdose legit hermodiciũ cũ legi debeat heremodiciũ uocabulo ĩclinato απο τησ ερημου ab heremo. i. solitudine & desertõe.

berenus Heremita. Heremodicium

Vehiculo meo. Hic uehiculi noie nõ plaustrũ significat. sed festiuiter ipm iumẽtũ; cuius dorsũ uehiculi uicem præstabat deæ. Destiatũ. Deligatũ locutio Apuleio familiaris. Lucianus γυμνον δη με προσ δενδρω μεγαλω. idest me denudatũ alligant arbori ingnæ.

Pecuniis

Pecuinis ossibus. Paulo ante dixit flagrũ talis ouium fuisse tesseratum: a pecore pecuinus. ut bella belluinus inclinatur. Au. Gellius belluinas uoluptates appellat gestus & tactus: quibus maxime belluæ delectantur: in apologia inquit uenerem non modo humanis animis uerũ etiã pecuinis & ferinis ad libidinem ĩperitare. Eneruare. succisis neruis debelitare. Pudore candido. Ironicos pronũciandum: attende pudorem candidum nominatum cum pudoris color sit rubicundus: sed euãdidus pudor a candore & simplicitate ingenuitatis. scite dictus: qualis decet adolescentes. est enim pudor uirtutis color. & optimum in adolescente signum. ut dicebat Diogenes cynicus. & memorat Seneca. uerum hic pudor candidus per contrarium accipitur ꝓ dehonestamento & probro scordidissimo. pecuinus belluinus Cãdidus pudor

pecuinis ossibus cathenaro uerberãtes: pene ad extremas confecerãt mortes. Fuit unus qui poplites meos eneruare securi sua cõminaret᷑: ꝗ de pudore cãdido. f. suo tã deformiter triũphassem: sed cæteri nõ meæ salutis. sed simulachri tacentis cõtẽplatione: inuita me retinẽdum cẽsuere: rursum itaq; me refertum sarcinis: plãis gladiis minãtes perueniũt ad quãdã nobilẽ ciuitatem. ubi uir principalis: & alias religiosus: & eximie dñi referẽs tinitu cymbaloꝝ & sonu tympanorum: cãrusq; phrygii mulcentibus modulis exercitus ꝓcurrit obuiam. deãq; uotiuo suscipiens hospitio: nos oĩs intra cõseptũ domus amplissimæ constituit. numẽq; summa ueneratiõe. atq; hostiis opimis placare cõtẽdit. Hic ego me potissimũ capitis piclitatũ memini. Nam qdam colonus: partem uenationis: in mãis cerui pinguissimum femur: domino illi suo muneri miserat: qd᷑ incuriose pone culinæ fores: non altiuscule suspensum. canis adeque uenaticus latenter inuaserat. lætusque preda propere custodientes oculos euaserat. quo damno cognito: suaque reprehensa negligentia coquus diu lamentatus. lachrymis inefficacibus: iam iãq; domino cænã flagitãte mœrens & utcũq; metuẽs altius: filio suo paruulo consalutaro:

Simulachri tacẽtis. Mutæ statuæ. sic Oratius infantes statuas elegãter dixit ꝓ tacentes: & mutas. Potes legere iacentis: namq; humi iacebat reposita dea siria. ut dudum dixit & Lucianus ĩquit χαμαὶ κειμένην. idest humi iacens. Domini referens. Corrigo dominæ reuerens uel deum reuerens. erat enim hic: ut inquit: homo religiosus & reuerens deorum. quod religiosi est. uel reuerens dominæ quasi peculiariter cultor Deæ siriæ. Tinnitu cymbalorum. Cum Dea siria & cibele siue mater deum sit idem nume merito cymbala & tympana & cantus phrygius illi attribuũtur. Tympanũ tubã cybeles eleganter Catullus appellat. Tympanotriba uocabulo Plautino ꝑ quã elegantius dicit᷑ q tympanũ pulsat. quem & tympanistã uocant. sicut cymbalistam: qui cymbala tractat. Tympanotriba

Cantus. ãt phrygius dicitur ꝓpter cybelẽ: quæ phrygia dea est: cuius galli fanatici phrygii sunt: & cerimoniæ phrygiæ. prerea refertur ad phrygiã musicam. quæ religiosa est. Cuius meminit Plato ĩ tertio de re pub & ut Aristoteles in. viii. politicoꝝ tradit phrygia musica distrahit animum ac quasi extra se põit. & sicut doricam musicam probant omnes perinde acuirilem. ita phrygiam improbant quasi effœminatam. & eneruem Apuleius in floridis phrygiam musicam dicit esse religiosam denotans eam conuenire religionis celebritati: Plinius ex auctoritate pythagoræ refert Iouem in cœlo inter planetis moueri tono phrygio Saturnum dorio. Idem auctor est Marsiam in musica primum inuenisse modulos phrygios. Phrygia musica

Exercitus Exercitatus. Cor. Tacitus. ipse forma decorus & armis equisque in patrium nostrumque morem exercitus. e cõtrario inexercitum dicitur inexercitatum & quietum. Macrobius. ego disarium nostrum inexercitum & non relinquam. placet legas excitus pro eo ꝗ est excitatus commonitusque. Inexercitus

Votiuo hospitio. Lucianus. τὴν θεὸν μάλα ἀσμένως τῇ οἰκίᾳ ὑπεδέξατο. idest deam ualde lubens domi suscepit. Capitis periclitatum. Lucianus. μέγαν κίνδυνον. i. magnum periculum adiisse tradit. Immanis cerui. Dissẽtit a Luciano. qui non cerui sed asini siluestris femur fuisse scribit his uerbis. τῶν φίλων τις τῶν ἐς ποτὴν τῶν ἀγρῶν ἔπεμψε δῶρον ὄνου ἀγρίου μηρὸν. i. quidam ex amicis domino donum misit femur asini siluestris ne autem putes absurdum absonumque esse id quod tradit Luciãus uidelicet asininã carnẽ esitari: scito priscos habuisse in delitiis ganeæ: Onagros. i. asinos siluestres. Mecenas auctore Plinio pullos asinaꝝ epulari instituit multum eo tẽpore prælatos onagris: pullis onagrorũ ceu præstãtibus sapore Africa gloriatur: quos lalisiões appellãt: de qbus celebre ẽ illud epigrãmatarii poetæ: Dũ tener ẽ onager: solaq; Lalisio matre pascit᷑: hoc infãs sed breue nomẽ habet. Ad hæc Galleus maximus medicoꝝ tradit alexandrinos uesci carne asinina carne Iinaq;. Põe Post aduerbiũ ẽ. Virgi. pone subit cõiunx. Incuriose. neglıgẽter. Canis uẽnaticus. Lucianus plures canes refert λαθραίως. i. furtim introeũtes iuasisse femur. Negligentia. Luciãus μάγειρος ῥᾳθυμίᾳ ἀπώλεσε. coquus ꝑ negligentiã perdidit femur. Mœrens. Mœrore luctuq. confectus

arreptoque funiculo mortem sibi nexu laquei com parabat. nec tamen latuit fidam uxorem eius casus extremus mariti. sed funestum nodum uiolenter inuadens manibus ambabus. A deo ne inquit presenti malo perterritus: mente excidisti tua: nec fortuitum istud remedium: quod domini prouidentia subministrat: intueris? Nam si quid in ultimo fortunæ turbine resipiscis: expergite mi ausculta. & aduenã istũ asinũ: remoto quodã loco deductũ iugula: femurq; eius ad similitudinẽ pditi detractum: & accurius in ꝓtrimẽtis sapidissime decoctum: appone domino ceruini uice: nequissimo uerberoni sua placuit salus de mea morte: & multũ cõseruæ sagacitate laudata destinata ẽt laniẽa: cultros acuebat.

Arrepto funiculo. Lucianus εγνωκει κρεμασαι εαυτον εκ του τραχηλου. i. decreuit se ipsum collo suspẽdere. Funestum nodum. laquei nexum. quo se pensilem facile destinauerat. Adeo ne inquit. Apd Lucianum uxor coqui sic infit μη τε αποθνησκε ω φιλτατε μητε αθυμια τοιαυτη δως σεαυτην. hoc est o coniunx amantissime neque moriaris neque tristitia te ipsum conficias: mihi ausculta bene peragesomnia. Mente excidisti. Malum impendens & pauor sæpe hominem mente deturbat facitque attonitũ ac desperatum iuxta illud. tum pauor omnem sapientiam mihi exanimato expectorat. Domini prouidentia. Purior lectio ẽ Deum prouidentia pro deorum. Fortuitum remedium. asinum dicit cuius femur pro femore cerui iubet apponi ut hoc remedio forte ob latoturus euadat infortunium.

Turbo

Fortunæ turbine. Impetu: fragore: agitatu. sic. Mar. Tullius fortunæ fulmina dixit. translatio est a turbine tempestatis: est autem turbo repentinus flatus proxima quæq; prosternens; circa terras concipitur ac fertur ideoq; arbusta radicitus euellit. & quacunque incumbit solum nudat siluas interim & tecta corripiens. inferior fere nubibus. utique nunquã altior. turbo in orbem uertitur. turbinum motus uagus & deflectus. & uertigosus. turbinis rotunda facies in eodem uestigio uersatur. & in columnæ modum circum agentis se uoluitur: auctores Seneca. Plinius. Apuleius in

Figura turbinis cõtrariaq; metæ

cosmographia cæteri. Valerius Flaccus ruit ille polo noctemque diemque turbinis in morem. turbinis recti figura metæ contraria est: illa enim fastigatur. in acutum latior in imo. hic imo Angustissimo dilatatur in summo. ita ut merito dici possit metam inuersam esse turbinem rectum. coi homini turbinato mucrone est. turbinatior figura est piris. Papinius in siluis. ut in libro annotationum curiose annotauimus: turbinem ruentem eleganter posuit pro meta.

Turbo ruens meta

expgitus

Expergite. Vigilanter ut aduerbium sic potest etiam accipi pro casu uocatiuo. ut exponas expergite pro expergefacte excitate euigilans expergo enim usurpatur pro expergefacio. & expergitus pro expergefactus & uigilax. sant ra uocis expergita sommo. Ad similitudinem perditi. Ceruini scilicet femoris quod canis inuaserat.

Protrimenta

Isicium

In protrimentis. Protrimenta dicuntur edulia minutim trita concisaq; qualia hodieq; in pulmentariis plurima concinnantur. ex carnibus frustillatim sectis. a tritura dicta protrimenta quasi a proterendo. sicut insiciũ ab insectione dictum; est autem isicium. ut quoque in transcursu explicemus pulmenti genus ex insectis: & minutatim tritis carnibus confectum: quod difficile digestu est; causam refert Macrobius in ultimo Saturnalium. apud Apitium crebra mentio est de isiciis & multiformis concinatio. e contrario

Retrimẽta

Retrimenta dicuntur excrementa & feculentiæ. Macrobius in. vii. in uẽtre fit prima digestio. cuius fex retrimenta sunt: quæ per intestina inferiora orificio trudente labunt: Item retrimenta sanguini dicit inesse hoc est feculentam materiam: Item aridiora retrimenta in aluum conuenire refert humidiora in uesicam trahi: intelligens stercora & urinam. Verberoni. coquum dicit qui inter famulicia erat apud priscos: Plinius in conquæstione luxus coquos emi singulos plurisquam equos cõquæritur. Idẽ tamen refert coquos non habitos esse in seruitiis eosque ex macello conduci solitos. scribit Paulus iurisconsultus seruis lecticariis legatis. si idem lecticarius sit & coquus ꝙ accedit legato; Verberones autem dici seruos dignos uerberibus quis nescit; quos & flagriones nuncupant; græce mastigia dicitur ut ante explicatum est.

Verberones

Conseruæ. Vxoris Lucianus; ο δε μαγειρος της γυναικος επαινεσας το βουλευμα αριστα εφη ω γυναι ταυτα και τουτω μονω τω εργω τας μαστιγας φυγειν εχω. Idest coquus uxoris consiliũ laudans o coniunx inquit optima hæc sũt: & hoc solo opere uerbera effugere possũ.

Laniena Carnificina

Laniena. De laniena in qua carnes uendunt a laniis; supra dictũ ẽ. hic laniena significat laniatio ipsa & sectio femoris asinini; sicut carnificina modo ꝓ loco; modo pro ipsa excarnificatione & cruciatu ponit.

Argumentum

Argumentum.

LIBER NONVS.

HIC Nonus liber cōtinet astum asini quo lanienā euasit: sequitur alterū periculū quo rabiosus creditus auxilium aquæ potus. Narratio fabellæ de fœmina maritū illudēte: cuius amator sub specie emptoris in dolio fefellit: sors captiosa siriacorū sacerdotū: furtumq; deprensum. Descriptio pistorii operis: cui fuit mancipatus: explicatio fabularū de adulteriis impudicitiaq; fœminarū lepidissima: dū rursus mutatio a pistore ad hortulanū facta translatione. Diræ familiæ infortuniū. hortulani in militē ab actore īsultatio asini occultatio & ꝓspectus.

SIc ille nequissimus carnifex cōtra me manus ipias obarmabat. At ego: præcipitāte cōsiliū periculi tāti pñtia nec expectata diutina cogitatiōe: lanienā iminentē fuga uitare statui: ꝓtinusq; uinculo: quo fuerā deligat⁹ arrupto cursu: me proripio totis pedib⁹ ad tutelā salubrē crebris calcibus uellitatus: illicoq; me raptim trāscursa ꝓxima porticu: triclinio: in quo dñs ædiū: sacrificales epulas cū sacerdotib⁹ deæ cœnitabat: incōtanter īmitto: nec pauca rerū: apparatus cibarii: mēsas & id genus: īpetu meo collido: atq; disturbo: qua rerū dformi strage pr̄familias cōmotus: ut īportunū atq; lasciuū me: cuidā famulo curiose traditū: loco certo aliquo clausum iussit cohiberi: ne rursum cōuiuiū placidū simili petulātia dissiparē: hic astulo cōmēto scitule mūitus: & mediis lanii mānib⁹ ereptus

Obarmabat. Sicuti obambulare dicimus aduersum aliosambulare: & quasi ambulāti sese opponere: ita ob armarī: dici ur̄ cōtra aliū sese armarī: hæc .n. ꝑticula ob interdū ponit̄ ꝓ cōtra & aduersum: sic obrogare est contra legē ferre nouā rogationē: sic obliq aduersus aliū loqui: sic obtrectator dr̄ q facit qd cōtra recte tractantē: sic obuaricator q aduersus quēpiā occurrit obstās quo minus is rectū īter cōficiat: sic plераq; alia est inuenire in ueteꝝ libris ex hoc fonte deriuata. — Obambulare / Obarmare / Obrogare / Obuaricator

Laniena. Laniatū & sectionē. Vinculo arrupto. Lucianus ῥήξας τὸν ἱμάντα .i. rupens lorū: græci .n. ἱμάντα lora dicunt: unde imātopedes Pli. & Solino populi in africa loripedes qbus serpēdo ingredi natura est. — Imantopodes / loripedes

Calcibus uellitatus. Signat se quasi calcitronē factū & crebris calcibus oēs a sese abegisse in fuga ullū esset offendiculū trāslatio a cōtentione uelitū militū & cōgressione. Qui sint uelites q̄ uelitatio qd uelitari ꝓsæpe dictum est. Incōtanter immitto. Sine ulla conctatione & mora currens: infero me intra cœnaculū: in quo dñs cū sacerdotibus deæ siriæ epulabat̄: quos Luciāus cynedos uocat ut iam diximus. Lucianus εἰμαὶ δ' ῥομῷ εἴσω ἔνθα ἐδείπνουν οἱ κίναιδοι σὺν τῷ δεσπότῃ ὡς ἂν γε ἀνέντα ὑπ' εἰσδραμών. Nec pauca collido. Lucianus. ἀνατρέπω πάντα τῷ σκιρτήματι καὶ λυχνίαν καὶ τραπέζας .i. subuerto oia saltatione & candelabra & mēsas. Id genus. Huius generis elocutio usitatissima.

Paterfamilias. dñs ædiū: & ut græce dr̄ δεσπότης. Seneca libro epistolaꝝ moraliū sexto: oēm inqt iuidiā maiores nr̄i dñis: oēm cōtumeliā seruis d̄trahētes dñm patrēfamilias appellauerūt: seruos familiares hoc idē Macrobius in saturnalibus. Sane qū dicimus paterfamilias illud familias indeclinabile ē: & genitiuus est singularis a græco ductus ut docet Serui. si aūt pr̄familiæ dicer̄ uoluerimus iā nō erit unū nomē: sed locutio declinabilis ut dicamus hi pr̄es familiæ hoꝝ patrū familiaꝝ: ille dr̄ agere bonū patrēfamilias: q q̄ a parētibus accœpit maiora efficit. — Dominus pr̄familias / Serui familiares

Lasciuū. Luciāus dixit ἀγέρωχον .i. strenuū & petulātem. Petulantia. Procacitate lasciuia. a petēdo petulātia: sicut a ꝓcādo .i. poscēdo ꝓcacitas noīata est hedos petulcos dixit poeta ꝓ lasciuos & exultātes uidelicet ab appetēdo: unde & meretrices petulas hoc est ꝓcaces uocamus. — Petulātia / Petulcus

Astulo cōmēto. Hoc meo iuēto callido & astutulo. Astutos callidos dicūt ab astu .i. ciuitate. Quoniā urbici sunt rusticis callidiores astutiores uafriores. — Astutus unde

Lanii. Coquū dicit q lanienā parauerat & cultros ad femur asini laniādum exacuerat. lanii aūt: q & laniones dicunt̄ a laniādis pecoribus sicut & lanistæ dicti: q laniādis ꝑ — Lanii / Laniones

Bona fortuna
Mala fortuna

sunt gladiatoribus. Custodela. Custodia sic sugela catela sic alia sencenta p diminutionē usurpāt. Salutaris carceris. Salutarē carcerē accipe: p loco in quo clausus iussi dñi cohibebat tutus & citra alienæ piculū. Nihil fortuna renuente. Snia catolica: qua significat nihil psperū puenire posse mortalibus inuita & aduersante fortuna: consimile est illud apud poetā memoratissimum heu nihil inuitis fas quēq fidere diuis: scribit Cebes phs in tabula eorū q fortunā circumsistunt: alios gaudere alios tristari: quia a fortuna quippiā acceperunt: hi ridere uidenť: a quibus ēt ἀγαθὴ τύχη .i. bona fortuna nuncupat: quero flere ac manus ptendere uidetur: hi sunt a quibus abstulit. Quæ ante tradiderat: a qbus κακὴ τύχη .i. mala fortuna noiatur. Dexterū. Prosperū sm fœlix. Nec cōsilio prudēti. In hāc sniam scri. Plaut. i pseudolo: centū doctū hoīum cōsilia hæc deuincit dea fortuna. Fatalis dispositio. εἱμαρμένη .i. fatum & necessitas ambæ sibi inuicē indiuiduo cōnexe sūt glutio ut inqt trimigestus: fatum īexorabile est ut poetæ canunt. Desine fata deū flecti sperare pcādo: fati uis in auersibilis imobilis: insolubilis est: & ut inqt Apuleius ni in Cosmographia ineffugibilis est necessitas fati memoratissimus est uersiculus ille cleantis; quē Seneca latinū fecit: ducūt uolentē fata nolentē trahūt & ut a Tertu. dictū est fato stat iuppiter ipse. De fato Diuus Augustinus Chrysippus. M. T. Firmicus maternus: & agminatim oēs exclamat Mālius fata regnunt orbē certa stant oīa lege. Ad ipm. Lege idipm. Momētariā. Breuē & momēto tpis datam: Quinti. momentosam apium rapinā decenter appellat: quæ momento fit ī floribus decerpendis.

Necessitas
Fatum

Momento sa rapina

custodela salutaris mihi: gaudebam carceris. Sed nimirū nihil fortuna renuēte licet hoī nato dexterū puenire: nec cōsilio prudēti: uel remedio sagaci: diuinæ puidētiæ fatalis dispositio subuerti: uel reformari pōt: mihi denicq id ipm cōmentū q momentariā salutē repisse uidebat piculū grāde: imo pñs exitiū cōflauit alīud: nā qdam subito puer: mobili ac trepida facie pcitus: ut familiares inter se susurrabāt irrumpit tricliniū: suoq annūciat dño de pxio angiportu: canē rabidā pauloāte p posticā ipetu miro sese direxisse ai dentiq prius furor uenaticos canes inuasisse: ac de hic pximū petisse stabulū atq ibi pleraq iumēta incurisse pari sęuitia: nec postremū saltē ipsis hoībus pepcisset: nā Mytiliū mulionē & Ephestionē co-

Angiportum

Petitus. Cōmotus pturbatus. Angiportu. Quod exitū non hēt: ac peruiū non est Angiportū dr: ut interprať. M. Varro ab angendo & portu Angustū aūt. Donatus grāmaticus Angiportū esse dicit angustā & curuā uiam: alii q inter portus sit locus angustus hoc est inter domos quas ueteres portus dixerunt: dicit Angiportū: angiportus neutro genere & masculino in scdo & quarto ordine. Teren. in adelphis: id qdem Angiportū paruū non est Ora. flebis in solo leuis Angiportu.

De rabido cane

Canem rabidā. Canes rabidi p æstatē maximæ fiunt ppea q natura sicci: fiunt sicciores æstu: ut docet Alexander aphrodiseus in pblematis: arida aūt calefacta cōflagrant: hinc fit: ut furentes quasi in phrenesim cōuertanť: ipsorūq uirosa saliua fit: qd aūt cōflagrent: ex eo liquet: crebro anhelant rictu oris patulo ad captandū aeris frigus. Non utiq oēs canes in rabiē agunť: sed illi potissimū q sūt siccissimi: Caniculæ exortu ut inqt Pli. canes maximæ agi in rabiē nō est dubiū. Columella auctor est in. viii. arceri rabiē canibus q morbus letifer est: si catulorū caudæ post diē quadragesimū quā sunt editi castrentur morsu neruusq abrumpať: q p articulos spinæ. Quin ēt uermiculus est in lingua canū: q uocať a græcis lytta quo exempto infantibus catulis nec rabidi fiunt nec fastidiū sentiūt.

Lytta uermiculus
Posticus uicinus
Antica
Postica

Per posticā. Per partem ædiū posteriorē ostiumq posticū: nāq posticum ostiū dr in posteriore parte ædiū: uicinū quoq habitantem ad posteriorē domus antiqui posticū appellauerunt: Deniq quæ ante nos sunt antica quæ post nos postica dicunť: cœli quoq partes quattuor dicunť auctore Varrone sinistra ab oriēte dextra ab occasu: antica ad meridiem: postica ad septētrionē: & hoc est qđ uoluit itelligi. Seruius grāmaticus scribens posticam genere fœminino esse nomen augurale: sicut & antica est regulā ab illo traditā nō usq quaq seruant eruditi: ut. s. posticū neutro genere semp dicant p parte ædiū posteriore: posticā uero tantum pro parte cœli septētrionali: nam ut hic noster & alii posticā: & posticulam usurpant pro postico: & parte domus posteriore. Virgilius signat posticam: cum ait postesq relicti a tergo Plautus i trinummo posticulum hoc recipit cum ædes uendidit: interdum adiectiuum est nomen: ut apud Ausonium postico uulnere fossor: apud iurisconsultos Titulo de usufructu posticas poni legimus p hostiis partis ædium posterioris ubi scribit Iulianus: si ædium usufructus legatus sit nō permitti legatario posticas uertere: uel refugia aperire: & atrium immutare: excolere enim quod inuenit potest qualitate ædium non immutata. Incurrisse. inuasisse. impetisse.

Ephestiō nomen coqui
Ephestiō Alexandri

Ephestionē. nomē est coquo Accommodatum: græce enim ἥφαιστος dicitur Vulcanus: unde ephestiades insulæ dictæ: uulcaniæ: Ad uulcani autem uiolentiam ut inquit Plautus apponit coquus edulia: celebratissimus est ephestion ille Alexādri amicissimus: quē olī ipse alterū Alexandrū esse dixit: cuius obitu, tanto mœrore cōfectus est; ut equos mulosq totōderit ut urbiū pinnas diruerit ut medicū cruci suffixerit: ut tibias & instīa musica: id ge-

nus diu in castris canere uenerit: quē in funerando ephestione decem milia talentum impendisse au auctores tradunt. Hypatauium. Pōt uideri nomen deductū a uerbo græco ὑπατεύω qđ significat ago cōsulatū: & excello. Sic ὕπατος consul dr̃ & eximius: ut ita cubicularius inter alios primarius significet. Apolloniū medicū. Nomen est medico cōueniēs: qđ ueluti ab apolline medicinæ deo deriuatū uideri potest. De apollōio magno: quo nihil uenerabilius nihil sanctius affatim philostratus scribit: & cæteri commeminerut. Venenatis morsibus. Rabidi canis morsus inter uenenatos seu ferosq; numeraf morsum quoq; hois ut refert Pli. iter asprimos numerauerūt: ut auctor ē Cor. Cel. oīs fere morsus hēt qđdā uirus: & si rabiosi canis morsus fuerit cucurbitula uirus eius extrahendū est. Ferocire. Ferociter sæuire & furere. Peste infectū. Eodē ueneno cōtactū. Protelarēt. Propulsarēt excluderentq;. Alias ptelare est pcutere: alias adiuuare: de hoc uerbo suo loco dictum iā est. Vesaniæ morbo. Morsi a cane rabioso rabidi fiūt cui Vesaniæ occurrif cerebello gallinaceo auctor Pli. sensus est q iqt me efferatū ex morsu canio ac ferocientē sæuire existimabant psēqbanf q; illi ipsi magis insanibāt: cū nulla ego peste. nulla rabie pœnitus uexarer. Mēbrati cōpilassent: per mēbra p frustra dissecuissent: ita ut nec pilū in toto corpe essent relictu ri Plau. in hāc sniam inqt iā ego te faciam: ut hic formicæ frustilati differāt. Turbine. ipetu. & pcella: de turbine ante dictū. Cubiculū irrupisse. Lucia. [illegible] ego uidēs piculi magnitudinē cursu itra cubiculū irrūpo. ubi dñi mei dormire debāt. Cōcessionis piculo. ingressiōis & introitus quo cōcedētes introeuntesq; essent piclitati. Pestilētiæ lætalis. Morsum canis rabiosi cōstat esse pestiferū: & exitialē nō solū hoibus: sed ēt pecori. Peresus. Vis uenenati morsus penetrās uitalia populaf: & sensim pedit absumitq; animantē. Solitariæ fortunæ. Ambiguū uideri pōt utrū solitariā fortunā dixerit p solitā & usitatā an a solitudine qm̄ solus in cubiculo fuerat relictus. Somnū humanū quieui. Antea i stabulo inter iumenta ut asinus humi quieuerat nūc in lecto delicate cōstrato more hoium cubās somnū cœperat humanū nō belluinū. Mollicie cubiculi. implet corpus somnus plenus. & molle cubile: ut tradit Cor. Cel. e contrario extenuat corpus somnus breuis & durū cubile. Refota. Refocilata recreataq;: refoto aio dixit A. Gel. p recreato exhilaratoq;. Altercari. Verbis disceptare: & sermocinari. Quinti. altercatiōis oratoriæ pcepta dat: ī primis docēs opus eē īgenio ueloci ac mobili aio pñti & acri. idē pcipit ut altercator bōus in primis iracūdiæ careat ne turbidus ac clamosus sit: ī altercatiōe plīmū ualet acumen. Hūccine. Hūc ne siccīe: p sic ne dixit pptius locutiōe usitatissima. Iugi furore. Perēni cōtinuo: ppetuo iter elephātes & dracōes iugis discordia ē īqt Soli. i. ppetua Au. Gel. iugi cōcordia fidissime amicissimeq; uixerūt Iugiter aduerbiū ē: qđ significat ppetuo cōtinēter pēniter Dictio ē pprita & freqnsap scriptores idōeos Ora. in. ii. sermonū hortus ubi & tecto uicinus iugis aq fons. Virus. Venenū ide uirulēti dicti serpētes: & ofo uirulēta p uenenata. Virus ap Pli. ppe peculiariter significat mō aspitatē odoris ut uitus alarū mō aspitatē saporis: ut stagnū illitū aeris uasis cōpescit erugis uirus: mō genituram: ut uirus uetrinū ex schrophia a coitu exceptū priusq̄ terrā attigat grauitati aurium pdest: itē potētiā ac ui naturalē: ut nec satis ēgūitōi p se coitus nisi editis ouis: iter se uersādo mares & fœmīæ uitale asplent uirus hic uirosus deriuat. a copia. s. ueneno. dixit. Vir. uirosaq; pōtus castorea ubi interptes exponūt castorea uirosa p fedi odoris & execrādi: ego uero existimo: ita lēgēdū ut pōtus uirosa dicaf sitq; id epithe

cū: & Hypatauiū cubiculariū & Apollōiū medicū imo uero & plēs alios ex familia: abigere rēprātes: uariis morsib⁹ quēq; lacerasse certe uenātis morsibus ɔctata nōnulla iumēta efferata sili rabie. q res oium stati peuslit aios: ratiq; me etiā eadē peste ifectū ferocire: arreptis huiusce modi telis: mutuoq; ut exitiū cōe ptelarent cohortati. ipsi potius uesaniæ morbo laborātes psequunt. nec dubio me lanceis illis & uēabulis: imouero & bipēnibus: q faci le famuli submīstrabāt mēbratī ɔpilassent: ni respecto subiti piculi turbidine cubiculū i quo mei dñi diuertebāt: ptinus irrupissem tūc clausis obscratisq; sup me foribus: obsidebāt locū: quoad sine ullo cōcessionis suæ piculo pestilētiæ lætalis pticaci rabie possessus: ac peresus absumerer: quo facto tandē libertatē nactus solitariæ fortunæ munus amplex⁹ sup cōstratū lectū abiectus post multū eqdem tpis somnū humanū qeui. Iāq; clara die: mollicie cubiculi refota lassitudīe: uegetus exurgo. Atq; illos qui meæ tutelæ puigiles excubias agitauerāt: ausculto de meis sic altercari fortunis. At hūccine miserū istū asinū iugi furore iactari credimus: imo uero iā uirus icrescēte sæuitia prsus extictū: sic opīonis uariæ terminū ad explorationē cōferūt: ac de rima q̄dā pspeciūt sanū me atq; sobriū ociose ɔsistere: iāq; ultro

Inoi morsu uirus
Ferocire
Protelare
Solitaria
Refotus in altercatione acumen
Siccine
Iugis furor
Iugiter
Virulētus
Virus qd
Virosaq; pontus

Viriosi loci — Viriosa fœmina — Periclitabundus — Periclitari — De morsi a cãe timẽtibus aquã

ton copulandũ cũ ea dictione pontus: nõ hũt castotea: pontũ aũt uirosam perpetuo bonoq; epitheto dici quasi feracẽ ueneno℞: constat n. uenena copiosissima gigni in ponto: qđ & idẽ poeta significat sciribens has herbas atq; hæc ponto mihi lecta uenena ipse dedit meris nascuntur plurima ponto: quando fœminam uirosam & locus fœmineos uirosos dici leges scito a uiro deriuari quasi appetens uiri uirilisq; concubitus: in quo significatu ut supra annotaui magis dicendum est uitiosa mulier & uiriosi loci hoc est genitalia fœminæ uirum inhiantia. Foribus. Scilicet cubiculi intra quod stuprat Asinus Periclitantur. Experiunt & periculum faciunt id est tentamenta: hinc periclitabundus faciens periculum. i. experientiã alias periclitari significat periculum subire & clade affici: hinc iocus epigramatistæ periclitantur capite sotades noster. Sospitator. Conseruator ac salutifer. Aquæ recentis peluẽ

foribus patefactis: plenius an sim iã mansuetus periclitãtur. Sed unus ex his: de cœlo missus mihi sospitator: argumẽtum explorandæ sanitatis meæ tale cõmonstrat cæteris: ut aquæ recentis completã

offerrent. Medicamentũ morsi a rabido cane est si aquam non expauescat: si aquam audeat attingere: nam ut inquit Plini. in morsis lætalis aquæ metus: scribit philostratus libro. vi. de uita Apollonii rem dignam annotatu uidelicet. Quod rabiosus canis momordit adolescentem qui ex eo morsu caninos mores cœpit repræsentare: & enim latrabat ut canis & instar quadrupedum pedibus mãibusq; gradiebatur.

Apollonius Tyaneus

Apollonius infortunium adolescentis miseratus præcepit canem illum inquiri qui iuuenẽ momordisset quem perductum attractumq; iussit lambere morsum: ut uidelicet idem medicus esset qui uulneris auctor extitisset: quo facto repente iuuenis ex morbo refocillatus haustam ex cydno fluuio aquam bibit sanatusq; est: canis quoq; iussu Apollonii fluuium ingressus cum in eo aliqđiu innatasset ex morbo conualuit. Galenus in libro de sectis scribens de discordia empiricorum & dogmaticorum medicorum refert medicum empiricũ alia medicina usum esse: in sanando eo qui a rabido cane morsus fuerat: alia aucto dogmatisten: ubi docet morsum asperiorem esse qui factus sit a cane rabido i cynocaumate: dicuntur aũt cynocaumata æstus caniculares: & enim ut ante diximus: exoriente canicula canes potissimum aguntur in rabiem: estq; ea rabies id temporis homini pestifera: idem auctor eũ homines ex morsu canis rabidi aquã metuentes mortuos esse docens remediũ m aquã non expauescere: cuidã uirulento morsu rabidi canis infecto apposita est aqua pellucida & egelida: in qua cũ canis idolũ apparuisset hõ timens caninam in undis imaginem præ timore exanimatus est: alii dicunt q aq̃ bibita & ideo mortuus sit uerum ut inquit Galenus non quia aquã biberit ideo interiit: cũ aqua p remedio sit: sed quia timuerit: ubi enim morsus a cane aquã timet actum de illo est: nã ut inquit Ouidius tollere nodosam nescit medicina podagrã: nec formidatis auxiliatur aquis: eleganti uocabulo græco hydrophobos uocant q ex morsu canis rabidi aquã timent: qua dictione utunt & nostri. Pli. l. xxix. est limus saliuæ sub lingua rabiosi canis qui datus in potu fieri hydrophobos non patit: hydrophobia uero dr ipse morbus: ex aq̃ metu p ueniens apud Gale. in libello de theriace: mendose legit hydrophorbia: p hydrophobia: qđ quemadmodũ medici recentiores intelligant non discutio: corrigendus est hoc potissimum loco error illitet: & mendũ tollendum ex codicibus. Cor. Cel. apud quẽ li. v. sic passim legit capite de morsu rabiosi cãis: solet ãt ex eo uulnere ubi parũ occursum est: aq̃ tumor nasci: hydrophlogas græci appellãt: ego olim cũ enarrarẽ Cor. Cel. nihil subesse mẽdosum suspicãs exponere solebã tumorẽ: aquæ flãmeũ & quasi ignitũ gigni ex uulnere: qđ fecisset rabiosus canis qđ morbi gẽus: græci ab aqua flãmida & corpus tumidũ utente hydrophlogas uocarent: uocabulo deflexo ab aqua q græce ὕδωρ & φλέγω cõburo: sed cum ex morsu rabidi canis nihil tale nasci inter medicos cõstet uideo recuriosius proſitata puriorẽ ueriorẽq; lectionẽ esse: si ita scribas. Aquæ timor nasci: hydrophobos græci appellant: hæc est scriptio uera erudita sincera; & ita Cor. Cels scripsisse indubitãter affirmo: timor enim aquæ non tumor innasci sollet morsis a rabido cane: tales autem timentes aquã græci hydrophobos uocant a uerbo græco φοβέομαι. quod significat timeo: & ὕδωρ aqua huiusce autem castigationis in Cor. Celso me submonuit: & quasi conuenientem expergefecit meus ille gẽtilis & cognominis Philippus Beroaldus minor adolescentulus apprime doctus & græcã latinamq; linguã bene callens: q dũ

Hydrophobia — Correctus locus in Cor. Cels.

Laus Philippi Beroaldi minoris

sitienter philippizei hoc est Philippũ imitat & per nostra uestigia it iã: ex scholastico factus est pfessor & si nouicius: non tñ pletarius: me in psentia effingit me hẽt arthetypon: nihil pximus: sed interuallo non longo pximus Mox ut spero & opto nos & nra transcendens longius pcurret atq; emicabit: uideo ex hac doctrinarũ scintilla lucẽ maximã fulgentissimãq; matutissime erupturã: & ut inqt ille meliorẽ præsto magistro discipulũ: sicut lætor factura manuũ mearũ: ita gaudeo in nobis impleri uetus adagiũ quod est. πολλοὶ μαθηταὶ κρείττονες διδασκάλων multi discipuli meliores præceptoribus: laus: doctoris est profectus discipulorum: iuuat me q sicut ego sucet cũ gloriæ præceptores mei Francisci puteolani uiri doctissimi magna cum laude: ita mihi succrescat gentilis meus non minus probitate spectatus q̃ eruditione conspicuus: qui me amat: ut necessarium colit ut parẽtẽ obsecuat: ut doctorẽ: erit pulchrum & ad posteros memorabile: si modo monumenta nostra: ut auguramur sunt futura diuturniora. Duos philippos in gente beroalda non obscuri in studiis litterarũ noĩs inter professores humani

Frãciscus puteolãus præceptor meus

tatis non postremos eodem tpe efflorvisse: sicut olim tres in gente curionū continua serie oratores ex titisse memorant: sed iam ad ꝓpositū regrediamur: redeamusq; ad hydeophonos: aquā metuentes ē ex morsu canis rabiosi. Vnicum remedium est hoc miserrimo genere morbi oppressum: nec opinant in piscinā nō ante ei ꝓuisam ꝓicere: & si natādi sciam non hēt mō mersum bibere pati mō attollere: si hēr interdū deprimere: ut iuitus quoq; aq̃ satieť: sic.n. simul & satis & aq̃ metus tolliť. Pli. ait q̃ lacinia subdita calici infecta mēstruo discutit metū aq̃ & potus ueꝝ: neq d sciens ꝑtereā ad rabiosi canis morsū pertinens non obmittā id qđ apud au — Tres curiones oratores — Remediū ad morsū rabiosi cavis

peluē offerent pontui meo: Ac si interpidus & more solito sumens: aquis adlibescerem: sanū me atq; oi morbo scirēt expeditum. contra uero si usū contractumq; laticis uitatē: ac perhorescerē: pto comperto noxiam rabiē pertinaciter durare: hæc enim libris pristinis etiā ꝓditū obseruari solere. Isto placito uas īmane confestim aquæ: plucidæ de proximo petite fonte contantes ad hæc: offerūt mihi. at ego sine ulla mora ꝓgressus: etiam obuio gradu satis sitiēter ꝓnus & totū caput iuergēs: salutares uere eqdē illas aq̃s hauriebā: iāq; & plausus manus & auriū flexus & ductū capistri: & qduis aliud piclitātium: placide patiebar: quo ad cōtra uesanam eoꝝ presumptionem: modestiam meam liquido cunctis approbatem. At istum modum uitato duplici piculo: die sequenti rursū diuinis exuuiis onustus cum crotalis & cymbalis: circūforaneū mēdicabulū ꝓducor ad uiā: nec paucis casulis atq; castellis

cennā medicoꝝ nobilissimū legi: qui scribit homīes a rabioso cane morsos ī aquæ metu lachrymare: q quotiens aq̃ propinquant imaginant canē: & ex eo interdum timent; interdū nullo metu perturbanť: q̃nq; talis ex siti moritur aliquando desiderat aq̃ dein ꝓclamat nonnunq̃ sorbens aquā strangulať: fit ēt ut latret: sicut canis; & sæpe talis ad mordendū alteꝝ hoīem ꝓpensus ē: ante aq̃ metum curatio morbi huiusce in ꝓximo est dixit rufus: quosdā nō terreri ex aqua: & uolutabris p humū delectari illd' adde tpm quoq; rabiosum canem psæpe affici aq̃ metu: & si q̃n ob unus aq̃ factus sit in tm̄ eam formidat: ut pili in horrescāt & totus cōtremiscat & nōnunq̃: ex ea formidine moriať: talibus canibus ligua exerta est: & os spumabūdū. Saliua spumosa nasus fluēs: ob hoc dixit Lucanus in.vi. pharsaliæ: non spuma canum quibus undat timori est. Peluē. Peluis uas aquariū est in quo uaria pluunť: unī & nomen: peluuiæ uasa sunt qbus pedes lauāť: ut maluuiæ qbus māus græci. λεκανον peluī dnt. — Auicennæ documentum — Canis aq̃ timet — Peluis — Pelluuiæ — Malluuiæ

Aquis adlibescerē. Libens accederē. Plau. ī milite: hercle uero iam adlubescit primulū palestrio ubi adlubescit positū est pro eo quod est incipit lubere hoc est placere. Visum laticis. Si aquā uel uidere uel tangere expauescerē: si hydrophouos essē: talibus n. ut ante dictū est metus aquæ lætalis ē. Plini. hoc morbo genus pauoris noīe intelligi uult: cum ait. in.xxxii. cinis cancroꝝ seruatus ꝓdest pauori: ꝓdest periclitantibus ex canis rabiosi morsibus. Noxiam. Pestiferam & letalem. Libris pristinis. Libris priorum antiquorūq; scriptorum: qui talia prodiderunt. Isto placito. Cū istud oībus placuisset. Contantes. Quasi adhuc dubitantes adire propius asinum: quem ferocire existimabant. Salutares aquas. Merito salutares dixit: quæ & sitim extinguerent & salutis cā essent asino potanti: cuius salus ex haustu aquæ consistebat: cū aliqui potuisset uideri rabiosus & ob hoc noxius mortis periculo. — Adlubescit — Plausus

Hauriebā. Ebibebā de multiplici huiusce uerbi significatione protita sunt oīa: & annotant grāmatici. Plausus māus. Accusatiuus ē casus numeri pluratiui: palma cū palma collata plausū facit auersæ inter se manus collisæ non plaudunt: auctor Seneca in.ii. q̃stionum hic plausus manus accipe. ꝓ manuum tractatione qua iumenta molliter tractare solemus: & cum sibilo allectare: i quā sniam ait poeta manibusq; lacessunt pectora plausa canis & colla comantia pectunt: item alibi inquit plausum ceruicis amare. Periclitantiū. Tentantiū explorātiū. Liqdo. Manifeste: & aperte aduerbiū est. Ductum capistri: quæ dispositis rebus accedūt: nō sunt deposita ut scribunt iuriscōsulti: utputa si equus cū capistro: nā solus equus depositus est. Duplici piculo. Duplex piculū ideo dicit: q̃ cuasit lanienā coq & impetū eoꝝ q cū tan q̃ esseꝝ uesanū q; ex morsu canis obtruncare uoluerāt. Diuinis exuuiis. Simulachrū deæ intelligit una cū spoliis & reliquo apparatu sacerdotali exuuiæ ab exeundo dictæ fuēt sicut induuiæ ab induendo. Plau. in menecmis induuiæ tuæ atq; uxoris exuuiæ: mos fuit antiquorum in foribus & circa limina domoꝝ affigere hostiū exuuias & spolia: q̃ nec emptori refrigere liceret q̃ ēt dominis mutatis domus ornamenta erāt. Crotalis. Sonoris instrīs: qbus siriaci sacerdotes & galli cybeleii utebanť: de qbus ante dixi. Circūforaneū. Oppido q̃ eleganter: & per q̃ scite: dicit asinus gerulus deæ syriæ mendicabulum circūforaneum: qm̄ illa circunfora & cōciliabula circūlata: pecunias & res alias emendicabant: circūforaneus appellať q circūfora discurrit & uagať quales Vatinii fuēt & pharmacopolæ. M. T. in oratione pro cluentio. Tum repente anconitanū quēdam Lucium Clodiū pharmacopolam circūforanum: qui casu cum latinū uenisset aggrediť: non lōge absimiles a circunfo — Exuuiæ — Induuiæ — Mēdicabulum circūforaneum

ranis sunt circitores: q̃ circumeundo dicti uident̃: Qui ut docet Vulpianus titulo de institutoria actione uestes circũferunt & distrahunt: in re militari circitores uocant̃: q̃ uigilias militũ circũeant: & renũcient: si qua emerserit culpa: quos & circuitores appellant. De mendicabulo Plau. in aulularia memorare nolo: hoium mendicabula: in floridis Lucius noster palliata mendicabula decentissime appellat hoĩes mendicos: q̃ pallio tenus phos imitant̃ sub quoꝝ habitu mendicitas ostentat̃: in q̃bus nihil ẽ sancti nihil phĩ: præter pallium: ut nõ immerito celebret̃ ille q̃ dixit in hoiem id genus paliũ: & barbã uideo: philosophum nõ uideo.

Circitores
Circuitores
Palliata mendicabula
Pallium uideo Philosophum nõ uideo

oberratis: diuertimus ad quẽpiã pagũ urbis opulẽtæ quõdã: ut memorabãt iucolæ: inter semiruta uestigia cõditũ. & hospitio proximi stabuli recepti: cognoscimus lapidã de adulterio cuiusdã pauperis fabulã: q̃ uos ẽt cognoscatis uolo. Is gracili paupie laborãs: fabriles opas prebẽdo: paruis illis mercedibus: uitã tenebat Erat ei tamẽ uxorcula. etiã satis qdẽ tenuis & ipsa. ueꝝ tamẽ postrema lasciuia famigerabilis. sed die quadã: dũ matutino ille ad opus susceptũ ꝓficiscit̃: statim latẽter irrepit eius hospitium temerarius adulter. ac dũ ueneris colluctationibus securius operantur: maritus ignarus rerum ac nihil etiã tum tale suspicans: improuisus hospitium repetit. Iãq; clausis & obseruatis foribus uxoris laudata continẽtia: ianuam pulsat. sibilo etiam ꝑsentiã suã denũtiante. tũc mulier callida. & ad huiusmodi flagicia pastutula: tenacissimis ãplexibus

Oberratis circuitis lustratis. Semiruta uestigia. Denotat in ruinis uestigiisq; dirutæ urbis pagũ conditum fuisse. Lucanus at nunc semirutis pendẽtq; mœnia tectis. Lepidũ de adulterio fabulam. Cum duo sint genera facetiarum alteꝝ fusum: alteꝝ pacutũ: & breue in illo genere leporis ꝑpetuo excellens ẽ Lucius noster: q̃ interserit fabellas lepidissimas: & facetosa urbanitate oblectantes ut non minus hi; facetiis placeat lepidisq; narraciunculis: q̃ serii seriores doctrina seria & graui: hic est ille sermo milesius: cuius in principio: huiusce operis affatim: cõmemini: quẽ Luciãus. λογον μιλησιον appellat quo fabularis narratio concinniter explicatur. Gracili paupie. Iohannes Boccatius eloquio uernaculo disertissimus cõdidit centũ fabulas argumẽto & stilo lepidissimo festiuissimoq;: inter q̃s Apuleianam hanc inseruit transposuitq; cõmodissime non ut interpres: sed ut conditor: quã fœminæ nostrates nõ

Duo genera facetiarum
Logos milesius

surdis auribus audiunt neq; inuitæ legunt: nos quoq; mythopolon: hoc est opificẽ fabellæ Lucium nostrum latialiter personantẽ & graphice lepidissimeq, explicantem inaudiamus legamus pẽsitemus auribus oculis animis lubentibus: cũ talibus egressionum amœnitatibus non solũ lectores: ueꝝ etiam cõmentatores reficiantur inter paupertatẽ & pauperiem differẽtia hæc est: quod paupertas honestæ parsimoniæ nomen est: usurpaturq; pro fortuna mediocri: pauperies uero gestas dr̃: quã optimo epitheto immundam dixit Oratius scribens in epistolis pauperies immunda domus ꝓcul absit alias pauperies significat damnũ: q̃ & iurisconsulti docent Titulo si quadrupedes pauperiem fecisse dicat̃ græce paupertas dicit̃ πενια: pauperies uero πτωχεια de qua festiuiter scripsit Aristophanes in Pluto. Fabriles operas. Signat pauperem uitam sustentasse ex mercedulis quas colligebat locando operas fabriles: opera. n. in actu consistit: & ut inquit caius iurisconsultus in hominis usufructu opæ sunt; & ob operas mercedes operis serui legatis inquit Terentius usum datum itelligi: & ego didici & Iulianus putat interdũ operas ꝓ ipsis hoibus & seruis accipimus: ut apud Ciceronem fugatæ sunt operæ Clodianæ: & apud Oratiũ accedes opera agranona sabino. Vxorcula. Vt a sorore sororcula. sic ab uxore uxorcula ꝑ diminutionem dicta. Tenuis. Paupercula. Famigerabilis. τωμεσων dictio: nã & in bonã & in malam partẽ famigerabilis usurpat̃: hic ꝓ famosa accipi debet: & infami. Matutino. Absolute dĩcimus matutino: & matutinis pro tempore & hora matutina: sic Plinius in. x. coruus mature sermõi assuefactus oĩbus matutinis euolans in rostra in foꝝ uersus tiberium salutabat. Veneris colluctationibus. Sic supra in. ii. his & eiusmodi colluctationibus ad confinia lucis usq; peruigiles egimus. Operãtur. Operã dant. Ignarus rerum. Mariti dedecus uxoriũ turpitudinẽq; domesticam nouissimi sciũt: iuxta illud Dedecus ille domus sciet ultimus & ut inquit Hieronymus: nouissimi mala nr̃a discimus.

Paupertas
Paupies
Opera
Famigerabilis
Matutino

Hospitium repetit: Domum reuertit̃: & dum hospitium apellat significare uidetur illum in cõducto habitasse tanq̃ inquilinum. Laudata continentia. Specimen cõtinentiæ uxoriæ est clausa domus & obseratæ fores marito absente. Sibillo. Liuius: ut quocunq; noctis tempore sibilo dedisset signum porta aperiretur. Columella præcipit boues sibilo alectari oportere a bubulco ut libentius bibant. Sifilatores dixerunt ueteres: quos nũc dicimus sibilatores: & sifilare: quod nos sibilare; & erat maledica uocis significatio atq; contumeliosa. Perastutula. Versutior callidiorq;: sicut diminutiuo uocabulo uxorcula dicta: ita & υποκοριστικως perastutula qua tamen dictione non tam significat̃ modice astuta quãualde calida & ueteratrix in adulterinis flagiciis scribit Aristoteles in lib. ix. de animalibus malitiosiores astutiores insidiores fœminas esse. E diuerso mares aĩosiores simpliciores minusq; insidios.

Sifilatores
Fœmina astutior
Mas simplicior

Expeditum

Expeditum. Explicatū exolutumq; ab amplexibus qbus innexus erat lasciuis ederis ambitiosior. Semiobrutū. Pli. de cellis uinariis scribens refert tutioribus plagis dolia quæ sunt uasa fictilia uinaria infodi solita terræ tota aut ad portionē situs celūq; præberi alibi uero īpositi: tectis arceri. ibi illa uina demissis in terram doliis seruanda. Vallida expositis. Iurisconsulti quoq; de fundo instructo indicant dolia defodi solita scribentes īstrumento conseruando dolia licet defossa non sint accedūt Item titulo de contrahenda emptione dolia in horreis defossa si non sunt noīatim in uenditione excepta horreorum uenditioni cessisse uideri.

expeditū hominem: dolio quod erat in angulo semiobrutū: sed alias uacuū: dissimulanter abscondit. & patefactis ædibus adhuc intro euntē maritū aspero sermone accipit. Siccine uacuus & ociosus insinuatis manibus ambulabis mihi? nec obito cōsueto labore uitæ nostræ prospicis? & aliqd cibatui parabis: at ego misera per noctē: & per diem lanifico: neruos meos cōtorqueo ut intra cellulā nostram salutē lucerna luceat. quāto me fœlicior. Daphne uicina: quæ mero & prādio matutina saucia cum suis adulteris uolutatur. Sic cōfutatus maritus & qd istic est ait nā licet forensi negocio officinator noster attētus ferias nobis fecerit: tn̄ hodier

apud eosdem doliarum poni uidetur pro dolio uel cella in qua dolia uinaria sint sicut. n. scriptū est si ex doliario pars uini uēierit. ueluti metretæ cētū. Doliaria anus festiuiter dicta Plauto pro uetrosa & habitissima. Siccine. Verbū est castigantis pro sic. ne ita Propertius siccine lēte iaces. Insinuans manibus. Ex quotidiana loquendi consuetudie usurpatū uerbum. namq; uulgo sic obiurgamus ignauū inertē. desidiosum ut dicamus hic insinuatis manibus sedet: eleganter aūt īsinuatis manibus dr̄ pro inflexis cōpressis complicatis. tali. n. habitu manus officiorū cōprimuntur. tanq̄ manu uiduantur. Liuius dixit cōpressis manibus quod Lucius noster īsinuatis docens prouerbialem esse locutionem. Verba Liuii hæc sunt. ex libro. vii. in hanc ferme sententiam. Quid aliud causæ esse credamus cur ueteranus dux fortissimus bello compressis quod aiunt manibus sedeas. Obito labore. Adito suscepto completo. obire laborem dicimus pro adire suscipere complere: ait poeta morte obita pro sumpta suscepta & completa. Sermo obitus a Terentio dicitur in ecyra pro aditus. Vitæ prospities. Parto. s. lucello quo uita tolleratur & uictus quæritur. Lanificio. In andria. primū hæc pudice uitam parce ac duriter agebat lana & tela uictū quæritans. In eandem sententiam ait poeta cui tolerare colo uitam tenuiq; minerua īpositum. Vbi exponit Seruius tenui minerua pro paruo præcio lanificii; nam hodie quoq; lanificii mercedula uitā tollerant fœminæ pauperiores. Annotandū est lanificium fuisse in usu nobilium matronaꝝ. apud Romanos hinc autumant scriptores idonei; in nuptiis thalassi nomen inclamari solitum. quod laneficii signum erat. ut uidelicet hac uoce nuptiali admonerētur nouenuptæ lanificium in maritali domo exercendum esse. Thalasio. n. siue thalasius significat calathum. quod uas utiq; est lanificiis aptum. inde factum est. ut sponsæ auctoribus Plutarcho: & Plinio colum cōptam lana. & fusum cum stamine secum ferrent: & uiri ianuam lanicio coronarent. Augustus Cæsar filias & nuptes ita instituit: ut ēt lanificio assuefaceret contra apud persas indecorum erat & sordidū admouere lanificio manum. Ideoq; Alexander magnus cum olim si sygambi reginæ ꝑsarum captiuæ lanam purpuráq; tradi iussisset ut conficere uestem neptes suas assuefaceret; ubi cognouit ex hoc dono illam tristem esse lachrymisq; tristitiam declarantē. Ipse perueniens ad eam mater inquit hanc uestem qua indutus sum sororum non solū donū; sed ētopus uides nostri decepere memores caue obsecro in contumeliam accipias ignoratiōem meam. ita animus reginæ mitigatus est; lanæ appellatione ut docet Vlpianus libro de legatis tertio continetur quæ neta est. & quæ neta non est. ut puta stamen & substamen. lucridam quoq; contineri placuit: sed nec ea lana ex qua quis quasi uestimentum fecerit ualitudinis uel deliciarum gratia continebitur nec ea quidem quæ fomentationis gratia parata sunt uel medicinæ lanatum appellatione continentur. Neruos contorqueo. Alludens ad rē obscœnam usa uideri potest uerbo amphibolo. nam & quæ indulget cōcubitu. & quæ operoso labori distinguitur contorquere neruos dicitur. Lucerna luceat. Cōsimile est illud Tibulli dum meus assiduo luceat igne focus. Daphnæ. Propriū puellæ nomē ex lauro ductū; quæ græce dicit daphne. unde chamedaphne. pusilla & humilis laurus. Plinio. Daphnon lauretū; famigerata est daphnæ ob amorem apollinis in laurum transfigurata. apud uos hodieq; frequens est nomen lauræ in fœminis quasi dicas daphne. Annotat Plinius nomen imponi uiris latina lingua ut laureæ nominentur ab una arboꝝ lauro libertus Martii Tullii clarus nominatus est Tullius laurea. Confutatus. Redargutus castigatus & uerbis conuictus confutare. n. est uerbis conuincere. & refutare ut inquit Donatus. Vere refutatio in re est. Confutatio in persona in oratore potentissima est confutatio. Forensi negocio. Sensus ē cum magister officinæ nostræ odierno die occupatus esset negocio forensi. Ideo nos quoq; fuimus feriati. officinator aūt dicitur officinæ magister qui operarios mercedula conductos habet quo negocii pleno feriati fuerūt operarii. uictruuius offinatorem appellat fabrum structoremq; parietarium cu.

Dolia defodi solita
Doliariū
Doliaria anus
Insinuatis manibus
Cōpressis qd aiunt mābus
Obire laborem
Obita mors
Lanificiū in usu matrōaꝝ
Thalasius qd
Exēplū alexādri
Nostri decepere meo res
Chamedaphne

sus probatur exactio.cum subtiliter edificiũ perfectũ accipit. Istud doliũ. Attēde re facetā festiuā q.ex qua astutia malitiaq; muliebris facile deprehēditur:nā cũ maritus doliũ illud uēdidisset.in quo adulterũ uxor dissimulāter absconderat; repēte excogitata fallacia est & stropha astu fœmineo qua maritus stupidus & brutus illuderet. Et adest. Scilicet emptor dolii. Dato præcio: Sine precio ut inqt Vulpianus uēditio nulla est:nō aũt p̄cii numerato sed cōuentio perficit emptionē.ut auctor est Caius iuriscōsultus q. sæpe arra pro emptione dat nō eo pertinet quasi sine arra cōuentio nihil proficiat.sed ut euidētius probari possit conuenisse de præcio. Quin.hæc particula q modo hortādi uim habet & īperandi.alias aliter accipit. Percingeris.Expediste . & præparas: nam accincti sunt expeditiores Hierony. accingere quæso te accingere e cōtrario discinctos: dicimus ignauos & desides. Exobrutũ.Erutũ depromptum extractũ Dolia n. ut diximus defodiebant in cella uinaria. E renata fallacia.Dicimus aliqñ absolute e re nata: ut inqt Dona, dicimus ēt cum adiuncto ; ut e re natũ exordiũ dixit Quinti,intelligi uolens subito inuentũ:& ipsa causa repēte sumptũ:idē alibi gratiora esse tradit quæ inuēta subito : nec domo allata.sed interdicendũ e re ipsa nata esse uideātur.Igitur e renata fallacia significat muliebris dolus.ad fallendũ maritũ subito excogitatus non domi nō ante cōpositus sed ex ipsa re & negocio incōtanter exprōptus.

Temerariũ:inmodicum.& solutũ qualis in temerariis est copiosus. Magnũ uirum. Ad iuuāda pronũciatio est cũ ironea manifesta.

Ego mulier. Vis ĩ uocabulo & sexu est ego mulier quæ foris negociari nō noui. Ego mulier quæ intra tecta domi cōtinenter inhabito mulier quā natura finxit inualido cōsilio minusq; prudentem.scribit Aristote. in primo politicoꝝ q. fœmina habet cōsilium q̄dē sed inualidũ puer uero imperfectũ.Xenophō in œconomico tradit uirũ foris parare fœminā domi parata custodire. Minoris distraxit. Minori præcio uēdidit. Verbum iuriscōsultoꝝ de quo supra. Abditamēto.Detractiōe ac deductione precii cōtraria sunt aditamentũ alteꝝ ab addēdo alteꝝ ab abducendo.& q si abdicādo deriuatũ. Tāto ptestinauit. Tā magno præcio emit;absoluta locutio. Inepte.In maritũ satis dicaciter.nā ut inqt Crassus orator apud.M.Tulliũ.quē nos ineptum uocamus.is mihi uidet ab hoc nomē habere ductũ q. nō sit aptus:q tēporis; q eorum quibus cũ est uel dignitatis uel cōmodi rationē non habet.deniq; q in aliquo genere aut incōcinnus aut multus est is ineptus esse dicit. quo uitio cumulata est eruditissima illa græcorũ natio itaq; q. uim huius mali græci nō uident nec nomen q̄dem ei uitio īposuerunt. Descēdit ĩ doliũ.Ecce fallaciā e re natā.& subito inuentā.qua p̄suasus maritus illũ esse emptorē dolii credat nō adulterum. Sedulo.Instāter īpense diligenter dictũ sedulo quasi sine dolo ut interpretat Donatus. Materfamilias. Tanq ad ignotā directa locutio.ut eam appellatione honorifica appellet matrēfamilias: de cuius proprietate diximus suo loco fuisset.n.suspiciosum.si nomine proprio eam cōpellasset.id addē q. ĩ una familia nō possunt plures appellari materfamilias: sed una

Arra pro emptore
Quin
Accincti
Discincti
E renata

Cōsiliũ in fœmina inualidũ
Addita mētum
Ineptus
Græci nō hēnt uocabulũ inepti
Sedulo

næ cenulæ nostræ p̄spexi : uides istud doliũ: qd' semp uacuũ frustra locũ detinet tm̄: & re uera p̄ter ipedimentũ cōuersationis nr̄æ:nihil p̄stat amplius: istud ego qnq; denariis cuidā uendidi: & adest ut dato p̄cio secũ rē suā ferat. qn itaq; pcingeris: mihiq; manũ tātisp accōmodas: ut exobrutũ p̄tin' tradat ēptori.

E re nata fallacia: mulier temerariũ tollēs cachinũ magnũ inqt istũ uiꝝ: at strenuũ negociatorē nacta sum: q rē: quā ego mulier & intra hospitiũ cōtecta: iā dudũ septem denariis uēdidi: mĩoris dixtraxit abditamēto p̄cii. Lætus maritus: & qs est ille ait: q tāto p̄stinauit: at illa: olim inepte inqt : descēdit in doliũ sedulo soliditatē eius p̄baturus. nec ille sermoni mulieris defuit sed exurgens alacriter. Vis inqr uerũ scire materfamilias: hoc tibi doliũ nimis uetustũ est: & multifariā rimis hiātib' quassum ad maritũq; eius dissimulāter cōuersus. Quin tu qcunq; es humũtio: lucernā ait acutum mihi expedis : ut erasis intrinsecus: sordibus diligenter aptum usui possim dinoscere : nisi uos putas æs de malo habere. Necquicquā moratus ac suspicatus: acer & egre

gius ille maritus: accensa lucerna. Discede inquit frater & ociosus adsiste: donec probe percuratū illud tibi repræsentem. Et cum dicto: nudatus ipse delato lumine scabie uetustā cariosæ testæ occipit excalpere. At uero adulter bellissimus ille pusio inclinatam dolio pronam uxorem fabri supincuruatus: secure dedolabat. At ille capite in dolium demisso maritum suum astu meretricio tractabat ludicre: hoc: & illud: & aliud: & rursus aliud purgandū demonstrat digito suo donec utroq; ope perfecto: acceptis septē denariis: calamitosus faber collo suo gerens doliū: coactus est ad ospitiū adulteri proferre. Pauculis ibi diebus cōmorati: & munificentia publica sagiati: uaticinationisq; crebris mercedibus suffracinati. purissimi illi sacerdotes: nouū q̄stus genus sibi cōminiscunt: sorte unica pro casulis pluribus euocata cōsulētes de rebus uariis plurimos ad hūc modū cauillant. Sors hic erat. Ideo coniūcti terrā proscindūt boues. ut in futurū læta germinēt

sed una tm̄: sed nec uidua hoc nomine. nec quæ sine filiis est uocari pōt. Multifariā. Multis in locis. & partibus. Antiq multifariam dixerunt q in multis locis fari poterat. i. dici omfariam ex omni parte. Hiantibus Patulis. Homuntio. Homulus diminutiuū est. nec sine probo. Actutū. Statim sine mora. Aes de malo. Qui æs i. pecunia de malo & maleficio partā habet is prodigus æris esse solet. & in rebus emendis incuriosus. nam ut est apud poetā nescio quē male parta. male dilabuntur. & ut inqt Comicus noster male partū male disperit. Est ergo sensus. uolo inqt diligenter extrinsecus eradere sordes dolii. ut ita introspiciā an sit futurū utibile quæ curiositas adhiberi. haudquaq solet ab his q æs de malo habent & diuitias possidēt malo modo partas quales improbant plu. Egregius maritus. Ironicos. sic illud Virgilia. egregiam uero laudē. Repræsentē. Tibi præsentidē: repræsentare pecuniā est præsentariā annumerare. Nudatus. Exuta ueste: ut cōmodius dolii intrinsecus sordes eraderet. Scabiē uetustā. Trāslatio ab hoīe cuius uetusta scabies excaldi solet. & eo instrumēto quod scalptoriū uocāt: efficarī: quæ ut inqt Cor. Celsus. quo asperior est & prurit magis eo difficilius tollit. Talem scabiē agriā i. feram græci appellāt. cum ex scabie pustulæ exoriant a similitudīe sordes dolii uetustas. quasi pustulosas scabiei nomine decēter expressit. Cariosæ testæ. uetustissimi dolii cariosa. n. ut ante explicatū est dicimus uetusta & putrilagine marcida: caries est uetustas & putrilago: Affranius. Nemo illa uiuit carie cariosior. Occipit. Incipit. Bellissimus pusio. Pusum & pusionē dici puer: sat notū est. pusio iuuenali est pro puero pathico Ciceroni & Apuleio pro eleganti adultero. Vale. quoq; dixit pusionē fuluianæ stolæ Clodiu adhærentē significare uolens fuluiā a Clodio dedolatā. Cuius erat uxor: scio codices aliquātos esse in qbus non pusio legit sed pugio. M. Tullius in oratione pro celio. Tecū semp pusio cū maiore sorore cubitauit. Dedolabat. Subagitabat expolibat cōplanabat in obsceno significatu. fabror uerbū est q dolando incuruati complanant materiar asperitatē: imitatus ē aūt pomponiū poetā q scripsit dolasti uxoré. Astu meretricio. Plautus plurifariā explicat astus dolos calliditates meretricū: quas q euitare pōteuitet. sed uiscus meru est blanditia meretricia & ut inqt Solomon fauus distillās labia meretricis. & nitidius oleo guttur. Nouissima aūt illius amara quasi absinthiu. & lingua eius acuta quasi gladius biceps. Digito. Indice Orati. indice mōstraret digito: ab indicādo nomē īditū. Crassum oratorē īdice digito usum optime tradūt Cicero & Quint. Vtroq; opere perfecto. Perfecit opus suū maritus cū dolii sordes erasit & itē adulter. dū inclinatā fabri uxorē dedolauit. Calamitosus. Merito calamitosus. & miser q ludibrio erat uxori impudicæ. & geruli uicē cogebat implere collo gerēs doliū ad adulteri domiciliū. Mercedibus suffracinati. Pleni repleti instructi dixit Hieronymus nos suffracinati auro Christum pauperē sequimur: & Augusti. ait in libro de uita christiana non ne aspicimus quāto auro & argēto & ueste suffraciatus exierit de ægypto Cyprianus doctor suauissimus & martyr beatissimus. notissimū est illud Terentianū uideo cantharā suffracinatā. Purissimi. Ironia manifesta. Cōminiscunt. excogitāt inueniūt.

Scalptorium
Scabies agria
Caries
Cariosus
Pusio
Dolasti uxorem
Viscus merum meretrix
Suffraciatus

Pro casulis pluribus. Quæ ad plures rusticor casulas esset accōmodata. qdam codices habēt capsulis quod non displicet. ut intelligas unā sortē ex capsulis loculisq; pluribus euocatā eductāq; a sacerdotibus. ut multiplex uideret; quæ tm̄ erat unica. quid si legas casibus. ut codex manu scriptus habet. ut sit sensus sacerdotes. syriacos inuenisse subtiliter sortē unicā; quæ pluribus casibus negociisq; ingrentium cōueniret. & mire cōgrueret. Euocata. Quidā legūt enorata qd' quadrat. Cōsulentes. Cōsultores intelligit sic. n. dicimus eos q consilium petunt & sortilegos consulunt. Cauillantur. Consultores illudūt decipiūtq;. Ideo coniuncti. Verba sorti inscripta quor intellectus ad res multiplices trahi potest. in decretis canonicis. xxvi. q. i. sortes sortilegiq; testimoniis exēplisq; diuinæ scripturæ improbantur ubi hoc scriptū legimus; sortilegi sunt q sub nomine fictæ religionis per quasdā. quas sanctorū seu apostolor uocāt sortes diuinationis. scientiā profitent; aut quarūcunq; scripturar inspectione fu

Sortilegi

Sors pro oraculo tura promittūt. de fortibus earumq; origine nō parū multa. M. Tullius in secūdo de diuinatione: quā
rem ait totā inuentā esse fallacis aut ad quæstū: aut ad superstitionē. aut ad errorem excogitatis Alias
fortes dicimus oracula. ut sæpe apud auctores ex quo illud celebratū. Sors ipsa referenda est ad fortes.

fata tū si q̄ matrimoniū forte coaptantes īterroga-
rēt: rē ipsam responderi aiebāt iūgendos cōnubio
& satis liberū procreādis. Si possessiones pstinatu-
rus quæreret: merito boues. ut & iugū: & arua se-
mētis florētia. pnunciari. Si quis de pfectione sol-
licitus: diuinū caperet auspiciū: iunctos iā paratos
q; quadrupedū cūctorū mansuetissimos: & lucrū p-
mitti de gelbæ germine. si plīū capessiturus: uel la-
tronū factionē psequuturus: utiles nec ne pcessus
sciscitaret. aditā uictoriā forti psagio contendebāt.
quippe ceruices hostium iugo subacturi. & pdam
de rapinis uberrimā fructuosamq; capturi. ad istū
modum diuinationis eius astu captioso corraseiāt
non paruas pecunias. Sed assiduis interrogationi-
bus: argēti sacietate iā defecti: rursum ad uiā pde-
unt: uia tota quā nocte confeceramus lōge peiorē
qdni lacunosis incilibus uoragiosam. ptim stagnā-
ti palude fluidā: & alibi subbluuiæ cenosa lubricā
crebis deniq; offensaculis: & assiduis lapsibus: iā
cōtusis cruribus meis uix tādē ad cāpestres semitas:
fessus euadere potui & ecce nobis repēte detergo

Tum si q matrimoniū. Docet Apule. scriptorē sortis fuisse rebus uariis miro astu cōgruentē: nam si
qs cōsultor an ducenda esset uxor interrogaret. fortē ad id respōdere uafri illi sacerdotes assuerabāt.
nā sicuti boues cōiuncti ī naratione sunt causa foecūditatis. Ita hoies iugali uinclo copulati ad liberos
pcreandos sunt fecudi: si qs cōsuleret
an emēda possessio esset annuebant ex
eadē forte interptātes. Id futurū foelix:
& fortunatum: & sic sensus fortis trahe-
Sortes ex uersibus Virgilii bat ad petitiones uarias cōsulentiū. oli
fortes id genus ex uersibus Virgilianis
cōscriptæ usurpabant. Spartiāus refert
hadrianū Virgilianas fortes cōsuluisse
cū sollicitaret de ipetatoris Traiāi er-
ga se iudicio. Iulius quoq; Capitolinus
Albino tradit de fato suo cōsulēti for-
tem his uersibus Virgilianis dedisse re-
spōsum. hic rē Romanā magno turbā-
te tumultu sistet eques sternet poenos
galluq; rebellē. Prestinaturus. emptu-
rus. Boues & iugū. qa in forte boues
cōiuncti noiant. & qa possessiones bo-
bus iūctis colunt bene argumētantes p-
suadebāt talē emptionē q̄rēti futuram
lucrosam & cōducibilē. Iūctos qdru-
pedū māsuetissimos: q pfectionē parat
& pegrinari uult p sæpe iumētis & ue-
hiculo uehi solet. hinc boues iūctos in
forte interpretabant. Cōuenire ad pe-
grinationē capessendā tanq̄ ea futura
esset iucūda & cū lucro. cū boues sint ī-
ter quadrupedes placidissime & lucrū
psent. Oui. explicās boū mansuetā cicu-
ráq; naturā. sic scribit. Quid meruere
Capitale boues aial sine fraude doloq; Innocuū
bouē occidere simplex natū tollere labores. Apud antiquos tāta fuit huius aīalis ueneratio ut tā capitale esse bouē ne-
casse q̄ ciuē: q laboriosissimus hois socius in agricoltura placidissimusq; est. Sciscitaret. Inqreret in-
Captiões terrogaretq;. Præsagio cōtēdebāt. Sors de bobus iūctis præsagiū quoddā atq; pgnosticon eē demon-
Sophisma strabat patādæ uictoriæ bellatori. nā boues iugo iūcti signare uidebat ceruices hostiū iugo sub actas
ta iri. Captioso. callido & deceptorio: sophismata Captiones & Captiúculæ dicunt. Au. Gellio. qbus
Inciles ueluti tēdiculis & laqueis dialectici aduersarios capiūt in disputationibus. Interrogationibus. eorū
fossæ .s. q de rebus uariis sacerdotes cōsulebāt. Defecti. uiribus succūbentes in argēto ferēdo. qdā legūt iā
incilia referti. hoc est suffracinati pleniq;. Quidni. & cur nō inqt uia peior illa dicēda sit: quæ fossis lutosis
Elices ac depressis uorabat sorbebatq; uiatores. Lacunosis icilibus. Inciles fossæ dicunt: quæ in uiis fiūt ad
sulci quā deducēdā. Cato per yemē aquā de agro depellere oportet: i mōte fossas Inciles puras habere opor-
lacunosus tet. Dicimus & incilia neutro genere. Idē incilia aperire aqua deducere in uias & segetē curare oportet
uti fluat. Vlpia. titulo de riuis. incile inqt est locus depressus ad latus fluminū. Ex eo dictus qd incida-
tur: incidit .n. uel lapis uel terra. unde primū aqua ex flumine agi possit. Elices quoq; nō nulli uocant
sulcos aquarios: quorū meminit. Columella: qbus humorē oēm eliciebāt. & extra segetes deriuabant.
lacunosum āt dici pfundū depressum cōcauū constat. a lacunis: quæ & ipsæ sunt fossæ in qbus colle-
cta aqua stare consueuit: aquarū mentio est apud poetā: sic scribentē: unde cauæ tepido sudant humo-
Subluuies re lacunæ. Subluuie. Proluuie illuuiem subluuiē ex eodē quasi uertice deliquata: nec dissimili si-
Morbus gnificatu dicimus sordes: & īmunditias. Subluuies Columellæ est genus morbi in discrimine ungulæ
ouium nascēs: sic .n. tradit in. viii. De morbis ouilli pecoris scribēs claui quoq; dupliciter infestāt ouē:
siue cū subluuies atq; ītertrigo in ipso discrimine ungulæ nascit. subluuies eodem auctore pice liqda
eruit. Intertrigo aūt. ut id quoq; transeūter attingam. morbus est quo foemina īteriora inter se terunt
siue eqtatu aliaue de causa attrita adurent. Ité si pes pedē. ungula ungulā inter se terit ab interterēdo
Intertrigo dicta græce Paratrimma noīatur: Remediū Catonis ad intertriginem est surculus absinthii pontici
sub annulo cum in uia ibis. Ma. Varro subtiliter docet itertriginē esse malū quo duo iter se trita mem-
bra ledunt. in codicibus Varronianis mēdose legit intrigo p itertrigo. De tergo. a tergo. post tergū

Manipulus

Manipulus armati æquitis. Armatorum equum globus: de manipulis supra dixi. Curuli rabie. Impetu cursorio. Inuolant. Violēter inuadunt. inuolare dicitur ut inquit Donatus in .vi. æneidos cōmētario cū uiolentæ manus in aliquē diriguntur. alias iuolare dicimus: cū aliqd furtim uola manus subtrahit. Vola aūt media pars manus & pedis significat. Sacrilegos. Lucianus. ασεβεισ και ιεροσυλουσ εκαλουν. idest ipios & sacrilegos appellabant. Collo constricto. Iminus rei collo obstricto & faucibus intortis trahi solent ut diximus. Sic & Amphitrionem collo obstricto trahit Plautinus Iupiter. Ma Inuolare Manicæ Maicula

manipulus armati supercurrit equitis, ægreq; cohibētes; equorum curuli rabie: Philebum cæterosq; comites eius inuolant auidi: colloque constricto, & sacrilegos impurosque compellantes; interdum pugnis obuerberant, necnon manicis etiam cunctos coartant. ac identidem urgenti sermone comprimunt: promerent potius aureum cantharum: promerent auctoramentum illud sui sceleris: quod simulatione solennium; quæ in operto factitauerāt: ab ipsis puluinaribus matris domini clanculo furati, prorsus quasi possent tanti facinoris euadere supplicium; tacita profectione adhunc luce dubia pomerium psuaserit: nec defuit q mãu sup dorsū meū iniecta; in ipso deæ quā gerebā gremio scrutatus repirer: atq; icoram omniū aureū depromeret cantharum. Nec isto saltem tam nefario scelere: inpuratissima illa capita cōfutari: terreriue potuere. sed mendoso risu cauillantes. En inquiunt indignæ rei

nicis. Vinculis manuū Virgilius ipse uiro prius mãicas atq; arcta leuari uicla iubet prius. Alias manicæ manuum tegumenta dicuntur. Manicula uero significat partem aratri: quæ manu bubulci & aratoris cōtinet, auctor. M.V.

Promerent potius. Lego otius inclamãt enim milites, ut otius hoc est cito ac celeriter sacerdotes illi depmerēt pferentq; canthaꝝ furto subtractum Annotandum aureum canthaꝝ dici a Lucio nostro: quam philā dixit Luci. sic scribēs. αγαλμα φιαλην χρυσην κλεψαντεσ υπο τησ θεου φερουσιν. i. oblatam phialā aureā furantes intra simulachrum deæ exportarūt. Auctoramētū sceleris. Pignus ac uīculum: qđ illos furti alligat quo ī furto deprensi cōtinet. ī tertio Suetonii cōmentario scripsi auctoratos uocari gladiatores. qui se uendunt ludo quasi addicti. hinc auctoramentū ꝓ obligatiōe siue precio & mercede qua auctoratus mācipatur. Seneca libro quarto de beneficiis homiem turalem uenalis animæ crebris auctoramentis accendebat. M. Tan prīo offi Auctoratus metū ora

cioꝝ merces inqt auctoramētū seruitutis ē cui cōsimile ē istud Apuleianū: & n. fere mō dicitur auctoramētū sceleris: quo auctoramētū seruitutis pōt & simpliciter positū uideri ꝓ argumentū īdicioq; & pignore sceleris illoꝝ ac furti. Matris domini. Lego matris deoꝝ. hoc est cybeles quæ mr̄ deum nominatur. In opto factitauerant. Optanea sacra appellāt. quæ īopto fiūt; ne ꝓphanoꝝ oculis polluātur; Plinius tradit gallinas nigras ad optanea sacra puras non uideri. Luce dubia. hora ante lucana matutinoq; crepusculo; qdo lux nūdū liqda ē. & clara: sed crepusculascēs. Prisci græcoꝝ primā lucē q̄ pcedit solis exortū λυκην appellauerūt. idq; tēpus lyrcophos cognoīant. Pomerium psuaserit. ídest murosurbis. & circuitū exierit: Pomeriū uerbi uim solū intuētes, post mœniū interpretat esse; est āt magis circa muꝝ locus quē in cōdendis urbibus cōsecrabāt: tā interiore parte q̄ exteriore; quem neque habitari. neq; arari fas erat. & hoc spaciū non magis q ꝓ post murum esset q̄ ꝓ murus post id; Pomeriū Romani appellarunt. auctor Liuius. Augures pomerium diffiniunt locum esse per totius urbis circuitum pone muros certis regionibus determinatum: Pomerium nunq̄ ꝓuīciali sed italico agro aquisita mos proferre apud Antiquos fuit; ut docet Seneca libro de breuitate uitæ: Senecæ subscripsit Cor. Tacitus his uerbis Pomeriū uerbis auxit Cæsar more prisco quos is q ꝓtulere īperiū. et terminos urbis ꝓpagare dat: Illud annotatu dignū qđ pomeridianū nō a pomerio deriuat, sed q̄si post meredianum dicit. Quītilianus pomeridianas scolas appellat; qbus Aristoteles post meridiē artē oratoriam pcipiebat. diuus. Augustinus lib. viii. cōfessionū spectaculū circensiū pomeridianū uocant quasi post meridianū. M. T. in oratore dicere mauult pomeridianas quadrigas q̄ post meridianas; & ita dicēdū precipit. Reperiret. Scilicet cātha꜡ quem syriaci clanculo furati in gremio deæ syriæ occultauerant. Lucianus. ευρον αυτο εν τω κολπω τησ θεου: Idest inuenerunt furtum igremio deæ In coram omnium. Coram oibus locutio Apul. peculiaris. Impuratissima capita. flagiciosissima fœdissima; spurcissima. Optāea Lycophos qđ Pomeriū Pomeridianum

Mendoso risu. Sæpe risu; facetoq; mendatio homines elabuntur ex crimine māifestario. & hæc quoque disciplina rethorica est. ut si obiectum sit turpe aliquid quod negare non queas responsione iocu lari eludas. & rē facias risu magis dignam q̄ crimine sicut fecisse Ciceronem proditum est; qui cum inficiari nō posset pecuniam se domus emendæ causa a Publio sylla reo accepisse quam prius se accepisse negauerat urbano dicto diluit mendatium & risit satis dicens prudentis & cauti patrisfamilias esse quod emere uelit emptutū se negare; propter competitores emptionis. sic nūc isti impuri sacricolæ ī furto manifesto depēsi doloso risu & astuta cauillatiōe sacrilegiū in religiosum officiū couerterūt. Scitū Ciceronis

Sæuitatem. Sæuitiam: quam ueteres sæuitudinē quoq; dixerūt sic & solitatem pro solitudine usurpant. Caliculum Vasculum a calice fit ὑποκοριςμῶ calicus. Quē dñi mater. Corrige ut supra deum mater idest cybele quæ deorum mater uulgo dicitur. aiunt sacerdotes cybelem donasse cantharum illum aureum sorori suæ deæ syriæ. & ita se purgantes astuto commento Crimen deriuant in liberalitatem numinis. Sorori suæ syriæ. Cum cerimoniæ deæ syriæ & cybeles sint sororiæ atq; germanæ: cum iidem pene sacerdotes. eadem uesana bacchatio. merito sorores esse dicūtur: immo ut supra docuimus una eademque est dea.

sæuitatem: q̄ pleriq; insōtes periclitantur homines propter unicum caliculum: quē domini mater: sorori suæ syriæ: hospitale munus obtulit: noxios religionis antistites ad discrimen uocantis. capitis. Hæc & alias similes affanias frustra ablatrātis eos: retrorsum abducunt pagani. statimque uinctos in tullianum compingunt cantharoq;: & ipso simulacro quod gerebam: apud fani donarium redditis: ac consecratis: altera: die productum me: rursū uoce præconis uenui subiciūt. septemq; nummis carius: q̄ prius me comparauerat. Philebus: quidam pistor de proximo castello præstinauit. ꝓtinusq; ēt frumēto coēpto affati onustū pter arduū: scrupis. & huiuscemōi stirpibus ifestum: ad pristinum qđ exercebat. perducit. ibi complurium iumentorum multiuii circuitus intorq̄bāt molas ambage uaria.

sed nomīa plura. Hospitale munus annotaui in secūdo commentario moris fuisse apud antiquos: ut hospitibus in hospitalia receptis. mitterēt xenia. hoc est munera hospitalia: quod & uictruuius elegāter memorat. in. vi. de architectura: Itaq; syriaci sacerdotes ere nato mēdatio ita suū furtū excusant: ut

Xenia

dicāt cybelē syriæ deæ sorori suæ hospitio susceptæ cātharū dedisse ꝓ xēio .i. mūer hospitali. Affanias. nugas uerba futilia: ac mera mendacia a fando

affaniæ
Neniæ

iclinata dictio qua Hieronymus & alii pleriq; utunt. Nenias quoq; usurpant si donius & Hieronymus non longe ab hoc significatu affaniarū. Ablatrantis. More latrātium canum uociferanter. potest & legi blacterantes qđ proprium est coꝝ qui mendacia fundūt & affanias iactant. In tullianū com-

Tullianū

pingunt. In publicā custodiā cōiciūt. Luciāus dixit εισ την ειρκτην εμβαλλουσ. i. in carcerem cōiciunt ex romano ritu & uocabulo Tullianum scitissime posuit itelligi uolēs γενικωσ. carcerem nam in carcere romano pars subterranea dicitur Tullianum ab eo qđ additū fuit a Tullio rege. ut docet. M. Varro. cui subscribēs festus Pompeius Tullianum inqt quod dicitur pars quædam carceris. Ser. Tullium regem ædificasse aiunt. tullianum Salustius in catilina graphice describit his uerbis. est locus in carcere quod Tullianum appellat ubi paulum ascenderis depressus. ad leuā circiter. xv. pedes humi depressus. eū

Donaria
antidora

muniunt undiq; parietes atq; isuper camera lapideis fornicibus iucta: sed inculta tenebris odore fœda atq; terribilis eius facies est. Liuius quoq; Tulliani memit. libro undetrigesimo scribēs pleminium delegatum fuisse in Tullianū ex senatus cōsulto. Apud fani donarium. Donaria dicimus dona propriæ diis oblata. & repositoria donorum. hic donariū ponitur. pro loco tēpli in quo reponuntur oblata: & ita donarium dici docet Seruius grammaticus: sicut sacrarium dicitur locus in templo ubi sacra

Doron
palmum
Tetradoron
Pentadoron
Fana
Fanaticus

reponuntur. Donaria quoq; accipi pro donis docent testimōia eruditorum: & Testatur macrobius sic scribēs in tertio saturnalium ornamenta sunt clipei coronæ & huiusmodi donaria. Donarium autem & donum ex græco ductum est. quod illi uocant. δωρον. unde antidora dicta pro remunerationibus. uerbum iurisconsultorum. apud quos libro quinto digestorum sic scriptum legimus. plane sic Antidora acceperunt dicendum est ea tenus locupletiores factos quatenus acceperunt: & uelut genus quoddam hoc esse permutationis: Doron quoq; græci palmum appellant unde tetradoron. & pentadoron lateres in structuris edificiorum nominatur. nam quod est quoquo uersus quattuor palmorum Tetradoron: qđ quiq; pentadoron dr̄ publica opera pētadoro p̄uata Tetradoro sti uebantur. auctores. Victruuius & Plinius. Fana uero dici templa notissimum est. siue a fando quia dum pontifex maximus dedicat certa uerba fatur. siue a fauno. ut Martianus & probus grammaticus ꝓdiderunt; a fano fanaticus dictus qui circum fana furore uaticino afflatus baccharur. & caput iactat: & per furorem responsa dat. ut supra annotauimus. ex auctoritate iurisconsultorum ad edictum edilitium. Venui. Venditioni. Voce præconis. Præco prædicare solet quæ uenalia sunt: ut ante dictum est: Plautus i eo astas lapide ubi præco p̄dicat. Præstinauit. Emit. Pistor. Lucianus. απεδοντο με ξενω αντρωπω τον πλησιονικωμην οικουντι τεχνην εχοντι αρτους μεττειν. idest ad uerbum uendiderunt me hospiti proximum castellum incollenti artem faciendi panes callenti. Affatim. Abundanter & large. Pariter. Lege per. Scrupis. Saxis uiam scrupolam senticosamque fuisse demonstrat quam Lucianus di-

Mylon

cit. ολον αςγαλεαν. Ac pristinum. Manifestus error ex litterarum tranimutatione legendum enim est. ad pristinum quippe signat se factum esse iumentum pristinense: græci. μυλωνα. appellar Luciāus. εισαγει με εισ τον μυλωνα.

nec die tantum: uerum perpeti etiam nocte prorsus instabili machinæ uertigine lucubrabant peruigilem farinam: sed mihi: ne rudimentũ seruitii perhorrescerem: nouus dominus loca lauticia prolyxe prebuit. Nam & diem primũ illum feriatum dedit: & cibariis abundanter: ĩstruxit: præsepiũ: nec tamen illa ocii saginæq; beatitudo durauit ulteri⁹. Sed die sequenti: molæ: quæ maxima uidebatur: matutinus adstituor: & illico uelata facie: propellor adincurua spacia flexuosi canalis: ut in orbe termini circum fluẽtis reciproco gressu mea recalcãs uestigia: uagarer errore certo: nec tamen sagacitatis ac prudentiæ meæ prorsus oblitus: facilẽ me tirocinio disciplinæ prebui. Sed q̃q̃ frequenter cum inter homines agerem: machinas similiter circũrotari uidissem: tamẽ ut expers & ignarus operis stupore mentito defixus herebã: quod enim rebar: ut minus aptũ: & huiusmodi ministrio satis inutilem me ad quẽpiam aliũ utiq; leuiorem laborem legatum iri: uel ociosum certe cibatũ iri. Sed frustra sollercíam dãnosam exercui: cõplures.n. ꝓtius: baculis armati me circũsteterũt: atq; ut erã: lumib⁹ obtectis secu⁹: ẽt nũc repẽte signo dato: & clamore cõferto: plagas ĩgerẽtes aceruatim: adeo me strepitu turbulẽtãt ut cũctis ɔsiliis abiectis: illico scitissime

Multiuii. Eleganter multiuios circuitus dicit qui multiplici reciprocoq; gyratu circa molã in pistrino fiunt a iumentis in orbem recurrentibus. Ambage. Ambitu circuitu gyro Ausonius. cui subiugabo de malo, ambagitus. Perpeti. Perpetua. & continua: Plautinus Sosia inquit noctem pependi perpetem. Vertigine. Rotatu circũactione motu orbiculato a uertendo dicitur. Plinius in secundo tra- Vertigo
dit mundum circũagi æterna uertigine hinc uertigines capitis: ex quibus cuncta uerti uidentur hinc Vertigo-
uertigosus motus in orbem factus qualem Seneca & Salustius turbinũ motũ appellauerunt. Lucu- sus
brabant. Ad lucernã conficiebant. Eruditi lucubrare dicũt ad lucernam studentes. cõmentantesq; Quinti. ait fuliginem lucubrationũ bibendã oratori. Mar. T. in epistolis ad q̃ntum fratrem refert se scripsisse epistolã ad lychnũ ligneolũ: Plinius auctor est quosdam scriptores facetissimos inscripsisse libros suos titulo lucubrationum. Lucubrare
Rudimentũ seruitii. Tirocinũ & nouitatem seruitutis pistrinensis alibi rudatum dixit pro rudimento Pli. rudimẽtum lucis appellat initium uitæ. Rudimentum
Loca lautiora. Alludere uidef ad morem romanorum qui legatis exterarum gẽtium locam ꝓbebant & munera mittebant: quæ laucia dicebãf: quidam lauticia appellant: super hac re in libro annotationum: lauticiam epulaꝝ magnificentiam dicunt: lauticia appellat farina ex tritico aqua cõspersa. Laucia Launcia
Molæ adstituor. Ad molam maximam circũ aẽgdã ligatus apponor statuorq;. Velata facie: hoc hodieq; fit: ut pistrinensi iumento facies oculiq; uelentur: Ne uertigine uexe. Lucianus. ϐδοντα ομματα μου επεκαλυπτον αυτοι υπο ξυγου σι μετηκω πηκτης μυλης. Idest uelamine oculos meos conuelantes subligant me ad manubriũ molæ. Recalcãs uestigia: per quadã euidẽtiam: & illustrationem totum hoc negocium graphice depictũ subiicif oculis lectoꝝ: ut nõ tam legere quã uidere uideanf. Errore certo. decenter dictum: sic plane- Errones planetæ
tæ uagari dicuntur. Errore certo: unde Tirociniũ
errones a nigidio nuncupantur: quorum discursus erraticus est: sed status: & certis limitibus inclusus: Tirocina-
nec enim sidera uila errant minus illis. Tirocinio. Rudimento primordioq; Tirocinatio alio nomi- tio
ne dicitur de Tirocinio adulescentulorum: qui togam puram induebant: & in foro eloquentiam auspicabantur scripsi: apud Suetonium in secundo commẽtario. Disciplinæ. Alludit ad Tirocinium noui militis: qui tiro nominatur: qui disciplina militari institui solet: ut docet Vegetius. Machinas uidissem. Lucianus εγω δε εν πισταμην οπως κρη αγειν πολλακις μυλων ego sciebam quemadmodum molas circumotari oporteret sæpe id expertus. Legatum iri existimabam inquit ut me legarẽt amandarentque ad alium leuiorem laborem subeundum uelociari sinerent in pabuli sagina: sermonis elegantiam attende in eo quod ait legatum iri: cibatum iri. Baculis armati: Lucianus. λαβοντες πολλοι τας ες δον βακτηριας περιιστανται με idest multi baculos intus capientes me circunsteterũt
Mar. Tul. in oratione pro cecina subtiliter docet armatos dici non solum qui scutis telisq; parati armatiq; sunt: sed eos etiam: qui glebis aut saxis aut fustibus instructi fuerint: Paulus quoq; iurisconsultus titulo ad legem iuliam de ui publica armatos inquit eos accipere debemus: qui habent tela: & aliud qđ Nocere possit: Quin etiam titulo de uerborum significatione ut scribit Caius armorũ appellatio non utiq; scuta & gladios & galeas significat: sed & fustes & gladios & lapides. Armati q
Plagas ingerentes aceruati græce dixit Lucianus παιουσιν αθροα τη χειρι ωστε με υπο της πληγης ωσπερ στρομβον εξαπιναιως στρεφεσθαι idest feriunt manu aceruatim ut dolore plagarum repente instar rotæ uel trochi circumrotarer. Turbulentant. exagitant uexant. perturbant. Turbulentat

Tenea spartea — Teniæ spartex. Tenam sparteam accipe pro uinculo siue helcio: quo illigatus circa molas pistrinen ses discurrit: nam solet sparto: quod iunci genus est talis Tenia uinculūq; cōtexti. Tenia aūt ꝓprie dici tur uittæ extremitas: ut docet Seruius enarans illud Virgilianū fit longæ Tenia uittæ hic accipit̃ pro tota fascia & ligamento. Metaphoricos dixit Pli. frequentes qppe teniæ albicantis uadi carinas teritāt.

Secta — Obirem. Ardirem: susciperē: pagerem. Secte cōmutatione. Translatio a philosophis: ab una secta ad alterā trāsfugiūt. Lucius q prius exps & ignarus operis pistorii uidebatur mox excitatus plagis cœ pit scienter circūagere rotas pistrinen ses: & ita secta ignauiæ ad sectam indu striæ subito translatus cōmouit risum circūstantibus ꝑterea sectæ nomen bñ quadrat illi qui sectat̃ discursus mul tiuios i mola pistrinensi circūagenda.

Defectum. Exhaustū debilitatū: & labore deficientem: talē refectio reso cillat: apud Pli. remedia sunt plurima

Defecti — defectis medentia: sic. n. resoluros uo cāt: & animi defectu laborantes de qui

Helcium sparteum — busalu bi plura. Helcio sparteo di moto: mō Teniam sparteam modo co pulam sparteā modo helcium sparte um mira uarietatis elegantia appellat intelligi uolens tot uocabulis: id uincu li genus: & nexus quo iumēta capistra ta trahunt machinas: & circum rotant molas: helciū dici potest quasi tracto rium instrumentum a uerbo græco ἑλ κυω siue ἑλκω quod significat traho in de helciarii dicti: qui trahunt funibus

Helciari — nauigia aduerso amne. Marcialis nec clamor ualet helciariorū. Sidonius optimo epitheto ruruos uocat illo hendecasillabo curuorū hic corus helciariorū: imponit̃ ergo helcium iumentis ꝓ adminiculo tra

Tractoria organa — ctorio: unde nomen: tractoria organa. appellat Victruuius machinas qbus onera pertrahunt̃. Indi gnus. Corrige indigus hoc est indigens cibo ad uires reficiendas & corpus roborandū. Familiari cu riositate. mihi ꝓprie & peculiari: ut inquit Seneca curiosum nobis natura dedit ingenium: sæpe tamē hæc curiositas auctore fulgentio periculorū germana detrimenta suis amatoribus nouit magis pturi re q̄ gaudia. Inoptabilis. Inamabilis minimeq; desiderabilis. Arbitrabar. Spectabā contemplabar. Quales illic homunruli descriptio est speciosa officinæ pistrinensis instrumentiq; pistorii: pistorio ī strumento legato: ut inquit Paulus iurisconsultus pistores in esse uideri possunt: nam instrumenti ap

Vibices — pellatione seruos quoq; contineri constat. Vibicibus. Vibices sunt plagæ notæ uerberūq; uestigia in corporibus: dictæ q̄ ui fiunt: hinc ꝑ decentē translationem dixit Persius: si putcal multa cautus uibice flagellas. M. Cato in lib. qui de falsis pugnis scriptus est: ita cōqueritur: ubi societas: ubi fides malorū: isi gnitas iniurias plagas: uerbera: uibices: eos dolores: atq; carnificinas ꝑ dederus atq; maximā ignominiā te facere ausum esse. Liuedinis. Liuoris. legimus apud Solomē in ecclesiastico q̄d flagelli plaga liuo

Liuedo Liuor — rem facit: apud Pli. innumera medicamenta intercisim traduntur ad liuentia & suggillata: sunt aūt sug

Suggillata — gillata. Idem pene qd uibices: uestigia. s. ex uerberibus & contusis q̄ græce dicūtur. ὑπωπια. Depicti curē. Depictā cutem habentes figurata loquutio: consimile ē illud Plautinū in epidico: ex tuis uerbis meū futurū coriū pulchrū ꝑdicas quem appelles atq; Zeusis duo pingent pigmentis ulmeis. Plago

Plagosus — sum. Plagis plenū & ꝑgnans: aliter Ora. plagosum appellat orbiliū grāmaticum uidelicet a sæuitia uer berandi: plagisq; in discipulos ingerendis. Centuculo. Veste uiliore. de hoc in primo cōmentario co piose diligenterq; perscripsimus. Magis inumbrati. Libro primo cōsimiliter dixit: scissili palliastro semiamictus. Exiguo tegili. Annotandū est noue positum Tegile esse ꝓ subligaculo tegumētoq; ue

Tegile Tegulum Tegillæ Cāpestre succintorium — rendorū a tegendo ducto uocabulo Plinius tradit Tegulo harundinū domos a septētrionalibus popu lis operiri: ubi tegulū accipit̃ pro tegumento operimentoq; domorum. Tegillum dixere ueteres ꝑ dī minutionem protecto uelamenta autē genitaliū multiiugis uocabulis dici alibi annotauimus; nam q; subligar subligaculum campestre: succintoria perizonata: fœminalia femoralia braccæ: & dictiōe apuleiana Tegile dicunt̃: tali autem Tegili hodieq; operarios pistorios in pane conficiendo uti uide mus uerenda tantum cōuelātes reliquo corpe nudāto. Pubem intecti. Intectā uelatāq; pubem & uiri lia habentes per elocutionem figuratam Lucio nostro perq̄ familiarem. Manifesti. conspicui tāquā

Stigmatice — nullo uelamento tecti forent. Frontes litterati. habentes in fronte notas litterarum cauterio inustas qua poena affici solet seruus ob noxam. Antiqui stigmatias: & stigmaticos uocant punctos notis: & litte

Stigmatici — ris inscriptos in fronte mustosque. Plinius. in. xviii. tales denotans decenter inquit: atq; nunc eadem il-

teniæ spartex totus innixus: discursus alacres obi rē: hac subita sectæ cōmutatione: risum toto cœtu cōmouerā: iāq; maxima diei parte trāsacta: defectū alioqn me helcio sparteo dimoto: nexu machinæ li beratum applicāt presepio. At ego quāq̄ eximiæ fa tigatus: & refectione uiriū uehemēter indigus: & prorsus fame perditus tñ familiari curiositate atto nitus: & satis āxius: postposito cibo: qui copiosus aderat: in optabilis offici æ disciplinā cum delecta tione quadam arbitrabar: dii boni quales illi ho muculi uibicibus liuedinis totam cutem depicti: dorsumque plagosum: scissili centunculo magis in umbrati: q̄ obtecti: nonnulli exiguo tegili tantum modo pubem intecti: cuncti tamen sic tunicati: ut essent per pannulos manifesti: frontes litterati.

Ia uin[c]ti pedes damnatæ manus inscripti uultus exercent. Iuuenalis stigmaticum designat cum ait. Tũ
fœlix quotiens aliquis tortore uocato uritur ardenti duo propter lintea ferro: auctor est M. Tul. Ale/ Samii litterati
xandrum phereum cum ad uxorem in cubiculũ ueniret solitũ pmittere seruum stigmaticum, cõpũ
ctum uotis thraicus. Districto gladio ob metum: Aristophanes facetissime dixit populus samiorũ est Noctua in frõtibus atticorũ
litteratus alludens ad stigmata frontibus inusta, atheniensibus captiuis samii noctuam in frõtibus ius/
serunt par pari rependentes. Capillum semirasi. Habentes capillos ex parte rasos: nam eorũ est q ma

& capillum semirasi. & pedes annulati. cum lurore
de formes & fumosis tenebris uaporosæ calligis pal
pebras adesi atq; adeo male lũinati & ĩ modũ pugi/
lũ: q puluisculo psperſi dimicant: farinulento ciere
sordide cãdidati. Iam de meo iumentorio cõtuber/
nio quid uel ad qué modum memorem? quales illi
muli senes: uel cantherii debiles? circa presepium:
capita demersi contrũcabant: moles paleaꝝ ceruice

nu mittunt caluos fieri & raso toto ca/ Anulati peredes
pillicio pileũ capetiã tẽpestaté seruitu
tis effugissent, ut naufragio liberati so
lebát. Pedes anulati decẽter positũ p
cõpeditis uinculatisq; tãq cõpedes & uincu/
la sint anuli pedũ Pli. dixit uinctipedes
sic & Mar. anulos p uinculis posuit qui
scribens de illo qui cõpedes saturno de
dicauerat serte inquit has dedicat cate/
nas saturne tibi zoilus anulos priores.
Plinius in. xxxiii. annulum promethei
ferreum intelligi uoluit uinculum fuis
se non gestamen. Lurore Pallore: &

lurido colore deformati. Palpebras adesi. quasi habentes palpebras adesas erosasq; ex calligine.
Male luminati male oculati. Pulusculo persperſi. Pugiles luctatoresq; apud antiquos in exerci/ Aphe
tatione palestrica: & luctatione puluerem inspergebant corporibus: qui græco uocabulo a tactu aphe
nominatur de quo epigrammatista: & flauescit aphe. Seneca libro. vii. epistolarum moralium elegan/
ter & scite sic scribit. Totum athletarum fatum in illo die perpeciendum fuit a ceromate nos aphe ex
cepit in crypta neapolitana. quibus uerbis decentissima quadam translatione nec satis cognobili signifi
cat duo incommoda inter se contraria luti & pulueris se simul pertulisse: & post cenosam fedationẽ
uolutatu pulueris agitatum: nam ceroma pro luto: aphen. pro puluere decenter posuit. Quod utrun/ Ceroma
q; uocabulum athleticum est: siquidem ceroma unguen. est ex luto oleoq; commixtum quo athletæ:
peruncti corpora exercebant: Cuius Pli. Martialis: Iuuenalis: Hieronymus cæteri meminerunt: aphe
puluisculum est siue harena palestritarum ad corporis inspſionem tanq̃ membra robustiora fierẽt eo Harena palestritarum
adminiculo. Oui. luctã Herculis acheloiq; describens ait inq; uicem fuluæ tactu flauescit harenæ. Lu/
ca. quoq; huius harenæ palestricæ commeminit. In certamine Herculis & anthei scribens: auxiliũ mẽ/
bris calidas infudit harenas. Suetonius tradit Neronem alexandrina naui puluerem luctatoribus au/
licis aduexisse. Quin ẽt Pli. noster in. xxxv. refert harenam e Nilo tenuissimam peti solitam ad debel/
landa corpora palestræ studiis. inde patrobio Neronis principis liberto aduehebatur quin & leonato
& crathero & meleagro Alexandri magni ducibus sabulum hoc palestræ causa deportabatur: huiusce
rei mentionem quadam tenus facit & Plutarchus in Alexandro apud Græcos quod notabile est: pro/
uerbii loco dicitur aconiti uicit quotiens quis sine labore uicerit & sudore. Aconiti enim significat ci/
tra puluerem: quo pugiles in athletico certamine persperſi depugnant: pausanias tradit athletam Dio
reum uicisse aconiti quod Plinius noster interpretatur citra pulueris tactum: sic scribens in. xxxv. Al/ Aconiti uicit
cimachus Dioxipum. qui Pancratio olympiæ citra pulueris tactum quod uocãt Aconiti uicit: cum igi
tur luctator sine puluere luctatur. ea leuis & incruenta pugna haberi solet: ex hac doctrina fit ut locũ
apud. Au. Gellium sic emendem: quem pleriq; omnes incuriose negligenterq; transmittunt: nam lib.
v. noctium atticarum sic scriptum legitur. ouandi causa est cum deditione repente facta in puluere ut Locus Gelii
dici solet incruentaq; uictoria obuenit quid est in puluere ut dici solet. nimirum ut ego sentio intelli/
gi uoluit prouerbialem hanc græcam dictionem aconiti. ideoq; existimo ita corrigendum sine pulue/
re ut dici solet. id enim significat aconiti. & ita uerba gelliana cum nostri uerboq; uetusto conueniũt e cõ/
trario, contriuicit dicitur apud eosdem græcos quotiens cum labore & sudore uictoria paritur: conti
.n. significat cum puluisculo & pulueris palestrici ĩspersione: illud quoq; hoc in loco adnotãdum cõi
sterium esse in structuris palestrarum membrum: quo palestritæ puluisculo flauescentes luctam exer Consisterium
cent a conis quis est puluis dictum conisterium. cuius meminit Victruuius in. v. cõuerrere cũ puluiscu
lo ex Plautina prouerbiali locutione est totum auferre & nihil prorsus relinquere: Metaphora sum/
pta a conuerritore scopario: quia cœna uerrens pauimentum reliquiis omnis ciborum cũ puluere col/
ligit conuerritq;. Puluisculum neutro genere & masculino usurpari inuenies. apud auctores idoneos.
Candidati. Iocula[r]iter alludit ad candidatos hoc est petitores magistratuum. qui candidatorium. Cõuerrere cũ puluisculo
munus in toga candida obibant de quo suo loco satis multa. Iumentorio contubernio. Hoc est de
iumentis meis contubernalibus translatio sumpta a militari cõtubernio. Canterii. Equi uiliores ex/
castrati. Canterinum hordei genus uocant scriptores rusticationis. Moles. Fasces & aceruos Pli. palea
inquit plures gentium pro fœno utuntur melior ea quæ tenuior minutiorq;. & pulueri propior ideo Palea
optima e milio: proxima ex hordeo: pessima ex tritico preterq̃ iumentis opere laborantibus.

cariosa uulnerę putredine: follicātes nares langui-das assiduo pulsu tussedinis hiulci pectora copulæ spartcæ tritura cōtinua exulcerati costas perpetua castigatione ossium tenus renudati. ungulas multi uia cu cuncisione in enorme uestigium porrecti totumq; corium ueterno atq; scabiosa macie exasperati talis familiæ funestum mihi etiam metuens exemplum ueterisq; Lucii fortunam recordatus: & ad ultima salutis me tandem trusum: sūmisso capite mœrebam. nec ullum uspiam cruciabilis uitæ solacium aderat nisi qd igēita mihi curiositate recreabar: dū præsentiam meam paruifaciētes: libere quæ uolūt omnes: & agunt & loquūtur: nec immerito priscæ poeticæ diuinus auctor: apud graios: summæ prudentiæ uirum mōstrare cupiens: multarę ciuitatū

Cariosa. Erosa attrita putrescente cariosi artus dicuntur. a Hieronymo senio &. ætate longa cariosi & putridi. Follicantes nares. Instar folium reciproco spiritu nares agitantes. Hieronymus caligas monachorum follicantes decentissime dixit pro calceis laxis atq; enormitate flacentibus quales Hippocritæ gestant ut contemptores humani cultus esse uideantur. Tussedinis: A tussi tussedinem nouator uerborum graphicus Lucius noster decenter inflexit formauitq; idem autem significat tussedo quod tussis siue pertussis. namq; a Seneca dicitur pertussis continēs tussis & inueterata quæ uix unquam eliditur: qua non parum multi conficiuntur. Hiulci pectora habentes pectora hiulca hoc est patentia diruptaq; q ex tussis agitatu & pulsu solet accidere uerbum uetus est hiulcare quod significat apire ac discidere. Catullus estus hiulcat agros Diomedes grammaticus hiulcos uersus dici quosdam autumat qui exiles sunt & quasi in media parte hiantes & aperti: itidem hiulca oratio dr̄ dissoluta & hiās. nec satis diligēter coagmētata. Copulæ tritura. Helcii & uinculi attritu: quotidie uilunt ra/lia iumēta ceruicibus exulcerata & collo detrita ob iugū uinculūq; tractoriū Martialis eleganter recutita mullæ colla dixit q̄ tritura rupta erāt. & exulcerata sic. n. inqt nec ruptæ recutita colla mullæ. copula uinculū colli significat sic & Ouidi. copula detrahit̄ canibus. Plautus plurali numero copulas posuit pro loris duplicibus ad colligādū ac uerberandum accomodatis sic enim ait in epidico. Quæritant me. In manibus gestant copulas.

Ossium tenus. Vsq; ad ossa & modo tenus est aduerbium nam ut inquit Seruius si esset præpositio ablatiuo cohereret. Verę ut auctor est Priscianus. in. xiiii. tenus τραχγιο significat: quo sine dubio aduerbium est: & hoc quoq; inter præpositiones annumerant. quod non solum ablatiuo sed etiam genitiuo casui. Vir. more græco adiungit ut in tertio Georgicorum: & crurum tenus a mento paleatia pēdēt sic & Pl. inquit de pictore quodam corporum tenus curiosus. Costas castigatione. Plautus costæ occalluere plagis. Vngulas porrecti. Habentes ungulas exporrectas extentasq; in uestigia prægrandia. ob circuncisionem mutilatio neq; factam. ex ambagibus pistinensibus: plus dixit Plautus in asinaria. sic scribe is nempe eos asinos prædicas uetulos claudos quibus sub tritæ ad fœmina iam erant ungulæ.

Corium exasperati. Habentem corium scabiosum exasperatumque ex locutione Apulcio usitatissima. ueternum grammatici apud poetas pigriciam & torporem interpretantur est autem proprie marcor & inexpugnabilis pene dormiendi necessitas lethargum græci nominant; recentiores medici subetiam appellitant. quamuis ex auicennæ distinctione non nihil inter se differant. quidam hydropisim hoc est aquam intercutem ueternum esse dixerunt: & Cato ueternosum hydropicum intelligi uoluit cum ait ueternosus q̄ plurimum bibit tam plurimum sitit: alias ueternosus dicitur qui graui p̄mit̄ sōno. Scabiosa macie. Exiguitas cibi ut Columella auctor est: in. yiii. maciem macies āt scabiem facit.

Familiæ: familiam hic decenter posuit pro iumentis pistrinensibus quæ sunt in famulatu pistoris: & familiam quasi pistoriam conficiunt. Veteris luci. Quando. s. inter homines Luci. noster hagebat hominem. Mœrebam. Lugebam. Trusum. Inpulsum impactumq; trudes dicuntur nautica instrumenta quibus nauigium inherens saxo trudi & retrorsum reuocari potest. Et agunt & loquuntur. Quis enim coram Asino cunctaretur libere & agere & loqui: quæcunque animo collibuissent; coram homine & dicere & facere erubesceret. hinc est illud apud Senecā Macrobiumq; scite ac sententialiter celebratum Sic loquære cum deo tanquam homines audiant. sic uiue cum hominibus tanquam deus uideat. Ianitores conscientia nostra opposuit: sic uiuimus ut conspici nolimus & ob hoc oculos hominum aurelq; uitamus. bona uero conscientia turbam aduocat. proinde sapientissime dixit Seneca. si honesta sunt quæ facis oēs sciant: si turpia quid refert neminem scire: cum tu scias: o te miserum si contēnis: hunc testem. Idem alibi præcipit cum Catonibus cū lelijs esse uiuendū. coram enim talibus peccare erubescimus. Diuinus auctor. Homerum significat. Summe prudentiæ uirum. Poetæ ut testis est Strabo in primo geographiæ. heroas illos singulari præditos sapientia fuisse declarant qui: multa peragrantes loca longis uagabantur erroribus. In amplissima enim laude ponunt multorę mortalium urbes uidisse & mores multiugos agnouisse. Nos in libello prouerbiorę p̄didimus nosse mores multarum nationum & uariorę populorę ritus partem esse prudentiæ hinc Homerus ulyssem prudentissi-

Cariosi artus
Follicātes caligæ
Tussedo
Pertussis
Hiulcare
Hiulci uersus
Hiulca oratio
Copula
Copulæ pro loris
Tenus
Veternus
lethargus
Subetia
Veternosus
Macies scabiem facit
Trudes
Loquære cū deo tanq̄ hō audiat
Cū catōibus uiue
Sapiā est cognitio nationū

obitu? & uariorum populorum cognitu: summas adeptum uirtutes cecinit. Nam & ipse gratas gratias asino meo memini: quod me suo celatum tegmine: uariisque fortunis exercitatum: & si minus prudentem: multiscium certe reddidit: Fabulam denique bonam pre cæteris suaue comptam ad aures uestras afferre decreui: & en occipio. Pistor ille qui me precio suum feceras: bonus & alioquin uir & apprime modestus: pessimam: & ante cunctas mulieres longe deterrimam sortitus coniugem pœnas extremas tori larisq; sustinebat: ut hercules eius uicē ego quoque tacitus frequenter ingemiscerem nec enim uel unum uitium nequissimæ illi fœminæ deerat. Sed omnia prorsus ut in quandam cenosam latrinā: in eius animū cōfluxerāt flagitia: sceua sæua

mum ostendere cupiens odysseam sic auspicatur. ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον. Quod Oratius ita interpretatus est dic mihi musa uirum captæ post tempora Troiæ qui mores hominum multorum nouit & urbes. Obitu. Aditu & accessu. Cognitu. cognitione. Gratias memini. Ingratissimus est ut inquit Seneca qui beneficiorum obliuiscitur dicit Apuleius se asino suo plurimum debere & quod debebat meminisse propterea quod sub asinino regimine uultu cognouit. quorum cognitu si non prudentior saltem: multiscius sit effectus multiscius autem nominatur qui multa scit & multa cognouit. græce dicitur πολυΐστωρ quo cognomine multos cognominauit antiquitas: & in primis appion litteris homo multis præditus polystor est appellatus quasi multiscius. in Apologia Lucius noster Homerum multiscium nominat. Suaue comptam. Suauiter ornatam. nomen pro aduerbio est: potest cōgruenter legi compertam ut codex manu scriptus habet. Pistor iste. Lucianus nullas id genus egressiones interserit nullas fabellas interponit: quibus Lucius noster oppido quam iucunde Asinum suum uenustauit: quibus animi auresq; lectorum mire reficiuntur ut semper recentes erigantur: nec unquam satietate languescant: ad eo autē nitidus adeo facetus est in fabellarum narratione ut mythopoios ut fabulator merito dici posse uideatur. Suum feceras: Iuxta illud nam quod emas possis dicere iure tuū. Apprime. Valde impense: ad primū dicimus lōge primū Liui. odyssea ibi deniq; uir summus ad primus. pronunciantur autem hæc dictio media acuta: a Virgilio dictum flos apprima tenax; ubi aperima ponitur pro maxime & apprime nomen pro aduerbio. Claudius quadrigarius cumprime dixit pro apprime quod & Gellius annotauit. Pœnas extremas tori. Suplicium extremū cōiugalis tori & pœna maxima & uxor mecha ac prostituta: qua infœlicitate homini marito nil infœlicius: quā pestē pestilitatēq; dii a toro nostro procul eliment. atq; auerruncent. Hercules: Certe iusiurandum asseuerantis est. Nec unum uitium deerat. Nemo quisquam tam efferis est moribus qui faciat aut dicat nō nunquam aliquid quod laudari queat: unde hic antiquissimus uersus uice prouerbii celebratus est: πολλάκι καὶ κηπωρὸς ἀνὴρ μάλα καίριον εἶπεν. idest. Sæpe etiam est olitor ualde opportunus locutus: sed. n. qui oī in re atq; oī tpe laude oī uacat is illaudatus ē isq; oīum pessimus deterrimusq; ē talem hanc pistoris uxorem fuisse demonstrat. Cui nullū uitiū deerat: nulla res laudabilis aderat quæ ex oībus flagitiis cōpacta erat & conglutinata. Vt in quādā latrinā. Sicut. in latrinā confluunt sordes oēs & feculentiæ. Ita in aīum mulieris nequissime confluxerunt oīa flagitia: quæ in sexum muliebrem cadunt quæ plurima menti fœmineæ natura dedit. In secunda parte tauri quicunq; habuerint horoscopum baiulabunt stercora latrinasq; purgabunt. Sceua sæua. a generalitate transit ad specialitatē. nam postquam dixit oīa flagitia fœminæ superesse nunc specialiter percenses duo cumprimis crimina criminosissima enotat in fœmina uidelicet quod sinisteritate & quod seuitia esset prædita uocabula sūt pronunciatu nihil differentia; cum significatu & scripcura longe dissideant. nam sceua per se significat sinistram hoc est ominosam & sinisteritatis plenam. uis scite quid sit sinisteritas dispice quid sit dexteritas. nam sicut dexteritas in homine laudabilis est. Ita e contrario sinisteritas reprensibilis. Liui. tanta inquit inerat comitas Scipioni atq; ad omnia naturalis ingenii dexteritas: ut hostem facunde alloquēdo sibi conciliaret. & hoc cum laude dictum contra cum uitio scribit Pli. in epistolis plerique dum uerētur ne gratiæ potentium impartiri uideantur sinisteritatis atq; etiam malignitatis famam consequuntur: sceuam σκαιὰ idest sinistra nominari tradunt. hinc mutius sceuola cognomen traxit quoniā exusta dextra deinceps sinistra usus est; & ensem sibi a Rege porsena redditum leua manu recepit. & hoc ē quod intelligi uoluit Liui. sic scribens. Mutio postea sceuolæ: A clade dextre manus cognomentum inditum. Ridiculi sunt illi qui sceuolam quasi sceuientem in uolam dictum esse autumant. Sceuam antiqui dixerunt. qui sinistra esset agiliore quam dextra; quales multi quotidie conspicitur. quo insignificatu accipitur apud Vlpianum sic scribentem. ad edilitium edictum. Sciendum est sceuam non eē morbosum uel uitiosum præter quam si imbecillitate dextræ ualidius sinistra utatur: sed hunc non sceuā sed mancum esse. Sceua ergo fœmina sinistra ominosa. & sinisteritatis uitio infecta significatur: sæua uero crudelis & sæuitia gestiens. alias sæuus pro magno ponitur. Idq; cū laude; ut sæuus ubi eacide telo iacet hector.

Multiscius

Polystihor

Apprime adprimus Cumprie

Sceua

Dexteritas

Sinisteritas

Sceuola sinistra dictus

Sceua apud iurisconsultos

Mancus

Sæuus

uiriosa: ebriosa: puicax: ptinax: in rapinis tur pibus auara in sumptibus fœdis ,pfusa. inimica fidei: hostis pudicitiæ: tūc spretis atq; calcans diuinis nūinibus i uicem certe religionis mentita sacrilega ꝑsumptione: dei: quem ꝑdicaret unicum: coniunctis obseruanonibus uacuis: fallens omnes homines: & miserum maritum decipiens. matutino mero: & cōtinuo stupro corpus mancipat. talis illa mulier: miro me psequebatur odio: nam & ante lucio recubans aduc: subiungi machinæ nouicium clamabat asinum: & statim: ut cubiculo primum ,pcesserat insistens iubebat. In coram sui plagas mihi q̄ plurias irrogari: & cum tempestiuo prandio laxarent' iumēta cætera: longe tardius applicari ꝑsepio iubebat: quæ seuitia multo mihi magis genui nam curiositatem: in suos mores ampliauerat. Nā & assiduo plane commeantem in eius cubiculum quendam sentiebā iuuenē. cuius: & faciem uidere cupiebam: ex sūmo studio si tn̄ uelamētū capitis: libertatē tribuisset meis aliqn̄ luminibus: nec. n. mihi solertia defuisset ad detegēda quoquo mō pessimæ fœmīæ flagitia sed anus q̄dā stupri sequestra: & adulterorum internūtia de die cotidie iseparabilis adderat eū q̄ ,ptius

Ebriosus Viriosa. Appetens uir & per hoc libidinosa. Ebriosa. Differt ebrius ab ebrioso. Ebriosus enim di/
Ebrius citur qui ebrietati obnoxius est & deditus: ebrius uero qui interdum temulentus est potest enim ebri/
Peruica us esse non ebriosus. & qui ebriosus est. sæpe extra ebrietatem esse. Peruicax. Attende peruicacem &
cia pertinacem dici in uituperatione simulq; reprendi. cum tamen grāmatici scribant peruicatiam esse in
Pertinacia terdum bonarum rerum per seuerantiā pertinaciā semper malarum: Quod actius poeta in myrmido
Pertinax nibus obseruat his uerbis. Tu pertinaciam hanc esse prædicas ego peruicaciam dici uolo. nam peruicacem dici me eē facile patior pertinacē nihil moror; hoc fortes sequit' illam i docti possident. M. T. ait pertinaciam inter uitia reputari esseq; perseuerātiæ finitimam. Contra apud Liuiū Senecā Curtium. Oratiū. Cæteros q; classicos. scriptores interdum ptinax dr̄ cū laude & ptinax uirtus ptinax bōitas. M. V. ptinaciā apertē dēdo dictā esse refert: nā in quo nō dēt ptendi & ptendit eā: ptinaciam esse. In sumptibus fœdis. Quis nescit fœmīas i turpibus desiderius esse sumptuosas? in cultu corporis esse ,pfusissimas: dū pigmēta cœmūt: dū nulli rei parcūt ut mattōa adultero placeat. Immo interdū pruritu libidinis existimulatæ tota patrimonia cōgerunt in subictorē Tūc ,pdiganō sentit pereuntē fœmina censum: Tunc ut inquit Satyricus grauis ē rōnibus. Hostis pudiciciæ. Cor. Tacitus de popea scribens sic refert famæ nunquam pepcit maritos & adulteros non distinguēs cui mulieri cūcta alia fuere præter honestum animum celebratus est uersus ille in uxorem macrini imperatoris cētum nam mechos passa est cētumq; rogauit: Iulius Firmicus multas memorat genituras quæ fœminas prostitutissimas nundinato pudore perficiunt.

Iuuiceni certe religionis. Sensus est: uice religionis sinceræ & ueræ nouum deū sese colere simulabat. quē illa uni/
cum & præ cunctis uenerandum esse asseuerabat sub quo sanctitudinis nomine libidinabatur adulte/
ris mancipata. Coniunctis. Legendum est confictis hoc simulatis ementitisq;. Vacuis. inanibus &
Ieiunos futilibus. Matutino mero Plinius scribit in. xiiii. principatu. Tiberii Claudii institutum esse ut ieiu
bibere ni biberent potusq; uini antecederent cibos idem in. xxiii. aiunt ieiunos bibere nouitio inuenio in
inutilissi utilissimum est. Martialis quoque taxans hominem matutino mero mancipatum festiuiter inquit he/
mum sterno fetere mero: qui credit acerram fallitur in lucem semper acerra bibit. Antelucio. Hora ma
Antelucio tutina: & antelucana: in primo uolumine inquit antelucio uolo ire; ubi plura super hoc annotauimus.
Mera Recubans. Quid est recubans ad huc? An in cubiculo iacens & lecto? An potius in mensa discum/
Catillus bens & uino indulgens usq; in horam matutinam. Oratius uigiles lucernas perfer in lucem. Subiun/
Genui gi. Subligari. Machinæ. Pistrinensis & mole iumentariæ Metam iurisconsulti titulo de fundo istru
nus cto uocant partem mole molendinariæ inferiorem. Catillum uero superiorem. In coram sui. Corā
Mores se ipsam uetus figura sic ad instar dixere quod nunc instar dicitur. Laxarentur. Resoluentur a ma-
boni china subiugali. Genuinam. Ingenitam insitamq; a natura. sic supra ingenita mihi curiositate recrea
mali bar. In suos mores. Ad obseruandos. scilicet illius mores. & flagicia curiosius contemplanda: mores
Mores τωνμεσων esse: & tam malos quam bonos dici quem fallit: Plautus in trinummo hic nimium mori/
mori bus mores inuasit bonos mores mali quasi herba irrigua succreuerunt uberrime mores moros ab eo/
dem dici uidemus per annominationem quasi stultos & fatuos. Commeantem. Itantem. Ve/
lamentum capitis. Hoc eodem uolumine dixit uelata facie propellor ad incurua spacia flexuosi cana
lis. Stupri sequestra. Conciliatrix stuprorum: & ut uulgo dicitur mediatrix: Cuius fidem amatores
Sculua in lenocinio sequerentur: nam notum est sequestrem uulgo appellari eum cuius electi fidem utraq; ps
sequat'. unum & uocabulum a sequēdo factū est ātiqui sculnā. quasi seculnā sequestrē dixerūt. Quod
apud

apud sequestr ē depositū erat sequestro positū p aduerbiū dicebať. Cato cōtra thermū p deū imortalē nolite uos seqstro ponere. poeta in. xi. æneidos pacē sequestrā posuit pro induciis. hoc est pro pace tēporali æ media īter bellū ꝑteritū & futurū. Statius cū Apuleio congruens sic scribit in. vii. thebaidos ubi tūc fidei pacisq; sequestria mater eras: Inde seqstrata apd iurisconsultos elegāter actio dicit. de eo qd' seqstro deponiť. Ientaculū. Sensus est Vetula & pistoris uxor ientaculis matutinis atq; cōporationibus per uices mutuas inter se cōtēdebant prouocabātq; se uicissim ad pocula haurienda: ientaculū gustulū est matutinū. & cibus primus. Ientare ē ientaculū cape de quo supra & apud Suetoniū ī uitellio copiosissime. græci ακρατισμα dicunt iētaculū.

Seqster. Pax seqstra. Seqstraria. Iētaculū. Ientare

ientaculo ac de hic uino mero: mutuis uicibus uelitas cænas fraudulentas: i exitium miserrimi mariti subdolis ambagibus cōstruebat: At ego qq grauiter succēsēs errori Fotidis: quæ medū auē fabricat pficit asinū: isto tamē uel unico solatio ærūnabilis deformitatis meæ recreabar: quod auribus grādissimis prædictus: cuncta longule etiā dissita facillime sentiebā: dēique die quādā timidæ illius aniculæ sermo talis meas afferť aures. De isto quidē mi herilis tecum ipa uideris. quē sine meo cōsilio pigrū:

Velitatas cœnas. Legēdū uideť uelitata scenas. ut destictione dictionum facta sensus elucescat. ut uelitata. s. uetula significeť: q scenas fraudulentas hoc est apparatus dolosos & decipula fraudulenta cōstruebat in exitiū miseri pistoris: nam scena in hoc significatu dicto est Apuleio nostro peculiaris. Succēsens. Indignās: irascēs succēsere. n. ut inqt Donatus est irasci iusta de cā. Sententia est illa catholica apud filiū celebrata: succēsere nefas patriæ.

Succensere. Auriti aselli

Errori photidis. Photis milonis ancilla errore deceptat. ut ante dictū ē: Apuleiū transfigurauit in asinū: dū i bubonē auē trāsmutari gestiret. Quod auribus grādissimis. notū ē asinos auribus pregrādibus atq; mobilibus mōstrabiles eē unde & auriti bono epithero appellanť iuēio ap auctores eē quosdam populos: quorū corpora ꝑgrandes aures tota itegāt. Longule dissita. Procul distantia longeq; semota. Item i floridis: hoies. n. neq; longule dissita. neq; proxie adsita possumus cernere. Auiculæ. Vnius litteræ lubrico lapsu corruptū uerbū. legendū. n. est aniculæ: nā signat anū illam stupri sequestrā & adulterorū ītemūciā. Mi herilis. Sermocinatio est lenæ pretētātis aīum puellæ oībus lenocinātibus blāditiis: adhibentisq; cūcta lenarū lenonūq; exorabula. nāq; lenones & lenæ a leniēdo hoc ē alliciēdo appellanť. mi herilis blādimēti uocabulo accipiť p hera. nā herilis dr̄ filius & filia heri. ab ætate ergo filiā: a dignitate dominā appellat. Videris. Pronūciādū est pria acuta media correpta. a uidero uideris. subiūctiui modi. quasi dicat tu uidebis. sic Terenti. dixit iuenerit. p iueniet: cōiunctiuo modo usus p indicatiuo. & hæc: ut inqt Donatus honesta locutio est. Tale ē. illud in euāgelio. Quid ad nos ipse uideris. Quod male litterati sacerdotes pperā pnūciant media. s. pducta: sensu friuolo & inepto pide cauere deberēt Antistes religiōis & epistatæ ne illiteratos īdoctosq; initiarēt mysticis cerimoniis. & n. ut uere inqt Hieronymus cecū aial offert deo qui ordinat indoctū. erat locus inuehēdi insectādiq; sacerdotes male moratos. male litteratos. qui uix primoribus labris gustauerūt litteras elemētarias. quorū ora scatēt feditate solecismorū ac barbarismorū: qui in mysteriis religiosis celebrandis tantam redolēt barbariā. tam cōfuse corrupteq; sancta uerba pnūciant: ut multis risum non paucis bilē stomachūq; cōmoueāt. Verū ut inqt Augustinus. sedulo monēdi sunt scholastici ut discāt non contēnere neq; irridere ministros ecclesiæ: quos animaduertunt cū barbarismis uel solecismis deū inuocare uel eadē uerba q pnūciant nō itelligere: perturbateq; distiguere: debent. n. male ueriores q disertiores audire sermones. sicut prudētiores amicos hēre q formosiores. & nosce ita pponēdas uerbis snīas: ut ppoiť aīus corpori: obtēperemus ergo pcipiēti Augustio: resiliamusq; a criminatione isectatiōeq; clericorū qui eēnt ferēdi si tātū lingua peccarent: sed qd' nefas ē quotidie uisunť moribus decoloratis maculosi oibus pbris cōtaminati: mēte & aīo nō minus q lingua & ore deprauati: Iā in manibus sacerdotum p psalterio sunt cartulæ tesseræq; lusoriæ: i ore non dei nomen resonat. sed maledicta. p clipeo fidei p lorica iustitiæ iduūt thoracē bellicū & parmulas gladiatorias: Rixosi tumultuosi belligeri. qbus nullus dei metus nihil penitus religiosum pter habitū sacerdotalē. sub quo īfanda flagitia delitescunt: in multorum cubiculis: de malis loquor: non canonicas scripturas aspicies nō euāgelia non libros ullos. qd. n. libris opus est nō intelligētibus: sed lāceas gladios pila sarissas. Noctu dū fortassis nocturna terriculamēta lacuasq; formedināt: dormiūt iplicati cōplexibus cōcubinarū: subātes in uenerē colētes uentrē & q subuentre sunt. cōcinentes illud uoluptuosorū edamus bibamus cōcūbamus cras etum moriemur pueexit me dulcedo scribēdi longius q destinauerā: Itaq; omnissa aliena isectatiōe: q nil ē pfutura. reuertamur ad reliq opis ppositi. Quod si nō pudet sacerdotes i ppatulo peccare. cur pudeat eos i libro male audire: Qui eni pfricuerūt semel pfricuerūt semel frontē nunq deīceps erubescūt: uerū ut hæc liberius scriberē ī pseudo sacerdotes fecisti tu itegerrime doctissimeq; antistes: q non tantū ornamēti accipis a sacerdotali dignitate: qtū tu uirtute splēdicāte splēdoris pbes ordini sacerdotali in quo Archiepiscopus coloensis doctissimus scissimus itegerrimus istar gēmæ fulgentis enitescit ac splendet.

Mi herilis. Ipse uideris. Contra Illiteratos sacerdotes. Præponēdæ sententiæ uerbis. Pro psalterio tesseræ. Implicari concubinis. Pseudo sacerdotes. Lausar chiepiscopi colocensis

Formidoloſus *Capatus* *Capare* *Caſus patrius* *Phileſius* *ſol* *Forma donum deorum* *Amatorium potẽtiſſimũ largitio*

Formidoloſum. Timidũ & meticuloſum.alias formidoloſus dr.non q formidat.ſed q formidaf. Saluſtius in Catili. non armatus hoſtis formidoloſus. Caperatum ſupercilium.Rugoſum horridũ ſuperbiam ſeueritudinemq; pferẽs: caperatũ ait feſtus rugoſum dici a cornuũ caprinoꝝ ſimilitudine capare ẽ in rugas cõtrahere.Plautus.Quid huic hoĩ frõs capat ſeueritudine. Volẽtis.tui cupiẽtis genitiuus caſus eſt.quẽ antiq patriũ dicũt.quẽ nigidius caſum iterrogandi appellat. Phileſiterus.Nomẽ amatori cõgruẽs quo ſignificatur amabilis:iter appollinis cognomẽta ẽ φιλησιος phileſius: q lumẽ eius exortem amabile amiciſſima

& formidoloſum familiarẽ iſtũ ſortita es. q̃ iſuauis & odioſi mariti tui caperatum ſupercilium ignauiter p horreſcit. Ac per hoc amoris languidi deſidia tuos uolẽtes amplexus diſcrutiat q̃to melior Phileſiterus adoleſcẽs. & formoſus & liberalis & ſtrenuus: & cõtra maritorũ ĩefficaces diligentias cõſtãtiſſimus. dignus hercules ſolus omniũ matronarũ p frui delicis. dign⁹ ſolus coronã aureã capite geſtare, uel ob unicũ iſtud quod nũc nup in quendã zelotipũ maritũ eximio ſtudio ɔmẽtus ẽ. Audi dẽiq; & amatorũ diuerſum ĩgeniũ cõpara. Noſti quendã

ueneratõe oculoꝝ cõſalutamus. Adoleſcens & formoſus.Singula hæc amatorẽ faciũt amabilẽ: adoleſcentia.n.& forma: liberalitas & ſternuitas potentiſſima ſunt ad amorẽ cõciliãdũ ĩcentiua & fuoſabula:Charior ẽ auro iuuenis:cui leuia fulgent ora nec amplexus aſpa barba terit.ut ĩqt Tibullus.forma bonũ expetibile ẽ atq; amabile & ut ait Hõerus θεωνερικυδεα δωρα dõa ſũt deoꝝ glorioſa nequaq aſpnãda.In carmine conuiuali optaf ut docet Plato prío beneualere.ſcdo formoſum eſſe. liberalitas uero & munificentia cõprimis amatorem amicæ cõmẽdat:nullũ philtrũ. nullũ amatorium efficacius liberalitate:Munera crede mihi placãt hoĩeſq; deoſq;:nihil eſt tam ĩuictũ nihil tam ſanctũ tã pudicũ qd pecunia & dõis expugnari nõ poſſit. Inefficaces diligentias.Attẽde bono epitheto inefficaces dici diligẽtias maritoꝝ:q cũ diligẽtiſſimi curioſiſſimi fuerit ĩ cuſtodiẽda cõiugũ caſtitate: tñ illudunf & ſtrophis muliebribus mire fallũt: Namq; ĩpudica ſeruari non põt.& ut inqt Oui.non caret effectu qd uoluere duo.unde fit ut diligẽtiæ oẽs maritales ſint inefficaces.Cuſtodiæ irritæ:curioſitas caſſa.Maritus Zelotypus qui cauet ne decipiaf ab uxore ẽt cũ cauet etiã cũ cau iſſeratus eſt: Sepæ is cautor captus eſt.optãdum eſt. ut uxores noſtræ ſuapte natura pudicæ eſſe uelĩt.ut maritos diligãt.qd magnũ eſt caſtitatis indiciũ. Alioqui nulla ſatis efficax.nulla ſatis diligens cuſtodia. Infida.n.cuſtos eſt caſtitatis neceſſitas:& illa uere pudica dicenda eſt:ut inquit ſapiẽtiſſime Hieronymus cui licuit peccaf ſi uoluit: & minore miſeria deformis habef q̃ formoſa ſeruaf: Nihil tutũ eſt in quo totius populi uota ſuſpirãt alius igenio alius liberalitate ſollicitat:aliquo mõ aliq̃do expugnaf:qd undiq; ĩceſſif. Vxor cõtẽta eſt q̃ bona eſt uno uiro ut ĩnqt Plautus in mercatore. Talẽ meã eſſe & opto & cicdo. Coronam aureã

uxor bõa contenta uno uiro *Aurum coronarium*

Tãq̃ iter cæteros amatores dignus triũpho.& corona: Quod inſigne uictoriæ eſt: de multifariis coronis militaribus; quaꝝ aliæ erãt ex auro aliæ ex fronde ſcribunt Plini.Gellius Plutarchus cæteri & nos ap Suetonium annotauimus. Auꝝ coronariũ dicitur corona triũphalis quæ imperatori ob honorem triũphi mitti ſolebat.Quæ antiqtus erat ex lauro poſtea ex auro fieri cœpta.hoc iõ breuiter annotaui. ut itelligeres qd ſit ap ſcriptores auꝝ coronariũ;Cuius idẽtidẽ meminerũt Soliti erãt in Italia populi & ,puiciales ,p auro coronario quaſi tributi uice pecuniæ ſummã ĩpatoribus pſoluere. hinc laudatur Adrianus q auꝝ coronariũ Italiæ remiſerit: in ,puicis minuerit. M. Tullius cõtra Rullũ quantũ habeat p̃dæ Manubiaꝝ auri coronarii ,pfiteaf. auctor eſt Plinius coronas ex auro ſolis ciuibus datas: eiĩ externos torquibus aureis donarent.

Zelotypia *Decuriones* *Decurionatus* *In albo decuriones*

Zelotypũ.M. Tullius in q̃rta tuſculana Zelotypiã ait eſſe egretudinẽ ex eo q alter potiaf eo quod ille cõcupiuerit.hic maritus zelotypus dictus q anxius ſollicituſq; eſt ac timẽs ne alter quoq; potiaf uxore.quã ipſe cõcupiſcat: zelotypa meccha dicif a ſatyrico perq̃ſcite uxor quæ cũ adultera foret.tamẽ ſe zelotypã mariti ſimulabat. Commentus eſt. Excogitauit inuenit. Amatoꝝ.Illius uidelicet formidoſi.& iſtius ſtrenuiſſimi. Decurionem. In municipiis & coloniis decuriões dicuntur qui Romæ ſenatores.Decurionatus dignitas ſenatoria.& in hoc ſignificatu decuriones apud.M. Tullium Plinium.Liuium cæteros.Identidem accipiuntur. Decreta decurionum hoc eſt ſenatoꝝ ſæpe citari leges a ſcriptoribus.Decurionũ honoribus ut refert Paulus iuriſconſultus plebei fungi ,phibentur: & ut auctor eſt caliſtratus minores.xxv. annis Decuriones eligi niſi ex cã nõ poſſunt.decuriones in albo.ut docet Vlpianus eo ordine ſcribi oportet: quo quiſq; eoꝝ maximo honore ĩ municipio functus eſt. Decuriõibus facultatibus lapſis alimẽta publice decernunf: maxime ſi ob munificẽtiã in patriã patrimoniũ exhauſerint:In re militari decuriões appellanf qui turmæ equeſtri p̃ſunt.

Turma *palatii decurio*

Turma aũt equites hẽt.xxxii.auctore Vegetio. Alii uero inter quos eſt.M. Varro tradunt in ſingulis turmis equitũ decuriones eẽ ternos.Itaq; cũ turma in tres decurias diuidaf ſingularum decuriaꝝ p̃fecti decuriones: dicti.Ex eo qd denis eqtibus p̃ſint.Quod ſentit.& Nonius ſcribens decuriões & cẽturiones a nũero dici.cui ĩ militia p̃erant. Ap Suetoniũ decurio cubiculanoꝝ dictus ,p eo qui preeſt cubicularus.cõſimiliter ab Amião marcellio palatii decurio noĩatus ,p p̃poſitus p̃fectuſq; palatii.

Barbarum

Barbarę nomē hic proprium est. alias barbari dicebant antiquitus oēs gentes exceptis græcis: nec latini ab hoc noīe probroso excipiebantur: imo ut iqt Cato. & repetit Plinius græci nos quoq; dictitāt barbaros; & spurca fedant appellatiōe: hic Plautus in captiuis Italicas urbes uocat barbaricas. Hōerus in secundo illiados νάστης αὖ καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων. i. barbarici catasnastes sermonis agebat que runt eruditi. quare solos cares βαρβαροφώνους. i. barbarici sermonis appellet; barbaros uero nūq̄. opinatur Strabo ab initio eos barbaros appellatos. qui difficulter aspere duriter loquerentur: sicuti nos balbos dicimus: Itaq; omnes qui aspere locuntur nec linguam græcam perfecte pnunciāt barbari dicunt. Quales inquit sunt nationes omnes preter græcos. Quocirca Homerus cares βαρβαροφώνους dixit quasi duri loquos & crassilingues qui græcas dictiones plane expedire non poterant. Ex eadē causa barbarismus dictus est uitiū scilicet eorū qui male græcissēt & græca barbare peperamque pronunciāt. Barbaricum absolute appellatur clamor exercitus uidelicet q eo genere barbari utantur. Illud adde quod scitu dignum est barbaricarios dici Textores artificesque linteæ uestis: qua ex auro & colorantis filis effigies hominū & animalium exprimuntur. Scorpionem. nominc hoc homines uenenati & moribus truculentis prediti merito nominari possūt: est enim scorpionum pestis ueneni īportuna lēta morte conficiens: quorum ictus fœminis in totum letalis est semper ut inquit

barbarum nostræ ciuitatis decurionem: quē Scorpionem præmorum acritudie uulgus appellas: hic uxorem generosam. & eximia famositate preditam: mira custodela munitam: domi q̄ cautissime cohibebat. Ad hæc ultima: pistoris illa uxor subiiciens: quidni inquit: noui diligenter artem meam condiscipulam memoras. Ergo inquit anus: nosti totam philesiteri etiam ipsius fabulam? minime genitiū inquit. sed nosce ualde cupido: & oro mater ordine mihi singula retexe. nec commorata illa sermocinatrix immodica sic anus incipit. Barbarus iste cum necessariam pfectionem paret: pudiciciāq; caræ cōiugis conseruare sūma diligentia cuperet seruulum suū myrmecem fidelitate pcipua cognitum: secretū cōmōet: suæq; dominæ custodelā omnē pmittit carcerem & ppetua uincula: mortem deniq; uiolentam:

Plinius cauda scorpionis in ictu est. nulloq; momento meditari cessat: ferit obliquo ictu. & inflexu uenenum ab his Candidū fūdi auctor est Apollodorus: hic ait Hieronymus: cesset cōtra nos īsurgere arcuato uulnere scorpius: psylli qui reliquarū uenena terrarū inuehētes quæstus sui cā peregrinis malis impluere Italiam scorpiones quoq; importare conati sunt. homini icto putatur esse remedio ipsorum cinis potus in uino aut oleo mersus: in cœlo scorpius domicilium est martis fœm ninum. Ideoq; in eo mars sceuit impotenter: hinc Luciāus: Tu qui flagrante minacem scorpion incendis cauda chelasq; peruris. Quid tātū gradiue paras: In apologia consimiliter tradit Emiliāum quempiam cognominatum esse charontem. & mezentiū ob oris & animi diritatem ob deorūq; contemptum. Famosi tate. Purior lectio est formositate. Custodela. Custodia. Dictio Lucio nr̄o familiarissima. Cohibebat. Cōtinebat: cohercebat cōprimebat: Iuuenalis pone serā cohibe: sed qs custodiet ipsos custodes.

Artem meā. nomē a uirtute inditum. quæ græce ἀρετὴ nominatur ut κατὰ ἀντίφρασιν. i. dest per cōtrariam dictionem uitiosæ fœminæ nomen Āteres impositum esse uideatur. apud Homerū aretæ nomen est uxoris alcinoi matris nasicæ. Cōdiscipulā. Tā in malis artibus q̄ in bōis apđ priscos puellæ quoq; ibāt in ludū litterariū quod & Liuius docet apertissime scribēs uirginæ eūti in ludum litterarium. iniectā esse manū a ministro libidinis. Ap. Claudii decemuri. Minime gentiū. nequaq̄ minime cognoui adnotanda eloquutionis figura minime gentium pro eo quod est nusquā nullibi nequaquā. Mater. Vocatiuus ē casus matris autem appellatione in fœmini reuerētia ætas. affectus exprimitur. Singula retexe. Repete renarra: trāslatū uerbū a tela quæ textrino sæpe retexitur. nā pprie retexere. qđ erat detextū: hinc penelopes tela retexta nocturno dolo dicit a poetis. & Lucius nr̄ in apologia oēm calūniæ texrū retexo. p eo qđ ē resoluo: diluo: refuto. Sermocinatrix īmodica. Plautia lēa icistellaria largiloquæ inqt extēplo sumus plus loqmur q̄ sat est. Plato speciē unā dicēdi uocat. αρεσο μαντικην quā nostri & maxime Quintilianus sermocinatricem īterpretantur: quæ accommodata est priuatis disputationibus Claudius quadrigarius dicere maluit consermonabatur: q̄ sermocinabatur. & si. Au. Gellio credimus. sermociari rusticus uidet sed rectius sermocinari crebrius ē sed corruptius

Myrmecem. Latine dici posset formicinus: est enim μύρμηξ græce formica: nomen plane cōueniēs laborioso & fideli seruo. cum formicæ sedulitas concursatio strenuitas sit uulgo nota & incustodiendo diligentia. Plinius noster. iam in opere iquit q labor: quæ sedulitas: silices itinere earum attritos uidemus: & in opere semitam factam ne quis dubitet qualibet i re quid possit q̄tulacunq; sedulitas. Myrmecia uocantur a medicis ulcera duriuscula. quæ radices altius exigunt: magnitudine uix unq̄ lupini modū excedētia: nascunt: ut auctor ē Cor. Celsus in v. aut in palmis aut in inferioribus partibus pedū

Barbari latini dicti
Cares Barbarophones
Barbari qui
Barbaricum
Barbaricarus
Scorpiones
Scorpius domicilium martis
Custodela
Puellæ in ludo litterario
Retexere
Textū retexo
Sermocinatrix
Sermocinari
Myrmecia

Miserrimũ fame mori

Et famẽ cõminatus. Dirus cruciatus est fames: quã Columella terrimam mortis cõmitẽ esse dicit. & ut canunt græci camenæ οικτιστον λιμωθανειν miserrimum ẽ fame mori plures uidebis quos fames magis q̃ fama commoueat: cum dominus debeat sermo cibarium & uestiarium. ut inquit Seneca: minatur dominus seruo si fuerit custos indiligens cibum se subducturum. ut fame confectus. & esuritione tabescẽs diram mortem oppetat. Digito tenus. Mira mariti zelotypia qui nec quidem digito a p̃tereũtibus uxorem cõtingi uelit. Deierans. Valde iurans. & deiurio obtestãs. Ergo igitur. ex more priscoꝝ idẽtidẽ loquit̃: qui hasce particulas multiplicant. Vxori sequutorem. Qua uxorem sequatur quocũ q; iuerit: sicut umbra sequitur corpus ut neq; loqui neq; cogitare: neq; facere quippiã possit sine arbitro Myrmece. Tale est illud Plautinũ: ex cassina. Decretũ est mihi quasi umbra quoquo ibis tute p̃sequi. quin edepol etiam si i crucẽ uis p̃gere. sequi Decretũ ẽ; Inter gladiatores erãt q̃dam peculiari noie dicti sequutores. ut existimamus a sequendo hi enim in gladiatoria pugna seq̃bãtur retiarios; & nacti opportunitatem prosternebant. De his apud Suetonium in Claudio: meminit & Iuuenalis illo uersu; cum Graccho iussus pugnat̃ sequutor. Vespertini lauachri. In balneis erant lauacra. q̃bus uiri erãt & quibus mulieres separatim lauabantur. Victruuius p̃cipit uti caldaria muliebria uirilia q; cõiũcta & in eiusdem regionibus sint collocata: tempus aũt lauandi a meridie ad uesperum est cõstitutũ. & inde uespertinũ lauacrũ bono epitheto dixit. cum hora uespertia maximeq; mulieres peterent balneas.

Sequutor gladiator

Tempus laudandi post meridianum

& famẽ cõminatus: si quisq̃ hoĩum: uel in trãsitu digito tenus eã contegisset. idq; deierans: etiã confirmat per oĩa diuĩa numina. Ergo igit̃ summo pauore p̃culsum Myrmecẽ: acerrimũ relinquẽs uxori sequutorẽ: securã dirigit p̃fectionẽ. Tũ c obstinato aĩo uehementer anxius Myrmex: nec usquã dominã suam p̃gredi sinebat. & lanificio domestico destrictã insupabilis adsidebat: ac tñ necessario uespertini lauacri p̃gressu: adfixus atq; cõglutĩatus extremas manu p̃hendens lacinias: mira sagacitate cõmissæ p̃uinciæ fidẽ tuebat̃. Sed ardentẽ Philesiteri uigilantiam: matrõæ nobilis pulchritudo latere nõ potuit. Atq; hac ipsa potissimũ famosa castitate: & isignis tutelæ nimietate ĩstictus: atq; ĩflãmatus: q̃d uis facere: quid uis pati: paratus ad expugnandam tenacẽ domus disciplinam: totis accingitur uiribus: certusq; fragilitatis humanæ fidei: & q̃d pecũiæ cũctæ sint difficultates paruæ: auroq; solcãt

Lacte asinino cutis erugatur

Iuuenalis balnea nocte subit. Popea Neronis cõiunx solium balneaꝝ ita tẽperabat. ut lacte asinino corpus totum maceraret. ita credẽs extẽdi cutẽ. & corpus erugari. Igitur seruus dominæ cõtinẽter inherẽs ex dominico p̃cepto. cũ illa peteret uespertinum lauacrũ præhensa manu uestis herilis lacinia nusq̃ diuellebat̃ custodiaq; exerta. dominã obseruãs iniũctũ a domino munus fideliter exequebatur. Latere nõ potuit. Terẽtius unũ est. una hæc spes ẽ ubi est diu celari nõ põt. o. faciem pulchrã. Plautinum ẽ ex penulo. p̃ba merx facile emptorẽ repperit tã & si i abstruso sita est. Famosa castitate. famigerata celebrataq; των μεσων. est; nã & cũ laude: & cũ uitio dr̃ famosus; i malã p̃tẽ frequẽtius in bonã rarius.

famosus

Disciplinosus

Instinctus. Iuxta cathalicã illam uulgatissimãq; sñiam: Nitimur in uetitum semp cupimusq; negata. Oratianũ quoq; illud huic loco mire cõgruit: si interdicta petes uallo circũdata: nã te hoc facit insanũ. Quid uis facere. Omnia etiã durissima & pati & facere paratus ut uoti compos existeret. Oratius Magnũ pauperies opprobriũ iubet q̃d uis. & facere & pati. Disciplinam. eã intelligit disciplinã: qua seruus dominã tenaciter obseruanterq; custodiebat: qua domus matronæ sepiebatur. Disciplinosum dicũt ueteres pessima arte p̃ditũ sicut a Catone dictus gladiator disciplinosus. Pecuniæ difficultates paruæ. utinam hoc falsum esset nec a uate dictũ: q̃to innocẽtius uiueret̃: nisi tabes pecuniæ cũcta corrũperet: nihil sane potentius ẽ auro ad cũcta edomãda. hoc uehemẽtius q̃ tormenta bellica p̃fringit arces munitissimas: expugnat urbes inexpugnabiles & adamãtina claustra p̃rũpit. nihil ẽ tã inuium q̃d nõ p̃uiũ fieri. nihil tã occlusum q̃d non excludi auro possit. Dictitare solebat. C. uerres nihil ea tã sanctũ q̃d nõ uiolari nihil tã munitũ. q̃d nõ expugnari pecunia possit. Philippus rex oĩa castella expugnari posse dicebat in quæ mõ asellus onustus auro posset scẽdere; & sicut dicebat. ita faciebat nam pecunia cunctos mortales corrũpens. & p̃ditores auro cõcilians urbes plurimas occupauitq;. totamq; græciã turbauit: ut docet Demosthenes in orõne pro cresiphõte; hic illud oratianũ. diffidit urbium portas uir macedo. & subruit emulos reges mũeribus. idem in hãc sñiam dixit elegãtissime auꝝ p medios ire satelites. & perũpere amat saxa; potẽtius ictu fulmineo ab eodẽ illud uerissime p̃latum. Abstinẽs ducentis ad se cuncta pecuniæ Aristophanes i pluto. πραγματα παντα πραττε ταιδια πλουτον. omnia inquit fiunt propter pecuniam. μονωτατος παντων αιτιος και των κακων και των αγαθων. idest sola pecunia oĩum & malorum & bonorum causa est; nihil igitur mirum si amator habebat persuasissimam fidem serui; & castitatem foeminæ expugnari auro posse quo cunctæ difficultates expugnantur.

Dictum uerris

Scitum philippi de asello auro onusto

Aristophanis sentẽtia

Adamãtinæ

Adamãtinæ fores.adamãti ĩtergẽmas preciosissimo inenarrabilis ẽ eduricia simulq; uis duaɋ; uio/lẽt ssimæ naturæ reɋ; ferri ignisq; cõtẽptrix.ita respuit in ĩcudibus ictu malleoɋ; ut ferɋ; utriq; dissul/tet:ĩcudesq; ẽt ipsæ dissiliãt:unde & nomẽ idomita uis græca appellatione accepit ;adamas enim græ/ce dr̃ indomitus siue indominabilis:& inde adamãtinæ fores.ꝓ solidissimis atq; inexpugnabilibus di/ctæ:& quæ nulla ui ꝑfringi possint;adamas dissidet cum magnetæ;in tantum ut iuxta positus ferrum non patiaɫ abstrahi.Dionysius syracusanus dicere solebat:Adamãtina uincula esse metũ;uiolentiam.

Visa da mantis

Adamátina uincula Dictum dionysii

Solitas

adamãtinæ etiam perfrigi fores opportune nactus Myrmecis solitatẽ ei amorem suũ aperit.& supplex eũ medelam cruciatui depræcaɫ.nã sibi statutã de/cretamq; mortẽ proximare:ni maturius cupito po/tiaɫ:nec eum tamẽ quicq̃ in re facili formidare de/bere:quippe cum uespera solus fide tenebraɋ; cõte/ctus:atq; absconditus intro repere:& ĩtra momen/tum temporis remeare posset.His & huiuscemodi suadelis:ualidum addens aculeũ:qui regentẽ ꝓr/sus serui tenacitatẽ uiolenter diffũderet;porrecta n.manu sua demõstrat ei nouitate nimia cãdẽtes solidos aureos.quoɋ;.xx.qdẽ puellæ dstinasset:ip/si uero decẽ libenter offerret.Exhorruit Myrmex inauditũ facinus.& occlusis aurib⁹ effugit ꝓtius:nec auri tam splendor flãmeus occulos ipsius exire potuit:sed q̃q̃ ꝓcul semotus.& domũ celeri gradu prouectus,uidebat tamẽ decora illa monetæ lumi/na opulẽtã prædã iã tenebat aĩo.miroq; mẽtis salo

classem.& x.milia armatoɋ;:tanq̃ tali/dus sepimẽtis uallatus tyrannus uinci nõ possit:sed fallebatur nõ melius fer/rum tutatur principem q̃ fides:& ada/mãtina propugnacula:ac firmissimus murus sunt amor beniuolẽtiaq; subie/ctoɋ;. Solitatẽ.solitudinẽ.cũcta ma/la nobis solitudo suadet ut inquit.Se/neca.& ut Plin.minor tradit.stimulus peccãdi ẽ illa fiducia:qs.n.sciet:in apo/logia solitatẽ posuit ꝓ solitudine his uerbis.crates.multis seruis a se remo/tis solitatẽ delegit. Cruciatui.Ad le/niendũ Cruciatũ quo ob amorẽ gra/uiter angebatur. Cupito.desiderata. Cupitaq; matrona:homo ꝑferti amãs ut inquit Plautus in pœnulo ꝓperat oia idem in cistellaria.spissum istud amanti est uerbum:Veniet:nisi uenit. amatori cupienti nihil satis unq̃ festi/natur. Fide tenebrarum.tenebræ no/cturnæ tegumenta sunt amantium & furum.quarum præsidio submixi im/punæ illi mæchantur hi furantur:Sta/tius nox fecũda opeɋ; pulchreq; accom/moda fraudi.Virgilius i.ytũ.defesi te/nebris & dono noctis opacæ.ꝓuerbiũ.græcoɋ; est.ουνυκτιπλοεισ.i.nõ noctu nauigas.de hoibus nihil q̃cq̃ diligẽter faciẽtibus.Nox.n.ακριβεστερα.i.diligẽtior ẽ.& nau gãtibus opportuna:ꝓpter siderum obseruationes:Chrysippus ex prouerbio hoc sustulit particulã negatiuã dicens.νυκτιπλοεισ.i.nocte nauigas.Suadelis.Verborum persuasionibus.que per se paɋ; efficaces:sunt subdidit aculeũ auri.quo rigor omnis & firmitas disrũpitur:& profecto nulla quam auri suadela efficatior est.Reges Dynastas.i. potentes nũcupamus;quoniam quo uelint populos aut ui aut persuasione ꝑducant:munificentia aũt persuadent non enim oratione suadere regale munus est;sed oratorium.Regio suadela Donatio est. & liberalitas.qua ducunt feruntq; mortales quo uelint auctor Strabo;hac suadela utantur amatores si uoti compotes fieri ocissime cupiunt:exprus loquor.experto credite.non forma non claritudo na/talium.non auctoritas.non sermonis affabilitas tam cito amicam amatori conciliant;quã auri fulgor: & salus argentaria:nullus internuncius melior.nulla læna impetrabilior quam pecunia.cuius aculeus custodium uitalia lancinat fœminarum præcordia diffindit.& obseratas pudicitiæ fores illico repan/dit.etiam hoc aculeo diffisa est myrmecis serui tenacitas & domus barbari scorpionis perforata.De su/adela.quam græci πειθω uocant;cuius medulla cæthegus dictus.quam in labris periclis sessitauisse tra/dunt;scripsimus suo loco copiosissime. Diffinderet.disrumperet.subuerteretq;. Candentes au/reos.nõ a candore candentes aureos dictos accipe.sed a fulgore auri ac spledore;quasi ignitos & flam/meos.candens.n.non solum candidum significat;sed etiam ignitum.& ardescens:quo in significatu sæpissimæ apud Plinium qui inter cætera scribit ferrum candens subinde in aqua tingi;Macrobius.& Gelius in interpretatione carminis Maroniani.candens non tam pro feruenti accipiunt quam pro lu/centi:tanquam a candore dictum non a calore.Candentissimum sidus dixit Solinus intelligi uolens solem ardentissimum. Ipsi.Myrmeci. Videbat monetæ lumina.Oculo.s.cordis & cogitatione spe/ctabat fulgorem aureæ monetæ:& enim perscpe accidi;ut quæ cupimus ea animo & cogitatu perinde ac præsentia contemplemur.animus enim cernit.animus uidet oculi ceu uasa quædam uisibilem eius partem accipiunt atque transmittunt:auctores.M.Tullius Plinius cæteri.A moneta monetarii.dicti de quibus Aurelianus inquit Monetarii rebelles spiritus extulerunt.monetales triumuiros olim con/stituere Romani:qui preessent monetæ cudendæ. Mentis salo.mentis salum eleganter dicimus flu/ctuationẽ animi agitationemq; qui instar sali hoc est maris agitaɫ.& magno curaɋ; fluctuat æstu i de/monio socratis autumat demones omnem humani animi faciẽ pari ac simili motu cordis & salo men

Prouerbiũ græcum nõ noctu nauigas

Dynastæ

Regia suadella liberalitas

Suadela amatoris pecũia

Candẽs

Moneta rii

tis ad omnes cogitationum estus fluctuare Cogitationis dissensione. Augustinus libro. viii. confessionum duæ inquit uoluntates altera carnalis altera spiritalis confligebant. inter se atq; discordando dissipabant animã meam itidem discordantes cogitationes discerpebãt myrmecem cum ex una parte fides hortaretur ad mandata dominica custodienda: ex altera lucri cupido ipelleret ad dominam prostituendam. Illic fides. In custodienda dominæ castitate quæ ipsius fidei concredita fuerat. Hic lucrum. In amatore introducendo. & obsequendo præcibus philesiteri. Illic cruciatus. Ex cõminatione domini. si preuaricator custodelæ fuisset. Hic uoluptas ex auri fulgore. & amatoris munificentia. Cupido. cupiditas. Pestilens auaritia nõ potuit profecto elegantiore epitheto & uenore auaritia taxari. q̃ ut pestilens diceretur: instar enim pestilentiæ & tabis inuadit mortales. & contagiõe quasi quadã serpit. & per oẽs articulos populorum hæc mali grangena pestilentissima permeat. A genuina leuitate. specialiter dictum. accipe de leuitate. q̃ ingenita erat dominæ myrmecis: uel potius generaliter referendum est ad leuitatẽ genuinã ꝓpriamq; omniũ fœminaꝝ. nã ut olĩ dixit. Esopus. τουφον τοτων γυναιγων εστιφυλον. id est leue ẽ fœminaꝝ genus. qđ ꝓuerbia li quoq; uersu græco testatũ est. εγγαρ γυναιξι πιστιν ουκενεστιδειν. i. in fœminis fidem non datur cernere: in leuitatem fœmĩarũ genuinã scriptores oẽs porant quas & auaritiæ peculiaris arcessunt. que cã ẽ ĩpudicitiæ & stupri hĩc ꝓuerbiũ illđ. Nec mulieri nec gremio credi oportet. Execrãdo metallo auꝝ sitissime uerissimeq; execrãdũ metallũ uocat qđ. f. ut inquit Pli. ad ꝑniciẽ uitæ repertũ est utinãq; posset e uita in totũ abdicari ꝓscissum cõuitiis ab optimis qbusq;. cuius fames sacra hoc est execranda est ut celeberrimi auctores dixere. odi ego auꝝ inqt Plau. senex multa mĩtis sæpe sirppetã: auro pulsa fides auro uẽalia iura: auro hõicidia sacrilegia. furta. stupra deniq; ut summari dicã oĩa scelera. conficiunt. Interrogatus Diogenes cur auꝝ esset pallẽs quoniã inqt mĩtos hẽt ĩsidiatores. Quã ĩnocẽs quã beata eẽt uita si execrãda auri argẽtiq; metalla ex cõmertio mortaliũ abdicarent: si numus aureus argẽtusq; extorris ex urbibus relegaret: sicut ex lycurgi instituto eliminatus est ex sparthana ciuitate: ubi πλαυτος τυφλος. Deus diuitiaꝝ uere cæcus est. ueꝝ ut inqt. M. Cato maiorem curã habemus marsupii nři q̃ uitæ nostræ. Auctorata est mãcipauit obligauit: oppignerauit. quodã q̃si auctoramento hoc est pignore. & ꝑmio uiginti aureorũ. sic auctoratus gladiator Oratio: auctoratus populos Rõanus. & uidemitor Plinio: auctoratus ꝓditor Liuio dicunt. sup hoc uerbo supra annotaui satis diligẽter. Percitus. Gaudeo cõmotus: & alacritate exultãs. Destinatũ ꝓmiũ. uigiti aureos quos puellæ destinauerat sibi uero decẽ quos obtulerat pro ꝑmio cõciliaturæ & lenocinii. Nec æreos norat. signat serui cõditionẽ uilissimã: qui nec prius unq̃ nũmos æreos nouisset: quorum. xl. milia ex auri libra signabãt. ut docet Pli. in. xxxiii. Capitæ cõtectũ. mecchoꝝ morẽ exp̃sit. q obtecto capite cucullo siue capillamẽto celati clã irrepũt ad amicas. Oratius. tu cũ proiectus ĩsignibus anulo eq̃stri Rõanoq; hitu ꝓdis ex iudice dãma: turpis odoratũ caput obscurante lacerna. scribit spartiãus. Veꝝ Ant. solitũ uagari noctu p lupanaria capite obtecto cucullıõe uulgari uiatorio. Caligula quoq; aucto. Sueto. capillamẽto celatus & ueste lõga adulteria noctibus obibat. Cõmodũ. Iã iã uix. tũc tũc aduerbiũ tpis est: ut sæpe dictũ ẽ. Amori rudi litabãt. amorẽ nouũ & recẽtẽ ꝓcolebãt: symbolicos ãt & operte signat rei ueneriæ operã dedisse: nã litare amori nihil aliud ẽ: q̃ concubitu & lecti palestra cupidinẽ ꝓpitiari. Pria stipẽdia ueneri. sicut ĩ castris matris stipẽdia plurima militãt bellatores. ita p decẽtissimã trãslationẽ dñr. & amãtes militare. Pria stipẽdia ĩ ueneris cupidinisq; cõtubernio quando

Pestilens auaritia

Leues fœminæ

Auri sacra fames

Cur auꝝ Pallens

Numus aureus electus sparca

Plutos cecus

Auctoratus

Caput cucullione tectũ

& cogitationis dissensione misellus: in diuersas sẽtentias carpebatur: ac distrahebatur: illic fides. hic lucrũ: illic cruciatus: hic uoluptas. Ad postremũ tamẽ formidinem mortis uicit aurũ. nec saltẽ spacio: cupido formosæ pecũiæ leniebatur: sed nocturnas etiã curas inuaserat pestilens auaritia: ut q̃uis herilis eum cõminatio domi cohiberet: aurũ tamẽ foras euocaret. Tunc deuorato pudore. & dimota cõtatione: sic ad aures dominæ inauditũ perfert: nec ea genuina leuitate desciuit mulier: sed execrando metallo pudicitiam suam protinus autorata est. Ita gaudio perfusus: ad suæ fidei precium Myrmex nõ modo capere. uerum contingere saltem quam exitio suo uiderat pecuniam: cupiens: & magnis suis laboribus: perfectum desiderium Philesitero lætitia percitus nunciant. statimq; destinatum premium reposcit. & tenet nũmos aureos manus myrmecis: quæ nec æreos norat. iamq; nocte promota. solum ꝑducit ad domũ. probeq; capite contectũ amatorẽ strenuũ infert adusq; dominæ cubiculũ. cõmodũ nouis amplexibus amori rudi litabãt: cõmodũ pria stipẽdia ueneri militabãt noui & nudi milites & cõtra olum opiõnẽ: captata noctis opportũitate

nio qñ.f.primos concubitus exercent: memorat illud poeticum militat oís amãs & hẽt sua castra cupido. Improuisus maritus. Improuisa mala & insperata grauius feriunt: denique oía repentina & inopinata uident esse maiora grauioraque; auctores M.T. & Seneca. Fores uerberat. Graphice exprimit aduentus mariti zelotypi & cũcta suspectãtis: cui cũctatio ianitoris & mora suspitionẽ exaugebat. Tarditate. qua.f.fores runctanter aperiunt. Suspectus. Suspicans suspiciosus noue positũ in actiua significatione. Repẽtino malo. Sæpe hoc accidit ut hoies repẽtino malo ꝑturbati impotes mẽtis & iopes

Repentina grauiora

improuisus maritus assistit: suæ domus ianuã iam pulsat: iã clamirat: iã saxo fores uerberat: & ipsa tarditate magis magisque suspect⁹ dira minat̃ myrmeci supplicia. At ille repẽtino malo ꝑturbat̃ & misera trepidatione ad inopiã cõsilii deductus: qd' solum poterat: nocturnas tenebras causabat̃ sibi obsistere: qn clauem curiose abscõditam repiret: interdũ philesiterus cognito strepitu: rapti tunica iniect⁹: sed plane ꝑturbatione: pedibus intectis ꝑcurrit cubiculo: tunc myrmex tandẽ claue pessulis subiecta repãdit fores: & recipit runc ẽt fidẽ dñi boãtẽ dñm eoque ꝓpere cubiculũ perenire: clãdestino transcursu dimittit philesiterũ: quo iã ꝓ limĩe liberato securus sui clausa domo rursum se reddidit qeti: sed dũ prima luce barbarus ꝓcedit cubiculo: uidet sub lectulo soleas icognitas: qbus idutus philesiter⁹ irrepserat suspectusque e re nata: q̃ gesta sũt: nõ uxori nõ ulli familiariũ cordolio patefcõ: sublatis his: & i sinũ furti abscõditis: iusso tñ myrmece p cõseruos uinctoꝝ foꝝ uersus detrahi: tacitos secũ mugit⁹ iterãs:

consiliũ extiterint: quo circa illos maxime laudamus: q improuiso malo pculsi non succũbunt: sed ingenio ꝑsentissimo subnixi cõsilium habent ad manũ nam uetus uerbũ est: gladiatorẽ in harena cape consilium: & ut ꝑcipit Panetius philosophus lib. ii. de officiis: cum uita hoíum pericula ex improuiso ꝓpe quotidiana ferat ad ea cauenda atque declinanda ꝓinde esse oportet aío semper ꝓmpto atque intento: ut sunt athletæ: qui in athletico certamine caput & os manibus oppositis quasi uallo præmuniũt: itidem mens uiri prudẽtis aduersus petulantias iniuriaꝝ oí in loco atque tpe prospiciens debet esse erecta septa. expectita consilia contra fortunæ uerbera: quasi brachia & manus ꝑtendens: ne qua in re repẽtina incursio imparatis improtectisque nobis oboriat̃.

Cõsilium ad manũ

Homo ut athleta ad cauenda pericula

Causabat̃. Causam afferebat: & excusationẽ tarditatis esse tenebras nocturnas pp quas reperire clauem ianuæ nõ posset: sic Marcialis sed iã causaris barbamque annosque pilosque. Interdũ. puri or lectio est iterim. Tunicã iniectus. Camisiam induens figurata locutio ẽ: paulo ante dixit ueneri militabant nudi milites. Præturbatione. ob turbationem. Pedibus intectis. Discaltiatis & nudis. Tales deprensi in adulterio saluti fuga consulũt: q bus interdum uix dat̃ euadere: in hanc sñiam dixit Ora. discincta tunica fugiendũ est ac pede nudo.

Causatur

Pessulis. Claustris ianuæ & ferris: oppessulatas fores: ꝓ pessulis occlusas posuit: i primo. Vbi de pessulis abunde. Repandit. reserat: aperit. Boantem dominum. sensus est conceptus ex quotidiana loquendi consuetudĩe. Vbi enim a seruo decipimur: uel decipi nos credimus boare solemus: & exclamare dñicam fidem: & iterare: heccinne est fides q̃ domino ꝑstat seruus: ita nunc dñs boando inclamabat fidem domini quã fluxã & infidam apud seruũ fuisse ingemebat: & hæc lectio magis placet: q̃ si legas fidem deum: pro deoꝝ: quæ exclamatio est frequẽtissima. Dimittit philesiterum. Mire astu seruili decipit̃ maritus: quo rubiculum uxoriũ petente clam beneficio tenebraꝝ emittit̃ amator a myrmece fraudulento. Barbarus. Dominus myrmecis: ut supra. Soleas philesiterus: dum præ festinatione nimia qrit effugiũ calciamẽta reliquærat: in rubiculo & pedibus intectis procurrerat: a solea qđ calciamenti est genus Solearii dicti confectores solearum. Vocabulo plautino: sicut a calceo calceolarii: soleatos uocant soleis calciatos soleas auctore Gellio dixerunt oia ferme id genus calciamenta qbus plãtarum calces teguntur: nonnunquam uoce græca credidas & crepidulas eiusque calciamenti sutores crepidarios appellauerunt. De soleis piscibus Aristoteles. Plinius. cæteri. Suspectusque e re nata. Suspicãs ex soleis deprensis quid factum foret: suspectus enim hic ut etiam paulo supra significatur suspicãs: acti ua significatione: uidetur autem bifariam dici suspectus sicut suspiciosus: & qui suspicatur & qui suspectus est: item ignarus: & qui ignorat & qui ignoratur: & alia consimiliter. Cordolio patefacto. A dolore cordis cordolium dictum. Quod uocabulum in quotidiana uernaculi sermonis consuetudĩe est usitatissimum: quo & uetustissimi scriptores utuntur: festiuiter Plautus scribit mulieri nõ esse cordolium tanq̃ mulier nulla cordicitus doleat: & examimo: sic enim in cistellaria meretrices loquũtur. An mihi cordolium est. Quid idest. Vnde ẽ tibi cordolium cõmemora obsecro quoque neque ego habeo neque quisq̃ ulla mulier: ut perhibent uiri. His soleis. Myrmece per cõseruos uincto. domini i seruos non solũ uinciendi sed ẽt necandi ꝑtãtẽ antiqtus habebant suique moris: ut serui ob leue delictum ita plecterent̃ a dominis ut.f. ignominiæ magis q̃ supplicii causa circa uicinos furcam i collo ferẽt sub

Repandit

Solearii
Soleati
Soleæ
Crepidæ
Crepidarii
Suspectus
Cordoliũ

rapidum dirigit gressum: certus soleaȝ indicio ue-
stigium adulteri posse se perfacile indipisci. Sed ec
ce per plateā dum barbarus uultu turgidus: subdu
ctisq; superciliis incedit iratus: ac pōe eū myrmex
uinculis obrutus: non qdem coram noxæ ꝓhēsus:
conscientia tamen pessima ꝑmixtus lachrimis ube
ribus: iam postremis lamentationibus iefficacem
cōmonet miseratiōem: opportune Philesiterus oc
currens: q̄q̄ diuerso quodam negocio destinatus:
repentina tamen facie permotus: non enim deter-
ritus recolens festinationis suæ delictū: ut cætera
consequenter suspicatus: sagaciter: exēplo sumpta
familiari cōstantia: dimotis seruulis: inuadit cum
somno clamore myrmecē: pugnisq; malas eius cle
menter obtundens. At te inquit nequissimū & per
iurum caput: dominus iste tuus: & cuncta cœli nu
mina: quæ deierando temere deuotasti: pessimum
pessime perdāt: q de balneis soleas hesterna die mi
hi furatus æs: dignus hercules: dignus q ista uincu
la conteras: & insuper etiam carceris tenebras per-
feras: hac opportuna fallacia: uigorati⁹ iuuenis in-
ductus: imo sublatus: & ad crudelitatem delapsus
barbar⁹ postlimīo domū regressus: uocato myrme
ce: soleas illas offerēs: & ignouit ex aīo: & uti dn̄o
redderet: cui subripuerat: suasit. Hactenus adhuc

ligatis ad eam mãibus & predicare cogerentur peccatum suum simulq; monere cæteros. ne quid simile
Furcifer unde admitterent: unde furciferi dicti maledicto ꝓprobroso: & seruuli græci σταυροφορουσ apellant Do-
natus & plutarchus auctores hinc legimus apud historicos seruum a domīo olim sub furca cæsum me
dio actum esse circo ante commissum spectaculum. ex qua re instaurati sint ludi. in familia sunt lora-
Lorarii rii a loro dicti quo tum ministerium erat loris uincere aut uerberare quos erant a domino iussit quorū
Bruciani apud comicos mentio ex eodem genere sunt & brutiani. qui magistratibus patebant uicem lorariorū
Lictor implentes. præterea minister publicus
lictor dictus. qui ex collegio uiatorum
officium ligandi haberet. Rapidum
Velocem & citum. Vestigium adul
teri indipisci. Nō ab re est referre hoc
De calceo rhodopis ĩ loco Rhodopes fabulam. quæ narrat
aquilam alterum ex calceis eius dum
lauaretur e manu ãcille correptum de
portasse menphim ægypti ciuitatē: & ĩ
sublime super regis uerticem iura dan
tis elatā calceum in illius gremium de
misisse. qui calcei concinnitate: & rei
miraculo permotus per totam regionē
misit ad eā inquirēdā: quæ huiusmo
di calceum ferret: quæ inuenta atq; ad
ducta regis uxor facta et. ita ex calceo
cognitum rhodopes uestigium eā egy-
Indipisci pti reginam fecit indipisci aũt est asse-
q & ut ueteres dicebant adipisci. Po-
ne eum. Post eum a tergo. Subductis
Contractis sursum ductis quod speci-
mem ē hominis mœsti irati. & fastosi.
Tales enim uultus intubilant in poe-
mate obsceno: non est mentula subdu
cti nostra supercilii. Non coram no
Noxæ dedere xæ prensus. idest non in manifesta no-
xa: neque manifestario criminæ depre
sus: noxæ dedere apud iurisconsultos
est ipsum mancipium pro noxa hoc ē
culpa cōmissa tradere: ex quo intelle-
ctu est illud Columellæ ex primo ru-
sticationis. Qui rem rusticam pessimo
cuiq; seruorū uelut carnifici noxæ de-
dimus. Vberibus. Largis & habūdā-
tibus: inde ubertim aduerbium: quod
significat large: & habundanter. Repētina facie. Subita rei nouitate. Recolens delictum. Recorda
tus se ob festinationē soleas reliquisse: & ob id coniectans myrmecem uinculis obrutum plecti. Fa-
miliari. sibi. s. nam dudum dixit cōstantissimum & genuina quadam firmitudine ꝓdictū philesiterū
fuisse. Malas obtundens Maxillas leuiter feriens: nec. n. illum utpote beniuolū ferire inimiciter uo
Obtundere lebat. obtundere aũt translatum est a fabris: qui sæpe repetunt percutiuntq; tundendo aliquid malleo.
Deierando temere deuotasti. Attende dictū deuorare ꝓ eo qd uulgo dr̃ blasphemare maledicere
Deuorare execrari: qui. n. temere deerat deos deuotat hoc est deuouet execraturq; deos. M. Tul. dixit in parado-
Deuoti xis quis patrem deciū: q̄ filium deuotauit Deuotos quoq; ꝓ abominatis execratisq; solēt ponere Oui
Furta balneari dius uiuete deuoto fœmina uirq; toro. Soleas furatus. Hoc commento uaferrimo consulitur saluti
myrmecis: & castitati fœminæ: quippe quo persuadetur domino: ut seruum exoluat uinculis peride
Capsarius ac insontem in balneis aũt furta fieri solita restis est paulus iurisconsultus: qui scribit præfectum ui-
Apodyterium gilum constitutum esse iudicem aduersus capsarios hoc est eos qui mercede seruanda in balneis uesti
menta suscipiūt: ut si qd in seruandis uestimentis fraudulenter admiserint ipse cognoscat locus i bal-
Spoliariū neis: quo loturi uestes exuunt apodyterium. noīatur. Varroni. Plinio. Ciceroni. cæteris latine dici pōt
Ignorum spoliarium sine spoliatorium. Vigorati. In mala causa uigor dicentis & audacia accipit̃ pro fiducia
Ignoscibilis & innocentia iuxta illud Satyrographi. Nam cū magna malæ superest audacia causæ creditur a mul-
tis fiducia. Postliminio. Postea de significatu huiusce uerbi iā satis multa in supioribus. Ignouit.
Veniā dedit: hinc ignotū apud eruditos significat pcitū ab ignosco: cū semidocti ignotū ꝓ nō cognitū
ab ignoro tantū usurpent. Ignoscibilis uestitus dr̃ Au. Gel. q dignus est uenia cuiq; ignoscere dēamus.

Anicula gariēte. Loquacitas amica senibus est. Aniculæ largiloquæ. & multibibæ merito noiant̄. Vnde ,puerbium apud græcos celebre. γραῶν ὕθλος .i. anicularū loquacitas & nugæ. Familiarē. Amatorē intelligit: quē adeo timidū meticulosumq; fuisse dolēter ait ut nō solū molæ pistrinēsis sonitū expauescat: sed ēt cōuelatā asini faciē reformidet. Confirmatū ai. Pro aio. Archaismos ē: locutio ueteribus usitatissima. Vadimonio sistā. Eleganter dictū de amatore sistendo ueneris uadimoniis: sicut in causis forensibus sistunt̄ rei ad uadimonia ,ptoris. In hanc sniam est Plautinā illud ubi tu es q me cōuadatus ueneriis uadimoniis. Vbi tu es qui me libello Venerio citasti? Ecce me sisto ades cōtra sisto ego tibi: & mihi cōtra itidem ut sistas suadeo.

Anicula ,garrulitas
Prouerbium

anicula garriente suscipit mulier. Beatā illā: quæ tā cōstātis sodalis libertate fruit̄. At ego misella: molæ ēt sonū: & cœcam illius scabiosi asini faciē timentem familiarē incidi. Ad hæc anus: iā ego tibi ,pbe suasum & cōfirmatū ai: amatorē illū alacrē uadimonio sistam: & insup cōdicta, uesptina regressione: cubiculo facessit. At pudica uxor statī cœnas saliares cōparat: uina ,pciosa defecat: pulmenta recētia tuccetis tēperat: mensa largiter instructa: deniq; ut dei cuiusdā: sic aduentus expectat̄ adulteri nam & oppo: tune maritus foris apud nactā ,pximū cœnirabat. Ergo igit̄ meridie ,ppinquante: helico tādē absolutus: refectuiq; secure redditus: nō tā hercules laboris libertatē gratulabar: q̄ qd̄ reuelatis luminibus liber ēt cunctas facīorosæ mulieris artes ,pspectare poetam: sol qdem ipsum delapsus occanum subterrenas orbis plagas illuminabat: & ecce nequissimæ anus adherens lateri temerarius adulter aduētat: puer admodū: & adhuc lubrico genarū splēdore conspicuus: adhuc adulteros ipse delectans. Hunc admodum multis fauiis exceptum: mulier cæna iubet parata accumbere: sed ut primū

Cōdicta regressione. Denūciata constituta: pse uerat in uerbis iurisconsultoꝝ: cōdicere enim est prisca ligua denūciare. M.T. in epistolis ad lentulū. Crassus cū mihi cōdixisset cœnauit apud me. Facessit. Abit abscedit. Pudica. Ironicos ,pnunciandū. Saliares. Lautas opiparas copiosas a saliis sacerdotibus q cœnas faciebant amplissimi apparatus: ut supra diximus. Vina defecat. Fece & sordibus repurgat Macrobius acceptū sanguinē quodāmō defeccant: solebāt prisci uina p saccū linei pcolare defeccateq; qd̄ saccari dr̄ epigrāmatistæ cecuba saccent̄ q̄q; ānus coxit opimi. feccatum uinū appellat cato fecibus expssum e cōtrario defeccatū dr̄ puꝝ liquidū inturbatum: sine fecibus. Quod ad aium quoq; transfert̄ plautus in aulularia nunc defeccato demū aīo egredior domo a macrobio sanguis defeccatus dr̄ purus liqdus sine retrimētis: uina dfeccari ēt diffundi higius suadet a cōfecta bruma yii die utiq; si septia lūe cōpetat: qd̄ & Pli. refert. Tucetis. Supra annotauimus ex snia placidis tuccta dici escas regias & ,pciosias hic accipiūr ,p falsis edulis: & n. mos ē pulmētaria recētr carnis cōdite tēpateq; salitis cibariis: ui puta psona ptia i sicis farciminibus: quæ oīa sunt in genere salsamentoꝝ: notū est illud psianum tuccetaq; crassa. Apd nactā cœnitabat. Apd̄ Oratiū & psiū nacta usurpat̄ ,p noīe sordidi hois & despectissimi. Sic & hic Nactā hospitē posuit ,p uilissimo: opinor legendū est apud noia exponendūq; ap̄ fullonē: nāq; fullonem appellant̄ nenacæ & q nauci non sint .i. nullius præcii. Quod aūt fullo fuerit is apud quem cœnitauit palo mox apertissime demonstrat scribens contubernalis mei fullonis uxor. Helcio absolutus. Vinculo iumētorio liberatus. Refectui. Refectioni: hoc est cibo quo corpora laboribus exhausta reficiuntur. Sub terrenas plagas illuminabat. Chronographia est: qua aduēctus noctis significat̄ ex solis occasu. Ratio astrologia nos non pmittit ambigere qn credamus: antipodas esse: quibus sol obire dicit̄ nostro ortu oriri cū nobis occidit: quoq; plagam subterraneā sol illuminare incipit mersus in occasum & infra finitorē: hoc est orizontē tendens cū nobis incipit noctescere. Quod & Virgi. sensisse credit̄ illis uersibus aut redit a nobis aurora diēq; reducit. Nosq; ubi primus equis oriens afflauit anhelis illic sera rubens accendit lumina uesp. antipodū nobis sunt aduersa uestigia: calcant humū ut nos: cœlū uident: nec metus erit ne de terra in cœlū decidant cū nihil possit ruere sursum: & q rō est nobis qrentibus cur non decidāt contra siti: eadē quoq; p̄sto est illis: ut nos non decidere merent̄. De antichthonibus: & anteocis qui nobis obliqui sunt in australi circulo diximus in primo cōmentario. Splendore genarum. Inuestem hoc est imberbem fuisse significat. Lubrico. Leuigato & cuius splēdor lubricos in amorē sui facit tā iuuenes q̄ puellas: sic Oratius & uultus nimium lubricus aspici. Adulteros delectans. Cui Terentianum prouerbium congrueret: tuté lepus es: & pulpamentum queris. Græca paroemia est: λαγὼς τὴν ὑπὲρ κρεῶν μισεῖ .idest lepus carnem; sine pulpamentum quærit dicitur autem de eo qui ab alio desiderat: quod in seipso habet huius prouerbii mentionem & suidas fecit: qui docet dasypodem esse leporem contra Plinii sententiam leporem a dasypode discriminantis. Suauiis Basiationibus amatoriis. Accursoriā potionem. Quid est accursoriā potionē? num cursim & festināter allatā

Cōcidere
Saliaris
Defecare
Feccatum uinum
Defeccatū
Defecāda uina post brumam
Tuccta
Nacta fullo
Chronographia
Finitor orizon
antipodes
Inuestis
Dasypus
Lepus

intelligimus? An raptim haustam? uel potius legẽdũ antecursoriã potionem: & enim antecursoria eleganter dici põt prima potio: quasi pcursoria & ut uocabulo græco utar ,pdromos: q̃ cœnam antecurrit antecditq;. Quidã iterpretant antecursoriã quasi p̃minist tam ueneris: & puiam: uinũ.n. est libidinis incẽtiuũ. Gustũ. Sicut añcursoria potio dr̃: q̃ cœnã añcedit: ita & gustũ ,p ientaculo.i. prĩo cibo uſ posuisse: qđ interdũ añq̃ discũbamus añ legitimã cœnã p̃sumimus carpimusq;. Apici. iter edulia gãeata pcẽset gustũ uersatile. Gustũ de oleribus. Gustũ de cucurbitis farsilibus. Gustũ de p̃coqis: ex hoc itellectu & sensu est illđ i scđo huiusce opis uolumĩe: scholastice dulce & amaræ gustulum carpis. Diras deuoriões. Exe crationes. & maledicta: utrunq; p̃ sen omen est ominosum: nã & diræ execrationes dicunt & detestationes sæue: quales diræ tribuniciæ apud Plutarchum & Apianũ quaæ meminit & Lucanus. sæua tribunitiæ uouecunt carmina diræ; & ab Oratio dictũ est in epodo diris uos agam dira detestatio: deuotões quoq; pro maledictis & execrationibus abominandis accipiunt: sicut deuotare: & deuoriũ in malã prem: q̃ oĩa nunc uulgus usurpat in bonũ & cũ religiõis sanctitudine. Dep̃cata. Hic ,p impcata execrataq;: in prem.s. dteriorẽ: quid sit dep̃catio rhetorica. M. Tullius. quid depræcari docebit Au. Gel. & sat notũ est. Crucũ fragium. Emulatio Plautina: nam sicut ille lumbrifragium dixit. Ita hic noster crucifragium pro fractura lumboæ & crurũ Plautus in amphitrione: nã si me irritasis hodie lumbifragium hinc auferes a me. Abominata. Imprecata: & per dirũ omnem exoprans in actiua significatiõe. Aliter ap Oratium ponitur parentibus abominatus Anibal pro execrationibus detectatus. Exangui formidine. Ab effectu epitheton ductũ: metus enim exanguẽ facit & pallentẽ sanguine ab exterioribus ad interiora refugiente. Alueo ligneo. In rustico instrumẽto sunt aluei lignei Columella p̃cipit ut gallinarius oua in alueolum ligneũ conferat: Liuius Romulũ & Remũ infantes in alueo ligneo expositos esse refert. Idem tradit in transitu Rhodani alueos in formes p̃buisse uicẽ nauiculaæ. Propter. Prope iuxta. Mentita uultũ. Cõtrariũ est illđ Nasonis: heu q̃ difficile est crimen nõ ,pdere uultu: uix oculos attollit humo. Percũctat de marito. Querit a marito dicimus enim p cunctor de te quæro de te ,pa te. Oratius q̃rit de pueris: num sit quoq; fracta lagena. Arctissimi: interiore familiaritate coniuncti. Præmaturus. Propecus. & festinus nimis: p̃maiure factum dr̃ qđ festinatus citius: & p̃ter sui tpis modũ factũ est: q̃ sobria: cui sobrietatis comes sit castitas & pudor: hæc m̃ sobria cũ adultero uolutata est. Per istam sanctã cererem. Iusiurãdũ pistori mire conueniens: ut.s. iuret per cererẽ dcam frugũ: quas pistor molere solet: & conficere: Istam autem dicticos dixit ostendens simulachrũ ipsius deæ: qđ credibile est fuisse in domo lararioq; pistoris unus quisq;.n. domi simulacrũ eius dei colit: quẽ peculiariter ueneraf. Cupiens rei. Nomen est nõ pticipium: ut fugitans litiũ: amans meoæ & sexcenta similia. Obtundere. Vrgere instareq;: translatio ut ante dictũ est a macello fabri Promeret. Narraret ,pferret: expromeret. Succubuit. cessit facturus.s. quod illa obtudẽdo poscebat. Ignarus suoæ. Vetus Verbum est Nouissimi mala nostra discimus in hanc sñiam est illud Satyrographi dedecus ille domus sciet ultimus. Luci sullæ metella coniunx palam erat impudica: id athenis cantabat: ut auctor est diuus Hieronymus: & sylla ignorabat: secretaq; domus suæ primũ hostiũ conuitio didicit. Cn. Pompeius mutiam uxorẽ ĩpudicã habuit: quẽ ipse pudicã cẽ credebat. Indicauit id in expeditiõe cõmilito: & uictorẽ totius orbis tristi nũcio cõsternauit. Ita nunc misellus maritus ignarus domesticæ turpidis alienũ pcenset infortuniũ. Fullõis uxor. Fullones dicunt: q curant: uestimẽta & poliũt. Vlpianus titulo de furtis. Itaq; fullo qui curanda poliendaue uestimenta accipit semper agit: p̃stare.n. semper custodiã debet Paulus quoq; fullonem tradit: qui polienda uestimenta accepit si forte his utatur ex tectatione eorum furtum fecisse uideri. Nitias mega

accursoriam potiõem: & inchoatũ gustũ extremis labiis cõtingebat adolescens: multo celerius opione: rediens maritus aduentat: tunc uxor egregia diras deuotiones in eum dep̃cata: & cruræ eius fragium abominata exangui formidine trepidãtẽ adulteræ: alueo ligneo quo frumẽta cõfusa purgari consueuerant: temere pp iacẽti suppositũ: abscõdit: ingenitaq; astutia: dissimulato tãto flagitio: itrepidũ mẽtita uultũ: pcontat de marito: cur utiq; contubernalis arctissimi relicta cœnula p̃matur⁹ afforet. At ille dolẽti ,prsus aĩo suspirãs assidue: nefariũ inqt & extremũ facinus pdiræ fœmĩæ tollerare neqens: fuga ,pripui. Hem q̃lis dii boni m̃rona q̃ fida: q̃q; sobria turpissimo se dedecore fedauit. Iuro p istã ego sanctã Cererẽ: me nũc ẽt meis oculis de tali mulierĩus credere. His instincta uerbis mariti: audacissima uxor noscẽdæ rei cupiẽs: nõ cessat obtũdere: totã ,prsus a prĩcipio fabulã ,pmeret nec dstitit: donec ei⁹ uolũtati succubuit marit⁹: & si ignar⁹ suoæ dom⁹ aliẽæ pcẽset ĩfortũiũ: Cõtubernalis mei. Fullonis uxor: alioqn seruati pudoris ut uidebat fœia

Antecursoria potio
Gustum uersatile
Diræ tribunitiæ
Deuotiões
Crurifagium
Lumbifragium
Abominata
Alueus ligneus
Quæro de te
Ceres dea pistoæ
Nouissimi mala nostra discimus
Metella sylla impudica
Fullo qui

rensis Plinio teste fulloniá artem prius inuenit. Idem auctor est fullones nõ tentari podagra pp urinæ usum q̃ podagris medeť cũ officiũ fullonis peculiare sit polire uestimenta:& emaculare: hinc Fausti fi lii Syllæ festiuus iocus innotuit: q cũ uxor eius eodẽ tpe duos mœchos hẽret fuluiũ fulonẽ: & Põpeiũ cognomine maculá festiuiter íquit miror sororẽ meã hẽre maculá cũ fullonẽ hẽat: græce κνα φενω dĩ παρατεινω τοξυω qd' significat polio: ut interp̃tať Suidas: cuius interp̃tatio apud me potior est: q coꝝ qui nescio quid indictũ tradiderũt. Secũdo rumore. Bona fama. Xenophõ & deinde Cice. & postea

Iocus de fullone & macula

quæ semp secundo rumore gloriosa: larẽ mariti pudice gubernabat: occulta libidine prorupit in adulterum quẽpiam: cunq; furtiuos amplexus obiret assidue: ipso illo deniq; momento: quo nos lauti cœnam petebamus: cũ eodem illo iuuene miscebatur in uenerem.

Ergo nr̃a repente turbata p̃ntia subitario ducta cõsilio eundẽ illũ subiectũ cõtegit uiminea cauea q̃ fustiũ flexu erit í rectũ aggregata cumulũ: laciniasq; circũdatas suffusis candido fumo sulfuris in albabat: coq; iã ut sibi uidebať tutissime celato: mensam nobiscũ secura participat: íterdũ acerrimo grauiq; odore sulfuris iuuenis inescatus: atq; obnubilatus íter cluso spũ diffluebat: utq; est ingeniũ uiuacis metalli: crebras ei sternutatiões cõmouebat:

Columella maritale coniugiũ utilissimũ eẽ referentes p̃didecunt oportere fortis alterũ & sub dio cõparare diuitias q̃ tectis recondá tur: alterá uero q̃ & illatas custodiret: & cætera cõficeret opa q̃ domi deberent admistrari. Itaq; a' natura cõparata ẽ opa mulieris ad domesticã diligentiá: uiri aũt ad exercitationem forensem & extraneá: ap̃ græcos. & mox apud Romanos fere domesticus labor matronalis fuit: & domestica negocia curanda mulieri tradita sunt: ideoq; thucididis s̃nia non improbanda uideri dẽt: qui optimá esse fœminã censet de cuius laude: aut uitupatione q̃ minimus foris sermo habeať: existimãs p̃bæ mulieris nomẽ & corpus peræq; domesticis parietibus cõtineri oportere. Obiret. p̃ageret. Lauti. Vtrũ in balneis loti ex cõsuetudine priscoꝝ: q lauabanť: moxq; cœnabãt ut de spurina posterior Pli. in epistolis inqt: Lotus accubat: & paulisper cibũ differt: an potius loti simpliciter mãibus lotis: sicut hodieq; post ablatas manus discũbimus. Tale ẽ illud Virgilianũ: dant alii mãibus lymphas & apud. M. Tul. in. ii. de oratore: illud egregium festiũ celebrať manus inqt laua & cœna.

Subitario. Repẽtino improuiso subito nato. Viminea cauea. Talis in usu agresti frequentissima est; q̃ pulli gallinacei includũť una cũ matricibus; apud Columella cribro uiciario: & Iohario p̃cipiť pullos supponendos; post hæc inqt cauea cũ matre claudẽdi sunt: & farre ordeaceo alendi: uietũ ueteres dixerunt flexũ & molle & incuruũ: unde uimina dicta: q sint flexibilia; & uiere religare significat Romæ fuit collis nõie uimialis a Ioue uiminio noiatus; q ibi aræ fuerũt: & ibi nata uimina. auctores Donatus. & Varro. Duo genera salicũ p̃didit Columella particalẽ. s. & uiminalẽ. Fustiũ flexu. Ex inflexis fustibus uiminibusq; texunť huiuscemodi caueæ: hodieq; nostri rustici ex uitilibus id genus caueas cõcinnant. Lacinias inalbabat. Fœminæ nostrates hoc hodie quoq; usurpant; ut. s. sub cauea uiminea circũdent uelamenta: eaq; fumo sulfuris suppositi impune candificent inalbentq; náq; Pli. in. xxxv. testis est usum sulphuris ad sufficiẽdas lanas eẽ efficacem: qm̃ candorẽ molliciáq; confert: sulphur quoq; ob id fullonũ officinis familiare est. Interdum. Lego interim. Inescatus. Correptus possessusq;: Translatio ab his q̃ esca capiunť. Donatus Terentianus cõmentator inescatos dicit ait p metaphorá ab aucupibus; q auibus capiendis effundũt cibũ.

Vir foris parat
Vxor domi custodit
Sentencia thucididis
Proba fœmina quæ
Scitũ festui
Victum
Vimina
Viminalis

Obnubilatus. Nubilo quasi quodá obuolutus obcutusq;. Anaxilaus olim lusit: q candens sulphur in calice nouo prunaq; subdita circũferens ex ardentis repcussu pallorẽ dirũ uelut defunctoꝝ conuiuis effundebat. Diffluebat. Languebat labebať deficiebat: & enim ut scribit Hippocrates in li. de flatibus intercluso atq; intercepto spũ breuissimo tpis momento moriať aial necesse est: usq; adeo necessarius est corpori spũs: ná spiramus semp & respiramus cõtinenti reciprocatione: si cibũ potũq; hoi subduxeris uiuet cõplusculos dies intercluso spũ statim exanimať. Ingeniũ. Natura Virgi. nunc locus aruoꝝ ingeniis q̃ robora cuiq;. Viuacis metalli. Sulphur intelligit: noie. n. metalloꝝ ferme oia q̃ fodiunť ex uenis terræ significant: sic metalla auri argenti æris: pl'ubi dicta Pli. & cæteris pure latineq; scribẽtibus

Inescatus
Stropha anaxilai
Sine spiratione uiuere non posſumus
Metalla

Sulphur sic & Lucius noster: sulphur scite uiuax metallū nuncupat: Cuius cū sint genera quatuor unū est pro
Apyron prie uiuū noiatū: qd' græci apyron uocāt globosum hoc effodit' transl&icetq; & uiret. Lego apud Plini
Ellychnia um q quarto generi sulphuris usus est ad lychnia maxime cōficienda purior lectio est ad ellychnia:
quo noīe accipi uident' Pli. sulphurata: q sulphure liqdo capitulatim intingunt: ut sint fomites flāmæ
Sulphura & quasi igniaria: alselllychnia dīr funiculi lucernarū: qbus oleo madentibus flāma iugis custodit': quo
ria rum Pli. & Papinius meminere. De elucubratis demosthenis orōnibus dictū a græcis est. ελλυχνιον
Calcaria ξειν. i. ellychnium redolere ppca qd lucer
Hallucina nam elucubrabat meditabat'q;: Iurisconsul
tio ti inter pœnas metalli noiant sulphurariā:
acursii hoc est sulphuris fodinā: sic. n. scribit Vlpia
Metallici nus titulo de pœnis in calcariā quoq; uel sul
qui phurariam dānari solent: sed hæ pœnæ me
Metalla talli magis sunt: Vbi calcaria simplr significa
unde tur opus: & fodina calcis sicut sulphuraria
sulphuris. Acursius hallucinat': exponens in
calcariam in opus calcandi terrā: Metallici
dicunt' fossores metallorū: Pli. Iurisconsulti
uident' accipere metallicos p damnatis ī me
tallum. Vbi ēt p oparis metallorū capi pūt:
metalla a uerbo græco μεταλλαω qd ē scru
tor & īquiro dicta sunt: Alii metalla dicia u
tumant quasi μετ αλλα tāq alia post aliam
in metallis uena inueniat': quod sentire uī &
Pli. sic scribens in. xxxiii. ubicunq; una inuen
ta uena est nō pcul inuenitur alia hoc qdem
& ī oī fere materia unde metalla græci uidē
tur dixisse: μεταλλεια dr̄ a græcis inuestiga
tio metallorū aut iq; potissimū. E regione
mulieris. Ex opposito: contra eni accubabat.
Pone. post. Ab ea pfectum Cū sonus
sternutationis ab ea pte mensæ uenisset: qua
erat mulier credidit maritus uxorē sternu
tasse. Ideoq; illi salutem ut in sternutamento

atq; ut primū e regione mulieris: pone tergū
eius maritus acceperat somnū sternutatiōis:
qd' cū putaret ab ea pfectum: solito sermone
salutem ei fuerat īprecatus: & iterato rursum
& frequētato sæpius: donec rei nimietate cō
motus q res erat tandē suspicat': & īpulsa mē
sa ptinus: remotaq; cauca: pducit hoiem cre
bros anhelitus ægre efflantē: inflāmatusq; in
dignatione cōtumeliæ: gladiū flagitās iugu
lare moriturū gestiebat: ni respectato cōi peri
culo: uix eū ab impetu furioso cohibuissem:
adseuerās breui absq; noxa nrī: suapte inimi
cum eius uiolentia sulphuris pitu: nec sua
dela mea: sed ipi' rei necessitate lenit' qppe iā
semiuiuū illū: in pximū deportat angiportū
cū uxorē eius tacite suasi: ac deīq; psuasi: sece
deret paululū: atq; ultra limē tabernead qpiā
tātisp familiarē sibi mulierē: quoad spacio fer
uens mariti sedaret' aīus: q tāto calore: tātaq;

Impræca fieri solet optauerat. Salutē imp̄catus. Attende imp̄catus salutē dici in bonā ptem: cū alioqui imp̄ca
tus salutē ri sit dira p̄cari. Virgi. littora littoribus cōtraria fluctibus undas īpræcor: cū aūt sternutanti pcari salu
Cur ster tem mos sit pmiscuus: expromenda hoc in loco p̄hica cā est cur id fiat: Pli. qdem q̄rēs dixit in. xxviii.
nutamētis cur sternutamētis salutamus: sed cām cur salutamus suppressit: quā Aristo. in. xx. pblematū rerū nacu
salutamus ræ consultissimus explicat scribens: sternutamētū p numine habetur. Quoniā de capite membrorū p̄ci
Caput di pue oīum diuino suū ducit principiū: & mox paulo cur eruptio sternutamenti sacra habita est: utrū
uinum qm̄ cū tres partes nr̄i corpis principales sint: caput uentriculus aluus: cūq; respiratio uentriculi sit ru
ctus: alui crepitus: sternutamētū capitis: q ps sacra p̄cipue est: spm̄ hinc exeuntē tāq sacrū ueneramur
& adoramus: ptereasternutamentū indicat caput bn̄ ualere posseq; cōtra e. cū. n. capitis dolor humorē
spiritūue cōuincit: tunc moueri sternutamentū solitū est: quā ob rē moribūdos īterdū sternutatorio
excitamus: tāq si sternutare nō possent spes nulla salutis alia sit: pinde quasi bonæ indiciū ualitudīs
ptis optimæ atq; diuinissimæ sternutamētū adorant beneq; auguranc'. Idē Arist. in. i. de aīalibus sternu
tamentū ait signū eē augurale: & unū ex spūum oīum generibus sanctū & sacrū sternutamenta matu
tina antiq ominosa putabant: & phibitoria: e contrario meridiana pbabant: ut auspicatiora meliora
Sternuta qi. Telemacho homerico sternutamētū facit omen fœlicitatis: senes laboriosius sternuūt: bis sternuta
mēta meri re magna ex pte solemus pp binas nasi nares: oculo pfricto sternutamenta desistunt. Cauea. s. uimi
diana pro nea: sub qua delitescebat adulter. Reflantē. respirantē reciprocantē. Absq; noxa nrī. Sine culpa no
bantur stra: & piculo: affirmabā inqt illū p sese interiturū ob sulphuris uiolentiā: qua iā erat inter mortuus:
Suadere uix semiuiuus. Suasi ac deniq; persuasi. Suademus facilia persuademus difficilia: suadere faciētis est
Persuade persuadere pficientis. Vltra limen. Forinsecus extra tabernam mariti fullonis secederet. Suadela.
re Suasione græce dr̄ πειθω. Spacio feruens aīus. Remedium iræ & furentis aī dilatio est: ira. n. ut docet
Oratius: est breuis qdem furor sed tam concitatus tā feruens: ut torrenti simillimus sit in pnam præ
cipiti rapiditate currenti: ut nulla re melius q̄ mora languescat: impotentissimus est affectus totus ul
tionem. Totus in pœnam præceps. Ira enim ut diffiniunt philosophi cupiditas est uindictæ reponen
Ira similis dæ: ut ergo hic ardor deflagret: cupiditas ista deferuescat spacio & dilatione opus est: Icirco iratis sūt
torrenti subtrahendi hi in quos impetū conant' facere: dum deferuescat ira: dū se ipsi colligant orandiq; sunt
Ira quid ut ulciscendi uim differant in tps aliud: ut salubriter docet Mar. Tullius in Tusculanis quæstionibus.

Rabie

Rabie perculsus. Ira in rabiem. in furorem agit hoies: & ut inqt Seneca: cætera uitia impellunt animos ira præcipitat. Aliqd tristius. Mortem biothanatam itelligit. Reueni. Redii domũ: redádruare: & repedare dixerunt ueteres pro redire reuenireq̃. Verbis execrãtibus. Detestantibus maledicisq̃. prisci execrare dicebãt. nos execrari. Afranius: experiurabãt: execrabãt: se ac suos. Fecit pistoris uxor: quod fœminæ improbæ libenter faciunt ut. s. excandescãt in aliena flagitia: quo ipsæ sanctæ incorruptæq̃: esse uideantur. Sexus. s. fœminei. Tori genialis. Coniugalẽ siue maritalẽ. lectum significat:

Redádruare

tabie pculsus: non eram dubius aliquid etiã de se suaq̃: coniuge tristius profecto cogitaret aliud: cõtubernalis epulaq̃ tedio fugatus: larem reueni meum. Hæc recensente pistore iam dudũ ꝓcax & temeraria mulier uerbis execrãtibus: fullonis illius detestabat̃ uxorem: illam pfidam illam impudicã: deniq̃ uniuersi sexus grande dedecus: quæ suo pudore postposito: toriq̃ gẽialis calcato fœdere. larẽ mariti lupanari maculasset infamia iamq̃ pdita nuptæ dignitate: prostitute sibi nomẽ adsciuerit. Addebat & tales oportere uiuas exuri fœminas. & tamen taciti uulneris: & suæ sordidæ conscientiæ cõmõita: quo maturius stupratorẽ suũ tegminis cruciatu liberaret: idẽtidem suadebat: maritũ temporius quieti recedere. At ille: utpote itercœpta cœna ne ꝓfugeret prorsus ieiunus mẽsam potius cõmiter postulabat. Apponebat ei ꝓpere: q̃uis inuita mulier. quippini destinatam alii. sed mihi pœnitus carpebant̃ præcordia: & p̄cedens facinus: ac p̄sentem deterrimæ fœminæ constantiam cogitãti: mecũq̃ sedulo deliberabã: si quomodo possem detectis: ac reuelatis fraudibus: auxilium meo phibere domino. illũq̃ qui instar testudinis: alueum succubabat: depulso tegmine cunctis palã facere. Sic herili cõtumeliã me cruciatũ: tandẽ cœlestis respexit ꝓuidẽtia. Nã senex claudus cui nostra tutela pmissa fuerat: uniuersa nos iumenta: id hora iã postulante: ad locũ proximũ bibẽdi causa: gregatim

de quo Festus Pompeius Genialis inqt lectus est qui nuptiis sternitur. M. Tullius pro Cluentio lectum illum genialem quem biennio ante filiæ suæ nubẽti strauerat: in eadẽ domo sibi ornari: & sterni iubet. Firmicus maternus in .y. ad consortium Tori genialis inuitant.

Genialis lectus

Lupanari infamia. Modo adiectiuũ est lupanari: & accipitur ꝓ fœda spurca meretricia infamia. Alias substãtiuũ est ꝓ loco publico: sic enim uulgus lupanar uocat. sic & a Seneca noiat̃. Perdita nuptæ dignitate. amissa pudicitia omnis uirtus omnis dignitas in fœmina ruit. Matremfamilias: ut inqt Vlpian. a cæteris fœminis mores discernunt atq̃ separant. neque nuptiæ. neque natales faciunt matresfamilias: sed boni mores. Nupta: cuius nomen honorabile ẽ. iacturã facit dignitatis nuptialis ubi impudica esse cœpit. trãsitq̃: in spurcissimum infamissimũq̃ nomen ꝓstitutæ. Tertulianus prostitutissimã dixit quã intelligi uolebat nũdinato pudore & ꝓstituto corpe extitisse. Iulius firmicus: in .y. erit in publicis meritoriis prostituta.

lupanaris infamia

Boni mores faciũt matrem familias

Prostitutissima

Stupratorem. Pœna stupratorũ ex lege cõstituta est. ut decem milia dare debeat. hic stupratorem accipe pro adulterum. nam & lex Iulia stuprũ: & adulterium promiscue appellat ꝓprie tamen stuprator dicitur uirginis & uiduæ. est stuprum quod in uirginem & uiduam fit. Tegminis. Caueæ uiminea. Identidem. Sæpe crebriter. Temporius. maturius. citius. Intercepta cœna. pistor cui intercepta fuerat fullonis cœna & q̃ incœnatus rruenerat domum. postulat mensam apponi: ne ieiunio esuritioneq̃; conficiatur ne incœnatus eat cubitum. Potius. lego poni; sic Plautus pueri mensam apponite. Oratius mensam poni iubet.

Stuprator

Comiter. iucunde. suauiter hilare. Quippini. quippe nempe Plautus in pœnulo. Quippini cum auri ducentis nummis Philippis quippini ibi ex templo leno errabit. sensus est: mulier marito cœnã inuita apponebat quam uidelicet adultero parauerat non coniugi. Præcedens facinus. Quo adulterum exceperat. & mox cauea occultauerat. Domino. pistori. Instar testudinis. adulter sub alueo cubans tegebatur: sicut testudo occulitur lateq̃; sub tegmine genuino recondita contractis pedibus; & capite. Pacuuius festiuiter & symbolicos dixit tardigradam. Terrigenam domiportam. intelligi uolẽs testudinem. Testudineus gradus Plauto & diuo Hieronymo dictus pro tardo lentoq̃; ac formicino. græce χελωνη dicitur testudo. unde chelonophagi in carmania populi carnibus testudinum uescentes qui earum superficie casas tegunt. Tantæ magnitudinis apud illos testudines reperiunt̃. De machinatione miliari: quæ testudo Arietaria noiatur. scribunt Victruuius. Vegetius cæteri. ex qua trabes reducto capite & ĩpulso instar arietis. muros quassat deiicit. Sucrubabat. Subter cubabat & subtus latebat. Herili cõtumelia. qua. s. herus meus pistor ab uxore ĩpudica afficiebat̃. Nostra. iumentoria.

Tardigrada

Domiporta

Chelonophagi

ꝓminabat. quæ res optatiſſimã mihi uidictæ ſubminiſtrauit occaſionẽ. Namq; ꝑtergrediens obſeruatos extremos digitos adulteri: q̃ p anguſtias caui tegminis ꝓminebant. obliq̃ta atq; infeſta ungula cõpreſſos: uſq; ad ſummã minuciẽ cõtero: donec intollerabili dolore cõmotus ſublato flebili clãore repulſoq; & abiecto alueo cõſpectui ꝓphano reditus: cœnã ꝓpudioſæ mulieris patefecit. nec tñ piſtor dãno pudicitiæ magno pere cõmotus: exãgui pallore trepidãtẽ puer̃: ſerena frõte: & ꝓpitiata facie: cõmulcẽs incipit: nihil triſte de me tibi fili metuas. nõ ſum barbarus: nec agreſti mor̃ ſquallore ꝑditus: nec ad exẽplũ machinæ truculẽtæ ſulphuris te lætali fumo necabo ac ne iuris q̃dẽ ſeueritate lege de adulteriis ad diſcrimẽ uocabo capitis: tam uenuſtũ atq; pulchellũ puellũ. ſed plane cũ uxore mea ptiario tractabo: nec hereiſcũdæ familiæ. ſed cõi diuidẽdo: formula dimicabo: ut ſine ulla cõtro

Prominabat. agebat: ducebat: & ut ante dictũ eſt: minabat uerbũ priſcis uſitatũ. Prominebãt. eminebant extabãt: apparebant: extra caueã: cuius anguſtiis totus adulter cõtractus occultari neq̃bat. Aluco Viminea cauea: ſub qua celabatur. Cœnam. lego ſcenam hoc eſt apparatũ tegumentum. Trãſlatio a ſcœna hiſtrionica quæ ſubductis alueis cuncta demonſtrat in hac locutione frequens eſt Lucius noſter.

Pallor exãguis

Exangui pallore: Bono epitheto pallorem dixit exanguẽ: tanq̃ ſine ſanguine ſint: qui ex metu pallent: qm̃ ut inquit Ariſtoteles in problematis. φοβουμενοι ωχριωσιν: timentes palleſcunt: ex eo: q̃ calor in metu ꝓfugit in ima: & ſanguis συντρεχει εις την καρδιαν. i. contrahitur ad Cor. ita ut cæteris partibus deſiat. ex hoc metu plerũq; aluus: ſoluitur calore uidelicet ex ſummis ad intima penetrante calor. n. & calorifica accõmodata ſunt aluo urinæq; mouendæ: hinc illud ſcite dictum a ſatyrographo ſoluũt tibi cornua uẽtrem.

Soluũt tibi cornua uentrẽ

Alexander aphrodiſeus eleganter docet timentes. ideo paleſcere. quia inq̃r ſicut nos in domum profugimus ut tuti ſimus: ita ipſa quoq; natura refugit intra corporis penetralia tuendi ſui cauſa; fugiens aũt contrahit ſecum ſanguinem: quo utiẽ tanq̃ uehiculo.

Prædıtus ın malo

Præditus. hic in malam partem. ut apud. Ma. T. in oratione pro. P. ſylla me ſingulari imanitate: & crudelitate præditũ. Sulphuris fumo. nõ imitabor inquit fullonis feritatem qui fumo ſulphuris & uiolẽna uix ſemiuiuũ reliq̃t adulter̃ deprenſum.

Lege de adulteriis. lex iulia de adulteriis ab Auguſto Cæſare lata eſt: cuius Plutarchus Suetonius Oratius meminerunt; titulus eſt apud iuriſconſultos ad legem Iuliam de adulteriis; quo ſcribit Vlpianus ſi ſimul ad accuſationẽ ueniant maritus & pater mulieris: maritum præferri oportere & propenſiore iure & maiore dolore executurum eum accuſationẽ credendum eſt. lex Iulia minorẽ annis. xxv. prohibet accuſare adulterii: quia nondũ robuſtæ ætatis ſit

Lex iulia de adulteriis

excipitur maritus; qui quacũq; ætate uxorem poteſt accuſare & iniuriã ſui matrimonii uindicare: patri permiſſum eſt ius occidendi filiam cum adultero: marito uxorem occidere non licet. nam ut inq̃t Papinianus plerũq; pietas paterni nois cõſilium pro liberis capit: cæter̃ mariti calor & impetus: facile ſeuẽtis fuit refrenãdus. Marito quoq; adulter̃ uxoris ſuæ occidere pmittitur. ſed nõ q̃ẽ liberũ ut patri. imperatores Marcus & Antonius reſcripſerunt ſi maritus uxorẽ in adulterio deprenſam ĩpetu tactu s doloris interfecerit non utiq; legis corneliæ de ſiccariis pœnã excipiet. Difficillimũ eſt. n. ut diuus pius reſcripſit Apollonio iuſtũ dolorẽ temperare. Quod autẽ ait Lucius noſter ad diſcrimen capitis uocabulo. lex iulia nõ tã pœna capitali uidet̃ adulteras damnatas mulctare q̃ repudio; quæ ait adulterii dãnatam ſi quis duxerit uxorẽ lege eadẽ tenetur: ſcribit etiã Caius. ſi ea lege repudium miſſum nõ ſit & iccirco mulier adhuc nupta eſſe uideatur; tamen ſi quis eam in uxorem duxerit adulter nõ erit. Apud ægyptios pœna in adultores ſancita eſt hæc. adulter uirgis cedebatur adultera naſo mutilabatur. ut ea maxime de honeſtaretur parte facies: qua maxime honeſtari ſolet.

Adultera repudiat̃

Adultera naſo mutilabat̃

Partiario tractabo. ut. ſ. dimidius ſit uxoris ex membris anterioribus: dimidius ſit ipſius ex membris poſterioribus. & ita medius inter uirum uxoremq; diſcurrens hinc ſtupratus erit inde ſtuprator. hinc paticus concubinus inde maſculus ſubactor.

Familiæ hercıſcundæ

Nec hercıſcundæ familiæ. Tituli ſunt apud iuriſconſultos Familiæ herciſcundæ: & communi diuidundo: quorum hæc differentia eſt q̃ actio familiæ herciſcundæ conſtituta eſt coheredibus uolentibus a cõmunione diſcere. & ita per familiæ herciſcundæ actionẽ diuiditur hereditas: Vnde & nomen familiæ enim appelatione hereditas ſignificat̃. & herciſci dicitur diuidere: unde herciſcunda inclinatur. Feſtus Pompeius ercetum inquit citum quod fit inter coſortes a coercendo dictũ. unde & herciſcundæ. & herciſci: ego opinor legendum eſſe apud Feſtum non ercectum: ſed hercium & ita decerno. fultus auctoritate M. Tullii qui in primo de oratore ſic refert. Iccirco qui quibus uerbis hercium cieri oporteat neſciat. Idem herciſcundæ familiæ cauſam agere non poſſit. iudicium autem communi diuidundo pertinet ad res quæ communes ſunt: cum ſocietate uel ſine ſocietate. Cum ſocietate res communis eſt: ueluti inter eos qui pariter eandem rem emerunt. Sine ſocietate communis eſt: ueluti

Hercium

De cõi diuidundo

ueluti inter eos quibus eadem res testamento legata est. Nunc Lucii nostri pistor festiuiter simul & sci enter alludens ad hanc iuris formulam non intendam inquit pulchro puero actionem familiæ herci scundæ: sed potius agam de communi diuidundo. ut. s. communis ipse inter me & uxorem diuidatur uel potius uxor sit mihi illiq; communis & dum ait communi diuidundo, potest uideri subesse huic uerbo obscenus intellectus. Nam ut documus in commentariis Tranquilli. Diuidere uerbum est ob scenæ significationis. & ad pedicones refertur: & puerorum concubitores: quorum in libidine propo stera & infandanates quasi diuidunt; hinc explicatur iocus ille Plautinus ex aularia. me quidem hercle dicam palā non diuides. Relege quæ annotauimus in secundo Suetonii commentario: co piosissime scripta super diuisoribus: & hoc uerbo diuidere. Tribus nobis. Ausonius. Tres uno in lecto stuprum: duo perpetiuntur. & duo committunt. quatuor esse reor. Ex secta prudenti um Sapientes censent: & memorat Ca tilina Salustianus. idē uelle & idem nol le ueram dici amicitiam. Talis aūt om nium rerum concordia cum inter reli quos: tum maxime inter uirum & uxo rem exigitur celebraturq;: ut ambo idē uelint. Idem nolint ut ita sine iurgio si ne offensa concorditer degant. & foeli citer: & ut præcipit Aristoteles in œco nomico secundo mulier existimare de bet mores mariti esse legem uitæ suæ ī positam quam sequatur. Nūc pistor il ludens dicit eadem sibi uxoriq; place re. & eundem puez: quem diligat uxor sibi quoq; diligendum. quod totū dica citer & intellectu obsceno dictum est.

Diuidere obscenū uerbum

uersia uel dissensione tribus nobis in uno cōuenit lectulo: nam & ipse semper cum mea coniuge tā cō corditer uixi: ut ex secta prudētium: eadem nobis ambobus placerent. Sed nec æqtas ipsa patit' habe re plus auctoritatis uxorem q̄ maritū. Talis sermo nis blādicie cauillatum deducebat ad torum nolē tem puerum: sequentem tamen & pudicissima illa uxore alterorsus disclusa: solus ipse cum puero cu bans: gratissima corruptarum nuptiarū uindicta perfruebat'. Sed cum primum rota solis lucida di em peperit: uocatis duobus e familia ualidissimis: quam altissime sublato puero ferula nates eius ob uerberās. Tu aūt inquit tam mollis ac tener & ad modū puer: defraudatis amatoribus ætatis tuę flo re: mulieres appetis atq; eas liberas & cōnubia le ge sociata corrūpis: & intēpestiū tibi nomē adul teri uindicas. His & pluribus uerbis cōpellatū: & insup affatim plagis castigatū forinsecus abiicit. at

Quam maritum: primæ partes sunt uiri: secundæ fœminæ. & ut ecclesiastici scriptores prodiderūt caput mulieris est uir. Alter imperat: altera obtemperat: uiri ut inquit Homerus iura dant uxoribus: & filiis. Aristoteles in primo politicorum. mas inquit est q̄ fœmina principalior. Cauillatum. Irri sum. Pudicissima ironicos. Altrorsus disclusa. In alterum cubiculum sequestrata seclusa. aman data. Discludere nerea ponto dixit Virgilius. & ante Virgilium Lucretius rum paribus iungi res & di scludere mundum prosecernere. Vindicta fruebatur. Puerilem cōrubitum significat. Diem pe perit. Tanquam dies sit partus solis: & enim ut dicere solebat heracli. ει μη ηλιοσ ην ευφρονη αν ην. Si sol non esset nox esset. Ferula nates obuerberans. Quærit Aristoteles in problematis cur ictus ferulæ dolorem maiorem facit: q̄ quæ duriora sunt. rum tamen percussionem durioris mater ætristiorem es se tanto postulet. acrius enim ferit quod durius est. an inquit ea ratio est q caro ex ictu fæculæ percuti tur repercutiturq; simul propter ponderis ferulacei leuitatem. unde acrior dolor gignitur. ictu dupli cato. Ex duris autem percuti tantum potest. propter eacum duriciem. hinc ere do ferulas datas esse pe dagogis magistris ludi triuialis ad discipulos castigandos: quibus uice sceptri gloriātur. ob hoc ab epi grammatista dicuntur ferulæ inuisæ nimium pueris grataeq; magistris. & Columella ait ferulasq; mi naces: ferulæ asinis gratissimæ sunt in pabulo. qua de causa id animal libero patri assignatur & ferula græci nartheca uocant ferulam unde narthecophari dicti ministri bacchi feruligeri: prouerbium gre cum est πολλοι ναρθηκοφοροι παυροι δε τε βακχοι. Multi feruligeri. pauci bacchi. Cuius meminit: & Plato in gorgia. Nulli fcutirum. ut inquit Plinius noster leuitas maior ob id gestata facilius baculorū usum senectuti præbet: Ignem ferulis optime seruari certum est. Idq; prometheus primus docuit. ob hoc epigrammaticus poeta feculas dixit esse claras munere prometheo. Et eas liberas. Atrocior iniu riā; quam quasi contumeliosiorem & maiorem accipimus: fit ex persona: ut grauius sit stuprare libe ram fœminam q̄ ancillam. Grauissimum uero alienam uxorem atq; matronam. & iura uiolare con nubii. legimus apud historicos quēadmodum olim diuus Augustus proculum ex acceptissimis liber tis mori coegerit compertam adulterare matronas. Intempestiuus; qui adhuc per ætatem pueri lē potes esse concubinus & paticus amatores oblectans. Adulterorum fortissimus. non uidetur conue nire: ut puer delicatus fortissimus adulterocum nuncupetur proinde lego fortissimus. Dirruptus na tes. habens nates dirruptas. perfossasq; postico uulnere; subactoris pistoris. Mœrens. dolens & mœ

Maritus lex uxoris

disclusus

Dictum heraclitī

Ferulæ plaga

Sceptrū pedagogorum

Fecula bacchī

Narthecophori

Atrocior iniuria

ille adulterorum omniũ fortissimus: insperata potitus salute tamen nates candidas illas noctu diuque dirruptus: mœrẽs profugit. Nec secius pistor ille nuncium remisit uxori. eamq; protinus de sua perturbauit domo: At illa præter genuinam nequiciam: contumelia etiam: quamuis iusta: tamen altius commota atq; exasperata ad armillum reuertit: & ad familiares fœminarum artes accenditur magnaq; cura requisitam ueteratricem quandam fœminam quæ deuotionibus maleficiis: quiduis efficere posse credebatur multis exorat præcibus: multisq; suffarcinat muneribus: alterum de duobus postulans: uel rursum mitigato conciliari marito: uel si id nequiuerit: certe larua uel aliquo diro numine immisso uiolentet eius expugnari spiritum. Tunc saga illa: & diuini potẽs: primis adhuc armis facinorosæ disciplinæ suæ uelitatur. & uehementer offensum mariti flectere atq; in amorem impellere conatur animum. Quæ res cum ei secius: ac rata fuerat proueniret indignata numinibus: & præter præmii destinatum compendium: contemptione etiam stimulata. ipsi iam misermi mariti incipit imminere capiti: umbramq; uiolenter perem

Repudii uerba

stus. Nuncium remisi uxori. idest libellum dedit repudii. Est autem repudium renunciatio: quam dirimitur matrimonium. ut iurisconsulti tradunt titulo de diuortiis. in repudiis: idest renunciationibus comprobata sunt hæc uerba res tuas tibi habeto. Tuas res tibi agito. hinc Plautina matrona indicens diuortium marito inquit. ualeas. tibi habeas res tuas reddas meas. siue autem ipsi præsenti renunciemr siue absenti per nuncium nihil interest. si calore iracundiæ missum sit: repudium non ratum est habendum: nisi prius apparuerit ex perseuerantia iudicium animi fuisse. In deuteronomio ex præscripto legis mosaycæ: si acceperit homo uxorem inamabilem propter aliquam fœditatem. scribet libellum repudii. & dabit in manu illius. & dimittet eam de domo sua. Genuinam nequiciam. ingenitam improbitatem. Ad armillum reuertit. ad repositorium thesaurumque amorum: hoc est doli fraudis malitiæ muliebris: supra eodem uocabulo usus est in hoc significatu. Ad familiares fœminarum artes. Nimirum ueneficia: mala medica-

In fœmĩas malas

menta: magicæ uanitates. Doli: fraudes decipula. nomine artium muliebrium continẽtur: alia quoque: quæ plurima menti fœmineæ natura dedit. Versus sunt græci παροιμιωδεις. idest prouerbiales. θησαυρος εστι των κακων κακη γυνη. idest thesaurus est malorum ma-

Tria mala

la fœmina. Item θηρων απαντων αγριωτερα κακη γυνη. Improba mulier truculentior est feris omnibus. Item θαλασσα και πυρ και γυνη κακα τρια. idest mare ignis: & fœmina sunt mala tria. Ve-

Veteratrix

Veteratorie

teratricem. Sicut ueterator dicitur uetus in malicia. ita & Veteratrix fœmina in astutiis. Et fraudibus. exercitatissima. Veteratore aduerbium significãs calli de astute. malitiose: ueteratoris est confidere in mendaciis. Deuotionibus. Execrationibus dirisque detestabilibus. Suffarcinat. Implet onerat. Lar-

Larua

ua immissa. Alibi annotatum ẽ lemures dici manes umbrasq; defunctorum: ex quibus qui pacatior quietiorq; domum possidet: is Larua dicitur familiaris: qui uero propter aduersa uitæ merita erraticus est larua nominatur. Tales autẽ sũt manes terriculi bonis hominibus noxii malis. ac metuendi. hæc noctium sunt occursacula: bustorum formidamina: sepulchrorum terriculamenta. Laruarum natura esse dicitur. ut scribit Diuus Hiero-

Phãtasma

nymus terrere paruulos: & in angulis occurrere tenebrosis. Rustici oæellum nominant: græci phãtasmata uocant: quæ an sint subdubitat. Plinius posterior qui tamen in epistolis narrat. Exemplum scitu dignum de simulachro hominis. Quod athenis uisabatur: in domo quadam spaciosa. sed ob id infami. & pestilente: apparebat autem idolon. senex macie & squallore confectus. catenas quatiẽs. qui mox desiit uideri expiato loco. & conditis manibus diligentia athenodori philosophi. lege septimum Plinii epistolarum uolumen. Saga. Fœmina incantatrix. & magicarum rerum scia. tanquam fausaga.

Arma

De qua in primo commentario. Armis. Instrumentis: arma enim instrumenta rerum omnium dici notum satest. & testis est Virgilius qui ait cerealiaque arma expediunt. & in georgicis dicendum & quæ sint duris agrestibus arma: utrobique arma posuit pro instrumenta. Velitatur. Contendit certatq; translatum uerbum a uelitum pugna. Secius ac. Aliter quam. uel tardius q̃ crediderat. non enim animus mariti conciliabatur uxori instinctu magicæ disciplinæ sicut illa superauerat. Præter præmii. Sensus est: extimulata est saga ad indignationem duplici de causa. & q̃ contemni uidebatur a numinibus: quæ parum obsequæbantur. & q̃ compendium lucri constitutum ab uxore pistoris erat amissura: si pistorem uxori in carminum non mitigasset: conciliassetq;. Ideoq; conuersa est ad alterum postulatum: ut pistorem biothanata morte perimeret. Umbram uiolenter peremptæ mulieris. κατα σιωπωμενον. hoc per silentium intelligimus: umbram cuiusdam fœminæ paulo ante uiolenter extinctæ euocatam

ctæ euocatam instigatamque ab hac saga ad exitium pistori concinnandum. & hoc magicæ disciplinæ genus euocatur sciomantia: quotiens scilicet umbræ fit euocatio proprie tamen causa diuinationis: qđ & nomen ostendit. hic euocatur: larua noxia & pernicialis ad perniciem interitumque pistoris. quod sacrum execrabile ditum infandum est. Scrupulosus. Diligens: curiosus. Narratum. Narrationem. Argumentaueris. Antiqui pleraque uerbaque actiue pronunciabant: quæ nunc passiue dicuntur ut Sciomãtia

ptæ mulieris ad exitium eius instigare. Sed forsitan lector scrupulosus reprehendens narratum meum sic argumentaueris. Vnde autem tu asturule asine intra terminos pistrini contectus: quid secreto: ut affirmas: mulieres gesserint: scire potuisti? Accipe igitur quemadmodum homo curiosus iumenti faciem sustinens: cuncta quæ in perniciem pistoris mei gesta sunt, cognoui. Diem ferme circa mediam repente intra pistrinum mulier reatu miraque tristicie deformis apparuit. flebili centunculo semiamicta. nudis & itectis pedibus lurore buxeo macieque fœdata: & discerptæ comæ semicannæ sordentes inspersu cineris: pleramque eius anteuẽtulæ cōtegebant faciem. hæc talis: manu pistori clementer iniecta quasi quippiam secreto colocutura: ī suum cubiculum deducit eum: & adducta fore q̃ diutissime demoratur. sed cum esset iam confectum omne frumentum: quod inter manus opifices tractauerant: necessarioque peti deberet aliud: seruuli cubiculum propter astantes: dominum uocabant operique supplementum postulabant. atque ut illis sæpicule & interuocaliter postulantibus nullus respondit: domini iam forem pulsare ualidius. & quod diligentissime fuerat oppessulata: malum peiusque:

auguro pro auguror. contemplo: pro contemplor: scruto pro scrutor. Ita & argumento pro argumentator: Plautus dixit arbitrabãt pro arbitrabãtur. Argumento
Maro populat pro populatur. Ennius Criminar pro criminatur: argumẽtari autem est argumentis uti ad rem probandam. ut docet Asconius. Argumentor
Homo curiosus significatur ipsemet Apuleius: qui Genuina curiositate præditus sustinebat faciem iumenti transfiguratus in asinum auritum. Mulier reatu deformis Hæc est larua & umbra illius mulieris uiolenter peremptæ: quæ magico susurramine instigata excitataque a saga immittitur ad pistorem strangulandum: sunt præterea cacodemones: qui sese transformant cuncta in miracula rerum: qui induunt effiges muliebres: & ita transfigurati illudunt mẽtibus humanis. ut docẽt ecclesiastici scriptores. sic apud Suetonium in Claudio. species Barbaræ mulieris humana amplior: Drusum i germanos insectantem latino sermone ultra tendere prohibuit: sic urbis Romæ imago Cæsari uisa est Cæsarie lacera nudisque æstare lacertis: eumque dehortari a patria oppugnanda. Malus demon Bruto fecit omen mortis cui occursans diro quodam simulachro sum inquit tuus cacodemon i Philippis me uidebis. Multiformes Demones Gradatimq;. primos. secundos. tertios. quartos describit proclus Cacodemones
Platonicus: de quibus Diotima & iamblicus & Plato. Centuculo. Vilissimo uestitu. de quo supra.
Intectis. Ephexegesis est. nudis & intectis pedibus pro discalciatis. & sine ullo integumento. Luro re buxeo. Expone ut supra buxanti pallore. nihil enim ferme buxo pallidius est adeo: ut pallorem: ut ita dixerim pallidissimum significandum dici soleat. buxo pallidior est. Semicanæ. Ex dimidia parte albicantes canescentesq; causam canicei: quæ & canitudo dicitur alibi explicauimus ex auctoritate Aristotelis. Alberti Magni. Alexandri aphrodisei & cæterorum. Inspersu cineris. Specimen tristitiæ est inspersum cinere capillitium. & puluere turpatum a Columella dicitur cineris recto casu. Anteuentulæ. Comæ anteuentulæ dicuntur ante frontem propendulæ: quæ & antiæ & capronæ nominantur: quasi a capite pronæ. In floridis inquit crines eius præmulsis antiis promulsis Capronẽs anteuẽtuli & propendi. Pistoris: Lege pistori: ut sit casus dandi significat enim mulierem illam squallentẽ & luridam. iniecisse manum pistori. eumq; se uocasse: quasi quædam secreto colloqui uellet. Adducta fore. Clauso hostio. & foribus firmiter oppessulatis. Plautus crepuit foris. Confectum. Molitũ & mola pistrinensi tunsum. Opifices. Ministri pistorii. Propter astantes. iuxta & prope cubiculũ domini. Supplementum. Frumentum aliud: ut haberent operarii quod agerent ne essent in pistrino feriati. Sæpiculæ. sæpe aduerbium est: υμοκωρισμα. Interuocaliter. Sublata uoce inclamantibus pistorem. sic in primo libro pulsare uocaliter incipio. est autem aduerbium quod significat ex interuallo inclamasse uocaliter: uel uoce penitus sublata: nam hæc particula inter: ut supra dixi: nonnũquam significat totum: ut interbibere & intercipere. Oppessulata. Pessulis obfirmata clausaq;. sic in primo foribus. Oppessulatis introcapessit.

Gradus demonũ
Cãitudo
Cineris
Antiæ
Capronæ
Interuocaliter

Tignum Nisu. Conatu. E quodam tigillo. Ex trabe cubiculari suspensum de tigno. Cuius diminutiuum ē tigillum scribunt iurisconsulti docentes appellatione tigni oēm materiam ad ædificandum idoneā contineri: uult aūt Lucius noster intelligi a larua illa: quæ induerat mulieris effigiem fuisse pistorem laqueo peremptum. ut ita ubiq; magiæ potentiam astruat: quæ huiusce operis est argumentum. Ab solutū. Liberatum resolutumq; a laquei nodo. Plangoribus. Diuus Hieronymus scribens de interpretatione psalmorum siue inqt plo-
Plāgere Plāgores rarum. siue fletū. siue lachrymas. siue plāctum diximus unus est sensus: proprie tamen plangere est percutere. unde plangores. & planctus pro percussionibus quales & luctu & egritudine fieri solent. Silius inquit Iuuentia planctu bracia. & apud Ouidium plangebant corpore terram. Vltimo lauaero. Signat morem priscorum: apud quos mortui calida aqua lauabāt iuxta illud Ennianū. Tarqnii corpus bona fœmina lauit & unxit. Seruiaurumat iō cadauera lauari solita: & p interualla cōclamari: qa solet plerūq; uitalis spūs exclusus putari q ad huc ē in-
Cadauera clusus. & hoies fallere: q lauacro refotus & cōclamatiōe excitarus q̄si reuocat restituiturq;. Feralibus officiis. feralia officia sunt q exhibentur defunctis: q lia quoq; sunt parē cōdēdis qualia quoq; sūt parētalia de his suo loco iā dictū est. Pugnis obtūdes ubera. ta-
Feralia officia lisanna a Vir. describit unguibus ora soror fœdās. nūc pectora pugnis. qua legēdū est. quæ. s. filia casu recto. Et per quietem. Sic apud Virgilium. Dido cognoscit secundū quietem maritalis domus infortunium: cui quiescēti obtulit sese. sicheus; & inhumati uenit imago cōiugis ora modis attolēs pallida miris. quæ totū pyg-
Oraculū Visio laruatus malionis scelus partici diū q; retexit. Macrobius refert oraculum dici. cū in somniis parēs. uel alia sancta grauisq; persona aperte euentu᷑ quid uel nō euentucum. faciendū uitandumue denunciat. Visio aūt est. cū id quis uidet. quod eodem modo quo apparuerat euenit. Laruatus. Larua illa muliebri possessus strangulatus extinctus. alias laruati dicuntur furiosi & mente moti. quasi laruis exciti. Plau.
Intēperiæ laruæ hunc atq; intēperiæ agitant senetu; ubi intemperiæ significant quædam deæ habēres uim nocēdi & per intēperantiam sæuiendi; quarū meminit Martianus Capella: quas. M. Cato ī re rustica iubet facto sacrificio propulsari prohiberi. Luctui facere. Ex præcepto iurisconsulto᷑: qui tradūt suspen-
Pausarius diosos lugeri nō solere. Pausam. Seneca pausariū oppido q̄ eleganti nec protrito uocabulo appellat eum qui remigibus modos dat & remigandi officiū quadam quasi pausa moderat. Lucretius ait corpuscula qualia in sole cernuntur discurrere perēniter. nec dare pausam. Qu. Cladius in Annalibus pugnæ facta pausa est. Nono die cōpletis solēnibus. Ex instituto prisco᷑ fit sacrific um mortuis nono
Nouēdiale sacrū die. quo sepultus est. quod dicit nouendiale. hinc Ora. in epodo. Nouendiales dissipare pulueres. Seruius Virgilianus interpres enarrās illud ex qnto Eneidos præterea si nona diem mortalibus almū aurora extulerit: morem fuisse apud maiores expōnit ubi qs ubiq; fuisset extinctus. ut ad domū suam referretur: octauo die incenderet. nono sepelitur. ludi quoq; qui in honorem mortuo᷑ celebrant nouē-
Septiana funerum Feriæ denicales Suppellecticarius diales dicunt. Donatus quoq; in cōmentario phormionis tradit in funere nonum diem instaurationē uoti habere. Hoc tēpore septimo die solemnia defuncto᷑ peraguntur: sicut apud priscos in nuptiis septima dies instaurationem uoti habebat: ideoq; in canonicis Decretis. Di. xliiii. præcipit. ut nullus presbiterorū ad septimana defuncti solemnia celebrāda uocatus se inebriare ullatenus præsumat. Fuerūt apud priscos feriæ denicales nominatæ: quæ colebant cum hominis mortui causa familia purgabat. græci. n. necnon mortuum dicūt; hā᷑ feriarum meminit Columella hisce uerbis. Nos apud pōtifices legimus feriis tm̄ denicalibus mulos iungere non licere. cæteris licere. Suppellectilem. Apud antiquos recto casu dicebat suppellectilis: quid aūt sit suppellex sciunt omnes & docent iurisconsulti apud quos eleganti uocabulo suppellecticarii dicuntur serui qui sunt in suppellectile.

aliquid opinantes nisu ualido reducto: uel distracto cardine: tandem patefaciunt aditum: nec uspiam reperta illa muliere: uidēte quodam tigillo cōstrictū: atq; exanimē pendere dominum. eumq; nodo ceruicis absolutū: detractumq; summis plāgoribus: summisq; lamentationibus: atq; ultimo lauacro procurant: peractisq; feralibus officiis: frequentiq; prosequente comitatu tradunt sepulturæ. Die sequenti filia eius occurrit e proximo castello: ī quod pridie denupserat: mœstaq; crines pendulos quatiens: & īterdum pugnis obtundēs ubera: quæ nullo quidē domus infortuniū nunciante cuncta cognouerat: sed ei per quietē obtulit sese flebilis patris sui facies adhuc nodo reuincta ceruice: eique totum nouercæ: scelus aperuit. de adulterio: de maleficio: & quemadmodum laruatus ad inferos demeasset. Et cum se diutino plangore cruciasset. cōcursu familiatium cohibita: tandem pausam luctui facere. Iamq; nono die rite completis apud tumulum solemnibus: familiam suppellectilēque: & omnia iumenta

Ad hereditariam

Ad hereditariam actionem Corrige auctionem. significat enim omnia deducta esse ad uenditionem hereditariam qua. s. bona ex hereditate prouenientia uendi solent. auctionem autem dici publicā uenditionem siue subhastationem notissimum est: ex eo quod ementem: augeat: & uendenté ut interpretatur fulgentius placiades apud plautum parasitus in stico auctionem facit parasiticam uendens iocos ridiculos: & cætera parasiticæ suppellectili congruentia. apud eundem in menechmis fit auctio: qua serui supellex fundi edes omnia ueniant. Vnum larem uarie dispergit. Lar unus uarie dispergi dicitur: quando bona unius Domus atq; familiæ uenui subiciuntur. & in auctiōe distrahuntur uariis emptoribus ita: ut quæ prius congesta uno in lare uiscebātur ea mox uendita dispergantur: per plures domos: cuius rei domina est fortuna optimo epitheto licentiosa nominata: adeo ut nulli tantum sit licentiæ: quantum ipsi fortunæ: quæ magna repente dat: & data repente dispergit. Auctor

Licentiosa fortūa

ad hereditariam deducit auctionem. Tunc unum larem uarie dispergit: uenditionis incertæ licenciosa fortuna me deniq; ipsum pauperculus qdam hortulanus cōpat. l. nummis sed magno: ut aiebat: sed ut cōi labore uictum sibi quæreret. Res ipsa mihi: poscere uī: ut huius quoq; seruitii mei disciplinam exponam. Matutino me multis oleribus onustum ꝓximā ciuitaté deducere consueuerat dn̄s atq; ibi uenditoribus tradita mercede dorsum insidés meū sic hortum redire: Ac dum fodiens dū irrigans: cæteroq; incuruus labore deseruit: ego tantisper ocio sus tacita qete recreabar. Sed ecce siderū ordíatis ambagibus: p nūeros dieꝝ ac mensiū remeans annus post mustulentas autūni delitias: ad hybernas

Venditionis incertæ. Nemo non nescit quam sit incerta uenditio quamq; multifariam distrahatur in qua multi insperati inopinatique emptores assistunt. Hortulanus comparat: ab horto hortulanus dictus sicut ab oleribus olitor quem græci cepuron uocant. Plinius & nostri hortensia uocant: quæ in hortis seruntur. quæ græce cepurica dicuntur. Sabinus tyro librum cepuricō scripsit quem mecenati dicauit: Lucianus scribit asinum suum labore pistrinensi factum esse emaciatum. ac toto corpore inualidum. ideoque a pistore uenditum esse hortulano: uerba Luciani sunt. λεπτοσ ουν πανυ γινομαι και ασθενισ τωσωματι ωστε εγνω με ο δεσποτησ πωλησαι και αποδιδοται με ενθρωπω κηπουρω την τεχνην. Idest factus sum inquit ualde attenuatus: & debili corpore. ita ut dominus me diuendere decreuerit. qui me hortulano uendidit. Magno. Scilicet præcio absoluta locutio est martialis. Quod non stat magno stare luperce tibi. Mar. Varro in tertio de re rustica piscinæ inquit edificantur magno Secundo implentur magno. Tertio aluntur magno. item apud Satyrographum. Magno seruorum uentres: & frugi cænula magno. Communi. Meo & suo. Victum quæreret. Narrat esopus fabulator asinum hortulani cum minimum cibi plurimum laboris caperet optasse mutationem seruitutis; qui ioue annuente cum figulo uenditus fictilia baiularet sensit grauiorem hanc esse quam pistrini domini seruitutem. item uenditus coriario: ut cognouit deteriorem semper conditionem parari optauit redire ad hortulanum. hoc apologo cōmonemur. quod tunc homines optant priores dominos cum experti fuerint secundos deteriores & q̄d contenti debemus esse hoc Catone nec alienigenas principes expetere. nec nouum uelle subire iugum seruitutis cum semper deterior sit posterior dominatus. Seruitii mei. Seruitutis. Matutino. Mane atque hora matutina. locutio absoluta ueteribus usitata. iuuenalis. Ter matutino Tiberi mergetur. plinius dixit meridiano pro hora meridiana. Proximam ciuitatem. Lucianus. ο δεσποτησ εξωθεν επιθεισ μοι τα λαχανα εκομιζεν εισ την αγοραν. idest dominus hortulanus imponens mihi olera extrinsecus deportabat in forum. Dorsum insidens meum. Expressit morem rusticorum qui uenditis in urbe mercibus dorsum aselli insidientes repetunt uillam. Venditoribus. Septimus est casus: ut exponas tradita a uenditoribus mercede olerum hortulanus ad hortum remeabat: Lucianus planius inquit και παραδουσ τοισ πιπρασκουσιν. idest tradens olera emptoribus agebat me iterum ad hortum. Fodiens. Lucianus και εσκαπτε και εφυτευε και τουδωρ τοφυτω επηγεν. idest & fodiebat & plantabat: & plantas irrigabat. Deseruit. Inseruit operi rustico intentus posses legere deserit. idest plantat. propter uerbum Luciani. εφυτευε idest serebat. Ociosus. Græce αεργοσ dicitur. Vnde argonautæ dicti iaculariter & cum morsu ab epigrammatista. Ambagibus. Circuitibus uertigine rurriculis. de anno uertente digna memoratu annotaui in caligula apud Suetonium. Remeans. Reuertens returrensque per sua uestigia. Sic Virgilius: atq; in se sua per uestigia uoluitur annus. inde solis annua reuerticula scienter nec minus eleganter dixit in floridis; nam quem circulum sol annuo interuallo permeans meditur, eundem remeans remetitur curriculo stato ordinatoq;. Mustulentas delicias Sic supra optimo epitheto mustulentus autumnus dictus. Plautus mustulentum uentum festiuiter appellat. auram, odoremq; ex musto prouenientem.

Hortulanus
Olitor
Cepuros
Hortēsia
Ceputica

Magno

Fabella asini

Deterior posterior dominatus

Reuerticula solis
Mustulētus uētus

Bruma quando. Snia democriti de bruma. Portæ solis

Capricorni pruinas Lucia. dixit χειμων ην.i.hyems erat. bruma tp ibus plinii.& auorum fiebat octa/ ua in parte capricorni.a d octauo calendas ianuarii fere; qua die pulegium floret in carnariis. Rūpun/ tur intentæ spiritu mēbranæ.hic est unus ex magnis anni cardinibus. Tunc pruinæ niues gelidia morta les in festāt. Democritus talē futurā hyemē arbitraī qualis fuerit brūæ dies & circa eū terni. A bruma p incremēta lucis incipit dies augeri. Antiq portas solis uocarūt cācrū & capricornū q in cācro fiat solsti/ tiū. in capricorno brūma hoc ē breuissimus anni dies.iōā his duobus signis hæc duo noia cōtigerūt. q cācer aial retro atq; obliq; cedit & ca/ dē rōne sol in eo signo obliquum inci/ pitagere retrogressum. Capræ uero cō/ suetudo hæc in pastu ut ut semp altū pascē do petat; sed & sol i capricorno i/ cipit ab imis i alta remeare. capricornus domiciliū est saturni fœmininū. græ/ ce dr̄ egoceros. sicut carcinos cancer Lu/ ca. carcinus ardens humidus egoceros in prima pte capricorni qcunq; habue/ rit horoscopū erit rex uel iperator in. xvi. pte capricorni quicunq; habuerint horoscopū sex digitos habebūt in māi/ bus. Talis fortasse fuit horoscopus: & sydus natalitiū hoīs illius de quo scri/ ptū est lib. ii. basileon. hoc est regū fuit uir excelsus qui senos in manibus pedi/ busq; digitos habebat.i. uigiti quatuor.

Egoceros. Gracinos. Sediti

capricorni pruinas deflexerat: & assiduis pluuiis: nocturnisq; rorationibus: subdiuo & intecto con/ clusus stabulo: continuo discrutiabar frigore: quip/ pe cum meus dominus p̄nimia paupertate: ne sibiqui/ dem: nedum mihi posset stramen aliquod: uel exi/ guum tegimen parare: sed frondoso casulæ cōtentus umbraculo degeret. a d hoc matutino lutum nimis frigidum geluq; preacuta frusta nudis inuadens pe/ dibus enitebar. ac ne suetis saltem cibariis uentrem meum replere poteram: nāq; & mihi & ipsi domino cæna par: ac similis oppido sed tēuis aderat lactucæ ueteres & insuaues, illæ q̄ seminis enormi senecta:

Tales elegāti uocabulo sedigitos a numero digitoꝝ appellant Pli. in. xi. digiti inqt qbusdā i māibus se/ ni. cai Oratii ex patritia gēte filias duas ob id sedigitas accepi appellatas. Volcatiū sedigitū illustrem in poetica. in uicina mea hodieq; uiuit puerulus sedigitus quē ego de industria curiose inspexi senos digi/ tos habentem. in manibus & pedibus: res nota est uicinis omnibus. nec est mendacio locus. Rorationi/ bus. Ros nocturnus humor est quem serenitas tenuiter spargit scribit plinius rores neq; gelu. neq; ardo/ ribus. neq; uentis existere. nec nisi serena nocte: pruinam autem ex rore gellido gigni inter morbos ar/ borum est roratio. cuius idem plinius & theophrastus meminerunt. Roscidæ sunt æstate africæ noctes Alcman poeta lyricus dixit rorem aeris & lunæ filium propterea q cum luna plena est. Aer multum de se roris emittat. Sub dio. Sub cœlo sub ære. quod: & sub Ioue dicitur unde subdiales ambulatio/ nes; & subdialia pauimenta scriptoribus celebrata. Intecto stabulo. Designat malam stabuli mansio/ nem: quod nullo tecto; nullis imbricibus tegebatur. Vel exiguum tegumen. Lucianus κακεινοσ ου/ δε αυτω στρωματι εχειν αγοραστι ουχ επεμοι.i.& ille non sibi ipsi stratum poterat parare nedum mihi.

Roratio. Subdialis

Lutum nimis frigidum. πηλον υγρον και παννσκληρον και οξυν επατουν. idest lutum humidū & ni/ mis asperum atq; acutum calcabam nudis pedibus. Nudis pedibus. Græce ανυποδητοσ. Aristopha nes ανυποδητουσ idest discalciatis; & nudis pedibus in ambulātes philosophos illudit atq; subsannat.

Consuetudo altera natura

Ne suetis cibariis. Consuetudo magna res est & ut est in ueteri græcorum prouerbio. ηθοσ εστι ετερα φυσισ consuetudo altera natura: ideoque Aristoteles in septimo ethicorum consuetudinem inqt mu/ tare difficile est: quod naturæ assimulatur. & ut auctor est Galenus Maximas Hippocratis interpres: omnis repentina mutatio præter consuetudinem nocet corporibus nocumento maximo; dignum est: scitu memoratuq; illud Hippocratis: qui in libro de regimine acutorum. scribit homini durato mē/ bra sub duo. noxium esse molli cubiculi & culcitra iacere præter solitum: idem auctor est cibos uiles: illaudabilesq; si ex consuetudine sint. utiliores esse quā insolitos: quamuis preciosos: & esculentos igit cum immutatio cibi sueti noceat hominibus. eadem nouitate uexatum sese esse Lucius noster ostendit Aristoteles in problematis refert mutationē cibi; & aquæ esse insalubrem. Oppido.i. ualde. Cæ/ na par. Hortulanus & asinus eadem cæna uescebantur. ea dem olera esitabant. Lactucæ ueteres Lu/ cianus appellat. θριδακασ πικρασ και σκληρασ.i. lactucas amaras & præduras. inter genera lactucarū pessimum genus est picris. quā ita auctore Plinio cum exprobatione amaritudinis appellaue r̄ & genus

Picris lactuca. Sessilis lactuca

unum sessile nuncupatum. Quod laconton uocant maxime celebratum. de quo Martialis sessilesq; la/ ctucas ab eodem dicitur sedens lactuca illo uersu in quibus & lactuca sedens: & sectile porum inter la/ ctucas siluestres ea est quam caprinam uocant. qua pisces in mare deiecta protinus necantur: qui sunt i proximo. Hieracia uocatur lactuca quædam quoniam eam ancipitres scalpendo succoq; oculos tingen do obscuritatem oculorum discutiant; ιεραξ.n. græce dicit accipiter. Est alia quoq; lactuca amara atra quam meconidem uocant a copia lactis soporiferi. μηκων.n. græco uocabulo pauper nominatur. nigræ

Hieratia. Meconis

sunt lactucæ. quarum semen mense ianuario seritur albæ quarum marito rubentes quarum aprili. i ua leria familia lactucini cognominati sunt ab honore lactucæ

Ad instar scoparũ. Dicit se esitasse lactucas: quaꝝ semẽ senecta erat decoloratũ: q̃ cariosa succi amaritudine & asperitudine scopas representabant. Castor oxymyrsinẽ uocauit ruscũ ex qua rui fiunt scopę. Rufcus
Fiunt.n. scopę ex uariis fruticibus olim fiebant ex palma qd testat epigrammatista cũ ait in præcio scopas testat palma fuisse. hinc est illud Oratianũ. Tenuarios lapides lutulēta radere palma. Scoparius Scoparius
scito elegantiq; uocabulo dictus minister conuerritor hoc est q scopis pauimenta conuerrit & reliquias cæne detergit. Vlpianus instrumento fundi si uilla cultior sit scoparios accedere tradit. Antiquitas ut

ad instar scoparum: in amaram cænosi sucus cariẽ exolescunt. Nocte quadam paterfamilias qui pago proximo: tenebris illunæ caliginis impeditus: & hymbre nimio madefactus: atque ob id ab itinere directo cohibitus: ad hortum nostrum: iam fesso equo diuerterat: receptusq; comiter pro tempore: licet non delicato necessario tñ quietis subsidio remunerari benignum hospitem cupiens: pmittit ei de præsidiis suis: sese daturum: & frumenti & oliui aliquit: & amplius duos uini cados. Nec moratus meus dominus. sacculo & utribus uacuis secum apportatis: undæ spinæ meæ residens: ad sexagesimũ stadiũ pfectionẽ compat eo iã confecto uiæ spacio puenimus ad pdictos agros. ibiq; statim meum dominum comis hospes opipari prãdio pcicipat iam,

docet Augusti. dcam deuerrã coluit dictam a uerendo diminutiuum a scopa fit scopula quo utit columella. Deuerra Scopula
Cœnosi succus. Pro succi lutulenti. Plau. consimiliter dixit lectus concaluit locus, p lecti ueteres prelicenter declinationes immutabant apud quos senati pro senatus. Tumulti pro tumultus. uicti pro uictus & e contrario succus pro succi lectus pro lecti: & alia id genus sexcenta: facile reperies alibi. eadem formula dixit succum pro succorum. Exolescũt Euanescunt & quasi deperdito sapore degenerant. Illunæ caliginis: Illuna Illuna
caligo dicitur obscuritas noctis densa crassa tenebricosa quando cœlum est sine luna & quam nullus lunæ splẽdor illuminat: dicitur illuna & illunis ut ex Illunis nox
anima & exanimis. ex particula priuatiua in & luna dictione composita. Pli. in epistolis. nox nõ qualis illunis & nobilia: sed qualis in locis clausis lumine extincto. Cohibitus. Coercitus retardatus aberrans: sic olim cæsar dictator uia decessit diuq; errabundus tandẽ ad lucem p angustissimos tramites euasit reduitq; ad rectum iter. Comiter. Hilare lubenter: benigne comes homines: ut alibi Comiter
dictum est: benigni faciles suaues esse dicuntur: ut docet. M. T. in oratione pro Cornelio balbo. Pro Comis
tempore. Ratio temporis facit ut hospitium sordidum uideatur aliquando præciosum: ut panis unus esurienti datus maximi beneficii loco sit. Remunerari hospitem cupiens. Nihil est tam laudabile ut inquit uerissime. Seneca q̃ referre benemeritis gratiam honestissima contentio est beneficiis beneficia uincendi. in re referenda gratia imitari debemus agros fertiles: qui multo plus afferunt q̃ acceperunt: & nos quoq; beneficium reddere maiore mensura & remunerari decet. Maiores nostri scienter gratias ita pingebant: ut una aduersa duæ nos respicerent: sic docentes profectam a nobis gratiam duplicem reuerti debere & remunerationem largiori mensura esse rependendam. Qui tantum retulit quãtum accepit ingratus uideri potest: qui serit beneficium merere debet fructum. Turpe est beneficiis uinci ut Gratiæ
turpe reddere beneficium sine fenore sit nobis exemplar remunerationis Artoxerxes: qui mille dati duæ nos
cis: & phiala aurea remuneratus est rusticum a quo haustam manibus e flumine aquam pro munere respiciẽtes
re oblatam libens acceperat. nil aliud habens quod elargiret & n. beneficium non tam in eo qđ fit aut Liberalitas
datur consistit: q̃ in ipso dantis aio aut facientis. Alexander macedonum rex gloriari solebat a nullo se tas arto
beneficiis uictum sylla sepulchro suo inscribi iussit a nullo se amico beneficentia superatum: & nos p xerxis
uirili parte laboremus: ut merito possimus gloria a nullo nos in gratia referenda uictos esse quod fecit hic pater familias. hortulani hospitio comiter receptus: quin remunerari hospitem cupiens promisit se daturum affatim frumenti olei & uini: ut ita pro cæna & unius noctis hospitio annum uictum rependeret. in libello prouerbiorum rettulimus αντιπελαλγειν και αντιπελαργοσιν puerbio græco usurpari pro retributione beneficii & remuneratione quod a ciconiis dictum est: quæ inter aues prænoiant Antipelargosis
quæ parentes senio defectos: & remigio alaꝝ lassescentes educare ac succolare dicũtur. Vini cados.
Cadi uasa sunt quibus uina condunt. quod sat compertum est: ex lectione Virgilii ita scribentis. Vina Cadus
bonus quæ deinde cadis onerarat acestes. Hortensius ut inquit Varro cados amplius decem heredi reliquit. Oliui. Olei. oliuitatem & oleitatem ueteres posuerunt pro olei uindemia. oliuitatem dixit Plau. pro oliui. i. olei prouentu & copia sic scribens in pseudolo oliuitatem domi habere maximam. Sacculo Oliuitas
Ad frumentum recondendum. Vtribus. Ad oleum & uinum deportandum sunt. n. utres & uinarii Oliuitas
& olearii. Vnde spinæ. Sine strato iumentorio. Ad sexagesimum stadium. Stadium. c. xxv. nostros Stadium
efficit passus hoc est pedes: sexcentos. xxv. octaui pars est miliarii. Comis hospes. Paterfamilias quẽ comiter hospicio paulo ante hortulanus acceperat: qui comis dr̃ benignus suauis facilis: ut supra dixit. Opipari. Lauto & copioso. Antiqui opiparum dixerunt apparatum magnarum opum. Opiparus

his poculis mutuis altercātib⁹ mirabile ꝓrsus eue-
nit ostentum. Vna de cætera cohorte gallina ꝑ me-
diā cursitās areā: clamore genuino uelut ouū pare
re gestiēs ꝑsonabat: eā suus dn̄s intuens. o bona
inquit ancilla & satis fœcūda: q̄ multo iam tēpore:
nos quotidianis ꝑtubus saginasti: nūc etiā cogitas
ut uideo gustulū nobis ꝑ̄parare & heus iq̄t puer ca
lathū fetui gallinaceo distinatū angulo solito collo
cato: ita uti fuerat iussū, ꝓcurāte puero gallia cōsue
tæ lecticulæ spreto cubuli: an̄ ipsos pedes dn̄i pre-
matu᷑ sed magno ꝓrius futurum scrupulo ꝓdidit
partū: nō .n. ouū, qd' scius illud: sed pīnis: & ungui
bus & oculis & uoce ēt ꝑfectū edidit pullum q̄ ma-
trē suā cōtinuo cœpit comitari. Nec eo secius lōge

His altercātibus. Vicissim se prouocantibus ad pocula haurienda. M. T. in uerrinis fit sermo iq̄t inter
Poscunt ꝓuocant
eos & iuitatio ut græco more biberet. hospes hortabat poscūt maioribus poculis. pedianus ascōius doctis
simus interpres poscunt inquit pro ꝓuocant intelligendū est: ut sit sensus ꝓuocant se inuicē. itidē ex-
ponit Nonius. in hoc quoq; loco accipiendū est eodē intellectu: his altercantibus. ut. s. significet illos ꝓ
uocasse sese inuicē ad bibēdū. & alte᷑ alteri mutuis poculis in alteratione uinaria annuisse. Vna de
cohorte gallina. Cohortē dicimus sepimentū. intra qd' gallinæ conclusæ pascunt. inde cohortalis gal-
lina columellæ dicta q̄ uulgo: per oīs
fere uillas cōspicit. idē ꝑcipit cohors ꝓ
quā uagant gallinæ nō tā stercore q̄ uli
gine careat. M. V. cohortes in fundo ma
Cohortalis gallina
gno duas faciūdas eē cēset li. i. de re ru
stica ubi indicat nō tā usui gallinis q̄ ēt
pecudibus cohortes exedificari: est aūt
dictio cohortis mōtriū mō dua᷑ syl-
laba᷑ apd' poetas. Oui. abstulerat mul
Ornithotrophion
tas illa cohortis aues. Mar. accipe cortis
aues græci cohortalē officinā uocāt or-
ni thotrophion a gallinis pascendis.
Pꝛpare
Glociens
Genuino. Ingenito insito innato pi-
pareāt galline ꝓprie dn̄r sicut grunire
peculiare ē porco᷑ balare ouiū. M. V.
mugit bos: ouis balat: equi hiniūt: Gal
lina pipar columella glociētes gallinas
uocat. q̄ oua incubāt. idē de pollucinis:
loquēs: iq̄t aīaduertat an pulli rostellis
oua ꝓcuderit & auscultet si pipiāt pro
ostēto āt duci si gallina cecierit testis ē
Terē. qui in phormiōe inter monstra & hoc memorat: gallina: cecinit: interdixit ariolus. exponit Dōa
tus obstetricū esse obseruationē in qua domo gallina canat. Quotidianis ꝑtubus Gallinæ ut auctor
est Pli. in. x. quotidie pariunt: aliquæ bis die: aliquæ in tm̄ ut effetæ moriāt. Hadriāis laus maxima ex
Hadriāæ gallinæ generose
Aristotele hoc totū plinianū ut pleraq; alia trāspositū ē: q̄⁹ in sexto de aīalibus uolumine sic refert. Ha
drianæ gallinæ paruo qdē sunt corpe sed quotidie pariūt: ferociūt tn̄: & pullos sæpe iterimūt nōnul
le e cohortalibus bis die pariūt. iā aliq̄ in tn̄ copiæ ꝓuenerūt ut effetæ breui morerent Albertus magnus
Error alberti magni
aristotelis simia nō tā uerba aristotelica pēsitās q̄ sensa ꝑpēdēs hallucinat. qui in sexm de aīalibus li. &
ipse scribens de ouis galli na᷑. sic inq̄t q̄dā sunt galline quotidiæ pariētes q̄ adriani regis uocant credi-
dit albertus adrianas gallinas dici ab adriano rege q post aristotelē magno interuallo imo post pliniū
Rōæ īpaui rcū adrianæ gallinæ ab adria italiæ ciuitate nomē acceperint peccat subinde talibus ī rebus
ille alioq magnus phs q dū cælestia contēplat: q̄ sunt an̄ pedes: nō spectat cui' cōtingit qd' thaleti mile-
sio q fert cū domo exiret spectando᷑ siderū cā in subiectā foueā decidisse. hinc illud false dictum
emanauit: Quod ē an̄ pedes nō spectat cœli scrutat plagas: sed ut ad rē redeamus fecū da nimi᷑ & bo
na ancila illa gallia ē dicēda: q̄ quotidie parit q̄ quotidiāis ouis dn̄m sagiat. iuuencæ galinæ plura q̄ ue-
teres pariunt: sed minora quædam gallinæ omnia gemina oua pariunt: hoc est geminos uitellos habē-
tia: & geminos interdū excludunt. ut Cor. Celsus auctor est: alterum maiorem alioqui negant omnio
geminos excludi. Gustulum. pro gustulo & ientaculo matutino multis sūt oua sorbilia: quo gustu
Thales lapsus in foueam
lo nihil me iudice est iucundius & nullus est alius cibus qui alat neq; honoret. simulq; uini usum & ci-
bi præbeat. luteū oui sic. n. a plinio dr̄ uitellus deuoratum liquidum ita ut dentibus non attingatur:
prodest tussientibus thoracis distillationibus faucium scabriciæ. Ouū du᷑. ut scribit Cor. Celsus ua-
Oua gemina
lentissimæ materiæ est molle uel sorbile imbecilissimæ. idē oua sorbila inter euchyla numerat: hoc ē
boni succi cibaria. Puer. O minister. Calathum collocato. Colloca inquito puer uasculum uimi
Luteum oui
neum ad ouum fetificātis gallinæ excipiēdū: in gallinariis disponi solēt alueoli lignei & cistulæ uimi
neæ. qbus ꝓ cubilibus gallinæ utunt in hisq; fetificāt. ideoq; ut ꝑcipit columella mundissimis paleis &
stramentis debent esse gallinarum constrata cubilia. Consuetæ lecticulæ. Idest cum noluisset soli-
tum cubile: & quasi lecticulā petere in qua consueuerat molliter cubans oua parere. Prematurum
prodidit partum. Signat gallinā peperisse. neq; ex oui icubatu: sed repēte pullū ꝓsiluisse: qd' sane mon-
strificū fuit & di᷑: nam cū gallina sit ex genere ouiparo debet prius parere ouū mox ex rupro putami
Oua euchyla
ne oui pullū excludere. qui partus est naturalis. nunc fetura ꝑpostera peperit pullum absolutū. Ouo᷑
mentio submonet me ut nobiliū scripto᷑ discordes sentētias super ouis hoc potissimū in loco ꝓpen
Ex ouis rotundis fœminæ
damus. Columella ex ouis acutissimis longissimisque gigni mares ex rotundissimis fœminas tradit.
Columellæ adstipulatur Plinius noster in. x. fœminā inquit edunt quæ rotunda gignit. reliqua mare
hoc idem sentire uidet & Oratius Flaccus. qui in sermonibus probans, oua oblōga ait nāq; maré coh-

beut callosa uitellū: q̄ saporis quoq; gratioris eē putat: & hæc nostri inter se cōcinnētes ꝑdiderūt Atten de quæso reliqua. Albertus ille magnus mirandusq; in physicis rebus sic scribit in. vi. de aīalibus. Dicit Aristoteles ꝙ oua longa & acuta ꝓducunt mares: rotunda fœminas: & hoc est falsum oino: & uitium: fuit ex scriptura pueria & nō ex dictis phi pp qđ dicit Auicena: ꝙ ex rotūdis & breuibus ouis ꝓducūt mares & galli ex longis āt & acutis ouis ꝓducunt gallinæ: & hoc concordat cū experientia: quā nos in ouis experti sumus & cū rōne hactenus Albertus magnus ex cuius uerbis colligimus codices Aristote-

maius ostentū & quod merito phorrescerēt: exoriť sub ipsa. n. mēsa: q̄ reliqas prādii gere bat terra dehiscēs imitꝰ largissimꝰ emicuit fōs sanguis hic resultātes uberiꝰ æ guttæ mensam cruore pspgunt: ipsoq; illo monumēto: quo stupore defixi mirantur ac trepidant diuina ꝑsagia. cōcurrit unus e cella uinaria: nūciās oē uinū qđ olim diffusum fuerat in oībus doliis feruēti calore & prorsus ut igni copioso subdi

lis tpe ipsius Alberti & congruisse cū lĩnia Plinii & Columellæ super ouis ꝓgenerantibus fœminas & mares. & ita ego opinor Aristotelē scripsisse & pliniū q Aristotelis quasi īterpres est luculentus in natura maximæ aialiū id ex ipso mutuatū esse nec credo Alberto uitiatos esse codices Aristotelicos. & si experientia euidenter ostenderet ex rotundis ouis mares ex acutis fœminas gigni igitur ut parerga ista concludamus sensit aristoteles & scripsit ex rotundis ꝓgenerari fœminas ex acuminatis mares. idem columella. Plini. Ora. sensere scripsereq; aristotelē secuti. Nūc uero in lib. aristotelis sexto legiť ꝓut correxit albertus: magnus ne magister discipula diffidere uideať sed uetus aristotelica lectio est illa quā uitiatā dixit al tus quā secutus est Pli. ne nostros inscitiæ arcessamus aut incuriæ an uero experientia reclamet gallina rius sup hoc est cōsulendus mō nobis cōstet aristotelē fuisse in ea heresi ut ex acutis ouis mares gigni crederet ne Pli. aristotelicus ab aristotele deuius uideať: ne columella oīs uillicationis consultissimus in re uilatica lapsus iudiceť. Ratio uero quā affert albertus ex auctoritate auicennæ: ꝙ ex ouis rotūdis mares ꝓducanť: haud quaq̄ a nobis refellenda est. Dii. n. mentē meliorē mihi: q̄ ut aduersus tñi in phia uige hiscere audeā: sed philosophicas phisicasq; hasce rationes phisici phi discutiant. Trutineť exanīment. Nobis satis est si q̄ historica sunt uendicamus. Maius ostentum. Ostentum labeo diffinit eē cōtra naturā Cuiusq; rei genitum factumq;. Duo autem sunt ut inquit Vlpianus genera ostentorum unū quotiens quid contra naturam nascitur: utputa Tribus manibus forte aut pedibus aut qua alia pte corporis quæ naturæ contraria est: alterum cum quid prodigiosum uidetur. ostenta autem dicūtur ut Cicero & diuus Augustinus docent ab ostendendo: quia ostendunt aliquid futurū sicut monstra qa mōstrant & prodigia: quia prædicunt: alias ostentum: ut sæpe diximus participium est. qđ sinificat ostēratum. M. Cato ager oleto conserundo qui in uentum fauonium spectabit & soli ostentus erit alius bonus nullus erit. Reliquias prandii. Scribit plutarchus in problematis quod mēsam uacuam tolli nō sinebant: sed cum adhuc aliquæ reliquiæ superessent: ita interpretantes aliquid semper in futurum de eo quod nunc adest relinqui oportere: & per hodiernum diem crastini meminisse: an quod urbanum & ellegans putarent comprimere appetitum: & præsentis præparatisq; cibariis abstinere: an potius qđ nihil sacrum inane ac uacuum relinqui oportet mensa autem sacra est. Imitus. Aduerbium est: ab imo deriuatum quod significat in imo intra profunda & interiora terræ uiscera: sicut pœnitus pene in tus dicitur. Fons sanguinis. Augusti cæsaris principatu Romæ transtyberim e taberna meritoria oleū terra erupit: fluxitq; toto die sine intermissione significans xpi gratiam ex gentibus ostentum autem: uidetur maximum fuisse fons sanguinis terra dehiscente prorumpens: sicut inter prodigia apud antiquos habebatur quotiens nunciabatur sanguine pluisse: & carne phisici nullum protentum esse autumant: si sanguineus hymber: aut fons sanguinis exiluisset aut fluuius atratus profluxisset: asserentes nihil fieri posse sine causa: nec enim inquiunt sanguis ille uerus est: qui nisi ex corpore esse non potest sed decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena maxime potest sanguini similis esse: & ita cuncta referunt ad causas naturales quas qui ad liquidum noscere potuit fœlix est: ut canit. poeta: uerum ut inquit Pli. noster multa sunt in naturæ maiestate abdita adhuc nobis incomperta. Præsagia. Quæ græci prognostica dicunt nostri præsagia appellant præsagare est futura ante præscire inde plagatio: & præsagia auctor. M. T. in primo de diuinatione. Diffusum. Vina proprie diffundi dicuntur quando defecata indoliis conduntur. Pli. in. xiiii. Vina inquit diffundi solita apparet. Vina defecari atq; diffundi higinus suadet, post confectam brumam: sic iurisconsulti sic scriptores oēs uina diffusa nominant. Oratius uina bibes iterum Tauro diffusa. Iuuenalis ipse capillato diffusum consule potat. Dolius. Vasa uinaria sunt quod nullus ignorat illud annotandum quod memorat iulianus iurisconsultus qui scribit uasa uinaria ꝓprie esse uasa torcularia aūt & serias tandiu in ea causa esse q̄diu uinum habeant cum sine uino esse desierint in eo numero non esse qm̄ ad alium usum transferri possunt: uelu ti si frumentū in his recondatur. Rebullire. Prodigii loco & hoc fuit quod uina: quæ iam pridem feruere desierant indoliis condita tūc repēte rebullirent: nō aliter q̄ si ignis copiosus subditus fuisset musti feruor primus & naturalis none ferme diebus ut pluritiū peragiť mox deferuescit: auctor Pli.

Sententia alberti magni peniitara Super ouis rotūdis & acutis

Ostentū

Ostētus soli

Mensa uacua nō relinquitur

Imitatus

Oleū fluxit e taberna

Sanguineus Fluuius

Prognostica

Presagia

Diffundi uina post brumā

Vasa uinaria

Mustella necat basiliscum. Ictides. Auspiciũ mustelle.

Mustella. Aliud p̄sagiũ qd̄.s.mustella serpentē peremisset:& pereptũ mordicus traheret:cũ contra potius debuisset a serpente mustella enecari trahiq;.Pli.Solinus:cæteri.p̄diderũt mustellarum uirus: esse exitio basiliscis:q̄ & ipsi mustellas necant simul odore:Cõmoriunt q;:& naturæ pugnã cõficiunt. Mustellaꝝ duo sunt gnã alteꝝ siluestre:alteꝝ domesticũ:græci uocant ictidas hæc ãt q̄ in nr̄is dõibus: oberrat & catullos suos:ut inqt Cice.quotidie trãsfert mutatq; sedē:serpentes.p̄seqt̃ uulgo receptum est mustellã dira portēdere.si uiatori iter iterruperit.apud plautũ in sticho parasitus.p auspicio optimo accipit q̄ mustella murē abstulit mox cũ parasitatio paꝝ.p̄spere.p̄cederet dãnans: auguriũ mustellæ inqt.Certũ est mustellæ post hac nũq̄ credere:nã incertiorē nullã no ui bestiã.quin & ipsa decies in die mutat lo cũ.

Forinsecus

Forinsecus.Foras aduerbiũ est eadem formula dictũ qua extrisecus.Apud terētiũ promõstro est anguis p̄ impluuiũ decidens de tegulis.

Mixꝫ de rana

Virēs ranula.Est pacua rana i arũdinetis & herbis maxime uiuens mura ac si ne uoce uiridis:q̄ si forte hauriat̃ uentres bonũ distendit auctor Plini.in.xxxii.annotandũ est obiter qd̄ tradit democritus siquis ex trahat ranæ uiuenti linguã & eã iponat supra cordis palpitationē mulieri dormienti:qcũq; interrogauerit.uera responsuram.Addũt magi arundini trãfixa ranæ natura p̄ os si surculus in menstruis defigat̃ a marito adulteꝝ te diũ fieri:q̄ si uera sunt multo utiliores uitæ existimant̃ ranæ q̄ leges.Signũ est tēpestatis & pluuiæ coaxatio ranaꝝ.cũ ultra solitũ: uocales sunt hinc scitũ illud.M.T.ex epistolis ad atticũ pluuias metuo ranæ ρητορευσιν .i.rhetoricant̃.hoc est canoræ sunt:& instar oratoris uocales:q̄ quidē res pluuias p̄sagar.

Ranæ rhetoricantur. Echasis

Strãgulauit.Oia hæc nimiꝝ.p̄digiosa mõstrificaq; sunt qd̄ mustella serpentē mordicus traxerit:qd̄ rana uiridis ex ore cãis pastoralis exilierit:qd̄ canem uastum formidandumq; aries uno morsu strangulauerit. Deiecerant aĩos.Afflixerãt.& stupore attonitos aĩos effecerant:ut ignari cēnt incertiq; quid potissimum esset expiendum græce εκστασισ dicit̃ mentis excessus:quem nostri p̄udorem interpretantur:in psalmis ubi ait.p̄pheta.εντηεκστασει Transtulit Hieronymus in excessu mentis meæ aliter in stupore:& admiratione mea.

Electio bidētiũ. Iniuges hostiæ. Animalis hostia. Postremissimus. Color uirtutis

Qualibus hostiis. Utrum .s.maioribus an minoribus:nam quædam p̄digia procurare prisci solebant maioribus hostiis quædam minoribus partim etiam lactentibus:Liui.decretum est:ut ea.p̄digia partim minoribus hostiis p̄tim lactētibus.p̄curarent̃ hoc idē sæpe apd̄ eundē p̄terea in eligēdis bidentibus cauebatur ne haberent caudam aculeatam.nec linguã nigrã nec aurē fissam.p̄babãt & iniuges hostiæ hoc est quæ nunq̄ domitæ ac iugo subditæ fuissent.hinc eximiæ & egregiæ uictimæ uocabulum in sacrificiis non tam poeticum epitheton:q̄ sacerdotale nomen est adde & illud.quod hostias quasdam aiales uocabant:quarum sola aĩa deo sactabatur. Torpidis.Attonitis stupentibus:& quodam animi simul & corporis torpore defixis. Postremas clades.Pessimas.s.& exitiales.Caius grachus postremissimum dixit intelligi uolens pessimum & postremæ conditionis:ac loci. Adultis tribus liberis:uidetur alludere ad ius trium natorum.quo immunitate donabantur:tanq̄ numerus trium liberorum foret plenissimus:Plato in legibus numeꝝ liberoꝝ ex duobus absolutum esse perfectumq; autumat masculo.s.& fœmina. Verecundia præditis:Laus probissimorum filioꝝ.ut eruditi essent & uerecundi:est.n.uerecũdia optimũ i adolescēte signũ & uirtutis color:ut dicere solebat cynicus Diogenes

to rebullire. Visa ē interea mustella mortuũ serpentem forinsecus mordicus attrahens:& de ore pastoricii causis:uirens exiluit ranula: ipsumque canem:qui proximus consistebat aries appetitum unico morsu strangulauit.

Hæc tot & talia ingenti pauore dñi illius & familiæ totius:ad extremũ stuporē deiecerant aĩos qd prius q̄due posterius qd magis:qd minus numinũ cœlestiũ leniēdis minis:quot:& qualib⁹.p̄curaret̃ hostiis.Adhuc oĩbus expectatiõe teterriæ formidinis torpidis accurrit qdē seruulus:magnas:& postrẽas dño illi fũdoꝝ clades anuncians.Nãq; is adultis tribus liberis:doctrina ĩstructis:& uerecũdia p̄ditis uiuebat gloriosus.His adolescētibus erat cũ quodã paupe:modicæ casulæ dño uetus famĩliaritas.At.n.casulæ puule ↄterminos magnos & beatos agros possidebat uicĩus potēs:& diues & iuuēis & .p̄sapie maioꝝ gloria male utēs

cus Diogenes:& memorat seneca. Cōtra senē ex eo nemo laudat φ sit uerecundus: quoniam ut inquit Aristoteles in quarto ethicoꝝ nō senili ætati conuenit uerecundia; sed iuuenili. proinde laudamus ex iuuenibus uerecundos. cū seniorē nemo ex eo probet. qđ sit uerecūdus. Plautinus pater inquit. decet uerecūdū eē adolescētē argyrippe: ipudentia & iuerecūdia nullā habēt cū uirtute cōmertiū: q̄uis iter dū inuerecūdia lucrosa sit qbusdā. qui oris pduri sunt: & frontē pfricuerūt. puerbiū est apud græcos ισος κατα... Dea est ipudētia. De his q ob iuerecūdia quādā & ipudētiā utilitati consulunt. auctor est Theophrastus. υβρεως και αναιδειας παρα τοις αθηναιοις ειναι βωμους. i. contumeliæ & ipudentiæ atheniēsis eē aras: & fana. qđ ut uitiosum iprobat. M. Tullius cū uirtutes nō uitia dceat consecrare.

Dea ipudentia

Ara cōtumeliæ

pollensq; factióibus. & cūcta facile faciēs i ciuitate hostili modo uicini tēuis icursabat pauperiem: pecua trucidādo boues abigēdo: fruges adhuc imaturas obterēdo: Iamq; tota frugalitate spoliatū. ipsis ẽ glebulis exterminaꝛ gestiebat: finiūq; iani cōmota questione terrā totam sibi uenditabat. Tūc agrestis: uerecūdus alioqn: auaritia diuitis iā spoliatus

Pollens factionibus: & ad deuitias quas antiqui factiones dixere. & ad clientum sequelam referri potest. Tales autem sunt formidandi: cum non parere legibus sed imperare didicerint. Vicini tenuis. laudāt annales Pompeium uel ex hoc magni cognomento dignissimum. quod nunq̄ agrū cōterminū: nunq̄ uicini fundū mercatus sit. Contra insectatur Oratius Flaccus: cos diuites. qui uicinos pauperes reuulso termino fundis exturbant: & laribus expellunt: qui diuitias mutilas eē existimāt & mācas nisi uicini agellus accesserit: sic enim scribit in secundo carminum. Quid quod usq; proximos reuellis agri terminos: & ultra limites cliētum salis auarus: pellitur paternos in sinu ferens deos: & uxor & uir sordidosq; natos: Idem in sermonibus taxat uotum illud cupidoꝝ. O si angulus iste proximus accedat: qui nunc denormat agellum. Quintilianus in ea declamatione: quæ iscribiꝛ apes pauperis: inducit pauperem de uicino diuite: & pollente opibus sic quærentem. Quot ciues pascebat nunc diuitis unus hortus: postq̄ proximos quosq; reuellendo terminos agros locopletis latius inundauit: æquatæ solo uillæ. & excisa patria sacra: & cum coniugibus paruisq; liberis respectantes patrium larem: migrauerunt ueteres coloni. Et late solitudinis indiscreta unitas facta est. hæc Quintilianus: Et profecto mala res est. uicinus malus. ut inquit hesiodus. πημα κακος γειτων. Columella đ uicini iprobitate cōqueritur. multi ppter iniuriam uicinorum sedes suas profugerunt: sic pelasgi. sicisculi. sic aborigenes. patrium solum relinquere. quia malos uicinos ferre nō poterāt. Iure igitur. M. Portius Cato talē pestē uitādā censuit pmonēs paraturos agrum. ante oīa intueri debere uicinū: & quo pacto cōterminí uiuant. hinc scitū illud Themistoclis qui cū fundū uēderet. pconē iussit pclamare. γειτονα χρηστον εχει. i. uicinū bonum habet: tanq̄ ex uicini bonitate ager uendibilior censeretur. Pauperiē. significāter locutus. nā ut supra diximus: pauperies est imunda. paupertas est honesta. pauperies merito uitanda. pauptas appetēda Oratius magnū pauperies. obprobriū iubet quiduis & facere pati. Pecua. Pecora declinatio prisca: ut ante iam diximus. Boues abigendo. In hanc sententiā sic refert satyricus poeta. Nocte boues macri lassoque famellica collo Armēta ad uirides huius mittuntur aristas. Nec prius inde domum: q̄ tota noualia sæuos in uentres abeant ut credas falcibus actum. dicere uix possis q̄ multi talia plorent. & quot uenales iniuria fecerit agros.

Malum uicinus malus

Scitū themistoclis

Frugalitate spoliatum. Attende noue quidem positum. sed eleganter frugalitate p frugibus. & frugum messe sic oleitas pro olei uindemia ponitur: alias frugalitatem dicimus temperantiam parcitatē quæ ut Augustinus & Cicero testantur mater est uirtutū omniū. sicut nequitia uitioꝝ. De frugalitate & qui dicanꝛ frugi copiosissime scripsimus in cōmētario tertio Tusculanaꝝ. De frugare uerbum ē uetus. quod significat segetes semente frugū priuare neq; ad legitimā sationis mensurā saturare. & ita lego illud catonianū. segetē ne defruges: nam id ifœlix est: quod uulgo legiꝛ defrudet: p defraudet. sed Catoni uerboꝝ priscorū retinentissimo. Conuenit priscum uerbum defruget oppido q̄ decenter. Astipulatur huic nostræ emendationi. & Plinius noster his uerbis quæ ex octauodecimo subscripsi huc pertinet oraculum illud magnopere custodiēdū Segetē ne defruges. Finium qstione Titulus est apud iurisconsultos. Finium regundoꝝ. quod iudicium pertinet ad prædia rustica. Iudici finium regundoꝝ pemittitur: ut ubi nō possit dirimere fines a iudicatione cōtrouersiam dirimat. Vbi autē fines confusi sunt: p mensorē termini iubentur declarari. Vēdicabat. usurpabat: petebat ut suam titulus est apud iurisconsultos de rei uendicatione. ubi docet Vlpianus quod actio uendicationis habet locū in omnibus rebus mobilibus. tā animalibus q̄ in his quæ aīa carent. & in his quæ solo continēꝛ uindiciæ appellantur res: eæ de quibus est cōtrouersia: Seruius Sulpitius uindicias dicit a itab eo φ ui dicanꝛ res ex controuersia de uindicus: quas brutus & decem uiri lege decreuerunt secundum libertatē: Liuius in tertio & iurisconsulti uolumine primo digestoꝝ commeminerunt: ubi acursius indocte perperāq; exponit uindicias dici sententias a uindicio a seruo quæ sunt meræ nugæ. Tu expone uindicias pro rebus de quibus est controuersia: quæ quādiu sunt in controuersia. & sub iudice debent esse in conditione libertatis honestiore: exempli causa controuersia ē de libero hoīe; quem quispiā asse

Frugalitas

Defrugare

Segetē ne defruges

Vendicatio

Vīdiciæ

ut suo saltem sepulchro paternum retineret solum: amicos plurimos ad demonstrationem finium trepidans eximie corrogarat: aderant: inter alios: tres illi fratres cladibus amici q̃tulum ferentes auxiliũ: nec tamen ille uesanus: tantillum præsentia multorum ciuiũ territus: uel etiam confusus: licet non rapinis: saltem uerbis: temperare uoluit. Sed illis clementer expostulãtibus: feruidosq; eius mores blãdicis permulcẽtibus: repente suam sororumq; carorum salutem: q̃ sanctissime adiutans: adseuerat: parui se pendere totam mediatorum presentiã: deniq; uicinum illum auriculis per suos seruulos sublatum: de causa. longissime: statimq; proiectum iri. Quo dicto insignis ĩdignatio totos audientiũ pertẽptauit aĩos. Tũc unus e tribus fratrib9 ĩcõtanter & paulo liberius respõdit: frustra eum suis opibus confisum tyrannicam superbiam comminari. cum alioquin paupes ẽt liberali legum psidio: de insolẽtia locupletium consueuerint uindicari. Quod oleum flammæ: qd sulfur incẽdio: qd flagellum furiæ: hoc & iste sermo truculẽtiæ homis nutrimento fuit. Iãq; ad extremã insaniã uecors: suspẽdiũ sese: & totis illis: & ipsis legibus mãdare pclamans:

rit in seruitutẽ: ex lege uindiciaꝝ debet hic esse in libertate tãtisper: donec sententia iudiciũ pronunciatũ fuerit liber sit an seruus: lis uindiciaꝝ est: ut Asconii uerbis utar cũ litigatur de ea re: cuius apud

Lis uindi ciarum ptorẽ incertũ est: quis dbeat esse possessor: & ideo qui eã tenet dat pdẽ litis uindiciaꝝ aduersario suo quo illi satisfaciat nihil se deterius ĩ possessiõe futuꝝ. de qua iurgiu esset. Vt sepulchro paternum solũ retineret. Lex. xii. tabulaꝝ: uetat cadauera ĩ urbibus sepeliri: uerba legis hæc sunt. ĩ urbe ne sepe-

In urbe ne sepeli to lito: neue urito. Decretũ quoq; collegio põtificũ est. nõ esse ius ĩ loco publico fieri sepulchrum: ĩ agris sepeliebãt. Diuus Adrianus pœnã statuit quadraginta aureorum in eos qui in ciuitate sepulchrũ faciũt: cuius ei meminit Vlpianus. Titulo de sepulchro uiolato. ubi Põponius quoq; sic scribit utimur eo iure. ut dominis fũdoꝝ. In quibus sepulchra fecerunt etiam post uenditos fũdos adeũdorum sepulchroꝝ sit ius: quin etiã titulo de religiosis. ut refert Vlpianus si quis sepulchrũ habeat: uiã ãt ad sepulchrũ nõ habeat: & a uicino ire phibeat: Imperator Antõinus rescripsit iter ad sepulchrũ peti præcatio: & cõcedi solere: ut quotiẽs nõ debetur: ĩpetretur ab eo qui fundũ adiunctũ habeat. Itẽ titulo si seruitus uendicetur: Idẽ Vlpianus auctor est q̃ uiam ad sepulchrum in prædiis possimus uẽdicare. Seruius grãmaticus in. xi. cõmẽtario refert antiquã consuetudinẽ fuisse. ut in ciuitate sepelirentur. qd postea inquit duillio cõsule senatus prohibuit & legauit ne quis in urbe sepeliretur. Corrogarat. simul rogauerat. Coegerat. Quãtulum modicu aliquantulũ. Tãtillum. Minimũ aduerbiũ est. Clemẽter expostulãtibus. Cum ueī boꝝ moderatione: & modestia accusantibus: locutus est significanter & proprie: nã expostulare est queri. & expostulatio

Tantillũ est q̃rela apud illum ipsum. qui peccauerit: postulare uero & postulatio d illo apud. Mores pmulcentibus. iuxta illud Solomõis sermo mollis frangit irã. sermo durus suscitat

Expostu latio furorẽ. Mediatoꝝ. Attẽde mediatores dici ab Apul. pro conciliatores ĩtercessoresq; notissimo signi

Postula tio ficatu: quæ dictio frequẽs est ecclesiasticis scriptoribus: rarissima illis priscis. q̃bus nullũ nisi emacula

Media tores tũ nitidũ tersum uerbũ est. græco uocabulo pxoneta appellatur mediator in pecũia locãda qq; inter ponit inter emptorẽ & uenditorẽ: quã dictionẽ nostri latinitate donauerunt: adeo ut notius sit uerbũ

Proxone ta græcũ q̃ latinũ. nã q sit qq; dicat pxoneta sciũt oẽs. Qui uero sit pararius ppauci nouerũt: est aũt pararius latino uocabulo idem qd pxoneta: Seneca in secũdo de beneficiis: qdã uolunt noĩ a secũ fieri.

Pararius nec interponi pararios nec signatores aduocari. Adseuerat. Affirmat. Incõtanter sine cõtatiõe & mora. Liberali legũ psidio. Libro prio digestoꝝ si qs inqt Vlpianus p potẽtiã aduersarii nõ inueniret se aduocatũ dicit: oportebit pconsulẽ dare aduocatũ: opprimi n aliquẽ p aduersarii sui potẽtiam nõ oportet oĩbus tã infirmitatibus q̃ sumatibus psidio legũ par libertas eẽ dbet: & æquũ ius. Hic apd Liuiũ adolescẽtuli more regio & solutiore uiuere assueti. qtunt leges rẽ surdã inexorabilem esse sa-

Liberale iudicium lubriorẽ melioreq; iopi q̃ potẽti nihil laxamẽti nec ueniæ hẽre si modũ excesseris. Liberali aũt psidio

Oleum flammæ fomes dixit utẽs uocabulo legali: siqdẽ titulus est ap iurisc̃õsultos de liberali cã. in quo de libertate. & assertione p necessariis psonis litigare pmittit. Itẽ liberale iudiciũ appellãt: qd daẽ ĩ cã libertatis asserendæ. Quod oleũ flãmæ. sicut oleũ flãmæ fomẽtũ est. sicut sulphur ignis ĩcẽtiuũ: sicut flagellũ in manu furiæ irritamẽtũ ẽ furoris. ita sermo iuuenilis fuit nutrimẽto ad feritatẽ truculẽtiãq; hoĩs tyrãnici excitãdã: oleũ aũt ĩ tm̃ ẽ alimẽtũ flãmæ: ut ligna amurca olei macerata ardere sine fumo Cato: Plinius q; pdiderint. sulphur quoq; rẽ eẽ igni cognatã nullus ignorat. furiæ uero apud poetas flagello armãt ut accicta flagello tisiphone. in hãc sñiam Oratius. hoc ẽ oleũ adde camino. Suspẽdiũ legibus. Verbũ hoĩs truculẽti & insolentis: qui legibus hoĩbusq; p cõtemptũ mãdat: ut se suspendant: q. n. dicit su

spende

pende leges hic nimiꝝ denotat se leges flocci nō facere. Plautus: uade & suspende te. Lex ut inquit pi- Lex regi
darus regina omnium est & domina cui oēs mortales obseq par est: perinde ac deo. Impossibile est: ut na oium
Plauto sapientissime scribit: illā rē publicā bene gubernari posse: i qua lex nō iperat. Duæ sunt syllabæ
iter se inimicæ atq; dissidētes. q eodē cōtubernio una eē nō possunt: uidelicet Ius & Vis. ubi eni domi- Ius
naf uis cōculcari ius necesse est. ubi aūt ius pollet ui propelli atq; exterminari constat. hic ergo ipotens Vis
& tyrānicus ius iprobās uim adamās legi suspēdiū minitabaf ad uim ipotētiamq; conuersus: & ꝓfecto

canes pastoricios: uillaticos: feros atq; imanes: ad-
suctos abiecta per agros exiccarī cadauera: preterea
etiam traseuntium uiatoꝝ passibus morsibus alū-
natos laxari: atq; in eoꝝ exitium inhortatos: imitti
precepit: qui simul signo solito pastoꝝ incensi: atq;
inflāmati sunt: furiosa rabie conciti: & latratibus
etiam absonis horribiles: cunti hoies: eosq; uariis
aggressi uulneribus distrahūt: ac lacerāt: nec fugiē
tibus saltem cōpescunt. sed eo magis irritatiores se
quuntur. Tunc inter cōfertā trepidæ multitudinis
stragē e tribus iunior offenso lapide: atq; obtunsis
digitis: terre prosternitur: sæuisq; illis: ac ferocissi-
mis canibus instruit nefariam dapen. protinus eni
nacti predam iacentem miserum illum adolescentē
frustatim discerpunt. atque ut eius lætalem ulula-
tū cognouere cæteri fratres: accurrūt mœsti suppe
tias. obuolutisq; lacinia leuis manibus lapidū cre-
bris iactibus: ꝓpugnare fratri: atq; abigere canes
aggrediūf: nec tamē eoꝝ ferociā: uel cōterere: uel
expugnare potuere. qppe cū miserrimus adolescēs
ultima uoce prolata: uindicarēt de pollutissimo di-
uite mortē fratris iunioris: illico laniatus iterisset.
Tūc reliq fratres: non tā hercules despata: q ultro

ut olim dixit sapiens ille philosophus
leges iterdū similes sunt telis araniaꝝ Leges ut
atq; cassiculis: quibus infirmæ bestio- telæ ara
læ iplicantur: ualidiores trāsmittunf. nearum
leges capiunt & mulctant imbecillos ac
miseros quas opulenti percūpunt: eis-
q; ut ait iste suspēdiū mandāt & laqū.
Canes pastoricios. M. Varro & Co-
lumella precipiunt pastorales & uilla
ticos canes eligi oportere magnitudie
ampla uasti latratus: crassis ceruicibus
ac collo: cruribus rectis ac potius uaris
q uaciis. dicuntur autē crura uara. M.
Varroni itrorsum retorta: qualia sūt
pumilionū. uaris contrarii sūt uaciæ:
quoꝝ pedes deprauati diuaricātur ge Crura ua
nibus contiguis: Varoꝝ & uaciaꝝ mē rauacia
tio est frequens apud scriptores. & in li
bris de analogia apud Eūdem Varro
nē scriptū est: siquis pueroꝝ ꝑ delirias
pedes male ponere atque imitari ua-
tias cœperit: hos corrigi oportere si cō
cidat Feros. In oibus aialibus cuiuscū-
q; generis ullū est placidū eiusdē inue
nīf & feꝝ: utpote cū hosum etiā silue-
strium genera extent: Aristotele & Pli.
auctoribus. Passibus. purior lectio
est si legas passim. Alumnatos. edu- Ferum
catos alitos nutritos. Laxari. solutis
uinculis imitti. Portius Cato: oportet Placidū
inquit Canes iterdiu clausos eē: ut no
ctu uigilātiores & acriores sint: Colu
mel. ꝓcipit uillaticos cāes seueros parā

dos eē: ut semp excādescāt in exteros. Latratibus absonis. Horrēdis ac uastis: horribili .n. fremitu: & ua
sto latratu eligēdus est cāis pastoricius: apud Ouidium cāis noiatus est hylactor uidelicet a latratu. nā
ὑλακτέω. uerbū græcū est qd' significat latro. ꝓcipit Collumella. ne nominibus lōgissimis appellenf
canes: quo celerius qsq; uocatus exaudiat: sicut latinū canis uocabulū est ferox: græcū scylax. dr̄ autē Hylactor
σκύλαξ græce Catulus. Offenso lapidi Cū lapidi pedē incussisset. ipegissetq;. obiere. ut Plin. inquit
Emylius lepidus icusso police limini cubiculi: & aufidius cum egressus i senatum iret offenso pede in
comitio: omīosum credidit antiquitas in egressu domus offendere pedē ad limē. hinc illud poeticū
omnia sunt aliq.d. nā cū discere uellet. ad limē digitos cōstitit icta nape. Obtūsis digitis. ex ictu lapi
dis retōsis: & cū cruciatu oblisis. Nephariam dapē. qd intelligi uelit. ꝑ nephariā dapem statim sub-
didit dicens humanis carnibus pastos eē canes pinde quasi essent anthropophagi. sic enim appellantur
humanis carnibus uescentes. Frustatim. Minutatim & ꝑ frustra dilaniāt. Plautus dixit frustillatim
ὑποκοριστικῶς sic scribens in curculione. Iam ego te faciā ut hic formicæ frustillatim differāt. Læ Frustilatī
talem. letum significantem & qualis in morte emitti solet. Suppetias. opitulari accurrunt latūriq;
subsidium. Obuolutis leuis manibus: signat adolescētes iuoluisse sinistras ueste iniecto & quasi obar- Vestis in
masse ad cōflictum: qd fieri solet in quotidianis rixis. ut scilicet pro scuto sit palliū circa sinistrā in tortam
uolutum. Liuius iter hæc dicta paludamento circa leuum brachium intorto. nam nec scuta quidem circa lauā
secum extulerant: in hostes impetum fecit: cæsar quoq; in commentariis belli ciuilis Pompeiani sic re
fert repentino periculo exterriti sinistras sagis inuoluunt: gladiosq; distringunt. Propugnare fra- Propu-
tri. defedere fratrem & pugnare pro fratre Oratius propugnat nugis armatus. A. Gellius oppidum a gnare
consule oppugnari dixit contra ab oppidanis propugnari. Vindicarent. hæc est uox ultima adole- Vidicare
scentis qui moriens rogauit fratres ut mortem suam ulciscerentur sumpto supplicio de illo diuite qui Vindex

causa mortis exciterat. Vindicare apud ueteres non tantum defendere, uerum etiam punire significat unde oratius uindicem posuit pro punitore: ut interpretatur porphirio enarrans illud: uindex auaræ fraudis & abstinens. Neglecta salute. qui uitæ suæ negligens est: alienæ sit dominus. qui salutem ꝓpriam contemnit: is in potestate habet alienum spiritum. Velitantur. Depugnant: Congrediuntur ex congressione uelitum ducto uerbo. Exanimatus. Modo extictus alias perturbatus: est autem sensus cum adolescens ille ex uulnere lanceæ peremptus esset & extinctus non tamen corruit ad terram

neglecta sua salute: cõtedunt ad diuitem. atq; ardẽtibus animis, impetuq; uesano lapidibus crebris in eum uelitantur. At ille cruentus & multis ante flagitiis similibus exercitatus percussor: iniecta lãcea duorum alterum per pectus medium transadegit: nec tñ peremptus: ac prorsus exanimatus adolescens ille terræ concidit. Nam telum transuectum: atque ex maxima parte pone tergum elapsum: soloq; nisus uiolentia defixum: rigore librato suspenderat. corpus. Sed & quidam de seruulis procerus & ualidus sicario illi ferens auxilium lapide contorto: teterrimi illius iuuenis dexterum brachium: longo iactu petierat: sed impetu casso: ꝑ extremos digitos trãscurrens lapis: contra omnium opinionem deciderat innoxius: non nullam tamen sagacissimo iuueni prouentus humanior uindictæ speculam subministrauit. Ficta namque manus suæ debilitate: sic crudelissimum iuuenem compellat. Fruere exitio totius nostræ familiæ: & sanguine trium fratrum insatiabilis tuã crudelitatẽ pasce: & deprostratis tuis ciuibus gl'iose triũphatũ scias. licet priuato suis possessiõibus paupere: fines usq; & usq; ꝓterminaueris:

prout mortuus homo concidere consueuit: cur autem moribundus non caderet causa fuit telum quod transfosso iuuene infixum terræ suspenderat corpus & libratum tenebat in sublimi. Solo. Terræ. Nixus uiolentia. Genitiuus casus: quem patrium uocat: & quarti ordinis nomen: hic nixus huius nixus: ut conatus ꝓ conitendi impetu. Rigore librato. Rigiditas teli & duricia significat. Cuius libramento transfixum iuuenis corpus suspẽsum contineretur. Sicario illi. Diuitem factionibus pollentem & truculentem & homicidam. Tempestiuo uocabulo siccarium nuncupat. Longo iactu. Inter tela sunt & lapides. quæ longinquo iaciuntur. Telorum autem appellatione quicquid longe iaci potest

Telorum appellatio significatur ex etymologia ἀπὸ τοῦ τηλόθεν: Paulus iurisconsultus telorum inquit appellatione omnia ex quibus singuli homines nocere possunt accipiuntur. M. Tullius in oratione ꝓ cecina. docet armatos si latine loqui uolumus appellari tantum illos. qui scuti telisq; parati ornatiq; sunt. qui uero

Armorum appellatio saxa iacerent qui de terra ipsi tollerẽt non dici armatos. neq; esse arma cespites neq; glebas: Verum cum causæ nõ

Tortores uocibus sed rebus ponderentur. appel

Cassitare latione armorum saxa cõtinebuntur: Quod & caius iurisconsultus euidenter ostendit. his uerbis Armorum appellatio nõ utiq; scuta & gladios & galeas significat sed & fustes & lapides. Contorto. immisso iacto: torquere ẽ iacere. & immittere. Tortores machinarum Amiano Marcellino sunt: hi qui ex machinis bellicis tela iaculantur: atq; contorquent. Casso. irrito uano futili. cassitare uerbum est: non ab hoc uocabulo casso diriuatum: sed

Specula a uerbo cado: significat enim frequenter cadere: quod & uis significationis ostendit: uerbum prope peculiar' iurisconsultorum: qui sic scribunt. Si ex tegula cassitauerit stillicidium: postea ex tabulato: uel ex alia materia cassitare non potest. Innoxius nihil nocens. & ad lapidem refertur. Vindictæ speculam. Speculationem quasi q̃dam ultionis capescẽdæ: speculam enim dici locũ editissimum ex quo speculamur. quis nescit: quod speculatorium eleganti uocabulo Cyprianus appellat: uel potius expone peculam pro paruam spem. ut a spe sit ὑποκοριστικῶς: ut sensus. non nullam spem uindictæ subministratam esse iuueni. ex humaniore ꝓouentu. ut scilicet ex eo quod prouenerat nactus occasionem fin

Frui Vti geret manum ictu lapidis debilitatam: & sub hoc prætextu diuitem aggrederetur. Compellat. Alloquitur cum amarulenta incusatione. Fruere exitio. Tanquam clades nostra sit fructus tuæ beatitatis: & gaudium. Res aliæ sunt ut inquit diuus Augustinus in primo de doctrina christiana. quibus fruendum est: aliæ quibus utendum: illæ quibus fruendum est beatos nos faciunt: frui enim est amore alicui rei inherere propter se ipsam: utẽdũ est nũmo ut fruamur deo. sed nunc ordine præpostero multi frui malunt nummo: tanq̃ deus propter nummũ colendus sit. Crudelitatem pasce. Sic niobe apud Ouidiũ pascere crudelis nostro latona dolore. Tuis ciuibus. Ciues nostri alio nomine latine & eleganter dici possunt municipes. populares conterranei. qui conciuem dicit nouitio uerbo utitur:

Proterminare nec apud sæculum illud eruditum temere usurpato: male litterati inscitissime illiberalissimeq; cum patriotam dicunt dictione prorsus barbarica & ex contubernio latinitatis explosa. Proterminaueris. Propagaueris auxeris promoueris fines: proterminare a termino promouendo ductum uerbum.

Habiturum

Habiturum te uicinum. Nullus est tam opulentus: nec tam magna latifundia possidet: ut non uicinum aliquem habeat & conterminum. nam & regnis finitima sunt regna. & collimitio quodam regiones maximæ terminantur. Contusa decidit. Debilitata infractaque corruit. intellige cum uerbis manum quasi lapsabundam ostentasse. Furiosus latro. Modo siccarius. modo latro. modo uesanus. nominibus sane conuenientibus nominatur hic diues & factiosus. Sua manu. Cum fuisset perculsus in brachio ictu lapidis a seruo contorti. nunc diues tyrannicus sua manu non seruli perimere iuuenem festinat. Nisu. Conatu & impetu. Nec sui molliorem. Idest diues prouocauerat prouocatorem nihil ipso deteriorē. immo longe ualentiorē quod & exitus ostendit. Elidit animam. Quasi ui elisam extrusamq; intelligeuult. Plinius ait uillas elisas mōtium cōcursu. Delibuto mucrone. Idest gladio illo adhuc sanguinolēto semet interfecit gula execta: quo diuitem interemerat: cuius sanguie adhuc madebat. Præsagiuerant ostenta. Ouum gallinæ fons sanguinis ,pdigiosus: mustela serpentem mordicus trahēs: rana ex ore canis exiliens psagauerāt denunciauerātq; clades hasce prescriptas. Nec ullum uerbum quiuit emittere. Senex pater audito obitu filioꝝ miserabili: nec loqui potuit præ dolore nec flere: quasi aggere malorū pssus attonitusq;. Virgilius li. xi. narrat euandrum. uix hinscere potuisse pro- Epulões cumbentem supra cadauer palantis filii. & uia uix tandē uoci laxata dolore ē. Commodum. Modo id horæ. ut sæpe apud hunc scriptorem positum est. Epulones. Modo compransores conuictoresq;: alias dicuntur sacerdotes ministri pōtificum. In cœnis de q bus suo loco plura diximus; quos notat Luca. illo uersu; septē uiriq; epulis festus titiiq; sodales. Tremulus. sic Iuuenalis de priamo sene tunc miles tremulus posita tulit arma tiara. & Cōplode- remāus ruit āte aram summi iouis ut uetulus bos. Portentosi cruoris maculas. signat sanguinis fōtem. qui emicuit largissimus ex quo resultantes guttæ mēsam cruore persparserunt. qui sanguineus fons portendebat sanguineū fluuium. ex corpore domini senis promicantem.

habitu; tamen uicinum aliquem : nam hæc etiam dextra: q̄ tuum prorsus amputasset caput : iniqtate fati cōtusa decidit. Quo sermōe alioquin exasperat9 furiosus latro: rapto gladio sua miserrimū iuuenē manu perēpturus: īuadit auidus: nec tamen sui molliorē prouocauerat : quippe īsperato & longe contra eius opinionē resistēs iuuenis. amplexu fortissimo arripit ei9 dxterā: magnoq; nisu: ferro librāte: multis & crebris ictibus impuram elidit diuitis animam : & ut accurrentiū etiā familiariū manu se liberaret. confestī adhuc inimici sanguine delibuto mucrone gulā sibi ,prsus execuit. Hæc erāt. quæ ,pdigiosa præsagiuerāt ostēta : hæc quæ miserrimo domino fuerant nūciata. nec ullum uerbū : ac nec tacitū quidem fletū tot malis circūuentus senex quit emittere. Sed arrepto ferro: quo commodum īter suos epulones: caseū atq; alias prandii partes diuiserat: ipse quoq; ad instar infœlicissimi sui filii iugulum sibi multis ictibus cōtrucidat: quoad super mēsam tremul9 corruēs portētosi cruoris maculas noui sanguinis fluuio proluit. Ad istū modum pūcto breuissimo: dilapsæ domus fortunam hortulanus ille meseratus: suosq; casus grauiter īgemiscēs depēsis pro prādio lachrymis: uacuasq; manus cōplodēs sepicule: ,ptinus infesso me retro quam ueneramus uiā capessit. Nec inoxius ei saltē regressus euenit. Nā qdā ,pcerus: & ut idicabat habitus: atq; habitudo: miles e legiōe: factus nobis obuius: superbo atq; attogāti sermōe pcōtatus ē: quorsū uacuū

Depensis pro prandio lachrymis. Cum stabulario & cauponi soleat uiator ,p prandio nummos persoluere. nunc hortulanus lachrymas hospiti non nummos dependit. Sympathia quadam affectus ob dira infortunia. Manus complodens. Complodere manus est inter se illidere: & percutere: quod facere solemus in lamentatione & luctu: Oratores in actione causarū feriunt femur cedūt pectus complodunt manus quod improbans Quintilianus dixit in. xi. complodere manus scenicum est. & pectus cedere: complosio quoq; pedis in oratore si crebra sit uituperat idem Quītilianus: quam decentem fuisse in. M. Antonio oratore testis est. M. Tullius. Infesso. Legendū est insesso. ut sit sensus hortulanus insidens dorso meo per eadem uiam. qua uenerat retro redit. Habitus & habitudo. Vestitus & corporis liniamenta militem esse indicabant. De habitu & habitudine enarrauius suo loco diximus. Miles legione. Legionarius miles significatur. namque Vegetio & modesto auctoribus milites bifariam diuiduntur in legionarios & auxiliares. legionarii sunt Romani auxiliares externi. qui a sociis uel fœderatis gentibus mittuntur. Miles legione longe honoratior est q̄ miles auxiliator. Nam legionibus semper auxilia tanq̄ leuis armatura in acie iungebantur; ut in his ,pliandi magis adminicu-

Legionarii milites Auxiliares

lum esset q̄ principale subsidium. In donis militaribus dandis seruabatur illud discrimen. ut auxiliares extremos torquibus aureis donarent; at ciues nisi argenteis. contra armillas ciuibus dabant. quas non habent externi cuius rei meminit Plinius noster. in. xxxiii. Duceret asinum. Ex Luciano qui ait προς το τον κηπουρον οπου απαγοι τον ονον εμε interrogauit hortulanum quo adduceret asinum. Merore Ex infortunio. quo pessundatam uiderat hospitis domum. Latini sermonis ignarus. Militem latino sermone alloquutum esse hortulanum testis est Lucianus sic scribens: πρωτα λαλει προς ημας τη ιταλων φωνη primum nos alloquitur uerbis italicis. Vnde hortulanus της φωνης αγνωτος. idest linguæ ignarus nihil respondit.

duceret asinum? At meus dominus adhuc merore permixtus & alias latini sermonis ignarus: tacitus præteribat: nec miles ille familiarem cohiber̄ quit insolentiam: sed indignatus silentio eius: ut conuitio: uite quam tenebat: obtundēs eum: dorso meo perturbat. Tunc hortulanus supplicue respondit: sermonis ignorantia se: quid ille diceret: scire non posse. Ergo igitur egre subiiciens miles: ubi inquit ducis asinum istum? Respondit hortulanus petere se proximam ciuitatem. Sed mihi inquit opere eius opus est: Nam de proximo castello sarcinas præsidis nostri cum cæteris iumentis debet aduehere: & iniecta statim manu: loro me quo ducebar arreptum incipit trahere. Sed hortulanus.

Familiarem insolentiam uirum illi tantum militi insitam ingenitamque: an generaliter insolentia dicitur familiaris esse militibus: cum id genus homines ferme: oēs uideamus insolentes ac fastu tumēres. Conficior: Corrige conuitio. idest probro tanquā silentium hortulani ꝓ cōuitio & maledicto fuerit militi. uel potius lege ut conficio. Idest ut coniecto & coniectura opinor ut sit uerbū. Vite quam tenebar. Lucianus dixit. παιει τη μαστιγι τον κηπουρον. Id est ferit flagello hortulanum. Noster uero doctius inquit uite obtusum esse; respiciens uidelicet ad Romanorum disciplinam: ac ritum. apud quos militate quasi insigne & gestamen erat Vitis: quam centuriones prope peculiariter gestabant; eaq; peccantes milites castigabant: Plinius l. xiiii. cēturionū in manu uitis atq; etiam in delictis pœnam ipsam honorat: Plutarchus in galba. Sempronius inquit centurio sublato palmite quo centuriones in milites sontes animaduertunt; in eos; qui inuadebant; clamabat; & ut imperatori parcerent iubebat. Scribunt iurisconsulti titulo de re militari: quod miles si uitem tenuit centurioni se castigare uolēn militiam mutat: si ex industria fregit: uel manū cēturioni intulit capite punit̄. hinc Macrobio uitis scito epitheto cēturialis dicta: annotanda est obiter circunlocutio poetarum decentissima: qui centurionem describere uolentes hac periphrasi utuntur. ut uitis latiæ nuncupatione designent: Lucanus in. vi. pharsaliæ. promotus latiam longo gerit ordine uitem. Martialis. Vare parethonias latia modo uite per urbes nobilis Silius in. iii. punicorum uitis latiæ præsignis honore. Item in. xii. Ennium centuriōem fuisse intelligi uolens decenter ait Miscebat primas acies latiæque superbum uitis adornabat uitæ decus. ex hac doctrina est illud Satyrographi nodosam frangebat uertice uitem. Idem centurionatum significans dixit. aut uitem polce libello. Supplicue. Suppliciter. Sermonis ignorantia; Tot sunt gentium sermones: ut inquit eleganter Plinius: tot linguæ: tanta loquendi uarietas: ut externus alieno pene non sit hominis uice. ex hoc linguarum discrimine & sermonis ignorantia fit: ut græci in latino: latini in græco sermone surdi sint: Denique omnes ut. Mar. Tulli uerbis utar: in his linguis: quas non intelligimus: quæ sunt innumerabiles surdi profecto sumus: Diuus quoque Augustinus libro de ciuitate dei undeuigesimo in hanc sententiam scribit hæc digna memoratu. In quo primum linguarum diuersitas hominem alienat ab homine. Nam si duo sibimet inuicem fiant obuiam neque præterire sed simul esse aliqua necessitate cogantur: quorum neuter nouit linguam alterius: facilius sibi animalia muta etiam diuersi generis q̄ cum illi sint homines ambo sociantur: quando enim quæ sentiunt inter se communicare non possunt. propter solam linguarum diuersitatem. nihil prodest. ad sociandos homines tanta similitudo naturæ: Ita ut libentius homo sit cum cane suo q̄ cum homine alieno. Vbi ducis: Attende elocutionem inusitatā: ubi ducis; cum ex grammaticali disciplina & norma dicendum fuerit. Quo ducis: Verum Lucius noster ut ego opinor: non minus scite q̄ festiuiter militem grammaticæ institutionis ignarum inducit militariter loquentem preuaricato grammaticorum decreto: minimeque obseruantem placita donatistarum. Sed mihi inquit. Verba militis insolentis. qui nullo iure asinum ab hortulano abducere contendit tanq̄ probet responsum illud gallorum ferox & iniquum: qui Romanis dixerunt se in armis ius ferre: & omnia fortium uirorum esse. Plato quoque in gorgia prodidit natura comparatū esse ut præstantior plus habeat q̄ inferior: & potentior q̄ debilior. Vnde & pindarus herculem ait neque emptos neque donatos gerionis boues abegisse: ut pote naturali ipso iure dictante; & boues & cætera omnia. quæ ab hominibus possidentur eius esse debere qui ꝓ̄stantior atq; sic ualentior. Præsidis nostri eū. Nomen præsidis generale est; quo omnes prouincias regentes significantur. præses prouinci.x

Vitis centurionis gestamē

Vitis latia ennius cēturio

Surdus hō in aliena ligua

Responsum gallorū

Omnia fortiū eē

Preses

uinciæ maius imperium in ea prouincia habet omnibus post principem: præsidibus ituris in prouinciam publice locari solent: tabernacula: & iumenta sarcinaria ad utensilia deportanda. Augustus uero auctore Suetonio instituit ut certa pecunia constitueretur proconsulibus ad mulos & tabernacula: hinc legimus apud Lampridium Quod Alexander Romanus imperator præsides prouinciarum ita instruebat ut acciperent mulos binos: equos binos muliones & alia necessaria: reddituri deposita administratione mulos equos & muliones: cætera sibi habituri: si bene egissent: In quadruplum reddituri si male.

prioris plagæ uulnere prolapsum capite sanguinē detergens: rursus deprecatur: ciuilius atq; mansuetius uersari commilitonem: idq; per spes prosperas eius orabat adiuuās. Nam & hæc ipse aiebat: iners asellus & nihilominus morbo detestabili caducus uix etiam paucos olerum manipulos de proximo solet: anhelitu lāguido fatigatus: subuehere: nedū ut rebus amplioribus idoneus uideatur gerulus. Sed ubi nullis precibus mitigari militem: magisq; in suam perniciem aduertit efferari: iamq; inuersa uite de uastiore nodulo crebrum suum diffindere: currit ad extrema subsidia: simulans q̃rere: ad commouendam miserationem: genua eius uelle cōtingere: sūmissus atq; incuruatus: arreptis eius pedibus utrisq; sublimen elatū terræ grauiter applodit & statim: qua pugnis: qua cubitis: qua morsibus: etiam de uia lapide correpto: totam faciem: manusq; eius & latera conuerberat. Nec ille ut primū humi supiatus est: uel repugnare: uel oīno munire se potuit: sed plane idētidē cōminabať: si surrexisset: sese cōcisuru; cū machera frustatim. Quo sermōe eius commonefactus hortulanus: eripit ei spathā eaq;

Prioris plagæ. Qua scilicet: eum obtundens miles uitigineo fuste ex asino deturbauerat. Morbo caducus. Ostēdit hortulanus asellū illū minime expetibilē eē mimeq; p̄cio sum: utpote q̃ inualidus sit: & comitiali morbo conflictetur: fiatq; cassabūdus: sed hoc rustice magis dictū: quā scite ē: cum morbus comitialis siue caducus non tā ad iumenta: quam homines pertineat quo non pauci uexantur de quo copiosissime apud Suetonium in primo cōmentario. Plinius. & cæteri scriptores tradunt solas animalium coturnices præter hominem sentire morbū comitialem. Quod si uerum est. Asinus hic morbo obnoxius esse non potuit. Coturnices morbo caduco obnoxiæ Manipulos. Fasciculos herbarū hortensium: quas hortulani manipulis alligatas frequenter in urbem deferre uenales consueuerunt. Rebus amplioribus. Sarcinis præsidis aduehendis: dixerat enim miles uelle se uti opera aselli: huiusce dossuarii ad sarcinas præsidis deferēdas. Vice. Errore unius littere minutulo quidem corrupta dictio est: sed qui etiam intelligētiam eruditi lectoris obturbet ac remoreť: proinde legas uite: ut sit sensus militē insolentia familiari efferatum inuertisse uitem quod militare gestamen ē: ut ea scilicet parte: quæ nodosior est: & uastior: quæque manu contineri solet diffinderet caput hortulano. Simulans quærere. Purior lectio est si legatur simulansque ut sit particula tantum copulatiua. Genua contingere. Depræcatores supplicesque genua contingunt ad hæc manus tendunt: hæc ut aras adorant: ut sæpe iam dixi. Antiquitas misericordiæ genua consecrauit: ut frontem genio: & dextram fidei. Arreptis pedibus. In hanc sententiam est illud Quinti Curtii subductis repente pedibus arietauit ad terram. Terræ applodit. Allidit ad terram: & cum sonitu affligit. Lucianus ἐκ τῶν ποδῶν ὑποσπάσας εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτείνει: idest pedibus subtractis in uiam extendit. Qua pugnis. Idest partim pugnis partim cubitis: hæc enim particula: in hunc sensum usurpatur Mar. Tullio. Liuio. Plinio. cæteris: ad præsens succurrit illud ex epistolis Plinii: medium tempus distentum impeditumque: qua officiis maximis: qua amicitia principum egisse: apud Plautum ait parasitus. Meus est balista pugnus: catapulta cubitus. Qua morsibus. Partim morsibus: morsus hominis inter asperrimos numeratur: ut tradit Plinius in. xxviii. medentur sordex ex auribus. Lucianus. ἔπαιεν ἐκεῖνον οὕτω χερσὶ καὶ ποσὶ καὶ λίθῳ ἐκ τῆς ὁδοῦ: idest feriebat illum manibus pedibus lapide de uia correpto. Repugnare. Græce dicitur. ἀντεμάχεσθαι. Identidem. Frequenter sepicule. Concisurum machera. Ex Luciano. ἠπείλει εἰ ἀναστήσεται κατακτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ græci macheram uocant spatham: siue gladium: ut iam diximus. Vnde macherophori pro satellibus ensiferis: & macheropios pro fabro gladiorum: apud psalmographum lingua eorum gladius acutus græce dicitur machera: & ita dixit ruffinus. Frustatim quo. Minutatim per frusta: & minutias: aduerbium est de quo iam dictum est. Spatham eaque. Antiqui græco uocabulo spatham dicunt ensem: & apud græcos scribitur per. θ. idest. th. mirum illud quod hæc dictio quamuis græca sit notior: tamen uulgo est: atq; frequentior in quotidiano idiomate: q̃ ensis gladius mucro sicut sexcenta alia de quibus alias: Milites Romani grauis armaturæ habebant Auctore Vegetio gladios maiores quos spathas

Genua misericordie
Frons genio
Qua
Macherophori
Macheropius
Spatha Semispathæ

uocant & alios minores quos semi spathas uocant plumbatas quinas positas in scutis quas primo impe
tu iaciunt: præterea spathæ apud græcos: ut docet Iulius pollux appellatur ramus palmæ: a qua bala-
ni hoc est dactyli dependeant: quo in significatu est illud ex leuitico sumetis uobis die primo fructus
Spathaliō arboris pulcherrimæ spatulasque palmarum. ab spathe fit σπαθαλιον. hoc est diminutiuum spatha
Cariotæ lion hinc apud Martialem lemma est. spathalion cariotarum: accipiturque pro ramulo palmæ cum da
ctylis dependentibus: quas cariotas & cariotidas idonei auctores appellant: non me fallit in plerisque
codicibus epigrammatarii poetæ non
spathalion legi. sed petaliō. qui etiam
spathalia sunt Plauto & Plinio instru-
menta delitiarum muliebrium: quæ
Hermolaus barbarus a spathalenym-
pha deduci autumat: ego autē a uerbo
græco spathao quod significat delicate
ago ut apud Aristophanem ω γυναικι-
αιω παιδιω. Lōgissime abiecta. Lucia
nus και ῥιπτει πορρω idest & longe ꝓ
iicit. Quiens potens ualens: quid enī
dicitur potest cuius contrarium est ne-
quit. Simulat se mortuum. Lucianus
ψευδῶς τεθνηκε εν ταις πληγαις
mētitus est se mortuum esse ex plagis.
Nec hortulum curans in uiscere. Lu
cianus ait hortulanum tradidisse hor
tum συνεργῷ idest ut uerbū exprimā
de uerbo cooperatori cuipiam colēdū
uerba Luciani hæc sunt. τον μεν κηπου-
Tantisper ρον τω συνεργω τινι επεδωκε γεωργει
ν. Tantisper occultaret. Tā diu do
nec euaderet imminēs periculum. Po-
stulat autem particula tantisper post se
dum donec: quoad Terentius ego me
um esse dici tantisper uolo: dum: qđ
te dignum est facias. Interdum absolu
te ponitur & significat interea: & tam
diu: Liuius in. i. id imperium ei ad pu-
berem ætatē incolume mansit tantisp
tutela muliebri. Donatus tantisp dictū
esse ait pro quasi tātum: ut paulisper q
Capital si paululū: & parūper quasi pax. Capitalē cām. Dicit̃ capitalis cā: qua agit̃ de capite: hois & salute.
Capital facinus dixerunt ueteres qđ capitis pœna luit̃: apud Plau. capitalis edis facta est: apud oratiū
ira fuit capitalis ꝑ exitiali: & pestifera: sic & hō capitalis. M. Tullio dictus ꝑnoxio. & pestilēn. Cōpli
citis pedibus. Lucianus επειδη αρα πεινοι εκ των ποδων κομιζουσιν ανω την κλιμακα εις οικημα υπερωον. i.
me aūt tollentes pedibus deportat p scalas in cœnaculū superius. Deorsus. Græce dr̃ κατω idest in
ferne siue inferius. Direpit in cistulā. Clanculo & furtim irrepens occultat̃ sub cistula. Luciāus τον
νεττιτον δεσποτην εν γη κιβωτω ενεκρυψαν. i. dominū meū in arca occultarunt. Supergesto orificio In
Orificium cista siue arca delituit hortulanus operculo superposito ne uisceretur. Orificium accipe pro tegumen
to siue operculo: quo cistæ os occludit̃: orificia uentris duo sunt: quoꝝ superius recipit deuorata & in
follem stomachi recondit: inferius uero demissum intestinis adiacentibus inserit̃: & inde uia est egerē
di: auctor Macrobius in vii. saturnalium. Emersus graui crapula. Allegoricos tanq̄ experectus exci-
tatusq; a somno post uinolentiam: & enim uinolentoꝝ est ut crapula mergantur: quæ ut īquit Aristote
les in problematis est proprie feruor quidam & inflammatio ex uino: quæ plus conflictat q̄ temulen-
tia: Plinius in. xxiii. de uino loquens sic scribit. Nouitium resinatum nulli conducit capitis dolorem &
uertigines facit: ab hoc dicta crapula est. Nutabundus. Lapsabundus uacillans titubante gressu &
Crapula capite grauato. Lucianus ο δε στρατιωτης εκ της οδου τοτε μολις επαναστας ωσπερ εκ κραιπαλης βαρυς
ταις πληγαις ηκεν εις την πολιν idest miles ex uia uix surgens capite nutanti propter plagas uenit in
ciuitatem. De impotentia. De infirmitate imbellia imbecillitate: Alias impotentia dicitur immodi-
ca intolerandaq; potentia: sicut & impotens tyrannus: & impotens fortuna pro nimium potens. Iniu
Impotētia riam deuorans. Consimile est illud Terentianum: accipienda & musitanda iniuria adolescentium ē.
Commuli Cōmilitones. Græci συστρατιωτας dicunt commilitones qui & commilites dicuntur: commili-
tones tum quoq; appellant communem militiam. Lucianus και τους στρατιωτας τοις συν αυτω εντυχων.

longissime abiecta: rursus sceui oribus cum plagis aggreditur: nec ille prostratus: ac præuentus uulneribus: ullum reperire quiens saluti subsidium: quod solū restabat simulat sese mortuū. Tunc spatham illam secum adportans hortulanus: inscenso me concito gradu recte festinat ad ciuitatem: nec hortulum suum saltem curans in uiscere: ad quēpiam sibi deuertit familiarem: cunctisq; narratis depcatur periclitanti sibi ferret auxiliū: seq; cum suo sibi asino tantisper occultaret: quo ad celatus spacio bidui: triduiue capitalē causam euaderet. Nec oblitus ille ueteris amicitie prompte suscipit: meq; p scalas: complicitis pedibus: in supius cœnaculū attracto. Hortulanus deorsus in ipsa tabernacula direpit: in q̄dam cistulam: & supergesto delitescit orificio. At miles ille: ut postea didici: tandem uelut emersus graui crapula: nutabund⁹ tamē: & tot plagarum dolore saucius: baculo se uix sustinens: ciuitatem aduentat: confususq; de impotentia: deq; inertia sua quicq̄ ad quēquā referre populariū sed tacitus iniuriā deuorans: quosdā cōmilitones nact⁹ istā tunc cladē enarrat suam. Placuit ut ipse quidē

Contubernio. Domicilio militari significanter & pprie: nam cōtuberniū dicimus decē milites sub uno papilione degentes: quibus q præest caput contubernii noīatur. Cēturia i decē cōtubernia diuidebaᵗ. Tantisper. Interim aliq diu absolute dictum ut supra annotauimus. Geniū milites. per geniū imperatoris & maiestatē iurant: se nunq̄ deserturos militiam: nec mortē recusaturos p Romana re publica: & oia se strenue facturos: q̄ pcepit impator: idq; sacramenta dicunᵗ: ut docet Vegetius: hinc apd' Satyrographū legimus: nunc alia emolumenta notemus sacramentoꝝ. Auctor est Tertullianus i Apo

Cōmilitēs
Cōmiliti um
Contubernium
Sacramenta

contubernio se tantisper abscōderet. Nā pter propriam cōtumeliā: militaris ēt sacramenti geniū ob amissam spathā uerebaᵗ. Ipsi āt signis nostris enotatis: inuestigationi uindictæq; sedulā darent operam. Ne desinit uicinus pfidus: qui nos illico occultari nunciaret. Tum cōmilitones accersitis magrātibus: mentiunᵗ sese: multi precii uasculum argenteum pfidis in uia pdidisse: idq; hortulanū quēdā reperisse: nec uelle restituere: sed apud familiarem quēdam sibi delitescere. Tunc magistratus & dam nō pfidis noīe cognito: ueniūt ad diuersorii nostri fores: claraq; uoce denunciant hospiti nostro: nos quos occultaret apud se: certo certius dedere potius quā discrimē proprii subiret capitis. Nec ille tātillum conteritus salutiq; studēs eius quē in suā re cœperat fidem quicq̄ de nobis fateᵗ: ac diebus plusculis: nec uidisse quidem illum hortulanum contendit. Contra. militones: ibi nec uspiam: illū delitescere adiurantes: geniū principis cōtendebant: Postremū magrātib⁹ placuit obstinate denegantē scrutinio detegere: īmissis: itaq; lictorib⁹ cæterisq;

logetico. Quod gentiles sacra faciebāt pro salute impatoris: & gēium eius deierebant: & citius deniq; per oēs deos q̄ per unū genium cæsaris peieraᵗ. Ob amissam spatham. Miles q in bello arma amisit uel alienauit capite puniᵗ: humane militiā mutant, ut docet iurisconsultus titulo de re militari: ubi sic scribit paulus: arma alienasse graue crimen est: & ea culpa desertioni exæquatur: utiq; si tota aliēauerit si tibiale uel hūerale alienauit castigari uerberibus debet: si uero loricam: scutū galeā: gladium desertori similis est Traduᵗ historici filium Catonis dum in p̄lio fortiter alacriterq; depugnat gladiū amisisse: qua ex re generosus adolescēs ualde perturbatus nequaq̄ sibi uidēdū deinceps existimabat: si eius spolio potireᵗ hostis: itaq; collecta iuuenū manu per medias cædes perq; medios hostes impetu facto gladiū tādem in magno armoꝝ atq; cadaueꝝ aceruo inuenit. Timebat ergo miles ne ob amissā spathā: ex disciplina militari poenas pēderet. Apud Plau. epidicus: cum audisset hostes potitos eē armis herilis filii exclamat edepol facinus improbū. Ipsi. s. cōmilitōes. Signis enotatis. Obseruatis uestigiis cæterisq; signis pp q̄ inuenire possent nostra latibula. Vicinus pfidus. πημα κακος γειτων ut inqt hesiodus: mala res est uicinus malus: cōtra bonus uicinus maximū bonū est: ap̄ Terentiū chremes uicinitatē in ppinqua parte amicitiæ reputat. Nunciaret. Militaribus. Occultari. A uicino. Accersitis magrātibus: Lucia. παραλαμβανουσι τους της πολεως αρχοντας. i. assumunt ciuitatis magrātibus. Mentiunᵗ. Cū dedecorosum esset cōfiteri militē ab hortulano cæsum esse uerberibus: excogitant fraudis diuerticulū: ut domū illā in qua hortulanus cū asino letabat sub honesta occasione pfci utari possint: alioq magrātus illoꝝ petitionē illusissent. Dāno cognito. Tāq̄ re uera uasculū argenteū p̄ciosum pfes pdidisset. Occultaret certo certius. Quos scirent certissime ab illo occultari: sic. n. loqmur uero uerius est: p uerissimū est: certo certius p certissimū. Stoici talē locutionē nō pbant: ap̄ quos nō sunt gradus cōpatiōis supplationisq;. &. n. ex dogmate illoꝝ nihil est plāo planius: nihil recto rectius: nihil btūs beatius: nihil certo certius: sup quo M. T. Sene. cæteri scriptitauere. Discrimē capitis. Qui receptator ē furis: q occultat fugitiuū ex legis p̄scripto mulctaᵗ: nā ut scienter & sa'ubriter scribit Vlpianus: cōgruit bono p̄sidi curare ut pacata puincia sit: q latrones fures cōqrere debet: & put qsq; deliqrit in eū aiaduertere: receptatoresq; eoꝝ cohercere: sine qbus latro diutius stare non pōt. Tantillū. Minimū. Saluti eius. s. hortulani. Militones. Attende positū militones p milites: ea forma qua cōmilitones: q & cōmilites dicuntur: græci στρατιωτας appellant. Illum delitescere. Lucianus στρατιωται ενδον εφασαν ειναι τον κηπουρον και μετ' εκεινον ονον. i. militones dixerunt intus esse hortulanū & illius asinum. Ibi nec uspiam. Distinct. legendū est hoc intellectu asseuerabāt milites: ibi delitescere hortulanū: nec uspiā alibi. Adiurante geniū princi. Paulo ante dictū ē ex auctoritate Tertuliani: qd p̄risci roma. geniū principis deierebāt: malebātq; p deos oēs: q unū geniū principis peierare: scri. Vlpia. titu. de iureiurādo: si qs iurauerit in re pecuniaria p geniū pricipis & piurauerit: fustibus eū castigādū: eiq; dimisso sup dici debere iportune noli iurare. Scrutinio. Animorādū multa esse uerba uernacula p̄rrita plebeia uulgaria: q in usu sunt eruditoꝝ ut scrutiniū hoc i loco pōiᵗ p scrutatiōe inuestigatōeq;: sicut passim uulgo loquunᵗ: ab eo uerbo qd' ē scrutor nimiꝝ: scrutiniū driuaᵗ: ut & aduerbiū eē scrutinio codē tñ signatu.

Genius cæsaris
Arma amittere criminosum
Nihil recto rectius
Non licet peierare per geniū principis
Scrutiniū

Liturgi Lictores unde — Publicis ministris. Viatores: apparitores: lictores: apud Romanos dicunt publici ministri græco uocabulo. λειτουργους uocant. απο του λειτουργειν qđ significat mīstrare: unde Plutar. autumat lictores dictos esse: nōn uero a ligādo: sic lictorē dici: ut a legendo lectorē ꝓdiderūt: officiū. n. lictoris erat ut ligaret uinceretq; quē iussisset magistratus: hinc apud Liuiū & M. Tul. lictor liga manus: tiro uero Ciceronis libertus lictorē uel a lino uel a licio dictū scripsit: licio. n. trāsuerso: q magr̄atibus inqt p̄ministrabant cincti erāt. Angulatim. Per oēs angulos & cūcta domus loculamenta. Cōpatere apparere. Ac

Gliscit — uisitari. Gliscit. Inde glires dicti: qui somno gliscunt: & pigues fiunt: silius gliscit eliseo uiolentior ira tyrāno: Columella in. viii. turt inqt p hyemen difficulter gliscit hoc est pinguescit: & opinat idē ait gallinā q̄ prima luna sagiari cœpta sit uicesima pgliscere. Vtriusq;. Legēdū est utrinq; secus: ut sit sensus: cōtentio crescit uiolenta ex utraq; parte militū. s. & hospitis: cū milites asseuerarent ꝓ cōꝑto hortulanū & asinū intra edes delitescere: hospes uero obstinate ꝑtinaciterq; denegaret. Fidem cæsaris. Auxiliū ap̄ comicos poetas: fides ꝓ auxilio frequētissime ponitur: unde & illud uulgatissimū: ꝓ hominū atq; deū fidē. Idētidē. Frequēter. Dn̄i numē. Lego deum numē: ꝓ deoꝝ locutiōe ap̄ ueteres usitatissima: numen aūt dr̄ quasi nutus dei ac potestas.

publicis ministris: angulatī cuncta sedulo ꝑ lustrari iubent: nec quisq̄ mortaliū: ac ne ipse qdē asinus intra limen cōparere nunciat. Tunc gliscit uiolētior utriusq; secus cōtentio: militū: ꝓ cōperto de nobis asseuerantiū: fidēq; cæsaris idētidē īplorantiū: at illius negantis: assidueq; dn̄i numē obtestātis: qua cōtentiōe: & clamoso strepitu cognito curiosus alioqn: & īgeti ꝑcacitate ꝑditus asinus: dū obliquata ceruice ꝑ q̄dā fenestrulā qdnā sibi uellet tumultus ille: ꝓspicere gestio: unus e cōmilitiōib⁹ cāsu fortuito cōlimatis oculis ad umbrā meā: cūctos testat incorā: magnus deniq; cōtinuo clamor exortus est: & emersis ꝓtinus scalis iniecta manu: qdā me uelut captiuū detrahunt. Iāq; oi sublata contatione scrupulosius contemplantes singula: cista ēt illa reuelata reptum: ꝓductūq; & oblatum magistratibus miserum hortulanū: pœnas. s. pensurū in publicū deducunt carcerem: summoq; risu de meo ꝓspectu cauillari non desinunt. Vnde ēt de ꝓspectu & umbra asini natum est frequens prouerbiū

Inques nocturna — Et ingeti ꝑcacitate. Ingeta petulantia attende q̄ declinat hic & hæc & hoc: inges ingetis: sic apud Pli. dr̄ aius inques ꝓ inquietus: apud eundē inges nocturna ponit ꝓ ingetudie noīe substantiuo consimiliter Au. Gel. inqt: ut interea labor hic uigiliaꝝ & iquies suauitate paulisper uocū atq; modulorū acquiesceret. Lucianus. ο δ' εγω ως και παντα περιεργος εγω βουλομενος μαθειν τινες ειεν οι βοωντες διακυπτω ανωθεν κατω δια της θυριδος. Ego strenuus & inquies: & in oībus curiosus cognoscere uolens quinam essent illi uociferantes superne prospicio in partē inferiorem per fenestram.

Limis Limen — Collimatis oculis. Obliquatis. Detortis. Terentius in eunucho inquit. Ego limis aspecto exponit Donatus. limos dici obliquos atq; trāsuersos: unde limen quoq; dicitur qđ ingredientibus exeuntibusq; trausuersum est: cum igit hoīes nō recta facie: sed transuersa intuentur limes dicuntur aspicere & limis oculis: & collimatis. Plini. in. viii. de leonibus scribens sic inquit: nec limis intueutur oculis aspiciq; simili modo nolunt Pli. emulatus Solinus. Dixit bre-

Limo uident — uius & obscurius nunq̄ limo uident mini meq; se uolunt aspici apud. M. Tullium uerbum est collima-

Collimare — re pro eo quod est ferire signum destinatum oculis collimatis: sic enim inquit in. ii. de diuinationene. qui est enim qui totū diem iaculans non aliquando collimet limare caput plauto. Neuio. turpilio poe-

Limare caput — tisq; ueteribus est coniungere caput & copulare: id quod amatores inter se potissimum amoris causa factitare consueuerunt. Jncoram. Lucius noster sæpe dicit ad istar incoram: & alia pleraq;: quæ a nobis simpliciter usurpant: sic ueteres usitati sunt. Contintio. Statim. Emersis. Legi potest emensis utraq; lectio probabilis. Scrupulosius. Diligentius. solicitius. curiosius. Cista reuelata. Detecta patefacta detracto orificio ac operculo. Lucianus. ευρισκουσι τον εμον δεσποτην τη κιβωτω εκκειμενον. i. inueniunt dominum meum in arca iacentem.

Pendere pœnas — Pensurum. Soluturum. pendere pœnas soluere significat ab eo q̄ære graui: cum uterentur Romani penso eo non numerato debitum solebant: unde & pēsiones dictæ. Plinius. in. xxxiii. libralis inquit & dipondius appendebatur: assis quare æris grauis pœna dicta: sic & Virgilius: tum pendere pœnas cecropidæ iussi Liuius quoq; inquit sat pœnarum pensum est deniq; elocutio hæc: apud omnes luculentos scriptores frequentissima est: ut dicāt pendere pœnas pro soluere. Namq; antiquoꝝ pœnæ: omnes dicitur pecuniariæ: quod & grāmatici tradunt. In publicum carcerē. Græce. δεσμωτηριον dicitur publicus carcer. Lucianus. εις το δεσμωτηριον πεμπουσι. Cauillari. Irridere & iocari. Lucianus. εγελων δ' επι τω μηνυσαντι εκ του υπερωου και προδοντι αυτου τον δεσπο-

Ex asini ꝓspectu — την. i. ridebant q̄ ex superiore tabulato asinus ostenderet proderetq; ipsius dominum. De meo prospectu. Quod. s. per fenestram prospiciens: me & hortulanum prodidissem. Ex ꝓspectu & umbra.

Lucianus sic. κἀκ τότε ἐξ ἐμοῦ πρώτου ἦλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος ἐξ ὄνου παρακύψεως. i. tunc primũ ex me. hic sermo inter hoĩes ortus ẽ ex asini ꝓspectu ꝓuerbiũ hoc ex ꝓspectu & umbra asini significat ex re inspirata sæpe magna res ꝓdi atq; manifestari adduciq; in discrimen: sicut ex ꝓspectu asini detectus est: & ꝓditus hortulanus delitescens interp̃s. Luciãi ꝓuerbiũ hoc ἐξ ὄνου παρακύψεως parũ elegãter interp̃taẗ: ex asino conspecto: cũ fuerit dicendũ ex asini ꝓspectu: qđ & uerba græca significant: & docet Luc. noster apud græcos celebre est id ꝓuerbium ὄνου παρακύψεως de his q ridicule calumniantur. Feruñt. n. asinũ fregisse uasa fictilia in figuli officina p fenestrã ꝓspicientẽ: unde asinus in ius uocatus a domino tabernæ interrogatus cuius criminis insimulareẗ dixit. ὄνου παρακύψεως. i. de asini ꝓspectu. alii tradũt q̃ asino ꝓspiciente aues euolarunt. distrupe runtq; telam. Quapropter dominus telæ asinarium in ius uocauit; q rogatus q̃ ob cãm reus fieret dixit ex asini ꝓspectu: unde natũ est adagiũ. Sed attende quæso lector: & nũc mihi totus adesto q̃ cũ Lucianus tantũ dixerit ex ꝓspectu asini natũ ꝓuerbium: noster addidit de ꝓspectu & umbra; scito' nõ hoc simpliciter intelligendũ: ꝓpter umbram asini ad q̃ unus cõmilitonum oculos direxit: & ex ea dep̃ndit hortulanum delitescentẽ. Sed ut ego sentio clanculũ & dissimulanter alludit ad ꝓuerbium alteꝝ græcum ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς. i. de umbra asini: quo uti solemus de cos qui desiderant nosce futilia & friuola: minimeq; utilia; Cuius meminit menander in enchiridio: & plato & alii cõplusculi. Ductum aũt est ꝓuerbiũ ex fabula; qua tradiẗ iuuenem conduxisse mercede asinum: & cũ sub umbra asini per meridianũ æstum qescere uellet exturbatũ esse ab asinario asserente se illi asinũ tantum locasse non umbrã: ex hoc uentum est in iudicium ab utroq;: quod cũ olim in iudicio causæ capitalis coram iudicibus fastidiosis recitasset Demostenes: & illi mox expergefacti fabellæ lepiditate: cuperent nosce qs fuisset exitus rei subiunxit orator oppido q̃ tempestiuiter & scite: ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς ἀκούειν ὦ ἄνδρες ἐπιθυμεῖτε ἀνδρὸς δ' οὐδὲ κινδυνεύοντος ὑπὲρ ψυχῆς οὐδὲ τῆς φωνῆς ἀνέχεσθε. o uiri. inq̃t cupitis audire de umbra asini: hoĩs autem pro anima periclitãtis defensionem audire non uultis. Sunt & illa apđ' eosdem græcos de asino quoq; celebrata prouerbia. ὄνος πρὸς αὐλόν. asinus ad tibiam ὄνος λύρας asinus ad lyram. ὄνος εἰς ἄχυρα asinus in paleas: dicitur autẽ hæc parœmia de his qui præter spem incidunt in bona illisque uoluptarie fruuntur. celebrant & illud: ὄνον κείρεις. asinum tondes: de hominibus inefficacia aggredientibus: asinum enim tondere non possumus: cui consimile est hoc: ὄνου πόκας ζητεῖς. idest asini uellera quæris.

De umbra asini

Fabella lapida

Asinus ad tibiam

Asinus in paleas

Asinũ tondẽs

DIe sequenti meus quidem dominus hortulanus qđ egerit: nescio: me tamen miles ille: q ꝓp eximiam impotẽtiam pulcherrime uapularat: ab illo p̃sepio nullo equidem cõtradicente: diductum: abducit: atq; a suo contubernio: hoc enim mihi uidebatur: sarcinis propriis onustum & prorsus exornatum: armatumq; militariter: producit ad uiã: nã & galeam nitore permicãtem: & scutum cæteris

℃ Decimi Commentarii argumentum.

HOc decimo libro continetur militis cum asino ad ciuitatem accessus; facinoris muliebris ob amorem incestum: infandumq;: luculenta descriptio; asini duobus fratribus facta uenditio quorum alter pistor erat. Alter cocus. Mox fratrum ob asini furtiuam rapinam cibariam dissidium atq; contentio. Asini uita genialis: & parasitica sub domino mitiore; eiusdẽq; cum matrona amorabunda concubitus: fœminæ scelestæ ad bestias damnatio: iudicii paridis edicio: asini fuga ex spectaculo.

DIe sequenti. Græce dicitur τῇ δ' ὑστεραίᾳ. quid egerit nescio. Ex Luciano sic scribente. τί μὲν ἐπεπόνθει ὁ κηπουρὸς ὁ ἐμὸς δεσπότης οὐκ οἶδα. i. quid passus sit hortulanus meus dominus nescio. Ob eximiam impotentiam. Vtrum ob inualentiã & imbelliam: an ob immodicã militaremq; potentiam: ac insolentiam: ambiguum est; cõstat. n. militem uapulasse cum ob ĩfirmitatẽ uirtũ qbus hortulanus ꝑpolebat tũ ob cõtumaciã impotentiãq; tyrãnicã: dũ militariter cedẽ hortulano minitaẗ. Abducit. Abduciẗ ꝓprie alienus abducimus inuitos: ut docet Dona. a Luci. autẽ dissentit q refert a milite uenditũ esse asinũ πέντε καὶ εἴκοσι ἀττικῶν. i. xxv. atticis minis. Galeã ni

Abducere

Arma ex tersa sint

tore præmicantē. Ex pscripto disciplinæ militaris: arma debent esse extersa: atq; radiantia. Ad officiū tribuni militū pertinet: & sollicitudinem: auctore Vegetio: ut miles ueste nitidus. Armis bene munitus ac fulgens exercitationis usu & disciplina eruditus intēdat: item præcipit eligendum centurionem qui contubernales suos ad armorum exercitium cogat: ut bene uestiti & calciati sint: ut arma omnium defricentur: ac splendeant: & extat epistola Aureliani imperatoris ad tribunum scripta: qua præcipit ut arma tersa sint: & profecto laus est imperatoris miles cultus: & micātibus armis instructus. Laudāt scriptores cæsarem dictatorē: q̄ haberet milites tam cultos ut auro & argento politis armis ornaret: simul & ad speciem & quo tenaciores eorum in prœlio essent metu damni. Lampridius quoq; refert Alexandrum Romanū imperatorem sibi fecisse argyroaspidas & chrysoaspidas milites cum clipeis argentatis & auratis: exemplo Alexandri macedonis: quem tradunt scutis militum argenteas lamias: equis frenos aureos addidisse: loricas quoq; alias auro alias argento adornasse. Lanceam longissimo hastili. Cum Lucianus hūc in macedonia militem fuisse describat intelligimus sarissam significari: & n. sarissa ut docet helianus in tacticis Lanceā qua utitur phalanx macedonica: longitudine .xiiii. cubitorum: quorum duo manus continent reliqua .xii. pminent: inde sarissophori nostris scriptoribus dicti: qui sarissas gestant. Sedulo. Instanter diligenter. Ciuitatulam. græce πολιχνιον dicitur ex υποκοριστικου μορφ .idest diminutiua formula. Decurionis. Modo decurionem accipe pro turmæ equitum præfecto: potest etiam accipi p senatore municipali: & enim senator in municipiis dicitur decurio: ut suo loco copiosius est annotatum: est autem decurionis militaris officium conto scienter uti: & turmales suos: idest equites sub cura sua positos erudire ad oīa quæ equestris pugna deposcit. Ducatum sustinebat: præfacturam gerebat ducatus dicit̄ præfactura siue pposítura & imperium militare a duce: ut principatus a principe. tribunatus a tribuno: in Aureliano inquit flauius uopiscus: habuit multos ducatus multos tribunatus: apud Suetoniū ferebat̄ ducatus & imperia ludere: uidet̄ autem signare chiliarchum: sic enim græco uocabulo noīatur tribunus militū qui præest mille militibus: ex disciplina romanæ militiæ: ut docet Iosephus in tertio belli iudaici: milites ad centuriōes: illi ad chiliarchos cōueniunt salutatum: cū quibus a summum oiuro ducē uniuersi ordinū principes: ille autem his ex more dat præcepta perficienda subiectis. Designatum facinus. Praue & perperam factum designare est rem nouam facere in utranq; partem & bonā & malam. praue & recte facta designata apud ueteres dicebant̄: hic ī malam partem ponitur. Designatores dicti: qui ludis funebribus præsunt: ob eam causam ut credit Donatus: q̄ ipsis ludis multa fiant noua & spectāda. Terentius in adelphis: modo qui designauit. Dominus ædium. Decurio significat̄. Iuuenem probe litteratum: idolon & simulachrum huiusce iuuenis probissimi quem Lucius noster hoc in loco describit: est Bartholomeus blanchinus municeps meus: qui Nobili genere natus: bonis moribus ornatus litteris litteratis excultus: auditor meus: mihiq; summa beniuolentia copulatus effingit ac repræsentat iuuenem ex omni parte laudabilem. Dotibus animi accedunt bona corporis: atq; fortunæ. Diligit doctos: & me imprimis: contubernio proborum artificium lætat̄: maximeq; pictoꝝ: habet domi ueluti in larario nomismata ex auro & argento complurscula: quibus minutæ magnorum uiroꝝ facies expsse conspiciunt̄: ocium & quietem litterariam cōprimis probat: & sectatur modestia & probitate præcipuus uiuit in celibatu: quis eum generum optēt summates. Prorsusq; huic Apuleiano iuuetu cætera simillimus: nisi quod nec patrem habet: nec Nouercā domi: & melioribus annis natus fortunatius degit nec insidias nouercales pertimescit: quibus obnoxius fuit hic: quem Lucius noster perscribit delictū esse a nouerca: amore incesto: & infando. Consequenter modestia pcipuum. Pietas modestia humanitas sunt sequelæ & comites litterarum: litteræ bonos mores & uirtutes omnis policitas edocēt humanitatem ueteres appellauerunt: id ppe modū quod græci παιδειαν nostri eruditionem institutionem q; in bonas artes dicunt: quas qui sinceriter appetunt: hi sunt uel maxime hūanissimi. e contrario αμουσοσ idest sine musis & litteris apud græcos dictus pro inelegante & rustico atque impolito.

Chrisoaspides

Sarissa

Sarissophori

Decurio

Ducatus

Chiliarchus

Designare

Designatores

Laus Bartholomei Blanchini

Humanitas

Pedia

his longius lucens: sed etiam lanceam longissimo hastili conspicuam: quæ scilicet non disciplinæ: tunc quidem causa: sed propter terrēdos miseros uiatores: in summo atq; edito sarcinarum cumulo ad instar exercitus sedulo cōposuerat: confecta campestri: nec adeo difficili uia ad quādam ciuitatulam peruenim⁹: nec in stabulo: sed ī domo cuiusdam decuriōis diuertimus: statimq; me cōmendato cuidam seruulo: ipse ad præciositum suū qui mille armatorum ducatum substinebat: sollicitæ proficiscitur. Post dies plusculos: ibidem designatū scelestum & nefarium facinus memini: sed ut uos etiam legatis ad librorum pferro. Dominus ædium habebat iuuenem filiū: probe litteratum: atq; ob id cōsequenter: pietate: modestia q; pcipuum: quē tibi quoq; puenisse cupe uel talē. Huius matre multo añ defuncta: rursum

Matrimonium

Matrimoniũ reparauerat. Secundá uxorẽ dixerat. Digamiãq; celebrauerat: ſicut improbe neptunũ accuſat q iterũ naufragiũ facit. ita q ſecũ diſpedicis cõiugalibus implicat: iniq; uitã uxoriá ſtatũq; maritorũ criminat: ſemel ducẽda uel ſapiẽdi uxor eſt: ut politice & ciuiliter uiuere uideat. ſed ſi digãus. hoc eſt bimaritus eſſe appetit: & digamiæ munera decãtat: uecors eſt. Nã pria uxor: aut bona fuit: aut mala ſi bona nõ eſt ſecũda uxor ducẽdæ. q primæ cõſimilis eſſe nõ poterit. qnimo timẽdũ: ne in locũ bonæ peſſima ſuccedat: cũ ꝓba ſit rara auis in terris nigroq; ſimilima cygno. ſi uero mala tãto minus eſt ducẽda. Cũ iprobitas primæ poterit ac debuerit oſorẽ re facere ac faſtidioſum totius fœmineæ nationis: ſicut ẽt euripides mulieres fere oĩs maiorẽ in modũ exoſus fuiſſe dr q̃ ſimul duas uxores habuerit: quarũ matrimoniũ ꝑtedebat. Quod ãt digamia monogamia deterios ſit hinc liquet q digamus in cleꝝ eligi nõ põt: Hierony. tñ inqt non dãno digamos: immo nec trigamos: & ſi dici põt octogamos.

Digamia diganus

euripides oſor mulierum

Nõ dãno octogáos

matrimoniũ ſibi reparauerat: ductaq; alia filiũ ꝓcreauerat aliũ: q iã duo decimũ ætatis annũ ſupgeſſerat. Sed nouerca: forma magis: q̃ moribus in domo mariti præpollens: ſeu naturaliter impudica: ſeu fato ad extremũ ĩpulſa flagitiũ: oculos ad priuignũ adiecit. Iã ergo lector optime: ſcito te tragœdiã nõ fabulam: legere: & a ſocco ad cothurnũ aſcẽdere. Sed mulier illa: q̃diu primis elementis cupido paruulus nutriebat: imbecillis adhuc eius uiribus facile ruborẽ tenuẽ deprimens: ſilẽtio reſiſtebat. At ubi cõpletis igne ueſano totis ꝑcordiis immodice bacchatus amor exeſtuebat: ſeui ẽti deo iã ſuccubuit: ac langore ſimulato uulnus aĩ mẽtit in corpis ualitudĩe: Iã cætera ſalutis uultuſq; detrimẽte: & ægris: & amãtibꝰ examuſſim cõuenire, nẽo q

Seu fato ĩpulſa. Plerũq; oẽs in culpa: & maleficio reuicti ꝑfugiũt ad fati neceſſitatẽ tanq̃ in aliquod aſyllũ. & quæ peſſimæ fecerũt, ea non ſuæ temeritati: ſed fato eſſe attribuenda dicunt. Apud maternum genituræ explicantur quæ maleuola ſtellarum radiatione faciũt nouercas amore priuignoꝝ in ſando ĩplicari. Oculos ad priuignũ adiecit. Naturali & quaſi genuino odio nouercæ priuignos pſequũtur hinc uerbũ elegĩs nouercari pro eo qd̃ ẽ agere more nouercaꝝ: maligne. ſ. & inimiciciter. Hinc Ora. in epodo: qd ut nouerca me ĩtueris. Pli. noſter naturá homini nouercam ẽẽ eſſe cenſet. Ergo igiẽ cũ nouercæ priuignos naturaliter oderint: cũ nouercalia odia ſint famigerata. hæc priuigni amore capta eſt. hæc ardere cœpit in libidines. ceſtas. cũ talis amor ſit oĩ odio deteſtabilior: execratiorq;: melius eſt. n. odiſſe priuignũ: q̃ turpiter amare. Tragœdiã legere. In tragœdiis miſeriaꝝ plerũq; amores inceſti infandiq; explicant. tragœdiæ narrãt quẽadmodũ phedra amore fœdiſſimo priuigni hippolytũ deperibat. Deniq; tragœdiaꝝ argumẽta ſunt nefandæ nouercaꝝ priuignorumq; amationes: Ideoq; euripides perẽte Archelao rege ut de ſe tragœdiã ſcriberet abnuit ac præcatus eſt: ne accideret Archelao aliqd tragœdiæ propriũ: oſtẽdens nihil aliud eſſe tragœdiã q̃ miſeriaꝝ cõpręſioné: quæ ut græci diffiniũt eſt. δεινον περιοχη .i. rerum triſtium. cõprenſio cum comœdia ſit ἰδιωτικων και πολιτικων πραγματων ακινδυνος περιοχη .i. priuataꝝ ciuiliumq; reꝝ ſinc ꝑiculo uitæ cõprehĕſio. præterea in tragœdia fugienda uita. in comœdia capeſſenda exprimit. ꝑ ſoccos aũt materia comica ꝑ cothurnos tragica ſignificat: cũ ſoccus ſit calciamẽtũ comœdoꝝ hiſtrionũ: cotumus uero tragœdoꝝ: qd ex uerſu oratiano ſat notũ eſt. hũc ſocci cœpere pedẽ grãdeſq; cothurni: illud adde ſcitu dignũ. q cũ cothurnus ſit calciatus utriq; pedi aptus Athenięſes hinc theramenẽ cothurnũ cognoiarũt: tanq̃ modo haꝝ: modo illaꝝ partiũ ſectatorẽ: ꝓuerbiũ quoq; apud græcos celebrat. ευμεταβολωτερος κοθορνου. de his q mobiles ſunt & aſſidue imutantur. a ſocco ad cothurnum. expone tenuioribus ad grauiora: a iocoſis ad triſtiora: a licitis ad illicita: a rebus comicis a tragicas: & n. Tragœdiæ proprium eſt amor infandus atq; triſtitia. Aſcẽdere. ſignate locutus ſtilus. n. comicus humilis eſt & materia Tragicus uero caracter ſublimis: ſicut & argumentũ: inde cothurnati dicti grãdiloq & inſtar aqlarũ ꝑ ſublimia uolitãtes. Silẽtio reſiſtebat. Silẽter diſſimulabat. Bacchatus amor. Seneca labit totas furor in medullas. Igne furtiuo populãte uenas. Seuiẽti deo. Cupidini qui ĩpotens flãmis & ſimul & ſagittis regnat in orbe: cuius ſpiculis ſuccũbũt mortales ĩmortaleſq;. q ſuperos ipſumq; iouẽ. q numina põti terrarũq; domat. Cupido paruulus. Tulliana ſententia eſt. malum naſcens facile opprimit' iueteratum fit plerũq; robuſtius. Mentitur in corporis ualitudine. ſimulat ſe langore corporis affectã. cum animi egritudine tabeſcat. ſic olim Antiochus amore nouercæ ſtratonices captus. cum cupidini ſeuienti ſuccubuiſſet: nec ullum remedium tanto malo reperiret ſimulans ſe corporis morbo conflictari in lecto decubuit: qui mox opera & aſtu Eraſiſtrati medici reualuit factus uoti cõpos. Examuſſim. Examinate optime ad unguem regulariter. Plautus ut hanc rẽ uobis examuſſim diſputẽ. Aduerbium eſt. amuſſis. n. regula fabrorũ eſt: qua architecti opus probabant: uel ut alii uolunt ferramentũ: quo in poliendo utuntur. inde amuſſitata indoles Plauto pro examinata: atq; perfecta. ſic. n. ſcribit in militem hoc muſitata ſua ſibi ingenua indoles. & ita hũc locũ plauti legendũ eſſe docet Nonius mar

nouercari

tragœdia cõprẽſio

Soccus Cothurnus

Cothurnatī

antiochus captus amore nouercæ

Examuſſim

Amuſſis amuſitata

Emussitata
Pallor amātis & ægri

cellus cum ĩ Plautinis codicibus passim legatur. emussitata: quã tamen lectionem: ut probam emaculatamq; tueri possumus auctoritate Festi Pompeii. q scribit emussitata dici ad amussim. facta: & ne qs audeat: id uelle conuellere & calumniari: traditur hoc a Festo ĩ dictionibus a littera: c icipientibus. Aul. Gellius in primo iudicium factum ad amussim diceres. Pallor deformis. Egroti & amantis signa cõmunia. nam q amat: & q ægrotat. pallore deformatur. De ægroto. notissimum. Virgilianum illud continuo est ægris: Alius color horrida uultum deformat macies. De amante illud Oratianum. & tinctus uiola pallor Amantium: ex præcepto quoq; Nasonis: palceat ois amans color: hic est aptus amanti. Lassa genua. Labant genua. In ægroto. labant & ĩ amatore q uidens amicam. & mēte: & genibus tremit. Iuxta illud Terentianum. totus parmenotrēo horreoque: postq̄ aspexi hanc aiunt physici. ex nimio ardore effectum frigoris reddi: ut ex frigore nimio effectus ignis existit; natura. n. magni caloris horrorem incutit: ut nimiæ febres. Quies turbida. Quis nescit turbidam inqetamq; quietem esse infirmis: q insomniosi sunt qui diris uisionibus agitātur: hinc Oratius uelut egri somnia uanæ finguntur species. In eandem sententiam est illud Persianũ. ægroti ueteris meditantes somnia. Idem quoq; est amoris affectus. Amator. n. instar Achillis homerici: expmus loquor: nũc pnus in faciē. nũc supinus cubat. toto lecto uersat corpus: dũ somnũ oculis capere nõ põt: cuius tumultuosa per torũ iactatio est: & inqes nocturna.

Ex calore horror

nesciat. pallor deformis. marcentes oculi. lassa genua. quies turbida: & suspiritus cruciatus. tarditate uehementior: crederes: & illã fluctuare tm̃ uapore febrium nisi quod & flebat. Heu medicorum ignare mentes. quid uenæ pulsus quid caloris intẽperantia. quid fatigatus anhelitus & utrinq; secus iactate crebiter laterũ mutuæ uicissitudies. Dii boni q̃ facilis licet nõ artifici medico: cui uis tamẽ docto ueneriæ cupidinis comprensio: cum uideas aliquem sine corporis calore flagrãtem. Ergo igitur impatientia furoris alterius agitata: diutinũ rupit silentium: & aduocari præcipit filium: qd nomẽ in eo ipso. ne ruboris admoneret: libenter eraderet. Nec adolescẽs ægre parẽtis moratus impium: se nihi tristicie striatam gerẽs frontem cubiculum petit

Suspiritus uehementior. Suspiratus siue suspiriũ. Plutarchus saphocæteri amatoribus assignāt defectum uocis: ruborẽ uultus: mox pallorẽ intuitũ oculorũ inconuenientẽ: sudores acutos motũ uenæ incredibilẽ: & crebra suspiria. Ora. quoq; signare uolens amoris indiciũ sic inqt in epodo. Amantẽ langor & silẽtium arguit & latere potitus imo spiritus. Fluctuare ardore febriũ. si uidisses fœminã hoc pacto languentẽ credidisses eã ardẽtibus febribus torqueri. sed cum fleret signũ erat cupidineæ flãmæ: quæ uitalia intrinsecus torrebant: nã ut ait speciosissimæ poeta. ẽ mollis flãma medullas interea & tacitũ uiuit sub pectore uulnus. apud Oui. inqt biblis amore tabescens. esse qdem lesi poterat tibi pectoris index. & color & macies: & uultus: & humida sæpe lumina: nec causa suspiria mota parẽti. Heu medicorũ. Imitatio maroniana. Heu uatũ ignaræ mentes q d uota furentẽ. q d delubra iuuant. medicos dãnat inscitiæ: q parũ solerter parũq; curiose dispicerẽt: qd pulsus: qd creber anhelitus: qd calor ĩmodicus: in fœmina significarẽt. nec. n. hæc morbi erant. sed ardentissimi amoris indicia. Quod uel mediocriter eruditio medico cõprendere fas erat. Laterũ uicissitudines. Modo in dextrũ: modo in sinistrũ latus iactatio. sic Achilles Homericus ex desiderio patrocli. nunc ĩ latus. nũc resupinus. nunc proous. nunc rectus uolutatur. Supini cubitus: ut inqt Plinius noster oculis conducunt: at pro tussibus. In latera aduersus distillationes. Theophrastus tradit celerius concoq dextri lateris incubitu difficilius in supinis. Sine corporis calore flagrante. Vbi homo flagranter æstuat citra corporis calorẽ & febrem nimiũ: ille ob amorem animo ardet: non corpore febricitat. Talis. n. flagrantia non corpus: sed aĩum populatur quæ cognitio comprensioq; uel mediocri medico facilis est.

Alterius agitata. Lego alius uel alternis agitata. Filium. Priuignum intelligit. quem nouerca deperibat. Nomen. Scilicet filii. nec. n. uoluisset amorabunda fœmina filium esse & dici: quẽ ipsa effictim deperibat: qa talis amor infandus incestificus. execrabilis est: cõsimiliter apud Ouidiũ biblis: caunum fratrem. deamans nomen sororis tradit ex epistola. scripta soror fuerat uisum est delere sororem. Vnicuiq; ut alibi quoq; dictum est duo sunt nomina unum proprium alterum naturæ & sanguinis. quo se debent appellare coniunctæ personæ. ut est nomen matris & filii nouercæ & priuigni. Nunc ergo amorabunda nouerca libenter eraderet hoc naturale nomen: ne aut filium: aut priuignum nominare cogeretur: quæ nuncupatio in re obscena. sine rubore esse non potest. Parentis. Nouercæ quæ parentis: hoc est matris loco esse priuigno debet. & priuignus nouercæ perinde ac parenti obsequi debet. Striatam frontem. Rugosam cõtractam subductam qualis ex tristicia esse solet: quæ & caperata frons dicitur. & decenter dixit Plautus. qd huic homini frons caperat seueritudine. striæ sunt canaliculæ in columnis & caua. unde columnæ striatæ dictæ. Talibus fulciuntur edes Bentiuolorum magnificentissimæ. qdam strias non ipsos canaliculos dici interpretantur: sed prominẽtias. & exuberatiões

Notæ amoris
Supini cubitus
Dextri lateris incubitus
Duo noia ppriũ & naturale

inter

inter caua & canaliculas colũnarũ. Victru. in quarto colũnas inqt. striari uiginti striis oportet. Idẽ stria turã appellat descriptionẽ striatarũ columnarũ. Igitur trãslatione uenustissima striatã frontẽ posuit Lucius noster pro tristissima & caperata in qua rugæ aspiciant͛ instat striarũ: quas in colũnis efficimus rugarũ. n. & striarũ reciproca translatio est. Idẽ Victruuius trũco inqt toto. strias uti stolarũ rugas matronali more demiserunt. Crassitudines striarũ eodem auctore faciendæ sunt. q̃tum adiectio in media colũna ex descriptione inuenieť; strigæ uero aliud longe significãt. nam ut grãmatici docent appellanť or- striatura Strigæ

uxoris patris: matrisq; fratris utcunq; debitũ sistens obsequium. Sed illa cruciabili silẽtio diutissime fatigata: & in quodam uado dubitationis herens: omne uerbum quod p̃senti sermoni putabat aptissimũ rursum improbãs nutante etiam nunc pudore: unde potissimũ caperet exordium: decontať. At iuuenis nihil etiam tũc secius suspicatus: summisso uultu rogat ultro p̃sentis causam egritudis. Tũc illa nacta solitudinis damno sam occasionem prorumpit in audatiam & ubertim ad lachrymas: laciniaque contegens faciem: uoce trepida: sic eum breuiter affatur.

CAusa oĩs & origo p̃sentis doloris: & etiã medela ipsa: & salus unica mihi tute ipse es. Isti. n. tui oculi per meos oculos ad intima delapsi p̃cordia meis medullis acerrimũ cõmouent incendium: ergo miserere tua causa peuntis: nec te religio patris oĩno deterreat: cui morituram ꝓrsus seruabis uxorem: illius. n. recognoscẽs imaginem mutua facie merito te diligo: habes solitudis plenã fiduciam: habes capax necessarii facinoris

dines regũ inter se iunctim collocatarũ a stringendo dictæ. Columella in secũdo de fœno. loquẽs sic refert. tunc demũ conuertemus & utrũq; siccatũ cohartabimus in stringam. atq; ita manipulos uinciemus. Vxoris patris. Nouercã signat: quæ uxor erat patris: & filium ꝓcreauerat aliũ. q ex patre istius adolescentis: frater erat. Vtcũq;. Nitidior lectio est utcũq;. Sistens obsequm. Idest se obsequiosum exhibens. uerbũ iuris est sistere uadimoniũ: sistere reũ quod ad alia quoq; trãsferť. Oui. sistiť ante aras. A. Gellius docet ab hoc uerbo Sisto sisto stiti in p̃terito dici nõ steti. a. M. Catone recte scriptũ esse uadimonium stitisset quod audaces emẽdatores e scripto stetisses corrupert. Inuado dubitationis. Incerta ac flu- Inuado ctuabunda sicut cymba ĩ uado periclitať: cõ- salutis tra dixit Plau. prouerbialiter. in uado salutis res est. Vnũ. Legendũ est unde. exprimiť amantis affectus. quæ unde exordiať cũ priuigno alloqum nescit: quæ incipit effati media q̃ in uoce resistit. Decontať. Valde cunctať & hesitat: sic biblis apud Oui. incipit & dubitat scribit damnatq; tabellas. & notat & delet mutat culpatq; probatq;. Sũmisso uultu. Hoc in laudẽ pudibũdi iuuenis dictum est. q uultu demisso. ac uerecũdo quærit de matre causam ægritudinis. Nacta. Nãcitor dicit apud ueteres ꝓnactus erit. Occasionem solitudinis. Solitudo sæpe nobis magna mala suadet. ut inqt Seneca. & cogitatiões diras suggerit: ex cuius occasione: nunc nouerca sit. audax ap̃ Priuignũ & amorẽ infandũ tetrumq; cõfiteť ac detegit. Vbertim. Large & abun- Vbertĩ dãter. Lacinia. Præ pudore cooperuit faciem. ut liberius amorẽ ĩpudicum scelestũq; ꝓfiteref. Apud Plato. Socrates operit pallio caput orõnem quãdã parũ pudicam habiturus. Apud Gelliũ Iulianus rethor capite conuelato canit uersus poeticos amasios ac uenerios.

Et medela ipsa. Huic sentẽtiæ quadrat illud Ouidianũ tu seruare potes. tu pdere so- Oculus lus amantẽ. Tui oculi p meos oculos. Amor fons ut philosophi tradunt: & meminit Plato de- amoris sideriũ est fruẽdæ pulchritudinis fruiť autẽ amator reamata p oculos. Vnde merito oculus causa & origo est amoris ut museo placet oculus radiorũ aculeos in cõtuentis e regione oculos iaculať: hinc uirulẽtus aculeus transuerberat oculos: & hominis percussi præcordia corq; conuulnerat. Quintilianus in ea declamatione: quæ inscribiť cecus in limine. oculi inqt sunt tota nostra luxuria hi nos in omnia quotidie uitia præcipitant mirantur adamant concupiscũt. Pereuntis. Scilicet mei Oui. miserere fatentis amorem & non fassuræ nisi cogeret ultimus ardor. Illius imaginem. Filius imago patris est: quẽ nõ tam facie q̃ moribus representat: phedra apud Seneca m...

otiũ. nã quod nemo nouit pene nõ fit. Repẽtino malo pturbatus adolescẽs q̃q̃ tale facius ꝓtinus exhorruisset: nõ tñ negationis intempestiua seueritate putauit exasperandã: sed caute ꝓmissionis dilatione leuiẽdã. Ergo ꝓlyxe pollicet᷑: ut & bonũ caperet aium: refectioni q; se: ac saluti redderet: ipendio suadet donec patris aliqua ꝓfectione. liberũ uoluptati cõcederet᷑ spatiũ: statimq; se refert a noxio conspectu nouercæ. Et magnã domus cladẽ ratus indigere magno & amplіore cõsilio ad quẽdam cõptæ gratuitatis educatorẽ senem ꝓtinus refert nec qcq̃: diutina deliberatione tã salubre uisum: q̃ fuga celeri ꝓcellã fortunæ seuientis euadere. Sed impatiẽs uel exiguæ dilationis mulier: ficta qualibet cã: cõfestim marito miris psuadet artibus ad lõgissime dissitas festiare uillas: quo facto: maturatæ spei uesania pceps: ꝓmisse libidis flagitat uadimoniũ. Sed iuuenis mõ istud: mõ illud causæ faciẽs: execrabilẽ frustat᷑ eius aspectũ quoad illa nũciorũ uarietate: pollicitationẽ sibi denegatã manifesto ꝓspiciens: mobilitate lubrica nefarium amorẽ ad lõge deterius trãstulisset odium: & assumpto statim nequissimo & ad oẽ facinus

inqt ad Hippolitũ: hippolite sic est Theseı uultus amo & mox paulo. Talis en talis fuit cũ placuit hosti. lic tibi Celsum caput. in te magis refulget incõptus decor & genitor in te toruus. Habere. Corrige habes sollitudinis fiduciã. Solitudo ut ante diximus multa mala nobis suadet: & locus ab omni arbitro liber fiduciam dat patrãdi sceleris. Necessarii facinoris. Facinus necessariũ uocat. quod cum necessaria psona cõmittitur. & necessitudinis uinculo copulata: qualis est inter nouercã priuignũq; cõiunctio. Pene non fit. Sentẽtia iter hoc dictũ est. tanquam pro infectis habẽda sint: q̃ facta esse nemo cognouerit. Olim Claudius imperator iuuenẽ adulteriis famosum monuit: ut cautius indulgeı et uoluptati ueneriæ. tanq̃ nõ fiat qđ latet Phs quoq; noie peregrinus existimabat hoies tũc peccare ꝓcliuius cũ latere posse id peccatũ putarẽt. ipunitatemq; ex ea latebra sparẽt. Virũ uero sapiẽtẽ non peccaturũ esse dicebat ẽt si peccasse eũ dii atq; hoies ignoraturi forẽt: nõ. n. pœnæ aut ifamiæ metu nõ eã peccãdũ: sed iusti honestiq; studio & officio. Perturbatus. apud Sene. impudica nouercæ cõpellatione perturbatus Hippolitus. sic exclamat. Magne regnator deũ tã lẽtus audis scelera tã lẽtus uides. hic uero neq; clamosus neq; iurgiosus iducit᷑ sed cõsultus & prudẽsq; ꝓmissione leniendam magis fœminã cẽsuit q negatione exasperandã. Intẽpestiua. Pitacus ex septẽ sapiẽtibus unus dicere solebat γνῶθι καιρὸν. i. nosce tẽpestiuitatẽ intelligi uolẽs in rebus oĩbus obeũdis nihil eẽ cõducibilius meliusq; tẽpestiua oportunitate: e cõtrario nihil peius intẽpestiuitate. Sup qua

Heptalogus phil. Beroaldi

relatissime pscripsimus in heptalogo: sic seueritas quæ alioq inter uirtutes numerat᷑ iuriũ nomẽ trãsibit si fuerit intẽpestiua. neq; cata καιρὸν. i. ex oportũitate adhibita. Vnde laudandus hic iuuenis q negare seueriter noluit: ne p intẽpestiuã seueritatẽ: fœmina magis: ac magis exasperaret᷑. Prolyxe. Benigne large liberaliter. M. Cato res ꝓlyxas dicit quas aliis quoq; uocabulis secundas & ꝓsperas appellat. Impẽdio suadet. Valde uehemẽter hortat᷑. Refert. reti ahit abducitq;. Ad educatorẽ refert. Idest cõsulit nutriciũ senẽ: & quæ sit sup re tãta illius exqrit sniam᷑q cũ senex esset merito multarũ rerũ cõsultissimus gnauissimusq; uideri poterat cũ ætate sapiẽtia adipiscat᷑. In senibus prudẽtia est. atq; cõsiliũ. & ut inqt Plau. in trinũmo. Sapiẽtiæ ætas cõdimentũ est. Sapiẽs ætati cibus est. Senibus ut auctor est Quinti. auctoritas maior est q plura nosce & uidisse credunt᷑. qđ & Home. frequẽtissime testatur: & ut elegãter scribit M. Tullius in Catone temeritas est. s. florescẽtis ætatis prudẽtia senectutis. In senibus cõsilium ratio: sentẽtia est: quæ ni si forẽt nõ summũ consiliũ maiores nostri senatũ appellassent: ꝓinde probãdus est adolescẽs q consiliariũ senẽ educatorẽ adhibuit: q ex consilio senioris atq; sentẽtia saluberrima decreuit subducere sese nouercalibus blanditiis. & fuga euadere hanc quasi procellã ex fluctibus cupidineis impendentẽ. Impatiẽs mulier. Ois mora amãtem torquet. ois cũctatio tormentũ est: & inquit Plau. in penulo. Amãs q eqd agit properat oia amãti nihil satis festinat᷑. Dissitas. Lõge remotas distãtelq; ab urbe. Antiq improbarũt uillas & pdia longe ab urbe distãtia. hinc Põponius inqt lõge ab urbe uillicari. quo herus rarẽter uenit. nõ uillicari sed dominari mea est sentẽtia. Columella quoq; cẽset in propinquo agrũ mercari: quo & frequẽter dominus ueniat & frequẽtius se uenturũ q̃ sit uenturus denũciet. putatq; suburbanũ prædium cõmodissimũ esse. Catonis dictũ est de agro parãdo. pedibus cõpensari pecuniã. Flagitat uadimonii. Ex forẽsibus uerbis trãslata sentẽtia: sicut. n. ad uadimoniũ uenire solet litigator q id promisit. Ita decẽter uadimoniũ libidinis flagitat nouerca a priuigno. ut sese sistat in palestra ueneria. ut qđ uerbo promiserat re pficiat. Illud causæ. idest modo hanc rẽ modo illã causatus. Mobilitate lubrica. Nihil est mobilius mente fœminea; qđ & testimonis poetarũ & græco uerbo satis liquet. quis. n. nescit illud uariũ & mutabile semper fœmina. Itẽ mobilior uentis o fœmina

In senibus prudẽtia

Amãs ꝓperat oia

Suburbanum pdiũ commodissimum

Mobilitas fœminæ peculiaris

tis o fœmina. Itē ah crudele genus nec fidū fœmina nomē: græce dicit. κουφον το φυλλον των γυναικων
.i. leue est & mobile genus fœminaꝝ. proinde uidemus quotidie amorē fœminæ torrēntissimū. in odiū
internecinū repente cōuerti: & ex amorabūda fieri infestissimā. Amor in nouerca erga priuignū nefari
us ē & execrabilis: sed odiū sit lōge execrabilius. cū necē meditat cū ad uenena accingit. cū in priuignū
furibunda bacchat. fecit hæc nouerca in priuignū. id quod fieri ab uxore in maritū scribit Hierony.
qui in libris cōtra Iouinianū in sectam fœminaꝝ perorans ait. In odium uertet ac iurgia. & nisi cito cō- Emācipatus
fuleris parabit uenena. Emācipato. Dotalis seruus

emancipato quodā dotali seruulo: pfidæ suæ consi
lia cōmunicat nec quicq̄ melius uidet. quam uita
misei ū priuare iuuenē. Ergo missus cōtinuo furci
fer uenenū pſentarium cōperat: idq; uino diligen
ter dilutū insontis priuigni præparat exicio. ac dū
de oblationis oportunitate secum deliberāt noxii
homines: forte fortuna: puer ille iunior proprius
pessimæ fœminæ filius post matutinū laborem stu
diorum. domū se recipiens: prādio iam cœpto: siti
ens: repertū uini poculū: in quo uenenū latebat i-
clusum: nescius fraudis occultæ: cōtinuo perduxit
haustū atq; ubi fratri suo paratam mortem ebibit:
exanimus terræ procūbit. Illius quoq; repētīa pue-
ri pernicie: pedagogus cōmotus: ululabili clamo-
re: matrē totāq; ciet familiam iāq; cognito casu no
xiæ potionis: uarie quisq; præsentium: auctores i
simulabāt extremi facinoris. Sed dira illa fœmia &

Addicto parato. alias emācipatus dici-
tur emissus ex patria potestate. Verbū
iurisconsultoꝝ. apud Ora. in epodo scri
ptū est. Romanus heu posteri negabi-
tis emācipatus fœminæ. ubi emancipa-
tus accipit pro adictus. & quasi in man
cipatū. & seruitutē datus Cleopatræ.
Dotali seruo. Dotales serui: ut ex uer
bo ipso notissimū est. dicūt quos uxor
cū dote ad maritū attulit: Plaut. in asi-
naria. Dotalē seruū saureā uxor tua ad
duxit cui plus in manu sit q̄ tibi. De ser
uis dotalibus & ancillis mētio fit apud
iurisconsultos & ait Paulus titulo de do
nationibus si q d i pueros ex ancillis do
talibus natos maritus īpēderit aut ī do
ctrinā. aut in alimēta nō cōseruat ma-
rito: qa ipse ministerius eoꝝ utitur quē
admodū si a pdonibus redemisset ser-
uos dotales receptitiū uero seruū ap-
pellant ,ppriū uxoris. quem sibi recipit Receptitius seruus
ac retinet neq; doti dat. De quo. A. Gel-
lius. de quo & M. Caro loqtur. sic seri-
bēs ubi irata facta est seruū recepticiū Presentaniū uenenum

sectari atq; flagitari uiꝝ iubet. Venenū præsentariū. Dicimus uenenū præsentarium. siue præsenta-
neū: qđ strenuissimū. rapidissimūq; est: qđ presentē mortē subitariāq; affert: sine ulla lentitudine. au
ctor est Tranq. neronē coegisse locustā uenenariā conquere uenenū q̄ posset uelocissimū ac præsenta Præsentissima remedia
neū. Atilius regulus in senatu Romæ dixit auctore Au. Gellio uenenū sibi carthagīēses dedisse nō p-
sentaneū. sed eiusmodi qđ mortē in diem proferret. Pli. remedia presentanea & pſentissima freque n
ter appellat quæ sine cūctatione auxiliant. Quinti. artē dicendi cōstare ait inter cætera consilio pſen-
tissimo. Vino dilutū. Vino tēperatum dissolutūq;. M. Tullius in cluentiana docet probabilius esse Cicuta in uino irremediabilis
uenenū in potione datū q̄ in pane: celeriusq; epotū q̄ comesum in uenas atq; in oēs partes corporis per
manare. prætera facilius fallere pōt in poculo uenenū cum ita cōfusum sit: ut secerni nullo modo pos
sit. cicuta uino diluta: atq; in uino pota irremediabilis existimat. Noxii hoīes. Nouerca & dotalis
seruus. Forte fortuna. Archaismos est nam antiq iunctim dicebant fors fortuna. & forte fortuna ,p Forte fortuna
casu. & subita fortuna: grāmatici ita distingūt. ut fors sit casus tēporalis. Fortuna uero ipsa dea. Teren.
fors fortuna inqt nobis. i. ut exponit Donatus subita fortuna: q id quoq; aurumat quod fors fortuna in
bono ponit. Ille iunior. Quem. s. genuerat infanda hæc mulier ex patre adolescētis: quē ad stuprū
sollicitauerat: quē supra dixit duodecimū ætatis annū peregisse. Pendio. Dictio nō solū mendosa
uerumetiā cassa. & futilis nihilq; significās: quæ obelo confodiēda est. Vt in eius locū substituat pran-
dio. ut ita legas prendio iam capto. significat. n. pueꝝ redeuntē a pallestra litteraria sumpsisse prandi-
culū. hoc est ientaculū. ex quo cum sitiret. repēte exhausit poculum illud mortifeꝝ. credens id uinum
esse. cum uenenū uino dilutū internosci non posset. Fratri. Priuignū intellige: qui ex patre tm̄. non
ex matre frater erat pueri qui hauserat uenenum. Exanimis. Moribūdus & similis extincto: nam re
uera: ut paulo mox liquebit nō fuerat hæc potio pestifera sed soporifera. Pedagogus. Titulo de iu-
riis pedagogi nomine comitis continent. comitē uero accipere debemus eum qui comitet & sequat
ferulæ sceptra sunt pedagogoꝝ qui interdū imperiosi atq; seuientes stultitiā suam perdocent. qui aliū
nos fœdis sæpe uitiis imbuūt: quoꝝ sordes sunt inelubiles. Sicut leonides Alexādri pedagogus. cum Pedagogus
quibusdā uitiis infecit: quæ robustū quoq;. & iam maximū regē ab illa institutione puerili sunt perse
cuta. Ideoq; salubriter præcipit Quinti. ut pedagogi sint morati sintq; eruditi aut se non esse eruditos
sciant. latini magistrum appellant; quē græci pedagogū. Ciet. Cōmouet inclamat. Insimulabant. Insimulatio
Accusabant: insimulatio est & falsi & ueri criminis incusatio: insimulo ut docet Donatus genitiuo iun
gitur: sicut hoc in loco. Plautus tamen dixit. sic me simulare falsum facinus tam malum.

Malitiæ nouercalis. Vno uerbo absoluit. cōplexusq; est: oīa quotquot sunt flagitia. quæ in oīs nouer
cas cadūt: &.n. quæ exemplat malitiæ nouercalis merito dicit̃ ea est omnium nouercaliū scelerū offi
cina. oīum fraudiū seminariu: oium uersuciaꝝ coagulū improbitatis scena flagitioꝝ misteriū: ut rel
quis nouercis esse possit exēplar & archetypon. qđ sequant̃. Armatæ in priuignos instructæ ad pernici
Parricida em miseroꝝ. Non parricidii cōscientia. Minime cōmota est dira fœmina cū uideret filiū: suo scele
re prostratū cuius necis ipsa erat cōscia. qđ parricidiū uocat: &.n. noīe parricidæ significat̃ non solū q
patré matréq; interficit. sed & q filium
filiamue alios quoq; necessarios occide
rit; quod & docet Martianus iurisc ōsul
tus: qui titulo de legē Pōpeiam de par
ricidiis scribit lege de parricidiis tene
ri si quis patré matrem auū fratré soro
rem patruelé matruelé patruum auun
culū. si mater quoq; filium filiáue occi
derit: sed & auus tenetur. q nepoté pere
merit: & qui emit uenenū: ut patri da
ret quis nō potuerit dare. preterea apđ
antiquos parricida dicebatur q qualen
scunq; hoīem occidisset. qđ lex Numæ
Pōpilii indicat his composita uerbis. Si
qs homiem liberum: morti sciens duit
paréticida parricida esto. Plautus eleganti uocabu
lo parenticidam dicit parentis interfe
ctorem. obiter annotandum dici homi
cidam interdum cum laude pro uiro
.s. forti q multos in bello occiderit. si
cut Oratius dixit homicidam Hectoré
laudabiliter. & longe aliter q̃ uulgo di
catur. Vindictæ cōpédiū. Viā ad uin
Homicida hector dictam priuigni cōpédiariam: & breué
traxit ex filii morte: tanq̃ posset persua
dere marito. & oībus filium perisse priuigni ueneno & fraude: quo psuaso: quod erat satis probabile
priuignus tanq̃ fratricida sine cūctatione plecteret̃. Misso cursore. Inter mancipia sunt & cursores:
cursores īter seruos quod ex lectione iurisconsultoꝝ sat cognitum est. scribit .n. Paulus uolumine de legatis tertio: q̄ si alii
uernæ alii cursores legati sint: si quidam cursores; & uernæ sint cursoribus cedent: semper. n. species ge
Hemerodromi neri derogat. Antiquitas celebrat cursores; quos hemerodromos uocant; qui die uno ingens spacium
cursu emetiebantur. Inter quos clarissimus fuit philonides Alexandri magni cursor. ex Liuio Pli
Viantes nio. probo emylio cæteris. Viāti. Iter facienti. & in uillam itanti. uiantes scriptoribus usurpantur p
uiatoribus peregrinatoribusq;. Expugnationem domus. Mortem filii: quem ueluti per uim frater
nam expugnatū peremptumq; credi uolebat. Ocius. Statim. Personata. Ficta composita simulata
instar histrionū. qui inducta persona simulant & imitantur quæcunq; uelint. unde & psonati dicti. ora
Personata fœlicitas tius. Quo personatus pacto pater: a Seneca fœlicitas personata nominat̃. Atellani proprie inter histrio
nes uocantur personati: quia ius est his non cogi in scena ponere personam: qđ cæteris histrionibus pa
ti erat necesse. Et hic. in hoc in hac re. Apuleiana eloquutio. Non mentiebatur. Duobus modis di
citur filius peremptus ueneno priuigni. uno q manifestus est. cum priuignus uenenum dedit. altero q
minus apertus est. cum ille ebibit uenenū. qđ erat paratum in priuigni pernicié: & ita perit eo ueneno:
quo alter interimi debuerit. ex hoc intellectu dixit Apuleius. nō mentitā esse diram nouercam: quæ
dixerit marito filiū peremptū ueneno priuigni. &.n. re uera perierat illo ueneno: qđ priuigno fuerat
destinatū: quo priuignus perire debuerat. Probrosæ libidini. Scelus inauditū finxerat scelestissima
nouerca uidelicet q̄ priuignus se ipsam libidine infanda incestare uoluisset: quæ haud dubie pbrosis
sima est. Cōsimile q̄ddā fecit phedra. q̃ insimulauit hippolytū apud Theseū. q̄ se cōprimere tétasset.
q̄dā ita exponūt: ut intelligāt insimulatū esse priuignū fratricidii ex eo q̄ fratré icestare libidine ma
scula tétauerit: atq; pposterа. & q̄ ille recusauerit. est. n. amphibolō: illud seu trū ad nouercá an ad fra
tré referat̃. Cōprimere. Verbū est obscenæ significationis. hinc iocus ille Plautinus mordax & cum
Comprimere felle. sic. n inqt Mercurius ego tibi hác cōprimiá linguá. Respōdet Sosia alludens ad turpé significatū:
haud potes bene pudiceq; asseruat̃. Immanibus. enormibus imodicis icredibilibus. Erumnarū
Procellæ erūnaꝝ procellis. consimile est illud Virgilianū. & magno curarum fluctuat æstu. ex trāslatione marinæ tépe
statis procella erūnarum fortunæ & id genus aliarum rerū elegātissimæ deducitur. Quintilianus au
In corā ctor est trāslatione hanc usurpari ad orationis ornatū: quo dicimus cōtionū procellas & eloquentiæ
Ad instar fulmina. In corá sui. Sæpe apud hunc scriptoré annotatū est id genus eloquutionis in corá ad instar:
quod

malitiæ nouercalis exēplar unicum: non acerba fi
lii morte nō parricidii cōscientia: non infortunio
domus: non luctu mariti: uel erūna funeris cōmo
ta: cladé familiæ uindictæ cōpendium traxit: misso
q̄ protinus cursore: qui uiāti marito domus expu
gnationé nunciaret: ac mox eodé ocius ab itinere
regresso: psonata nimia temeritate: insimulat pri
uigni ueneno filiū suū interemptum. & hic qdem
nō adeo mentiebat̃: q̄ iā destinatam iuueni mor
té preuenisset puer. sed fratré iunioré fingebat: iō
priuigni scelere perēptum q̄ deius probrosæ libidi
ni: qua se cōprimere téptauerat: noluisset succūbe
re. nec tñ immanibus cōtéta mendaciis. addebat sibi
quoq; ob detectū flagitium: eundem illū gladio cō
minari. Tunc infœlix duplici filiorum morte per
cussus. magnis erumnarum procellis æstuat. Nam
& iuniorem in corā sui funerari uidebat: & alterū

qđ nos corā & instar simpliciter dicimus. Est autē archaismos in corā sui ꝓ corā se ipso inconspectuq; paterno. maior autē haud dubie dolor est ex re luctuosa quā uidemus: q̄ si tantū audiamus. oculorū enim sensus est acerrimus. Ob incestum pricidiūq;. Duplex noxa: & utraq; criminosissima utraq; capitalis incestū refert ad ꝓbrosam libidinē: cuius noxæ insimulatus erat a nouerca priuignus: quod se uel fratrē incestare uoluisset. Patricidiū uero quod ueneno interemisset. sic. n. finxerat pessima nouerca: cuius commenta maritus uera esse credebat cum uxoris lamentationibus ficticiis psuaderetur. Ad

obincestum parricidiumq; capitis. s. damnatum iri certo sciebat. Adhuc uxoris dilectæ nimium mentitis lamentationibus: ad extremū sobolis impellebatur odium Vix dum pompæ funebres ex sepultura filii fuerant explicatæ: & statim ab ipso eius rogo senex infœlix ora sua recentibus adhuc rigans lachrymis: trahensq; cinere sordentem caniciem: foro se festinus immittit. Atq; ibi tum fletu: tum ꝓcibus: genua etiam decurionum contingens: nescius fraudium pessimæ mulieris: ī exitiū: reliqui filii plenis operabať affectibus: illum incestum paterno thalamo: illum parricidam fraterno exitio: & incommīata nouercæ cede sicarium. Tanta deniq; miseratione: tantaq; indignatione curiam: sed & plebem merens inflammauerat: ut remoto iudicandi tedio: & accusationis manifestis probationibus & respōsionibus meditatis ambagibus cuncti conclamarint. lapidibus obrutum publicum malum publice uindicari. Magistratus interim metu periculi proprii: ne de prauis indignationis elementis ad exitiū disciplinæ ciuitatisq; seditio procederet: partim decuriones deprecari: partim populariter compescere: ut rite & more maiorum iuditio reddito. & uti inq; secus allegationibus examinatis: ciuiliter sńia promoreť. nec ad instar barbaricæ feritatis: uel tyrānicæ ipotentiæ damnareť aliquis inauditus & in pace placida: tā dirum sæculo proderet exemplum. Placuit salubre consiliū: & illico iussus præco ꝓnūciat

extremū sobolis odio. i. impellebatur odisse filiū odio parricidali q iura naturæ solet & debet parentibus eē carissimus. Senex infœlix. Pater defuncti maritus dolosissimæ nouercæ. Caniciē. In luctu puluere & cinere comā fœdabāt. ut superius dictū est. De latio attōito & mœsto cecinit poeta caniciē immūdo pfusam puluere turpās. Gēua decurionū. Mō decurionū noīe senatores intellige. alias ꝑpositi eqtū significātur sicut suo loco supra iā diximus ubi etiam annotauimus genua dedicata eē misericordiæ. & a suplicibus attigi solita. Incestū paterno thalamo. Ex hoc liqdo intelligimus nouercā isimulasse priuignū. q; seipsam incestare tentasset incestū dicimus ipsum crimē. & icestū dicimus hoiem: quem ecclesiastici scriptores incestuosum appellant. In cōmiata cede. Propter illud quod paulo ante sic inquit addebat sibi quoq; ob detectū flagitiū: eundē illū gladio cōminari. Siccariū. per abusionē. ut docet Quin. siccarios oēs uocamus: qui cedē telo quocuq; cōmiserint. Curiā. Senatū illius ciuitatis cuius decuriones supplex orauerat apud græcos apocleti dicunť senatores sanctiusq; consiliū: qđ ex delictis constat uiris apocletoꝝ frequens mentio apud Liuiū. Meminit & suidas in etymologico. Merens. Lugens & mestitudine cōfectus. Respōsiōibus. purior lectio & magis quadrās est si legas responsionis. hæc. n. opponūtur accusationis: & responsionis. Solent autem rei meditatis ambagibus responsionis diluere atq; refellere crimen obiectum. & probationes accusatoris confutare. inflammati senili prece homines conclamant: ut remota iudicii legitimi formula quod lentum esse. solet statim lapidibus reus obrueretur non expectato ut causa ageretur: & ita indicta causa. inauditus indemnatusq; necaretur: quod minime fieri fas est: cum in bene morata ciuitate nemo nisi iudicium sententia damnatus sit supplicio affici debeat. Ne de paruis elementis. idest primordiis: sæpe ex parua scintilla grāscit incendiū. Disciplinæ. Scilicet legalis & politicæ: ex cuius præscripto iudicium constitui debet: & reus audiri. mox re examinata solerter sententia promenda est uel damnatoria uel absolutoria. Compescere. Cōpescebant: suffrenabantq;. Vtrinq; secus ex parte accusatoris: & rei nec enim alio modo ciuiliter iudicari potest: nisi allegationes utriusq; partis audiantur: & auditæ perpendantur. Damnaretur inauditus. Ex præscripto legis nemo inauditus & indicta causa damnari debet: quod si aliquando fiat scito: id fieri ex tyrannica impotentia hoc est immoderata uiolenta illegitima potentia uel ex feritate barbarorum: quibus neq; mos: neq; lex est: qui in humana crudelitate præditi grassantur: qui obliti se homines esse oēm exuunt humanitatem. apud Liuium. T. Quintus clamitat. reum capitis idēnatū idicta cā nō debere uiolari. igiť petebať: ne malū in posteros usurpať exēplū. ne hō inauditus indicta causa repentino tumultu dānareť. Pronunciat patres in curiam. Ex more Romano: quo senatores in curiam

In luctu coma ciuerulēta

Incestus

Siccarius Apocleti qui

uocabâtur consultaturi super rebus arduis. Liuius in tertio citari patres in curiam iubent. uiatores dicti
Decuriones in albo scripti
ministratores magistratuum: ex eo q̃ plærunq; ex agris senatores in curiam acersebant. Consueta lo
ca residentibus. Decuriones in albo ita scriptos esse oportet: ut lege municipali præcipitur: cessante le-
ge tunc dignitates erunt spectandæ: ut eo ordine quo quisq; eorum maximo honore in municipio fũ
ctus est: utpura si duum uiratum gesserunt. si hic honore præcellat. & intra duumuirales antiq̃ssimus
quisq; prior. Deinde qui coram secundo post duum uiratutu honore in re. pu. functi sunt mox q̃ nul-
lo honore functi sũt. put q̃sq; eoꝝ ĩ or-
diné uenit. auctor Vlpianus. nunc in ur
be nr̃a lex senatorii loci ista seruat̃: ut
put quisq; prior in ordiné senatorũ
uenit ita priore in sedẽdo locũ teneat:
Ordo senatus bononiẽsis
q̃ secundus secundũ. & sic. deinceps unũ
excipio. Io. Bentiuolũ: q̃ senatus colu-
mé est: qué principé senatus nostratus p
Laus Io. Bẽtiuoli
petuum meritissimo dicere possumus
quem cuncti sequuntur: ut ducé ad cu
ius uitam tanquam scopon & normam
omnes dirigimur. omnes conuertimur
qui flexibiles quamcunq; in partem du

patres incuriam conuenirent: quibus protinus di-
gnitatis iure consueta loca residentibus: rursum p̃
conis uocatu primus accusator incedit. Tũc demũ
clamatus introducitur etiã reus & exẽplo legis at-
ticæ: martiiq; iudicii cãæ patrõis denũciat p̃co neq;
principia dicere: neq; miserationem commouere.
Hæc ad istũ modũ gesta cõpluribus mutuo sermo-
cinãtibus cognoui. Quibus aũt uerbis accusator

cimur a principe, atq; ut ita dicam sequaces sumus. cuius auspiciis florentes ac beati in ocio tranquillo
honoratoq; fortunate degimus: proinde cum nuncupamus uota: cum obsecramus Deum ita nuncupa-
re debemus ita obsecrare: ut uni Io. Bentiuolo cuncta prospere cedant: in quo & res. pu. & nos omnes sũ
mus. a cuius salute uelut a filio. pendet salus totius ciuitatis. itaq; illo florente & incolumi floreamus &
incolumes simus nos quoq; necesse est illo gubernante male uehi non possumus: nullæ procellæ nul-
li turbines sunt. pertimescendi: in tuto: in portu: in uado salutis bononiensium sistitur cymba ergo igi
tur deum optimum maximum præcor: ut Bentiuolam familiam: qua nihil maius meliusue nobis fa-
ta donauere boniq; diui: ut cum illustrissimis parentibus generosissimos filios sinat diutissime florer̃
& in fœlicitatis arce consistere; ut nos quoq, sub illis floreamus & in utranq; autem ociose dormiamus.

Exemplo martii iudicii. Quidam exponunt martium iudicium pro Romano propterea q̃ romãi
a marte oriundi quem patrem romuli fuisse perhibent urbis romæ conditorem; sed id parũ cõgruit;
ego martii iudicii nomine intelligo. Areopagitas: qui iudices senatoresq; atheniensiũ fuerunt quo cõsi
lio ut inquit Mar. Tul. leges atheniensium & maiorum instituta seruant. Solon primus constituit areo
pagitas. hoc est senatum consiliumque atticorum. Quidam autumant ante solonem fuisse senatum:
Ariopagitæ silẽtes iudicant
areopagitarum athenis constitutum. Sed. Mar. Tullius plutarchus. diuus Augustinus id Soloni attri-
buunt; areopagitæ silentes iudicabant; ut docet Mocrobius in septimo saturnalium hinc illud satyri-
Locus Iuuenalis
ci poetæ: commissum ue teges ut curia martis athenis: areopagus interpraetatur curia siue pagus mar-
tis causa nominis ex iudicio est quo Mars qui græce ars dicitur cum homicidii reus fieret. iudicanti-
Pares sententiæ
bus duodecim Diis in eo pago: ut refert Augustinus in. xviii. sex sententiis absolutus est: ubi enim pa-
res sunt sententiæ absolutio damnationi Præponitur; auctor est Plinius in. vii. iudicium capitis in areo
pago primum actum esse olim Dolobella proconsul asiæ causam ueneficii; ancipitem; & scrupulo-
sam ad areopagitas: ut ad iudices grauiores exercitatoresq; reiecit. sicut Valerius maximus Gelliusq;
notificant. Iulius pollux tradit in areopago: iudicia cædis; & ueneficiorum exerceri solita. Significat
igitur exemplo atticorum iudiciique areopagicorum. hanc ueneficii causam acitatam esse; ut neq; p-
hemiaretur orator; neque moueret affectus; hoc autem apud athenienses fieri solitum testis est Quin
tilianus; qui in secundo scribit lacædemoniorum ciuitate expulsam eloquentiam & athenis quoque
ubi auctor mouere affectus utebatur; uelut recisam orandi potestatem. idem in sexto sic inquit: id ien
sisse atticos eredo; quia athenis affectus mouere etiam per præconem prohibeatur orator. Neq; prĩ
Prœmiũ Exordiũ
cipia dicere. Quod græci prohemium nominant id latine principium uel exordium dicitur quod au
ctore Quintiliano superuacuum aliquando est; si sit præparatus satisetiam sine hoc iudex. aut si res
præparatione non indiget. Aristoteles quidem in totum id necessarium apud bonos iudices negat; ali
q̃do uti nec si uelimus eo licet cum iudex occupatus; cum angusta sunt tempora. hermagoras quoque
Eudoxõ
in eudoxo: hoc est honesto genere materiæ repudiat exordium: negatq; esse præfandũ; fortunarianus
Curta oratio
uero dissentiens autumat orationem oĩo curtam & sine capite esse; quæ sine principio ab ipsis rebus or
dit; idem ab exordio principium ita distinguit: ut exordium sit generalius prĩcipium specialius. Ne
Mouere affectus
q; miserationem commouere. Secus in iudiciis romanoꝝ. apud quos præcipua uirtus oratoris mouere
aff ctus. & ut inquit. M. Tullius in oratione is erit eloquens; qui in causis ita dicit: ut probet ut delectet
In peroratione
ut flectat. probare necessitatis est; delectare suauitatis; flectere uictoriæ; Nam id unum ex omnibus ad
obtinendas causas potest plurimum. i commiserationibus fuit. M. Tullius excellentissimus adeo ut pe
regnator
rorationem omnes illi relinquerent. miseratione enim mens iudicum maxime permouenda est qua
M. Tulli
ita doléter usus é aliqñ. M. Cicero; ut puerũ ĩfantem in manibus perorans tenuerit; ut alia in cá excitato

uexauerit: quibus rebus diluerit reus. Ac prorsus orationes: altercationesq;: neq; absens ipse apud p̄ septum fui: neq; ad uos quæ ignoraui: possum enū ciare: sed quæ plane comperi: ad istas litteras proferam. simul enim finita est dicentium contentio ueritatem criminum fidemque probationibus certis instrui: nec suspicationibus tantam coniecturam permitti placuit: atque illum promptissimum seruum qui solus hæc ita gesta esse: scire diceretur sisti modis oibus oportere. nec tantillum cruciarius ille uel fortuna tam magni iudicii: uel confertæ conspectu curiæ: uel certe noxia conscientia sua deterritus quæ ipse finxerat: quasi uera adseuerare: atq; adserere incipit: quod se uocasset indignatus fastidio nouercæ iuuenis: quod ulciscens iniuriam filii eius mandauerat necem q̄ promisisset grande silētii premium quod recusanti mortem sit cominatus quod ueneuum sua manu temperatum: dandum fratri reddiderit: quod ad criminis probationem reseruatum poculū neglexisse suspicatus: sua postremum manu porrexerit puero. Hæc eximia. n. ad ueritatis imaginē. Verberōe illo simulata trepidatiōe pferente: finitum est iudicium: nec quisquam decurionū tā equius remanserat iuueni: qn cū euidēter

reo: sublato etiam filio paruulo plangore & lamentatione forum compleuerit; duo sunt genera affectuum ethicon & patheticon alterum come & iucundum alterum uehemens & incitatum: pathetico perturbantur animi & concitantur: & in hoc uno regnat oratio quo causæ eripiuntur: extorquenturq; ex manibus aduersariorum; hoc maxime commiserationes commouentur: idque præcipue in perorationibus: quas in hac cāueritus est orator commouere exemplo ritu q; atticorum. Vexauerit. Lego inuexerit pro inuectus sit quidam corrigunt uexauerit. Diluerit reus: proprium rerum est diluere hoc est infirmare dissoluere refutare: obiectas criminationes. M. Tullius pro roscio amerino. ergo īquit crimē oportet diluam scribit Gellius ciceronem: crimen quod inficiari non poterat facto dicto diluisse. Altercationesque Quintilianus præcepta altercationis: forensis tradit: quæ in quibusdam causis ad uictoriam uel plurimum ualet: opus est bono altercatori; imprimis ingenio ueloci: ac mobili animo præsenti & acri non enim cogitandum sed dicendum statim est. Valet in altercatione plurimum acumē quod sine dubio ex arte non uenit: præcipit Quintilianus ne clamosus ne iracundus. ne turbidus sit altercator. M. T. in epistolis: ad atticum gloriatur: se in altercatiōe sententia. P. Clodum infregisse exagitasseq; mordaciter & salse. Suspicationibus. Suspicationibus quas in causa coniecturali narratio accusatoris interiectas & dispersas habere debet: ut nihil actum nihil dictum sine causa puteť: defensoris uero narratio simplicem: & dilucidam expositionem debet habeř cum attenuatione suspitionis. Coniecturam. Sunt auctores Anonymi hoc est sine noīe atq; ignobiles: quibus placuit unū omnino statū esse coniecturalē; qui rationem hanc secuti uidentur. q̄ res omnis signis colligeretur: cōiectura dicta est ut docet Quin. a coniectu. i. directione quadam rationis ad ueritatem; unde somniorum interpretes coniectores uocantur. Sisti. Præsentem exhiberi. Tantillum. Minimum. Cruciarius. Dignus cruciatu: ut carcerius dignus carcere qui q; habetur in publica custodia: eundem mox uerberonem nominat: qui græce dicitur mastigia: sunt enim hæc nomina seruis nequissimis conuenientissima: & in comœdiis frequentissima. quidam interprætantur cruciarium pro auctore cruciatus & carnifice. ut uenerarium pro uenefico Crucium uinum dixit Lucilius in suaue ab eo q̄ cruciat. Conscientia. Carnifex animi interior & tortor occultior est conscientia: cuius indicia multi sunde produntur: qua non pauci deterriti iudicia refugerunt. ultroneumq; sibi exilium indixerunt: hic uero nequissimus uerbero ex audacia & inuerecundia compactus præduri oris attrita fronte obstinato uultu. confidens impauidus uenit in iudicium seq; insontem audacter affirmat: quem neq; iudicium tam magnum neq; conspectus senatorum nec propria conscientia deterrebat. Fastidio nouercæ. Tanquam scilicet priuignum fastidienter nouerca repudiasset: & ob id fastiditus passusq; repulsam parasset uenenum: & hæc omnia sunt: σημεια idest signa & probationes credibiles quidem: sed leuiores & non necessariæ. ex præcepto Quintiliani infirmiora argumenta sunt congreganda: & illorum aceruatione pugnandum: cum potentissimis singulis instandum sit. Recusanti. Ipsi seruo. Silentii præmium. Multi silentium uendunt: multis taciturnitas lucrosa est. olim demades orator gloriatus est se decem talenta a rege accepisse ut taceret. Sua manu Ad priuignum refertur non ad seruū ut sit sensus ipsum iuuenem suamet manu poculum ueneni pueroporrexisse: cum seruus id retexisset in quo tota purgatio serui liscontinetur. Ad ueritatis imaginem. Ex præceptione doctorum rhetoricorum qui præcipiunt: ut narratio sit uerisimilis. lucida breuis pro uerisimilis p̄babilem credibilē ue appellat Quintilianus. Tam equius. Lege tam equus: idest tam beniuolus.

Ethicon
Patheticō
Diluere crimen
Atumen in altercatione
Anonymos ignobilis
Cōiectura
Cruciatus
Cruciū uinum

noxæ compertum: in sui culleo ꝓnunciaret. Cum iam sñiæ pares cunctorum stilis ad unum sermonē congruentibus: ex mor̄ ꝑpetuo: in urnam æreā deberent conici: quo semel cōditis calculis iā cū: rei fortuna trāsacto: nihil postea cōmutari licebat: sed mancipabat̄ potestas capitis in manum carnificis: unus e curia senior p̄ cæteris cōptæ fidei: auctoritatis p̄cipuæ medicus: orificiū urnæ manu contegēs: neq; mitteret calculum temer̄: hoc ad ordinē ptulit. Quod ætatis sum uobis approbatus me dixisse: gaudeo: nec patiar falsis criminibus petito reo: manifestū hōicidiū ꝑpetrari: nec uos: q iureiurādo astricti iudicatis: inductos seruuli mēdatio peierar̄. ipse nō possum: calcata numinū religiōe: conscientiam meam fallens: ꝑperam ꝓnunciare. Ergo ut res est:

Parricidæ culeus
Sesquiculeare

Noxæ compertum. In noxa culpaq; manifesta: & crimine deprēsum. uetus & figurata locutio de noxa quæ significat culpam: & noxia in notis Serui affatim. In sui culeo. Pœna parricidæ more maiorū hæc instituta est: ut parricida uirgis sanguineis uerberatus in culeo insuatur. cum cane & gallo gallinaceo: & uipera & simia: Deinde in mare autin flumen culeus deiicitur inquit. hinc Iuuenalis taxans Neronē ueluti multiplici parricidiorum pena dignissimū decenter inquit cuius supplicio: nō debuit una parari simia: nec serpens unus: nec culeus unus est: autem culeus ut docet fulgētius: saccus cuius nomen potissimū in pœna parricidaꝝ. p̄terea culeus est mensura uigiti amphoraꝝ capax Plinio: & ut prisciani uersu utar culeus. hæc nulla est maior mēsura liquoris Sesq culleare doliū colūel/le ē triginta amphoraꝝ. quasi culeum unū: & dimidiatū Cōnnes. i.d.n. pollet ualletq; i cōpositis hæc ꝑticula: ut sesq pes sesq digitus sesq hora: sesq modiū: & alia ꝑpe īfinita obiter retūdēda ē isci tia: cōplusculoꝝ: q male īfati in cōmentarus nugatoriis iactitāt folliculū lupinū li. i. rhetoricoꝝ ad herēniū poni ꝓ culeo parricidæ. id āt falsum eē euidenter itelligit: quis serius lector & attētus q uolumē secūdū M. T. de iuētione ex quo trāsposita sunt illa. nō incuriose ꝑspexerit: cuius uerba subscripsi. Os obuolutū ē folliculo & ꝑligatu: deide in carcerē ductus: ut ibi eēt tātisp. dū culeus cōpararet̄. Nōne hisce uerbis liqdo ōndit̄ folliculū a culeo seiungi atq; disparati: p̄terea quis non uidet: folliculo solū os parricidæ obuolutū esse quasi quodā tegumento ex lupina pelle confecto ut ita uelato capite contectus in carcerem deduceret̄: mox culeo cōparato ifueretur: ita sensus rhetoricus utrobiq; ꝑpensus elucescit: q ex illoꝝ interp̄tatiōe adulteratus obscurat̄.

Perpēsus Locus ex rhetoricis
Paribus sentētiis absolutio
Nota condēnādi. C.
Nota absoluendi A. N. & L.
Ostracismus

Pronunciaret. Verbū iudiciale; est nam iudices ꝓprie ꝓnunciare dīr qñ sñiam dīt: uel damnatoriam uel absolutoriā. Sñiæ pares. Consimiles oēs & damnatoriæ alio modo sñiæ pares dīr qñ totidem sunt absolutoriæ: quot damnatoriæ. & tunc mitior sñia uincit: ut. s. reus absoluat̄: paribus. n. tabellis absolutio decernitur; auctores Sene. Quin. Augu. extat & problema nobile aristotelis sup hac re cuius hoc principium est cur si sñiæ pares accusatori & reo fuere: reum uincere sancitum est. Cunctorum stilis congruentibus. moris fuit apud ueteres romanos ut iudices cognita causa in cistam siue urnam tabellas conicerent easq; stilis inscriberent litteras habentes absolutionis siue condemnationis: nota condemnandi erat. C. sicut absoluendi. A. qñ uero iudici perplexa & obscura causa uidebatur stillo scribebat in tabella duas litteras. N. L. quod significat non liquet: unde ampliatio cōperendinatioq; nascebatur. Cæsar Aug. non tantum duas tabellas damnatoriam & absolutoriam cognoscentibus iudicibus dedit: sed tertiam quoq; ignototiam: qua. s. ignosceretur. igit̄ stilli cūctoꝝ decurionū cōgruētes fuerūt in sñiam . s. damnatoriam conscribendam fuitq; ī fa. C. quæ nota est condēnandi inscripta stilo in oībus calculis: stilo. n. ferreo scribimus in tabulis ceratis. in calculis cæterisq; durioris materiæ: sicut calamus scribit ī charta: & membranis quod & Hiero. refert: enarrans illud in psalmis. lingua mea stilus scribæ uelocis cum stilo scribere intutum est ut uetustissimi auctores prodiderunt. Conditis calculis. Ostracos intelligit: sic. n. græci appellāt: quos latini calculos & testulas: unde ostracismus: dictus exilii genus. quo apud athenienses multabantur potentiores. sic aristides sic themistocles. sic plerique summates damnari sunt: super qua re extat annotamentum in libro annotationum nostrarum. Ouidi. libro nouissimo metamorphoseon: docet morem fuisse italicorum populorū calculis candidis in urnā cōiectis reū absoluere: nigris dānare. sic. n. refert. Mos erat antiquis niueis atrisq; lapillis his damnare reos illis absoluere culpa: Tūc quoq; sic lata est sententia tristis: & omnis calculus immitem dimittit̄ ater in urnam

Ponere calculum

ponere calculum est subducere ratiunculam. unde calculator dictus ratiocinator. Mancipabat̄. Obligabat̄ tradebaturq; quasi in mancipatum manumq; carnificis. Manu cōtegens. Senior medicus qui unus erat decurionū manū iniecerat officio urnæ: ut ita cohiberet decuriōes: ne temere immissis in urnam calculis damnatoriis iuuenem insontem morti traderent: nā ut inquit scite cassiodorus. cūctator esse debet. qui iudicat de salute. Ad ordinem. Decurionum siue senatorum. Dixisse gaudeo Legēdum est uixisse: ut tersior sit puriorq; intellectus. Sic enim inquit senior decurio. gaudeo me diu uixisse. cum ex ætate longiore mores meos probaueritis: simque apud uos boni nominis & æstimationis: & nunc possim auxilio esse iuueni insonti periclitanti. Iureiurando astricti. Iurabant iudices ī leges

ut obstricti religione iudicarent: mox cum iurassent omnes præter ipsum prætorem nomina eorum perscribebantur: ne pro selectis iudicibus ut fit in multitudine aliqui suppositi corruptissimi iudicarent auctor Pedianus asconius. De me. Ex me. Furcifer. Narratio breuis lucida. probabilis ex præceptione rhetoricæ. doctrinæ. Peierare. Falsum deierare: & periurio astringi dicitur & periurare priscis scriptoribus: contra placita grammaticorum. Perperam pronunciare. Non recte iudicare: & iniquam ferre sententiam.

Non olim. Non pridem. non diu: modo. dudum hæc. n. particula olim ut grammatici annotauerunt interdum habet significationem præteriti præsentis & futuri. Ora. de præterito. olim rusticus urbanum murem mus paupere fertur accepisse cauo cætera nouissima.

Olim

de me cognoscite: furcifer iste uenenum presentarium comparare sollicitus: centumque aureos solidos offerens precium me non olim conuenerat: quod ægroto cuidam dicebat necessarium: qui morbi inextricabilis ueterno uehementer implicatus: uitæ se cruciatui subtrahere gestiret. At ego perspiciens malum istum Verberonem blaterantem: atque incocine caussificantem certusque aliquid moliri flagitium potionem quidem dedi: sed futuræ quæstioni præcauens: non statim precium quod offerebatur accepi: sed ne forte aliquis inquam istorum quos offers aureorum: nequam uel adulter reperiatur in hoc ipso sacculo conditos eos: anulo tuo prænota: donec altera die nummulario præsente comprobentur: sic inductus signauit pecuniam: quam exinde ut iste repræsentatus est iudicio iussi de meis aliquem curriculo taberna promptam afferre: & en ecce prolatam coram exhibeo uideat & suum sigillum recognoscat. Nam quemadmodum eius ueneni frater insimulari potest. quod iste comparauerit? Ingens exinde Verberonem corripere trepidatio & inuicem humani coloris succedit pallor infernus. perque uniuersa membra frigidus sudor emanabat. Tunc pedes

Veterno. Veternus inexpugnabilis torpor uisque somnifica græci letargum uocant recentiores medici subetiam nominant: alias ueternus dicitur hydropicus: morbus de quo suo loco plura perscripsimus. Inextricabilis morbi. inexplicabilis sanabilis: a quo extricari explicarique ægrotus nequit sic Plin. in epistolis quam maturissime inexplicabili morbo liberari. Cruciatui subtrahere. M. T. in tusculanis quæstionibus portum morborum dolorum mortem esse refert ita fortunæ iniurias & cruciatus quos ferre nequeas defugiendos censet: hoc est. n. cunctis ærumnosis praesto profugium sic Silius italicus: ultronea morte cruciatui se subtraxit uitamque finiuit media ob tedium clauis insanabilis: sic corelius ualitudine: in qua conflictatus ex dolore pedum cumque incredibiles cruciatus pateretur sponte decessit: ne tantos dolores diutius sustineret. Blaterantem. mendacia confingentem: & multa non tam stolide quam callide obloquentem homines in uerba, prouectos nisi ueteres locutuleos: & blaterones & linguaces insigniter dixerunt blaterare est confingere mendacia item blacterare dicitur stulte & percupide loqui quod a græco βλάξ. originem dicit significat autem βλάξ. apud græcos stolidum camelos quoque cum uoces edunt blaterare dicimus. Caussificantem. Causas nouas comminiscentem: & excusationes fabricantem. Quæstioni præcauens. ut. s. quæstio haberi posse de hoc seruo.

Veternus
Lethargus
Subena
Mors perfugium
eruatum
Blaterones
Loquutulei
Blaterare
Blax

Neque uel adulter. Numi neque & adulteri dicuntur uitiari reprobi. falsæque monetæ: quos & adulterinos appellant scribit Pli. adulterinum denarium enim pluribus ueris denariis quo moneta falsa deprendit. Sacculo. Crumenta saccus sacculus sacellus receptacula sunt numorum: ex eodem genere est sacciperium: quo tamen nomine maior quæpiam crumenta significatur. Prænota. i. imprime sigillum annuli tui signatorii: quo signanda signant Plini. laudat priscorum uitam tanquam innocentissimam in qua nihil signabatur at nunc inquit cibi ac potus uindicantur annulo rapina, clauesque quoque ipsas signare non est latis. Mos hodieque durat. ut aurei sacculo conditi annulo prænotentur: & per numularium explorentur probi sint an adulteri ponderisque legitimi. Repræsentatus est iudicio. Quem iussistis modis omnibus sibi oportere.

Numus adulter apud priscos nil signabat
speciarius
species
aromata

Curriculo. rursim. Taberna. Medicinam intelligit. sic. n. Plautus appellat medici tabernam tales hoc tempore. tabernæ speciariæ nominantur & speciarii aromatarii a speciebus uenalibus: sic. n. aromata uulgo dicuntur: qua dictione & Macrobius & Hieronymus & iurisconsultus utuntur. Prolatam. s. pecuniam dictos est: quippe intelligimus medico adhuc in seruum porante allatam sibi id horæ eoque momento pecuniam: quam proferens ecce inquit uobis exhibeo: ut noxa seruilis fiat manifestior. Insimulari ueneni: accusari de ueneno: sic enim ueteres dixerunt: ut ante diximus. Frater. Corrigo alter. non potest inquit alter accusari de ueneno: quod seruus comparauerit: ipse enim noxius est. non alius uel dic. frater illius defuncti insimulandus non est ueneni per seruum comparati: sed ipse seruus. Comparauerit. interrogatiue legendum. Corrigere. corripuit inuasit. In uicem. In locum. Frigidus sudor Ex formidine immodica sudore frigido homo perfunditur iuxta illud frigidus & toto manabat corpore sudor. Hippocrates. Galenus. cor. celsus sudorem frigidum pestiferum esse & maturæ mortis signum esse pro

sudor frigidus
sudor falsus

diderunt. Cur salsus sit sudor docet Aristoteles in problematis. a maximo uate dictum est scitissime.
salsusq; per artus sudor iit. Incertis alternationibus. Expressit affectū hominis conscii & sceleratiq
présus & rōnibus consuratus commouet pedes alternati ex titubatiōe; scalpi caput & uerba parū expli/
Scalpere digito caput cata balbutit. Partem scalpere capitis. Pro scalpebat; q effœminati sunt & molles dīr digito uno ca/
put scalpere. quod in pompeium dixit caluus. & a Iuuenale morsu satyrico usurpatum: qui digito scal
punt uno caput preterea sontes scalpunt caput deprehensi in crimine manifesto quod inficiari nō qrunt

incertis alternationibus commouere: modo hanc
modo illam partem scalpere capitis: & ore semiclau
so balbutiens nescio quas effamias affutire: ut eū
nemo prorsus a culpa uacuum merito crederet: sed
reualescente prorsus astutia constātissime negare
& accersere mendacii medicum non desinit: qui pro
pter iudici religionem: cum fidem suā corā lacerari
uideret: multiplicato studio Verberonem illum cō
tendit redarguere: donec iussu magistratuum mini
steria publica cūtrectatis nequissimi serui māibus
annulū ferreū deprehensum cum signo sacculi con
ferunt. q̄ cōpatio p̄cedentem roborauit suspitionē

inter signa conscientiæ apud doctores
rhetoricos sunt & hæc expalluisse titu
Effutire Affamiæ basse inconstanter locutum esse conci
disse. Nescio quas affamias effutire
nugas & ineptias meras loquæbatur ef/
futire est: ut docent grammatici: inepte
loqui & uerba lapsantia ac futilia fun/
ditare. Ora. effutire leues idigna: Tra/
gœdia uersus affamiæ uero dīr ieptiæ
& nugatoria uerba atq; lapsantia ut an
dictū ē. Mēdacii arcessere. i. accusa/
re de mendacio arcessere accusare ē. ut
docet Diōedes in prio qđ uerbū ab ar/
ceo nascitur & n. alium accusare a ma/
leficiis arcere est; cū genitiuo cōiungit
ut apud. M. Tullium maiestatis arcessi
tur. diuus Augustinus in libro de men
dacio docet mendacium longe esse fu
Arcessere giendum & discerniculo quodam octo
Tria discunt pen genera mendacii facit qđ & in decretis canonicis. xxii. q. ii. copiosissime explicatum est apud persas he
rodoto: & xenophonte testibus dicere mendaciū erat criminosissimum: quorū filii tribus potissimū
sarū filii rebus instituebantur eqtare: arcu sagittas excutere & uera loqui. uir bonus ut pu. Nigidius refert pstare
Mentiri dētrie mentiatur prudens ne mendacium dicat namq; inter mendaciū dicere & mentiri distat q mē/
Mēdaciū dicere titur ipse non fallitur; sed alterum fallere conatur. Qui mendacium dicit ipse fallitur; uerum menda
ciū dicere etiam sap. enti aliquando concessum est; ut Quintilianus asserit; & diuus Hieronymus do/
ministeria cet scribens: de officioso mendacio. Contundit. Melius est legere contendit pro eo quod est instar ur
annulus ferreus get conat. Ministeria publica. Ministri publici q̄les sūt apparitores. lictores uiatores sic dicius mini
steria ut seruitia pro ministris & seruis. Annulum ferreum. Apud ueteres annulis tantum ferreis ute
Vngulū bantur: & ut auctor est Plinius longo tempore. ne senatus quidem Romanus annulos aureos habuit un
Dactyliō de & sponsæ annulus ferreus mitti solitus erat: isq; sine gemma. Qui ob legationem accœperant annu
Dactylotheca los aureos. in publico illis tantum utebantur: intra domos uero ferreis: & olim in ferreo annulo equi/
tes iudicesq; intelligebantur. Mox adeo promiscuum id esse cœpit: ut cum seruitus quoq; communica
retur Merito ergo & scienter dat nunc Lucius noster annulum ferreum seruo: ex ritu scilicet: & more
maiorum refert idem Plinius seruos ferrum auro cingere cœpisse: prisci apud nos annulum ungulū
uocabāt græci dactylion appellant: a digito qui græce δάκτυλος dicitur. Vnde & dactylotheca pro re/
Cōdulū positorio annulorum & hoc est quod intelligi uoluit Plinius sic scribens. id græci a digitis appellauere
Cōdaliū condulum quoq; & condalium annulum dixerunt. Plautus in trinummo. Inter eos ne homines conda
Symbolū lium te tedipisci postulas græci & nostri symbolum. sic apud Teretium symbolum dare & de symbo/
Symbolū lis esse ad annulos refertur. qui pro arra collationis ad ientarulum siue prandium faciendum deponi
Apostolicum solent: non me præterit symbolum dici collationem hoc est quod plures in unum conferunt. Vnde &
symbolo apostolico inditum nomen quo apostoli in unum contulerunt: quod unusquisq; sensit. Sym
Symbolū militare bola quoq; in re militari nuncupantur signa uel indicia. quæ unusquisq; dux distincta suis militibus
tradit: ut si forte occurrerit quis de quo dubitetur symbolum probat: si sit hostis uel socius apud Te/
Comesalia rentium quoq; exponere potes sicut non parum multi exponunt. symbola pro collatoribus siue come/
salibus; sic enim uulgo appellantur; quæ adolescentuli in unum pro rata conferunt causa prandii uel
a symbolos cœnæ uel ientaculi. Vnde hodieq; in usu est. collationem facere. pro ientaculū sumeræ: qm̄. s. id ex col/
lata pecunia plerunq; fieri solet: in decretis canonicis dist in. xliii. sic scriptum legitur non oportet eleri
Cupidiæ cos; ex symbolis; quæ uulgus comesalia appellat conuiuia celebrare: eadem confecta dicuntur. A sym
bolo dicitur eleganti uocabulo asymbolos; qui est immunis; & liber a symbolo conferendo; sicut sæpe
in conuiuiis quæ fiunt ex symbolis collationibusq; complusculorum erit unus & alter qui nihil confe
rent; hi eleganter. dicentur asymboli. Au. Gellius ne omnino ut dicitur immunes & asymboli uentire/
mus; conuectabamus ad cenulam. non rupedias ciborum. sed argutias quæstionum. ubi annotandum
cupedias poni pro lautioribus edulijs. sicut suo loco copiosissime perscripsimus. Nec

Nec rota. De rota greciensi: quæ inter dira tormentorum genera anumeratur: supra dictum est: cu- Rota
ius & Plutarchus commeminit. scribens fuisse quosdã i humana crudelitate preditos: ut iuberent rotã Eculeus
iduci. & carnifices cum securibus expediri ad phocionem lacerandã. Eculeus quoq; tormenti genus ẽ.
cuius Seneca. Valerius. Cicero cæteri meminerunt. Quidã ardentẽ laminã esse tradunt: qua homines
cruciabiliter torquentur: equuleus dicitur pusillus equus ab equuo diminuto uocabulo. M. Tullius Equuleus
in uerrinis. his equitabit equuleis. Plinius in. vii. qua pp surreptis statim pullis in tenebris equaꝝ uberi

nec rota: uel Equuleus more græcorum: torm̃etis eius apparata iam deerãt: sed obfirmatus mira præsumptione ullis uerberibus: ac ne ipso quidem succubuit igni. Tum medicus non patiar inqt Hercules: non patiar: uel circa fas de innocente isto iuuene suppliciũ uos sumere: uel hũc ludificato nostro iudicio: pœnam noxii facinoris euadere. Dabo enĩ rei præsentis euidens argumentum: nam cum uenenum peremptorium comparare pessimus iste gestiret: nec meæ sectæ crederem cõuenire: causas ulli præbere mortis: nec exitio sed saluti hominũ medicinam quesitam esse didicissem: uerens ne si daturam me negassem: imtempestiua repulsa: uiã sceleri subministrarem: & ab alio quopiam exitiabilẽ mercatus hie putionem: uel postremum gladio: uľ quouis telo nefas inchoatum perficeret: dedi: nõ uenenum sed somniferum mandragoræ illam: gra

asinarũue equuleos admouẽt. Nec succubuit ignis. Inter crudelia barbaricaq; genera cruciatus est ignis: cui tormento: qui non succubuit nulli succũbet. Seuitia ut scribit Seneca libro secundo epistolaꝝ moralium cõmẽtat ẽ eculeos. cruces ñucũ & tunicã illã alimẽtis igniũ illitam: & intextã hæc tunica optimo epithero molesta a Iuuenale & Martiale nominatur. (Tunica molesta) Inueniuntur ãt pleriq; patiẽtia siue duritia tormentoꝝ tãta pditi. ut tormẽta contẽnãt: ut exprimi ab eis ueritas ullo mõ nõ possit: Ideoq; q̃stioni non sp fidẽ habẽdã eẽ uere & prudenter monet Vlpianus. Hercules. Iusiurãdũ ẽ. Circa fas. Legẽdũ est contra fas. Venenũ perẽptoriũ. (Perẽptorium) Moꝝ tiferꝝ a perimẽdo perẽptoriũ dictũ. Sic apud iurisconsultos. Titulo de iudicis peremptoriũ edictum dicitur. ex eo qd perimat disceptationem. Inter litigatores hoc ẽ ultra nõ patiaꝝ aduersariũ tergiuersari. (Perẽptalia fulgura) Prisci perẽptalia fulgura appellauere: quæ superiora portenta perimunt. i. tollunt. (Iusiurãdũ hippocratis)

Gestiret. Cupet. Meæ sectæ cõuenire. Medicina ad salutẽ hoium non perniciẽ reperta est. pin de medicoꝝ sectæ nõ cõuenit uenena propinare: quoꝝ ars ois studiũ uigilantia ẽ in salutaribus remediis dandis. sic Hippocrates discipulos adiurat ne dolo malo scientes cupiam mortalium noxia medicamẽta ppinẽt. Legimus apud iuriscõsultos ad legẽ Corneliã de ueneficiis: q malũ uenenũ necãdi hoĩs causa fecerit uel uẽdiderit uel habuerit plectendũ eẽ. & eiusdem legis Corneliæ pœna afficiendũ: preterea senatus cõsulto effectum est. ut pigmẽtarii pœna huius legis teneantur. si cui temere uenena dederit. Nec exitio sed saluti. Omnibus mortalibus medicinam utilissimam esse celeberrimi auctores pdiderũt tãq̃ nullũ hoium gẽus nullus sexus nulla ætas sit: quæ nõ utilitatẽ ex medicina petat: cuius artis auctores accepimus deos. siue ut hæc ĩfirmitas hoium haberet adiumẽta aliqua. Vel solatia. siue tantũ huic arti tribuere maiores. ut eã uix crederẽt humanis potuisse igeniis inueniri. siue ipsa medicina p se sacra res est. græce ἰατρὸς dicitur medicus. unde archiatros priceps medicoꝝ quo noie esculapiũ insigniter appellauere: tanq̃ p̃sidẽ deumq; medicoꝝ. ut ostendit Augustinus in tertio de ciuitate dei. uerius & melius a diuo Hieronymo archiater dictus ẽ seruator noster q medicus ẽ christianorũ: & lãguẽtiũ animaꝝ p̃sentissimus opitulator. in codice ĩperatorio Archiatros legimus priuilegiis ĩperatoris decorari: ubi ridicule cõmentatores exponũt archiatros pro militãtes inermi militia. Cassiodorus ait archiatros esse salutis magistros. (Archia tros esculapius; Archiatri) Veretes. Corrige uerens. i. timens. Ab alio quopiam. Idest a medico alio ĩsincero & minus pbo quales multi hodieq; reperiunť: qui potionẽ mortiferã pro salutifera dare nihil uerebunť accepta mercedula. uñ fit ut medicus sæpe capitalis existat: & cũ soli medico hoiem occidisse summa ipunitas sit experimenta p mortes agunt: & uenena pro medicamentis uel iscita uel iprobitate ppitiãt. (De mandragora) Somniferꝝ mãdragoræ. Duo sunt genera mãdragoræ: mas & fœmia: cãdidus mas: nigra fœmia existimať. Ferũt mala auellanaꝝ nucũ magnitudine. & effossuri cauẽt cõtrariũ uentum. & tribus circulis ante gladio cõscribũt. Succus fit & ex malis. & ex caule deciso cacumine. & radice: odor ei grauis. sed radicis & mali grauior. mala matura ĩ umbra siccanť. succus ex his sole dẽsať: uis mãdragoræ somnifica est pro uiribus bibentiũ; media potio cyathi unius. potu largiore. etiam moriũť. Bibitur ante sectiones uestionesq; ne sentiantur. Quidã solo odore & olfactu somnũ quærũt. Scribit Auicẽna in simplicibus mandragora somnum cõciliari: & subetã fieri esseq; medicamentum contra uigilias: quæ & ipsæ inter morborum genera numerantur. Apud græcos celebre est. ὑπὲρ μανδραγόραν καθεύδεις idest ultra mandragoram dormis mandragoræ ut inquit Suidas ὑπνωτικὸς καρπός ἢ λήθης ποιητικός. idest fructus est somnificus & obliuiõis effector. Columella in libro (Vis somnifica)

Semiho moman dragora

de cultu hortorum semihominem mandragoram scite appellat propterea quod radix eius simillima est homini. ut docet Auicenna & uulgo proditur. cæterum quamuis iurisconsulti interdicant ne pigmentarius mandragoram cicutam Aconitum aliaque uenenata temere det tamen hic medicus pro ueneno succum illum mandragoræ habentem uim somnificam dedit. cuius & si noxiæ sunt uires non tamen mortiferæ. ut ita obuiam iret improbitati serui gestientis comparare mortiferum uenenum. nõ ab re est hoc in loro commemorare exemplum proditum a frontino in libris strategematicon. hannibal missus a carthaginensibus aduersus afros rebellantes cum sciret gentẽ auidam esse uini. magnum eius modum mandragora permiscuit. cuius inter uenenum & soporem media uis ẽ.

Historia remotior

túc prælio leui commisso ex ĩdustria cessit. nocte deinde intempesta relicto intra castra uio infecto fugam simulauit cunque barbari occupatis castris in gaudium effusi medicatum merũ auide hausissent. & in modum defunctorum strati iacerent reuersus cœpit eos ac trucidauit. Grauedinis cõpertæ. Cõsimiliter Plinius de mãdragora loquens inquit: sic quoque noxiæ uires

Grauedo

grauedinem afferunt: etiam olfactu. Vtrobiq; grauedo ponitur pro torpore marcido & capitis grauitate somnulẽta. Alias grauedo significat distillationem humoris ex capite: quæ teste Cor. Celso nares claudit uocem obtũdit tussim siccam mouet. Hippocrates græcique corymas nominãt. Vnde gra

Grauedi nosi

uedinosi dicti huic morbo obnoxii: ut in commentariis Tusculanarũ quæstionum uberius scripsi. Certum extremæ pœnæ. Sic ueteres loquunt. ut certus fugæ certus spei. extrema pœna

Vltimũ suppliciũ

ponitur p ultimo supplitio. Vltimũ autem supplicium mortem solã interpretantur: ut docent iurisconsulti titulo de pœnis. Puer meus. Lego me

Adorare Orator ab ore

is. ut sit meis manibus temperatam.

uedinis compertæ famosum: & morte simillimi soporis efficacem: nec mirum desperatissimum istum latronem certum extremæ pœnæ: que more maiorum in eum cõpetit: cruciatus istos ut leuiores facile tolerare. Sed si uere puer meis temperatam manibus: sumpsit potionem uiuit quiescit: & dormit: & protinus marcido sopore discusso remeabit ad diem lucidam: quod si uere perẽptus est: si uere morte præuentus est: quæratis licet causas mortis eius alias. A dictum modum seniore adorante: placuit: & itur confestim magna cum festinatione ad illud sepulchrum: quo corpus pueri depositum iacebat: nemo de curia: de optimatibus nemo: ac de ipso quidem populo quisq̃: qui non illuc curiose cõfluxerit. Ecce pater suis ipse manibus: coperculo capuli remoto: commodum, discusso mortifero sopore: surgentem postliminio mortis deprehendit filium: cũque cõplexus artissime: uerbis impar præsente gaudio producit ad populum: atque ut erat adhuc feralibus amiculis instrictus atque obditus: deportatur ad iudicium puer. Iamque liquido serui nequissimi: atque mulieris nequioris patefactis sceleribus procedit in medium nuda ueritas: & nouercæ quidem perpetuum indicitur exilium seruus uero

Quæratis cãs alias. Cum ego potioné mandragoræ somnifica tantũ dederim. si mortuus est. mortis causa aliunde ẽ: quã ego nescio. Adorãte. Orãte cãm agente: adorare. n. apud antiquos significat agere. unde & legi oratores dicunt qa mandata populi agunt. auctor Festus Põpeius. Mar. Varro ab ore orare. & oratores. & oratiõe dici scribit. Itur. Scilicet ab omnibus. sic Virgilius itur in antiquã siluã. Coperculo capuli. Tegumento orificioq; sepulchri. de capullo & capulari sene. & capulari reo iam dictũ est. Commodũ. Tũc iam illo

Amicula feralia cãdida

momento illo tẽpore. ut sæpe ap hũc scriptorem. Postliminio mortis. Sic & ĩ floridis uelut ab ĩferis postliminio domũ retulit. de postliminio supra satis multa. Verbis ĩpar. i. qui uerbis explicare nõ poterat. nec dicendo æquare gaudiũ itimũ: quo afficiebat senex ex ĩprouisa salute filii. Feralibus amiculis. Amicula feralia sunt uestimẽta: qbus cadauera defunctorũ uestita in sepulchro conduntur., scribit Plutarchus in problematis. q mortui corpus albis uestibus induebãtur. ob puritatem. quippe color albus solus sincerus. ac purus minimeq; ĩfectus est. sic & defunctus uidetur esse factus quiddam simplex & purum omnique mixtione secretum: unde & in luctu mulieres albis uestibus amiciebantur. Amiculatur dicitur a sohno indutus amiculo & ueste. Instrictus. Fasceatus. & quasi uinculatus.

Veritas filia tem poris

Obditus. Septus opertusque. obdere est operire. In medium nuda ueritas. Tanta uis ueritatis est: ut improbitate malorum depressa tamen emergat: ut interclusa respiret. Vt oppugnari possit: non possit expugnari. nec diu delitescere. Meritoque uetus poeta ueritatem temporis filiam esse dixit: ueritatis oratio simplex est. ut inquit Seneca. In tabula cebetis scriptum legimus. q ἀλήθεια. i. dest ueritas παιδείας hoc est disciplinæ est comes. in consilio darii regis pronunciatum ẽ ueritatem omnibus antistare eã fortissimam iudicari. quia nihil contra eã iniqtas ualet & cũ cætera quæ fortia uidenĩ mortalia citoq; deficientia probenĩ; ueritas & immortalis est. & sempiterna auctores. Esdras & Iosephus.

Patibulo

patibulo suffigitur: & omnium cõsensu: bono medico sinuntur aurei oportuni somni precium: & illius quidem senis famosa atque fabulosa fortuna ꝓuidentiæ diuinæ condignum accœpit exitum: qui momento modico: immo puncto exiguo post orbitatis periculum adolescentium duorũ pater repente factus est. At ego tunc temporis talibus fatorũ fluctibus uolutabar. Miles ille: qui me nullo uendente: comparauerat: & sine precio suum fecerat: tribuni sui præcepto debitũ sustinẽs obsequiũ: litteras ad magnum scriptas pricipẽ Romam uersus perlaturus uicinis me quibusdã duobus seruis fratribus undecim denariis uendidit. His erat diues admodũ dominus. At illorum alter pistor dulciarius: q panes & mellita cõcinnabat edulia. Alter coquus: qui sapidissimis nutrimẽtis succuũ: pulmẽta

Gaballus
Patibulũ
Patibulatum

Patibulo suffigitur. In crucem tollitur. Antiqui gaballum dixere crucem & patibulum. Mar. Varro. Nos barbari innocentes in gaballum suffigimus. Alias patibulum dicitur sera. qua hostia occludũtur a petendo. q hac remota ualuæ pateant. Supplicium autem patibuli infame esse & seruile docet. Lactantius in quarto. Patibulatum pro crucifixum dixit antiquitas. Fabulosa fortuna. Qualis ĩ tragœdiis spectari solet. & tragici stili materia est. Post orbitatis periculum. Periclitatus est senex. ne duobus filiis in eodem tempore orbaretur: nam si ille sepultus uere mortuus fuisset: alteri quoq; erat pereundum: sententia iudicum condẽnatoria: & capitali. Nullo uendente comparauerat. Festiuiter dictum ẽ eo qui asinum abduxerat. & suum fecerat sine emptione. Hortulano. n. in publicum carcerem deducto miles asini possessor factus est: acquisiuitque rei inemptæ dominium militari. s. ipotẽtia. & ui. Vndecim. denarii. Luciãus scribit militem uẽdidisse asinum πεντεκαι εικοσι idest uiginti quinq; drachmis atticis. Diues dominus. Lucianus. ο δε ωνησαμενος θεραπων ην ανδρος σφοδρα πλουσιου πολεως των εν μακεδονια της μεγιστης θεσσαλονικης. i. emptor asini seruus erat uiri ualde opulenti. ex thessalonica maxima ciuitatum in macedonia. Pistor dulciarius. Luciãus ειχε αδελφον συνδουλον αρτους πεττειν και μελιπηκτα κιρναν επισταμενον idest habebat hic fratrem conseruum: qui panes conficere & cibaria ex melle concinnare sciebat. pistor dulciarius is dicitur qui dulcia conficit. & mellita cibaria. quæ græce dicuntur μελιπηκτα qualia sunt & bellaria de quibus. Marcus. Varro. Gellius. Macrobius. sic scripsere. ea maxime sunt mellita. quæ mellita non sunt dulcibus enim cum pepsi societas infida. quibus uerbis inest hic intellectus. ea maxime mellita idest iucunda haberi: quæ non sint mellita idest melle concinnata. quoniam dulcia & ex melle composita non faciunt ad pepsim idest concoctionem. sicut autem dulciarius a dulcibus edulis dicitur. sic & lactarius qui ex lacte facit lacticinia. quæ uocant. Lampridius helio gaballum scribit habuisse dulciarios & lactarios: qui omnia coquorum edulia exiberent. ex dulcibus. & lactariis. ubi lactaria significantur lacticinia. ut uulgus appellat: quæ Cor. Celsus lactantia uocat sic scribens. aluum mouent mel crudum. lac lactantia omnia. Pistores uero dicuntur. qui panem faciunt. Antiquitus hoc uocabulo nominabantur. qui far pisebant. Pistores non fuisse Romæ ad persicum usque bellum testis est Plinius. scribens ipsos quirites panem fecisse idque mulierum opus fuisse: libro tertio digestorum scriptum legimus. fuisse Romæ collegium pistorum. græce αρτοποιος dicitur pistor. Alter coquus. τα οψα τω δεσποτη εσκευαζε idest obsonia domino concinnabat. ueteres Romani. coquos non habuerunt in seruitiis. eosque ex macello conducebant: quod ex Plautina lectione sat notum est. mox coquos inter seruos habere cœperunt. quos singulos pluris quam equos emebant. idque in conquestione luxus auctores graues censoria oratione castigabant: a quibus proditur coquum illum plurimi solitum estimari: qui peritissime censum domini mersisset. Coquum & pistorem apud antiquos eundem fuisse accipimus: græce dicitur οψοποιος. De coquo Liuius hæc. Tunc coquus uilissimum antiquis mancipiũ & æstimatione & usu in precio esse. & quod ministerium fuerit. Ars haberi cœpta. Plato in gorgia coquinariam uocat adulationem medicinæ. Succuum Pro succorum. multa enim apud priscos reperiuntur. secundi & quarti ordinis in differẽter usurpata. ut senati & senatus ornati & ornatus lecti & lectus. sic succi & succus. unde plurasr succũ ꝓ succorũ græci ευχυλα uocant και κακοχυλα cibaria boni succi. & mali succi. Cor. Cel. inter res euchylas numerat triticũ siligiñẽ oẽm uenationẽ uinum dulce. uel lene. inter cacochylas uero legumina ponit & salsamenta. & ueterem caseum. Hic nutrimenta succorum accipi uidentur pro embammate & intinctu. nam græco uocabulo embammata. latino intinctus uocant liquores sapidissimos: quibus pulmenta condiuntur quibus bucellæ panis & obsonia intingũtur: uulgus sapores appellat. gulæ prorsus irritamenta. quorum Columella. Plinius. cæteri meminere: Quidam legunt intrimentis: ab eo uerbo de quo est illud ꝓuerbiale quod intristi tibi exedendum est. hinc intrita Catonis & ut inquit Donatus. intrita dicitur cibus in mortario factus.

Pistor dulciarius
lactarius
Lactaria
lacticinia
Pistor
Coquus ex marcelo
coquinaria
Euchyla
Cacochyla
Embammata
Intinctus
Itrimenta
Intrita

cognita uapore mollibat. unico illi cõtubernio cõmunem uitam sustinebant: meq; ad uasa illa complura gestanda præstinarant. quæ domini regiões plusculas pererrantis: uariis usibus erant necessaria: adscisco itaq; inter duos illos fratres tertius cõtubernalis. Haud ullo tempore tam beniuolam fortunam expertus. Nam uespera post opiperas cænas: earumque splendissimos apparatus: multas numero partes in cellulam suam mei sollebant reportare domini: ille porcorum. pullorũ: piscium: & eiuscemodi pulmentorum largissimas reliquias. Hic panes: crustula: iucunculos: hamos: lacertulos: plura scitaméta mellita: q cum se refecturi clausa cellula balneas petissent: oblatis ego diuinitus dapibus

Cõditũ paradoxon Melizomon cõpluria

Condita. Media producta pronũciandum. a condio condita deriuant. unde & condiméta. & conditiones & cõditurae inclinant: apicius cõditi paradoxi cõpositionẽ celebrat. quo uocabulo significat genus sibi siue potiõis cõdimẽtis uariis cõcinnatũ. Idẽ cõditũ melizomũ uocat. iusculũ ex mellis despumati mixtura cõfectũ. Quod & ipse docet & nomen ostendit μελι. i. graece mel. & ζωμος ius annotãdũ dici ab apicio cõditum neutraliter noĩe secundi ordinis substãtiuo. Vasa cõpluria. M. Cato Pu. Nigidius. M. Varro. cæteriq; scriptores uetustissimi pluria & cõpluria dictitabant. que nos plura & cõplura dicimus: qui ẽt asinus capito uir doctissimus. epla q̃dã rõnes grãmaticas posuit p q̃s docet pluria latinũ eẽ: plura barbaꝝ: idq; nom̃ simplex eẽ. nõ cõparatiuũ. Ab eo qđ' est cõpluria aduerbiũ factũ ẽ cõpluries ut docet Gel. i. y. M. Cato cõpluries iq̃t multi simul, ad hostis trãsfugeẽ: cõpluries i iperatorẽ ĩpetũ feceẽ. Præstinarãt. Emerãt.

cõpluries

Adscisco. Assumor. Tertius contubernalis. Festiuiter dictũ de asino adscito in cõtuberniũ duoꝝ fratrũ. ut p inde q̃si tertius contubernalis haberetur. Multas partes. Lucianus reliquias dixit sic scribẽs. μετὰ τὸ δεῖπνον τοῦ δεσπότου πολλὰ λε ... ἐκ μίζον. i. post cænam deinde multas reliqas ambo reportabãt: De partibus cænæ & eduliõ supius copiose scite q̃ disserui. Mei domini. Pistor dulciarius. & coquus. Ille porcoꝝ. Co-

Crustula

quũ significat. Luciãus. ὁ μὲν κρεῶν καὶ ἰχθύων. i. hic quidẽ carniũ & piscium. ὁ δὲ ἄρτων καὶ πλακούντων alter autẽ panis & placentaꝝ. Hic panes. Pistor dulciarius. Crestula. A lucio nostro crastula dici uident. quæ a Luciano græce πλακοῦντες. i. placẽtes. sunt enĩ crustula edulia mellita operisq; pistorii quoꝝ Oratius. & Iuuenalis cõmeminerũt. de q̃bus Lucilius gustaui crustula solus. obiter corrigendus

Error grãmaticorum Crustũ Crusta

est publicus error grãmaticoꝝ: q crustũ a crusta ita distinguũt ut crustum neutro genere dicatur edulium. sitq; pars eoꝝ quæ comedi possunt: fœminino uero crusta sit eoꝝ q̃ non comeduntur. ut ligni & lapidis. & gelu. sicut apud Virgiliũ. cõcrescũt subitæ currenti in flumine crustæ. nos uero obseruauimus apud eruditos crustas nõ minus dici de edulibus q̃ de his q̃ nõ manduntur: quod eũ alii tum maxime Plinius nr̃ ostendit longe opinor a grãmaticis oẽs doctior elegantiorq;. cuius in præsenti q exemplũ

tetrapharmacum Pentapharmacum Crustulata Iunculi Meta lactis

unum suppetit. qui in. xix. de papauere scribẽs sic inq̃t. hoc & panis rustici crustæ inspergitur. ad fuso ouo inherens. ubi inferior ẽ crustam apingũtq; cereali sapore condiunt. Hadrianus imperator inter cibos unice probabat tetrapharmacũ quod erat de phasiano sumine perna. & crustulo. unde & nomẽ ẽ enim tetrapharmacũ cibi genus. ex eo dictũ q ex quattuor p̃ciosis obsoniis constabat: sicut pentapharmacũ edulii genus est ex quinq; cõfectũ quod reperisse dicitur. helius uerus Romanus iperator aucto re spartiano. hoc ẽ sumẽ phasianus pauo crustulata & apruna. ubi annotãdũ crustulatã fœminino genere dici qđ' & crustulũ in differẽter. Iucunculos. Cibus signatur ex opere dulciario. qui ad similitudinẽ iuncoꝝ. ut opinor figuratus idẽ nomẽ mutuat. quales hodieq; in opere pistorio uenales cõspiciunt. proinde iũculos legendũ est. uel ĩtellige opus lactariũ siue lac coagulaꝝ instar metæ formatum iuncis iclusum: quæ meta lacta dicit epigrãmatistæ. uulgo iuncata a iuncis noĩatur. Hamos lacertulos. Noĩa sũt opis pistorii a similitudine nũcupata. Apud nos ex saccaro. & ouis & farina purissima fi-

Lacerti pães dulciarii

unt huiuscemodi hami. figura icurua & orbiculata. quoꝝ opificinæ ,ppe peculiariter sũt sanctimoniales. lacerti sũt pisces quoꝝ mẽtio apud Pliniũ & reliquos frequẽs ad quoꝝ effigiẽ dulciarii pães formati appellant lacerti. & diminutiue lacertuli. nil ,phibet hoc nomẽ deduci posse a lacertis rurestribus qui oĩbus noti sunt de q̃bus & poeta. Nũc uirides etiã occultãt spineta lacertos: nam sicut illi itercũdũ sinuant atq; flectunt. Ita & mellita panificia tortuosa fingunt: quæ uulgus a similitudie icurui bra-

Scitaméta

chii brachiali anominitãt: unde & lacertulos a lacerti nostri similitudine noĩatos esse crediderĩ. hæc tamẽ arbitraria sint & pro cuiuslibet aĩo accipiunt. Scitaméta. Edulia sunt ex eo dicta. q sciti saporis sint: hoc ẽ egregii & precellẽtis. Macrobius in ultimo saturnalium. ap popinatores inquit pleraque scitamentoꝝ cernimus ,pposita amphora specie q̃ corpore. ubi scitaméta significãt iucũdiora pulmẽta. & si mẽdose legit in codicibus Macrobii hæc dictio. Ap. Au. Geliũ p trãslationẽ posita legis scitamẽta. decẽter ,p exornationibus & uenustatibus orõnis. q̃ in collocandis uerbis si imodice usurpent non carent uicio reprensionis. Refecturi. Corpora refocillaturi recreaturique primo balneo mox cibo.

Affatim

Affatim saginabar Large & habundanter saturabar. Furatrinæ artificium. Furacitatis ac rapinæ solertia. Furatrinam dixit nomine substantiuo ea forma.qua moletrina. ferratrina foetutrina dicitur ueteribus: Furatrinus dictus est mercurius. Timide & parce. Lucianus καμουετι εν φοβω και φειδοι κλεπτοντοσ.i. me cum timore & parcitate prandium surripiente. Partes opimas. Lucianus καλλιστα των μεριδων κατετρωγον.idest pulcherrima partium deuorabam. Abliguriebam. Ligurire unde abligurire significat suauiora quæque destugare. απο του λιγουρου. sic enim græci suaue appellāt. Furatrina / Ligurire / ligurritor

affatim saginabar. nec enī tā stultus eram: tāq; uere asinus: ut dulcissimis illis relictis cibis cœnarē asperrimū fœnum: & diu quidem pulcherrime mihi furatrinæ procedebat artificium: quippe adhuc timide: & satis parce subripienti: de tam multis paucio ra: nec illis fraudes ullas in asino suspicātibus. At ubi fiducia latēdi pleniore capta: partes opimas q̄sq; deuorabā: & iucundiora eligens abliguriebam dulcia: suspicio nō exilis fratrū pupugit animos: & q̄q̄ de me nihil etiā tum tale crederēt: tamē cordiani dāni studio se uestigabant reum: illi uero postremo etiam mutuo sese rapiæ turpissimæ criminabātur. Iamq; curā diligentiorem: & aciorem custodelam: & dinumerationē adhibebāt partiū: tandē denique rupta uerecundia: sic alter alterum compellat. Ad istd' iam neq; æquū: ac ne humanum fidem minuere quidem cotidie: ac partes electiores subripere: atque hiis diuenditis: peculium latenter augere: de reliquiis æq̄ uīdicare diuisionem: si tibi deniq; societas ista displicet: possum⁹ omnia quidem cætera fratres mācre. Ab isto tamē nexu cōmunionis discedere: nā uideo in īmensum procedentem querelā: nutrire nobis īmanē discordiam. Subiicit alius laudo istam tuā me hercules: & ipse constātiā quod furatis clāculo partib⁹ præuenisti quærimoniam: quā diutissime sustinēs: tacitus īgemiscebā: ne uiderer rapinæ sordide meum fratrem arguere: sed bene q̄ utrinque secus sermōe prolato iacturæ medium queritur: nec silentio procedens simultas

Auctor Donatus: unde & liguritores dicti gulosi. quos antiqui catilones appellāt: ppea q̄ catulinam carnē inepulis lautioribus celebrem fuisse. & i cœnis deorum poni solitam Plautus Plinius que notificant: hinc a Lucilio Satyrico piscis lupus catillo dictus quasi liguritor quia. s. stercus proxime ripas tyberinas isectaretur. Fratrem. Lege fratrum. Mutuo criminabantur: κλεπτειν οε τερον τον ετερον και αρπαγα των κοινων και αναισχυντον ελεγον.i. alter alterum furacem esse & raptorē eocum. quæ communia forent inuerecundum criminabat. Anticategoriā uocant mutuam criminationem rhetorici doctores. Custodebam corrige custodelam. i. custodiam ut supra. Catilōes / Anticate goria

Dinumerationem partium. Electiorū. s. ex edulis. Lucianus μεριδων αριθμοσ εγινετο.i. nūerus partiū habebat.

Ad istud. Lego at istud. est enim particula hæc inceptiua. & ut inquit Donatus principium increpationi aptum. p̄ idc frater fratrem furti criminaturus scite exorditur a particula obiurgatoria & crepationi accōmodata. Peculium augere. Signate locutus. cum peculium proprie seruorum dicatur. est ferque pistor: & coquus in famulicio domini opulenti. Peculiosos uocāt seruos habentes peculium copiosum. peculiares res dicuntur iureconsultis ad peculium seruile pertinētes. AEquā uindicare diuisionem. criminatio fraterna qua frater accusat fratrem q̄ clā augeat peculium ex partibus edulium surreptis. dein ex reliquiis quoq; existētibus uendicet dimidium lucri pro rata. Oīa cætera fratres mancre. Figurata elocutio: & uetus. p in omnibus At / Peculiosus / Peculiares res

cæteris rebus possumus secuare fraternitatem. Nexu communionis. Possumus inquit agere de communi diuidundo. & hunc nexum uinculumque societatis dissoluere. ne ex fraterna concordia exoriatur immanis pestiferaque discordia. Subiicit alius. Anticategoria est & mutua accusatio. qua se uicissim fratres incessunt. dum alter alterum credit habere furtificas manus. Præuenisti quærimoniam. quasi dicat nisi tu prior conqueri cœpisses: ego iam hoc ipsum facere destinaueram: & querimoniis expostulare tuas sordidas rapinas. Arguere rapinæ. accusare de rapina: cum genitiuo iungitur sic apud Plautum ait alcumena probri stupri: dedecoris a uiro argutam meo. Vtrinque secus. & abste & a me. Iactere medium queritur. ego sic emendo. iacture remedium queritur: alioqui nullus sensus nulla latinitatis elegantia. Nec. Lego ne. istæ interdum minutiæ remorantur lectores atque perturbant: quominus uerum sincerumque intellectum assequantur: proinde hæc nostra etiam in minimis curiositas minime uideri debet reprehensibilis. cum non solum eruditulis & ingeniosis sed etiam habetioribus & brutis ista scribant: quoꝝ titubantia adminiculis omnibus est erigenda fulciēdaq;. Anticategoria / Arguere rapinæ

Eteocleæ contētiões

Eteocleas cōtentiones. capitales & acerbas ab eteocle qui fratrem polynicē odio exitiali insectatus ē. cui struxit insidias: quē uita priuare & regno uiribus oibus nerui sq; cōtendit. cum quo. post diu a bella & nefanda depugnans cōflixit amboq; pari fato occubuere quorū odium nec qdē post obitū restrictū est: cū ignis quoq; rogi: quo cremabant̄. scissus sit flāma diuisa atq; resiliente. ut canit papinius in .xii. thebaidos. hic Lucani illud scindit̄ in partes geminoq; cacumine surgit thebanos immitata rogos

Fratrum contētiões acerbæ

ob hoc inimicitiæ cōtentionesq; fratrū exitiales ac pestiferæ dicuntur eteocleæ: scribit Aristoteles in .vii. politi. puerbiū eē. q fratrū contentiones & iræ sunt acerbissimæ: & qui se nimiū amāt. hi se nimium oderunt qđ uerū eē demonstrat eteocles thabanus. Plato quoq; libro .xi. de legibus refert. nihil preciosius eē filiis parentū imprecationibus easq; aduersus filios a diis exaudiri: ideoq; etheoclē & polynicē

Oedipí īprecatio

dissidio & contentionibus capitalibus īter se dissidisse: quoniā pr̄ oedipus cōtēpus a filiis ea illis īprecatus ē: q exaudita a diis effectaq; ap oēs ferunt: græce dr̄ p prouerbiū οιδιποδοσ αρα. id est oedipodis īprecatio: meminit huius diræ deuotionis paternæ in filios. & statius in p̄rio thebaidos. ubi oedipus talia īpcat̄. i. media ī fratres generis cōsortia ferro dissiliāt. data tartarei regia barathri qđ cupiā: uidisse nefas.

Deiuriū Harpiæ

Deierant. ualde iurant deiurū dicitur iusiurādū. Communis dispēdii: damni quod utriq; fratrū commune erat. Pastus electiles. escas p̄ciosiores.

Eteocleas nobis contentiones pariat. His & similibus altercati cōuiciis: deierant utrique: nullam se prorsus fraudem: nullam denique surreptionē factitasse. Sed plane debere cunctis artibus cōmunis dispendii latronem inquiri: nam neque asinum: q solus interesset: talibus cibis affici posse: & tamen quotidie pastus electiles comparere nusquam: nec utique cellam suā: īmanes īuolare mures: uel muscas: ut olim harpiæ fuere: quæ diripiebāt phineias dapes. Interea liberalibus cænis inescatus: & hūanis affatim cibis saginatus corpus obesa pinguitie compleueram: corium aruina suculēta molliuerā: pilum liberali nitore nutriueram: sed iste corporis mei decor pudori peperit grande dedecus: insolita namque tergoris uastitate commoti fœnum prorsus intactum condie remanere cernentes: iam totos dirigūt ad me omnes animos: & hora cōsueta:

Harpiæ phineias dapes. ex lectiōe poetarum: & maxime uirgilii notum est quēadmodū harpiæ mēsas phinei archadiæ regis cōtactu in mūdo & uētris illuuiæ fœdauerūt ei bosq; ei obcæcato. tātisp inuolantes diripuerunt donec expulsæ ab argonautis ad insulas strophadas confugere: quarū formam poeta graphicē scienterq; describit illis uersibus uirginei uolucrum uultus fœdissima uentris proluuies: uncæq; manus & pallida semper ora fame. græce dicuntur αρπυιαι αρπακτικαι δαιμονεσ harpya græce rapina dicitur unde & a rapacitate inditum nomen: ideo uolatiles figurātur: q omnis rapina teste fulgentio ad uolandū sit celerrima. Tres uero tradunt̄: quia primū sit aliena concupiscere: secundum cōcupita inuadere. Tertium celare quod īuadit Apollonius duastātum esse tradit: easdem iouis canes nec non & furias esse tradunt: unde etiam epulas abripere dicuntur: quod est furiarum: hinc eleganter Oratius dixit gulam dignam rapacibus harpyis intelligi uolēs Gulones esse dignnos: quibus harpiæ furtim inuolantes edulia subriperent: in ipso edendi desiderio & epularum apparatu: sicut phineias dapes diripiebant. αρπαζω græce ē rapio. αρπαγη rapina. αρπαξ rapax. hinc Plauto dictum aurum arpagatum. pro furto subductū. item arpax anior pro rapax: ho-

Aurum arpagatū

Harpagones

Affatim

Pinguities

Obesus

Aruina

merus harpyarum uocabulo procellas scite nuncupat. harpagones ex eadem origine dicuntur manus ferreæ: siue instrumēta uncinum habētia. quibus naues capiunt̄ continent̄. Liberalibus cænis. Largioribus & homine libero dignis. Affatim. Large abūde copiose aduerbiū est: quod auctor Gellio prima acuta pronunciatur: iūgitur cū genitiuo. ut affatim lignorū est apud Liuium. & apud Plautum. aliorum est affatim qui faciant. Obesa pinguitie. Pingui pinguitudine: pīgue pinguedo pīguitudo pinguities in eodē significatu īdifferēter a doctis usurpant̄. errorē seruianū euidēter refellimus in notis seruii tradētis neq; pīguedinem neq; pīguitudinē eē latina uocabula. đ obeso iā diximus. qđ neuius pro gracilēto posuit. cū in usu quotidiano sit p uberi & pingui dicit̄. n. obesus. quasi ob. edendū pinguis factus. Aruina succulenta. Succosa pīguedine aruina ē pinguitudo & pprie ē id durū pingue: qđ est inter curē & uiscus. ut ex auctoritate Suetonii docet Seruius enarrās illud Maronianū. aruina pīgui subigunt in cote secures. arbilla priscis dicta est aruina. i. pinguedo corporis. apud Liuiū memoratur Cornelius cognomento aruina. opinor credo a corporis succulenta pinguitudine. Lucianus de hoc scribens inquit. σωμα καλον εγεγονει. και το δερμα επανθουσ κ τη τριχι απεστιλβον idest corpus pulchrum mihi factum est corium florenti pilo relucens. Vastitate tergoris. obesitate dorsi. Lucianus. μεγαν με και πιονα ορωντεσ idest magnum me pinguemque cernentes. Mollueram. Mole leuigatū lucidū reddideram qualis fieri solet ex pinguitudie. Fœnū. Luciāus dixit ordea. hoc ē τα κριθιδια.

Veluc

Velut balnea petituri. Et græco ωσ εισ τοβαλανειον απιντεσ: hora autẽ balnei erat pomeridiana. Per cauernam. Lucianus προσβαλοντεσ οπη τινι τασ ομματα τησ θυρασ idest apponentes oculos ad hosti cauernam: græce οπη dicitur cauerna. Vnde opobalsamum dici autumat egesippus in quarto: quoniam per οπασ idest cauernas distillat paulatim humor balsami incisis uirgultis: nam & Plin. quoq; refert incidi uitro lapide osseisue cultellis ramos balsami: succumque e plagi manantem colligi lanis quem opobalsamum uocant: proinde uel a cauerna quæ græce οπη uel a succo qui οποσ dicitur; opobalsami nomẽ deductum est.

Opo mun

uelut balnea petituri: clausis ex more foribus: per quandam modicã cauernam rimant᷑ me passim expositis epulis inherẽtẽ nec ulla cura iam damni sui habita: mirati monstruosas asini delicias: risu maximo dirumpunt᷑: uocatoq; & altero: ac dein pluribꝰ conseruis demonstrant infandam memoratu habetis iumenti gulam: tãtus deniq; ac tam liberalis cachinnus cunctos inuaserat: ut ad aures quoq; prætereũtis perueniret domini. Sciscitatus deniq;: qd bonum rideret familia: cognito quod res erat ipse quoq; per idem prospiciens foramen: delectat᷑ eximie: ac dein risu ipse quoq; latissimo adusq; intestinoꝶ dolorem redactus: iam patefacto cubiculo ꝓxime consistens: coram arbitrat᷑. Nã & ego tandẽ ex aliqua parte mollius mihi renidẽtis fortunæ cõtemplatus faciẽ gaudio præsentiũ: fiduciam mihi subministrante: nec rãtillum cõmotus: securus esitabam: quoad nouitate spectaculi lætus dominus edium duci me iussit: imo uero suis & ipse manibꝰ ad triclinium perduxit: mensaq; posita omne genꝰ edulium solidorum: & illibata fercula iussit apponi. At ego qq̃ iam bellule suffarcinatus gratiorem cõmendatioremq; me tum ei facere cupiens; esurienter exhibitas escas appetebã. Nam & quid potissimum abhorreret asinus excogitãtes scrupulose: ad exploran dũ mansuetudinẽ id offerebant mihi:

Hebetis iumenti. Tardi asini. Liberalis cachinus. Solutior risus. Est aũt cachinnus uerbum secundum onomatopoeiam fictum a sono risus. Quod & porphirio iterpres oratianus tradit. Cognito. Cũ cognouisset quam ob rem tam effuse rideret. Adusq; intestinorum dolorem: Expressit rem naturalem; & pene quotidianam: ut s. homini ex nimio risu liberaliorique cachino doleant intestina: cogaturq; impositis ad sinistrum latus manibus coercere exultãtẽ dolorem; & enim lyen qui & splen dicitur domiciliũ risus est i sinistro latere: & ut auctor est Plinius non ster intemperantia ioci & risus constat lyenis magnitudine: hinc illud persianum sed sum petulanti splene cachinno sunt qui putent exempto lyene adimi simul & risum: in eodem est peculiare cursus impedimentum qobrem inuri᷑ cursoribus laborantibus. Coram arbitrat᷑. Præsens spectat; nã ut inqt plautius miles pluris est ocularius testis unus q̃ auriti decẽ. Renidentis. Modo arridentis alias splendentis. Gaudio præsentium. Cum præsentes gaudibundos uiderem: ob id ipsum alacrius securiusq; humanas dapes esitabam. Duci me iussit. Lucianus κελευει με εισ αγεσθαι εισ τοεκεινουσυμ ποσιονε πειτατραπεζ αυμαι παραθειναι. i. iubet me duci in conuiuium: & mensam apponi. Illibata. Signat neq; semesa edulia; neq; reliquias ciborum sibi apposita fuisse: sed fercula integra; intacta

Lyen Splen domicilium

ingustata qualia scilicet ipsi domino apponunt᷑. Bellule suffarcinatus. Bene fartus ac distentus largitate escarum bellissimaꝶ. Sic enim Terentius ex persona serui unum quodq; quod quidem erit bellissimum carpã; quod exponens Donatus proprie bellissimum dici ait: unde & huiusmodi ad irritandam gulã cibi bellaria dicunt᷑; bellule aũt diminutiuum aduerbium, est a bene: qđ facit belle & bellule. Esurienter. Famelice auide aduerbiũ est: ab esurio ut a sitio sitienter. Abhorreret asinus. Cuiq; animanti ut docet Aristoteles in. x. eticoꝶ. est propria uoluptas & sua: qđ intuẽti facile liquet uidimus enim aliã esse uoluptatem equi aliam asini; aliã hoĩs proin de scite inqt Heraclitus. ονουσ συρματα αν ελεσθαι μαλλον η χρυσον ηδιον γαρ χρυσου τροφη ονοισ; idest asinos magis fœnum optare q̃ auri & asinis pabulum esse auro dulcius. Verum huic nostro asino non fœnum & ordeaceum pabulum tam cordi erat; q̃ humanæ dapes: & ganeara cibaria; quibus naturaliter abhorret palatum asininum. Crassum illum qui agelastus est cognominatus ob frontem seueriorem; & mores austeriores risisse semel in uita. Lucillius ait; cũ asinum uidisset carduos comedentẽ; de quo dictum est festiuiter: similem habent labra lactucam. Lasere infectas. Præcioso succo conditas. laserpitiũ uirgultũ est clarissimum quod græci silphion uocant; in cyneraica prouincia repertũ; hinc Catullus cyrenas laserpiciferas cognominat: huius succum uocant laser magnicũ: in usu ciboꝶ medicamentisq;; & ad pondus argẽti denarii pẽsum de quo multa Plinius noster uolumine undeuigesimo: apud auctores græciæ euidentissimos inuenitur, cæsarem dictatorem initio belli ciuilis inter aurum argẽtumq; protulisse ex ærario laserpitii

Bellissimum Bellaria Bellule Cuiq; animantĩ sua uoluptas agelastus semel risit laser Silphion

pondo.c.x.est radice multa crassaq; caule feculaceo.quo homines uescebantur decocto asso elyxoque
Laseratus lascer hoc est succus duobus modis capiebatur radice & caule. Vnde indita nomina rhizias atque cauli
pullus as.Laseris in conditurıs meminit frequenter apicius.a quo pullus laseratus dicitur lasere perfusus:idē
Laseratū laseratum absolute appellat obsonū genus.quo laser cyneraicum cum aceto & liquamine dissoluendū
Opus cyre esse præcipit.Inde laserpitiatum acetum dictum.quo quidam lentem respergunt causa diuturnitatis
naicus Palladius ī tertio laser appellat opon cyrenaicum quasi succum laserpitii a cyrenaica prouincia dictū

carnes lasere īfectas:altilia pipe īspersa:pisces exotico iure pfusos.Interim conuiuiū summo risu personabat.Quidā deniq; præsens scurrula:date īqt

& ita sane græci uocant noster Plinius
in.xxii.dixit laser esse inter eximia na
turæ dōa numeratum:quod pluribus
compositionibus īseritur. cōcoctioni
plurimum conferre senibus fœminis
traditur:hyeme quam estate utilius.ab
egritudine recreationi efficax in cibo.laserpitii meminit & Plautus in pseudolo.his uerbis eo laserpi
tii libram pondo diluunt.de lasere mentio quoque est apud Columellam.quid a græcis siphion uo
Altilia cari tradit. Altilia.Hoc nomine significantur.quæcunq; in saginario alimus causa pinguitudinis ab
Saginariū alendo dicta.est autem saginarium locus saginæ accommodatus:lege cai. fannii sumptuaria interdi
Altilius ctum est.ne quid uolucrum proponeretur præter unam gallinā quæ nō esset altilis.ut refert Plinius ī
sanguis x.qui altilem galinam uocat:quam Tertulianus saginatam.cochleas altiles instruxisset gancam testan
tur auctores.altilem sanguinem ut altilia dixit Macrobius non quia litur sed qui alit quasi alenté cor
pora.Seneca in epistolis moralibus carpit in famulitio lautorum haberi seruum:ad hoc tantum:ut al
Dos altilis tilia decenter secet:& ut circunferens eruditam manum præciosas aues in scusta excutiat:altile non so
lum pingue ab alendo:uerum etiam pro opulento dixit antiquitas:sicut a Plauto dicitur dos altilis &
opima:pipere āt inspergi esculenta præfecti popinæ ganeæq; docuerūt:placet autem piper in obsoniis
sola amaritudine quæ & in indos petitur.Quis ille ut plinii uerbis utar qui primus cibis ea xperiri uolu
it aut cui in appetenda auiditate esurire non fuit satius:genera piperis plura longum candidum nigrū
& rotundum:facillime adulteratur piper longum alexandrino:sinapi piper appositum cuti forinse
Piper cus exulcerat:deuoratum uero nullam uentri infert lesionem:inter hortensia est herba reddens pipe
Piperitis ris saporem obid piperitis nomine accepto:quā & siliquastrum uocant:piper rotundum & longum
utinam mouet:uerum ut inquit Aristoteles:& problematis encyclis piper uesicam quidem soluet si lar
ge sumatur:sed si parce aluum e diuerso scamonea large sumpta aluū soluet modice uesicā:uina fiūt
Piper ciru pipere & melle addito:quæ alii condita alii piperata appellant nostri municipes inter embāmata & li
xinam quamina sciti saporis:habent id quod piperatum uulgo uocāt:cōpositum ex sapa & melle atq; aroma
Scamonea tibus:una discoctis.Exotico iure perfusos:peregrino liquamine madentes in usu mortaliū primo assa
aluum sedo elyxa tertio iurulenta fuerunt:ut docet.M.Varro assum dictū q̄ ab igni assudescit:suadando.n.
Piperatū assum distillat calore q̄dam assum dici ex eo interp̄tantur q̄ sine pigmento saporis alieni in obsoniis
Assum inferebat̄:assum.n.solū ueteres dixere:unde & assa uox noiat̄ ore p̄lata non admixtis aliis musicis uo
Assa uox cibus.M.Cato refert melos esse bipartitum unū q̄d est in assa uoce alterum quod uocant organicon:
Elyxum elyxū uero nuncupamus quod ex aqua decoctū est nā lyxā aquā ueteres dixerunt:unde & lyxe dicti mi
Iurulentū nistri militares:q aquā ad tentoriā solent ferre iurulentū hāc a iure dici noie ipso significat̄:qđ & iu
sulentū appellari posse testis est Lucius noster:q in apologia scripsit hæc:ostēdit qualiter assus aut iu
sulentus piscis optime sapiat.Iuuenalis iurulenta piphrasticos denotat illo uersu:& eodē iure natātes
mergere ficedulas didicit nebulone parente:res iurulenta magis aīt q̄ assa:oīa iurulēta aliena sunt sto
macho:ut memorat Cor.Cel.in.ii.qui iurulentū quodq; facile intus corrumpi tradita:a quod id quo
q; scribit̄ q̄ calefaciūt piper.sal.caro ois iurulenta:qđ ex iure decoctū est ut inqt Var.iucundū magis
est conditione succi iura apitii:& paxamii inter irritamenta gulæ:& insl fa luxuriæ popinarūq; delitii
as munerat diuus Hieronymus lib.i.cōtra iouinianū:ius aūt & cū p̄torīū sit & coqnū:hinc amphibo
lon illud exit.a.M.Tullio ego quoq; iure fauebo:& illud ius uerrinū nequā.a.M.Varro in.iii.de re ru
stica decenter dictū:sic hos cepi sces nemo coquus in ius uocare audet:græce ζωμος dr̄ ius:unde & ζω
μοποιος dictus coquus:noīe aūt iuris exotici.i.externi:uidet̄ significari liquamē gari & olei:sic enim
scribit Lucianus ζωμους ιχθυς μεγγαρ καὶ ἐλαιω κατακεχυμενους.i.iura pisces Garo oleoq; pfusos:oxy
Oxygarū garum quoq; inter liquamina celeberrimū est ex aceto garoq; cōmixtum:plautus male olere ait:cum
Iusnigrū una multa iura confundit coquus:de iure nigro lacedæmonio℞ quod illi uocant ζωμον μελαν copiose
laconicū scripsi in cōmentariis tusculana℞:quod cū olim Dionysius gustasset aspernatusq; esset:tum coquum
Scitum co scite dixisse ferunt minime mirum si Dionysius illo iure delactatus non esset cōdimenta enim defuis
qui se & cum ille q̄sisset:q̄ tum coquus labor inquit in uenatu sudor cursus ab eurota:fames sitis:his.n.con
Scurra dimentis lacedæmonio℞ epulæ cōdiuntur. Scurrula. Diminutiuū scurræ est scurrula:græci βωμο
Planus λοχους uocant:qui a nostris scurræ dicuntur:de quibus multa suidas:est autem scurra:a sequēdo di
ctus hinc scurrilitas & scurriles ioci & scurrilis quæ aliena sunt personæ oratoris:ut Marcus Tullius
& Quintilianus docent antiqui planos dixere scurras:quasi seductores:qua dictione.M.Tullius.Gel
lius Oratius laberius usitati sunt. Risu personabat.Græce.τὸ δὲ συμποσιον ἐκλονειτο τῷ γέλωτι.

sodali huic quippiam mei: quod dictũ dominus secutus. Non adeo respõdit absurde locutus es furcifer: ualde eni fieri potest: ut cõtubernalis noster poculũ quoq; mulsi libenter appetat: & hemus ait puer lautũ diligenter ecce illũ aureũ cantharũ mulso cõtempera: & affer parasito meo: simul q̃ ei p̃biberim commoneto: igẽs exĩ oborta est epulonũ expectatio: nec ulla tãen ego ratiõe cõterritus ociose ac satis generaliter contorta ĩ modũ linguæ extrema ladia: grandissimũ illũ calicem uno haustu p hausi & clamor exurgit cõsona uoce cũctoꝝ salute me ꝓsequẽtiũ: magno dẽiq; delibut⁹ gaudio dñs: uocatis seruis suis: ẽptoribus meis iubet q̃druplũ restitui p̃ciũ meq; cuidam accepissimo liberto suo & satis

Sodalis

Sodali. Asino quem merito sodalem uocat qua simul esitantem: nam sodales ex eo dicti: quod una sederent & essent idest uescerentur: græce συσσιτοσ: dicitur de sodalitatibus: & sodalitiis: quæ græci ειυσσιτα uocant affatim scripsimus in tranquilli commentariis. Sodalitii crimen in lege ambitus fuisse plectibile Docet Marcus Tullius in oratione pro plancio. Cõtubernalis Modo sodalis: modo cõtubernalis eleganter & scite asinus ex domini mensa uescens appellatur. Mulsi. Potio generosa ẽ ex uino melleq; confecta: de quo sunt scriptorum omnium plena uolumina semper mulsum ex uetere uino utilissimum facillimeque cum melle corporatur: ex austero factum non implet stomachum aluum mollit frigido potu calido sistit: corpora auget: multi senectam longam mulsi tantum nutricatu tolerauere: neq; ullo alio cibo celebri pollionis romuli exẽplo: quẽ centesimum annum excedentem cum Diuus Augustus hospes interrogaret quanam ratione maxime uigorem illum animi corporisque custodisset ille respondit intus mulso: foris oleo dicimus & per adiectiuum lac mulsum acetum mulsum: quod melle concinnatum est: aceti mulsi crebra mentio: apud Plinium: hinc promulsis obsonii genus de quo. Marcus Tullius promulside non me conficis: hinc promulsidaria uasa dicta mulso promulsidique accommodata: iurisconsultus innuere uidet promulsidaria fuisse uasa non tam ad continendum: q̃ ad sustinendum. Vlpianus auctor est mulsum appellatione uini nõ cõtineri: græce μελικρατοσ. Hemus. lego heus. ut fiat sensus illustrior: sitq; aduerbium uocandi. Parasito meo scite asinum parasitum suum appellat qui in conuiuio obibat munia parasitica: sunt auctores qui parasitos apollinis Mimos appellant: quod & epigrammatista scire uidetur qui ex persona latini histrionis sic inquit: & me laurigeri parasitum dicite phebi. A Plinio inter uolucres asio siue otus auis parasita dicta est cum sit imitatrix & quodam genere saltatrix: proprie parasitus dicitur qui cibi ca ridicula & dicit & facit uiuitq; ad alienũ nutũ unde & nomen a parasito parasitatio dicta & supparasitari plautium uerbum est qd significat subseruire: & subassentari: quod prope officium est parasitorum: qui in comediis edaces describuntur: quorum deus uẽter est: quorum uorationem & mores & dicta ridicularia unus omnium scitissime Plautus expressit. Lucianus libellum condidit festiuumũ de parasito ubi docet artem esse parasiticam eãq; iucundissimam cuius finis sit ευδαιμονια. i. foelicitas: prisci parasitos dixere ελαιτυμονασ quasi conuiuas: idẽ Lucianus refert patroclum fuisse achillis parasitum & merionem idomenei: quos Homerus uocet θεραποντασ: quasi cultores & ministros: parasitus & rex sunt relatiua: ut enim libertus patroni sic parasitus regis: & e contrario: ut patronus liberti sic rex dicit parasiti: parasitus ut docet suidas aliis quoq; noibus græce uocat. κολαξ τραπεζολοιχοσ κροσσοτραπεζοσ βελτιονπωλησ: ex quibus illud est scitissimum τραπεζολοιχοσ quasi mensæ ligurritor: sunt enim parasiti asseclæ mensarum lautioꝝ: & quasi mures semper edunt alienum cibum: cenipetæ prandipetæ flagricibæ. Præbiberim. Præbibere est quod græco uerbo dicitur προπινειν: siquidem ex ritu conuiuali solet archiposia uel dominus conuiuii ante hibere & mox alii subsequũtur: quasi ille describat conuiuis bibendi legem. Dido uirgiliana cum prebibisset: & summo tenus ore poculum attigisset: tum bitiæ dedit increpitans ille impiger hausit spumantem pateram: & pleno se proluit auro: phormio tamen terentianus ex procacitate parasitica inq̃t prior bibas: prior decumbas. Curgulio plautinus: propino inquit militi magnum poculum ille ebibit. Epulonum. Conuiuarum qui sint epulones suo loco docuimus. Genialiter. Voluptarie de genio & genialibus supra satis ac super.

Mulsum

Acetum mulsum

ꝓmulsis

Promulsidaria

Parasitus

Parasitari

Ars Parasitica

Patroclus Achillis parasitus

parasitus regis

præbibere

Propinare

Contorta labia. Septimus casus est: numeri singularis: nam fœminino genere labia declinatur: ut dẽ in illo uersu uetusto: anima ægra & saucia cucurrit ad labias mihi. Donatus ita distiguit: ut labra sint superiora labia inferiora: labre proprie asinorum dicantur: uerum hæc indiscriminatim usurpantur.

Per hausi. Ebibi. Salute me prosequentium. Ex more cõuiuali dictum quo salutem & incolumitatem p̃cari solemus potoribus: qui uno potu plurimum hauserint. Delibutus gaudio: perfusus ad animum transtulit qđ est corporis: nam ꝓprie perfusus delibutus auctore donato unctus dicitur: unde delibutũ unguẽto sæpissime dici leges apud eruditos. Terẽ. in phormiõe scriptum est si te delibutum gaudio reddo: emptoribus meis: pistore s. & coquo. Quadruplũ p̃ciũ. plus hic inq̃ dixit q̃ Lucianus qui ait dñm αλλοτοσ ουτον. i. alteꝝ tantũ q̃ntum erat p̃ciũ emptoris iussisse ꝓsolui emptoribus asini.

Delibutus gaudio

peculiato: magna prefatus diligentia tradidit: qui me satis humane: satisque comiter nutriebat: & quo se patrono commendationem faceret studiosissime uoluptates eius per meas argutias instruebat & primum neque quidem mensam accubere suffixo cubito: dein adluctari: & etiam saltare sublatis prioribus pedibus perdocuit: quodque esset ad prime mirabile uerbis nutum commodare: ut quod nollem relato: quod uellem: reiecto capite monstrarem: sitiensque pocillatore respecto ciliis alterna conniuens bibere flagitarem: atque haec omnia perfacile obediebam: quod nullo etiam monstrante. s. facerem: sed uerebar: ne si forte sine magistro: humano ritu hoc ederem: plerique rati scęuum presagium portendere: uelut monstrum ostentumque me obtruncatum: uulturiis optimum pabulum redderent. Iamque rumor publice crebruerat: quo conspectum: atque

Peculiatus peculiosus Peculiato. Signate locutus: nam peculium proprie seruorum: unde & peculiatos dicimus seruos habentes peculium opulentum: quos Plautus peculiosos appellat: sic. n. scribit in rudente peculiosum esse decet seruum: & probum quem hero praesente praetereat oratio: peculium quoque dicimus patrimonium filii familias: ut docent iurisconsulti: & annotauimus apud tranquillum: Lucianus παρέδωκε ἀπελευθερωτινὶ ἑαυτοῦ νεανίσκῳ. i. tradidit me cuidam iuueni liberto suo. Paterno. corrige patrono. Acceptissimo liberto. Idonei auctores tradunt libertos fuisse interdum tam gratiosos tamque fauorabiles: ut **Liberti potentissimi.** domini patronique fierent: ut rerum potirentur ut ornamentis pretoriis insignirentur: tales fuerunt sub claudio pallas. Callistus. narcissus. quorum imperio claudius obsequebatur quam in liberto statio gratiosotunnis male audiebat: uerum ut sancte & salubriter percipit. M. Tullius in epistolis ad quintum fratrem seruos & libertos regere debemus species gratiosi liberti dignitatem habere nullam potest: libertus sit quidem acceptus dilectusque patrono: ita tamen ut se libertum non dominum esse meminerit. Suffixo cupido. Apud graecos in deliciis fuerunt κυνάρια μελιταῖα. i. catuli melitei: ab insula melite: **Catuli militei** ita nuncupati quales erudiuntur: in omnes motus saltatorios itaque ex hac re aucupii genus quasi quoddam & lucri factum est: ut circumforanei nebulones non solum canes: sed & equos & ursos ita bellule erudiant & omnes motus & staticulos edoceant: ut spectatores uisendi studio **Dictum caesaris** spectatum cateruatim eant: numo persoluto. Caesarem ferunt cum peregrinos quosdam romae uidisset canum & simiarum catullos circunferentes eorumque docilitati: & saltationibus laudibundis deditos interrogasse: nunquid apud illos mulieres filios parerent: quo dicto sapienter arguit illos qui eam indulgentiam: quae maxime debetur hominibus in bestias impenderent: heliogabalus imperator teste lampridio habuit leones & leopardos exarmatos in deliciis quos edoctos per mansuetarios subito ad secundam & tertiam mensam iubebat accubere: ignorantibus conctis quod exarmati essent: ad pauorem & ridiculum excitandum dicuntur autem a lampridio leones exarmati mansuefacti: & cicures quasi armis feritatis exuti: mansuetarii uero sunt domitores beluarum qui cicurant. i. mansuefaciunt feras. Firmicus maternus in. vii. ori**Exarmati leones Mansuetarii** ente septentrione erunt mansuetarii ferarum. i. qui ursos uel tauros deposita ferocitate humanis conuersationibus socient. Augustinus libro primo de libero arbitrio: ridiculum est: inquit sapientes uocare istos: quos uulgo mansuetarios nuncupant: hoc ex Luciano aduerbium. πρῶτα μὲν κατακλίνεσθαί με ἐπικλίνης ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπαγκῶνος ἐποίησε εἶτα καὶ πρὸς παίζειν αὐτὸ καὶ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοὺς δύο ἐπανιστάμενον: ideo autem suffixo cubito dixit se accubuisse: ut. s. exprimeret conuiuarum morem: qui ubi farti sunt ciboque distenti consueuerunt in cubitum se reponere Oratius languidus in cubitum iam se con**In cubitum reclinat** uiua reponit idem alibi quoque inquit & cubito remanete presso: de illo qui cubito suffixo mentum fulciebat: ut moris est: dixit festiuissime Plautus: ecce. n. edificat. collumnam mento suffulsit suo. Verbis nutum commodare. Graece dixit Lucianus κατανεύειν καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνάς. i. annuere & renuere: ad uerba docuit. Relato. Quando aliquid renuimus: & nolumus id relato hoc est retro lato: & in diuersa reducto capite significamus: quando uero quippiam annuimus & uolumus id capite in anteriorem partem proiecto ostendimus: haec cum ab asino fierent mirabantur: cum asinus naturaliter sit brutus & tardus: inde prouerbium inoleuit ὄνος λύρας idest asinus ad lyram. Pocillatore. Poculorum ministratore & pincerna quem graeci uocant οἰνοχόον. Ciliis conniuens. Modo dextrum modo sinistrum supercilium mouens & oculis quasi innuens pincernae: conniuere est oculos claudere: de hisque conniuent scribit Plinius. in. xi. inde translatum uerbum ad alia quoque est: ut dicamus dii conniuent in de**Coniuere** lictis mortalium: quando. s. non puniunt: & quasi oculis clausis sese non uidere dissimulant caesar dictator in peccatis militaribus conniuebat: hic conniuens refertur ad nutum quo pocillator ab asino admonebatur praebendae potionis. Lucianus τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας. i. oculis pincernam commouens.

Velut monstrum obtruncatum. Apud historicos legimus quemadmodum prodigiosi fetus in mare proiciebantur: ex aruspicum responso. Liuius libro. xxvii. id uero aruspices ex ethruria acciti foetum ac turpe prodigium dicere extorrem agro Romano procul terrae contactu alto immergendum uiuum in arcam condidere prouectumque in mare proiecerunt: plerique asinum dicebant tanquam prodigiosum ex eo quod ritus humanos effingeret esse morte mulctandum: & uolucribus pro pabulo tradendum.

Famigerabilem. Illustrem ac fama celebratum: & ut graeci dicunt epiphanem: sic olim anthiochus cognominatus est epiphanes. hoc est praeclarus. cuius meminit iosephus li. x. antiquitatũ. Saltãtem asinum Tripudia agentem: & nutibus corporis gesticulantem. hoc enim proprie saltare significat: unde saltatores & saltrices dicuntur: qui quaeue in tripudiis staticulisq; dandis sunt elegantiores hinc ludum quoq; saltatorium nominat: in quo saltare docentur. Macrobius in tertio saturnalium Filii se natorum in ludum saltatorium commeabant: & illic crotala gestantes saltare discebãt. M. Cato. spacia torem & fescenniũ uocat cecilium sena torem ex eo quod elegantius saltaret & staticulos daret q̃ deceret uirum ꝓbum. Sunt autem staticuli motus ex arte saltatoria: & gesticuli i quibus ad numeros modulosq; musicos consistunt. M. Tullius in oratione pro munera docet appellationem saltatoris esse maledictum: ex triuio aut ex scurarum conuitio: nemo inquit fere saltat sobrius: nisi forte insanit: intempestiui cõuiuii amoem loci multarum deliciarum comes ex extrema saltatio: idem ĩ oratione pro deiotaro saltatoris nomen probrosum esse significat: primi iones saltationem mollem & membrorum gestibus infractam inuenerũt: quam carpit oratius in Romanis uirginibus: sic

Famigerabilem meis miris artibus effeceram dominum. Hic est qui sodalẽ cõuiuãque possidet luctãtem asinum saltantem asinũ: uoces humanas ĩtelligentẽ: sensũ nutibus exprimentẽ. Sed prius est: ut uobis: quod initio facere debuerã: uel nunc saltem referã: quis iste: uel unde fuerit Thyasus hoc enim nomine meus nuncupabatur dominus oriũdus: patria coritho: quod caput: est totius achaiae prouinciae: ut eius prosapia: atque dignitas postulabat. gradatim per mensis honoribus qnquennali magistratui fuerat destinatus: & ut splendori capescendorum responderet fascium: munus gladiatorium

scribens motus doceri gaudet ionicos matura uirgo: & fingit̃ artubus Plato secundo de legibus uolumine auctor est unumquodq; animal natura saltare cõsueuisse; hominem uero cum numeri sensum acceperit saltationem peperisse. Qua aũt res noua sit & mira uidere asinum saltantem quis nescit? cũ nullum animal minus aptum sit saltationibus: cum asini peculiaris sit νωθροτης. i. tarditas: unde prouerbium natum ονος προς αυλον. i. asinus ad tibiam & illud. ονος πτωτο κινον. i. asinus aures mouens dicitur de hominibus brutis & insensatis: quoniam ut graeci dicunt. τοζων εστι νοχελης: animal est tardum. Nutibus experimentem. sicut mutis hominibus nutus sunt & membroꝝ gesticulationis pro uerbis ad sensum exprimendum ita in asino nostro nutus corporis & motus sensum exprimebant uerborumq; uicem implebant. Vel unum. Corrige uel unde. Thyasus. Hic nomẽ proprium est: cum alias thyasus saltationem tripudiũq; significet. Quod ex Virgilio carmine satis notum. Daphnys thyasus inducere baccho: thyasos ut graeci tradunt & docet suidas est ιερος sacer chorus σποτουδειν οεστι τρεχιν qd' significat currẽre θιασωται dicunt̃ saltatores & proprie in sacris bacchi: dr̃ & thyasus multitudo congregata. Caput achaiae. M. Tullius corinthum totius graeciae lumen appellat: de quo Lucius florus haec carthaginis ruinam statim corinthos excepit: achaiae caput graeciae decus: inter duo maria ionium & egeum: quasi spectaculo exposita. Lucius mumius corinthum dirruptuit: deinde tuba ꝑcinente deleuit: unde achaici cognomen inuenit: de aere corinthio: qd' est ꝑciosissimum candelabrisq; corinthiis non paꝝ multa. Plinius. in. xxxiiii. ueteres Romani teste. M. Tullio in oratione cõtra Rullũ tres solum urbes in terris, oĩbus meruerunt carthaginem corinthum & capuã tanq̃ possent imperii grauitatem ac nomen sustinere: itaq; delectae sunt oẽs corinthii uestigium uix relictum; q̃ erat posita in angustiis atq; faucibus graeciae; unde non contumeliosius q̃ ueris Philippus macedoniae rex corinthum in achaia chalcidem in euboia compedes graeciae appellare solebat: de corintho & acrocorintho. i. corinthi arce: ubi pyrene fons uisebat̃ ꝑconio poetaꝝ celeberrimus scribit copiosissime Strabo uolumine octauo: alio nomie ephyre dicta: unde ephyrea aera: poetis cantatissima: achaiae uero prouinciae nomen ab isthmo incipit: ut docet plinius in. iiii. ante egialos uocabat̃ ꝑpter urbes in littore per ordinem dispositas: graece. n. αιγιαλος dicit̃ littus. Gradatim per mensis honoribus. Idest cum oẽs honores & magistratus per gradus & ordine esset consequutus. Apud Romanos gradus honorum sunt q̃stura: edilitas ꝑtura: & consulatus: auctor est Liuius titum flaminium non gradatim petisse consulatum: sed ex q̃stura transcensis mediis honoribus edilitate scilicet atq; praetura continuasse summa imis de gradibus ecclesiae sacerdotibus scribit Hierõymus: & in decretis canonicis. D. xlviii. scriptum legimus ordinate ad ordines ascendendum esse; nam casum appetit: qui ad summi loci fastigia postpositis gradibus per abruta quaerit ascensum ideoque salubriter prohibentur neophyti in episcopos ordinari; neophytos autem ecclesiastici scriptores appellant nouicios in religiõe; quasi nouellas in ecclesia plãtas. Capescendorum fascium. Nomine fascium dignitas magistratus & honos significatur; ut apud Propertium habunde explicauimus super eo uersu cinthia non curat fasces non curat honores; consuli erant duodecim fasces proconsuli sex: quod & Vlpianus docet scribens procõsules non amplius q̃ sex fascibus uti. Acursius inscitissime ut multa exponit sex fascibus pro sex mensibus; tanq̃ pro cõsulatus eẽt se

Famigerabilis
Epiphanes
Saltare
Ludus
Saltatorius
Staticuli
Saltator
ꝓbrosum
Nomen
Thyasus
Corithus
deleta
Cõpedes
graeciae
Pyrene
Ephyre
Egialos
Gradus
honorum
Neophytos
Fasces
Nugae
Acursianae

triduanis spectaculis pollicitus: latius munificentiam suã porrigebat: deniq; gloriæ publicæ studio: tunc thessaliã etiã accesserat: nobilissimas feras: & famulos inde gladiatores cõparaturus. Iãq; ex arbitrio dispositis coemptisq; oib⁹ domuitionẽ pabat: spr̃is luculẽtis illis suis uehiculis ac posthabitis decoris prædarũ carpentis q̃ ptim ↄtecta ptĩ reuelata frustra nouissimis trahebant̃ consequiis: equis etiam thessalicis: & aliis iumentis gallicanis: qbus generosa soboles perhibet præciosam dignitatẽ: me phaleris aureis: & fucatus ephippis & purpureis

mestris magistratus: quod q̃ ridiculum sit omnes bene litterati intelligunt quibus magistra lectiõe cõ-
pertum est: proconsulare imperium fuisse annuum: quod interdum in secundum & tertium annum
prorogabatur: sicut proconsulatus asiæ quinto cicerõi est prorogatus. Triduanis spectaculis. Vt per
triduum exhiberetur prebereturq;. Primus iunius Brutus munus gladiatorium in honorem defuncti
patris edidit Liuio & Valerio auctoribus; pingi aũt cœpta sunt gladiatoria munera atq; in publico ex-
poni a Caio Terentio Lucano: qui ut refert Plinius auo suo: a quo adoptatus fuerat. xxx. paria in foro
per triduum dedit tabulamq; pictam
in nemore dianæ posuit. Nobilissi-
Munerarii
mas feras. Mos fuit munerariorũ: sic. n.
appellantur editores spectaculorũ: ut
feras feratumq; confectores exhiberẽt
in ludis. Legimus pompeium exhibu-
isse elephantos uiginti: qui in circo de
pugnauere: getulis ex aduerso iaculan
tibus: idem nec non & sylla pugnã leo-
num iubatorum dedere in spectaculis
præterea solebant principes Romani
feras nouitate formaque monstrabiles
populo romano ostendere: sic olim au
gustus tigrim mansuefactam ostendit
in cauea: sic & pompeiani ludi ostende
runt chaũ mactilis insignem: & cephos
pedibus humanis spectabiles. Famo
Cũ bitho bacchius
sos gladiatores. Inter gladiatores famosos numeratur bithus & bacchius: qui cũ multos interemissent
cõmissi inter se mutuis uulneribus conciderunt unde prouerbiale illud factum est; cum bitho bacchi
Pacideianus
us quando pares inter se depugnãt celebratus quoq; est pacideianus ille gladiator qui apud Luciliũ ait
occidam illum equidem & uincam si id quæritis iquit usq; adeo studeo atq; odio illius efferor ira eius
Andabatæ
dem meminit Oratius in sermonibus: aut pacideiani contentio polite mirer. in. xvii. parte uirginis na-
sceturgladiator publicis uoluptatibus deputatus ut tradit Firmicus maternus: obiter annotãdum qđ
inter genera gladiatorum sunt & andabatæ: qui oculis clausis digladiantur quorum meminit Hiero-
nymus & a. M. Tullio scriptum est: in epistolis ad trebatium: quem antea ne andabatam quidẽ defrau
dare poteramus. M. Varro condidit librum titulo andabatarum: sicuti indicat Nonius: apud quẽ sæ-
pe aduocatur. M. Varro in andabatis. Domuitionem. Itionem domum: & iter in patriam. Postha
bitis. Postpositis neglectisq;. Reuelata. Aperta. M. Varro auctor est plaustrum ab eo dici quod ex om
Plaustrũ unde
ni parte palam est: & quæ in eo uehuntur reuelata perlucent: ut lapides asseres tignum. e diuerso ace-
Arcera
ra: uehiculum est ex tabulis uiminibusq; cõtectum & undiq; munitum: de quo Au. Gel. hæc: arcera uo
cabatur plostrum tectum undiq; & minutum: quasi arca quædã magna uestimẽtis instrata: qua nimis
Euitas
ægri aut senes portari cubantes solebãt. Arceræ meminit lex decem uiralis his uerbis: si morbus euitas-
Cõsequiæ
ue uitium existit: qui in ius uocabit iumentum dato: si nolet arceram: ne sternito: ubi æuitas significa-
Equi thessalici generosi
tur senium & longa ætas. Consequis. Appẽdicibus: & quasi sequælis: sic supra penduli comitatus ex
trema consequia: a consequendo. n. consequiæ dicuntur ut ab exequendo exequiæ. Equis thessali-
cis. Plinius equos thessalos probat scribẽs inuentum esse thessalorum ex equis depugnarẽ aduersus tau
ros eosq; necare quod spectatulũ primus dedit Romæ Cæsar dictator. M. Varro in secũdo de re rusti
ca tradit equos bonos & nobiles dici a regionibus: ut in græcia dicuntur inquit thessalici equi; a terra
apuli ab rosea roseani. Strabo auctor est thessaliam pascendis equis esse commodissimam: qui equorũ
genus arcadicum & argolicũ & epidauricum maxime excellere pdidit in. viii. Iumentis gallicanis.
Plautus in aulularia dãnans equos gallicos inquit uiliores fient gallicis canteriis; hic uero laudantur
a sobolis generositate: hodie quoq; ex gallia generosi equi bõitate pbant̃. Phaleris aureis exornatũ.
Lucianus στρωματα πορφυρα επιβαλλομεν και χαλινους εισεβαχομην αργυρω και χρυσω πεποικι-
λμενους idest purpureis stratis insternebat: & frenos ore continebam: argento & auro uariegatos: pha-
leras dici ornamenta equorum equitumq; testes sunt scriptores oẽs. Plinius inter dona militaria phale
Phaleræ
ras numerat; qui scribit in. vii. sicitum dentatũ donatũ esse phaleris. xxv. idem in. xxxiii. refert olim eq̃
Phalerata dicta
strem ordinem indignatione exardescentem phaleras abiecisse: inde phalerata dicta pro honestis: at-
q; ornatis: ut exponit Donatus apud Terentium: sic scribentem i phormione: ut phaleratis dictis sedu
Ephippei
cas me & meam ductes gratis. Græci auctore suida uocant φαλαρα πρωμετωπιλασ και κοσμησιν την
κατα το μετοπων των ιππων: idest frontalia & equorum in frondibus ornamẽtum. Fucatis ephip-
Ephippiati equi
piis. Strata sunt equorum: unde & nomen: hinc equi ephippiati dicunt̃ ephippiis istrati Cæsar de mo
ribus sueuorũ sic refert: neq; eorum moribus turpius quicq̃ aut iertius habent̃ q̃ ephippiis uti: itaq; ad
quẽuis numerũ ephippiatorũ equitum q̃uis pauci adire audent. Frenos & strata equorum hoc ẽ ephip
pia primi pelethronii inuenerunt; fucata uero accipimus pro depicta & fuco pigmentorum exornata.

Tapetis

Tapetis. Sic apud Virgilium equi tapetibus insternunt̃ ita scribentẽ instratos ostro alipedes pictisq; tapetis. dicitur autẽ tapetũ. ut templũ. Itẽ hoc tapete. ut hoc sedile. & hic tapes tapetis. ex græca declinatione. ὁ τάπης τοῦ τάπητος. Pictilibus balteis. Cingula iumentoria nomine balteoꝝ significare uidetur. A calphurnio lateralis cingula fœminino genere decenter ponitur pro balteo quo latera iumenti ambiuntur. sic enim ait alternat uitreas lateralis cingula bullas. alias baltea militaria sunt cingula. quasi bullata dicta. quibus etiam equi exornantur in pectoralibus. Tintinabulis perargutis. Lucianus appellat κώδωνας. q̃ Lucius noster tintinnabula. κώδωνες ἐξήπτοντο μου μέλος μουσικώτατον ἐμφωνοῦντες. i. tintinnabula appendebantur canticum ualde musicũ resonãtia. Apud silium codon accipitur nõ ꝓ tintinabulo sed ꝓ tegumẽto pelliceo. græce enim κώδιον pellis uillosa est. & ut inquit suidas προβάτου δέρμα. carmẽ silii ex catalogo subscripsi: spirula bina gerunt caput his codone ferino stat cautũ. perarguta bono epitheto tintinabula dicunt̃. quasi sonora obstrepera q; atq; uocalia sicut. græce. ἐμφωνοῦντες κώδωνες. Argutari uerbũ uetus est. quod significat loquaciter ꝓloqui Neuius totũ diem argutatur quasi cicada. Comissimis. Suauissimis. Et uectorem. Annotãt grãmatici uectorẽ bifariã dici & eum qui uehit: & cũ qui uehit̃. hic pro iumento quod uehit positum est. apud iurisconsultos uectores dicuntur hi q nauigio uehuntur. hic & apud lucanũ inquit Cæsar. sola ẽ hæc cã timoris uectorẽ non nosce suũ. Conspectus cupiẽtes. Vt supra diximus sunt q̃dã nomina forum participioꝝ posita. q̃ genitiuo casu iũgit̃. ut fugitans litiũ appetẽs pecũiæ cupiẽs cõspectus siue cõspectionis: Salustius ꝑ superlatiuũ dixit cupidissimus legis.

tapetis: & frenis argenteis: & pictilibus balteis: & tintinnabulis perargutis exornatum: ipse residẽs amãtissime: nonnunq̃ cõmissimis affatur sermonibus: atque inter alia pleraq; summe se delectari ꝓfitebatur: quod haberet ĩ me simul & cõuiuam & uectorem. At ubi partim terrestri: partim maritimo itinere: confecto corinthum accessimus: magnæ ciuium turbæ cõfluebãt: ut mihi uidebatur non tantũ Thyasi dantes honori: q̃ mei conspectus cupiẽtes: nam tanta etiam ibidem de me fama peruaserat: ut non mediocri quæstui præposito illi meo fuerim: qui cum multos uideret nimio fauore: lusus meos spectare gestientes obserata fore: atque singulis: eorum seorsus admissis: stipes acceptans non paruas summulas diurnas corradere consuerat. Fuit in illo conuenticulo matrona quædam pollens: & opulens: quæ more cæteroꝛũ uisum meũ mercata: ac d hĩc multiformibus ludichris delectata p ammirationẽ assiduã: paulatim in ammirabilẽ mei cupidinẽ ĩcidit: nec ullã uesaniæ libidini medelã capiẽs ad instar asinariæ pasiphaes: cõplexus meos ą̃ dẽter

Proposito meo. Lege ꝓposito meo. hoc est illi. qui ꝓpositus p̃fectusq; erat meæ custodiæ. græce dicit̃. ἐπιστάτης epistates q̃ dictione usi sunt & nostri scriptores. M. Cato uillicã epistatam appellat quasi uillæ ꝓpositã atq; ꝓfectã. Gestientes. cupiẽtes. Lusus meos. Lucia. appellat. παράδοξα ἔργα. idest incredibilia atque inopinabilia opera. Obserata fore. ἐγκλεισθεὶς clausis foribus Oratius exclusus fore. Plautus aperitur foris. Seorsus. separatim. Stipes. Nummos. Summulas corradere. Colligere in unum contrahere aceruos nummorum quotidianos. summulæ ad nummos referuntur: Iuuenalis summula ne pereat. Opulens. Opulenta opuliscere uerbum uetus est. quod significat opulentum fieri. opulentitas quoque pro opulentia dicitur ueteribus. Plautus in milite quasi eius opulentitatem reueriaris. de hac matrona sic Lucianus. γυνὴ ξένη οὐ μετρίως κεκτημένη τὴν ὄψιν ἱκανὴ παρελθοῦσα εἴσω ἰδεῖν ἐμὲ ἀριστῶντα εἰς ἔρωτα μου θερμὸν ἐμπίπτει. idest mulier quedam peregrina opulenta uisum meum mercata introgrediens: ut me prandentem uidit in amorem mei feruẽtiorem incidit. Ad instar asinariæ pasiphaes. Oppido q̃ decẽter pasiphae asinaria mulier dicta. quæ ita expetebat asini concubitũ sicut illa pasiphae poetica tauro supposta ferinos coitus adamabat res ẽ testimonio poetarum notissima. & historicoꝝ monumentis celebrata. quemadmodum pasiphae solis filia minois uxor tauri amore flagiauit. & opificio dedali intra uaccam ligneam inclusa septam corio iuuẽcæ: cum tauro cõcubuit: ex quo cõcubitu natus est minotaurus cantatissimus. Virgilianum carmẽ in ore omnium est. hic crudelis amor tauri suppostaq; furto pasiphae mixtumque genus prolesq; biformis. minotaurus inest. Veneris monumenta nephandæ. Neronis principatu inter cætera ludicra spectacula taurus pasiphaen in ligneæ iuuencæ simulacro abditam iniit. ut multi spectantium crediderunt: hoc idem spectaculi genus celebrat & Martialis. his uersibus. iunctam pasiphaẽ dicteo credite tauro uidimus accœpit fabula prisca fidem. Apud Silium in. viii. punicorum sic passim legit̃. hinc genus ortũ Minos inuisaq; tauro pasiphae. dictio illa inuisa paꝝ quadrare uidetur cũ fabula: unde legere potes imissa uel imixtaq; tauro. ut cõueniat cum archetypo Virgiliano suppostaq; tauro pasiphae:

Lateralis cingula
Baltea
Codion
Codon
Argutari
Vector
Epistates
Foris
Sũmula
Opulens
Opulisce re
Opulentitas
Pasiphae asinaria
locus silii

expectabat: grandi deniq; præmio cum altore meo de
pacta est noctis unius cubitũ. At ille nequã ut pos
set de me suaue prouenire: lucro suo tñ contentus
annuit. Iam deniq; cænati e triclinio domini deces
seramus: & iam dudum præstolãtem cubiculo meo
matronam offendimus. Dii boni qualis ille: quãq;
præclarus apparatus: quattuor eunuchi confestim
puluillis compluribus uentose tumẽtibus: pluma
delicata terrestrem nobis cubitum præstruunt: sed
& stragula ueste auro: ac murycetyrio depicto pro
be consternunt. ac desuper breuibus admodũ sed
satis copiosis puluillis aliis nimis modicis quis ma
xillas & ceruices delicatæ mulieres suffulcire con-

Expectabat. Lego expetebat hoc est cupiebat desiderabat: Lucianus εισ επιθυμιαν συνουσιασ προ-
Altor Altellus romulus ελθουσα. i. in desiderium cõcubitus ꝓuoluta. Cum altore. Educatore atq; nutricio ab alẽdo altor di
ctus. altũ quoq; ueteres dixere ab alẽdo quasi alitũ enutritũq;: nãq; ut docet Priscia. ab alio tã altus ꝙ
alitus dicitur. Altellũ Romulũ dici autumãt. quasi altũ in tellure. uel qđ telis alereꝰ. inter noia pieta
tis apud Auso. ẽ altor. i. nutritor. Depacta ẽ Lucia. μισθον αξιον τι στατην υπεσχετο. i. mercedẽ opu
lẽtã epistatę ꝓmisit. Nequaq̃. Pōt legi nequã. i. ĩprobus: & ueterator pōt & nequaquã ex Lucia. q ait.
κακεινοσ ουδεν εμφροντισων. ειτε και ανυ
σει τι εξ εμου ειτε και μη λαμβανειν τον
τον μισθον. i. & ille nihil curans siue ex
me aliqd utile expediret siue nõ capit
mercedẽ. Præstolantẽ. Paratã expe
Præstolari ctantẽ. Lucianus και την γυναικα ευρο-
μεν παλαι αφιγμενην επι την ευνην
ꝓstolari quod & supra annotaui si-
gnificat præsto esse & apparere: hoc ẽ
obsequi & tunc iungitur cum datiuo.
Tullius q tibi ad forũ aurelium præ-
stolarentur: dicimus & ꝓstolor te pro
expecto te. cũ Terẽtius dixerit quem
præstolarꝰ parmeno hic ante hostium
thaidis. exposuit Donatus noue dictũ
esse quẽ ꝓstolare. cũ dicendum fuerit
cui ꝓstolare. Puluillis cõpluribus. Lu
Puluilli cianus. κεκομιστο προσκεφαλαια μαλ-
ακα και στρωματα εισω κατεθεντο.
και χαμευνη ημιν ευπρεπεσ ην. i. illata
sunt ceruicalia mollia. & stragula: quibus terrestris lectus decẽter cõsterniꝰ. puluilli diminutiuo uoca
Puluillũ cubito subiicere quid bulo puluini sũt quasi plumini a pluma dicti. ut quidã interpretantur. ex pluma eni mollissima con-
ficiunꝰ. ut molliter qescatur. quos nõ tam capiti q̃ cubito subiiciebant. hinc illud Ezechielis prophæ
te. ueh his. qui cõsuunt puluillos sub omni cubito manus. & faciũt ceruicalia sub capite. ad hoc quip-
pe sub cubito puluillus. uel ceruical sub capite iacẽtis ponitur. ut molliter quiescaꝰ. quisqs ergo ut gre
gorius ĩ moralibus ꝓinterpretatur male agentibus adulatur puluillum cubito. uel ceruical sub capite
Folles ꝓ accubitis iacentis pōit: ut qui corripi ex culpa debuerat in ea fultus laudibus molliter quiescat. Eunuchi. Hos
ĩtelligimus fuisse ĩ famulicio matronæ: ut eni alibi annotatũ. Reginæ & sũmates fœminæ eunuchis
& spadonibus mirustris maxime oblectabãtur. Ventose tumẽtibus. Instar follium turgẽtibus qua-
les hodieq; in usu sunt delicatiorum matronam. Heliogabalus auctore lampridio nõ cubuit in accu
Pluma ꝓxia corpi mollior bitis facile nisi his quæ pilũ leporium haberẽt; aut plumas perdicum subalares. Idem multis uiliori-
bus amicis folles pro accubitis sternebat: eosq; reflabat prãdentibus illis. ita ut plerũq; subito sub men-
sis prandẽtes inuenirẽtur. Dedicata. Lege delicata delicatior aũt & mollior pluma ẽ olorina. & anse
Toralia Stragula rina. & perdicũ subalaris. Ouidius mollior & cygni plumis & lacte coacto. apud Martialẽ in apopho-
retis lẽma ẽ pluma: cui subscribitur hoc distichon. Lassus amyclea poteris requiescere pluma interior
cygni quã tibi lana dedit. Plinius in. x. anserũ candidorũ uectigal in pluma esse scribit: cuius ꝓcium in
libras sint denarii quini. mollior ẽ pluma quæ corpori q̃ proxima. Stragula ueste. Veste legata conti
stromata Peristromata Instratũ Murices netur stragula. sicut in suppellectile sunt toralia. auctor Paulus iuriscõsultus toralia autẽ dicimus. q-
bus tori insternunꝰ. Heliogabalus auctore lapridio primus oĩum priuatorũ toros aureis toralibus te
xit: stragula uero a sternẽdo dicta. sicut & istratũ quoq; nominãt id oẽ: quod insterniꝰ. Tibullus nam
neq; tũc plumæ: nec stragula picta soporem. nec sontus placcidæ ducere posset aquæ. M. Tullius in ora
tione pro Roscio amerino. qđ stragulæ uestis apud illum putatis esse græco uocabulo stromata & peri
stromata dicuntur; quæ & nostri decenter usurpant: Idẽ. M. Tullius in secunda antoniana cõchiliatis.
Gn. Pompeii peristromatis seruorũ in celis lectos stratos uideres. De istrato & stragula ueste Vlpiãus
Tyrius color hæc. instratum omne uestimentum cõtinet. quod inciatur habeo ait neq; enĩ dubium est quin stragu-
la uestis sit omne pallium: in uictu ergo uestem accipiemus stragulam istratum omnẽ stragulã uegẽ.
Muricetyrio. Murices cõchæ sunt quales purpuræ. ex quorũ sanguine tinguntur uestes infectu ꝓ-
cioso: auctor Plinius: Apud epigrãmatistã sic locuntur murices Sanguine nostro tinctas ingrate lacer-
nas induis & non est hoc satis esca sumus. tyrius autem color inter purpureos preciosissimus ẽ: cui laus
summa si in colorem sanguinis cõcreti nigricans aspectu sit suspectuq; refulgens. de quo multa multi:
plurima Plinius in nono ayro quondam insula dictus cuius ois nobilitas conchilio atq; purpura con-
stat. Ariquitus sarro nominabatur: Vnde sarranũ ostrum poetis dictum. pro tyria purpura. Quis. Qui
Sarranũ bus. Ceruices suffulcire. In hanc sententiam Plinius. eo deliciæ processere. ut sine plumæ instrumento
durare

durare iam me uirorum quidē cerces possint. Facessūt. Legendū est fecessunt. hoc est abeunt absce
duntq; mancipia post instratum matronæ accubitum. Lucianus ειτα ιομεν της γυναικος θεραποντες ostrum
αυτου πλησιου προ του δωματιου εκαθευδον. idest serui matronæ eunt dormitū non procul a cubicu
lo matronali. Cerei. Lucianus ηδε λυχνον ενδον εκαιε μεγαν τω πυρι λαμπομενον. idest intus incen
dit lychnum magnum flamma splendicātem. funalia cereos uocāt a funiculis ceratis. In saturnalibus pri
scorum cereos missitabāt propterea q; sub saturno a tenebrosa uita. quasi ad lucem & bonarum artiū Cereus

fuerūt: superstruunt: nec dominæ uoluptates diutina sua præsentia morati: clausis cubiculi foribus facessunt. At intus cerei præclara micantes luce: nocturnas nobis tenebras inalbabant. Tunc ipsa cuncto prorsus spoliata tegmine: tenia: quoq; qua decoras deuinxerat papillas: lumen ꝓpter adsistēs de stagneo uasculo multo sese perungit oleo balsamo: meque indidem largissime perfricat: sed multo rāta īpēsius cura etiā nares perfundit meas. Tūc exosculata ꝑssule: nō qualia in lupanari solent basiola iactari: uł meretricū poscinūmia: uel aduectorū negocinūmia: sed pura atq; sincira: īstruit & blādissimos affatus amo & cupio: & te solū diligo: & sine te iā uiuere neq̃o: & cætera qs mulieres: & alios

scientiam sumus euocati. Lege publi
cia cautū. ut solis ditioribus cerei mis
sitarētur. cereos in penu esse placuit iu
recōsultis. Inalbabant. Illuminabāt
illustrabantq;. Tenia quoque. Stro
phium designat. i. fasciam pectoralem
strophium enim. ut auctores tradunt
fascia est qua uirginales papillæ cohi
bentur. Turpilius iter uias epistola ex
cidit mihi inter tunicam ac strophiū Strophiū
collocata. de hoc Catullus non tereti
strophio lactantis uincta papillas: hic
strophiarii dicti strophiorum artifi
ces: quorum meminit Plautus in au
lularia. Martialis fasciam pectoralem
appellat sic scribens in apophoretis fa
scia crescentes dominæ compesce papil
las. ut sit qd' capiat nostra tegatq; māus
eidem mamillare est indumētum pel Srophia
liceum. ad mamillas compescendas il rius
lo disticho. taurino poteras pectus cō Mamilla
stringere tergo. Nam pellis mammas non capit ista tuas. Alias strophium diminutiue strophiolum di re
cit corona. Plinius in. xxi. Tenuioribus coronis utebantur antiqui strophia appellātes: unde nata stro
phiola: strophus quoque. Quod græce strophiō appellatur pro insigni ponebatur in capitibus sacer
dotum pro corona: apud phaliscos festum uocat strupearia quasi strophiaria quia coronati ambulēt. Stropus
Tusculani quoque quod in puluinari ponitur castoris stropum uocant: hinc hodieque uocabulo ru
stico ex latinitate ducto stropi dicuntur uincula corticia & rurestria ad strophiorum idest coronarū Strupea
similitudinem confecta. Lumen propter assistens. Iuxta cereum adstans. propter significat prope. ria
& iuxta Lucianus παρεστη τω λυχνω idest astitit ad lucernam. Stagneo. Plumbi qui primus fluit in
fornacibus liquor stagnum appellatur: qui secundus argentarium. qui remansit in fornacibus galena. Stagnū
hoc ideo annotaui. ut intelligeres quid sit galena apud. Plinium Aristotelem cæteros. Galenam uoca Argenta
ri tradit. Plinius uenam plumbi. argentique communem quam & molibdenam nuncupant. stagnum rium
illitum æris uasis saporem gratiorem facit. & compescit æruginis uirus. Oleo balsamo. Inter unguē Galena
ta bonitatis palmam dant balsamo: quod omnibus odoribus præfertur. Præcipua gratia ē lachrymæ Balsamū
secunda semini tertia cortici minima ligno. summa balsami probatio ē ut lac coagulet. & in ueste ma
culas non efficiat. liquor balsami uitiatur oleo rosæ leonisci & terebinthi. sincerum densatur in tepida
aqua sidens adulteratum olei modo innatat. Milibus denariorum sestarius balsami uenditur. Lucia
nus in hāc sententiam. μυρον εκ τινος αλαβαστρου προχεαμενη τουτω αλειφεται idest unguentum
ex alabastro promens eo perungitur: unguenta optime seruari in alabastris: odores in oleo. auctor est
Plinius. hinc illud Ciceronis ex academicis. Quibus etiam alabaster plenus unguenti putere. unde
tur. Idem Plinius hanc materiam luxus esse maxime superuacui tradit cum illico unguenta expirēt:
& suis moriantur horis. commendatio eorum: ut transeuntem fœminam odor. inuitet. etiam aliud
agentem. Indidem. Ex eo uasculi unguēto. Nares meas. Lucianus ενθεν μαλιστα την ρινα μου μυρω εν
επλησε idest indidem nares meas ualde unguento repleuit. Exasculata. κατεφιλησε. Pressule.
Martialis basia da nobis Diadumene præsta: quot inquis. Poscinnumia. Decenter fictum uocabu
lum: ex posco & nummis. nam profecto basia meretricia nihil aliud q̃ nummos poscunt. apud Plautū
in bachidibus suauis suauiatio: iter deos amatori damnosissimos enumeratur. Ad uectorum. Legi
potest aduentorum. ut supra in primo uolumine aduentores pristinos raurus: appellat: horum basia
graphiceque confecto uocabulo negocinummia nominantur: quoniam scilicet nummos negociātur. Poscinu
& illæ illecebræ atquæ osculationes negociatorum nummos quærunt. Affatus. allocutiones. Amo mia basia,
& cupio. Hæc sunt blandissima matronæ ad asinum perinde ac amatorem alloquia: & affatus: quibus
affectus q̃dā uehementior explicat. Quis qbus. Capistro prēsum. Lucianus και με εκ της φορβε
ιας λαβομενον επι το χαμευνιον ελκει. i. me capistro captū traxit ad lectū. Obiturus. Aditurus: accessu Negoci
rus. Vino madefeceram. Vinum libidinis est incentiuum. & sine libero friget uenus. ideo uino se ꝑ nūmia

luerat Lucius: ut in palestram cupidineam foret alacrior: atque ꝓpẽsior. accesserat & unguentum: calcar alterum ueneris & suscitabulum: Lucianus. οινω παλαιω ὑποβεβρεγμενος και τω χρωτι του μυρου οισ τεχμενοσ. i. uino uetusto irrigatus: & unguento extimulatus. Proluuium libidinis: cupiditatem desiderium promptitudinem coeundi. Proluuium enim dici uidetur: quasi prolubium a lubendo. A. Gellius in. iiii. in hanc sententiam. acciro. empedoclem uersu isto non a fabulo edendo sed a rei uenereæ proluuio uoluisse homines deducere Dixit terentius. in Adelphis quod proluuium quæ est ista subita largitas ubi proluuium a donato exponitur promptus animus ad largiendum. Neuius incolace. inquit facere in proluuio est: quasi dicas in promptu: & desiderio: laberius me a matronali pudore proluuium meretricis ꝓgredi coegit. ueteres & proluuium & proluuiem & pro lubidinem dixerũt ab eo quod lubeat: unde etiam Venus Iubentina dicatur. prolubiũ audiendi dixit Au. Gellius pro desiderio & libidine. Tanq. Scribo tãque ut sint duæ ꝑticulæ. Labias. Supra diximus fœ. genere labias dici a scriptoribus idoneis: que nunc neutraliter labra dicuntur. Purpurantes. labra rubentia: & rosis punicantibus æmula fœminam uenustant; epigrãmatista optat in puero pestanis emula labra rosis. Enormi. Immodico pregrandi: enormitas stipendiotum dicitur spartiano pro nimia largitate. Saxeis dentibus. Tales nimirum sunt asinini dentes. asinorum genus. xxx. mense dentes emittit: deinde senis mensibus ꝗ si non prius pepererint q̃ decidãt postremi: sterilitas certa portenditur. Plinius auctor. Suauiari. basiare: osculari. Ex unguiculis perpruriscens. Perpturiscere ex unguiculis dicitur mulier: quando toto corpore prurit: quãdo prurigine & Veneris appetentia conciatur: quando uel extremis corporis partibus & rigentibus unguibus extimulatur in coitum. græci tam ardentem ueneris con

Proluuiũ

Iubẽtina

Enormitas

inducunt: & suas testantur affectiones: capistroq; me deprehensum more quo didiceram reclinar facile: quippe cum nil noui nihilq; difficile factu us mihi uiderer: præsertim post tãtum temporis: tam formosæ mulieris cupitẽtis amplexus obiturus: nã & uino pulcherrimo atque copioso memet madefeceram: & unguento flagrantissimo proluuium libidinis suscitaram. Sed angebar plane: nõ exili me tu reputans: quemadmodum tantis tãque magnis cruribus possem delicatam matronam inscendere: uel tam lucida: tamque tenera: & lacte ac melle confecta membra: duris ungulis complecti: labiasque modicas: ambrosia rore purpurantes tã amplo ore tanque enormi: & saxeis dentibus deformis sauiari: nouissime: quo pacto q̃q̃ ex unguiculis perpruriscens mulier: tam uastum genitale susciperet. heu me qui dirupta nobili fœmĩa bestiis obiectus munus instructurus sim mei domini: molles: interdũ uoculas: & assidua sauia: & dulces gãnitus: cũ morsicãtibus oculis iterauerat illa: & ĩ summa: teneo te inquit teneo meum palambulum: meum passerem & cũ dicto uanas fuisse cogitatiões meas: ineptũq; mõstrat metũ: artissime namq; complexa: tum me prorsus: sed totũ recipit: illa uero quotiẽs ei parcẽs

Satyriõ

citationis satyron appellant. Theophrastus auctor est septuagẽo coitu durare libidinẽ cõtactu herbæ cuiusdam: cuius nomen speciemq; non posuit. Tam uastum genitale. asinus portione genitalia habet maxima: ut nemo non uidet sicut e contrario minima esse homini auctor est Albertus magnus.

Minima uirogenitalia

Dirupta fœmina. metuebat ne enormitate uirilitatis disrumperet matronam Luciãus και τουτο μεισ δεεοσ ουχι μετριον ηγε μη ου χωρησασ η γυνη διασπασθειη. metus me nõ mediocris incessit ne lepida fœmina dirumperetur. Minus. emenda munus idest spectaculum gladiatorium: quod dominus fuerat pollicitus. Sauia. basia. Gannitus: susuros. quales identidem inter amatores summissa uoce usurpantur. Morsicantibus oculis. Expressit nimium cupidinei amoris affectum quo scinceer efficitur ut amatores oculis inconuenientibus: & exertis quasi morsicare ac deuorare. rem amatam uideantur. Teneo te inquit. blandimenta matronæ ad asinum quem palumbum & passerem suum uocabulis amatoriis blanditer compellat; apud Plautum in asinaria inquit leonidas: dic me tuum passerculum. Gallinam: coturnicem. item in cassina meus pullus passer mea columba; mi lepus: apud eundem blandimenta hoc genus uenerea sæpissime usurpantur. Sed totum recipit. Ex hoc matronæ uenerem belluinam appetentis exemplo commonemur fœminas natura in coitum adeo esse præcipites: & tã prurigine concitatas; ut concũbere uel cum iumentis uelint. Nimirũ ob hanc ĩfandã insanãque libidinem scribitur in leuitico: ut mulier quæ. succubuerit cuilibet iumento simul interficiatur cum eo: illud quoque satyrographi non de nihilo in monstrificam fœminarum uenerem scriptum uidetur: mora nulla per ipsam quo minus imposito clunem submittat asello: Iuba auctor est equum a semiramide adamatum usque ad coitum. hæc faciunt ut deformis tauri amor in pasiphae non fabulosus

Mulier succũbẽs iumento

osus sed historicus esse credatur. Astruit his oibus fidem exēplū dignū memoratu qđ græci scripto res celebrant a qbus tradit̄ Aristonē ephesiū genus fœmineū posum cū asina concubuisse ex q̃eo cōcubitu progenitā puellam. cui a curibus asininis nomen inditū sit onoscelli. item fuluius equā inuisse ꝓditus est: quæ puellam admodum famosam peperit: quam ab equa matre hipponam appellauerunt. Lucianus ut ad institutum opus reuertamur sic inquit. περιβαλλετο μεκαι κρασ εισωλον παρεδεξατο idest me complexa est & extollens intro totum recipit.

nates recellebam: accedens totiens nisu rabido: & spinā ꝓhēdēs meā: applicior̄ nexu īherebat: ut Hercules ēt deeē mihi aliq̄d: ad supplēdā eius libidinē crederē: nec miotauri matrē frustra delectatā putarem adultero mugiēte.

Iamque operosa & peruigili nocte trāsacta uitata lucis cōsciētia: facessit mulier: cōdicto pari noctis futuræ precio ne grauate magister meus uoluptates ex eius arbitrio largiebat̄: partī mercedes amplissimas acceptādo: partī nouū spectaculū dn̄o preparando: incōtanter ei dēiq; libidinis meæ totā detegit scenā: At ille liberto magnifice munerato destinat me spectaculo publico: & quoniam neq; egregia illa uxor mea pp dignitatē. neq; ꝓrsus ulla alia inuēiri poterat: grādi præmio uilis aqrit̄ aliqua snīa presidis bestiis addicta: quæ mecum ī coram publicā populi caueā frequentaret: eius

Nates recellebam. retro trahebam: abducebam reclinabam ne uasto genitali fœminam dirumperem. recellere reclinare est. sicut excellere in altum extollere super quo uerbo satis ac super in superioribus. Luciāus dixit οπισωαπηγονε μαυτον ατρεμα. i. retro me abducebam submisse. Onoscelli Nisu. conatu. & complexus ardentiore. Nexu appliciore. Magis ad corpus applicito atq; adglutinato.

Deesse aliquid. Scribit Albertus magnus uolumine de animalibus duodeuigesimo: genitalia mulieris inter omnes fœminas animantes ꝓportione corporis maxima esse: cum e contrario uir sit minoribus genitalibus præditus q̃ cætera mascula animalia: ꝓportione corporis habita. puella pubescens uuluā q̄n̄q; hēt q̃ aut uacca aut equa capaciorem laxioremq;. recellere Minotauri matrem. Pasiphaen signat quæ tauri amore flagrauit. Cuius belluina libido carminibus poeticis iuulgata est. Luciāus in libro de Astrologia Ideo fingi autumat pasiphaen amore Tauri captā esse quia audiēs ex dedalo de Tauro cœlesti in amorem Aristologiæ deuoluta est. Genitalia mulieris maxia Operosa nocte. Plena operarum uenerearū: quæ multiiugis luctationibus cupidineis trāsacta est in per uigilio. Lucianus. ολητηννυκταεξεμοι εδαπανησε. Idest totam noctem in complexu meo consumpsit. Cur pasiphae amatrix tauri. Vitata lucis cōsciē tia. honeste facta teste Marco Tullio in luce atq; in propatulo sese collocari uolunt contra turpitudo omnis quærit tenebras atq; latibulum: unde & lucifugi eleganter dicti: q ob conscientiam flagitiorum lucem fugitāt: Lucifugi tenebriones in tenebris delitescentes: quos antiq eleganti uocabulo tenebriones appellār: quāq; & iter dū tenebriōes dicātur pro his q mēdaciis & astuciis quasdam q̃si tenebras obiciāt: sic & hæc matrona obscenis facinoris conscia lucē reformidat. codicere Facessit. recedit. Cōdicto. constituto. composito: denunciato: condicere proprie denunciare est: qđ & iurisconsulti tradunt. Luciāus dixit. συνθεμενη τον μισθον νυκτος. idest constituens noctis mercedē.

Incontanter. sine cōtatione & mora Detegit scenam. apparatum & fabulam: ut sæpe hūc scriptorem positum est. Luciāus. δια τινος οπης της θυρας δεικνυσι μ εν δον τη μειρακι συνευναζομενον. idest primam hosti ostēdit me intus cum puella coeuntem. Publico spectaculo. δεμαλημοσια. Vxor mea, matronam denotat. quæ uxoris nicem & locum apud asinum impleuerat. Bestiis addicta bestias dānata. Lucianus. γυνη καταχεκριτο θηριοις αποτανειν. idest mulier damnata est bestiis ad mortem. Iurisconsulti. titulo de pœnis inter genera pœnarum quibus presides afficere quemquam possint enumerant damnationem ad bestias: & ut inquit Paulus ad bestias damnatos fauore populi præsides dimitere non debent. Publicam caueam. theatri caueam intelligit de qua Plautus ut conquisitores singuli in subselia eant per totam caueam spectatoribus Lucianus dixit. εισ το θεατρον. In coram. in cōspectu publico & ut inquit Lucianus. παντων οφθαλμοισ. idest oculis oīum. Maritum habuit. inseritur tepestiuiter hæc fabula ad malas mulierū artes: & scelera demōstrāda: cuius nulla apud Lucia

num mentio quæ narratione lepida & speciosa demulceat aures animosq; lectorū: & sicut pictoribus datum est excurrere in parerga Idem quoq; ius plausibiliter cōcedit̄ luculentis auctoribus: ut in parec
Parerga bases in egressiones fauorabiliter exspacientur; qua in re prope eximius ē lucius noster; qui fabellis in textis & id genus parergis reficit lectorem nauseāq; discutiens omne tedium leuat. Sexus sequioris Idest muliebris: sequior dicit̄ sexus alter q̄ masculus: & deterior; qualis ī fœmineus: nā & philosophi
Sequior sexus fœminam hominē iperfectū appellant. Necaretur. olim lygdus quoq; cretensis idem p̄cepit uxori: ut si fœminam pareret eam necaret: sic enim īquit apud Ouidium. Edita forte tuo si fœmina partu inuitus mando pietas ignoscene cetur. Præ abstinentia. purior lectio est & sincerior per abstinētiam. Desciuit ab obsequio. Idest id super sedit facere qd̄ iusserat maritus. Insita pietate. Matres fere oēs erga liberos sunt indulgētiores q̄ patres. & maternus affectus in filios potentissimus iudicatur. Prodidit. Tradidit. Alumnādā. Nutriendā; educādā alēdam. Flos etatis. iam īqt. Appetebat tps nubendi eū uiro toris matura eēt & annis nubilibus posceret maritū. Aristoteles libro. vii. politicorū tradit puellas anno ætatis octauo decimo nubere debere. tāquā ea ætas matura uiro & tēpestiua sit. Mares uero circiter ānos sex & trigīta uxorē ducere debere cēset. hoc enim tēpore uigentibus corporibus iungētur. nāq; adolescentulo℞ fœtus ipfecti sunt. & puellæ in puerpio difficulter angulat̄ periclitātur. Auctor ē Al-
Etas nubēdi bertus magnus spma hoc ē geniturā ad sobolē ꝓpignendā Tertio septenario hoc est uigesimo primo āno esse robustū. atq; adoneū; antea inualidū & ībecillū. idem sic scribit ī nono de aīalibus matura ē inquit ad cōcipiendum mulier uigesimo prīo anno pfecto que
Sperma xxi. āno robustū prius cōcipit imature cōcipit: ante tempus. s. maturi semis. hesiodus uero maturitatē cōnubii esse dicit i uiro trigesimū annū ī puella qntūdecimū. Pronatalibus. ꝑ dignitate
Profecticia familiæ ꝑ facultatibus & ꝑ nobilitate claritateq; nataliū. Apud iurisconsultos Titulus ē
Dos de iure dotium. ubi scribit Vlpianus profecticia dos est que a patre uel parente profecta est de bonis
Lex uoconia eius lege uocōia antiquitus cautum est: ne qui cēsus hoc est pecuniosus heredē relinqret filiā: eadem quoq; lex sanxit ne liceat mulieri. plusq̄ dimidiam partem bono℞ suo℞ relinquere unde questiones
Maritus dotē uxori dat natæ & declamationes excogitatæ subtiliter sunt; cum quidam duas mulieres dimidiis partibus instituisset heredes. id que testamentum arguerent cognati apud geemanos non marito dotem sed uxori maritus offert; græce dos dicitur φερνη. unde & iurisconsulti perapherna græco uocabulo appellāt:
parapherna quæcunque preter dotem sponsæ dantur. & peraphernica instrumenta dixit sidonius a mare puellæ
Dos tradita Mar. Varro dotem a dando dici tradit uel quia græce dicitur dotime. & ab atticis dos is quattuor in sponsis queruntur forma probitas nobilitas & dos. Oppido. ualde. Caloris iuuenilis. Di-
Callor iuuenilis uus Hieronymus non ethnei inquit ignes non uulcania tellus; non uesuuius & olymphus tantis ardoribus estuant; ut iuuenilēs medullæ uino plenæ & dapibus inflammatæ. Galenus quoque nobilissi-
Homo ignis mus medicorum refert puerorum & iuuenum corpora insito calore feruere ideoq; noxios illis esse cibos ætatibus qui calorem augeant; sanitatiq; conducere frigida quæq; esu & potu sumere. sicut e contrario senibus. qui pituita laborant & frigore; calidos cibos & uetera uina prodesse. Portius licinius festiuiter & uere hominem dixit esse ignem illo uersu. Queritis ignē. item huc queritis: ignis homo est: igitur merito timebat mater. ne filius ardore iuuenili concitatus concumberet cum sorore per imprudentiam: utpote quam sororem esse nesciret. Nescius nesciam. Ignarus ignaram. Plebiam facietenus. Idest fronte. & exteriore uultu humanitatem quādā uiliorem uulgatioreq; ostendebat: cum tuente & intra præcordia illam diligeret ut sororē. ideo finxit; e uelle domi recipere illam tanquam uicinam destitutā uiduatamq; ope præsidioque parentum; & īdignā receptaculi. ut eā mox d̄spōsaret cōtubernali. & dilectissimo. & ne soror dotata nuberet ipse frater d̄ suo peculio dotē date d̄stinauerat.

penetalē cognoueram fabulam Maritum habuit: cuius peter peregre proficiscens mandauit uxori suæ: matri eiusdem iuuēilis: ꝙ enim sarcina prægnationis oneratā eā relinquebat ut si sexus sequioris edidisset fœcus: protinus quod eēt editum: ne caretur. At illa præ abstinentia mariti: natā puellā insita matribus pietate; preuēta d̄sciuit ab obseqo mariti: eāq; ꝓdidit uicinis alūnādā: regressoq; iā marito: natā necatāq; nūciauit. sed ubi flos ætatis nuptialē uirgini diē flagitabat: nec ignaro mairto dotare filiā ꝓ naralibus qbat: qd solū potuit: tacitū secretū filio suo apuit: nā & oppido uerebatur: ne quo casu caloris iuuēilis impetu lapsus: nescius nesciā sororē īcurreret: sed pietatis spectatæ iuuenis: & matris obsequiū: & sororis officium religiose dispēsat: & arcanis domus uenerabilis silentii custodiæ tradidit: plebiā facietenus pretēdēs humanitatē: sic necessariū sanguinis sui munus aggredit̄: ut desolatā uicinā puellā: parētūq; præsidio uiduarā: dom⁹ suæ tutela receptaret. At mox artissimo mūtūq; sibi dilecto cōtubernali: largitus

De proprio.

De proprio. De peculio suo: est enim peculium tam ꝓprium filii familias: q̃ seruorum. Quod apd̾ — Peculium filii familias
iurisconsultos & oratores frequenter inuenies: scribit plinius simulacrum cereris ex ære factum ex pe
culio spurii Crassii: quem regnum affectãtem pater ipsius interemerat. Feralẽ fortunæ nutum. For
tuna inquit nutu suo exitiali atq; pestifero hæc bene disposita respiciẽs: perturbauit omnia & funditus
euertit: cum suspicionem pelicatus immisisset in uxorem huiusce iuuenis: quem illa sororem molli
ter indulgenterq; nimis tractantem suspicata esse amatorem puellæ ignara q̧ soror esset. Riualitas. — Riualitas

de proprio dotẽ liberalissime traderet. Sed hic be
ne atq; optime plenaq; cũ sanctimonia disposita fe
ralem fortunæ nutũ latere nó potuere: cuius istin
ctu domũ iuuenis ꝓtinus se direxit sæua riualitas:
& illico hic eadem uxor eius: q̃ nunc bestiis: ꝓpter
hæc ipsa fuerat addicta: cœpit puellã: uelut emulã
tori succubãq; primo suspicari: de hĩc detestari: de
hinc crudelissimis laqueis mortis insidiari: tale de
niq; cominiscit̃ facius. Annulo mariti furrepto rus
ꝓfecto mittit quendã seruulũ sibi q̇dem fidelẽ sed
de ipsa fide pessime merentẽ: q puellæ nunciaret:
q̧ eã iuuenis ꝓfectus ad uillulã uocaret ad sese: ad
dito: ut sola & sine ullo comite: q̃ maturissime pue
niret: & ne qua forte nasceret̃ ueniẽdi cõtatio: tra
dit annulũ marito subtractũ: q mõstratus: fidẽ uer
bis adstipularet̃. At illa mãdato fratris obsequẽs:
hæc.n. nomẽ sola sciebat respecto ẽt signo eius qd̃
offerebat̃: gnauiter ut p̃ceptũ fuerat incomitata fe
stinat. Sed ubi fraudis extremæ lapsa decipulo: la
queos insidiaꝝ accessit. Tunc illa uxor egregia: so
rorem mariti libidinosæ furiæ stimulis efferata: pri
mum quidem nudã flagris ultime uerberat: dehĩc
quod res erat clamantem quoque q̧ frustra pelica
nus indignatione bulliret: fratrisque nomen sepi
us iterantem: uelut mentiã: atq; cuncta fingentẽ ti

ægritudo est similis zelotipiæ: & emu — Succuba
latio quædam: ex eo quod altera quo
q; potiat̃ eo quem ipsa solum habere cõ
cupiuerit. De riualibus suo loco dixi
mus. Propter hæc ipsa. s. scelera quæ
mox enarrantur. Addicta. damnata
adiudicataq; presidis sentẽtia. Emu
lam. pelicem & cõcubinam. Succum
bam. Ante dictum est succubas icubas
q; dici: concubinas: & pellices: quæ suc
cumbũt: & succubant in alienã uicem
& tortum. Detestari. execrari & ma
ledicere. Cõminiscit̃ excogitat sce
lus. Annulo mariti surrepto. Annu
lus plurima scelera fiunt ut scribit pli
nius: & plus annulus q̃ nobis creditur.
Rus profecto. Legendum uidetur ꝓ
fecta ut ad uxorem referatur: quæ pro
fecta in agrum illuctanq̃ in locum so
litarium & sceleri accõmodatiorẽ euo
cauerit sororem mariti: misso per ser
uulum annulo coniugali cui tanq̃ cer
tissimo testi illa crederet. Pessime
merẽtem. Qui seruat fidẽ in flagitio &
scelere: is de ipsa fide pessime meretur: q̃
uis alioqui fidelis semp extiterit: quã
inter deas prisci coluerunt: scribit Liui
us numam fidei sacrarium solẽne isti
tuisse: cui flamines manu ad digitos us
q; inuoluta rem diuinam facerẽt signi
ficationes fidem tutandam sedemque
eius in dextris sacratam esse: præterea — Fides dea
ut in catonis oratiõe est: & a. M. Tullio
prodit̃ fidem in capitolio uicina iouis
optimi maximi maiores nostri esse uo
luerunt: de fano fidei mentio est apud
plautum in aulularia apud Silium inuocatio est fidei his uersibus: ante iouem generata decus diuum
q; hominumq; iustitiæ consors tacitũq; in pectore numẽ. Iuuenis ꝓfectus: ita fingebat perfidiosissi
ma fœmia maritum. s. suũ ꝓfectum ad uillam solũ euocare puellã: ut sola cũ solo operaret̃ palestræ
ueneræ. Conctatio. Hesitatio: & mora. Qui mõstratus: hodie quoq; ãnulũ mittere solemus: quo
tienscunq; uolumus nuncio nostro cred: & fidem adhiberi. Nomen. i. sola sciebat eũ eẽ fratrem & se
eius sororẽ. Gnauiter. Sedulo strenue festinanter. Incõmitata. sola: sine comitibus de ductoribus
q;. Lapsa decipulo. pedica laqueo & cassibus transfatio a feris: quæ decidunt in laqueos: & decipulis
capiunt̃: de excipulis & decipulis satis ac super in anterioribus. Egregia. ironicos. Vltime. Quasi
dicat ad ultimum usq; cruciatum & lassitudinẽ. Quod frustra pellicatus. Clamabat infœlix puel
la: & inter clamandum asseuerabat se sororem esse non concubinã illius mariti: & qd̾ frustra ipa arde
sceret ob pellicatus suspicionẽ quippe cum pellicatus nullus foret metuendus inter fratrem & sororẽ. — Pellicatus
Dicitur autem pellicatus: ut concubinatus de quo iam diximus: & ait Marcus Tullius isecundo de of — pellicatio
ficiis: ab ea est enim ipse propter pellicatus suspicionem interfectionem: pellicationem Cato a pellican — pellicator
do dixit quasi inuitationem quandam & illicitum: pellicator quoq; & pellax qui inducit in fraudem — pellax
nominat̃. Bulliret. Tumeret ardesceret & instar bullientis aquæ feruerer: in fermento est dixit plau
tus de fœmina quã intelligi uult tumescere bullireq;: ex indignatione: & iracundia. Fratris nomen
iterantem: hac cõmemoratione fraterni nominis omnem iniuriam & atrocitatẽ a corpore suo ꝓpulsa
re sese posse confidebat: uidelicet sperans q̧ cũ illa audiuisset eam esse sororem: quam pelicẽ suspica

tione candenti inter media fœmina detruso: crudelissime necauit. Tũc acerbe mortis exciti nuncii is frater & maritus accurrunt: uariisq; lamentatiõibus pefletã puellam tradũt sepulturæ: nec iuuenis sororis suæ mortem tam miserã & quæ minime ut par erat illata est: æquo tolerañ quit aĩo sed medullitus dolore cõmotus: acerrimæq; bilis noxio furore pfusus: exin flagrantissimis febribus ardebat: ut ipsi quoq; iam medela uideretur eẽ necessaria. Sed uxor quæ iam pridẽ nomen uxoris cum fide perdiderat: medicum conuenit quẽdam notæ perfidiæ: qui iam multaꝝ palmarũ spectatus prœliis magna dextræ suæ trophea numerabat: eiq; protinus. l. sestertia: ut ille quidem momentariũ uenenum uenderet: illa autem emeret meriti sui mortem: quo cõspectu simulatur necessaria præcordiis liendis: bilique subtrahendæ illa præ nobilis potio: quam sacrã doctiores nomiant. Sed in eius uice subditur

batur repente exueratomnem feritatem: & flagris depositis ad humãitatem reuocaretur: sic apud. M. Tullium in uerrinis ciuis Romanus deligatus a uerre & uirgis cesus inter dolorem crepitumq; plagarum cum hoc solum iterabat ciuis Romanus sum: hac enim cõmemoratiõe ciuitatis oĩa se uerbera depulsurum cruciatumq; a corpore deiecturum arbitrabatur. Titione cãdente: torre & stipite igito ardescẽte. Inter fœmina. Inter fœmora: & coxas alibi annotauimus fœmina ꝑprie dici fœmora interiora quæ equitatu atteruntur. Vnde elegans uocabulũ apuleianum inter fœmineum tegit pro genitalibus muliebribus: q inter fœmina sunt collata: qđ fœminal munditer quoq; nũcupatur.

Titio
fœmina
interfœmineum
fœminal

Bilis noxio furore. Græci coleram nominant nostri bilem: notiore uocabulo græco q̃ latino: cõe id stomachi atq; intestinorum uitium est: ut auctor ẽ Cor. Cel. in quarto bilis supra infraq; rumpit: interdum alba: nonnũquam nigra uel uaria: & ut scribũt medici philosophiq;: multiplex est bilis siue colera: nam & citrina: & uitellina: & rubra: & adusta: memorañ est & prasina a uiridi colore dicta: cuius uiror prasii hoc ẽ marubii simillimus ẽ melancolica uero: idest atrabilis in homine exuberans gignit mentis alienationem & ulceꝝ eruptionem: & alia pleraq; generis eiusdem. Quidã atra bile erũpente in morbum comitiarẽ excidũt: alii attoniti fiunt super quare nobile extat Aristotelis problema. plato in timeo bilem morboꝝ cãm esse refert: malasq; ex noxia eius intemperantia gigni ualitudines plurimas: q cũ expirat extrinsecus uarios tumores producit: intrinsecus uero cohibita utentes edacesque morbos plurimos procreat nomine bilis crimen in mores quoq; transfertur: ut scribit plinius: & pro excandescentia usurpatur cum id uirus se fundit in aium.

Cholera
Bilis

Prasinabilis
Melancolica

Nomen uxoris cum fide. Vxor quæ in maritum pfidiosa est & infida atq; pestifera: nomen uxoris quod sacrosanctum est amittit: nec digna est ut uxor & coniũx nominetur. Palmaꝝ prœliis: palmæ & trophea perfidi medici sunt neces hominum: quas multi sub pretextu & nomine medicinæ sanctissimo exercent pro salutifera potiõe mortiferam pcopinantes: qui uitæ nostræ necisq; imperatores fiunt: quibus solis hominem occidisse summa impunitas est: cum nulla sit lex: ut plinii uerbis utar: quæ puniat inscitiam capitalem a palma quæ arbor uictoriæ dicata est palmarium dictũ quod significat palma dignũ. Quinquaginta sestertia. Nulla ars fructuosior medicina ẽ celeberrimis medicorum ducenta quinquaginta sestertia fuisse annua mercede apud principes accoepimus hinc ait plinius noster quod antiqui medicinam damnabant ob questũ enormẽ: & precium immane. Momentarium. præsentarium: quod subitariam mortem afferet momentoq; necaret citra cũctationem. Biliq; subtrahendæ. Simulat nequissima coniux uenenatã potionem esse medicamentum nobile & saluberrimum ad bilem subtrahendam qua maritus uexabañ: ita ut sub specie medelæ: uenenum ꝑpinaret. Quam sacram noiant. Apud priscos potio hellebori principalis habebañ & sacra q tradiral uum & bilẽ pituitasq; claꝝ esse eropbili p̃conium: q helleboꝝ fortissimi ducis fortitudini æquabat: concitatis. n. intus oĩbus ipsum imprimis exire. Aptissime datus ĩpulte aut lecte: reddi post quattuor. fere horas incipit: totũ opus septentis peragiñ horis: medeñ melancholicis insanientibus lymphaticis: item si exulcerata sint p̃cordia: uel tumeãt. Aliisq; ꝑpe innumeris morbis: duo hellebori genera nigrum quod purgat per infema: candidũ quod uomitione: causas morborum extrahit. Latini ueratrum uocant: sacrã potionẽ uocant medici sactatam & diuinam ab effectu q̃ cæteris præstantior: & excellentior: plinius tradit aureum poculũ a medicis uocari potiõem q̃dam ex fruttice ob remedioꝝ excellentiam: hoc tẽpore potio ex rheupontico siue barbaro concinnato dici potest facta qua nullam præstantiorem medici nouere cuius meminit Amianus Marcellinus græci φαρμακον θειον pharmachum diuinum uocant: item alexipharmacon καθαρτικον και θεραπευτικον: idest purgatorium & medicaium præpollens. Suidas ait Alexipharmaca esse αλεξιτηρια: idest medicamẽta auxiliatoria: est medicamentum nobile nomine panchrestos cuius Marcus Tullius & Plinius meminerunt si uocabulum. interpreteris dici potest omnibus conducibile & bonum: est inter medicamenta illud quoq; celebre: quod oporicen uocant; quoniam ex pomis fit quæ a græcis οπωραι appellantur.

Medicus
imperator
uitæ & necis
palmariũ

Potio helleborі
Veratrũ
sacrapotio

Aloxpharmacum
panchrestos
Oporice

Alia proserpinæ. potio uenenata pernicialis proserpinæ merito sacrata: dicit̃: ꝓpterea q̄ ad ꝓserpinam & plutonem homines demittit. Poculum probe temperatū. In quo. s. uenenū præsentarium tēperauerat medicus: non ad salutē ægroti sed ad necē: ꝓut cū uxore cōuenerat. Vt conscium sceleris amoliretur. Vt de medio tolleret & una cū marito perimeret medicum: qui sceleris huiusce conscius erat. Quam desponderat. Quinquaginta scilicet sestertia: quæ medico promiserat. Detento calice. Mulier iniecit manum poculo: in quo uenenū erat temperatū: ne prius a marito ebiberet̃ q̄ medicus ipse ꝑgustasset. ut ita una opera uterq; ꝑiter tolleret̃. Hauseris ipse. Ebiberis. attēde mulieris callidissimam astutiam infandūq; cōmentū: quæ uno tēpore maritum medicumq; morte mulctat: sub prætextu affectionis coniugalis. Excussus toto consilio. Vetus ꝓuerbium est gladiatorem in harena capere consilium: & quod sub manu consilium nasci debet: sed frequenter hoc accidit: ut homines repentinæ rei nouitate perturbati impotes mentis fiant: & toto consilio excutiantur ut sibi ipsis nequeant consulere: nec quæ conducibilia sunt satis ualeant cogitare iuxta illud: pauor omnem sapientiam exanimato expectorat. Vel contatione ipsa. Si cōtabūdus medicus supersedisset gustare: de potiōe potuisset: marito hēri suspectus tāq̄ uenenū ī ea noxiū miscuisset: sicut re uera miscuerat: sed ne uideretur tāti facinoris conscius large gustauit de potiōe mortifera: imitatus matronas illas Romanas: quæ uenena coquæntes inuentæ: cum ea medicamēta salubria esse contenderent iussæ bibere indidem largiter hauserunt: & ita epoto medicamento suamet ipsæ fraude omnes interierunt. Gustant. Lege gustat scilicet medicus. Adolescens. Maritus ægrotus. Salutifera potiōe. Antidotum significat quod ad pestem ueneni extinguēdum est potentissimū idq; multiplex. Vinum aduersus cicutæ uenenum est efficax remedium cuius natura excalefactoria uī cicutæ refrigeratoriam expugnat: sed si in uino cicuta pota sit irremediabilis existimatur. Medicus ergo festinat domum: ut epoto antidoto salutiferaq; potione extinguat uim ueneni noxiam atq; pestiferam. Nec ungue latius. Digitus trāsuersus &, unguis latus usurpantur decēter ab auctoribus pro minimo interuallo & spacio. Plautus in aulularia digitum transuersum aut unguem latū excesseris. M. Tullius in epistolis atticum a recta sententia ne digitum quidem transuersum: item in hortensio ab hac mihi non licet transuersum ut aiunt digitum discedere ne confundam omnia. Digesta potione. Cupere se dicit truculenta fœmina: ut tam diu maneat medicus donec potio digeri incipiat & effectu medico uenas atq; uitalia permeans euentum ostendat; potio autem medicamenti dicitur digeri quando diuiditur resoluiturque per uenas: & purgat: nam alioqui medicamenta non digeruntur: idest non coquuntur; scribit Aristoteles in problematis ideo medicamenta uim purgandi obtinere; qa concoqui nequeunt: & enim quæ ob exuperantiam frigiditatis; aut caliditatis digeri non possunt apta que sunt uincere non uinci ab alimantium secuore: hæc medicamenta habentur; ubi enim uentrē adierunt resolutaque sunt statim ad uenas per easdem feruntur semitas; quibus permeat cibus mox cum minime concoqui potuerint; sed uictrice perstiterint potentia relabuntur; quæ obstinerint secum detrahentia; quæ res καθαρσις idest purgatio nominatur; de resolutiuis medicinis scribit Galenus copiose. AEgra. Legendum est ægre: idest uix difficulter: ut sit aduerbium non nomen. Obstinationibus. Obsecrationibus; & ita uidetur legendum. Interdum. Corrige interim.

Sub manu consilium

Matronæ uenena coxerunt

Vinum cicutæ antipharmacum

Transuersum digitum

Cur medicamenta purgant

alia proserpinæ sacra saluti. Iāq; presente familia & inde nōnullis amicis: & affinibus: ægroto medicus poculū probe tēperatū manu sua porrigebat. Sed audax illa mulier: ut simul & cōsciū sceleris amoliretur: quam desponderat pecuniā: luctaretur: coram detento calice: non prius inquit medicorum optime: non prius carissimo mihi marito trades istam potionem: q̄ de ea bōam partem hauseris ipse. Vnde. n. scio: an noxiū ī ea lateat uenenū: quæ res utiq; te tam prudentē: tamq; doctū uiꝝ nequaq̄ offendit: si religiosa uxor circa salutem mariti solicita necessariam affero pietatem: qua mira desperatione truculentæ fœminæ repente perturbatur medicus excussusq; toto consilio: & ob angustiam temporis spacio cogitandi priuatus: antequam trepidatiōe aliqua uel contatione ipsa daret male conscientiæ suspitionem: indidem de potione gustat ampliter: quam fidem secutus adolescens etiam sumpto calice quod offerebatur hausit. Ad istum modum presenti transacto negocio: medic⁹ q̄ celerrime domū remeabat: salutifera potione pestem precedentis ueneni festinans extinguere: nec eum obstinatiōe sacrilega: qua semel cœperat: truculēta mulier unguē latius a se discedere passa est: prius q̄ inquit digesta potiōe: medicinæ euentus probatus appareat: sed ægra precibus & obstinationibus eius: multum ac diu fatigata tādem abire concessit. Interim

perniciem cœcā totis uiſceribus ſurentē: medullæ penitus attraxerant: multū denicq; ſaucius & graue dine ſomnolēta iā demerſus domū ꝑuadit ægerrime: uixq; enarratiis cunctis ad uxorē: mandat ſaltem ꝑmiſſam mercedē mortis geminatæ depoſceret. Sicq; Eliſus uiolenter ſpectatiſſimus medicus effudit ſpū: nec ille tñ iuuenis diutius uitā tenuerat: ſed inter fictas mentitaſq; lachrymas uxoris pari caſu mortis ſuerat extinctus: iāq; eo ſepulto: paucis interiectis diebus: q̃s feralia mortuis litant obſequia: uxor medici: ꝑcium geminæ mortis petens aderat. ſed mulier uſq; quaq; ſui ſiſis fidei ſuprimēs faciem: ꝑtendens imaginem: blandicule reſpondit & oīa ꝓlyxæ accumulateq; pollicet̃: & ſtatutū ꝑmium ſine mora ſe redditurā conſtituit: modo pauxillum de ea potione largiri ſibi uellet ad īcœpti negocii ꝓſecutionē: q̃d pluribus laq̃is fraudiū peſſimarū: uxor īducta medici facile cōſenſit: & quo ſe gratiorē locupleti fœminæ fateret: ꝓperiter domo petita: torā ꝓrſus ueneni pyxidem mulieri tradidit: quæ grandē ſcelerꝫ nacta materiā: lōge lateq; cruētas ſuas manus porrigit. Habebat filiā paruulā de marito quem nuper necauerat: huic īfantulæ: q̃ leges neceſſariā patris ſucceſſionē deferri ēt: ſuſtīebat ægerrime: inhiāſq; toto filiæ patrimonio īminebat

Perniciem cœcam. Vim ueneni pernitialem ſignat: quæ occulte itra uiſcera craſſabat̃; iamq; ad medulas uitaliaq; peruenerat: q̃d ſignum eſt mortis intra corpus adactæ. Qui cicutæ ueneno enecant̃ incipiunt algere ab extremitatibus corporis: ſic Socrates platone teſte cū hauſiſſet in calice tritū uenenū coepit deambulare mox cū interambulandū crura iā grauari ſentiret iacuit reſupinus: cœperuntq; pedes & crura ſenſim frigeſcere: cū uero uis ueneni ad præcordia & uitalia ꝑueniſſet deceſſit in hac uoce deficiens. Eſculapio gallum debemus: quē reddite neq; negligatis. Tertu. cām refert huiuſce Socratici uoti iorulatoria ſic ſcribens in apologetico: eſculapio gallinaceū ꝓſecari in fine iubebat credo ob honorē patris eius: quia ſocratē apollo ſapientiſſimū omnium cecinit. O Apollinē inconſideratum ſapientiæ teſtimoniū reddidit ei uiro: qui negabat deos eſſe. Promiſſam mercedē. Quinquaginta ſeſtertia quæ ꝓ ueneno momētario audax mulier illa promiſerat. Mortis geminatæ. Ipſius. ſ. medici & mariti. Eliſus. Cruciatus tortus ſuffocatuſque. inter fictas lachrymas. Flebat neq̃ſſima fœminarū ut ita ꝑ lachrymas uideret̃ ægro aio ferre mariti obitū cuius ipſa cā extiterat: lachrymæ āt uberrimæ ſunt fœminis: & ſemꝑ paratæ inſtanõe: & cum frons oculi uultus ꝑ ſæpe mentiant̃; lachrymæ uero ſæpiſſime mētiunt̃ idq; in fœmia potiſſimū. Quis. Quibus. Feralia litant̃ obſeq̃a: elocutio ē ex Virgiliana imitatione: ſacriſq; litaris indulge hoſpicio: proprie non ſacra litātur: ſed dii. Litare aūt eſt deos ꝓpitiare: de feralibus & nouēdialibus: & parētalibus ſacrificiis: q̃ mortuis exhibēt̃ relege q̃ ſuis locis annotauimus. Vſq; quaq; ſimilis ſui in oĩbus actiõibus ubiq; locorꝫ ubiq; hoĩum perfidioſa truculenta ſcelerata ſibi conſtans in flagitiis: nec uſq̃ deſiſcens a moribus ſuis neq̃ſſimis. ſ. improbaq; natura. Mar. Tul. de uere redit ad ſe & mores ſuos; & cum laudabile ſit in oi uita ſeruare conſtantiam: hæc fœmina in flagitiis erat conſtantiſſima. Fidei imaginem. Oſtentans ſe uelle ꝓmiſſam pecuniā cū fide perſoluere. Blandicule. Comiter: & blande aduerbiū diminutionis. Prolyxe. Largiter & copioſe. De ea potione. Veneni. ſ. ꝓſentarii: qua maritus medicuſq; corruerant. Properiter. Cito feſtinanter ꝓpere. Veneni pyxidem. Medicorꝫ tituli: ut inq̃t Lactantius remedia habent; pyxides uenena pyxis illa celiana notiſſima eſt ex oratione. M. Tullii. Cruentas manus. Irritata ſemel improbitas modum non habet: finis unius ſceleris gradus eſt futuri ſtare loco neſcit mens mala; mulier truculenta manus ſanguinarias porrigit ad alias quoq; neces infandas; a ueneficio ad ueneficium ꝓſiliens. Quod leges ſucceſſionem patris neceſſariam. Heredes aut neceſſarii dicunt̃; aut ſui & neceſſarii; aut extranei. Heredes neceſſarii & ſui ſunt ueluti; filius filia ue nepos neptis ue ex filio & deinceps cæteri. Liberi qui in poteſtate morientis modo fuerunt ſui heredes: ideo appellā tur quia domeſtici heredes ſunt. Neceſſarii uero ideo dicunt̃ quia omnino ſiue uelint ſiue nolint tam ab inteſtato q̃ ex teſtamēto ex lege. xii. tabularꝫ heredes fiunt cæteri qui teſtatoris iuri ſubiecti non ſūt extranei heredes appellant̃ ut copioſiſſime ſcribunt iuriſconſulti: ꝑinde ſucceſſio neceſſaria intelligitur eorum heredum qui neceſſarii ſunt; ut filius & filia. Lex tamen uoconia quam uoconius tulit; cuius ſupra meminimus: ſtatuit ne quis cenſus hoc eſt pecunioſus heredē reliqueret filiam. Lex quoque. xii. tabularum adeo ſtricto iure utebatur proponens maſculorum progeniem: ut fœminini ſexus neceſſitudinem expelleret; quod poſtea emendatum eſt. Suſtinebat ægerrime. Egro animo moleſtoq; ferebat q̃ leges deferent filiæ patriam hereditatem. Inhians. Auide cupiens deſideranſque; dicimus inhio hanc rem: & huic rei ſtatius fraternos inhiantem obitus. Cor. tacitus pariter hortis inhians.

Margin notes: Socrates hauſit cicutam | Litare | Blādicule | Heredes neceſſarii ſui | Extranei heredes | Cenſus pecunioſus | Inhio

Capiti. legi potest capiti: ut exponas imminebat uitæ capitiq́ puellæ. Hereditates accipere. Diuus Claudius matri ad solatium liberorum amissorum legitimã eorum detulit hereditatẽ: postea aũt senatusconsulto Tertuliano cautũ est: ut mater ingenua triũ liberorum ius habens ad bona filiorum & filiarum ue admittatur intestatorum mortuorum. Talem parentẽ præbuit. Qualis uxor fuerat in maritũ pestifera .s. & perniciales talis quoq; parens .i. mater in filiã parricida exhibet & uenefica. Prandio cõmento. Cũ prandium sese parere simulasset ex ꝑpiso occasione. Parvulæ tenuem spiritũ. Infantula statim ueneno suc-

& captu: ergo certa defunctorum liberorum matres sceleratas hereditates excipere: talem parentẽ præbuit: qualem habuerat uxorẽ: prandioq́ cõmento ꝓpe etiam uxorem medici simul & suam filiam ueneno eodem percutit. Sed paruulæ quidem tenuem spiritum: & delicata ac tenera ꝑcordia conficit ꝓtinus uirus infestum: at uxor medici dum noxis ambagibus pulmones eius perrat tẽpestas detestabilis potionis primũ suspicata: qd' res erat: mox urgẽte spiritu iã certo certior cõtendit ad ipsam ꝑsidis domũ magnoq́ fidẽ eius ꝓtestata clamore: & populi cõcitato tumultu: utpote tã imãia detectura flagitia: efficit stati sibi sil' & dom⁹ & aures ꝑsidis patefierẽt. Iã q́ ab ipso exordio: crudelissimæ mulieris cũctis atrocitatib⁹ diligẽter expositis: repẽte mẽtis nubilo turbĩe correpta semihiãtes adhuc cõpressit labia: & attritu dẽtiũ lõgo stridore reddito: an ipos ꝑsidis pedes

cubuit cuius corpus delicatũ & uitalia inualida erant: & molliculа aduersus uim ueneni grassantis seuientisq́ circa præcordia quæ a græcis phrenes dicunt: quæ & exta nuncupant de quibus suo loco plura. Galenus quinto de interioribus uolumine docet Diaphragma dici phrẽas ex eo qd' pp apostema diaphragmatis gignat phrenetis. Aristoteles præcordia dici autumat phrenas a mẽte & prudẽtia: q̃ græce dr̃ φρην. subtilitas enim mentis ut inquit plinius ꝑcordiis accepta fert. Ambagibus. anabages noxias appellat discursus ueneni exitiales meantis per interuenia & uitalia populantis: qd' dum per uiscera dirigit circuitu quasi quodã pestifero iplicat hoiem. Pulmones. pluraliter ueteres dici pulmones uoluerũt: plautus i curgulione pulmones distrahunt cruciat iecur. M. Tullius in secũdo de natura deorum in pulmonibus idest raritas quidam: & assiduus spongus mollitudo ad hauriendũ spm aptissima libro rhetoricorum ad herennium quarto ubi agitur de exornationibus inducit hoc exemplũ anhelans ex imis pulmonibus præ cura spiritus ducebatur: hic inquit unus pulmo intelligit græce πνευμων. dicit pulmo πνευμονια uitium pulmonis unde pneumonici plinio celso: cæteris dicti: qui uitio pulmonis afficiuntur: quos latina uocabula pulmonarios dici posse testis est columella: a quo ouis pulmonaria scite & decẽter appellat pulmõis morbo cõflictata officina spirandi est pulmo: ideoq; dixit poeta spiramenta animæ plii pulmõem flabellũ cordis nominant: & uentilabrum quo calorem cordis refrigerari necesse est: omnia quæ spirãt auctor aristotele habent pulmonem: ideoq; piscium nulli pulmo inest: quando non spirant: sed ꝓeo branchias obtinent: qua in re Plinius noster ab Aristotele alacriter dissentit asserẽs uice pulmõis inesse posse alia spirabilia uiscera: suidas refert neq; entoma .i. insecta neq; ostracoderma .i. testacea neq; malacostraca .i. mollia respirare. Vrgente spiritu. Anhelitu & respiratu: cuius officina & domiciliũ ẽ pulmo. Præsidis. præsidis nomen generale: & oẽs prouincias regentes ꝑsides appellant: proconsulis appellatio specialis est auctor Marcianus iurisconsultus. Protestata fidem. ꝓ testimonio palam implorans ꝑsidis auxilium: fidem enim ꝓ auxilio poni notissimum est. Aures patefierent. Quando ira & infanda nũciant: solent domus principum auresq; patefieri: prætera præsidi obseruandũ est: ut in adeũdo se facilem præbeat: ne potentiores uiri humiliores iniuriis afficiant. Cunctis expositus. prouerbium græcum est. κραμβη δις θανατος: idest brassica bis repetita in cœnam mors est: quo significatur iterationem eiusdem rei esse odiosam: unde Lucius noster fastidio parcens ne iterum ante dicta renarret scitissime dixit cuncta diligenter fuisse exposita ab uxore medici moribunda. Homerus tamen frequenter repetit uersus eosdem & narrationes. Turbine correpta. Turbinis in tempestate motum uertiginosum esse: & in orbem circũactum sciunt omnes: & docet Seneca libro septimo questiõum naturalium. Ab hoc turbine qui columnæ modo circumagentis se uoluitur: uertigo capitis haud absurde turbo appellatur: græco uerbo medicis usitatissimo scotonias appellant obtenebrationes ac nubila mentis capitisq; uertigines. Semihiantes labias. Inter loquendum semiapertas. Indicat enim medio sermone fœminam exanimẽ corruisse ore semipatulo. Sridore reddito: expressit habitutu expirantis ex cruciatu tabifici ueneni. Stridor dentium ex iracundia fit: & ex dolore. Hinc Seneca inter irascentium signa posuit stridorem dentium inter se arietatorum. Liuius quoq; indignantem dolentẽq; hannibalem intelligi uolens sic scripsit frendens fremens gemensq;: ac uix lachrymis temperans dicitur legatorum uerba audisse a Virgilio quoq; dictum est dentibus infrendens: infrendere proprie est dentes irascendo quatere: unde infrendens dicuntur pueri, sine dentibus qui frendere non possint.

Præcordia phrenes

pulmones

pneumonici

pulmonarii

Entoma

Ostracoderma

Malacostraca

Vertiginosus turbo

Strido dentium

Infrendes

Exanimis. Mortua extincta: interdum ponitur exanimis pro exanimato: & perturbato: ut ante dictū.

Inexercitus

Exercitus. Exercitatus diutina scilicet exercitatione q̄ plīdes facit expientissimos gnarissimosq; rex humanarx: contra i exercitus ponit pro inexercitatio & torpente: epicurei ut īquit Tertullianus deum ociosum esse & inexercitum assueuerant. Multiforme facinus. Quo maritum medicum filiam medici uxorem multos deniq; necauerat. Dilatione marcescere. Sæpe ex dilatione procrastinatiōeq; negocia refrixerunt: ideoq; in manifestis maleficiis omnis dilatio tollenda est confestimq; in sontes aiaduertendū: quorx scelera morā non patiunt: alioqui nihil p īperū faciēdū esse præcipiūt auctores. Vnde & illud poeticum memoratu dignū: da spaciū requiemq; moræ: male cuncta ministrat impetus. Scitu annotatuq; digna est Theodosii imperatoris historia: qui ob militem impetu populi thessalonicensis furentis extinctū repentini nuncii atrocitate succensus obtruncari passim protut quisquæ occurrisset gladio iussit: ob hoc cū a sacerdotibus argueret agnouit delictū culpamq; cū lachrymis pfessus publicam penitentiā egit. Quin etiam legē sanxit in posterx: ut sentētiæ pricipū super animaduersionem prolatæ in diem trigesimum ab executoribus different. quo locus misericordiæ. uel si res tulisset poenitentiæ non periret.

Nil per impetum Agendum

Exemplū theodosii

exanimis coruit: nec ille uir alioqui exercitus tam multiforme facinus execratæ ueneficæ: dilatiōe languida passus marcescere cōfestim cubiculariis mulier attractis: in tormentorx ueritatem eruit: atq; illam minus qdem q̄ merebat: sed quod dignus cruciat⁹ alius excogitari non poterat: certe bestiis obiiciendā pnunciauit. Talis mulieris publicitus matrimonium cōfarraturus ingētiq; angore oppido suspēsus: expectabā diē mūeris sepius qdē metu mortē mihi uolēs ɔsciscere priusq̄ scelerosæ mulieris cōtagio macularer uel īfamia publici spectaculi depudescerē: sed priuat⁹ hūana manu: priuatus digitis

A tormentis non incidiēdum

In tormentorum. Minutulus error: qui tamen lectorem possit offendere: est enim legendum ui tormentorx idest uiolentia & cruciatu. diuus Augustus in criminibus uestigandis non esse a tormentis incipiendum constituit: epistola quoq; diui Hadriani ita se habet: ad tormenta seruorum ita demū ueniri oportet cū suspectus est reus: & aliis argumentis: ita probationi admouet ut sola confessio seruorum deesse uideat: rescripto quoq; eodem Hadriani illud expressum est: a suspectissimo incipiendum esse & a quo facillime posse uerx scire iudex crediderit. Cruciatus alius excogitari. Draco atheniensis nomothetes: hoc est legum conditor pena capitis puniendos esse sanxit sontes ex quacūq; uel leuicula noxa: adeo ut qui holera: ut poma surripuissent eos capite mulctauerit. Quin olim rogatus q̄ obrem plurimas iniuriarx supplicio capitali pectendas statuisset respondisse dicitur se parua quidem delicta morte digna censere: magnis aūt maiorem pœnam inuenire non posse. Vnde demades scite dixit draconis leges non attramento: sed sanguine scriptas esse q̄ paulo mox ob acerbitatē tacito illiteratoq; atheniensium consensu obliteratæ sunt. Publicitus. publice aduerbiū est.

Leges draconis sanguinariæ

Confarratio

Farreum

Matrimonium cōfarraturus. Tribus modis apud antiquos uxor habebat: ut ait Boetius in cōmentariis topicorx: usu farreo coemptione: sed cōferratio solis pontificibus conueniebat erat aūt solēnitas quædā uinculi marcialis: qua nouæ nuptæ ferreū præferrebant: sic enim libi genus ex farre factum nuncupant. Plin. xviii. quin & in sacris nihil religiosius confarrationis uinculo erat nouæq; nuptæ ferreū ptæ ferebant: auctor est Dionysius alicamaseus libro antiquitatum secundo legitima matrimonia in priscis romanis noīata esse ferracea a cōicatiōe uidelicet farris: qui cibus latio primus fuit: & sicut græci hordei primicias in sacris dabant: ita Romani uetustissimū far putantes ex eo sacra prisca potissimū conficiebant: uxoresquoq; coniunctione farris alimenti uiris sociari uoluerunt: ex hoc uetustissimo ritu scienter dixit Lucius noster matrimonium confarraturus p copulaturus uinculo quasi confarrationis: & ita alludēs ad priscorx uerba & doctrinam simpliciter intelligi uult fœminam publice destinatā quasi uxorē asino: q̄ publico spectaculo cū asino pinde ac uxor cū marito cōcūberet. Ecōtrario dr̄ diffarratio connubii inter uirx & uxorē dissolutio a diffarratiōe: qd̄ genus sacrificii adhibito libro farreo fit in dissolutione matrimonii: & sicut confarreaturus matrimoniū dr̄ p facturus copulaturusq;: ita a cōtrario dici pōt eleganter diffarraturus pro dissoluturus cōnubium.

Diffarratio

Diffarraturus connubium

Oppido suspensus. ualde suspensus anxiusq;. Diem muneris. Diem publici spectaculi. Scelerosæ mulieris. Scelerosus est multorx scelerū: scelerosus unius. Scelerosus proprie auctor est sceleris: sceleratus in quo scelus sit constitutum: scelerosus accusatio personæ est: prout docet Donatus exponens illud Terentianum: ubi ego illum scelerosum misera atq; impiū inueniam. Nigidius figulus homo iuxta. M. Varronē doctissimus hoc inqt inclinamentū in osus significat copiam q̄dam immodicam rei super qua dr̄: id circo i culpā cadit: ut scelerosus merito dicat: qui immodicis multisq; sceleribus est cohoptus.

Scelerosus

Sceleratus

Scelestus

Depudescere.

Depudescerē. Erubescerem uel pudorē deponerem Hieronymus: non depudesco infœlicitatis meæ quin potius plango me nō eē: quod fuerim depudescere est exuere pudorem: ut apud Ouidium depudui profugusq; pudor sua signa reliquit: hic enim particula de modo intentionem significat modo diminutionem.

ungula rotunda: atq; mutila gladium stringere nequaquã poteram: plane tenui specula solabar clades ultimas: quod uer in ipso ortu iam gẽmulis floridis cuncta depingeret &iam purpureo nitore prata uestiret: & commodum dirupto spineo tegmine spirantes cinnameos odores promicarent rosæ: q̃ me priori meo lucio redderent. Dies ecce muneri destinatus aderat: ad consẽptum caueæ prosequẽte populo põpatico fauore deducor ac dũ ludicris scenicorũ choreis: primitiæ spectaculi dedicantur. tantisper ante portã cõstitutus: pabulũ lætissimi graminis quod in ipso germinabat aditu: libens affectabam: subinde curiosos oculos patente porta spectaculi: ꝓspectu gratissimo reficiens. nam puelli: puellæq; uirẽti florẽtes ætatula: forma cõspicui: ueste nitidi: incessu gestuosi græcanicã saltãtes pyrrhicam: dispositis ordinatiõibus: decors ambitus

Vngula rotunda. Talis est asinorũ ungula. Sunt asini ex illo animaliũ genere: quæ græci mõycha uocant. hoc est solidipeda. Mutila. Truncasine digitis. Tenui specula. Pusilla spe. est. n. specula diminutiui est spe factum. ueteres dixerũt. speres pluraliter. quod liquet illo uersu Enniano speroli speres quaq̃ prodesse potis sunt. Gẽmulis floridis. Gẽmas & diminutiue gẽmulas dicimus oculos in uiribus. inde apud Columellã maleoli & palmites uitigineí bigẽmes & trigẽmes. a numero gẽmarũ appellãtur. Quinti. in. viii. de translatione scribens necessitate inq̃t rustici dicunt gemã in uitibus. q. d. n. dicerent aliud. & sitire segetes. Pli. quoq; in. xvii. hæc uocatur in uitæ gẽma cum illi cespitem facit. Idẽ auctor est densitatẽ gẽmatum fertilitatis indicium esse hĩc uerbum est gẽmare: & gẽmascere: quod significat gẽmas parere. huiusce gẽmæ uitigineæ meminit & Oui. illo uersu. & noua grauido palmite gẽma tumet. ꝑterea nomine gẽmularũ flores significant quibus tanquam gẽmis uerno tempore cuncta pinguntur: & prata uestiuntur. Flos. n. ut Plinii uerbis utar est pleni ueris indicium & anni renascẽtis. flos gaudium arborũ. tũc se nouas aliasq; q̃ sunt ostendunt. Tunc uariis colorum picturis in certamen usq; luxuriant. Commodũ. Tunc tunc. eam iam ipso eodẽq; tempore aduerbium. n. ut sæpe dictum.

Móycha
Specula
Speres
Gẽma in uitibus
gẽmascere
Flos indiciũ ueris

Dirupto spineo tegmine. Rosa nascitur spina germinat o͠is prĩo inclusa granoso cortice: quo mox intumescẽte paulatim rubescens. dehiscit ac sese pandit celeberrimas rosas prænestinam: & cãpanam antiq dixerũt: addidere alii milesiam cuius sit ardẽtissimus color. una est quam centifoliã uocant a numero foliorum: præcox cãpana est. Sera milesia odoratissimæ sunt rosæ: & ut inq̃t Aristoteles in problematis ὀσμὴ ῥόδου ἀεὶ ἡδεῖα. id est rosæ odor semper suauis est. unguẽta diuulgata Plinio teste maxime constant rosa. a quo unguentum quoq; rhodion appellat græce. n. ῥόδον dicitur rosa. Promicarent. Protumperent: purpurarentq;. Muneri. Spectaculo glediatorio.

Rosa ex spina
Cẽtifolia
rhodinũ

Caueæ. Scilicet theatralis de cauea supra diximus. Scenicorũ choreis. Histriones: qui scenici dicũtur primi cœperunt in theatro fabulas agere: & uoluptate histrionica spectatores allicere. Aristoteles Dionysiacos technitas uocat scenicos: qui magna ex parte improbis moribus esse consueuerunt. Tãtisper. Interea. Ante portam. Videlicet spectaculi. Pabulum libens affectabam. Supra diximus ex heracliti sententia pabulum asinis iucundius esse q̃ aurum. Subinde. Frequenter idẽtidẽ. Curiosos oculos. Vbiq; curiositatem sibi ingenitam fuisse significat. Prospecto. Nitidior lectio est prospectu. Reficiens. Recreans. Puellæ. alibi pluribus in locis annotatum est. puellos dici a ueteribus pueros. sicut pueras puellas. Virenti ætatula. M. Varro properare uiuere puere quas finit ætatula ludere eẽ amare. & ueneris tenere bigas. Describitur autem saltatio ludicra & uoluptaria: cuius aspectu oculi merito reficiebantur. Incessu gestuosi. Saltatores pueri in ludo saltatorio tripudia agentes eleganter dicuntur incessu gestuosi q̃ppe q gestu multiplici ad modulos musicos moueantur. A. Gellius manus ortensi oratoris inter agendum argutas admodum & gestuosas fuisse prodidit. De gestu oratorio copiosissime Quintilianus in. xi. Græcanicam saltantes pyrrhicam. In primo Suetonii cõmentario affatim annotauimus super pyrrhica: quã pyrrhus in creta primus inuenit. Strabo in. x. refert pyrrhicam repertam fuisse a pyrrhico pro iuuenibus ad disciplinam militarem exercendis: cui subscribit Soli. hisce uerbis. pyrrhico repertore cẽstres. Turma creata prĩa docuit lasciuas uertigines ĩplicare: ex qua disciplina bellicæ rei usus datus Plato quoq; libro septimo de legibus pyrrhicam saltatiõem sciẽter graphiceq; perscribit ostendens saltationem bellicam recte pyrrhicem uocari: cuius motus a pacifico longe diuersus sit. & ferme omnes scriptores in hunc concinunt. ut pyrrhicam saltationem esse armatam memorent: q̃ græco uocabulo enopliam uocant. Cuius meminit & Dionysius alicarnaseus septimo antiquitatum uolumine. Lucius uero noster græcãicæ pyrrhicæ appellatione intelligi uult tripudium saltatorium: ac gesticularium delitiis uoluptatibusq; meracissimis accommodatissimũ: illud hoc loco addendũ ex pyrrhicatios dic. saltatores pyrrhicæ. quorũ mentio fit ab Vlpiano titulo de pœnis. Ambitus. Circuitus. & uertigines q̃les in ludo saltatorio subinde conspiciunt. M. Tullius ꝓ bro dat Gabinio. q saltatorium uersaret orbem. obiter annotandum apud rhetores ambitum dici po

Puellus
Pyrrhica saltatio

riodon siue circuitű: cui plurima nomina dat Cicero. A perodio febres periodicæ. Plinio Galeno cæteris dictæ: quæ certo circuitu siue ambitu reuertunť: quales Tertianæ sunt: & quartanæ In Gymnicis certaminibus periodon uicisse dicit: qa pythia. Isthmia nemea olympia uicita circuitu eoꝝ spectaculorum & maximű hoc decus erat hieronicarű hoc est uictorű in sacris certaminibus uicisse periodo.

Inquadratum patoré. Elegáter exprimiť forma pyrrhicæ saltationis quæ modo orbiculata rotunditate circűagitur: modo obliqua serie ꝑ manus connectitur: modo ad effigiem cunei figuratur. Patore hoc est apertura; hiaruq; quadrato:

inerrabant: nunc in orbe rotarum flexuosi: nunc in obliquam seriem connexi: & inquadratum patorem cuneati: & in caterue dissidium separati. At ubi discursus reciproci multiod.s ambages tubæ terminalis cátus explicuit. Alueo subducto: & cóplicitis siparis scena disponitur. Erat mons ligneus adinstar inclyti montis illius quem uates Hőerus ideű cecinit; sublimi ĩstructus fabula cóscitus

Cuneus Porcinű caput

Cuneű dici instrumentű ad ligna scindenda accomodatum nullus ignorat. Ité in theatris ordines. Vnde cuneatum theatrű dictű: alibi quoq; annotauius cuneum uocari globű militaré: quem simplicitas militaris porcinű caput appellat: cuius prima pars angustior. dein de latior procedit: & hostium ordines perrűpit. ex cuneati uocabulo Apuleiano decenter dicti qui in cuneo theatrali sedendi locum non habent. quasi extra cuneum exclusi. Discuneatæ Plinio conchæ dicunť quasi immisso cuneo diductæ patefactæq; cuneati: Qui in cuneo dispositi sunt: & cunei figurá representant. Plinianum uerbum est: cuneatur pro eoqđ est in cunei formá restringitur. Cuneatior figura dicitur Liuio per uocabulű comparatiuű.

Excuneatus
Cuneať
Restim ducere

Dissidium. In saltatione ex disciplina saltatorio hoc persæpe fit: ut quodá quasi dissidio saltores ab inuicem diuingantur dissepareturq;: mox paulo manibus connexis conserti copulentur. In transcursu omittendű nő est ꝙ restim ducere in tripudus dicuntur chori pueroꝝ puellarűq; manu cőserti quod intelligi uoluisse Terentium minime ambigimus sic scribentem. Tu inter eas restim dictitans saltabis: a quibusdam uideť id esse natum ab eo funequo introductus equus ligneus in troiam dictus est: cum cőnexis manibus funé chori saltantes ducunt de quo Vir. funéq; manu cőtingere gaudét: nos uero simpliciter id dici putamus: cu hodieq; cőserti saltatores manibus cőnexis restim ducere dicátur í Tripudio. Liuius libro. xxyii. hanc resté saltatoriam signat his uei bis. per manus reste data Virgines sonum uocis pulsu pedű modulantes incesserűt. Multinodes ambages. Circuitus saltatorios & uertigines multinodes elegáti epitheto appellata nodatis manibus: chori puellarű puerorűq;: qui nodo quasi quodá cőnexi sunt & conserti inter se: dum motu pedum brachiorűq; gesticulatione discursant. Tubæ terminalis cantus. Tuba signum datű esse significat quo gestuosa pyrrhica terminaretur. Cantus. n. Tubæ terminalis dicitur clangor: quo terminus imponiť tripudio & saltationi. Vir. martéq; accendere cantu. Alueo subducto. Corrige auleo est. n. sensus post peractam pyrrhicam saltationé subducta aulea sunt & uela scenica complicata: ut apparatus fabulæ in scena dispositus uidereť. est. n. mos ut in actiue fabularű Theatricarű Auleis cuncta conteganť post quæ histriones in operto consistűt: mox cű tempus est agendæ fabulæ aulea subducunť: & in propatulo omnia cőspiciuntur. scribit Porphirio: qñ ludi scenici dabanť ꝙ aulea suspendi solebant: quæ in fine ludoꝝ deponebantur. ex quo ritu est illud oratianű si plausoris eges aulea manentis & usq; sessuri. Siparis cőplicitis. Velis scenicis cőplicatis contractisq;: sic & in primo siparium scenicű cőplicato. ubi abunde de siparus. Erat mons ligneus. Extat libellus Luciani qui inscribitur θεων κρισισ. i. iudicium dearum. ubi luculenter hoc totum paridis iudicium explicatur; qđ in hoc loco Lucius noster in spectaculo publico actum esse describit. Mythologi finxerunt tres Deas. i. Mineruam: Iunonem & Veneré de formositate certantes: cum Mercurius pomű ad Paridé iussu iouis detulisset; iubens ut malű illud caperet daretq; pulchriori. Paris curiosæ spectauit deas audiuitq; pollicitationes singulaꝝ mox pomű Veneri quasi calculum uictoriæ dedit. Ferunt aűt id malum fuisse aureum siue inauratum: & in eo inscriptű. hoc munus formosior habeto. Philosophi quod & Fulgentius memorati moraliter id interpretantes. Triparitam hominis uitá esse dixerunt. Theoreticá practicam philargicá. i. contemplatiuá. actiuam: uoluptariá. nomine Mineruæ contéplatiuam significari actiuá Iunonis. uoluptariam ueneris: quarum iudiciű ad hominem transferť. cui libeꝝ deligendi debetur arbitrium ut ipse quam uictam sectari maxime uelut contemplatiuá an actiuá: an uoluptoriam: pro arbitrio eligat eligitur autem pastor iudex: qui ad uoluptatem magis libidinemq; uisus intorqueat qua ad uirtutem quam Mineruam ur ad diuitias quas iuno promittit. Sed ut donum repedemus: docet Lucius noster í fabula hac representanda montem ex ligno in scena instructum esse; ad idam significandam. in qua iudicium hoc peractű est. Ideum cecinit; ida mons est in phrygia præconio Homeri nobilis: cuius cacumen. Gargara appellat de qua satis multa Strabo in. xiii. quam ait ab ida quæ in creta est nomé accepisse. Consitus uiretis. In scena effinguntur urbes montes loca qbus res quæ agitur ex argumento fabulæ confecta memoratur. sic apud Plautű in amphitryone Thebæ: In captiuis ætolia: in menechmis epidánus fabricantur. Vireta aűt dicimus uirentia. & uiriditatis plena Virgili. de uenere locos lætos: & amena

Iudicium paridis

tripartita hois uita

Ida

Vireta

amena uireta fortunatorum nemorum. Homerus idam uocat πολυπίδακα μητέρα θηρῶν .i. multorum fontium & ferarum parentem. Strabo. in. xiii. multifontem proprie dici autumat propter fluminum multitudinem: ex ea præfluentium. Vbi autem rigua sunt ibi species herbascentis uiriditatis spectari solet. De manibus fabri. Architectus ita montem idam in scena fabricauerat: ut ex fontibus aquæ fluuiales manare uiderentur. Capellæ tondebant herbulas. Peculiare caprarum est. ut fronde magis quam herba uescantur: ideoque caprinum lac stomacho accommodatissimum creditur. Capras a carpendo dictas auctor est. M. Varro qui ait saliuam capræ uenenum esse fructus oleacei;

uiretis: & uiuis arboribus: summo cacumine de manibus fabri fonte manante fluuialis aquis eliquatis. capellæ paucula tondebant herbulas: & in modum paridis phyrii pastoris i barbaricis amiculis humeris defluentibus pulchre indusiatus adolescens aurea tiara contecto capite: pecuarium simulabat magisterium. Adest luculentus puer nudus: nisi quod ephœbica chlamida sinistrum tegebat humerum: flauis crinibus usquequaque conspicuus: & inter comas eius aureæ

oleamque quam lambat capra sterilescere. Phyrii. Inscitia impressorum factum est: ut pro phrygii quod nullus ignorat phyrii imprimeret quæ dictio cassa est. & futilis & iure latii penitus exclusa. Barbaricis amiculis. Phrygiis uestimentis. Amiculatos dicit Solinus uestitos amiculo: phryges idei inuenerunt uestes acu facere; ideoque phrygiones appellati sunt. earum uestium artifices de quibus Plautus pallam ad phrygionem defert confecto prandio. hinc ductum opinor est uocabulum uernaculum, phrygium pro ornatu uestimenti magisterio phrygionis concinnato & arte confecto. Vir. expressit barbaricum id genus amiculum illo uersu

Capra a carpendo
Amiculatus
Phrygiones
Barbaricarii
Tiara

Pictus acu tunicas & barbaca tegmina crurum. hinc barbaricarii dicuntur artifices ex auro & coloratis filis exprimentes hominum & animalium effigies in uestimento. Indusiatus. Cultus ornatusque; relege quæ secundo commentario de indusio & indusiatis copiose diligenterque perscripsimus. Aurea tiara. Hieronymus in libro ad fabiolam de ueste sacerdotali docet Tiaram esse capitis tegumentum quasi spera media sit diuisa & pars una ponatur in capite instar rotundi pilioni: quod & Galerum uocant: dicitur Masculino genere & fœminino Vir. in septimo sceptrumque sacerque Tiaras. Vbi annotant grammatici Tiaram dici pileum phrygeum. sed proprie fœminino genere dicitur hæc Tiara sicut Iuuenalis: & phrygia uestitur bucca Tiara: Gestamen est regum barbarorum; unde sidonio dicti reges Tiarati tiaram capite gestantes: Suidas docet Tiaram esse κόσμον ἐπικεφάλαιον .i. ornamentum capitis; quam rectam soli reges gestabant apud Persas. olim xerxes demarato Lacedemonio permisit petere quod uellet. ille petiit. ut iardis maximam Asiæ ciuitatem curru uectus intraret. rectam capite Tiaram gerens. Quod solis ut refert Seneca datum est regibus græce τιαροφόρος dicitur Tiaram ferens. Quidam Tiaram alio nomine appellant κίδαριν .i. cidarim; uerum Theophrastus ait cidarim a Tiara differre: de cidari mentio multa apud scriptores. Pecuarium magistrium & Cum paris fuisse pastor dicatur merito scenicus sustinens paridis personam simulabat magisterium & disciplinam pastoralem; ut uere paris effingeretur. Puer nudus. Mercurius significatur. Ephœbica chlamyda. Veteres chlamyda. & cassida dixerunt recto casu quæ a nobis dicuntur chlamys & cassis. quod docet Vir. in. xi. cum ait. Aureus ex humeris sonat arcus: & aurea uati cassida. non placet seruii interpretatio; qui exponit cassida pro cassis: tanquam accusatiuum posuerit nominatiuo. Melius Priscianus. qui libro. vi. sic refert hæc cassis cassidis: quod etiam hæc cassida declinatur; ubi citat Virgilianum hoc testimonium; est autem chlamys; siue chlamyda uestis nomen notissimum græce. χλαμύδιον dicitur chlamydula quasi parua chlamys. Apud iurisconsultos inter puerilia uestimenta chlamydes numerantur chlamys; ut inquit Cassiodorus in epistolis. uestis est militaris: quod & Plautus indicat; qui chlamydatum militem nominat qui militarem habitum describens. opus est inquit clamide & machera & petaso. Suidas prodidit. Numam Pompilium Romanorum regem. primum usum chlamydis intulisse Romanis; cum id genus uestimenti a legato isaurorum accepisset. prouerbium apud græcos Συλοσῶντος χλαμύς. Sylosontis chlamys. de his qui præciosa ueste superbiunt. Syloson. n. dicitur habuisse uestem præciosissimam; quam Dario adhuc priuato desyderanti dono dederit qui mox rex factus liberalitatem sylosontis uestiariam regni remuneratione est prosequutus. Ephœbica autem chlamyda significantur chlamys puerilis. qua ephœbi induuntur. Qui sint ephœbi; qui ex ephœbi docet Censorinus ephœbium in palestra exedram esse amplissimam qua ephœbi exercebantur testis est Victruuius in quinto. hoc significatu intelligendum illud ex libro. ii. machabeorum gymnasium. & ephœbiam sibi constituere. Aureæ pinnulæ. Plautinus Mercurius Pinnulas in galero gestare se testatur illo uersu. ego has habebo usque in petaso pinnulas. ubi petasus non tam pro alato calciamento accipi uidetur quam pro Galero; unde petasati dicti pileati. super quo apud Suetonium in secundo commentario copiosius. Quod autem Mercurius pinnulas gestet in capite & in Talaribus causam refert Augu. in. vii. Nam cum Mercurius deus sermonis sit. sermonem uolaticum esse pinnæ significant. Lucius quoque noster in apologia Mercurium describens inquit. En uideur in capite crispatus capillus sub pilei umbraculo appareat; quam lepide super tempora pares pinnulæ emineant; quam autem festiue circa humeros uestis substricta sit. fulgentius placiades penata quidem talaria Mercurio assignat; quod negociantium pedes ubique pergendo

Tiaratus
Tiarophoros
Cidaris
Chlamyda
cassida
Chlamydatus
Sylosontis chlamys
Ephœbium
petasus
Petasatus
Pennata talaria

quasi pēnati sint de pinnulis uero Galeri nihil meminit nec mirū cū inter scriptores nō tam classicos q̄ proletarios sit numerandus. in cuius mythologus nasutiores multa probant plura improbāt. Quod uero Fulgentiū q̄nq; dixi fuisse apprime doctum: id feci quod a diuo Hieronymo fieri uideo: qui eosdem scriptores. modo laudat. modo taxat. prout laudari taxariq; merentur. Nemo. n. tam malus scriptor: ut non aliqua ex parte laudem doctrinæ mereat̄. Societate. Lego societatæ. i. copulatæ cōnexæq;. Caduceum. nil notius est q̄ cum caduceo fingi pingiq; Mercurium. unde & caducifer a poetis dictus. ægyptii caduceū specie draconū maris: & fœminæ cōiunctorum figurauerūt. q parte media uoluminis sui inuicē nodo herculaneo obligantur: caudæ reuocant̄ ad capulū caducei ornanturq; alis ex eadē capuli parte nascētibus. Argumentū caducei ad geniturā hoīum pertinere autumant & hoc uerius: q̄ quod a Fulgētio traditur. qui uirgā aut serpētibus nexā ob hoc addici Mercurio: q mercatoribus det aliq̄n regnū. ut sceptrū & uulnus: ut serpentium. Plinius noster libro undetrigesimo: auctor est caduceū fieri circūdata effigie anguiū in pacis argumentis: complexu draconū efferatorūq; concordia. Homerus lib. iliados nouissimo Mercurio dat: καλα πεδιλα αμβροσια χρυσεια. i. Talaria pulchra īmortalia aurea: dat ραβδον. i. uirgam τητ' ομματα θελγει. qua hoīum oculos sōnino demulcet. & somnolentos excitat. qđ totū ex archetypo homerico mutuatus ē uirgilius in. iiii. æneidos. Malū inauratū. Docet Plinius in. xxxiii. Chrysocollam ī usu esse aurificū auro agglutinando. unde & nomē accepit: cū æra inauritamur sublinit̄ argentū uiuū: qa bracteas ptinacissime retinet: uerū pallore detegit si simplices aut pretenues bracteæ sint sic aūt. appellant̄ folia auri. Nā nullū aliud metallū laxius dilatat̄ aut nūerosius diuidit̄: ut pote cuius unciæ in septuagenas & q̄nquagēas pluresq. bracteas quaternūq. utrinq; digitoꝝ dispergant̄. Crassiores bracteæ p̄nestinæ uocant̄: inde bracteatū dictū pro elegāti & aureo ponit̄. inde & bractearii inauratores elegāter appellāt̄; scribit Iulius Firmicus q̄cunq; habuerit horoscopū i. xvii. parte scorpii erit aurifex inaurator bractearius. eosdē alibi bracteatores appellat ex eodē genere sunt; & q emplastores noīantur ab emplastro. s. glutinadi. Quæ mādaret Iuppiter. Apud lucianū in iudicio paridis ait Mercurius ad paridē. σε ω παρι κελευει ο ζευς επειδη καλος τε αυτος ει και σοφος τα ερωτικα δικασαι ταις θεαις. i. o pari iubet te Iupiter cū pulcher sis: & amatoria calleas iudicare inter deas de formositate ait Fulgētius ideo Iouē noluisse iudicare. id q; iudiciū ad hoīem delegasse. ut in libertate arbitrii cōstitutus homo uideret̄: cui optio esset elegēdi: quā uellet: ex tribus uiuēdi conditionē siue cōtemplatiuā siue actiuā siue uoluptariā. Citule. Velociter perniciter. Facessit. Abiit. Stringebat Diadema cādida. Attēde inusitatā declinationē priscis tñ usitatā: ut Diadema fœminio genere: ex formula primi ordis usurpet̄ hæc diadēa Diademæ. Antiq̄ssimi. n. prisci. talia fm primā declinationē protulerunt & generis fœminini ut Plautus in Amphitryone. Cum seruili. scema pro schemate: ut Valerius in phormione. Quid hic cū tragicis uersibus & syrma facis: pro syrmate. Consimiliter Pomponius in satyra. Cuiusuis leporis liber Diademam dedit pro Diadema. cæterum passim: hoc diadema diadematis declinatur: ex ritu græcorum: q dicunt: τα διαδηματος. & ut scribit suidas. διαδημα εστι το βασιλικον ενδυμα. i. Diadema est regium indumentū siue corona: dicitur aūt diadema a uerbo græco διαδω hoc est circūligo. est. n. fascia candida quæ capiti regis siue reginæ circūligatur. hoc regium insigne primus inuenit liber pater Plinio teste: plura super diademate annotaui in primo Suetonii cōmentario: hinc diadematus dicitur diademate coronatus uittatusq;: quo cognomine unus in gente metellorum insignitus est quem Diademamm uocant. ad hoc uiri docti illud Plinianum ex septimo referunt & hoc dicebar. iam balearicis & creticis diadematis iam Macedonicus ipse. ego uero enarrans Plinium asseruidis hominibusq; fauentibus legendum esse dalmaticis: ut sit sensus Plinius illustris

caducifer

Angues in caduceo

Bracteæ

Bracteatū

Bractearii

Bracteatores

Emplastratores

Hæc diadema

Diadematus

Locus plinii

pinnulæ cognatione simili societate prominebant: quem caducū: & uirgula mercuriū indicabant. Is saltatone procurrēs: malūq; bracteis īauratū dextra gerēs: ei q paris uidebat̄ porrigit: q̄ mādaret Iuppiter: nutu sigñans: & ꝓtinus gradus citule referēs: e cōspectu facessit.

In sequitur puella uultu honesta: in deæ iunonis specietn similis: nā & caput stringebat diadema cādida: ferebat & sceptrū. irripuit alia: q̄ putares Mineruā: caput cōtecta fulgēti galea

& oleagina corona tegebatur ipsa galea: clipeũ attollens: & hastam quatiens: & qualis illa cum pugnat. Super has ĩtrocessit alia uisendo decore præpollens gratia coloris ambrosei designans uenerẽ qualis fuit uenus: cum fuit uirgo: nudo & intecto corpore: perfectam formositatem professa: nisi ꝙ tenui pallio bombicino inumbrabat spectabilem pubem: quam quidẽ laciniam curiosulus uentus satis amanter: nunc lasciuiens reflabat. ut dimota pateret flos ætatulæ: nunc luxurias aspirabat: ut adherens præssule: membrorum uoluptatem gra-

Illustris sane & historicus. Metellus Macedonicus dicebat filiis ut celebrarent exequias scipionis: & quibus filiis: nimirum gloriosis: quorum unus balearicus: alius Creticus: Tertius dalmaticus cognominabantur: cognominibus merito partis. cum baleares cretam dalmatiam singuli deuicissent: & quia constat de balearico: & cretico. ambigitur autem de dalmatico: audi quæso quid scribat Pedianus Asconius. Aedem castoris de manibus Lucius Metellus etruxit: qui Metellus subactis dalmatis dalmaticus appellatus est: in epitome quoq; liuiana libro. lxii. scriptum legimus. Lucius Cecilius Metellus dalmatas obsedit. Iuno autem ut ad fabulam redeamus. Iouis soror & coniunx cum regina cœlicolarum sit merito diadema ta figuratur: & sceptrum ferens. mytho logi Iunonem actiuæ uitæ ꝑposuerunt quæ a Iurando dicta est. ideo regnis pesse dicitur ꝙ hæc uita diuitiis tantum studeat: ideo etiam cum sceptro pingitur: ꝙ diuitiæ regnis sint proximæ. Est autem sceptrum ut græci dicunt βασιλικὴν ῥάβδον. idest uirga regia & insigne dominantis. σκηπτούχους καὶ σκηπτοφόρους. idest sceptigeros reges appellant. Oleagina corona. Merito & scitissime dixit corona oleæ mineruã: coronari qm̃ eius arboris inuentrix fert̃ iuxta illud poeticum oleæq; minerua inuẽtrix: Athenæ ut Plinius tradit: uictores olea coronãt. Martianus Capella oliuam: deo palladi consecratam dicit: quod disciplinæ: quarum illa dea est lucubrationibus & oleo lucernarum perdiscuntur: sic enim inquit in hymno: hinc nam uernicomæ frondent tibi munera oliuæ ars & cura uigil per te quo discat oliuo. eidem datur clypeus sapientia ꝙ regat orbem: armatam fingunt ꝙ prudentia munita sit: nam galeam cum crista dant. ut sapientis cerebrum significetur armatum & decorum. hastam uibrat arutæ cupidis ad acumen ingenii penetrabile demonstrãdum. caput medusã saxificum gestat in pectore ꝙ stupidet sapiens solertia uulgus. Illud cum primis notabile ꝙ ex uertice patris natam tradunt sine matris officio: ut iudicio sit in fœminis non esse consilium neq; prudentiam. Martiani uersus ille ẽ memoratu dignus. hinc de patre ferunt sine matris fœdere. natã prouida consilium quod nescit curia matrum. In huius etiam tutela noctuam noctuolam esse uolunt propterea ꝙ sapientia etiam in tenebris proprium fulgorem possideat: & ꝙ uigil insomnes ducat solertia curas græco uocabulo tritogenia appellatur: quoniam ex prudentia tria gignuntur bene cogitare: bene dicere: bene facere. Apud lacedemonios celebratur Minerua cognomento chalciotis siue chalcioecus hoc est. χαλκίοικος sic nũcupata a templo æneo. cuius Liuius probus Plutarchus Thucydides commeminere: de qua sic scribit Suidas. χαλκίοικος ἡ ἀθηνᾶ ἐν σπάρτῃ ἢ ὅτι χαλκοῦν οἶκον εἶχεν· ἢ διὰ τοὺς χαλκιδεῖς τοὺς ἐξ εὐβοίας φυγάδας αὐτὸν κτίσαι. idest chalciocchus Minerua spartæ colitur uel quia habet templum æneum. uel quia chalcidenses exules ex euboia id condiderunt. Præpollens. Valde pollens potensq;. Nudo & itecto corpore. praxiteles: qui marmoris gloria superauit etiam semet fuit uenerem nudam emerunt Gnidii. illo signo haud dubie nobilitati. cum multi ut uenerem praxitelicam uiderent: nauigarent Gnidum. ferunt amore captum quendam cum delituisset noctu simulachro cohesisse: eiusq; cupiditatis extare indicem maculam Venus ut interpretatur. M. Tullius ex eo dicta est ꝙ uenit ad omnia quam nudam fingunt ꝙ libidinis crimen unquam celatum sit uel quod nudis maxime conueniat. græce dicitur ἀφροδίτη a spuma quod cõcitatio ipsa seminis spumosa sit: & ut auctor est Aristoteles libro secundo de animalium generatione Deam quæ rei ueneriæ præest aphroditem nominauerunt: ob naturam spermatis. idest genituræ spumosam. Inumbrabat. Merito inumbrabat dixit cum tenuissimo uelamine non tam pubes tegeretur quam inumbraretur. De bombyce. & ueste bombycina alubi satis multa. Curiosulus uentus. Non inuenuste refert uentum quoque ipsum quasi amasium uestis laciniam reflasse reiecisseque: suo spiritu a corpore ueneris: ut flos ille expetitus omnibus esset in propatulo Dimota pallii bombycini lacinia. Nunc luxuriam aspirabat. purior lectio luxurians aspirabat. & est sensus modo uentus reflatu suo uestem dimouebat nudabatq; ueneris genitalia: modo afflatu luxurianti exuberantique applicabat: adeo ut pallium illud bombycinum adheresceret corpori deæ: & decenter obumbraret integeretq; domicilium uoluptatis & enim uoluptas sedem: habet in membris genitalibus: & ut inquit Ouidius illo credi mihi gratia nata loco est serte aũt uenusteq; dixit membrorum uoluptatem intelligi uolens genitalium. nam membra ut supra diximus genitalia significatur: inde illud membrosior æquo: & illud in serio opere. coniugis infusus gremio per membra soporem. in quo anneus coruntus membra accipit pro obscenis.

Iuno diadema a sceptigera

oliua palladis cur

Medusa saxifica

Noctua sub palladis tutela

tritogẽia

Chalciotis

Vẽus praxitelica

Gẽitura spumosa

mẽbra

Graphis

Graphice. Decenter uenuste cōcinniter: quasi ex picturæ uenustate: uerbū græcum ε γραφω: quod significat pingo: scribo. unde grapheus pictor & graphis pictor & graphis pictura dicta qua quidem linearem propriae significari prodiderunt. Plinius noster in. xxxv. alia multa graphidis uestigia extant: idem mox paulo. antigraphicen pisturam interpretatur quam pueri ingenui in græcia ante oīa docebantur. Victruuius in primo architectū oportet graphidis scientiam habere: ab eadē origine est graphiū: pro stilo graphiariū pro theca repositorioq; graphiox: graphicus homo pco absoluto: & quasi pictoris manu expolito: & graphice aduerbium pro polite elegāter condecore: graphicotera quoq; per comparatiuum dicta absolutoria elegantioraq;. A. Gellius in. ix. sic refert Labetius poeta in mimo. quem iscripsit Rectorem uersibus quidem satis mundeatque graphice factis descripsit. In speciem: in pulchritudinem. Apud græcos γραφη. i. graphe dicitur accusatio: & ut inquit Suidas nomen est cuiusdam publicæ accusatiōis.

Antigraphice

Graphiū

Graphiarium

Graphicus

Graphice

Graphicote

> phice laciniaret. Ipse aūt color deæ uisus in speciē corpus cādidum: quod cœlo demeat: amictus cerulus: qđ mari remeat. Iam singulas uirgines quæ deæ putabant̄ sui obibant comites iunonē quidē Castor & Pollux: quoȝ capita: cassides orbatę stellaȝ apicibus insignens cōregebāt. Sed & isti castores erāt scenici pueri. hæc puella uarios modulos lasciua cōrinēte tibia procedēs: quieta & ieffectata gesticulatiōe: nutibus hōestis pastori pollicet̄: si sibi p̄miū decoris addixisset: sese regnū toti⁹ asiæ tributurā. At illā quā cult⁹ armorū mierua fecerat duo pueri muniebāt p̄liaris deæ comites armigeri

Laciniaret. a lacinia ductum uerbū: quasi inflexu laciniæ inūbraret. Amictus cerulus. Veneri datur uestis cerulei coloris. qui est thalasicus. i. marinus colore ex mythicoȝ fictiōibus: qui tradūt Saturnum abscidisse celi patris pudenda illisq; in mare deiectis uenerem procreatam. Apud Ausoniū distichon est de uenere scitu dignū quod subscripsimus. Orta salo suscepta solo patre edita cœlo: æneadū genitrix: hic habito alma uenus. Obibant. Adibant: circuibantq;. Cassides orbatæ. Noue dictum orbatæ pro orbiculatæ ab orbæ & rotunditate. talis. n. est cassidū forma: quidam legunt obbatæ. ut cassides bono epitheto obbatæ dicantur a similitudine Obbarū: sunt aūt obbæ uasa potoria galearū similitudine. M. Varro utrū meridie an uesperi libentius ad obbam accedas. Sessilē a figura obbā dixit Persius illo uersu. exhalet uapida lesum pice sessilis obba: quidam emēdant cassides orbiculatæ: ut dictio sit illustrior. & intellectus manifestior. Stellarum apicibus insignes. Ex historia argonautaȝ sumptū qua proditur argonautis magna tempestate periclitantibus salutemq; desperātibus orphea solū uota pro salute oium samothracibus diis fecisse: extēploq; tēpestate sedata stellas duas supra castoris & pollucis capita cecidisse; unde factum est: ut castor & pollux inuocarentur a nauigantibus: insignerenturq; stellaȝ apicibus. præterea Seneca & Plin. auctores sunt apparere in magna tempestate stellas qbus adiuuari se tūc periclitantes existimant: quas uocāt castores: castoris & pollucis numini assignātes cu solitarie uenerūt graues sunt: mergentesq; nauigia. geminæ āt salutares: & prosperi cursus prænunciæ. cū aūt in aere qui medius inter lunā & terrā est appareant huiuscemodi castores scienter uidet̄ Lucius noster eos assignasse comites Iunoni: quæ aer est uel aeris numen. Illud adde qđ antiq pilea castori & polluci dederunt: qa lacones fuerūt: quibus pileatis militare mos est: hinc Catullus pileatos fratres dixit ædem castoris atq; pollucis intelligi uolēs. Astrologi gemios in cœlo castorē & pollucem esse dixerunt quos demonstrant oium fratrū inter se amātissimos fuisse. Dii samothraces de qbus apud eruditos frequēs mentio quoȝ poeta satyricus meminit: putant̄ esse castor & pollux: græci Dioscuros uocāt. Elianus ait figurari iuuenes magnos imberbes. cōsimiles clamydatos: & humeris habētes gladios qui & manibus hastas teneāt. Annotandū φ cū spriptores oēs cōsono ore sidus castoȝ salutare esse dicant nauigantibus. unus est Fulgentius: qui ut in plerisq; aliis. ita in hoc quoq; a cæteris dissentiat nouitate opinor aliqua gloriolā captans: scribit. n. in mythologiis castorem & pollucē esse symbolum perditionis: & in mari signa castoȝ creare pericula. etymon quoq; nugatoriū commentus ait pollucē dici απο του απολλειν. i. a perdendo Castorē uero quasi κακον υστερον. Idest malum extremum. In affectata gesticulatione. In curiosa & pene negligente. dicit̄ affectata gesticulatio quæ diligenter fit: & curiose: cui dissimilis erat hæc qua iuno ad paridē accessit. Sese regnū tributurā. Apud Lucianū sic iquit iuno ην γαρ με ω παρι δικασης ειναι καλην απασης εση της ασιας δεσποτης. idest si me o pari pulchram esse iudicaueris: te dominum totius asiæ constituā. Merito autem iunose regna tributuram pollicetur: qa regnis præesse dicitur. Vnde & eum sceptro pingitur: in cuius tutela pauonem ponunt: φ omnis uitæ potentia petax. in aspectum sui semper querat ornatus apud Ouidium sic inquit patis. Regna iouis coniunx. uirtutem filia iactat & in epistola helenæ sic scriptum est: unaq; cum regnum belli daret altera laudē. tyndaridis coniunx tertia dixit eris. Addixisset. tradidisset adiudicassetq;. Præliares deæ. Dea præliaris dicitur minerua: quæ & bello & artibus præest: præliarem quoq; deam accipimus bellonam quæ soror martis esse dicitur.

Talasicus color

Obba sessilis

Stellæ castorum

Pileati castores

Dioscuri

Nugalia fulgentii

Pauo iunonius

Terror

Terror & metus canit Statius papinius armigeros martis esse furorem iram & pauorem: sic.n.scr .i. tertio thebaidos comit furor iraq; cristas frena ministrat amés pauor armiger: græci poetæ equos mar tis appellát δειμον και φοβον .i. pauorem & terrorē: qđ & nři memorant: & decenter expressit Val. flac cus illo uersu. terrorq; pauorq; martis equi & ꝑfecto conducenter terror ac metus armigeri siue eq assi gnant deo bellatori. & de præliari: qm̃ bella sunt terrifica & pauoris plena. Pone tergū. A tergo post tergum. Hormū canebat bellicosum. ορμαω uerbo græco dr̃ impetum facio & ορμη impetus: & pertur

Armigeri martis
Eq mar tis terror & pauor
Orthriū

terror & metus: nudis insultātes gladiis. At pone tergum tibicem hormū cācebat bellicosum: & pmi scēs bōbis grauib⁹ tīnitus acutos: īmodū tubæ sal tatiōis agilis uigorē scitebat. Hæc īqeto capite: & oculis ī īspectū mīacibus: cirato & ītorto gñe gesti culatiōe alacri demōstrabat Paridi si sibi formæ ui ctoriā tradidisset: fortē trophelsq; belloꝶ īclytum suis āminiculis futuꝶ. Venus ecce: cū magno fauo re caueæ ī ipso meditullio scenæ circūfuso populo lætissimoꝶ paruuloꝶ dulce subridēs cōstitit ame ne: illos teretes & lacteos puellos diceres tu cupidi nes ueros de cœlo uel mari cōmodū īuolasse. Nā & pīnulis & sagittulis & abitu cætero formæ pclar cō gruebāt: & uelut nuptialis epulas obituræ dñæ co ruscis prelucebant facibus: & influūt innuptarum puellaꝶ decore soboles. Hīc gratiæ gratissimæ īde

batio: inde hormum canticum dictū impetuosum: & alacritati bellicæ ac commodatum. Verum ego existimo: legendum esse orthrium: est autem or thrium ut docet Dion carmen palla dis bellici ardoris incentiuum. Quod Timotheus arte musica celebratus cū aliquando perite admodum modula retur. ferunt Alexandrum magnū tā quam numine quodā correptū mox ad arma prosiluisse. adeo regem illum musi cātus uehemētia concitauer at or thrii carminis herodotus Gellius cæ teri meminere: qđ & olī arion: quoq; uoce sublatissima cantauit: cantuq; p acto sese procul in profundum eiacu luit. Vbi a delphine exceptus euasit in columis. apđ suidam lego ορθιον εἶναι νομον κιθαρῳδικον .i. legem citharedicā: a quo ēt memoratur. ορθιος νομος κι θαρῳδικος τις αρμονιας. ataq; orthriū: & orthium pro cantico & lege cithare dicæ armōiæ. Bombis grauibus. Ex acutis & grauibus sōis fit cōcinētia mu sicusq; cōcētus: p foramina tibiæ patētiora acutior p angustiora grauior sonus emittit bōbū āt sonū di ci nemo ē q nesciat. ennius sonū pedū dicere uolēs bōbu pedū dixit. in hāc sniam ait ī floridi aceuto ti nitu & graui bōbo cōcētū musicū miscuit. In modū tubæ. Est qdā tibia: ut inqt Ora. tubæ emula qua doriū bellicosum canit. In torto. Flexuoso. Fortē futuꝶ. pallas cū armoꝶ & uirtutis dea sit scite fortitudinem atq; trophea bellicæ uictoriæ insignia pidi pollicebat. Adminiculis. Auxilio & ope. ad miniculator dr̃ opitulator. M. T. auctore. Gellio usus est in studiis disciplinaꝶ adminiculatore liberto tirone. Caueæ. theatri. Meditullio. medio ut ante diximus. Populo paruuloꝶ significat in cō tatu ueneris fuisse cupidinum turbā populosam quos poetæ: ut alibi quo testatū ē ī numeros fingunt arcesilaus sculptor fecit marmoreā leenā aligerosq; ludentes cū ea cupidines quoꝶ al ii religatā tenerēt alii e cornu cogerent biber. aliu ralciarēt soccos oēs ex uno lapide. Dulce subridens. Dulciter amabi liter: & cū memoratione ridens sub. n. ut sæpe dictū est significat tēperamētū modicus āt risus decet ue nerē: & uenustā quoq; fœminā: hic pceptū illud eroticō. sint modici risus puæq; utrinq; lacunæ. Tere tes. Habentes mēbra teretia & suculēta: qualis habitudo cupidines decet. Ora. teretes suras ꝑbat in fœ mina cū ait brachia & uultū teretesq; suras integer laudo teres āt rotūdū in lōgū dr̃ idē Ora. in epodo teretem pueꝶ appellat quem intelligi uult speciosum habentē crura brachiaq; teretia. Cōmodū in uolasse eo ipso tpe euolasse alias in uolare dicimus furari quasi uola māus furti subtraher alias īuola re cū uiolentæ manus ī aliquē dirigūt. Vir. uolare posuit ꝑ ambulare. eo uersu pascētes illæ tm̄ ꝑdire uolādo. ubi Dōatus expōit uolādo ꝑ ambulādo. Pinnulis & sagittulis. Cupidines aligeri & sagitti fe ri pingunt: ut ante dictū est. Obituræ dñæ .i. ueneris audiræ pacturæ suscepturæ potes legere obitu ri hoc est ipsi cupidines adituri uelut nuptiales epulas dñe ueneris faces flamma coruscantes pferebant ex ritu moreq; nuptiali. nāq; apud ueteres qnq; faces in nuptiis accēdebant cāni refert plutarchus in p blematis & nos ī oratione nuptiali diligenter pscripsimus. spinā nuptiaꝶ facibus auspicatissimam esse auctores sunt Pli. & massurius. qm̃ inde fecerint pastores qui rapuerunt sabinas. hinc illud Catullianū spineā quare tedam pleriq; falso legunt pineam. pueri tres patrimi & matrimi hoc est habentes patrem & matrem adhibebantur in nuptiis. unus. & faciem perferret ex spina alba duo qui. nubentem tenebāt.
In fluunt. instar fluenti: & unde stipātes uenerem incedunt. Gratiæ gratissimæ. Comites ueneris gratiæ quas charitas uocant. Quod & fulgentius refert nec immerito quid n. sine uener gratiosum qđ iucundum quid amabile esse pōt; de gratiis supra diximus habunde. Apelles dicere solebat unam illā uenerem deesse cæteris pictoribus; quam græci charita uocant: ea soli sibi neminem parem.

Alexander psiluit ad arma
Orthios lex citharedica
Bombus pedum
Adminiculator
Cupidines multi
Sint modici risus
Teres
Inuolare
Volare ambulare
Quinq; faces in nuptiis
spinea scitum
appellis

horæ pulcherrimæ: qua iaculis floris serti & soluti
deam suam propitiantes scitissimum construxerũt
chorum dominæ uoluptatum ueris coma blandiẽ-
tes. Iam tibiæ multiforabiles cantus lydicos dulci-
ter consonant: quibus spectatorum pectora suaue
mulcentibus lõge suauior uenus placide cõmoue-
ri: cunctantiq; lenta uestigio & leuiter p fluctuãtes
pinnulas: & sensim annuitãte capite cœpit icedere
molliq; tibiaꝝ sono delicatis respondere gestibus:
& nunc mite coniuentibus: nũc acre cõminãtibus

Horæ Horæ pulcherrimæ. Oui. horas deas Celeres commodissimo epitheto appellat quas non inscite tra
hora qui- dit iungere equos solis ad currum: quas Homerus cœlestis aulæ custodes esse narrat iuuentutis quoq;
rini dea apud priscos uocaẽ hora quã quirino iungunt: de qua Oui. horamq; uocat: quæ nunc quoq; iuncta
Horus qrino est; & ennius te qrine pater ueneror horamq; qrini Horus apud egyptios uocaẽ sol ex quo & ho
sol. ræ nomen acceperunt: Quattuor quoq; tẽpora qbus annuus orbis ipletur horæ uocaẽ auctor Macro.
Iaculis floris serti. iaculationibus florum cõtextoꝝ solutorũq; dicit autem horas eiaculasse flores
partí solutos partí sertos: atq; cõtextos
singularis numerus pro plurimo: nam
sertus flos sertus flos & serta corona dr̃ a serendo
Pli. in. xxi. cum uero a floribus fierent
serta a serendo seruiæ appellabantur.
Lucanus sertas nardo florente coronas
serilia serilla ueteres dixerunt nauigia quæ li
no ac sparto condensantur: a conseren-
do: & contexendo dicta. quidam seri
lia spartea apud pecunium exponunt:
pro funiculis qui sparto conseruntur
sertores quoque dici inuenio eos qui
aliquid sererent quos nonnulli pro as
sertores sertoribus usurpant. Dominæ uolu
ptatum. Veneri. Veris coma. Herbis
& floribus quid. n. aliud est coma ueris q̃ flos: & frondes: eleganter papinius dixit crinit arbos p fron-
descit florescitq;: flos est pleni ueris iudicium & gaudiũ arboꝝ detrahe ueri frondes & flores caluũ &
Multifo caluitio deformatum uideri poterit. Consimiliter. Au. G. uolumine duodeuigesimo comas inqt arbo
ratilis rũ lætissimas uberrimosq; uitiũ palmites decidit. Tibiæ multiforabiles. A multitudie & numero fo
tibia raminum multiforatilis tibia dicta. apud antiquos tibia tenuis fuit quatuor tantum foraminibus disti
cta: tales in templo uidisset sese refert. M. V. de hac tibia intelligit Ora. in arte poetica. tenuis simplexq;
foramine pauco aspirare & adesse choris erat utilis: prætera tibiæ aut seranæ dicunẽ. quæ sunt pares &
Auleri æquales habent cauernas aut phrygiæ: quæ sunt ĩpares inæqualibusq; foraminibus. tibia phrygia dex
cos cala tra unum habet foramen sinistra duo quorum unum acutum reddit sonum alterum grauem. tibiæ sa
mus pcen crificæ ex buxo fiũt: ut docet Pli. ludicræ uero ex loto ossibusq; asininis: & argẽto tibialẽ calamũ auleri
toriæ ron uocãt græce enim αυλ tibia est. inter genera tibiarum sunt præcentoriæ. quibus in sacrificiis præci
Gigrinæ nunt ad puluinaria: sunt: & puellatoriæ: quibus a sono clariore uocamen datur quasdam uescas uocãt
Gigeria quæ multiforanles sunt Gigrinæ noiant. quæ exiguæ licet sint subtilioribus tñ modis insonãt a priscis
tor tibicen dicebaẽ gigeriator & fubulo. alibi docuimus subulones quoq; dici ceruos quorum cornua sũt
subulo simplicia ante hiagnim marsiæ tibicinis patrem rudibus adhuc musicæ serulis in usu fuit simplex ti-
Lidia bia hic primus duas tibias uno spiritu animauit quãuis Pli. marsiam dicat geminas tibias inuenisse pri
musica mus multiforatili tibia sinistris & dextris foraminibus distincta acutis. grauibus sonis concentum mu
querula sicum miscuit. Cantus lydos. Amphyon lydios modulos primus iuenit dorios thamiras thrax: phry
Dorius gios marsias phryx Aristoteles in. viii. politicorum lydiam musicam flebilem esse & quærimoniis accõ
tonus modam docet. Quod & Lucius noster indicat qui in floridis lydum quærulum appellat plato quoq;
phrygius lib. tertio de republica harmonias lydias quærulas esse easq; inutiles etiam mulieribus. ne dum uiris cẽ
Lydius refert; hic autem lydios cantus accipimus pro musicos & uoluptarios. quales ĩ festiuitate uenerea & sal
tationibus ludicris solent adhiberi siquidem lydium melos auctore cassiodoro oblectationibus ani-
Mẽbra motuũq; remissionibus est accõmodatum cuius uerba ẽ epistolis subscripsi tonos musicos describentia
quæ sunt hæc dorius tonus prudẽtiæ largitor & castitatis effector ex phrygius pugnas excitat uotũ fu-
roris inflaminat. colius animi tempestates tranquillat somnum quæ iam placatis attribuit: asius intel
lectum obtusis acuit & terreno desiderio gratis celestium appetentiam bonorum operator indulget.
lydius contra curas animæ tediaq; repertus remissione teparat & oblectatione corroborat: hoc ad salta
tiones sæculum corruptibile flectens honestum remedium turpe fecit esse commertium. hactenus cas
siodorus. Cunctantiq; lenta. Lentus incessus: & cunctabundus decet matronam & deam. unde nunc
scitissime uenus inducitur lenta & tardigrada uestigio suspensõ: & molli ueꝝ sicut incessus in matrõa
decorus. ita in uiro erubescendus est: unde Seneca castigator moꝝ seuerissimus sancte & grauiter scri-
bit libro ultimo quæstionum naturalium uerba hæc tenero & molli gressu suspendimus gradum nõ
ambulamus sed incedimus. Seruius grammaticus exponens illud Virgilianum. Ast ego quæ diuum in
cedo regina; incedere inquit proprie est nobilium psonarum. Qui nascunẽ orientibus pleiadibus. hĩ
molliter ambulant uestigiaq; suspendunt pœniteret eos q uiri nati sint. Per fluctuantes pinnulas. Ve
nus inter pinatos cupidines; quoꝝ pĩnulæ leuiter fluctuabant cœpit incedere. Respondere gestibus
significat deam gesticulatam esse motu corporis: prout tibiarum sonus saltationem uariabat.

Gestire pupulis. Sensus est uenus modo oculis mitibus & tranquillus blandiebatur: modo fulminantibus minacibusq; gestiebat. indicia.n. animi maxima sunt in oculis qui moderationis clementiæ misericordiæ odii amoris tristitiæ letciæ indices sunt: & ut plinii uerbis utar contuitu quoq; multiformes truces: torui flagrãtes graues transuersi limi summissi blandi profecto in oculis aĩus inhabitat media eoꝝ natura cornea fenestrauit pupilla. in qua uis uidendi ĩest: aliis nigra: aliis ruffa aliis glauci coloris. Ab oculo oculissimũ dr̃ ꝑ carissimũ: & oculitus aduerbiũ. quo significat̃ tã carũ eẽ q̃ oculũ.

Index aĩ oculus

Oculissimum

Oculitus

Glaucopis

petus oculus

gestire pupulis: & nonnunquã saltare solis oculis. Hæc ut primũ ante iudicis conspectũ facta ẽ: nixu brachioꝝ polliceri uidebat̃: si fuisset deabus cæteris antelata: daturã se nuptã paridi forma p̃cipuam suiq; consimilẽ. Tũc animo uolenti Phrygius iuuenis malũ: quod tenebat aureũ uelut uictoriæ calculũ: puellæ tradidit. Quid ergo miramini uilissima: capita: ĩmo forensia pecora: immo uero togati uulturii: si toti nunc iudices sententias suas p̃cio nũdinantur: cum reꝝ exordio. inter deũ & homines agitatũ iudiciũ: corrupit gratia & originalẽ s̃nĩam magni Iouis cõsiliis: electus iudex rusticãus & opilio

Saltare solis oculis. Decenter dictũ de uenere: cuius oculi mobiles lubrici uersatiles quasi saltare uidebant̃: tales oculos in fœmina amorabũda ꝓbare solemus: & cũ aliæ saltent pedibus ĩ chorea & motu corporis gestiant uenus oculis ludibundis saltatorium munus implebat: poetæ mineruæ flauos oculos dant. unde glaucopis poetico græco epitheto dicta Veneri uero petos assignant: quod carminis obscẽi testimonio notissimũ est. Minerua flauo luminæ uenus peto. peti autem oculi dicuntur leniter declinati: & cum uenustate: homines quoq; petos uocãt ab huiusmodi oculis. Oratius Straboneru appellat petumpat̃. plinius petos dici esset. quorum oculi deprauati sint qd' ita intelligimus deprauatõe uitioq; nõ inamabili. uerba plinii hæc sũt ex. xi. uni aĩaliũ homini oculi deprauant̃. unde cognomia Straboniũ & pætorum. Vdicis. paridis. Visu. Dicnixu idest motu & gestu. qui interdum pro sermone est. Suiq; consimilem. i. tam formosam coniugem: q̃ esset ipsa uenus signat autem helenã apd' Lucianum sic inqt uenus. υπισχνουμαι δη σοι την ελενην παραδωσειν γυναικα και ακολουθησειν γε επ αυτην και αφιξεσθαι παρ υμας εις την ιλιον και αυτη παρεσομαι και συμπραξω τα παντα. i. ꝓmitto o pari helenam uxorem tibi me daturam ad uos ilium uenturam ipsa adero & in omnibus opitulabor.

Phrigius iuuenis. Paris. Malum tradidit. paris apud lucianum traditurus aureum malum ueneri prius ꝑcit: ut illa ducat amores & gratias quasi testes promissorum quæ plus pollicet̃ dicens se quoq; cupiditatem: & hymeneum adducturam quibus testibus adhibitis inqt paris επι τουτοις διδωμι το μηλον επι τουτοις λαμβανε. coram his malum trado & tu coram his cape. Victoriæ calculũ. Victoriæ suffragium supra diximus copiose quemadmodum calculis ĩ urnã missis rei danabant̃. uel absolueban̄t. & ita uictores decernebant̃ interdũ unus calculus cã est uictoriæ, put accesserit: ad p̃tes ĩ cã opianici docet. M. T. quemadmodũ statenii iudicis s̃nĩa septima decima & calculus accedens ad numerum aliaꝝ s̃nĩaꝝ absolutionem conficere debebat. Ante dictũ est qd' sit apud iurisconsultos heremodiciũ. nibi hoc adde ꝓuerbiũ celebrari apud græcos ερημοδικην. quasi dicas heremodiciũ. q̃n reus qa nõ adest p̃sens iudicio damnat̃. quasi desolatum sit iudiciũ pp rei absentiã. Vilissima capita. Elegantissima ꝑ apostrophã castigatio qua monemur ut iudiciũ hoc paridis sit nobis documento iudices oẽs pecũia corrumpti posse; & nihil esse tã sanctũ qd' non præcio uiolari nihil tam munitũ qd' non auro expugnari possit. Immo forensia pecora. Vocabulis obiurgationis, ꝓbrosis & conducẽtibus incessit causidicos oratoresq; forenses; nam merito decoꝝ noĩe taxant̃. cũ demirantes stupent si nũari iudices cõtra ipsos ꝓnũciant: & p̃cio corrupti ius & fas pecuniæ postponant; eodẽ togatos quoq; uulturios decenter noĩat. a rapacitate qua utunt̃ in causis forensibus. dummõ ꝓuaricant̃ pecunia corrupti & ꝓdũt reos. mõ uendunt aduocationes & pecunias enormes extorquent. contra p̃scriptũ legis. cintiæ: q caueĩ antiqtus; ne aduocatus donũ pecuniãue accipiat ob cãm orãda unde Pli. iunior dilaudandus q̃ nunq̃ aduocatões suas uoluit esse uenales qui pyraticũ. paciscendi morem improbauit: qui xenus ẽt sp abstinuit. scribit Augu. qd' & ĩ decretis canonicis. xi. Qũ m refert̃ qd' nõ licet iudici uendere iustũ iudicium & si licet aduocato uendere iustum patrociniũ: & iurisconsulto rectum consiliũ: sicut a. M. T paludati uulturii dicti scitissime sunt piso & gabinius ĩpatores; ita nunc festiuissime togati uulturii noĩantur; q ĩ toga & ĩ forensibus actõibus p̃dantur istar uulturum de q̃bus suo loco diximus. Precio nundiant̃. Vendunt & quasi ĩ nundiario foro emptoribus addicunt: nundiari. n. & nundinare ꝓprie est ĩ nundinis & ĩ propatulo uendicare. iulius firmicus i. v. matheseos quæstus & libidinis cã pudorem duobus fratribus nundiauit: ab eodẽ nundĩatus pudor eleganter dr̃ prostitutus & precio prophanatus. M. T. ĩ antoniis totum iperium romanum nundiabantur: utitur & suetonius eo uerbo ĩ uita titi. Inter deum & homines ĩmo iter deos & hoĩem tres. n. deæ fuerunt & homo unus iudex. Origialem. primordialem & ab origie rerum uetusto sæculo pronunciatum dictamq;. Magni iouis consiliis: iupiter elegit paridẽ iudicem ad eumq; mercurium misit: q iussu iouis illi iperaret: ut litem dearum diiudicaret.

Dehere modicio

Vulturii togati

Citia lex

paludati uulturii

Nundinare

Nundinatus pudor

Constu/prati Nūmarii Lucides

Lucro libidinis. Alii iudices lucro auri & pecuniæ illecti iudicia nundinant̃ hic uero ꝑcio libidinis & pollicitationibus Veneris corruptus sniam uendidit. M. T. constupratos iudices & nummarios elegā tissime appellat corruptos nummis precioq; libidinum. Stirpis exitio. Ex hac paridis sententia prima malorum Troianis labes hinc decennalia bella confligunt. hinc clades & exitia nouissima fluxere. hinc ortum est prouerbium. apud græcos. ιλιασ κακον. idest ilias malorum: quod επι των μεγαλων κακων in magnis malis: usurpant: q̃m εν ιλιω μυρια κακα in ilio infinita maloꝝ milia contigerunt. Adagiū hoc usurpat. M. T. in epistolis ad atticū scribens tanta maloꝝ impendet ιλιασ: & ita in sincerib᷒ codicibus legit̃. Sic hercules. Certe aduerbiū est adiurantis. Palamedes ꝓditionis dānat̃. Vlysses palamedi infestus infensusq; epistolā priami noīe ad illū cōmentus est per quam agebat gratias proditionis & cōmemorabat auri pondus esse transmissum: hanc dedit captiuo: quem itinere clam fecit occidi. inuenta hæc epistola more militiæ regi Agamemnoni oblata est & lecta in cetu procerū. tunc ulysses transferri muscū se palamedi adesse simularet inquit ut ueritas illucescat in tentorio palamedis id aurum quærat̃ de quo loquit̃ epistola; quo facto inuentum ē aurū qđ ipse per noctem corruptis seruis præfoderat. itaq; palamedes insons perinde ac ꝓditor iniusto iudicio ab inclytis achiuoꝝ ducibus dānatus est lapidibusq; interemptus est. ob hoc cecinit poeta belidæ nomen palamedis & inclyta fama gloria quem falsa sub proditiōe pelasgi insontem ifando indicio qa bella uetabat demisere neci & aiax apud Ouidium sic ĩcessit ulyssem prodere rē danaū finxit factū ꝓbauit crimē & ostendit qđ iā præfoderat auꝝ palamedes teste plinio ordinē exercitus signi dationem tesseras troiano bello primus inuenit eundē tradunt litteras inuenisse. ι. φ χ. unde & epigrammatista grues appellare uidetur aues palamedis. constat enim grues uolitare ordine litterato & ut auctor est philostratus glorianti olim palamedi se tres litteras inuenisse ulysses repente obiecit eam laudem esse gruum quæ. γ. litteraꝝ faciunt iussitq; eas suspici præteruolanter. Apule. noster in apologia inter eos qui dolo memorandi fuerunt noīat palamedē. suidas palamedē præconio uirtutis extollit tanquam fuerit optimus poeta & inuentor rerum plurimarum.

> lucro libidinis uēdiderit: cū toti᷒ ēt suæ stirpis exitio Sic hercules & alii d sequēs iudiciū iter inclytos achiuoꝝ duces celebratū: uel cum falsis insimulationibus: eruditione doctrinaq; præpollens palāedes ꝓditionis dānatur, uel uirtute martia ꝑpotēti ꝑfert̃ Vlysses modicus Aiaci maximo. Quale autē & illđ iudiciū apđ legiferos atheniēses & catosillos

Inuenta palamedis

Armorū iudicium

Virtute marita. Bellica fortitudine. Præfert̃ ulysses modicus. Famigeratum est armoꝝ achillis iudiciū pro quibus duo græcorū ꝓceres maximi imprimis contenderunt aiax ut ulysses apud Ouidium uolumine metamorphoseon tertiodecimo tota res luculenter explicatur auditis utrinq; allegationibus arma achillis ulyssi adiudicata sunt & quid facundia tunc possit patuit fortisq; uiri tulit arma disertus. aiax dolore stimulatus feruere cœpit & mox ex furore necē sibi consciuit seneca libro secūdo de ira aiacē in mortē egit furor in furorē ira. Cor. celsus in tertio genus insaniæ describit qua implicati imaginibus non mente fallunt̃: qualē inqt insanientem aiacem uel orestam poetaꝝ fabulæ ferūt apud græcos prouerbium est. αιαντιοσ γελωσ aiacis risus επι των παραφρονωσ γελωντων de hominibus insipienter ridentibus. aiax enim insania laborans & furore uexatus ob ulyssem in armorum iudicio sibi antepositum insectabatur armenta credens esse græcos: & duos maximos arietes flagello cedebat clamans se occidere agamēnon & menelaon & ita furens ac insaniens illos deridebat. ab hoc insipientis aiacis risu ducta παρœmia: qui postea resipiscens in silua incubuit gladio seq; interemit. Quod autem ulysses modicus & aiax maximus a lucio nostro dicuntur scito id ex Homero sumptum qui in tertio iliados tradit ulyssem modica statura præditum fuisse aiacem uero enormi proceritate staturosum a quo dicitur πελοριοσ ερκοσ αχαιων. idest excelsus aiax græcorum murus. item εξοχοσ αργειων κε φαλην. idest capite eminens supra græcos.

Aiacis risus

Aiax procerus

Iudicium socratis

Quale & illud iudicium. De iudicio loquitur quo iniuste damnatus est socrates in carcere ad necem plato in apologia & in libro qui inscribitur phedon. item laertius diogenes copiosissime referunt: quemadmodum socratem anytus lycon. & melitus insimulauerunt. horunce cumprimis criminum iura uiolat socrates noua demonia inducit deos patrios respuens. contra ius: & fas iuuentutem corrumpit: pœna illi mors: cum iudicium hoc ageretur ascendisse platonem ferunt ĩ suggestum ac dicere cœpisse. minor natu cū sim uiri athēienses his oibus q tribunal ascenderunt statiq; iterpellatum descendisse; damnatus est igitur capitis pœna socrates non solum primis sententiis sed & secundis. cum iterrogatus quam pœnam: cōmeruisse se cōfiteret̃ rñdisset se meruisse: ut amplissimis honoribus & ꝓmiis decoraret̃; & ut ei uictus cotidianus in prytaneo publice preberet̃ q honos apud græcos maximus habebatur. quo responso iudices sic exarserunt: ut capitis hoiem innocentissimum condemnaret. existimat. M. T. socratem: damnatum nullam aliā ob culpam nisi propter dicendi ĩsientiam. seneca quoq; dixit ĩ declamationibus eloquentissimi uiri platonis oratio: quæ pro socrate scripta est: nec patrono nec reo digna est: socrates ĩ carcere bibit uenenum potione dilutum: & ita decessit. Fuit autem uenenum id cicutam quam merito dixit Pli. publica atheniēsium pœna iussam hic illđ ꝑsiani barbatum hoc crede magistꝝ di

Cicuta perit socratis

cere forbitio tollit quẽ dira cicutæ. Seheca ſcribens ad gallionẽ de uita beata atheniẽſium. Rẽ.pu. uel ob hoc maxime uituperat: in qua ſocrates dãnaſ. idẽ tradit tantã fuiſſe in ſocrate maieſtatẽ ut ĩtrãs carcerẽ non a carceratus ſordibus pollueref: ſed carceri oẽm detraxerit ignominiã: neq; .n. poterat carcer uideri: in quo ſocrates erat post dãnatũ ſocratẽ tanta mox pœnitentia eius rei athenieſes cœpit: ut gymnaſia clauderent: ut accuſatores ſocratis partim exilio partim morte mulctarent. ut ſocrati ipſi ſtatuã æneatũ ſtatuerent in loco athenis celeberrimo. ſcribit plutarchus in eo libello cui titulus eſt de odio &

& omnis ſcientiæ magiſtros? Nõne diuinæ prudẽtiæ ſenex: quem ſapientia: ꝑtulit cũctis moralibus deus delphicus: fraude & ĩuidia neqſſimæ factiõis circunuentus: uelut corruptor adoleſcentiæ: quã ſienus cœrcebat: herbæ peſtilẽtis ſuco noxio perẽptus eſt: relinquẽs ciuibus ignominiæ ꝑpetuæ maculam? Cũ nunc etiã egregii philoſophi ſectã eius ſanctiſſimã preoptent & ſũmo beatitudinis ſtudio

inuidia q athenienſes adeo oderunt: auerſatiq; ſũt ſocratis calũniatores: ut neq; ei ignẽ accendere neq; interrogãtibus rñdere: nec aqua illa ĩ qua hi le abluiſſent uti uoluerĩt: ſed eã ꝑinde hac ſceleratã effundi iuſſerint ꝑinde illi cũ odiũ tã atrox ꝑpeti diutius nõ poſſent ſuſpenſio ſeſe necauerũt: ue; nõ ſolũ puniẽdi fuerãt accuſatores ſocratis ue; ẽt iudices mulctandi qui damnantes ſocratẽ iniuſtiſſimo iudicio ipſam uirtutẽ dãnare atq; excindere uiſi ſunt. Quod crimẽ eo atrocius iudicandũ q athenieſes: & erant & habebanſ prudentes erudlti humãi: & legũ latores optimi: unñ humanitas doctrina religio iura leges ortæ atq; in oẽs diſtributæ putanſ: ꝑinde nũc lucius nr̃ illos appellat legiferos apud quos draco & ſolon nomothetæ. i. legũ conditores inclyti celebranſ. Cati quoq; optimo epitheto. dicuntur accuti & ſapientes catus. n. qua dictione uſitatus eſt oratius frequẽter ſignificat doctum atq; acutũ. cata ſigna dixit ennius pro acuta. nullo uerſu: iã cata ſigna ſonũ dare uoce parabant. autũat M. Varro uerbũ hoc ſabinũ cẽ. hinc catus helius ſextus cognomiatus. propter iuris ciuilis ſciam: ut ſentit. M. T. ut placet uarroni nõ tã quia ſapiens erat: q̃ q acutus. Diuus Auguſtinus: quod notabile eſt tradit priſcos coluiſſe deum catũ qui catos. i. acutos faceret auctor eſt plinius. in. vii. catos corculos apud romanos cognominatos eſſe eos qui ſapientia erãt præcellẽtes: fortaſſis hinc fluxit dictio uulgaria & uernacula qua catos uocitant feles & ſolercia uidelicet. qua auibus inſidiantur: & in muſculos inſiliunt palladius uocabulo uulgi ſubſcribere uidetur cum ait contra talpas prodeſt frequenter hr̃ catos in medius carduetis. ubi catos accipio pro felibus domeſticis quas male litterati muſcipulas appellãt. cum muſcipula inſtrumentum ſit non aĩal ad mures capiendos. Omnis ſcientiæ magiſtros. M. T. in libris oratoriis oĩum doctrinarum inuentrices athenas appellar: in bruto quoq; athenis natã & altam eſſe eloquentiam refert: qui in oratione ꝓ flacco athenienſes ꝑconio uirtutis exornat. Prætulit deus delphicus. Apud græcos ſoctates oraculo apollinis delphici prælatus eſt ſapientia cũctis mortalibus cherephon .n. ſocratis familiariſſimus conſuluit oraculum an eſſet ullus ſocrate ſapientior. rñdit pythia ſocratem eſſe ſapientiſſimum mortaliũ. cuius rei Pli. Solinus. Laertius plato cõmeminere. Res eſt in ore omniũ inde & illud cantatiſſimum. uir bonus & ſapiens qualẽ uix reperit unũ milibus e cunctis hominum cõſultus appollo. annotatu dignum eſt qđ a plinio ꝓdiſ in. xxxiiii. romanos poſuiſſe ſtatuas pythagoræ & alcibiadi in cornibus comitii. cum delphicus deus fortiſſimo græcorum gentis iuſſiſſet & alteri ſapientiſſimo ſimulacra celebr. loco dicari: mirum ſane eſt illos patres circũſpectiſſimo ſocrati pytagoram ĩñ poſuiſſe cunctis ab eo deo ſapientia prælato. Nequiſſimæ factionis. Capita factionis conſpirationiſq; in ſanctiſſimũ phum fuere anytus lycon & melitus qui ſocratem inuidentia irritati ferre non poterant: melitus ob poetas infactus anytus ob artifices atq; rei pu. gubernatores. lycon gratia rhetorum itaq; ii calũnias ſtruxerunt ad ſocratem obruendũ. Peſtilentis herbæ. Cicutam intelligit: cuius uis refrigeratoria necat ut ante diximus. ſcitu memoratuq; dignum eſt: Quod cum cicuta ſit hominis uenenum eſt pecudum pabulũ idq; lucretius docet illis uerſibus quippe uidere licet pingueſcere ſæpe cicuta barbigeras pecudes homini quæ eſt acre uenenum. ſturni quoq; ut Alexander Aphrodiſeus & ambroſius ꝓdiderunt. cicuta ueſcuntur habentq; in cibam græci κωνειον uocant. Ignominiæ maculam ſicut mors caliſthenis eſt Alexandri magni crimen æternum quod nulla uirtus: nulla fœlicitas bellorum redimet. ita mors ſocratis eſt athenienſium macula indelebilis: quam nulla doctrinarum claritudo nullæ res geſtæ abluent: nam cũ qs dixerit athenienſes darium xerſem perſarum reges ꝓfligarunt opponaref & ſocratem occiderunt cũ dictum erit leges litteras diſciplinas fruges mortalibus dederũt diceſ ſed & ſocratẽ ſanctiſſimum ſapientiſſimumq; mortaliũ iniquo iudicio in iuſtiſſimæ morti dãnauerunt. Sectã eius. a ſocrate ueluti a fonte; deriuati ſunt riui & ſeminatæ familiæ phorum qui licet inter ſe diſſentientes; & multũ diſiunctæ & diſpes ſint: tñ oẽs ſe ſocraticos & dici uoluerunt & eſſe arbitrabanſ. qđ. M. T. memorat in. iii. de oratore: q in epiſtolis ad atticũ ſocrati & ſocratis uiris acceptũ refert q iacturã ꝑſimõii flocci nõ facit qđ q̃ cæteri calamitate uocãt ipe nec icõmodũ. O Socratis iqt O

accuſatores ſocr. inteſtabiles

Legiferi

Nomothetæ

Cati

Catus deus

Muſcipula

ſocrates ſapiẽtiſſimus dictus

Cicuta cibus pecudum

Conium

ſocratis fons philoſophorum

Socratici uiri nunq̃ nobis gratiam referam. Dii immortales q̃ mihi ista ꝑ nihilo. Socraticæ chartæ oratio Flacco philosophicæ sunt; socraticum opus Ouidio philosophicũ. pingit socrates coma cadente: sicut Diogenes barba comante zeusippus curua ceruice aristoteles brachio exerto xẽocrates crure collecto Socratem simis naribus & recalua fronte repandis cruribus fœdiss mumq; fuisse auctor est diuus Hieronymus; cæterum uirtus non tam formosum corpus q̃ animum quærit potestq; sub qualibet cute ingeniũ beatissimum latere; & sicut potest in humili casula uir magnus habitare: ita potest in deformi corpusculo formosus animus: ac magnus existere ut mihi socrates in exemplar editus; ut scire possemus nõ deformitate corporis fœdari animũ: sed pulchritudine animi corpus ornari. Virent in ipsius nomẽ. Qui se addicunt sectæ philosophicæ. iurant in magistri nomen & uerba se nunq̃ sectã deserturos & dogmata præceptoris ꝑ uirili parte defensuros; sicur milites iurant in uerba imperatoris adacti oĩa se strenue facturos; quæ præceperit imperator: necunq militiam desurturos. Quod apud historicos frequẽtissime lectitabis. extat ius iurandum hippocratis quo discipulos adiurat in uerba concepta & magistri nomen. sic sectatores socratis adiurant in nomen doctoris & se socratis futuros afirmant. neq; a socratica disciplina deuios habituros sic & platonici & aristotelici & cæteri cæterarũ in sectaꝝ sectatores iurant in nomẽ magistroꝝ eorũq; spiritui q̃si consecrant. uñ & cõsectãei nũcupati. hinc illud oratianũ nullius addictus iurare in uerba magistri. & Quinti. in tertio ex eodem instituto sic inquit neq; me ciuiusq̃ sectæ uelut quadam superstitione ĩbutus ad dixi. M. T. in secũda tusculana eos philosophos uitupat. q certis qbusdam destinatisq; sententiis quasi addicti & consecrati sunt eaq; necessitate constricti: ut ẽt quæ non ꝓbare soleant ea cognat constantiæ cã defendere.

Ius iurandum Hippocratis

Consecranei

Vnũ discesci. Corrige. uñ discessi. Repulsæ. genitiuus est casus significat .n. Iunonẽ & Mineruam gestibus demonstrasse indignationem & dolorẽ; quo afficiebant ob repulsã. ꝑteritæ posthabitæq;. nã ut inquit Donatus; fœminæ offendunt; si fœde iudicent & ut refert Tertulianus ꝑlatio alterius sine. alterius contumelia non põt ꝓcedere; unde illud maneralta mẽte repostũ iudiciũ paridis. apud Valeriũ maximum titulus est de repulsis; quo clarissimoꝝ uiroꝝ repulsæ in honoꝝ petitione percensentur. M. T. in oratione pro blancio repulsis ediliciias identidem memorat. Mõtidæ qui mons in scena lignea fabrica instructus fuerat. Fistulam. Qua. s. aqua fistulatim exeutiebat: alibi annotauimus ex auctoritate Plinii. Victruuii. Frontini fistulas dici denarias quarum laminæ latitudo ante quam curuet digitorum decem est; quinarias uero quarum lamina quinq; digitos lata est.

Imo croco. Quidam legunt uino; ut alludere uideat ad romanum morẽ; quo crocum uino miscebant præcipue dulci tritum ad theatra replenda ut docet Plinius in. xxi. & nos apud propertiũ abũde meminimus; uesiculũ illũ explicãtes pulpita solẽnes non oluere crocos ueꝝ ex tali lectione sñia quidẽ erit eru dita sed uerboꝝ structura futilis & lapsabunda. dictio. n. illa diluta nusq̃ subsistet; nulloq; adminiculo fulciet; quo circa corrigo. unda croco diluta; ut sit sensus integer ex eadẽ m̃ eruditiõe deductus dicit enim undam croco dilutã cõmixtaq; emicasse per fistulam siue siphonem in sublime mechanico instrumento; ita ut croceus nimbus esse uideretur; de quo epigrãmatista; & cilices nimbis hic maduere suis. idem alubi rubrum nimbum a croceo colore nominauit; & a Lucretio ex eodem ritu decenter dictum & cum scena croco cilici perfusa recens est; & ita poetæ ferme omnes indicant undam solo croco dilui solitam ad scenam pulpitaq; theatrica perfundenda.

Vnda croco diluta

Odoro hymbre. Odorum hymbrem decenter dixit; undam illam croco dilutam odoremq; croceum spirantem; q̃ excussa ꝑ fistulam capellas pascentes. quasi hymber & pluuia madefaciebat. Seneca libro. vi. controuersiaꝝ rhetorẽ; noĩe musam; irridet; qui odoratorios hymbres dixerat intelligi uolens sparsiones q̃ in theatro fiebãt de qbus intelligit papinius sic canẽs in siluis. diues sparsio quos agit tumultus; ubi iure interpres siluaꝝ ĩcessit; refelliturq; ab eruditioribus; legẽs spassio accipiensq; ꝓ noĩe histrionico. Luteo colore eximitatõe Virgiliana ducta sñia; ipse sed ĩ pratis aries iã suaue rubẽti murice. iã croceo mutabit uellera luto; nec illũ quoq; absimile ẽ spõte sua sandyx pascẽtes uestiet agnos est ãt sandyx genus pigmẽti flãmei coloris. plinius m̃ isto uersu Virgilium accepisse sandycẽ ꝓ herba autumat. libro. xxxv. Suauc. Suauiter

Odorarii hymbres

Sparsiões

Sandyx

iurent in ipsius nomẽ sed nequis ĩdignatiõis meæ reꝑhendat impetum secum sic reputas: ecce nunc patiemur philosophãtem nobis asinum: rursus uñ discessi reuertar ad fabulam. postq̃ finitũ ẽ illd paridis iudiciũ. Iuno qdẽ cũ Mineruã tristes & iratis similes scena redeunt indignationem repulsæ gestibus ꝓfessæ. Venus uero gaudens & hylaris læticiã saltando toto cum choro ꝓfessa est. Tunc de summo montis cacumine ꝑ quãdã latentẽ fistulam ĩ excelsum ꝓrũpit imo croco diluta: sparsimq; defluẽs pascentis circa capellas odoro perpluit hymbre donec in meliorem maculatæ speciem caniciem propriam luteo colore mutarent. Iamque tota suaue

Fragrante

frāgrāte cauea: montē illū ligneum terræ uorago decepit. Ecce quidā miles per mediam plateam dirigit cursum petiturus: populo iā populāte: illam de publico carcere: mulierem: quam dixit pp multiforme scelus bestiis esse damnatā: meisq̧ p̄clāris nuptiis destinatam & torus genialis. s. noster futurus accuratissime desternebat: lectus indica testudine plucidus plumea congerie tumidus ueste serica floridus. At ego p̄ter pudorem obeunti publice concubitus: p̄ter contagiū scelestæ polutæq̧ fœminæ: metu ēt mortis cruciabar maxime. Sic ipse mecum reputās: q̄ in amplexu uenereo. s. nobis cohærentibus quæcūq̧ ad exiciū mulieris bestia fuisset imissa: non adeo: uel prudentia sollers: uel artificio docta: uel abstinētia frugi. posset p̄ucnire: ad iacētē lateri meo laceraret mulierē: mihi uero quasi indēnato & inoxio p̄ceret. Ergo igit̄ nō de pudore iā: sed de salute ipsa sollicitus: dū magister meus lectulo p̄be coaptādo districtus inseruit: & tota familia p̄tim ministerio uenatiōis occupata p̄tim uoluptario spectaculo attonita meis cogitationis liberæ tribuebat̄ arbitriū: nec magnopere q̄squā custodiēdū tā māsuetū putabat asinū: paulatim furtiuum pedē p̄ferēs porta q̄ p̄xima est potius: iā cursu me celerrimo p̄ripio. Sexuq̧ totis passuū milibus p̄niciter cōfectis: cēchreas p̄uado qd̄ opidum audiēt qdē nobilissimæ coloniæ corinthiensiū: ad

Fragrāte. spirāte: & suaueolentiā redolente. Terræ uorago. laus est exhibiti spectaculi: i quo post iudicii fabulā pactā: ingenio machinatoris artificisq̧ solertia effectū est: ut mōs ille ligneus q̄ idā repræsentabat uoragine quadā subitaria. & quodā quasi hiatu terræ & chasmate absorberet̄. Præclaris nuptiis asininis. s. Torus genialis. Tanq̄ nuptiæ futuræ essent inter asinū & mulierē. nubentibus n. genialis. Torus sterni solet. Lucia. κλινη ην μεγαλη απο χελωνησ ινδικησ πεποιημενη. i. lectus erat magnus ex indica testudine factus. docēt hæc Lucii nostri. & græci Luciani uerba lectos ex testudine præciosos fieri solitos. Id quod Plin. Iuuenalis: Martialis cæteri prodiderunt cuius rei iurisconsulti quoq̧ meminerunt his uerbis. nūc ex ebore: aut testudine: aut argēto. iam ex auro etiam atq̧ gēmis suppellectili utunt̄. Seneca castigator morū & luxus accerrimus libro. vii. de beneficiis uideo inq̄t elobratam scrupulosa distinctione testudinem & fœdissimorū pigerrimorūq̧ aīalium testas ingentibus præciis emptas. carbilius. polleo sagacis ad luxuriæ instrumēta ingenii uir primus instituit testudinum putamina secare in lāminas lectosq̧ & repositoria his uestire. Plini. portētosa ingenia appellat. quæ materiem in mari quæsiuere ad lectos. testudineq̧ i hoc secuere. Fenestella dicit Tiberii cesaris principatu testudinea repositoria in usum uenisse. Veste serica. De olo serica ueste: quæ tota erat serica de subserica cui intextum erat aliqd sericum scripsi in cōmentariis trānq̄lli & alibi plura. Obeundi publice cōcubitus. cum asini cæteraq̧ bruta animantia passim in propatulo coeant nullo pudore tamē asinus noster retinēs pristinū sensum erubescebat publice concumbere. Tantus a natura insitus est pudor mortalibus rei ueneriæ. ut cū eam maxime expetāt: tamē cōfiteri concōbere erubescant: ut docet Aristoteles in problematis. ex instituto lygurgi: ut in transcursu id quoq̧ attingam sponsus noctu clam accedebat ad sponsam extincto lumie. atq̧ cū ea quadam religiōe timidus uerecūdusq̧ coibat. Aristoteles quoq̧ præcipit in secundo œconomico: ut maritus cū pudore & modestia propinquet uxori: ut in uerbis sit uerecundia. in operibus fas: & honestum. Mos ille massagetarū: aliorumq̧ barbarorum spurcissimus ac prorsus brutalis est a nobis explodēdus si qdem uir massegata quotiens libidine capitur mulieris suspensa ad plaustrum pharetra sine pudore palam concūbit: Herodoto teste. qui Nasamonas quoq̧ tradit uxores plures habere: & cum his in propatulo coire. Quæcūq̧ bestia. supra dictum est ex sententia præsidis fœminam hanc fuisse bestiis addictam: proinde timebat Lucius noster: ne immisse bestia ad exitium fœminæ se quoq̧ discerperet: coherētem cum illa uenerio complexu. Lucianus. εγω μεν αμα ηδοιμην εν τω θεατρω κατακειμενοσ αμα δε εδεδιειν μη που αρκτοσ η λεων αναπηδησειεν. i. ego q̄dem simul uerebar in theatro cum fœmina concūbere. simul timebam: ne aut ursus aut leo in me insiliret. Frugi. modesta moderataq̧. Districtus. occupatus. Pli. distringor officio. Indēnato. non dānato & insonti. Furtiuū pedē. ueteres pedē struit dicebāt pro eo quod est fugit. Cenchreas p̄uado. Oppidū est in isthmo teste Pōponio mela: Strabo in. viii. Cenchreas ait esse nauale corinthicorum: ad orientem spectans. Liuius cenchreas corinthicorum emporium fuisse refert. Plinius in quarto: lecheæ hinc Cēchreæ illinc angustiarum termini. Paulus apostolus comam totondit in cenechris. Corinthiensium. Videtur κυριωσ dixisse corinthiensium pro corinthiorum: cum inter corinthios. & corinthienses. ea differentia sit quæ inter sardos & sardinienses: hispanos & hispanienses. Siculos & sicilienses. Nam non nulli ueterum grāma-

Lecti ex testudine

Mos Ianicus

Sponsus coit cum spōsa in tenebris

Massagetæ coeūt i p̄patulo

Pedem struit

Cēchreæ

corinthii corinthienses ticorum appellationes has ita diuiserunt: ut corinthios Sardos siculos putarent dici. qui corinthi i sardinia in sicilia nati sint. corinthienses uero: & sardinienses & sicilienses incolas negociatoresq́: corinthi sardiniæq́: & siciliæ: cæteraq́: hoc genus cõsimiliter. sæpe tamen hæc in descriminatim usurpantur. ad notauitq́: Porphirio Oratianus interpræs. Sardum & sardiniẽsem dici posse cum qui in sardinia esset natus. Ego existimo Lucium nostrum significanter & proprie corinthiensium dixisse melius q̃ corinthiorum: cum corinthus Romana colonia foret: incolereturq́: a Romanis colonis: & negociatoribus. Constat enim inter auctores Cæsarem dictatorem deduxisse corinthum colonos libertinos. qui corinthienses uerius q̃ corinthii nuncupantur. Sardonico mari. Quis minus paulo curiosius non credat lectionem hanc esse puram. & sinceram: & apertam: tanquam a sardinia sardonicum mare nominet: sed cum sardinia a corintho distet. quãtum hispanis ueneto dissidet eridano. & nulla commutuinicatio sit inter sardoum. Mare & egeum: corrigenda dictio est: unius litteræ detractione: quæ res

luitur aũt egeo & saronico mari ubi portus: etiam tutissimum nauium receptaculum magno frequẽtatur populo. Vitatis ergo turbulis & electo secreto littore: prope ipsas fluctuum aspergines in quodam molissimo arenæ græmio lassum corpus porrectus refoueo. Nam & ultimam diei metam: curriculum solis deflexerat: & uespertinæ me quieti traditum dulcis somnus oppressit.

Soronicũ Mare cum pronunciatu uideatur esse leuicula & pene friuola: sensu tamen est erudita: & ex interioribus litteris eruta. legas igitur Saronico mari: non sardonico. Est enim sinus saronicus & mare saronicum adluens isthmum corinthiacum. Plinius in quarto corinthiacus hic illinc saronicus appellatus sinus: olĩ pontus & portus quasi transitus dictus Strabone teste. causam nominis refert idem Plinius his uerbis. sinus saronicus olim querno nemore redimitus. unde & nomen. Ita græcia antiqua appellante quercũ restituenda est obiter dictio Pomponio melæ: apud quem consimiliter legitur portus sardonicus pro saronicus. Turbulis υποκοριστικως. Turbis. Prope fluctuum aspergines. Celsus iurisconsultus

Littus puluinus arenæ littus inquit est: quousq́: maximus fluctus hybernus a mari peruenit. idq́: M. Tullium aiunt: cum arbiter esset primum constituisse. Litus quoq́: dici locum in quo litamus autumat Donatus. Mollissimo arenæ gremio: puluinum intelligit sic enim mollior arena nuncupatur. Seruius tamen secus sentit

puluinarium suprema tẽpestas qui ait in .x. commentario. Dorsum est durior a arena quæ euntibus remeantibusq́: fluctibus densatur: & in modum saxi durescit quod a nautis puluinus uocatur. ab hoc puluino arenario uidetur Plautus metaphoricos dixisse in cassina ibo intro subducam nauim rursum in puluinarium. Vltimam diei metam: suprema tempestas. dicebatur priscis diei nouissimum tempus ut in .xii. tabulis decem uiralibus expressum est: quarum hæc sunt uerba: solis occasus suprema tempestas esto. Curriculum solis: currus siue cursus utrunq́: enim curriculum significat uerba hæc meta & curriculum decenter translata sunt a curriculi spectaculo. Vespertinæ quieti. post supremam tempestatem uespera est: unde uespertina quies græci εσπερον dicunt. ille autem somnus uespertinus uidetur esse suauior & dulcior quo prima quies incipit & dono diuum gratissima serpit.

ℭ Argumentum. xi. uoluminis.

TOtus quidem Apuleius elegantia & eruditione plenus est: hic uero nouissimus liber inter omnis excellit in quo dicuntur quædam simpliciter multa ex fide historica plurima ex secretatis philosophiæ & religionis ægyptiæ deprompta in principio eloquẽter explicatur oratio non asinalis sed theologica ad lunam eiusq́: luculenta descriptio mox lunæ ad lucium beniuola isttutio põpæ sacerdotalis copiosa & erudita descriptio: ex asino i hoiem pristinũ deuoratis rosis facillima reformatio religiosa sacris isidis & osiridis inuatio castimõiaꝝ abstinẽtia; altera ad lunã depcatio fœlix romã uersus, pfectio ubi sacris Roma, inciatus in colegiũ pastophoroꝝ allectus est.

Prima

PRimã uigiliam: Alibi sæpe annotauimus quẽadmodũ nox in quatuor uigilias diuidit ex i Vigiliæ
instituto militari: quæ singulæ trium horarum spatio supputãtur: ideo aũt in quatuor par qtuor
tes sũt diuisæ noctis uigiliæ: qa cum impossibile uideatur p totã noctẽ uigilãtes singulos i
speculis permanere inst ituerũt ut nõ amplius q̃ tribus horis nocturnis necesse sit uigilare:
a Tubicine oẽs uigiliæ cõmittunt. & finitis horis a cornicine reuocantur. Experrectus dicitur exper expectus
gitus q excitatus somno sponte uigilat: expergefactus est qui per alium somno excitatur expectus ue Expgefa
ro a quiete impeditus. auctor Diomedes in ctus

primo: uez. ut Dona. in secũdo aenei. cõmen
tario refert: excussus sõno dicitur is: cuius
dormientis qes abrupta est. cũ expgefactus
ille dicat cui somni sacietas cõtigit. Pro
micãtis. ualde splend ẽtis radiãtisq;. Cõple
tũ orbẽ. pleni luniũ signat qd' græci, πανσε
ληνον. uocãt. quo luna orbe pleno fulget: p
noxq; conspicit. Cõmodũ: id horæ: tũc Nox ad
primũ. Silẽtiosa secreta. Silẽtiis plena. no audiẽtiũ
ctu. n. cuncta cõtilescũt: quærit Aristo. in p cõmodi
blematis cur nox ad audiendũ aptior sit: q̃ or
dies. an q aer interdiẽ strideta sole cõcalefa
ctus obstrepitq;: nocte uero regescit: utpote
oĩ calore subductu. tũc aũt qcũq; audiri me
lius possunt cũ nullus strepitus est. an q per
inanius facultas audiẽdi amplior q̃ plenius
dat: est aũt aer interdiu dẽsus: ut q luce ra
diisq; refertus sit: noctu autẽ rarior. q ex eo
ignis & radii recesserũt: pterea silẽtiũ noctis
dictũ id tẽpus: qd' alii concubium appellãt.
Plau. cõticiniũ. ab eo qd' sileret ut interpræ
tat. M. Varro. dr aũt silẽtiosus eodẽ inclina Silentiũ
mento. quo facũdiosus: religiosus; consilio silẽtiosus
sus. aliaq; id genus cõpluria. q̃ significãt copi Luna ma
am quãdã imodicã rei sup qua dicunt. Re ter cadu
gi pudẽtia. Auctor est Firmicus maternos corum
in tertio matheseos oẽm substãtiã humani Cũ luna
corpis ad lunaris numinis ptinere ptãtẽ: idẽ sanguis
alubi refert solẽ & lunã totius domĩos dedi augetur
gnari dominia sortiri ĩ genituris. idẽ in. iii. Pecuĩe uo
lunã romanoz corpoz mat r ẽ sciẽter appel luptares
lat. eodẽ teste luna terræ impiũ ex uicinita inanima
te sortita. oĩa aĩantiũ corpora & cõcepta pro
creat & generata dissoluit. Crescentis lunæ
augmẽta i corpibus nr̃is & deficiẽtis luminis

Irca primã ferme noctis uigi
liã experrectus pauore subito
uideo præmicantis lunæ cãdo
re nimio cõpletum orbem: cõ
modum marinis emergentem
fluctibus: nactusq; opacæ no
ctis silentiosa secreta certus ẽt
summatem deã precipua maiestate pollere: res
q; prsus humanas: ipsius regi prouidẽtia. nec
tantũ pecuina & feria: uerum iamiã ẽt diuino
eius luminis numinisq; nutu uegetari. Ipsa eti
am corpora terra: cœlo: mariq; nũc incremẽtis
consequenter augeri: nunc decrementis obse

dãna sentimus: medullæ hũani corpis cũ luna crescũt & decrescũt. Pli. quoq; refert sidus lunæ esse qđ
terrã saturet. accedẽsq; corpa ĩpleat. abscẽdensq; inaniat: sanguinẽ ẽt hoĩum cũ lumine eius augeri: ac
minui: lunæ fœmineũ. solis masculũ sidus appellãt. Pecuina & feria. A pecore pecuinũ deriuat: ut
a belua belumũ: unde pecuinæ uoluptates dictæ q̃ nobis cũ beluis cões sunt. Vez iã iã. ppenso sensu
letterisq; pẽsiratis atq; pspectis corrigo inanima. & .n. pclius fuit ex pximo error: ut hæc dictio inania
adulteraret. uerteretur q; in iã iã: est aũt sensus nõ solũ aĩantia. uez ẽt anima carẽtia q̃ inanima dicunt
uegetari Aliq; potestate lunari: scribit Ambro. in quarto exameri luna id id se induere ministeriũ. ĩ qđ
& frater eius: ut illuminet tenebras: foueat semĩa augeat fructus hẽt ẽt pleraq; a fratre distincta. ut quẽ
toto die calor humorẽ terræ siccauerit eũdẽ exiguo tpis nocte ros reponat. nã & ipsa luna larga roris ẽ.
deniq; cũ luna est pnox tũc largior ros fert arua pfundere. Defectu lunæ cõpatiunt elemẽta. pgressu
eius: q̃ fuerint exinanita cumulant. ut aĩantiu cerebrũ & maritimoz humida: siqdẽ pleniores ostreæ
repi ferunt multaq; alia cũ globus lunaris adolescit: hoc idẽ quoq; in arboribus pollet. & plãtis. Quin
ẽt phi prodiderũt. φυτικον. i. naturã plantãdi & augẽdi corpa existere ex globo lunari. Nũc incremẽ Luna alit
tis augeri. Auctores sunt. M Tu. Pli. A. Gel. cæteri. luna adolescẽte ostreaz & cõchaz oĩum corpora au ostrea
geri rursus senescẽte minui. recuscula quoq; musculaz & fibras respõdere numero lunæ exqsiuere di
ligẽtiores arbores cũ luna simul senescẽtes qa tũc exsiccatæ sint. Tẽpestiue cædi putant: hinc Lucilia
nũ illud. luna alit ostrea iplet & echĩos muribus fibras & pecu addit: scitu dignus ẽ ille uersus ex astro
nomicis Mãlii: ad lunæ motũ uariãt aĩalia corpus. Rẽ memorãdã Plutar. refert: q ait luna decedente

cœpe reuirescere & cōgerminare: cōtra aūt inarescere adolescēte. eā cām esse dicūt sacerdotes ægyptii
cur pelusiotæ cœpe nō edāt: q̃a hoc solū oleoꝝ oīum cōtra lunæ icremēta atq; decremēta uices minuē
di & augēdi hab.at cōtrarias. M. Varro p̄cipit dies lunares obseruādos in oī agricolatione, cum alia in
agris faciēda sint potius luna crescēte: q̃ senescēte. q̃dā ecōtrario: in ouibus tonēdis hoc obseruabāt ue
teres: ut decrescēte luna tōderēt. q̃dā qđ annotatu dignū est capillū tōdēt & calui fiūt lunæ decremen
to. Tiberius in capillo tōdēdo seruauit interlunia: mēdose legit̃ ap̄ Plin. in capitolio cōdendo. cū legē
oporteat in capillo tondēdo.

quenter iminui. fato. s. iā meis tot tātisq; cladi
bus saciato: & spē salutis licet tardā submini-
strāte: augustū specimē deæ p̄ntis statui depre
cari: cōfestimq; discussa pigra qete alacer exur
go: meq; p̄tius purificādi studio: marino laua
cro trado septies submerso fluctibus capite q̃
eum nu merū p̄cipue religionis aptissimū: di-
uinus ille pythagoras ꝓdidit: lætus: & alacer
deam præpotentem lachrymoso uultu sic ap-
precabar. Regina cœli: siue tu ceres alma fru-

Speciē salu-
tis: ut legas spē salutis & sensus & uerborum
structura deposcit. Augustū specimē deæ.
Venerabilē & sacrosanctā lunæ effigiē. La-
uacro trado. M. Tu. libro p̄rio de legibus do
cet asp̄sione aquæ labē corpeā tolli & castio
Aqua ab- niā corporis p̄stari: sed cū multū aīus corpe
lui sordes p̄stet obserueturq; ut casta corpa adhibeant̃
noxarū multo est in aīs id seruandū magis, ut casti
aīo & corpe deos adeamus. cōstat ex lectiōe
celeberrimoꝝ scriptoꝝ diis supis sacra fa-
ctuꝝ corpis ablutione purgari. cū uero īferis
litādū est; satis aptū uidet̃ si asp̄sio sola con
tingit. Virgilianus æneas de purifi atione ad
sacra supoꝝ ptinente sic inq̃t: donec me flu-
mine uiuo abluero; at Dido cū sacra diis inferis istituit ait dic corpus ꝓperet; fluuiali sp̄gere lympha. I
ter genera purgationū q̃bus aīæ purgant̃ est: & aqua qđ poeta indicat sic scribēs: aliis sub gurgite ua-
sto infectū eluit̃ scelus. qđ totū copiosæ explicat diuus Augu. li. xxxi. de ciuitate dei. ideo at dixit ma-
rio lauacro; q̃m marina aqua purificat pp̄ igneā portionē: unde & sacerdotes ut docet Proclus Platōi
cus marina aqua in purificationibus utebant̃ catullus quoq; ostēdēs uim purgatoriā inesse aq̃s mari-
Marina nis sextæ inq̃t suscipito Gellii q̃tū nō ultima thetis. Nec genitor nymphaꝝ abluit oceanus. Septies
aqua ī pu- submerso capite. Ex sup̄stitione priscoꝝ q aquā fluuiali quasi purgatoria immergebāt capita iuxta il-
rificatio- lud Persianū. Tyberino in gurgite mergis mane caput bis terq;. & noctē flumine purgas. Iuue. quoq; cō
nibus similiter. Ter matutino tyberi merget̃ & ipsis uorticibus Timidū caput abluet. Cū septenarius nume-
rus sit in rebus oībus & potissimū in religionibus potentissimus scitissime dixit se septies caput fluctī-
bus imersisse. cōsimiliter libro q̃rto regū heliseus ꝓpheta īq̃t leproso uade & lauare septies i iordane:
& recipiet sanitatē caro tua & mūdaberis. Itē Paulo post lauit inq̃t septies in iordane iuxta: sermonē p-
phetæ & mūdatus est. Septenario numero: ut auctor est diuus August. in epistolis uniuersitatis signifi
catio sæpe figurat̃ q̃ ēt ipsi ecclesiæ tribuit̃. pp̄ instar uniuersitatis. Præterea qđ memoratu scituq; di-
gnū est hic numerus hoī cūprimis cōuenit. siq̃dē quaternarius ad corpus ptinet: qđ cōstat ex quatuor
elemētis & q̃tuor qualitatibus afficit̃. Sicca: humida. calida: & frigida: qđ quatuor tp̄ibus administra-
tur. uerno: æstate: autūno: hyeme. Ternarius uero ad aīam ptinet. pp̄ triplicē uim aīæ: q̃ est rōnalis ira
Septenari scibilis cōcupiscibilis. De ui & potētia septenarii numeri scripsi copiose in libello: q inscribit heptalo
us ad ho gos siue septē sapiētes. de septenario numero; q græce dr̃ heptas: sic scribit Martia. in arithmeti. Quid
minem te heptas uenerāda cōmemorē; q̃ q̃ naturæ opa sine fetura & cōtagione cōformas: inter deos tritoniæ
Heptas uirginis uocabulū possedisti. Macro. in primo i somniū scipionis docens septēnariū reꝝ oīum fere no
dū esse: & totius fabricæ dispēsatorē ac dominū refert pythagoricos q̃ternariū & ternariū ex q̃bus se-
ptenarius cōstat inter arcana uenerari: ut ex q̃ternario iurisiurādi Religionē sibi facerent: ut ternario
ad sanctificationes deoꝝ uterent̃: qđ & Aristo. tradit in p̄rio de cœlo. Diuinus pythagoras. De py-
Ipse dixit thagora cū in uulgata sint oīa id tm̄ retulisse suffecerit cū fuisse tāta diuinitate p̄ditum: ut pythagoras
ex eo noīatus credat̃; q̃ nō minus uera apolline pythio loqueret̃: ut ipsius auctoritas: apud i ctatores
fuerit ꝓ rōne: quos ferūt si q̃ affirmarēt in disputādo respondere solitos. αυτοσ εφα: ipse dixit. Diuus
Pythago- Aug. pythagorā miraī & laudibus effert. q̃ regēdæ rei. p. Disciplinā suis auditoribus ultimā tradebat:
rici iā doctis: iā p̄fectis: iā beatis; scribitq; disciplinā Pythagoræ habiā esse uenecabilē ac ꝓpe diuinā. Apd̄
Pythago græ. fit ista distinctio. ut pythagorici uocent̃ q una cū pythagora cōuersabāt̃ pythagorei discipuli py-
rei thagoræ pythagoristæ uitā pythagoræ sectātes. Symbola pythagoræ alibi a nobis fusius explicantur.
Pythago Regina cœli. oro est misticotera ad lunā ex secretariis religiōis theologiæq; priscoꝝ educta: qua de
ristæ am p̄cat̃: ut sibi opituler̃. cuius noīa & numina multiiuga p̄cēset: tanq̃ dea sit una & noia plura: sic. n. ue
deus unus teres solē & lunā pluribus noibus coluere; q̄ oīa ad mysticas cerimonias referunt̃. M. Var. & Aug. duos
oīa plura deos esse. & principalia duo reꝝ esse tradiderūt. cœlū & terrā: q̃bus oīa numina & noīa cōueniūt. Tu
ceres alma. Phi dicūt nō esse nisi unū deū & unā deā: q̃ pro rōne officioꝝ nostroꝝ uariis noibus appel-
lat̃: unde eundē solē eundē liberꝝ. eundē apollinē uocat. Itē lunā eādē cererē appellāt: eandē Dianā eā
dē iunonē; eandē ꝓserpinā & sub aliaꝝ quoq; appellationū uarietate ueneraant̃. qđ secutus poeta ma
ximus pro sole & luna liberꝝ & cererē inuocauit illo uersu. uos o clarissima mūdi lumina labentē cœ-
lo quæ

lo quæ ducitis annũ liber & alma ceres. sup qua re luculẽta extat in saturnalibus explicatio. Alma aũt ab alẽdo. ceres a creãdo dicta. ut grãmatici tradũt. M. V. ceres inq̃t dicta q̃ gerit fruges. hoc idẽ sentit. M. Tulli. in tertio de natura deo₂. fulgẽtius uero nescio qd ĩdictũ nostris seq̃tur ut ceres dicat̃. a χαρα qđ gaudiũ significat. qm̃ ubi lenitudo frugũ sit. gaudia superhabũdent necesse est: Alma bono epitheto dicta ab alẽdo ut Seruius interpretat̃. lucẽ almã interpretat̃ apud Vir. Donatus illustrẽ & clarã. Idẽ almũ diẽ exponit pro Tranq̃llo. Parẽs originalis. Genitrix primigenia: & prima. Repertu inuentiones. Miti cõmostrata cibo. Plinius in. vii. ceres prima inuenit frumenta. cũ ante glãde uescerent̃. Ante Pliniũ. Ouidius. quoq; cecinerat. Mutauit glandes utiliore cibo. Idẽ in serio opere prima dedit leges cereris sunt oĩa munus. Nil totius raptu proserpinæ nil celebratius cerere & cerealibus: sunt autẽ cerealias dies festus cerere dicatus. Miti cibo. Mitiore urbanioreq;. Eleusinã glebã Athenienses cererẽ præcæteris coluerũt tũ. sacrificiis amplissimis. tũ eleusinis mysteriis quæ ut scribit Diodorus antiq̃tate castimoniaq; apud oẽs hoĩes sunt celebratissima. Stra. quoq; eleusin inq̃t

Ceres inuenit fruges

Eleusina mysteria

gũ parens originalis: quæ reptu lætata filiæ: uetustæ glandis ferino remoto pabulo miti cõmonstrata cibo: nunc eleusiniam glebam pcolis: seu tu cœlestis uẽus: quæ primis rerum exordiis: sexuum diuersitatem generato amore sociasti: & æterna sobole humano genere propagato nunc circunfluo paphi sacrario coleris: seu phœbi soror. quę partu ferarum medelis lenientibus recreato populos tãtos educasti: preclarisq; nunc ueneraris delubris ephesi: seu nocturnis ululatibus horrenda proser

curiositas numenii

urbs est in attica: ubi eleusinæ cereris templũ extat: & fanũ mysticũ: qđ ictinus extruxit turbæ theatralis capacissimũ. Olim Numenius inter philosophos occulto₂ curiosior offensam numinũ cõtraxit: qđ elusina sacra interpretãdo uulgauisset. Somniauit. n. se uidere ipsas eleusinas deas habitu meretricio ante apertũ lupanar prostrãtes: qđ eũ admirari uideret̃ iratæ respẽderunt ab ipso se adyto' pudicitiæ suæ ui abstractas & passim adeũtibus prostitutas. Ex hoc somnio admonitus est cerimonias deo₂ minime inuulgãdas esse. Augu. in. vii. in cereris inq̃t sacris prædicat̃ illa eleusina: quæ apud Athenienses nobilissima fuerũt. Ob hæc mysteria ab Oui. dicit̃ cerealis eleusis. prouerbiũ est græcũ αττικοι τελευσινια de his quæ hoĩes faciũt sibi ipsis: nec cõicãt cũ aliis. Primis re₂ exordiis. Sublata uenere orbis iacebit cuncta squalebũt desolata. mũdũ ipsum facies inabilis cõtristabit. Veneris beneficio diuersi sexus copulant̃. Animãtia perẽniter propagant̃ hoĩes singulatim mortales uniuerso tñ genere. sufficiendaq; uicissim prole perpetui fiũt & immortales. Itaq; Lucretius merito sic exorsus est poema philosophicũ Aeneadũ genitrix hoium diuũq; uoluptas. Alma uenus per te: qm̃ genus omne animatũ cõcipit: uisitq; exortũ lumina solis. Et qm̃ incidimus in mentionẽ Lucretii. illud est notabile Lucretius nõ fecisse initiũ suo₂ libro₂. ab hoc principio. qđ oẽs cõcinũt qđ uulgo legit̃. sed cũ scripsisset unũ & xx. uolumina sic cœpisse. Aetheris & terræ genitabile quærere tẽpus. hoc tradit. M. Varro. cuius auctoritate cõmonitus existimo istos libros Lucretii q̃ circũferunt̃ esse non integrũ opus. sed partem operis legitimi: quo unus & uiginti libri cõtinebant̃. Venus aũt hæc luna est: quæ mortaliũ corpo₂ teste Macrobio & auctor est & cõditrix: quã ætheriã terrã physici uocauerũt & habitatores eius lunares populos nuncuparũt. Philocorus quoq; in arhide affirmat uenerẽ esse Lunã: & ei sacrificiũ facere uiros cũ ueste muliebri. mulieres cũ uirili. q̃ eadẽ & mas existimet̃ & fœmina. Diuus Augu. in septimo. Eandẽ inq̃t uenerẽ esse & Lunã uolunt. Paphi sacrario coleris. Venerẽ apud paphios coli. unde & ipsa paphie noiat̃. nullus ignorat: q̃ uel illud tm̃ celebratissimum audiuerit. o uenus regina gnidi paphiq;. Pli. & Strabo tradũt in insula cypro fuisse urbes paphon & palepaphõ. quasi uetustã paphõ. Vbi antiquũ ueneris paphiæ templũ spectabat̃. circũfluo aũt dixit alludens ad insulæ sitũ quæ mari circũflua est. Partu fera₂. Sententia parũ cõgruens lunæ siue lucinæ potestati. ut partus ferarũ recreare dicat̃: cum hoĩum causa magis q̃ fera₂ mystica eius cerimonia instituta esse uideant̃. Quod circa uerior lectio erit & eruditior: si legas partu feta₂: ut ad feras fœminas. hoc est eas. quæ enixiæ sunt referat̃: fetæ. n. absoluto uocabulo dicunt̃ puerperæ: & quæ iam partu exoneratæ sunt. Ita erudito₂ schola. Ita Plinius noster loq̃tur. Interdũ quoq; fœtum diei plenũ & grauidũ quis ignorat? Cui ignotũ non sit illud maronianum oĩbus nocissimũ: loca fœta furẽtibus austris. Lunã aũt quæ & iuno lucina dicta est: ducẽ esse nascentiũ & partubus mulierum fauere. & a parientibus inuocari scribunt oẽs: & hoc uidisse antiquos apparet: ex quo₂ instituto mulieres potissimũ supercilia sua huic deæ attribuerũt: hic. n. maxime debuit collocari iuno lucina. ubi ab diis lux datur oculis. ob hoc noie quoq; mystico ilithya inuocatur a parturientibus Orati. in carmine seculari ad lunã. Rite maturos aperire partus lenis ilithya tuere matres siue tu lucina probas uocari seu genitalis. Veneraris. Coleris in passiua significatione: itidem a Virgilio dictũ est uenerata sacerdos. Delubris ephesi. Templũ dianæ ephesiæ tantæ fuit magnificentiæ atq; admirationis. apud priscos ut inter septem miracula numeraret̃: ducentis uiginti annis cõstat id factũ esse a tota asia. Colũnæ centũ uiginti septem a singulis regibus factæ sexaginta pedum altitudine. ex his triginta sex celatæ simulachrũ ipsius deæ. Cæteri ex hebeno esse tradunt Mucianus uero uitigi

Prouerbium attici eleusinia.

priciprũ lucretii aliud q̃ id uulgatũ

Aetheria terra

Paphia uenus

Fœtæ

Ilithy

Delubrũ dianæ ephesiæ

Septem miracula mundi

neum.& nunq̃ mutatum septies restituto templo. Cætera eius operis ornamẽta tanta fuerũt. ut pluri
um librorũ instar obtineant. Et quõ mentio incidit de septẽ mundi miraculis. uideor facturus operæ p̃
cium si ea hoc in loco percenseam. Sunt autẽ hæc templum dianæ ephesiæ: mausoleũ. hoc est mausoli
sepulchrũ: colossus solis apud rhodios. Iouis olimpici simulachrum. quod phidias fecit ex ebore. Mu
ri Babilonis: quos semyramis regina constituit: Pyramides in ægypto: & domus cyri medorum regis:
quã memnon arte prodiga illigatis auro lapidibus fabricauit non me præterit uarietatem esse in q̃buſ
dam apud quosdam: sed ĩ præsentia se
cutus cũ cassiodorũ: hæc quæ diximus
septem miracula precelentẽ. Horren
Noctiluca da proserpina. M. Varro luna inq̃t q̃ so
Diana la lucet noctu: eadem dicta noctiluca.
Proserpia Quidam dianam uocãt. quasi diuianã.
Hecate q̃ in altitudinem & latitudinem simul
eat Proserpinã quoq; appellant: q̃ hæc

pina. triformi facie laruales impetus comprimens
terræque claustra cohibẽs lucos diuersos ierrãs:
uario cultu ꝓpitiaris: ista luce fœminea cõlustrãs
cũcta mœnia: & nudis ignibus nutriẽs leta semia.

ut serpens modo in dextram modo in sinistram partem late mouetur. serpere enim: & proserpere idẽ
dicebant. Fulgentius non insite proserpinam inq̃t: quasi segetem uoluerunt; id est terram radicibus ꝓ
serpentem: & hecate græce dicitur. hecato .i. n. græce centum sunt: & ideo hoc illi nomen iponunt. quia
centumplicatum ceres proferat fructum. Nocturnis autem ululatibus. Ideo horrendam dixit. quia sa
cra proserpinæ erant nocturna. & noctu cum ululatibus colebatur. Quod & poeta docet illo uersu. no
cturnis hecate triuiis ululata per urbes eandem. n. esse proserpinam: & hecatem: & dianam: & cererem
& lunam nouimus. Cur ululatibus coleretur. per triuia: & quadriuia rationem tradunt. ad representã
dam. i. cereris imitationem: quæ raptam proserpinam in triuiis clamore requirebat. Romæ quoq; ĩ lu
dis secularibus trinoctia sacra celebrantur in honorem plutonis: & proserpinæ. Diagondas Thebanus
omnia nocturna sacra: apud græcos lege perpetua sustulit. Aristophanes quoq; archeæ comediæ condi
tor nocturnas per uigilationes amaritudĩe perstringit. Seueritas Romana bacchanalia: & nocturna sa
cra dẽnauit. cum sub homine religionis stupra puerorum fœminarumq; promiscua: & corruptele om
nis generis fieri cœpissent. Triformi facie. Triuiam tergeminam triformem diuam dici proserpinã:
Nocturna lectiõe poetica compertum est; tãquam luna in cœlo. Diana in terris. proserpina apud inferos sit Vir
sacra su gilius Tergeminamq; hecatem tria uirginis ora dianæ. Orpheus innuit; ideo triplicem tergeminamq;
blata diuã nuncupari; quoniam tribus capitibus figuretur equino canino & humano. Laruales impetus.
Trifor Cum proserpia sit dea manium; merito in eius potestate est impetus lauarum: & omnia noctium occur
mis sacula comprimere: & omnia umbrarum nocturnarum terriculamẽta cohibere. ne laruatos faciãt ho
Laruæ mines atq; lymphaticos. Iam sæpe dictum est. laruas perhiberi animas mortalium exutas corpore se ꝓ
Maniæ pter aduersa uitæ merita deprauantur. easdem manias dici; docet Martianus. Lucos diuersos. Diana
in lucis uim propriam exerit: sicut in cœlo luna. Virgilius in. vi. Iam subeunt triuiæ lucos. Propicia
ris. Placans coleris. Vario cultu. Quelibet natio suos ritus; & cultus cerimoniarum prope habet pe
culiares. Romani Liuio teste omnem disciplinam sacrificandi; præter quã more Romano abole uere
iudicantes nihil æque dissoluendæ religionis esse; q̃ ubi non patrio; sed externo ritu sacrificaretur. ꝓ
uerbium est græcum νομοσ και χωνα. quo significatur singulas gentes propriis legibus uti tam in admi
nistratione Rei. Pub. q̃ in cultu cerimoniarum; & ut exempla præteream quæ sunt innumera aurium
fastidio parcens; unum tantum ad præsens commemorabo. de lindiis qui Herculem nouo cultu; & ri
tu colunt; uidelicet cũ conuiciis. & maledictis. Quod si alicui inter solemnes ritus; uel imprudenti ex
Hercules ciderit bonum uerbum sacra herculanea habent pro uiolatis. Vnde prouerbium. græcorum in notuit
colitur cũ ἀνδριον τινυσιεν. uerum hæc non tam sacra dicenda sunt q̃ sacrilegia. Luce fœminea. Lux solis ma
conuitiis scula & sidus masculum. lux lunæ fœminea & sidus fœmineum. Plinius in secundo solis esse masculũ
sidus accipimus: e contrario ferunt lunæ fœmineum. ac molle sidus atq; nocturnum soluere humorẽ
& trahere non auferre. Illud notabile; quod doctissimi memoriæ prodiderũt. & carreni præcipue ob
Lunus seruant; ut qui lunam fœmineo nomine ac sexu putauerit nuncupandam is addictus mulieribus sem
deus per inseruiat; q̃ uero marem deum esse crediderit. is dominetur uxori: neq; ullas muliebres patiatur i
Arsenothe sidias. Vnde ægyptii quamuis lunam deam; ut fœminam dicant; tamen mysticæ deum dicũt. Parthi
les quoq; lunum deum nomine masculino & sexu colebant. nec id sine causa: nam prisci deos omnis ἀρσε
νοθηλεασ esse crediderunt. quasi dicas masculofœminos. tanquam utriusq; sexus participationem nu
mina habeant; proinde caluus pollentem deum uenerem sanctissime nominauit: & a Virgilio dictũ
Descendo ac ducente deo flammam inter & hostes expedior. Item nec dextræ erranti deus absu t. nam
illic uenus; hic iuno intelligitur. Diximus quoq; paulo ante ex auctoritate philocori uiros sacrificiũ
fecisse lunæ quam: & uenerem esse credebant cum ueste muliebri mulieres cum uirili q̃ eadẽ: & mas
Spiritus existimetur & fœmina. Tradit Diuus Hieronymus in diuinis; neq; sexum: neq; genus esse spectandũ:
sanctus .f. siquidẽ a nostris spiritus sanctus masculino genere dr̃. a græcis neutro ab hebreis fœminino. Nudis
g. apud he ignibus. Nitidior lectio udis ignibus. in luna. n. ignes nõ sunt torrẽtes; & ignei: ut i sole sed humentes; &
breos diluti: ut pote quæ alienum fulgorem mutuetur: cunctaque humifico spiritu laxet; temperamento
autem humoris: & caloris semina nutriuntur.

Solis ambagibus. Luna solis discipula obseq̃t cursibus fraternis & ꝓut accedit ad solẽ uel recedit a sole crescens aut senecẽs dispensat lumẽ q̃d optimo epitheto appellat incertũ: cum semper in incremẽto sit aut decremento. & sic semp instabile. Clamat pythagoras apud Ouidiũ nec par aut eadẽ nocturne forma dianæ esse pōt usq̃ semperq̃ hodierna sequente si crescit minor est maior si cõtrahit orbem ex mystico lunæ mutabilis exẽplo admonet nos Ambrosius in exhæro nihil rex humanax esse. posse q̃d nõ alqn resoluat. Vnde scriptura ait stultus ut luna mutat: Vex illa nõ spõte mutat. Tu uero sponte mutaris. ob hoc uident nobiles Romani lunulas in calceis gestasse. ut non nimis se extollerent indulgẽtia fortunæ fauẽtis sed admonerẽtur instabilitatis rex humanax exẽplo lunæ: q̃ mõ clarissima pnitet orbe pleno. mõ oi splendore uiduata gracilescit & ad nihilũ redit.

Mutabilitas lunæ

Lunæ in calceis

& solis ambagibus dispensas icerta lumĩa: quoquo noĩe quoquo ritu: q̃q̃ facie: te fas ẽ iuocar: tu meis iã nũc extremis erũnis subsiste: tu fortunã colapsã affirmatu sæuis exãclatis casibus pausam paceq̃ tribue: sit satis laborx sit satis piculox depelle quadrupedis dirã faciẽ: redde me conspectui meox: redde me meo Lucio. Ac si q̃d offensum numẽ icxorabili me sæuitia pmit mori saltẽ liceat: si nõ licet uiuere ad istũ modũ fusis pcibus: & adstructis lamẽtationibus: rursus mihi marcentẽ aium: in eodẽ illo cubili sopor circũfusus oppssit: necdũ satis cõpsserã & ecce pelago medio uenerãdos dius ẽt uultus attollẽs emergit diuina facies. At de hic paulatim toto corpore piculũ simulacrũ excusso pelago añ me constitisse uisum est. Eius mũ ãdã spẽm ad uos ẽt referre cõnitar: si tñ mihi differẽdi tribuerit facultatẽ paupertas oris hũani: uel ipsum numẽ eius dapsilẽ copiã eloquutilis facũdiæ subministrauerit. Iã primũ crines uberrimi ꝓlyxiq̃ & sensim intorti p diuĩa colla

Luna auctore Macrobio dispensationibus septenarus luminis sui uices sempiterna lege uariando dispõit. Primis septẽ diebus dimidiata semiorbẽ oñdit: græcoq̃ sermõe dichomẽis & dichotomos uocat q̃ si diuidua. Secũdis orbẽ totũ cõplet: fitq̃ plenilumũ: q̃d græci πανσέληνον uocant. Tertius dichotomos rursus efficit. Quarti fit coitus lunæ cũ sole q̃d interlunũ uocãt & silẽtẽ lunã & intermenstruã. græce synodos dr̃ hĩc discas synodicã radiationẽ dice frequenter a firmico mñno ãphicyrtos ẽt noĩat utriq̃ pminẽtibus gibbis ut docet Marcellinus. pterea utrũ hẽbat ꝓpriũ splẽdorẽ an notho lumine luceat scrutatores rex celestiũ uarias opiniones ꝓdiderũt. Subsisto. Succure subueni opitulare. Affirma. Melius ẽst offirma. i. stabilito fulcitoq̃ & firmam reddito: ne me deinceps sua mutabilitate cõcutiat. Pausam. Cessationem & quietẽ. Meo lucio. Mihi ipsi & humanæ figuræ. hoc dicit reforma me in pristinũ Apule.

Dicho mos

Interluniũ Lũa silẽs Synodus Amphicyrtos

Mori liceat. Malo inq̃t mori q̃ degere uitã iumentoriã & ꝓrsus Asinalẽ. Marcentẽ aium. Sonulẽtũ torpentem nec dum cusso torpore expgefactũ. sic & Fulgentius dixit marcẽcia langore somni lumina. marcentes uuæ dicuntur Martiali. uina marcida Papinio: bacchi quoq̃ epitheton ẽ ut marcidus dicat ꝓ ebrius & lassus. q̃d q̃ molles efficit ut interpretat lutatius Statii interps. Compsserã. Lege cõpresserã uix inquit cœperã oculos comprimere & cõniuere: q̃d adormitãte fieri solet. Pelago medio. Hoc ex uulgati opinione nec non poetica dictum qua credit lunã & solem exorientes emergere de pelago & in pelagus occidentes cadere tunc ut inquit possidonius fit ingens strepitus & stridor. tanq̃ sole in ꝓfundum cadente pelagus efferuescat. Hoc signat papinius in siluula cũ ait. Quæ ꝓnos hyperionis meatus summis oceani uides in undis; Stridorẽq̃ rotæ cadentis audis. Perlucidum simulachrum. Corpora demonũ ex purissimo aeris liquidoq̃ elemento coalita nemini hominum temere uisibilia. nisi diuinitus spẽm sui offerãt: filis texta sunt splendidis. & usq̃ adeo tenuibus: ut radios oĩs nr̃i tuoris & raritate transmittãt: & splendore reuerberent & subtilitate frustrentur: hinc illa homerica Mineruã cohibendo achilli interueniens. Soli cõspicua est aliox nemo tuet: hinc illa uirgiliana iuturna fratri turno auxiliabunda ĩmediis militibus cõuersat. miscetq̃ uiris nec cernit ulli. Pauptas oris hũani. dixit Lucre. patrii sermonis egestas. Dapsilẽ copiã. Largam eloquẽtiæ ubertatẽ. græce δαψίλεια dr̃ largitas & opulentia δαψιλής abundans & copiosius qua dictione & nr̃i usitati sunt. plautus i aulularia. Dotes dapsiles nihil moror. Suetonius de uespasiano cõuiuabat assidue ac dapsile hoc est abundanter & laute. A columella uitis dr̃ dapsilis musto q̃ abũdãtia uini exuberat: ille quoq̃ scriptor: q̃ cato qa de moribus differit inscribit ĩter minutulos auctores primi nois decẽter dixit interdũ dapsilis esto. Lucilius igĩt inuitauit dapsilius se ꝓ largius & copiosius. Suidas refert hæc. δαψιλεῖ, πολυτελεῖ. δαψιλέστατος πολυτελέστατος. Iam primũ crines uberrimi. Lunæ est luculẽta mysticaq̃ descriptio ex instituto scriptox q̃bus mos est ꝓpe peculiariter deũ uel deã q̃uẽpiã accurius describere. Sic fulgentius musas describit: hic nr̃ lunæ añ oĩa dat capillũ densum: & ꝓlixã comã per colla defluẽtẽ q̃a uenus ẽ: q̃ sine ornatu pene erit iuenusta. q̃d & referri pōt ad radios lunares. uex cum hæc mystico tera sint nõ dñt ut inq̃t Lucianus in libro de Dea Siria dici sine sacerdotibus & ꝓpheris.

Corpora demonũ aerie

Dapsilis

Dapsilius

Mysticæ nõ sine sacerdotibus

passiue dispersi. molliter defluebant. Corona multiformis: uariis floribus sublimen distrinxerat uerticem. cuius media quidem sup frontem planam rotunditas in modum speculi: uel immo argumẽtum lunæ candidum lumen emicabat dextra leuaq; sulcis insurgentium uiperaꝝ: cohibita spicis ẽt cerealibus de sup porrectis: multicolor bisso tenui ptexta nunc albo candoꝛ lucida: nũc croceo floꝛ lutea nũc roseo rubore flammida: & quæ longe longeq; etiã meum confutabat obtutum; palla nigerrima splendescens atro nitore quæ circuncirca remeans: & sub dextrum latus ad humerum leuum recurrens:

Passiue. passim & incondite passiua libido dr̃ Firmico materno pro publica promiscuaq;. Corona multiformis. Simplex sensus & historicus patet mystico intellectu signari ur̃ multiplex lũæ effigies
Hecate quæ nunq̃ postridie eadẽ forma lucet qua illuxit pridie. hinc existimat Eusebiu. in præparatione euan
Coronæ gelia dici ecatem pp uarias. s. figuras quas quotidie nouas repræsentat; põt & referri ad uirtutem lunæ
circa lunã multiformẽ atq; multiplicẽ ul ẽt ,phibet intelligi de coronisq̃ multifariæ circa lunam cõspiciunt̃. M.
Var. & Pli. prodiderunt si luna coronã circa se habebit & eam sinceram nõ añ plenilunium hyemẽ esse
metuendã. si gemini orbes lunã cinxerint significari maioꝛ ẽ tẽpestatẽ. si plena luna circa se habebit orbẽ ex qua parte is maxime splẽdebit. ex ea uentũ õndet Pli. quoq; in secundo sic inquit existunt eædẽ coroñæ circa lunã & circa nobilia astra. Aristoteles in meteoris & cæ
Halo teri græci. halo nuncupãt. quã nr̃i modo circulũ. mõ coronã interp̃tant̃. Seneca in p̃rio questionũ hunc inquit græci halo uocãt quẽ nos dicere coronã aptissime possumus. Plana rotũditas hoc ad pleniluniũ ut ẽ referendũ. Can
Colores planetaꝝ didum lumẽ. Suus cuiq; plãetarum color ẽ Saturno cãdidus. ioui clarus marti igneus lucifero candens uespri refulgens. Mercurio radias lunæ blãdus. Soli cũ orit̃ ardens postea radians. Sulcis insurgentium uiperarum. iam dictũ est lunã esse proserpinã. esse cererẽ ẽẽ ut ita dixerim oĩa proinde illi assignãtur ea quæ ptinent ad agricolationẽ cerealẽ: in qua sulci interdũ tortuosi uiperas imitantur in arando magnopere seruandum est Catonis oraculum. sulco uario ne ares. Arator auctore plinio nisi i curuus p̃uaricat̃ idem ait oẽ aruum rectis sulcis mox & obliqs subigi debet & põt & hoc cõmodissime referri ad angues qbus frenatis curruq; remotis ceres dea sulcauit cœlũ. & p aera uecta ẽ. Oui. Geminos Dea fertilis angues curribus admouit frenisq; cohercuit ora: & mediũ cœli. terræq; p aera uecta ẽ
ego potius opinor sulcos uiperaꝝ ptinere ad iter lunæ flexuosum: qualis est draconum meatus. Bis
Bissum so tenui. erat inquit luna induta ueste bissina multi colori. bissum autem linum uocamus. Pli. in. xyiii. lino bissino secundam bonitatis & principatus palmam dat mulierũ maxime deliciis: cuiu stipula qua ternis denariis uendebatur. i exodo præcipit dñs decem cortinas fieri de bisso retorta; & hyacinto ac purpura coco bis tincto uariata ope pulmario. ad tabernaculi operimentum. Iosephus libro tertio antiquitatum. item in. yi. belli iudaici subtiliter scribit hos quattuor colores ex qbus cortinæ contextæ erãt designare naturam elementorum. Coccũ. n. ignem imitat̃. purpura mare significat. hyacinthus aeris est
Coccum purpura Hiacynthus idicium. bissum uero terrã declarat eo q̃ linu orit̃ ex terra p̃terea sacerdotes ad altare accedentes ueste bissina amicti erant põtifex quoq; caput tegebat bissina thyara de quibus oĩbus p̃ter iosephum copiosissime apud nostros scripsit Diuus Hieronymus in libello ad fabiolam de ueste sacerdotali: est p̃terea bissum color purpureus. unde bission dicunt græci uestimentum βυσσω βεβαμμενον. i. bisso tinctum ut docet suidas in etymologico bessini mentionẽ & Pli. facit. ix. Albo candore lucida. ex causa physica multicolor uestis lunæ tribuitur. ut & candido & croceo & rubenti colore contexta merito dicatur: namq; luna uario mutabiliq; colore speciem sui subinde uariat: neq; id sine præsagiis tempesta-
præsagia lunæ tum. si quidem rubicunda uentos. nigra pluuias. puro nitore splendens serenitatem portendere credit̃ hic illa Virgiliana pronostica. at si uirginem suffuderit ore ruborem uentus erit uento semper rubet aurea phoebe. Confutabat obtutum. perturbabat aciem oculorum meorum & quasi præstrĩgebat.
Palla nigerrima. notissimum est pallam dici uestem matronalem & honeste mulieris uestimentum cuius Ora. Virg. plautus omnes meminere. ideo autem pallam nigerrimam lunæ assignare uidetur: qa eam ex partem proprii candoris totam esse & alienæ lucis indigam multi crediderunt. Berosus uero sideralis scientiæ consultissimus lunam professus est pilam esse ex dimidia parte candentem: reliquã cerulei coloris; eamq; cum ad perpẽdiculum & normaliter sibi subiecta sit obscuram uideri & nigram ut nigerrima palla referatur. uel ad colorem lunæ proprium. uel ad defectus & quando in coitu solis
Color lunæ obscuratur. Quidam lunam denso corpore esse. alii leui ceu quodam speculo & solis impetu recipere splendorem arbitrantur. Atro nitore. Decenter dixit atro nitore cum nitor quidam ex nigro colore refulgeat. Apelles atramento absoluta opera illinere solebat ita tenui: ut id ipsum repercussu claritates oculorum excitaret. Ad humerum leuum recurrens. Vr̃ signare habitum gabinum de quo Vir. ipse
Cinctus gabinus quirinali trabea cinctuq; gabino. est aũt gabinus cinctus toga in tergum reiecta ut una eius lacinia a tergo reuocata hominem cingat: quo uestimenti genere utebatur consul bella inducturus.

Vmbonis uice. Vmbonem eē mediā clipei partē eminentiorē & ꝓ scuto interdū accipi docēt gram- Vmbo.
matici & sciunt oēs. papinius iā clipeus clipeis umbone repellit̃ umbo. Sensus est Apuleiāus uestē recur
rentē ad humeꝝ sinistrū representasse uicem umbōis: & sicuti sicut sæpe palliū sinistræ inuolutū ē ꝓ
clypeo apud persiū candidus umbo non accipi debet pro clypeo: ut īrurioſi & male litterati opināt̃ur:
sed pro ueste qua adolescentuli die tyrocinii induebant̃: quā M. T. & Pli. togam puram a candore nun- Locus psii
cupant: cuius & Sidonius fecit mentionem. Contabulatione. Sicut contabulationes sunt in domici- Contabu-

umbonis uicem deiecta pte laciniæ multiplici cōta
bulatione depēdula. Ad ultimas oras: nodulis fim-
briarum decoriter confluctuabat: per intextā extre
mitatem: & in ipsa eius planicie stellæ dispersæ coru
scabāt. earumq; media semestris luna flammeos spi
rabat ignes q̄q̄ tñ insignis illius pallæ pfluebat am-
bitus indiuiduo nexu corōa: totis floribus: totisq;
constructa pomis: adherebat iam gestamina: longe
diuersa: nam dextra quidem ferebat ærcū crepitacu
lum: cuius per angustiam laminam in modum bal-
tei recuruatam: traiectæ mediæ paucæ uirgulæ cri-
spāte brachio trigēinos iact⁹ reddebāt argutū sonū

lio & tabulatis. pluribus tecta consur- lationes
gunt. ita in uestibus maxime fœmineis Contabu-
contabulationes quædā extare uisunt̃ latio
quasi gradatim sese dilatātes. Quidam Tubuli
codices hn̄t contubulatione: quod non
displicet: est. n. contubulatio dicta a tu
bis siue tubulis: quasi rūiditas orbicu-
lata per uestē ducta instar tubuloꝝ. q-
bus aquæ ductus extruunt̃ q ut Victru
uius & Pli. docent ex una parte lingula
ti esse dn̄t: ut alius in aliū inire cōucti-
req; possint cōmissuris pyxidatis; mul-
toq; salubrior est aqua ex tubulis ficti-
libus ducta q̄ p fistulas plumbeas iter
uestes pontificis apud priscos erat indu
mentum rotundū. ex quo fimbriæ pen
debant alternis aurea tintinabula ma-
laq; granata sustinētes tintinabulis qui-
dem tonitrua: malis uero fulgura designantibus. Gregorius in pastorali quod & D. xliii. proditum est
Tropologice interpretatus per tintinabula significari sonū prædicatiōis in sacerdote eē dedere ꝓ mala
punica fidei unitatē designari in qbus uno exterius cortice multa īterius grana muniātur. Oras extre Tintina-
mitates uestimenti & fimbrias sine aspiratione scribendū est. Intextā. Orulis obuiā & aptā pōt legi in bula in
textam. Stellæ coruscabāt. Stellis distinctā uariegatāq; uestē fuisse designat. hæc legens uideor legere ueste
descriptiones uestiū sacerdotaliū hebraicarū. inter quas una nobilitat̃ intextu gēmaꝝ. & in duodeci la Mala pu
pides i q̄tuor ptes terni diuisi ueste inclusi spectabant̃: pferētes scripta tribuū i dacaæ gētis noīa Lucia. nica
quoq; in descriptione cultus deæ syriæ & simulachri opiosus est cuius emulator est noster lucius. Se
mestris luna. Non a numero sex mensiū semestris hic dr̄ luna: ut ego sentio: sed a semimēse q̄do fere in Semestris,
dimediatis mensibus plena splēdicat & cūcta collustrat: unde idus uocabulo tusco appellant iouis fi- lūa ideus
duciā: q dies fere īplenilunio & medio mense fieri solet. &. n. fiducia iouis ē luna cūcta illustrāte. Per
fluebat. Vestis laxior quasi undatio fluctuat & pfluit. Indiuiduo nexu. Vr̄ sigñare coronā hāc fuisse ī
extremo pallæ ambitu cōstructā floribus & pomis ad degnanda cereris fœcūditatē: & frugū ubertatē
ex qua primo flores mox poma ꝓueniāt. Dextra ferebat crepitaculum. Lucia. simularū deæ descri Descri
bens est inquit iuno dea. habet āt aliquid & palladis & ueneris: & lunæ & rheæ: & dianæ. & nemesios: & ptio deæ
p̄carum manu qdem altera q. stat sceptrum altera āt fusum in capite radios fert & turri & cestō. lucius ex luciāo,
uero nr̄ dicit in manu dextera lunæ fuisse crepitaculū æneū: ut p hoc oñdat ritum priscoꝝ qui crepitu Crepita
æramentoꝝ dissono lunæ laborāti auxiliabāt̃. cuius rei pter poetas liuius quoq; & Plin. meminere: uel culum
ut p crepitaculū declarat lunā tinnitu quodā & sonitu in cœlo moueri assi dua uertigine. De musico
mundi concentu & syderum tinnitu plato & platonici oēs scribūt: Asserentes armoniā eē i cœlo. Quod
Aristoteles & Aristotelici alacriter inficiantur. sed cum lucius noster sit platonicus potuit uideri sub
hoc inuolucro intellexisse. tinnitū lunarem mundanumq; concentum. Cæterum cum cōmentatoris
officium sit uarias interpretationes afferre & non solum quid sibi sed quid & aliis uideatur ostendere
dexi opiniones aliorum super hac re mysticas: quas qui uolet sequi possit. Ego uero existimo per crepi
taculum hoc significari sistrum: quod isis dea egyptiorum gestat in dextra. isidem autem & lunam eē
eandem docent auctores & paulo mox apte demonstrat lucius noster. ioāt isidi siuæ lunæ sistrum qd' Sistrum
crepitaculum sanabile est assignat̃: ut nili incrementa significent̃: quod & seruius grammaticus uelut isidis
in transcursu indicat enarrans illud Virgilianū ex. viii. ænei dos regina in mediis patrio uocat agmina
sistro præterea in sacris isidis ut auctor est Herodotus mulieres crepitacula tenentes plaudunt uiri ti-
biis canunt. De crepitaculis puerilibus Martialis & Quintilianus. a crepitu & sonitu inditum nomen.

Paucæ ungulæ. Quidam leguntur undulæ. quidam uirgulæ quæ lectio magis quadrat cum in crepita
culo sint uirgulæ: quæ agitatu brachii crispantis resonabant; crispante dixit brachio pro uibrāte agitā-
te reciprocante: ut Virg. bina manu lato crispans hastilia ferro. Tergeminos iactus. Verba ita ordinā
da sunt uirgulæ crepitaculi reddebāt argutum sonum brachio crispante tergeminos iactus dum eni
brachium crispat agitatq; iactus triplices resonabant uirgulæ sonoro concentu.

Cymbiũ Leuæ cymbiũ. in sinistra ferebat poculũ. qđ cymbiũ uocăt pcerũ ac cymbæ naui simile unde & no-
Cissim mẽ. Auctores Seruius: Macrobius cæteri. Fueruntq́ cymbium a cissimbio per syncopam dictũ existia-
bium uerint. cissimbiũ uero uolunt esse poculũ ligneũ ex hedera quæ græce dr̃ κισσος homerus hoc pocu-
lũ cyclopi ab ulysse datũ memorat mystice cymbiũ lunæ ascribi credit̃ ad fluorẽ aquarũ significãdũ
quas humifica lunæ uis identidẽ refundit; uel ego opinor hoc totũ referẽdũ eẽ ad isidẽ: quæ eadem:
Situla & luna est; cuius sinistra fert cymbiũ; quod quidẽ situlã appellăt. ex mysticis ægyptiorũ cerimoniis ad flu-
entiã lacunarũ & inundationẽ nili signi-
ficandum. Quidam hoc referendũ cen-
sent ad isidis nauigium de quo paulo
mox plura. Ansulæ. cimbium ansatũ
uas fuisse significat tale fuit & carchesiũ
quod ut eruditi describunt procerum:
erat compressum circa mediam partẽ
ansatũ mediocriter ansis a summo ad i-
mũ pertinguentibus festiuiter a Plau-
to & decẽter dictũ: qs hic ansatis ambu-
Ansatus lat: de eo q manibus quasi alis magnifice
homo subnixis & gloriosæ inflexis ambulabat.

**leuæ uero cymbium: dependebat aureum: cu-
ius ansulæ: qua parte conspicua ẽ insurgebat aspis
caput extollens arduum; ceruicibus late tumescen-
tibus. pedes ambrosios tegebant soleum: palmæ ui-
ctricis foliis intextæ. Talis ac tanta spirans arabiæ
fœlicia germina diuina me uoce dignata est. En ad-
sum tuis cõmota luci præcibus rerũ natura parens:**

Serpens Insurgebat aspis i põpa isidis ouiana serpens quoq; describi-
mystica tur illo uersu plenaq; somniferis serpens peregrina ueneris. Euse. in. ii. pparatõis euangelicæ in mysteriis
priscorũ draconẽ i spirã conuolutũ adhiberi refert; qm̃ Iupiter draco factus concubuit cũ pherepha-
te cereris filia: hec ăt ois rõ sacrilicalis ad eandẽ deã refert: q una est multiiugis noibus celebrata præ-
terea aspida ægyptiacam serpentem autumant conuenire deæ egyptiæ cerimoniis. Ceruicibus tume-
scentibus. Colla aspidum ueneno tumescere auctor est Pli. quarum ictus irremediabilis est præter q̃
si confesti partes contactæ amputent̃: alibi annotauimus: quẽadmodũ aspis habet internecinum bellũ
cũ ichneumone: q ubi pluribus se coriis ex limo loricauit i dimicationem pergit; i ea caudam attollẽs
ictus irritos aduersus excipit. donec obliquo capite speculatus iuadat i fauces. De hoc intellexit Luca-
nus illo uersu aspidas ut pharia cauda solertior hostis ludit & iratas icerta prouocat umbra. pedes am-
brosios. Diuinos & imortales. necnon unguenti liquore delibutos. Palmæ foliis itextæ. Lunæ simu-
Ichneu lachro: quæ & isis est conueniunt calciamenta ex palmaceis foliis intexta. cum ob alia tum quia in ægy-
mon pto larga palmarum copia ubi religiose hæc dea adoratur. apud Plinium nulla mentio est quod pal-
Vitilia marum folia fuerint in usu calceorum. q ea tantum scribit in usu esse ad funes uitiliumq; nexus & capi-
tum umbracula: ubi uitilia quæ dictio pliniana est significatur omnia ad uinciendum; ligandumq; ac-
cõmodata. lego apud ecclesiasticos scriptores maximeq; apud Hyeronimum quod paulus anachorita
foliis palmarum contextis uestiebatur. Eratq; illi uestis palmatia. Herodotus dixit sacerdotes; ægypti
calceos papiraceos gestare; non palmaceos. Verum eni uero Luci. noster sibi ipsi concors est & cõgruẽs
qui in secundo huiusce operis uolumine baxeas palmeas dedit ægyptio prophetæ: & nunc ipsi ægyptio-
rum deæ dat soleas palmarum foliis consuetas ut intelligamus id genus calciamenti prope peculiare
esse in cerimonia ægyptiorum. p̃terea priscos palmarum foliis scriptitasse constat. unde φοινικια γραμ-
ματα. idest litteræ dicebantur phœnicia φοινιξ enim græce palma. Quidam phœnicia dici τα γραμμα-
τα. idest litteras autumant a phœnice cadmo siue Agenore litteratum inuentore. uidentur autem pal-
Phœni maceí calcei deæ cõgruenter aptari ne q d. s. Morticinũ eius mẽbra pollueret. sic apud martianũ calceos
cia litteræ ex papyro subligat phronesis pħæ: quod autem palma dicatur arbor uictrix fitq; in certaminibus sym-
bolum uictoriæ sciunt omnes causam Plutarchus. Aristoteles. Gellius. cæteri tradiderunt qm̃. s. ponde-
ri non succumbit; neq; deorsum flectitur; sed aduersus pondus resurgit recuruaturq; quale est. uicto-
Natura ris igenium quod urgentibus præmentibusq; non cedit. Spirans arabiæ fœlicia gemina. Legi potest
palmæ arabiæ fœlicis germina: nam cum triplicem arabiem Pli. Ptolomeus cæteriq; describũt; illa est memo-
ratissima. q̃ græco cognomine eudemon latino fœlix siue beata nuncupatur: q teste strabone aromati-
Eudemõ fera est q̃ ut tradit Pli. germina odoratissima pgenerat: & q̃uis cassiam cinnamonumq; nõ fuerat tñ fœ-
Arabia lix appellat̃ idem Pli. peculiaria arabiæ germina percenset in. xii. Commota luci. responsio lunæ
ad Apuleium mysticotera qua euidenter ostendit unum esse numẽ noibus pluribus cultum noiatum:
q; luci casus est salutatorius qui uocatiuus dr̃ alloqtur. n. Lucium Apuleium. Rerũ natura parẽs. Na-
Natura tura qua dicimus nata esse oĩa a nascẽdo nomẽ accepit: q nihil aliud eẽ credit̃ q̃ deus. qđ & Lactantius
deus refert in secundo: sed Seneca planius id explicatiusq; demonstrat libro. iiii. de beneficiis cuius uerba
subieci quæ sunt hæc natura iqt hoc mihi præstat nõ itelligis te cũ hoc dicis mutare nomẽ deo. qđ. n.
aliud ẽ natura q̃ deus & diuina rõ toti mundo & ptibus eius inserta. quotiens uoles tibi licet aliter hũc
Fatum auctorem rerum nrãrũ cõpellere. & iouẽ. rite dices & tonantem & statorem. eudem si fatum dixeris nõ
deus mẽtieris. cum fatum nihil aliud sit q̃ series implexa causarum. ille est prima omnium cã; ex qua cæte-
ræ pendent: quæcunq; uoles illi nomina pprie aptabis uim aliquam effectumq; celestium continẽtia.
Tot appellationes eius possunt esse quot munera ergo nihil agis igratissime mortaliũ q negas te deo

debere;sed naturæ quia nec natura sine deo est:nec deus sine natura:sed idem est utrũq;:hactenus Seneca:cuius auctoritate fulcimur:ut numerosis appellanonibus deum siue deam hanc de qua loquitur appellemus:cum nihil referat utrum nominibus masculinis an fœmininis rex natura nũcupet. Quoniam ut supra exposui breuiter dii oẽs sunt αρσενοθηλεισ.idest masculo femini.ita possumus p unam rẽ utrũq; intelligere. Pli.noster ubiq; librox naturam rex parentẽ & magistrã appellat;quã & deũ opificẽ oium intelligi uult. Elementox oium dña.Initia rex esse tria arbitratũ Plato.Deũ & materiã rerunq; formas quas Ideas uocat;Deus artifex conformat uniuersa ex materia: hinc prima elementa esse pgenita ignẽ & aquã mẽorauit. Inicialis primordialis originalis.diuus Augu.in.xi.De ciuitate dei.non est inquit mundus factus in tempore sed cum tempore:ante mundum nullum est tempus:& ut auctor est Trimegistus receptaculum tẽporis est mundus. Summa numinũ Maxima deorum. Regina manium. Proserpina nominatur quæ dea est defunctorum.

inicia rex tria

elementorum omnium domina: sæculorum progenies inicialis; summa numinum; regina manium prima cælitum deorum: dearumque facies uniformis: quæ cœli luminosa culmina: maris salubria flamĩa: inferum deplorata silentia: nutibus meis dispenso: cuius numen unicum: multiformi specie ritu uario nomine multiiugo : totus ueneratur orbis. Inde

Deorum dearumq; facies.hinc euidenter ostenditur deos omnis & deas ad unum referri:qui fabricator rerum uariis nominibus deorum & dearum tã figmentis poeticis q̃ philosophicis rationibus colatur.Quod & Valerius soranus duobus his uersibus scitissime cõplexus est Iuppiter omnipotens regũ Rex ipse deusq; progenitor genitrixq; deum.Deus unus & omnis : hos uersus.M.V.in hãc sniam exposuit.In li.quẽ inscripsit de cultu deox:& diuus Aug.a dentidem citat p testimonio. Deplorata silentia.Vbi hõ in familia proserpinæ esse cœpit:& loca maniũ silentiosa in habitare actũ ẽ de ploratur ineternũ rediuis.illinc negatur redire queq illic est fletus & stridor dentiũ:ut auctor ẽ diuus Augu.in libello de Triplici habitaculo in inferno flammiuomo principalia duo sunt tormẽta frigus intolerabile & calor ignis inextinguibilis.Sacra scriptura gehenã uocat.ubi dolor sine remedio pœna sine fine & omnium rex desperatio est. Nutibus meis.Quid est numẽ.nisi dei nutus ac potestas.M. Var.numen dicunt esse imperium ab nutu. Multiformi specie.Cum deus sit.ασωματοσ και αρρητοσ και ακατωνομαστοσ.i.ancorporeus indicibilis innominabilis.Scienter & prudenter existiantur facere iudei qui sola mente unum tantum numen intelligunt prophanos existimantes;qui deorum imagines: mortalibus materiis in species hominum effingant:itaq; nulla simulachra deorum in suis templis sũt. & ex præscripto legis mosaycæ nefas est simulachrum dei nedum hominis non solum in templo : sed neq; in prophano loco collocare:auctores.Cor.Tacitus & iosephus;quod & in pentateucho copiose explicatur.Cn.Pompeius Domitis iudeis templum hierosolymorum illud famigeratum iure uictoriæ ingressus uulgauit nullam intus dei effigiem esse.uacuam sedem & inania arcana.contra ægypti sub effigie animalium plurimorum deos non tam uenerantur q̃ infamant.Namque ut inquit.M.V.& renarrat diuus Augustinus.Qui primi populis instituerunt simulachra Deox Metum dempserunt.errorẽ addiderunt. De uario cultu.deorum simulachrisq; multiformibus & noibus qbus colluntur;apud uaries nationes scatent uolumina scriptorum;& suo loco singillatim annotabitur. Multiiugo noie. multis uariisq; noibus.est n.deus unus noĩa plura. Primigenis phryges.Ex historia i cõtiore sumptũ ut phryges primigenii;siue primi mortalium nuncupentur:nam psametichus rex ægypti Cupidus noscendi quinã primi hoĩum extitissent;huiusmodi rem comminiscitur.pueros duos recẽsnatos tradit pastori educandos:iubens neminem coram eis uocem ullã edere:solitaria in casa Ambos relinq eisdẽ in tempore capras admoueri:quarum lacte nutrirentur:pterea iussit diligenter obseruari quam uocẽ primam ederent;itaq; ex acto biẽnio;cum pastor qui puerorum nutricationem susceperat accedẽs ad casam ianuam repanderet.Ambo infantes clamare cæperunt Becchus.qd' prĩo audiẽs pastor obticuit. cum uero crebrius adeunti & obseruanti idem uerbum ab infantibus ingeretur rem dño indicat:ciusq; iussu pueros exibet;quos cum & ipse psãmmetichus audisset;uestigauit qui nam homines beccus quid piã appellarent:hoc curiose perquirens comperit phrygas sic panem appellare quo argumento confutati ægyptii phrygas primigenios primosq; hoium & se ipsis priores extitisse concesserunt : cum ante psametichum persuasissimum habuissent omnium hominum se primos extitisse:historiæ auctor herodotus in secundo.De ægyptiis dixit Lucianus.αιγυπτιοι λεγονται πρωτου των ανθρωπων.apud trogum explicatur luculenta contentio inter scytas & ægyptios de generis:uetustate;qua scythæ antiquiores censentur.Claudiãus scribens ĩeutropiũ uetustatis & historiæ phrygum meminit his uersibus. dat cuncta uetustas principium phrygibus;nec rerum ægyptius ulcera restituit humani postquam : puer uberis expers:in phrygiam primum laxauit murmura uocem.Ennius Teste Mar. Tullio fruges dicebat non phryges & purrum non pyrrhum;nec enim antiqua græcam literam adhibebant nũc & phryges & pyrrhum aurium causa dicimus.

Deus unus & omnis

Duo tormẽta in inferno Gehẽna Numen Deus ĩnominalibus Apud iudeos nullum dei simulachrum Historia de phrigibus primigenis

Beccus panis

Egypti primi hominum Fruges p phryges

Pesinuntica
Deaunde

Pesinunticā. In phrygia oppidum est; quod pesinuntium appellatum ferunt: a simulachro deæ cybeles: cœlitus lapso in eum locum nam πεσειν græce dicitur quod cadere nos dicimus alii nomē hoc loco inditum esse tradunt: quia permulti illic utrinq; ceciderunt: pugna inter illum phryga & tantalū lydum commissa: auctores herodianus. & Amianus Marcellinus. Ad pesinunta colebantur origia matris magnæ. quam & deam uocant: & uetusta eiusdem delubra conspiciebantur. Vnde pesinuntia dea dicta: cuius simulachrum ex hoc oppido bello punico secundo carmine sibyllino monente Romam translatum est: & per Scipionem nasicam qui optimus a senatu iudicatus hospitio ite receptum est pesinuntis oppidi: & pesinuntiæ deæ meminit Strabo his uerbis pesinus emporium, est eorum qui in hac regione sunt: & templū maximum habet magnæ uenerationis matris deum quam angdistam uocāt.

primigeni phriges pessimunticam noīant domini matiem. hinc autochthones attici cecropeiam. Minervā: illinc fluctuantes cipri paphiam uenerem: Cretes sagittiferi dictynam dianā: siculi trilingues

Autochthones
Autochthon urbanitas
Athena pallas
Cecrops diphies

Domini matrem. Lege Deum pro deorum. Autochthones. Epitheton perpetuum atticorum: ut autochthones dicantur: quasi indigenæ: & in eodem nati: solo quod incolant. eiusdemq; terræ primi cultores non enim aduenæ sunt attici neq; passim collecta colluuies Originem Vrbi dedit: Sed ut historici: tradunt quæ illis sedes eadē origo ē & ut utar uerbis. M. T. Vrbs atheniensiū uetustate ea est ut ipse ex sese suos ciues genuisse dicat: & eor eadē terra parēs altrix fuisse dicat. De autochthōibus scripsimus copiosius in primo cōmentario. In epistolis ad atticum decenter dr̄. αυτοχθον in homine urbanitas pro ingenita & natiua: non autem insitiua & alienigena. illud adde quod refert Suidas in ætymologico. autochthonas dici preter athenienses: arcadas quoq; & eginetas. Cecropiam Mineruam: Athenienses attico uocabulo notissimo: athenam uocant Mineruā: ex cuius nomine athenæ nuncupatæ. Cecropia uero cognominatur a cecrope rege: qui primus multitudinem in ciuitates. xii. digessit a cuius nomine Cecropidæ nominantur: & cecropia regio nominata; quem græci diphien cognominarunt: nostri geminum; quia primus marem fœminæ matrimonio iunxit: uel q̄ cū esset ægiptus utranq; linguam caluerit: græcam & ægyptiacam: primus cecrops bouem immolans. iouem appellauit: Auctores Strabo. Trogus Eusebius.

Cyprus
Simulachrum Veneris

Fluctuantes Cyprii spectanda est huiusce scriptoris in rebus omnibus elegantia: & in ephitetis apponendis mira solertia; cum unicuiq; quod suum est scienter minus nec decenter apponat; a quo ut primigenii phryges: & autochthones attici significanter & proprie atq; ex priscorum doctrina nuncupati. Ita & Cyprii fluctuantes optimo Conuenientissimoq; epitheto dicuntur cū sint populi isulani: & oīs insula mari circunflua & maritimus fluctibus sint obnoxia. fuit quōdam Cyprus nouem regnorum sedes in cilicio mari sita. Vbi inter cætera urbs est paphos inclyta Delubro ueneris claro. per indigenas aduenasq;: quam paphiam cognominát. quod numen est cypriorum peculiare. Simulachrum paphiæ ueneris non effigie humana Colitur. sed continuus est orbis latiore initio tenuē in ambitum: metæ modo exurgens: cur autem hac forma colatur ratio in obscuro est: ut refert Cornelius Tacitus. Prætetea Cyprus ut docet Origenes in Omellis canticorum appellatur Vua florens & uirgulti species est ferentis quendam fructum floridum habentem uim excalfactoriam. Fuit & Romæ uicus nomine Cyprus ex eo dictus. q̄ ibi Sabini bono omine consederunt nam cypra Sabine bonum dicunt; ut refert Marcus Varro.

Hecatópolis creta
Sagittiferi cretes

Cretes sagittiferi: cretam quam homerus hecatompolim a numero. centum ciuitatum appellat quam a temperie Cæli macaron neson idest beatam insulam dixere: nobilitatur usu sagitarum: nec peritia sagitariorum orientis populis: qui sagittis bella conficiunt postponitur. Lucanus. nec cois peior cortino sagittis Plinius in. xvi. ait quod præcipuus sagittarum usus in creta bellatores suos præcipitauit. De hac Solinus creta prima potuit remis & sagittis: & ut auctor est Strabo in. x. cretenses nauigandi principatum tenuerunt unde uerus prouerbium inuulgatum est de eo qui q̄ optime nouit id se ignorare & fugere dissimulat. cres nescit pelagus. græce dicitur. ο κρης τὴν θάλατταν & cum cretenses fuerint impostores ac mendaces qui ab epimenide dicuntur. κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται

Prouerbium
Cres mar
cretizein
Tria cappapessima

factum est alterum prouerbium. κρητίζειν: quo utimur ad mendaces fallacesque. Quin etiam creta una ex tribus illis nationibus. propter quas extit illud. τρία κάππα κάκιστα Tria Cappapessima uidelicet cappadocia. Creta cilicia. cuius rei supra quoque comminimus.

Britomartis
Dictyna
trilingue siculi

Dictynam Dianam Cretes dianam religiosissime uenerantur britomartem gentiliter nominantes quod sermone nostro sonat uirginem dulcem. eandem & dictynam cognominant propterea quod retia inuenerit quæ græce dicuntur δίκτυα. scribit Diodorus in. vi. bibliothecæ. Dictynam ex ioue genitam: in creta consuetudine dianæ familiarissimi e ussam esse. quæ res causam præbuit ut quidam dictynam dianamq; eandem eē existimarent. callimachus autumat dictynam a retibus piscatoriis denominatam: intra quæ fugiēs euaserit uolonnam Minois regis: ex libidinis causa insequentis. Tibullus perq; suas impune sinit dictyna sagittas. De templo dictynæ mentio quoq; est apud Strabonem. Siculi trilingues. Quæritur cur trilingues siculos appellauerit: quidam exponūt quasi dolosos & fraudulētos: quos & bilingues dicius. siculos enim acumine pallere constat atq; uafricia: quos Maternus bono epitheto acutos appellat græci quoq;

ci quoq; usurpāt hoc uerbum σικελίζειν pro eo quod est: πονηρεύεσθαι. idest nequiter agere & praue. Siclizei-
ego uero intelligo Trilingues dici quia tribus linguis: græca & latina & sicula loquebantur: quis nec
latīa nec græca satis bene uterent: & quod sentit pedianus Asconius in expositione uerrinarū: & Plautus
signatū ait Tibi sexcenti logiatici nullū siculū acceperis. sicilissitare plautinū uerbū ē. quod signifi
cat sicule loqui. Diuus Hieronymus uocat hominē pentaglotō. i. qnque linguē. qui oībus quinq; græ- Sicilissita
corū linguis loqueretur. Stygiam proserpinā. In sicilia ex ennēsiū nemore qui locus quod in media re

stigiā ꝓserpinam. nam eleusini uetustam deam Cererē. Iunonē alii. Alii Bellonā. Alii Hecatē. Ramnusiam alii: & qui nascentis dei solis inchoantibus illustrātur radiis ethiopes: Ariiq; Priscaq; doctrīa

est insula situs umbilicus siciliæ nomi Pētaglot
natur. rapta ē proserpina a stygio plu- tos
tone: quē orcū dicūt M. Tullius ī ora
tiōe de signis tradit insulā siciliā totā Libera ꝓ
eē cereri ac ꝓserpinæ cōsecratā quā & serpina
liberā uocāt: nā & natas eē has ī his lo
cis deas & fruges in ca terra primū re-
pertas arbitrantur. Syracusani festos dies anniuersarios agunt eo in loco quo ditem patrem ferunt pe-
netrasse sub terras a proserpinæ raptu abreptāque secum asportasse. Eleusini cererem. hoc paulo
ante explicatum est & supra ab Apuleio Eleusis dicta Atticæ sacrarium. Pompeius tuala in atthide
eleusin cereri consecrata. Iunonē alii. ut samii. qua in īsula iunonis sacra celebrāt. Belonā. Soror ē
martis. Carminibus poeticis inclitam: quā ut inquit Augustinus. ita fīgunt marti. ut uenerem uulcano Bellona
neptuno salatiam: a bello cui præest bellōa nuncupata: ut a pomis pomona: a bobus dea bobona. He
catem. De hac diximus suo loco de: qua & Virgilius tergemiamque hecatem: tria uirginis ora Dianæ
a numerosa effigie & potestate hecaten dici tradunt: quia græce ἑκατὸν centū. orpheus in argonauticis Bobona
figmento poetico tradit hecaten esse tricipitem. idest tria capita habere unum equinum alterum cani Hecate
num tertium humanum. unde a poetis tergemina: & triformis dici creditur. Lego apud scriptores græ
cos morem fuisse. ut singulis tuensibus diuites offerrent hecate panes & alia quædam quæ a pauperi- De rhan
bus corripiebantur. Rhannusiam alii. Rhanus pagus est atticæ: siue ciuitas parua quidem: illustris nusia
tamen teste pomponio mela ꝙ in ea fanum est amphiarai: & phidiaca nemesis. miror phidiacam ne-
mesin dici a mela quam fecerit agoracritus parius phidiæ discipulus: nisi forte ideo phidiacam dixit
quia phidias pleraque e suis operibus nomini agoracriti donasse fertur. Narrant auctores rem dignā
memoratu. quemadmodum scilicet Agoracritus Et alcamenes ambo phidiæ discipuli Certauere iter
se se In Venere facienda: Vicitque Alcamenes non opere sed suffragiis atheniēsium. qui alcameni ciui
suo contra peregrinum fauerunt. quare Agoracritus ea lege Signum suum uendidisse traditur ne at-
henis esset & appellasse nemesin. Id positum est Rhannunte quod Mar. Varro omnibus signis prætu Nemesis
lit: unde Nemesis Rhannusia nuncupata Catullo Ouidio poetisque cæteris. De qua intelligi uoluit
& Lucanus illo uersu: & tumidis infesta colit quæ numina Rhannus. est autem. Nemesis ultrix facino
rum impiorum bonorumq; premiatrix arbitra rerum regina causarum: quā theologi ueteres fingen-
tes iustitiæ filiam ex abdita quadam æternitate tradunt omnia despectare terrena: pinnas ideo illi fabu
losa uetustas aptauit: ut adesse uelocitate uolucri cunctis existimetur: eidem gubernaculum dedit &
rotam subdidit. ut uniuersitatem regere per elementa discurrens omnia non ignoretur. Macrobius ne Adrastia
mesin contra superbiam coli esseque solis potestatem arbitratur: cuius ista natura est. ut fulgentia ob
scuret: & quæ sunt in obscuro illuminet: sic & nemesis nūc erectas mentium humanarum ceruices op
primit & eneruat nunc bonos ab imo suscitans ad bene uiuendum extollit. eandem uocant adrastiam
de qua est prouerbium ἄλλοτε τὰ τῆς νεμέσεως. de his qui primo fortunati: postremo infortuniis premun
tur. Martianus nemesin fortunam esse sentit: quam & fortem & tychen & nortiam uocant. Plinius in.
xi. prodidit post aurem dextram locum esse nemeseos quæ dea inquit latinum nomen ne in capitolio
quidem inuenit. Idem in. xxviii. alii græcam nemesin inuocantes. cuius ob id Romæ simulacrum: in
capitolio est quāuis latinum nomen non sit. cum sit hæc dea: ut diximus ultrix improborum. & super
borum castigatrix merito ita ait apud Ausonium. punio sic persas uaniloquos nemesis. de hac est & il
lud Catullianum ne pœnas nemesis reposcat a te est uehemens dea ledere hanc caueto. est & alterum
apud græcos prouerbium cuius mentio fit apud suidam: νέμεσις παρὰ πόδας βαίνει. idest nemesis
iuxta pedes graditur: quo significatur sontes celeriter punire: a dea nemesi: quæ græcis uocabulis dici-
tur. μέμψις. ὕβρις. φθόνος τύχη. græci uocant nemesin ἀλαζόνων τιμωρόν. idest superborum
ultricem. Radiis ethiopes. De ethiopibus nota sunt omnia: & affatim scripsi in primo commentario
qui nascenti soli subiecti sunt. Homerus bipartitos appellat: super quo longa est Strabonis disertatio.

Illud adde. Quod cum ethiopibus nigricia sic ingenita natiuaq; & consequenter indeluibilis factū
est prouerbium αἰθίοπα σμήχειν. idest æthiopem purgans de hominibus in cassum laborantibus. Nam
ut inquit propheta neque æthiops mutare potest pellem suam. neque pardus maculas extat esopia fa- Prouer
bella super æthiopis emptore. cuius colorem nullis lauacris nllis purgatoriis medicamibus potuit bium
immutare. ex quo admonemur uitia naturalia tolli penitus non posse. Ariique Plinius in. vi. arios Ethiopē
post idiam populos celebrat de quibus & Strabo. in. xv. paropamisidis ad occidentē arii adiacent: Arius lauās
parthi. hinc ariana dicta ariorum regio quam post indiam collocant. Arii

pollentes egyptii: cerimoniis me propriis percolētes: appellant uero nomine reginam Isidem. Ad tuos miserata casus: ad sum fauēs & propicia: mitte iam fletus: & lamentationes omitte. depelle merorem: Iam tibi prouidentia mea: illucescit dies salutaris: Ergo igitur īperiis istis meis animum intende sollicitum. Diem: q dies ex ista nocte nascetur: æterna mihi nuncupauit religio: quo sedatis hybernis tempestatibus: & lenitis maris ꝓcellosis fluctibus: nauigali iam pelago rudem dedicantes carinam primitias cōmeatus libant mei sacerdotes. Id sacrū: nec sollicita nec prophana mente d̄bebis operiri. Nam meo monitu sacerdos ī ipso procinctu pōpæ reseam manu dextra sistro coherētē gestabit coronam: īcontanter ergo dimotis turbulis: alacer

Egyptus mater artium

Pollētes ægyptii. Auctores agminatim & cōcorditer ægyptios dicunt diuinaꝝ reꝝ omnium cōscios extitisse. a Macrobio ægyptus mater artium appellaᷓ: ab ægyptiis græci disciplinas oīs mutuati sunt. Pythagorā: Platonē cæteraq; lumina doctrinaꝝ penisse ægyptias disciplinas atq; ibi a sacerdotibus cerimoniaꝝ arcana mysteria didicisse: memoriæ proditum est. Nō nulli putauerūt Platonē tu quando perrexit in ægyptū hieremiā. audisse prophetā scripturasq; propheticas. in eadem peregrinatiōe perlegisse: quod & diuus Augustinus credit: in libris de doctrīa cristiana. mox in ope serio de ciuitate dei scribens cōputata diligenter temporū ratione cōstāter affirmat Platonē hieremiæ audiorem esse nō potuisse multis annis ante defuncti. Annotat Amianus Marcellinus qd̄ Annotatu dignū est tantam fuisse auctoritatem doctrinaꝝ alexandriæ. quæ ægypti ciuitas ē clarissima: ut medico ad commendādam artem pro omni experimēto sufficeret dicere se alexandriæ esse erudītū. Reginā Isidē. Diodorus Eusebius. cæteri tradūt Isidē & osiri maxima esse numia: & cōmunia: ægyptioꝝ. & solem quidē osirim lunam uero isin significare: quæ uocabula si quis ad latinā linguā trāsferat osiris dici pōt multioculus: isis uero prisca siue antiqua interprætaᷓ: neq; id abre: nā radios suos sol quasi multos oculos rebus immittit: luna uero prisca semp internaq; ē; Isin naturā reꝝ eē pīti īterpretaᷓ. Illucescit dies. Quo scilicet exuto asinali corio in pristinū hominē reformaberis. Ex ista nocte nascetur: tāq̄ nox sit mater dieī: & dies noctis partus: & enim noctē die priorē eē autumāt legimus apud Cæsarē gallos spacia oīs tpis: non numero dieꝝ finire. sed noctiū: q dies natales & mēsiū & annoꝝ inicia sic obseruāt: ut noctē dies subsequaᷓ. Sedatis hybernis tēpestatibus. signat diē hunc fuisse uernum: quo isiaca mysteria celebrantur: uel enim ut inquit Plinius aperit nauigantibus maria: quæ hiberno tempore hyemant. & seuitia tempestatū cōcluduntur: fortassis denotantur hilaria: sic enim appellant diē ad octauum calendas Aprilis: quo primū tēpore sol diem longiorē noctæ prætendit: quo leticiæ celebratur exordium. & tunc isidis luctus ex egyptia religione uertitur in læticiam. Rudē carinā. Nouū nauigiū nec dū undis assuetū. signat aūt solitos sacerdotes quot annis die isiacæ cerimoniæ dedicare nouam carinam pelago iam nauigabili facto: cum sedatæ essent tempestates uerna temperie. apud ægyptios nauis est quædam nomine baris: quæ a græcis epibathra nominatur: qua corpora per paludem acherusiam a portitore uehunᷓ. cui nomen est Caten. apud athenienses. quot annis quoq; ut docet Plato in phedone. nauis in delon insulam mittebatur spectaculi cuiuspiā cā: quæ donec perueniret ī delō. & rursus atheneas reuerteretur ex delo: neminem eo tempore publice necabant. Fortassis autem hæc nauis dedicabatur a corinthiis in Isidis memoriam: quā nauigio usam esse constat de quo Lactantius hæc in primo. certus dies habetur ī festis quo isidis nauigiū celebraᷓ. que res docet nō tranasse illā. sed nauigasse. Commeatus. sicut primitiæ frugū dis dicātur. ita primiciæ nauigatiōis a sacerdotibus Isidis libabanᷓ in dedicatione tyrūculæ nauis: ut. ire ac redire fœliciter nauibus possent: nā cōmeatus hoc in loco significat itionē nauiū ipsamq; nauigationē: a cōmeādo. sic cæsar ī cōmētariis duobus cōmeatibus exercitū reportare constituit. idē paulo post prioris cōmeatus expositis militibus. Prophana. Irreligiosa. hæc duo ueluti cōtraria opponūtur religiosus & prophanus. ut prophanos ītelligas dici nō tā detestabiles sicut uulgo usurpaᷓ q̄ eos q sacris iniciati nō sint: quos seculares ex idiotismo uernaculæ līguæ nūcupamus: sic & seruius exposuit illud Maronianum procul o procul este prophani. i. qui non estis iniciati. ego & cæteri: q non sumus iniciati cerimōiis dici non absurde possumus prophāi: quasi procul a phano. i. a templo. & cerimonia: cuius cultores sūt religiosi. Prophanū id dᷓ auctore festo q d nō est sanctum: Plautus sanctū an prophanū habeas paruipendiᷓ. In procinctu. Apparatu procincta classis dicebaᷓ cum exercitus erat paratus. cōsesti pugnaturus. A. Gellius classem ꝓcīctā extra pōeriū. i. exercitū armatū uidere religio est. Vnū accepimus esse testamētoꝝ genus: qd ī procinctu dicebatur. cum uiri ad ꝓliū faciēdū in aciē uocabāt. Sistro. Crepitaculū intelligit Isiacū. quod sacerdotes in pōpa sacroꝝ māu gestabāt. ūde sistrati dicti Martialis linigeri fugiūt calui sistrataq; turba: Ipsa quoq; Isis figuraᷓ cū sistro ut diximus. olim quidā cū rasisset caput & habitu Isiaco eēt indutus. sumpsit & sistrū. idq; instar sacerdotis concutiens fefellit euasitque impendens infortunium. Incontanter. sine cunctatione & mora.

Plato auditor Hieremiæ

Osiri multioculus antiq

Nox prior Die

Hilaria

Nauis baris

Epibathra

Isidis nauigium

Cōmeatus

Prophani seculares

Clasis procincta

Testamētū ī procīctu

Sistrati

Continuare

cōtinuare pōpā meā: uolētia fretus: & de ꝓxio clemēter: uelut manū sacerdotis osculabūdus rosis decerptis pessimæ mihiq; detestabilis iā dudū beluæ isthus corio te ꝓtius exuo: nec q̄cq̄ rerꝫ meaꝝ reformides: ut arduū nā hoc eodē momēto: quo tibi uenio: simul & tibi presens: q̄sūt cōsequētia sacerdoti meo p qetē faciēda p̄cipio: meo iussu tibi ↄstricti cōitat⁹ decedēt ppl̄i: nec īter hylares cerimonias: & festiua spectacula: q̄sq̄ deformē istā quā geris: faciē phorrescet: uł figurā tuā repēte mutatā sequius īterpretatus aliqs maligne criminabit᷑. Plāc mimi nens: & penitamēte cōditū semp tenebis: mihi reliqua uitæ tuæ curricula adusq; terminos ultimi spiritus uadata: nec iniuriū: cuius beneficio rediens ad homines: ei totum debere: ꝙ uiues. Viues autē beatus uiues in mea tutela gloriosus: & cū spaciū sæculi tui pmēsus ad inferos demeans. ibi quoq; in ipso subterrāeo semirotūdo: me q̄ uides acherōtis tenebris īter lucētē: stygiisq; penetralibus regnantē: cāpos elysios īcolens ipē: tibi propiciam freq̄ns adorabis. quod si sedulis obsequiis & religiosis ministeriis: & tenacibus castimoniis numē nostrum

Continuare. Imperātis ē uerbū. Volentia fretus. Voluntate mea cōfisus: Volentia enim a uolēdo di ēta: sicut a ualeo ualētia. Alteꝝ pro uolūtate: alterū ꝓ fortitudine accipit᷑. Tinitus sapiā gubernator nauē torquet non ualentia. Osculabundus. osculās. Te ꝓtinus exuo. Ego inqt isis cōfestī tibi d̄tra ham hoc asini coriū: q̄ bellua mihi iā pridē detestabilis ē: pōt legi exue ut sit īperātis uerbū. qđ magis quadrat: cū antecedētibus subsequētibusq;. Eodē momento. Deus ubiq; locorū p̄sens est; ubiq; totus nec dū ad unū accedit ab altero recedens. Dogmati christiano q̄drat illud poeticū. Deū nāq; ire poēs terrasq; tractusq; maris. celūq; ꝓfūdū poterat ergo dea eodē momento Lucium monere quid facto opus foret: & sacerdotē istruere qd facere deberet. Constricti. Coarctari densatiq;: ex frequētia. Sequs. In deteriorē ptē. Penita mēte. In intimis. precordiis. sic Plautus age queso hercle. usque ex penitis faucibus a b aduerbio penitus uocabulū inclinatum cuius & cōparatiuo & suplatiuo: & suplatiuo utuntur auctores: penitissimos scythas dixit. Au. Gellius. ītelligi uolēs extimos ac remotissimos. lōgeq; ab orbe nostro ī penitioribus partibus seq̄stratos. Itidem Sidonius in carmine phalecio. frācoꝝ penitissimas paludes. Vitæ curricula. Cursum. M. Tulli. exiguū nobis uitæ curriculū natura circunscripsit imensum gloriæ. Nec iniuriū. Nō ē inquit iniquū: nec iniustū. te uiuere ī famulatu meo. cuius beneficio ex asino ī hoīem sis reformatus restitutusq;. Vadata. Obstricta mancipata. petit aūt: ut isiacus fiat sacerdotes initieturq; suis cerimoniis. Cuius beneficio. Cū beneficio meo inquit luna reformatus fueris in hominem: merito mihi debebis dedicabisq; reliquū uitæ. q̄tūcūq; tibi superit: ut ita uiuas sacerdos meus & in mea tutela consecratus. Viuere aūt. Legēdū est uiues āt brūs. Subterrāeo semirotūdo. Hemispheriū ītelligit. qđ ātipodes īcolūt. qđ & īferis assignat᷑: ē aūt sensus cū ad īferos ex mortis lege descēderis: ibi me quoq; adorabis. ubi ꝓserpia a latis: psephonē grēcis appellat᷑. & ita ostēdit se eādē eē. & lunā isidē: & ꝓserpinā & dēiq; rerū naturā: quā multiugo noīe mortales uenerāt᷑. Cōsimiliter de Ioue scribēs Diuus Augustius inquit ipse ī æthere sit iupiter. ipse in aere iuno. ipse i mari neptunus i īferioribus maris salaria in terra pluto. in terra īferiore proserpina in focis domesticis uesta. in fabroꝝ fornace Vlcanus. in sideribus sol & luna & stellæ & cætera; quibus docet deos & deas oīs ad unū deum referri. Cāpos elysios. Aīæ piꝝ maxīeq; sacerdotū cāpos elysios incolūt; q̄ sunt apud inferos domicilia beatoꝝ. Secūdū poetas in medio īferoꝝ ē elysium suis fœlicitatibus plenū. Secūdū phos insulæ fortunatæ sunt: quas poetaꝝ carminibus inclytas scimus. & historici dī laudāt. Secūdū theologos circa lunarē circulū. Vbi aer purior ē & defecatior. Dictū elysiū ut grāmatici īterprtant᷑. απο τηϛ. λυσεωϛ a solutione. nāq; aīæ post solutionē uinculi corporei deueniūt ī elysios cāpos: Macrobius prio in somniū cōmētario ī sphæra aplane. elysios cāpos eē tradit: quos puris animis deputatos antiquitas intelligi uoluit. Apud græcos scribitur ηλυσιον πεδιον elysium cāpū eē εν ω οι δικαιοι αναζωντων. i quo iusti habitant. Tenacibus castimoniis. Canit poeta in. vi. sacerdotes maxime castos. incolere beatas elysii sedes: illo uersu. Quiq; sacerdotes casti dū uita mācbat. cōstat sacerdotes. qui maxima sacra accipiebāt renunciare solitos oībus rebus. q̄bus nulla nisi numinū cura remanebat. Herbis etiā q̄busdā emasculabātur. & ut auctor ē Diuus Hieronymus. in libro ad gerūtiā de monogamia. hierophāta apud athenas euirat uiꝝ. & eterna debilitate fit castus. ē aūt hierophāta græco uocabulo sacroꝝ sacerdos. M. Tullius in legibus ita p̄cipit ad diuos adeūto caste: que lex iubet. ut castimoniā corporis & animi simul adhibeamus. in euangelio scriptū cū sit sunt eunuchi qui se ipsos castrarunt ꝓpter regna cælorum. Origenes ille magister ecclesiæ incomparabilis se ipsum castrauit. & semetip lore aggressus est implete; quod uox dominica non historico sed mystico intellectu præcipiebat.

Volētia
Valentia
Penita mens
Penitissimus
Semirotundum hemispheriū
Elysium
Emasculabant᷑ sacerdotes
Hierophanta
Origenes se castrauit

Fato ſtat deus

Promerueris. Conciliaueris. tibiq; propicium reddideris. Oratio ſpiritalis ut inquit Cyprianus deum promeretur. Vltra ſtatuta fato ſpatia. Sententia philoſophica eſt præſcriptos eſſe unicuiq; mortalium ex diſpoſitiõe fatali uitæ terminos: quos non liceat tranſgredi. legem fati inſuperabilem: eſſe & ineluctabilem: ex quo eſt illud Tertulliani. fato ſtat iupiter ipſe. & græcus in eam ſententiam uerſus. hoc idem ſignificat. fatum ſummum exuperat Iouem. Attamen ex uarietate ſectarum philoſophicarum. tradit̃ preter fatum multa contingere poſſe: & fata ipſa prorogari. ex quo dogmate exut illud Virgilianum. atque imota manet fatis lauinia coniunx attrahere atque moras tantis licet addere rebus Secundũ Acuſpicinæ libros & ſacra quæ tages compoſuiſſe dicitur. fata decem annis quadam ratione diferri poſſunt. igitur cũ fato ſtet ſua cuique dies. nunc luna pollicetur. ſe uitam Apuleio ꝓrogaturã. Vltra fati præſcriptũ. & legẽ tanq̃ plus polleat deus q̃ fatale decretum: & liceat. deo uitam prorogare mortalibus aduerſus fati neceſſitatem. Comſimiliter in canonicis ſcripturis libro quarto regum. Deus addidit annos. xv. diebus ezechiæ. Videtur hoc ĩ loco ſignare palingeneſiã pythagoræ; ideſt regenerationem: qua poſt exacta curricula animæ reuocãtur ad uitam aliiſq; corporibus indutæ reuiuiſcũt. Verũ hæc omnis quæſtio alterius ẽ inſtituti. Stoici naſci & mori fatis aſſignant. media omnia fortunæ tribunt.

Ezechiæ uita prorogata

In ſe receſſit. Numen in ſe ipſum recedit. dũ ſubducitur colloquio oculiſq; mortaliũ. quod in ſe ipſo eſt. Deus in canonicis ſcripturis dicit̃ abſcondere faciem cũ hominibus cognitionem ſui abſcõdit. Nimirũ deus intra penetralia penitiſſima recedit ad quæ nefas eſt homini penetrare: cuius mens ad contemplatũ diuinæ maieſtatis hebeſcit: & oculi noſtri tanquã noctuini ſunt in contuitu fulgoris exuperantiſſimi.

Oculi noctuini cõtemplatu diuinitatis

Tam claram pſentiã. Sic Virgilius: nec tam præſentes alibi cognoſcer̃ diuos. Aſpectus autẽ & præſentia fauorem affert. Marino rore. Supra diximus ex auctoritate procli Platonici. aquam marinam a purificationes adhiberi propter igneam portionem. Turbulæ cõplent. Docet quemadmodum corinthieſes celebrauere põpabiliter feſtiuitatem iſidis ſolemnem ex ritu uidelicet inſtitutoq; ęgyptiorum: a quibus græci pleraq; omnia ſunt mutuati. Præter peculiarem meam. Vltra inquit genuinum gaudium meũ & hilaritatem: qua ego geſtiebam. cuncta quodque hilaritudinis plena eſſe uidebantur. Pecua. Pecora brutaq; animantia. Pruinam pridianam. Non abſimilis eſt illa ſentẽtia. noctæ pluit tota redeunt ſpectacula mane. ex rore glido pruinam gigni tradunt Meteorologi: & ut auctor ẽ Ariſtoteles pruina fit ex euaporatione hyeme & locis hyemalibus magis q̃ tepidis. In coſmographia inquit Apuleius. huic eſt Pruia cõſimilis ſi mollicies roris matutinis roribus icanuit. Canoræ auiculæ. Inter canoras auiculas cumprimis luſciniæ numerantur. quibus diebus ac noctibus cõtinuis. quindecim per uernum tempus garrulus eſt ſine intermiſſu cantus. & in tam paruo corpuſculo. tam modulatus edit̃ ſonus ut perfecta muſicæ ſcientia in hac aue digna miratu cõſpiciatur. Prolectante. Inuitante ac alliciente. Tepor enĩ uernus. & uerna tẽperies prolectant auiculas ad cõcentus edendos. Matrem ſydecum. Lunam intelligit. quæ mater ſyderũ genitrix temporum mundi domina merito nuncupatur. cum ſit rerum natura & opifex. Blando affamine. allocutione & affatu. cantus enim auiculæ ſermotinatio eſt: Democritus tradit confuſo auium ſanguine ſerpentem gigni. quẽ quiſq; ederit intellecturus ſit alitum colloquia. Apollonius thyaneus. quo nihil diuinus inter hoĩes fuit: cũ audiret hirundinẽ canẽtem dixit in coetu amicoꝝ eã aliis hirundinibus uoce nũciare. aſinũ prope urbẽ onuſtũ trĩtico cecidiſſe. triticũq; humi diffuſum. Cuius rei meminit porphyrius platonicus libro tertio de ſacrificiis. Philoſtratus uero libro quarto refert nõ hirundinẽ fuiſſe ſed paſſerẽ: cuius uoce cæteri paſſerculi quaſi commoti poſt ipſum uolitarũt: quod uidens apollonius. ad amicos cõuerſus paſſer inq̃t illi cæteris nũciauit inuentũ eẽ cibũ; cum puer quidã frumẽtũ effuderit. quibus uerbis per multi commoti ad hoc uiſendũ cucurrere. compertoq; ut prædixerat Apollonius. cum clamore atq; admiratione ſumma reuerſi ſunt

Ex rore pruina

Luſcinia muſica auis

Apollonius intelligens colloqui auium

promerueris: ſcies ultra ſtatuta fato tuo ſpatia: uitam quoq; tibi prorogare mihi tantum licere. Sic oraculi uenerabilis fine prolato: numẽ ĩuictum in ſe receſſit: nec mora cum ſomno ꝓtinus abſolutus pauore & gaudio. ac dein ſudore nimio promixtus exurgo: ſummeq; miratus deæ potentis tam claram pſentiam mario rore reſperſus: magniſque ĩperiis eius ĩtentus: monitiõis eius ordinẽ recolebã. Nec mora cũ noctis atræ fugato nubilo: ſol exurgit aureus: & ecce diſcurſu religioſo ac prorſus triũphali: turbulæ cõplẽt totas plateas tantaq; hylaritudiẽ pter peculiarem meam geſtire mihi cuncta uidebantur: ut pecua etiam huiuſcemodi & totas domos: & ipſum diem ſerena facie gaudere ſentirem. Nam & pruinam pridianam dies apricus ac placidus repente fuerat inſecutus: ut canore etiam auiculæ ꝓlectante uerno uapore concentus ſuaues adſonarent: matrem ſiderum: parentem temporum: orbiſque totius dominã: blando mulcẽtes affamine:

Quid

Quid quod arbores. Plinius & theophrastus arbores bifariam discriminant. in siluestres. s. & urbanas: quæ sint siluestres nomine ipso apparet. Vrbanæ uero dicuntur quæ mites fructu aut aliqua dote umbrarū officio humanius iuuāt. Antiqui īfoelices arbores dixerūt: quæ fructū nō ferūt: foelices uero frugiferas siue pomiferas: nūc Lucius noster utrūq; genus arbor gaudiū quasi quoddam demōstrasse dulci strepitu foliorū. Vmbra cōtentæ. Platanus īter eas arbores numeratur quarum sola expetitur umbra: quando q̃dē cōmendatio arboris eius non alia maior est. q̃ solē æstate arcere ut auctor

siluestres
Vrbanæ
Arbores
īfoelices
arbores

quid quod arbores: etiam quæ pomifera sobole foecunde quæque earum tantum umbra contentæ: & steriles austrinis laxatæ flatibus: germine foliorum renidētes: clementi motu brachiorum dulces strepitus obsibilabāt: magnoq; ꝓcellarum sedato fragore: ac turbido fluctuum tumore posito mare quietas alluuies tēperabat. Cælū autē nubilosa caligine disiecta: nudo sudoq; luminis ꝓprii splēdore cādebat: ecce pōpæ magnæ paulatim precedunt ātēludia: uocibus cuiusq; studiis exornata pulcherrime. hic īcinctus balteo militem gerebat: illū succinctū chlamyde crepides & uenabula uenatorē fecerant. Alius soccis obauratis indutus serica ueste

est Plinius hæc arbor umbræ gratia tātū ex alieno petita orbe est. Austrinis flatibus. Plinius scribit uiuiscētia terra maritari uento fauonio: quo flamre natura animā infert omnibus satis. Quibusdam arboribus geminatur germinatio nimia soli ubertate. aut īmitātis cæli uoluptate. & cum cibus arborū sit uber. & tēpore germinationes euocentur. merito austrinis flatibus dixit qui hūectus est uentus & calidus. arbores laxari. Plinius tamen ait arbores d̄ fatiscere. si blandiantur austri. fruges celerius maturescūt: austrinis diebus. Renidētes. Flores & folia arbor gaudia sunt. tunc se nouas aliasq; q̃ sūt ostendunt. tunc uariis colorum picturis certamen usque luxuriant: tunc fiunt comosissimæ: & capillamētis renidētes:

Fauōius
maritus
plantaꝝ

que prius caluitio deformes ac squalore tristes conspiciebantur. Clementi motu. Modico leni blando. sic enim legendum est. non de menti. Brachiorum. In corpore arborum. ut reliquorum animalium cutis sanguis caro nerui. uenæ ossa medullæ adipes sunt. eisdem pedes. brachia articuli assignantur. Alluio
Obsibilabant. Apte dixit arbores obsibilare: quarum strepitus sibila imitatur: græci ψιθυρισμα uocant in arboribus sibilum ac strepitum. Tumore posito. Signate locutus. sic Virgilius. tum uenti posuere. Alluies. Rheumata & æstus intelligit qui bruma. & solstitio inanes sunt. qui modici luna noua ad diuiduam pleniores ab ea exundant: plena maxime feruent. Inde mitescunt: Alluuionem iurisconsulti appellant mundationem fluuiorum: quo latens incrementum agris inducitur. Caligine disiecta. Nebula exhalatio est uaporata quæ ortu solis dissipatur: cui serenitas abolitionem infert. nec. n. aliud est serenitas q̃ aer purgatus caligine & perspicue sincerus. Sudo splendore. Sudum dicunt serenum & liquidum quasi sine udo quale est cælū post pluuias. hinc poeta cecinit uer nactæ sudum: & in serio opere per sudū rutilare uidēt. M. Tullius in epistolis ad Tironē horologium mittā & libros si erit sudū. Inde sudificus dictus boreas: quasi faciēs sudū. i. serenū: quē Hōerus αἰθρηγενέτην uocat. In apologia Lucius noster specula suda dixit: que udis contraria sunt. Candebat. Relucebat a candore dictum uerbū. Ecce Annotauerunt eruditi hanc particulā apud M. Tulliū. & Virgiliū fere semꝑ significare inopiatū atq; improuisum. & subitarium malū. qd' nō itē apud alios. nā & hic & alibi sæpe signat bonū repētinū Ouidius. ecce corinna uenit tunica uelata recincta. Pompæ anteludia. Elegāter anteludia pōpæ sacrificalis appellat ea etiā præludia: quæ in huiuscemodi spectaculis præmitti solent: quibus oculi spectatorū mirū in modū capiuntur. Apud nos hodieq; in pōpa cerimoniali quæ deo nostro quot annis peculiariter dedicatur solent id genus anteludia præcedere. & oblectationes ludicræ uagari in quibus prophetæ repræsentantur. alati pueri cōciunt; foeminarū chorus inducitur. pegniata obambulant. & historia iudaica cōuisitur in qua hic herodem gerit ille. reginā fingit. alii satellites regios repræsentant: quo apparatu ludicro uenatores. simiæ iumenta inducūtur: unde fit ut hæc legens pompam oēm nostræ cerimoniæ uidere uidiar & agnoscere. Incinctus balteo. inter anteludia pompæ primus præcedebat miles: hoc est histrio militem habitu reddens. alius apparatu uenatorio. Venator esse uidebatur. alius uestitu & incessu foeminam mentiebatur. alii alias personas sustinebant prout deposcit ludicra festiuitas. Crepidæ. Lego apud auctores semiplotia fuisse calciamenta siue soleas dimidiatas. quibus utebantur in uenando: quo planius pedem ponerent: quæ nūc significari uidentur noie crepidarum: non dispicio quomodo crepidæ uenatori conueniant; quæ magis gestamina philosophica sunt q̃ uenatoria; codex manu scriptus copides habet: que dictio magis quadrat: sunt enim copides culitri siue gladii recurui: quibus manus siue promuscides elephantorum in prælio milites amputabant. quorum meminit quintus curtius. Suidas tradit. κοπίδα esse macheram. cope idest κώπη græcis est manubrium gladii. Soccis obauratis. Modo accipe soccos pro calciatu foemineo alias dicuntur calcei comoedorum. foeminæ autem deauratos calceos inducebant: quod censoria castigatiōe Plinius noster taxat. in. xxxiii. his uerbis. at hercules ut beate muliebrū pedibus aurum

Sudum
sudificus

antelu
dia

Semiplo
tia

Copídes

Socci

gestari tacuisti. Idem in .ix. luxũ fœminarũ castigãs margaritas inquit pedibus: nec crepidarũ tãtũ obstragulis sed totis socculis addunt. In usu uirorũ quoq; socculos auratos fuisse testis ẽ Seneca scribens

Solum

Caiũ Cæsarẽ porrexisse ad osculãpũ sinistrũ pedẽ Põpeio pœno ut ita ostẽderet socculũ auratũ margaritisq; distictũ. dixit Plautus in bacchidibus. auro habet soccis suppactũ solũ. ubi solũ significat solea calciamẽti & coriũ infimũ. qđ eẽ solet crassius. sic & apud epigramatistã ponit pictorũ sola basiate regũ. Itẽ & mordere luto putre uetusq; solũ. Mundo. Ornatu muliebri. hoc. n. significat mũdus uocabulo notissimo: đ quo supra abũde dximus. Adtextis capite crinibus.

calliendrũ

Qui fœminã representat i spectaculo sole crines fœmineos subtiliter attexere: ut capillamẽtũ natiuũ: non. insitiuũ esse uideatur. Caliendrũ & galericulũ dixerũt ueteres comas adulterinas qbus concinniter appositis & solerter annexis calui fiunt comati. Incessu pfluo.

mũdoq; precioso: & adtextis capite crinibus: icessu perfluo fœminã mẽtiebaẽ. Porro alium ocreis scuto galea ferroq; insignẽ e ludo putares gladiatorio procedere: nec ille deerat: qui magistratũ fascibus purpuraq; luderet. Nec q̃ pallio baculoq; & baxeis

Nõ potuit significãtius exprimere gradũ matronalẽ q̃ pfluũ appellãdo. Vndatim enim icedũt matronæ & fluctuãt. quarũ incessus & hac & illa perfluit. qđ specimẽ fastus ẽ & molliciæ. Fœminã mẽtiebaẽ. Cyprianus plus illic placet qsque uirũ fœminã magis fregerit. Ocreis scuto. Arma sũt & militaria: & gladiatoria. ocrea qđ opponebaẽ ob crus dicta: sicut a galero galea: ocreas & cristas primi cares inuenerũt, galeã & gladiũ lacedemonii. Scuta pretus & acritus iter se bellantes. ab ocrea ocreatus noĩatur: nõ solũ is q ferreas ocreas reducit: sed & pelliceas. sic ocreatũ uenatorẽ posuit Oratius illo uersu. In niue lucana dormis ocreatus ut aprũ cenẽ ego. Fascibus purpuraq; luderet. Inter ludicras oblectationes & ille quoq; inambulabat. qui magistratũ rep̃sentabat p̃texta purpurea: & lictoribus fasces uirgarũ ex more gestãtibus: purpurã Sidonius. Cassiodorus recẽtioresq; scriptores blattã appellãt. Nec qui pallio. Gestamina philosophi. & cynicæ insignia familiæ sũt palliũ pera baculus; q̃ multi hac tempestate palliati barbatique incedunt nomen sanctitatis tali habitu usurpantes; ut non solũ philosophi habeantur. sed & deorum consiliarii. & cerimoniarum antistites sincerissimi existimentur. cum re uera sint animalia spurca. & probra cum impostores sint mali & maliciosi nulla re prorsus bona digni. foris tristes domi dissoluti; uestitu philosophi & sancti moribus spurcissimi. fronti nulla fides. non barbæ non pallio sordibusque affectatis credendum est: Olim quod huic loco conuenit: ad herodem atticum adiit palliatus quispiam. & crinitus barbaq; ꝓpe usque ad pubẽ porecta ac petit æs sibi dari ad panes emendos. Tum Herodes interrogat quis nam esset; atque ille uultu sonituq; uocis obiurgatorio philosophum esse dicit. mirari quoque addit. cur quærendum putasset. quod uideret. tunc herodes uocem illam memorabilem protulit. Video inquit barbã & palliũ philosophum adhuc nõ uideo. Oratius barbam philosoph nõ sine mordacitate satyrica sapientem appellat in sermonibus tanq̃ barba sapientem faciat & philosophum. sic enim inquit apud illum Damasippus. solatus iussit sapientem pascere barbam. Idem illudens. barbatos philosophos dixit. uellunt tibi barbam lasciui pueri. barbatos quoq; magistros poetæ uocitant sapientes. & sanctos. palliata mẽdicabula Lucius noster decẽter appellat quosdã qui pallio tenus philosophos imitantur; sordidi prorsus: & iperiti. Diogenes inter cynicos philosophos famigeratus pingitur barba comante. sicut Socrates coma cãdente hic illud Persianum. si cynico petulans barbam nonaria uellat. Consimile est & illud Sidonii apollinaris; que cynici per menta feri rugosaq; colla rupit odoratã redolenti forcipe barbam. Quod autem baculus & pera sit supplex philosophoꝝ & maxime cynicorũ ostendit Lucius noster scribens in floridis qđ crates philosophus perã cum baculo & palliũ humi posuerit: eãq; suppellectilem sibi esse professus sit. Item in apologia docet peram & baculum philosophis cynicis. hoc esse quod regibus diadema quod pontificibus galerũ. Diogenes baculo uice sceptri gloriabatur. Sidonius quoq; appollinaris libro. ix. epistolaꝝ. nõ cesariem inquit pascere neq; pallio aut claua uelut sophisticis insignibus gloriari. Posuit autem Sidonius clauam; pro baculo propterea q; Hercules quẽ sectæ cynicæ auctorẽ ferunt claua & leonina pelle usus est de quo dictum est. Neq; una pelle uestitior neq; uno baculo comitatior. Baxeæ. Dicũtur crepidæ & calciamina philosophica uocabulo minime protrio minimeq; triuiali quod apud scriptorem alium non temere repertas. Idem in floridis loquens de calciatu philosophico sic inquid uestem de texterna emere. baxeas istas de sutrina præstinare. Item in secundo huius operis uolumine dixit prophetam palmeis baxaeis pedes indutum esse. ex hac Apuleiana doctrina cum plautum iam pridem profiterer correxi opinor rectissime mẽdosam dictionem ex menechmis Vbi sic passim legitur. quis iste est peniculus qui extergetur bexe. Ego fidenter & plausibiliter monui ut in locum bexe. quod uocabulum est cassum & nihil substitueretur baxeæ. dicto uetus & ad sententiam Plautinam mire faciens. nam alludens ad nomen peniculi quod genus spongiæ est; quo baxeæ idest calciamenta hodieq; extergentur festiuiter dixit ex persona menechmi ignorantis peniculum parasitũ non noui inquit alium peniculum. q illum quo calcei extergentur fiũtq; nitidiores poluere deterso. intelligens spongiã: quæ peniculus uocaẽ & est inter cæteras mollissima: de q̃ Plinius copiosissime in. xxxi.

Ocrea
ocreatus
Blatta
gestamina cynicoꝝ
Contra pseudo sacerdotes
Scitum herodis
Video barbam & palliũ
Palliata mẽdicabula
Barba diogenis
Supellex cynica
Baxeæ
Locus plauti
Pẽiculus spongia

Hircino

Hircino barbicio. Hircina barba porrecta. s. & ꝓmissa ad similitudinē barbæ hircoꝝ: quos barbigeros esse conspicimus: plautus in pseudolo heus tu qui cū hirquina stas barba rn̄de qđ rogo: pili uiris crescunt plinio teste maxime in capite mox in barba recisi non ut herbæ ab cætera incisura augenť sed ab radice exeunt: oium capraꝝ mento dependet uillus quē aruncū uocāt: hoc siquis apprensam ex grege unam trahat: cæteræ stupentes spectant: eos aiit qui pħi uideri uolunt barbatos cōspicamur barba ad pubē usq; porrecta: tanq barbiciū illud faciat sapientē: ueꝝ non ois barbatus est sanctus: non ois discalciatus integer: deniq; non ois cū sacerdotali ueste est sacerdos cū sæpe sub tali habitu flagiciosissimi nequissimiq; delitescant: de quibus dici pōt dolosi hoīes dolosa uestimenta: proinde Hierony. salubriter præcipit Eustochio: ut uiros illos fugiat quoꝝ fœminei sūt crines: & hircoꝝ barba nigrū palliū & nudi impatientia frigorū pedes.

Hircinū barbitium

Dolosi homines dolosa uestimenta

& hircio barbicio philosophū fingeret. Nec qui diuersis harundinibus. Alter aucupem cum uisco: alter piscatorē cū hamo iduceret.

Vidi & ursam mansuē: cultu mr̄onali sella uehebať: & simiā pileo textili: crocociisq; phrygiis catamiti pastoris spē: aureū gestātē poculum: & asinū pīnis adglutinatis ad ambulātē cuidā seni debili: ut illū qdē Bellerophontē: hūc aūt diceres Pegasum: tū rideres utrūq;. Inter has obligationes ludicras populariū q̄ passim uagabanť: iā sospitatricis deæ pecula-

Cū fisco. Lege cū uisco obrepsit. n. minutulus error uitio linguæ barbaricæ. Diuersis harūdinibus. piscatoria & aucupatoria: nāq; harundies; aliæ seruiunt piscatoribus; aliæ aucupibus. Plini. in. xvi. utriusq; generis numit hisce uerbis aucupatoria harundo a panormo laudatissima piscatoria abaritana ex aphrica calami aucupatorii græco uerbo uocanť ixeutæ. Cum hamo. Hamiotas. & hamotrahōas dixere antiqui piscatores ab hamo: unde hamata nūera captatoris decenter dictæ; q̄ insidiosa sūr & hamos imitanť. Mansuē. Mansuetā; sic ueteres loqbāť; ut supra annotauimus; sic & plautus; reddā te ex fera fame mansuē uel ut alii codices habent mansuetē. Cultu mr̄onali. spectaculū, prsus ludicrum; & ridiculū ursam uehi in sella ornatu matronali. haud absimile est illud oratianum; siqs lectica nitidam gestare amet agnam; huic uestē ut gnate parer ancillas paret auꝝ. Simiā pileo. sæpe & apud nos inter oblectaměta oculoꝝ exhibitæ sunt fœminæ uestitu & calciatu ludibundæ; q̄ maxime hoīum imitatrices sunt & parasitæ; cū opeꝑcium nihil omittere de simiis; ista ꝓduns; uenatores imitatiōe calciari gestiunt; ob hoc illi inungūt laqueos uisco quo oculos oblinunt; & ita capiunť; amant fœtus immoderate exultant noua luna; Tristes sunt cornuto & concauo sidere cercopitheci caudas habent; unde & nomen. cynocephali & ipsi sunt in numero simiaꝝ; qbus efferatior natura est; sunt; & satyri mitiores; callitriches; & facie barbā hn̄t; unde a pulchritudine barbicii sic dicti; refert posidonius se uidisse siluam q̄dam simiis plenā; quaꝝ aliæ sup arboribus aliæ in terra sederent nonnullæ catulos haberēt; & ubera penděti a nōnullæ ĉr caluæ q̄dam heiniosæ conspectæ cū risu sunt: de simia ennius simia q̄ similis turpissima bestia nobis; græci πιθηκον dn̄t: unde pithecusis insulæ inditū nomen. Quidā existimauere a multitudine uidelicet simiaꝝ ad quem intellectū Ouidianus uersus referri solet collæ pithecusas habitantū noīe dictas; ueꝝ Pli. in. iii. opionem hanc refellit scribens pithecusam insulā dici a græcis; non a simiaꝝ multudine; sed a figulinis doliarioꝝ: græci. n. πιθος dr̄ doliū: illic. n. doliarii opifices dolia & figulīa opa peculiariter cōficiebāt; & ita Ouidianū carmen ut cōgruat cū pliniana snīa poterit exponi; ut a noīe habitantū exponas a noīe doliarioꝝ: de hoc tamē opineť; ut cuiq; habitū erit; ꝓuerbium est apud græcos cuius meminit & suidas γερων πιθηκος ου καλισκεται. i. senex simia non capiť. Crocociis phryg is purior dictio crocotis. sunt. n. crocotæ & ꝑ diminutionē crocotulæ uestes crocei coloris quaꝝ infectores crocotarii dicunť; in aulularia incedunt infectores crocotarii. De his supra scripsi. Catamiti pastoris. dicit simiā crocotula ueste indutā gestasse poculū ad instar Ganimedis; q catamitus est iouis & pollicitator; quē in cœlo aquarium esse fingūt poetæ & græco uocabulo hydrochoō uocant; catamitos dici pueros meritorios & concubinos sat notū catamitū iouis esse Ganimedē nemo non nouit; quē hoc in loco pastorē uocat sicuti supra; rusticū noiauit; ut uiri diculi sint illi q sincerā lectionē interpollantes ꝑ rustico puero corrigunt rheteū tāq̄ Ganimedes dicēdus sit rhoeteus hoc est phrygius & nō rusticus; intolerāda ĉquorū

Aucupatoria & piscatoria harūdo

Hamotrahones

De simiis Cercopithecus Callitriches

Pithecusæ unde

Doliarii

Hydrocoos

Rusticus Ganimedes

dam male litteratoꝝ licentia qui non tā explicant q̄ implicant non tā corrigunt q̄ corrumpunt prisca
uolumina: cuiuscemodi hoīes magis obsunt q̄ ꝓsint latinæ linguæ: igit̄ Apuleius sibi cōsentaneus &
cōcors Ganimedē scite rusticū appellat: quē hic pastorē dicit: nā si pastor cōseqnter & rusticus. Asi-
num pinnis agglutinatis. Ad repūtandā bellorophontis fabulā ꝓ pegaso equo uolatico inductus ē asi-
nus cū pinnis annexis: pro bellorophonte senex: ut res esset spectatior ridiculosiorq;: de bellorophon
te suo loco: superius explicata sunt oīa. Pompa. Olim apelles pīxit megabyssi sacerdotis diāæ ephe-
siæ pōpā. Sospitatricis deæ. Lunā intelligit:
siue isidem deā illā multinoīam: q̄ merito so
spitatrix uocatus cuius nutu & numine cun-
Amicimē cta sospitant̄ in terris cūcta uiuiscunt. Cā-
dido amicimine. uestitu: dicunt̄ aūt hæc per
rethoricas exornatiōes: qbus noīa sunt omio
teleuta omioptota isocola latine dicūt̄ sifrca
dēs sifr desinens & cōpar. Verno corōami-
ne: coronis uerno flore contextis: flores ita di
stinguit plinius: ut alios uernos: alios æstiuos
appellet: illa quoq; nō omittēda dr̄ia: odora-
mentoꝝ multa: nihil ptinere ad coronamen
ta. Nitentibus. lucidis. Pone. post tergū i
a tergo: dicit aūt fuisse quasdā mulieres. quæ
a tergo gestabāt speculū: ut ita pōpaticum mi
nisterium cōuiseret. Reuersus. i. retro uer-
sus: & a tergo positis uel lege reuexis: ꝓ retro
inclinatis: obliqsq;. Pectines ferentes Au-
gustinus in. vi. de ciuitate dei: & ante Augusti.
Seneca superstitionē Ethnicoꝝ illudētes scri
bunt in hanc sniam conducenter: sunt q iuno
ni ac mineruæ capillos disponant longe a tē-
plo non tm̄ a simulachro stantes digitos mo-
uent: ornantiū mō: sunt q̄ speculū teneāt: sūt
quæ ad uadimonia sua deos aduocent. sunt q
libellos offerant: & illos cām suam doceant.
Obpexus Obpexum. pectinationē: nomen est quarti
ordinis: nā a pectendo pexus & p cōpositionē
obpexus dr̄: signat aūt fuisse in pompa isiaca quasdam mulieres q ulcē ornatricū implentes fingerent
se pectinibus pectere crines regiæ isidis. Geniali uoluptario & ad gēialia obeūda accōmodatissimo.
Symphonia Sideꝝ celestiū stirpem: & populū stellaꝝ numerosissimū: q cum igneæ sint ardentisq; naturæ meri-
to ꝓpicianṫ flāmis flāmiuomisq; instrumentis. Symphoniæ. annotandū a nr̄is symphoniā penulti-
Symphonaici ma correpta enunciari contra uulgi ꝓducentis cōsuetudinē hoc uocent cū cæteri: tū Oratius scribēs:
tum gratas inter mensas symphonia discors: symphoniā nostri concentum interp̄tant̄ inde symphōia
Catastli pueri ci dicti cantores musici quoꝝ mentio apud auctores. Lectissimæ. electissimæ. Veste niuea & ca-
Catachista uestis taclista. hoīes quoꝝ noībus parco in ætate nr̄a alioqn doctissimi locū hūc Apuleianū ita legebāt. Cho
rus catastlita exponentes choꝝ catastlitā dici ex catastlis pueris constantē: catlastos aūt pueros esse di-
cebant formosos: & egregie canentes: quoꝝ Victruuius meminisset in. viii & in hoc interp̄tamento sibi
met applaudebant tanq̄ Gordianū nodū dissoluissent. qbus nos plāe pmittamus ut se amēt & sua nos
certe riuales non hēbunt: cæteꝝ ue cōmentationes nr̄as asseramus citra alicuā infectationem: scito cata
clistam dici uestē undiq; clausam quales hodieq; nostri sacerdotes in pōpa sacrificali induunt: dr̄ aūt
cataclista uerbo græco κατακλειω: qd̄ significat claudo alii deducere malunt a κατακλαω: qd̄ est fran
go tāq̄ sit uestis sine manicis mutila quā & colobiā: uocant antiq. n. qd̄ & seruius grāmaticus ꝓmemorāt
colobiis utebanṫ: & ut auct. est Gel. tunicas citra humeꝝ desinētes sine manicis hēbāt: qd̄ gēus græci di
cant: ἐξωμίδας: nā tunicæ manicatæ nō bsine ꝓ hēbanṫ colobia aūt ut id quoq; explicemus uestimē-
Colobia ta appellant mutila sine manicis: & quasi truncata uerbo græco κολοβόω. legimus in decretis canonicis
quod paulus primus heremita in testamento colobium suū athanasio Alexādrino Episcopo reliquit:
ubi colobiū accipiṫ pro hoc genere uestis qd̄ iam descripsimus: sensus aūt Apuleii hic est chorus splen
dens & lucidus i ueste cādida & manicis carente sequebaṫ pompā præcedentē & ita cataclista erit septi
mus casus: & cum ueste copulabiṫ: suidas auctor est cataclistas dici θρόνου hoc est sedilia ad mēsam pa
rata. Solers poeta: ut scribit Ora. carmine dii superi placanṫ: carmine manes: poscit opē chorus & p̄
sentia numina sentit: olim cū Augustus Cæsar celebraret seculares ludos: cantatū est oronū carmen a
uirginibus puerisq; p̄textatis: Liuius quoq; andronicus poeta quoddā carmen cōposuit: qd̄ Romæ i sacri-
ficiis cantauerūt. Quod argū. Carmine poetico. Argumentū festiuitatis & pōpæ totius referebatur.

ris pōpa moliebaṫ. Mulieres cādido splendē
tes amicimine: uario letantes gestamine: uer-
no florentes coronamine q̄ de gremio p uiā:
qua sacer ice debat comitatus: solū sternebāt
flosculis. Aliæq; nitentibus speculis pone ter
gū reuersus: uenienti deæ obuiū cōmonstra-
rent obsequiū. Et q̄ pectines eburneos feren
tes: gestu brachioꝝ: flexuq; digitoꝝ ornatū
atq; obpexū criniū relegaliū fingerent: illæ et
q̄ cæteris unguentis & geniali balsamo gut-
tatim excusso cōspergebant plateas: magnus
p̄terea sexus utriusq; numerus lucernis tedis
cereis: & alio genere ficti luminis syderꝝ cæle-
stiū stirpem ꝓpiciātes: symphonæ dehic sua-
ues fistulæ: tibiæq; modulis dulcissimis perso
nabant: eas amœnus lectissimæ iuuētutis ue
ste niuea & cataclista p̄nitens seqbaṫ chorus
carmen uenustū iterantes qd̄ camœnaꝝ fauo
re sollers poeta modulatus: edixerat q d argu

Antecantamenta: ut anteloquia dicunt̃ p̃famina: sic & antecantamenta sunt illa quæ præcinunt̃ an- Anteloqa
te uota & preces legitimas. Magno serapi. apis ex argiuo℞ trāsuectus i egyptū cū ibi mortuus: esset Antecanta
factus est serapis oium maximus egyptio℞ deus. Cur aūt non apis post mortē sed serapis appellatus sit menta
.M. Varro. Augustinus. Eusebius. nympodorus rationē hanc reddiderunt: nam quia arca in qua mortu Serapis
us ponit̃ soros dr̃ græce: primo soros apis deinde littera una ut fieri solet cōmutata serapis dictus est: Soros
constitutū est ēt de illo: ut quisquis eū fuisse hoiem dixisset capitalē penderet pœnam unde in omni

mentum referebat. Interim maiorum antecātamē-
ta uotorum. Ibant & dicati magno serapi tibicies:
qui per obliquum calamum ad aurem porrectum
dextram: familiarem templi deniq; modulum fre-
quentabant: & pleriq; qui facilem sacris uiam dari
predicarent. Tunc i ufluūt turbæ sacris diuinis ini
ciatæ: uiti fœminæq; omnis dignitatis & ois ætatis

bus templis ubi colebantur isis & sera-
pis: erat etiam simulachrum qd̃ digi-
to labris impsso admonere uideret̃: ut
silētiū fieret: utq; taceret̃ eos hoīe fuis
se dicebatur aūt harpocrates ille silen-
tii mōitor de quo .M. Varro harpocra
tes digito significat silentiū: plinius ue Harpocrates
ro harpocratem statuasq; egyptio℞ nu
minum in digitis uiri quoq; portare in
cipiunt: hic Catullus silentiosum atq; Locus catulli
taciturnissimū intelligi uolens scitissi Sigalion
me dixit factum me eē puta harpocra-
tem: de hoc intellexit & Ouidius illo uersu: quiq; p̃mit uocē digitisq; silentia suadet: ab Ausonio dr̃
sigalion a silentio ut opinor. σιγαω.n. græce sileo. κ σιγη. silentium adem. M. Var. seraphin & isim egy
pti deos eosdem esse censet: cœlum & terrā qui ut samothracū initia. docent sunt dei magni multisq;
noibus nuncupat̃ apud alexandriā templū fuit serapidis opere fornicatio constructū: & mira arte ue-
sendū: in quo simulachrū dei ita erat uastū ut dextera unū parietē: alte℞ lęua pstringeret: qd̃ ex oibus
generibus metallo℞ lignorūq; cōpositum ferebat̃: erat ēt dolis & arte cōposita fenestra pexigua ab or Simulachrum serapidis
tu solis ita aptata ut radius solaris per eā directus os: & labra serapis illustraret: ita ut i spectāte populo
osculo salutatus serapis uideretur a sole. erat & aliud ibi fraudis genus huiusmōi simulachrū solis ex mirum
ferro fabrefactum in aere pendens uisebatur: cum in laquearibus lapis magnus subtilissimo artificio i Notabile
textus ui naturali fer℞ ad se raperet: cogeretq; simulachrū paulatim assurgere: adq; in sublime sustol-
li quæ res inspectores miraculo rei attonitos faciebat atq; uenerabundos. Quidā serapim iouem putāt
cuius capiti modius superpositus ut indicet cum mensura modoq; cuncta moderari oportere: alii geni
um nili esse autumant: cuius egyptus opibus & fœcūditate pascat̃: de origene serapidis Cor. tacitus nō
parum multa. Lactantius in primo hic est osiris: quem serapin & serapidem uulgus appellat: Lactāno
subscribit Marcianus in hymno sic scribēs: te serapin memphis tulus ueneratur osirin: serapium & isi- Serapium
um appellat lampridius templum serapis & isidis: in alexandro marcellinus serapium refert eminere isium
inter egypti templa: ita exornatum: ut post capitolium nihil orbis terra℞ ambiciosius cernat. Per ob Monaulō
liquum calamū: obliquam tibiam intelligit: quā mydas in phrigia primus iuenit sicuti monaulū mer
curius: & geminas tibias marsias dr̃ aūt monaulon: singularis tebia & simplex: unde & nomen: de qua
epigrammatarius: sæpe duas pariter sæpe monaulon habet. Modulum. modulatū carmen. Sacris
uiam dari: in pompa sacrorum hodieq; aliquot præficiunt̃ qui ibeant uiam dari: ut pompa sine offen Hoc agite
saculo pompabiliter procedat: ex instituto solenni: præterea præcones proclamare solebant: hoc agi
te: quo uerbo admonebat̃ reliquis rebus posthabitis sola sacrificia curanda esse: illud quoq; obiter an
notandum: placuisse maioribus loca uelari qua pompa ueheretur: sicut etiam apud nos cōuelant̃ cau- Dii despicerentur
sam refert. Verrius flaccus: scribi, enim cum po. romanus pestilentia laboraret. essetq; responsum: id
accidere ꝙ dii despicerentur. Anxia urbem fuisse: quia non intelligeret̃ oraculum: euenissetq; ut circē
sium die puer de cenaculo pompam superne despiceret: & matri referret: quo ordine secreta sacrorū
in arca pilenti: quod uehiculi genus est: cōposita uidisset qua re senatui nunciata: tunc placuit loca ue-
lis contegi: qua pompa uehi soleret: atq; ita pestē sedata puer q ambiguitatē sortis absoluerat prætextæ
gestandæ: munus impetrauit: ambiguitas autem oraculi fuit in uerbo despicerētur: nam qui audit qd̃
dii despicerentur: statim intelligit qd̃ dii & cerimoniæ negligerentur haberenturq; dispicatui: cum ta
men oraculū qd̃ semp flexiloquū est & amphibolon: intelligi uellet ꝙ dii despicerentur. i. deorsum
ex superiore cenaculi parte aspicerent̃ quod nefas est & ad pollutionem sacro℞ pertīet: unde & nostri
hodieq; in pompa sacrificali pueros & puellas ex fenestris uetant despicere hoc est superne in locū in-
ferio℞ despectare. Iniciatæ sacris: inter religiosos ascitæ & cultui cerimonia℞ dedicatæ. M. Tulli. Au
ctor est mysteria appellari inicia: qbus ex agresti uita exculti ad humanitatem sumus tāq̄ ea sunt uitæ
principia: unde iniciari est ritu sacro℞ institui: & sacris diuinis ascribi. idē M. Tullius diligentissime i-
quit faciēdū est: ut inicient̃ eo ritu cæteri quo romæ iniciant̃. M. Varro ait ꝙ iniciis cereris porci imo inicia
lant̃: & qd̃ iniciis pacis fœdus cū ferit̃ porcus: occidit̃: dies inio℞ dicūt̃ a Liuio qbus solēnia sacrificia
celebrabant̃: quibus nefas erat interesse nō iniciatos: in alio significatu notissimo iniciari est inchoare:
& auspicari. Firmicus maternus uer iniciatur cum primam arietis partem sol fuerit ingressus.

Lintea ue stis sacrifi alis — Linteæ uestis candore:orphei & pythagoræ placita laneũ uestimentũ in rebus diuinis ut pphanum impurũq; uitiperant: cũ lineũ uelamentũ ut purissimũ mundissimũq; maxime ,pbent: unde nõ mõ induitur: & amictur sanctissimis ægyptioꝝ sacerdotibus sed opertui quoq; in rebus sacris usurpabatur: scribit Plinius libro undeuigesimo: uestes sacerdotibus egypti lineas gratissimas esse eo genere lini qđ xylon uocant: unde & dicta xylina: quibus nulla sunt in cãdore mollitiaue preferenda: igitur cum isia ci idest isidis sacerdotes lintea ueste prop e peculiariter uterent̃: a poetis perpetuo epitheto linigeri co

Isiaci linigeri — gnominantur: sic Ouidius iuuenalis, Marcialis: sic cæteri ore consono appellitant. Apollonio tyaneo apud Domitianum principem inter cætera crimina: hoc quoque accusatores calumniosi obiecerunt quod uestitu linteo uteretur: quod crimen diluens: ut futile & nugatorium o diuine pythagora inquit tu pro meipso causam dicito: pro his enim in iudicium uocor quorum tu inuentor ego imitator

lintex uestis candora puro luminosi. Ille lympido tegmine crines madidos obuolutæ: hi capillũ derasi funditus uertice pnitẽtes magnæ religionis terrena sydera: æris & argẽteis imo uero aureis ẽt sistris

Lanestris uestitus — sum: pythagoras.n. ægyptiorum disciplinam cuprimis laudans linteis amicti constituit: & calciamenta ex arboribus corticibus fieri mandauit uestitum itupuꝝ esse autumans q̃ ex morticina materia cõfectus gestaret̃: ideo aũt impurus ex lana uestitus ægyptiis sacerdotibus & pythagoræ & mox Apollõio

Apollonius lintcatus — uidebat̃: qm̃ ab animato decerpitur: & ex eo quidem animali quos inter cætera mitissimũ est: linea uero uestis: ideo pura habita est: & sacrificantibus imprimis accõmodata qm̃ linũ ex terra orit̃. Quæcũq; autem ex terra nascuntur munda & pura esse existimauerunt: hæc & id genus alia apud philostratũ memorat Apollinius unde sidonio data est occasio appellandi Apollonium inter purpuratos linteatum: quid multa? non ne hodie quoq; nostri sacerdotes lĩteati linigeriq; in sacroꝝ pompa incedere cõspicitur? ritu opinor translato ab ægypti sacerdotibus: de quibus hæc herodotus: uestibus amiciunt̃ lineis: circa crura fimbriatis: quas calasiras appellant super quas candida feront amicula tanq̃ superiecta: lanæ neq; in ædes sacras gestantur: neq; una cum cadauere sepeliuntur prophanum enim est idẽ alĩ ubi linea inquit ferunt uestiroenta semper recens abluta: huic rei præcipuæ uacantes calceos papiraceos gestant: aliam uestem: aut alios calceos induere eis fas non est: a lintea ueste linteones dicti linteorũ

Linteones — textores: scribit Maternus, si luna i ueneris signis constitura feratur ad matrem: quod ista coniunctio

Bacchari — faciet linteones: aut tabernarios. Alexander Romanus imperator uectigal pulcherrimum instituit lam

Palliones — pridio teste: braccharioꝝ linteonum: & pallionum ubi braccharii & palliones dicuntur bracchariũ

Limpida stella — quæ uestes sunt & palliorum confectores. Limpido. lucido splendicante: limpida stella est in secunda parte leonis: quæ in horoscopo facit reges. Madidos. unguentatos. Crines madidos. unguento

Derasi sacerdotes — delibutos. Capillum derasi: sacerdotes ægyptiaci erãt capitibus derasis: quod plinius noster idicat & ante pliniũ horodotus sic scripsit deoꝝ sacerdotes alibi comati sunt: in ægypto derasi idẽ refert solitos eos totum corpus alternis diebus deradere: ne iter deoꝝ cultum quicq̃ pediculorum: aut alterius excrementitiæ sordis illos pollueret. Lactantius libro primo institutionũ illudens sacra isidis ægyptia sic refert: primo sacerdotes eius deglabra a corpore sua pectora tũdunt lamentant̃ sicut ipsa cum perdidit filium fecerat ob hoc poetæ caluos hosce sacerdotes decenter appellant. Satyrographus cum grege linigero circundatus & grege caluo: epigrãmatista linigeri fugiũt calui sistrataq; turba quetiam lampridius de imperatore cõmodo scribens sic inquit. Sacra isidis coluit ut & caput raderet anubi portaret & omnis partes expleret. Ex hoc isiacorum ritu uidetur id quoq; translatũ esse: ut nostri sacerdo

Rasio capitis — tes comam alere prohibeantur: capite deraso: q̃uis ecclesiastici scriptores hoc ueluti mystice & tropologice interpretentur: nam Diuus Hieronymus tradit quod rasio capitis est temporalium oĩum depo

Prouerbiuro caluũ uellis — sitio: & quod corona in capite designat regni cœlestis coronam: hoc idem legitur in decretis canonicis xii.q.i. De caluis celebre est prouerbium apud græcos φαλακρὸν τίλλεις idest caluum uellis: quod refertur ad cassos inefficacesq; hominum labores: illud attende a nobis explicari hunc totum cerimoniarum ritum secundũ mysteria ægyptioꝝ: q̃uis hæc res fiat corinthi ex formula tamen & instituto ægy

Terrena sidera — ptiace religionis: hoc enim imprimis significari uoluit Lucius noster. Vertice pnitentes. qui deraso capite sunt: uerticem habent splendicantem. Terrena sydera. magna sacerdotum dignatio: & maie

Laus archiepiscopi — stas: qui terrena sidera dici mereant̃: sacerdotes hodie mundi lumina nuncupant̃. & distinctione. xcvi. legimus q̃ aurum non tã præciosius plumbo est: q̃ regia potestate altio ordo sacerdotalis: unde tu Archiepiscope amplissime dici meritissimo potes terrenum sidus: & quidẽ fulgentissimũ: cũ in te & fulgor sacerdotalis: & litteraꝝ splendor elucescant & radient: columella oppido q̃ eleganter terrestria sidera flores appellat illo uersu pingit & i uarios terrestria sidera flores. AEris sistris: supra diximus sistra dici crepitacula: q̃ agitata reddebant argutum sonum: ob hoc sonabile sistrum a poetis dictũ: si

Sistratus — mulachrũ isidis cum sistro figurabat̃: hinc illud satyricum: isis & irato feriat mea lumina sistro: sistratos isidis sacerdotes poetæ appellant a gestamine sistroꝝ: ut inqt suidas. σεισίστροι ... idest isidis cultores sistrum quatiebant: unde a uerbo græco σείω. quod significat quatio inditum nomen.

Argutum tinnitum: stridulum sonitum: qualem scilicet reddunt æramenta. Antistites primarios: sacerdotes intelligit quos protomystas græco uocabulo sidōius uocat: qui Archiflamines quoque nominantur: libro codicis primo legimus Archimādritas nominari proceres sacerdotum & antistites qui ab eo quod ante stant & præpollent: nomen sortiuntur: antistitium uocabulo elegantissimo dicit excellentia & apex: Marcianus uenerabili Antistitio præminebat Athanasia inter protomystas es tu cū primis numerandus Archiepiscope sacratissime: qui in ordine episcopali uenerabilis maiestatis antistitio præcellis & instar luciferi inter minores stellas enitescis. Cictū pectoralem: non tam cincturā q̃ uestem hoc ī loco cinctum accipimus: nam & porphirio docet cinctum tunicæ gēus esse infra pectus aptatæ: a quo cinctutos cetegos Oratius nominauerit. M. Varro cinctus inquit & cingulum a cingendo alterum uiris alterum mulieribus attributum: uidetur autem denotare id genus uestis sacerdotalis: quæ ex līo poderis erat idest talaris duplici syndoe: quā Iosephus Hieronymus cæteri byssinam uocant: hæc adheret corpori: & ita arcta est: & strictis manicis: ut nulla omnino inueste sit ruga: & usq; ad crura descendat. Fuit & apud antiquos uestimenti genus nomine cingulum pellis colubrinæ similitudine rotundum textum: ut marsupiū lõgius putes: hoc balteo lineā tunicam talarem supradictam stringunt inter umbilicum & pectus. Potentissimorum domini. Lege deū: idest deorum: dicit enim proceres sacerdotum ostentasse exuuias deorum maximoꝝ: exuuiacum aūt nomine symbola quædam peculiaria & gestamina diuina hoc in loco significantur. Vt lucerna. Caduceus: uanus & q̃ statum explicantur. Primus lucernam. Religiõis ægyptiæ symbolum est lucerna: ut opinos pertinēs ad osiridis uestigatioem: quem perditum cum luctu quærunt: mox inuentum magno gaudio prosecuntur Auctores Seneca; augustinus Lactantius cæteri: ob hoc uidet͂ Seneca in lib. de beata uita sic scripsisse: cum laurum linteatus senex & medio lucernam die proferrens conclamat iratum aliquē deoꝝ concurritis & auditis. Apud nos hodieq; in pompa sacroꝝ ceroferarii conspiciuntur. Ritu prope consimili atq; germano. Tertullianus denotat hunc ritum lucernarum solemnium & improbat inquiens cur die læto nec laureis postes obumbramus; nec lucernis diem infrigimus; potest lucerna hæc uideri symbolum solis qui & osiris dicitur: cuius luce cuncta collustrantur: præterea auctor est Herodotus festiuitatem solēnem in ægypto celebrari; cui nomē est accensio lucernarum: proprerea ꝙ noctu sub dio per uniuersam ægyptum lucernas accendunt: imbutas sale: & oleo plenas cum multo Ellychnio: quod tota nocte ardens perduret. Cur uero sic lucernæ accendant͂; sacra quædam ratio cōmemorat͂: quæ auribus prophanorum minime intimanda sit. Ad hunc mysticum sensum: referri non absurde posset illud Persianum: dispositum pinguem nebulam uomueræ lucernæ: portantes uiolas; pōt hæc lucerna symbolum uideri inquisitionis osiridis: quid sit ad uulcanum referatur: quem inuentorem ignis primum in ægypto regnasse sacerdotes affirmant: lucernari uerbū uetus est qđ significat lucernis dispositis illuminare: hinc illud tecta lucernant͂ Florentia numina fertis. Cymbium. poculum a cymba dictū: cuius effigiē repsentat: de quo supra. Pectore. corrigo patore: & enim pator: apuleianum uocabulū significans hiatū apertioneq; & est orificū patens. Vestitu similis linteamine cādido indutus. Idem auxilia: dic. i. auxilia: est. n. quoddā quasi interp̄tamētū: ut lector audiēs altaria sacerdotis manu gestari; intelligat ea auxilia nuncupari. Cur aūt ita nuncupent͂: statim subiūgit ab auxilio scilicet: qđ auxiliatrix dea isis cultoribus suis p̄stat: itaq; altaria hæc possunt uideri symbola auxilii diuum. Apud Plautum loquit͂ incistillari deus cui auxilio est nomen. Palmā. tanq̃ sit symbolū uictoriæ: & argumentum palmiferæ regiõis: scribit Pli. Dactylos palmarum honori deoꝝ dicatos eē. Caduceum. Egypti caduceum mercurii sic figurant: dracones duo mas. & femmina coniungunt͂ parte media uoluminis sui modo: quem uocant herculis: primæ partes reflexæ i circulum sunt: caudæ uero reuocatur ad capulum caducei: ornaturq; alis ex eadem parte capitis nascentibus. Argumentum caducei ad genituram hominum: quæ genesis appellat͂: ægyptii pertinere demonstrāt. Plinius ideo caduceum fieri asserit: circundata effigie Anguium: quia angues sunt concordissimi inter se & complexu mutuo copulantur. Vnde & caduceum signum pacis & symbolum esse uoluerunt: hinc caduceatores dicti pacis internuncii: Iuuio curtio cæteris; caducifer; quoq; ipse Mercurius a poetis nominatur.

argutum tinnitum constrepentes: & antistites sacrorum proceres illi: qui candido linteamine cinctum pectoralem adusque uestigia strictim iniecti potentissimorum domini proferebāt in signis exuuias. Quorum primus lucernam præmicātem porrigebat lumen non adeo nostris illis consimilem: quæ uespertinus illumināt epulas: sed aureū cymbium in medio sui patore flammulam suscitans largiorem. Secundus uestitu quidem similis: sed manibus ambabus gerebat altaria: idest auxilia quibus nomen dedit proprium: deæ summatis auxiliaris prouidentia. Ibat tertius attollens palmam: auro subtiliter foliatam: necnon mercurialem etiam caduceū: quartus æquitatis ostendebat indicium:

Portomystæ
Archiflamines
Archimādritæ
Antistitiū
Cinctū cincturus
Poderis uestis
Cingulū
Accensio lucernarū
Lucernarii
Pator
Deus ...
Symbolum pacis ...

Caduceator — Manus symbolū

Deformata manu sinistra. Videtur discordare Lucius noster a Diodoro: q̄ scribit in quarto bibliothecæ q̄ inter sacras litteras ægyptioꝝ deformatur manus dextra expansa liberalitatem significans: sinistra uero compressa tenacitatem: atq; auaritiā: Verum nullum est inter scriptores super re ista dissidium: cum utrūq; fieri cōmode potuerit: ut sinistra compressis digitis esset symbolū tenacitatis: eadē explicata palma foret iudicium æquitatis. Genuina pigricia. Ingenita & natutali: sinistram enim naturaliter in hoībus pigriorem esse: q̄ dextram sat notum: preterq̄ in his qui scœuæ noīantur: Tales.n. agiliore sunt sinistra. Vnde & illis inditū nomen. Secam.n. græci sinistrā uocant. Talis uir Tiberius quē scribit tranquillus sinistra manu fuisse agiliore ac ualidiore. Iurisconsulti Titulo ad edilitiū

Sinistra pigra — Sceua qui

edictum sceuam hoc est hoīem agilioris sinistræ: neq; morbosum neq; uitiosum esse tradunt. Albertus magnus i secundo de animalibus: causam refert sinisteritatis: q̄ a uidelicet iquit iecur: Et cor uirtutes suas mittant in sinistrū latus & a dextro remoueant: contingit ēt aliquando ut q̄sa puero sinistrā q̄ dextram frequentius exerceat: fiatq; inde consuetudo: & ex consuetudine natura ut scripsi in tranquilli commentatiis Ambidextros dici: qui utraq; manu pariter utantur: quos græci amphoterodexios uocant: de quibus Plato. Aristoteles hieronymus: sed quod ad sinistræ mãus pigritiam pertinet quodq; memoratu dignum est: comperior apud auctores quod anuli preciosi. Dexrra manu exempti sunt: quæ multum negociorum gereit: & in sinistram relegati: quæ ociosior est: ne crebro motu & officio manus Dextræ præciosi lapides frangerentur.

Cur in sinistra anuli

> deformatam manum sinistram: porrecta palmula: quæ genuina pigritia: nulla caliditate: nulla solertia prædita: uidebat' æqtati magis aptior q̄ dextra. Idē gerebat & aureū uasculū in modū papillæ rotūdatū: de quo lacte libabat. Quintus aureā uannū aureis ↄgestā ramulis: & alius ferebat āphorā. Nec mora cū dei dignati pedibus humanis incedere ꝓdeunt: hic horrendū: ille supeꝝ ↄmeator & infeꝝ:

In modum papillæ rotundatum. Vasculum hoc papillæ lactanti simile uideri potest indicium bouis: in quā: Io. reformata est: & mox facta dea Isis ut fabulæ ferunt: potest & hoc symbolum esse fœcūditatis niloticæ ut sicut lac profusum ex papilla saginat fœtum. Ita aqua nihil exuberans opimat ægyptum: obiter annotandum queādmodum helena in templo mineruæ sacrauit calicem ex electro mammæ suæ mēsura. Inclytus Vldricus rosensis inter barones Boemiæ primarius: inter discipulos meos transmontanos clarissimus cum mecum semper egerit munificenter liberali nuper mihi donauit uasculum hac figura papillæ rotundatum argenteum quidem: sed tā fabreram eleganter deauratum: ut aureum esse uideatur quod a me seruatur conditum in Gazophilacio in quo prope peculiariter continent' muneta: quibus me complusculi prosecuti sunt ob doctrinæ ingeniiq; ut existimant claritudinem: ut ego sentio mediocritatem: ibidem quoq; radiat scyphus ille argenteus quem tu ad me ab hinc sequiānum dono misisti Archiepiscope munificentissime: qui bracteatoris opificio fabrefactus lurulenter Vina facit meliora: subinuitatq; ad bibendum. Lacte. secūdum priscorum declinationem Lacte dixit ꝓ lac: ut supra. Vānum. Cribrum: poeta in georgicis dixit: & mystica uanus iachi: ubi cōmentatores exposuerunt: ideo mysticam dici quod liberi patris sacra ad purgationem animæ pertinebant: & sic homines eius mysteriis purgabantur: sicut uannis frumenta purgantur: hinc est quod dicitur Isis osiridis membra a Tiphone dilaniata cribro. i. uāno superposuisse: nam idem est liber pater & osiris Isidis maritus: in cuius mysteriis uānus est: & nunc in pōpa isiaca gestabatur: dicit' autem uānus cribrum υποκαθιστικοσ. Vallus: inde fit uerbum euānare: quod est uānis siue uallis expurgare. M. Varro in primo de re rustica. Ita fit ut quod feruissimum est in eo: atq; appellatur acus: euannatur foras extra arcam: in uarronianis codicibus mendū solent in quibus euamisse passim legit': uerbo futili & nugatorio: cum euānat' legendū sic sicuti nos correximus uerbo latinissimo: & uarroniano: quod a uānis inflexum est. Columella ꝓcipit frumenta uānis expurgari in arca detersa.

Munus uldricirosensis — Sciphus archiepiscopi — Vannus mystica — Euannare

Dei dignati pedibus incedere: ioculariter dictum & decenter: dicimus. n. deos incedere pedibus humanis: q̄ hoīes in pompa sacrificali sustinent personas & nomina deoꝝ: De q̄bus intellexit Tertullianus sic scribens: ideos uestros sæpe noxii induunt. Me cum ego subinde recolliens: hæc instituta sacroꝝ ethnicoꝝ uenio in eam sententiam: ut credam pleraq; oīa ad cerimoniaꝝ nostraꝝ celebrationē ꝑtinentia: illinc esse translata transpositaq;. Nimiꝝ ex gentilium religione sunt lineæ uestes: derasa sacerdotū capita: uertigines in altari: pompa sacrificalis: musica modulamina. Adorationes ꝑces aliaq; id genus compluria: quæ nostri sacerdotes in nostris mysteriis solēniter usurpant: haud dubie sumpta de cerimonia priscoꝝ: sic & apud nos hoīes incedunt in pompa sacroꝝ: sub effigie sanctoꝝ & ꝓphetaꝝ: q dici possent dei humanis pedibus incedētes. Ille supeꝝ. Sensus est: mercurius qui & anubis dr̄ qui & nūcius superoꝝ ac infernrum: deorum esse fert': prodibat attollens caninum caput: cecinit poeta in opere serio: oīgenumq; deum monstra: & latrator Anubis: quem locum exponens Seruius inquit hunc uolunt esse mercurium. Ideo capite canino pingitur: quia nihil est cane sagatius. Tradūt historici anubim osiridis filium secutum esse partem in bellicam: expeditionem: q armis usus insignibus canem per insigni gestauit: quia ex re canina forma apud ægyptios colit': & canes ipsi in summa dignatione habentur

Ex cerimonus priscorum cerimoniæ nostræ — Anubis canino capite

bétur: cuius rei Eusebius quoq; cõmeminit libro secũdo pparatiõis euãgelicæ: scribés deũ q apud egy-
ptios Anubis appellat caninũ hre caput; eaq; re ostẽdi custodem ipsum osiridos fuisse. tã bellua q in
portũ cobiã factos coercẽte. A canibus q p dus habent dicta ẽ Cynopolis. q̃si canũ ciuitas. hic morius Cynopolis
ille satyricus. oppida tota canẽ uenerãt nemo dianã de anubi dixit Ouidius p anubidis ora uerẽ di: &
ut autumat Strabo anubis deus q capite canino figurat colit ciuitate canũ. i. cynopoli: ubi sacer q dã ci
bus ẽ canibus cõstitutus. dicit autẽ Mercurius cõmeator supor ũ & inferorum qui ultro citroq; cõme-

ñũc atra nũc aurea facie sublimis: attollens canis ceruices arduas anubis: leua caduceũ gerẽs dextra palmã uirentẽ quatiẽs: cuius uestigiũ continuũ seq̃bat. bos in rectũ leuata statũ bos oĩa parẽtis deæ fœcũdũ simulacrũ: qd residẽs humeris suis pferebat unus e misterio beato gressu gestuoso: ferebat ab alio cista secretoꝝ capax: pœnitus celans opta magnificæ religionis. gerebat alius fœlici suo gremio summi sui numinis: uenerãdã effigiem. A çne Hois quidẽ nõ pecoris. non auis. nõ feriæ ipsius cõsimile; Sed solerti repertũ etiã ipsa nouitate: reuerendã altioris ut cũq; & magno silentio tegente religiõis argumẽtũ ineffabile.

at inter superos & inferos ut poetæ canũt: &
ut inq t claudianus cõmune pfundis & supis
numen q fas p limen utrũq; solus habet ge-
minoq; facit cõmertia mundo. ab Homero
dicit. διακτωρ. i. internũcius. Macrobius ex
hoc Mercuriũ mystice solẽ significari argu-
mẽtatur nã cum sol in iferiori hemispherio.
i dest hiemalibus signis cursum suũ peragit:
dicit iferorum administer cũ uero supio-
re hemispherio ptem zodiaci ambit æstiuã.
túc superorũ nuncius existimatur. Nunc Internuncius
atra. nũc aurea facie. Egyptii simulacrũ mer
curii pti cerulea specie & atra. partim aurea Sol mercurius
& clara figurant. ut p atrum colorẽ commea
tor iferũ p aurcam faciẽ superorũ nuncius
declaretur. Bos in erectũ lauata statũ. Fa-
bula notissima quẽadmodũ. Io. in bouẽ de
mutata est mox est boue dea isis facta: unde
merito in põpa isiaca bos prodibat. quæ sym
bolũ quoq; ut docet ipse Lucius est deæ oĩa Apis bos
progignentis. egyptus bouẽ uice numinis co

lit. quem apim uocãt: cui semel iãno oñdit fœmina bos isignibus qbusdã notabilis. Plinius & Solinus
auctores. Fuit & in ægypto præfectura. bouina nũcupata a boue cui dedicata est: bouẽ aũt colũt inter
deos utilitatis cã: constat. n. ut refert Eusebius bouẽ tam partu q̃ arãdi opa esse cõducibilẽ. Annotãdũ
ab eodẽ Eusebio tradit papauer eẽ symbolũ fœcunditatis. supra diximus. quẽadmodum apis egyptio Papauer
rum deus maxĩus. postea dictus ẽ serapis. Scribit Suidas απιδες θεοι ησαν τιμωμενοι παρα αιγυπτιοις symbolũ
σημειον εχοντες περι την ουραν και γλωσσαν δηλουν ειναι αυτους απιδας. i. Apides dei erant hono fecũditatis
rati apud egyptios signũ habẽtes i cauda & in ligua qd declarabat eos eẽ apides: qbus inuẽtis εορτην
μεγαλην ηγον. i. festiuitatẽ magnã agebãt. Præterea mẽoriæ proditũ ẽ a scriptoribus celeberrimis deos
egyptoꝝ eẽ bruta animãtia & singulas pene in egypto ciuitates singulas bestias & mõstra uenerari. unñ &
urbes apd eos ex aĩaliũ uocabulis nũcupant. ut leõtopolis cynopolis licopolis. Cur ãt animalia p dus
in egypto colerent cãs cũ alii referũt tũ Diodorus i secũdo bibliothecæ. Oĩa parentis deæ. iũctĩ le-
go oĩparẽtis. sic & poeta dixit i. yi. terræ oĩparẽtis alũnũ cernere erat: q̃. n. forma oĩpotẽs eadẽ & oĩpa- Vestitores deoꝝ
rẽs. dicit. q̃si oĩa piẽs oĩa gignẽs. E misterio beato. ex mistris sacroꝝ. q merito beati dñr. utpote cogna
tiõe q̃dã cũ numine beatifico cõiũcti. mercurius cũ uenere i horoscopo faciet baiulos sacroꝝ simu-
lacroꝝ. Idẽ in tertio loco cũ uenere faciet uestitores deoꝝ. Gressu gestuoso. M. Tul. & Diuus Ambro-
sius de officiis scribẽtes pcipiũt cauẽdũ esse ne tarditatibus utamur in gressu mollioribus: ut similes Cistæ sacræ
põpaꝝ ferculis eẽ uideamur. ex quo dclarat fercula baiulosq; sacroꝝ simulacroꝝ i põpa solẽni icede-
re cõsueuisse gressu quodã mollissimo. & histriõico ac prsus põpatico. Cista sacroꝝ capax. De cista Cistophorus
hac q̃ sacra optanca occultãtur. & de canephoris. i. baiulis cistæ sacrificalis. habũ de ãnotaui i. yi. cõmẽta
rio. ubi scribit tacita secreta cistaꝝ. illic repete si quid hic dĩsiderabit: Suidas appellat κιστας ιερας. i. Optanea
cistas sacras: qbus a κιστοφορος dictus cistifer baiulusq; cistaꝝ. Operta. Supra diximus optanea sacra Mysteria
appellari; q opta erat neq; exposita oculis prophanoꝝ. nã mysteria a grecis dicunt. ut iterptat Suidas. unde
απο του μυειν τους στομα. i. abore claudẽdo: & f. deceat eos. q audiũt diuinas cerimonias & religiõis ar-
cana os obturare. nec ulli mortaliũ enũtiare. Summi sui numinis. Videt signare simulacrum isidis
quod i arcano habebatur. quod nulla aiantiũ effigie figuratũ fuisse demonstrat. sed noua q̃dã forma
fabrefactũ; tãq̃ deus & natura rerũ parẽs nulla imagine mortaliũ effingi possit. Sic quintus curtius ef-
figiẽ Iouis hamonis umbilico similẽ fuisse tradit. sic & Cor. Tacitus simularũ paphiæ ueneris nõ hu-
mana effigie fabrefactũ eẽ autumat; sed cõtinuũ orbẽ latiore initio tenuem i ambitũ. metæ mõ exur-
gẽtem spectari: cuius rei ratio i obscuro sit. Iudei nulla oĩno effigie nulloq; simulacro deũ colũt: q in-
corporeus est. inominabilis indicibilis incõpressibilis. Vñ anthropomorphitæ merito culpãtur quoꝝ Anthropomorphitæ
heresis ex eo fluxit & nomẽ: q deũ hr̃e hũana mẽbra arbitrabantur ignorãtes. qd deus nec mẽbris di
stinguit. nec corporis mole cẽsetur. Verũ q̃do in canonicis scripturis mẽbra deo attribuunt. id totum
mystico intellectu ad ptãtes diuinas referendũ est. Solerti reptum. Corrigo repertu. hoc ẽ inuẽtu.

siue inuẽtione. Tegente. Putior lectio ẽ tegẽdæ religionis. Vrnulla faberrime cauata. Opinor hãc urnulã referri ad situlã. quã sinistra retinẽs isis figurat̃. ꝑ quã fluẽtiã omnium lacunarꝫ ostẽdi tradunt. ꝓterea capiti serapis. cuius numẽ cũ iside cõmune ẽ calathum insigũt: q̃si sol sit cuius uertex insignitus calatho & altitudinẽ sideris monstrat. & potẽtiã capacitatis ostẽdit. faberrime ãt aduerbiũ est significãs pfectissime politissimeqꝫ: fabre ut inq̃t placides pfecte dicit̃. Quã rotũdo. Rãcida grãmaticorũ
Faberrie. subtilitas q̃ rotundissimo contẽdit esse dicẽdũ. auctoritas eruditorꝫ: quæ lõge potẽtior ẽ. grãmaticalibus illis placitis posthabitis. sic dicere sæpissime mauult. Simulacris egyptiorum. De simulachris egyptiorꝫ: q̃ sũt illorũ sacræ literæ suo loco mox dicemus. & dudum diximus deos egyptiorũ esse aialia. Lõgo riuulo ꝓminebat. Videt̃ ostẽdere urnã illã fuisse nasutiorẽ: &.n. nasus dicit̃ in uasis riuulus ille ꝓminens ex quo liquor egerit̃. Iuuenalis siccabis calicẽ nasorꝫ q̃tuor. Ab epigrammatario poeta quoqꝫ dictũ ẽ. nasus lõgior ille fuit. Dilatiõe. Lego dilatatione signat enĩ urnã dilatatã fuisse ab ea pte. q̃ adherebat ansa.
Nasus in nasis & ita hodieqꝫ urnæ fictiles fingũt̃ ut scilicet sint orificio patentiore. Sup sedebat aspis. Nõ temere aspis sedens sup ansã urnæ fuisse describit̃. sed ex mysteriis egyptiorũ sũptũ qbus isis figurabat̃ Cinctũ caput habẽs aspide serpẽte: Quod & Valeri. Flaccus denotat illo uersu de iside loq̄ns Aspide cĩcta comas & ornanti psona sistro. Auctor est herodotus serpẽtes in egypto sacros esse. nihil oĩno hoĩbus noxios. Lego apud Amianũ Marcellinũ alii ĩ egypto serpẽtes ĩnumeras q̃s ois magnitudine & decore aspis facile supeminet multa in illis tractibus. Vñ: & simulachris isidis
Aspis i capite isidis peculiaris. Aspidũ ceruices & colla ĩtumescere. & tumore uenenato exuberare auctor est Plinius. q alibi tradit aspidi uim somnificã ĩ eẽ: ut pcussos torpore & somno necet: tales
Vis somnifica aspidi Hypnale Ptyades uocãt hypnalos a somno. Cleopatra teste Solino hypnalen aspida adhibuit ad morsum: Vt ita somno extigueret̃. ptyadas aspidas appellant: q Soluas uenenatas ĩ oculos hoium expuãt. Præsentissimi. Vir. nec tã pſentes alibi cognoscet̃ diuos. Plinius remedia pſentissima scite appellat. q statĩ afferũt. medulã salutarem: & sine dilatione psanãt. Salutẽ meã gerẽs sacerdos. Coronam roseã itelligit qua salus Lucii & reformatio ꝓmitebatur. Proferẽs sistrũ deæ. Hæc fuerat diuia isidis ꝓmissio quæ supra sic Luciũ alloquitur meo monitu sacerdos. q in ipso ꝓcictu põpæ roseã mãu sistro coh erẽtẽ gestabit coronam. Mihi hercules coronã. Sensus ẽ: sacerdos dextra ferebat coronã asiacã. quæ dubio procul mihi quoqꝫ erat cõueniẽs corona: cũ coronandus merito forẽ. tanq̃ fortũæ uictor. q tot labores tot erũnas in oi uita ptulerã: coronari.n. uictores in ludis corõis multifarius cõstat de quibus alibi plura. Exanclatis. Exhaustis exsudatisqꝫ. Deæ maxie. Isidis. In

sed ad istũ plane modũ fulgẽte auro figuratũ. Vrnula faberrime cauata fundo q̃ rotũdo miris extrisecus simulachris egyptiorũ effigiata eius orificiũ nõ altiuscule leuatũ: ĩ canalẽ porrectũ lõgo riuulo prominebat. Ex alia pte uero multũ recedẽs spatiosa dilatiõe adherebat ansa: quam cõtorto nodulo sup sedebat aspis squamee ceruicis stricto tumore sublimis: & ecce pſentissimi numinis promissa nobis accedũt bñficia: & fata. salutẽqꝫ ipsam meã gerẽs sacerdos appropiquat ad ipm pſcriptum diuinæ ꝓmissiõis ornatũ. dxtra ꝓferẽs sistrũ deæ coronã. mihi ẽt Hercules coronã cõsequẽter qd tot ac tãtis exanclatis laboribus tot emersis piculis deæ maximæ ꝓuidẽtia adluctãtem mihi sæuissimã fortunã suparẽ: nec tam gaudio subitario cõmotus inclemẽti me cursu ꝓripui: ueres. s. ne repẽtino q̃drupedis ĩpetu religiõis qetus turbaret̃ ordo: sed placido ac ꝓrsus hũano gradu cõtabũdus paulatĩ obliq̃to corpe sane diuitus ᵭcedẽte pplo. sẽsim ĩrepo.

At sacerdos ut re abse cognoscer̃ potui nocturni cõmõefcũs oraculi: miratusqꝫ ꝯgruẽtiã mã dati muneris cõfestĩ restitit: & ultro porrecta

Reapse clemẽti ĩmodico. & ferociẽti. Cunctabũdus. Cõtãter & lẽto gressu gradiens. Decedẽte diuinitus pplo. Nutu & numie deæ isidis cõmõitus ois populus a aĩno decedebat: dixit. n. supra hoc ipso uolumie meo iussu tibi cõstricti comitatus decedẽt populi. Re ab se. Legẽdũ ẽ reapse. hoc ẽ reipsa. ut ueteres dicebant

dicebant & supra annotatum ē. Nocturni oraculi. Dixit supra isis: hoc eodē momēto quo tibi uenio simul q̄ sunt cōseq̄ntia sacerdoti meo qetē faciēda p̄cipio. Mandati muneris. Adea. s. p nocturnā qetē. Ob os. Ad os. Coronā deuoraui. Lucianus sine ullo mysterio religioso: simpl'r narrat se uidisse inter flores alios rosas promicantes ad quas procurrens eas deuorauerit hoc enim utitur uerbo ῥόδα κατέπιον rosas deuoraui. Noster uero Lucius mystico tecta quædam decentissime sapientissimeq; præfatus ait se ex māu sacerdotis coronā roseā deuorasse: eaq; deuorata pristinū hominē fuisse e uestigio reformatū: ut mystice intelligas coronā rosaceā eē sapientiā: Ad quā gustādā: quā diu mortales nō aspirant: tā diu bruti & asinino corio contecti torpescunt: mox ubi rosas carpserūt ex māu porrigētis sacerdotis hoc est sapientis. q antistes ē doctrinax: q esurientes ultro inuitat ad gustulū sapientiæ dulcissimū: illico exuūt brutale tegumētū fiūtq; hūana rōne pollētes & uere hoīes: ipsi quoq; sacerdotalibus sacris initiāt: terreni corpis labe purgati uitiis exutis nulla deinceps scelerū cōtagiōe polluti Deo seruiūt: cui cōciliāte uirtute cōiūgūt. Qua uite nihil beatius eē pōt: ad quā utinam nos quoq; peruenire possimus sicut Apuleius nr̄. post exudatos labores multiugos post exutas terrenas sordes aliqn̄ felicissime puenit. Delabit' ferina facies. Cupis exuer' faciē ferinā facito ut ex aīo tuo brutales sordes: q̄ interiorē hominē deformāt delabāt'. Curato prouideto ut in te nihil belluinū cōspiciat'. da operā. ut sicuti diceris animal rōale. Ita ut rationē uitæ ducē sequaris: appetitiōibus cōculcatis. ut uirtutis fulgor' fias lumiosus. Ita pilus asininus defluet: ita coriū crassum ī cutē subtiliorē teuabitur ita obesitas uētris cohibebitur. deniq; oī abolita brutali effigie reformaberis in hominē. quē cūcti marito mirēt' & cū ueneratiōe suscipiā. sic hōines trāsfigurātur ī lupos fiūtq; uersipelles qn̄ induūt lupinā uoracitatē. sic mox ex lupis ī pristinā faciē reuertūtur. pristināq; uestē reuisunt: qn̄ exuti ī pbis moribus & lupina deposita natura ad humanas mores. & hūanā rationem oculo mētis uegetiore regrediūtur probitatē amplexātes. & uirtutē quā deposuerāt resumentes.

Coronā rosacea ē sapientia

Moralis sententia

Versipelles qui

dextra ob os ipm meū coronam exhibuit. Tūc ego trepidās assiduo pulsu micāti corde: coronā q̄ rosis amœnis itexta fulgurabat auido ore susceptā: cupidus cupidissime deuoraui. nec me fefellit celeste p̄missū. Protinus mihi delabit' deformis & ferina facies ac prio q̄dē squallēs pilus d̄fluit. ac dehīc cutis crassa tenuat'. uēter obesus residet pedū plātæ p ungulas in digitos exeunt. manus nō iā pedes sunt: sed ī erecta porrigunt' officia. ceruix p̄cera cohibet'. os & caput rotūdat': aures enormes repetūt paruitatē pristinā. dentes saxei redeūt ad hūanā minuciē: & quæ potissimū cruciabat āte cauda: nusq̄ cōparuit: populi mirāt': religiosi uenerāt' tā euidētē maximi numīs potētiā: & cōsimilē nocturnis imaginibus magnificētiā: & facilitatē reformationis. clara q; & cōsona uoce cælo magn⁹ attēdētes testāt' tā illustre deæ bn̄ficiū. At ego stupore nimio defixus tacitus herebā: aīo meo tā repētinū: tāq; magnū nō capiente gaudiū quid potissimū p̄farer primarium:

Cutis tenuat'. Sū q putēt tenuitatē cutis & opimēta corpoȝ magis aut minus bruta efficere animalia tāq̄ crassitudo corii ī asinis & id genus cæteris obstet tenuitati sensus. in hōine extenuior cute subtilitas animi cōstat. Vēter obesus. Hōines minus solertes esse cēset Plinius qbus sit obesissimus uēter. hīc illud Hiero memoratissimū. pīguis uēter nō gignit sensū tēuē. Cohibet'. Ad hūanā breuitatē redigit'. Enormes. imodicæ p̄grādes & p̄rsus asinine. Pristinā. Priorē. Ad hūanā minuciē. i. dētes q ī asino ingētes cōspiciebāt' tātilli facti sūt. ad hūanæ puitatis modulū redeūtes. Scribit Diuus Augustinus uidisse se molarē hois dētē tā igentem ut si nostroȝ dētiū modulos minutatī cōcideret' cētū sibi uideret' facere potuisse: a dente Plautinū uerbū est oppidoq̄ elegans edentare malas. qd ut alubi annotauimus significat dētes maxillis excutere. & dētibus priuare. qd fieri solet ī his quos pugnis cōtūdius & dētilegos efficimus: edētulosq;: sicut. n. edentulus dictus a pticula priuatiua. q sine dēte ē. sic & edētare ide quoq; deflexū ē. Cōpauit. appuit uisa ē. Nocturnis imagini. p ut p nocturnam uisionem ipa dea sacerdotibus. quæ futura erāt demōstrauerat. uel hoc dicit rē simillimā sōnio hāc uisam esse q̄tū uera erat. Cælo manus attendētes. Virgilius tendoq; supinas ad cælū cū uoce manus. communis mos & hominū obseruatiōes affirmāt superiora eē deo tradita. nāq; habitus orantium. sic est. ut manibus extensis in cælū p̄cemur: & ut auctor est Aristoteles ī primo de cælo & mūdo: omnes hoīes barbari græci. & quicūq; putant deos esse attribuūt locū superiorē diis. hoc ē cælū ut īmortalibus īmortale conueniens. ut terra hoīum est sic dei cælū. Animo capiente gaudium. Interdū tāta ē gaudii exuberantia. & letitiæ cumulus: ut aīus noster incapax eius sit. ut homo gaudēs ita perturbet' ut apud seipsum non sit: sic & Liuius. cum uix gaudium animis caperent discursum hinc ab aliis circa templa deum ut grates agerent. Hinc repio apud auctores gaudium ingens nō paȝ multis mortem tatulisse. sicut gaudio obit philippides poeta. & mater illa uiso filio ex pugna canensi præter opinionē

Ex tēuitate cutis acumen

Pinguis uēter hebetat

Mirum de hominis dēte

Edētare

Cælum deoȝ est

Ex gaudio obire

[margin: ..i mortis ex gaudio] suam incolumi copia atque magnitudine inopinati gaudii oppressa exanimataque est. Causam refert
Galenus libro quinto de accidenti & morbo cur gaudio homines plurimi itereãt. Quoniã inquit uis
uitalis ex gaudio egreditur ad partes corporis exteriores.& ita corpus calore uegetali destitutũ extin/
[margin: Diaporesis] gũtur. Addit interpres Galeni i michrotechni ex gaudio imodico spiritum sanguinẽ simul egredi ad
exteriora. Ideoq; extingui statĩ caliditatẽ innatã sicut extĩguit ignis ex uenti ui uehemẽtiore. Quid
potissimũ. Oratoria diaporesis ẽ.i. dubitatio qua figura utitur incertus dubitãsq;. qd primum dicat:
& qd potissimum. Cõsile ẽ illud poeticum. qd primũ mediũue canã: quo fine quiescã: lætitia aũt ob
strepit facũdiæ & cogitatio uoluptate
ipedit. Sed sacerdos. Lucianus ali/
ter narrat scribẽs spectatores hac trans
formatiõis nouitate cõsternatos parti
cẽsuisse. ut pinde ac magnus & quodã
quasi mõstrũ igni cremaretur. partim
dixisse ut ipm prius audirẽt sermoci/
nantẽ. & ita rẽcognoscerent: Itaq; scri/
bit se cursim ad pricipẽ accessisse: illi
q; totã rẽ gestam denarrasse: ꝓterea q/
bus natalibus. qua patria qua cõditio/
ne natus foret edocuisse quo audito.
ꝓ se osculo & cõplexu excepit Lucia/
[margin: Luciãus patrensis sine samosare/nis] nũ ut pote patris ipsius amicissimus.
domũ deductũ hospitaliter suscepit.
fuit autẽ Lucianus ut ipse testat̃ patrẽ
sis: q̃ ciuitas Achaiæ est patre noie lu/
cio natus: συγγραφευσ ιστοριων και πο
ιητησ και μοντησ αγαθοσ. interdum
assyrium se esse cõmemorat quẽ & sui
das samosateũ a patria nũcupat. potu/
it.n. fieri. ut hic ortus eẽt illic oriũdus
& ita duplici patria cẽseret̃. ut ante ꝓ/
didimus. Nephãdo tegmie. Corio

unde nouæ uocis exordium caperẽ: quo sermonẽ
nunc renata lingua fœlicius auspicarer: qbus quã/
tisq; uerbis tantæ deæ gratias agerẽ. Sed sacerdos
utcũq; diuino monitu cognitis ab origine cũctis
cladibus meis. q̃q̃ & ipse isigni permotus miraculo
nutu significato: prius precipit tegẽdo mihi linteã
dari laciniã. Nã me cõprimũ nefando tegmine de/
spoliauerat: asinus cõpressis i altum fœminibus &
supstrictus accurate mãibus q̃tũ nudo licebat: uela
mento me naturali ꝓbe mũiuerã. Tũc e cohorte re
ligiõis unus ipigre supiorẽ exutus tunicã. suptexit
me celerrime quo facto sacerdos uultu gẽiali & her
cules per humano: in aspectum meũ attonitus sic
affatur. Multis & uariis exanclatis laboribus: ma/
gnisque fortunæ tempestatibus: & maximis actus
procellis ad portum quietis & aram misericordiæ

[margin: Verecundiæ ratio] brutali & tegumẽto asinali. Diuino monitu. Dea sacerdotẽ uisionibus nocturnis cuncta edocuerat
ad asinum nostꝝ ptinẽtia. Compressis in altũ fœminibus. Corrigo cõpressis in arctũ fœmibus ẽ.n.
[margin: Obscena ex obseruantia] sensus cũ primũ despoliatus fui tegmine asinino primã habui ratiõem uerecũdiæ: Itaq; cõpressis strĩ
ctissime femoribus & sup cõnexis manibus naturali uelamẽto uerẽda coopui cũ nudus forẽ. nec ullũ
quidẽ habẽs subligaculũ: hõini aũt iprimis uerecũdiæ ratio habẽda ẽ: ut M. Tullius ambrosiusq; ꝓci
piunt: cuius magistra natura ẽ: q̃ docuit & suasit tegẽdas: eẽ ptes nr̃i corporis pudibũdas: ꝓinde cynici
ph̃i merito explodũtur: qbus uerecũdia nulla. quos palã i ꝓpatulo nõ pudebat cũ uxoribus cõcũbere.
[margin: Fœminalia] auctor ẽ Ruffinus i expositione symboli Apostolici. q; nõ natura docuit hæc eẽ obscena: sed obseruã/
tia: ideoq; scite scri. Diuus August. hoĩes statĩ a pc̃tõ nuditatẽ turpẽ iudicasse: unde euestigio cõsutis fi
[margin: Succictoria] ci foliis fecerũt sibi succinctoria gẽitaliũ: q̃ & fœialia dicunt̃ a fœmibus.i. femoribus. coxisq; uelãdis
de uelamẽtis gẽitaliũ. q̃ formoralia. fœmialia bracchæ. piselides: succicteria cãpestria subligaria sub
[margin: Ephod] ligacula noiant̃ alubi scripsi copiosissime. ex auctoritate ethnicoꝝ ecclasticorũq; scriptoꝝ. Supio
[margin: Superhumerale] rẽ. tunicã. In canõicis scripturis ephod hebraice appellat̃. qđ latini iterp̃tes iterpretant̃ sup humerale:
qđ græce dr̃. επωμισ ẽ aũt ut docet Hieronymus uestimẽtum sacerdotale lineũ. & simplex & toto can/
[margin: Poderis talaris] dore purissimũ. qđ sup hũeros uẽit. cui subiicit̃ υπενδυτη qđ nos subtunicalẽ siue tunicã. quã subius
uestitus ẽ: possumus iterpretari. Idẽ Hiero. i lib. de ueste sacerdotali refert tunicã poderin .i. talarẽ esse
lineã. duplici sindone. quã Iosephus byssinã uocat. hæc adheret corpi. & talis ẽ quales solẽt militantes
hre lineas quas camisias uocãt. Geniali. Hylaro & gaudibũdo. Hercules. Certe: aduerbiũ est asse
uerãtis. Fortũæ tẽpestatibus. Orõ est sacerdotis Apuleiũ iã hõi restitutũ monẽtis: fortũæ cecitatẽ ni/
hil deinceps formidãdã eẽ: & inuitantis ad sacramẽta militiæ sacerdotalis. uerbã ãt hæc metaphoricos
[margin: Ara misericordiæ] dñr trãslatiõe facta: a maris tẽpestatibus: & ꝓcellis fluctuũ: & portu nauticoꝝ. Ara misericordiæ. Al/
ludit ad arã q̃ athenis misericordiæ cõsecrasse memorãt heraclidas: q post obitũ herculis pulsi ab eu
ristheo. cũ facile auxiliũ ab atheniensibus meruissent arã misericordiæ dedicarũt: q̃ græco uocabulo
dicit̃ ελεου βωμοσ de qua papinius libro thebidos nouissimo sic cecinit: Vrbe fuit media nulli cõces/
sa potentũ ara deũ. mitis posuit clemẽtia sedem. & miseri faceꝛ sacrã: sine supplice nũquam illa nouo
nulla dãnauit uota repulsa. audit qcũq; rogãt noctesq; diesq; ire datũ. & solis numẽ placare q̃rellis.
Erat hæc ara misericordiæ cõmune miseris cõfugiũ. & asylũ quasi qđdã calamitosoꝝ. olim orestes ma/
[margin: Ara regũ] tricida cũ post absolutionẽ fureret ad hãc arã pilade amico trahente cõfugit & resipuit. M. Tulli. arã
sotioꝝ. portũ gentiũ appellat Romanum senatũ: Idẽ arã legũ dicit intelligi uolens tribunal pretorũ.

Luci.

luci tandem uenisti: nec tibi natales, ac ne dignitas quidem: uel ipsa qua flores usq̄ doctrina profuit sed lubrico uirētis ætatulæ ad seruiles delapsus uoluptates: curiositatis inprosperæ sinistrum præmium reportasti. Sed utcunq̄ fortunæ cecitas: dū te pessimis periculis discrutiat ad religiosam istā beatitudinem: improuida produxit malicia. Erat nūc: & summo furore fæuiat. & crudelitati suæ materia quærat aliā. Nā in eos quorū sibi uitas seruitium: deæ nostræ maiestas uindicauit: nō habet locum casus infestus. qd latrones, qd feræ, qd seruitium: qd asperimorū itinerum ambages reciprocæ. qd metus mortis quotidianæ nefariæ fortunæ profuit. In tutelam iam receptus es fortunæ: sed uidētis: quæ suæ lucis splendore cæteros etiā deos illuminat. sume iam multum lætiorē: cādido isto habitu tuo cōgruentē. comitare pompā deæ sospitatricis inouāti gradu: uideāt irreligiosi: uideāt & errorē suū recognoscant. En ecce pristinis ærūnis absolutus. Isidis magnæ prudentia: gaudēs Lucius de sua fortuna triūphat: quo tñ tutior sisq̄ munitior:

Luci. Allocutio est per uocatiuū casum. ad Luciū Apuleiū. Natales. Hæc oīa hominibus frequēter prodesse solēt: ut claritudine nataliū. ut dignitate. ut doctrina fiant fauorabiles: ut hisce adminiculis cōtra aduersa fulciant. quæ ait sacerdos nihil Lucio nostro profuisse: quominus in asinū trāsmutatus pœnas dederit curiositatis. Virentis ætatulæ. Adolescētiæ lubricū tam instabile tāq; obnoxiū est: ut q in eo nō cadūt saltē titubent. Quod & pacatus panegyrista cōmemorat. Curiositatis. Sæpe diximus curiositatē esse infœlicē periculorūq; germanā: quæ detrimēta suis amatoribus nouerit magis prurire q̄ gaudia. Sinistrum præmium. Noxiū intelligit aūt trāsfigurationem in asinū: scribit trimegistus q̄d imagine intelligentiæ nulla uera ratione inspecta hoīes decipiūtur: quæ trāsformat optimū animal in naturā feræ moresq; bestiarū. Improuida produxit. Haud absimile est illud Terētii. ex ecyra: eqdē plus boni feci hodie iprudens q̄ sciēs ante hunc diem. Indē Plautus in captiuis sæpe iam in multis locis plus insciens qd fecit q̄ prudēs boni. cōsimiliter fecit fortuna in Lucium Apuleiū qd̄ nō parū multi facere noscunt qui profuit dū nolunt imo qa nolunt Ideoq; illis beneficium non debemus: sicut phereus deploratus a medici. Vomicæ morbo uulneratus ab hoste medicinam inuenit ex uulnere nec tamen obid hosti debuit. qa non sufficit profuisse nisi etiā uelis prodesse. Profunt dū nolūt Nō habet locum casus. in hāc sententiā. ait Seneca q̄ uir sapiens. est supra fortunam collocatus; nec in illum fortuna habet longas. Ita Papinius in filuis laudās pollium scitissime inquit uitio sublimior omni exēptus fatis. indignantēq; refellis fortunā. Satyricus quoq; de Democrito philosopho loquens. In quē fortuna locū sæuiēdi nō habeat. ait cū fortunæ ipse minaci mādaret laqueū mediūq; ostenderet unguē: fortuna inqt ēt infesta non habet locum sæuiendi in eos quos maiestas deæ isidis uindicauit in suum mancipatū: recœpitq; in tutelā. De casu Papinius oīa casum fecimus. & uires auxit fortuna nocēdi. Quid latrones quid feræ. Enumerat incōmoda. & ærūnas quibus Lucius noster fuit obnoxius fortunæ fulminātis impulsu. Fortunæ sed uidētis. fortunā cæcā: exoculatāq; & brutā esse supius annotauimus: uerū isis est fortūa uidens: bona: & salutaris: quæ præmiatrix est bonoꝝ nec malos fouet & extollit: sicut facit fortuna cæcutiens. Vnde possumus accipere pro fortuna bona isidē: quæ græce dicitur αγαθη τυχη cū illa altera accipiatur pro mala. quam græci κακην τυχην malā fortunam. uocant utriusq; locus est in cœlo. Macrobius auctor est i primo saturnalium lunam: quæ dea hic signaē esse tychen. Idest fortunā quia corpoꝝ piæsul est: quæ fortuitorū uarietate iectant. Deos illuminat. Clanculum alludere uidetur ad lunæ splendorem: q in plenilunio lucidissima nocturnus sol uidetur cuncta collustrās. potest & symbolicos referri ad numinis maiestatem lucidissimam. Luna tyche Habitu congruentem. sicut indutus est uestem candidam & luminosam ita sume uultum hilariorem. ac sereniorem. habitu aūt dixit datiuo casu fm ueterem consuetudinem. qui senatu uictu aspectu pro senatui uictui aspectui dicebāt: & cætera consimiliter. super q̄ rescribunt grāmatici & caput extat apud Gelium eleganter graphiceq; conscriptum: & nos iam annotamenta confecimus. Inouanti gradu. Seiunctim lego. ut duæ sint dictiones In ouanti hoc est gaudibundo & lætandi gradu. Errorem suum recognoscant irreligiosoꝝ error est. ut aut nō esse autumēt deū; aut curā non agere rerū humanarum. nec miraculū ullum fieri ex diuina prouidentia sed ex naturæ institutio. in quē errorem lapsus est Oratius scribens: nāq; deos didici securū agere æuum: nec si qd miri faciat natura deos id tristes ex alto cœli demittere tecto: igiē religiosi suū errorem recognoscunt: quando euidenti miraculo cōmoniti diuinam maiestatem coguntur confiteri. Diagoras cognominatus est atheos ex eo q̄ negabat deos esse: quem irreligiositatis merito arcescunt. diagoras atheos Prudentiæ. Lego prouidentia. ut sit ea quā græci προνοιαν uocant de qua. M. Tullius in primo de natura deorum audite non fatidicam stoicorum pronœam: quam latine licet prouidentiam dicere. Pronoea

Da nomen sanctæ militiæ. Decēs ex disciplina militari facta trāslatio. nāq; in delectu militū haben/do euocabant ad dandū nomē. & multi plerūq; nomē dare recusabant. qđ sæpissimæ leges apud Li/uium. ubi aūt nomē dederāt in militiā scribebant. & ut inqt Vegetius matriculis inserti iurabant per maiestatē imperatoris oīa se strenue facturos: quæ pcepisset: nunq̃ deserturos militiā nec mortē recu/saturos pro Romana Re Publica; unde & militiæ sacramēta dicunt. igitur sicut milites dāt nomen in militia seculari & sacramēto astringunt. Ita quippe militiā religiosam ascribunt dāt nomē & adiuratē obsequio religionis dedicantur: duplex .n. militia est singularis & cælestis: hinc illud ecclesiasticum. nemo militās deo negociis sæcularibus iplicabitur. Non olim. Haud ita pridē. Iugum subi. trā/

ὑπόζυγιον iumētum

slatio a iumentis: quæ iugo subeūt: & cū

Iuga iuno

lorio obsecunt. unde a græcis dicta ὑπο/

Iugū sacerdotale

ζύγια quasi subiugalia. præterea iugum imponebatur matrimonio cōiungēdis. unde uicus iugarius & iuno iuga nūcu/pata. Iugū quoq; subeunt hostes deuicti quod fit duabus hastis humi defixis su/perq; eas una transuersa deligata. sed ad propositū: qui religioni dedicatur iu/gum subit obediētiæ atq; ministerii. ut obsequēter ministret agatq; quæcunq; primarius Antistes iperauerit; quale sit hoc iugum nouerunt religiosi: qui sæ/pe ingemiscunt, & secū taciti mussitan/tes optant subire iugū maritale. tanq̃ id præ illo sit suauissimum gestatuq; facil/limū: cum illud sitium ut igestabile fre/quenter conētur excutere est aūt subi i/peratiui modi uerbum: ut illud Catul/

Subi

lianum. Rasileq; subi forē & apud clau/dianum. primus iussa sub uolūtarium autem merito dixit; qm̄ ultronei. & uo/lentes non coacti debemus iugum subi/re religionis alioqui nunquam quicq̃ salutare fit a sacerdote qui inuitus sacris initiatur.

da nomen huic sanctæ militiæ: cuius non olim sa/cramento ēt rogabaris: teq; iam nūc obsequio reli/gionis nostræ dedica. & ministerii iugū subi uolū/tariū. Nā cū cœperis deę seruire. tūc magis senties fructū tuæ libertatis. Ad istū modū uaticinatus sa/cerdos egregius: fatigatos anhelitus trahens con/ticuit. Exin pmixtus agmini religioso procedēs co/mitabar sacrariū totæ ciuitati notus: ac cōspicuus digiti hominū nutibusq; notabilis. oēs in me po/puli fabulabātur: hūc omnipotētis hodie deæ nu/men augustū reformauit ad hoīes: fœlix hercules: & sibi beatus: qui uitæ. s. præcedentis innocentia. fideq; meruerit: tam præclarū de cœlo patrociniū ut renatus quodam modo statim sacrorum obse/quio desponderetur. Inter hæc: & festorum uoto/rum tumultū paulatim progressi: iam ripam maris proximamus: atq; ad ipsum illū locum: quo pridie meus stabulauerat asinus peruenimus. Ibidē simula/cris rite dispositis: nauē faberri: factā: picturis mi/ris ægyptiorū circūsept⁹ uariegatā: summus sacerdos

Fructum libertatis. In hanc sententiam ait Sene/ca eum maxime libertate frui qui philosophiæ seruiat. Fatigatos anhelitus trahens: intelligimus anhe/lationes traxisse sacerdotem non tam ex fatigatione loquendi: q̃ ex furore uaticinio: & afflatu diuino: qui græce dicitur ἐνθουσιασμός. sic apud poetas sibyllæ deo plenæ trahūt. anhelitus fatigatos. Exi. exinde deinde. Hunc omnipotentis. Sermocinatio & confabulatio populi admirantis: subitariam ex asino in hominem reformationem. idq; miraculum. attribuentis maiestati ac numini Isidis deæ oī/

Deus oīpotens

potentis. Deæ omnipotentis. Deus dicitur omnipotens faciendo quod uult. non patiendo quod nō uult. q̃ si ei accideret nequaquam esset omnipotens: unde propterea quædam non potest quia omni/potens est: & enim mori & falli non potest. Auctor Augustinus in. qnto. de ciuitate dei. Augustum. sanctū & uenerabile. Et tibi beatus. Scribe sibi beatus; ut uerba tertiæ personæ sint cōgruentia uel le/

Ternio Trias

ge ter beatus: ut pro beatissimo accipiatur. dicimus. n. ter fœlicem & ter beatum quē intelligi uolumus fœlicissimum: beatissimumq; a potentia. s. & ui numeri ternari. quem latini ternionem: græci triada

Ripa Littus

uocant. Ripam maris. ἀκυρῶς & improprie uidetur dixisse ripam maris. cum ex obseruatione grā/matica littus maris sit ripa uero fluuiorū: quod edocenter expressit Ouidius illo uersu dimidiato: p/ripis littora pulsant. Pridie stabulauerat. littus intelligit & harenæ gremiū ,ppre cēchras ubi lassū corpus cū adhuc asinus esse refouit & somno dulcissimo qeuit. Nauem faberrime factā. Luna supi/

Isidis nauigiū

us alloquēs Luciū dixit sacerdotes sibi dedicasse hāc nauem die festo cū pelagus sedatis hibernis tem/pestatibus iā nauigabile factū esset. uidet aūt hæc nauis esse symbolū nauigationis Deæ Isidis. nāq; di/es certus teste Lactātio habet in fastis; quo isidis nauigiū celebrat: quæ res docet non tranasse illā: sed nauigasse: & ut auctor est Fulgē. in mythologis nauiū isidis ægyptus colit; qm̄ hoc in loco nauigiū Isi/

dromōes

dis a Lucio nostro luculēter describit. Videor facturus operæ pciū si qdā annotauero nō indigna me/

emphrata

moratu ad rē nauticā ptinētia. Dromones naues sunt frumētariæ a celeritate nauigādi dictæ quarū me/

aphracta

minit Cassiodorus in epistolis. emphrata dicunt nauigia tecta a uerbo græco ἐμφράττω qđ significat obturo occludoq;: e diuerso aphracta nūcupāt aperta intectaq; nauigia: de quibus. M. T. in epistolis ad atticū. Nos rhodiorū aphractis tranqllitates aucupaturi eramus; corrige mēdosum locū apud eundē i

eisdem

eisdẽ epistolis nã ubi legit̃ acta rhodioꝝ: tu lege aphracta rhodioꝝ: & de hoc nauigii genere dictũ ac Locus
cipe. cõsimiliter apud iurisconsultos titulo de exercitoria actione maculosa dictio in sinceritatẽ redi- M. Tullii
gẽda ẽ: & suo nitore illuminãda. sic. n. passim legit̃ q̃dã naues onerariæ q̃dã ut ipsi dñt emphatæ sunt: emacula
tu pro emphatæ legito emphractæ significant̃. n. naues clausæ undiq;: ut docuimus & tectæ. plinius arte tus
ctas naues a rasiis inuentas ẽẽ: apud Liuiũ cæterosq; historicos tectæ & apertæ naues crebriter noiant̃. q̃ Correctũ
emphracta & aphracta græcis uocabulis appellant̃. Variegræcã. scribe uariegatam hoc est distinctã uerbum
exornatãq; uariis picturis dictio ẽ apu- iurisconsultorũ
lei prope peculiaris a quo ẽt dicit̃ ua-
riegare ꝓ uariare; & ornatus uarietate Variegarẽ
distinguere. Faberrime: politissime
perfectissimeq;: idem alibi faberrimo
signaculo dixit pro absolutissimo per
fectissimoq;. Tæda & ouo & sulphu
re in sacris: fere oibus priscoꝝ tres erãt
istæ purgationes: nã aut theda purgabã
tur & sulphure: aut aqua abluebãt aut
aere uẽtilabant̃: de purgatione tedæ & Purgatio
sulphuris meminit satyrographus illo nes prisco
uersu: cuperẽt lustrari si qua darẽt̃ sul rum

teda lucida: & ouo: & sulphure solẽnissimas p̃ces: de casto prefatus ore: quã purissime purificatã deæ nũcupauit: dedicauitq; hui⁹ aluei fœlicis nitẽs carbasus lintea uotũ ingestas progerebat. ecce lr̃æ uotũ istaurabãt de noui cõmeat⁹ ꝓspera nauigatõe iã malus insurgit. Pinus rotunda splendore sublimis insignis carchesio cõspicua. & puppis intorta chẽnisco: bratteis aureis uestita fulgurabat. oĩsq; ꝓrsus

phura cũ tedis Pli. li. xvi. inter arbores q̃ resinã ferũt põit & thedã; quã flãmis ac lũmini sacroꝝ ẽt gratã
ẽẽ refert idẽ li. xxxv. auctor est sulphur hr̃e in religioĩbus locũ ad expiandas suffitu domos: Oui. triplicẽ
purgationẽ signat illo uersu: terq; senẽ flama ter aqua ter sulphure lustrat. ouũ quoq; purgatiõbus usur
pari solitũ testes sunt præter reliquos iuuenalis & Oui. quorum alter sic scribit: nisi se centum lustraue Ouum î
rit ouis; alter i libris de arte ludes sic canit. & ueiat q̃ lustreranus lectũq; locũq; referat & treũla sulphur purgatio-
& oua manu. Lucianus in Dialogo cui titulus est. καταπλωοσ ητυραννοσ dixit τα εκτωνκαθαρσιωνωα. nibus
idest purgationum oua ostendens oua esse lustralia & purgatoria; lego apud Macrobium. quod initia
ti sacris liberi patris magna ueneratione ouum colunt mundi simulachrum uocantes; his adde: ut ni-
hil qd' equidem memineri prætereã qd' scribit ꝓclus nobilis platonicus. sacerdotes in purificatiõibus
uti solitos sulphure atq; asphalto hoc est bitumine aqua marina aspergentes; qm̃ ut ille inquit purificat
sulphur propter odoris acumẽ aqua; uero marina propter igneã portionem. Aluei. nauis alueum in
telligit. sic & propertius portabat sanctos alueus ille uiros. Carbasus litteræ: emendo carbasus lintea
signantur enim uela Nautica; quæ lintea sunt ex carbaso quod genus lini Tenuissimum est scribit pli-
nius carbasa primũ in hispania reperta esse: mira lini tenuitate porro in nauigiis sunt maiora uela sũt carbasus
& minora alia in proris: alia in puppibus panduntur græci. Dolones uocant ταμικραιστια: hoc est mi-
nuscu a nauium uela prout docent suidas & iulius pollux: hoc iccirco transeunter annotauit ut intelli Dolones
geres illud Liuianum ex. xxxvi. uolumine dolonibus erectis altum petere intendit. item mox paulo po Locus
lyxenidas ut uirtute militum superari se uidit sublatis dolonibus effuse fugere intendit. Ingestans. liuii
gestans. Ecce litteræ denotat litteras fuisse in carbaso intextas siue scriptas quæ indicarent id uotum
esse ꝓspere nauigationis. & commeatus. hoc est itus & reditus fœlicioris: nec miꝝ uideri debet si litteris
erant uela nautica in scripta. cũ auctores tradant ante usum chartaꝝ uoluminibus linteis fuisse scripti
tatum. unde & Liuius libros linteos frequenter citat. Malus insurgit. arbor nautica. iurisconsultus ti Malus ps
tulo de uerboꝝ significatione ex sententia labeonis tradit. malum nauis esse partẽ; quia pleræq; naues naui
sine malo inutiles essent; artemonem ãt magis eẽ additamẽtũ q̃ partẽ nauis: in expositione artemõis ce Artemo
cutiens labit̃ acursius qui exponit artemonẽ eẽ gubernaculũ. interpres quoq; canonicæ scripturæ Nico quid
laus de lira non nimis delirat: qui in actibus apostoloꝝ exponens illud leuata artemone scd̃m auræ fla apud iu-
tũ trudebant ad littus refert artemonẽ dici uelũ paruũ ueꝝa uero deuius aberrat: nãq; artemonem ut risconsul
docet Victruuius in. x. trocleã uocant nostri: quã græci dicunt epagunta. hæc autẽm nauibus funes du- tos
ctarii trahuntur: & armamenta explicant̃: ut merito additamentũ magis q̃ ps nauis ẽ uideat̃: ait idẽ
scriptor machinas id genus tractorias ad onerandas & exonerandas naues esse accommodatas fierique
histrocleis nauium subductiones. Insigni carchesio. summa pars ueli naualis carchesium nomina Carchesi-
tur. sicut inferior paterna media trachelon. a similitudine carchesii nautici dictum est carchesium po um
culum procerum ansatum & circa mediam partem compressum: quod plautus scribit in fabula Am-
phitrione. pateram datam alcumenæ a ioue ꝓ precio concubitus. id pherecides scripsit fuisse aureum
carchesium. Victruuius carchesia uersatilia appellat indicãs non tam esse uela in nauibus quam id qd'
in mali fastidio collocatum circum agitur a quo significatu non abhorret Apuleiana sententia. Che ceruchi
nisco. Dictio est futilis & illiterata: dignaque quæ obleo fodiatur: itaque illa expuncta in eius uicem
substitue cerucho. dicitur autem nomine græco ceruchos cornutus poniturque pro cornibus nauali-
bus. quæ in utrunq; ueli latus diffunduntur. de quibus poeta. Cornua uelatarum obuertimus antenna-
rum quidam ceruchos accipiunt pro cauea illa: qua in fastigio nauigii sustollit̃ effigie corniculata. Va

lerius Flaccus in primo argonauticon. Temperet ut tremulos aetes fraterq; ceruchos. De ceruchis Luca
Ceruchi
nus in.x. transtraq; nautaq; summiq; arsere ceruchi. item in.viii. surget & instabit summis. minor uria
ceruchis: in codicibus ipersfis nō ceruchi legit sed cherusci: & cheruscis uex etymō uocabuli exigitur
legas ceruchi & ceruchis: cū cherusci sint populi germaniae nihil ad hunc intellectū pertinentes: qbus
dā placet in apuleio tueri lectionem uulgarē chenisco. ut cheniscus dicat loculus & uas in puppe nauis
uel q puppis ipsa aeē ad effigiē chenisci inflexa intortaq; uocabulo deducto ἀπὸ τῆς χοίνικος. idest a
Chenix
chenice est autem chenix graeco nomi
ne uasis siue mensurae nomē litteratis
fat notū: qua sestarii quatuor contine
tur de quo est illud pythagoricum eny
Super chenice nō sedeas
gma. super chenice nō sedendū: qua si
gnificatur de crastino cogitandū eē: &
ociosum desidiam eliminādā. Cari
ne citro limpido. Auctor ē Diodorus
sesostrē egypti regē fecisse nauem ex ce
dro ducenū octoginta cubitoꝝ lōgitu
dine forinsecus bracteis aureis uestitā:
intus uero de argentatā: quā dono ob
tulit deo qui thebis hecatōdylis colit
plinius in.xvi. at in egypto inquit ac sy
ria reges inopia abiectis cedro ad clas
ses ferunt usi. De citro & citreis mensis
non pauca Pli. noster. in.xiii. & nos aliu
bi pscripsimus. Quam pphani. Vt
supra diximus religiosus & prophanus
frōtibus aduersis opponunt: q.n. reli
giōi iniciatus non est pphanus noiatur.
Vannos. uallos siue crebra. De uāno

carina citro lympido ppolita florebat. Tunc cūcti
populi tam religiosi: q̄ prophani uānos onustas ar
matis & huiuscemodi suppliciis certati congerunt
& insuper fluctus libant intritum lacte cōfectū do
nec muneribus largis: & deuorōibus faustis cōple
ta nauis absoluta strophiis anchoralibus: peculiari
sereno q; flatu pelago redderet q̄ postq̄ cursus spa
cio pspectū sui nobis incertat. sacroꝝ geruli. sum
ptis rursum q̄ qsq; detulerāt alacres ad phanū redi
tū capessunt. simili ritu pompae decori: At cū ad ip
sum iā tēplū peruenimus sacerdos maximus: quiq;
diuinas effigies pgerebāt: & q uenerādis penetra
libus pridē fuerāt iniciati: intra cubiculū deae rece
pti: disponūt rite simulacra spirātia. tūc ex his un⁹
quē cunctis grāmatea dicebāt. p foribus assistens

hoc codem uolumine paulo supra diximus. Aromatis: aromatibus secundum ueterum consuetu
dinē: q epigramatis pblematis poematis dicebam & alia cōsimilia pro epigrammatibus pblematibus
aromatis aromatū
poematibus. tanq̄ prisca declinatio foret hoc aromatū aromati: epigramatū epigrāmati & caetera simi
Supplicia
liter: hoc & in superioribus annotatum est. Suppliciis. noīe suppliciorū: hoc in loco significantur res
sacrificales & supplicationibus deorū accomodatae: &.n. supplicia dicunt supplicatiões. salustius in su
Profecta
pliciis deorū magnifici tradit seruius. quia de bonis dānatorū & supplicia passorū fiebāt sacrificia inde
dici supplicia p supplicationibus. Insuper fluctus. supra fluctu libamina proiiciunt. In tritum. p
Intrita catonis
fecta signare uidetur sic.n. dicunt exta: quae in sacris prosecantur: ad instar intriti minutatim. intrita ca
toni prope peculiaris est. p emplastro quasi quodam ad insitiones: hinc Pli. & catonis emplastratione
Strophia
loquens ait. iussit ita cognominari: & illa sua intrita oblini. idem Pli intritam uocat materiam calcis ab
interendo intritum dicitur: & intrita. Terentius. Quod tibi intristi exercēdū est. Absoluta strophiis re
Nihil ui sū fallacius
soluta uinculis anchorarū strophia enim uincula dicuntur dictione graeca. στρόφιον sed latinis usita
tissima: quia strophia modo pro uinculis modo pro coronis modo p fasciis quibus pectora uinciunt:
accipit ut supra diximus ex eodē fonte concta deriuata suidas docet strophiū esse στρογγύλον ζωνάριον.
i. rotundum cingulum & coronā capitis. Prospectum sui incertat hoc est incertum facit: & du
bium scribunt philosophi. nihil humana acie fallacius esse remus integer in aqua fracti speciem red
dit poma per uitrum aspicientibus multo maiora sunt columnarum interualla porticus longiores iun
gunt: solem qui toto orbe terrarum maior est acies nostra pedalem esse existimat. scribit Macrobius in
commentario in somnium scipionis: aciem nostram. non excedere stadia cētum octoginta ad quod spa
tium: cum uenerit uisus deficere incipit & in rotunditatem currendo curuatur. Adphanum. ad deae
templum. Venerandis penetralibus: arcanis cerimoniis: quae in sanctiore sacrario reconduntur. Si
mulachra spirantia homines dicit: qui deorum imaginem repraesentantes spirabant: supra ait. Dii di
Grāmateus
gnati humanis pedibus incedere. Grammatea dicebant. graeci. γραμματεα dicunt scribam: & archi
grammatea pricipem scribarum. Eumenes Cardianus. plutarcho teste archigrammateus idest scriba
archigrāmateus
rum princeps uocabatur: sub alexandro magno multo autem apud graios honorificentius est q̄ apud
romanos scribae nomen: nam apud graecos: ut auctor est probus Emylius nemo ad id officium admitti
tur nisi honesto loco & fide & industria cognita: q necesse est eum omnium consiliorum participem
esse apud romanos uero mercenarii scribe existimabantur: quos & scripturarios & librarios uocabant q
Cancellarius
raptiones publicas scribunt in tabulis: nunc uulgo cācellarios nominitant: qua dictione utuntur & scri
ptores idonei. Flauius uopiscus de catino imperatore scribens inquit praefectum urbi unum ex cancel
lariis suis fecit: quo foedius nec cogitari potuit aliquid nec dici. Quicunq; natus fuerit oriente hedo

erit scriba & obsequiis magistratuũ deputatus Mercurius & saturnus in parte horoscopi partiliter cõ/stituti faciũt scribas: sed languidos & q cito deficiãt. I libris regũ auricularius a secreto dr̃ archigrãmateus: quẽ & lingua uernacula: secretariũ appellitãt: officiũ aũt scribe est iter cætera subiicere pconi uerba populo recitãda. Olĩ ut auctores annotauerunt publius seruilius globulus. Tri. plebis scribam subii/cere uerba legis Corneliæ & pconẽ pnunciare passus nõ est. Tunc ipse Cornelius in tribunatu p rostris codicẽ recitauit: hic significat Lucius noster scribam ipm sine pconis ministerio pfatũ esse uota fausta Auricularius

cœtu pastophorum: quod sacrosancti collegii nomẽ est: uelut in contionem uocato indidẽ de sublimi suggestu: de libro de litteris fausta uota pfatus prĩ/cipi magno senatuiq; & equiti totoq; romano po/pulo nauticis nauibus: quæq; sub imperio mundi nostratis reguntur: renunciat sermone rituq; græciẽ/si ita λαοισαφεσισ pplis missio. Quã uocẽ fœliciter cũctis euenire signauit populi clamor isecutus: ex in gaudio delibuti populares: talos uerbẽas corol/las ferentes exocularis uestigiis deæ quæ gradibus herebat argento formata ad suos discedunt lares: nec tamen sinebat me animus ungue latius indi/dem digredi: sed intentus deæ specimen pristinos cãus meos recordabar: nec tñ fama uolucris pigra

ptr in libro descripserat: nã descripto & ex libello: recitare dicunt hi qui an/notata habent in libro quæcũq; dictu/ri sunt: Quod facere solẽt hi: q edisce/di laborẽ pferre non possunt: & memo/riæ piculum uerent. M. Tullius in ora/tione p plantio: auctor est orationẽ di/ctã eẽ de scripto pp eius magnitudinẽ. Oratio dicta descriptio Augustus sermões grauiores ex libello habebat: ẽt cũ lima sua: ne plus minus/ue loqret ex tpe. Quinti. in oratore di/cit uictosum esse respicere ad libellũ. suidas ait gramatea eẽ notariũ & απορ/ρηκων idest arcanorum participiẽ: est aũt grãmatea accusatiuus græcus cuius re/ctus ẽ grãmateus idest γραμματευσ: ut ορφευσ ορφεα. Cœtu pastophorũ. Pastophori Pastophori dicunt sacerdotes sacrosã/cti: græca dictione: quasi thalami feri Pastophoria hoc est in supplicationibus pallinũ fe/rentes sacerdotale pastophoria dicunt

domicilia pastophorum: idest sacerdotum: de quibus mentionẽ fieri apud auctores ecclesiasticos potissi/mum cõperio. naq; in lib. i. Macabeorum: scriptum est: & uiderunt sanctificationem desertam & altare p/phanatũ: & portas exustas: & pastophoria diruta. Eusebi. in. xi. historiæ ecclesiasticæ: extrema tanti am/bitus spatia occupant exedræ: & pastophoria: Iosephus in quinto belli iudaici uolumine meminit pa/stophoriorum. Venus epithero græco pastophoros: quasi thalamifera nominat. Principi magno sena/tuiq;. Expressit morem edictorum: in quibus honoris cã fœlicitatem præfari solemus principi: & senatui & populo. Liuius auctor est morẽ fuisse argiuorum ut prætores die primo comitiorum uelut honoris cã pronunciarent. Iouem Apollinem & Herculem qbus ut Philippus rex adduceret instituerũt cuius no/men: quia præco aliqñ non adiecit fremitus multitudinis ortus clamor est subiicientium philippi no/men. Iubentumq; legitimum nomen usurpare donec cũ ingenti assensu nomen recitatum est. Ritu græciensi. More grecanico: & lingua. λαοισ αφεσισ. Interptamentũ græcarum dictionũ ẽ populis missio: Populis missio uerba sunt: quæ græci nostriq; iuxta usurpant: post cuncta celebrata mysteria: ut dicatur missio popu/lis scilicet est uel datur: ut tunc demum omnibus abire fas sit. uis exemplũ consimile? proximum ha/bes: nam quotidie in mysteriis nostris solet sacerdos post peracta solemnia dicere. Ite missa est: ita nũc Apheteria scriba græce dixit. λαοισ αφεσισ: idest populis missio: & ita legendum est: mendosi codices nõ missio habent sed missis quod repugnant uerbo græco atq; sententiæ: αφετηρια apheteria græci dicunt carce/res: unde equi emittunt ad cursum græce dr̃. τυραι ιπποαφεσιμου: sunt & apheteria auctore Suida εργα/α πολιορκητικα: idest instrumenta ad urbes expugnandas accommodata. Fœliciter euenire. Visui/dere qppiam germanum consimileq; moribus institutisq; priscorum? scito in nostra religione idem pol/lere amen: quod hic fœliciter: nam ut Aquila interpres exprimit: quod nos fideliter possumus dicere Amen qd id apud hæbreos significat amen: qd' alii fiat transtulerunt: quo significat ut ea quæ supra sunt uere di/cta confirment: sup ea re: extat breuis epistola diui Hieronymi ad marcellam: scire aũt debemus apd' hæbreos in fine librorum unum ex tribus solere subnecti: ut aut amen scribant: quod fideliter sic fiat si/gnificat: aut sella qd' transfert semper aut salon quod exprimit pacem igitur ut solemus nos completis opusculis ad distinctionẽ rei alterius subsequentis interponere explicit: aut fœliciter aut aliqd istius modi: ita & hæbrei: ut quæ scripta sunt roborentur facere solent: ut dicant amen: aut in sempiternum & scribenda cõmemorant: ut ponant sella aut trãsacta fœliciter pstant pacẽ in ultimo subnotantes sic & nunc ex ritu prisco fœliciter populus succlamauit in fine orationis quã de libro scriba pronũcia/uerat. Exin. Exinde. deinde. Vngue latius. puerbiale est ex illo plautino digitũ transuersum: aut Verbenæ unguẽ latum excesseris. Verbenas. Verbenæ generali uocabulo sunt oẽs herbæ: & frõdus q festæ ad Verbenarius aras coronandas adhibentur quasi hebernæ dictæ: & ut inquit donatus redimicula sunt ararum. De uer/benis quæ & sanguina dicunt: de uerbenario legato: quem ad hostes mittebant res raptas repetitũ: ali/ubi plura annotauimus. Indidem. inde. Intentus deæ: idest spectans intentis oculis effigiem deæ.

pinnaꝝ tarditate cessauerat: sed ꝓtinꝰ in pr̃ia: deæ ꝓuidentis adorabile beneficiũ: meãq; ipsius fortunã memorabilẽ narrauerat passim cõfestim deniq; familiares ac Vernulæ qq; mihi ꝓximo nexu sãguinis cohærebãt: luctu deposito: quem de meæ mortis falso nuncio susceperãt: repẽtino lætali gaudio uarie qsq; munerabũdi: ad meũ festinãt illico diurnũ; reducẽq; ab inferis ↄspectum: quoꝝ desperara ipsa ẽt facie recreatus oblationes honestas: æq bõiq; facio qppe cũ mihi familiares: quo ad cultũ sumptũq; largiter succederet: deferre ꝓspicuæ curassẽt affatis itaq; ex offõ singulis narratisq; meis pristis erumnis: & p̃ñtibus gaudiis me rursum ad deæ gratissimum mihi refero cõspectũ: ædibusq; cõductis: intra cõspectum tẽpli larẽ tparium mihi cõstituto: deæ misteriis adhuc priuatis appositus: cõtuberniisq; sacerdotũ ĩdiuiduus: & numinis magni cultor insepabilis. Nec fuit nox una: uel qes aliq̃ uisu deæ mõituq; ieiuna: sed crebris impiis sacris suis me iã dudum destinatum: nunc saltẽ cẽsebat iniciari. At ego q̃q̃ cupienti uoluntate preditus: tamen religiosa formidine renitebar: quod. n. sedulo percõtaueram difficile religionis obsequium: & castimoniorum abstinentiã satis arduam: cautoq; circũspectu uitam quæ multis casibus subiacet esse ueniendã hæc idẽtidem mecum reputans: nescio quomodo:

Pinnarum tarditate: famam uolaticam pingunt: & pinnatã qua nihil uelocius: quã poetæ eleganter graphiceq; depingunt: & imprimis noster maro qui eam pedibus celerem & pernicibus alis eẽ memorat: cui quot sunt corpo plumæ: tot uigiles oculi subter: Tertullianus in apologetico. Cur malum inqt

Curmalũ

fama: quia uelox an quia plurimũ mendax: serpit hæc intraduces linguarum & aurium: Contra symachus uera inquit res est famam esse uelocem: sed dissentio a mãtuano: q eam putat in malis debere numerari: nam quid hac præclarius: cum letus nuncius rigat aures & mẽtem bonoꝝ. Adorabile. Adoratione uenerationeq; dignissimũ. Vernulæ. seruuli. Domestici. Nexu sanguinis. Consanguineos necessariosq; significat. Luctu deposito: luctũ deponere ꝓprie est squalorẽ uestis nigræ lugubrẽ exuere: & oẽ meroris indiciũ deponere ut sæpe diximus. Variæ munerabundi. Cũ uariis muneribus uenientes. Munerabundus nõ similis donãti: sed donans & munera dans significatur. Reducẽ conspectũ. Signate locutus: nã redux ꝓprie is dr̃: q ex insperato piculo euadens reducit ad superos.

Muneraбundus

Desperata faciæ. Desperauerat Lucius se deinceps unq̃ uisuꝝ quẽpiã suoꝝ: unde gaudiũ tanto maius efficiebat q̃to erat d: insparius: & p̃ter expectationem. Oblatiões. Munera q̃ illi ultro obtulerant: seruat & hic mos hodieq;: ut necessarii offerãt mũera reducibus. AEqui boniq; facio. In bonã ptem accipio, puerbiale est de quo in primo cõmẽtario: & hæc honesta locutio. Ad cultũ sumptũq; denotat nõ solũ necessaria in sumptũ deportata esse a necessariis: sed ea quoq; q̃ ad cultũ splendidiorem ptinerent large sũministrata. Affatis singulis: allocutis passiua significatione posuit ut Virgilius cursus q; dabit uenerata sacerdos. Pristinis. prioribus quas sub Asinali forma exãclauerã. Intra conseptum templi: nomine cõsepti: significat totũ illud sepimentũ: & ambitum: quo una cũ tẽplo ædes quoq; sapiebant græci pibolõ appellant. Larẽ temporariũ domicilium ad tps: nõ ppetuũ: sic faciunt q icõducto habitãt. Indiuiduus. adherescẽs: & ut mox ait insepabilis. Visu deæ ieiuna. Inanis & uacua.

Peribolus

Iuuenalis en aĩam & mentẽ cũ q̃ dii nocte locut: sic Socrates sæpenumero a demõe suo regebat: cuius monitis sedulo obediebat cuius; uocẽ auribus sæpenũero usurpabat. Cui & forma demõis uisitata sæpe est: pythagorici mirabãt siqs se denegaret unq̃ uidisse demonẽ. Itaq; cũ nihil deo similius sit & gratius q̃ uir aio pfecte bonus credibile est eũ monitu dei & uisu instrui posse: & pfrui q bonitate fier deo ꝓximus gratissimusq;. Iniciati. religioni & mysteriis dedicari: De iniciis q̃ sunt sacra deoꝝ diximus supra: q̃ a Tertulliano iniciationes appellant cũ ait: cũ ẽt semp ipie iniciationes arceãt ꝓphanos: & arbitris caueat. Religiosa formidine. Laudabilis est illa formido & uerecũda: quã rebus religiosis adhibemus Socra. in Cratillo deos inqt iã mittãus p deos obsecto: nã d̄ his disserere uereor: & ut Arist. ac Sene. ꝑcipiũt: nũq̃ nos uerecũdiores eẽ decet q̃ cũ de diis agit neqd temere: neqd ĩpudẽter: neqd ĩsciẽter in religiosis rebus audeãus: inde ẽt fit ut intrẽus tẽpla cõpositi: ut ad sacrificiũ accessuri ultũ sũmittamus: oĩ argumẽto modestiæ fugẽtes. Percõtauerã. iterrogauerã sm actiuã formã ex priscoꝝ consuetudine dixit pcõtauerã: qđ uos pcũctatus: fuerã sic recordaui dixit qdrigarius: pstolat turpillius: p liãt. En sic & neuius pcũctare: actĩe ꝓtulit scribẽs si pcũctassẽ: malũ hoc me p̃terisset. Castimõioꝝ. de castimõii san dictũ: ẽ qbus i primis sacerdotis uita dẽ eẽ uallata cũ ppetuũ & q̃si peculiar epitetõ sacerdotũ sit ut casti noiẽt: ut sint frugalissimi abstinẽtissimiq;. Didicerãt pcũctãdo. L. nr̃ q̃ta castionia: q̃ta q; circũspiciẽtia & scitudĩe uiuẽdũ eẽt hoi religioso: & lacraria religiõis igrediẽti ꝓ ide rẽ ꝓcrastiabar.

Videre demonẽ boni est

Iniciationes

Verecũde de deo loquendum

Percũcto

Præstolo

Prælio

Quamquam festinans differebam. Diuus augustinus libro. viii. cōfessionū. hoc idē de se ipso scribēs ait q; scilicet cum seruire deo disposuisset tamē ꝑcrastinabat de die in diē differebat dicēs modo ecce mō sine paululū: sed mō & mō nō habebat modū. & sine paululū i locū ibat. duæ iqt uolūtates aīum meū discerpebāt: fiebatq; rixa iterior ai. ut nec plene uellet nec plene nollet. Visus ē mihi. s. in sōnis. Modo nō habebat modum

Summus sacerdos. Græcis uocabulis dicitur archiereus protomystes Archimādrita. Partes illas Sicut partes obsoniorum de mensa mitti solent amicissimis. Ita uidebatur dormienti Lucio summus sacerdos offere plenū gremiū & partes effundere: quod significabat uenturos famulos de patria cum muneribus largioribus. Indidē. Inde ex thessalia.

quāq̄ festinās differebā. Nocte quadā plenū gremium suū uisus est mihi sūmus sacerdos offerre. At requirenti qd utiq; istud rn̄disse: ptes illas de thessalia mihi missas: seruū ēt meū indidē supuenisse: noīe candidū: hanc experrectus imaginē: diu diuq; apud cogitatōes meas reuoluebā: quid rei portēderet: ptesertim cū nullū unq̄ habuisse me seruū isto noīe nuncupatū certus essem: ait tn̄ sese ꝑsagium sōni porrigeret: lucrū certū modis oībus significari partium oblatione credebā: sic anxius & in ꝓuentū ꝓsperiorē attonitus templi matutinas apertiones opperiebar. Ac dū ualuis candētibus reductis in diuersum deæ uenerabilē conspectū appcamur: & per dispositas aras circūiens sacer dos rē diuinā ꝓcurat: supplicamētis sollēnibus de penetrali fonte petitū spondeō libat: rebus iā rite ꝯsumatis: ichoate lucis salutatiōib⁹: religiosi primā nūciantes horā pstrepunt. Et ecce sup ueniunt de pria quos ibi reliqrā fāuli: cū me fotis malis icapistrasset errorib⁹: cognitis. s. fāulis meis: necnō & equū quoq; illū meū reducētib⁹ quē diuerse distractum

Noie candidū. Somnia plerūq; ut oracula flexuosa sunt: & ābigua: sicut nūc somniat Lucius ad se uenire seruū nomine candidū: quo portēdebaṫ equū colore candidū de thessalia superuenturum: quē illic in hospicio milonis habuerat. Isto noīe. Scilicet candidi: cādidū aūt nomen esse uiri ꝓprium & recens & uetustū nemo īficiaṫ. Patrium oblatione. Corrige partiū oblatione: nā ex illa oblatione partiū quas pleno gremio uisus erat sacerdos offerre coniectabat lucrū certū indubitanter significari. Operiebar. Expectabam. ut téplū isidis matutino apetiret. Cādentibus. Splendentibus lucentibus.

Reductis in diuersum. Valuæ i diuersum reducunṫ: qn̄ patefiunt: & i diuersas partes reuoluunṫ. Petitū spondeon. Libat. Græci spondeon. i. σπονδεῖον uocant calicē & poculū libatorium atq; sacrificale: spondeus pes est metricus cunctis notus: qui constat ex duabus sillabis lōgis dictus παρα τὸ σπονδὴν quia in sacrificiis libātes eo utebātur: græci enim σπονδὴν libamina appellant Numa Pompilius hunc pedē pontificium noiauit: cum spōdeo melo hoc est cātu patrios placaret indigetes: præterea thure incensis altaribus tibicē spodalion canere iubebaṫ: ut duas lōgis melodiis quasi duplicibus & iugibus uocibus ꝓspera deoꝝ uoluntas firmaretur. Sensus est: sacerdos de sacrario penitiore calicē libatorium exprompsit eoq; libauit: & ita legere malo: ut spondeō sit casus accusatiuus accipiasq; pro uase q̄ q; spondeo legatus septimo casu & accipiatur ꝓ pede & carmine sacrificali. Suidas tradit σπονδεῖα εἶναι ἀγγεῖα ἐν οἷς σπένδουσι: idest spondea esse uasa in quibus sacrificant. Spondion Spondeus pōtificius

Consumatis. Peractis. Lucius salutationibus. Adorationibus matutinis incipientibus: namq; salutationes dicuntur uenerationes deorum: & adorationes: & salutare deos est uenerari & adorare: Terētius in phormione at ego deos penates hinc salutatum domum deuortor: exponit Donatus salutatum adoratum: quod est primum post redditam pacem: hoc idem tradit Seruius in. xii. cōmentario: marcialis cōpressis naribus Iouem salutatat Plautus in curgulione. Quis hic est: qui operto capite esculapium salutat. Victruuius: in quarto de architectura ꝑcipit si circum uias publicas erunt edificia deoꝝ ut ita constituantur ut ꝑtereūtes possint aspicere & in cōspectu salutatiōes facere: hoc est ut docuimus deos adorare & uenerari: non in eleganter & nos quando imus auditum diuina mysteria dicere possemus: nos facere salutationem & deū salutare. Primā horā. Sic & nostri sacerdotes primā: tertiā: sextam nonā horas habent sacrificiis legitimas: & deputatas: si curiose introspexeris nouissimum hoc uolumen Apuleianū haud dubie cognoscēs pleraq; oīa instituta nr̄æ religionis sumpta esse trāslataq;: ex cerimonia ethnicoꝝ. Et ecce sæpe annotauimus apud Virgi. M. Tullium q; hæc particula aliqd' malum repentinum inseparatumq; significat: hic uero & alibi sæpe improuisum bonum denotat. Fotis. Ancilla milonis: cuius amore captus dum uult fieri bubo demutatus est in asinum: quod habunde in primis uoluminibus explicatur. Incapistrasset. Illigasset: illaqueasset irretisset: a capistro formatum uerbum: oportet inquit Plinius araturos boues fiscellis capistrari ne gremiū tenera ꝑcerpant: ubi fiscellæ significantur uincula illa ex funiculis texta: quibus ora boum uinciuntur inter arandū. Cato quo fiscellas in hoc significatu nomīat. Distractū. i. pluribus diuenditū: & diuersos dn̄os sortitum. Salutationes adorationes Salutare deum Ecce Incapistrare Fiscellis capistrare.

Notæ dorsualis. Designat equum: notã siue maculã i dorso habuisse: qua fiebat cognobilior: sic bucæphalas Alexandri magni impssum habuit armo taurini capitis isigne: sic & cæsaris dictatoris equus pedes priores similes humãis pedibus habuisse pditur: a dorso dorsualis nota dicta. Solinus aculeatæ sunt inquit delphini spinæ dorsuales: dorsualia quoq; dicunt opimenta iumentoria Iulius capitolius

Dorsualia

in gallienis pcesserunt ẽt altrinsecus cẽteni albi boues cornibus auro iugatis: & dorsalibus sericis discoloribus pfulgentes. Recupauerant. Titulo de rei uendicatione docent copiosissime Iurisc͠osulti. non

Vendicatio gregis

solũ singulas res sed ẽt gregẽ posse uendicari. Quod & de armento: & de equitio cæteris q; quæ gregatim habent dicendũ est: & ut inqt Vlpianus ubi pbaui rẽ meã eẽ necesse habebit possessor restimere qui non obiecit aliquã exceptionem. Lucrosæ pollicitationis. lucrosa pollicitatio refert ad partium oblationẽ: quas in somnis offerri uiderat a sacerdote qbus congruebant serui de patria uenientes cũ pecuniis: sicut seruo nõie candido mire congruebat equus colore candidus. Idem. Dic in de. Futura. Lego futuri. spes inqt boni futuri fulciebat pñtibus beneficiis: q̃si pignerata. Indies Quotidie magnis. Cupido gliscebat. Crescebat desideriũ. Famosus. Attende famosũ i bonam partẽ & cum laude dici: cũ frequentius famosus dicatur infamis: cõsimiliter Firmicus Maternus in secundo famosos oratores appellat famigeratos & inclytos Plinius quoq; i epistolis famosam causam dixit claram: & illustrẽ intelligi uolens: illud uero Satirici poetæ famosos eqtum cũ dictatore magistros legẽ cõsueus fumosos ut ad imagines fumosas referat: Iuxta illud Senecæ: non facit nobilẽ atriũ plenum

Famosus cũ laude

fumosis imaginibus. Subscriptor quoq; accedit. M. Tullius qui in pisonẽ scribens inquit obrepsisti ad honores errore: hoium cõmendatione fumosarum imaginum. quaꝝ simile habes nihil p̃ter colorem. Vsitatissimum ãt ẽ & magnis pprium: ut piratæ lenones gladiatores famosi dicant: hoc est infames & uitæ turpitudine notatissimi. Immaturis desideriis. Ex quotidião negotio ducta senẽtia: quotidie. n. uidemus parentes irrcobitũ desideriis filioꝝ pproperis quadã modificatiõe: ut moneãt q̃dã melius fieri si differantur: q̃ si statim pagant: sic Latinus Virgilianus cohibet turnũ ferociẽtẽ. Nã & diẽ: hæc dicebant a primario sacerdote: ad leniendũ Apuleii desideriũ: quẽ utpote festinantẽ oĩs dilatio & mora torquebat.

Locus Iuuenalis

Fumosæ imagines

Vtranq; culpã uitare. Videlicet ne nimis auidus festinarẽ: & ne uocatus nimis contumaciter remoraret. Quãquã corrige quenquam. Noxã lætalẽ. Implicata phrasis hoc intellectu nullus est sacerdotũ tam temerarius tã perditæ mentis: ut audeat sine iussu deæ subire ministerium sacerdotale. & periculum mortiferꝝ irato numĩe contraheret: q. d. nõ iubente domina uellet sacra tractare sacrilegiũ cõmitteret & noxam hoc est culpam exitialẽ contraheret. & ex culpa suppliciũ. In deæ manu. Vt ãte dictũ est: hæc eadẽ dea est Regina maniũ. q̃ inferoꝝ deplorata silentia nutribus dispensat. Traditionẽ. Quãdo quispiã tradit in tutelã deæ: & obseqo religionis destinat: ea traditio fit q̃dã quasi uolũtaria mors dũ. s. & uita pphana transitur ad religiosam: ut tunc hõ renasci uideat: salute data numinis p̃sidio: uel hoc dicit Sacerdotes eligi ab ipso deæ numine eos: q tam hanc uitã pegerunt suntq; in confinio uitæ ac mortis constituti: & ita tunc quodãmõ renasci uidentur: & salute p̃cario data pfrui. Lucis lumine. lego limina; sic Virgilius infantũq; aiæ flentes in limine primo. Quis, qbus. Post sunt. corrige possint.

notæ dorsualis cognitione recupauerunt. Quare sollertiã somni tũ mirabar: uel maxime q̃ p̃ter congruentiã lucrosæ pollicitatiõis: argumẽto serui cãdidi: equũ mihi reddidisset colore cãdidũ. Quo facto idẽ sollicitus: sedulũ colẽdi freq̃ntabã ministeriũ: spe futura bñficiis pñtibus pignerata. Nec minus indies mihi magis magisq; accipiẽdoꝝ sacrorũ cupido gliscebat: summisq; p̃cib᷒ primariũ sacerdotem sæpissime cõuenerã: petens ut me noctis sacratæ tandẽ arcanis iniciaret. At ille: uir alioqn grauis: & sobriæ religionis: obseruatione famosus: clemẽter ac cõiter: & ut solent parẽtes: imaturis liberoꝝ desideriis modificari: meã differẽs instãtiã spei melioris solatiis: alioqn anxiũ mihi pmulcebat aĩum. Nã & diẽ quo qsq; possit iniciari: deæ nutu demonstrari: & sacerdotẽ q sacra dẽat mistrare eiusdẽ puidentia deligi: sumpt᷒ ẽt cerimoniis necessarios: simili p̃cepto destinari. Quæ cũcta nosquoq; obseruabili patientia sustinere auiditati cõtumaciæq; summæ cauere: & utrãq; culpã uitare. Ac neq; uocat᷒ morari: nec nõ iussus festinare deberẽ: nec tñ eẽ q̃nq̃ de suo nũero tã pdite mẽtis: uel ĩmo destiatæ mortis: q nõ sibi quoq; seorsum iubẽte dña: temerariũ atq; sacrilegũ audeat misteriũ subire: noxãq; lætalẽ contrahere. Nã & inferꝝ claustra: & salutis tutelã i deæ manu posita: ipsamq; traditionẽ ad instar uoluntariæ mortis: & p̃cariæ salutis celebrari: quippe cum transactis uitæ tpibus iam in ipso finitæ lucis limine cõstitutos: quis tñ tuto possint magna religiõis

Committi

Committi silentia. Sæpe diximus nulla re magis mysteria cõmendari quã silentio. hinc Tertullianus. omnibus inquit mysteriis silentii fides adhibetur samothracia & eleusina reticentur. Elicere. legendũ est eligere. & est ordo ac sensus: numen deæ soleat eligere cõstitutos in ipso lucis finitæ limine. Ergo igitur. supra dictũ. q̃ ueteres particulas has multiplicabant. & est archaismos figura. Nũcupatum. Nominatũ dedicatum promissum. nũcupata pecunia dicitur nominata. certa nominibus proprus pronunciata: Itẽ uota nuncupata dicunt̃ q̃ magistratus. cũ in prouinciã proficiscunt̃ faciunt. Santra ait nuncupata significare q̃ promissa testificata recepta sint. Nũcupata uota

cõmitti silentia: numen deæ soleat elicere: & sua ꝓuidentia quodã modo renatos: adnouæ reponere rursus salutis curricula. Ergo igit̃ me quoq; oportere cœleste sustinere ꝓceptũ. q̃q̃ perspicua euidentiq; magni numinis dignatione. iã dudũ fœlicis ministerio nuncupatum destinatũq;: nec secus q̃ cultores cæteri: cibis prophanis ac nefanis iã nũc tẽperare: quo rectius ad arcana purissimæ religionis secreta peruaderem. Dixerat sacerdos: nec impatientia corrumpebatur obsequium meũ. sed intẽtus miti quiete & probabili taciturnitate. sedulũ quot dies obibam culture sacrorum ministeriũ, nec me fefellit: nec longi temporis ꝓlatione cruciauit potentis deæ benignitas salutaris. Sed noctis obscuræ non obscuris imperiis euidenter monuit: aduenisse diem mihi semper optabilem: quo me maximi uoti competeret. quantoq; sumptu deberem ꝓcurare supplicamentis ipsumq; mithram illum suum sacerdotẽ præcipuum: diuino quodam stellarũ consortio ut aiebat mihi cõiunctum sacrorum ministrum decernit. quis & cæteris beniuolis ꝓceptis

Cibis prophanis ac nefariis temperare. Cum uita clericorũ discreta esse debeat a uita laicorum. ut thelesphorus inquit: merito sacerdotes & candidati religionis abstinere debent a cibis prophanorũ. hoc est. eorũ qui religiosi non sũt: apud ethnicos costũ non gustabant sacerdotes isidis & cybeles. esus carnium & uini potus specialiter inter dicit̃ sacerdotibus: de quo paulo mox dicemus copiosius. nefarii aũt cibi dicuntur: qbus sacerdoti nephas est uesci. Nefarios. M. Varro & Nonius sceleratos dici interꝑtantur tanq̃ ne fare quidẽ uti debeant: Vnde qui indigni sunt qui uiuant nefarii uocantur: Pedianus Asconius. nefandũ inquit est non fandu. Nefarium q̃d sacra polluit. fari re pro solita celebrari. Ergo nefarii sacrilegi dicunt̃. qui sacra pollunt. Nefarius Ad arcana peruadere. nihil sic acumen mentis operatur. q̃ frugalitas in esu. & sobrietas in potu. Apollonius tyaneus potu aquæ dicebat ingenium uegetari. fieriq; purgatius atq; diuinius; ut merito sobriosus atq; abstemius facilius posse uideat̃ aspirare ad religionis arcana noscẽda. q̃ helluonibus uinolentisq; non patent: quorũ mentes quibusdã quasi adipibus inuolutæ curuant̃ in terrã neq; cœlestia suspicere possunt. Intentis. lego intentus. Probabili taciturnitate. Silentio religioso. Qui sacris iniciantur in primis loquitari dediscũt Quot diebus tacere condiscunt. & pythagorica taciturnitate sese religioni idoneos approbare. Orpheus ab his quos iniciabat exegit ne prophanis auribus religionis secreta proderent. Quot dies. quotidie. & ut ueteres dicebant quod diebus pro singulis diebus: sicut dicit̃ quot annis: quod mensibus. Quot mẽsibus Obibam. adhibam peragebã. Prolatione. Dilatione procrastinatione. Competeret. quasi dicas compotem faceret. Mithra sol Supplicamentis. Nomine supplicamentorum. non tam supplicationes & cerimonias intelligere uidetur. q̃ apparatum necessarium ad cerimonias. & religionem auspicandam. Ipsum mithram decernit. Non temere mithram sacerdotem appellat. sed mystico intellectu. alludẽs uidelicet scite & callenter ad nomen solis. qui serapis & osiris est quem mithram persæ appellant: Strabo in. xv. persæ inqt cœlum Iouem putant. colunt solem quem mithram uocant. Item lunam & uenerem. & ignem. & tellurem. & uentos. & aquam de hoc intellexit Papinius in primo thebaidos illo uersu. indignata sequi torquentem cornua mithram. ubi lutatius interpres inquit sol apud achamenios titan. apud assyrios osiris. apud persas ubi in antro colitur mithra uocatur. hostanes quoq; refert solem proprio nomine mithram dici. persarum mos est ut per mithram idest solem iurent: sic apud Plutarchum artoxerses iurat. νη τον μιθραν. idest per solem Suidas inquit μιθραν νομιζουσιν οι περσαι ειναι τον ηλιον και τουτω θυουσι πολλας θυσιας. i. persæ autumãt mithram esse solem. cui multas hostias sacrificant: hic mithriaca sacra dicuntur osiridis siue solis sacrificia. de quibus helius lampridius in uita commodi sic scribit. Mithriaca sacra Sacra mithriaca homicidio uero polluit. cũ illic aliquid ad speciem timoris. uel dici uel fingi soleat. scitissime igitur mithrã Lucius appellat sacerdotem primarium. quasi solis lunæq; antistitem. quorũ deorum numina & sacra inter se cognata sunt & cõmunia: Mithrax persarum gẽma est contra solẽ uarie refulgens. Mithrax, gemma Stellarum consortio. consimile est illud Persianum. Nescio quod certe est. quod me tibi temperat astrum nec absimile illud Oratianum. utrũq; nostrum incredibili modo consentit astrũ. Quis. quibus.

Summatis Summates

Summatis deæ. Præpotentis isidis: dicimus summates summæ conditionis & potentiæ. infimates in fimo loco natos. Plautus in sticho summates uiri summi accumbent: ego infimatis infimus. Recreatus animi. Pro animo. sic ueteres loquebantur: ut supra dictum est. sic & Flaccus in argonauticis tandem animi incertum dixit. & Terentius falsus animi pro animo. ut exponit Donatus scribens esse antiptosin ueterum. ut casus pro casu ponatur. Contendo. Pergo. Commodum prodeuntem. Tunc eo ipso tempore. ut sæpe iam dictum est. Continuatus. Subsequens. O luci. Verba summi sacerdotis ad Lucium Apuleium: quibus eum fœlicem appellat. tanquam ipsi deæ gratum. a qua dignus iudicatur religionis obsequio. Augustum. Venerabile. & sacrosanctum. Deæ multinominis. Supra explicatum est deam hanc merito multinominem dici. quam totus ueneratur orbis nominibus uariis. Pissimis. Si credimus. M. Tullio pissimus latinum nomen non est carpenti. M. Antonium. tanquam parum latine locutum. qui pissimum hominem dixerat. uerba Ciceronis ex. xiii. Antonianarum hæc sunt: tu porro ne pios quidem sed pissimos quæris & quod uerbum omnino nullum in latina lingua est. id propter tuam diuinam pietatem nouum inducis. Verum posterior scriptorum ætas latinitate donauit in uocabulum. quibus dictio hæc usitatissima. pientissimum quoq; idonei Auctores usurpant. Insinueris. Quasi per insinuationem inferaris admittarisq;. Comissimus. Suauissimus facillimus affabilissimus. Apertionis ministerio. Hodieq; nostri sacerdotes ritu quodam solenni & uerbis religiosis aperiunt templi fores matutinumq; officium peragunt in ecclesia.

An pissimus latine dicit

summatis deæ recreatus: animi: nec dum satis luce lucida discussa quiete. protinus ad receptaculum sacerdotis contendo: atq; eum cubiculo suo commodum prodeuntem continuatus saluto. solito constantius destinaueram iam uel ut debitum sacris obsequium flagitare. At ille statim ut me conspexit: prior. O Luci inquit te fœlicem: te beatum: quem propitia uoluntate numen augustum tantopere dignatur. Et quid inquit iam nunc stas ociosus: atq; ipsum demoraris. Adest tibi dies uotis assiduis exoptatus: quo deæ multinominis diuinis imperiis per istas meas manus pissimis sacrorum arcanis insinueris. & iniecta dextera senex comissimus: ducit me protinus: ad ipsas fores edis amplissimæ. rituq; solemni apertionis celebrato ministerio. ac matutino peracto sacrificio: de opertis adyti profert quosdam libros litteris ignorabilibus prænotatos partim figuris huiuscemodi animalium: concepti sermonis

Adyta

Sancta sanctorum

De operis adyti. Adyta sunt sacraria in templis: ad quæ nullus nisi sacerdos summus accedit. Vnde ex græca interpretatione nomen namq; α μοριον στερτικον. idest particula priuatiua est. & δύω ingredior Virg. æternumq; adytis effert penetralibus ignem. Tale erat hierosolymis in templo sacrarium sanctitatis: quod sancta sanctorum uocant: quo solus semel in anno princeps sacerdotum solebat intrare: non sine sanguine: quem pro se offerret. & populi delicto. Vt refert egesippus libro quinto & ut auctor est Iosephus intima templi pars inaccessa & inuiolata. & inuisibilis omnibus habebatur sanctiq; sanctum uocabatur. Olim Pompeius magnus sancta sanctorum. non ut uenerator sed ut prophanator intrauit. Refert Liuius habita de bacchanalibus quæstione senatum decreuisse ne qua sacra in operto fierent. opertanea sacra ut iam diximus. appellant quæ in operto fiunt. seclusa quoq; dicebantur: quæ græci mysteria appellant. Partim huiuscemodi animalium. Religiosa ægyptiorum uolumina designat. Quæ ex charta hieratica. idest sacrata conficiebantur. In his litteras ignorabiles perscribebant notis uolucrum ferarum aliarumq; rerum prænotatas: quas sacras uocant: quas Marcellinus Macrobius cæteri hieroglyphicas nominari tradunt: quibus & obeliscos insculptos habebant; hinc illud Plinianum ex. xxxvi. ubi de obeliscis mentio. & enim sculpturæ illæ effigiesq; quas uidemus ægyptiæ sunt litteræ. De his litteris: quæ singulæ singulis nominibus seruiebant: & non nunquam significabant integros sensus. Cor. Tacitus sic scribit primi per figuras animalium ægyptii sensus mentis effingebant: & antiquissima monumenta memoriæ humanæ impressa saxis cernuntur: & litterarum semet inuentores perhibent. hoc idem Lucanus eleganter expressit his uersibus. Nouerat. & saxis tantum uolucresq; feræq; sculptaq; seruabant magicas animalia linguas. Vt autem tota res planius liquescat subiicienda sunt ex celeberrimis auctoribus exempla: qui tradunt per uulturem in litteris ægyptiorum sacris & consequenter ignorabilibus naturæ uocabulum significari: quia mares nullos posse inter has alites inueniri rationes memorant physicæ. per figuram apis mella conficientis designatur rex imperans cum iucunditate. Annus indicatur picto dracone caudam suam mordente. quia in se uertit. Idem scribunt accipitrem Denotantes rem cito factam. quoniam accipiter sit inter aues uelocissimus. crocodilus malum significat. multaq; consimilia ne infinitus sim Annotata reperio quibus nunc libros ad cerimoniarum arcana pertinentes prænotatos fuisse tradit: ne scilicet a prophanis talia nosci possent.

optanea
Seclusa
Litteræ ægyptiorum sacræ
Hieroglyphicæ
Vultur natura
Apis rex
Annus draco.
Accipiter res cito facta

Compendiosa

Compendiosa uerba. Verba compendiosa & litteræ dicuntur quibus singulæ sintegri sensus significant. Indidem. Ex libris illis, quorum lectio erat impenetrabilis & imperuia curiositati cotumq; non forét iniciati. illis. n. solis erát cognobilia. Capræolatim cōdensis apicibus. Figuras exprimit ieraticarũ lrãg; q̃ instar capræolo҃ colligatæ iplicatæq; ita erát. ut curiositas irreligioso҃ talé lectioné assequi nequiret. cheremon philosophus scripsit. hieroglyphica adhuc Romæ cōsimiles literæ uisunt in minore obelisco & aliæ q̃dã iuxta pãtheon Agrippæ: capolatim ãt aduerbiũ est: quod significat implicare & cōnexe: ductũ a capræolis uirgineis: Nã ut docet .M. Varro collicolus uiteus intortus. ut cincinnus a capiendo capræolus est dictus: q se erigit ad locũ capiendum: & uites implicat. uulgo hodieq; tales capræoli noiantur. Ad usum teletæ. Teleta græco noĩe dicit̃ cōsecratio expiatio sacrificiũ. Augustinus in quarto de ciuitate dei tradit græcos teletas ac mysteria taciturnitate parietibusq; clausisse. eiusdé ex uolumine decimo uerba hæc sunt. hác. n. dicit p quasdã cōsecratiões theurgicas: quas teletas uocát idoneã fieri apud Platoné in secũdo de republica legimus libros circũferri musei & orphei s̃m quos sacra celebrát psuadétes nõ priuatis solũ: ue҃ et ciuitatibus solutiones & purgationes scele҃ p sacrificia: cũ ludo҃ oblectaméntis fieri: & uiuẽtibus: & defunctis. quas teletas. i. expiationes uocát. q̃ nos ab quæ illis mala sunt liberét. De teletis apd' Platonicos phos frequẽs mentio. Scribit Porphi. teletis solis & lunæ aïas nõ purgari: ut hinc ońderet nullo҃ deo҃ teletis hoïem posse purgari. Suidas docet τελετην hoc ẽ teletá esse sacrificiũ maximũ. & p̃ciosum ex eo dictũ q multa in teletis absumunt̃. τελειν .n. dicũt græci τοδλαπανων hoc est summere & ipẽdere. Gnauiter. celeriter & strenue.

Crocodilus malũ · *Capolati* · *Teleta q̃d* · *teleta q̃d*

compendiosa uerba suggerentes: partim nodosis: & i modũ rote tortuosis: capreolatĩ que condensis apicibus: a curiositate profan orum lectione munita: ĩdidem mihi prædicat: quæ forent ad usum teletæ necessario præparãda: Et protinus gnauiter & aliquanto liberalius: ptim ipse: pti p meos socios coeméda pcuro.

Iamque tẽpore: ut aiebat sacerdos: id postulãte: stipatũ me religiosa cohorte deducit ad pximas balneas & prius sueto lauacro traditũ: præfatus domini ueniã purissime circũrotãs abluit: rursumque ad templum reductũ iam dubus diei partibus transactis ante ipsa deæ uestigia constituit. secretoq; mandatis qbusdã quæ uoce meliora sũt: illud plane cunctis arbitris præcipit: decẽ continuis illis diebus cibariá uoluptatẽ cohercerem. neq; ullũ aïal

Sueto lauacro. Vt mundus puteq; lautus purissimæ regionis sacris initiaret. græco uocabulo Nymphea appellamus lauacra & ita Iosephus interpretatur. Suidas tradit Nymphea dici λουτρα. i. lauacra Iulius capitolius in uita gordiano҃ sic refert opera Gordiani Rõæ nulla extát præter quædã Nymphea & balneas. ubi nymphea accipimus p lauacris & thermis: q̃ posteritatis causa a principibus extruebant̃. Fedissime labũt̃ hi & cecutiétes hallucinant̃. qui existimát Nymphea apud Capitolinũ significare cubicula nuptialia. Non. n. nego νυμφαιον dici νυμφον ιερον. i. sponso҃ sacrarium. sed hác significationé haud quaquã cõuenire cũ intellectu capitolini asseueráter affirmo. Domini purior lectio est deũ pro deo҃. Circũrorans. Ouidi. roratis lustrauit aquis. M. Tullius in legibus præcipit ut casti diuos adeamus: & aspersione aquæ labes eluamus: q & ad animos purificãdos iefertur. ex instituto prisco҃ sacrificaturus diis superis corporis ablutione purgat̃. cum uero inferis litá dum esset sola aspersione urebant̃. Cõstituit. Statuit collocauit. Quæ uoce meliora. idest quæ silerĩ melius est: & ita ostendit non esse in uulganda archana sacro҃. Cunctis arbitris. i. corã oïbus: ut cũ cti audirent spectarentq;. Decem diebus. Superstitio prisco҃ decem dies puros castosq; dedicauit Isiacæ religioni. hinc illud Propertianũ cynthia iam noctes est operata decem. Liuius scribens de matre filiũ iniciatur a bacchanalibus sic refert. Decem dierũ castimonia opus esse. Decimo die cenarũ deinde pure lautũ in sacrariũ deductură. idem docet eum q̃ iniciari uolebat p aliquot noctes secubuisse a fœminæ cõplexu: religionis causa. Ouidius quoq; in sacris cerealibus tradit secubitus usurpari solitos: ut. s. fœminæ solæ in uacuo toro per aliquot noctes secubarent. Apud ueteres cerimoniæ denariæ

nymphea · *Ablutio ĩ sacris* · *Castimonia. x. dierum*

esse. & inuinius esse: qs uenerabili cōtinētia rite seruatis iā dies aderat diuio destiatus uadimonio. & sol curuatus itrahebat uespā: tū ecce ɔfluūt undiq₃ turbe sacorū ritu uetusto uariis qsq₃ me muneribꝰ onerantes. Tunc semotis ꝓcul ꝓfanis oibꝰ: liteo rudiq₃ me cōtectū amicimie arrepta māu sacerdos ddducit ad ipius sacrarii penetralia. Quæras forsitā satis anxie studiose lector? qd deide dictū? qd factū?

dicebātur: quibus sacra aditurisp decem continuos dies certis qbusdā rebus carendū erat. nūc Lucius
Cerimoniæ denariæ. nr̄ denotat ei ieiunium indici solitum decē dierū: qui sacris isidis iniciari uellet: sic hodieq₃ nostri sa-
cerdotes cibis ganeatis interdicūt cā religionis. uerum cum ad diē festum uenerit saturātur ad uomi-
tum: Quorundam gulosa abstinētia est: ui scilicet ab esu pāis & carnium tēperātes farciant bellariis: &
Orphica. Pythagorica uita. Ab aīalibus abstinebant. martiū panē pro frumētario pane deuorātes
de ieiunio glorient. Essem. Comessem co
mederē ab edo. es. iclinatū uerbū. Nequllū aīal. Priscis tpibus. nec carnibus uescebāt
nec aīalia diis imolabant: sed liba & fructus
melle cōcinati cæteraq₃ hmōi sacrificia pura
diis offerebāt. nā uesci carnibus ut iqt Pla. li.
vi. de legibus & deorū aras polluere sanguie
impiū uidebatur: & hæc fuit orphica uita &
pythagorica. inanimatis quippe oibus uescebāt: & ab animalibus oibus abstinebāt. Dicearchus peripateticus antiquos inqt nullum
aīal occidisse. Esset iudeorū philosophi. de
Magnes trahit ferrum. qbs Hieronimus Iosephus eusebius multa
diligentissime scripserunt: abstinebant tum animalibus multis tum prorsus omni incontinentia. de-
niq₃ ex ipsa uita temperatissima atq₃ ueritatis studiosissima: & deo deuotissima inter eos multi futu
ra præsagiebant: prophetæq₃ nominabantur. Porphirius Platonicus libro quarto de sacrificiis auctor
est uitam æternam contineri sanctimonia abstinētia ab esu aīaliū: sicut inquit magnes lapis aīam quasi
quādā tradit ferro. Quod rapit. ferrúque natura grauissimū leue euadit eleuaturq₃ spiritu magnetis:
Saginanda est anima. ita qui ad deū eleuari cupit. nō debet querere nutrimētū carniū: quo saginatū corpus mentē ipedit. nu
tritusq₃ diuinitate naturalius deo cōiūgeť q̄ magneti ferrū. Sed utinam absq₃ cibo penitus atq₃ potu age
re uitā potuissemus. ut corpus cohibentes optimis statim rebus coniūgeremur: in qbus & deus existens
ita deus existit. Demochares ait uiuere ip tudēter itēperāter ip ie nō tā male uiuere est q̄ diu mori: si
uis pfectus eē ut uerbis Hieronymi utar melius ē saginare anima q̄ corpus. Potus uini carnisq₃ saturitas
seminatiū libidinis est. Id Porphyrius. sed & cheremō stoicus & Hieronymus nr̄ narrāt antiquos ægy-
pti sacerdotes ex eo tēpe quo cœpissent diuino cultui deseruire. & carnibus & uino sp abstinuisse: qui
oua quoq₃ & lac in cibis uitauerūt: quoꝝ alterū carnes liquidas. alterū sanguinē eē dicebāt colore mu-
tato. i tēplo eleusinæ ceteris tria tantū pcepta de triptolemi legibus celebratur. honorādos parētes ue-
nerādos deos carnibus nō uescendū. in decretis canonicis. D. xxxv. & i ueteri testamēto scriptū legimus
q₃ sacerdotes q ministrant in tēplo dei prohibentur uinū & sicerā bibere. ne ebrietate grauentur corda
Inuinius eorū. ut sensus uigeat semp & tenuis sit: itē. xliiii. Dis. cū uinolentus eē prohibetur gulæ intemperātiā
nequaq̄ hic pmittitur: neq₃. n. ebrietas prohibeť. & uoracitas pmittitur utrūq₃ improbať. unde Hiero-
Apollonius potor aquæ. nymus uenter inqt & genitalia sibimet ipsis uicina sunt: ut ex uicinitate mēbrorū cōsederatio intelliga
tur uitiorū. sacerdoti itaq₃ de altari uiuere nō luxuriari pmittiť. Comessatiōes & ebrietates tāq₃ pestife
ræ abdicāť: iter dicūturq₃. Inuinius. uocabulū Apuleianū elegātissime fictū pro abstemio. & eo qui
uinum non bibit. inuinius. n. diciť q̄si sine uino. ut inuius sine uia. candidatū autē religiōis iuinū hoc
est abstemiū & hydropo. ā. i. aquæ potorem esse deberi sanxit uetustas: & dudū explicauimus Apollo
nius Tyaneus. apud philostratū docet se aquā semp bibisse neglecto uino. aitq₃ potores aquæ somnū
leuē capere neq₃ uertigines ullas pati qbus uioléti afficiūť. præterea aīa inquit a uino pura facilius cōspi-
cit p somnia uaticinationē q̄ apud hoies diuinissima existiať: ob hoc dixit sidoni. apollīaris de tyaneo
apol. scribēs legē iquit uirū a diuitibus ambitū nec diuitias ambientē: cupidū sciæ: cōtinentē pecuniæ.
īter epulas abstemiū: error ē i codicibus īpressis in qbus legiť inter epulas abstemiū cū legi debeat iter
epulas abstemiū. Quis: qbus. Diuino uadimōio. sicut uadimoniū pretoris ē ad quod ex iuris formula
sisti debet reus. ita uadimoniū diciť diuinū quo sisti debeat Lucius nr̄. post exactos decē pscriptos ab
stinētiæ dies futurus ī nūero sacratorū. trāslatio ea uadimōio pretorio de quo supra abū de dictū ē. Cur
uatus. ad occasū flexus. & i uesperā pceps. Semotis ꝓ fanis. seqstrans oibus irreligiosis. iuxta illud poe
ticū ꝓcul o procul eē prophāi cōclamat uates totoq₃ absistite luco. Contectū amicimine. hoc quoq₃
tempore sacerdotes nr̄i dum iniciātur sacris religiosis Amiciuntur amicimine hoc est camisia siue tu-
nica lintea. ad ea quæ superius hoc eodem commentario copiosissime annotauimus. de lintea ueste sa-
cerdotali: adde & hoc quod scriptum legimus in ezechiel cuius uerba subiciam: quæ sunt hæc. cū in-
grediēť portas atrii mei iterioris: uestibus lineis iduētur: nec ascēdet sup eos qcq̄ laneu. qn̄ ministrant in
portis atrii interioris intrinsecus uitæ lineæ erūt in capitibus eorū. & fœminalia linea erunt in lumbis
Cidaris quid eorū. In leuitico moses cū ante fores tabernaculi lauisset Aaron & filios eius: uestiuit pōtificē subucula
linea: accingēs eum balteo: & induēs eū tunica hiacyntina: & desup humerale iposuit. Cydari quoq₃ te
Nocgeum uestimētū xit caput. est aūt cidaris: ut græci scriptores tradūt: tegumētum capitis quidam ex capillis id textum
autumant. nonnulli pileum regium persarum cidarim esse dicūt. a quibusdam tiara creditur. alii co-

ronam

ronam:alii strophion sacerdotale esse contendunt. Noegeum antiqui uocarunt uestimentũ cãdidum.

Dicerem si dicere liceret mos hic scriptorũ ferme oĩum. quasi peculiaris ẽ:ut arcana cerimõiarũ nec uelint nec audeãt in uulgus edere tãq̃ nõ liceat prophanis noscere mysteria deorum: in q̃bus nulla maior q̃ fides silentii debeat. Herodotus scribit se in colloquio cũ egyptiis sacerdotibus fuisse multaq; ab his edidicisse ad rem diuinã pertinentia: q̃ minime enũciãda esse ait Theodorus tragœdiarum poeta cũ nõnulla ex iudaicæ scripturæ mysteriis ad fabulã quãdã transferre uellet luminibus captus est. Theopõpus quoq; q̃ cœperat nõnulla ex lege diuina tãsferre in græcã linguã. Illico turbatione quadã mentis & animi perculsus ẽ: eũ de magnopẽ deũ orãs. cuius rei gratia id sibi accidisset audiuisse fert̃ p somniũ q̃ res diuinas leno cinio iq̃naret. hoĩbus pmulgaret. mysteria i de dicta supra docuimus. quoniã. s. oportet μυειν το στομα. i. os occludere neq; ĩ uulgaſ̃ tales tas arca nasa crorũ. essent. q̃ sũt pfii iudeorũ: ad' u tãt nouitios iniciatos nihil quicq̃ de mysteriis cõmunicare cũ prophanis: etiã si ĩtentata q̃spiã morte cõpellat: ĩ apol logia eq̃dẽ inq̃t nullo unq̃ periculo cõpellar: q̃ reticenda accipi: hæc ad ꝓphãos annunciare.

Theodorus luminibus captus
opprofanata mysteria
Theopõpus
Mysteria

Dicerẽ si dr̃e liceret cognosceres: si licer̃t audir̃. sed parẽ noxã cõtraherẽt aures & lĩguæ illæ temerariæ curiositatis nec te tñ desiderio forsitã religioso suspensum ãgore diutia cruciabo: Igit̃ audi. sed crede quæ uera sunt. Accessi cõfinium mortis: & calcato proserpinæ limine per omnia uectus elemẽta remeaui. nocte media uidi solem candido coruscãtem lumine. deos inferos: & deos superos. Accessi coram & adoraui de proximo. Ecce tibi retuli: quæ quamuis audita: ignores tamẽ necesse est: ergo q̃d solum potest sine piaculo ad prophanorum intelligentias enunciari referã. Mane factũ est. & pfectis solemnibus ꝓcessi duodecim sacrat⁹ stolis. habitu quidem religioso satis: sed effari de eo nullo uinculo prohibeor: quippe quod tunc temporis uidere præsentes plurimi. Namq; in ipso odis sacræ meditullio: ante deæ simulacrum constitutum tribunal ligneum iussus superstiti: byssina quidem sed flori de depicta ueste conspicuus: & humeris depẽdebat

Parẽ noxam par esset inquit culpa: & eorum qui audirent. & eorũ q̃ annunciarent. Accessi cõfiniũ mortis. Ex hoc colligimus hominem qui uere cõsecratur fitq; sacerdos integer sanctus per quãdam quasi mortẽ ex uere uitã hanc irreligiosam. rapiq; numinis ĩstinctu p superna & iferna; ut ea uideat & agnoscat; q̃ uidit & agnouit apostolus paulus quæ ineffabilia sũt. nec licet homini eloq. quæ etiã audita nõ ĩtelligãtur. cum sint supra captum intellectũq; mortaliũ. Proserpinæ limine. limẽ proserpinæ hostiũ ẽ mortis & introitus inferorũ. Sine piaculo. sine scelere. Prophanorũ. eorũ qui initiari nõsunt. Duodecim stolis. Attende hic stolas accipi pro uestibus sacerdotalibus sicut hodie stolas indũt nostri sacerdotes. q̃d & orariũ uocant: hinc illud. xxiii. distinctione scriptum est. ecclesiastica ĩstitutione p̃fixũ nouimus; ut omnis sacerdos cũ ordinatur orario utroq; humero atubiatur: nec ad solẽnia sacrificia accedat nisi oratio utroq; humero circunseptus. ita ut de uno eodemq; orario ceruicem pariter & utrũq; humerũ premat alias stola dicitur uestis matronalis; unde stolatus pudor pro matronalis. Valerius maximus. te custode matronalis stola censetur: ideo autem uidetur dixisse duodecim stolis se sacratũ processisse ꝑpter duodecim signa zodiaci. Nãq; in mysteriis iudaicæ cerimoniæ duodecim panes in mensa positi significabant circulum duodecim signorum. atque annum duodecim mensibus diuisum. septem uero lucernæ in ipso candelabro septem planetas indicabant. in sacris litteris numerus duodenarius refertur ad duodecim tribus israeliticas; & in apocalipsi ioannis legimus amictis stolis albis nuncuperari puros. & cãdore mentis immaculatos. Lego apud auctores græcos pulcherrimum esse somnium fere στολην λευκην. i. stolam candidam. contra stolam purpuream portendere longum morbum ornari stola regia significat λυσιν ελπιδων. idest spei solutionem. Nullo uinculo. Nullum inquit uinculum religionis est nullum interdictum quo prohibeat enunciare de ipso habitu uestituque religioso. Meditullio. In ipso medio. Superstiti. steti super tribunal. ex iussu sacerdotis. Byssina ueste conspicuus. Byssinam uestem lineam intelligit a bysso quod genus est lini tenuissimi de quo supra diximus. Iosephus libro sexto belli iudaici scribit sacerdotes ad altare templumque accedere solitos omni uitio carentes ueste byssina amictos maxime uero uino abstinentes ac sobrios religionis metu; nequid res diuinas faciendo peccarent. Dicimus & byssinum absolute pro uestimento lineo: in Apocalypsi; erat uestitus bysso albo & mundo. Byssinum capitur Plinio pro infectu præcioso: & colore qui ex cocco tyrioque commixtus sit. Sed floride depicta. Inter uestes sacerdotales priscorum est & illud uelamentum; quod hiacyntho & Bysso & cocco & purpura uariatum mirabili opere textum uisebatur: quod elementorum causam designabat: byssus enim terram declarat: coq; linum oriatur ex terra: purpura mare coq; piscium sanguine coloratur: aer hiacynthi colore significatur. Coccum uero erat ignis indicium.

Stole sacerdotales
Stolatus pudor.
Xii. Panes cur.
Septem lucernæ.
Stola candida.
insomnis bonum
Bysina uestis
Bysinũ.
Bysus terra.
Purpura mare
Hiacynthus aer.
coccum ignis

pone tergum talorum tenus: præciosa chlamyda qua qua tamen uiseres: colore uario circunnotatis insignibar animalibus. hinc dracones indici. inde gryphes hypborei: quos in speciem pinnatæ alitis generat mundus alter. hanc olympiacam stolam sacrati nuncupāt. ad manum dextrum gerebant flammis adultam facem: & caput decore corōa cinxerat palmæ candide foliis in modum radiorum prosistētibus. sic ad instar solis exornatũ & in uicem simulacri cōstituto repente uelis reductis in aspectum populus errabat. Ex hinc festissimum celebraui natalem sacroꝝ. & suaues epulæ & faceta conuiuia. dies etiam tertius pari cerimoniarum ritu celebratus. & ientaculum religiosum & teletæ legitima cōsumatio. paucis dehinc ibidem cōmoratus diebus īexplicabili uoluptate simulacri diuini perfruebar

Pone tergum. post tergum. Talorum tenus. usq; ad talos. denotat autem tunicam talarem sacerdotalem. cui cōsimilis uideri potest illa quam describit Iosephus libro tertio antiquitatum princeps sacerdotum super induitur tunica de hiacyntho facta: quæ & ipsa talaris est: quæ Zona cōstringitur. coloribus prædictis: floribus exornata auro contexta uariata ornatusque i fimbris eius ē. ita ut inter duo tintinabula malum granatum habeatur: itemque inter duo mala granata tintinabulum. Talaris tunica græco nomine dicitur poderis. Cuius mentio fit a Ioanne in apocalypsi: & meminit Hieronymus: de qua sic scribit Suidas ποδήρης ἕως τῶν ποδῶν χιτών. i. poderis. Tunica usque ad pedes dimissa est.

Poderis
Talaris

Chlamyda. ut supra ex priscorum consuetudine. declinatur. recto casu chlamyda tanq̃ nomen sit primi ordinis. sicut & cassida a priscis dicta est cassis.

Chlamyda

Circunnotatis animalibus. ante dictum est sacras ægyptiorum litteras animalibus denotari. aliarumque rerum imaginibus. Dracones idici. Denotat in ueste fuisse dracones cum gryphibus intextos. bono autem epitheto hæc distinguuntur. namque apud indos immenti sunt dracones. cum immanibus elephantis pari periculo in mutuam perniciem bellantes: quorũ dimicatio commoritura eleganter plinio dicta: simul enim concidũt. & cōmoriuntur: gryphes uero hyperborei cognominãtur: quoniam in hyperboreis montibus nascuntur: quos haud procul ab ipso aquilonis exortu eē ꝑdunt: eruentes ex cuniculis aurum: ꝓpter quod bellum illis assidue est cum Arimaspis. quos uno oculo in fronte media insignes tradunt: itaq; gryphibus aurum custodientibus. & Arimaspis rapientibus atrox dimicatio. sunt autem gryphes ex uolucri genere ferarum cætera parte leones alis & facie aquilis similes.

Griphes hyperborei
arimaspi mo oculi

De fœlicitate hyperboreorum fabulosis celebrata miraculis scribunt omnes: quæ gens ultra aquilonem sita fœlix annoso degit æuo: regio aphrica est fœlici temperie: omni afflatu noxio carēs. domus his nemora luciq; & deorum cultus. uiritim gregatimq; discordia ignota & egritudo omnis: ibi cardines mundi esse credũtur: extremiq; siderum ambitus luce semestri. alii medios fecere eos īter utrũq; solem. Antipodum occasum. exorientemq; nostrum. ob hoc dixit Lucius noster q; gryphes generat mundus alter: quoniam hyperborei ad antipodes spectare traduntur in collimitio nostri mundi: & alterius collocati: quod tamē fieri nullo modo posse Plinius noster affirmat.

Fœlicitas hypboreorum

Hanc olympiacam. cælestē & diuinam & olympiis diis dicatã. Deos autem olympios Iuppiter appellauit illos tãtũ qui sibi i gigãtomachia affuerũt: ut hoc cognominis honore bonus malo internosceretur: ipse quoq; Iuppiter inter cætera cognométa olympius nũcupatur: de olympiade: quæ est ut græci dicunt πενταετηρικὸς ἀγών. i. quadriēnii certamē scribũt omnes: nihil notius. Sacrati. Sacerdotes. Flammis adultã. ardentem larga flãma intelligit: nam & adolere significat cremare in sacris. Exornatum. lege exornato. ut constructio congrua fit. ie autem exornatum dicit ad instar solis. quia coronatus erat corona palmacea: Cuius folia radios solis repræsentabant. Inuicem simulachri. sicut simulachra & statuæ exornatæ construuntur in populi conspectu. ita Lucius exornatus intus. & mox tanquam simulacrum sublatis uelis populo exhibetur.

Olympii Dii.

Natalem sacrorum. Natalis sacrorum dicitur ille dies: quo quispiam consecratur fitque sacris initiatus: quem nō minus religiose celebrare debemus q̃ diem natiuitatis: qm̃ ex illo uita tantũ. ex hoc uero uita religiosa & sācta producit. Natalē autem solitũ antiquitus solemniter coli qs ignorat. quo lautiora cōuiuia & festa fiebãt quæ M. Tulli. natalicia appellat a natali celebratiōe natalis diei. quo & munera missitabãt. Qui iniciãt sacris dicere p̃ñr: hic nobis natalis erit. & illud hæc uitæ genitalis ē origo.

Natalis sacroꝝ

Ientaculũ religiosum. q̃ multa dii boni in nr̃a religiōe cōsimilia sũt religioni ethnicorũ: q̃ multi ritus prope germani: de q̃bus plura alias: quorũ iã magna quoq; pars supius explicata est: ex q̃bus & hic est: Nam quando nostri sacerdotes cōsecrant: quoniã sacerdotium aliquod adipiscunt: cōsueuere ientaculo nō tam religioso q̃ guloso accipere symmistas. i. consacerdotes: ut auspicentur introitum sacerdotalem.

Natalicia iēta, culũ initiatum

Symmistæ

Teletæ. sacrificii sacerdotalis siue expiationis purificationisq; necessariæ: de qua supra dictũ ē abunde. Inexplicabili. inenarrabili. & ob hoc maxīa: quæ ob magnitudinem explicari uerbis nō posset.

Irremunerabili

Irremunerabili beneficio. beneficium maximum cumulatissimumque dicere uolens dixit decēter irremunerabile: quod. s. rantū erat ut nulla unq̄ remuneratione repēsari posset: irremunerabile enim idest quod ob magnitudinem remunerari non possumus nec par pari rependere nec ullo modo dissol uere semper obligati semper obnoxii. Pigneratus. mancipatus obligatus addictus. Supplicue Sup pliciter aduerbium priscum est. Gratis. lege gratiis. Domuitionem. Tandem inquit domum i pa triam ad meos redire constitui: q̄uis me retinacula firmissima retentarent: quæ abrumpere difficile

Irremūerabile

Supplicue.

Domuitio

irremunerabili quippe beneficio pigneratus sed ta mē deæ mōitu licet nō plene: tamē p meo modulo suplicue gratiis psolutis: tai dā satis domuitionem compo uix equidem abruptis ardentissimi desyde rii retinaculis, puolutus deniq; ante cōspectū deæ & facie mea diu detrusis uestigiis eius: lachrymis obortis singultu crebro: sermōem interficiēs & uer ba deuorans: aio Tu quidē sancta: & humani gene ris sospitatrix ppetua semp fouendis mortalib9 mu nifica dulcē matris affectiōem miserorū casibus tri buis: nec dies nec quies ulla: ac ne momentū qui dē tenue tuis trāscurit beneficiis ociosū: qui mari terraq; ptegas homīes: & depulsis uitæ pcellis sa lutarē porrigas dextrā: qua fatorū etiam inextrica biliter cōtorta retractas licia. & fortunæ tēpestates mitigas: & stellarū uarios meatus cohibes. te supi colunt. obseruant inferi. tu rotas orbem. luminas solem. regis mundū: calcas tartarū. Tibi respōdēt sydera: redeūt tēpora: gaudent numia. seruiunt ele menta: tuo nutu spirant flumina nutriunt nubila

erat cū a dea deæq; cultu atq; con spe ctu ex desiderio diuelli abduciq; neq rē. domuitionē dicimus q̄stitionem do mū ut supra. Detrusis: lego detersis. i. abstersis. Sermonē īterficiēs ille ser monē īterficit īterc ipitq;: q uerba pro mere nō potest singultu præssus & me rore cōfusus. q impedimētibus lachry mis uerba singultantia deuorat: & ab sorbet. Tu quidē sancta est uidere i Lucio nostro orationes diuinas rā san cte tam grauiter tam sententialiter cō positas absolui: ut nihil religiosius di ci quicquam possit: ut Apuleianæ præ cationes possint commodissime apta ri ad diuinā christianorum: ut qcqd hoc in loco dicitur de luna siue iside. idem religiose & conducenter debeat uirgine dici possit īnumeri sunt hy mni præcatiōes orationes cōpositæ a do ctissimis ad diuam uirginē. sed nihil ē quod bona cum uenia illorum dictū sit. cum hac Apuleiana præcatiōe com parādum: hæc doctrinæ & elegantiæ omnis est refertissima. hac rogata dea nostra nō minus placaretur fieretque propitia: q̄ omnibus sanctorum oratio nibus specta dictiones. pensita sensus p pēde mysteria. uidebis nihil quicq̄ ab solucius posse excogitari: dignamq; eē precē quæ sacris nostris iferatur. & ad exorādam christianæ se ctæ sospitatricem quotidie peculiariter adhibeatur: sed iam uerba ipsa sancta & pura dispiciamus.

Oratio religiosa

Matris affectionem: quid maius in laudem deæ nostræ dicitur. q̄ quod materno affectu & indul gentia nos foueat: q benigna mitis indulgens. perinde ac pissima mater casibus nostris opituletur nec benefacere ullo unq̄ tempore cunctetur. cui eximia propter merita cognomē indidimus maternæ ue nerationis: quæ christianorū mater ac sospitatrix passim appellaē. Fatorū retractas licia. dicit numē deæ posse fatalia decreta rescindere uel saltē remorari. ita ut filia pcarū quas īexorbiles aiunt retractet. progetq; sicut ezechiæ fata in annos. xv. sunt protelata prolongaraq;. nomine aūt fatorū: q̄ tria sunt tres quoq; pcæ significantur: quas plato & plotinus filias. αναγκησ. i. necessitatis esse dixerunt quarū lachesis preterita. cloto presentia. atropos futura procuret quæ sententias iouis orthographæ studio ueritatis ex cipiunt utpote librariæ superū Archiuiq; custodes. uel intellige q numē Isidis porest ī melius referre retorquereq; filia parcarum: ut uidelicet si parcæ dira mortalibus moliuntur ea: in fœlicitatem numi nis potentiam cōuertantur. Lumias solem. euidenter ostenditur deā hanc esse intelligiq; parētē rerū naturā: ac opifidē deū sūmū: cuius nutu cuncta fiunt: q principia fines: & media rerū oium penetrat. q illustrat solem rotat mundū quē patrem & architectū huius orbis pronūciant alioqui lunæ non cōue nit: ut solē illūinare dicaē. cū ipsa a sole lumē mutuēē: nec lūa rotat orbē sed ipsa ī oi be statis moribus rotatur: dēiq; lunæ maiestati ista non cōueniunt: quæ hic explicātur nisi mystico ītellectu ppēdantur. itaq; hæc oīa adulti amūdanū deū referēda sunt. qui genitor rerū oīum ē beatificus. optimus. maximus indicibilis inominabilis. q siue masculino gn̄ere. siue fœminino dicatur nihil refert. cū in rebus diui nis nō sexus sed potestatis maiestas q̄rēda sit. Tibi respōdet sidera. i. motu sidera les tibi cōsentiūt atq; obsecuntur. respondere. n. est congruere: & cōsentire: unum & responsus. pro cōueniētia dr̄ & cōgruen tia ac cōsensu: Victruuius symmetrica ē ex ipsius operis mēbris totæ partis responsus. Flumina: spe ciosior lectio ē flamina ut dicat flamia hoc ē uentos deæ nutu spiraē nō ignoro & ex flumībus auras spi rātes sentiri unde Homerus & Plinius aura antelucanas e flumine semper insalubres esse tradiderunt. De nilo autores annotauerunt q cōtra fluminum naturā nullas spiret auras q̄si anauros. i. sine aura sit.

Parcæ filiæ necessitatis
Libraria iouis

Respōdere
Responsus
Nilus anauros.

Morus sapientissima arborum

Germinant femina. quædam arbores tema germina edũt ut robur & abies: & larix serotino quedã germinatu florent maturãtq; celeriter ut morus: quæ nouissima urbanarum germinat: nec nisi exacto frigore: ob id dicta sapientissima arborum. Aues cælo meantes. Tres exornationes iũcti locatæ: Iso colon. i. compar omioteleuton similiter desinens omioptoton similiter cadẽs: quibus si commode col locata fuerint rarẽterq; interspargãtur tãq̃ luminibus distinctis illustrabimus orationem. Beluæ põ to natantes. in põto hoc est mari beluæ sunt omnis generis: monstrificæ & ennormes. & ut tradit Plinius uulgi opinio est quicquid nascat̃ in pte naturæ ulla: & in mari esse. præter q; multa quæ nusq̃ alubi. a beluarum & multitudĩe & magnitudĩe beluosus

Belluosus oceanus.

Oceanus oratio flacco eleganter dictus inter cæteras maris belluas sũt balenæ pristis physeter. rotæ orcæ. Nec ora mille. Scilicet sufficiũt sumptũ ex poetica illa locutione. non mihi si linguæ centum sint. oraq; cẽtum ferea uox. ab Homero partius dictũ. δεκα γλωσσαι δεκαστοματα. Decem linguæ decem ora. Quod solum potest paup. non hecationibus: nõ auro non argẽto pauper deum colere põt: sed pura mẽte & corde casto & cogitatione indiuidua: quod sacrificii genus & culturæ præstaturũ se Lucius noster spondet: & .n. homines tenues. unum habent colendi dei locum mentẽ scilicet & imaginationem: ut sincero animo deũ adorent: Deum imaginentur: Qui uerus ẽ Dei cultus legitimũq; sacrificium.

germinãt femina. crescũ gemina. Tuã maiestatẽ p horrescũt: aues cælo meãtes. fere mõtib⁹ errãtes: serpẽtes solo latẽtes. beluæ põto natãtes. At ego referẽdis audibus tuis exilis igenio. & adibẽdis sacrificiis tenuis patrimõio. nec mihi uocis ubertas: addiceẽda q̃ de tua maiestate sẽtio sufficit: nec hora mille lĩguæq; totidem: uel inde fessi sermonis æterna series. Ergo q̃d solũ potest religiosus quidẽ: sed paup alioquĩ efficere curabo: diuĩos tuos uultus numẽq; sanctissimum intra pectoris meis secreta cõditũ ppetuo custodiẽs imaginabor. Ad istũ modũ dep cato summo numine complexus mirã sacerdotẽ: & meum iã parẽtẽ: colloq; eius multis osculis ĩherẽs ueniã postulabã: q; deum cõdigne tãtis beneficiis numerari neqrẽ. diu dẽiq; grãτ gerẽdaτ sermõe ꝓlyxo cõmoratus: tãdẽ digredimur. & recta uia. paterium larẽ reuisurus meum: post aliquãtulum tẽporis cõtendo: paucisq; post diebus deæ potentis ĩstructu: raptim cõstrictis sarcinulis: nauc conscensa: romam uersus profectionem dirigo: tutusq; prosperitate uentoτ ferẽtiũ hausi portũ celerrime. Ac dehĩc carpento dies insequebatur iduum decembrium: sacrosanctam istam ciuitatem accedo nec illum tã præcipuum mihi exĩde studiũ fuit. q̃ quotidie supplicar̃ summo numini regine Isidis: q̃ de tẽpli situ sumpto nomine: campensis summa cum ue

Pectoris secreta. cõsimile est illud ꝑsianũ. cõpositum ius fasq; animi sanctosq; recessus mẽtis. & incon ditũ generoso pectus honesto. Meum iam parẽtẽ. Merito sacerdotem a quo cõsecratus fuerat parẽtem. uocat: quasi auctorem secũde natiuitatis. ut iterũ q̃si renatus fuisse uideatur: quãdo sacris iniciatus est ꝑterea patrem religionis cã & ætatis sacerdotem appellare solemus: q̃n ẽt ꝑceptores hoc nomine dignamur cũ mentium parentes sint sicuti patres corporũ. Quod deũ. legendum puto eum. ut a sacerdote referatur: cuius beneficiis: remunerationem condignam negat se posse rependere. Gratiaτ gerendarum. acyros loquutus ẽ: cũ cõsuetudo quotidiaĩ sermõis sit: ut grãs agẽdas eẽ potius q̃ gerendas usurpet.

Patrium larem. domicilium paternum. Contendo pergo. & progredior. Constrictis q̃ sarcinulis: alligatis. moris est uiantium sarcinulas alligare. Plinius in epistolis atque adeo sarcinulas alligamus festinaturi q̃tum itineris ratio permiserit. Hausi portum. in portum fœliciter perueni. Carpẽto.

Carpẽtũ

Plausto: nam carpentum genus est currus siue uehiculi sat notum & alibi annotatum: cuius faber dicitur carpentarius. Peruolaui. ad significandam celeritatem hoc uerbo usus est. sicut & Mar. Tul. in oratione pro Roscio Amirino inquit decem horis nocturnis. sex & .l. milia passuum cisiis peruolauit:

Cisiũ uehiculum

Sacro sancta ciuitas

cisia ut Ciceronianum uerbum intelligas sunt uehicula: super quare in libro annotationum copiose diligenterq; perscripsimus. Dies iduum. Significat se pridie idus decembres urbem romam: quã sacrosanctem ciuitatem appellat accessisse: est autem dies mensis duodecimus: sacrosancta autem ciuitas merito Roma nominatur: cum ob religionem: cuius cultores sincerissimi romani semper excitere: tum ob deos quos dedit mortalibus: preterea ut inquit Plinius numine deum electa est roma: que cælum ipsum clarius faceret: ecclesiastica doctria sanctam ciuitatem nuncupat hierosolyma. Compensis. minutulus error syllabæ unius litere uc interdum magis obturbat: ac remoratur commentatoris intentionem q̃ dictiones totæ inuersæ. atque prepposteræ qualis est hic locus. qui ut uerum fatear diu me torsit uexauitq; cum emendatio congruens non suppeteret & dictio barbara illiterataque cognosceretur. tandem re etiam atque etiam agitata: inspecta perpensa. uideor ut mihi blandiar plausibi

liter

liter apertisse uerba ꝓrsus Apuleianū: ut.s. legas cãpensis intellectu historico: & uerbo: nã in campo Campensis isis
marcio romæ erat templū isidis: unde a loco sumpsit nomen: ut cãpensis diceref: quod autem in cã/
po martio templum isidis fuerit constitutum preter alios ostendit poeta Satyricus: cum ait a meroe
portabit aquas: ut spargat in ędem isidis antiquo quæ proxima surgit Ouili. náq; hoc uersu eui den/
ter ædem isidis fuisse proximam ouili ouile autem fuisse in campo martio: tradunt oẽs & imprimi
strabo scribens libro quinto Dictatoré syllã: Marianos ad quattuor ferremilia qui arma proiecerant

neratiõe propiciatur. Eram deniq; cultor assiduus fani qdẽ aduena: religiõis ãt idigena. Ecce trãscurso signifero circulo: sol magnus annū cõpleuerat: & qeté meã rursus iterpellat numĩs bñfici cura puigilis: & rursus teletæ: rursus sacroꝶ cõmouet: mirabar: qd rei téptaret: qd ꝓnūciaret futuꝶ: qd ni plenissime iã dudū uidebar iniciatus. Ac dū religiosū scrupulū ptim apud sensum meū disputo: ptim sacratoꝶ consiliis exaĩo. Nouū mirūq; plane cõpior: deæ qdẽ me tñ sacris ĩbutū: ad magni dei dñiq; sūmi pa rẽtis ĩuicti osiris: necdū sacris illustratū: q̃q̃ .n. cõnexa: ĩmo uero unica rõ numĩs religiõisq; eẽt tñ teletæ discrimẽ iter eẽ maximū: ꝓhĩc me quoq; peti magno ẽt deo famulū sẽtire dẽrẽ: nec diu res ĩ ãbiguo stetit. Nã ꝓxĩa nocte uidi q̃ndã d sacratis liteis ĩtectū: q tyrsos & hederas: & tacẽda q̃dã getẽs ad ip̃s meos lares collocaret & occupato sedili meo

in campo marcio ad ouila coactos im/ Ouile ĩ cãpo martio
missis militibus triduo iugulasse. Lui
us quoq; ouile indicat fuisse in campo
marcio uolumine ab origie urbis. xxv.
quin etiam Seruius grãmaticus septa
& ouila in campo marcio inclusa tabu
latis tradit q̃uis paꝶ explicaté: ut in no
tis seruianis coarguimus: lego apud Io
sephum libro duodeuigesimo antiq/
tatum tẽplum isidis 'fũditus euersum
esse Romæ iubente Tiberio: statuã isi
dis in Tyberim fluuium proiectam sa
cerdotes isiacos ĩ cruce sublatos: ob sce
lus quo matronam adultero tanq̃ deo
Anubidi prostituerũt. Fani aduena.
templi se isidis aduenã dicit: quia alie
nigena erat: nec romæ prius fuerat idi
genam uero religionis: quia cerimoni
as isiacas optime callebat: easq; edidi/
cerat sacris initiatus: hoc genere elo q̃n
di eleganter uti possent sacerdotes no
stri qui ex prouinciis huc uenientes ad
conciliabulū sacerdotale: sunt qdẽ ad
uene ipsius tẽpli ad quod ueniunt: sed
religionis indigenæ quã in patrio solo
& alubi didicerũt: coluerũtq;. Signi

fero. zodaico. interdũ. n. notius est uulgatiusq; uocabulũ græcum q̃ latinũ. Sol magnus. põt legi ma/ Annus magnus solis
gnum: iuxta illud maronianũ interea magnum sol circumuertiť annũ: annus n. solis magnus dicitur interpellare
cõparatione lunaris anni: q est menstruus: de magno anno: & maximo doctissime inter cæteros aucto
res scribit censorinus libro de die natali. Interpellat. interrumpit. interpellare. n. est hoĩem aliq̃d di
centẽ aut facientẽ interrũpere & ĩpedire: auctor asconius: interpellatores dicti q molesti sunt. M. Tul.
in studiis inq̃t sine interpellatore uersor: signat se a numine deæ admonitũ eẽ in somnis: ut secũdam te/
letã expiationẽq; sacroꝶ usurparet. Peruigilis. ueteres recto casu dicebãt puigil sic mugilis dr̃ & mu
gil. Teletæ. expiatiõis sacrificalis. Religiosum scrupulũ. scrupulus religiosus q anxiũ fecerat Lu
cium: erat ex eo qd cũ sacris isidis plenissime initiatus foret: non intelligebat: qd sibi uellent cõmoni
tiones nocturnæ q̃bus a dea iubebať: ut rursus teleta expiareť rursus sacris consecraretur: qd ut mox
doceť erat referendũ ad alterã magni osiridis religionem: quæ q̃uis connexa sit cũ isiaca cerimonia ta
men teletæ dissimilitudine discriminať. Sacratoꝶ. antistitũ & iuris pontificii oĩsq; religionis ꝑitis/
simoꝶ. Ad. lege at. ut sit ꝑticula aduersatiua: q̃ tamen ab antiq̃s p. D. scribiť. Dominiq;. legi põt de
umq; pro deoꝶ. Artio. corrige ratio: menda est ex transmutatione lr̃aꝶ quales errores subinde scari
unt in codicibus imp̃ssis. Numinis religionisq;. ægyptii pæque uniuersi colunt isidẽ & osirim: quo/
rum mysteria sunt cognata atq; germana nec ĩmerito: cũ isis osiridis ꝓ soror & coniũx fuisse dicať: q Ad
uiro mortuo iurauit nulli se deĩceps nupturã ꝓ ut herodotus Diodorus Eusebius cæteri prodiderũt:
& ut ante dictũ est osirĩ solẽ. isidẽ lunã esse arbitranť utrũq; multinoĩem & oĩpotentẽ. Prohinc. ꝓin
de ideoq;. Magno deo famulũ. q sacris isidis desponsus est idẽ quoq; osiridi quẽ magnum deũ uocat
famulari deber & consecrari: ut Numina cõiunctissima ad æq; colat sitq; utriusq; numinis sacerdos.

De sacratis. hic distinguendũ est: ne iunctum legas de sacratis linteis: est. n. sensus. & ordo uidi quen
dã de sacratis hoc ẽ sacerdotibus ĩtectũ liteis. i. ueste lintea & sacerdotali amictũ. Vid. i. s. scdm & iõ
nis. Thyrsos gerens. sacerdotes osiridis thyrsus & hederas gestare merito dicunť cũ osiris idẽ sit Thyrsigeri
& Dionysius siue bacchus: quẽ uitis & hederæ inuẽtorẽ perhibent: unde & uitisator dictus est hedera
nysia siue bacchica uocať quã lingua ægyptia osiridis planã nominãt: quæ in sacris uiti præferť. ex eo Planta osiridis
quod uitis folia amittat illa uero pennẽ sei uet uiriditaté. thyrsum ãt dici hastã pãpinis inuolutã & he hedera
deris circũfusam tradũt a qua cultores bacchi tyrsigeri dicti. Thyrso ut eruditi autumãt liber pr̃ ferit
non sententiis: qm̃ uinum latenter ferit cerebrũ potoris. thyrsum ꝓ stimulo & incẽtiuo posuit Lucre.

religiōis amplæ denūciaret epulas. is ut agnition ē mihi .s.certo aliquo sui signo subministraret: sinistri pedis talo paululū reflexo. cōtabūdo clemēter icedebat uestigio sublata est ergo. post tā manifestā dñi uolūtatē ambiguitatis tota caligo: & illico deæ matutinis perfectis salutatiōibus: sūmo studio pcōtabar singulos. & q uestigiū similis ut sōniū. nec fides abfuit. Nā de pastophoris unū conspexi statī pter indiciū pedis cætero etiā statuaq; hitu examussim nocturne imagini cōgruērē quē asiniū marcellū uocitari congnoui: postea reformatiōis meæ alienū nomē nec moratus cōueni protīus eū sane. nec ipsū futuri sermōis ignarū: qppe iā dudū cōsimili pcepto saciorū ministrādorū cōmōefactū. Nam sibi uisus ē qete pxima: dū magno deo corōas exaptat: & de eius ore: quo singulorū facta dictat: audisset: mitti sibi mādaurēsem sed admodum pauperē: cui statī sua sacra deberet mistrare. Nā & illi studiorū gloriā: & ipsi grāde cōpēdiū sua cōparari puidētia. Ad istum modum despōsus sacris sumptuum renuitate cōtra uotum meū retardabar. Nam uiriculas pūmonii pegrinationis attriuerant inpensæ: & erogarones urbice pristinis illis prouincialibus antistabāt. Plurimū ergo duritia paupertatis itercedēte:

Religionis amplæ. religionem isiridis dicit. Cunctabundo. lēnto & tardigrado. Incedebat. incedere uidebat: narrat.n.nocturnā uisionē: perfectis salutationibus: mysteriis diuinis celebratis: qd sit salutare deū ante dictū est. Et qui melius legit ecqui.n.nū qspiam foret uestigiū similis hoc est habēs uestigia similia illi sacerdoti quē in somnis uiderā: qualēq; mihi qescenti somniū demōstrauerat: est aūt uestigiū similis archaismos uetusq; figura p hīs similia uestigia: sic & Virg. oīa mercurio similis uultūq; colorēq;. Fide absuit. lego nec fides abfuit pōt & legi nec is defuit utroq; intellectu lectioneq; planissima. Pastophoris. pastophoros sacerdotes sacrosctōs esse: & pastophoria sacerdotum domicilia dici supra explicauimus. Præter idiciū pedis. claudicationē ītelligit; q ex sinistri pedis talo inflexo faciebat tardigradū sacerdotē tales pprie dñr scauri. Cæteros legendū est cæteris: uel cætero ut sit sensus cōspexi unū sacerdotē pter illud indici pedis tōi tuosi cōgruentē ēt ī cæteris rebus & statura & hitu nocturnæ uisioni. Statu. statura. Examussim. pfecte diligēter absolute. plau. examussim ē optima: dicitur & adamussim Asinum marcellum. lego asinium siqdē roma. nomen est asinius: ut ap catul. Marrucine asini māu sinistra nō belle uteris: celebrati fūt iter oratores asinius pollio: & asinius galus in patria mea gens asiniorū fuit olim florētissima: opulētissimaq; aqua turris in minusculo foro cōstructa cōuisit: q a conditoribus in hodiernū usq; cognoīantur turris asiniorū: q altitudine structuræ qaæq libro est Bononiæ spectātissima. Alienū nomē. legēdū putamus non alienū nomen: dicit.n. asiniū marcellū habuisse nomē n alienū a sua reformatiōe qua in asinū fuerat demutatus: nā q; inter asinū & asiniū cognatio est & pximitas: igit congruenter illi: q asinus fuciat pasiniū sacra ministrarī. Cōmōefactū. sicut isis sacerdoti suo p qetē pcepit q erga Apul. eēnt faciēda: sic & olīris sacerdotē suū piter pm qetē cōmōefecit ut sacra sua madaurēsi apu. mistraret. Magno deo. osiridi. Facta dictat. elegātior lectio ē fata: ut ī elligamus fatalia mortaliū decreta cōstitui decerniq; ab osiride: tāq cā primordialis sit a q cæteræ cāæ depēdeāt. Madaurēsem. Luc. Apu. q madaurēsis fuit ex madaura aphrice ciuitate: ut docuimus in principio cōmentariorū: hinc platonicus madaurensis dicit a sidonio. Illi. Apuleio. Ipsi. asinio marcello. Magno cōpendio: lucro compendiosum dicimus lucrosum: sicut e contrario dispendium damnū & dispendiosum dānosum. Columella dispendiosa cūctatio est. Desponsus sacris. Despōsa dicit: quæ pmissa uxor est desponsus qui uxorē spopōdit se ducturū: q spopōderat filiā desponsisse dicebat: hinc & desponsus dr qui pmissus ē sacris & obligatus: & desponior q pmissit a despondendo nata oīa spōdere uero & despōdere a sponte inclinant .i uolūtate illud obiter annotatu dignū q despondisse aium is dr: q suc spōtis statuit finē & de uita desperauit: qua elocutione usitati sunt. M. Varro. Plautus. Liuius. Seneca totaq; illa choros. scriptorū classicorū eleganter quoq; dixit columella desponderis sapientiā p desperaueris ad sapiētiā te peruenire posse. Circa uotū. corrige contra uotū. Iuiiculas patrimonii. legendū est uiriculas. hoc est pusillas uires a uiribus υποκοριστικως inflexo uocabulo: dicimus aūt eleganter uiriculas patrimonii pusillum patrimoniū siue facultatulā: & reculas: in apologia scribit patrimoniū a se īminutū modice esse ptim peregrinatiōibus ptim liberalitatibus dū amicis opitulat & magistris gratiā refert quorū filias etiā dotauxit. Erogatōes urbicæ. sensus est erogatones pecuniarū: quas in urbe Roma facere cogebar ut sacris osiridis cōsecrarer longe maiores erant q fuissent ille priores puinciales in achaia.s. puincia factæ ad peragendam isiacæ cerimoniæ cōsecratiōnē: ab urbe deriuat urbicus urbanus: ut ab oppido oppidicus: & oppidanus: pterea urbanicianū usurpari leges & urbicariū ab eadē origine formato uocabulo.

Examussim
Adamussim
Turris
Asiniorū Bonōiēsis
Dispēdiosum
Despōsus
Despōdisse animū
Despōdere sapientiam
Viriculæ
Liberalis
In magistros
Vrbicus
Vrbanicianus
Vrbicarius

Antistabát. pcellebant exuperabantq;. dicimus antistat cæteros & cæteris: sicut pstat doctos & doctis pro exuperat & antecellit. Duricia paupertatis. uersus apd græcos uice puerbii celebratus est. οὐδὲν πενίας βαρύτερον ἐστι φορτίον. i. nullū onus paupertate durius grauiusq; est: ab eisdē græcis id quoq; canitur. πενίαν φέρειν καὶ γῆρας ἐστὶ δύσκολον. i. paupertatem ferre & senectutē difficile est & durū. Inter sacrū & saxū positus: puerbiū hoc difficultatis est & piculi: cui consimile est illud uulgi sermone protritū: inter calces & parietē: hoc aūt maxime plautinū est ex captiuis: nūc ergo īter sacrū saxūq; sto nec Paupertas & senectus dura inter sacrū & saxum

qđ ait uetus prouerbiū: inter sacrū & saxū positus crutiabar nec secius tum idētidem nuis premebar instantia. Iamq; sepicule nō sine magna turbatiōe stimulatus postremo iussus ueste ipsa mea quis par uula distracta: sufficiētem corrasi summulam: & id ipsū preceptū fuerat specialiter. An tu iqt si quā rē uoluptati struendæ molireris laciniis tuis neq̄q̄ p ceres. Nūc tātas cerimōias aditur᷒ ipētēdæ te pau pieri ɔtaris comitē? Ergo igit̄ cūctis affati pparatis rursus decē diebus ianimis cōtētus cibis īsup etiā

qd faciá scio. Sumptū aūt ut a fœdere faciendo cuius hæc erat formula. Fetialis sacerdos sumpto in manu saxo porcoq; adhibito post recitatas ex tabula leges: audi inquit iupiter si illis legibus po. romāus prior defecerit publico cōsilio dolo malo: tu illo die po. Romanū sic ferito ut ego hunc porcū hodie feriā tantoq; magis ferito qto magis po tes polles q;. Vbi id dixerat porcū saxo silice pcutiebat: ex hac solennitate fœdus grāmatici dictū esse interpretant a porca fœde & crudeliter occisa; igit cū porcus ille inter sacrū fœderis & saxū Fetialis sacerdotis staret piculo pximus fœdáq; mortē iā iā subiturus: Vbi nullū erat effugiū: inde factum est prouerbiū de hominibus in periculo & difficultate positis: ut dicatur inter sacrum & saxū positus est: haud longe dissimili sententia est. παροιμία illa græcoꝝ. τῶν ὤτων ἔχω τὸν λύκον: latine dicitur auribus lupum teneo. cuius Terentius. Suetonius. Hieronymus meminerunt. Quoniam incidimus in mentionē lapidis sacrificalis nō abre fuerit: hoc potissimū loco annotatiunculā cōficere enarrareq; quid sit iouē lapidē iurare: nā & apud Mar. Tul. quæri solet qd significet in æpistolis ad trebatiū quō tibi placebit iouem lapidem iurare: & apud Gelliū iouem lapideū inquit: quod sanctissimū iusiurandum est habitū: paratus sum ego iurare: hoc anxie quærens legi iampridem qđ ad hanc rē facit apud Festū Pompeium scriptorē pmiscuū sic tradi: lapidē silicem tenebant iuraturi per iouem hæc uerba dicētes: si sciens fallo: ita me diespiter salua urbe arceq; bonis eiciat: ut ego hunc lapidē. Veꝝ cum hoc grāmatici interptamentum non mihi plenum esse uideret neq; desiderio faceret satis: in uoluendis uoluminibus incidi in polybium megalopolitanū: qui fusius uberiusq; explicat quid sit iouem lapidē iurare: cuius uerba: ut res planius noscatur apposui ex libro tertio historiaꝝ q̄ sunt hæc: in primo fœdere iusiurandū factū accipimus primū Carthagīenses deos patrios iurati sunt: Deinde Romani p lapidē: secundū uetustissimū ritū. Martis Quiriniq; numinibus additis iusiurandū pstiterunt: ritus uero lapidis fuit huiusmodi. Fecialis sūpto in manibus lapide postq̄ de fœdere inter partes conuenerat: hæc uerba dixit: si recte ac sine dolo malo hoc fœdus atq; hoc iusiurandū facio. dii mihi cuncta fœlicia prestent: sin aliter aut ago aut cogito cæteris oibus saluis in ppriis patriis ī ppriis legibus. in ppiis laribus in propriis tēplis in ppriis sepulchris solus ego pereā. ut hic lapis e māibus meis decidet. nec plura locutus māu lapidē deiecit. hactēus polibius. Sepide. Minutulus error p sepicule. aduerbiū ē Lucio nostro frequēs. i. sæpe. Veste distracta uestibus diuenditis: uendidi indutū uestimenta mea: ut ita cōfecta pecunia possem erogationes peragere ad cōsecrationē religionis isiacis ptinentes. Corrasi sūmulā. collegi confeciq; summā pecuniæ mediocrē sic supra. Viaticulū corrasi: inde corrasas pecunias p collectas & cōgregatas dixere iurisconsulti titulo de bonis damnatoꝝ hisce uerbis: plerūq; inde corrosas pecunias psides ad fiscum transmiserunt. Laciniis nequaq̄ pceres: pba argumentatio a maiori si cā uoluptatis īplendæ hō non pcit impensæ: & uendit uestē q̄to id magis æquū est fieri cā cerimoniæ adeundæ: cū diuina terrēis cū æterna caducis: cū bona aī bonis corporis longe sint anteponēda. Impenitēdæ pauperici: īpenitēda est paupertes: q̄ facimus cā religionis: pp q̄ multi auꝝ argentūq; abiecerūt bona terrena cōculcātes: ut aio beatissimi forent: Multi nunc sacerdotes de bonis loquor: cū nihil habeāt oia tñ possidēt: iuxta apostolicam sniam: quoꝝ deus dispēsatorē largissimus. Talis ergo paupies nō solū est fugienda: sed ultro appetenda ut deo ditissimi simus: qbus diuinis nullæ ueriores existunt: paupies aūt accipit & p inopia & p dāno. Cōtra cōplusculos inuenias: qui exemplū ananiæ & saphyræ imitent: q deo mentientes agro diuendito partē precii ante pedes Apostoloꝝ posuerunt partem sibi reseruantes: multi auro suffarcinant deū sequuntur: & foris pannosi ac senti domi aureos uentilant: nō tā sotera hoc est seruatorē nostrum: q̄ argentinū deū esculanūq; percolentes. Comitē. legit & cōmittere. Affatim. abunde large copiose. Inanis contentus cibis. lego inanimis hoc est inanimatis: dicit. n. se in hac quoq; cerimonia auspicāda abstinuisse ab esu aialium p decē dies: sicuti & isiacis quoq; mysteriis factitauciat. Trimegistus. hoc optantes conuertimus nos ad purā & sine aialibus cœnā: denarias cerimonias prisci dixere: ut iam docuimus: quibus sacra adituro decē continuis diebus certis quibusdā rebus & cibis erat temperandum

Auribus lupum teneo

iouem lapidē iurare

Ritus lapidis

Corrasi sūmulam

De ſerapis orgiis. de ſerapi ſupra copioſiſſime annotauimus: que eũdem & oſirim eſſe tradunt om
Serapis oſiris nes: & hic noſter euidenter oſtendit. Diodorus in primo bibliothecæ. oſiris tum ſerapis dicitur: tũ Dio
nyſius. tum Pluto. tum Amon. tum iupiter. Marcianus quoq; i hymno: ſic ĩquit: e ſerapim memphis ni
lus ueneratur oſirim: illud adde, quod Appion cognominatus pliſtonices ſcriptum reliquit fuiſſe i la
byrintho egypti coloſſeum ſerapin ex ſmaragdo nouem cubitorum. Germanæ religionis: uel q̃ re
ligio oſiridis & ſeraphis germane immo eadem eſt cum idem ſit numẽ: uel potius q̃ cerimoniæ iſidis
& oſiridis ut ante dictum eſt: ſunt iter
ſe cognatæ: atq; germanæ: ob quam co
gnationem fidentior obſequium diui
num capeſſebat. Quidni. cur non inter
poſitio comica ut ſupra. Fauẽtis euẽ
Euentus deus tus. ſuperius quoq; annotatum eſt euen
tum fuiſſe deum priſcorum maxime
agricolarum. quem. M. Varro inuocat
in primo de re ruſtica quõiam ſine ſuc
ceſſu ac bono euentu fruſtratio eſt nõ
cultura. Praxiteles plinio teſte fecit bo
ni euẽtus ſimulachrum: quod fuit Ro
mæ in capitolio. Nutrito. ſcilicet mi
hi. & ſubaudi uerbũ ſubminiſtrabat.
Queſticulus forẽſis Lucellũ Sermo Romanus latinus Quæſticulo forenſi. quæſticulus fo
rẽſis dicitur paruum lucrum partum
ex actione cauſarum forenſium: qua
ſe actorem & patronum fuiſſe ſignifi
cat: dicitur quæſticulus puſillus quæ
ſtus: ut lucellũ minutum lucrũ. Mar
cus Tullius in ſecundo de diuinatiõe
conuenire poteſt aut fiſſum iecoris cũ
lucello meo; aut meus quæſticulus cũ
cœlo terra rerumq; natura. Sermõis
romani latini: idem enim eſt ſermo ro
mãus & latinus at ut inquit Diomedes
latinus eſt incorrupta loquendi obſer
uatio ſecundum Romanam linguam:
patrii ſermonis egeſtas dixit Lucretius
pro romani hoc eſt latini: alibi fuſius
latiuſq; explicauimus uernaculum ſer
monem romanorum fuiſſe latinum.

de ſerapis prĩcipalis dei nocturnis orgiis illuſtra
tus: plẽa iã fiducia germãe religiõis: obſequiũ diui
nũ freq̃ntabã. quæ res ſũmũ pegrĩatiõi meæ trĩbue
bat ſolaciũ. nec minus ẽt uictũ uberiorẽ ſubmĩſtra
bat qdni ſpiritu fauẽtis euẽtis q̃ſticulo forẽſi nutri
to: p patrocinia ſermonis romani. Et ecce poſt pau
culũ tẽpus: ĩopinatus & uſq; q̃q; mirificis ĩpiis dñi
rurſus interpellor & cogor tertiam quoq; teletã ſu
ſcitare. nec leui cura ſollicitus. ſed oppido ſuſpẽſus
animi: mecũ ipſe cogitatiões exercitus cogitabam
quorſus noua hæc & ĩaudita ſe cæleſticũ ꝓrigeret ĩ
tẽtio. qd ſubſiciuũ q̃uis iteratæ iã traditiõi reman
ſiſſet nimirũ ꝑpã uel minus plene: ɔſuluerũt in me
ſacerdos utriq;. & hercules iã de fide quoq; eorum
opinari cœptabã ſequius. quo me cogitatiõis æſtu
fluctuantẽ ad iſtar ĩſaniæ pcitũ: ſic iſtruxit noctur
na diuĩatione clemens imago. Nihil eſt ĩqt q̃ nu
meroſa ſerie religiõis quaſi q̃cq̃ ſit prius omiſſum
terreare. qn aſſidua iſta nominũ dignatiõe lætũ ca
peſſe gaudiũ. & poti⁹ exultaret futur⁹ qd alii uĩ ſeĩ
uix conceditꝰ. teq; iſto nũero merito pſ umeſ ſp bea

Imperiis domini. iuſſu oſiridis uel lege deum pro deorũ. Cu
iuſcemodi error frequenter obrepſit. Tertiã teletã. expiationẽ purificationẽq;. ut tertiæ. quoq; reli
gionis ſacris iniciaret: ut ter ſacratus: ter religioni deſpõſus fierẽ beatiſſimus: cũ numerus ternarius ple
ne pfectus ſit: & maſculus numerus dictus. Oppido ſuſpenſus. ualde ſollicitus. Aĩ. pro aio archa
iſmos: ut ſupra ſic Ora. integer eſt animi: ſic & M. Tullius pendeo animi. Exercitus. exercitatus. & iu
Pendeo aĩ Exercitus gi cogitatione mecũ ipſe recogitans. Alias exercitus dicitꝰ contẽptus: ut docet placiades ex auctoritate
Plauti ſcribentis. Nos noſtrãq; familiam habes exercitã. Quid ſubſiciuum qd reliquũ. ſup hoc uer
bo ſuo loco ſatis ac ſup. Iteratæ. repetitæ. & hoc dicit propter ſacra primo iſidis: mox oſiridis qbus
utriſq; fuerat dedicatus Oratius cras ingens iterabimus æquor. Sacerdos utriq;. alter iſidis mithra.
alter oſiridis aſinus Marcellus. Sequius. in deteriorem partem. Percitum. percuſſum cõmotumq;
ea ferme cõmotiõe. qua inſani ſolent. Nihil eſt inquit. Verba imaginis diuinæ & propiciæ ad Luciũ:
qbus admonetꝰ: ut alacri aio & fidenti & gaudibundo tertiã ſacroꝝ traditionẽ ſuſcipiat inicieturq; ter
Ternarius potentiſſimus tiis ſacris auctoribus diis: quod illi fœlix ac ſalutare futuꝝ ſit: erant aũt hæc tertia ſacro iſidis ſed Ro
manæ: ut. ſ. ita Romæ iſidis ſacris dedicaretꝰ: ſicut in ꝓuincia achaia fuerat dedicatus: nãcũ in ꝓuincia
reliq̃ſſet amictum illũ iſiacũ ſacerdotalẽ: erat opus ut alteꝝ Romæ quoq; repararet: & ita ſecunda iſia
Nodus auſoni enodatus ca cerimonia imbueretꝰ: qñ ſine illa Sacrificali ueſte diebus ſolẽnibus ſupplicare nõ poterat. Numi
num dignatione. Quod dii dignentꝰ tetã frequenter inuiſere q̃ te peculiariter dignũ iudicem ſuoꝝ ſa
croꝝ iniciationibus. De iſto numero. Scilicet ternario: qui princeps eſt ĩpariũ: q̃ pfectos gignit ſena
Tripleuros riũ nouenariũq;: cuius auſpicio p̃ces tertio ac libamia repetuntꝰ: ut pythagorici autumant ternario nu
mero oĩa cõtinentꝰ. græci triada uocãt: Cuius uĩ multiplicẽ explicat Auſo. ĩ grypho ternario: libet obi
Iſopleuros ter enodare nodũ ex grypho Auſõ. de trigono. ſic ſcribẽris p trias ſpẽs trigonoꝝ lĩea currit æqlatus uel
crutepi uel nõis ipar: qbus plane uerſibus ſignãtꝰ: q̃ tripleuros tres hẽt formas diſſimili poſitiõe figu
Iſoceles ratas. Nã trigonos oĩs aut ẽ iſopleuros aut iſoceles; aut ſcalẽos: Iſopleuros eſt tribus paribus lineis lateri

buſq; concurrens: latine æqui laterum dicitur. æquilatus dixit Auſonius. Iſoceles ẽ quod ex tribus line
as duas æquales habet: quibus quaſi cruribus inſiſtit; noſtri æquicrurium uocitant. Auſonius crure pa
ri. Scalenos uero oẽs lineas tres inæquales habet. Quod ſignat clauſula carminis nouiſſima uel nominis Scalenos
impar. In mentione ternarii numeri ſubit mentem ꝓuerbium græcũ παντα οκτω: quo ſignificaƭ octo
nario numero cuncta contineri. Quidam autumant deos eſſe octo omnium dominos & cuncta con
tinentes uidelicet πυρ, υδωρ, γην, ουρανον, σεληνην, ηλιον, μιθραν, νυκτα. i. ignem, aquam, terram, cœlum Oĩa octo

tum. cæterum futura tibi ſacrorum traditio per ne
ceſſaria eſt. ſi tecum nunc ſaltẽ reputaueris exuuias
deæ quas i ꝓuincia ſũpſiſti: in eodem Fano depoſi
tas pſeuerare: nec te romæ diebus ſollemnibus uel
ſupplicare his: uel cum præceptum fuerit fœlici il
lo amictu illuſtrari poſſe. quod fœlix itaque ac fau
ſtum ſalutareq; tibi ſit: animo gaudiali rurſũ ſacris
iniciare diis magnis auctoribus. Hactẽus diuini ſõ
nii ſuada maieſtas quod uſus foret: pronunciauit:
nec deiceps poſtpoſito uel in ſupinã ꝓcraſtinatio
nem reiecto negocio: ſtatim ſacerdoti meo relatis
quæ uiderã: inanime ꝓtinus caſtimoniæ iugum ſu
beo: & lege ppetua preſcriptis illis decem diebus:

lunam ſolem mithram & noctem: ubi
annotandũ mithram a ſole ſeiungi: di
uerſumq; cenſeri deum. Alii hanc pa
rœmiam aliunde ortam prodiderũt.
Exuuias deæ. Intelligit olympiacã il
lam ſtolã nũcupatam: quæ erat talaris
byſſina floride depicta: qua indutuſq;
celebrauit natalem ſacrorũ iſiacorũ: ut
ꝓxime explicatũ eſt: hãc autem ueſtẽ
exuerat depoſueratq; in templo iſidis
ꝓuincialis in achaia. Ideoq; parãda erat
romæ altere per nouam religionis con
ſecrationem. Fœlici amictu. Nimirũ
fœlix amictus eſt ille nominãdus: quo
ex prophãis efficimur ſacrati ex impu
ris puri ex tenebricoſis luminoſi: & ab
hac rerum terrenarum colluuiõe trãſ
ferimur ad uitam ſinceriſſimam & ꝓ
inde beatiſſimam: qua tu Antiſtes Am
pliſſime illuſtratus merito dici beatus potes & fœlix: cum in te ſacerdotali dignitati ſit litterarum do
ctrina coniuncta. Iniciare. Ego iniciatus tertiis cerimoniis: imperatiui modi eſt. Diis magnis. Oſi Lauſar chiepiſco
ris ſiue ſerapis. & iſis. Dii magni intelliguntur: quorum auctoritate & iuſſu. iubetur tertiũ conſecrati. pi
Græci θεους μεγαλους uocant deos magnos de quibus. Mar. Varro hæc principes Dei cœlum & ter dii magni
ram hi dei. Idem qui egypti ſerapis & iſis: in latio Saturnus; & ops: cœlum. n. & terra ut ſamo thacum Samothra
inicia docent: ſunt dei magni: & hi quos dixi multis nominibus hactenus Varro. idem dei magni ſamo ces
thraces nominanƭ. De qbus Satyricus iures licet & ſamothracum & noſtrorũ aras. Macrobium iii. ii. Sa
turnaliũ non parum multa ſcripſit de diis penatibus quos eoſdem & deos magnos & ſamothracas: &
deos patrios eſſe celeberrimorũ ſcriptorum auctoritatibus oſtendit; ex quo liquet uerum id eſſe: quod
ſæpe iampridẽ teſtati ſumus deum eſſe unum noĩa multa. Suada. Suadens & ut ueteres dicebant per Pitho
ſuaſtrix: græci pitho uocant: perſuadendi deã: quã in labris periclis athenienſis ſcripſit eupolis ſeſſita Suada
uiſſe: hanc ennius ſuadã appellauit ſcribens cetegum oratorem ſuadæ medullã fuiſſe ob ſuauiloquen
tiam. Oratius ſuadelam uocat illo uerſu: & bene numatum decorat ſuadela uenuſq;. Quintilia. rheto
ricem dicere uolens eſſe ſuadæ medullũ: nec tamen audens uti uerbis ennianis dixit perſuadendi opi
ficem: quod græce iſocrates dixerat. πειθους δημιουργον. apocta bono fames male ſuada decẽter dicta: Procraſtinatio odi
q; ſuadeat maleficia: & ad malum præcipitãter impellat. In ſupinam ꝓcraſtinationẽ. Supina ꝓcraſti oſam
natio dicitur ignaua mollis & languida cũctatio dilatioq;: quæ diſpendioſa eſt. & infenſa magnis ple Recraſti
rũq; rebus gerendis iuxta illud ſilii: cũ fata tenemus pelle, moras breuis eſt magni fortuna fauoris. M. nare
Tul. in. vi. philippica: nã cũ pleriſq; in rebus gerendis traditas & ꝓcraſtinatio odioſa eſt tũ hoc bellũ in
diget celeritatis: dicimus ꝓcraſtinare & recraſtinare: ꝓ differre & in craſtinũ ꝓrogare. Col. ꝓpter q re
craſtinari non debet. Inanimæ caſtimoniæ. Iã inquit redeo ad caſtimoniã abſtinentiãq; ciborũ ĩanima Inanima
torũ: ſicut iambis ante factitauerat: inanima caſtimonia dicitƭ frugalitas edendi: qua ab animalibus ab caſtimõia
ſtinentes: cibariis ueſcimur aĩa carentibus: ſicut paulo ante dixit: inanimis contentus cibis. Qui uictus ẽ
or phicus & pythagoricus: Talis aũt uitæ & caſtimoniæ iugũ pleriſq; oĩbus duriſſimum eſt aſſuetis car
nibus ueſci & mihi iprimis: qui maliim inter creophagos q carpophagos ãnumerari: & q̃uis clamet py
thagoras: pcite mortales dapibus temerare nephandis corpa diuitias alimẽtaq; mitia tellus ſugerit at
q; epulas ſine cede & ſanguine pbet: tñ ego illum eccleſiaſticũ ꝓbo oia munda mũdis: & nihil reiicien
dũ qd cũ gratiarũ actione ſuſcipiƭ. Si qs mihi interdiceret eſu carniũ & ad inanimos cibos relegaret ci Sine eſu
tiſſime tabeſcerẽ: fierẽq; & ipſe inanimis: hic occurrat forſan qſpiã dicens heus tu magiſter & cõmenta carnium
tor noſter heccine tua eſt diſciplina: ſic nos inſtruis: Ganeo es & lucro & edax & uorax. Tu nobis popi uiuere nõ
nã & ganeam colendam pcipis. Neſcis ſtudiũ ſalutare fieri nõ poſſe citra frugalitatem; neſcis parco ui poſſum
ctu & tenuiculo opus eſſe ſtudioſis diſciplinarũ: quarũ tu haberis ꝓfeſſor: tam magnus tã famigeratus.
Quomodo potes corpi ſimul & animo uacare. Quomodo popinã ſimul & libros colis: Iſti ego ſi qs
forſan id quærat ſic uoce exertiſſima reſpondeo. Lautior uictus ad ſtudẽdũ: ad philoſophãdũ: ad be Lautior
ne uiuendũ impedimento nõ eſt: nõ ſit moderatus. Quod olim Ariſtippum dixiſſe tradũt; ego iuxta uictus nõ

Impedit studia
Edo ut uiuam

illud saluberrimum præceptū edo citra facietatē bibo citra ebrietatem:edo & bibo ut uiuam .ꝑut So
crates monet:non uiuo ut edam & bibam ut Asoti de patella proclamāt:Simplex qdem cibus mihi iu
cundissimus est.ut pote qui homini saluberrimus esse dicaꝰ.sed eū uolo delicatiorē.nec inficior esu
lentiorēq;:qui nec oneret sensus.nec difficulter perficiaꝰ.nec enim ita stomachus meus cōcalluit.ut etiā
cruda digerere possit:in summa non saginam.non uoratrinā ex esu carniū quæro.sed bonam corporis
ualitudinem.& ingenii salubritatē.& ꝑfecto longe cōducibilius salutariusq; est modico cibo & eo qui
dem ꝑcioso uericulas resocillaꝰ recrea
req;:q̄ oleribus & pomis atq; legumini-
bus implere uentrem ad saturitatem.
quæ omnia sunt cacochyma.ut Galle-
nus docet.& argumenta quotidiana eui
denter ostendunt;qbus corpus disten-
tū lāguet.& aīu hebetescit.Sed cū hæc
ἐκτὸς τοῦ παραλόγου dicta sint.lā a diuerti-
culo in uiā regrediamur.ut extrēa ma-
nus diis hominibusq; fauentibus hisce
cōmētariis imponatur;ut tādē Lucius
nř ex tenebroso Lucidus factus prouo
let in publicum.& in manus tuas Anti-
stes Maxime festinanter cōueniat quæ
illū cōiter desyderāter amāter excipiēt

spontali sobrietate multiplicatis: instructū teletæ
comparo largitus:ex studio pietatis magis:q̄ men-
sura rebus collatis. nec hercules laborū me:: sum-
ptuūq; qcq̄ pœnituit.quidni:liberali dñi ꝑuiden-
tia:iam stipendiis forensibus bellule fotū. Deniq;
post dies admodū pauculos deus deū magnoꝝ po
tior. & maiorum summus.& summorū maximus &
maximorum regnator osiris nō in alienā quāpiam
ꝑsonā reformatus:sed corā suo uenerando me di-
gnatus affamine:ꝑ quietē recipere uisus est.q̄ nūc
incontanter gloriosa in foro redderem patrocinia
nec extimescerem maliuolorum disseminationes:
quas studiorum meorum laboriosa: doctrina ibi

Spōtali sobrietate multiplicatis. Ex
ꝑscripto legis sacerdotalis cibaria uolu
ptas ꝑ dies tñi decē erat coercēda.& sin
ceris castioniæ obseruāda:tñ Lucius nř
ait se multiplicasse dies illos frugalis-
simos & ultronea sobrietate.longe pluribus diebus q̄ lex ipsa præscribat fuisse abstemium abstinuisse
q; a cibatu animalium esculentiore.quidam putāt multiplicatos intelligi dies:quia iam tertia uice ab-
stinens fit & muniius.ut ita multiplicati ter dies decem summā conficiant menstruam. Instructum
teletæ.Apparatum instrumentumq; necessarium ad teletam.idest purgationem & cerimoniam ter-
tiam indipiscendam.nomen est quarti ordinis. Largitus.Large & abundanter media correpta pro-
nunciandum cum aduerbium sit dicitur enim lagitus pro large ut publice.Affranius quid istud est qd
fles:Quid lachrymas largitus proloquere. Domini.Osiridis uel dic deum pro deorum.ut sæpe.

Largitus

bellule

Bellule fotum.Ordo est nec me pœnituit sumptum bellule fotum.hoc est satis belle & eleganter
suffarcinatum.instructumq; ex lucello & mercede forensis patrimonii bellule aduerbium Plautinum
est tertio gradu diminutionis bene belle bellule. Deus maiorum summus. Describitur maiestas dei

Climax Gradatio

Amplissimi sacratissimiq; osiridis facta amplificatione ꝑ exornationē.quæ græce climax latine grada
tio noiatur;quia repetito cuiusq; supioris uerbi fit;quæ res habet leporē quēdā & elegantiā Cōsimi-
le ē illd.Gallus nō magis pecuniaꝝ repetūdaꝝ.q̄ maiestatis:neq; maiestatis magis q̄ plautiæ legis.neq;
plautinæ legis magis q̄ oīum legū reus inenit. Affamine.affatu & alloquio. Non in alienam personā
reformatus.Tale est illud poeticum.Cū mihi se nō ante oculis tā clara uidēdā obtulit.& pura ꝑ noctē
in luce refulsit.alma parēs cōfessa deā qualisque uideri cælicolis & q̄ta solet scribit iamblichus Pla-
tōicus i libro de mysteriis.q ōes supi inuocati ueniūt in cōspectum:sed alii sub aliis formis occurrūt:
Dii in aspectū ueniūt admodū salutares.Archāgeli horribiles simul & māsueti.Mitiores Angeli.De-
m ones metuendi:heroes uerendi minus deoru pulchritudo occurrit inæstimabilis. incōparabilis Ad
miranda supra modū delectās.Archangelorū Angelorūq; cōsimilis:sed gradatim inæq̄lis deorū ap-
perentiū Magnitudo totū cælū occupare uideꝰ.Demonū magnitudo & forma minor . heroum rur-
sus angustior.Deniq; qlibet ꝑ magnitudine potētiæ suæ.& imperii latitudine magnitudinē formæ lu
cisq; ꝑfert deorū imagines q̄ plurimo splēdore coruscant:Dii aīas ꝑfectissime purgant exhibēt insuper
alii nobis alia.Dii præsentes dāt corpi sanitatē.Virtutē aīæ;mēti sinceritatem.quod in nobis ē letiferū
delēt calorē fouent.efficatiorēque reddunt ad uitā.& armoīa intelligibili menti lumen effundūt.Op

Dii sub uariis formis occurrunt.
Dii dant sanitatem

tādū est ergo ut deus præsens uenerādo affamine nos dignetur.ueiatq; in aspectū nostrum inuocatus
ut tribuat bona præmia:sicur Lucius noster ait osirim suum sibi apparuisse opilatorem motioremq;
uitæ salutaris & ut patrocinia susciperet calamitosorum;cū hō hominū inuādorum causa natus sit.
Recipere.Lego precipere:est.n.usus præcipere & monere. Incōtanter.sine cunctatione:& procra
stinatione. Deseruiebat.emendo diserebat.hoc est diseminabat.præmisit.n.diseminationes maliuo
loꝝ.nā rumusculi & maledicta inuidiorū diserebanꝰ.i.diseminabanꝰ diuulgabanturq; ; cū gloriosa
doctrina Lucii rūperentur & hominis uirtutē ferre non possent inuidet enim nemo nisi supiori;sētē
tia plautina est.Mauelim mihi inuidere inimicos meos q̄ me inimicis meis. Gregi cætero ꝑmixtus
uoluit igt Deus me eē itēr suos cultores egregiū & eximiū hoc ē e grege exēplū tāq excellētiorē lectio

req;:nec dignum gregali colluuione. In collegium pasthophorum. Ante dictũ est pastophoros fuisse uenerabiliores maiorisq; auctoritatis sacerdotes quorũ collegiũ erat sacrosanctũ. sensus est. Osiris deus elegit me non solum ut essem unus in collegio pastophororum. uerum etiam inter ipsos decuriones: quorũ dignitas erat tẽporaria: qui per quinquẽnium præerant ipsi collegio. Nunc hodieq; in collegiis conciliabulisq; nostrorum sacerdotum creantur Rectores generales præsulesuicarii tẽporarii quorũ imperiũ ferme triennale est hos nunc Decuriones uocat: sicut in municipiis. Decuriones dicuntur Senatores gubernatoresq; primarii & in militia decuriões præfecti turmarũ equestriũ: aiaduerti in libris esdræ pastophoriũ ꝓprie dici Triclinium siue cænationẽ: in qua sacerdotes discũbunt: sic n. scriptũ ẽ: exurgẽs hæsdras ab ante atrium templi abiit ĩ pastophorium Ionathæ & hospitatus illic nõ gustauit panẽ nec aquã bibit super iniquitatem multitudinis. Item paulo ante ĩ apostophorio domus dei nostri: ubi exposuit cõmentator pastophoriũ esse thalamum deputatum ad uescendũ extra atrium sacerdotũ. Decuriones i ordine faciat rum pastophorum

deseruiebat. Ac ne sacris suis gregi cætero ꝑmixtꝰ deseruirẽ: ĩ collegiũ me pastophorũ suorũ ĩtẽr ipsos decurionũ qnquennales elegit. Rursus deniq; quã raro capillo collegii uetustissimi & sub illis syllæ tpibus cõditi munia ñ obũbrato, uł obtecto caluicio: sed quoquo uersus obuio: gaudẽs obibam.

Quam raro capillo. Legi et potest q̃ raso. ut dicat capillis bene derasis ex instituto rituq; cerimoniæ se peregisse munia & officia pertinẽtia ad collegium pastophoroꝝ. quod syllanis temporibus conditum fuisse designat. Cuius rei nulla sane exstat historia. nec refert: neq; enim res hæc est digna historico stilo: cum auctore cornel. Tacito ex dignitate. R. p. repertum sit res illustres scribendas annalibus mandare: minuta uero & uilia: qualia sunt hæc de collegio pastophororum diurnis urbis actis tradi. Non obumbrato. Solent pleriq; omnes sacerdotes tiara siue pileolo capitis coronam caluitiumq; factitium obumbrare obtegereq;. Lucius uero noster denotat se capite aperto detectoq; icedere solitum palã ostentans derasum caput: & obuiũ. omni ex ꝑte exhibens nullo galericulo: nulloq; pileolo obumbrans caluicium sacerdotale: ꝑ quod ostendere uidet̃ se simplicibus moribus & aperto pectore puroq; & ut ita dicam fenestrato obiisse munia religionis citra omnẽ personã seueritudinem sanctitudinemq; adumbratã. sub cuius uelamento: multi flagitiosi delitescunt. Supra suo loco Annotauimus non indiligenter opinor pertinentia ad derasum caput sacerdotis coronãq; caluicii manu factam. Illud adde ne quid sciens prætereã in luctu & amaritudine solitos ueteres maxime q; iudeos radere caluicium & caput puluere cinereq; turpare: hinc illud Ezechielis & superiacient puluerem capitibus suis & cinere conspergent̃: & radent super te caluicium & accingent̃ ciliciis. Apud eũdem dominus ꝑcipit: quod annotatu dignũ scituq; est ne sacerdotes apud suum radant: neq; comam nutriãt sed tondeant. Quoquo uersus obuio. Ex omni parte spectabili: cunctisq; cõspicuo caluicio. In luctu radere caluicium
Gaudens obibã. Cũ gaudio cũ hilaritate adibã peragebamq; munia sacerdotalia: quæ lætus obibit & plenus gaudio quisquis fuerit sacerdos integer uitæ scelerisq; purus cuius mens non in terris curuata: sed in cœlum sublimata nihil nisi diuinum: nisi coeleste cogitabit: q contẽplatu dei: ac diuinitatis perfruens uitã deget gaudialẽ ac ꝓrsus beatam: cuius utinã nos aliqua ex parte participes esse possimus.

FINIS Commentariorum.

HAbes Antistes maxime commentarios Apuleiãos Philippea incude formatos: & succisiuis lucubrationibus absolutos: qui si faciunt ad stomachum literatorũ & cũprimis tuum: si tibi probantur tuiq; similibus in cælo sum: nec operæ fit iactura: bonasq; horas bene collocatas esse gaudibundus exulto. uale & hoc quicquid est numeris litteratorii ea hilaritate benignus cape qua lucubrationes id genus nostras capere consueuisti: q cũ maximis ipse studiis polleas: nostra sitienter amplecteris: Lectio Asini Apuliani nimirum speculum est rerum humanarum. isto que inuolucro effictĩ nostri mores: expressaque imago uitæ quotidianæ conspicitur. Cuius finis & summa beatitas est religio cultusque diuinæ maiestatis una cum eruditione copulata connexaque. Iã uale Decus antistitum & commentarios hosce una cum asino aureo consertos per lege: quo plane opere Lucius noster magiam asserere. eamq; reꝝ oium potentissimam ostendere pro uirili parte cõtẽdit.

Lucii Apuleii in asinũ aureũ opus Explicit. Venetiis p Philippũ pinciũ Mãtuanũ impssũ. Anno dñi M.ccccc. Die. xvi. septẽbris. Inclito dño dño Leonardo Lauredão Venetiaꝝ Duce Serenissimo ĩpante.

REGISTRVM

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z & A B C D E F G H I K L M N O P Omnes sunt terni ꝑter. a. P. qui sunt quaterni et. q qui est duernus.

Petrus Vasquus
Hispanus Cathedr[illegible]